SYNODIA VGONIA EPISCOPI PHAMAVGU-STANI.

DE CONCILIIS

REVERENDISSIMIS Patribus: & dñis meis maxime obseruandis: dñis Alexãdro Farnesio Hostieñ. Antonio a monte Portueñ. Epis. Frãcisco sancte Crucis in Hierusalem. Francisco Cornelio sancti Pancratij presbyteris: & Paulo Cesio scti Eustachij Diacono. S. Ro. E. Cardinalibus prestantissimis. Matthias Ugonius Phamaugustanus indignus Eps: humillimam reuerentiam salutem & cõmendationem .d.

¶ Cõciliorum Synodiã, Authoritatem precipue: ad quãdam quasi mei ipsius memoriã mihi tãtum diu ante collegerã: cum primum de nouissimo Laterano cõcilio: qd fe. re. Julius secũdus summo studio: cura opera fieri haberiq; curabat: verba publice pdire cepissent. Non equidem vt noui iuris aliquid: alijs ea super re scriberem: sed ea magis mente: eoq; consilio: ne si quando: eidẽ me Synodo interesse: ibiq; vel alibi: de hmõi materia verba facere cõtingeret elinguis improuidus disciplinarum ecclesiasticarum ignarus & indignus oĩno eps apparerẽ (vbi vero opus esset) laboris huius mei fructus aliquot: veluti ex quodã quasi referto promptuario breui: vt aiunt: manu decerperem: qui mihi tñ vsui essent: suppeterent: & inseruirent. Illud enim cogitabam: vt compendium hoc apud me perpetuo delitesceret euanesceret: & mecũ postremo periret. Sed vbi inter studiorum cõsiliorumq; meorum participes rumor paulo ante increbuit. S. D. N. Clementem Pontificem maximũ Carolo Cesare Augustissimo bene iuuãte: ac pedibus ppemodum in sententiã cõmeante: synodũ quoq; gñalem: ob vesani Lutheri: longe lateq; iamdiu debacchãtes hereses ppe diem: felicibus auspicijs: necessario: celebrari statuisse. Non defuerũt grauissimi magne auctoritatis viri: mei amantissimi: qui me diu recusantem, perspicuis eorũ rõnibus, validissimis persuasionum argumentis: ac varijs adhortationum stimulis cogerẽt: vt libelli huius farraginem: quã ex sacrorum canonum: priscorum conciliorum: clarissimorumq; doctorum: multiplici lectione in quoddam quasi Enchiridion mihi congesseram, Paulo vberiore stilo ampliatam ederem calcographis imprimendã relaxarem ac in lucem: manusq; aliorum prodire: & periculum de se facere permitterẽ, vt si omnibus: & illis presertim doctioribus pdesse, aut vtilitatis vel cõmoditatis aliquid afferre non posset. Aliquibus saltem paucis: laboris quippiam: in euoluendis libris detraheret: quo circa factum fuit: vt ego: qui in amicos facilis procliuis & obsequentior semper fui: his: & huiusmodi compluribus causis adductus cõsentire: herbam (vt veteres loquebant) tradere. Ac (frõte perfricata) ad amplitudines vestras: penes quas: Mei ipsius, rerumq; omnium mearum plenum arbitrium ac merum & mixtum imperium existit: pro inepta ac quantulacunq; excusatione confugere compulsus fuerim: vt libello meipso: & quicquid in homine esse potest: eisdẽ dicato addicto: & deuoto: pro suo ipsarum arbitrio: iubere: statuere: & (qd maluerint) de nobis ipsis disponere non indignent. Scio enim nõ licuisse ascriptitio seruo: de bonis (etiam pprio sudore acquisitis) quicq;. Preter dominorum suorum voluntatem (legibus hoc prohibentibus) statuere, sed quoniam facta pro infectis haberi nõ possunt: dominis meis: quibus maxime possum precibus humiliter supplico: vt mihi veniã humiliter petenti: clementer ignoscere: & transfugam libellum hunc: qui veluti temerarius Ardelio: de rebus nimis arduis grauissimis: supremis, suisq; prorsus viribus maioribus: de sacro sancte: vz. vniuersalis ecclesie christi dei: ac dñi nostri spõse imaculate: de generalis concilij (qd eius typon & imaginẽ gerit) deq; summi Pontificis: christi ipsius in terris vicarij principis, authoritate: iurisditione: potestate: atq; prestãtia indagare: scribere: disputare: ac reponere ausus fuit. Pro innata sua clementia: in earum clientelam, tutissimiq; Asyli sui perfugium: atq; presidium: recipere dignent: vt sicubi opus fuerit (put certo erit) pro acerrimo iuditio suo, singulari mirificaq; doctrina: eum pro nota: corrigere: castigare: emendare, & (pro cõmuni rei litterarie, ac fidei orthodoxe cõmodo: & vtilitate) in meliorem sensum, doctiorem intellectum: & gratiorem faciem vertere non grauentur: seu si mẽdax neq; inutilis (prout satis vereor) videbitur: totum oblitterari: & flammis comburendum tradi iubeant: Mei nihilominus: earum & sancte sedis apostolice indigni: iamq; emeriti seruuli quandoq; memores: que diu augustissime valeant.
Brixie. Kal. Julij. M. D. XXXI.

Sanctissimo & Clementiss. D.N.D. PAVLO III. Pont. Max.

Beatis. pr. & Dñe. D. Clementis. Post pedum oscula Beatoꝝ. Existimassem me officii debitiqꝫ mei prorsus immemorem. Nisi. S. V. que dei summi vices gerit in terris. Imperfectum meum aperta (vt aiunt) fronte ostenderem. Libellum Conciliorum: quem mihi ipsi diu ante conscripseram ac protectioni Sanctiss. nois vestri & alioꝝ quorūdā Reuerēdissimoꝝ Cardinaliū dicaueram. Posteaqꝫ de futuro generali Concilio iussu. S. V. celebrando verbum prodiit. Ad eiusdem Beat. V. sacros pedes exhibendum mitto: Eidem quibus possum & debeo precibus humiliter supplicando. Vt illum pro me (licet prima facie magnus videatur ardelio) Clementer Benigne & humaniter (vt semper cōsueuit) admittere, audire, & pro meritis eius diiudicare dignetur: vt si quid ieruditum, improbumqꝫ (vt satis vereor) inuenerit: Illud totum insipientie & imbecillitati mee ascribat: obliterandum, Flāmisqꝫ consumendum declaret: & abholeri, reprobariqꝫ seuerissime iubeat. Quicquid autē boni, Iuri, & veritati consonum deprehensum fuerit. Bonitati, & gratie diuine, pro innata clementia sua tribuere dignetur. Cuius gratie, & pedibus sanctiss. me humilime comendo: que diutissime nobis, & sacrosancte ecclesie sue augustissime valeat. Brixie. xiiij. mensis Nouembris. M.D.XXXIIII.

Humilimus pedum. S. V. seruulus Mathias Ugonius Episcopus Phamaugustanus.

Breve eiusdem Sanctiss. D.N.PP. Pro responsione, ⁊ operis approbatione.

A tergo.

Venerabili Fratri Mathie Ugonio Epo Phamaugustano.

PAVLVS.PP.III.

Venerabilis Frater Salutem, ⁊ aplicam Benedictionem. Synodie opus Quatuor distinctum libellis, quod nuper ad nos misisti: libentissime vidimus. Et quantum ex summaria eius lectione deprehendi licuit (Neqꝫ enim per occupationes: quibus obruimur examinare, aut perpēdere singula, cōmodum fuit) opere precium fecisse te, atqꝫ opus christiano viro, ⁊ epo dignum: quod lucem ambiguis inferat non contemnendam: varijsqꝫ succurrat dubijs edidisse arbitramur. Quo nomine te amamus plurimus, ⁊ gratias agimus. Atqꝫ utinam eiusmodi aliquot dominici arui cultores nancisceremur. Minus profecto inopia laboraretur, ⁊ fame. Nam ⁊ leta estas, ⁊ messis proveniret uberior: Nec lappe, ⁊ tribuli segetes enecarent. Nos, quod ad tam egregie mentis, Saluberrimiqꝫ instituti rationem attinet: Fraternitatem tuam in dño hortamur, ut velit in huiusmodi laboribus perseverare: Ac rem christianam (qd multi ad quos spectant negligunt,) tot insidijs, tot dissidijs circumuentam, quibus licet opibus (licebit autem plurimis) adiuvare. Pro hoc nempe tam nobili animoqꝫ, ⁊ opere affecti tibi, ⁊ propitij futuri sumus: Nec rebus tuis usquam, cōmodisqꝫ ⁊ honoribus, quecūqꝫ offertur occasio defuturi. Te enimvero etiam in minoribus dileximus fraterno amore, ⁊ precipuo semper affectu prosecuti sumus.

Datum Rome apud. S. Petrum, sub annulo piscatoris. Die .xvij. Decembris. M. D. XXXIIII. Pontificatus nostri Anno Primo.

Fabius Vigil.

SYNODIAE VGONIAE PRAEFATIO.

OGI-
tāti mi-
hi:ac diu
mecū se
piuscule
reputāti
quid nā
in causa
esse pos-
set:ꝙ sub
limis il-
la militā
tis ecclesie authoritas: tante existimatio-
nis:precellentie,⁊ glorie priscis temporibus
fuerit. Ut non modo christicolarum popel
li:vilesq̃ plebecule. Sed innumerabiles ex-
cellentissimarum rerum publicarū Sena-
tores. Confertissimi latissimarum prouin-
ciarum populi. Serenissimi Reges. Potē
tissimi totius orbis Monarchiā moderā-
tes Imperatores: humili obsequio libētissime
ei colla subderent. Nostris vero cōtra tēpo
ribus ita deiecta: prostrata ⁊ vilis habeat.
Ut nemo etiam gregariorum, ⁊ obscenoꝝ
hominum inueniatur: qui illam non con-
temnat: qui non tantum minores sacerdo-
tes: sed maiores aut maximos Pontifices
pilifaciat. Quine eorum diuina mysteria:
equissima monita: horrendas Dathan: ⁊
Abiron execratōes: ius: phas: aut sacrosan
cte apostolice sedis grauissima iudicia vene
rari vel audire curet. Quinq̃ potius gentes
sanctam, populum electum. Regale sacerdo
tium christos domini (quod maximo sine
rubore loqui non possumus) non irrideat:
floccipēdat: interno liuore, virulento odio:
nepharijs contumelijs: ⁊ detestandis maledi
ctis: cote diaboli acuminatis linguis, non
persequatur. Haec inq̃ cogitanti mihi, sta-
tim in mentem venit, atq̃ illico persuade-
ri cepit in ligno esse qđ lignum rodit. Nas
postea q̃ priscorum illorum ecclesie nostre he
roum ardens virtus diuinis igniculis co
ruscans sanctimonia: vite ac morum irre-
prehēsibilis norma: capitis membrorumue
assidua: non minus aloes q̃ mellis habens
reformatio. Justitie perpetua cōstansq̃ vo-
luntas: humilis doctrina: ignita dei ac pro-
ximi charitatis dilectio, languescere hemi-
sperium nostrum relinquere: obliuioni de-
mandari ⁊ in desuetudinem pene abire ce-
perunt. Postea q̃ illa duo magna Solis ac
Lune luminaria que solido in firmamēto
diuina prouidētia constituit, vt lucem a te
nebris diuiderent: ceteris astris lumen mu
tuarent: diei ac nocti preessent: ⁊ vniuersam
terram lucis sue radio illuminarent. Luces
ipsam quandoq̃ in tenebras vertere: defe-
ctus ⁊ horrendam ecclypsim perpeti. Ne-
fanda hec omnia leuitici generis ministros
perditis eorum lacessentibus moribus: vt
videre videor: inualescere. Quod quidem di-
uinum vatem Hieremiam maximo mero
re consternatū sollicite vaticinari dixerim,
cum inquit. Quomodo sedet sola ciuitas:
plena populo: facta est quasi vidua domina
gentium. Princeps prouinciarum facta est
sub tributo, non est qui consoletur eam ex
omnibus charis eius: oēs amici eius spre-
uerunt eam, ⁊ facti sunt ei inimici: omnes
persecutores eius apprehenderunt eam in-
ter angustias. Uie syon lugent eo ꝙ nō sint
qui veniant ad solemnitatem: facti sunt ho-
stes eius in capite: inimici eius locupletati
sunt: q; dominus locutus est super eam: pro
pter multitudinem iniquitatū eius: ⁊ egres
sus est a filia Syon omnis decor eius. Fa-
cti sunt principes ipsius velut arietes non
inuenientes pascua ⁊ abierunt absq̃ forti-
tudine ante faciem subsequentis. Uiderunt
eam hostes ⁊ deriserunt sabbata eius. Pec
catum peccauit Hierusalem: ⁊ propterea in
stabilis facta est: omnes qui glorificabāt eā:
spreuerunt illam: q; viderunt ignominiam
eius. Haec ille. Quis enim obsecro est adeo
mētis inops: adeo sui ipsius immemor: qui
veterū annales ⁊ nr̄a hec tēpora secū recen
sendo luce meridiana clarius non intueat
ac intelligat: priscos illos ecclesie patres tā-
tum iccirco auctoritatis: fidei: existimatio-
nis: decorisq̃ facillime assecutos: q; sacro-
sanctam fidem orthodoxam: quam ab ipso
domino ⁊ saluatore nostro christo Jesu: ab
ipsius apostolis, a sacris concilijs ardentis-
sime susceperant. Ita diligenter, pure: deuote
integre, obseruauere: vt iota vnū: aut vnus
apex non preteriretur a lege. Quia quotiēs
aliquid iter christicolas emersisset: quod fi-
dei sinceritatem: maiestatem: obseruantias
offendere posset. Illico sacra vniuersalia cō
cilia: in q̄bus (ni fallor) totius ecclesiastice
discipline neruus roburq̃ cōsistit: omni ac
curata diligentia (que cunctarum bonarū
artium mater esse dignoscitur) frequentissi
me pro communi omnium vtilitate: pro
assidua cultura vinee domini sabbaoth ce-

lebrarunt. In quibus modo luxuriantes,
aridos:inutilesqȝ ramos amputando: mo-
do gibbosos:discolos:⁊ aberrātes preustis
sudibus colligando:vt alta petere possent:
sursum dirigere: pertinaces hereticos ab-
scindere:scismaticos confundere: bene in-
stitute reipublice christiāe vitia omnia pur
garecuncta collabētia instituta reformare.
ac verbo pariter: ⁊ exēplo bene: beateqȝ vi-
uendi normā stabilire cōsueuerūt. ¶ Nos
vero fratesqȝ fere oēs:quibus corpus volu
ptati. Alia vero oneri existit, ecōtra. Ideo
cōtēptui esse:nihili extimari:tantū iniuriaꝝ
vituperationis:⁊ infamie ppeti:qȝ que dei ho
norē,que fidei integritatē:q̄ vitioꝝ reforma
tionē cōcernere possunt. Summa ignauia:
torpenti ocio: perpetuaqȝ negligentia (que
virtutis ac morum inculta discinctaue no-
uerca nuncupatur) de industria prosequi-
mur. Quinimmo scelestissimam Babylo-
nem turpiter incolimus. Quia sanctuariū
domini pphanauimus: peneqȝ destitutum
religmus:qȝ omne in precipiti vitius stetit:
Quia siqȝ quem zelus domus dei comede
rit:de puniendis:tollendisqȝ hereticis: sci-
smaticis:simoniacis:aleatoribus : publicis
cōcubitoribus:⁊ huiusmodi nepharijs: scele
stisqȝ hominibus. De ecclesie moribus re-
formādis:de concilijs celebrandis: verbus
fecerit. Hunc nebulonem: Ardelionem: Si
cophantam: Idiotam: supplantatorem: su-
perstitiosum: hypocritam: execrandum: irri
dendum, exsibilādum: ac omnino explodē
dū existimamus. Quid ergo obsecro aliud
p his corruptissimis moribus nostris ex-
pectamus, aut sperare possumus? cum sal
euanuerit:īfatuatumqȝ fuerit? nisi vt foras
proijciatur: ⁊ a porcis infidelibus conculce
tur? Nam quemadmodum imperium faci
le his artibus quibus partum est: retinet
(vt inquit Crispus) ita contrarijs, vbi p
labore desidia:pro continentia ⁊ equitate:li
bido atqȝ superbia inuasere : fortuna simul
collabitur: ⁊ īmutatur cum moribus. Que
omnia ego qui tantillus homuncio:qui in-
dignus:atqȝ vtinam non pessus inutilis chri
sti ⁊ ecclesie spōse sue seruus sum: cū sedulo
mecum causam meam dijudicando ac sen
tentiam in sinu meo colligendo pensicula-
rem. Non aliter fluctuanti nauicule Petri
(in qua iādudum christus dormitat) op-
portune subueniri prouisumqȝ iri posse exi
stimaui: qȝ si dominus pia miseratiōis sue

clemētia:expergefactus. Saluberrimo ac sin
gulari vniuersalis cōcilij antidoto nostris
calamitatibus atqȝ miserijs christicolas su-
os somno: vinoqȝ sepultos : excitare macu-
las nostras abstergere sancto paracleto spi-
rante: cor mundum in nos creare spiritus
rectum in visceribus nostris innouare: po
pulum sibi acceptabilem sectatorem bono-
rum operus efficere: ac spiritu principali cō-
firmare dignaretur. Qua potissimum con
sideratione adductus: decreui (si tamē do
minus currentem ad metam peruenire cō
cesserit) hac synodali disciplina me ipsum
pro virili instruere. Mihiqȝ vniuersalis cō
cilij libellum qualem ac quantulumcunqȝ
apud me perpetuo deliturum : mecumue
forte periturum: veluti Archetypon ⁊ for-
mularium quoddam eoꝝ que contingere
possent: conscribere. Ne si quādo dominus
ad ianuam cecitatis ⁊ miserie nostre fero:
nocte intempesta: gallicantu, aut mane pul
sare voluerit: me somno torpentem, rerum
omnium penitus ignaꝝ: improuidum: ac
surdo in auditorio stertētem offendat. Nā
⁊ si arduus: perdifficilis: meis prorsus viri
bus impar: ⁊ diuersis vndiqȝ stipatus peri
culis conciliorꝝ vniuersalium tractatus ex-
stit. In quo legitime censure: ac sacraꝝ litte
rarum summi apices: summaqȝ ingenia se
penumero inter se colluctantia: desudarūt.
In quo vbi de magna virtute atqȝ gloria
maiorum nostrorum. De Ignauia: Intem
perantia: Secordia: Vitijs: ⁊ iniustitia neo-
tericorum: de potestate: ditione: vel iurisdi-
ctione pontificis maximi ⁊ concilij disseras
atqȝ cōmemores: p veritatis indagine: pro
ingenti laboris mercede: odium: inuidias:
maleuolentiam: ⁊ persecutionem: incurras.
Tamen posteaqȝ mihi tantū dicturus sis,
auriculas asini Myda Rex habet: bonam
in partem accipient: ⁊ dabunt (sat scio) ve
niam: omnes qui hoc meus studium agno-
uerint. Quod si assequi non potero: que in-
credibili quodam desiderio animo conce-
pi. Dabo saltem operam vt hoc (quantulo
cunqȝ) consolationis genere conquiescam.
Et qȝ pulchra: sublimis: veneranda sit hu-
ius militantis: ecclesie Hierarchia: qȝ gra-
uis: precellens: timenda Imperij ac ditiōis
ipsius Maiestas: vbi seipsam colligit agno
scit: ⁊ in statu suo cōsistit: cōtemplari valeas.
Ad quod quidē (vt alios aliaqȝ multa que
grauissimis suis persuasionibus aleam istā

me subire fecerunt, silentio inuoluam:)me
etiam hortatur plurimum diui Gregorij
non minus docta ꝙ vera ⁊ canonica sen-
tentia:qui conciliorum pernecessariam vti
litatem sanam: irreprehensibilemqꝫ doctri-
nam:ac supp̄mam (vt arbitror)potestates
considerans. Fatetur sacra se concilia non
aliter suscipere:ac venerari ꝙ quatuor san-
cti euangelij codices. Et Ro. Pontifex di-
urno in libello professionis sue ingenue pro
fitetur. Decreta conciliorum se vsqꝫ ad vnus
apicem immutilata seruaturum: pariqꝫ ho
nore ac veneratione omnia eque digna ha-
biturum. Et que predicauerunt vel statue-
runt omnibus modis sequi ac predicare.
Que vero condemnauerūt non minus cor
de ꝙ ore condemnare. Urbanus vero pre-
sul apostolicus:vbi inqt dominus vel eius
apostoli: ⁊ eos sequentes sancti patres sen-
tentiando aliquid diffinierūt. Ibi non no-
uam legem Ro. Pontifex dare: sed potius
quod predicatum est vsqꝫ ad animas ⁊ san
guinem confirmare debet. Nam si quod il
li docuerunt destruere (quod absit) nite-
retur: tunc non sententiam dare: sed ma-
gis errare conuinceretur. Cum quo opti-
me conuenit:quod Paulus apostolus Co-
rinthios docet (dum inquit) Ideo enim
hec absens scribo, vt non presens durius
agam secundum potestatem quam domi-
nus dedit mihi in edificationem ⁊ non in
destructionem. Nec minus me etiam mo-
uet venerandum Constantien. concilij de-
cretum, vbi patres in eo conscripti diuino
(vt creditur) dei spiritu acti aperta (vt
aiunt) fronte: rotundoqꝫ ore attestantur.
Frequentem generalium conciliorum ce-
lebrationem agri Dominici culturam esse
precipuam:que vepres: tribulos: ⁊ spinas
heresium: errorum ⁊ scismatum extirpat:
excessus corrigit, deformata reformat: ac
vineam domini ad frugem huberrime fer
tilitatis adducit. Illorum vero neglectum
premissa omnia mala i ecclesia dei semina-
re:alere:confouere:prout ⁊ preteritorū tem-
porum recordatio: ⁊ presentium ante ocu-
los nostros ponit miserāda consideratio.
¶ Hunc itaqꝫ concilij vniuersalis libellus
diuino inuocato numine (vt cunqꝫ) mihi
quatuor ex partibus in compendium redu
cere:ac veluti corpusculus quoddam huma
num effingere in animo est. Ut summi re-
rum omnium opificis: dum protoparentes
nostrum creando format:disponit: preficit:
atqꝫ resoluit. Sacra vestigia:humi prostra-
tus:ac venerabundus prosequar. Si tamē
(vt pastor ille virgilianus inquit)parua li
cet componere magnis. Is enim vbi Mi-
crocosmon hunc:trinodo suo numini i lu-
cem producere placuit. Quibusdam quasi
preludijs totius creationis ad vtilitates hu-
manam premissis. Faciamus inquit homi
nem ad imaginē ⁊ silitudinē nostrā. For
matisqꝫ ex humo cūctis terre aiantibus: ac
vniuersis volatilibus celi. Illa adduxit ad
Adam vt videret quid vocaret ea: (omne
enim quod vocauit Adam anime viuētis
ipsum est nomen eius.) Appellauitqꝫ no-
minibus suis cuncta animantia: vniuersa
volatilia celi ⁊ omnes bestias terre. Post
hoc vero summa illa dei omnipotentis sa
pientia:ita mirifice suum cuiqꝫ munus di-
sposuit. Ita congrue: opportune: ⁊ vtiliter
omnia ab eo creata suo loco ⁊ tempore col
locauit:vt nihil deesse posse videret ad be-
ne:beateqꝫ viuendum. Nam prothogonos
nostros:ita perfecte docuit:erudiuit:institu
it:vt Economicam:politicam:phisicam:cū
ceteris bonis artibus non ignorarent. Po
testatis autem quasi diuine (quantum hu-
mana fragilitas patiebatur) eis imperius
fecit. Ubi quicquid terra mariqꝫ cōtinetur,
eorus ditioni subdidit: atqꝫ inquit, crescite
multiplicamini ⁊ replete terrā, subicite eā:
⁊ dominamini piscibus maris:volatilibus
celi: ac vniuersis animantibus q̄ mouent
super terram. Dissolutionem postremo cor
porum ⁊ eorum quatuor elementorum in-
ter se prius ex diuersitate nature colluctan-
tium:que concordi equilibrio ⁊ cōsona qua
dam harmonia in creatione ipsorum iger-
serat:successiue edixit:vbi inquit:ex omni li
gno paradisi comede. De ligno autem sciē-
tie boni ⁊ mali ne comedas. In quacunqꝫ
enim die comederis ex eo morte morieris.
Et alibi cū iam inobedientie reatu corruis-
sent:in sudore:inquit:vultus tui vesceris pa
ne tuo:donec reuertaris in terram, de qua
sumptus es,qꝛ puluis es ⁊ in puluerem re-
uerteris. Iusserat enim mens illa diuina
hominem quem tam decora suiipsius simi
litudine: animi immortalitate donauerat:
corpus quoqꝫ imortale habere. Si in prio-
ris innocētie sue statu persistere: animi im
perio:corporis seruitio vti: deum optimus
maximum ductorem: plasmatorem: ⁊ do-

minum vniuersorum super omnia agnoscere:amare:laudare:cōtemplari: ac supremis eius delitijs (quas oculus nō vidit:nec auris audiuit, aut in cor hominis ascendit) perpetuo frui. Illiqꝫ equa iusta:salubria:monenti: obtemperare maluisset: qꝫ voluptariam viraginem suam, aut eterne damnationis luciferon audire. Posteros omnis: tanqꝫ peccati sui seruos, inferni glebe adscribere:ꝑpetuis laboribus, calamitatibus, criminis:inuoluere: ac (nisi sacro fonte lustrati: penitentie piaculo:tabificam elementorum parentumqꝫ suorum contagionem: periculosa valde huius seculi peregrinatione, purgassent) ceca demum in tartara mittere plagis multis in eternum vapulaturos: vbi nullus ordo:sed sempiternus horror inhabitat.

¶ Intentionis igitur huius nostre lucubrationem inuestigabiles domini vias: quantum ingenioli mei vires patiuntur: maxima veneratione secutus. In Preludia: Dispositiõem: Potestatem: z Dissolutionem distinguemus. Ut vniuersalis Concilij corpus integramqȝ Synodiam nobis effingere valemus.

In Preludijs itaqȝ quosdam quasi apparatus eorum que ad constituendum corpus occurrunt redigendo: pro stabili ac solido fundamento eorum que subsequuntur inuestigabimus. Primo.

PRAELVDIA.

DISPOSITIO.

POTESTAS.

DISSOLVTIO.

¶ Quid sit concilium generale.

SCIO Vlpianum iureconsultū clarissimus in.l.omnis diffinitio.ff.de reg.iur. posteros admonuisse: ꝙ omnis diffinitio in iure ciuili periculosa est. Cum paꝝ sit vt non subuerti possit. Sed quonias omnis bene instituta materia oīno a diffinitione proficisci debet: vt ante omnia sciamus, quid sit id de quo tractaturi sumus: prout maiores quoqꝫ nr̄i scriptum reliquere. Et philosophus ꝑ topicoꝝ: ac scđo posterioꝝ. Diffinitionem esse congnitionem substantie sapientissime attestatᷓ. Cum differentie speciēꝝ non nisi per diffinitionem cognoscantᷓ. vt colligitᷓ.ff.de fun. instru.l.quesitum.in prin.ff.de auro ⁊ arg. leg.l.q̄ntus §. cui auꝝ. ⁊.C.de iure emph̄i.l.i. Jccirco ne in obscuris vagando ingenium captiuemus. Neue in ipso frontispicio ꝑplexitatis ⁊ cōfusionis nobis ingeramus obicē. Ad principale studioꝝ nostroꝝ quesitum accedentes. Quid sit concilium ḡnale ecomenicum vel vl'e ex intentione Jsidori.viij.ethi.lib.c.xiiij.transumptiue.xv.di.c.canones.⁊ melius.xvij.di.c.i.vbi bona gl. inuestigabimus. Intermissis parumper Prouincialis ac Synodalis: seu Episcopalis concilii diffinitionibus que suis se locis vltro offerent.

¶ Est igit̄ Concilium generale: vniuersalis episcopoꝝ orthodoxoꝝ cū alijs catholicis, vnius consensus: legittima cōgregatio, iurisdictionem habens cognoscendi ⁊ decidendi. De his maxime que ad fidem ⁊ ad vniuersalem ecclesie statum pertinent.

¶ Dixi aūt vniuersalis ad differentiā conciliōꝝ prouincialium vel synodalium: quorum congregatiōes sunt particulares ⁊ locales. Hec aūt ḡnalis concilij congregatio ex vniuerso orbe colligitur: prout infra in trac. Dispositionis versi. qui sint vocādi declarabimus, ⁊ probatᷓ.xv.dist.c.canones.in prin. Jbi sancti p̄res in cōcilio Niceno de omni orbe terraꝝ cōuenientes ⁊c. Pro quo est bona glo.xvij.di.c.i.que dicit ꝙ vniuersale concilium est: qđ a Papa vel eius Legato: cum omnibus Episcopis statuitur.

¶ Subiunxi episcoporum: quia soli episcopi quorum nomine, Patriarche: Primates: Archiepiscopi: ⁊ superiores omnes prelati intelliguntᷓ: q̄ de iure cōmuni voces decisiuam habent in generali concilio. Et ipsi precipue ad illud vocandi sunt. Nisi aliter videretᷓ summo Pontifici vel concilio: Qꝛ ipsi inferioresqꝫ prelatos: ⁊ alios etiam laycos habilitare possunt ad vocem dandam in statuendo ⁊ decidendo. Prout habetur in dicto dispositionis tractatu versi. q̄ sint vocales ⁊c.leg. ⁊ no.xvij.di.quasi per totū: Orthodoxoꝝ adieci: qꝛ heretici: scismatici: vel aliter male sentientes de fide concilium facere non possunt: sed oīno euitandi sunt ⁊ explodendi: vt patebit ex sequentibus: ⁊ probatᷓ.i.q.vij.c.cōuenientibus. Jbi heresis separat omnem hoīem ab ecclesia ⁊ quasi ꝑ to. Et.xxiiij.q.i.c.que dignior. Jbi vitanda est hereticoꝝ cōmunio fugienda coꝝ synagoga censetᷓ ⁊c.⁊.c.q̄m vetus. ⁊ fere ꝑ to.illam q̄ōnem cum duabus seq. ⁊ infinitis similibus. Patet ēt in gestis concilioꝝ antiquoꝝ: vbi ante oīa conuenientes ep̄i fidem catholicam in prima actione ꝓfitebantᷓ: prout colligitᷓ ex gestis septime synodi ⁊ aliaꝝ quas pauloāte vidimus in eccl'ia Veronē. Quod quidem rationi conuenit. Cum generalia concilia in sp̄ū sctō congregari ⁊ eo spirante ⁊ suggerente causas fidei expediri ⁊ in cordibus patrum illorus ipsum residere credamus. Sed ipse sp̄ūs scūs extra vnitatem ecclesie non accipitur.xxiiij.q.i.c.loquitur dn̄s. Nec ligandi aut soluendi alios habēt potestatem qui vnitatem ecclesie catholice non tenent.c.oibus cōsideratis: ea. causa.⁊.q. Ergo cum ipsi heretici scismatici: ⁊ cum ecclesia catholica non sentientes vocales esse non possint. Vocādi non sunt: nisi forte vt corrigantᷓ ⁊ errorem suum abiurent de con.di.ij. Ego Berengarius. Nā hm̄oi hereticos ⁊ excōicatos non audit dominus: sed ab alijs quoqꝫ secum stantibus ⁊ cōicantibus refugit donec illi eijciantur iuxta illud Josue.vii.c.hec dicit dn̄s deus Jsrael. Anathema in medio tui est Jsrael. Non poteris stare coram hostibus tuis donec deleatᷓ ex te qui hoc contaminatus ē scelere. Quinimo non solum non debent vocari. Sed potius concilia contra ipsos ⁊ eorum hereses congregari ⁊ insurgere debēt: prout ⁊ temporibus priscis concilia fere omnia congregata fuisse leguntᷓ principalr̄ ad destructiōem heresum vt ꝑ.xv. ⁊.xvii. di. de sum.tri.⁊ fide catho.per to. ⁊ alibi se

pissime. ¶ Cum aliis catholicis addidi. Qz ls epi z superiores prelati trimodo regulari ter (vt dixi) vocales sint. Attamē alij quoque principes z fideles christiani: siue cleri ci: siue layci vocandi sunt. Presertim vbi d' fide tractandum est: vel vbi de causis eoꝝ agendum foret aut vbi eoruz cōsilia (Quia forte viri docti z eminētis scientie existūt) audienda z vtilia esse possent: prout dicet infra in tractatu dispositiōis versi. qui sint vocandi. z versi. qui sint vocales. Nam ls Papa z Imperatore vel eoꝝ legatis in concilio existentibus. Ibi vniuersalis totius orbis iurisdictio esse censeat. Omissa nunc illa brocardica indagine. vz: nunquid penes papam vterqz gladius esse dici possit. Et ꝓpterea ipse tanqz summus Monarcha de causis oīum tā catholicoꝝ qz hereticoꝝ z infideliū cognoscere z decidere valeat: qz domini est terra z plenitudo eius orbis terraꝝ z vniuersi qui habitant in ea. Teste Psalmographo. psal. xxiij. Et oēs totius orbis hoīes: qualescunqz sint de ouibus sint dei: saltem per creationem. Licet non oēs sint d' ouili chri z ecclesie ipsius: vt scribit Inno. extra de voto. c. qđ sup his. Tñ soli catholici in concilijs disputare: decidere z statuere pnt (vt dixi) Quia ecclia dei que in concilio gnāli esse seu per illud repñtari intelligit. Non est nisi collectio fidelium de con. di. i. ecclia cuius fundamenta sunt in montibus scis: hoc est in aplis: quoꝝ typum gerunt epi: vt memorat ꝓpheta. psal. lxxxvi. z tex. de elec. fundamenta. lib. vj. Quod qdes respectu laycoꝝ ꝓbari z induci posse videtur. ex ꝑ aploꝝ cōcilio: actuum ꝑ. in quo nō solum apli. i. epi: sed ēt layci interfuere. Nas vt ibi dr̄ turba erat hoīum fere centum viginti. Et in secunda ꝯgregatiōe quā fecerūt ipsi apli actuum. xv. interfuisse legunt̄ solus apostoli z seniores. Ex quibus concilia subsequentia forte formam susceperunt. Legitima ideo dictū fuit qz nisi ꝯcilium per summum pontificem vel eius legatum cus mādato spāli: ad quem ꝑncipalr z reglr illud congregare z cōfirmare spectat. Aut alias in ipsius defectum per collegium Cardinalium: seu per impatorem z principes catholicos: vel per patriarchas: primates: archiepiscopos, vna cum eoꝝ epis z suffraganeis z alijs prelatis: ad quos de iure z ꝯsuetudine vel priuilegio spectat, seu legitime ordine successiuo z cōgruo sm̄ sacroꝝ canonum z conciliōꝝ priscoꝝ decreta cōuocaret̄: seu approbaret: z auctoritatem reciperet: non ꝯciliū recte dici posset: sed cōciliabulum potius: z illicita quedas ꝯgregatio nuncuparetur: prout latius. J. annotabimus in tractatu dispositionis, versi. quis concilium disponere. Et hr̄. iij. di. §. porro. xij. z. xvij. di. quasi per to. z extra de elec. c. significasti. cum si. Unius cōsensus, non ideo dixi qz opus sit qꝫ omnes oīno statim qꝫ aliqd ꝓponit̄ vel decidit̄: cōsentiant prout demonstrabimus in. d. tractatu disposit̄. versi. An necessarium sit qꝫ oēs congregati sint pñtes zc. Sed hoc ꝓpea addidi: qz oīum intentio z consensus tēdit ac tendere debet ad vnū eundemqz finem: vz. vt incōsutilem vestem chri, que ab hereticis z malis xpianis q d' e scismatici sunt. Scindi querit̄ in frustra. xxiiij. q. i. c. qm̄ vetus oriens ab hmōi iniuria z violenta scissione defendāt: z in hoc omnes cōueniant: vt aduersarios christi z ecclesie sue sancte cōprimant: z in officio christianorum contineant: prout colligitur etiam in motiuo sequēti: z ex. d. §. synodus. xv. di. Qui igitur in cōcilio sedent solum deum pre oculis habere debent, vultum hominis nō agnoscere, nec a dextris vel a sinistris pendere. Sed rectā christi stateram in manibus z in corde gestare: cum in loco iudicantis sedeāt de sen. z re. iudi. cum eterni. li. vj. vt merito a christo audire possint. Beatus es Symon Bariona: qz caro z sanguis non reuelauit tibi: sed pater meus q in celis est. Matthei. xvj. c. ¶ Congregatio propterea addidi: qz in votis dandis: seu sententijs eorum proferendis non debent esse dispersi, sed in vnū cōgregati, ꝓut latius dicet̄. J. in. d. vsi. an necessarium sit: z mistica qdes rōne: qz sicuti credentium est cor vnum: aīa vna: z vnius ecclesie: xpi spōse: corpus vnum: z fides vna: vt hr̄ actuum. iiij. z. xxiiij. q. i. loquit̄ dn̄s. Ita dz esse vna concors congregatio, prout mō supra dicebamus. Et hec qdem conclusio. vz. qꝫ collegia. vniuersitates z capla ī negocijs presertim arduis: z vbi ea que tractātur z decidunt̄, conscientiaꝝ z iuris speculatione indigent: consensus in cōmuni ꝑstare debeant: ꝓbat̄ per glo. z doc. in. c. cū oēs. de consti. vbi per Abba. Panor. z alios z per Inno. z sequaces. in. c. in genesi. z in. c. auditis. de elec. z in. c. cus in ecclesia sutrina. de causa pos. z ꝓprie. per Bar. z legistas. in L. omnes populi. ff. de iusti. z iur. z p Neotericos

tericos. extra de of. ordi. in. c. irrefragabili. et alibi. Jurisdictionem hñis subdidi: per ea que dicam in tractatu pñtis. vñi. quam iurisdictionem hẽat concilium: qr vt paulo ante dicebam concilium legittime cōgregatum: et pñsertim vbi Papa et imperator intersint: eorum oẽm et totius orbis vniuersalem iurisdictionem hñe censet: eidemqꝫ nō secus parendum et obediendum est: qꝫ sacris euangelijs: qr (vt dixi) que ibi disponunt et ordinant: a spũ scõ dictata censent prout congruo loco demonstrabitur: et cōclusio pñdicta colligi vr per tex. et no. in alle. c. canones. et seq. xv. dist. et alibi. De his maxime que ad fidem et ad vniuersales ecclesie statum spectant: postremo subiunxi. Quia lꝫ concilium de oibus causis q̃ contra quoscunqꝫ ibi promouent: cognoscere: ac decidere possit: qr ibi (vt dixi) vniuersalis totius orbis reperit iurisdictio. Attamen cum pro grauioribus fidei et ecclesie negocijs vt plurimus congregari debeat. Alieqꝫ cause minores iudices suos hẽant ordinarios qui de pñmissis cognoscere possint: non vr cōueniens qꝫ de alijs q̃ꝫ de pñmissis vel silibus eque arduis ꝛ grauissimis negocijs concilium se impediat: nisi aliud necessitas cogeret vel vtilitas suaderet. Et ppea addidi maxie. Et de hac qdẽ conclusione latius tractat. J. in tract. pñtis versi. que cause tractari ꝛ expediri possint in cōcilio: hẽtur leg. ꝛ no. xvij. di. multis. xviij. dist. de concilijs iuncta. glo. ij. extendendo tex. de minori ad maius: qr loquit de concilio puinciali: vt hr ibidẽ in. c. habeat ꝛ in. c. per ecclesiasticas: ergo fortius in gnali: pñdicta aũt pbant lateqꝫ ponunt: in. c. si papa. xl. di. vbi bona glo. et in. d. c. significasti. de elec. et alibi sepe. Augustinus vero in lib. de vnico baptismo solum per cãm mãlem diffiniendo dicit: conciliũ generale esse qd celebrat conuocatis epis vel vniuerso orbe. glo. aũt. d. c. i. xvii. di. diffiniendo per cãm mãlem et efficientem dixit. Concilium vniuersale esse qd a Papa vel eius Legato cum oibus epis cōstituit. Et ppterea qdam Neoterici theologantes cōprehendendo q̃ttuor causarum gnã sm ea que tradunt in pꝫ de aĩa diffinierunt cōcilium generale esse ordinatam ꝯgregationẽ oium epor per eum qui põt: ad bonum ecclesie. Que pro maiori parte cōueniunt cum dicta diffinitione nostra: licet non ita plene euacuent requisita oĩa: vt patet ex premissis et sequentibus. Aliter tamen conciliũ capere et diffinire consueuerunt legiste presertim in rubrica. ꝛ in. l. i. et fi. C. de vindic. liber. et apud concilium. manumis. licet in aliquibus conueniant. Ibi enim de mente glo. in. d. l. i. concilium capitur pro presidentibus in concilio seu pro collegio hñte iurisdictionem volũtariam: eãqꝫ exercente de voluntate partium: sicut esset in manumissiõe seruor: vnde Saly. in dcã rub. dicit qꝫ quo ad manumissionem apud cōcilium de qua ibi loquit per vias cuiusdã similitudinis pcedit. qr (vt ingt ipse) concilium est ꝯgregatio pbor viror pro declaratione alicuius rei faciẽda super ea de liberate statuendo: sed idem Saly. in. l. i. C. de sacrosan. eccle. in. i. col. dicit qꝫ ꝯcilium est congregatio scõr prum in vnum p sũmum pontificem conuocator ad aliquid statuendum ꝛ puidendũ. Et paulo. J. in. ij. col. subdit qꝫ lꝫ concilium ibi capiatur pro collegio claustralium. Tamen qꝫ ex more ꝛ vsu loquendi congregatio sanctorum patrum: quam dominus Papa mandat fieri: ꝛ in qua interest: vt aliquid statuat ꝛ ordinetur super obseruatione spectãtium ad vniuersalem ecclesiam dr concilium elegãtiori nomine sumpto: ꝛ illa quam faciunt episcopi vocatur Synodus. Bald. vero in d. l. i. C. de vindic. liber. apud con. ma. in prima col. dicit qꝫ concilium interdum ponitur pro multitudine legitime adunata ꝛ congregata auctoritate superioris. Interdum ponit pro presidentibus concilio sm glo. ibi interdum ponit pro loco concilij. l. penul. ff. de iusti. ꝛ iur. extra de iudi. c. i. Expediebant enim inquit ipse quidam actus volũtarie iurisdictionis in concilio vt ibi sm pace tãtorum didascalorum dictum sit mihi videt qꝫ nullus ipsorum in suis diffinitionibus euacuet diffinitum: prout ex premissis cuilibet sensato constare potest: ꝛ melius clariusqꝫ constabit in progressu. Nec mihi probat tex. in. d. c. i. d iudi. qꝫ ibi concilium accipiatur pro loco concilii: licet tex. in. d. l. penul. dicat ius aliquando locũ in quo ius redditur appellari: qui pro argumento in simili ad dictum Bal. induci posset. Et hec quidem quo ad primum quesitum nostrum sufficiant: quicquid alij

circa hoc scripserint.

Concilium vnde dicatur.

VNde dicatur concilium: qd a grecis synodus nuncupat. Idem Isidorus eodem ethimologiarum lib. viii. c. xiiii. in fi. & in prefatione libelli conciliorum ac Gratianus post eum transumptiue. xv. distin. §. synodus more suo declarat dicens. Concilium a communi intentione dictum eo q ibi congregati in vnum dirigant oem mentis obtuitum: nam vt inquiunt ipsi cilia oculorum sunt: ac si inferre vellent q a con & cilium dicat concilium eo q omnium assidentium cilia in vnum conueniant: & ad vnum effectum dirigant: pro quo adduci pot in arg. l. i. ff. de pac. §. conuentionis. ibi nam sicuti conuenire dicunt qui ex diuersis locis in vnum locum colligunt & veniunt. Ita qui ex diuersis animi motibus in vnum consentiunt vel in vnam sniam decurrunt. Unde subdunt predicti q qui adinuicem dissentiunt concilium agere non dnr: q non consentiant in vnum: seu etiam fm eos concilium dr quasi consilium a coi intentione: & consilium quasi cosidium. d. in l. iram transeunte. Et propterea cum ipsis dicebat et Hug. in. d. c. canones. quem refert & sequit Archidi. ibi q concilium dr a con & cilium: q ibi homines congregant & conueniunt: sicut cilia: dum oculi claudunt: vel fm eum concilium dr a verbo concio. cies. q ibi plures conciuntur i. conuocant & congregant. Quos sequi videtur Saly. in. d. l. i. C. de sac. san. ec. in. ii. col. versi. ad apparatum accedo allegando Hug. dicentem: q concilium est adunatio gentium: & q componit ex con & cilium: & q dictio con: simultatem notat: & cilium idem est qd ordo pilorum: & sicut inquit cilia conueniunt: qn oculi gescere volut. Ita homines coniungunt in concilio: vnde dicit ipse concilio. as. idem est: qd concordo. as. & coniungo. gis. quasi conciliare sit idem qd animos varios aut contrarios in vnum coniungere vel concordare. Varroni autem lingue latine patri optimo & defensori acerrimo. Licet in qbusdam sui ipsius & gentis sue studiosus nimis videatur. Concilium a coactione descendere dicique placuit. Ego vero si latinum hoc esse concedit cum illis magis sentirem: qui concilium a con & cio: cies: qd est voco deriuant: fretus auctoritate Maronis qui se ipsum & nominis deriuationem declarasse vr dum inquit. Conciliumq vocat diuum pater atq hominum Rex. Qd concilio nro dum a summo pontifice conuocatur: optime conuenire posset: cum ipse & diuum & hominum pater vocetur in terris. Qd si forte concilium a con & cio deriuando l. ira gramaticum altiora scrutantem offendit. Si venia dabitur: vt nomen istud verbale faciamus Tunc ommissis deriuationibus omnibus antedictis que proprietatem significationis non attingunt: nominis: vt ita dixerim: quiditatem: proprietatem & effectus importantias attendentes: qd magis diffinitioni & deriuationi conuenire dignoscit. Cum imperfecta nimisque ieiuna illa videat deriuatio: que sue diffinitioni no correspondet. Mihi facillime persuaderi posset. Conciliu potius a concilio: as: qd est demulcere: amicitiam & beniuolentia inire: & veteres amicos qui forte defecerant in pristini amoris concentum deducere: qd maxime procedit in conciliis nris. In qbus ante oia hereticos: scismaticos: & eos q ab imaculata fide xpi recesserat: humaniter benigneque corrigimus: & fidei orthodoxe mirum in modum conciliamus: nisi relapsi pertinacesque sint: & in profundum malorum descendere velint: vt christiani omnes vnum sint misticum corpus in fide: in gratia: in amore: quemadmodum in sancta trinodi numinis trinitate vnitas esse creditur. extra de sum. tri. & fid. catho. c. damnamus. ibi: cum ergo veritas pro fidelibus suis orat ad patrem. Volo inquiens vt ipsi sint vnum in nobis sicut & nos vnum sumus: hoc nomen vnum pro fidelibus quidem accipitur: vt intelligatur vnio charitatis in gratia. Et hanc sententiam meam comprobare potest tex. concilii Niceni. xviii. di. in. c. habeat. ibi vt oibus: si que sunt: simultatibus amputatis: cum multis si. Nec mihi tunc displiceret q verbum concilio a ciliis deduceret tanq a primitiuo: qd na precessisse demonstrat: hac potissimum rone: q vt inquit Pli. nr Veronensis. li. xi. ca. xxxvii. Cilia & supercilia hoi sunt pariter & alterne mobilia: & i his pars animi existit. Negamus

gamus:an annuimus:hec maxime īdicāt:
fastus. Superbiaqꝫ alibi conceptaculum:
sed hic sedem hꝫ: in corde nascit: hic subit:
hic pendet. Nihil altius simul abruptiusqꝫ
inuenit in corpore:vbi solitaria esset. Cum
ergo cilia ⁊ supercilia animi passiões ⁊ in
dicia attestari soleāt. Quia si lepide venu/
steqꝫ demissa fuerint philantropian ⁊ hu/
manitatem quandam pre se ferunt: que ēt
aduersarios quoscunqꝫ nobis: ea mansue/
tudine conciliet. Si vero econtra frōte ca
perata contorto obscuroqꝫ vultu: turpiter
⁊ illepide compressa sint: indignabundum
atra bile pcitum:ac oībus fere ingrati ani/
mi indicium demonstrant. Qō si fronte
sursum elata:rugisqꝫ suffarcinata: cilia ipsa
extollant:seueritatem:fastum: ac superbias
tumentemqꝫ animum indicant. Unde su/
percilium a plerisqꝫ nuncupat vt in obsce/
nis priapeis legitur. Conueniens latio po
ne supercilius. Et apud Juuenalem. Si cū
magnis virtutibus afferṡ. Grande super
cilium: ⁊ numeras in dote triumphos: ⁊
apud Martialem in p. Terrarꝫ dnm pone
supercilium:apud Ualerium quoqꝫ maxi/
mum legimus Censorium supercilium:ex
quibus liquido constare pōt. Concilium a
concilio verbo non incō cinne posse deriua
ri:⁊ verbum concilio ab ipsorꝫ ciliorꝫ mā/
suetudine dū in eis ai ꝯciliatio: qsi imagi/
nario quodā in speculo ꝯsiderat ⁊ inspicit
non ab re vel incongrue posse deduci.

¶ Synodus vero que a grecis σύνοδος ap/
pellatur a σὺν quod est simul καὶ ὁδὸς via vel
a verbo συνοδεύω. quod est comitor. ris. vel
conitineror:eo q ad synodum proficiscen/
tes conueniant:concomitenturqꝫ. Inde ⁊
συνοδία. comitatus dr: qō placere etiam vr
Isidoro in pfatione libri conciliorꝫ vbi di/
xit synodum ex greco interptari comitatū
vel cetum. Uerum qm hec quoqꝫ deriua/
tio eandem sniam astruere vr:que ingrata
est:magis placeret q synodus a σὺν. quod
est simul. καὶ ᾠδή. cantus deduceret. vt dici
forte posset synodus quasi concors concen
tus ⁊ harmonica quedam conciliatio. pro
bat tex.i.q.vij.c. cōuenientibus.ibi. Si vo
synodalis consonantia ⁊c. Qua qdem ra/
tione adducti Nos quoqꝫ libellum hūc no
strum synodiam Agoniam appellari non
ab re(vt arbitror) decreuimus. Cum in
eo synodorꝫ concentum prosequi dno con/
cedente in animum induxerimus.

Quotuplex sit concilium.

Quotuplex sit ꝯcilium.glo.xvii.
di.in sum. Tres diuersas con/
ciliorꝫ species attingendo hoc
annotasse videtur dum inquit
q conciliorꝫ quedam sunt vni/
uersalia: quedam particularia siue prouin/
cialia:quedam episcopalia. Episcopale est
cum eps annis singulis celebrato concilio
prouinciali:post sex menses. Abbates cōs
sue diocesis si causa subest. Necnō presby/
teros:diaconos:atqꝫ clericos:seu etiā cōem
conuentum ciuitatis ipsius vbi preesse di/
gnoscit. Ac etiam cunctā diocesim seu ple/
bem aggregat: ⁊ coram eis plenissime oīa
refert:que eodem anno in concilio genera
li:vel prouinciali: acta diffinitaqꝫ fuerunt.
Et plebanos ac parrochiales sacerdotes su
os:si placet:rationem reddere cogit:quali/
ter susceptum officium celebrent: vel bapti
zent. Et hec facere negligens vel paruipen/
dens. Sententia excōicationis duorꝫ men/
siū curriculo vulnerat: vt dicit tex. forma/
lis.xviii. distin.c. decernimus. iuncto.tex.
xxxviii.di.qm.in fi. quo ad penultimas no/
tam:cum qbus concordare vr.tex.extra de
accusa.c.sicut olim in fi. Dixi cū eps:q ne/
mo in sua diocesi synodum cōgregare po/
test:sine eo vel ipsius auctoritate:prout no/
tabiliter dicit gl.sum.xvij.di.pdicta. Que
in fi.subdit q eps dictam suam synodum
potest sine auctoritate Metropolitani sui
facere.alle.xxxviij.di.qm.⁊.xij.q.ij. placuit.
Quod autē istud quoqꝫ epale sicut ⁊ vni/
uersale ⁊ prouinciale appellari possit conci
lium:probat gl.si.in.d.c.qm. alle. xviii.q.ij.
abbates.xij.q.ij.d.c.placuit.⁊.xviij. di.pro
pter.⁊.c.placuit. Sex mensium terminum
epo prefixerunt canones: vt interim clerū
⁊ populum cōmode conuocare et res suas
cōponere possit:que forte prolapse fuerant:
eo intermedio tpe quo ipse in concilio fue
rat prouinciali. Nec illi sex menses statim
post celebratum et dissolutum concilium
ꝓuinciale currere incipiunt:sed de hīs sub
ducitur tempus quo eps ipse redire potu/
it ex concilio qr interim censet impeditus:
fm doc.in.d.c.decernimus.ar.extra de cō/
ces.preben.qr diuersitatem.ff. ex qbus cau/
sis maio.l.si cui.et.l.qui mittuntur.

¶ Quod de Abbatibus dictū fuit:si cau/
sa subest non ab re dr:qr dubitat nunquid

ep̄s cogere possit abbates venire ad concilium et tex. vr̄ dicere ꝙ non in.c. ep̄s non debet.eadem di.xviii.que palea est.et habetur ēt.xviij.q.ij §.vlti.ꝫ tex. velle videat ꝙ si aliqua rationabilis causa subest:compelli possint:et ideo additum fuit supra si causa subest:quāuis tñ glo.in.d.c.ep̄s illud speciale esse dixerit:et intelligi debere arbitretur de Abbatibus cistercienſibus ꝙ.s.ipsi cogi non possint ad ꝯcilium. extra de sta.mo.c.i.nisi eēt pro crimine enormi ſm eas.xi.q.i.priuilegiū.ar.extra de priui.tuaꝝ. Ex quibus oritur altercatio inter scribentes. Nunqd.s.Abbates cogi possint venire ad synodū ep̄alē.Et vltra premissa ꝙ possint compelli vr̄.tex.cum sua limitatione in.c.qḋ super his de maio.ꝛ obe. qui exp̄sse dicit ꝙ ep̄s Abbates ꝛ sacerdotes diocesana sibi lege subditos:qui ad synodum venire ꝯtemnunt:pōt per censuras ecclesiasticas cōpellere ad veniendum ꝛ debitam sibi obedientiam et reuerentiam exhibendum:qḋ intelligit glo.veꝝ.Si dicti Abbates habent populum:qꝛ tunc tanq̄ꝫ subditi lege diocesana venire compellunt̄ ad synodum:et intelligi debere dicit tex. xviij.q.ij.abbates.Sed dic̄ ip̄a nō h̄ntes populū non tenent̄ ire:nisi causa rōnabilis subsit:vt dr̄ in illa palea.xviii.di.ep̄s dicit. ipsa cisterienses ēt si non essent exempti:cum nō habeant populum non tenent̄ venire:sicut nec alij exempti: qui populum non habēt.xviij.q.ij.c.q̄ꝫ sit necessarium in fi. alle.pro si.glo.in.c.dilectus. de offi. ordi. que istud idem concludere vr̄.Cum q̄bus ēt transit Inno.Joan.an.et cōiter doc. oēs et Abb.Panoꝛ.post eos in.d.c. qḋ super his et sequēdo.Inno. ibi dicit ꝙ si Abbates h̄nt populum subiectum ep̄o ire tenent̄ ad synodum et ad oīa alia obligant̄ que sunt de lege diocesana: quēadmodum alie ecclesie seculares. Unde tenent̄ habere in monasterio cathedram vbi ep̄s possit pro libito p̄dicare populo.Et subdit post Hosti.ꝙ synodus est mixti iuris:qꝛ respectu conuocationis est de lege diocesana:et ideo Abbates non possunt compelli venire nisi subsit causa rōnabilis:vt in.d.c.ep̄s. sed respectu eoꝝ que statuunt̄ in synodo non est de lege diocesana: sed de.l.iurisdictionis: qꝛ ad iurisdictionem ptinet statuere: et statutis obedire.Sed si abbates sunt exempti:non tenentur ire ad synodum:nisi h̄eant vt dixirimus populum subditum ep̄o:qꝛ tunc venire tenent̄ rōne capellaꝝ.c.ex oꝛe.de priuile.Qḋ tñ limitat Abbas antiquus.Dummodo ipsi abbates exempti per se exerceāt curas dictaꝝ capellaꝝ:qꝛ si per capellanos hoc facerent:tunc sufficeret ꝙ ipsi capellani irent ad ꝯcilium:qḋ dicit Abb.Panoꝛ.cōius ꝛ verius eē:ꝛ ſꝫ p̄dicta limitari.tex.in.c.nimis.de exces.p̄la.Ubi dr̄ ꝙ religiosi non teneant̄ ire ad synodum ep̄alem:dꝫ enim intelligi ſm eum:aut de exēptis: aut quando ꝯgregat̄ ex facili causa:vel intelligatur in ipsis religiosis iferioꝛibus: secus in eoꝝ p̄latis:qꝛ vt inquit ipse tūc dꝫ fieri distinctio de qua supra:qḋ dicit esse notādū.Et idem fere dicere vr̄. Archi.in.d.c.ep̄s.Gemi.vero ibi distinguendo dicit.Quod si querimus de fratribus mendicantium ordinum qḋ venire non debent.de exces.p̄la.c.nimis. Qḋ tñ intellige nisi vt.s̄. diximus.Si aūt querimus de his qui mendicantes non sunt:si sunt abbates: priores ꝛ huiusmodi:ꝛ hoc habent exp̄sse ex priuilegio:ꝙ ire non teneant̄: tunc planum est:et ita ſm eum pōt intelligi. tex in.d.c.nimis alio modo:si non habent hoc ex priuilegio exp̄ssō:sed alias sunt exempti:non habētes populum vel capellas subiectas habentes populum subiectum:tūc ire non tenentur: vt no.glo.in.d.c.qḋ super his:nec tales ēt astringuntur a statutis synodalibus.Jux.no.per doc.de consti.c.i.li.vi.Habentes vo populum vel capellas populatas:ꝫ sint exēpti ire tenent̄ ratione capellaꝝ predictarū:ꝑs de priui.c.ex oꝛe.Si aūt nō sunt exempti tales abbates ꝫ non habeant populum ire tenent̄ ad synodum: et ita procedit tex. in d.c.qḋ super his.Tñ ep̄s non dꝫ eos compellere:nisi subsit cā rationabilis ꝛ necessaria:et ita ꝓcedit.tex in.d.c.ep̄s. cuius occasione qꝛ in finalibus verbis dicit nisi rationabilis causa existat doc.et maxime Inno.Abba Panoꝛ.et alij in.c.qḋ super his. de maio.et obe. dicunt ꝙ si ep̄s sine cā vel ex iniusta causa eos citaret: vel aliqd ꝯtra canones statuere vellet:ire non tenent̄:per.d.tex.et iniusta cā intelligi pōt ſm Inno. q̄n in citatione exprimitur: vel notoꝛie cōstat: et idem dixit Inno.in qualibet notoꝛie iniusta citatione:qꝛ citatus ire non tenet̄: vt no.in.c.ij.de dila. et idem ſm eum in.d.c. ꝙ super his dicēdum foret: q̄n vocatus nō auderet impugnare que tractanda sunt:si

presens

presens esset: q tunc non arctaꝶ venire: puta si tractaret de dando fauore principi excõicato: vel aliqd libertatem ecclesie tentãti. Unde dixit Inno. in.c. inquisitioni de sen.excom. ꝙ non tenetur quis obedire ẽt pape: quando mandatum suum est contra deum: vel timetur scandalum futurum.

❡ Quo ad alios vero Monachos simplices: qui non sunt abbates vel priores: videtur glo.in.q.vij.c. conuenientibus sentire ꝙ monachi venire non teneanꝶ: sed abbates tñ: exponendo ibi v̄bum monachi pro abbatibus. Nas vt inqt Archi. ibi sub nomine monachoꝝ siue fratrum abbates cõtinenꝶ: vt ps extra de simo.c.vlti. et de priui.c.ex ore. Qd̃ fm neotericos et p̄sertim. d. Alexandrinum in. d.c.ep̄s: procedit in monachis claustralibus q illi venire non tenentur. Secus si monachi ipsi parrochiales ecclesias tenerent: q ratione eaꝝ ad synodum ire tenenꝶ: vt supra dictum fuit: et ps.xvj.q.i. de monachis. q monachi translati ad parrochiales ecclesias astringuntur regulis et statutis ipsaꝝ parrochialium ecclesiaꝝ. Et isto modo distinguendo necesse non foret exponere monachos pro abbatibus. Quam sniam approbare ẽt vr̄ idem Archi.xviij.q.ij.in.c.abbates. in fi.in glo. in versi. si necessitas. l3. d. Alexandrinus eũ nõ alleget. et benefacit tex.ibi. Annis aũt singulis synodum facere debent ep̄i in sua diocesi de suis clericis et abbatibus vt p̄missi. Ibiq3 statuta in concilijs prouincialibus edita notificare: ꝛ adulteria clericoꝝ vel monachoꝝ discutere: vt hr̄ tex. qui palea est.xviij. di.§. annis singulis. ꝛ.c.seq.ex cõcilio biloneñ. Sed q superius circa descriptiõem synodi ep̄alis diximus cũ tex. in alleg.c. decernimus. ac ẽt cunctam diocesim seu plebes aggregat. Querũt Archi. et alij post eum ibi. Adqd layci congregantur in concilio episcopali: cum sufficere deberet congregare clericos: vt ipsi postea significarent parrochianis suis. Et duas rationes reddunt doc.ibi. Quare etiam layci congregentur. Prima est q maior fides adhibetur verbis episcopi q3 alterius clerici fm Hug. Secũda est q ipsi quoq3 in his que ad fidem pertinent audire debent precepta: ad que obliganꝶ: q in materia spirituali ẽt layci subijciunꝶ iudicio ecclesie: vt in.c.i. de consti. in.c. duo sunt. et in.c. bene quidem.xcvj. di. et in.c. decernimus de iudi.cum simi. Et dicit Archi. fm intentionem Joã. de fantu. ꝙ intelligendum est ꝙ dicta laycoꝝ vocatio fieri possit et debeat. Quando aliquid de nouo in concilio prouinciali statutum fuisset: aliter aũt nõ alle. xxiij. di. cõis d̃ con. di. iij. placuit. el. iij. vbi probaꝶ ꝙ consulte agendum est qd̃ de nouo emergit. Illud v̄o qd̃ postremo dcm̃ fuit in descriptione: de excõicatione duorũ mensium quam incurrit ep̄s negligens p̄missa adimplere: facit doc. hesitare et ibi et alibi nunqd excõicatio ad tempus promulgari et ligare possit: et nunqd tũc requiraꝶ absolutio lapso dicto tp̄e. Sed q nõ est materia p̄ntis speculationis. Satis sit quo ad propositum admonere ꝙ metu contrario rũ nõnulli exponunt ibi excõis dictionem pro suspensione. Cum qbus concordare vr̄ tex. in materia ꝯpa loquens in.c. sicut olim in fi. extra de accusati. qui formaliter dicit. Quisq3 aũt hoc salutare statutum neglexerit adimplere a sui executione officij suspẽdatur. Quibus tñ nõnulli Moderniores contradicere videnꝶ ea potissimum rõne: q excõicatio ad tp̄s proferri põt: et dictiones non debent ip̄propriari: vbi ius nõ discrepat. Sed forte dici posset attendendam magis esse antiquoꝝ sniam propter tex. in d.c. sicut olĩ. a quo ad hoc limitare vel moderari vr̄ penam illius.c. decernimus. Cuius pene demoliende sint etc̃. ❡ De materia autem excõmunicationis vel absolutionis dicto casu vltra no. in. d.c. decernimus. tractatur in.c. cum bõe. de eta. et quali. in cle. j. de deci. vbi glo. in.c. cum desideres. et in c. a nobis. de sen. excom. vbi de certa forma absolutionis: iunctis his que hñr. in.c. venerabilibus §. vbi aũt. de sen. excõ. in. vj. hr̄ per Jo. an. et sequa. in.c. fi. de matri. ꝯtrac. contra. inter. eccle. Dixi aliqd in Agonina mea de iterdicto ecclesiastico quarta annotatione fol. xlix. vsq3 ad. l. versi. non omitto et versi. non tñ sufficeret cum seq. et alibi sepiuscule. Cõis aũt sentẽtia vr̄: ꝙ posteaq3 quis incidit excõicationis sententiam siue sub ꝯditione: siue ad tp̄s: siue aliter: ꝙ semper requiraꝶ absolutio: et hec qdem opinio vr̄ tanq3 tutior et securior. Ubi agiꝶ de salute animaꝝ amplectenda. Quicquid contrarium sentientes scripserint.

❡ Post hec omittendum non est: ꝙ hanc episcopalem synodum nõnulli p̄sbyteriũ. Prouincialem vero qdam conuentũ epi-

scopalem appellant. De p hr̃. xij.q.ij. in.c.
placuit.ibi.inconsulto concilio vel cuncto
presbyterio. De secundo autē hr̃. xviij.di.
in.c.de concilijs. ibi. vt.s. bini conuentus
per annos singulos habeant etc.et in.c.qm̃
quidem.ibi per singulas prouincias opor-
tere per conuentum epoꝶ ꝛc. ¶ Ceteꝶ ne
si aliqua saltem eoꝶ que ad praticā spectāt
omittamus:tractatus imperfectus videa-
tur:dicendum occurrit: quō episcopalis sy
nodi:congregatio:cōcio:et expeditio habē-
da sit. Et qdem vt summam breuiter attin
gamus:ne incidens materiā principalē:lō-
ga digressione impediat. Dicendum vr̃ ꝙ
eps volens congregare synodum suam:ds
vel per nuncium:vel per pconem:vel ad so
num campane:aut per edicta in plebibus
proposita:qd magis cōuenire vr̃:seu aliter:
prout alie quoqꝫ vniuersitates conuocant:
congregare. Citando et pn̄tes et absentes:
qui de iure venire tenentur: vt tali die tali
hora:et in tali loco:se adinuicem congrega
re debeant pro ꝯsilio. Audituri proponen
da et consulturi prout sm deum expedire
viderint. Et ad hec facere vident iura oia
de citationibus vniuersitatū vel collegioꝶ
loquentia:et maxime que hñr. et not.in.c.
pn̄tium de testi.in.vj. Ubi bona glo. in.c.
corā.extra.de elec.in.c. cum in ecclesijs. eo.
ti.lib.vj. ponit glo.et no. in.c.i. de his que
fi.a maio. parte.capi. vbi per doc.ꝛ Abb.
Panor.qui extēdit glo.d.c.pn̄tium.ad oēs
casus arduos ꝛ grauiores in qbus absen-
tes citandi sunt. Idem sentit Inno.in.c.ij.
de ope.no.nun. et Bar. et Moderni in.l.
rescriptum. in prin.ff.de pac. Et in genere
de hmōi citatione vniuersitatum hr̃ per
Bar.et legistas in.l.oēs populi.ff.de iusti.ꝛ
iur.et in.l.i.ff.de decre: ab ordi. facien.et in
l.ij.C.de decur.lib.x.et per Pet. de anch.in
repe.c.canonum statuta.de consti. et alibi.
Congregari aūt ds in episcopio: seu i eccle
sia cathedrali:vbi consueuit: vel in aliquo
loco alio condecenti: vbi magis episcopo
vr̃ prout dicet.l.in tractatu concilij genera
lis. Adueniente vero die pfixa ad conciliū
celebrandum. Oēs Abbates:prelati: et sa-
cerdotes:quicunqꝫ cōgregati ad cathedra-
lem ecclesiam mane conuenientes. Epm
suscipiunt et reuerenter salutant. Missaqꝫ
spūs sancti celebrata: eps stolla et pluuiali
indutus. Mytraqꝫ cum pastorali redimi-
tus. Accedens ad altare maius certas pfa
tiones:antiphonas:et orones depcatorias
ad impetrandum grām et suffragia diui-
na decantat:choro prosequente:prout ad lō
gum hr̃ in libro pontificali. Post que decā
tato hymno. Ueni creator spūs. Epo into-
nante et ceteris prosequētibus. Facto silē-
tio Pontifex aliqua pfatione vtitur clerus
premonendo:vt studiose audire et reueren
ter suscipere ꝛ exeq velint monita concilij.
Et si quid habent qd emendatione aut cor
rectione indigeat:ꝙ illud in medium affe
rant pmittendo et si videat. Quare syno-
dus congregata fuerit:et qd in ea pponen-
dum et diffiniendum sit ꝛc. Prima autē
sesfione et die expedita:siue hñda sit. Scda
sessio siue non. Eps eis benedicit:eosqꝫ di
mittit. Et si oia expediri non poterunt in
prima die vel sessione expediunt in secun-
da:oibus:modo suprascripto et prout i di-
cto pontificali rite seruatis. Sed ppositis
gestis concilioꝶ et his que proponenda vi
debant:eps sm informationes quas a te-
stibus publicis seu synodalibus vel ab ali
is hr̃:interrogare potest plebanos et sacer-
dotes suos parrochiales de regimine et cu
ra aiaꝶ. De custodia sacratissime euchare-
stie et sacramentoꝶ: de administratione et
dispensatione bonorum: et redditnum ec-
clesiasticoꝶ. De celebratione missaꝶ et alio
rum diuinoꝶ officioꝶ. De modo et forma
baptismi et hmōi: prout expedire viderit:
et coget ipsos de pmissis oibus rationem
reddere:eosqꝫ si opus fuerit:corriget:redar
guet:emendabit:reformabit:et disponet in
melius:prout tetigi.S.in descriptione:et p-
bari ac notari vr̃.xxxviij.di.c.qm̃. Post cō-
gruam vero allocutionem septem vel plu-
res viros.prout expedire viderit: qui sint
maturiores:honestiores: ac veraciores: in
medium aduocat: atqꝫ illatis sacrosanctis
euangelijs et sanctoꝶ reliquijs eos consti-
tuit testes synodales: indagatores prauita
tis heretice:et eoꝶ oium que contra fidem
orthodoxam et rectam viuendi normā in
uenerint:eosqꝫ iurare compellit: ꝙ ea que
qñcūqꝫ nouerint epo vel eius Uicario:qui
nuncius vel missus dominicus aliqñ ap-
pellat:bona fide manifestabūt:prout habet
in.c.eps in synodo.xxxv.q.vj.et in.c. prete-
rea.extra de testi.cogē.cum cōcordan. His
vero expeditis post solēnem benedictionē
et synodale eulogium:oēs dimittit in pace
indulgentias aliquas concedendo:si vult:

his

his qui synodo interfuere. Eos etiam admonẽdo et exhortando ad ea que ipsis imminent diligenter exercenda. Et disponendo q̃ in futurũ se ꝓmptos reddãt inueniẽdo ad synodum quando conuocabitur.

De concilio prouinciali.

PRouĩciale siue particulare aut aliter ep̃ale vel ep̃orũ concilium est illud q̃d primas siue Patriarcha aut Metropolitanus archiep̃s: ex tota ꝓuincia sibi decreta conuocat: z facit cum oĩbus suis suffraganeis. Pro moribus reformandis: causis: z querelis audiendis: vel statutis z cõstitutionibus synodalibus relegendis: nouis condendis atq̃z edendis. Hec descriptio lz vsq̃zquaq̃z suum diffinitum non euacuet: vt patebit in seq̃ntibus: colligi dĩ. xviij. di. per totũ: z per glo. xvij. di. in sum. z melius q̃z alibi. extra de accu. c. sicut olim. cum suis concor. Huius autẽ descriptionis occasione operepreciũ existimaui pauca ẽt de hoc prouinciali concilio perstringere: quod magni momẽti existit: q̃ðq̃z in multis cum vniuersali conuenit. Ne igitur euagando confusionem nobis inducamus. z principale propositum concilij generalis impediamus. Leuiori indagine que infra annotanẽ percurremus. vz.

- Unde ꝓuinciale seu ep̃ale ꝯciliũ dicaẽ.
- Quis illud facere vel cõgregare possit.
- Qui vocandi sint ireq̃z teneantur.
- Qua pena puniantur episcopi ire recusantes vel omittentes.
- Quando z quotiens celebrandum sit.
- Quo ordine vel modo celebretur.
- Quid in eo proponi: tractari: diffiniri: z statui debeat z possit.
- Quã iuridictiões hẽat ꝯciliũ ꝓuĩciale.

QUo ad primum igitur. Abba. Panor. in. d. c. sicut olim. de accu. in. ij. col. in ꝓ notabili. dicit q̃ prouinciale vocaẽ a prouincia q̃z quelibet ꝓuincia dz hẽre vnum Archiep̃z z decem ep̃os. de quo. vj. q. iij. c. scitote. qui tex. aliter loquitur: dicit enim q̃ Prouincia est illa que hz deces aut vndecim ciuitates: z vnum Regem z totidem minores ptãtes sub se: z vnũ Metropolitanum: aliosq̃z suffraganeos decem vel. xj. ep̃os: iudices: ad quorũ iudicium oẽs cause ep̃orũ: reliquorũ sacerdotum ac ciuitatum referanẽ: z ibi dicit glo. q̃ hoc iõ statutum fuit: q̃z cã ep̃i coram duodecim ep̃is est tractanda. xv. q. vij. si qs tumidus. Idẽ quoq̃z Panor. in. c. graue. de p̃ben. in fi. dicẽ concilium prouinciale sic dictum q̃z representat ecclesias prouincie: z q̃ in hoc interesse debent ep̃i prouincie. Aliter tñ summitur prouincia s̃m Jo. de anna. in. d. c. sicut olim. in. iij. col. in. l. fi. cũ ibi no. C. de p̃scrip. longi. tempo. Ubi glo. que s̃m eum reputatur singularis dicit: q̃ cum hodie singule ciuitates hẽant sua regimina. Quelibet ciuitas dici põt ꝓuincia. Unde inq̃t ipse gl. illa vtilis est in materia prescriptionis ad sciendum: an z q̃n qs p̃scribere possit contra absentem: vnde s̃m illam glo. singularem. Ille dĩ in prouincia q̃ est in ciuitate: z ille extra ꝓuincias qui est extra ciuitatẽ. Uide ẽt que in proposito not. per Albe. de rosa. in. d. l. fi. in. ij. colũ. z p Bernar. z doc. in. c. coram. de elec. vbi dĩ q̃ Cremona z Regiũ sunt diuersarũ ꝓuinciarũ: q̃z Cremona subest Archiep̃o Mediolanẽ. Regiuz Rauẽnati. Et Archiep̃i q̃dem in ꝓuincijs succedere dñr presidibus: vel in sp̃ualibus loco p̃sidum dñr: q̃z q̃libet preses vni prouincie p̃sidebat. l. si eadem. ff. de assesso. Cuz igiẽ hodie non hẽamus p̃sides: ꝓuincie distinguunẽ per archiep̃atus ad hoc in auc. de her. z fal. circa fi. vbi impator constitutiões illam archiep̃is mitti debere dicit: vt illi postea ad ciuitates eam mittant. Hostien. vero in sum. ti. de ele. §. qualiter faciẽda sit. versi. cõmode. dicit in citationibus ad electionem faciendam: non esse intelligendas prouinciam talem ac tantam: vt dicit canõ. vj. q. iij. c. scitote q̃z s̃m eum multe prouincie sunt diffuse: z mora piculosa est extra de elec. c. cum inter vniuersas. z. c. ne p defectu. Sed vna ꝓuincia intelligenda est: sicut vulgariter dĩ Lõbardia: Tuscia: Terra laboris: s̃m Goffre. Itẽ s̃m Albe. vbi. s. Aliq̃n vna diocesis poniẽ pro vna ꝓuincia: vt no. ix. q. ij. c. ep̃i qui. Quicq̃d aũt sit. Prouincia: satis est q̃ in ꝓposito nr̃o prouinciale concilium a ꝓuincia quã hz Archiep̃s suo sub Metropolitatu denoĩatur. Quod ẽt concilium ep̃ale dĩ: vt hr̃. xviij. di. q. j. c. de concilijs aũt ep̃alibus. cum si. Non q̃dem q̃ ab ep̃o cõuocetur: sed q̃z ep̃i

tm̄ qui de necessitate vocādi sunt:vocales sunt in eo:z illud constituūt. vt probatur: ea.di.xviij.fere per totum.z alibi.

¶ Quis ɔciliū ꝓuinciale ɔgregare possit.

Quis illud facere vel cōgregare possit:z dicēdus est:ꝙ Metropolitanus in ꝓuincia sua illud cōgregare pōt z dꝫ:vt clare ꝓbat:lateqꝫ leg.z no.xviij. di.c.pp.et ꝑ.z el.ij.cum si. Primas quoqꝫ in suo primatu illud pōt cōgregare: vt.iij. di.regula.§.porro. Metropolitanus tm̄ cōcilium suum facere pōt sine auctoritate primatꝫ. xcix.di.c.siqs epūs. z.xj.q.j. si clericus aduersus.ponit glo.xvij.di.in sum. z vtrobiqꝫ per scribentes. Et ꝙuis primas non debeat interesse concilio ꝓuinciali sui Metropolitani. Attamen in magnis z arduis negocijs Metropolitanus primatē suū consulere dꝫ:ꝓut quo ad vtrumqꝫ ꝓbatur. xviij.di.de concilijs. iuncta glo.ibi. z quo ad scdm.lxv.di.de ꝑsona.z.vj.q.iiij. si iter epos. Sed contra ꝑmissa ꝙ saltem congregari non possit absqꝫ licentia Pape hm̄ōi concilium facere vr̄ tex.xvij.di.c.nec licuit. vbi dr̄ ꝙ non licuit nec licebit particularē synodum sine Papa celebrare : z cōtrafacit ēt tex.in.c. concilia sacerdotum. ea. di. Qui tex.ēt dicit.ꝙ concilia sacerdotum ecclesiasticis legibus quotannis decreta per prouincias:ꝙ p̄ntiam Pape non hn̄t:valitudinem ꝑdiderunt: z ibi glo. exponit sacerdotum.i.epoꝝ.et verbum ꝓuincias facit ꝙ tex. ille.de ꝓuinciali dno loquatur. Sed rn̄d. Archi.et doc. ibi ꝙ dicta duo capitula intelligūtur de mā de qua hr̄. xxiij. q.v.c.de liguribus. ꝙ Patriarcha Aqlee et epi Ligurie Uenetie et histrie noluerūt a principio acqescere concilio qnto Cōstātino. Sed se congregare voluerūt et cognoscere ac corrigere: vel moderari que in dcō concilio qnto gesta fuere:qd̄ non licuit eisdem. Et iccirco dū tex.dicit. nec licuit particularem synodum congregare: subaudi: vt inqt glo.ibi ad aliqd gnāliter statuēdū: vel ad reuocan̄.illud qd̄ in concilijs gnālibus vel vniuersalibus est statutum. Non aūt ꝙ pp hoc ꝓhibeat qn concilium prouinciale celebrent et statuta faciant et promulgent metropolitani valitura in suis ꝓuincijs:vt sentit et dicit Archi.in.d.c.concilia. Illa ergo duo iura vel loquūtur de cōcilijs gnālibus ꝙ.s.nemini liceat illa congregare sine auctoritate Pape: vel quatenus de ꝓuincialibus intelligātur ꝓhibēt hm̄ōi concilia ꝓuincialia ad hoc congregari:vt statuta gnālium concilioꝝ:vel ipsa generalia concilia iudicent vel interꝑtentur. Mortuo aūt Metropolitano si concilium faciendum imineret. Epi cōprouinciales illud inter se conuocant z concilium faciūt ꝭm Hug. z Archi.xviij.di.placuit. z gemi nia.in.c.pp ecclesiasticas. facit qd̄ no. Inn. in.c.j.de maio.z obe. z in.c. cu3 nobis oli. de elec.ponunt Moderniores.xvij.dist.c.j. Quinimo cum alius in locum eius fuerit subrogandus cōprouinciales epi ad metropolitanam ciuitatem se congregant z conuocato concilio de alio ꝓuident z ordināt lxiij.di.metropolitano:z idem si esset abūs a prouincia z necessitas imineret ordinandi aliquem epm̄ zc̄. Quia tres epi cū lnīa primatis conuenire pn̄t z ordinare ipꝫ in quocunqꝫ loco honesto:vt hr̄.lxv. di.c.placet.iuncta glo. Et si i tota ꝓuincia remāsisset vnus solus epūs. Tunc ille sup̄stes epos prouincie vicine conuocare posset:z cū eis ordinare comprouinciales epos. Et si epūs ille negligeret. Populi pn̄t cōuocare epos prouincie vicine : z ipsi epi cōmonito per lr̄as suas:prius epo illo ꝓuinciali ei declarata cā conuocationis z necessitate iminēte:si ille nihil legitimum rescribat: sed dissimulet et procrastinet:illi nihilominus ꝓcedere poterunt ad ordinationem talium epoꝝ:vt hr̄ in.c.si forte eade3 di. qui tex.est optimus in materia ɔuocationis concilij gn̄alis vbi papa vel alij ad quos successiue illud cōgregare spectat hoc facere recusant vel negligunt ꝓcrastinando . Conuocat ēt qn̄qꝫ pontifex maximus hoc concilium ꝓuinciale tāqꝫ primas et Patriarcha vrbis et ꝓuincie eiusdem. Ad qd̄ admittit comprouinciales epos: Archiepos et cleꝝ cēm ac ēt aliqn̄ populum Ro.pro decidendis z ventilandis his que spectant ad ꝓuincias et patriarchatum Romanū. Nam et ipm̄ Patriarcham hoc est principem et patres patrum qn̄qꝫ iura appellant.xxij.di. diffinimus. Dixi late in Libello meo. De prestantia patriarchaꝝ. Celebrāt aūt hoc concilium prouinciale Romanū ipso pontifice p̄nte vel ipsius et sancte Ro.ecclesie.legato.iij.di.c.regula.§.porro. lxiij.di.in conci-

lio. Veruntamen Statuta z Decreta in hac
synodo prouinciali Pape edita: videntur ge
neralia.ar.in.l.fi.C.de legi.in prin. vbi dicit
q sententia diffinitiua principis lata super
causa de qua plene cognouit z eius declara
tio hz vim legis generalis: de statutis vero
legati apostolici vel Metropolitani in hoc
concilio promulgatis dicetur aliqd.J.in vsi.
Quid in eo proponi diffiniri zc.

¶ Qui vocandi sint z ire teneantur
ad concilium prouinciale.

Qui vocandi sint z ire teneantur. Et qdem ex varijs caplis.
xviij.di.quasi per totum euidenter apparet conclusiue lo-
quendo: q ad finem diffinien-
di z statuendi soli epi cōpro-
uinciales vocandi sint z ire cōpellant. Sed
inferiores epis citant cum opus est vt con-
sulant.ar.lxiij.di.obeuntibus.xij.q.ij.sine ex-
ceptione.§.i.z.x.q.ij.casellas. z est pulcher
tex.de sen.z re.iudi.c.ad aplice.lib.vj. Ubi
Papa pollicet se vocaturū Reges: plates: z
principes tam ecclīasticos q seculares ad
tractatū.r.z ad cōsulen. Fm Panor. in.c.fi.
de his que fi.a pla.qui tex.facere vr pro z cō
tra hanc cōnem. Quia ibi colligi videt:
q imo ad concilia puincialia vocanda sint
etiam de necessitate capitula cathedralium
ecclesiaꝝ: sed fm Inno.in.c.graue.de pben.
in.i.col.ille tex.intelligitur q.s.vocādi sint
tunc demum quū de eoꝝ facto agit alias
non, nisi de honestate vel pp consilium hoc
est cum opus sit pro eoꝝ concilio ipsoꝝ pre
sentiam hre: q forte viri lrati sunt vel mul-
tum prudentes z experti. lxiij.di. obeunti-
bus. Qd impugnare vr Abba. Panor.in
.d.c.fi.dum sūmat post Joā.an.simpliciter
illum tex.q ad concilia puincialia vocari
debent z admitti Cathedralium ecclesiaꝝ
capitula. Unde dicit ipse Jo.and. ibi q si-
cut ea que expediuntur p epm fieri debent
de consilio canonicoꝝ. extra de his que fi.a
prela.c.nouit.z.c.seq. Sic illa in prouinciali
concilio expediri debent de consilio nūcio
rum eoꝝudem capituloꝝ cum canonici cō-
mode ire non possint.alle. de maio. z obe.
humilis. Qd vero intelligit Hosti.fm eum
nisi plati aliqua secreta de mandato supio-
ris haberent tractare que sine transgressio
ne iuramenti non possent reuelare.extra de
iureiur.ego.n.vel alia iusta causa subest pro
pter quā illud qd inter eos agit non debe-
rent alijs publicare, sicut in simili no.fs eū.
extra eo.nouit.put pn. Et quoad dictā im-
pugnationem Inno. dicit. Panor. in.d.c.
fi.in p nota.q Inno. multum vacillat i.d.
c.graue.dum queritur, nunqd de necessita-
te ista capitula sint vocanda ad concilium
prouinciale. Unde dicit q ipse tenuit q sic
z q alle.illum tex.qui fm eum optime pro
bat: vt ps per vbum debeant: q regulariter
est necessitatiuum, vt dicit glo.no.in cle.at-
tendentes.de sta.regula. Sed tandem con-
cludendo circa hoc dicit diligenter ponde-
randum illum tex.in eo q illa capitula so-
lum admittuntur ad tractatum, qd fm eū
non ponderatur ab aliquo. Unī putat ipse,
q in h cōcilio soli epi sint iudices, q tex.ibi
non dicit q vocentur ad iudicandum vel
ad decidendum: sed tm̄ ad tractatum. Mi-
hi quoqz hoc sit pbabile: sed non displicet
etiam opi. Inno.que cum opi. Abb.cōcorda
ri posset. Si diceremus q regulr ista capla
de necessitate non sint vocāda: nisi in duo-
bus casibus vz: dūz eoꝝ cāe agunt: vel aliqd
tractandum est qd eos tangat: z pcedit tūc
opi. Inno.quam approbare vr tex.z glo.in
versi.contingere. Itē z scōo vbi cōsuetudo
legitime forte pscripta subesset: q vocentur:
sicut contigisse vr in.d.c.fi.z tunc q admit
tantur tm̄ ad tractatum z ad consulendū:
non aūt ad decidendum vel statuendum: z
pcedat opi. Panor. ne tot iura que statuūt
q soli epi de necessitate vocentur vocaleqz
sint: corrigant. Unum verbum dixit Cal-
de.in ti.de consti.consi.xxij. Incipit an eps
possit: q rō quare capl: cathedralis admit
titur in synodo non est rōne sui piudicij: q
si hoc esset eadem rōe omnes supradicti in
differenter vocarentur. Sed vera rō est fm
eum: q eps z capitulum faciunt vnum cor-
pus: quasi velit inferre: q adhereāt epo vt
corpus ipsius: z sic q assistant pro ꝯsilio epi
scopi: cū nō liceat membra a suo capite di-
scedere: qd notari posset pro arg? in isto p-
posito. ¶ De Abbatibus z monachis an
.r.citandi sint z venire compellantur ad sy
nodum prouincialem: videnda sunt que di
ximus.J.in ti.quotuplex sit concilium versi.
qd de Abbatibus dictus fuit. Et in tracta-
ctu dispositionis in ti. Qui ad concilium vo
candi sunt circa fi.vsi. Item magni Abba-
tes: z in ti.qui ad concilium ire teneantur.

Uocantur quoqz: vt modo dicebamus de istis capitulis: oēs illi quorum interest: ꝛ de quoꝝ causis vel negocijs agitur vt compareant ad agendas cās suas ꝛ ad se defendē dum. xviij. di. c. pp ecclesiasticas. ibi conuocāte Metropolitano epo: oēs prouinciales epos: ita vt ad concilium veniant omnes presbyteri ꝛ diaconi: vel hi qui se lesos existimant: vt. d. c. obeuntibus. lxiij. dist. Et rō est qꝛ sine citatione nemo condemnandus est: cum citatio ꝛ defensio sit de iure nāli: que a principe vel concilio omitti non debet neqz pōt. l. facultas. C. de iur. fisci. lib. x. ꝛ in cle. pastoralis. de re iudi. cum si. Si autē ageret de vniuersali statu ecclesiarū vel clericoꝝ oīum totius ꝓuincie, tunc oēs indifferenter clerici vocandi forent saltem in genere per edicta. ar. xviij. di. decernimus. et ratio pōt esse de quaꝫ. Si tñ dicto casu nō comparerent oēs vel nulli inferiores non obesset: dūmodo epi conuenirent ad iudicandum. Layci quoqz si de cā vli eorqz tangente tractandum esset vocandi forent i genere non qdem vt iudicarent: sed vt assisterent. xcvj. di. c. vbi nam legistis: vbi de hoc. Rogati tñ ꝛ de licentia Pape vel concilij interesse pñt concilijs disputare ꝛ etiam vocales esse. lxiij. dist. hadrianus. ꝛ ibi notari consueuit: rōnem aūt quare vocētur dicto casu. reddit glo. in. d. c. vbi nā. Quia qḋ oēs tangit ab oībus ds tractari ꝛ approbari. ar. ſm. eaꝫ. lxvj. di. c. i. extra de his q̄ fi. a prela. c. fi. vbi etiam glo. Aduerte tñ qꝛ nō possent premissa per eos approbari statuendo vel decidēdo nisi prout supradixi. Quia ad eos nō ꝑtinet ecclesiastica negocia ꝑtractare extra. de ele. c. messana. ꝛ. c. sacro sancta. ad qḋ vide per Jo. an. ꝛ alios late in dicto. c. fi.

¶ Qua pena puniantur nō euntes ad concilium ꝓuinciale.

Qua pena puniantur epi ad cōcilium ꝓuinciale ire recusantes vel omittentes: ponit tex. ꝛ ibi no. xviij. di. c. non ops. c. peruenit. c. eps. ꝛ seq. ex qbus colligitur: qꝫ nisi episcopi ipsi ex graui aliqua necessitate inhibeantꝰ: quo tñ casu legatus mittere tenentur: vt dicit tex. in. c. eps ad synodum. vel litteratorie cum alio nuncio se excusare: vt dicit tex. in. c. placuit. ea. di. suspēduntur ab administratiōe ꝛ ab officio episcopali vsqz ad synodum sequentis anni ꝛ a participatione ꝛ cōione fidelium ꝓhibentur. Nec tunc sufficit venisse: sed perseuerare debent vsqz ad finem: aliter aūt puniuntur eisdem penis: vt hꝛ in. c. siqs aūt. ea. di. Impedimenta autē multa excusantia citatos epos ad concilium. ponit glo. ꝛ doc. ꝓut eam ibi. ea. xviij. di. c. peruenit. in versi. necessitatibus. que per te videre poteris. ne volumen impleant. ¶ Dicto ēt casu legitime excusatus dꝛ eps si Archiepo tm̄ excusationem suam facit: nec est necesse qꝫ se excuset in concilio vt ꝓbari dꝛ in. d. c. placuit. ibi. nisi aūt rōnem impedimenti sui apud primatem suū reddiderint ꝛc. Et crederes hanc excusationem vel impedimēti causam esse arbitrariam qcquid ibi scribāt doc. ar. in. c. de causis. extra de offi. dele. Sed dicto casu legitimi impedimenti mittere ēt possent epi ꝛ alij vt dixi legatum vel nuncius sine lrīs. Dūmodo esset persona notabilis ꝛ legalis: vt sentire dꝛ glo. in. d. c. placuit. in versi. litteratorie. per tex. xcvij. di. nobilissimus. extra de offi. deleg. prudentiam. extra de rescrip. ex parte. ꝛ. c. sciscitatus. Sed intellige dictam glo. prout intelligunt doc. ibi. non quidem qꝫ idē nuncius habeat interesse ꝯcilio: sed tñ qꝫ ipm hēat excusare. Dūmodo talis sit is nuncius cui credi possit ꝺ impedimento ſm Hugo. ꝛ Archi. Impeditus. n. in hmōi actibus collegialibus cōstituere non pōt ꝓcuratorem extraneum a collegio: vt in. c. qꝛ pp. ꝑ illud extra. de ele. in. c. siquis iusto. eod. ti. lib. vj. facit qḋ voluit. Jo. an. in regula. qḋ alicui sui noīe. de regu. iur. in mercuria. Possunt tamē taliter impediti ꝛ aliter satisfacere. vꝫ. poterunt ꝓpriis litteris consensum suum designare: ꝛ talis consensus annumerabitur cum alijs cōsentientibus ꝛ ecōtra. lxv. di. c. non dꝫ. ꝛ. c. eps. cum si. Et hac occasione querit glo. ibi in vſi. rōnem. quō ꝓbetur istud tale impedimentum: ꝛ sentire dꝛ qꝫ cām impedimēti per vnum testem ꝓbare poterit. extra de ꝓcura. ex insinuatione. not. in. c. querelam. eo. ti. Sed tandem sentit qꝫ hoc casu sit speciale vt credatur vni testi cum iuramento ipsius epi. Et ſm scribentes non est mirus si hoc casu admittuntur leuiores ꝓbatiōes, tum pp psonā epi: pro quo ꝓsumitur qꝫ nō mentiatur, cum sit psona religiosissima: extra de voto. c. ex multa. tꝰ qꝛ de graui ꝓiudicio alterius non tractatur: pro quo facit glo. in. c.

glo.in.c.sicut.de sen. excõ. Et aduerte q̇ ta
liter vocati debent venire infra terminum
vel saltẽ ad terminũ eis assignatum: prout
ꝓbatur et ibi no.in.d.c.placuit in versi. cõ
petenter.et in.c.si eṗs.in versi.ad cõstitutas
diem etc.et.lxv.di.c.qm̄.§.qui vo. ibi.J.cõsti
tuta tẽpora. alias aũt punirẽtur prout.J.vel
forte arbitrio. Archiepi circũspecta quali
tate ꝑsone:viarꝫ:ꝛ impedimẽtorum allega-
torum. Nam etiam mora post tempus pur
gari põt:ꝛ patienter dꝫ audire Metropoli-
tanus excusationes rõabiles eorum q in tẽ-
pore venire nõ potuerunt: vt probatur. iij.
q.vj.multum stupeo. Si autem non purga
retur talis mora tunc ꝯtra eos ad penas sta-
tutas procedi posset. Quia vt dixi ipsi soli
archiepo facienda est talis excusatio: ꝛ rõ eẽ
potest:q̇ ipse est ille qui citat seu conuocat
et iudex huiusmodi cãe esse vr̃: vt dr̃.xviij.
di.c.si eṗs metropolitanus.c.siqͣ eṗorum.
et.c.pp ecclesiasticas.cum si. Qd autem iu-
dex sit facit quod not.Inno.et doc.in.c.gra
ue.de preben.vbi dicunt ſm aliquos q̇ epi
suffraganei in concilio prouinciali sunt po-
tius assessores q̃ȝ iudices per iura que per
eos allegãtur.ibi.et.J.suis loco et tempore di
cetur latius.qm̄quidem in hoc circa singula
non sit insistendum. ¶ Archieṗs autẽ ne
gligens singulis annis dcm̄ concilium con
uocare et agere necessitate:violentia:vel cau
sa rationabili cessante canonicis penis subia
cet. Juxta tex.in.c.qm̄quidẽ.§.hunc ergo ca-
nonem.xviij.di. Et dicit Archi.post Hug.
q̇ huiusmodi canonice pene sunt que hñr.
ea.di.xviij.c.si eṗs.et in.c.siquis episcoporũ
et extra de accusa.c. sicut olim. faciendo vis
in eo q̇ dicit tex.canonicis penis.ac si dice-
ret q̇ in sacris canonibus alie non reperiun
tur pene statute contra negligentes conuoca
re concilia huiusmodi q̃uis dicta iura lo-
quantur in eṗis citatis et ire negligentibus.
et tex.in.d.c.sicut olim.loquatur in synodo
episcopali:tamẽ maior rõ nõ est in vno q̃ȝ
in altero casu:cum vtrobiqꝫ notetur contem
ptus canonis. Et habeatur respectus ad ma
la que proueniunt ob non celebrationẽ con
ciliorum:quicquid dixerit Jo.de fantu.qui
dicebat q̇ ex quo in casu istius concilij non
inueniebatur pena expressa in iure q̇ hmõi
pena erat arbitraria.ar.extra de offi. deleg.
de causis. ¶ Puniuntur etiam Principes:
et alij layci vel Clerici quicunqꝫ impedien-
tes dicta concilia celebrari q̇ excõicantur:si-
delibusqꝫ cõione ꝓuantur:vt dicit tex.in.d.§.
hunc ergo. ¶ Ceterum q̇ supra diximus
q̇ ꝑmates quoqꝫ et patriarche concilia sua
prouincialia facere debent.iij.di.§.porro.que
rit Jo.de imo.in.c.graue. de ꝑben.i ix. col.
Nunqd archiepi subiecti primati vel patri-
arche ire teneantur ad concilium primatis
vel patriarche. Et q̃uis dicat se non reperi-
re tactum per doc.nec iura videãtur ſm eũ
decidere hunc casum:q̇ forte fuit d̾ mente
iuris q̇ non teneantur accedere:cum nõ re-
periatur iure bñ cautum: pro quo facit. xviij.
di.c.j.et per to. Unde cum in hoc grauẽtur
archiepi:q̇ singulo anno tenentur conciliũ
prouinciale celebrare:in altero releuãtur.ar.
in.l.eum qui.ff.de iureiurã. Et dignitas pa-
triarchalis vel primatie in hoc operabitur:
q̇ Archieṗs coram eo poterit conueniri. ar.
eorum que hñr in.c.pastoralis.de offi.ordi.
Item a snia archiepiscopi appellari poterit
ad primatem siue ad patriarcham:facit (di
cit ipse) qḋ hr̃.de appella.dilecti.et in.d.c.j.
xviij.di. Attamen ego saluo reuerentia tanti
doctoris:crediderim q̇ patriarcha saltem ex
causa conuocare possit oẽs metropolitanos
et eṗos sui patriarchatus: cum aliqd arduũ
imminet expedieñ. prout supra dicebamus
de papa. Et hoc sentire vr̃ Inno.in.c.graue
de ꝑben.in.ij.col. dum dicit qḋ concilium
prouinciale facit: archieṗs sine primate: et
primas q̃ñdoqꝫ sine archiepiscopo:ergo nõ
semper ſm eum. Patriarcha.n.ipse lꝫ sit pri-
mas et ꝑhonoretur:tamen metropolitanus
est.lxv.di.c.qm̄ mos. ibi hierosolymorum
episcopo honor deferatur: habeat consequẽ-
ter honorem manente tamen Metropoli-
tane ciuitatis honore proprio:ꝑpter hoc.n.
qḋ maiore ꝑeminentia honoretur nõ aufer
tur sedi id qḋ sibi icumbit:pro quo facit qḋ
supra diximus de abbatibus vel monachis
habentibus populum:vt.s.ad synodum epi
scopales ire teneantur.extra de ꝓui.c.ex ore.
Et reuera nisi hoc esset:parui momenti eẽt
hec dignitas et ꝑeminentia in reformandis
et corrigẽdis moribus sue ꝓuincie: et parũ
fuisset supponere archiepos patriarchis ni
si eos conuocare possent ad synodum: et si
hoc diceremus maximum resultaret absur
dum:q̇.s. Metropolis patriarchalis: et ce
teri eius suffraganei immunes essent a cele
bratione concilij: et sic sequerentur inconue
nientia multa:que sequi solent ob non cele
brationem conciliorum de quo in.c.j.et in.c.

peruenit.xviij.di. Item et alia rõne. Patriarcha eandem iurisdictiõem hz in subditis suis:q̃z Papa in suis:ita dicit tex.in auc.de ti.ecclesia.colla.ix.§.i.concor.z sequr gl.xxij.di.renouantes.z ibi tex. dicit.q ecclesia cõstantinopolitana hz silia priuilegia romane ecclesie:lz sit ei inferior. Itẽ fm aliquos causas episcopoz suorum audit: eos deponit: eosq3 ordinat fm tex.in.d.auc.d ecclesia.ti. sed q epos depõat vr dubitasse.glo.vnde.doc. expõere voluerunt vbicunq3 reperitur q patriarcha episcopum deposuerit: vt intelligatur de mãdato z cõmissione pontificis maximi:qd eẽt impropriare lr̃as tex.z violare sensus.Sed hoc ideo dicunt q difficile est respõdere multis capitulis que cõtrarium exponere videntur que habentur.iij.q.vj.vbi sunt tex.priorem opi.coadiuuãtes qui videntur tacite concordare dictas opiniones:si bene ponderentur:vt.s.intelligantur q patriarche vel primates soli non possint deponere episcopos sine concilio:z hoc bene coadiuuat.text. xv.q.vij.siquis tumidus:cum tribus sequentibus. Ubi dicitur q in causis episcopoꝝ non debent esse minus q̃z.xij.episcopi ad iudicañ. Saluo honore Romani pontificis: qui solus procedere potest ad depositionẽ episcopi:qd approbare vr ẽt tex.iij.q.vj.c.hec gppe.c.multum stupeo.cum suis concordã.que ita possunt intelligi. Redeundo ergo ad primum ꝓpositum:qd.s.Patriarcha facere possit z dẽat conciliũ:z ẽt cogere suffraganeos z archiepiscopos sibi subiectos ad illd: vr p p̃missa:q vt diximus eandẽ hz iurisdictiões z eandem preeminentiã ac eadẽ priuilegia in subditos suos, q̃ Papa in suos z in oẽs. Papa autem concilium prouinciale z gñale facit.citando z cogẽdo Metropolitanos episcopos z alios oẽs prout.s.diximus.z.i.latius dicemus.ergo z patriarcha zc. Sed non eundo per mendicata suffragia: q idẽ patriarcha concilia sua faciat:z venire recusantes puniat.vr tex. iij.q.v. quod suspecti. Ubi vr q patriarcha dponit episcopos ad synodum suam prouinciales vocatos z ire recusantes:z hoc legitime facere dr: qd probat verbum canonice ibi in tex. positum.z de concilio ẽt patriarchali meminit tex. in d.auc.de ecclesia.ti.§.i. facit q episcopi com prouinciales non ordinantur: nec consecrãtur sine scia z voluntate primatis.lxv. di.c. episcopus non est ordinandus §.finaũt cū sequẽtibus. Cuius ergo est condere:eius est tollere zc. Quia ois res per quascunq3 causas nascitur:per easdes dissoluitur. extra de regu.iur.c.i.sed illud fieri non potest sine cõsensu z consilio saltem.xij.episcopoꝝ vt.s.diximus ergo zc.Supfluum tamen est hodie de his disputare:q nunc non modo episcopi:sed archiepiscopi z patriarche ipsi ꝓ arbitrio sedis aplice disponuntur ꝓpter delicta z dementia nostra: z titulus de electione quo ad ipsos z fere quo ad omnes migrauit z recessit ab aula:licet adhuc mẽbranas occupet. Benedictus Deus.

¶ Quando z quotiens concilium prouinciale celebrañ.sit.

Quando z quotiens celebrandũ sit hoc concilius.lege plures tex.no.xviij.di. maxime i.c.habeatur.i.c.ꝓpter ecclesiasticas.z in.c.peruenit. In qbus fm antiqua z meliora iuuentutis ecclesia nostre tẽpora:bis in anno:semel.vz.post tertiam paschalis solẽnitatis hebdomadam:ita vt inter pascha z penthecosten concilium cõpleretur.Scdo vero loco idibus Octobris celebrari mandabat.Sed succrescente etate eiusdem ecclesie:cum negligentia ac rerus diuinaꝝ contemptu:ignauia z torpore non modico:statutum fuit postmodum in sexta synodo: vt omni excusatione remota oibus modis:semel in anno fieri z deprauata corrigi deberent:fm tex.in.c.gm̃ quidem. ead.xviij.di.que geminatio verboꝝ.vz.oi excusatione remota omnibus modis:sapit precisam coarctationem z omnimodã superioris deliberationem:fm Bal. in vsi. feu.de pace constã.in versi. cassentur z irritentur. Ubi dicit q verbum cassentur iunctus cũ verbo irritentur importat sniam z ipso iure z facto:ita vt alia snia non expectetur: lz per verbus futuri temporis ponatur: quod dicit notañ.z hoc facit illa geminatio verborum:z hoc idem approbare vr tex.de accusa.c.sicut olim. ponderando ibi verbum non omittant:sed Hosti.ibi z Jo. an.post eum dicunt:q pauci metropolitani hoc seruant. Aliqui.n.fm eos nunq̃z faciunt prouinciale cõcilium:aliqui semel in vita sua: z qui melius faciunt illud faciunt de biennio in biennium. Cum tamen fm leges ciuiles singulis annis semel. Secundo autẽ sepius

ſepius conuocandum ſit: vt in auc. de ſanctis. epiſ. §. vt auté omnis eccleſiaſticus ſtatus. colla. ix. Unde Abb. Panor. in. d. c. ſicut olim. in 2° notabili. dicit ꝙ iſta concilia. ſ. epiſcopale ⁊ prouinciale debent neceſſario fieri ſingulis annis: ſed hodie (⁊ male ſm eum) cōiter nō celebrātur: ⁊ ꝓpterea dicebat Petrus de anch. vt ibidem refert Jo. de anna. ꝙ qui hoc non ſeruāt male faciūt: ⁊ ideo male hēbūt: ex quo de iure tenētur.

ℭ Quo ordine vel modo concilium prouinciale celebretur.

QUo ordine vel modo celebretur ⁊ qd in eo proponi tractari diffiniri ⁊ ſtatui debeat ⁊ poſſit. Et quo ad ꝓmum videre poteris ſupra in tractatu ſynodalis concilij: ⁊ melius ac notabilius que circa hoc ſcribuntur ⁊ ordinantur per Iſidorum in libro ſuo conciliorū in ꝓncipio prout etiā late colligitur ex pontificali. Ubi traditur modus: pratica: ⁊ forma ab eccleſia ordinata. Et poteris per te diſcurrendo videre: ꝙ archiepiſcopus inſtante tēpore ſynodi ſcribit lrās ſuas epiſcopis: ſuffraganeis ſuis: abbatibus in caſu ī quo venire tenerent: ⁊ alijs ſue dioceſis prelatis: ſignificādo eis ꝙ tali die conueniant ad talē locum ad ſynodum quod ex inſtitutiōe eccleſie ⁊ ſacrorum canonum domino concedente celebrādum eſt: pro corrigendis exceſſibus ⁊ moribus reformandis: ac relegendis concilij generalis ſtatutis ⁊ decretis: vel pro alijs tunc incumbentibus expediendis ⁊c. prout legitur ⁊ nota. in. c. ſicut olim. de accuſa. ⁊ xviij. di. ſi epiſcopus Metropolitanus cum infinitis ſimilibus ⁊ concor. Dum autem congregati ſunt in eccleſia vel in aliquo loco honeſto: ſeruatis cerimonijs de qbus ſ. in ſynodali: ⁊ habita aliqua prefatione exhortatoria per archiepm: de his que agenda: tractanda ⁊ expedienda ſunt: oībus ſilētibus ⁊ intentis non modo vultu: ſed animo: iuxta illud Uirgilianum. Conticuere omnes itentiqȝ ora tenebant. Archiepiſcopus iubet an̄ omnia relegi ſtatuta ſynodalia generalis concilij: vt probatur in. d. c. ſicut olī. ibi canonicas regulas: maxime que ſtatute ſunt in hoc generali concilio relegētes. Que per hoſtiē. Joan. an. ⁊ Jo. de anna. poſt eum ponūtur ⁊ enumerantur ibi. ⁊ ſunt numero. lxxj. videlicet.

Prima eſt de ſum. tri. ⁊ fi. catho. firmiter.
Secunda extra eo. ti. damnamus.
Tertia ſm rectum ordinem extra de here. excommunicamus.
Quarta de baptiſ. maiores.
Quinta de priuile. antiqua.
Sexta eo. ti. vt priuilegia.
Septima de offi. ordi. irrefragabili.
Octaua de accuſa. qualiter el. 2°
Nona de offi. ordi. quoniam in pleriſqȝ.
Decima eo. ti. inter cetera.
11ª de magiſtris. quia nonnullis.
12ª de ſta. mo. in ſingulis.
13ª de accuſa. ſicut olim.
14ª de vita ⁊ honeſta. cleri. vt clericoꝝ.
15ª eo. ti. a crapula.
16ª eo. ti. denci officia.
17ª de cele. miſ. dolentes.
18ª ne cleri. vel mo. ſententiam.
19ª de cuſto. eucha. c. i.
Uigeſima eo. ti. c. ij.
21ª de peni. ⁊ remiſ. omnis.
22ª eo. ti. cum infirmitas.
23ª de elec. ne pro defectu.
24ª eo. ti. quia propter.
25ª eo. ti. quiſquis.
26ª eo. ti. nihil eſt.
27ª de eta. ⁊ quali. cum ſit.
28ª de renuncia. quidam.
29ª de preben. de multa.
Trigeſima eo. ti. graue.
31ª de fil. presby. ad abolendam.
32ª de preben. extirpande.
33ª de cenſi. procurationes.
34ª de immu. eccle. quia pleriqȝ.
35ª de appel. vt debitus.
36ª eo. ti. cum ceſſante.
37ª de reſcrip. nonnulli
38ª de proba. qm̄ contra falſam.
39ª de reſti. ſpolia. ſepe contingit.
Quadrageſima de arbitris contingit: que etiam habetur de dolo ⁊ contu. cōtingit ⁊ ſimul leguntur: qr fuit vna diuiſa.
41ª de preſcrip. quoniam omne.
42ª de peni. ⁊ remiſ. cum ex eo.
43ª de iureiuran. nimis.
44ª de rebus eccle. non alie. cum laycis.
45ª de penis in quibuſdam.
46ª de immuni. eccle. aduerſus.
47ª de ſen. ex com. ſacro.
48ª de appella. cum ſpeciali.
49ª de ſen. excō. ſub interminatione: quam

hodie non habemus: ibiq3 statuebatur: q
causa cupiditatis non deberet quis excom-
municare vel absoluere: maxime in parti-
bus in quibus ex consuetudine in absolu-
tione excommunicati pecuniaria pena in-
fligitur z excommunicatis iniuste compel-
lebantur illud restituere: z tantūdem de
suo iniuriam passo: z si non erant soluen-
do: alias puniebantur: z circa hoc remit-
tit idem Joan. and. ad ea que dicit. extra
de symo. ad aures.
Quinquagesima de psan. z affi. nō debet.
51ª de clande. despon. cum inhibitio.
52ª de testi. licet ex quadam.
53ª de deci. in aliquibus.
54ª eo. ti. cum non sit in homine.
55ª eo. ti. nuper abbates.
56ª de peni. z remis. quod in te.
57ª de pac. pleriq3.
58ª de priuilegi. nonnullis.
59ª de fideiussoribus. quod quibusdam.
Sexagesima de exces. prela. accedentibus.
61ª de preben. in lateranensi.
62ª de reli. z vene. sanc. cum ex eo.
63ª de symo. sicut pro certo.
64ª eo. ti. quoniam symoniaca.
65ª eo. ti. audiuimus.
66ª eo. ti. ad apostolicam.
67ª de religio. domi. ne nimiam.
68ª de vsur. quanto.
69ª de iude. nonnullis.
Septuagesima eo. ti. cum sit nimis.
71ª de aposta. quidam. Post hanc enume-
rationem Hosti. qui tamen sm Jo. an. ali-
ter ordinem psequebatur: dicebat q si ar-
chiepiscopus in concilijs nescit quid profe-
rat. vt se quandoq3 vidisse attestatur. Pote-
rit sibi per has concordantias ex quibus sta-
tuta sua eliciat subuenire. Ponit et alias
decretales morales z vtiles: que: vt inquit
idem Jo. an. poterant preteriri. Quas ego
quoq3 de industria omittam qr ibi eas vi-
dere poterit studiosus. ¶ Dum aūt syno-
dus agitur super canonicis z euangelicis
negocijs oportet congregatos episcopos in
meditatione z sollicitudine fieri custodiē-
dorum diuinoꝝ z viuificandorum domi-
ni mandatoꝝ: vt inquit tex. ad lrām. xviij.
di. gm̄ quidez §. siquis vo metropolitanus.
Unde per illū tex. dixit Archi. ibi q mul-
tum vtile est meditari in mādatis dei. cus
hominē iustificent: vt ibi dr. z in psal. Con-
cupiui salutare tuum domine z lex tua me-
ditatio mea est. Et statim sequitur. Uiuet
anima mea z laudabit te zc. Et ideo dicit
q synodus sm eum non solum in medita-
tione. sed etiam in sollicitudine esse ds: per
quod denotat scrutationem: dilectionem: z
exercitium: qd est in pronunciando z in fa-
ciendo. Unde inqt ipse iustitia dei in man-
datis testimonia: per que probauit verita-
tem in miraculis veritatis: premissis solli-
citudine sine strepitu. v. q. iiij. in loco. Ueis er-
go cōstitutionibus relectis: vel ante propo-
sito verbo dei: querere poterit de vita z cō-
uersatione ministrantium z ecclesijs z lo-
cis alijs diuino cultui deputatis. Ac ceteris
que ad officium ipsum spectant ad ipsorum
emendationem: per salubria monita: nunc
leuia: nunc aspera iuxta datā sibi a deo pru-
dentiam diligenter intendens. Quod si de
aliqbus orta fuerit infamia contra eos qui
essent subditi suffraganeorum ordinarijs
ipsorum vt super ij; solēniter ingrant de-
nunciet. Notoria vo crimina que examina-
tione non egeant. Cum super his merito
notari possit ordinarioꝝ negligentia libe-
re corrigat. Penam pro illis debitam infli-
gendo pro vt in alio proposito dixit tex. in
c. romana §. sane. de censi. lib. vj. causis vero
synodalibus auditis z decisis: z statutis vel
constitutionibus suis synodalibus promul-
gatis: cōcilium pro obseruatione premisso-
rum canonum statutorum: z constitutionū
suarum. Per singulas dioceses statuere z de-
putare ds: personas idoneas prouidas: vs. z
honestas: que per totum annus simpliciter
z de plano absq3 vlla iurisdictione sollici-
te inuestigent: que correctione vel reforma-
tione sunt digna: z ea fideliter perferāt ad
metropolitanum: z eius suffraganeos: z ali-
os in concilio subsequenti: vt sup his z ali-
is prout vtilitati z honestati congruerit p-
uida deliberatione procedant: z que statue-
rint faciant obseruari: vt dicit tex. ad lrām
in. d. c. sicut olim. de accusa. z dicit glo. ibi
in versi. statuant. q isti erunt quasi testes sy-
nodales. De quibus etiam. S. in concilio sy-
nodali episcopi circa fi. diximus z habetur
extra de testi. cogen. c. preterea. xxxv. q. vj.
episcopus in synodo z alibi vt. J. Et isti de-
bent esse de eodem episcopatu. vbi deputā-
tur honesti z discreti: qr tales vt. d. glo. inqt
melius possunt inuestigare veritatem q alij
extranei. ar. extra de testi. veniens. in fi. z. d.
xxxv. q. vj. c. i. z. ij. z extra qui. mat. accusa.

possiunt

posſunt.c.videtur. ⁊ appellantur aliquãdo
viſitatores ſm eãdem glo. q2 viſitare debẽt
⁊ circuire totam parrochiã de villa in vil-
lam.lxx. di.non debet. A legiſtis vo iſti
appellantur denunciatores. De quibus Bar.
plures notabiles queſtiões ponit in.l.diuus
ff.de cuſto.reo.Concludẽs q2 conſtitui pñt
a quolibet habente merũ ⁊ mixtum impiũ:
⁊ quilibet qui non repellitur ab accuſando
eſt ad hoc idoneus ſm eum.alle.text.cũ gl.
in.c.cum cauſam.de teſti. ⁊ non tenentur ſe
inſcribere cum denunciant:per tex.in.c.ſu-
per his.de accu. Quod ſi non pbarent que
denunciant puniuntur extraordinarie. ex-
tra de calũ.c.ſi. ¶ Credit aũt eis niſi gra-
uia denunciẽt.Puta ſi cõmitteret ipſis q2
denunciare deberent quos viderint luden
tes ad açarrũ vel barattariam tenentes:vel
arma portantes: vel aliquid phibitum vẽ
dentes:de nocte ſine lumine euntes: ⁊ hu-
iuſmodi.l.i.§.quies.ff.de offi.pfec.vi.Secus
aũt ſi conſtituti forent ad denunciandum:
de his que ꝯ ordines:leges:canones.⁊ ſta-
tuta illicite fieri ab aliis intellexerint:p au-
ditum auditus.Quia tunc talis eorũ denũ
ciatio non prodeſſet quo ad condemnatio
nem:ſed tñmodo quo ad inquirendũ:niſi
de viſu ⁊ auditu pprio deponerẽt.l.ea qui
dem.C.de accuſa.Et iſtorũ officium hodie ha-
bent in ciuitate illi qui appellant iurati cõ
trate: vt Verone : Brixie aũt vocant An-
ciani: ⁊ in villis veron. illi qui diũr Maſ-
ſarij cõis:in villis vo agri brixiani appellã
tur conſules:qui hñt vtrobiqꝫ officium de
nunciandi oia maleficia:⁊ malas artes p-
petrantes in eorũ regione vel villa. Et ad
relatiõem iſtorũ duobus modis pcedi põt
ſm Bar. vno mõ pcedendo ſimpliciter ꝫ.
denunciatione:⁊ tunc oẽs exceptiones que
opponi pñt cõtra accuſatorem: opponi poſ
ſunt contra huiuſmodi dnunciatorẽ. Alio
modo ingrendo de veritate ꝫ.tali denũcia-
tione:⁊ tunc ceſſant tales exceptiones: per
tex.in.c.lꝫ heli.de ſymo.ſm eũ. Debent aũt
iſti denunciatores in principio ſui officij iu
rare:de veritate denuncianda ꝫ.his que eis
cõmittuntur ⁊ de agendo fideliter officium
ſuum ſm Ang in.l.ſi vacantia.in prin.C.de
bo.vacan.li.x.Hoſti.ẽt ⁊ bene ſm Panor.
in.d.c.ſicut olim:dicit non eſſe reprobãdũ:
q2 ẽt illi iurẽt.ar.in.c.eps.in ſynodo.xxxv.
q.vi.vbi cõſimiles pſone:que ab epo in ſua
ſynodo ſtatuunt iurant.⁊ in.c.pterea.de te

ſti.cogen.put ꝫ.diximus. ¶ Credit ẽt glo-
in.d.c.ſicut olim.q2 illi ſynodales denun-
ciatores pcurari debẽt per parrochias ad
quas accedunt:q2 ſuis ſumptibus hoc face-
re non debent.ar.extra de pſcrip.cum ex of
ficij.⁊.xxviij.q.i.iam nunc in fi.⁊.xij.q.ij.ca
ritatem.Cum officium ſuum eis nõ debe-
at eſſe dãnoſum:ar.iiij q.iij.§.vẽturis.Qð
tñ moderat Vincentius vt refert Joã.an.
Niſi officium ſuum domi pagerent: q2 tũc
debent ſibi de pprio prouidere ⁊ expenſas
facere.Cum vocati ſint in partem quaſi ſo
licitudinis.iij.q vi.qui ſe. ſed ſi mittantur
delegati:mittens procurabit illos. in auct.
de manda.prin.§.illud.colla.iij.ſed ille §.lo-
quitur in iudice ordinario ſm Jo. de an ꝫ.
d.glo.qui qñ proficiſcitur extra puinciam
dꝫ ſibi computare expenſas quas domi fe-
ciſſet.Secus in delegato vt no.per Jo.an.
⁊ alios.in.c.ſtatutum.§.inſuper.de reſcrip.
in.vi.vnde dicebat Vincen.ſm Jo.an.vbi
ſupra q2 plato ordinario non dant expenſe:
niſi vbi inuenit in iure expſſum:vt in viſi
tatione ⁊ conſecratione eccleſie ⁊c.vt extra
de ſymo.cũ ſit: ad quem remittit idẽ Jo.
an.⁊ ad dicta per ſe ibi ꝫ.glo. Hoſtiẽ.vero.
quẽ refert ⁊ ſeqtur Panor.in.d.c.ſicut olim
ꝫ.d. glo.ij.dicit q2 ſi iſtis dum viſitant par
rochias denegarent expẽſe per pſbyteros.ſ.
parrochiales non poſſent aliquẽ cogere cũ
non habeant iuriſdictionẽ vt in tex. ſed de
bent referre epo, qui coget eos. ar.in.c.i.de
empti.⁊ vendi.⁊ in.c.ſi.de offi. archipſby.
quod ſane pls Panor. cum clerici teneant
ad hoſpitalitatem: fortius debent recipere
iſtos qui veniunt p cõi vtilitate. Dicebat
etiam Hoſti.⁊ Panor.prout cum in ea gl.
ibi q2 iſtis minus creditur q̃ aliis: q2 aut
iſti nunciant notoria ⁊ eis credit ſicut ali-
is:ar.in.l.ea qdem.C.de accuſa. ⁊.iiij.q.iiij.
aliquando. aut denunciant non notoria ⁊
vni non credit:pluribus aũt iuratis credi
tur:donec contrarium probetur.vt.d.c. pre
terea.de teſti.cogen.Et ſi occurreret q2 Ar-
chidiaconus volens viſitare diocẽſim con
curreret cum iſtis viſitatoribus dicit Pa-
nor.q2 illa viſitatio non impediret iſtam:
lꝫ illi non debeant tñ viſitare ſine licentia
Archidiaconi.Quia plena viſitatio preiu
dicat ſemiplene.Unde hoc ſibi placere dic.
Quia iſti viſitant abſqꝫ vlla iuriſdictione
interrogando ſeculares ⁊ alias pſonas di-
ſcretas:vnde non impediũt archidiaconus

seu alium ꝑlatum iurisdictionaliter visitā
tem: quod dicit menti tenendum. Demus
de istis denunciatoribus vide ad saturita-
tem Moderniores in. d. c. sicut olim. ꝛ vl-
tra alios Saly. in. d. l. ea quidem. C. de accu.
per Aretinus in libello maleficioꝝ. in vsi.
Necnon ad denunciationem: per Bal. in
l. j. C. ad mace. ꝛ per Canonistas oēs in. d. c.
ꝑterea ꝛ alibi. ¶ Deputatis itaqꝫ istis in-
quisitoribus seu denūciatoribus Archiepūs
statuta sua: seu constitutiones suas synoda
les: si quas forte de nouo ꝓmulgare volet
relictis prius antiquis post constitutiones
canonicas de qbus ꝫ. ꝓmulgabit: iuxta ꝓ-
uisiones necessarias ꝛ imminentes ꝛ ꝓut
viderit expedire: easqꝫ obseruari precipiet.
Et demum habito conuenienti eulogio: seu
sermone congruo: cum gratiaꝝ actiōe: post
secundam: tertiam vel vlteriorem sessionē
concilium dissoluet ꝛ oēs in charitate cus
bona venia dimittet in pace debitis ꝛ con
suetis cerimoniis seruatis. Non tñ intelli
gas qḋ ꝫ. de eulogio diri prout aliquādo in
sacris canonibus capiꝫ, q. s. munus aliqḋ
debeaꝫ archiepō ab epis vel aliis qui cōue
niunt ad concilium: quinimo prohibitum
est archiepō aliquid ex his que epūs secum
attulit exigere vel retinere: qḋ si id egisse
conuincereꝫ: teneretur soluere quadruplum.
Ls aūt huiusmodi munera: que cōi sermo-
ne ꝛ maxime apud grecos eulogie. i. benedi
ctiones nuncupanꝫ. Ea: vt arbitror: ratiōe
q bonis verbis munera exornari consueue
re: ꝓut benedictiones fiūt: que requiri vel
extorqueri non debeant: non tñ vltro dela-
ta respuenda sunt. xviij. di. ꝗ. porro. iunc. tex.
in. c. de eulogiis. Multa. n. vt ingt glo. ibi
peti prohibenꝫ: que sponte oblata recipere
possumus. i. q. ij. placuit. ꝛ. c. q̄ pio. xlij. q. ij.
qita. ¶ Petentes aūt vel extorquētes ideo
vt ingt glo. puniunꝫ in quadruplum. i. q. i.
quidem. ꝛ. q. vij. sancimus in fi. Tam cleri
ci. n. q̄ layci pena concussionis puniūtur.
xxiij. q. i. militare. ¶ Postremo pro condi
mento oīum ꝑmissoꝝ: non est omittendus
q concilium prouinciale hꝫ iurisdictiones
gnalem in oēs de prouincia tam in statuē-
do q̄ in sententiando: ꝛ delinquentes pu-
niēdo: prout probat tex. no. ꝛ ibi cōiter no.
per scribentes in. c. graue de ꝑben. Unde
epos: capla: ꝛ alios collatores beneficioꝝ: q
beneficia indignis ꝛ lraꝝ ignaris conferunt
cum dignos habeant ꝛ lratos: quibus con

ferre possint facta de hoc diligenti inquisi-
tione. A collatione beneficioꝝ post primas
ꝛ scdam correctionem suspendit. Et psonā
aliquam idoneam deputat ꝛ ꝓuidam: que
suspensi suppleat defectum in beneficiis cō
ferendis. Excipiꝫ tñ psona metropolitani,
q concilium ipm non punit: cum sit caput
concilii: sed eius delictum denunciaꝫ p cō-
cilium superiori ꝛ ei puniendus relinquiꝫ:
prout dicit tex. ibi pro quo circa istud vlti-
mum q. s. Archiepūs a concilio puniri non
possit: optime facit tex. in. c. significasti. de
elec. ſm Panor. Item ls concilium suspen-
dat prout ꝫ. dictum fuit: non tñ epos depo-
nit. Sed istud specialr spectat ad Romanū
pontificem. iij. q. vj. c. accusatus. ꝛ. c. q̄uis.
de quo ēt aliquid diximus ꝫ. ¶ Non etiā
potest concilium a dicta suspensione absol-
uere: sed hmōi absolutio specialr reseruaꝫ
Pape vel quatuor Patriarchis principali
bus: vt in. d. c. graue. ls in aliis casibus re-
gulr contrarium dicere consueuerimus: q
eius est absoluere cuius ē ligare ꝛ eius tol-
lere: cuius ꝯdēnare ꝛc. de peni. di. i. c. vbus.
Dixit ēt Jo. de imo. in. d. c. graue. in. vij. co
lū. q Archiepūs in concilio prouinciali resi
dens: hꝫ iurisdictionē ordinariā: pro quo
facit ſm eum: tex. in. c. sicut olim. de accusa.
Inno. vero in. d. c. graue. in prin. dicit ipse
q epi in concilio ꝓuinciali cōgregati sunt
loco ordinarii in oībus causis que vertun
tur inter epos ꝛ clericos. ij. q. iiij. placuit. ꝛ
c. si episcopus accusatus. xj. q. iij. si episcopus
forte. cum quatuor. c. sequen. Immo plus
dicit ipse q idem epi sui concilii sunt vt iu
dices ordinarii in oībus causis clericorū
que ad ꝯciliūm referuntur. vj. q. iij. scitote.
xviij. di. c. i. ꝛ. ij. Alij tñ dicunt: vt ingt ipse
q epi in cōcilio non sunt iudices: sed sicut
assessores. Sed siue sint vt assessores: siue iu
dices: non vꝫ ſm eum qḋ fit eis non voca-
tis. xv. q. vij. sigs tumidus. ꝛ. c. seq. ꝛ. lxv. di.
epi. Sicut nec vꝫ snia absente aduocato fi-
sci. ff. de iure fi. l. si fiscus. ar. de sen. ꝛ inter-
lo. cum sniam. Et ita ad lr̄as refert ꝛ sequi-
tur. Jo. an. Subdēs q ad illuꝫ qui ꝑest cō-
cilio puta ad Archiepꝫ pertinet diffinitio:
de consilio tñ ꝛ assensu alioꝝ epoꝝ omniū
vel maioris partis: vt pꝫ in eo qḋ leg. ꝛ no.
de tempo. ordi. si archiepūs. ꝛ. c. seq. ꝛ in. d. c.
sicut olim. ſm Hostié. Quicqd dixerit. d.
Ant. in. d. c. graue. qui visus fuit velle opi.
concordare asserendo posse dici: q epi ꝑsa-
ti in

ti in concilio in cognoscendo essent ordinarij: sed in diffiniēdo essent vt assessores: ad qd faceret: si hoc verū esset: qd dr de auditoribus rote. in de. auditor de rescri. sed hoc esset cōtra tex. in. d. c. graue expsse. vbi dr q ipsum concilium suspendit: ꝛ sic vr q non sufficiat requirere consilium: sed necessario reqrat ꝯsensus in iudicādo: put ibi voluit Jo. d imo. ꝛ bene. ¶ Subdit Inno. ꝛ Jo. an. ꝛ alij sequentes. q concilium sic cōgregatum pōt audire criminalem accusationē epi: sed non diffinire. iij. q. vj. Quis liceat. c. multum stupeo. ꝛ. c. dudum. ꝛ. c. accusatus. ꝛ. iij. q. viij. c. i. Qd aūt dr q in cā epi reqritur saltem numerus. xij. epoꝝ intelligitur excepto Archiepo: q dz esse tertiusdecimus xv. q. vij. feli x. Quoꝝ siqui suspecti sūt Metropolitanus ꝛ accusatus: de cōsensu tamē accusatoris alios eligent: loco suspectoꝝ de eadem prouincia si hri possunt: alioqn de pvincia vicina. ar. ij. q. vj. placuit. Isti autem xij. epi. in oībus actis ꝛ terminis pcessus dum cā agitur: non sunt sm eos necessarij: q bene poterit fieri receptio testium sine ipsis. In litis aūt contestatione ꝛ forte in audiendis allegationibus sunt necessarij sm Inno. Putat tn̄ hosti. q i libelli oblatione interesse debeant. extra de libel. obla. c. i. Itē in cōmissione seu remissoria ad testes recipiendos. C. de fide instru. auc. apud eloquentissimus ꝛ potissi. in relatione que fienda erit pape. ar. in eo qd le. ꝛ no. de offi. dele. super qōnum §. intentionis. ꝛ de app. intimasti. in. d. c. multum stupeo. ꝛ in. c. dudum. sm Jo. de imo. Itē sm Inno. vr q dictus numerus sit necessarius: non solus qn̄ eps criminalr accusatur: sed ēt si agatur de crimine ciuilr contra ipm: ꝛ ēt si in modum exceptionis pponatur crimē: ad hoc vt electus ꝯfirmatus a beneficio deijciatur extra de accusa. super his §. post cōfirmationem. xxiij. di. illud. xxxiiij. di. quorūdam. Et rō ē q post talem amotionem: vel repulsionem: adeo infamis remanet: q ineligibilis fit. de elec. super eo. Dicit aūt Joā. an. q numerus pdictus reqritur qn̄ pceditur ex ordinaria potestate. Secus vero si ex delegatione. de dolo ꝛ ꝯtu. c. veritatis. ꝛ de accusa. cum dilecti. Nec ob. sm eum. ij. q. vj. hoc quippe. q non loqtur de necessitate s de honestate ꝛ tutela. ar. xlij. di. qescamus. Uel ēt qd est melius. ibi illud mandauit Papa ex spāli cā. s. vt maius scandalū euitaretur: ꝛ ideo non est trahendum ad consequentiam: vt pz in eo qd le. ꝛ no. de conces. preben. ꝯstitutus circa si. Breuiter autē sm Jo. an. idem dicendum est quo ad numerum pdictum ꝛ pn̄tiam. In inquisitione quoqꝫ psbyteroꝝ: diaconoꝝ: ꝛ subdiaconoꝝ qualitercunqꝫ contra eos in concilio agatur de crimine ēt si ciuilr: dūmodo depositionis snīa ab ordine vel officio sit ferēda: ꝛ sic loquitur inquit ipse. xv. q. vij. p totū. iij. q. vj. accusatus. Secus vo si p contumaciā ēt eps excōicaretur vel suspēderetur ab Archiepo solo: qd fieri pōt de sen. excō. Uenerabili. Officialis tn̄ archiepi eo pn̄te hoc non posset. de offi. ordi. romana in si. li. vj. Item secus si ageretur de crimine contra clericum non ad depositionem ab officio vel ordine. Sed vt ab ecclesia dponeretur. Tunc. n. solus eps cum clericis suis examinat ꝛ diffinit: ꝛ sic loquitur tex. xviij. q. ij. siqs abbas. xvj. q. vij. inuentum. de his que fi. a prela. nouit. lxxvj. di. si qd de quocūqꝫ de iureran. qrelam. Item secus vbi qs ageret contra clericum petens pprium interesse: puta si ageretur de furto vel de vsuris. Uel ēt vbi iudex ex officio procederet ꝛ tales punit. extra de fur. c. i. de vsur. c. i. de peni. c. iij. ¶ An aūt in cā criminali episcopi vel alioꝝ clericoꝝ in snīa ferenda: necessarium sit: q oēs concordes sint: an vo sufficiat maior pars: vltra premissa vide tex. cum glo. xvij. di. c. multis ꝛ doc. ꝛ maxime Moderniores ibi: ꝛ vide tex. Panor. ꝛ alios in c. nō pōt. de sen. ꝛ re. iudi. qui loqtur in iurisdictione ordinaria. Quo aūt ad iurisdictionē dlegatā vide tex. ꝛ no. i. c. si. ex̄ eo. ti. ¶ Queritur pterea non incongrue a quibusdam. Nunqd a Metropolitano appellari possit ad concilium suum puinciale, ꝛ glo. in. d. c. multis. in vo. ad maiorem. tz q sic. cum qua concordat glo. similis. ij. q. vj. in. c. oīs oppssus. put tex. satis claꝝ ibi. Et glo. in. c. super qōnum §. si vo. extra de offi. deleg. in vo. si non possunt. ꝛ alleg. tex. in. d. c. multis dicens: ibi pbari q a metropolitano appellat ad concilium in quo ipse hz interesse. Et idem dicit glo. in. c. a collatiōe de appel. i. vj. in vo. potuisti. Quāuis hosti. vt refert Jo. an. in. d. c. super questionū. circa si. dixerit se non inuenire iure cautum q de Metropolitano ad concilium appelletur: s3 de culpa eius querat in concilio: non vt per epos puniat: sed vt superiori nuncie

tur.extra d̃ pben.graue.v̄si.metropolitani:
z.d.c.a collati..sed vt dixi glo.pdicte sunt
in contraria snia.z tex.in.d.c.oĩs oppssus
z in.d.c.multis.hoc satis apte probare vi-
dent.z ita per ipsas glo.allegantur. z intel
ligunt:z est ēt alia similis glo.ii.q.vij.in.c.
sicut inquit.in v̄.hortamur.que hoc corro-
borare vr̄ rõne:dum inquit q̄ prouinciale
concilium ordinario iure cognoscit de pri-
mate siue de Metropolitano suo.Nam di
cit ipsa cum ꝯcilium.s.gn̄ale iudicet de ipa
pa:in his in qbus põt iudicare:tu dic sicut
in cã heresis.xl.di. si papa ergo concilium
metropolitanus põt iudicare de archiepo.
Ad contraria que dicunt q̄ Metropoli-
tanus maior est concilio. Rñ.q̄ illud hꝫ lo
cum qñ in factis alienis sedet in concilio
vt caput concilij: q: tunc maior censet:sed
in causis z negocijs ꝓprijs: que ventilant
in cõcilio est minor concilio zc.Ego quoqꝫ
per tex.glo.z iura pdicta:cum bona venia
nõnulloꝝ modernoꝝ doctoꝝ q nimis con
fuse z leuiter tāqꝫ Musipule super prunas
difficultatem effugiunt:hanc conclusionẽ
sequor.q̄.s.ab Archiepo ad concilium pro
uinciale appelletur. maxime per tex. in.d.
c.multis coniuncto.c.oĩs oppressus.q dif-
ficultatem aliquibus facere videntur:quos
ego coniunctis plibus glo.sic intelligerem:
vt dicant q̄ oppssus siue grauatus ab epo
suo epalem synodum appellet.probat tex.
in.d.c.oĩs oppressus.ibi sacerdotum si vo-
luerit appellet iudicium: Quod si cãe eẽnt
difficiles z maiora negocia qꝫ que expedi-
ri possunt ab ipsa synodo sacerdotum :tũc
ad maiorem sedem:hoc est ad Metropoli-
tanum solus referant:ꝓut sentiũt glo.vtri-
usqꝫ tex.coniunc.z tex.in.c.multis.dum di
cit si orte fuerint qõnes inter ipsos ꝓuĩcie
epos:ita vt inter ipsos dissidentes non cõ
ueniant:non intelligo ipsis epis in conci-
lio existentibus prout voluerunt nõnulli:
sed si inter ipsos extra concilium oriantur.
puta super eoꝝ diocesibus vel decimis vel
alijs occurrentibus.Ita q̄ inter se nõ pos-
sint conuenire:tunc appellet tñ ab ipsis epi
scopis:qꝫ ab eorum synodis sacerdotalibus
ad maiorem sedem: hoc est ad metropoli-
tanam.Si vo hmõi qõnes per metropoli
tanum solum decidi non poterunt: tunc a
metropolitano ad eius concilium synoda
le appellandum erit. In quo ipse vt caput
residebit:ꝓꝫ i tex.d.c.oĩs oppressus ibi.vbi
fuerit sũmoꝝ.i.episcopoꝝ fm Archidi. z
alios.congregatio sub metropolitano con
gregata:que per singulos annos fieri solet
z dꝫ: ꝓut hr̃.xviij.di. quem qdem z extra
de accu.sicut olim.z s̄.late dictum fuit. Et
sic habebunt locum iura dicentia gradatis
appellañ.esse.extra de appel.dilecti. el.ij.z
in.c.romana.eo.ti.lib.vj.ij.q.vj.anterior.z
ff.de appel.l.imperatores.Et pro hoc bene
facit tex.ix.q.iij.per singulas.cũ multis ca-
pitulis sequentibus. Quicqd dixerit qdaꝫ
magne dignitatis neotericus in.d.c.mul-
tis.qui post Bellamerã voluit q̄ vbicũqꝫ
iura dicunt de Archiepiscopo recurrendus
esse ad synodum intelligat ad synodum.s.
vlem: male ponderãdo tex.in.d.c.oĩs op-
pressus:cum alijs iuribus de qbus s̄.In-
quantum aũt glo.z doc. dicunt q̄ de conci
lio qñqꝫ appellat ad Archiepiscopum: cre
derem hoc veꝝ respectu synodi episcopalis
vt s̄.dixi.Seu si de prouinciali intelligendũ
foret:ꝓut idem neotericus ꝓbari sentit in
d.c.multis.qd nusqꝫ apparet. Tenerem cũ
Bellamera ibi vt.s.itelligat de synodo au-
ctoritate metropolitani sine ipso celebrata:
z in qua ipse nõ interfuit vt caput. Secus
si ipse interfuisset:vel eius Uicarius ipsius
noie:q: tũc de seipso ad seipm appellari vi
deret qd non lꝫ de appel.a collatione. li.vj.
iuncto.c.non putamus.de consue.eo.li. Et
intelligendo tex.modo pmisso mihi viden
tur omnia satis clara z sine scrupulo : que
alr̃ interpretando confusionẽ gn̄ant:z ma
le concordari põt psalterium cũ cythara.

¶ Addunt insup doc. huic tractatui post
Inno.in sepe alle.c. graue.de pben. q̄ qui-
cunqꝫ in loco dicti concilij ꝓuincialis re-
periunt:tenent de singulis causis z quere-
lis cuicunqꝫ contra eos agere volẽti in di-
cto concilio respondere pinde:ac si ad hoc
expresse extra eoꝝ domicilia tracti z citati
forent. Qd est dicere breuius. Tales q ibi
forte pro aliquibus eoꝝ negocijs vel causis
repiuntur:non hẽre ius reuocandi domũ:
qd approbare vr̃.tex.in.c.pp el p. z el.ij.cū
pluribus similibus.xviij.di. ibi in ipsis ãt
concilijs z psbr̃os z diaconos pñtes esse
opꝫ:z oẽs quotquot se lesos existimant sy-
nodicam expectare sniam.Secus tñ dicũt
qdam esse in concilio gn̄ali: sed de hoc.I.cõ
cludendo aũt pmissam qõnem.in ꝓuincia
li.Io.an.in.d.c.graue.in.iij.col. dom eẽ in
quit:q̄ siue gn̄ale siue ꝓuinciale concilium
pro aliqbus

pro aliqbus spālibus negociis emergentibus conuocet: q ius reuocandi domus in alijs negocijs ⁊ causis competat his qui ibi talr repiuntur: siue cause ipse vel negocia ciuilia sint siue criminalia. Si vo concilium non fuisset congregatum specialr pro aliqbus specialibus ⁊ exp̄ssis negocijs: sed generalr ꝯuocatum fuisset ad ꝓuideñ. his que necessaria forent pp causas ecclasticas ⁊ ad tollendas controuersias que orte eēnt vel orirent: vt dicit tex. in. d. c. pp ecclasticas. Tunc dicit ipse siue concilium sit gnāle siue ꝓuinciale: siue synodale. Illi qui ibi reperiunt respōdere tenent in ciuilibus tm̄ negocijs ⁊ causis tm̄: nec in illis ius hn̄t reuocandi domum. In criminalibus ius cōpetit reuocandi domum: nisi ad hoc spālr vocati forent: q: i istis causis criminalibus non tenet qs respondere: nisi ad hoc spālr citatus sit: exp̄ssis ēt criminibus sup qbus accusat. v. q. ij. c. si. fm Inno. cuius fuit quasi tota hec glo. quā vt refert Jo. and. posuit etiam Hostié. in. d. c. graue. Et hec quidem de prouinciali concilio: quod nos equo forte longius distraxit sufficiant.

Generalia capla Religiosoꝶ.

Quidam ẽt doc. post tractatum concilij ꝓuincialis: adijciunt pro quarta spē conciliorꝶ gnālia capla Religiosoꝶ de qbus recēsere vident. tex. in. c. in singulis. ⁊ in. c. ea que de sta. mo. ⁊ in cle. ne in agro eo. ti. in fi. ⁊ in. c. fi. de pac. lib. vi. ⁊ per Inno. in. c. graue. de p̄bē. Que capla singulis triēnis fieri debent. Et in eis de cōi eorum vita ducenda. De moribus tam in ecclesia q̄ȝ extra reformandis: de numero ꝑsonaꝶ in locis suis tenendo: de instructoribus adhibendis: de tractatibus habendis in caplo. ⁊ de eius presidentibus. De Prioribus ac totius congregationis vel monasterioꝶ ⁊ locoꝶ suorum prefectis: visitatoribus: officialibus: ꝯfessoribus ⁊c. eligendis ⁊ deputandis. De locis capiendis: edificandis ⁊ reformandis ⁊c. Tractari disponiqȝ consueuit. Et ad hmōi capla gnālia oēs presidentes ⁊ officiales monasterioꝶ ⁊ locorū profisci debent. Ibiqȝ vnusqsqȝ rōnem administrationis ⁊ villicationis sue reddere ꝺꝫ: ⁊ que correctione: reformatione: vel ꝓuisione aliqua in loco suo indigent ꝓponere vt opportune superinde ꝓuideri valeat: cōi patrum deliberatiōe. Hodie tm̄ priores tm̄ seu alio quocūqȝ noie vocent p̄sidentes: ⁊ vnum alium quē nōnulli discretū loci vel monasterij appellant: ad hmōi capla mittere ꝯsueuerunt. Saltem qn̄ ꝓuincialia celebrant: q gnālia saltem in for iuris specifica raro celebrant. Sed vt plimum ꝓuincialia singulis annis. Generalia vo singulis tribus annis fieri dn̄r. De his aūt ⁊ hmōi ad dicta capla spectantibus vide late per glo. ⁊ doc. in iuribus s. allegatis. ⁊ in. c. qa ex eo de pac. in. vi. Qm̄ ista ꝓprie dici non pn̄t concilia: vel synodales congregatiōes: cum de rebus vlibus diocesum vel ꝓuinciaꝶ: aut totius orbis non tractent: nec tractare possint qd est ꝓprium ꝯciliorꝶ. Sȝ tm̄ de rebus eorꝶ ordinum ⁊ religiosoꝶ particularibus. Unde ꝯuenientius ⁊ magis ꝓprie capla ⁊ vniuersitates qdam nuncupātur. Et fm eorꝶ ꝯstitutiones: priuilegia: cōsuetudines: ⁊ regulares traditiones regulantur: ⁊ propterea vlterius insistendum minime esse duxi.

Unde traxerint originem concilia.

Unde autē concilia traxerint originem: ⁊ quis ea primum celebrare ceperit non satis cōpertum eē pōt: q̄uis tex. xv. dist. c. i. in fi. qui fuit Isidori ethi. li. viij. sub rubrica de canonibus concilioꝶ capitl. xiiij. in fi. Usum ꝯcilioꝶ celebrandoꝶ ex more Romano tractum attestari videat: eo q Romani tempore quo agebant cāe: ꝯueniebāt oēs i vnū ⁊ cōi intentiōe eas tractabant. Auctor est mihi Ti. Liuius Patauinus Decadū lib. p. Romulum Romane vrbis ꝯditorem: ea iam tum crescente. Rebus diuinis ex euādri instituto Herculi rite peractis: vocata (vt ipsius verbis vtar) ad ꝯcilium multitudine que coalescere i ppli vnius corpus: nulla re p̄terq̄ȝ legibus poterat: iura dedisse: ⁊ cum iam virium haud peniteret: consilium deinde viribus parasse: ac tum primum centum Senatores creasse: qui p̄res: honoris gra: dicti fuere: patritijqȝ ꝓgenies eorꝶ appellati. Quos qdem p̄res quotiens de rebus dubijs arduis ⁊ maximis disceptandum: deliberandumqȝ foret in concionē vocatos fuisse legimus. Donec Romu

tum ip̄m in sede regia in eoꝝ medio cōcionantem: ipsis auditis: ꝓcelle fragor ingens nube densa obducta: ex humanis (vt tunc creditum fuit) substulit. Sed eadem quoqꝫ rōne credeñ. est alios priscos Reges: respublicas: ꝛ gentes sua concilia ante Romulū habuisse. Et ꝓpea altius repetendo melius dicendum nobis vr̄. Conciliorum vsum ꝛ institutionem: nām ipsam: optimam rerꝫ oīum parentes. (Presertim vbi necessitas suggerit) edocuisse. Qn̄qdeꝫ hoīem homini nasci non in obscuro est. Dn̄o Geneseos primo insinuante: dum ꝓtoplasmate in lucem edito. Faciamus ei adiutorium silē sibi edixit. Homo igiť rōnis capax atqꝫ particeps effectus consocia ꝓgenie iam coalescente statim (vt crediť) in ipso rerꝫ ꝓmordio agnoscere cepit. Illud integrum ꝛ irreprehensibile ꝯsilium ꝛ iudicium fore: quod pluriuꝫ sententijs ꝛ rōnibus cōprobareť. extra de offi. delega. prudentiam. ꝛ in cle. i. de sen. excō. Nam vt inqt ph̄s cē tale additum tali facit ipsum maius. Et qd̄ a pluribus sapientibus queriť facilius inuenitur. xx. di. de qbus. Et vt inqt impator. C. de fideicō. l. vlti. ad fi. ꝛ hr̄. lxiiij. di. ex ꝯsciam. ꝑ ampliores hoīes ꝑfectissima veritas reuelatur. Ea itaqꝫ rōne adductus. Credideris fidei nr̄e pr̄es ꝛ fundatores optimos. Siue natura ꝛ visu: siue hebreoꝝ: grecoꝝ: vel Romanoꝝ imitatione allectos: conciliorum nostroꝝ vsum: formam ꝛ modum excogitasse. Cum non ignorarent verbum ꝓceptoris ꝛ dei nr̄i xp̄i. Mathei. xviij. c. Ubi duo aut tres cōgregati fuerint in noīe meo: ibi ego in medio eoꝝ sum: transumptiue aūt. i. q. i. cum scriptura ꝛ. xxiiij. q. i. alienus est. Et ꝙ scā dei eccl̄ia non in singulis sed in oībus xp̄i fidelibus simul ꝯgregatis constituebať de con. di. i. eccl̄ia. glo. in. c. fi. ne ꝑla. ui. suas. in. c. cum dilecti. de v̄b. sig. ꝛ in. c. fundamē ta. de elec. lib. vj. Et ꝙ si aliquid ꝓ cōi oium vtilitate vel dispendio Reipu. chr̄iane tractandum erat quod oēs tangeret ab oībus approbañ. foret. Regula. quod oēs tangit d̄ reg. iur. in. vj. cum suis concor. Nec minus ꝙ virtus vnita fortior est. seipsa dispersa: ꝛ ꝙ plus videt plurimoꝝ oculi: plus possunt multoꝝ manus q̄ꝫ vnius vel paucoꝝ. ff. ad l. aquil. Ita vulneratus. ꝛ extra de ꝑsump. mandata. Quodqꝫ xp̄s ꝑtātē fidei sue vni tm̄ pet⁹ dare noluit: sed plibus discipulis ꝛ aplis oībus. xix. di. Ita dn̄s. ꝓut ēt spūm scm̄: spūm sapientie ꝛ intell'ꝫ post eius gloriosam resurrectionem oibus aplis tradidit. xxiiij. q. i. loquiť in prin. vnde dr̄ ꝙ ceteris apostolis parem ꝑtātem cum pet⁹ tribuit. lꝫ illi maiorem administrationē. xxj. dis. in nouo. ꝛ Luc. xxij. c. dispono vobis Regnū: sicut pr̄ celestis disposuit mihi ꝛc. Non igitur mirum si ꝛ gentiles ꝛ nr̄ates oēs: his ꝛ alijs plibus rōnibus edocti ēt sine imitatione vlla sola natura ꝛ rōne ipsa suggerente necessario excogitauerūt instituerunt ꝛ apprime celebrauerunt ꝯcilia sua. Sed quo ad nos attinet sanctissimos xp̄i aplos nr̄is ꝯcilijs originē formāqꝫ dedisse nemo ābigit: ꝓut latius dicemus in art° sequenti.

Quibus temporibus concilia pleraqꝫ celebrata fuerint.

q

Uibus tēporibus. Quibusue Pontificibus: Impatoribus vel Regibus ꝓsidentibus: annuentibus: mādantibus seu ꝑmittentibus concilia plima: ex his quoꝝ noīa ꝛ tpa a nobis hr̄r: celebrata fuerint. Necnon qui canones ex his pluribus qui in corpore iuris nr̄i reperiuntur (paucis forte īcaute ꝓtermissis) quos diligens indagator facile addere possit: eisdem concilijs ascribanť. Non minus curiose q̄ꝫ laboriose scribendum occurrit: vt saltēꝫ sciamus eadem concilia ꝯciliorumue noīa nō inutilr̄ celebrata: aut frustra mēbranas occupasse. Quāq̄ꝫ oīum ꝓteritoꝝ conciliorum certa noīa: ꝛ certa tpa: cum causis suis inuenire minime potuerim: qd̄ qdem nostre imbecillitatis atqꝫ secordie: ꝓsertim in rebus cōibus tanti momenti: maximum argumentum existit. Unde ꝛ Gratianus qui ex secretiori doctrina decretoꝝ librum insignē nō minus erudite q̄ꝫ eleganter coegit: huic nostre sn̄ie assipulari vr̄. Cuꝫ in ꝑscriptionibus. xlv. di. c. neminem inqt. Item quodam in concilio. ꝛ. xxxij. q. vij. c. qdā cū fratre asserit. Itē in cuiusdam concilij cap⁹

Non est tm̄ pro euidentiali omittendum anteq̄ꝫ quesitus aggrediamur: ꝙ lꝫ pleraqꝫ concilia in sacris Canonibus numeri ordinem sibi vendicent: vt. s. Nicenum dicať primum. Constantinopolitanū scd̄ꝫ. Ephesinum tertium. Calcedonēse quartum ꝛc. Attamen non id qdem ea rōne factum fuit ꝙ tpe eoꝝ primus alia ꝓcesserit: sed qꝫ ma

ioris

ioris auctoritatis z existimationis:tum rõ
ne personaꝝ congregataꝝ:tus rõne reꝝ in
eo gestaꝝ habitum fuit. Ita notabiliter col
ligitur z probat.xvj.di.c.pma annotatio.
iuncta glo.in.c.placuit.in v. Isidorus eadẽ
di.vbi dr̃ ad lr̃am:q3 ls acgritana synodus
fuerit prior Nicena:tñ pp maiorem auctori
tatem Nicena pponit:vt in.d.c. pᵃ annota
tio:qd ẽt pbatur in.c.habeo librum. cũ tri
bus caplis sequentibus.z clare in.c. qrñ.z
in.c.sexta synodus.iunctis his q̃ vtrobiq3
per Archi.post Hug.z alios late scribunt.
Ubi hr̃ q sexta synodus de qua ibi: qnto
loco rõne tpis celebrata fuit. Quinta vero
sexto loco habita extitit. Constat.n.eã quã
sextam nuncupamus tpe Constantini qr-
ti z Agathonis pape:qui fuit natione sicu
lus. Põtifexq3 maximus designatus. An-
no salutis nr̃e septingẽtesimo scdo: seu fm
alios ephimeridum scriptores. Sexcentesi-
mo septuagesimo quarto celebratam fuisse.
Quintam vero que sexta rõne tpis debue
rat appellari sub Justiniano eiusdem Cõ-
stantini filio z Julio Pontifice maximo:
vt attestari vr̃. Venerabilis Beda in libel
lo suo de tẽporibus:z transumptiue scribit
Gratianus in.d.c.sexta synodus.z seq.xvj.
di.habitum fuisse. Quãq3 in hoc eos q ita
scripserunt:mala tempoꝝ supputatione ãt
noium cognatione vel errore variasse exi-
stimemus. Quia ex annalibus chrianis sa
tis abunde constat. Julium pontifices ma-
ximum:qui synodum habuit:fuisse tpibus
Constantij:z Constãtini Imperatoꝝ an-
no xpi.cccxiiij. Neminem aũt Julium põ
tificem tpibus Justinianoꝝ fuisse:cum vni
cum Julium in antiquoꝝ pontificijs inue
niamus:z Justinianum primum anno a
Natali xpi. Dxxxiiij. Scdõ vo Dlxiiij. Im-
peritasse legamus. Dicendum est ergo di-
ctam qntam synodum tpibus Justiniani
primi:qui annos.xxviij.iperitauit: z Vi-
gilij pontificis maximi qui synodum ipas
Constãtinopoli tenuisse scribit:ↄtra Theo
doꝝ z alios hereticos:eius sequaces:nefan
dissime asserentes Btãm Virginem non
deum z hoiem:sed puꝝ tñ hoies genuisse:
prout quo ad reliqua idem quoq3 Beda at
testat. Dum qntam synodum ↄtra Theo-
doꝝ z cõs hereticos celebratam fuisse scri-
bit. Licet vitio forte scriptoꝝ seu temporis
errore. In noie Pontificis z ipse z Gratia
nus dicto in loco pbabat: sed de his.l.suo

loco dicemus. Non omittentes q Gratia
nus quo ad ordinem z tpa ↄciliorum pscri-
ptum ad lr̃am sequtus fuit Isidoꝝ in libro
suo ↄciliorum ls Isidorus decẽ z noues cõ-
cilia. Gratianus aũt viginti quatuor ordi-
ne successiuo enumeret in.d.c.pma annota
tio. Hec itaq3 sacroꝝ canonum consydera-
tio nos quoq3 excusabit. Si ↄcilijs octo pn
cipalioribus suo ordine recitatis. (Aplicis
nihilominus venerabilr pmissis). Reliq̃
put se magis apte offerre videbunt alpha-
betico ordine suis cum statutis annotabi-
mus. Quõ igit sanctissimos xpi aplos cõ-
cilijs nr̃is originem z formam dedisse. Ac
prima in Republica xpiana celebrasse cõue
niẽtissime (vt arbitror) diximus huic sen
tentie astipulari põt. Qd voluit reuerẽdus
Antoninus Florentinus Archieps in 2ª
parte tertie partis sũme sue tit. xxiiij.§.de
concilijs gnãlibus. Dum scribit primũ cõ-
ciliũ eccl̃ie celebratum fuisse Hierosolymis
sub Petro aplo primo pontifice sũmo:pre-
sente ẽt Jacobo Hierosolymoꝝ Patriar-
cha. Qñ.s.disceptantibus Paulo z Bar-
naba cum conuersis a iudaismo circa ob-
seruationem legalium. Utrum.s. Fideles
conuersi ex gentilitate seruare deberent in-
stituta legalia. Questio hec: tanq̃3 qd fidei
ad aplos qui erant Hierosolymis deducta
fuit:vt hr̃ actuum p.z.xv.c. Ibi cum surre-
xissent qdam de heresi Phariseoꝝ q credi-
derant dicentes q ops circumcidi eos:pci-
pere quoq3 seruare legem Moysi. Conue-
nerunt Apli z seniores videre de vbo hoc.
Et cum Petrus apls vt caput concilij z põ
tifex maximus:declarasset cum cõsilio z cõ
sensu dicti concilij:eos non eẽ ad hoc idu-
cendos. Et subinde Jacobus in psona to-
tius concilij assurrexisset approbãdo tãq3
scm̃ z iustum qd Petrus spũ scõ plenus de
terminasiet:sequit tex. vbi.s. Tunc placuit
aplis z senioribus cum oĩ eccl̃ia eligere vi-
ros ex eis z mittere Anthiochiã cũ Pau-
lo z Barnaba. Hunc igit morẽ nr̃a q̃3 ac-
cepit eccl̃ia:put suo loco dicet. Proposita
enim aliqua iusta z catholica determina-
tione: Concilium rñdere consueuit:pls.i.q.
vij.c.ↄuenientibus. Et demum cum rescri
beñ.est:in eam fere snĩam scribitur in qua
Apli in concilio de quo.s.eccl̃ie Antioceñ.
eoꝝ determinationẽ intimauerunt. Ibi vi
sum est spiritui scõ z nobis:nihil vltra im
ponere vobis oneris: q̃3 hec necessaria zc.

¶ Post Aplo𝔷 igitur concilia q̃tuor vlibus synodis. vz. Niceno. Constan. Ephesino: z Calcedoneñ. primus locum iter oia alia concilia sacri canones attribuerunt. Non qdem q tpe pcesserint (vt s. meminimus) Sed q auctoritate sua: vt inqt Jsidorus dicto ethimologia𝔷 lib. z transumptiue hr. xv. di. canones. dicte quatuor venerabiles synodi. Totam principalr fidem cõplectunt: quasi quatuor euãgelia vel totidẽ Paradisi flumina. De quibus btũs Gregorius eadẽ di. in. c. sicut. dicit. sicut sci euãgelij quatuor libros: sic quatuor concilia suscipere z venerari me fateor: z. J. Cũctas pso quas prefata veneranda concilia psonas respuunt: respuo: q̃s venerant: amplector. Que dum vli sunt ɔstituta consensu: se z non illa destruit: q̃squis presumit absoluere quos ligant: aut ligare quos absoluunt. Quo factum fuit vt idem Jsidorus: vbi s. z nrãtes cum sequentes canones gnãlium cõcilio𝔷 nro𝔷 a tpibus Constantini magni cepisse dixerint. Qr vt inquiunt in precedentibus annis: psecutione feruente: docẽda𝔷 plebiũ minime dabat facultas. Jnde chrianitas in diuersas hrses scilla est: q non erat epis lnia ɔueniendi in vnum: nisi tpe supradci Jmpatoris. Jpse. n. dedit facultatem xpianis libere congregari. Sub hoc ẽt sci pres in concilio Niceno de oĩ orbe terra𝔷 cõuenientes iuxta fidem euangelicam z aplicam scdm post aplos symbolum tradiderunt.

¶ Huius aũt dicti occasiõe insurgunt gl. z doc. in. d. c. canones z alibi: opponẽtes q̃ imo diu ante Constantinũ z Siluestrum concilio𝔷 canones ceperint: vñ dicunt ipsi contra hãc ɔclõnẽ vr tex. xvj. di. Jsido. vbi tex. dicit q canones plrs in concilijs editi fuerunt: z ab aplis z a scõ Clemente: q fuit quartus pontifex maximus post Petrum vsq ad scm Siluestrum z. xiij. q. ij. dr in. c. placuit q Melchiades magnum conciliũ habuerit ibi placuit per oia magno ɔcilio. Melchiades aũt fuit immediate pdecessor Siluestri: qui fuit tpibus Maxẽtij Licinij z Maximini: siue itelligas tex. q ipse Melchiades in illo concilio fuerit: siue q referat gesta in magno concilio ante eum celebrato. Legimus ẽt apud ppetue historie ecclesie nre scriptores plimos: Fabianum põtificem maximum natione Romanus: qui vsq ad Decium impatorem puenit circa annos mundi. 5433. z circa xpi annos. cclxiiij. vel vt ab Eusebio in suo de tpibus libello circa annos mundi. 5433. annos vero xpi. cxxxiiij. Conciliũ Rome habuisse: sexaginta epo𝔷: z totidem psbro𝔷 cũ pluribus Diaconibus. Jn quo Nouatij psbri vrbis Ro. qui epatus eiusdem ambitione: ne post Fabiani mortem in Cornelium q Fabiano postea successit: deueniret diuia: humanaq oia subuertit z pturbauit: prauam sectam: z hrticam opinionem idẽ Fabianus dãnauit: eo q contra ipsos Fabianum z Cornelium assereret. Apostatas ẽt penitentes z ad eccle gremium redeuntes non eẽ amplius recipiendos: nec eis veniã esse dandam contra saluatoris nri sniam z preceptum: qui Petro non modo septies sed septuagies septies pctõri redeũti remittendus eẽ iussit. Mathei. xviij. Quiq Nouatius ppca se ab alijs catholicis: dcõs Fabianum z Corneliũ seqntibus abstinebat: ac se suosq καθαρούς. i. mundos appellabat: Js prefatus Fabianus tante scitatis fuerit vt mortuo Anthero eius pdecessore. Cum de surrogãdo pontifice maixmo quereret. Columba pplo astante sup caput eius volãdo z in ea for in qua s. Jesum cum apud Jordanẽ baptiçaret: assidẽdo ipm põtificẽ maximum: ɔput creditũ fuit: declarauerit. Huius ẽt tpibus z forte i eodẽ conc. Origenem clarioris doctrine vi𝔷 insignẽ fuisse scribit: qui errorem q̃ndam hrtico𝔷 asserentium: aias cum corporibus interire: argutissi. disput. cõtriuit z sustulit. Quosdã etiam gñales Anastasin: hoc est resurrectionem in extremi iudicij die denegantes conuicit. Que fuit inueterata saduceo𝔷 heresis Actu. xxiij. c. Helchesata𝔷 ẽt puersum dogma: Paulum apl contẽnentium: z asserẽtium q negantes chrz metu tormento𝔷 ore tñ: si puro corde eẽnt: nihil facinoris cõtraherent: de medio sustulit. Scribunt ẽt qdã eiusdem Fabiani tpe ludos sclares Rome magnifice celebratos fuisse: pp annum millesimum pfecto centesimo ab vrbe condita Et ipm Fabianum septem vrbis regiones septẽ Diaconibus diuisisse: vt a Notarijs res gestas marty𝔷 colligerent. Statuit qз idem Põtifex vt scm chrisma singulis annis in cena dñi d nouo consecraret. de cõ. di. iij. in lris. ¶ Aliud ẽt concilium añ tpa Siluestri z Cõstãtini scribunt tpe. s. Marcellini qui successit Caio circa annos Dñi. cclxxxiiij. hunc aũt Eusebius. xxviij. pontifi

cem Ro.scribit fuisse anno salutis.cccvij.
Quem Marcellinum vniuersoꝝ epoꝝ cõ
cilium collegisse asserunt centum.vz.octua-
ginta in Sinuessa vrbe campanie:cum fre-
uitia ꝑsecutoꝝ nois xpiani ꝑterritus tpe.s.
Diocletiani tria thuris grana idolis ado
leuisset. Quo factum fuit vt coacto cõcilio:
squallidus:puluerulentus:⁊ cilicio idutus
illud ingressus:debitas ⁊ ꝓmeritas incõ-
stantie sue penas infligi sibi peteret:lz con-
cilium sniam contra eum dicere noluerit:
eidem asserendo:tuo ore iudica cãm tuam
non nr̃o iudicio:⁊ item noli audiri in nr̃o
iudicio:sed collige in sinu tuo cãm tuaz ⁊c.
de quo hr̃.xxj.di.nunc aũt. Ferunt ẽt eũdẽ
Marcellinum anatematiçasse oẽs eos:qui
cadauer ipsius post eius mortes sepelirent
eo ꝙ se indignum ⁊ ꝑꝑ xpi abnegationem
assereret:xpianam sepulturam non ꝓme-
reri. Et cum ob id.xxx.diebus inhumatus
fuisset ꝑ Marcellum eius successores iussu
beati Petri apli ad ipsius apli pedes tu-
mulo traditum ferunt:q̃uis ipm non in
Janiculo sed via salaria sepultum pleriqȝ
attestent. Ex q̇bus satis liquido constare as
serunt canones conciliorꝝ ante tpa Cõstan
tini ⁊ Siluestri fuisse:⁊ sic vr̃ ꝙ tex.in.d.c.
canones sit falsus ⁊ mendax:sed glo.ibi stã
do ꝯrio:⁊ idem Archi.xiij.q.ij.in.c.placu-
it.soluunt ⁊ dicunt ꝙ lz tpe Clementis ⁊
Melchiadis ⁊ Marcelli ⁊ alioꝝ celebrata
fuerint pleraqȝ concilia:tñ ꝙ libere nec ita
gñalr̃ celebrabant:sicut postea a tpe Silue-
stri citra q siluester ꝑmus fuit.xxxiiij.Ro.
pontifex post btm̃ Petrum anno xpi.ccc-
xxxix.ſm platinam suo in pontificum Ro.
libello. Jdcirco vr̃ ꝙ tunc primum concilia
celebrari cepta fuerint:⁊ verbum gñalr̃ po
situm in.d.c.canones soluit ꝯrium vt dic̃
glo.ibi. Sequendo igit̃ ordinem sacroꝝ ca-
nonum dicendum vr̃ ꝙ Nicena synodus
Constantino magno ꝑmittente tpe beati
Siluestri in Nicea vrbe Bithinie congre-
gata. Trecẽtoꝝ decem ⁊ octo epoꝝ fuit. Jn
qua Arianne ꝑfidie ꝯdemnata est blasphe-
mia:quã de inequalitate scẽ trinitatis:ides
Arrius qui ꝑsbr̃ Alexandrinus fuit asse-
rebat. Prem.s.maiorem:filium minorem:
⁊ spm̃ scm̃ creaturam ⁊ aliqñ seruum ꝯten
dendo. Erat aũt Arrius:vt Annalium scri
ptores tradunt:vir spẽ ⁊ for⁹ magis q̃ vir
tute insignis:⁊ laudis ⁊ glie potius q̃ vtu
tis cupidus. Asserebat.n. impurissimus
heresiarca de xpo coeterno ⁊ ꝯsubstantiali
dei filio. Erat aliqñ qñ non erat. Tandem
vero re ipsa in concilio diligenter discussa
cõi prium oium ꝯsensu conclusum determi
natumqȝ fuit. Chrm. [illegible] i.cum pr̃e con
substantialem ꝯfiteri scribiqȝ ab oibus or-
thodoxis debet. Jpseqȝ Arrius cum suis
oibus satellitibus ⁊ sequacibus dãnatus
⁊ ex̃ gremium ecclie eiectus fuit. Qui ꝓo
cuz Arrio sentiebant:fuerunt ad.xvij. lz sex
tm̃ cum Arrio in exilium missos asserãt:
reliquosqȝ oẽs ad cor et rectã fidem rediis-
se. Et vt deinceps oĩs tolleret̃ dubitãdi oc
casio. Symbolum scissimoꝝ aploꝝ exẽplo
maiore tñ vberiore ac clariore stilo:idẽ con
cilium edidit:ques postmodum Damasus
in cõcilio Constan⁹ in missaꝝ maioribus
solẽnitatibus decantari instituit:teste Archi.
in.d.c.canones.xv.di. Et ideo ſm euz:post
euangelium decantat̃:vt fidem post euan-
gelij predicationem subsecutam ostendat.
Quia ſm Aplz ad Ro.x. fides ex auditu:
auditus aũt per vbum xpi. ¶ Sunt ẽt qui
scribant ab eodem quoqȝ concilio dãnatos
fuisse hereticos a Photino gallogrecie epo
nomen trahentes. qui ebionitaꝝ heresim
imitati Xpm ex Maria ⁊ pio Joseph nu-
ptiali coitu fuisse ꝯceptus impudentissime
affirmant.xxiiij.q.iij.qdam vñ.photiniani
vna cum Sabellianis hereticis:qui vnam
tm̃ in diuinis ꝑsonam pr̃is.s.filij ⁊ spũs sci
astruebant. Noeticianos heresiarchas pro
sequentes.d.c.quidaz ver si. Sabelliani. Cõ
tra id aũt qo ꝯ̃ diximus ꝙ in eodem conci
lio fuerint.cccxviij.pr̃es facere vr̃ tex.x.q.i.
hanc ꝯsuetudinem in si. vbi de.ccc. tm̃mõ
patribus dicti concilij mentio hr̃. Sed rñ.
glo.in.d.canones ꝙ maior numerus mino
rem cõprehendit ⁊ in se ꝯtinet. Consueui-
mus.n.aliqñ per certum modum loquẽdi:
vbi numerus est notus. Centenarium tm̃
exprimere:lz aliquid vltra in vitate addat̃:
qd magna l ꝯsyderatione hri nõ cõsueuit.
Dubitari ẽt visum fuit ab aliquibus circa
hanc Nicenam synoduz an.s.a Siluestro:
an vero a Julio pontifice maxio celebrata
fuerit:sub Constantino maximo ꝑꝑ tex.ve
nerabilis Bede in Libello de tpibus:ques
simplr̃ refert Gratianus.xvi.d.c.sexta. vbi
dicere vr̃:ꝙ q̃rta etate. ¶ Prima synodus
vlis in Nicena ꝯgregata est ꝯtra Arriuz.
cccxviij.patrus. Tpibus Julij pape:sub Cõ
stantino principe:sed ꝯ̃ Eusebius cesarien̄.
dictam

dictam synodū tꝑibus Constantini ꝛ Siluestri describit anno salutis.cccxxiiij.vnde inq̄t ipse: Arrius ꝑsbyter de ecclia electus multos sue impietati sociat: ad quam perfidiam corrigendam synodus.cccxviij.epoꝝ in Niceam vrbē Bithinie congregata: oēs hereticoꝝ machinas omuſiꝫ oppōne diecit ꝛ fuit: dicit ipse: synodus prima. Errorem aūt forte dedisse potuit: q2 Julius pontifex maximus, qui post Marcum intermediū: Siluestro successit: ad tpa vsq3 Cōstantini peruenit: quippe ꝙ idem Constātinus aliquādiu post Siluestrū superuixerit: vt colligit ex Libello de tꝑibus: quē diuus Hieronymus suffecit post Eusebium: vbi scribit Constantinum: cum bellum pararet in persas in Acyrone villa publica iuxta Nicomediā mortuū esse: anno etatis sue.lxvi. Et circa illa tpa Julium fuisse annotat: q̄uis ipsius tpe nullum concilium ponat: sꝫ platina Cremonē.q diu Bibliothece Ro. ꝑfectus fuit: quiq3 cum sepiuscule conciliorꝫ ꝛ reꝝ gestaꝝ Reipu. nr̄e xp̄iane euoluerit: multum hr̄e vr̄ fidei in lib. de vitis Pontificum Julium quem.xxxvj. pontificē in ordine ponit: ſꝫ alij vt Hieronymus .xxxiij. scripserint. Scd̄o Constantij Constantini magni filij anno: apud Laodiceam vrbem Syrie: vel (vt alij volunt) apud Tyꝝ cōcilium habuisse attestat̄. Ibiq3 acerrime disputatus cum Arrio ꝛ Arrianis: qui fauore Constantij redierant ad vomitum. Negando adhuc chr̄m cum pr̄e esse omousion Athanasio Alexandrino epo catholico cōtra eos constantissime eum omousion asseuerante: quem cum rōne Arrius superare non posset: ad conuicia versus. Magicas ei artes opposuit: quo factum fuit: vt iubēte Constantio impatore: vir dei Athanasius violēter ꝛ iniuste dānatus fuerit: donec Arrius perfidissimus: epoꝝ ꝛ ppli frequētia stipatus: dum leuandi ventris cā ad publicum locum declinat. Intestina oīa in latrine cuniculum vna cum vita demisit: iustissima dei snīa: q2 vir nefandissimus vita turpissima inhonestate non alibi q̄3 in latrine sordibus ꝛ viuere ꝛ mori ꝓmerebatur. Et hoc forte vt dicti errori vel equocationi cām dedit. Quāuis ꝛ Gratianus ipse qui in.d.c.sexta synodus Bedam seq vr̄ in.c.p̄ᵃ aūt synodus ea.xvj.di.ꝛ fere vbiq3 locoꝝ: vbi de Nicena synodo mentionem fieri cōtingit. Et alij oēs Cronici ꝛ Archi. post Hugo.in.d.c.sexta synodus improbādo opinionem Bede dictam synodū Cōstātino magno monarche ꝛ Siluestro pōtifici attribuant. vnde inquit tex. in.d.c.p̄ᵃ aūt synodus. Tꝑibus Cōstātini principis ꝛ Siluestri pape Romani: Macharij hierosolimitani. Alexandri Alexandrini eas celebratam fuisse contra Arrium: ꝛ ꝯdemnata eadem heresi: canones.xx.quoꝝ maxime prefatus Alexander eps auctor fuit statuisse: vnde bene dicebat Archi. vbi s̄.hoc eē nō pōt: q̄.s. Nicena synodus sub Julio celebrata fuerit: q2 Julius fuit tertius a Siluestro ꝛ successit Marcho: a quo Athanasius petijt capl'a Nicee synodi ante creationes Julij: vt patet.d.xvj. di.c. septuaginta.

¶ Ubi tollit ēt dubium qḋ exoriri vr̄. De septuaginta Niceni cōcilij capl'is: q2 vt plurimum ea.xx.tm̄ fuisse legimus: vt ps in.d.c.prima aūt synodus ꝛ in.c.pe.eiu des. di.xvj.vbi Stephanus papa scribit Luthobio epo Maguntino dicens.xx. tm̄ capl'a Nicene synodi in scā Ro. ecclia hn̄r: sed quo neglectu alia defecerint ambiguum est: plurimi arbitrant̄. Antiocheno concilio ea eē inserta: ſꝫ Gr̄anus in.d.c. septuaginta. ꝓhi. his ita dicat ipse. Reliqua: oīa in desuetudines abijsse.ꝛ.xx. tm̄ in Romana ecclesia hēri. Cū tn̄ septuaginta ꝓmulgata fuerint ad formam septuaginta discipuloꝝ: vel totius orbis terre linguaꝝ septuaginta: vt tāti ꝛ tam excellentis concilij capl'a ipsa oēm chr̄ianoꝝ informarent orbem: vt inq̄t tex. foralis in.d.c. septuaginta: sed iudicio meo Gratianus non bene rn̄det dubio a se tacto post.d.c.septuaginta.in vl'i. qūo ergo asserendo ꝙ alia in desuetudinem abierunt: vel Antiocheno concilio inserta fuerunt. Non.n.querebat̄ quot capl'a remanserint: sed hesitando querit ipse ꝛ dicit: qūo ergo.xx.tm̄ capl'a in Nicena synodo statuta dn̄r Cū septuaginta capl'a (vt Anastasius scribit) in ea statuta monstrent̄? Unde rn̄dendo precise ad dubium. Dici forte posset ꝙ tex.in.d.c.prima aūt synodus: recte ponderando vba precedentia ꝛ subsequentia per verbum.xx.canones tollit motiuum ꝛ dubium. dum dicit qui ꝯdēnata eadem heresi statuerunt.canones.xx.quoꝝ auctor maxime prefatus Alexāder eps fuit. Non.n.dicit ille tex.ꝙ editi fuerint tm̄ canōes viginti: sed hoc innuit ꝙ contra Arrium editi fuerunt.xx.quoꝝ auctor fuit Alexāder. Nec

obuiat huic solõni id qḋ dr̃ in.c. septuagin
ta.de septuaginta.vel in.c.viginti.de.xx.tã
tum capl'is. Qz non negat ibi quin Alexã
der quoqꝫ fuerit auctor alioꝝ caploꝝ dicte
synodi vltra illa viginti que excogitauit cõ
tra heresim Arrianã, ꝛ qn ex oĩbus septua
ginta viginti tm̃ circa diuersas mãs remã
serint in ecclesia Ro. sed petẽdo solõnẽ ad
oppõnẽ contrarietatis que fieri videbat̃ p
tex.in.d.c.prima aũt synodus: hoc iudicio
meo:ita ꝑut.ꝛ r̃ndendo:nullum hꝫ contra-
rium. Non est omittendũ ꝙ inter scripto-
res nr̃os aliqua ẽt est tpm discrepãtia: alij
enim vt Eusebius Constantiui tpa cõpu-
tando anno ab vrbe condita. Mxci. Olym
piade.cclxxiij.anno chr̃i.cccxv. eũ fuisse scri
bunt:alij;vt Beda:synodum prefatam an-
notantes dicunt eã fuisse:anno post Alexã
drum.Dcxxxvj. x°.kal. Juliaꝝ. Consulatu
Paulini ꝛ Juliani. Moderniores vo qdã
dictã synodũ circa annos Mũdi.5503.ꝛ
circa annos chr̃i.ccciiij. Nõnulli ãno Mũ
di.5513.anno chr̃i.cccxiiij seu.cccxxix.po
nere vr̃r. Fantinus Valeresius Venetus
Creteñ. Archieps qui profitet̃ se grecoꝝ ꝛ
latinoꝝ cronicas historias circa hoc lecti-
tasse scribẽs de auctoritate ꝯcilij Florẽtini
ꝛ ꝯtra errores grecoꝝ ad Eugenium qrtũ
hoc Nicenum conciliũ Anno dñi. cccxxv.
congregatum fuisse attestat̃. Quocũqꝫ aũt
anno fuerit:satis est: ꝙ eam sub Siluestro
ꝛ Constantino magno Constantij ꝛ he-
lene filio celebratam fuisse ꝯstat. ¶ Videa
mus igit̃ nũc qui sint canones ipsius Ni-
cene synodi:quoꝝ.xxx. lingua greca.xx. lin
gua latina edita ꝛ.x.,ꝑmiscue ab Alexãdro
ꝛ ab aplice sedis apocrysarijs iserta fuere:
lꝫ forte sub vno Canone plura capl'a consi-
stere possent:que eẽ posset altera solutio he
sitationis predicte Jsidorus ẽt in lib.con-
cilioꝝ viginti tm̃ enumerat lꝫ in ꝑfatione
eiusdem libri septuaginta ꝑmulgata fuisse
ꝛ.xx.tm̃ remansisse ꝓsequat̃. ¶ Canones
aũt Nicene synodi in corpore iuris q pro
nunc occurrunt hmõi fere sunt.xxxij. di.c.
interdicit.xviij.dist.habeat.ꝛ.c. interdixit.
xlvij.di.qm̃ multi.xlviij.di. qm̃ multa. lv.
di.siqs a medicis.lxiiij.di.illud gnal'r.lxv.
di.sane.c.mos antiquus.ꝛ.c.quoniã mos.
lxviii.di.ecclesijs.lxxi.di.siquis ausus.xciij.
di.peruenit.i.q.i.siquis effugerit. vij.q.i.nõ
opꝫ epm.xi.q.iij.seruet̃ ista snia.xiiij.q.iiij.
qm̃ multi.xvj.q.i.placuit oĩbus. d̃ peni.di.
v.si qui vero. de con.di.i. ecclesijs. de con.
di.iij.qm̃ sunt. Põit ẽt Gratianus ꝛ alio
titulo quosdam canones huius cõcilij: qḋ
appellat concilium scĩ Siluestri.xciij. di.c.
a subdiacono.xcviij.dist.c.nullus.ꝛ.ij.q.v.
presul non damnatur. Ab hac autẽ prima
synodõ Nicena vsqꝫ ad sequẽtem constan
tinopolitanam fluxisse annos sexaginta
tres conscribunt cronici. ¶ Constantino-
politana synodus scḋa vlis fuit.cl. patrũ:
tpibus Theodosij senioris principis. Da-
masi primi pape Romani: Cyrilli hiero-
solymitani. Nectarij: Alexandrini:ꝛ cõtra
Macedonium Constantinopolitanũ epm:
negantem spm̃ scm̃ deũ eẽ: congregata fuit
Anno salutis nr̃e.ccclxiij.q̃uis alij vt ides
Archieps creteñ.dicto suo in Libello de er
roribus grecoꝝ eã congregatam fuisse as-
serant anno chr̃i.cclxxj. Lꝫ quidam:vt ve-
nerabilis Beda ꝛ Gratianus post eũ.xvj.
di.c.sexta synodus.ꝛ.c.seq. eandes synodus
Gratiano impatori attribuãt:sed ꝑius est
qḋ idem Gratianus scribit. xv.di.c.cano-
nes.vñ.scḋa synodus:vbi eaꝫ sub Theodo
sio seniore congregatã fuisse asserit:ꝛ Ma
cedonium spm̃ scm̃ deum eẽ negantem cõ-
demnasse:ac consubstantialem prĩ ꝛ filio
spm̃ scm̃ demonstrasse. Dãdo symboli for-
mam:quã tota latinoꝝ ꝛ grecoꝝ confessio
in ecclesijs predicat:ꝛ lꝫ glo.ibi dicat ꝙ nõ
hẽmus symbolũ ꝯstãtinopolitanũ. Cũ tm̃
hẽamus symbolum aploꝝ Niceni concilij
ꝛ Athanasij. Quicunqꝫ vult saluus eẽ. Tñ
ego id intelligerem qḋ declarauerint Nice
num symbolum circa articulum d̃ spũ scõ.
Et alia quedam:ꝑut pꝫ ex lectura vtriusqꝫ
symboli:que talis est sꝫ Archiepm creteñ.
vbi s. Nam synodus Nicena formal'r ꝛ de
verbo ad vbũ dixerat. Credimus in vnũ
deum prẽm oĩpotentẽ:visibilium ꝛ inuisi-
bilium ꝯditorem. Et in vnum dñm iesum
chr̃m filium dei: Natum de prẽ vnigenitũ
hoc est de substantia prĩs:deum de deo:lu-
men de lumine,deum veꝝ d̃ deo vero. Na
tum non factũ: consubstantialẽ prĩ omou-
sion.i.vnius substantie cum prẽ: per quem
oĩa fcã sunt in celo ꝛ in terra. Qui pp nos
hoĩes ꝛ pp nr̃am salutem descendit. Et in-
carnatus est:ꝛ hõ factus est: ꝛ mortuus est
Et resurgens tertia die. Ascendit in celũ.
Jnde venturus est iudicare viuos ꝛ mor-
tuos. Et in spm̃ scm̃. Eos autẽ qui dicunt
erat tps qñ nõ erat anteqꝫ nascerет: ꝛ ꝙ ex

nullis existētibus factus est aut ex alia substantia vel eēntia: aut conuertibilem vel cōmutabilem eē dei filium anathematiçat catholica z aplica ecclesia. ¶ Synodus vero constantinopolitana ꝑma: illud reformando: z tam grecis ꝙ latinis legeñ. tradēdo dixit. Credimus in vnum deū p̄rem oīpotentem: factorē celi z terre visibilium oīum z inuisibilium. Et in vnū dn̄m iesuz chr̄m filium dei vnigenitum. Et ex p̄re natus an̄ oīa secula. Deum de deo: lumen de lumine deum veꝛ de deo vō. Genitum non factū consubstantialem p̄ri: ꝑ ques oīa facta sunt. Qui ꝑꝑ nos hoīes z ꝑꝑ n̄ram salutē descēdit de celis. Et incarnatus ē de spū scō natus ex Maria ꝟgine: z hō factus est. Crucifixus ēt sub pontio pilato passus z sepultus est. Et resurrexit tertia die s̄m scripturas. Et ascendit in celum sedens ad dexteram p̄ris. Et iteꝛ venturus est cum gloria iudicare viuos et mortuos: cuius regni nō erit finis. Et in sp̄m scm̄ dn̄m viuificātem qui ex p̄re ꝓcedit. Qui cū p̄re et filio simul adoraẗ z cumglorificaẗ: qui locutus est per ꝓphetas. Et vnam scām catholicas z apostolicam ecclesiam. Confiteor vnum baptisma in remissiones pctōꝛ. Et expecto resurrectionem mortuoꝛ. Et vitam venturi sc̄li amē. ¶ Ex quibus clare ꝑꝫ maxima diuersoꝛ v̄boꝛ dr̄ia: lꝫ eandem dicant z ꝓfiteāẗ fidem in substantia. Attn̄ Greci ꝑdictam symbolū ꝯstātinopolitanū acceptātes ꝯtra p̄res illos q tot addiderūt ꝺclarauerīt z exposuerunt. Non obstante decreto concilij Ephesini quo cauebaẗ vt asserunt: ꝙ sub anathematis pena: nemo aliqd addere vel detrahere deberet eidem symbolo z fidei concilij Niceni: nihil vnqꝫ opposuerunt: sed tn̄ contra latinos postmodum insurgentes vsqꝫ ad hec tp̄a totiens ḡnalibus in concilijs frustra confusi conuicti z dānati latrare nō cessant, sp̄m scm̄ a p̄re tantū z nō a filio ꝓcedere: latinosue oēs excōicatos eo ꝙ eidem symbolo declarando addiderīt: Filioqꝫ ꝓcedit. De qbus.l.aliqd suo loco dicemus. Circa ꝑmissa aūt alr̄ sentit Archi. sup ipsa. gl. d. c. canones. dicit. n. Damasum in ipso concilio constituisse: ꝙ symbolum p̄rum decantareẗ in ecclesijs in missaꝛ solēnitatibus: lꝫ nihil alleget: sed dicat ꝯstantinopolitanum symbolum. xij. partes habere: quas enumerat que idem sunt cū symbolo aploꝛ: tacite innuens ꝙ symbolū promulgauerit concilium constantinopolitanū: qd non dicat aperte tex. in. d. c. canones: sed simplr̄ dicit dans symboli formā: quā tota grecoꝛ z latinoꝛ confessio in ecclesijs ꝑdicat. Quicqd aūt sit circa ꝑmissa quo ad tp̄is determinationem: verior: vt dixi: vr̄ snīa eoꝛ qui dicunt hanc synodū: tp̄e Theodosij senioris celebratam fuisse. Qd̄ mihi quidem indubitatus est: q2 vidi multorum conciliorꝛ libros vetustissimos: qui sunt matricis ecclesie Veroneñ. lꝫ huius cōcilij gesta non hēam: sed in ꝓhemio quinte synodi Justinianus qui ei ꝑfuit: scribens vniuersitati ep̄oꝛ cōmemorando concilia ꝑterita. De isto ꝯstantinopolitano formalr̄ dicit: sed z Theodosius senior pie recordationis. Macedonio negāte deitatē scī spūs z Apollinario vel magno eius discipulo in dispēsatione incarnati verbi blasphemātibus ac dicentibus: sensum humanū non recepisse deum verbum sed carni vnitum esse aiam irrōnabilem hūti: cōgregatis in Regia vrbe. cl. patribus: cum z ipse particeps fuisset concilij: damnatis dictis hereticis vna cum impijs eoꝛ dogmatibus: fecit rectam ꝑdicari fidem. Et subdit vnum qd̄ snīam meam de quaꝫ. circa symbolum approbare vr̄: ibi. Sicuti. n. idem scī patres expositā rectā fidem a trecētis decē z octo scīs patribus explanauerunt de deitate scī spūs: z perfecte de dispensatione incarnati dei verbi docuerunt zc. Jsido. in lib. cōcilioꝛ symbolum eiusdem synodi ponit z eiusdes canones sex Sed ¶ Canones huius synodi tres tm̄ fuisse dicere vr̄ tex. in d. c. ꝑma aūt synodus. xvj. di. ꝟsi. scd̄a synodus: sed illud intelligo contra. s. heresim Macedonij: ꝓut innuere vr̄ tex. ibi. Qui dicit condēnata ꝑfata heresi statuerunt canones tres: quoꝛ auctor maximus. Beatus Nectarius ꝯstantinopolitanus fuit. Qui aūt cuiuscunqꝫ ḡnis a me annotati fuerūt hi fere sunt. xxij. di. c. constantinopolitane. Et sub titulo scd̄e vniuersalis synodi. iiij. q. i. c. qd̄ aūt. Et sub titulo constantinopolitani synodi. ix. q. ii. c. ep̄i. z. c. inuitati. Sed ꝙ sepissime in eadē vrbe concilium cōgregatum fuit: ideo alioꝛ forte concilioꝛ canones alibi ānotari possent: sic̄ ille. ccclxxiiij. patrum tp̄e Joānis pape octaui: eidem cōcilio ꝑsidentibus. eiusdē Joānis pape Apochrysarijs. Petro p̄sbyt̄ro Cardinale. Paulo Anconitano ep̄o, z Eugenio ep̄o Hosti.

qui hꝛ. vij.q.i.c.B nequaq̄. ¶ Ab hac vo
cōstantinopolitana synodo vsqꝫ ad Ephe
sinam subsequentem fluxisse annos q̄dra
ginta duos asserūt. ¶ Ephesina p̄ma vni
uersalium synodoꝝ tertium sibi locum vē
dicat. Hec itaqꝫ in Ephesinoꝝ metropoli
habita est tp̄ibus Theodosij Junioris ꝛ
Ualentiniani principum. Et Celestini pri
mi pontificis maximi : ꝛ fuit ducentorum
ep̄oꝝ. Qui heresiarcham Nestorium con
stantinopolitanum ep̄m: duas p̄sonas in
chr̄o Jesu asserētem iustissimo anathema
te condemnarunt: ondentes manere i xp̄o
duas nās ꝛ vnaꝫ tm̄ xp̄i personam. xv. di.
canones. ꝟsi.iij.synodus. ꝛ.c.sicut.xvj. di.
sexta synodus.ꝛ §.prima autem. ꝟsi.tertia.
Ubi ad..it alia heresis dicti Nestorij: q di
cebat btām Mariam:non dei sed hois tā
tum genitricem vt aliaꝫ personam carnis:
aliam faceret deitatis. Huic aūt synodo in
terfuit btūs Cyrillus Alexādrinus ep̄s:q
ꝯtra Nestoriū acerrime disputauit ꝛ cano
nes seu capl'a.xv.cōtra ipsius Nestorij bla
sphemias,ꝑposuit promulgariqꝫ obtinuit.
Hanc synodum circa ānos salutis nostre.
ccccxiiij.celebratas fuisse scribunt quidam:
alij ꝟo circa annos xp̄i.ccccxiiij.nōnulli vt
Archieps̄ creteñ.anno xp̄i.ccccxx. Celesti
num p̄terea pontificem instituisse aiunt:vt
ante missaꝝ solēnia psalmi. Introitus:ꝛ re
sponsoria premitterent. Et presertim psal
mus. Judica me deus ꝛc.cū subseq̄ntibus.
Ferunt quoqꝫ his tp̄ibus diabolum perso
naꝫ Moysi induisse:ꝛ multos iudeos ma
xima supplantatione illusisse. Dum eos ex
Creta in terram ꝑmissionis sicco vestigio
per mare deducere pollicet:eo modo quo
in historia veteri. Exodi. ca.xiiij. legimus:
vnde multi ex his pseudo Moysen secuti:
cum primo ingressu cedere apparentibus
vndis:submersi tādem fuere:his (vt aiūt)
dūtaxat exceptis: qui tūc chr̄m veꝝ messiā
atqꝫ dei filiū credidere. ¶ Quo aūt ad p̄n
cipale ꝑpositū nr̄m. Habeo huius cōcilij li
brum antiquissimum. Ubi sunt epistole ac
diffinitiones Celestini:ad Nestorium con
stantinopolitanum ep̄m:ꝛ Nestorij ad Ce
lestinum:ꝛ eiusdem ad Theodosium de sy
nodo congreganda:ꝛ Cyrilli plures sunt
epistole ibi Nestorium redarguētes:ꝛ eius
dem Nestorij epistole ꝛ falsa dogmata. Et
ibi tradit dictam synodum.xi.kal. Augu
sti post consulatum Flauij Theodosij.xiii.

ꝛ Flauij Ualentiniani ter perpetuoꝝ Au
gustoꝝ celebratā fuisse in Ephesenoꝝ Me
tropoli ex decreto religiosissimoꝝ ꝛ chri
stianissimoꝝ Jmperatoꝝ:sedentibus in scā ec
clesia que vocat Maria reuerendissimis
ep̄is Cyrillo ꝛc. Pro sede apostolica ꝛ pro
Celestino memorato pontifice Archadio
quoqꝫ ꝛ ꝑiecto ep̄is:ꝛ Philippo p̄sbr̄o le
gatis consedentibus. Dānato igit ꝛ depo
sito Nestorio ꝛ iam fere dissoluta synodo.
Iteꝝ cōuenire coacta est. Nā Joānes An
tiochenus ep̄s:audita dānatiōe ꝛ deiectio
ne Nestorij:cui fauebat. Collectis q̄busdā
qui a Nestorio recesserāt numero fere.xxx.
nomen ep̄atuum h̄ntibus:quoꝝ quidam si
ne ciuitatibus erant:nonnulli vacantes ec
clesias occupauerāt. Alij pro acerbissimis
causis a suis Metropolitanis depositi fue
rant. Cum quibus ēt ꝛ Pellagiani ꝛ Cele
stiniani heretici conuenerant. Jn eadē vr
be Ephesina habito conuenticulo Cyrillus
Alexandrinum ꝛ Menonem Ephesenus
ep̄m deposuit:ꝛ anathematiçauit: vna cū
oī synodo Ephesina ꝑdicta. Positis in edi
to pu".libellis ꝛ edictis prescriptis: vnde
memorata synodus necessario iteꝝ conue
nit:ꝛ legitime vocato ac contumace dicto
Joāne:eundemquoqꝫ Joānem ꝑut ꝛ Ne
storium excōicauit ꝛ deposuit cum suis se
quacibus. reseruata nihilominus auctori
tate ꝛ facultate Celestino:si ad coꝛ ꝛ gremi
um ecclesie idem Joānes redire vellet:ip̄m
restituendi:prout colligit ex ep̄la eiusdem
synodi Celestino:de oībus que in concilio
prioꝝ ꝛ posterioꝝ sessionum gesta fuere cō
scripta:vnde ex sequentibus ep̄lis eiusdem
Celestini constat: nonnullos ex Joānis se
quacibus:ꝛ demum Joānem ip̄m in grās
ecclesie orthodoxe redijsse. Gestoꝝ aūt hu
ius scd̄e sessiōis titulus est:talis. Post do
minoꝝ nr̄oꝝ Flauij Theodosij.xiij.ꝛ Fla
uij Ualentiniani ter perpetuoꝝ Augusto
rum.vij.kal. Augustas. Congregata syno
do in Metropoli Ephesi i scā ecclesia: que
vocat Maria:residentibus ꝛc. Post dcm̄
concilium:qd̄ vnicum dr̄:lꝫ plures ꝛ diuer
se fuerint sessiones:celebratum fuit ꝛ aliud
sm̄ pseudo concilium seu conciliabulum.
Jn Ephesina Metropoli antedicta:tempo
re eiusdem Theodosij ꝛ Leonis primi pō
tificis maximi :sine tn̄ eius auctoritate: sed
Theodosio annuente Dioscorus Alexan
drinus ep̄s illud cōuocauit:ꝛ in eo p̄sedit.

Et Euticen

Et Euticen abbatem cōstantinopolitanus
qui diuinā cum humana nām in idem cō-
positum recidisse affirmabat: vnumqꝫ ens
ita factum ⁊ coactum eē: vt nullo modo se-
parari posset: quem Flauianus epūs constā
tinopolitanus dānauerat: Dioscorus ipse
restituit, ⁊ Flauianum dānauit: hanc ephe
sinam scdam appellando. Sed qꝛ legitime
congregata non fuerat: ⁊ male de fide eius
auctores sentire visi sunt. Idcirco mortuo
Theodosio ⁊ suffecto Martiano principe
catholico: Leo pontifex maximus: conciliū
Calcedonense indixit ⁊ in eo scdam illam
ephesinam dānauit: de qua meminit glo.
xv. di. c. i. vsi. tertia. Et in gestis eiusdē Cal
cedoneñ. In prima eius actione sunt hec
verba. In nup facto concilio in Ephesiorꝫ
metropoli. qḋ vtile fuisset non fieri: vt nō
malis ⁊ perturbationibus eius vniuersus
mundum repleret. Et ppea ad huius repro
bate synodi dr̃iam: Ephesina orthodoxa p̄
ma appellaẗ. Canōes Ephesine p̄me pau-
cos ad modum iueni. Gratianus. n. eos po-
nit sub titu. hoc. vꝫ. Ex symbolo Ephesino
de con. di. ii. necessarie ⁊ de cō. di. v. c. d spi
ritu. vbi in p̄scriptione dr̃. ex symbolo ephe
si in concilio ducentorꝫ epōrꝫ qḋ habitum
est contra Nestorium. Ponit ēt concilium
aliud habitus apud Ephesum Gratianus.
Pn̄te Rege Henrico. vt pꝫ in prescriptiōe.
xv. q. iiij. c. placita. ¶ Prefata igiẗ synodus
ephesina p̄ma icumenica contra dictū Ne
storium heresiarcham ⁊ alios hereticos: cū
idem Nestorius aliud symbolū fm̄ hereti
cam prauitatem suam edidisset: non seruata
fide ⁊ forma symboli Niceni ⁊ ꝯstantino-
politani. Decretum ⁊ breuē Thomū ħ est
ꝓhibitionem fecit condemnando eos: qui
aliam fidem cōponere vel docere auderēt
q̄ꝫ per trecentos decem ⁊ octo p̄res: in Ni-
cena synodo p̄ma fuerat constitutum. In
qua Nicena synodo de ꝓcessione spūs scti
a p̄re ⁊ filio aperte diffinitum fuit vt hr̃ de
con. di. v. c. pe. qḋ ꝯtra infrascriptū figmētū
grecorꝫ qui mendaciter asserunt ecclīā Ro.
contra decreta concilij eiusdem symbolo
addidisse filioqꝫ ꝓcedit. Cuius decreti ⁊ ꝓ
hibitionis tenorem ꝑut ex greco in latinus
translatum extitit: de vbo ad vbum. Po-
nit idē Creteñ. Archiepūs vbi s. hoc mō. vꝫ.
Decreuit scā vlis synodus Ephesina nulli
dicere aliam fidem ꝓferre: conscribere: vel
cōponere: nisi illam: que decreta fuit a scis
patribus in Nichea congregatis in spū san
cto. Eos vero qui presumpserint cōponere
vel proponere aut ꝓferre aliam fidem. Hij
qui noluerint conuerti in agnitionem veri-
tatis: vel de gentilitate: vel de iudaismo: vel
de quacunqꝫ heresi: siqdem epī sint aliena-
ti ab epātu suo. Si aūt layci sint anathema
tiçati: si clerici: sint alienati a suo clericatu.
¶ Cuius Thomi occasione greci vt s. dixi
mus. Insurrexerunt contra latinos: asserē-
tes eos excōicatos: eo qꝫ in symbolo addi-
dissent: filioqꝫ ꝫ falso ⁊ calūniose: qꝛ ex dicti
decreti lectura. Manifeste constet. falsuꝫ esse
qꝫ ecclīa Ro. fecerint cōtra id qḋ concilius
statuit: si recte eius verba ponderenẗ. Nam
concilium ꝓhibet: neqꝫ aliam fidem profe-
rat conscribat vel componat q̄ꝫ illam quā
concilius Nicenū decreuit. Non aūt dicit
siquis addiderit idē detraxerit vbum sym
bolo Niceno: vt ipsi confingunt ⁊ menti-
untur excōicatus sit: sed ista necessaria addi
tio: vel potius dclaratio vꝫ. filioqꝫ nō astru
it aliam fidem q̄ꝫ concilium Nicenum: er-
go ipsi potius temere ⁊ heretice negādo spi
ritum scm̄: a filio sicut a p̄re eternalr̃ ꝓcede
re: vt Ro. ecclīe ⁊ latinis detrahant hereti
ci potius et vere excōicati sunt: vt clare pꝫ:
ac legiẗ et no. in. c. fideli. de sum. tri. et fid.
catho. lib. vj. qḋ qdem in alijs queqꝫ conci-
lijs et postremo in concilio Florentino re-
petitum extitit pp perfidam ptinaciā ipsorꝫ
grecorꝫ: vt ēt pꝫ de con. dist. v. c. vlti. et pe.
Quinimo sancta Icumenica synodus Ni
cena scda in sua ꝓfessione fides repetentes
symbolum constantinopolitanū predictus
dicendo credimus ī deum p̄rem ⁊c. Ibi et
in spm̄ sanctum dn̄m et viuificantem. Ad
diderunt. Ex p̄re per filium procedentē ⁊c.
Quod idē ē in sensu qḋ dicere. Qui ex pa
tre filioqꝫ ꝓcedit: ꝑut in dicta synodo Flo
rentina late: luculēterqꝫ declaratum extitit.
Hunc aūt grecorꝫ errorem ⁊ ꝯfictam calū-
niam aduersus scām Ro. ecclias ⁊ latinos
suscitatum ⁊ excogitatus fuisse asserunt cro
nicarij a quodā Phocio layco tpe Micha
ellis impatoris cōstantinopolitani. Tenē-
te sedem patriarchalem ꝯstantinopolitanā
tunc btō Ignatio: ⁊ sedem apl̄icam Nico-
lao papa p̄mo. Anno dn̄i octingentesimo
sexagesimo octauo. Cum btūs Ignatius ꝓ
curante ⁊ agente Uanda dicti Impatoris
nepote de sede patriarchali expulsus fuisset:
eo qꝫ dictū Uandam excōicasset: qꝛ dimis-

sa legitima vxore sua Nurꝫ suam contra sa-
croꝝ canonū u ꝓhibitionem duxerat:ꝛ di
ctum Phocium nequitie sue fautorem ī di
cta sede patriarchali itruserat annuēte Im
peratore qui cū peteret ipm̄ a Nicolao pō
tifice maximo confirmari:idemqꝫ pontifex
non solum hoc facere recusasset: sed eundes
Phocium Uādam ꝛ Impatorem:multis
sententijs ꝛ censuris ecclasticis īnodasset:
idem Phocius dictas censuras ꝯtēnendo
ꝛ ecclīam Ro.calūniando dicer̄ et p̄dicare
cepit:dictum pontificem ecclīam Ro.ꝛ la-
tinos excōicatos esse eo qꝫ ī symbolo Ni-
ceno addidissent filioqꝫ ꝛc. cōtra decretū
Ephesini concilij. Qd̄ qdem fuit seminari
um pessimoꝝ scandaloꝝ ꝛ heresum ꝛ odij
inter ecclīam orientalē q̄ eidē errori adhe-
sit:ꝛ occidentalem:q̄ diu illū extirpare fru
stra laborauit. Quo aūt tp̄e:ꝛ per quē pon
tificem Ro.dicta additio seu expositio:fa-
cta fuerit in ambiguo est nec sat hactenus
constare potuit: sed sat cōstat ecclīam Ro.
catholicam:ita semꝑ a vetustissimo ꝛ ime-
morabili tp̄e citra eius symbolum decātas
se:sunt tn̄ ex grecis ꝛ latinis cronicarijs q
dam qui verisimilius scribant. Hmōi ad-
ditionem siue explicationem necessario ve
rissime ꝛ rōnabilr̄ factā fuisse per Dama-
sum pontificem maximū statim post scd̄as
icumenicā synodum ꝯstantinopolitanam
eo auctore celebratam:cum in Italia ꝛ sm̄
quosdam in cāpania de ꝓcessione sp̄ūs scti
a filio sicut a patre dubitatio exorta fuisset
eo qꝫ in symbolo ip̄o ꝯstātinopolitano di-
ceret. Et ī sp̄m̄ scm̄ ꝛc. Qui ex p̄re ꝓcedit:
vnde ad tolleñ. erroꝛē asserunt scm̄ pontifi
cem:conuocato concilio ꝓuinciali tm̄. Ibi
auctoritate ap̄lica addidisse declaratiue:fi-
lioqꝫ:mandando symbolum eo modo: in
missis ab oībus sacerdotibus decātari de-
bere. De qbus per Gulie.duranti in rōna
li diuinoꝝ officioꝝ in prima parte Misse.
In titu.de symbolo. Calcedoneñ. synodo
de qua modo verba faciebamus:quartum
locum ꝛ Beda venerabilis. Isido.ꝛ Gra-
tianus post eos:ꝛ sacri ꝯcorditer assignant
canones:ꝛ.xv.ꝛ.xvj.di. Que sexcentoꝝ tri
ginta p̄rum. Tp̄ibus Leonis primi ponti-
ficis maximi:ꝛ Martiani p̄ncipis contra
Eutichen cōstantinopolitanum nefandissi
moꝝ monachoꝝ p̄sulem. Ubi dei ꝛ car-
nis vnam nām impie ꝓnunciantem:ac cō
tra Dioscoꝝ eius defensores ꝛ sequaces he

reticos congregata fuit. Eosdemqꝫ hereti-
cos dānauit diffiniendo chr̄m deus sic na-
tum de v̄gine:vt eius subiecta ꝛ diuina ꝛ
humana nā consistant. Scribunt alij Leo-
nem primum hanc synodū ꝯgregari iussis
se. Marciano impatore mediante circa an
nos xp̄i.ccccliiij.seu vt alijs pl3.cccliiij.
¶ Huic aūt concilio cām dedisse Ephesi-
nam scd̄am asserunt:qui eius gesta scribūt
que Theodosio imperatore annuente habi
ta fuerat minus legitime. Unde Dioscoro
Alexandrino ep̄o in ea p̄sidente cum Euti
ces Abbas predictus:qui a Flauiano pa-
triarcha cōstantinopolitano iuste dānatus
fuerat:in ea restitutus fuisset:Flauiano ꝓ-
pterea dānato. Necesse fuit dānata prius
Ephesina illa scd̄a vt ī.diximus:calcedonē
sem ad tollendam cōem heresim canonice
congregare. Et ꝑpea scribit Paulus histori
cus:ea die ꝛ hora qua abiurata fuit heresis
predicta innumeras araneaꝝ telas in me-
dio astantium ex alto cecidisse:qd̄ quidem
pro maximo dei miraculo habitū fuit. Cus
per hoc significatū attestatumqꝫ fuisse cre-
dat:tunc heretice prauitatis sordes ꝛ q̄sdā
quasi araneaꝝ vanissimas telas: ab ipsis
hereticis male contextas decidisse ꝛ cōcul
catas d̄pulsasqꝫ fuisse. ¶ Et h3 ista quatuoꝛ
cōcilia veluti p̄ncipaliora vt pote: que post
sacri euangelij. In quo sunt fidei nr̄e funda
menta ꝯsistunt:alijs oībus cōcilijs formas
ac modū dederint. Quatuorqꝫ esse instar q̄-
tuor euāgelioꝝ:vel q̄tuor paradisi fluminū
asserant. Attamē sacri canones vlla ꝯcilia
q̄nqꝫ q̄tuor q̄nqꝫ octo appellant.xvj.di.scā.
qd̄ idem tn̄ est:vt inquit glo. ibi que ideo
dnr̄ octo:qꝫ octies in locis eisdem sunt ce
lebrata:prout ibi dr̄ in tex. Quatuoꝛ quoqꝫ
dnr̄ qꝫ in quatuoꝛ locis celebrata fuere.xv.
di.sicut q̄uis idem semper conformiter de
terminauerint:seu sm̄ opportunitates vel
necessitates occurrētes repetierint. Ab ista
aūt synodo ephesina vsqꝫ ad Calcedoneñ.
subsequentem fluxerunt anni vigintisex.
¶ Calcedoneñ.aūt synodi decreta siue ca
pitula.xxvij.ponit Isido.ī tractatu suo cō-
cilioꝝ:sed in iure.hn̄r. ex̄ de fo.compe. c.si
quis.xviij.di.c.peruenit.xxxij.di.c.qm̄ in q
busdam.lxx.di.c.neminē absolute. lxxj.di.
clericos.ꝛ.c.extraneo.lxxv.di.qm̄ quidam.
lxxxvj.di.c.ꝑuenit.lxxxix.dist.qꝫ in qbusdā.
cj.di.peruenit.i.q.i. siquis ep̄s.ij.q.vij.c.cle
ricos.vij.q.i.ꝑꝑ eos.xj.q.i.coniurationum.
ꝛ.c.si

z.c.si q cleri.z.c.si clericus.xij.q.ij.c.non li-
ceat.xvj.q.i.cui vere.z.c.quidam monachi
z eadem cā.q.iij.c.p singulas ecclias. z di.
vij.c.grā in quibusdam.xviij.q.ij.quidam
mōachoꝝ.z.q.iij.c.que semel.xx.q.iij.c.eos
qui.xxi.q.i.clericum.z.q.ij.si quis iā. xxvij.
q.i.§.monachus.cum duobus.c.seq. xxx.q.
iiij.c.si pr.xxxvj.q.ij.c.eos q. ¶ Ab ista sy-
nodo vsqz ad constantinopolitanā scdam
fluxisse annos nonaginta septem attestant.
¶ Constantinopolitana iteꝝ synodus te-
ste Beda quarto loco recenset tpibus Vi-
gilij pape: Justiniano seniore imperante: ls
Gratianus.xvj.di.c.sexta synodus. Legat
eam tpibus Julij celebratam fuisse. Justi-
niano imperante: z eiusdem erroris sociū
habuit Paulum diaconum in Libello de
gestis Romanoꝝ pontificum. lib.xviij.c.
lx. Tñ qꝛ nomen imperatoris non conue-
nit cum Julio prout.s.in §.quibus tpibus
demōstratum extitit. Jcarco Vigilij z nō
Julij: legendum esse oino arbitror. Dicta
ergo qnta synodus Teste Palmario i cro
nicis Eusebij. Diui Hieronymi z Prospe
ri: ab eodem Vigilio cōtra Theodori Mo-
socheni z alioꝝ hereticoꝝ insaniam habi-
ta fuit in ciuitate Cōstantinopolitana. An
no salutis. Dlij. Pontificatus eiusdem Vi
gilij anno.xiij. vixit enim in pōtificatu an-
nos.xvij.menses.vij.eodem Justiniano i-
perāte. Cum quo alij quoqz cronicarij plu
rimi concordant. Dānatus igit̄ in ea fuit
idem Theodorus: qui cum sequacibus su-
is affirmabat btissimam Virginē solū ho
minem z nō hoiem z deū peperisse. Qua
quidē in synodo statutum fuit: vt ipsa ꝑgo
gliosa. θεοτόκος. hoc ē mater dei diceret. Ab
hoc non discrepant ēt gesta concilij eiusdē
que penes me aliqñ fuere Verone. Ex qui-
bus.d.patrum eam fuisse vr̄. Quicqd scri
pserit Armānus nuriburgeñ. cronicarius
qui asserit dictum cōcilium Agapiti z Ju
stiniani primi. Cuius leges legunt̄ sm glo.
xvj.di.c.habeo librum.in ꝑsi. ꝯstantini. Jā
diu incohatus tpe Vigilij. Anno salutis.
Dxxxviij. consumatum fuisse: ls inter Aga-
pitum z Vigilium Siluerius itermedius
fuerit. Et primam vocatiōem a Vigilio fa-
ctam eiusdem concilij gesta attestant̄. Sūt
tñ qui scribant ante hanc qntam synodum
fuisse conciliū Arelateñ.sub Felice.iij. Pō
tifice maximo: Clodouei Regis Francie
assistentia. Jn quo idem Pontifex Petrū
Eutichianum z Achatiū hreticos dānauit.
Huius quinti Concilij decreta vix inueni
re potui. Et tñ qꝛ canones condiderit satis
ꝑs.xxiiij.q.ij.c.h. ¶ Ab huiusmodi syno-
do constantinopolitana scda: vsqz ad cōstā
tinopolitanā tertiam subsequentem fluxis
se annos.cxxi.conscribunt.
¶ Sexta vlis synodus in vrbe Constanti
nopolitana.anno.xiiij. Constantini quarti
Jmpatoris. Tpe Agathonis pape ipso Cō
stantino exequente intra palatium suum ce-
lebrata: ac greco sermone ꝯscripta fuit. Joā
ne epo Portuense: z Joāne Ro.ecclie Dia
cono Cardinale. Legatis aplicis presidēti-
bus.cl.pribus interessentibus. Teste Beda
z Gratiano post eus.xvj.di.sexta synodus.
z §.prima aūt synodus.vsi.sexta aūt: vbi dr̄
qꝛ dictum concilium contra Macharium
Antiochenum epm z socios eius. Qui vnā
voluntatem z vnam opationes in chro fal
sa suspitione asserebant: congregatum fuit.
Quod qdem anathematiçando heresis pfa
tam supinde scripsit.xix.capla. Jn hoc con-
sentire vident̄ z alij cronicarij: qui referūt
Constantino quarto filio Constantini ter
tij imperante: Agathonem pontificem ma
ximum sextam synodus habuisse: grecosqz
Ro.ecclie reconciliasse: ac grecis sacerdoti-
bus permissum fuisse legitimis vxoribus
vti. Qd qdem latinis nō sine magno eoꝝ
bono ꝓhibitum extitit. Jdem ēt Palmari
us attestat̄. Qui synodum hanc anno chri.
Dclxxxij. Pōtificatus Agathonis anno.iij.
Jmpatoris vero.xiiij celebratam fuisse asse
rit. Platina aūt in vita Agathonis in hoc
ab alioꝝ snīe discrepare vr̄: qꝛ cum alij.cl.
patres interfuisse scribant. Jpse ducentoꝝ
z septuaginta nouem epoꝝ eam fuisse atte-
stat̄: ac Cyrilli Athanasij Basilij: Grego-
rij: Dionysij: Hillarij: Ambrosij Augusti-
ni: Hieronymiqz snīa conclusum fuisse du
as nās z opationes in chro eē: explosa illoꝝ
pertinacia: qui vnicam eē in dño volunta-
tem dixerunt: ꝓp qd Monothelite vocabā-
tur: scriptum reliquit. ¶ Sunt ēt qui hāc
sextam synodum tpe iustiniani Constanti
ni quarti filij imperatoris fuisse scribant.
¶ Quod tñ a veritate non discrepat. Si
cronicariis z tex.xvi.di.in.c.habeo librum.
credimus. Qui eam tpe Constantini inco
hatam: z interpositis quatuor aut qnqz an-
nis: iteꝝ per eosdem patres repetitam: ap-
probatam. Publicatis z sancitis his que pri

mo loco statuta fuerāt:asserere videnť: vñ inquit tex.ibi ad lrãs. Jtē sancta synodus vlis sexta post ꝓmulgatas ab ea diffinitionem contra Monothelitas Constantino imperatore:qui eam cōgregauerat:nō multo post defuncto: Justiniano filio eius regnante pro eo. Eadem scã synodus diuinitus inspirata. Jteꝝ Constantinopoli quarto aut quinto anno congregata est:ꝛ canones numero.cxii.ad correctionem eccłie ꝓmulgauit. Non desunt qui scribāt Gregorium primum conciliū habuisse apud scm̃ Petrum tpe Mauricii imperatoris:anno salutis.Dxciiii.cum epis quatuor ꝛ viginti inter quintam ꝛ sextam synodum. Jbiqꝫ quatuor gnãlia concilia approbasse:ꝛ quintum veneratum fuisse. Atqꝫ in eo statuisse vt Bigamus presbyter non ordinareť: vt sacram vnctionem eps non iteraret:vt vltime voluntates defunctoꝝ modis oībus seruarenť.vt in fine cuiuslibet psalmi. Gloria pr̄i ꝛ filio ꝛ sp̄ui scō diceret: vt ī missa nouies chirieleison:cum chr̄eleison diceretur:vt maiores supplicatiōes: que a grecis Litanie vocanť fierēt. Et in canone misse. Diesqꝫ nr̄os ī tua pace disponas addidisse. ¶ Platina quoqꝫ ꝛ cronicarii alii in vita Bonifacii.iii.ante eandē synodus sextā:referunt eundem Bonifacium conciliū eporum duoꝝ ꝛ septuaginta:p̄sboꝝ.xx. Diaconoꝝ trium. anno dñi. Dcxiiii. habuisse pluraqꝫ statuisse eccłie vtilia. ¶ Aliud etiā concilium Rome habitus ante hoc Sextū a Martino ṗmo Patriarcha Tudertino epoꝝ centum ꝛ qnquaginta: vel vt aliis pls ducentoꝝ. Jdem cronicarii scribunt circa annos chr̄i. Dcxlix.seu vt aliis vr̄. Dcxliiii. aut pro nōnullis magis pls.Dcxxiiij. Tpe vt aiunt Constantij impatoris cōtra Paulum patriarcham cōstantinopolitanum heresiarcham. Ad quem cum idem pontifex cōstantinopolis Apocrysiarios suos missiset:qui Paulum adhortarenť:vt ommissis erroribus suis aliqñ veritatis callem ingredereť. Js Constantij auctoritate abusus dictos Legatos in diuersas insulas relegauit. Unde idem Martinus concilio habito cō demnationem Cyrri Alexandrini: ac Sergij ꝛ Pirrhi cōstantinopolitanoꝝ patriarchaꝝ innouauit: ac Paulum p̄dcm̄ dānauit:ꝛ patriarchatu ammotus censuit. Quo factum fuit vt idem Martinus a Theodoro caliopa Jtalie exarcho iussu Constantij constantinopolim tractus in exiliū ab eodem Constantio in Chersonessum ponti missus. Pontificatus sui anno sexto:mense vno:diebus sex ꝛ viginti mortuus fuerit. ¶ Huius aūt sexte vlis synodi gesta: in ecclesia cathedrali Ueronen̄.hn̄r. Ex qbus liquido colligiť platinas quo ad epoꝝ numerum ꝛ tpm concordantiā allucinatus fuisse. ¶ Predicta igiť cōcilia ꝛ si qua alia hmōi inueniunť:inter hec ꝓcipalia cōcilia gñalia non dn̄r:sed ꝓuincialia potius concilia. Que a Romano quoqꝫ Pontifice qñqꝫ celebranť:put s̄ meminimus:dū cōcilij prouincialis tractatum prosequeremur.l. Existimauerim ēt in prefatione a Gratiano vel a scriptoribus potius erratum fuisse.x.di. c.non lꝫ. Ubi dr̄ itē symachus papa in.vj. synodo ꝛc. Cum in eo tempora nullatenus concordare possint.

¶ De huius igiť sexte synodi canonibus qñqꝫ dubitatum fuit. Nunqd.s.canones aliqui in ea ꝓmulgati fuerint:pro vt hr̄ in alle.c.habeo librum.xvj di.sed ꝙ in ea canones promulgati fuerint nulla est dubitatio. Qui vō hn̄r sunt.d.c.non lꝫ. Jtem. xvj.di. c.placuit.ꝛ.c.quoniā.xxij.di.c. Renouātes. xxviij.di.c.p̄sbyterus xxxj.di.c.qm̄. xxxij.di stin.c.siquis eoꝝ. xliiij.di.c.nulli. lxiij.di.c. oīs electio.lxxviij.di.c.subdiaconus.xciij.di. c.ꝓpimus.i.q.i.c. nullus eps.ꝛ.c. placuit. xii.q.ij.c.aplicos.ꝛ.c.non liceat. xvi.q.i.c.ꝓdicať.xxvii.q.i.siquis eps.de cōse.di.i.clericos.ꝛ.c.iacobus.de cōse.di.ij.c.didicimus. ꝛ de ꝯse.di.iii.c.venerabiles ꝛc. ¶ Ab hac sexta synodo cōstantinopolitana tertia vsqꝫ ad septimam Niceam scdam subsequentē fluxerūt vt asserūt anni cētū decē ꝛ nouē. ¶ Septima vlis synodus in Nicea Bithinie scdo habita: Tpibus Constantini sexti filii Leonis quarti:ꝛ Hyrene matris eiusdē: cum q̄ mortuo Leone pr̄e adolescēs adhuc regnauit aliqñdiu: a qua ēt Constantinus Hyreneus a nōnullis cognominatus fuit: celebrata extitit sub Hadriano ṗmo pontifice maximo. Que vt attestať Palmarius fuit circa annos salutis. Dcccl . Et vt inqt Platina in vita eiusdem Hadriani fuit trecentoꝝ ꝛ qnquaginta epoꝝ:in qua statutus fuit:vt qui sacras imagines delendas dicerent. Juxta hereticam sniam Feliciani: quā Leo impator cōfouebat:ppetuo anathemate notarenť. Huius ēt Hadriani tpibus biennio post dictam vlem synodum:eo pmittē

te:synodus

te:synodus ,puincialis seu particularis Frā
chor Germanorūqz epor Theophilatius
z Stephanus epi insignes habuere. In qua
z synodus:quam septimam greci appella-
bant:z heresis Feliciana de tollendis ima
ginibus abrogata est:vt inqt Platina. Qd
quidem mihi de septima illa ycumenica
synodo minime intelligendum vr: sed de
altera forte Pseudo septima a grecis in vr-
be constantinopolitana celebrata. Quā ipsi
tn̄ noie septime canonicabant. Et ita intel
ligendum existimo qd scribit Gratianus.
xvi.di.c.scā octo.dum septimam dicit fuis-
se constantinopolitanam. Et fasciculi croni
cam dus scribit tpe Constantini Hyrenei
septimam synodum constantinopoli cele-
bratam Et paulo p̄. Hadrianum pmū cir-
ca annos christi.Dcclxxxiiii.duas synodos
solēniter celebrasse attestat. Nam ex huius
vlis z ycumenice synodi septime gestis:
que grece conscripta z in latinum p Ana-
stasium pontifidie Bibliothece pfectū. Tpe
Ioānis octaui pontificis maximi versa fue-
re:vt ex eor pfatione constat. Et que in an-
tiqssimo codice cathedralis Veroneñ. Re-
periunt: Quē pre manibus habuimus:ve-
ritas manifeste colligit. Illa aūt que a fran
chis Germanisqz epis tn̄ celebrata fuisse
dicit:vlis dici non pōt. Nec auctorem ha-
buit cui accedere possimus. Eandem autē
septimam vlem constat Hadrianum eius
epstis approbasse atqz in ea declaratū fuisse
docendum z tenendum qd Romana do-
cet z h ecclia. Pro quo facit qd dicit in.d.
c.sancta octo.iuncta eius glo. Scio et Pal-
merium scribere Gregorium.iii. conciliuz
epor fere mille in vrbe habuisse anno pri-
mo Pontificatus sui contra Leonem im-
peratorem:qui sacras imagines cōburi fe-
cerat:venerationemqz imaginum scōr ap
probasse z contradictores excōicasse. Qd
Platina Gregorio.ii.attribuit:in cuius vi
ta inqt q Leo imperator phanatico spū ite
rum incitatus oibus mandauit vt simula-
chra vel lignea:vel enea:vel marmorea ad
se deferrent:delataqz statim incendit: non
deferentes vero capi obtrūcariqz fecit. Ger
manum constantinopolitanum Patriar-
cham id potissimum improbantem in exi
lium misit. Atqz in eius locum Anastasiū
male sentiētem suffecit. Quem postea Gre
gorius synodo habita priuauit z ab officio
diuino semouit:nisi ad catholicam fidem

reuerteret. Et h dicti ambo pontifices añ
Hadrianum fuerint. Tñ eor concilia vlia
non fuere:cum grecos z nationes oēs ali-
as non habuerint. Et ppea locum septime
synodi occupare non potuerunt.
¶ Septime aūt synodi vlis canones hñr
lxix.di.qm videmus.lxxxi.dist.c. in oibus.
xcvi.di.c.nos ad fidem. que tñ per Gratia
num ibi Calcedoneñ.actiōi septime attri-
buit. Hñr ēt.i.q.vii.c.siquis.z.c.conueniē-
tibus. Ubi clare colligit:vbi z a quibus ce
lebrata fuerit.ix.q.iii.c.cum simus.xix.q.iii.
qm a quibusdam.xxi.q.i.c.clericus.z.q.ii.c.
qm diuersor. z.q.iiii.c. ois iactantia. z.c.
nullus eor.z.xxviii.q.i.c.nullus eorum zc.
Hadriani etiam in synodo Romana sunt
canones.iii.q.v.c.accusatiōes. z.v.q.iii.c.si
egrotans. ¶ Ab hmōi Nicene scōe z septi
me synodi celebratione vsqz ad octauā cō-
stantinopolitanā quartam subsequentē flu
xisse annos octuaginta duos asseritur.
¶ Octaua vlis synodus. Teste Gratiano
in.d.c.scā octo.xvi.di. ad qd citat Librum
diurnum ,pfessionis pontifice celebrata fu
it in vrbe cōstātinopolitana sub Hadria-
no scdo pontifice maximo: ,put oēs conue-
niūt. Et idem Gratianus imo ipsamet sy
nodus de se attestat.lxiii.dist.in.c. hadria-
nus. vbi sunt ista verba formalia. Hadria-
nus papa scds:qd Nicolaus pdecessor eius
disposuerat missos suos Donatum.s.Ho-
stiensem epm:z Stephanum Neophesinus
epm z Marinus Diaconum scē Ro.eccle-
sie.ad Basilium impatorē z ad filios eius
Constantinum z Leonem Augustos Cō-
stantinopolim direxit. Cum qbus Anasta
sius Bibliothecarius Ro.sedis vtriusque
lingue grece z latine peritus perrexit. Et sy
nodo congregata quā octauam vlem syno
dum illuc conuenientes appellauerunt. Ex-
ortum scisma d Ignatij depositione: z Fo
tini ordinatiōe sedauerunt: Fotinum ana-
thematicantes:z Ignatium restituentes:
in q̄ sic statutum est zc. ¶ Hāc circa annos
a natiuitate xpi.Dccclxiiij. seu. Dccclxviij.
fm alios celebratam fuisse ponunt cronica
rij. Quo tpe circa mortē eiusdem Hadria
ni apud Brixiam priam meam tribus die
bus sanguinem pluisse:z gallias locustas
mir in modum vastasse scribunt. Huius
etiā concilij gesta in eadem cathedrali Ve-
roneñ.reperiunt:ex qbus predicta oia luci
lenter conuenire apparet. Et eiusdem Ha-

driani epi͡c ad synodum ꝛ ad Basiliũ imperatorem: ꝛ synodi ad pontificem maximum cum epoꝝ subscriptionibus legunt. Jn eoq; iconomachos hoc est imaginũ sacraꝝ destructores easq; venerari prohibẽtes damnatos: ꝛ eorum multos conuersos fuisse liquido constat.

¶ Ista octo vlia concilia Pontifex maximus ꝛ sancta Ro. ecclia profitet se vsq; ad vnum apicem imutilata seruare ꝛ pari honore ꝛ veneratione digna hẽri opportere: et que predicauerint et statuerint modis oĩbus sequi et predicare: et quecunq; cõdẽnauerint condẽnare. d. c. sancta octo. xvi. di.

¶ Huius ꝓo canones hñr. xviij. di. c. q̃m quidem. xxij. di. c. diffinimus. xxxviij. di. c. oẽs psallentes. liiij. di. c. abbati. lxiiij. di. d. c. hadrianus. xc. di. d. c. alienus. et c. siqs. i. q. i. c. qui per pecuniam. v. q. vj. c. siquis falsus. xj. q. iij. c. siquis frater. et c. nõ solum. xviij. q. ij. c. diffinimus. xxii. q. iiii. c. actione q̃rta. xxvi. q. vii. c. pro qualitate. et c. ħ sit. cũ seq. xxvii. q. ij. c. siqs ꝯiugatus. De peni. di. ii. c. siqs semel notatus. et de cõ. di. ij. c. timore.

¶ Non ommiseris pro istoꝝ octo vniuersoꝝ ꝯciliorꝝ cõmendatione: ꝙ vltra ea que sparsim legunt pro eoꝝ veneratione sancta gñalis synodus constantiensis in sessione. xxxi. Professionis papalis formam statuẽdo decreuit. Professionem per pontificem maximũ fieri debere hmõi sub tenore. vꝫ.

¶ Jn noie scẽ ꝛ indiuidue trinitatis: pr̃is ꝛ filij ꝛ spũs sci amen. Anno a natiuitate Dñi ꝛc. ¶ Ego. N. electus in papam oĩpotenti deo: cuius ecclesiam suo presidio regendam suscipio: ꝛ btõ Petro aploꝝ principi corde ꝛ ore ꝓfiteor q̃diu in hac fragili vita cõstitutus fuero: me firmiter credere ꝛ tenere scãm fidem catholicam ſm traditiones aploꝝ gñaliũ ꝯciliorꝝ ꝛ alioꝝ scõꝝ patrũ. Maxime aũt scõꝝ octo cõcilioꝝ vliuꝫ. vꝫ. primi Niceni. Scdi Cõstãtinopolitani. Tertij Ephesini. Quarti Calcedoneñ. Quinti ꝛ sexti Constantinopolitani. Necnon Lateraneñ. Lugduneñ. ꝛ Vieneñ. etiã gñalium concilioꝝ ꝛ illam fidem vsq; ad vnum apicem imutilatam seruare ꝛ vsq; ad aĩam ꝛ sanguinem defensare ꝛ predicare. Ritumq; pariter ꝛ sacroꝝ catholice ecclesie traditum canonice oĩmode prosequi ꝛ obseruare ꝛc. Que professio hr̃ ex Diurno libro Ro. põtificis. xvj. di. in. c. scã Pro fide huius ꝓfessiõis ẽ tex. xxv. q. i. sunt qdã.

¶ Mens fuerat post hec vlia octo cõcilia que a plerisq; immo fere ab oibus celebrata fuere: stilum continere calamũq; ad reliquas propositi tractatus partes vertere. Verꝝ ne mihi ipsi id potissimum q̃nq; appetenti deessem: statui in modum breuiarij Epytomatis ꝛ summule conciliorum: quorũdam alioꝝ noĩa ꝛ canones ordine alphabeti recẽsere. Et q̃uis tempoꝝ aut põtificum ordinem seruare non possim. Cus cronica aut ephemeridas hoc ipm annotãtes hactenus non viderim. Adducam quicquid potero vt alijs occasionem consumati tractatus ꝓbeam. Et tempoꝝ nr̃oꝝ miserias: infidelitatem: moꝝ corrigendoꝝ ꝛ ecclesie dei reformande neglectum frigescentemq; in deum ꝛ ꝓximum charitatẽ ostẽdam. Cum excusando excusatiões nr̃as in pctis dicere non erubescamus. Concilia tẽporibus ꝓteritis non nisi ad tollendas hereses tam crebro celebrata fuisse. Nec ppea nr̃is diebus: q̃bus oẽ in precipiti stetit vitium: necessaria fore: ꝙ nũc heretici qui fidei orthodoxam vexare possint: inueniant nulli. Qd̉ tñ proh dolor q̃ꝫ verꝝ sit ꝛ orientales oẽs ꝛ Boemi: Moischouite ꝛ Marrani q̃ inter nos viuunt: ꝛ honoribus ẽt: ac magistratibus preficiunt attestẽt. Et consyderẽt obsecro qui huic negocio aduersant totius Reipu chr̃iane statum. Ac videant nunq̃d clerici ꝛ layci reformatione tali qualem in sacris canonibus sacra concilia facere consueuerunt: indigeant. ¶ Sed iam ad ꝓpositum redeo. Si vnum ꝓmonuero: concilio rum oĩum que hactenus celebrata fuere nomina a noĩbus ꝓsidentium pontificum: ꝛ auctoꝝ: vt Martini: Eugenij: Bõifacij ꝛc. Aut a locis in q̃bus celebrata fuere: vt Nicenum Calcedoneñ. Ephesinum: Constantinopolitanum. Aut ab euentu: vt generale concilium indita fuisse.

¶ Ad eoꝝ igit noĩa ꝛ canones descendo. Quis ab anno salutis. Dcccixviij. vsq; ad annum millesimũ vix cronici inueniant: q̃ concilia scribant. Et ep̃s Florẽtinus in. ij. parte. iij. partis sue summe in §. de cõcilijs circa fi. allucinet iudicio meo ex his q̃ scribit Gratianus. xvj. di. c. sexta. Dum dicit ꝙ Beda in Libello de tpibus post ꝓmissa enumerat ꝛ aliã. xxiiij. concilia que dispersa sunt ĩ diuersis partibus corporis iuris: ꝛ ꝙ eoꝝ ẽt aliqua in ꝯsuetudinem abiere. Et ꝙ de alijs concilijs celebratis vsq; ad

annum

annum millesimum:non ita ps. Cũ tñ idẽ Beda vltra sextam synodum non scribat. Sed errorem dedit eꝑo/vt arbitror/Gratianus vbi ẽ.qui in ꝗ.prima annotatio prosequit̃.xxiiii.diuersoꝝ Conciliorꝝ Annotatiões:qui nõ fuit tex. Bede:sed Gratiani.

¶ Africanum igit̃ concilium Gregorio tertio:qui anno Dñi septingentesimo quinquagesimo nono põtificatum iniit: Ascribũt: Eius canones hii fuisse tradunt̃.ex̃ d pac. c. Antigonus.q̃uis. ex prescriptione Alexandro.iii.ascribi videat̃. Item de arbi.c.sane.de iudi.c.de quo vult deo:de fo.compe. c.sane.de prescrip.c.placuit.de parroch. c.si eps.de condi.appo.c.quicunqꝫ.de hereti.c. siqꝫ eps.et.c.in eos.xcix.di.c.prime sedis.i. q.iiii.c.placuit.et.c. qui apud.ij.q.vi.c.si autem fuerit.vi.q.ij.c.placuit.xi.q.iii.c.placuit.xii.q.ij.c.non habenti. xxvii.q.ij.c. quod conditio.Et de con.di.i.c.placuit.

¶ Africani Item tertii concilii.canon habetur.xvi.q.i.c.multis conciliis.

¶ Africani Item quarti habentur.lxxxi. di.c.clerici.xx.q.i.c.placuit.

¶ Africani autem Noni cu᷑ canones alios non inuenerim aliorum africanorum habentur.xvi.q.i.c.placuit.

¶ Agathen̄.primi concilij. Isidorus in libro concilioꝝ fol.xcv.vnicus ponit eiusqꝫ capitula ⁊ canones.lxxj.enumerat:post eius prefationem que formal̃r dicit. Cum in dei noĩe in ciuitate Agathen̄.conuenissemus ⁊ in sci Andree basilica ꝯsedissemus. De disciplina ⁊ ordinationibus clericorum atqꝫ pontificũ:vel de ecclesiaꝝ vtilitatibus tractaturi ⁊c. In corpore aũt iuris canones hi fere eẽ vñr de celeb.missa.c.ꝑsbr̃.de cle. percusso.c.siquis in aliquo.de purga.cano. c.siquis ꝑsbyter.xxiij.di.c.clerici qui comã. ⁊.c.non ops.xxxiiij.d c.ꝑsbri.xxv.di.c.ante oĩa.l.di.c.si eps.⁊.c.ꝯtumaces.c.penitẽtes. ⁊.c.in capite.lxxiiij.di.c.epoꝝ.lxxvij.dist.c. eps.lxxxvj.di.c.nõ ls.lxxxvij.c.libertos.xc. di.c.placuit.i.q.ij.clerici oẽs.ij.q.v.c.si legitimi.v.q.vj.c.siquis vero.vij.q.i.c.siquis in clero.x.q.ij.c.casellas.xj.q.i.c.clericũ.⁊.c. clericũ nullus.ls fit palea.xj.q.iij.epi.xij.q. ij.c.statuẽdum.c.siquis.c.eps.c.diaconi.c. quicquid.c.terrulas.c.fugitiui.c.siquis.⁊ c.siquos.⁊.xij.q.iij.c.pontifices.⁊.q.iiij.presbyter.⁊.q.v.c.statutum.xiij.q.ij.c.clerici. xiiij.q.iij.c.vsura.xvj.q.i.c.monachi vagantes.⁊.q.iij.c.clerici qulibet.xvij.q.iiij.c.in venditionibus.xviij.q.ij.c.de monachis. c.cellulas.⁊.c.monasteria puellaꝝ.xx.q.iiij. c.monachum.xxj.q.i.c.vnus abbatem.⁊.q. v.c.placuit.vt clericus.xxiiii.q.iij.c.itaqꝫ. xxvj.q.v.c.siqꝫ clericus.⁊.q.vj.c.ministrare.xxvj.q.vj.c.siquis de corpore.xxviij.q.i. c.oẽs deinceps.⁊.c.non ops.xxxv.q.ij.⁊.iij. c.de incestis.de conse.di.i.c.altaria.c.placuit.c.siquis etiam.⁊.c.missas.de conse.di.ij. c.seculares.de conse.di.iij.c.placuit.el ꝓ.de conse.di.iiij.c.symbolum.⁊.c.iudei.de conse.di.v.c.conuenit.

¶ Aathen̄.scdi.xviij.di.c.si episcopus. Agathen̄.tertij.xiiij.q.iiij.c.nullus clicoꝝ.

¶ Agripinen̄.de con.di.i.c.ecclesiam.

¶ Agrensis.xxvj.q.v.c.episcopi.

¶ Aluernien̄.lx.disti.c.nullus eps.i.q.ij.c. multorũ.i.q.iiij.c.q̃situm.xj.q.iij.c.nulli sacerdotum.xij.q.ij.c.de laycis.Hoc aũt concilium cuidam vrbano ascribitur.

¶ Alten̄.xviij.q.i.c.statutum.hoc ꝯcilium apud Alteum fuit.

¶ Alten.extra de succes.ab inte.c.sed hoc.

¶ Alphesini apud Aphesus celebrati.xxxj. q.i.c.illud vo.huic inter fuit Cõradus Rex prout ibi in prefatione dicitur.

Antiocheni vigintiquinqꝫ capl̃a edidisse concilium hoc refert Isido.in lib.suo conciliorꝫ.In corpe aũt iuris inueniunt̃.xviij. di.c.pp ecclesiasticas.lxv.di.c.eps.lxxj.di.c. nullum.xcij.di.c.si eps ordinatus.c.siquis eps per manus.⁊.c.seq.vij.q.i.c.siquis presbyter.⁊.c.epm.⁊.q.iij.c.p singulas.el ꝯ.x. q.i.c.quecunqꝫ.xj.q.iij.c.siquis.⁊.c.siquis eps.xij.q.i.c.eps.xxj.q.v.c.siquis a proprio. xxiii.q.viij.c.siquis episcopus.

¶ Ananeten̄.xc.di.c.ꝑsbr̃ mane.palea est.

¶ Ancirani ꝯcilii in Ancira celebrati añ Nicenum vz.Anno chri.cccxiiii.cum Nicenũ anno eiusdem.cccxxiiii.celebratum asseratur.Canones.xxiiii.fuisse scribit Isido. in lib.conciliorꝫ ls ego dicti cõcilii decreta hactenus in corpore iuris non inuenerim.

¶ Ancheritani.l.di.c.presbros.xcij.di.c.si qui epm.xii.q.ij.c.si qua de rebus.xxiiii. q.i.c.quotquot.xxvii.q.ij.c.desponsatas.

¶ Anthisiodorẽsis.de con.di.iiij.c.non ls.

¶ Anticensis.de cleri.exco.mi.c.siqꝫ ꝑsbr̃.

¶ Aploꝝ.Quãuis Isido.in trac.conciliorum canones quinquaginta enumeret quos a Clemente papa ꝓlatos fuisse asserit:attñ ego hos paucos eidẽ aploꝝ concilio in corpore iuris ascribi inueni.vz.de clerico.exco.

mi.sigs eps.xxviij.di.c.sigs docuerit.xxxiiij.di.c.siquis viduam.xxxv.di.c.eps.xlv.di.c. eps aut presbyteꝝ.lv.di.c.siquis absciderit.⁊.c.eunuchus.lxxxi.di.c.psbr aut diaconus.lxxx.di.c.eps aut sacerdos.xij.q.i.c.sint manifeste.c.ex his.⁊.c.precipimus.xvj.q.vij.c. siquis eps.de cō.di.i.omnes fideles.de cō.di.iiij.c.siquis presbyter.

¶ Agritani.xxvj.q.v.c.qui diuinationes.

¶ Arelatensis prima in qua teste Gratiano.xvj.di.c.prima annota §.nona. Ex.pres statuerunt canones quattuor:quoꝝ auctores marie fuerunt.Siluester vrbis Rome eps.⁊ scūs Maurinus arelaten.eps.Tēporibus Cōstātini Augusti.sicut qdā asserunt: fuit.

¶ Sunt ex cronicarijs qui scribant quinquies hoc in loco concilium habitum fuisse. Primum Siluestro pontifice maximo:sm Aurelano epo.Tertium Mellanio episcopo.Quartum Albino Andegauen.episcopo.Quintum item Honorato Bytuncen. epo auctore.Sunt ēt qui asserant Arelatense concilium fuisse ante quintam synodum sub Felice tertio pontifice maximo. Iussu Clodonei Regis franchoꝝ celebratum. Sz ex his aliqua potius puincialia quā gnalia concilia fuisse crediderim.Huius igit pme canones sunt. xiiij.q.iiij.c.ministri. Isido. in lib.concilioꝝ fol.lxxxix. Tēporibus Constantini impatoris ⁊ Siluestri concilium hoc pm fuisse attestat ⁊ canones. xxv. edidisse. Ibiqꝫ concilia gallicana psequit que potius puincialia qꝫ vlia vident:ls forte aliqui eoꝝ canones a sede apostolica confirmati ea vniuersalia videri faciant.

¶ Arelaten. Scdi canones.xxv.in lib.concilioꝝ fol.xc.huic ascribit Isid. in corpore autem iuris inuenimus.lv.di.c. siqui.xxiiii.q.iiii.c.penitentiam.

¶ Arelaten. Tertij. Idem Isido. in dcō concilioꝝ lib.fol.xci.hoc concilium fuisse eporum.xiiii. ⁊ canones. iiii. edidisse scribit. Nec plura arelatensia cōcilia ponit. Huius aūt ⁊ sequentium canones in iure habent. xxviii.di.c.assumi. lv.di.c.nullus penitentem.iii.q.x.c.eos qui.

¶ Arelaten. Quarti.xxviii.dist.c.preterea.

¶ Arelaten. Item canones hnt sine numeri concilij alicuius pscriptione.ex de tempo.ordi.c.nec epi. de insti.c.nō amplius.de pecul.cle.c.inuestigan.⁊.c.psbr. de regula.c. vidua.de clāde.despō.c.qd nobis. de adul. c.si vir.xviii.di.c.siquis aūt.xxviii.di.c.si sic cuiqꝫ.l.di.c.hi qui.xxi.q.v.c. si forte.xxvii.q. i.c.sciendum est.xxx.q.v.c. nullum. de con. di. iii.c.de obseruatiōe.Ubi Gratianus attestat qp papa Siluester hoc cōcilium confirmauit:qd ēt attestat. xiiii.q.iiii.c. ministri.Per qd argui forte posset: qp concilium istud cui non preponitur prescriptio numeri alia precesserit.⁊c.

¶ Archien. apud Archi. celebrati. de seruis non ordi.c. Nullus.

¶ Aurelianen.Primi.Scdi ⁊ Tertij. per mixtim sine prescriptione numeri Isidorus in lib.concilioꝝ fol.xcviii. concilium aurelianen.fuisse eporum.xxx.scribit ⁊ canones. xxvii.promulgasse scribit:sed ego illud prouinciale fuisse sicut alia plurima que idem Isido.cōscribit crediderim.sed in iure habentur.ex de cleri.vena.c.epoꝝ. ⁊.c. oibus. xxxiiii.di.c.siquis laycus.liiii.di.c.si seruus. lxxiiii.di.c.eps lxxxi.di.c.si diaconus.lxxxii. di.c.eps si pauperibus.xci.di.c.clerici vero. ii.q.vii.c.siquis ab epo.x.q.i.c. de his. ⁊.c. antiquos.xi.q.i.c.siquis clericoꝝ.xii. q.ii. c.si qs de clericis. ⁊.c.abbatibus. xvi.q.iii.c.si eps ⁊.q.vii.c.oēs basilice.xvii.q.iiii.c.id cōstituimus.xviii.q.ij.c. nullus.c. abbates.c. monasteria.⁊.c.nō semel.xxvi.q.v.c.siquis eps.xxvii.q.i.c.viduis que.⁊.c.siquis sacro. ⁊.q.ij.c.qui dormierit.De peni.di.iiii.c.de his qui.xxv.q.viii.c. incestuosi.xxxvi.q.i.c.de raptoribus. De con.di.i.c.nemo ecclesiam.i. ⁊.c.nuptiaꝝ.c.ecclesiam.ij.c.vnicuiqꝫ.⁊.c.cas ad celebrandas.⁊ de con. di.v.c. vt ieiunii. ex de biga.c.vt bigami.xxvii.q.i.c. mōacho. de con.di.iii.c. rogationes. ⁊.c.episcopus. cum duobus sequen.

¶ Aurelianen. Quarti.xxxiiii.di.c.episcopum.cum.c.seq.

¶ Aurelianen. Quinti. lxxxi.di.c. siquis clericus.

¶ Aurasticen. apud aurasticus.lxiiii.dist. c.de abiectione.lxxxvii.di.c.eos q.xi.q.iii.c. canōica.⁊.c.cū aliqs.xxvi.q.vi.c.q recedūt. xxvii.q.i.c.viduitas.de con.di iiii.c.nullus. Auraiecense concilium ponit Isidorus in libro concilioꝝ fol.xciii.tpe Theodosii Iunioris cum canonibus.xix.De qbus nihil mihi occurrit in corpore iuris.

¶ Bilonensis. xviii.di.§.annis singulis.

¶ Belluacensis apud belluacum.ex de pcar.c.precarie.de reꝝ permuta.c.vt cōmutationes.x.q.ij.c.precarie.⁊.c. de qnquennio. est palea.de con.di.iiii.c. siquis voluerit.

Bracharensis

¶ Braccharensis sine numeri pscriptiõe. Bracharensis primi ⁊ scdi meminit idem Isido. in lib. conciliorum fol. cxxxviii. ⁊ primi qdem canones. xl. Scdi vero. ix. scribit. fol. aũt. cxlv. ponit Brachareñse Tertiũ cum octo eiusdem caplis. Nos vero habemus. xii. di. c. placuit. xxiii. di. c. ecclastica. xlv. di. c. cum btũs. i. q. ij. c. placuit. xii. q. iiii. § resarciunt. ⁊ c. seq. de con. di. i. c. sigs basilicam.
¶ Braccharensis pmi. xxiii. di. c. nõ licet.
¶ Braccharensis scdi. i. q. i. c. placuit. ij. q. iiii. c. placuit. x. q. i. c. placuit. de con. di. iiii. c. ante viginti dies.
¶ Bonifaciani qd fuit Bonifacii tertii: Phoca imperante. lxxix. di. c. nullus pontifice. Qd fuisse scribũt cronicarii anno salutis christiane. Dcvii. Quod tñ ɔcilium magis prouinciale q̃ vniuersale crediderim.
¶ Basiliensis concilii decreta non hñr in corpore iuris: sed in eiusdem gestis ⁊ anno salutis. Mccccxxxi. Indictiõe nona die autem veneris septima mensis Decembris. sessio prima. Sub Eugenio quarto veneto celebrari ceptum fuit pontificatus sui anno primo. Presidente in eodẽ auctoritate aplica. D. Juliano diacono Cardinali sci Angeli Legato aplico: sed cum idẽ Eugenius: posteaq̃ concilium declarasset se circa reformationem gñalem ecclia velle insistere tam in capite q̃ in membris cum concilio: ⁊ cum idem Eugenius concilio parere recusaret. Papatu priuatus fuit a cõcilio. ⁊ in eius locum electus Amadeus Sabaudie dux. Qui vocatus fuit Felix quintus. Ex quo ortum fuit scisma. Qd durauit vsq ad mortem Eugenij. Post cuius mortem Nicolaus quintus electus fuit. Anno salutis. Mccccxlix. de mense Aprilis. Felix vo hoc viso papatui cessit ⁊ Cardinalis remansit. Cum tñ concilium iam dissolutum fuisset arte Eugenij. Qui Delphinum Caroli francoꝝ Regis filium magno comitatu i Basilienses concitauerat. Atq ita conciliũ dissipauerat: ac de facto dissoluerat. ⁊c.
¶ De quo qdem concilio scribit. Archiepiscopus Florẽtinus in. iij. parte summe sue. ti. xxiij in prima. ⁊ . c. § quinto. Qd a principio fuit canonice congregatum, ⁊ verꝫ concilium. Sed q post eius dissolutionem ab Eugenio factã. xiiij. kal. Octob. Anno chri. Mccccxxxvij. factum fuit conciliabulum ⁊ latibulum serpentis antiqui Basiliscũ generantis. Idem dicit in. ij. parte. dicte summe. ti. iij. c. xj. § x. Ubi nitit rñdere rõnibus que in ɔtrarium adduci possent. Eneas aũt Piccolominus. qui fuit Papa Pius scds. Tractatum fecit de auctoritate dicti cõcilii Basilieñ. cui interfuerat. Cũ tunc esset prothonotarius ⁊ magr cerimoniaꝝ: vnde ⁊ gesta dicti concilij in tractatũ redegit in fauorem concilij Eugenium mirifice taxando. Postea vero cum iam factus esset pontifex dictum tractatũ suum vt dr reuocauit. Fãtinus quoq Ualeressius Uenetus Archiepiscopus creteñ. in Libello suo contra grecoꝝ errores. Florentinum concilium tãq Ecumenicum catholicum ⁊ legitimũ commendat ⁊ hoc Basilieñ improbat. Cathaldinus ẽt de boncõpagnis de vissio in quadam sua disputatione siue consilio suo ad Eugenium cõtra hoc ipm concilium Basilieñ. mirabilr insurgit: illudq dãnat ⁊ conciliabulum: synagogã sathane ⁊ illicitũ cõuenticulũ mordaciter appellat. Alij tñ doctores egregij illud approbant ⁊ legitimum qñq fuisse attestant. Quare qd teneñ. tunc fuerit. Cum eodem tpe duo concilia cõgregata ⁊ adinuicem discrepantia ⁊ discordãtia reperirent. vꝫ. Basilieñ. ⁊ Florentinum. soluat chrs iesus magr ⁊ doctor infallibilis veritatis pro sinceritate fidei ecclie inuiolabilis sponse sue.
¶ Carthaginensis. Sunt qui scribant concilium Carthaginense. cxviij. prũm fuisse circa annos chri. ccccxiiij. contra Pellagiũ hereticum: ⁊ diuum Augustinum hipponensem epm: in eo ⁊ contra oẽs hereticos victorem fuisse: eorq confudisse. Qd qdem post primam synodum Ephesinam fuisse asserunt. Canones huius concilii sine numeri prescriptione sunt. ex de obliga. ad ratio. c. magnus eps. de vita ⁊ hone. cleri. c. clericus. neq comam. de precar. c. de precariis. lxxiiii. di. c. siqui clerici. lxxvii. dist. c. placuit. xci. di. c. clicus victum. ⁊ c. clicus quilibet. iii. q. x. c. placuit. x. q. ij. c. de precariis. qd est palea. xi. q. iii. c. siquis presbyter. ⁊ c. qui cõicauerit. xi. q. ij. c. placuit. xvii. q. iiii. c. nullus. xx. q. i. c. sanctimoniales. xxi. q. v. siquis cuilibet. xxvi. q. v. c. auguriis. xxiii. q. ij. c. seculares. vbi ps diuum Augustinũ huic cõcilio iterfuisse: lꝫ Gratianus. xxiii. di. in. c. q eps attestari videat illud fuisse concilium quartum Carthaginẽse. In quo diuus Augustinus interfuit. Eiusdem ⁊ concilii canones hñr. de ɔse. di. i. c. sacra. ⁊ c. sacerdote.

¶ Carthagineñ. primi capl'a quatuordecim ponit Isido. in lib. suo conciliorum in corpore aūt iuris hñr. lxxi. di. c. primatus episcopus. lxxii. di. c. dicum alienum. xxi. q. iii. c. pervenit. Qd qdem cōcilium tpe Nicolai: vt attestat Gratianus. ibi et in. c. seq. fuisse vr.

¶ Carthagineñ. Scdi tredecim capl'a ponit idē Isid. in dicto suo lib. conciliorum hñr. lxxxiiii. di. c. cum in presbro. xi. q. iii. c. q merito. xv. q. vii. c. felix eps. xvi. q. i. c. felix. xxvi. q. vi. c. si iubet. et c. aurelius.

¶ Carthagineñ. Tertii. Isidorus in lib. cōciliorum fol. lxxix. scribit cōcilium hoc ab epis. xcvii. celebratum et canones quinquaginta que ibi enumerat edidisse. In iur vo sunt. xxiiii. di. c. nullus ordiet. xlii. di. c. nulli epi. xliiii. di. c. dici. lxxxviii. di. c. eps tuitionem cum duobus. c. seq. ii. q. vi. c. hoc ēt placuit. vii. q. i. c. placuit. c. eps de loco. et c. eps vel psbri. xi. q. i. c. petimus. c. placuit. et c. de diversis. xii. q. iii. c. placuit. xxvi. q. vi. c. psbr in consulto. i. et c. psbr inconsulto. el. ii. xxvi. q. vii. c. penitentibus. xxvii. q. i. c. sicut bonū.

¶ Carthaginensis Quarti. In quo Gratianus attestari vr fuisse divum Augustinum in. d. c. qui eps. xxiii. di. Idem attestat in. c. diaconi ita. xciii. di. vbi dr. q Carthagineñ. quarto Zosimus papa interfuit per Vicarios. Isido. in lib. suo conciliorum fol. lxxxii. scribit ab epis. ccxiiii. celebratū fuisse eiqs aurelium epm carthagineñ. interfuisse et circa ordines ecclasticos. ciiii. capl'a edidisse. In corpore aūt iuris hmōi hñr. Alij canones sunt. xviii. di. c. eps ad synodum. xxiij. di. c. illud. et c. subdiaconus. xxiiij. dist. c. eps sine concilio. xxxii. di. c. lectores. et c. placuit epos. xxxvii. di. c. eps. xxxviii. dist c. placuit. xli. di. c. eps. et c. clericus. xlvi. di. c. clericus qui adulationibus. cum quinqz. c. seq. l. di. c. ex penitentibus. lxv. di. c. placuit. lxxxj. di. c. cum oibus. et c. ad reatus epi. et c. vidue. lxxxix. di. c. discordantes. et c. oblationes. xc. di. c. dissidentes. xciij. dist. c. diaconi ita. xcv. di. c. psbr. c. in quolibet. et c. seq. ij. q. vj. c. catholicus. et c. sane. iiij. q. v. c. quisquis epor. et q. vi. c. illud vero. et c. oibus. vj. q. ij. c. eps. xj. q. iij. c. dicus. et c. irritam. xiij. q. ij. c. qui oblationes. xiiij. q. i. c. eps. xv. q. vij. c. si aūt psbri. et c. eps nullus. xviij. q. ij. c. qui religiosus. xxj. q. iij. c. placuit. xxij. q. i. c. clericum. xxvj. q. vij. c. is qui. xxx. q. v. sponsus. de con. di. i. c. qui dic. et c. eps. de con. di. ij. c. in sacr. et c. scenicis. de con. di. iij. c. pasce. de cō. di. iiij. c. baptiçandi. et c. egrotantes. et c. nō licet. de con. di. v. c. oi die. et c. Neophiti.

¶ Carthagineñ. Quinti. Fuisse episcoporus. lxxiiij. et canones siue capl'a. xv. edidisse scribit Isidorus in lib. conciliorum fo. lxxxiiij. hñr. xviij. di. placuit. l. di. c. cōfirmandum. lxviij. di. c. siquis alternis. ij. q. vj. statuēdū. vij. q. i. c. placuit. c. constitutum. et c. sig. xj. q. iij. c. rursus. xxiii. q. iii. c. ab imperatoribus. de con. di. iii. c. placuit. el. ij. de con. di. iiii. c. mulier. et c. placuit. el. iiii.

¶ Carthagineñ. Sexti. Ab epis. ccxvii. celebratum fuisse concilium istud et canones siue capl'a. xiiii. edidisse eiqs interfuisse legatos sedis aplice. Ponit Isido. lib. conciliorum fol. xxxiiii. hñr. lxxiiii. di. c. de quādā.

¶ Carthagineñ. Septimi. Triginta octo eporum synodum istam fuisse et canones qnqz edidisse: ponit Isido. in. d. suo lib. conciliorum fol. lxxxvi. hñr aūt. iiii. q. i. diffinimus. Cui Faustinum apostolice sedis Legatum interfuisse scribit Gratianus ibi.

¶ Carthagineñ. Octavi. Isidorus h octavum concilium non ponit nec de eo mētionē hūit in lib. conciliorum. xi. q. i. c. placuit.

¶ Compendiensis qd apud compendium actum dr. ex de fer. c. oēs dies. Item apud compendium. vi. q. iii. placuit xxxiii. q. i. c. si quis accepit. et q. v. c. mulier. Itē apd cōpēdium. ex de psbyte. non bap. c. si quis.

¶ Cantuariensis. ex de fideiu. c. clericus.

¶ Connicinienfis apud cōnicinium. Qd fuit Nicolai pape. x. di. c. lege imperatorum.

¶ Cesar augustēsis dictus Cesar augustano. xii. eporum: cū eius. vii. caplis. vide Isidorum in lib. conciliorum. fol. ciii. Sed in corpore iur. de con. di. iii. c. ne quis.

¶ Cardicinensis quod auctoritate Nicolai pape recipit. xvi. di. c. quod dicitis.

¶ Claramontensis. Quod Urbani scdi fuisse scribunt quidam ex cronicariis. Anno salutis. Mlxxxiiii. canones non inveni: Duas tamen synodos hunc pontifices habuisse attestant cronicarii. Primam apud Clarūmontem: ls Platina in eiusdem pōtificis vita primam apud Placentiam. secundam vero apud clarūmontem testet eum habuisse: aiunt aūt pontificem Reges Francie pp adulterium excōicasse. Et officiū beate Marie vginis quotidie dici debere: non secus ac officium diurnum domini dr statuisse. Ac mores clicorum nonnullorum male vivētium correxisse et reformasse. Et

hunc

hüc scribit Platina in gallias abiisse: z cõ
cilio apud clarũmontem habito. Jta prin-
ceps gallie ad recuperandam hierosolymã
a Saracenis iam diu occupatas aiasse. Ut
anno salutis. Mlxxxiiii. trecenta milia ho-
minum nomen in militiam christi dede-
rint: signumqz crucis susceperint.

¶ Constantiense concilium apud constan
tiam Sueuoꝝ vrbem Sigismundi impa-
toris iussu z industria celebratũ fuisse tra-
dunt. Jnchoatus anno salutis. Mcccxiiii.
Jn dictione. vii. die lune qnto mensis No
uẽbris. Pontificatus Joannis. xxiii. anno
quinto. Qui continuando pisanum gñale
concilium: statuit concilium iterũ conuocã-
dum ad dictam ciuitatem constantiensem
prouincie Maguntinensis pro reformatio
ne status ecclie: Ad qδ qdẽ nationes qnqz
cõuenerunt. vz. Jtalica: Gallica: Germani
ca: hispanica: z Anglica: statutũqz fuit ac
voce pconis publicatum: ꝙ qcquid dictaꝝ
nationum suffragiis decerneret: ab oĩbus
chꝛianis decretum diiudicaret. Jdem igit
Joãnes xxiij. q Balthasar cossa prius nũ-
cupabat. Et cum Bononie Legatum age-
ret: z Alexandro qnto: qui Bononie ex cõ-
cilio Pisano rediẽs dies obierat extremũ.
Oium Cardinalium ꝯsensu pontifex crea
tus fuerat: lz non desint qui scribant id ab
eo violenter factum fuisse: cum tunc Lega-
tus esset z armatos milites tam in vrbe ꝙꝫ
in armis in statiõe hẽret. Quinimo scribũt
nonnulli eum desidentibus cardinalibus
procurasse: vt sibi pallium põtificale trade-
rent. Et in eo cõpromitterẽt: vt palliũ apo
stolicum traderet vni ex ipsis bñmeritis.
Jpsumqz cum hoc fecissent sperantes vnũ
ex ipsis futuꝝ põtificem. Pallium sibiipsi
circũdedisse ac hoc modo dixisse Papa sus
ego: Quicqd aũt fuerit. Jdem Jo. xxiij. Jn
xij. sessione eiusdem concilij constatiensis.
Die Mercurij. xxix. mensis Maij anno sa-
lutis. Mccccxv. Jndictione. viij. Pontifi-
catus sui anno quinto. Papatu per sniam
priuatus fuit. put ps in libello Gestoꝝ ipsi-
us concilij. Priuauit item per sniam dcm
concilium papatu Benedictus. xiij. qui vo-
cabat Petrus de Luna in sessione. xxxvij.
Die. xxvj. mensis Julij anni eiusdem. Jn
quo ẽt concilio. Quidam Joãnes wiclef. z
Jo. hus. heresiarche exhumati excõicati z
eoꝝ memorie dãnate dãnati fuere: statutũ-
qz extitit ꝙ primum concilium post illius
finem inqnquẽnium imediate sequens. Se
cundum vero a fine illius imediate sequẽtis
concilij in septẽnium. Et deinceps de decẽ
nio in decẽnium perpetuo celebrarent. Jn
locis per summum pontificem per mẽsem
ante finem cuiuslibet concilij concilio ap-
probante z ꝯsentiente seu in eius defectu
eligente deputandis quos terminos ex cã
vrgente voluerunt abbreuiari per Ro. Põ-
tificem de cõsilio dñoꝝ Cardinalium: sed
nullatenus prorogari posse. Loca vero absqz
euidẽti necessitate mutari nõ posse. Et tũc
de fili consensu: in loco tñ eiusdem natiõis:
qδ tps z locum sic forte mutatum p annũ
añ pontifex intimare legitime z solẽniter
teneat. Jbi ẽt multa statuta fuere circa ele-
ctionẽ Ro. pontificis. Et tãdem anno dñi.
Mccccxvij. indict. xj. die iouis. xj. mẽsis no
uembris: in festo sancti Martini pontificis.
Dñi Cardinales: z qdam patriarche. Ar-
chiepi. epi. Abbatesqz cõelectores deputati
ingressi conclaue. D. Ottonem de colũna:
tunc sci Gregorij ad velum aureum diaco-
nem cardinalem: natione Romanum. Jn
pontifices Romanũ elegerunt. Qui Mar-
tinus papa quintus vocari voluit z sessio-
nes plẽs tenuit ac plã statuit. Et ciuitatem
Papieñ. pro futuro primo concilio deputa
uit. Jn quarta sessione cuius concilij inter
alia statutum fuit ꝙ cõcilium potestatem
a chrõ imediate hz. Cui qlibet: cuiuscunqz
status vel dignitatis ẽt si Papalis existat:
obedire tenet: in his que spectant ad extir-
pationem scismatis z reformationem ge-
neralem ecclie Dei tam in capite ꝙꝫ in mẽ-
bris. Quod ẽt repetitum fuit in quinta ses
sione: in eo aũt concilio teste Modernioꝝ
cronicario interfuere p Joãnes. xxiij. De-
inde Martinus qntus: vt dictum fuit Si
gismundus Cesar: quinqz epi cardinales.
xvj. pbri z. vij. diacones cardinales: Patri
arche duo. vz Joãnes ꝯstantinopolitanus
z Joannes Antiochenus archiepi. xxxiiij.
epi. ciiij. Abbates insignes. lx. Gñales qtu-
or ordinum. Duces. xxiiii. Comites. clx. Cõ
munitates vrbium Germanie superioris z
inferioris z totius italie.

¶ Elibertini canones quos Jsido. in lib.
suo conciliorꝝ. lxxxi. fuisse attestat z enume-
rat: hii autem fere in corpore iuris hñr. vz.
xlvii. d. c. siqs clicoꝝ. l. di. c. si q̃ femina. liiii.
di. c. phibendum. xcviii. di. cẽs. i. q. i. c. dcm
est. v. q. i. c. siqui inuenti. z. q. vi. c. dlatoꝝ pe

les est.xxii.q.iiii.c.pueri ante annos.
¶ Elibritani,item.xxii.q.iiii.diffo.xxvii.q.
i.c.virgines.xxxi.q.i.c.si q̄ mulier.vbi Gra
tianus,testat̄ concilium istud fuisse apud
pomerias z est palea. Itez.xxxi.q.i.c.in qua
fuerit.z.c.si qui parentes.xxxii.q.vii.c.fide
lis.de con.di.ij.c.omnis homo.
¶ Educeñ.qd̄ sub Gregorio.vii.Cōgrega
tum fuisse attestat̄ Gratianus.xix.q.iii.c.
nullus abbas.Lz crōicarii z platina i eius
dē vita apd̄ lateranū 𝔠c" eū hūisse scribāt.
¶ Epaneñ.xxvi.q.vi.c.si aliquis:
¶ Eugeniani quod quides eugenii.iii.qui
tempore conradi.iii.fuit circa annos chri.
Mclii.fuisse crediderim:lz plene hoc com-
pertum non habeam.Canones sunt ex̄ de
iudi.c.decernimus.xxxvii.di.c.de qbusdas.
xx.q.i.c.sicut qui.z.c.illud aūt que palea est.
xxvii.q.ij.c.si vir z vxor.Item eiusdem in
romana synodo.xxii.q.i.c.nulli episcoporū.
z.xiiij.q.ij.c.quāq̄z.
¶ Faventini apud fauētiam.xvi.q.ij.c.sta
tueñ.nobis
¶ Florentini alicuius canones non habē
tur quos videris,lz Palmerius scribere vi
deatur paschalem sm circa annos salutis.
Mcv.concilium habuisse Florentie.cccxl.
prīum a quo platina in eiusdem paschalis
vita discrepat in hoc cum asserat eum apud
guardastallum concilium habuisse. In quo
decreuit.Ne vrbes emilie.Placentia.Par-
ma Rhegium.Mutina z Bononia Rauē-
nati ecclie antea metropolitico iure subie-
cte amplius eidem subiicerent̄ q3 sepius ob
superbiam in Romanam ecclesiam presu-
les rauennates cornua erexerant.
¶ Florentini alterius ante illud meminit
eps̄ Florentinus in 2ª parte.iii.partis sum
me sue,vbi attestari vr̄ q3 victor pontifex
gñe alemanus Florentie concilium habuit
circa annum chri millesimum.Ibiq3 mul-
tos eps̄os pp symoniam z fornicationes de-
posuisse.De quo tñ platina nō̄n facit vbū.
Idem vo eps̄ ex ordine cronici Martinia
ni aliqua alia cōcilia habita vsq3 ad annus
chri.Mccccxlix.prosequit̄.Que diligens le
ctor z ex eodē z ex aliis crōicis vider̄ potit.
¶ Florentinus vltimum ab Eugenio q̄r-
to indictū de anno chri.Mccccxxxviii.Pō
tificatus sui anno nono:lz posteaq̄z ex Ba-
silea illud transtulerat Ferrarie agi ceptus
fuisset.Una cum ioanne paleologo constā
tinopolitano impatore z Joseph patriar-
cha eiusdem.Sed cum pestis ferrarie ino-
leuisset:per Eugenium ipm.(Nō sine ma-
gna contentione nunqd solus Papa hoc
posset)translatum fuit Florentiam.Quo
etiam tpe apud basileam nihilominus ba-
siliense concilium inuito Eugenio agebat̄.
Quod qdem a Sigismūdo imperatore in
crementum habuerat:sed eo mortuo z al-
berto suffecto:eius auctoritas iminui cepit:
curante maxime ipso Eugenio:illud in to-
tum dissoluere:z exautorare.Lz primo per
eius lr̄as aplicas illud approbasset z.d.Ju-
lianum cardinalem sancti Angeli Legatū
prius a Martino quinto illuc destinatum
anno.xiiii.sui pontificatus kal.Februarii.
Confirmasse illucq3 pro ipso concilio conti
nuando z celebrañ.misisset pdie kal.maii
pontificatus sui anno primo.Attamen qa
postmodum anno tertio eiusdē sui ponti-
ficatus:anno vero chri.Mccccxxxiij.eum re-
uocauit z concilium Basilieñ.q3tum in eo
fuit dissoluit.Quāuis postea per bullas su
as in publico concistorio Rome apud scm̄
Petrum habito vt scribūt.xvij.kal.ianua-
rij eodem anno:dictam dissolutionem re-
uocasset,pmisissetq3 de cetero dicto conci-
lio obedire.Confitendo illud semper fuisse
vere 𝔠tinuatum:q3 itez ab ipso concilio de-
fecit z illud dissoluere z dānare tentauit.
Eoq3 factum fuit:vt concilium Basilieñ.
instigante(vt scribunt nōnulli)Francisco
Sforcia eundem pontificem bis terue cita
tum z ire recusantem ad illud.(lz Jo.frāci
scum Capitelistam iureconsultum pataui-
num ad se excusañ.misisset)Pōtificatu ab-
rogauerit.Et Amadeū ducem Sabaudie
qui vitam heremitanam cum quibusdam
nobilibus ad ripaliam agebat:Pontifices
maximum creauerit.Ac Felicem.v.appel
lauerit:qui in scismate vixit vsq3 ad Nico
laum qntum:anno salutis.Mccccxlix.Quo
tpe instante Federico impatore.Idē Ama
deus pontificatui z oī iuri sibi ī eo cōpetēti
cessit.Cui tñ Nicolaus Cardinalatus mu-
nus z galez reliquit:eumq3 Germanie Le
gatum constituit.Eugenius igit̄ in cōcilio
Florentino p̄ns habito sepius 𝔠uentu di-
scussaq3 grecoz z latinoz 𝔠tentione.Tan-
dem eo ventum fuit vt greci rōnibus victi
faterent̄ spiritum scm̄ a p̄re filioq3 pcedere.
Mōq3 in azimis sine fermēto:ex tritici pa-
ne corpus chri posset 𝔠secrari.Purgatorij
locum esse.Ac postremo se credere fateret̄

Ro. pontificē veꝝ chri Vicarium: Petriqꝫ
legitimum successorem primum in vrbe lo
cum teneret: cui ꝛ orientalis ꝛ occidentalis
ecclia merito parere teneretur ꝛc. Que oīa
greci ipsi ꝑus minime credebant: quinimo
proh dolor. Nec in pñtia qdem credunt: ꝫ
potius latinos hoc tenentes credētes ꝛ ꝑdi
cantes publice ꝛ in faciem latinoꝝ ꝛ ecclie
nostre hēticos excōicatosqꝫ ꝓclamant: ꝛ in
ecclesijs eoꝝ latinoꝝ cōmercia tāqꝫ hereti-
coꝝ ꝛ excōicatoꝝ euitāt. Nobis Jllhec no-
torie scientibus atqꝫ oculis ꝯniuentibus: cū
tot animaꝝ perditione pertranseuntibus.
¶ Qui tñ errores ꝛ maxime de ꝓcessiōe
spūs scī alias per Grego. ix. in concilio Lu
gdunen. de sum. tri. ꝛ fid. cath. c. i. lib. vj. vbi
etiam est bona glo. Dānati fuere. ¶ Arme
ni ēt in dicto concilio Florētino cum fide
nr̄a pacifice ꝯuenere sublatis eorum erron-
bus crebris disputationibus dicti concilij
super quibus ꝓmulgate fuere Eugenij lr̄e
concordiam inter grecos latinos ꝛ arme-
nos continentes date in sacro scā Ypcume
nica sessione concilij Florētini qḋ in cathe
drali ecclesia habitum est. Mccccxxxix. die.
xxij. mensis Nouēbris. Quaꝝ idem lraꝝ
tenor talis est: vꝫ. EUGENIUS. Eps
seruus seruoꝝ dei. Ad ꝑpetuam rei memo
riam. Consentiente ad infrascripta carissi-
mo filio nr̄o Joāne paleologo Romeorus
Jmꝑatore illustri: ꝛ locatenentibus venera
biliū fratrū nr̄oꝝ patriarchaꝝ ꝛ cetīs oriē
talē ecclīā repñtantibus. Letent̄ celi ꝛ exul
tet terra: sublatus est eni de medio paries: q
occidentalem: orientalēqꝫ diuidebat ecclīaꝫ
ꝛ pax atqꝫ ꝯcordia rediit: illo angulari lapi
de chro: qui fecit vtraqꝫ vnum: vinculo fir
missimo charitatis ꝛ pacis vtrūqꝫ iungen-
te parietem: ꝛ perpetue vnitatis federe co-
pulante: postqꝫ longā meroris nebulā ꝛ di-
sidij diuturnā atrā ingratamqꝫ caliginē: se
renū oībus vnionis optateqꝫ pacis illuxit:
gaudeat ꝛ scā mr̄ ecclīa que filios suos ha-
ctenus inuicem desidentes iā videt in vni
tatem pacemqꝫ rediisse: ꝛ que antea ī eorū
separatione amarissime flebat: ex ipoꝝ mō
mira cōcordia cū ieffabili gaudio oīpotēti
deo grās referat. Cuncti gratulent̄ fideles
vbiqꝫ per orbem: ꝛ qui chr̄iano censet̄ no-
mine Matri catholice ecclesie colletentur.
Ecce. n. occidentales orientalesqꝫ p̄res post
longissimas dissensiones discordieqꝫ tp̄s se
maris ac terre ꝑiculis exponentes oībusqꝫ
superatis laboribus. Ad hoc sacꝝ Ypcume
nicum concilium desider: scissime vniōis:
ꝛ antique charitatis reintegrande grā leti
alacresqꝫ conuenerunt: ꝛ intentione sua ne
quaqꝫ frustrati sunt. Post longam laborio
samqꝫ indaginem tādem spūs scī clemētia:
ipsam optatissimā scissimamqꝫ vnionē cō-
secuti sunt. Quis igit̄ dignas oīpotentis
dei beneficijs grās referre sufficiat. Quis
tantas diuine miserationis diuitias non
obstupescat. Sūt ista prorsus diuina opera
non humane fragilitatis inuenta: atqꝫ ideo
eximia cum veneratione suscipienda ꝛ di-
uinis laudibus ꝓsequēda: tibi laus ꝛ glia:
tibi grāꝝ actio chr̄e: fons misericordiaꝝ q
tm̄ boni sponse tue catholice ecclie contuli-
sti: atqꝫ in gn̄atione nr̄a tue pietatis mira-
cula demonstrasti vt enarrēt oēs mirabilia
tua. Magnum siqdem diuinumqꝫ munus
nobis deus largitus est, oculisqꝫ nr̄is vidi-
mus qḋ multi ante nos qui hoc valde cu-
pierunt aspicere nequiuerunt. Conueniētes
oī latini atqꝫ greci: in hac sacro sancta Yp-
cumenica synodo magno studio inuicē vsi
sunt vt inter alia vt ēt articulus ille de di-
uina spūs sancti ꝓcessione: cum summa di
ligentia assidua inqsitione discuteret̄: prola
tis vero testimonijs ex diuinis scripturis:
plurimisqꝫ auctoritatibus scōꝝ doctoꝝ orien
talium ꝛ occidentaliū. Aliqbus qdē ex p̄re:
ꝛ filio. Quibusdam vero ex p̄re p filiū ꝓce
dere dicentibus spm̄ sanctum: ꝛ ad eandē
intelligentiam aspicientibus oībus sub di-
uinis vocabulis greci qdem asseruerunt ꝙ
id qḋ dicunt. Spm̄ sanctum ex p̄re ꝓcede-
re. Non hac mente dicunt vt excludant fi-
liū: sed ꝙ eis videbat̄: vt aiunt latinos asse
rere spm̄ sanctum ex p̄re ꝛ filio ꝓcedere: tāqꝫ
ex duobus ꝑncipijs ꝛ duabus spiratōibus:
ideo abstinuerunt a dicēdo ꝙ spūs sanctus
ex p̄re ꝓcedere ꝛ ex filio. Latini vero affir-
marunt: non se hac mente dicere spm̄ scm̄
ex p̄re filioqꝫ ꝓcedere vt excludant p̄rem qn
sit fons ꝛ ꝑncipium totius deitatis filij ꝛ
spūs sancti. Aut ꝙ idem spūs sanctus ꝓce
dat ex filio filius a p̄re nō hēat: siue ꝙ duo
ponant principia: seu duas spirationes: sed
vt vnum tm̄ asserant ꝑncipium: vnicāqꝫ
spirationem spūs sancti: ꝓut hactenus asse-
ruerunt: ꝛ cum ex hijs oībus vnus ꝛ idē eli-
dat̄ vitatis sensus. Tādem infrascriptam ꝛ
Deo amabilem eodē sensu eademqꝫ mēte
vnionē vnanimiter ꝯcordarūt ꝛ ꝯsēserūt.

¶ In noīe igit̃ scē trinitatis patris ⁊ filij ⁊ spūs sci. Hoc sacro vlī approbante Florētino concilio diffinimus: vt hec fidei veritatis. Ab oībus chr̄ianis credat̃ ⁊ suscipiat̃: sicq; oēs ꝓfiteant̃. Qđ spūs sanctus ex pr̄e ⁊ filio eternalr̄ est: ⁊ essentiam suam suumq; esse z existens hʒ ex pr̄e sil̃ ⁊ filio: ⁊ ex vtroq; eternalr̄ tāq̄ ab vno ꝑncipio ⁊ vnica spiratiōe ꝓcedit. Declarantes q̄ id qđ sancti doctores ⁊ patres dicunt ex patre ꝑ filium ꝓcedere spm̄ sanctum ad hanc intelligentiam tendit vt per hoc significet̃ filium quoq; eē: sm̄ grecos qdem cām: sm̄ latinos vo ꝑncipium substantie spūs sci: sicut ⁊ pr̄em. Et qm̄ oīa que patris sunt pr̄ ipse vnigenito filio suo gignēdo dedit: ꝓter esse patrē. Hoc ipm̄ q̄ spūs sanctus ꝓcedit ex filio: ipse filius eternalr̄: hʒ a pr̄e. A quo eternalr̄ ēt genitus est. Diffinimus insup explicationē verboꝝ filioq;: vitatis declarande gr̄a: ⁊ iminēte tunc necessitate: licite ac rōnabilr̄ in symbolo fuisse appositā. itē. In azimo siue fermentato pane tritico corpus xp̄i vaciter cōfici. Et sacerdotes in altero ipsoꝝ: ipm̄ dn̄i corpus conficere debere: vnūquēq;. iuxta sue eccl̄ie: siue orientalis: siue occidentalis cōsuetudinem. Item q̄ si vere penitentes i dei charitate decesserint: anteq̄ dignis penitentie fructibus satisfecerint de cōmissis ⁊ ommissis eoꝝ: Aīas penis purgatorijs post mortem purgari. Et vt a penis hmōi releuent̃: ꝓdesse eis fidelium viuoꝝ suffragia: Missaꝝ. s. sacrificia: orōes: ⁊ elemosynas: ⁊ alia pietatis officia q̄ a fidelibus ꝓ alijs fidelibus fieri ꝯsueuert̃ sʒ eccl̄ie istituta: illoꝝq; aīas que post baptisma susceptum: nullam oīno pctī maculam vel in suis corporibus: vel eisdem exute corporibus ꝓut z dcm̄ est sunt purgate. In celum mox recipi: ⁊ intueri clare ipm̄ deum trinū ⁊ vnus sicuti est: ꝓ meritoꝝ tn̄ diuersitate alium alio ꝑfectius. Illoꝝ aūt aīas que in actuali mortali pctō: vel solo originali decedūt. Mox in infernū descendere penis tn̄ disparibus puniēdas. Item diffinimus sanctam aplicā sedem: ⁊ Ro. pontificem in vniuersum orbē tenere ꝑmatus. Et ipm̄ pontificem Ro. successores etiā btī Petri ꝑncipis aploꝝ: ⁊ veꝝ xp̄i Vicarium totius eccl̄ie caput ⁊ oīum xp̄ianoꝝ patrē ac doctorē existere: ⁊ ipsi in beato Petro pascendi: regendi ac gubernādi vlēz ecclesiam a dn̄o nr̄o iesu xp̄o plenam ptātem traditam esse: quēadmodū ēt in gestis ycumenicoꝝ cōcilioꝝ ⁊ in sacris canonibus ꝯtinet̃. Renouantes insup ordinē traditus in canonibus ceteroꝝ venerabiliū patriarchaꝝ: vt patriarcha cōstantinopolitanus secundus sit: post sanctissimū Ro. pontificem. Alexandrinus tertius. Antiochenus quartus: ⁊ Hierosolymitanus qntus: saluis: vz. priuilegijs ⁊ iuribus eoꝝ. Datū Florentie in sessione publica synodali solēniter in ecclesia maiori celebrata. Anno dn̄ice incarnationis. Mccccxxxviij. pridie nonī. Iulij. Pontificatus nostri. Anno nono ⁊c.

¶ Tempore vero eiusdem concilij diuersimode inter sublimes iuris apices disputari cepta fuit qđ illa Sabbatina: que adhuc sub iudice pendet. De ptāte pape in ꝯciliū ⁊ econtra. que vtrinq; habuit assertores ⁊ magistros prurientes auribus: qui clientulorum suorum potius partes tueri q̄ nudā veritatem asserere voluerunt.

¶ Generalis concilij: Excellentia rōne auctoris sui: qui fuit. Inno. iij. sacroꝝ canonus pater ⁊ ꝓmulgator qui illud habuit in vrbe apđ Lateranū circa annos xp̄i. Mccxv. Maxima extitit: lʒ Arch. i. c. statuto de dci. lib. vj. concilium Lateranum gnāle celebratum fuisse asserat. Anno salutis. Mcxxix. Vereor tn̄ ne mala tpa ꝯputauerit. De hoc etiam concilio meminit. Io. an. i. c. cū aplica. De his. que. fi. a prela. sine. con. capi. sed quicqd sit: Cronicarij illud celebratū fuisse asserunt pontificatus eiusdē pontificis. Anno. xvij. imperij Federici. ij. anno quarto Hierosolyme recuperāde gratia. Conciliū igit̃ istud rōne eminentissime doctrine pōtificis maximi: tum rōne excellentissimoꝝ ⁊ pernecessarioꝝ canonum in eo editorus. tum rōne q̄titatis ⁊ excellentie patrum ⁊ alioꝝ principum qui interfuere. Maximo in ꝑcio hr̄. Nā vt scribūt cronicarij i eo interfuere Cōstātinopolitanus Hierosolymitanus patriarcha: Metropolitani. lxx. epi. ccccxij. Abbates ⁊ Priores conuentuales. Dccc. Et item legati greci ac Romani imperij. Regum. Item Hierlʒ Frācie: Hispanie: Anglie: ⁊ vniuersitatum plimaꝝ canones hn̄r. extra de sum. tri. ⁊ fide catho. c. firmiter. ⁊. c. dānamus De rescrip. c. nōnulli. de elec. c. ne ꝓ defectu. c. qr pp. c. qsqs. ⁊. c. nihil est de renun. c. qdam de eta. ⁊ quali. cum sit ar. s. de fil. ꝑsby. ad abolendam. de offi. ordi. c. irrefragabili. c. qm̄ in plerisq;. ⁊ c. inter cetera. de pac. c. plerisq;. de arbi. c. cō-

tingit

tingit de resti. spo. c. sepe ꝯtingit. de do. ꝛ cō
tu. c. ꝯtingit. de ꝓba. c. qm̄ contra falsam. de
testi. c. ls. de iureiurā. c. nimis. de pscrip. c.
qm̄. de appel. c. vt debitus. c. cum cessante.
ꝛ. c. cum spāli. de vita ꝛ hone. cle. c. vt clico-
rum. c. a crapula. ꝛ. c. clerici officia. de pben.
c. de multa. c. graue nimis. c. extirpāde. ꝛ. c.
liter lateranense. de reb. eccl. nō alie. c. cū lay
cis. de fideiusso. c. quod qbusdam. de deci.
c. cum aliqbus. c. cum nō sit in hoie. ꝛ. c. nu
per. De statu mona. c. in singulis. De relig.
domi. c. de nimia. Ubi per io. an. scribitur
quo anno: Pontifice ꝛ tpe dcm̄ concilium
celebratum fuerit. de censi. c. ꝓcurationes.
de cele. missa. c. dolentes. d bap. c. ls grecos.
d custo. eucha. c. statuimus. ꝛ. c. reliq. d re
liquijs. ꝛ venera. sanctoꝝ. c. cum ex eo. de i-
muni. eccliā. c. aduersus. et. c. qꝛ plerisq. ne
cleri. vel mona. c. sentētiā. de clande. despō.
c. cum inhibito. de consan. et affi. c. non de-
bet. de accu. c. qualr et qn̄. el. ij. de symo. c.
in ordinando. c. sicut pro certo. c. qm̄. c. audi
uimus. et c. ad aplicam. de magi. c. qꝛ non-
nullis. de iudeis. c. in nōnullis. ꝛ. c. cum sit.
ꝛ. c. ad liberādā. de hereticis. c. excōicamus.
quem tn̄ tex. pscriptio in lib. meo ascribit la
clo. iij. ꝛ male. de aposta. c. tue fraternitati. de
vsuris. c. qsto. de exces. pla. c. accedentibus.
de puile. c. antiqua. c. vt puilegia. ꝛ. c. qd nō-
nullis. de penis. c. in qbusdaꝫ. de peni. ꝛ re-
mis. c. oīs vtriusqꝫ sexus. c. cum infirmitas.
c. cum ex eo. Et de sen. excō. c. sacro.

¶ Gabilonen̄. xviij. d. c. placuit. ꝛ ē palea.
xxiiij. di. c. dictum est. i. q. i. c. statuimus. x. q.
iij. c. cauendum. xvi. q. i. c. eccle. ꝛ. q. vij. c. in
uentus est. xxix. q. ij. c. dictū est nob. xxx. q. i.
c. dictum est nobis. xxxv. q. ij. ꝛ. iij. c. contra
dicimus. de con. di. i. c. solent plures. xxxvj.
q. ij. c. de puellis. de cō. di. i. c. visus pterea.

¶ Gabilonen̄. secūdi. x. q. i. c. decretū est.

¶ Gangren̄. canōes. xxj. sub titulis. xx. enu
merat. Ysido. in lib. ꝯciliorꝫ ab hoc concilio
emanasse: ls vnicū ponat: qui aūt a nobis
in iure annotant sunt. xxviij. dist. c. si quis
discernit. xxx. dist. c. siquis filij. cum multis
seq. xlij. di. c. siquis despicit. lxxxij di. c. psbr̄.
si fornicationis. xvij. q. iiij. c. siquis seruū. i.

¶ Gaiarmacien̄. ex̄ de censi. c. sancitum. ex̄
de homi. c. si aliquis. l. di. c. sepe cōtingit. ij.
q. v. c. sepe contingit. xvj. q. i. c. quicūqꝫ. xxiij.
q. viij. c. sancitum. xxxv. q. ij. ꝛ. iij. c. incopula
tione. de cōse. di. ij. c. psbr eucharistiam.

¶ Gerūden̄. de gerunden̄. anno. vij. Theo
dorici Regis celebrato cum nouem eius ca
pitulis meminit Ysido. in li. ꝯciliorꝫ fol. cij.
l. di. c. is qo. de con. di. ij. c. institutio missa
rum. de con. di. iiij. c. de cathecuminis. de
con. di. v. c. id semper.

¶ Gregoriorꝫ ꝯcilia pla fuisse ꝛ synodalia
ꝛ vlia: ꝛ cronicarij: ꝛ sacri attestant cano-
nes. Nam ipso in gnāli synodo residēte ha
bet. ij. q. vij. c. cum pastoris. liiij. di. c. mul-
tos. de con. di. v. quadragesima. Sunt qui
scribant Gregorium pmum synodum ha-
buisse apud. s. Petrum. Hunc qꝫ anno dn̄i.
Dcix. Pontificem creatum fuisse.

¶ Gregorius. Item scds synodum habu-
it: in qua Anastasium per Leonem. iij. im-
peratorem Constantinum suffectum in lo-
cum Germani Patriarche. tāqꝫ male sen-
tientem de fide priuauit ꝛ ab officio diui-
no semouit circa annos domini. Dccxxv.

¶ Gregorio 3° Africanum et conciliū pro
ut s̄ diximus quidam ascribunt. Quis pal-
mer. ꝛ alij scribant hunc statim vbi ponti
ficatum inijt. Qd fuisse attestant circa an-
nos salutis. Dccxxxix. Concilium habuisse
apud Basilicam diui Petri totius cleri
Romani ac platorꝫ ꝛ cpoꝫ ꝓpe mille: ibiqꝫ
Leonem. iij. impatorem Constātinopolita
num impio simul ꝛ cōione fidelium puasse:
eoqꝫ sanctorꝫ imagines tpe Gregorij scdi:
ex sacris edibus abrasisset ꝛ statuas demoli
tus comburi iussisset: ac male de homusio
sentiret. In quo ꝯcilio decreuit sanctorum
imagines conseruari ad memoriam ꝛ non
demoliri neqꝫ etiam adorari: de quo hr̄. de
con. di. iij. c. p latū. ꝛ. c. venerabiles imagies.

¶ Gregorius. Item. vij. circa annos salut.
Mlxxij. concilium h buit apud Lateranū
in quo vt scribentes fere oēs ꝯueniūt symo
niacos dānauit ꝛ psbros vxoratos a diui-
no officio summouit tpibus Henrici. iij. ꝛ
vt alij scribunt. iiij. Impatoris cuius est ca
nō. de con. di. v. c. In die resurrectionis.

¶ Gregorio nono: qui etiam vt scribunt
cronicarij concilium indixerat apud Late-
ranum vt de abrogando Federico impa-
tore qui epatus ꝛ beneficia ecclastica vēde
bat. Rō haberet. Multum qdem debemus
oēs q decretales cōpillari curauerit Ray-
mundo coadiuuāte: vt ipse in ꝓhemio suo
Gregoriano attestat. Huius tpibus claruit
Bartholomeus Brixianus conciuis meus
vt ipse attestat. In ꝓhemio qōnum suarū
dominicalium: quas ego cum venerialibus

z Brocardicis pauloante imprimi curaui cum vix alicubi inuenirent. Ne tam vtiles tanti viri labores perirent: fuit aut idē pontifex circa annos domini. Mccxxiiij. sed his etiam. Et Gregorius. x. apud Lugdunum concilia habuisse vnr: put eundem lugdunē. scribemus ex eorū canonibus apparebit. Antoninus vo Florentinus eps in. iij. parte summe sue ti. xxiij. Dicit hūc Gregorium btm̄ Dn̄icum canonicasse a ↄfirmatione ordinis anno. xviij. z a morte ipsius bti Dn̄ici anno. xiij. ac ēt btm̄ Franciscus canonicasse z ↄcilium Rome cōuocasse: qd vt inquit ipse Imperator impediuit: duos enim Cardinales: capi iussit. Idem Impator z multos platos eorūq occidi. Anno domini. Mccxxiij.

¶ Hyspalen. lxviij. di. c. epi clicis. xij. q. ij. c. octaua discussio. xij. q. v. c. fixum. xv. q. vii. c. sexta actione. Huic autem ↄcilio interfuisse Isidorum attestatur Gratianus ibi.

¶ Hyspalen. scdi. xv. q. vij. c. eps sacerdotibus. xvj. q. iij. c. prima actione. vbi eundem Isidorum interfuisse etiam videtur z. xvj. q. vij. c. in nona actione. xviij. q. ij. c. in decima actione. xxj. q. ij. c. placuit.

¶ Hypponen. de con. di. i. c. altaria.

¶ Hyllarij Pape ipso i concilio psidēte q fuit circa ānos xpi. cccclxiiij. xxxv. q. ix. c. qd quis ls cronicarij sibi cōcilium nullum attribuāt. Eius ēt est canō. viij. q. i. c. plerīqz.

¶ Illerden. Isido. in li. ↄciliorū fol. ciij. scribit actus anno. vij. Theodorici Regis z recitat. xv. eiusdem ↄstitutiones. l. di. c. de his clicis. z. c. si qui altario. lv. di. c. siquis in infirmitate. ij. q. v. c. psbr. x. q. i. c. si ex laycis. xj. q. iij. c. qui iubēte. xij. q. ij. c. hec huius placiti. xv. q. viij. c. siquis altario. xvj. q. i. c. cum pro vtilitate. xvij. q. iiij. c. nullus clicorū. xxij. q. iiij. c. qui sacro. xxxiij. q. iiij. c. non oportet. a septuagesima. xxxv. q. ij. z. iij. c. de his q in cesti. de con. di. iiij. c. omnis presbyter.

¶ Joānis. ix. concilio apud Rauēnā habito anno chri. Dcccc. qd fuisse scribit. lxx. episcoporū attribuunt canones. ex de of. ordi. ca. pntiosum. de imu. eccl. c. vt i domibus.

¶ Innocentij scdi. in vniuersali concilio. xxiij. q. viij. c. pessimam.

¶ Lugdunen. cuius post gn̄ale concilium: de quo supra maxima est auctoritas presertim sub Inno. iiii. anno xpi. Mccxl. fm eps Florētinū seu fz cronicariū. Mccxliiij. aut fm platinas. Mccxlvj. qui in eius vita scribit hunc Inno. statuisse q Cardinales in publicum: equo vectigalero rubeo vterentur honestandi ordinis cā. Joā. an. aut ex de deci. in. c. pe. in vlti. col. z in. c. nemo. de ele. lib. vj. in. ij. col. Meminit de hoc cōcilio qd celebratum fuisse dicit anno domini. Mccxlv. qd pz fm eum in historiali lib. vl. in pnci. Hic pōtifex fre. ij. Impatorē tāqz hostem ecclesie excōicauit ac imperatoria z regia ptāte priuauit. De quo in. c. ad aplice. de re. iudi. lib. vj. hunc annos nouem apud Lugdunum egisse post concilium scribūt. Ibiqz apparatum decretalium cōposuisse ac decretales multas in cōpendium redigisse quas nouellas appellauit. Que postea a Bonifacio. viij. In librum sextum trāslate fuere quas. Hosti. i sum. Autēticas. Dn̄i pape appellat. Huius itaqz venerandi concilij sunt canones de rescrip. c. cum in multis. z in. c. dispendia. lib. vj. de elec. c. statuimus. de of. ordi. c. romana. de iudi. c. iuris. de lit. conte. c. exceptiones. de resti. spo. c. frequēs. de confer. c. statuimus. de excep. c. pia. de re. iudi. c. cum eterni. z. c. ad aplice. de appel. c. cordi. z. c. legitima. de homi. c. pro humani. de priui. c. volentes. de peni. z remis. c. romana. z. c. q piculosus. de sen. excō. c. cū medicinalis. c. solet. z. c. statuimus. lib. vj.

¶ Lugdunen. vero tempore Gregorij. ix. de summa tri. z fide catho. c. i. lib. vi. de testi. c. mediatores.

¶ Lugdunen. Gre. x. in quo teste epo Flo. fuerint epi quingenti. Abbates sexaginta: z alii plati circa mille, cum quo plis ex cronicariis cōuenire vident: qd anno salutis. Mcclxxii. Alii. Mcclxxiii. vel. lxxiiii. celebratum impatorem paleologum Cōstantinopolitanum magna comitāte. caterua illuc ↄfectum asserunt: ac tertia decima vice in sniam Ro. ecclesie grecos totiens deficientes pertraxisse. De hoc quoqz concilio meminit. idez Jo. an. in. c. nemo. de ele. in. vi. s. glo. ii. vbi ex relatione Francisci Vercellē. dicit illd celebratū anno chri. Mcclxxiiii. z durasse a mense Maii vsqz ad menses Augusti. Qd ēt repetit in. c. pe. de deci. Huius inquā cōcilii: sunt canones. de ele. c. vbi piculum. c. vt circa. c. auaritie. c. qz sit. c. perpetue. c. nulli. c. si quando. c. qruis. c. si forte. c. sciant cuncti. c. gn̄ali. c. ls canon. z. c. nemo. de tempo. ordi. c. eos qui. de bigamis. c. altercatiōes. de offi. ordi. c. si canonici. de his que met. ca. fi. c. absolonis. de pbē. c. statutū.

de rebus

de rebus eccle.non alie.c.hoc cōsultissimo.
de religio.domi.c.religionum.de censi.c.exi-
git.de immuni.eccle.c.decet.de vsu.c.vsura
rum.de iniur.c.⁊ si.de sen. excō.c.constitu
tionem.c.presenti.⁊.c.quicunq3.lib.vi.
¶ Lugdunen̄.⁊c.quarti. cano. sunt. ex̄ de
rebus eccle.nō alienā.c.non l3. ⁊.c.qui res.
xxv.q ij.⁊.iij.c.nulli ex pꝓpinquita. de con.
di.iij.c.pnuntiandum est.de con. di.iiij.c.
siquis de alio.
¶ Laterani vō concilij non inferior habe
tur auctoritas:l3.n.apud Edem lateranam
que constantiniana appellat̄: complusculа
acta fuerint. Attamen illud qđ Alexāder
tertius in laterano celebrauit: tum vt mo-
res clericoꝝ ⁊ curie Ro.iam nimia licētia
labefactatos cōponeret ⁊ reformaret:tu3 vt
infidelibus arma ligna ferrum ⁊ es defer-
ri inhiberet.Principatum post gn̄ale illud
de quo s̄. vba fecimus: obtinuit. Canones
sunt.de elec.c.cum in cunctis . de treuga.⁊
pac.c.treugas.de postulan.c.clerici.de testi.
c.iudei.de appel.c.reprehēsibilis. de vita ⁊
hone.clericoꝝ.c.monasteria.de cleri.nō re-
si.c.qr nōnulli.de prebē.c.epūs. ⁊.c. qr intm̄.
de ꝯces.preben.c.nulla.de his.que.fi. a ma.
part.capi.c.cum in cunctis. de testa.c.cum
in officijs.de deci.c.ꝓhibemus. de sta.mor
c.monachi.de iure.patro.c.qm̄.⁊.c. pterea.
de censi.c.apl̄s.⁊.c.ꝓhibemus.de eccle. edi-
fi.c.cum deceat.de immuni.eccl̄ia.c. non mi-
nus. Ne cle.vel mo.c.sed nec ꝓcurationes.
Ne pla.vi.suas.c.pterea.de iudeis.c. iudei.
⁊.c.quoniādam. de vsur.c.qr in oībus.ď ex-
ces.prela.c.dici. de priuile.c. cum ⁊ planta-
re.de symo.c.cum in eccl̄ia. de magi.c.qm̄
eccl̄ia.de hereti.c.sicut.de scis.c.quod a pre-
decessore. de tornea.c.felicis. ⁊ de rap.c.ex-
communicationi.
¶ Laodicen̄.apud laodiceam Phrigie sy-
nodum hāc exposuisse regulas ecclesiasticas
⁊ ďclarasse qui libri veteris testi legi dēant.
Ac Canones.lix.edidisse scribit Isido. lib.
conciliorum.xviij.di.c.non ops.xxiij.di.c.non
ops subdiacones.c.ministrū. ⁊.c.seq.xxiiij.
di.c.epi iudicio.xlij.di.c. non ops.xliiij.di.
c.non ops dicos. ⁊.c. non ops ministros.
xlvj.di.c.non l3. lxj.di.c. epm̄ nō ops. lxiij.
di.c.non est permittendū.lxix.di.c.nō ops.
lxxx.di.c.non debere.lxxxj.di.c. nō oportet.
xciij.c.non ops. cum.c.seq.xcv. di.c.nō ops.
i.q.i.c.non ops.vj.q.iij.c. siquis eps crimi-
nalr in iudicio.⁊.c.siquis eps criminalr ac
cusatus.xxvj.q.v.c.non ops.Prescriptio tm̄
h3 Laudicen̄.sicut ⁊.xxvj.q.vij.c.is q.⁊.c.sa
cerdos.vbi dr̄ Laodicen̄.quarti. ⁊ de con.
disti.iij.c. baptiçandos ⁊ eiusdem laodicē.
xxxiij.q.iiij.c.nō ops in quadragesima ⁊ de
con.di.iij.c.non oportet.
¶ Leoni quoq3 quarto q disertissimo elo-
quio claruit anno salutis.Dccc.xlix. Cano-
nes in concilio hr̄.lxxix.di.c.siquis.xij.q.ij.
c.monemus.xvj.q.i.c.nulli epoꝝ. ⁊ eiusdes
in Ro.synodo.de con.di.ij.c.in omnibus.
¶ Fuisse autem eundem pontificem tem-
poribus Michaellis ⁊ Theodori Constan
tinopolita.Imperatoꝝ scribūt cronicarij.
¶ Maguntini extra de vita ⁊ hone. cleri.
c.vt layci.de choa.cle.mulie.c. inhibendus.
de emp.⁊ vendi.c.vt mensure. de testa.c.si
heredes.de eccle.edificā.c.quicunq3. Ne cle
ri.vel mo.c.multa sunt. de accusa.c. de his.
de symo.c.qui alius.de peni. ⁊ remis.c.qui
psbm.xviij.q.ij.c.abbas pro humiliatione.
¶ Maguntiensis.Item.liiij.di.c. magnus
eps.lxxvj.di.c.ꝯstituimus.lxxxj.di.c.dictus
est nobis.xiij.q.ij.c. quesitum . xvij.q.iiij.c.
presbyterum palea est.
¶ Magocien̄.vero.xj.q.iij.c.eps presbyte-
rum.xiij.q.ij.c.nullus. xvj.q.i.c. siquis lay-
cus.⁊.c.questi.xvi.q.vi.c.epo non liceat.⁊
q.vii.c.decimas.i.⁊.c.decimas.ii.c.layci p-
sbyteros.⁊.c.constituit . xx.q.iii.c. ꝯstituit.
xxii.q.iiii.c.siquis conuictus.xxx.q.i.c.de eo
qđ interrogastis. ¶ Hoc concilium habi-
tum fuisse in claustro sancti Albini. Atte-
statur Gratianus. xxxii.q.vii.c. siquis vi-
duam.de con.di.i.c.corpora sanctorum. de
con.di.iiii.c.in baptismate.
¶ Melden̄.ex̄ de consti.c.canonum statu-
ta.de rap.c.ď illis.de purga.cano.c.monia-
les.⁊.c.siquis.xxxii.di.c. nemo.i.q vii.c.ca-
uendum.vi.q.iii.c.de illis.palea est.vii.q.i.
c.siqs de ordine.ix.q.ii.c.in dominicis die
bus.xi.q.iii.c. nemo epoꝝ. xxiii.q.viii.c.q-
cunq3.xxviii.q.ii.c.siquis habuit.xxxvi.q.ii.
c.si aūt nec dum.⁊.c.placuit.de con. di.i.c.
eccl̄ie vel altaria. de con.di.v.c.vt episcopi.
¶ Matthicen̄.ex̄ de resti.c.placuit de vita
⁊ hone.cleri.c.vt quisq3. de iude.c.psenti.l.
di.c.qui vero.cum.c.seq. qui est palea. liiii.
di.c.pn̄ti ꝯcilio palea est. iiij.q.ij.c. placuit.
¶ Maneten̄.ex̄.de parroch.c.vt dn̄icas.de
con.di.v.c.nullus presbyterorum. ⁊.c.non
oportet ministros.el primo.
¶ Magdalen̄.de rla.c.nullus.⁊.c.siqs an̄.

sionem ꝛ violentiã Ro. pplı̃ electũ fuisse: ꝛ adhuc sedem aplicam vacare: vt eleganter ꝛ copiose scribit Bal. in trac. quem de scismate posuit. post ti. C. siquis aliquem testa. prohi. Et ex hoc ingens illud horrendũ ꝛ pestiferũ scisma ortum habuit. Quod quidem suffectis diuersis ãtipapis seu pseudo pontificibus maximis. vz. Clemente septimo. Bonifacio 9º. Benedicto 13º. Innocẽtio. 12º. Gregorio 12º. ꝛ Benedicto 13º. Post dcm̃ Urbanũ. vj. ꝛ Alexandrũ qntũ durauit a dicto Urbano. vj. vsqꝫ ad Martinum. v. Ita ꝙ per annos fere. xl. qbus durauit dcm̃ scisma: vix diiudicari potuit: et laborantibus ꝛ desudantibus in hoc eminentissime doctrine uiris: quis eoꝝ verus ꝛ legitimus eẽt pontifex. Tunc inqꝫ cũ ps chrĩanoꝝ ꝛ pricipum Urbano. Pars Gebennensi faueret: ꝯuenientibus vtriusqꝫ põtificis Cardinalibus. Florentie: ad tollendum scisma: Cum ibi diutius inter viros doctissimos disceptatum fuisset. Nunquid Cardinales stante eo scismate conciliũ vĩe agere possent. Et tandem cõclusum fuisset ꝙ sic ꝯsentientibus Florentinis ꝯciliũ vĩe ad ciuitatem Pisanã indictũ ꝯuocatumqꝫ fuit. Anno salutis. Mccccviij. Mense maij ſm̃ Modernio rem cronicarum: seu vt palmerio pl̃s. Anno chrĩ. Mccccix. Unde plaeis vniuersitatibus Principibus ꝛ fere nationibus oĩbus ꝯuenientibus conciliũ congregatũ citari iussit ambos põtifices ꝑ oronces ꝛ lr̃as eiusdẽ. Uerũ cũ tunc Gregorius quoqꝫ. xij. se pro Papa gereret. Et idẽ Benedictus dictoꝝ Cardinalium ꝛ concilij operas derideret Gregorius ꝟo ad eos nõ spectare concilium conuocare assereret: tandem concilium eos ambos abrogauit. Et Alexandrum qntum natione Creteñ. Petrum de Candia atra vocatus ordinis minoꝝ archiepm̃ Mediolaneñ. viꝝ ꝛ doctrina ꝛ sanctitate pclaꝝ Põtificem maximus delegit: qui tandem pontificatum vltra decem menses non tenuit. Sed eo creato scisma scismati additũ fuit. Nam cum idẽ põtifex soluto concilio Pisano Bononiã pfectus eẽt cui Balthasar cossa scti Eustachij presbyter Cardinalis: Legatus perat ques Alexander in legatione ꝯfirmauerat: eo ꝙ eius industria ꝛ psidijs concilium Pisanũ habitum fuisset. Et ciuitatem Bononiam ad ecclie pacificam obedientiam redigisset cum idem Alexander: grauiter egrotando instare mortem cognosceret. Conuocatis Cardinalibus testatus fuisse dr̃: ꝑ eã mortem quã ꝯtinuo ante oculos suos se cernere dicebat: se existimare ꝛ credere que in cõcilio Pisano decreta fuissent recte atqꝫ integre fctã fuisse oĩa sine dolo malo fraudeue: ꝛ egre dicendo pacem meã do vobis: pacẽ meam relinquo vobis ꝛc. Expirasset. Idẽ Balthasar cossa Pontifex declaratus fuit eo modo quo s. dcm̃ fuit in concilio constãtie. Et ita scisma augeri ꝛ crescere non destitit vsqꝫ ad tempora Martini quinti pro vt ibi diximus.

C Regieñ. cõcilij qð in corpore iuris non inueni meminit Isidorus in lib. cõciliorũ fol. xcij. qð qdem dicit fuisse epoꝝ tredecis sub impatoribus Theodosio iuniore ꝛ Ualentiniano. Et eiusdem cõcilii sex Canones ponit. Ego vero attenta epoꝝ paucitate ꝛ ꝙ in corpore iuris nemines ex dictis canonibus inueni magis prouinciale q̃ꝫ vniuersale illud fuisse crediderim.

C Remeñ. ex̃. de pigno. c. nullus. de peculi. cle. c. siquis. xxj. q. ij. c. sic in vna quaqꝫ. xxij. q. iiij. c. nullus ecclesiastico. xxxiij. q. v. c. qui vxorem. de cõ. di. i. c. vt calix domini. de cõ. di. ij. c. puenit. C Sunt qui hoc ꝯciliũ ascribant. Inno. scðo. anno salutis. Mcxxx. cum expulsus fuisset de papatu a Petro leonis qui se anacletum appellari fecit: in quo qdẽ concilio, vt scribũt Diuus Bernardus interfuit: qui multum laborando anacletum. expulit. Et Inno. gliose restituit. Durauit aũt scisma annos. vij. C De hoc ẽt meminisse vr̃ gratianus. xxiij. q. viij. c. pessimam. C Non desunt qui asserant hunc. Inno. quinqꝫ habuisse cõcilia. Primũ apud Claramontem. Scðm remis Pisis. Tertium ꝛ quartum ꝛ qntum apud Lateranum põtificatus sui anno. xiiij. In quo asserunt ꝓmulgasse canonẽ: siquis suadente diabolo. xvij. q. iiij. In Pisano vero scribunt epm̃ Pisanum Archiepm̃ creasse: eiqꝫ tres corsice epatus, ꝛ epatum populonieñ. subiecisse epm̃. Item Jannense archiepm̃ creasse: qui suberat Mediolaneñ. Eidẽqꝫ ianueñ. Archiepiscopo tres alios corsice epatus supposuisse cum episcopatu Bobieñ.

C Romane synodi. iij. q. vj. c. neminem. ꝛ q. vij. Infamis. xvi. q. vij. c. monasterium. xxxv. q. x. c. si qua mulier.

C Rauennatis synodi de offi. archi. c. vt singule.

¶ Symachus aūt papa tpibus Theodori Rauēne concilium habuit. Item Rome: cx. episcopoꝝ. anno christi. Dij.

¶ Rothomageñ. vii. q. i. c. sancitum. xvi. q. vii. c. omnes decime.

¶ Sardiceñ. concilii canones in ecclia auctoritate Nicolai pape recipiunt teste Gratiano. xvi. di. c. si. vbi sunt ista verba formalia eiusdem ad cleꝝ constantinopolitanus. Quod dicitis neqꝫ sardicense conciliū: neqꝫ decreta alia vos hēre sanctoꝝ patrū: vel recipere. Non facile vobis facultas credēdi tribuit. Maxime cum sardiceñ. concilium: qd penes vos in vrīs regionibus actum est, ꝛ oīs ecclia recipit: qua rōne cōueniat vt hec secum ↄstantinopolitana ecclia abiecerit: ꝛ vt dcm̄ non reciperet. Sunt idē ex̄ de elec. c. osius. de cleri. non resi. c. nō liceat. lxi. di. c. osius ep̄s. lxv. di. c. si forte. lxxi. di. c. illō. qꝫ martini. vi. q. iiii. c. osius ep̄s. xi. q. iii. c. si epūs. xxiii. q. viii. c. si nobis fratres. Isidorus in lib. cōciliop refert: anno sexto Constantini Impatoris: christi vo. ccclxxi. celebratam synodus istā asserit. Oēsqꝫ Arrianos epōs: qui ad cōcilium vocati tāqꝫ sibi cōscij ire recusauerāt per totum orientem ↄdemnatos fuisse: ac regulas ꝛ canones. xxi. edidisse.

¶ Siluaneñ. apud siluanum ex̄ de rebus eccle. non alie. c. nulli. de rerum permuta. c. si princeps. c. mancipia. ꝛ c. iniustum.

¶ Salegustani. lxxvi. di. c. de ieiunio.

¶ Stephani secundi, tpibus Constantini. iiii. Impatoris Constantinopol. ꝛ Aistulphi Regis longobardoꝝ: ac Pipini regis Francoꝝ circa annos salutis. Dcclvi. synodus Rome habita fuit: In qua post longas persecutiones dicti Aystulphi ecclesiam reformauit. Impiūqꝫ a grecis in Germanos in personā Caroli magni filii Pipini trāstulit: eo qp idem Constantinus ꝛ Leo ipsius filius interpellati auxiliū ecclie Ro. ↄ dictum Aystulphum ferre recusauerūt. Quā tn̄ impii translationem factam fuisse scribunt. qdam anno chri. Dcclxxvi. de qbus hr̄ in. c. venerabilem. Iuncta eius glo. ex̄ d elec. vbi per scribentes. Canones aūt Stephani in concilio sunt. lxix. dist. c. oportet. cum duobus. c. seq.

¶ Senense Martino quinto sedente pontificatus sui anno 7º. Mcccc xxiiii. die. xxvi. mensis Februarii celebrari ceptum fuisse dr̄. Translatum ex ciuitate Papie vbi decretum erat ꝛ ex cā legitima Taurinatense concilium ponit Isido. in lib. cōcilioꝝ fol. xcii. cum sex eius canonibus. Quos in iure nōn hēmus cum dcm̄ concilium ꝓuinciale ꝛ nō gn̄ale fuisse ex eius lectura appeat.

¶ Toletani cōcilii varii perutiles ac multiplices hn̄r canones: quoꝝ aliqui ꝑscripto certo ordine ꝛ nuō ꝑsignant. Nonnulli vero sine aliq̄ ꝑsignatione numeri annotatione scribunt. Ueluti. ex̄ de ser. non ordi. c. instruendi. c. de seruoꝝ. ꝛ. c. de famulis. de of. archi. c. officiū. de offi. archipsbr. c. vt archipresbyter. de offi. sacriste. c. vt sciat. de rebus eccle. non alie. c. vt consensus. ꝛ. c. epi. de pecul. cle. c. siquis. de regu. c. vt clici. de penis. c. eaqꝫ. xii. q. ii. c. epūs. ꝛ. c. bone rei. ꝛ ea. cau. q. iii. c. epūs. ꝛ. q. iiii. c. sacerdotes. ꝛ. q. vii. c. qcunqꝫ. ꝛ. c. congregatio. xvii. q. ii. c. siquis in cognatus. xviii. q. ii. c. hoc tm̄. xix. q. i. c. clici. xxii. q. iiii. c. necesse est. xxiii. q. vii. c. clerici. ꝛ c. sepe. xxvi. q. v. c. quicunqꝫ. xxvii. q. i. c. oēs femine. ꝛ. q. ii. c. statutū ē. ꝛ de cō. di. ii. c. hi q.

¶ Toletani primi. Decē ꝛ octo epoꝝ tpe Honorii ꝛ Archadii: cum caplis. xxi. scribit Isido. in lib. concilioꝝ fol. cv. Ibiqꝫ ponit rlas fidei catholice cōtra prisciliani stas. In iure vo hn̄r. xi. q. iii. c. siquis laycus. xxiii. q. iiii. c. siqs de potētibus. xxxiii. q. ii. c. placuit.

¶ Toletani scdi. Quiqꝫ huius capla fuisse scribit idem Isido. vbi s̄. xxviii. di. c. de his.

¶ Toletani tertii. Isid. vbi s̄. scribit Arrii heresim in hispania fuisse cōdēnatam ꝛ ponit. xxiii. capla eiusdes. Sed in iure inueni. xliiii. di. c. pro reuerentia.

¶ Toletani quarti. Septuaginta quatuor capla quarte Toletane synodo ascribit Isidorus vbi s̄. fol. cxii. In iure aūt. li. di. c. qd in aliquo. liiii. di. c. quicunqꝫ. ꝛ. c. seruoꝝ. palea est. ꝛ. c. nulla officia. lxxvii. di. c. in veteri. lxxvii. di. c. libertus. xciii. di. c. nōnulli. ii. q. vii. c. nō pōt. x. q. i. nouerint. xii. q. ii. c. ꝛ si illi. c. epūs: c. liberti. ꝛ. c. de libertis. cum tribus. c. seq. xvi. q. ii. c. possessio. ꝛ. q. iii. c. sicut ecclesiam. ꝛ. c. qcunqꝫ. ꝛ. q. vii. c. decernimus. xvii. q. iiii. c. constituit. xx. q. i. c. monachum. xxvi. q. v. c. siquis epūs. xxvii. q. i. c. de viduis. ꝛ. c. deuotā. xxviii. q. i. c. iudei. cum duobus. c. seq. xxxii. q. ii. c. hoc scīūs. de con. di. iii. c. irreligiosa. de con. di. iiii. c. pp vitandum.

¶ Toletani qnti canones siue capla nouē scribit idem Isido. vbi s̄. sed nos habemus. xxviii. di. c. quando presbyteri. de con. dist. iiii. c. plerīqꝫ.

¶ Toletani. vi. Meminit Isido. vbi s̄. ꝛ re

citat

citat eiusdem capl'a xix. Sed in iure inueni mus xxv. di. c. vnum orarium.
¶ Toletani. vii. scribit Isido. vbi s. fol. cxx. fuisse. xxx. epoꝝ. ꝛ capl'a sex edidisse. iii. q. ix. c. dignum est. vii. q. i. c. nihil cõtra. xii. q. ii. c. sepe fit. xx. q. iii. c. proclivis.
¶ Toletani. viii. De octauo hr̃ per Isidorũ fol. xxxi. ꝛ seq. vbi s. ꝛ repetita fide catho. conciliorꝝ vlium ꝯstitutiones eiusdem. xii. ponit. Sed in corpore iuris inueniunt. xiii. di. c. duo mala. xxii. q. i. c. qd̾ q̃d i federa. ꝛ. q. iii. c. si publicis. ꝛ. c. incõmutabilis. x. q. iii. c. intercetera. xxiii. q. ii. c. antiqui.
¶ Toletani noni. habuisse episcopos. xvi. ꝛ capl'a. xvii. ꝓmulgasse scribit Isido. vbi s. fol. cxxvii. In iure hñr. liiii. di. c. qr ex famulis. xv. q. viii. c. cum multe.
¶ Toletani decimi. vide eundem Isidoꝝ. vbi s. fol. cxxviii. vbi ponit eiusdẽ capl'a sex. Nos vero hẽmus. lxxxix. di. c. decenter. xx. q. i. c. vidua. ꝛ. q. ii. c. si in q̃libet. ꝛ. xxiii. q. viii. c. is a quibus.
¶ Toletani vndecimi. Idẽ Isid. vbi s. fol. cxxx. sexdecim capl'a huius scribit. In corpore aũt iuris hñr. xii. di. c. de his. xxiii. dist. c. quãq̃. v. q. iiii. c. in loco benedictiõis. vii. q. i. c. illud diuini. xii. q. iii. c. quicunq̃.
¶ Toletani duodecimi. capl'a. xiii. scribit Isido. ꝓmulgasse. xii. synodum Toletanã. Ites ibidẽ fol. cxxxviii. ponit tertiũ decimũ concilium: in quo repetitũ ꝛ emologatum fuit symbolũ Nicenũ. in iure vo hñr. xvii. q. iiii. c. diffiniuit. xxii. q. v. c. pceptum dñi. ꝛ de con. dist. ii. c. relatum est.
¶ Triburiensis est de vita ꝛ hone. cle. c. clericus si tonsura. de succes. ab intestato. c. scõ concilio. de iure patro. c. q̃cunq̃. de cele. mis. c. qdam. de spon. c. de francia. de fur. c. fures. de purga. cano. c. nobilis homo. de penis. c. presbyteri. l. di. c. si duo fratres. liiii. dist. c. nulla. ii. q. v. c. siquis p̃sbr̃m. ꝛ. c. nobilis homo. xi. q. iii. c. certum est. xii. q. v. c. quicũq̃. xiii. q. ii. c. vbicunq̃. ꝛ. c. ecclesiastico. xvi. q. i. c. vbicũq̃. ꝛ. q. vii. c. si ples. xvii. q. iiii. c. si qs in atrio. c. siquis contumax. c. p̃sbr̃i. ꝛ. c. oẽs p̃sbr̃i. palea est. xviii. q. ii. c. siquis abbas. xx. q. i. c. ques ꝓgenitores. q. ii. c. puella. ꝛ. q. iiii. c. virgines sacre. xxvii. q. i. c. impudicas. cũ duobus. c. seq. ꝛ. q. ii. c. qdam. cũ. c. seq. xxix. q. ii. c. statum. xxx. q. iii. c. illud etiã. ꝛ. q. iiii. c. qui spũalem. xxxi. q. i. c. relatum est. ꝛ. c. si quis viuente. xxxii. q. vii. c. siquis cũ nouerca. xxxiiii. q. i. c. in lectum. cum tribus. c. seq.

de con. distin. i. c. missarum. c. concedimus. ꝛ. c. vasa.
¶ Taraconeñ. concilium Taraconeñ. puñciale vt crediderim: ponit Isido. in lib. cõciliorꝝ fol. ci. fuisse. x. epoꝝ. ãno sexto Theodorici regis. ꝛ capl'a. xiii. ꝓmulgasse. In corpe aũt iuris inueniunt. xviii. di. c. siq̃s epoꝝ. lv. di. c. siq̃s metropolitano. x. q. i. c. dcreuimus. xii. q. v. c. sicubi. xiiii. q. iiii. c. canonũ statutis. xv. q. ii. c. obseruandum. ꝛ. q. iiii. c. nullus episcoporum. xvi. q. i. c. monachi. d' con. di. v. c. dictum est nobis.
¶ Tanhateñ. xii. q. ii. c. iniustũ. palea est.
¶ Taurinatis cõcilii. Canones sex scribit Isidorus in lib. conciliorꝝ fol. xci. Ex q̃bus neminem adhuc inueni in corpore iuris.
¶ Turoneñ. qd̾ sub Alexandro. iii. fuisse legit. ex̃ de prebẽ. c. maioribus. ne cle. vel mo. c. non magnope. Ne prela. vices suas. c. q̃m in quibusdam. de vsur. c. plures.
¶ Turoneñ. Item fine pontificis ꝑscriptione. ex̃ de symo. c. non satis. de penis. c. calũniã. xviii. di. c. non debet. palea est.
¶ Turoneñ. Tertii. xxiii. q. v. c. incestuosi.
¶ Vienensis concilii quod a Clemẽte qnto natione vasco anno salutis. M. ccc. v. habitum fuisse scribunt cronicarii. Alii vo ꝛ forte melius scribunt concilium illud icohasse. M. ccc. xi. kal. Octob. seu vt alii dicũt. kal. Nouembris. Cum q̃bus ꝯcordare vr̃. Io. an. in. c. nemo. de elec. s. glo. ii. Remittendo ad glo. pe. in cle. cum sit. de censi. que gl. dicit. Incohasse dicto anno. M. ccc. xi. kal. Octobris. ꝛ terminasse anno sequenti sexta die Aplis. De quo et meminit idem Ioã. an. in. c. pe. de deci. Iste Clemens transtulit curiam ab vrbe in Galliam, vbi teste Platina in eius vita ad. lxxiiii. annos remãsit: maximo cum totius vrbis ꝛ chr̃ianoꝝ oĩum incõmodo. Habuit itaq̃ concilium apud Viẽnam Gallie Narboneñ. ciuitatem. In quo scribunt interfuisse vltra. ccc. epos ꝛ ꝓlatos alios plimos. In eo aũt idem pontifex edidit libꝝ clementinaꝝ: in quo multa statuta fuere pro salubri regimine ecclesie.
¶ Eo et anno scribunt Ferrariam ex deditione a Venetis fuisse interceptam. Eorq̃ ppterea a Clemente sacris iterdictos fuisse: ac direptis eoꝝ bonis vbicunq̃ reperirent eos si caperent posse ꝓ seruis detineri iussisse. Quam obrem gens ipsa (vt scribit Platina) Mercature plimum dedita ꝛ in Anglia ꝛ in Gallia maxima incõmoda p-

pessa est. Et tandē deficiētibus Ferrarieñ. Ferraria in ptātem eccłie redacta fuit.

¶ Valētiniani canones ponit sex Jsido. in lib. concilioꝝ fol. ciiij. qd̓ celebratū fuisse scribit anno. xv. Theodorici Regis. Canones vero iuris sunt ex̄ de his que. fi. a prela. sine. con. ca. c. irrita. de empt. ꝛ vendi. c. placuit. đ con. di. iiij. c. pꝛsbri. vbi apud Valentiam concilium. Valentini quoqꝫ cōcilii meminit idem Jsido. dc̄us concilioꝝ lib. fol. xci. qd̓ triginta epoꝝ fuisse scribit: tempore Grāni ꝛ Valētiniani: ꝛ canones quatuor edidisse: quos ibi ponit: hoc habitum dixit Gratianus. Valēse quoqꝫ concilium ponit Jsido. in lib. cōcilioꝝ fol. xciiij. cum eius decem capitulis.

¶ Vamartiani. ex̄ de diuor. c. si qua mlier de dona. inter viꝝ ꝛ vxo. c. mulieres.

¶ Varieñ. vi. q. ij. c. si tantum.

¶ Vareñ. xiij. q. ij. c. qui oblationes. cl. ij. ꝛ. c. precipieñ.

¶ Vermerieñ. apud vermeriam. xxiij. q. viij. c. si quatuor. xxix. q. ij. c. siquis igenuus. ꝛ. c. seq. Cui concilio Rex Pipinus interfuit teste Gratiano. xxx. q. i. c. siquis filiastrū xxxiij. q. i. c. siquis necessitate. xxv. q. ij. ꝛ. iij. siquis cum matre. ꝛ. c. seq.

¶ Vrbici. de con. di. ij. c. in altari.

¶ Vrbaneñ. xxxviij. q. i. c. siquis. Si qua autem concilia alia in sacris in canonibus diligentior quispiam lector inuenerit. Et hoꝝ que annotauimus loca: tempora: auctores: ꝛ pōtifices ascripserit labores hos nostros coadiuuabit: ꝛ studia ac res literariā sua cum gloria confouebit.

¶ Quis generale concilium conuocare: cōgregare: vel auctorare possit.

p

Ostea q̄ igit̄: Aliquantulus vagando: Blateronibus ꝛ veritatis detractoribus ostendimus: Tot tantaqꝫ ycumenica ꝛ gñalia cōcilia priscis illis tp̄ibus: quibus ardētior dei: ac sacro sancte fidei nr̄e: feruor: charitatis: virtutis: ꝛ deuotionis igniculus vigebat. Nō tm̄ ad tollendas hereses: extirpāda scismata: ꝛ pro vnica fidei catholice cā. Sed pro vtis eccłie. Tam in capite q̄ in mēbris reformatione: pro moꝝ ꝛ bonaꝝ oium artium institutione: pro cultus diuini ecclesiasticeqꝫ discipline traditione: totiens ꝛ tam sedulo congregata fuisse: vt vel hoc saltem argumēto: manifeste colligi: iudicariqꝫ posset: q̄ntū: nostris presertim tp̄ibus vtiliora ac magis magisqꝫ necessaria sint: quibus: Jur. phar. virtus: fides, deus ꝛ humane vite ornamēta fere oia collapsa sunt: iā locus: tempus: ꝛ occasio ipsa: nos admonere videntur vt ad inchoati operis institutionis nostre propositum redeamus.

¶ Primo itaqꝫ: ad dispōnis seriem accedēdo: querendum esse vr̄. Quis tanq̄ pater gñans vlt hoc concilij corpus cōuocare: cōgregare: disponere: confirmare stabilire vel auctorare valeat. Jta vt in oēm euētum: legitimum: veꝝ ꝛ ecomenicum concilium dici possit? ¶ Et q̄uis antiqua ardua ꝛ valde periculosa sit qō: in qua pleriqꝫ ēt consumatissimi doctores: Dum alij alijs placere student varias pplexas ꝛ confusas reliquere snias. Attamen postea q̄ rem non nouam nec inusitatam aut insolitam aggredimur: vt inquit impator. C. de iudi. l. rem non nouam. Mihi qdem qōni ꝛ querenti satisfecisse videbor: si rn̄dendo: regulam gñalem: cum suis fallentijs: recitauis ēt aliquoꝝ doctorum motiuis ꝛ opinionibus adduxero.

¶ Regulr̄ itaqꝫ in pposita hesitatione dicendum esse vr̄: q ad solum Papam spectat: ꝛ principalr̄ incūbit. Per seipm̄ seu p legatum: aut nuncium suū: quotiēscunqꝫ necessitas occurrerit gñale conciliū congregare: disponere: cōfirmare auctorare ꝛ stabilire vnico catholico indubitato. Ro. Pontifice sedente intm̄ q si alr̄ concilium aliqd̓ de facto: ꝛ sine ipsius auctoritate fieri cōtingeret: illud non ꝯcilium. Sed conuenticulū conciliabulum ac illicita ꝛ illegitima ꝯgregatio malignantium dici dēret: adeo q qcquid in ea fieri ꝯtingeret per ipm̄ summus Pontificem reuocari irritariqꝫ seu irritus declarari posset. Tex. est formalis. xvij. dist. multis. ꝛ in. c. synodum, vbi ad lr̄am dr̄. synodum epoꝝ absqꝫ huius sedis Romane auctoritate: q̄q̄ quosdam epos positis cōgregare: non potestis regulr̄ facere: ꝛ in. c. regula. ea. di. dr̄. Nec vllus ratum est: aut erit vnq̄ ꝯcilium qd̓ eius non fuerit fulcitū auctoritate. Per quos: tex. ꝛ alios eiusdē dist. Satis constat regulam pdictam subsistere quā ēt approbat tex. in. c significasti. de ele. vbi dr̄: q oia concilia: per Ro. eccłie auctoritatē ꝛ facta sunt ꝛ robur acceperūt. Pro cuius rōne ꝛ confirmatione benefacit qd̓ ꝛ in diffinitione

in diffinitione concilij dcm̄ fuit: dum dice-
bat q̄ est catholicoꝝ collectio: ecclesiam vices
representans. xv. di. sicut in fi. Ecclesia aūt q̄ est
catholicoꝝ collectio: sine capite z sedis apli
ce nutu non constituit̄: vt dicit tex. de con.
di. i. eccl̄ia. el ꝑ. Ergo sine apostolico qui est
eiusdem ꝯgregationis caput ꝯgregari: z eē
non pōt. Jmmo istud est vnū de spālibus
priuilegijs sedis aplice sibi in sigm̄ preeminē
tie spālis ꝓrogatiue reseruatū: vt dicit glo.
no. in. c. qd̄ translationem de offi. lega. qd̄ ꝓ
bat̄. xvij. di. c. i. cum alijs quatuor sequenti-
bus: qd̄ ēt approbat glo. in. c. sicut vnire. de
exces. ꝑla. z dixit Spe. in ti. de lega. §. superest
videre. ṽsi. sed nunqd Legatus eccl̄ie Ro.
q̄ Romanus Pontifex ꝓuilegium de con
gregando concilio sibi spālr̄ reseruauit: qd̄
ad lr̄as ꝓbat text. in. c. ideo. el ꝑ. ij. q. vj. ibi.
Ideo huic sancte sedi ꝑfata priuilegia spālr̄
sunt concessa tam de cōgregandis cōcilijs:
z iudicijs ac restōnibus epoꝝ q̄ȝ de sūmis
eccl̄iaꝝ negocijs zc. Si ergo eccl̄ia ē fidelium
congregatio que constituit corpus vnum mi
sticum: vt. d. c. ecclesia. z. i. q. i. vt euidenter.
xiiij. q. i. oībus. Et huius corpis mistici: hoc
est militantis ecclesie caput est Papa. xxiiij.
q. i. rogamus. cū in terris sit loco chr̄i: q dr̄
proprium z immediatum caput nr̄m. i. q.
i. euidenter cum si. z sit chr̄i vicarius z ec-
clesie ipsius princeps in terris. ex̄ de sum.
tri. z fide catho. c. firmiter §. vna. z melius.
in. c. fundamenta. de elec. in. vi. in princi. z
vij. q. i. nouatianus. xxiiij. q. i. loqtur. z. c. pu-
denda. ij. q. vj. ad romanam. Adeo q̄ siqs
temere diceret z sustinere vellet ꝯtrius: q̄. s.
Papa non sit veꝝ caput huius nr̄e ecclesie
militantis hereticus dici deberet: per text.
iuncta eius glo. xxj. di. c. i. vbi de hoc: sequit̄
q̄ corpus hoc z reliqua eius membra sine
suo capite ad actionē vel opatiōem aliquas
conuenire z se ꝯgregare non pn̄t. Naturali
etiam rōne suadente, cum caput (vt dixi)
sit totius corporis sui rex z veluti princeps
ad imperandum in specula ipsius corporis
sursum collocatum fuerit: vt imperitando
ibi semp resideat cui reliqua oīa mēbra pa-
rere necesse est. Non. n. liceret imo mōstruo
sum foret ea a suo capite discedere: siue spūa
lia: siue corporalia sint. xij. di. non decet. z. c.
preceptis. no. in. c. cum non liceat de ꝑscrip.
z in. c. nouit. de his que. fiunt. a ꝑla. z alibi
sepe. Et ppea bene dr̄ q̄ Papa in cōcilio re
sidens: z sic corpori eccl̄ie sue adherens su-
mam statuendi z disponendi ptātem h̄z:
qd̄qȝ qui eius dogmata: mandata: interdi-
cta. Sanctiones vel decreta: pro catholica
fide vel ecclesiastica disciplina: pro correctiōe
imminentium vel futuroꝝ maloꝝ cōtēpse-
rit anathema sit. xxv. q. ij. siquis dogmata.
xxv. q. ix. oībus modis. Junctis ꝑscriptiōi
bus. Que iura ꝓbāt duo ꝑdcā. vȝ. q̄ ꝓprius
est Pape ꝯcilia gn̄alia ꝯuocare z eisdē tāq̄ȝ
caput presidere. Qd̄ qdem exemplo cōcilio
rum preteritoꝝ comprobari ēt pōt qbus pō
tifices maximi ꝑfuere: vt pȝ de con. di v. in
die vbi Grego. vij. concilio gn̄ali ꝑfuit: h̄r.
xvj. q. vij. c. siquis deinceps. ex̄ de symo. c. i.
in ꝑscrip. ij. q. vij. cum pastoris. xcij. di. nul
lus. xxiij. dist. in noīe dn̄i: z alibi sepissime.
Predicta etiam regula q̄. s. ad Papam spe
ctet talis congregatio z non ad alium: lega
li ēt auctoritate cōprobari pōt hoc mō. vȝ.
Ubicunqȝ vniuersitas q̄liscunqȝ. h̄z caput:
qd̄ eidem presideat regl̄r per ip̄m caput cō-
uocari congregariqȝ dȝ cum corpus a capi-
te moueri z dependere debeat nal̄r vt. s. di-
ximus tex. est. z ibi no. per Bar. in. l. ij. C. de
decurio. lib. x. vbi vltra ꝓcedens dixit. q̄ si
non h̄z caput cui ꝺ iure vel ꝯsuetudine hoc
pertineat talis ptās ad maiores seu dignio
rem de dicta vniuersitate spectat. Jta ponit
Jnno. z alij i. c. i. de maio. z obe. z sentit. d.
Anto. de elec. cum nobis olī. ṽsi. venio ad
ꝑmus. z versi. venio ad fm̄. facit tex. in. l. i. C.
de consul. li. xij. z in. l. j. ff. de albo. scribē. vbi
ēt per Bar. alle. ad hoc dcm̄ Jnnoc. i. d. c. i.
de maio. z obe. qd̄ intm̄ dicunt esse veꝝ: q̄
si dicta vniuersitas nō esset legitime z per
h̄ntem ptātem ꝯgregata: qcunqȝ de vniuer
sitate qui non venissent vel iterfuissent pos-
sent postea agere de contēptu: actusqȝ ꝑ illā
tal̄r illegitime ꝯgregatā facti: illis instanti-
bus: reuocari de iure possent. Jta cōiter ca-
noniste concludunt in. c. cum oēs. de ꝯsti. in
. c. bone. el. ij. in. c. cum nobis. z in. c. in cau-
sis. de ele. z i. c. i. de his. que. fi. a maiore pte.
capi. Bar. z legiste. in. l. oēs ppli. ff. ꝺ iusti. z
iure. in. l. i. ff. de albo. scriben. Bal. z alij i. l.
obseruare. C. de decurio. lib. x. Per ꝑdcā dici
mus q̄ conuocatio capl̄i spectat ad Archi
diaconē vel decanum aut digniores z ma-
iorem de caplo. Jtem q̄ cōuocatio concilij
prouincialis spectat ad maiorē seu dignio-
rem de prouincia. Et sic ad eius metropoli
tanum: vt h̄r. xviij. dist. in. c. pp ecclesiasticas.
in. c. si eps. in. c. siquis epoꝝ. z alibi. Sic igi

tur in ꝓposito dōm est:ꝙ cum Papa sit di gnior ⁊ maior ⁊ caput totius orbis: ⁊ totius vniuersitatis chriane ⁊ huius ecclie mi litantis.ix.q.iij.iuncta per mundū cum si. De iure ad ipm ⁊ ad neminem alius talis congregatio spectare ds. Qd qdes fortificat ex eo qd dr:ꝙ concilij vlis conuocatio fieri consueuit ⁊ ds necessario per citationes ⁊ monitiones iurisdictionales ⁊ tales q citatos cōstituere possint in mora. Et per quas puniant si opus fuerit non venientes: prout.J.dicet in trac.qua pena puniāt citati nō venientes ad concilium ⁊ no.in.c.Ego. N. de iureiurā.nam nisi esset qui non venientes punire valeret concilia sepissime reddi possent illusoria:qr citati pp expēsas ⁊ multas icōmoditates quas patiunt ad illa ire negligerent. Predicte aūt citationes ⁊ penales cōuocationes fieri nō pñt: nisi per superiorem hñtem iurisdictionē in citatos.ff. de iudi.l.siqs ex aliena.ff.de iuris.om.iudi. l.si.ff.siqs in ius voca.non ierit.l.ex quacūqs causa no.in.c.sup lrīs.de rescrip.in.c.pterea de dila.⁊ alibi. Ad concilium aūt vocandi ⁊ citādi sunt: Cardinales: Patriarche: Archiepiscopi: Epi: Imperator: Reges: Principes: vniuersitates: ⁊ nationes quecunqs chriane: vt le.⁊ no.xvij.di.c.concilia sacerdotum.§.hinc ēt iuncta eius glo.⁊ in.c.ad aplice.de re iudi.in.vi.cū si. Sed nemo reperit in toto orbe q sup oēs Prelatos: Imperatores: reges: ⁊ Principes hmōi iurisdictionē hēat:qqs eos ad hoc cogere possit: nisi solus Papa marie incōcernētibus fidē ⁊ statutis vlis ecclie:cui oēs obedire tenent. xciii.di.obedientiam.ix.q.iij.cuncta p mūdum.ij.q.vi.qui se scit.hr.in.d.c.ad aplice. ⁊ in cle.ad nram.de hereti.cum si. Ergo solus Papa ⁊ non alius hanc concilij cōuocationem seu congregationem facere pōt. Maxime qr nullus in terris reperit qui talem ptātem habeat super oēs chri fideles: ⁊ qui ipsum Papam qui vt caput in concilio oīno saltem auctorizando:vt.J.diximus interesse ds:ad hoc citare ⁊ iurisdictionalr cōpellere posset:cum iudicem nō habeat in terris. Non.n.iudicari pōt ab Imperatore neqs a clero: neqs a pplo: neqs ab vniuerso orbe.ix.q.iij.nemo. Nam alioꝝ causas voluit deus per hoies iudicari. Sedis aūt aplice psules suo sine qōne aliqua reseruauit arbitrio:vt dicit tex.formalis ea.ix.q.iij.in.c. alioꝝ.⁊ i.c.facta.vbi dr facta subditoꝝ a nobis iudicant:nra vo a dño iudicant: ⁊ i.c. ipsi sunt canones:dr ꝙ ecclia Ro. d tota ecclesia iudicat. Ipsam vero ad nullius com meare iudicium ⁊c. Remanet ergo claꝝ ꝙ tam rōne vlis iuriditionis in oēs christicolas q̄ʒ rōne ipsius Pape qui ad conciliū vocari ⁊ in eo psidere ⁊ esse ds. Quia alias Acephalon ⁊ sine suo capite iforme corpus diceret. Nec subsistere posset.xvij.di.regula.xviij.di.qm.⁊.c.eps Metropolitanus ⁊ q̄si per totum.vij.q.i.in apibus.cum si. Remanet inq̄ʒ claꝝ:ꝙ tale conciliū solus Papa ⁊ nullus alter regulr vocare: congregare ⁊ legitimare pōt. Cum nemo alter in toto orbe reperiat qui ptātes ⁊ iurisdictionē habeat tam in oēs:⁊ singulas personas cōuocandas q̄ʒ in cām pro qua cōuocāt.xviij. disti.placuit.⁊.c.eps non ds.v.q.ij.vocatio. ⁊.q.iij.si egrotans. Cum itaqs iura oia consentiant ꝙ ad Papam spectat hmōi vocatio vel congregatio seu approbatio concilij gnālis. Nec iure cautū reperit ꝙ ad aliū spectet:ergo vr hoc ipm oibus alijs esse prohibitum ar.de transac.prela inter corporalia.ij.q.v.consuluisti.xxxj.q.i.qd si dormierit.C.de colla.l.illam cum si. ¶ Quā etiam ꝯlonē ⁊ regulam vltra pmissa firmare vr Julius Papa in epla quā scripsit epis oriētalibus: q ponit p Isidoꝝ in lib.concilioꝝ fol.ciiij. Incipit Julius scte Ro. et aplice ecclie eps Eusebio ⁊c.⁊ hr.iij.q.vj.i.c.dudū Dus ingt dudū a scis aplis successoribusqs eoꝝ in antiquis decretum est statutis: que hactenus scā ⁊ vlis aplica tz ecclesia. Non oportere preter ꝯsciam Ro. Pontificis concilia celebrari:vel epm dānare. Qm scām Ro.eccliam primam oium eccliaꝝ esse voluerunt ⁊c. Adducamt etiam verba cōcilij seu synodi Alexandri scribentis ad Felicē Papam:hoc modo:scimus in Nicena magna synodo trecentoꝝ decem ⁊ octo epoꝝ ab oibus esse ꝯcorditer roboratum. Nō debere absqs Romani Pontificis snīa concilia celebrari:neqs epos ꝯdēnari ides dixit glo. Ber.de qua.J.meminimus i.c.qd trāslationem.de offic.lega.in.c.sicut vnire.de excess.prela.eandem ēt regulā firmat Spec. vbi.J.⁊ Bal.in.d.trac.scismatis.xvj.col.vsi. Preterea ois qd vbi dicit ꝙ concilium totius mundi legitime congregari non pōt nisi per summū Pontificē qui sit in possessione Papatus:sicut tunc erat.d.papa Urbanus qui sedebat super cathedram sancti

Petri

Petri in loco suo nāli ar. ff. de offi. pref. au gu. l. i. Hoc idē simplr sequit̄ btūs Tho. 2ª secūde. q. i. arti. x. Affirmans q̄ gñalis synodus auctoritate solius summi pōtificis potest congregari vt hr̄ in decreto ſm eūdē. xvij. di. Et idem ts in q̄onibus suis dispu tatis. q. x. arti. xiij. vbi dicit. q̄ Ro. Pontifex cuius sola auctoritate synodus cōgregari pōt mīam synodi confirmat: z q̄ ad ipſ a synodo appellat̄: que oīa dicit ipse colligi ex gestis calcedoneñ. synodi. Sequitur hoc idem Archiep̄s Florentinus in. iij. parte sum. tue. ti. xxiij. §. vij. vbi dicit: q̄ tūc demū gñale cōcilium legitime celebrari dr̄: qñ fit de mandato Pape ipso interueniente: vel alio de eius ſpāli mandato: iuxta id qd̄ le. z no. iij. dist. §. porro. z. xvij. di. c. i. z. ij. Hoc idem per plura argumenta z bona iura cō probat. d. Jo. de Turre cremata i sum. sua de ecclesia. lib. iij. c. vj. qui inter alia dicit q̄ hoc priuilegium summi pontificis singulare a veteri testō deductuz fuit vt ꝓbatur. i. Machabe. xiiij. c. in fi. vbi hr̄ q̄ iudei z sacerdotes eoꝝ consenserunt q̄ Symō frater Jude Machabei esset eoꝝ dux. z summus sacerdos in eternū: donec surgeret ꝓpheta fidelis: z q̄ audiret ab oībus: z q̄ scriberet̄ in noīe eius oēs ꝯscriptiones in regione. Et q̄ inter alia priuilegia que concessa fuerunt eidem Symoni fratri iude Machabei. Sūmo sacerdoti ei concessum fuit vt operiret̄ purpura z auro: z ne liceret vlli ex populo: z ex sacerdotibus irritum facere aliqd hoꝝ z contradicere his que ab eo dīr: aut cōuocare conuentum in regione sine ipso: z vestiri purpura z vti fibula aurea zc. Pro quo optime facit qd̄ Justinianus imperator in nouella constitutione sua dixit: que hr̄ ij. q. vj. anterioꝝ §. ad hoc scripsit dum inquit. Uel quis tante est auctoritatis vt nolentem principem possit ad cōuocandus patres ceterosq̄ ꝑres coarctare? z qd̄ voluit Petrus de monte Episcopus nr̄ Brixianus in libello suo de ptāte pape z concilij. fol. v. §. posteaq̄ visus est deprimatu quē hs papa vbi dixit q̄ magna cum rōne constitutum fuit q̄ ad solum Ro. pontifices huiusmodi congregatio ptineret: vt est expressum ſm eum. xvij. di. per totū. de elec. signi ficasti. de conse. di. i. ecclesia. ij. q. v. mandastis. xvj. di. bene qdem alias ingt ipse: non vr̄ concilium sed cōciliabulum sine capite. xvij. di. multis cum si. ¶ Non est tñ omittenđ. q̄ ls concludat̄ per oēs tam theologos q̄ legistas z canonistas qui de hac re aliqd scripserunt ad solum Papā spectare hmōi conuocationem: z congregationem cōcilij gñalis. Non tñ ita stricte hoc intelligendū est vt dicamus ipm̄met personalr z ore ꝓprio conuocare debere: sed q̄icunq̄ ipse illud indixerit: z conuocari iusserit ab eo cōuocari dr̄. Nam qui per alium facit ꝑ seipſ facere dr̄. Sunt. n. varij modi qbus papa concilia conuocare consueuit. Nam q̄nq̄ ipsemet illud per lr̄as aplicas conuocat vt ꝓbat̄ z no. in. c. cum dilecti de dolo z contu. vj. q. ij. ideo. iuncto tex. qui ita intelligit̄. xvij. di. huic sedi. cum concor. z nouissime ꝑs exemplo concilij constantieñ. quod Jo. xxiij. per lr̄as suas conuocauit: z concilij huius Moderni Lateraneñ. qd̄ S. D. N. Julius secundus modernus Pontifex maximus per sil'os et lr̄as indixit z conuocauit. ¶ Quandoq̄ vero illud conuocat per legatum suum ad hoc ſpālr de latere suo destinatum: probat̄. iij. di. i. c. regula §. porro. z xvij. di. in. c. regula. z hoc casu non esset satis mittere legatum de latere cū gnāli mā dato legationis: sed opus erit q̄ ad hoc habeat ſpāle mandatum z ad hoc ſpālr desti net̄: vt inquit gl. in. d. §. porro. z in. d. c. regula. Et rō est q̄ istud (vt s̄. diximus) est de specialr reseruatis. Ro. Pont. z illa que specialr eidē reseruant̄ in signum suppme potestatis. In gñali cōmissione vel de mādata iurisdictione non veniunt nec trāsferri intelligunt̄ vt est tex. no. de offi. le. qd̄ trāslationem. z ff. de offi. eius cui mādata est iuris. l. mandata facit pro z contra tex. in. c. i. de offi. lega. z in. c. i. de iudi. lib. vj. z in. c. fi. de offi. vica. eo. lib. cum si. ¶ Aliqñ et Papa conuocat concilium gñale per alios nūcios non Cardinales: z q̄nq̄ per Impatores vt probat̄. lxiij. di. hadrianus z melius. ij. q. v. mandastis. Ibi: quod audiens Ualentinianus Augustus nostra auctoritate synodum congregari iussit zc.

¶ Contra hanc gñalem regulam z ꝯclonē sic vt s̄. cōprobatam: strenue insurgunt doctores tam antiqui q̄ moderni: Perplexitatem: Absurdum: Incōueniens: z impossibile considerantes. Quibusdā casibus qui contingere possent in futuꝝ. Et qui tꝑibus ꝑteritis ex annalibus concilioꝝ cōtigisse cōprobant̄. Ex qbus inferunt z cōcludunt dictam regulam sine limitationibus aliqbus

nequaq̃ꝫ consistere posse. Et pro gñali restrictione dicte regule. Deducendo ea ad absurdi intollerabilis pplexitatem. Exẽplificant: ꝙ si daret̃ scisma' gñale in ecclia dei: prout fuit per annos fere. xxxviij. post Urbanus. vj. ante concilij Constantieñ. tpa quibus duo: ⁊ q̃ꝫdoqꝫ: tres pontifices de papatu cõtendebant: vel si esset etiam vnicus põtifex maximus: qui esset hereticus: scismaticus: apostaticus: vel notorie ⁊ incorrigibilr criminosus: qui vniuersam fidẽ ⁊ ecclam dei scandaliçaret eiusqꝫ status decoloraret. Aut qui in papatu per impssiones intrusus eẽt: ⁊ in eo cum periculo aiaꝝ multaꝝ de facto perseueraret. Adeo ꝙ oĩno concilio gñali: pro reformatione ⁊ ꝓuisione pmissoꝝ opus esset. Ipseqꝫ pluries requisitus ⁊ interpellatus ꝙ concilium per se vel alium cõuocare vellet: ipseqꝫ tanq̃ꝫ sibi conscius nulla rõne adduci posset ad illud cõgregandum. Sed potius vel aperte recusaret: seu etiam tergiuersando negligeret: ꝓcrastinaret ⁊ christicolas oẽs confunderet: imo forte excusando excusationes in pctis: cõcilio minime opus esse contenderet: ⁊ illud ꝓcurantes percensuras: beneficioꝝ ecclesiasticoꝝ priuationes: ⁊ varias alias penas cohiberet: ꝓhibendo ne quisq̃ꝫ illud conuocare: aut vocatus ire ad illd̃ ꝓsumeret. Dictis igit̃ casibus occurrentibus impossibile vr̃ sm oẽs ꝙ regula de qua s̃. seruet̃ indistincte. Unde opus erit dare modum ꝙ concilium per alios quoqꝫ congregari valeat. Ne sub ista perplexitate contingere possit fidem chr̃ianam ⁊ ecclias catholicam periclitari. Que cõsideratio cogit quẽcunqꝫ non disipientem ad inuestigãdas fallẽtias ad regulam supascriptã: ⁊ ad cõtendum nisi intellꝫ captiuare velimus: ꝙ concilius gñale: aliquo casu: per alios q̃ꝫ q̃ꝫ per Papas etiam sine eius cõsensu: ⁊ eo reluctante cõgregari possit. Qd̃ mihi qdes clariss. probat tex. in. c. synodum. xvij dist. Ibi. non potestis regulr̃ facere ⁊c. Ergo a contrario sensu aliq̃bus casibus ex pdictis ex̃ regulam occurrentibus: epi ⁊ alij plati: quos papa ibi rephendit concilium cõgregare ⁊ facere poterunt. Dicendum est igit̃ sm oẽs scribẽtes concorditer vt patebit ex sequentibus. Dictam regl'am de cõgregando concilio vl'i per papã. Gñalr̃ fallere vbicunqꝫ casus occurrẽt: quo ineuitabilr̃ opus esset necessario concilium conuocare: ⁊ papa reqsitus ⁊ ĩterpellatus modis oĩbus cõpetentibus ⁊ necessariis a Cardinalibus. Ab Impatore a Regibus: prelatis vel pncipibus seu ab vniuersitatibus ⁊ alijs catholicis: vt illud pro seruatione fidei orthodoxe: vel status vl'is ecclie congregare velit: insinuando ei cãs vrgentes ⁊ necessarias: quare oĩno congregandum sit: illud aperte congregare velle recusat seu ẽt negligit vel omittit. Quia tunc dicta concilij: conuocatio velimus nolimus ad alios deuoluitur. vꝫ ad collegiũ dñoꝝ Cardinalium: vel ad ipsos Cardinales: ad impatorem: ad reges: ad patriarchas: epos: platos ⁊ alios catholicos prout demonstrabit̃ in sequentibus. Quod qdem stando in terminis de qbus supra rõne legali ⁊ nãli arguendo ab absurdo intollerabili comprobari vr̃: supposito ꝙ papa ẽt vnicus sit hereticus vel scismaticus aut alias illegitime sedem aplicam de facto occupet quo casu concilium contra eũ congregandum foret: ipseqꝫ fugiens eius iudicium illud congregare recusaret: q: si ab alijs ipso recusante: conuocari non posset: sequeret̃ in eius arbitrio ⁊ ptãte esse se ⁊ ecclesiam dei in heresi confouere. Si nollet iudicem suum hoc est sacrum cõcilium ad se iudicandum conuocare: quod qdem ab oĩ ⁊ nãlis ⁊ legalis iustitie rõne: alienũ ꝓsus existit. ff. de eo. qd̃ certo loco. l. nõ vtiqꝫ. Nã nemo dubitat quin papa ꝓ crimine heresis concilio subsit ⁊ ab eo corrigi iudicariqꝫ valeat. xl. di. si papa. iudicia aũt reddunt̃ ĩ inuitum. ff. de verbo. obli. l. inter stipulante. §. i. no. glo. ⁊ doc. in. c. i. de iudi. cum si. ⁊ publice vtilitatis interest ꝙ vnicuiqꝫ reddat̃ qd̃ suum est. ff. de iusti. ⁊ iu. l. iustitia. Reiqꝫ publice chr̃iane interest hereses: scismata ⁊ delicta que subuersionem fidei ⁊ vl'is status ecclie ĩducere possent: remedio: tollere: corrigere ⁊ ne impunita remaneant ꝓuidere: ar. ff. ad. l. aql. l. ita vulneratus ex̃ de sen. excõ. vt fame. ⁊ de here per Jo. Si igit̃ verũ est ꝙ papa ꝓ heresi vel apostasia vel scismate a cõcilio iudicari possit ⁊ debeat. Quod nemo negat. d. c. si papa ⁊. lxxix. di. si qs pecunia. ⁊. c. si duo. cum si. Seqtur ꝙ ipse inuitus a concilio iudicari põt qd̃ fieri non põt nisi congreget̃. Nam vana frustatoria ⁊ superflua fuisset iuris prouisio si daretur casus ꝙ concilium ad iudicañ. conuocari ⁊ congregari non posset, per alios ipso recusante. Qd̃ ꝓfecto non tm̃ iniquum ⁊ detestabile eẽt hoĩbus: sed prorsus a dei ꝓuidentia

dentia alienum videret:q.s.ipse ecclesiam:z fidem suas in manu vnius hois|qui coherceri corrigiq3 non posset nisi ipso volente| In tam manifesto periculo reliquisset sine alio regimine:vt in fili dixit. Inno. de re. iudi.ad aplice lib.vj. Si.n papa hereticus diu tolleraret in ecclia cotingere posset maius z intollerabilius incõueniens z absurdum q.s.ipse:tunc crearet Cardinales hereticos z sibi siles:z illi postea crearet aliu papã hereticum ex se ipsis z sic in infinitũ: z sic dici posset qualis rector ciuitatis tales habitantes in ea. Qd.n.dogmaticat princeps facile amplectunt subditi.xj.q.iij.precipue de voto magno.cum contra. Item priuilegia que pape adeo concessa z a iure approbata z excogitata fuere in fauorem z decorem fidei z ecclie fuer:non sunt in eius dispendium retorquenda.ff.de le.l.nulla iuris rõ.C.de le.l.qd fauere.z de regu.iur.c.qd ob gratiam.lib.vi.cum concor. z remedia vel priuilegia que ad psidium a iure sunt inueta ad iniquitatis subsidium z defensiones iniustitie non admittunt: sed potius repellunt.ff.de verbo.sig.l.si qua pena.de appel. c.pterea.c.ad nram.c.cum sit.c.consuluit.c. pposuit.z.c.cum spali.§.porro. cum si. Sed si hoc simplr diceret totum oppositũ sequeret:vt ps ex pmissis. Ergo p hec media cõstat concilii conuocationem de necessitate ad alios dcis saltẽ casibus deuolui: vt itollerabilis error z absurdũ d ecclia dei tollat. ¶ Non obstant iura pdicta que dicunt ad papam solum ptinere conuocare concilia gnalia:q: non debent ita ruditer z ad corticem iudaice z ptinaciter intelligi : vt per ea concludat nullo vnq3 casu aliis licere cõcilia ipsa congregare: sed medulitus cõsideranda et ex radice rõnis temperanda et interpretanda sunt:cum.s. Papa est catholicus vnicus et concilium cõuocare non recusat vbi opus est. Nam vt ingt tex.i.q.i. marchiõ. Nõ in verbis scripturaz:est euãgelium sed in sensu non insuperficie:sed in medulla:nõ in sermonum foliis:sed in radice rõnis.xiii.q.i.§.ii.verf. verba.xxviii. di.sedulo.de verbo.sig.intelligẽtia.ff.de legi.l.scire leges. Intelligãt igit iura pdcã z priuilegium.Z.hoc pape concessum: vbi nõ est scisma in ecclia:vbi papa est vnicus: catholicus legit mus: vtilis ecclie et consentire vult prout tenet et decz concilium cõgregat:et intelligat dcm eius priuilegium durare q3 diu se gesserit vt vez papam et vez petri successorẽ:et donec priuilegio suo non abutat. Alias aũt si alr se gesserit: dictum priuilegium eo ipso amittere meret. xxiiii.q.i.manet.et.c.memor cum si.et si diceremus contrarium maximũ absurdum incõueniens et piculum contingere posset ecclesie et fidei nre vt dixi.Z.et iura que dicunt q papa saltem in cã heresis a concilio iudicari põt.xl.di.si papa.cum si. Ludibrio scripta eẽnt et frustra membranas occuparent qd eẽ non dz ar.de postu.prela. bone. el.ij.verfi. nec nocebat.C.de bonis que lib. l.fi.§.vbi.lxi.di.nullus.cum si. ¶ Item ad pmissoz corroborationem facit q: cum qd vna via,phibet alicui ad id alia non dz admitti. De reg.iur.cum quid lib.vi.probat. de conces.preben. detestãda eo. lib.et.xxiiii. q.v.hec imago cũ si. Sed papa directe statuere non posset q heresis et scismata i ecclesia dei confouerent: et per iudices et superiores suos extirpari cõdemnari et eradicari nõ possent. Nec ẽt legem facere posset directe: q ipse q̃stũcunq3 hereticus vel scismaticus non posset de heresi vel scismate redargui:accusari et de concilio puniri: vt dicit gl.sing.et sepius allegãda in.d.c. si papa.xl.di. et late firmant Archi. et doc. in.c.in fidei fauorem.de hereti.in.vi. Quia hoc eẽt permittere fidei chrĩane subuersionem et nãlem ordinem papatus puertere cum ei non sit cõcessa ptãs papatus et vlis iurisdictionis in destructionem et ruinam fidei:sed potius in constructionem et edificationem eiusdẽ.iuxta. illud hieremie.c.i. Ecce constitui te hodie super gentes et regna vt euellas et destruas et disperdas et dissipes et edifices et plãtes. Et illud Pauli apli scõe ad corinthios. c.xiii. vbi inquit sm ptãtem que mihi data est in edificationem:non aũt in destructionem:pro quo est bonus tex.xxv.q.i.sunt qdam.ibi. si enim qd docuerunt apli et,pphete destruere(qd absit)niteret nõ sniam dare:sed magis errare conuinceret zc. ¶ Cum igit in pposito nro ex cõstitutionibus decretis et actionibus aploz. Sãctoz patrum:et cõciliorum pristoz statutum:hactenusq3 inuiolabilr seruatum fuit: Qui quotienscunq3 hereses: scismata et errores vel delicta scandalicantia statum vlis ecclesie occurrebãt: quibus alr pvideri non poterat. Sacra vlia cõcilia p fidei et vlis ecclesie reformatione tam in ca

piste q̄3 in membris conuocabant. Ad eaq3 congreganda papa ipse veluti caput et pn-cipalissimum membrum ecclesie pncipalr vt.s̄. docuimus laborabat ad qd maxime te nereť: cũ3 vsq3 ad aiam et sanguinẽ p̄mi. l̄a decreta ⁊ concilia pro salute vlis ecclesie cõ firmare ⁊ cõseruare teneať. d.c. sunt quidã. cum si. Cum igiť dicta concilia papa dire-cte destruere vel eis obuiare non posset: q2 sic faciendo vel dogmatiçando: hereticus eẽt ⁊ manifeste errare cõuinceret. d.c. sunt quidam. ⁊. xxv. q. ij. c. si ea destruerẽ cũ con cor. Ergo idirecte quoq3 hoc sibi facere nõ l3. Prohibendo. s. ne concilium congregeť: seu illud congregari impediendo. Cu3 lex interpretatione adiuuanda sit vt qd sibi di recte p̄hibeť: indirecte quoq3 p̄hibitum eẽ censeať. l. hoc mõ. ff. de condi. ⁊ demon. pre-terea. Cum iure cautum sit: circa conuoca-tionem cuiuscunq3 vniuersitatis q̄ si ille q eam vocare h3: vel ex priuilegio vel ex p̄sue tudine vel alr̄ q̄uocunq3 deficiat: impediť: recusat: seu alio quovis modo hoc facere p̄ hibeť q̄ alter vel senior vel dignior de vni uersitate eãdem vniuersitatem conuocare habeat vt no. de maio. ⁊ obe. c. i. per Inno. ⁊ alios ⁊ in. l. oẽs populi. ff. de insti. ⁊ iur. ⁊ per Abb. ⁊ alios. in. c. cum nobis. de elec. sequiť q̄ hoc quoq3 casu cum papa p̄hibẽ-do vel ẽt indirecte impediendo aut aperte recusando hoc facere non possit seu nolit. Potestas conuocandi concilium ad alios seniores vel dignitate maiores deuoluať: maxime necessitate cõuocandi subsistente: ar. opti. in. c. cum plures. §. porro. de offi. de-leg. lib. vj. Ibi. Nisi vel infirmitate vel alia iusta cã illum contingeret impediri aut si nollet: vel malitiose ĩ eo p̄cedere recusaret. Et in. c. si duo. versi. post occupationem. de p̄cn. eo. lib. Ibi. Nisi eum qui occupauit in firmari: mori: absentari vel alias impediri contingat: aut si p̄sequi forte nolit ⁊c. Que q̄dem rõnes ⁊ argumenta: forte ẽt p̄cede-rẽt vbi papa notorie eẽt hereticus: vel apo-staticus: q2 dictis duobus casibus ipso iure eẽt excõicatus: quo ad p̄mũ in propriis ter minis tex. est in. c. anastasius. xix. di. xxiiij. q. i. acacius. ⁊ gñalr h̄r extra. de hereti. excõi camus no. de sum. tri. ⁊ fide catho. c. si. bo-nus tex. in. c. cu3 s̄m. de hereti. in. vi. ponũt Io. and. ⁊ alij post eum in. c. vt cõmissi eo. ti. ⁊ li. Quo ad s̄m est tex. in. c. l3. deuitan*. De elec. in. c. in noie dñi. xxiij. di. no. in. c. si-quis pecunia. lxix. di. Etiam si eẽt aposta ticus ex eo q̄ a concilio forte priuatus: vel q2 papatui cessisset: de renuncia. c. i. lib. vj. ⁊ adhuc se pro papa gerere vellet ⁊c. Cu3 er-go papa dictis duobus casibus sit excõica-tus ⁊ absq3 alio iudicis ministerio nõ tm̄ ex cõis sed priuationis dignitatis papalis: si quam h3 sniam ipso iure incidat ⁊ extra gremium ecclesie reperiať, p̄nr cum tũc nõ solum nõ sit sed nec dici quidem possit ca-put aut vilissimum mẽbrum ecclesie: imo cum eo casu quocũq3 vilissimo ⁊ minimo catholico chriano sit vilior et iferior. xxiiij. q. i. quasi per to. no. in. d. c. anastasius. in. d. c. in noie dñi et in. d. c. siquis pecunia. et in concor. Merito et necessario dicendũ erit. Qd si milties vex eẽt: q̄ talis cõgregatio ad papam solum spectaret et q̄ ad neminẽ alium spectare seu deuolui posset: q̄ negari non poterit qn tunc: cu3 nemo reperiať in papatu qui concilium conuocare possit: ali quis alr̄ eius vices: in hac necessaria cõuo-catione: suppleat. ⁋ Item q̄ papa recusan te: concilium per alios ad quos spectat, cõ-uocari possit. Alr̄ quoq3 hoc idem iure ex-emplo et rõne inconuincibili p̄bať: h̄ mo-do. Concilium gñale vt. s̄. diximus in diffi nitione eiusdem: est vlis ep̄oꝝ orthodoxoꝝ cum aliis catholicis vnius consensus legi tima congregatio: per quã apparet q̄ con-iungendo difinitionem cum suo difinito conuocatio nõ est de eẽntia: mõ ep̄i et fide-les oẽs seu eoꝝ maiores qui ep̄os repñtant conueniant in vnum: qd p̄bať. xv. di. cano nes in prin. ibi. sancti p̄res in concilio Ni-ceno de oĩ orbe terraꝝ conuenientes etc. Et de con. di. i. ecclesia. vbi dĩ q̄ ecclesia est ca-tholicoꝝ collectio. Ites nullibi cautum re-periť q̄ vocatio sit de eẽntia alicuius vni-uersitatis: sed de ipsius eẽntia est q̄ illud misticus corpus eoꝝ qui conuenire h̄nt sit congregatum in vnum: q̄uocunq3 et quali-tercunq3 conueniant: put le. et no. p Bar. in. l. ij. C. de decurio. li. x. in vñ. qd si non ap-pareat consilium conuocatũ: et ibi per Io. de platea. et per Alex. de imo. in apostil. ad Bar. vbi ad hoc alleg. no. per ip̄m Bar. in l. vniuersis. in fi. C. de p̄ci. impe. offer. in fi. vbi dicit q̄ posteaq̄3 apparet facta reforma tio in consilio non ds vltra q̄ri de persona arẽgantis vel consulentis. Et sic dicamus in p̄posito de persona consiliũ conuocãtis. De quo ẽt h̄r per ip̄m. Barto. et alios in. l.

omnes

ces populi.ff. de iusti. et iur. in. c. cum ces de consti. et alibi. Licet. n. itroductũ sit ꝙ vniuersitas vocet̃ et citet̃ vel per digniorẽ vel per seniorem aut alium quẽcunq̃ honoratiorem de vniuersitate: vt no. per Inno. et alios in. d. c. i. de maio. et obe. et in iuribus ꝓxime alle. Ad constituendos venire debẽtes in mora: vt postea sine ipsis ꝓcedi valeat si non venirent: ad expediendа negocia vniuersitatis. Tñ si simul conuenissent: vel ad sonum cãpane vel ad rumorem populi vel sponte sua aut alr̃ quõcunq̃ nihilominus diceret̃ legitimũ concilium et legitima vniuersitas: et eandem hẽret auctoritatem et ptãtem: quam hẽret si a capite conuocata fuisset: q᷑ vt dixi nusq̃ repit̃ ꝙ talis vocatio sit de suba vniuersitatis. Ergo si hec vocatio non est de suba ab alio quoq̃ vocari poterit et debebit: et talis vocatio valebit dũmodo conueniant qui conuenire debent: maxime vbi caput vel digniores aut cui hoc incũberet negligeret vel recusaret hoc facere. Hec aũt ꝯclio ꝓbatur auctoritate cui contradici non põt vel exemplo: Qꝛ multa ex concilijs hycumenicis ⁊ antiquis reperiunt̃ que vocata fuerunt ab imꝑatoribus ab eṗis ⁊ ab alijs catholicis ⁊ non a Papa: vt pꝫ in ꝯcilio conuocato contra Sixtum pontificem maximum. ij. q. v. mandastis ⁊ ꝯtra Leonem ea. cã. ⁊. q. auditũ ⁊ cõtra Marcellinum. xxj. di. c. nunc aũt. Item in alijs concilijs congregatis contra alios heriarchas vt fuerũt illa quatuor principalia concilia. vꝫ. Nicenum: Constãtinopolitanum: Ephesinum ⁊ Calcedoneñ. De quibus s̃. diximus: ⁊ hr̃. xv. di. canones. ⁊. c. sic. vnde in ṗn° Calcedoneñ. synodi dr̃. Sctã ⁊ magna ac venerabilis synodus que fm grãm dei: ⁊ decreta pijssimoꝝ imꝑatorum congregata est in Calcedoneñ. ciuitate: ⁊ hr̃ xvj. di. habeo librum. cũ. c. seq. Si igit̃ istud indistincte esset veꝝ: ꝙ. s. concilium sine auctoritate Pape congregari non possit ⁊ ꝙ alr̃ congregatum eẽt nullum ⁊ irritũ. Ides quoq̃ necessario dicẽdum videret̃: de illis quatuor principalibus concilijs: de quibus supra: que btũs Grego. in. d. c. sicut. se venerari dicit sicut codicem quatuor euangeliorum. Que tñ nec a Papa nec ipsius auctoritate congregata fuisse vident̃. Qd̃ qdem asserere stultum fatuũ ⁊ hereticum eẽt viribus s̃ alle. Per que confirmat̃ qd̃ s̃. dicebatur. vꝫ. hec ideo ꝓcedere q᷑ nullibi cautum reperit̃ expresse ꝙ conuocatio concilij fieri non possit ⁊ ꝙ sit nulla si ab alijs fiat q̃ a Papa. ¶ Non obstant iteꝝ iura que s̃. i ṗncipio inducta fuerunt ad ꝓbañ. ꝙ ad Papam regulr̃ hoc spectabat ⁊ non ad alium: q᷑ rñdet̃ ⁊ alr̃ ꝙ illa iura non loquunt̃ de conuocatiõe simplr̃: si bene ponderent̃: sed magis loquunt̃ de celebratione ipsoꝝ conciliꝝ ꝙ. s. celebrari nec fieri possint nisi papa saltem auctoriçando ⁊ confirmando intersit: qd̃ ꝓbat̃. xvij. di. in. c. synodum. Ibi non potestis regulr̃ facere. ⁊ in. c. regula. ibi sine eius auctoritate concilia fieri nõ debere ⁊c. et in. c. multiꝫ dr̃. Non dẽre absq̃ sententia. Ro. Pontificis. cõcilia celebrari ⁊c. Per que pꝫ non irrationabilr̃ dici debere ꝙ concilium sine papa non debeat nec possit celebrari: cum membra sine suo capite eẽ non possint: vt s̃. diximus: q̃diu tñ caput sanum et non abscissum fuerit aut in hereticã phrenesim vel quasi non inciderit: sed si hereticus eẽt vel cã necessaria subsistente illud conuocare recusaret vel omitteret tũc ꝓculdubio per alios catholicos et fideles chr̃icolas non solum conuocari sed celebrari poterit: put latius i. dicet̃. Hec q̃ ꝯclio ꝓbatur exemplo sanctissimoꝝ Aplõꝝ q nullo principali capite vel maiore conuocante seipsos in concilium congregabant et alios conuocabant cum de negocijs fidei et alijs grauissimis causis ecclesie catholice iudicãdum eẽt: spũscõ eos mouente et cooperante vt ꝓbat̃ Actuũ. vi. in prin. ibi conuocauerunt aũt duodecim multitudinẽ discipuloꝝ ⁊c. Quod qdem a iure quoq̃ alienum non est: q᷑ vt s̃. dicebam quõcunq̃ vna vniuersitas ꝯgregata repiat̃: subsistit ẽt ꝙ a capite vel ab aliquo conuocata nõ fuerit. Et vna pars ipsius aliam absentem conuocat: et quicqd sic congregata facit vꝫ et ꝫ pinde ac si a capite conuocata fuisset vt le. et not. in. l. obseruare. C. de decurio. lib. x. et. ff. quod cuiusq̃ vniuersi. noĩe. l. plane. ff. de tu. et curato. datis ab his. l. si. ff. de decre. ab ordi. facien. l. iij. no. in glo. ex̃ de elec. ꝫ per Inno. ⁊ alios in. c. bone. el ꝧ. de elec. in vi̇. constare de no. ope. nuncia. c. ij. per Archi. lxiij. dist. q̃sto. ⁊ facit tex. in. l. denoĩationum. C. de decurio. lib. x. Ergo cum hmõi concilij conuocatio non fit in capite de suba vniuersitatis. Et in casibus exceptis a gñali regula suprascriptã talis conuocatio non fiat in contẽptum clauium vel apostolici. Sed ad fines

tantum vt fides incontaminata conseruet͂
ecclia scā dei non scandaliçet͂: errores et vi-
cia extirpentur: ac vt virtutes stabiliātur.
Non pōt non concludi et presumi ac pie et
rōnabilr̄ teneri: ꝙ iubente ipso chr̄o qui est
verus sponsus et caput ecclesie nr̄e spiritu
sancto cooperante talis conuocatio et con-
gregatio fieri possit et debeat.
¶ Preterea predicta ēt ꝯcl̄o confirmatur.
Rn̄dendo ad illud magnum fundamentū
et motiuum quo dicebatur ꝙ ista conuoca
tio non pōt spectare ad alium ꝗ̄ ad papā:
q: nemo in vniuerso orbe reperitur qui ha
beat iurisdictionem in ep̄os et superiores
prelatos Reges et principes: quiq; eos cō-
pellere iurisdictionalr̄ possit ꝗ̄ papa: q: vl
tra id qd̄ dcm̄ fuit: circa voluntariā congre
gationem dici ēt pōt ꝙ iste conuocationes
vniuersitatus maxime si sint vniuersitates
approbate. Non sunt proprie iurisdictiona
les citationes: sed potius sunt ꝗ̄dā requisitōes
interpellationes et monitiones vel denun
ciationes: quas facere potest non solum iu-
dex: sed ēt alij de vniuersitate maiores: pa-
res: vel minores qui p̄ntes reperiuntur. Ad
constituen̄. non venientes in mora: ne de
contēptu agere possint ad inuallidan̄. actus
qui fieri contingeret eis non vocatis: licet
pauciores sint: vn̄ dr̄ ꝙ ꝫ vnus tm̄ de vni-
uersitate p̄ns reperiatur: poterit ꝯs alios ab
sentes vocare ad ipsam vniuersitatem et nō
venientes in mora ꝯstituere. Dūmodo po-
stea conueniat maior pars vniuersitatis:
consentiendo tam conuocationi ꝗ̄ his que
gerenda erunt: ar. x. q. ij. hoc ius. et de elec.
cum inter. cus si. sunt. n. huiusmodi vocatio
nes seu denūciationes quales sunt ille que
fiunt venditoribus. ff. de euictio. l. si rem. §.
vlti. l. si dcm̄. §. p̄nte. et l. herennius. extra de
emp. et vēdi. c. si. et qd̄ qui ad l'ram no. In-
no. de elec. cum nobis. in. ij. col. vl̄i. reuoca-
re: quem ēt seq̄tur Hosti. et alij. Et iste qdē
denunciationes occurrente necessitate sem
per fieri possunt ꝑs in. d. c. cum inter vni-
uersas. et in. c. i. de sup. neg. p̄la. no. de accusa.
ꝫ. et de voto in. c. magne et alibi. ¶ Ites si
diceremus ꝙ qñ concilium conuocandum
est contra papam in ipsius facultate sit tm̄
conuocare conciliū vel no. et ꝙ alr̄ conuo
cari non posset. Sequeretur maximum in-
conueniens et absurdum: ꝙ ipse hērēt form̄
ꝓprium auctorare et iudicare cum. s. indi-
caret. concilio opus esse vel non esse contra

se. Quod iura quidē abhorrent. l. i. et l. pu-
pillus. ff. de auctori. tuto. xvij. q. iiij. questi.
de rebus eccle. non alie. cle. si vna. Actio. n.
ꝛ passio in eodem subiecto incōpassibilia
sunt de concer. preben. postulastis. de insti.
c. si. de ver. sig. forus. ¶ Et ꝙ hoc casu cū. s.
contra papam concilium conuocan̄. est: nō
req̄rat͂ eius ꝯsensus: ꝛ ꝙ p alios fieri pos-
sit talis cōuocatio: ꝓbatur a sili per ea que
no. per glo. ꝛ scribentes in. c. irrefragabili. §.
excessus. de offi. ordi. vbi hr̄ ꝙ ꝫ ep̄s in ꝓ-
cessibus criminalibus req̄rere teneat͂ con-
sensum capituli sui: tm̄ si contingat ꝓcessus
per ip̄m formari contra dcm̄ capl'z. Nō te-
net͂ eo casu capl'i consensum req̄rere. Ides
igit͂ dicemus in casu nr̄o per predicta ꝗ̄uis
tutius ꝛ honestius sit pape consensum hoc
quoq; casu req̄rere: prout. I. dicet͂. ¶ Aliter
quoq; dicta ꝯcl̄o legitima ꝛ quasi inconuin
cibili rōne ꝓbari ꝛ sustineri posset: hoc mō
vz. Nemo inficiatur qn̄ conciliū sit iudex
ꝛ s̄. papam vbi de eius heresi tractatur se-
pius allegato. c. si papa. xl. di. ꝛ idem vbi de
eius scismate agit͂. lxxix. di. siquis pecunia.
ꝛ. c. si duo. Quod si hoc conceditur sequit͂
regula: ꝙ iudex an̄ oīa cognoscere dꝫ an sua
sit iurisdictio. de rescrip. super l'ris. ff. siquis
in ius voca. non ie. l. ij. in prin. l. in p̄scriptio
ne. C. si contra ius vel vti. pu. cum si. Nec. d.
casu allegari posset concilium vel iudicem
in ꝓpria cā iudicare: ꝛ sic esse suspectum q:
munus iudicandi potius est onus ꝗ̄ com
modum vt pulchre declarat Abb. Panor.
in. d. c. super l'ris. Ratio aūt huius positio-
nis esse vr̄: q: cui cōmittit͂ cognitio ꝛ deci-
sio cāe principalis: cōmissa ēt cēsentur ipso
iure: oīa illa preambula ꝛ accessoria sine q-
bus ad cognitionem dicte cāe ꝑueniri non
pōt: ꝛ sine quibus cā ipsa expediri non va-
leret hr̄ in. c. i. ꝛ in. c. p̄terea. de offi. deleg. ꝛ
in. l. ij. ff. de iur. om. iudi. vbi per doc. Si er-
go non negatur concilium de causis here-
sis ꝛ scismatis Pape posse cognoscere. Er-
go cum dr̄ ipsum esse hēticum vel scismati-
cum et conciliū ꝑpea nolle conuocare. De
hoc emergenti dubio an sit hēticus vel scis
maticus: tāq̄ȝ de preambulo sine quo ad ta
lem decisionem ꝑueniri non potest cogno-
scere poterit concilium de quo per doc. in
. c. in fidei. de heret. in. vi. ad hoc aūt cogno
scendum: ꝛ ad vidēdum nunqd sua sit iuri-
dictio: perueniri non pōt. Nisi conciliū cō-
gregatum sit. Ergo necessario fateri ops ꝙ
concilium

concilium scipsum et per prelatos qui sunt
de corpore concilij congregari potent. Cus
ista ptās se conuocandi ꝛ congregādi tāq̃
preambulum ptātis sue sibi de mādata fuis
se videat. Qui aliter sine isto necessario ꝑpara-
torio: cā ipsa principalis ab eo expediri non
posset vt de se pꝫ: ꝛ pulchre sentit Bal. in. c.
olim. ad finem de rescri. In allegatiōe quā
posuit ibi: vbi dixit: ꝙ qñcūq̃ tractatur de
cā pape: ꝛ de eius exautoratione non reqrit
eius consensus inhmōi congregatione cō-
cilij: ꝛ dicit ꝙ sic limitabunt iura que ha-
bent. xvij. di. quasi per to. Et dixit Dñicus
de scō Gemi. in. c. pp. el. i. in fi. xviij. dist. ꝙ
in casu necessitatis pñt prelati ꝯgregare con
cilium irreqsito papa. Qd̄ dicit esse notabi
le. Pro congregatione olim facta pisis. Idē
aperte tꝫ Cardi. Zabarel. ꝛ Ab. Panor. in
c. l. ꝫ. de elec. in. iiij. col. Allegans dcm̄ Aug.
in. c. si duo. lxxix. di. vbi dixit not. ꝙ vbi est
discensio inter Papam ꝛ Cardinales cōci
liuꝫ conuocari dꝫ auctoritate Cardinaliu:
Et ꝙ tunc concilium sic bonus vir electus
ꝛ approbatus a canone determinabit ꝛc.
Ex quibus oībus vr̄ concludi posse fm. d.
Feli. in. c. super lris. de rescrip. in. xij. col. in
scda ampliatione ꝙ potestas concilij scipit
a ꝑparatorijs pape reseruatis: ꝛ ꝙ subseque
ter ad ipsuꝫ conciliuꝫ spectet cognoscere de
qualitate criminis qd̄ pape imputatur vt sic
cognoscat an sua sit iurisdictio. Dūmodo
ingt ipse imprimis constet de negligentia
Cardinaliū in congregatione: concilij quo
casu deuoluit ad Imperatores ꝛc. ¶ Et di
xit. d. Petrus de monte i libello suo de po
testate pape. col. xvj. vsi. Quero quōt perso-
ne: ꝙ minor pars eoꝝ qui debent interee
concilio dictis casibus conuocare pōt ma-
iorem ꝛ data talis vocatoꝝ contumacia ꝓ
nundare potest se constituere conciliū gñā-
le ꝛ in se esse eius iurisdictionē ꝛc. ¶ Pro
quaꝝ quidem rationū ꝛ auctoritatū confir
matione facit: ꝫ Feli. vbi. s. solēnis ordo ser-
uatus in concilio constantieñ. in depositio
ne. Jo. xxiij. ꝛ Bñdicti. xiij. posteaq̃. n. ides
Jo. xxiij. concilium conuocasset per bullas
suas: ꝛ demuꝫ tāq̃ sibi conscius aufugisset:
conciliuꝫ impugnando: ꝛ ne celebraretur
quātum poterat resistendo: concilium nihil
ominus ꝛ ipsum Joānem ꝛ alios citando
ꝛ seipsum legitimando se fuisse legitime cō
uocatum ac rite ꝛ recte initiatum ꝛ celebra-
tum declarauit. Et ꝙ ipsa synodus in spū
sancto legitime congregata gñale concilium
faciens ecclīam catholicam militantem re-
presentat ptātemq̃ a chro imediate hꝫ. Cui
quilibet cuiuscunq̃ status vel dignitatis: et
si papalis existat obedire tenet in hijs ma
xime que ptinent ad extirpationem scis ma-
tis. Et reformationem gñalem ecclie dei tā
in capite q̃ꝫ in mēbris. Que declaratio fuit
optima cautella ad tollendas controuersias
supra ꝛ infrascriptas. Et que declaratio hr̄ i
gestis dicti concilij Constantieñ. sessione
prima vsi. ꝛ ꝓ vbi formalr dr̄. Et ꝓ ꝙ ipsa
synodus fuit ꝛ est rite ꝛ iuste conuocata ad
hunc locum ciuitatis Constantieñ. ꝛ silr fa
cte ꝛ rite initiata ꝛ celebrata ꝛc. Et melius
sessione quarta ibi et ꝓ ꝙ ipsa synodus in
spū scō legitime congregata gñale concilium
faciens ecclīam catholicā militantē repñsen-
tans ptātes a chro imediate hꝫ cui qlibet cu
iuscunq̃ status vel dignitatis et si papalis
existat obedire tenet: in hijs q̄ ꝑtinēt ad ex-
tirpationem scismatis ꝛ reformationē gñā-
lem ecclesie dei in capite et in membris ꝛc.
Que pratica valde vtilis iuri et rōni conso-
na oīno seruanda foret in futuris qbuscūq̃
gñalibus concilijs ad tollendas oppositio-
nes et contentiones doctoꝝ et alioꝝ mali-
gnantium ꝛc. Concludit ergo pro p° et ge-
nerali fallētia ad regulam suprascriptā: ꝙ
iminente cā necessaria congregandi conci-
lium: Papa impedito impedimento nālī
et ineuitabili. Puta mortis: carceris: isanie
ꝛc. seu nolēte: recusante: dissimulante: vel ꝓ
crastināte illud congregare: Conuocatio et
congregatio ipsa ad alios ꝑlatos et ꝑncipes
catholicos deuoluit vt. i. dicetur. Ulterius
nō expectato ipsius ꝯsensu vel approbatiōe.
¶ Ex hac aūt gñali fallentia elici pñt et spe
cialr notari sex particulares fallētie: seu sex
spāles et sub alterni casus: quibus in specie
dici poterit concilium conuocari et congre
gari posse. Sine consensu vel approbatione
Pape. Ipso requisito et recusante seu omit
tente et negligente concilium congregare.
Licet. s. de aliqbus in gñe dictum fuerit ꝛc.
¶ Primo igit specialr fallit. d. regula vbi
Papa notorie eēt hereticus: qr vt. s. dixi di-
cto casu congregari pōt conciliū Papa alr
non reqsito: nec consentiente: et rō est: quas
supra assignaui: qr cum concilium gñale sit
epoꝝ orthodoxoꝝ cum alijs catholicis legi
tima congregatio: qd̄ per hereticos et male
sentientes de fide celebrari non potest: cum

tales sint extra misticum corpus ecclie: vt di-
xi in diffinitione concilij. §. in princi. & pbat
de con. dist. i. ecclia. i. q. vij. conuenientibus.
Ibi. heresis separat oem hoiem ab ecclia. &
quasi p to. xxiiij. q. i. c. que dignior. Ibi. vitan
da est hereticorum cõio fugienda eorum synago
ga censet: & in. c. qm vetus. & per to. illas. q.
Ergo qui non sunt orthodoxi & catholici
sed heretici scismatici & ab ecclia diuisi & se-
parati: non solum non pnt nec debent cõci-
lium congregare & illi preesse: sed nec qdem
interesse nisi vt corrigant. Et sic papa cum
sit hereticus: excõicatus & extra ecclesiam posi
tus cum fingat tunc mortuus concilium cõ
uocare non poterit vt caput nec ei interesse
vt membrum: sed ad alios dicta conuocatio
deuolui. ¶ Et rõ rõis esse potest: quia chris
tus deus nr: & virtus spus sci in conciliis adee
& cooperari pie ab vli ecclesia credit. Iuxta.
illud Matth. xviij. vbicumqz fuerint duo
vel tres congregati in noie meo in medio
eorum sum &c. Et illud Actuu. xv. visum est
eni spuisancto & nobis. ¶ Sed spusanctus
extra vnitatem & congregationem vnius fi
dei non accipit. xxiiij. q. i. loqtur dns. Nec
ligandi aut soluendi alios ptatem hz: qui ec
clesie vnitatem non tz. c. oibus consideratis
ea. ca. & q. Ergo non mirum si dicto casu non
expectat eius ɔsensus sed ab aliis ɔuocat.
¶ Scdo fallit gnalr vbicumqz conciliu con
tra Papam: pp eius delictum congregandu
foret quia dicto casu non est expectandus nec
regrendus eius consensus vt dixit & decidit
Bal. in. c. cum olim. circa fi. in ver. idem ait
de rescrip. sed tali casu congregatio ipsa spe
ctabit ad Cardinales. Per que df fm. d.
Alexadrinu in. c. synodu. xvij. di. in. i. colu.
quia vbi papa eet notorie criminosus & gra-
uibus criminibus irretitus: talr quia vniuer
sam ecclesiam scandalizaret: & monitus nol-
let se corrigere. Nec esset spes de sua corre-
ctione: hoc casu vt dicit ipse concilium con
tra ipm pcedere posset. Quod tn dicit se in
telligere non ad iudicandum sed admonen-
dum eum & inducendu ad correctionem: quia
inqt ipse a nemine excepta ca heresis iudica-
ri potest. xl. di. si papa. Et de hoc articulo se
remittit ad id qd scribit. xv. di. i. prin. & ita
se saluare asserit. glo. no. in. d. c. si papa. Cir-
ca qd p nuc non insto: quia ventilabit. Tan. r.
ppter hoc a concilio iudicari & condenari
& nunqd pp hoc concilium conuocari por-
sitcum de causis pp quas concilium cõuo
cari possit diceremus: quo ad cõuocatiões
tn dicit idem. d. Alexandrinus vbi. §. e: pe-
ctandum non ee quia per eum concilium cõ-
gregetur: nihil allegat sed vltra glo. in. d. c.
si papa. & q ibi not. adduci potest ad h tex.
in. c. mandastis. ij. q. v. & tex. in. c. auditum.
ea. ca. & q. vbi ad lram df. Auditum est
fratres charissimi. Qualr mali hoies gra-
uia crimina in me confixerunt &c. Et facit
qd dici consueuit: quia lz aliquo casu consen-
sus prelati requirat vt est videre in. c. cam
que de iudi. tn si agendu sit cõtra ipm pre-
latum eius consensus nõ regritur ,put tra
ditur per doc. in. c. edoceri de rescrip. no. p
glo. ij. q. vij. in. c. cum pastoris. & facit qd po
nitur in glo. magna. in fi. in. l. cum non so-
lum. C. de bo. que libe.
¶ Fallit tertio vbi Papa eet senio & decre
pita etate confectus. Uel vbi eet delirus: in
sanus: furiosus: stupidus. mētecaptus: mu-
tus: vel alias sedi aplice ,pfus inutilis. Uel
vbi Papa papatui renunciasset de renun-
cia. c. i. li. vj. & tn sedem aplicam occuparet.
Quia his oibus casibus concilium non ab
ipso papa seu itruso & asserto Papa sed ab
aliis conuocari. foret vbi deliberadu occur
reret. An Papa ille inutilis vt i priorbus
casibus amoueri: an potius ei coadiutor vel
gubernator dari deberet. de cleri. egro. c. i.
lib. vj. Ita et sentit: imo expsse dicit. d. Io.
de Turre cre. in summa sua de ptate ecclie.
lib. iij. c. viij. quem et refert & seqtur ide. d.
Alexandrinus in. d. c. synodum. xvij. di. in
.ij. col. vsi. si autem non eet sane mentis. &c.
Et hac eande sniam posuit ante eos. Hug.
,put ibi refert Archi. in. c. si duo. lj. xix. di. re
fert & seqtur. Abb. panor. in. c. lz de euitan-
da. de elec. in. iij. & iiij. col. Et dicit quia illud
dictum Hugotionis multum fuit allegatu
in illa congregatione concilij qd alias pisis
& constantie celebratum fuit: in quo duo de
papatu contendebant. Et dictis casibus cõ
uocationes concilij fieri debere per Cardi-
nalium collegium asserit. Et ita practicatus
fuisse dicit in dicto ɔcilio Pisano. In quo
Cardinales primitus Pisis conuenientes
scripserant aduersus principes: & plato or
bis. Et p hoc facit fm eos quia ex quo electio
pape ptinet ad Cardinales: ergo oia p que
peruenit ad electionem vnici: veri & vtilis
pastoris sede aplica vacante vel quasi debet
ad eos pertinere. ar. in. c. prudentia. & in. c.
preterea. de offi. dele. in. l. ad rem mobiles. ff.
de ,pcu.

de pcu z in.l.cui iurisdictio.ff. de iuris. oi. iudi. ¶ Et si diceretur q Cardinales se impedire non possint de elec. Pape vel ptinétibus ad illam:nisi sede aplica vere p mortem.s.Ro.Pontificis vacante. Rñderi forte posset:q vbi est eadem ratio ds eē idem ius z idem iudicium.v.di.ad eius do.iiij. di.deniqz.de trãsla.pla.inter corporalia: cũ de silibus idem sit iudicium.Lex.n.disponens vno casu aliquid ad aliquem finem. Idem z in alio disponere intelligitur glo. est que cõiter approbatur. in.l.siquis seruo persuaserit.C.de furtis. Sed paria sunt Papam mortuum eē z non hēre:vel hēre eius psus inutilem z inhabilem ad papatum. d.c.inter corporalia qd bene sentire vr glo. in cle.ne Romani.de elec.in versi. quouis modo vbi mortem pontificis nãlem parificat:infirmitati vel furori eiusdem vel cus recedit z non vult officium exercere z ides et apertius in.d.glo.in versi.moriente. Ergo quocunqz modo vacet sedes apostolica Cardinales de electione pontificis et preambulis ptinétibus ad illam sine quibus expediri non posent se impedient zc.

¶ Fallit quarto p predicta vbi sedes apostolica ēt per mortem vacaret et tanta perplexitas:Contentio: Seditio: et altercatio oriretur inter Cardinales: Principibus chrĩanis eisdem diuersimode assistẽtibus q nullo modo poss eēt eos.p canonica electione vnius Pontificis Ro. concordare. Tunc.n.concilium per alios quoqz congregari posset et deberet:vt sentiunt doc.Maxime Pet.de anch.et Jo. de imo. in cle.ne romani.de elec.vbi in simili dicũt q si cēs Cardinales mortui eēnt concilium gñale mortuo papa cõuocari deberet pro electiõe pape:lz alij dixerunt talem electionē ad clerum Ro.tunc deuolui: sed primam partes tz et sequitur.d. Alexandrinus in.d.c.synodũ.i.ij.col.vĩi. Adde ēt q si sede vacãte zc. Et latius vẽtilabitur.J.in trac. Quibus ex causis congregari valeat generale concilium.versi.tertia causa.

¶ Fallit quinto vbi scisma eēt in ecclesia: et duo vel plures contenderent de papatu. Quia qlibet ipsoz pretẽderet se papam eē: nec cedere vellet aut concilius congregare: put qñqz accidit tpe Urbani.vj. quo octo Cardinales Galli alium pontificem ques Clementem septimum nuncupauere creauerunt. Sumpta occasione q idem Urbanus per impressionem populi Ro.creatus fuisset.lxxix.di.siqs pecunia. d quo scismate ad longum disputauit.Bal.in trac ques posuit post rubricam.C.siqs aliquē testa.p hibu.et.d.Cardi.Zaba.in tra. seu consilio. d.et post lecturam.c.lz de eutanda.de elec. vbi ponit sex aut septem modos.puidendi q dicto casu scisma tollatur. Ita vt vnicus Apostolicus sit et ibi per multas ratiões vterqz ipsoz concludit concilius gñale per Cardinales et alios cõgregañ.eē ipsis scismaticis conuocare recusantibus ad qd faciunt que dicta fuere.J.in gñali fallentia:z in prima fallentia speciali cum.s.Papa est hereticus. Idem quoqz dõm eēt fm predicta vbi esset vnicus papa scismaticus:z qui in ecclesia dei scisma confoueret .put.J.latius apparebit:cum de causis pp quas conciliũ congregari põt tractabimus. Ad predictã autem limitationem comprobandam sufficiat pro nunc.tex.cum apparatu suo. in.c.si duo.lxxix.di.cum concor.zc.

¶ Fallit sexto z vltimo. Ubi Cardinales: Imperator z prelati ecclie seu maior z sanior pars catholicoz ex aliquo dlicto Pape: vel alioz pp qd ecclesia ipsa scandaliçaret. Premonuissent papaz opus eē concilio generali. Et papa hoc negaret:vel vbi catholici saltem aliqui ex maioribus z grauioribus prelatis z catholicis dicerent crimen pape eē heresim z ipse papa id negaret. Et super hoc dubio eēt contentio: qz tunc ēt si papa qstiõcunqz vnicus z in possessione papatus exñs recusaret conuocare concilium. Nihilominus ab alijs posset sine consensu pape. Per rõnes z iura de qbus.J.congregari:qz.s.iudex cause preparate ē etiã iudex cause preparantis cum ante oĩa cognoscere: habeat nunqd sua sit iurisdictio.ff.de iudi. l.siqs ex aliena.ex̃ de rescrip.super lr̃is vbi per Panor.z alios z per Bart. z legistas. in.l.prescriptione.C.si cõtra ius vel vtili.publi.Probat̃ i.c.si iudex laycus.de sen. excõ. in.vj.vbi hr̃ q cus dubitat̃ an aliquis q detẽtus est a iudice layco sit clicus vel nõ. Iudex ecclesiasticus.qui est iudex clici:non aũt iudex laycus de hoc dubio cognoscet. Ergo in .pposito:sicut concilium est iudex. pape heretici z iudicat ipm pro heresi. Ita etias erit iudex ad cognoscẽdũ nunqd tale crimē qd opponit̃ pape que est cã preparans eius iudicium sit hereticum nec ne. Item nũqd pro tali crimine sit opus ꝯcilio nec ne. Ita

determinat Petrus de monte in trac. suo
de ptãte pape: z concilij. §. vj. quero quot p-
sone. Et latius Feli. in. d. c. super litis. in. xj.
col. vsi. an sua sit iurisdictio. vbi per aliqua
iura de qbus ibi per eum dicit posse infer-
ri z queri. Atq sicut concilium est iudex cõ
petens vbi agit de crimine pape saltem qli
ficato iuxta. tex. glo. z no. in. c. si papa. xl. di.
Ita sit etiam iudex cõpetens in cognoscen-
do an crimen qd opponit pape sit tale qua
le eẽ ops vt concilium iudicare possit. Et
concludẽdo pro parte affirmatiua adducit
regulam de qua. s. vz. q iudex cause prepara
te est ẽt iudex cause pparantis. l. ordinarij.
versi. ab eo iudice. C. de rei ven. l. minor i si.
prin. ff. de euic. Pro quo bene facit qd volu-
it Archi. z alij in alle. c. si papa. z in. c. in si-
dei. vbi concludunt concilium eẽ iudicem
z cognoscere posse nõ minus de occulta he
resi pape q̃ de manifesta. Et nunqd illa sit
heresis vel non: facit qd dixit Abb. Panor.
in. c. si clicus de fo cõpe. in. viij. col. vsic. sed
tu dic: q qñ iudex nõ hz cognoscere nisi su-
per certa qualitate delicti. Puta s. crimine
notorio vt dicimus: de conseruatore de of.
dele. c. vlti. lib. vj. Si negat qualitas super
qua fundatur eius iurisdictio. Puta qr dr
tale delictum non eẽ notorium tunc iudex
qui cognoscere hz de principali si tale erit:
cognoscet ẽt de ista qualitate tanq̃ de ppa-
rante: z ita pcedit glosa in. c. i. de offi. dele.
z glo. in. c. accusatus. de hereti. in. vj. vbi dr
q inquisitor heretice prauitatis: non potest
cognoscere de diuinationibus nisi sapiant
manifestam heresim. Et tñ de hac qualita-
te vz nunqd sapiant manifestam heresis co-
gnoscet tanq̃ de cã preparante: nisi forte ta
lis cã eẽt notoria vt prosequit Geminia.
in. d. c. accusatus. Per que de primo ad vl-
timum ps concilium cognoscere dictis ca-
sibus an sua sit iurisdictio: z pñr congregã
dum per alios eẽ: cum alr ad hoc vltimus
cognitionis iudicium perueniri non possit
vt dcñ fuit ar. op. de offi. delega. c. i. iuncta
eius glo. fi. c. preterea. c. significasti. z. c. pru-
dentiam. in fi. cum suis concor.

¶ Post hec igitur pro expeditione huius
articuli. De tribus querendum eẽ videt.

¶ Primo ad quem seu ad quos dictis ca
sibus spectet conuocare generale concilium.

¶ Scdo qs modus i ɔuocãdo suari dẽat.

¶ Tertio quid agendum sit. si papa se hu-
iusmodi congregationi opponat. Penas z

cẽsuras ecclasticas fulminãdo ɔtra ɔuocã-
tes: z ad talẽ ɔuocatões ad ɔciliũ pficiscẽtes

¶ Quo ad primum quesitum nõnulli do-
ctores non parue auctoritatis z iuris: z an
tiquoꝝ conciliorꝝ exemplis: inherentes di-
cere z arguere voluerunt. q Papa recusan
te ɔcilium gñale cõuocare. Hec conuocatio
primo loco ad Imperatores deuoluit: cũ ipi-
us auctoritas atq ptãs sit subsidiaria z cõ
uertibilis cum auctoritate potestate Pape:
saltem in his que iurisdictionis sunt: qr sic
papa Imperatoris defectum supplet. de fo. cõ
pe. l. z ex suscepto. cum si. ita z ecõtra. Prout
manifeste colligit z pbari vr exemplo con-
ciliorꝝ antiquorꝝ: que in defectum z pp ipo-
tentiam pape conuocata fuerunt auctoritate
Imperatorꝝ: cum tunc non daret facultas põ
tificibus maximis congregandaꝝ z docen
daꝝ plebium chricolaꝝ. xv. di. canones. Vñ
inqunt: Constantinus primã Nicenã syno
dum ɔgregari iussit. Eiqz pfuit: ac multorꝝ
in ea qrelas audiuit. xij. q. i. futuram ecclias.
ver. idem vero presidens z hr in. d. c. cano-
nes. versi. haꝝ prior. z. xj. q. i. cõtinua. vbi dr
q Constantinus Imperator presidens in scã
synodo que apud Nicenã ɔgregata est mul-
torꝝ querelas audiuit zc. Scdam vo in vrbe
Constantinopolitana Gratianus z Theo-
dosius ɔuocarunt. Tertiam Theodosius iu
nior ɔ Nestorius in Epheso. Quartã Mar
tianus ɔtra Euticẽ in Calcedone. Quintã
item Cõstãtinopolitanam Iustinianus cõ-
tra Theodorꝝ Mesochemõ. Sextã in vrbe
Constãtinopolitana Constantinus Alter.
contra Macharium Antiochenus epm cõ-
uocasse legunt: put s. copiosius apparet i an
notatione diuersorꝝ ɔciliorꝝ: z hr. xvj. dist. c.
Prima aũt synodus. in. c. habeo librꝝ. in. c.
qm. z i. c. sexta synodus z Theodoricus rex
epos ɔgregauit in vrbe ad ɔcilius. xvij. di. §.
hinc ẽt. ibi cu auctoritas Theodorici regis
ex diuersis puincijs ad vrbem Ro. sacerdo
tes ɔuenire pcepisset vt sci cõcilium indi-
caret zc. Ecce ergo q Imperator supplebat
vices z defectum Pape in cõuocatione cõ
ciliorꝝ gñalium. Papa non valente vel ne-
gligente illa conuocare. ¶ Qd qdem rõne
non caret: qr cu Imperator sit ecclesie z fidei
catholice aduocatus vt hr in. c. venerabiles.
de elec. z ad ipm spectet fidẽ ecclamqz tue-
ri: z exaltare. cle. ne romani. de iureiur. z in
zc. tibi dño. lxiij. di. intm. q a papa de here-
si suspecto: exigere põt z ipz interrogare: qd
sentiat

sentiat de fide: ꝛ ꝙ declaret ꝓfiteaturq; fidē
quam tz.xxv.q.i.sattagēdum. vbi dixit Ar-
chi. Post laur. ꝙ papa tenet̄ rn̄dere ꝺ hoc.
Quia si suspectus eēt de heresi ꝯtumaciq;
occulta accusari posset. Item cum ipsius im
peratoris intersit ꝙ pax ac vnitas fidei chri
stiane seruet̄: non solum in vrbe sed in toto
orbe. ar. in.l. ꝯgruit.ff. de offi. presi. ꝛ in.l.i.§.
qui es.ff. de offi. pref. vrbis. xcvi. di. Nos ad
fidem. ꝛ cum sit summus princeps s. oēs re
ges ꝛ principes chr̄ianos. vij.q.i. in apibus.
Cumq; hēat oēs mundi nationes subie. xi.
q.i.§. hec si quis. vñ. volumus. Sitq; totius
mundi princeps ꝛ dn̄s. ff. ad legem rodi. de
iactu.l. deprecatio. ꝛ in eius ptāte sint oēs ꝓ
uincie. lxiij. di. hadrianus ꝛ oīa que sunt in
vniuerso orbe. viij. dist. quo iur̄. xxiij.q. viij:
conuenior. C. de quadri ꝑscrip.l. bene a zeno-
ne. Item cum Impator sit potissimum ꝛ
principale membrum concilij post papam
in quo iure ꝓprio īteresse pōt ꝛ dz. Marie
vbi de fide agit̄. xcvj. di. nos ad fides. Ibi in
teresse volumus. Non mir̄ si dr̄ ꝙ ad ipm,
qui inter chr̄ianos oēs post papam maior
est hmōi concilij congregatio spectet. Deus
enim fecit duo magna luminaria in firma
mēto celi luminare maius ꝛ luminare mi-
nus: ꝛ in firmamento eccl̄ie vlis fecit etiā
deus duo magna luminaria idest duas in
stituit dignitates: que sunt pontificalis au-
ctoritas ꝛ regalis potestas vt dicit tex. for-
malis in.c. solite. de maio. ꝛ obe. Ergo defi
ciente luminari maiore qḋ preest diei: lumi
nare minus qḋ ꝑest nocti supplet vices ma
ioris. Ad quam conclusionē bene conueni
unt que s. dicta fuere ꝛ que no. per Inno. ꝛ
doc. in.c.i. de maio. ꝛ obe. in.c. cum oēs. de
consti. in.c.i. de his que fi. a maio. par. capi.
ꝛ per Bar. ꝛ legistas. in.l. oēs ppli. ff. de iust.
ꝛ iur. in.l.i.ff. de albo. scriben. ꝛ per Bal. ꝛ
alios in.l. obseruare. C. de decurio. lib. x. qui-
bus in locis ꝛ alibi cōiter cōcludit̄: ꝙ vbi-
cunq; capl'z ecclesie cathedralis seu alia vni
uersitas hz caput suum: qḋ eidem presideat
ad illud tāq; ad maiorem ꝛ digniorem re-
gulr̄ spectat capl'z vel vniuersitatem ipsam
cōuocare: seu quatenus hoc non sit: cessante
consuetudine vel priuilegio. Ad maiorē di-
gniores vel antiquiorē de vniuersitate: pro
quo allegat̄. ff. de fide instr. l. fi. ff. de albo. scri
ben.l.i. xvij. di.§. fi. vbi hr̄ ꝙ seruandus ē or-
do in prelationibus ꝛ honoribus deferen-
dis. Cum igit̄ clarꝫ sit impatorem dignio-
rem ꝛ maiorē esse: in eccl̄ia ista catholicoꝝ
post papam. Ergo ad ipm: papa recusante
vel negligente ꝑmo loco deuolui dz gn̄alis
concilij cōuocatio. ꝛc. Pro ista parte argu-
it. Cardi. Zaba. in.d. suo tra. scismatis sub
d. suo consilio. cl. ꝛ extra de elec. post. c. licet.
Incipit. Unitatem eccl̄ie ꝛc. in. iiij. q. Et di
cit ꝙ quocunq; casu papa vel Cardinales
non sint concordes in conuocando ꝛ non
conuocent dictum concilium vbi opus est
ꝙ talis conuocatio ad Imperatorem spe-
ctat. Et de hoc dicit videri casum. lxv. dist.
c. fi. vbi hr̄ ꝙ negligente illo ad quē deuol-
uitur congregatio vicinoꝝ epoꝝ ꝓ ordinā
dis epis locoꝝ, ꝙ ipsi populi conuocant cō
uicinos epos: sed Impator represītat totum
ppl'z chr̄ianum cum in eum translata sit iu
risdictio ꝛ ptās orbis. ff. de ori. iur.l.ij.§. no-
uissime. C. de veteri iur. enucle an.l.i.§. cum
enim. Ergo inquit ipse deficientibus illis
ad quem primarie spectat. Idem Impera-
tor loco ipsoꝝ succedet ꝛ concilium conuo-
cabit. Et sic. ω. reuolabit ad. A. ꝗ extremi
tas retrahit̄ ad principium. Nam a princi-
pio imperatoris vt dictum fuit s. conuoca-
bant concilia: lz postmodum hec ptās fue-
rit reseruata pape. Et ita deficiente ꝑuile-
giato res de facili reuertit̄ ad nām suam.l.
di. ferrū. nec ē alius magis idoneus dei mi
nister ad obuiandū periculis fidei ꝛ eccl̄ie
ꝙ sit imperator qui est aduocatus ꝛ defen
sor eccl̄ie: cui male patrocinaret̄: si eam per-
mitteret labi in heresis: ꝛ quāq; dici vt in-
quit Cardinalis vbi s. hoc fortasse non ha-
beant gratum ꝙ si lz Impator in his se in
tromittat: tñ credendū est ꝙ boni clici ꝛ fi-
deles layci hoc hērent acceptum videntes
ꝙ papa ꝛ Cardinales hoc negligerent: vel
nullam facerent congregationem: nulla cā
rōnabili moti. Nec quēpiaꝫ moueat: dicit
ipse. Cardi. ꝙ Imperator sit laycus ꝛ ꝙ ꝓ
pterea sit inconueniens ꝙ layci de clericis
vel eoꝝ negociis se impediant: ꝗ layci non
simplr̄ ꝛ indistincte ꝓhibentur se impedi-
re vel iudicare de causis ꝛ negociis clerico-
rum sed regulr̄. Ubi igit̄ spālis ratio subest
secus est: ꝗ layci ratione dictāte vel necessi
tate vrgente de negociis ꝛ causis clericoꝝ
bene se impediant: sicut diximus eos se im
pedire ratione feudi. de for. compe. verꝫ. de
appel. romana.§. dz. li. vj. cum eo qḋ ibi no.
in glo. sed hoc casu non modo subest rō spe
cialis: sed spālissima ꝛ necessitas vrgentissi

ma. Ne. s. fides catholica ruat: que nimiũ periclitari posset nisi per viã concilij puide ret ꝛc. ¶ Posset ẽt alr quoq; rñderi: ꝙ hu iusmodi conuocatio ad concilium saltẽ q̃n fit per inferiores pape. Non fit ꝓprie iuris dictionalis citatio: sed potius q̃dam inter pellatio requisitio ꝛ denunciatio. vt supra dixi in alio ꝓposito: que denunciationes oc currente necessitate fieri pñt semper ẽt per non hñtes iurisdictionem in eos qbus de nunciat̃ vt hr̃ in. c. inter vniuersas de elec. ꝛ in. c. i. de sup. neg. prela. no. de accusa. licet. ꝛ in. c. magne de voto. Ergo licet suppone remus Jmperatorem nullas hr̃e iurisdictio nem in prelatos ꝛ clericos vocandos: tñ vo care eos posset ad concilium modo ꝓmisso. Ad ꝙ plati ipsi q̀ oĩno ꝓficisci tenẽrent: saltẽ respectu iurí. Q̀ recipiũt in eorꝫ ordinatio nibus de iureiurã. Ego. N. vbi iurant indi stincte ire ad concilium cum vocati fuerint. Nec ibi dr̃ magis si vocaret̃ a Papa q̃ȝ ab Jmpatore vel ab alio, ꝛ sic nõ obstaret mo tiuum: de quo. s. Licet Jo. glosator sustinẽdo rñsionẽ. d. Card. eam firmare videat̃. xxiij. q. v. principes. vbi ponit aliquos casus in quibus layci multiplicem habent ptãtem ꝛ iurisdictionem intra ecclĩam ꝛ inter eos q sunt de ecclesia per illum tex. ꝛ inter cetera dicit quo ad ꝓpositum nrm̃: ꝙ vbicumq; ec clesiastica ptãs deficit: ꝙ layci supplent eius defectum: ꝛ potestatẽ ipsius exercẽt. Q̀ ni hilominus intellr̃ in patrocinãdo. s. sed nõ iudicãdo vel iurisdcõnẽ i clicos exercẽdo.

¶ Contra hoc aũt insurgũt doctores: ꝛ ꝓ sertim Bal. in tra. de scismate seu in allega tione quã posuit post. c. olim de rescrip. Jn cipit nouissime. Mccccvij. Rex francorũ subtraxit obedientiã dño Bñdicto: q̃ tãq̃ȝ obstinatus nolebat se supponere cõcilio ꝛc. Et dicit ꝙ lȝ Jmpator olim curaret scisma ꝛ cõgregaret concilium: eiq; interesset. lxxix. di. si duo. in suprascrip. vbi Honorius Jm perator loqtur: tñ ꝙ hodie ãmisit fasces: q̃ reges subtraxerunt ei obedientiam: ꝛ ppea ĩqt ipse concilium formatum ꝛ essentiatũ seu canonicum de iure nõ põt Jmpator fa cere nec ei ꝓsidere: lȝ q̃ȝdam congregationẽ facti: que potius dr̃ cõnẽticula facer̃ possit. Et rñdendo ad ꝓmissa que fuerunt pro im peratore inducta: distingue (ĩqt ipse) tpa ꝛ ꝯcordabis scripturas. Duo. n. quo ad hoc in ecclĩa sunt tpa. Primum q̃n ecclesia parꝫ militabat ꝛ parꝫ poterat per se solas. Et tũc

pp eius impotentiã multa priuilegia ꝯtulit impatoribus: q̃ postea rationabilr eis sunt sublata. Q̀ colligit: lxiij. di. nullus laycorꝫ. in. c. hadrianus. el. i. in. c. ego ludouicus. ꝛ in. c. tibi dño. Jũctis sequit̃. ars. c. hadrianus. el. ij. ꝛ. c. in synodo. ꝛ. c. bene q̃dem. xcvj. di. cum multis seq. caplis. Scõs võ tp̃s fuit de inde cum ecclesia militans plus cepit posse q̃ȝ impium tpale. Jn isto ergo: ꝛ multo mĩ nus in nouissimis tpibus etatis nr̃e impa tor non põt fm eũ ius dicere Rome. Nec in regnis illis citare. que sibi non obediunt q̃ quo ad obedientiã inspicitur possessio: ꝛ non merꝫ ius. C. de sum. tri. ꝛ fide catho. l. i. vnde seqtur dicit ipse: ꝙ Jmperator nõ po test ꝯuocare gñale cõcilium: nec in vrbe que hoc hȝ de iure capitis. ff. de religio. l. cum in diuersis: nec ẽt alibi. De iure aut̃ de facto: põt ꝯuocare clerꝫ Roma. vel eũ q est caput cleri totius mundi. ar. ff. de legi. l. de qbus. Nec clerꝫ regni Iberie: ꝛ Sicilie: vt cle. pa storalis. de re. iudi. Nec clerꝫ Francie q̃ illõ regnum: nullo iure subest Jmpatori loquẽ do fm nouam ecclĩam vt no. in. c. q̀ cleri cis de foe. compe. ꝛ. lxiij. di. hadrianus. nec in alijs silibus regnis ꝛc. ¶ Et lȝ ad ista iu ra ꝛ motiua Bal. rñderi posset: ꝙ nullus dicit ꝙ Jmpator iurisdictiõalr citare pos sit prelatos ꝛ clericos ad conciliũ: sed ꝙ pa pa negligente vel recusante: ipse supplere ha beat vices ꝛ defectum: vocando ꝛ denũciã do: q̃ ipsimet prelati virtute iurĩ venire te nentur: vt. s. dixi. Tñ pro opinione Bal. facĩ q̃ illamet iura que inducuntur pro Jmpa tore de qbus. s. se ipsa limitant. Dum dicũt vel innuunt ꝙ concilia illa que ab impato ribus ꝯuocata fuere pp impotentiam eccl̃ie in adiutorium Ro. Pontificis: vel ipsis iu bentibus: interpellantibus: regrẽtibus: seu ipsis approbantibus ꝛ consentientibus: cõ gregata fuerunt. Q̀ q̃dem ꝓbari maxime vr̃. ij. q. v. mandastis. Jbi. ꝙ audiens ꝛ Va lentinianus Augustus. Nr̃a auctoritate sy nodum ꝯgregari iussit ꝛ. xvj. di. quasi p to. q̀ ẽt colligitur ex tex. in. c. sexta synodus: q prima facie pro parte imperatoris facere vi detur. Jbi. exequente pijssimo principe Cõ stantino: intra palatium suum: simulq; le gatis aplice sedis: ꝛ epis. cl. residẽtibus ꝛc. Apparet igitur ex isto tex. pp verbum exe quente declarationem vel mandatum de exequendo ꝓcessisse. Maxime q̃ legati sedis apostolice ꝓfuerunt, dcm̃ concilium mãda

to ac

to ac iussu Pape Agathonis conuocatum
fuit: Constantino imperatore exequēte. Nō
sit ꝙ Constantinus propria auctoritate
illud ꝯuocauerit: subdit igitur Bald. vbi s.
ꝙ imminente casu ꝛ necessitate congregā-
di conciliū. Et Papa nolente seu recusan-
te illud congregare ꝓut s. dcm̄ fuit. Nō im
perator sed Cardinales illud ꝯgregare de-
bent: put determinat Hug. expresse. in .c. si
duo. lxxix. di. vbi no. dixit qđ existente discē
sione inter Papam ꝛ Cardinales conciliū
conuocari dꝫ auctoritate Cardinaliū: ꝛ tūc
concilium: sicut bonus vir: electus ꝛ appro
batus a canone determinabit: subdit ēt qđ
dicto casu sufficit maior pars Cardinaliū.
ar. ff. ad municipales. l. qđ maior pars: imo
inquit ipse maior pars Cardinalium p̄nti
um sufficit. Si saltem due partes sint p̄n-
tes. ff. qđ cuiusqꝫ vniuer. noīe. l. si nulli. Nō
obstat dicit ipse tex. in .c. lꝫ de euitanda. de
ele. qꝛ hic non sumus in electione Pape: de
qua loqtur ille tex. sed sumus in concilij cō
gregatione. Addit ēt qđ ad conciliū gene-
rale de necessitate nō sunt vocādi: nisi epi:
vt no. Inno. in .c. graue. de ꝑben. ꝛ dicet. s.
in loco ꝓprio. ꝛ ꝑ ꝑdcā infert ides Bal. ibi
ꝙ Cardinales epi sunt illi ad quos ꝑncipa
liter ptinet concilij cōuocatio. ar. xxiij. dist.
in noīe dn̄i. Sed postea subiungit: ꝛ bn̄ ꝙ
Cardinales non ꝯuocant concilium vt sin
guli sed vt collegium: Qđ qdem Cardina
lium collegium maius est: q̄ȝ aliqs singula
ris eps vel patriarcha: lꝫ negandum non sit
qn Cardinales Epi ēt vt singulares sint in
concilio alijs ꝑstantiores. Item non est in-
quit ipse negandum quin qlibet singularis
Cardinalis: Et Diaconus vel subdiaconus
sit maior epo Florētino vel Perusino. ar.
in. l. vnica. C. de ꝑpo. labor. ibi. Quos nr̄i la
teris comitatus illustrat ꝛc. Et in hac cōci-
lij cōgregatione: que fieret per Cardinales:
non reqritur s̄m eum auctoritas eius qui
ꝑtēdit se eē papā. Quia tractatur de sua ex
auctoratione ꝛ de causa propria ꝛc.

¶ Ista Hugotionis sn̄ia de qua per Bal.
vbi s. ꝙ. r. congregatio concilij ad collegiū
dn̄oꝝ Cardinalium primo loco deuoluat.
vbi concilio oīno opus est: ꝛ papa interpel
latus illud facere recusat: negligit: vel dissi-
mulat. Oēs fere doctores de hac m̄a scribē
tes: in cōem quasi opinionem traxit. Quā
uis nec Hugo. nec doc. ipsi iura aliqua hoc
specialr ꝛ indiuidue ꝓbantia allegent. Nec
preteritoꝝ conciliorꝝ exemplis inuenī. Sed
arguendo tm̄ a sili ab vtili ꝛ honesto: iura
in silibus casibus gn̄alr loquentia inducūt
inferentes ꝙ collegium Cardinalium de-
fectum Pape primo loco supplere dꝫ. Et ꝓ
pterea hac forte auctoritate ꝛ ꝯsyderatione
motus Cardi. Zaba. in .d. suo tra. scismatis
in .iij. q. supponendo casum: tunc forte i fa-
cti contingentia occurrētem. Ubi. s. duo de
papatu contendunt: siue sint siue non sint
in possessione papatus: vel quasi: ꝛ nolunt
concilium congregare: ad qđ qdes oīno spe
ctat iudicare. Quis ipsoꝝ sit verus Papa.
Quis eoꝝ intrusus sit: apostaticus vel an-
tipapa: seu vtrum ambo ꝯtendentes deijci
endi ꝛ de trono pontificali deturbandi ꝛ
expellendi veniant: vt alter vnicus ꝛ verus
papa eidē sedi ꝑficiat. lxxix. di. si duo forte.
iuncta eius prima glo. Dixit ꝙ tunc collegi
um Cardinalium congregabit concilium.
Quia cum sint in possessione eligendi pa-
pam. de elec. lꝫ in .c. vbi periculum. eo. ti. lib.
vj. cle. ne Romani. eo. ti. ꝛ. xxiij. di. in noīe
dn̄i. Consequenter ad eos spectant oīa que
electionem concernunt: vel sunt ad electio-
nē ꝯn̄tia. de elec. vt preterite. ꝛ .c. cupiētes. §.
ad hoc. ꝛ §. si vero. lib. vj. Pro hoc. lxv. di. c.
si. ꝛ qđ ibi no. in glo. in ver. argm̄. Nā hoc
casu inquit ipse: non subest remediū vt de
putet̄ visitator ecclie Ro. vacanti: quo casu
ipse visitator tales vocationē faceret. Quē-
admodum si deputaret̄ ecclesie. Metropo-
litane: qꝛ tunc conuocādi sunt cōprouincia-
les epi: per ipm visitatorem: vt no. Arch. s.
vij. q. i. pontifices. ꝛ facit. lxvj. di. obitum. ꝛ
.c. si. ꝛ de elec. c. is cui. lib. vj. sed respectu ec-
clesie Ro. non est qui talem visitatorem de
putet: qꝛ talis ptās remanet penes collegi-
um ꝛc. Ibi etiam rn̄d. ad contrarium qđ
contra tex. in .d. cle. ne romani §. irritum mo-
net̄. Et demum dicit ꝙ si cōtingeret ꝙ col
legium Cardinalium dicto casu non con-
cordaret in ipsa conuocatione concilij: vel
ex quacunqꝫ causa nollet: aut non faceret di
ctam conuocationem: ꝙ tunc talis conuo-
catio ad impatores deuoluet̄. Et de hoc vꝫ
casus s̄m eum in .c. si. lxv. di. vbi negligente
illo ad quem deuoluit̄ cōgregatio: vicinoꝝ
epoꝝ pro ordinandis epis locoꝝ ipsi popu
li conuocant dictos vicinos epos. Sed im
perator repn̄tat p̄p̄l'ꝫ chr̄ianum: cum in ipꝫ
sit translata oīs iurisdictio ꝛ ptās vniuer-
si orbis. ff. đ ori. iur. l. ij. §. nouissime. C. de iur.

vete.enucle.l.i.§.cum enim. Ergo loco ipsoꝝ
ppiꝰ ipse imperator hs supplere defectus
ipsoꝝ Cardinalium:ꝛ sic eoꝝ loco cõuoca-
re concilium. Et ita. ꝯ. reuolabit ad. A.ꝛc.
prout dictum quoqꝫ fuit.s. ¶ Hanc miam
Zabarelle ꝛ oĩa fere eius verba: sequit̃ Pe
trus de monte in libello suo de ptãte pape
imperatoris:ꝛ concilij.fol.vj.lꝫ de eo nullã
faciat mentiõem quo ad hoc. ¶ In idem
incidit qꝺ scribit:quo ad istam conuocatio
nem Archieps Florẽtinus.l.iij.parte sum.
sue.ti.xxiij.c.ij.§.vij.versi. dicũt aũt aliqui:
Nec quẽpiam noiat.Sed dicit ꝙ papa ne-
gligente ꝛ nolente conuocare cõcilium ad
locum idoneum pro aliqua cã ardua immĩ
nente:ꝙ ptãs congregandi gñale concilium
spectat primo ad oẽs Cardinales: qui post
papam sunt maiores clericis: oĩbus alijs.
ar.eius qꝺ leg.ꝛ no. de maio.ꝛ obe.c.i.per
Inno.Et ꝙ censentur vnum corpus cũ pa
pa:ꝛ q: sede vacãte vel quasi: vr̃ ad eos spe
ctare talis ptãs. ¶ Istam quoqꝫ opionem
lꝫ confuse ꝛ inuolute firmare vr̃ per diuer-
sa iura:ꝛ exquisita quedã argumenta An-
tonius roselluꝰ:in sũma sua:in trac. de cõ-
cilijs fol.lij.vbi q̃ ad hoc cõcludit: ꝙ Car-
dinales altero de duobus modis conciliũ
conuocare pñt.vꝫ sede vacante. Quãdo ali
quod arduum:difficile ꝛ inextricabile du-
bium occurrit:qꝺ celeritate indiget. Ites ꝛ
secundo. Quando papa agens in humanis
notorie esset hereticus: vel apostaticus: q:
tunc iurisdictio Pape deuoluit̃ ad Cardi-
nales.Si tñ oẽs sint concordes:vt hr̃ in.c.
vbi periculum.§.idem quoqꝫ.de elec.lib.vj.
Et ideo tãqꝫ hñtes pape auctoritatem: di-
ctis casibus:possent oẽs concordes conciliũ
conuocare. Citando et auctoriçando: sicut
faceret ipse papa.possent etiam Cardinales
conuocare conciliũ lꝫ oẽs non essent cõcor-
dantes sm eum:vbi maior ps ipsoꝝ conue
niret:ad hoc.Non qdem per viam auctori-
çabilis citationis vel edicti:aut iurisdictio
nabilis imperij:sed per viam denunciatio
nis.Monitionis vel requisitionis.Qꝺ fie
ri ꝯsueuit vbi non est supior:qui possit aut
velit facere talem vocationem cum citatio
ne:si iminet necessitas hoc faciendi: vt no.
Inno.ꝛ doc.in.c.cum nobis olim. de elec.
et hmõi. Idem conuocationes:et monitio
nes seu reqsitiones pñt facere:vt inqt idem
Inno.et pares:et minores:et pl̃es:et paucio
res:etiam si esset vnus de collegio: qui re-
manssisset de offi.deleg.cũ cã in prima glo.
vltra medium.no.in.c.qualr.ꝺ cle.nõ resi.
Et hanc conuocationem debent facere qui
sunt in potiori gradu post papam:et sic car
dinales epi ꝓ loco sm ipsum: vt hr̃ in.l.i.ff.
de albo.scriben. Nam etiam inferiores in-
quit ipse supplent negligentiã pape.xij.q.ij.
q: pp.Sicut Archidiaconus supplet defe-
ctum epi.de offi.archi.c.i.Et interdum pa-
pa supplet defectus impatoris: vt in.c.lꝫ ex
suscepto.de fo.compe.Et sic econuerso pote
rit imperator supplere defectum vel impo-
tentiam pape:si Cardinales ipsi essent ne-
gligentes:qui vtiqꝫ dicerentur negligentes:
si statiꝫ ꝙ defectus pape esset notorius:ipsi
Cardinales non conuocarent concilium:
vt hr̃.ar.in.c.romana.§.notoria. de censi.li.
vj.Quare concludit ipse ꝙ subsistente ne-
cessitate hanc vocationem facere poterunt:
Cardinales vel etiam imperator: quoniã
eius interest quod sit pax: non solum in vr
be sed etiam in toto orbe. xvij.di.§.hinc ꝛc.
Dñs Io.de turre cre.qui multum studio-
sus fuit dignitatis papalis.Et quãtum põt
sustentare nititur:ꝙ concilium generale fie
ri non possit sine cõsensu et auctoritate pa-
pe:tandẽ in sum. sua.de ecclesia.li.iij.c.viij.
ad tertiã et quartam rõnem argumentoꝝ
in contrarium adductoꝝ veritatis necessi-
tate compulsus: fatetur ꝙ si casus occurre-
ret:in quo periculum immineret vli ecclie:
nisi ei ꝓuideretur mediante concilio gñā-
li:si papa requisitus per dños Cardinales
et per alios catholicos:maxime per ecclesie
prelatos ꝛ principes: ꝙ concilium pro tali
necessitate congregare deberet: nollet in ve
ritate illud congregare:nec dare auctoritates
congregandi. Presertim si immineret peri
culum pp heresis:tunc Papa esset suspectus
de heresi:ꝛ per ꝯñs dubius in fide: ꝛ in pa
pati.Et ppea iã ad alios pertinebit cõgre
gatio ipsius concilij:qꝺ aũt Papa dicto ca
su nolendo.s.conciliũ congregare:suspectus
sit de heresi:pbat̃ aperte sm eũ in.c.error.
lxxxiij.di.vbi dr̃ ꝙ error cui non resistit̃ ap
probat̃.Et vitas cum minime defensat̃:op-
primit̃:negligere qppe cũ possis: perturba
re peruersos:nihil aliud est qꝫ fouere. Nec
caret scrupulo societatis occulte:qui manife
sto facinori desinit obuiare ꝛc. ¶ Post hec
concordãdo rões ꝛ iura:que dicunt:qꝺ ad
Papam spectare non põt cõcilij congrega-
tio:cum de ipsius criminibus ꝛ cã agit̃.Et
iura

iura que dicunt ad solum Papam spectare
gñalis concilij congregationē. Dicit ꝙ illa
vltima iura intelliguntꝛ: cū in concilio sunt
edendi canones ꝛ leges ad regimen vlis ec
clesie: ꝛ ad directionem ꝛ reformationē oi-
um fideliū: quoꝝ princeps: pastor: director:
ꝛ magr̄ est Ro. pontifex. Unde dcō casu ad
ipsius auctoritatem tanꝙ̄ ad principē spe-
ctat congregare vle concilium. Illa vͦo alia
iura ꝛ rōnes: que contra eum adducuntꝛ in
telliguntꝛ: vbi agitꝛ de cōgregatione concilij
supra facto ipsius Pape: qꝛ tunc cōgregatio
non spectat ad ipm̄. Uñ volendo circa hu-
iusmodi congregationem ponere praticas
ꝛ modum cōgregandi. Dicit ipse: ꝙ in ca-
su in quo Papa esset diffamatus vehemen
ter: et maxime apud graues et doctos viros
de heresi: que diffamatio sine scandalo ec-
clesie vel periculo fidei dissimulari aut tolle
rari non posset: tunc talis pratica / iudicio
suo / seruanda erit: que mihi quoqꝫ non sine
rōnabili fundamento plurimum satisfacit:
per iura ꝛ rōnes suas ꝛ alioꝝ et de qbus s.
vs. Ut papa añ oia requiratꝛ per Cardinales:
per impatorem: aut aliquos alios pncipes:
prelatos vel xp̄i fideles. Prioribus vel negli
gētibus: vel recusantibus: vt scitas sua abo
leat a se pdcās infamiam: qua laborat: ꝙ. s.
suspectus sit de heresi: fidem catholicam pu-
blice confitendo: maxime circa tales et ta-
les articulos: super qbus publice diffamatꝛ:
ꝛ ꝙ confessionem et fidem quam tꝫ: p eius
patentes lr̄as denunciet: maxime in locis
in quibus talis eius īfamia debacchatꝛ. Istā
praticam seruatam fuisse dicit: pro parte pn-
cipaliori circa Paulum apl̄z. Actuū. xx. qui
cum diffamatus esset apud credentes ex iu
deis: ꝙ pdicaret legem Moysi non esse ser
uandam: Consilio bti Jacobi et senioꝝ: qui
erant Hierosolymis congregati: ingressus
templū ꝛ purificatus more iudeoꝝ abole-
uit infamiam suam. Hanc etiam praticam
a parte post: seruauit concilium Constātieñ.
citando et vocando Jo. papā. xxiij. Eum mo
nendo ꝙ rediret seqꝫ purgaret contra scis-
ma ꝙ fouere videbatꝛ. Item cōtra notoria
crimina sua symōie dilapidationes bono-
rum ecclesie et alia plurima qbus eum labo-
rare ꝯstabat: vt ꝑꝫ in citatiōe dicti concilij
in eiusdem gestis: quā praticam Basiliense
quoqꝫ concilium contra Eugeniū quartum
seruauit: eū sepius monendo: ꝑut in pluri-
bus sessionibus dicti concilij constat et in

lr̄is dn̄i Juliani Cardinalis scti Angeli:
tunc eidem concilio psidentis: quas Eneas
picolominus in gestis eiusdem concilij a
se conscriptis ad lr̄am ponit fol. lxxj. incipi
unt Btissime pr̄. Post deuota pedū oscula
btōꝝ multa me cogunt ꝛc. Si vero inquit
ipse contingeret: ꝙ Papa requisitus nollet
hoc facere: tunc requirendus esset vt congre-
garet concilium vle: seu vt auctoritatē da-
ret illud congregandi: si hoc faciet tunc cō-
cilium inquiret de veritate diffamationis.
Si vͦo nec illud congregare: nec illud cōgre
gandi alijs auctoritatem pbere vellet. Tūc
dn̄i Cardinales qui pstantiora membra ec
clesie Ro. sunt. Quibus potissime incūbit
necessitatibus ecclesie vlis ꝓuidere: et imi-
nentibus periculis illius obuiare: debent
conuocare et cōgregare prelatos ecclesie ad
inquirendum de vitate infamie: et nunquid
Papa sit vaciter hereticus vel non. Ubi ve
ro Cardinales hoc nollent facere: tunc im-
perator aut principes xp̄iani possent hoc fa
cere ꝛc. ¶ In eandem etiā sniam decurrit
Augusti. de Anchona i sum. sua. de ecclisi
ca ptāte. q. v. arti. vj. vbi insolute. q. dicit: ꝙ
sicut papa mortuo potestas eius remāet in
collegio Cardinalium vel in collegio vni-
uersalis ecclesie: sic etiam Papa in heresi
dephenso statim ipso facto potestas eius re-
manet in ecclesia: qꝛ solum per tale crimen
Papa desinit esse papa. Per talem igitꝛ po
testatem ecclesia posset illum damnare: sic
per talē ptātem pt alium sibi pficere: qꝛ ma
gis piculosa est hēsis capitis ꝙ̄ mēbroꝝ ꝛc.
Et subdit in rn̄sione primi argumenti: ꝙ
dum papa est Papa: ꝯcilium cōgregari nō
dꝫ: nisi auctoritate eius. Sed per crimē he-
resis papa desinit esse Papa: ideo in tali ca
su eius auctoritas non requireretꝛ. Sed suffice
ret auctoritas collegij ꝛ alioꝝ epoꝝ: ac do-
ctoꝝ sacre scripture. Nam lꝫ inqt ipse i qō-
nibus terminandis: auctoritas Pape: dum
est Papa: sit necessaria: tñ cum desinit esse
papa ꝑꝑ eius crimen heresis: auctoritas il-
la remanet in ecclesia ꝛc. ¶ Hoc idem aper
tius lꝫ simplicius scribit Jo. Gerson. Can
cellarius Parisinus. in trac. de ecclastica
ptāte. cōsyderatione. xj. sub lr̄a. F. col. ij. cir-
ca fi. Ubi in ꝓposito nr̄o dixit: qd gn̄ale cō
cilium sua rōne formali includit de necessi
tate papalem auctoritatem: siue papa sit si-
ue nō sit: qꝛ si papa est ꝛ vult facere debitum
suum de ꝯuocando concilium: certe dꝫ au-

ctoriçari per ipm. Si vo pertinaciter renuit
in destructionem ecclesie. Jam tunc agédũ
est: ac si non esset. Et remanet in ecclesia po
testas se ipsam congregandi: et sibi ꝓuiden
di ac ordinandi de ptãte papali, sicut de ca
pitulo. et Decano. vel de vniuersitate et re
ctore suo mortuo diceret etc. Idẽ prosequi
tur. xij. cõsyderatione sub lra. N. in. i. col. et
seq. vbi dixit qd congregatio concilij legiti
me facta dr regulr. Qñ est facta auctoritate
pape: sicut inqt ipse sonant decreta et decre
tales innumere. ¶ Excipiuntur tñ sm eus
tres casus. In qbus congregatio concilij ge
neralis fit legitime sine papa: vnus dus de
fiit eẽ per mortem nãlem vel ciuiles seu ca
nonicam: que est depositio: vel si cadat in ꝑ
petuam Maniam: seu si ad eum captiuatũ
non pateat accessus. Alius dum sufficiẽter
requisitus de conuocando concilium renuit
contumaciter in pniciem ecclesie: ꝑsertim si
hoc tangit ipm. Tertio si conciliũ posteaq̃
est a papa legitime congregatũ: statuat cer
tum tps et locum pro celebrando gñali con
cilio: sicut qd. s. triẽnius vel decennium: vel
de decẽnio in decẽniũ, ẽt vbi Papa renue
ret, congregari debeat. Nec refert inqt ipse
in ꝑ et 2° casu per quos conuocet conciliũ.
Dũmodo ꝯgreget quẽadmodum fuit Pi
sis etc. Rõnem vo quare dictis casibus con
gregari possit per ecclesiam reddit in tra
ctatu de auferribilitate pape: consyderatio
ne. x. sub lra. L. in vlt. col. vbi inqt qd spon
sus et sponsa iudicari non debent ad impa
ria: sed sponsus inqt ipse põt dare libellum
repudij sponse delinqnti. Ergo in pari vel
potiori rõne hoc idẽ facere poterit ipsa spõ
sa contra sponsum: vt qr ꝓstituere querit eã
q̃stũ in eo est vel tyrãnide seua tractat eã:
laniando eam vel placitando bona sua dis
sipando: vel qr abuti conat ea in pniciem fi
lioꝝ. Nullum qppe statum: nullum gradus
dignitatis: nullum ministrationis genus:
dedit deus: inqt ipse: nisi in edificationem
suam et vtilitatem cõem: pz ad Ephesi. iiij.
et ad Corinth vj. Dedit vtiqz ad pacẽ. Cu
ius fines posuit paces sm psal. etc. ¶ Patet
igit ex oibus istis et aliis plibus clarissimo
rum doctoꝝ auctoritatibus cõem scribẽtiũ
esse sniam. qd collegium Cardinalium pri
mo loco: Impator vo scdo loco Pape defe
ctum circa gñalis concilij cõuocationẽ sup
pleat: rõnibus et causis s. prime deductis.
Et ne ꝓuisio ista conuocandi et congregã

di cõcilium q̃z valde est necessaria in eccle
sia dei aliquo casu deesse possit. Addũt do
ctores alios quoqz modos: et alis personas:
que gñale concilium cõuocare possint: vbi
Cardinales: vel Impator debite interpel
lati et certiorati de necessaria cõuocatione
concilij: hoc facere recusarent: negligerent:
ꝓcrastinarent, vel ommitterent. Unde di
xit Cardi. çabarel. in. d. suo trac. scismatis.
in v. q. ex dictis. Inno. in sili. in. c. ij. de no.
ope. nuncia. qd vltra collegius Cardinaliũ
vel Impatorem aliter quoqz et per alios cõ
cilium gñale congregari poterit in defectũ
pape. vz. si due ptes ipsius concilij: qũocũqz
conuenirent: possunt alios vocare, qui com
mode vocari possint: qd si talr vocati non
venirent: ipsi ꝓcedere possint ad faciendũ
qd instat. Sed qm̃ hec via vr hẽre multam
difficultatem, prout inqt ipsemet Cardi. vt
. s. due partes per se ꝯueniãt: possit forte da
ri modus qd Impator gñalr cõuocaret ꝑ
latos ꝓ reformatione multoꝝ sibi incũben
tium qd sm eum facere põt. Et ꝑlati sibi in
hoc parere tenent: vt no. Inno. in. c. cũ pa
rati: de appel. Et ita possit esse qd due ptes
conuenirent: que vocarent tertiam: sed mi
hi vr qd hac via non bene ẽt ꝓuideat: nec
tollatur ꝑplexitas: supposito ꝓut s. suppone
bamus: qd Impator hoc facere recusaret:
vel negligeret: aut dissimularet. Quinimo
si ẽt supponeremus qd Impator hoc face
re vellet: hoc non ꝓcederet de iure iudicio
meo: qd. s. ꝑlati tenerent parere Impatori.
Nec Inno. hoc simplr dicit: nec ita indisti
cte ꝓut allega. immo dicit ipse multa circa
hanc Impatoris vocationem esse consyde
rãda: et inter alia ipse loqui et intelligere vr
de prelatis tenentibus regalia vel feuda ab
ipso Impatore: seu a Regibus a qbus vo
cantur: et ls quo ad ordinarios aliud dicere
videat. Tñ aliam quoqz difficultatem tan
git: que de facili contingere posset: que his
diebus a nobis visa et audita fuit. vz: Quid
dicendum cum papa vocat ad se ꝑlatos: et
Rex vel Impator eosdem ad se vocant. Et
circa hoc dicit ipse qd pape semper obediẽ
dum potius erit: tum rõne honoris: tũ ẽt
rõne iurisdictionis: dicta regis vel Impa
toris ꝑceptione non obstante. xj. q. iij. qui re
sistit etc. Sed quicqd sit: si daretur casus qd
dicte due partes qũocũqz aut qualrcũqz
cõuenirent: bona et tuta videretur ꝓuisio.
Quod ẽt approbat Archieps Florẽtinus

in. iij.

in.iij.pte sum.sue.ti.xxiij.c.ij.§.vij.alle. Inno.in.d.c.ij.de no.ope nunci. licz psupponat hoc pcedere, vbi due partes essent iam congregate:sed si dicte due partes nõ essent cõgregate:tunc dicit ipse vr̃ hr̃e locum ordo: de quo.s̃.vz.qd̃ p deuoluatur talis congregatio ad Cardinales: deinde ad impatorẽ.

¶ Cessantibus aũt pdictis tribus modis ɔuocationis:poterunt alij quoqz plati maiores:vnus vel pl̃es talem vocationem facere.ar.eoꝝ que no. Inno.in.c.i.de maio.z obe.vbi no.dicit qd̃ deficiente eo:qui de iure vel cõsuetudine solitus est vocare capl'z maior qui ibi reperitur seu prior vocabit illud:z alij debent ei intendere.C.de offi. pfe. pto.l.i.z.ij.C.de sacri.proxi. scri.l.vbicũqz. ff.de tuto.l.ij.C.de offi.magis. offi.l.nemo.ff. de albo.scriben.l.i.lxxiij.di.c.si.lxxiiij.dist.c. epoꝝ.xvij.§.si. Nam ex quo isti pre alijs honorãtur:z onus sentire debent. Et ista per predicta fuit ẽt opinio.d.Cardi.çabarel.in.d.suo tracta.scismatis.in.iij.q. Quez licet quo ad hoc nõ referat:tñ quasi ad lr̃am sequitur.d.Petrus de monte in dicto suo libello de ptãte pape:Impatoris: z concilij. fol.vj.qui addit se alium quoqz modũ congregandi concilij fm quordã repisse.vz.qd̃ conuocetur ad mandatũ patriarchaꝝ:primatum:z Metropolitanoꝝ: qui bene pñt subditos suos vocare ad illud: vt pbatur. xviij.di.si eps:z sic illud qd̃ non esset alijs licitum de iure:necessitas z pplexitas: dicĩ ipse,facit licitum:quia necessitas non habet legem.de reg.iur.qd̃ non est licitum. de obser.ieiunio.c.ij.in fi.de consue.quanto.cum simi.pro hoc quoqz facit fm eum:quod no. xviij.di.pp. Nam lz cõcilium puinciale nõ possit congregari sine licentia Metropolitani:vt ibi tñ si puincia non hz Metropolitanum poterit concilium per epos ipsos prouinciales cõgregari.lxvj.di.si forte. Qd̃ si hoc pmittitur in concilio synodali: quãto magis fieri poterit p concilio gñali conuocando:p subleuãdo statu vl'is ecclesie. Et hanc partez dicit tenere Archi.post Laur. xviij.di.placuit.vbi dixit ibi in ver.grauioris.qd̃ si Archieps mortuus esset: Epi nihilominus pñt cõcilium puinciale celebrare.ar.lxvj.di.si forte. Hec prouisio pcedere forte posset:vbi oẽs patriarche. primates:z Metropolitani essent concordes:sed nõ minorem difficultatem haberet:qz pcedens de duabus partibus cõgregatis:vt.s̃. Et ppea idem Petrus de monte vbi.s̃.alius etiam modum se excogitasse dixit.vz. qd̃ plati in hmõi perplexitatibus:petant licentiam ab illo summo pontifice:sub cuius obedientia degunt:conueniendi seu congregandi se ad aliquem idoneum locus pro gñali concilio celebrando,z tunc ea obtenta vel non obtẽta:se nihilominus congregent: Quod qdẽ de iure satisfieri posse vr̃ fm eum:qz subditus põt exercere ptãtẽ sibi limitatiue a iure concessam. Dũmodo id cum licentia superioris faciat:z si ipse superior talr̃ requisitus: sine iusta cã hmõi licentiam denegat. potest nihilominus idem subditus eandem ptãtẽ exercere. Casus est inqt ipse. de sup.neg.pla. c.i.de regula.c.lz.lxxix.di.volumus in gl.in ver.clerus.sed subditi ad concilium se congregare pñt de licẽtia pape.xvij.di. per to. Ergo si papa de hoc requisitus sine iusta cã eis denegat licentiam:poterunt ipsimet ppria auctoritate se congregare. Et hec rõ fz eum vr̃ esse multum fortis intelligenti. Nã si pro saluanda aĩa vnius monacelli: licitũ est ei transire ad arctiorem regulam petita licentia a superiore:z non obtenta:vt est casus in.d.c.lz.de regula. q̃to magis vt pcuretur salus tot aĩaꝝ:z vt discrimina: picula z scismata vl'is ecclesie tollantur:licitum erit oĩbus venire ad synodum tali licentia petita z non obtenta a papa. Cum in hoc v̈setur publica vtilitas ecclesie:cui maxime est fauendum:vt no.de postu.pla.bone.el.i. de renuncia.nisi cum pridem.C.cõia de lega. aucten.res que.facit quod voluit Inno. in c.cum ad monasterium.de sta.mo. per illud quod hr̃ in.d.c.lz qd̃.r.sufficiat licentias petere a superiore lz non obtineatur. Quod qdem non solum hz locum in casu suo de quo ibi:sed etiã in alijs casibus in qbus versatur publica vtilitas. Quod qdez dicit esse notandum z perpetuo menti tenendũ: qz facit ad multa:ergo ɔcludendo quo ad hoc dicit ipse canones qui dicunt cõcilium cõgregãdum esse auctoritate pape.xvij.di.cũ si. Intelliguntur qñ concilium congregaretur pro alia cã q̃z pro heresi aplici: vel etiaz qñ non fieret pro heresi vel cã sua:vbi requisitus suum non denegaret assensum. Si aũt diceremus contrariũ,frustatoria esset puisio iuris: que hz qd̃ concilium cognoscere possit de heresi pape.xl.di.si papa,si ĩ facultate pape esset impedire concilij congregatiões:nolendo.s̃.lz pbere assensus suũ zc.

Hec quoqȝ prouisio dñi Petri ð monte hȝ
perplexam difficultates ꝓsupponēdo ꝙ pre-
lati per se conuenire debeant ⁊ regrere licē
tiā se congregandi in concilio a summo pō
tifice:qꝛ forte pauci reꝑirent. Qui hoc face-
re vellent vel auderent. Attñ accōmodari
posset pro rōne cōgregationis deuolute ad
dños Cardinales:vel ad impatores:vel ad
quatuoꝛ principales patriarchas, vel ad ali
os prelatos vnius obedientie:seu vnius ꝓ
uincie:qui seruato ordine deuolutionis:cui
ad inferiores deuoluta eēt congregatio cō-
cordes essent in hoc. ¶ Sequendo igiť or-
dinem deuolutionis congregandi concilij
dici posset ſm doc. ꝓdictos: ⁊ maxime ſm
.d. Archiepm Florentinum.in.d.iij. parte
sum.sue.ti.xxiij.c.ij.§.vij.versi.Dicunt autē
aliqui:qḋ si dñi Cardinales ad quos ꝓ lo-
co spectat:vt dcm̄ fuit.ꝯ.recusarēt:vel negli-
gerent:illud ꝯgregare:talis congregatio de
uolueť:ad quatuoꝛ principales patriarchas
⁊ ꝓcipue ad Constantinopolitanum:cuius
sedes primum locum obtinet post Ro.pō-
tificem:vt ps.xxij.di. constantinopolitane:
⁊ de priui.antiqua.cum si. Qḋ tñ dicit in-
telligendum:vbi patriarcha est catholicus.
Et quis alij talem congregatiōem ad im-
peratorem.Scḋo loco post Cardinales de
uolui dēre scribant:put ꝯ meminimus: tñ
idem Archieps.Tertio loco post patriar-
chas ad Impatorem. Quarto ad Reges.
Quinto ad alios ꝓncipes congregationes
ipsam deuolui scribit.qꝛ inqt ipse ptās vni-
us gradatim deuoluit ad alium pp ꝓcedē-
tium negligentiam:ar.de elec. cum in cun-
ctis.de concer.ꝓben.c.ij.¶ Idē quoqȝ quo
ad hmōi deuolutiōem sentit.d.Io. de tur-
re crema.in sum.sua.de ecclesia.li.iij.c.viij.
vbi dicit ꝙ si Cardinales nollent conciliū
congregare:ꝙ impatoꝛ aut principes chris-
ti possent hoc facere,vel ēt ipsimet prelati
ecclesie intelligentes vehementem suspitio-
nem de heresi pape possent seipsos congre-
gare. Prout factū fuisse legimus tpe Mar
cellini pape:vt hř.xxj.di.nunc aūt. ¶ Et di
xit etiam Antonius rosel. in ꝓposito in.d.
summa.in tra.de conciliis.fol.liij.ꝙ inferio
res qñqȝ supplent negligētiam vel defectus
pape.xij.q.ij.qꝛ pp. Unde poterit etiam:in-
quit ipse:quilibet chri fidelis alijs ꝓlatis ⁊
principibus chrianis negligentibus concili
um conuocare:ar.optimo.lxv.di.in.c.si for
te.vbi ad lram dr:si forte in ꝓuincia vnum
tm̄ remanere contigerit epm:superstes eps
cōuocet epos vicine ꝓuincie:⁊ cū eis ordiet
cōprouinciales sibi epos:qḋ si faceř neglexe
rit:ppli ꝯueniant epos vicine ꝓuincie ⁊c.
¶ Sit ergo vera ⁊ indubitata ꝯclo:collectꝫ
⁊ consyderatis oībus ꝓmissis:ꝙ iminente
cā necessaria congregandi concilium gñale.
Papa impedito impedimento nāli:vel ali
ter ita ꝙ illud conuocare de facto non va-
leat:seu eo nolente:recusante:dissimulante:
vel ꝓcrastinante illud cōgregare.Hmōi cō
gregatio:primo ⁊ ꝓncipalr spectabit ad col
legium dñoꝝ Cardinalium per iura: rōes:
⁊ auctoritates ꝓdcās. Et maxime qꝛ papa
mortuo nālr: ad ipsos dños Cardinales
spectat ꝓuidere ecclesie dīi:nō modo de fu-
turo pontifice:sed ēt de alijs:que spectāt ad
regimen ⁊ conseruationē fidei: ⁊ ad susten
tationem ecclesie.⁊ de oī imminenti ⁊ gra
ui periculo:qḋ tunc tpe.s.vacationis sedis
aplice occurreret tractare:⁊ quantum i eis
fuerit:expedire,vt est tex.no.⁊ formalis.i.c.
vbi piculum.§.idem quoqȝ.de ele.li.vj.vbi
expresse dř ꝙ vbi necessitas adeo vrgēs in-
cideret:ꝙ eos oporteret de terra ipsius ec-
clesie defendenda:vel eius parte aliqua:vel
vbi aliquid tam grāde ⁊ tam euidens picu-
lum immineret:ꝙ oībus ⁊ singulis Cardi
nalibus pñtibus concorditer videreť illi
celeriter occurrendum. Ipsi Cardinales cō
modam ptātem ⁊ iurisdictionem hñt ꝓui
dēdi circa ꝓmissa. Si ergo Cardinales de
fectum pape mortui supplere potenint oc-
currente aliquo graui piculo.Ergo idem fa
cere ēt poterunt:papa viuente:recusante cō
cilium congregare:seu ipso heretico:scisma
tico:inutili:⁊ reprobo existente: cum paria
sint papam mortuum esse: ⁊ inutilem hře.
de transla.inter corporalia: in alijs.n.vt in
quit glo.ibi mortuus reputať:de peni.di.i.
c.porro.§.hoc idē.versi.scindite. no.Inno.
in.c.ex parte de verb.sig. Ubi.n.maius pi-
culum intendiť:ibi ꝓculdubio ctius ⁊ ple
nius est consulendum.d.c.vbi piculum.cū
si. Sed nullum potest eē in ecclesia dei ma-
ius piculum:qȝ vbi hereses:apostasie:erro-
res intollerabiles,in ecclesia dei vigenť:qȝ
vbi papa est hereticus:scismaticus: aposta
ticus:notorius: ⁊ incorrigibilis crimino-
sus. Per quem status vlis ecclesie decolo-
reť:⁊ oēs catholici scandaliçenť:vt diē glo.
vulgaris ⁊ totiens repetita in.c.si papa.xl.
di.Ergo non alr pñt ⁊ debent Cardinales
concilium

concilium conuocare: papa recusante ⁊ inutili existente: q̃ si mortuus esset vt prediximus. Et optime ꝓbat tam quo ad requisitio nem: q̃ quo ad congregationē concilij: aut delationem ad illud: ar. c. pastoralis. de cleri. egro. §. si aūt. vbi dr: ꝙ si eps ad sui executionem officij reddat inutilis: ⁊ coadiutorem assumere: vel habere noluerit: ꝉ a capitulo requisitus ꝓprio se illius non indigere suffragio: forsitan asserendo: tūc capl'z nil innouando eius statum: ⁊ singula ad summi pontificis noticiam referre: ⁊ deducere debent ⁊c. Qd bene ꝓcedit: cū ipsi dñi Cardinales sint capl'z ⁊ membra pape, ac pars corporis sui ⁊ filij spāles sedis aplice. de penis. c. felicis. li. vj. sintq̃ ⁊ dicāt huius nr̄e militantis ecclesie: ⁊ totius orbis Cardines. xxij. di. sacrosctā. sacerdotes Leuitici generis: ad quos ardua quecunq̃ negocia: ⁊ difficillima iudicia referri debent. c. per venerabilem. qui. fil. sint legi. ¶ Unde ex premissis forte attentari posset: ꝙ collegiū cardinalium dicto casu: concilium ēt iurisdictionalr per edicta ⁊ per citationes penales conuocare posset: cum sede vacante iurisdictio papalis: saltē in his arduis ⁊ piculosis negocijs deuoluat ad eos per tex. ⁊ no. in. d. c. vbi piculum. §. idem quoq̃. et in cle. ne romani. de elec. vbi per doc. maxime aūt per Jo. de ligna. et per Bart. in. l. vbi absunt. ff. de tuto. et curato. dat. ab his. qui per illum tex. no. dicit. ꝙ vacante papa tu iurisdictio remanet apud collegiū Cardinaliū: de quo tñ remittit ad no. per Inno. in. c. i. et. ij. de maio. et obe. qd etiam sentit. d. Alexandrinus. in. c. synodus. xvij. di. in. ij. col. alleg. glo. in. d. cle. ne romani. q̃cq̃d scripserit Augustinus de Anchona. in sū. de ptāte pape. q. iij. art. viij. ¶ Et pro quo facit q̃ q̃n aliq̃d expediendus est per superiorem: puta per epm vel papam: de consensu seu consilio sui caplī: eo defuncto vel suspenso. Si est in mora petendi habilitationes et expediendi actum: capl'z tunc succedit in huiusmodi actus expeditiōe. tex. est: et ibi no. in. c. si ad epm. §. cum vero. ne sede vacante. lib. vj. Diceret aūt eē in mora. vt no. ēt gl. ibi. si q̃ cito potuit se habilitari et absolui non fecit. ff. ad tertul. l. ij. §. confestim. Et in casu nr̄o dici poterit in mora: q̃ꝑrimus requisitus a Cardinalibus (vt s. dicebamus concilium cōuocare noluit) vel ꝑcrastinauit: aut concilio minime opus eē dicebat.

¶ Esset tñ circa ꝑmissa diligenter aduertendum: si forte contingeret id quod de facili contingere posset: dum conciliū a Cardinalibus conuocat: ꝙ si totum collegium in hoc consentire: aut conuenire nollet: sed Cardinales inter se essent diuisi aut discordes. Tunc. n. per tex. in. d. §. idem quoq̃ nō posset vna pars tm̄ ipsoꝝ (vt arbitror) dictum concilium iurisdictionalr cōuocare: sed possent aliqui ex eis: puta sex epi: Cardinales vel quatuor aut tres: seu duo in hoc conuenientes: seruatis debitis interpellationibus: ⁊ modis: de qbus. s. ⁊. i. tāq̃ prelati maiores ⁊ ex principalioribus: ⁊ notabilioribus membris ecclesie: cū legitima subsistē te: alios ꝑlatos: ⁊ xp̄i fideles inuitare: admonere: ⁊ conuocare ad concilium: vtputa si Cardinalis Hostien. qui sm̄ Hosti. in. c. antiqua. de priuile. maior est inter oēs alios ꝑlatos: ⁊ ēt quatuor principales patriarchas ꝑcedit dignitate sm̄ eum. Qr papam consecrat: ⁊ Imꝑatorem vngit: ꝉ Hosti. hoc dixerit sm̄ Jo. an. ⁊ Panor. ibi cōtra illum tex. fauendo dignitati sue: vel solus: vel adhibitꝭ aliq̃bus alijs secum: seu: eo deficiente: antiquior eps Cardinalis. Et sic gradatī ⁊ successiue illud conuocaret: qd non tm̄ ipsi: sed alij quoq̃ ꝑlati: Reges: ⁊ Principes catholici: vt diximus: ⁊ sepius repetere cogimur: seruato debito ordine: facere possunt: q̃ auctoritas ista conuocandi concilium: incipiē do a summo pontifice: ⁊ descendendo gradatim vsq̃ ad vltimum ⁊ minimum oīm catholicoꝝ residet penes solos volētes, alijs recusantibus: nolentibus: vel negligentibus ꝑut quo ad ipsos Cardinales: in specie: ꝓbat tex. in. d. c. vbi piculum: ⁊ gn̄alr colligit ex dictis. Inno. ⁊ alioꝝ in. c. i. de maio. ⁊ obe. in. c. cū nobis. de elec. in. c. i. de his que fiunt a maio. parte. ca. in. l. i. ff. de albo. scriben. ⁊ per glo. in. c. si caplo. de cōces. ꝑbē. glo. ⁊ doc. in. c. cū cā. de offi. dele. in. c. qualr. de cle. non resi. Qd regulr ꝓcedit in oībus casibus arduis: ⁊ piculosis: que moram nō patiunt sine dispendio: vel periculo: ꝓbat in. c. si is cui. de offi. deleg. c. vnico. ne sede. vacan. ⁊. c. religiosus. in si. de testa. in. vj. ⁊ alibi sepissime. Unde quo ad ea que dicta fuere de collegio Cardinalium: si casus contingeret ꝙ inter se desiderent: ⁊ aliqui eorum adherentes pontifici cum eo impugnarent concilij congregationem seu cōuocationem: aliqui vo: ꝉ pauciores ꝓ cōcilio

conuocando instarent: forte dici ꝛ attentari
posset: ꝙ potestas illud conuocādi ēt iuris-
dictionalr̄ deuoluta intelligeret ad illos ēt
pauciores rōne impugnationis ꝛ suspitiōis
eoꝝ: cū idem dicendū videat de ipsis adhe
rentibus pape ꝛ capiti: qḋ de ipso papa s̄. di
ctum fuit. Quotienscunqꝫ lex aliquid de
vna psona quo ad aliquem actū disponit:
idem quoqꝫ in alia que ei succedat quo ad
eundem actū expedieñ. disponere censet. gl. ē
que cōiter approbat in. l. siqs seruo psuase-
rit. C. de fur. ꝛ qui in ius succedit alterius eo
dem iure vtit. c. qui in ius succedit. de reg.
iur. in. vj. Et sic suspecto capite suspecta etiā
dn̄r ꝛ mēbra ei adherentia. no. Uincē. quē
refert ꝛ sequit Panor. in. c. i. s. glo. ij. de iud.
iiij. col. no. Bal. in. l. i. C. si rec. puin. facit tex.
in. c. accedens. el ꝑ. ꝛ qḋ ibi no. Abb. vt lit.
non cōte. Idem. n. indicat de adherētibus
ꝛ sequacibus quod de principali. c. ad apli-
cæ. de re. iudi. in. vj. in. c. i. de postula. prela.
Per q̄ infert ꝙ quemadmodū papa hereti
cus recusans vel alr̄ ipeditus seu de cuius
crimine ꝛ depositione tractandum erit ca-
dit a ptāte cōuocandi cōcilium: ꝛ eius ꝯsen
sus de necessitate non reqrit: ita ꝛ de Car-
dinalibus eius seq̄cibus ꝛ ei adherentibus
dicendū sit. Et dn̄r ꝙ ad alios Cardinales
ei non adherentes hmōi ptās deuoluatur.
Pro quo ēt facit: ꝙ vbicūqꝫ agit de inter-
esse eccłie pticularis: epo negligente nolente
vel impedito agere ptās agendi ad capl'z de
uoluit: caplo vo negligente vel ipedito hu-
iusmodi ptās deuoluit ad canonicos ptícu
lares eccłie. Ponit Abb. Panor. in. c. cum
olim. de testi. iiij. col. alle. Inn. in. c. dilecti.
de maio. ꝛ obe. vbi idem Abb. post Hosti.
ꝛ alios. ꝛ Ant. de but. Cardi. ꝛ Imo. in. d.
c. cum olim. ꝛ Lap. alle. sua. li. Dicebat ī ef-
fectu. in prin. facit glo. in. c. vt circa. in ver.
aliqui. in prin. de elec. in. vj. ꝛ qḋ hr̄ in. c. si-
quis ꝑsbroꝝ. de re. ec. non alie. ꝛ. xij. q. ij. nō
liceat. ꝛ glo. pe. in. c. ꝯstitutū. xvi. q. i. in. c. si sa
cerdotes. xvj. q. iij. ꝛ in. c. ꝙ cōtingit. in ver.
indebite. de religio. domi. ꝛ alibi. De negli-
gentia aūt vel recusatione collegij Cardi-
nalium satis constare dici posset: si ꝗ̄ꝑmū
eis constitit de recusatione vel impotentia
pape ꝛ de imminenti necessitate illud con-
uocandi: concilium ip̄i nō conuocauerunt.
ꝓut in fili dr̄ satis constare de negligentia
epi ꝛ capl'i ad hoc vt ptās agendi ad alios
particulares canōicos deuoluat vbi ꝗ̄pri-
mum potuerunt non fuerunt ꝓsecuti iura
ecclesie sue particularis not. Ant. de butri.
Abb. ꝛ Imo. post Inno. in. d. c. cum olim.
de testi. et concludit Lap. in. d. alle. li. et sm
eos alia dicto casu monitio non reqrit: qḋ
esset cōtra id qḋ s̄. diximus ꝛ. i. dicemus de
interpellatione fienda summo pontifici: et
cardinalibus ad hoc vt ptās conuocandi
ad alios deuoluat: cum in facto negatiuo
monitio requirat ad hoc vt appareat ō ne
gligentia sm doctrinā. Inno. in. c. extirpan
de. de ꝑben. quem doc. cōiter sequunt not.
Bal. in auc. hoc amplius. C. de fideicō. Bal.
ꝛ Imo. in. l. si mora. ff. sol. mat. tradit Alex.
in. l. ita stipulatus. ff. de verbo. ob. Sed forte
rn̄deri posset ꝙ ea que per Inno. et ꝑ nos
dicta fuerunt et. i. dicent ꝓcedunt regulr̄ ꝛ
vrbaniter agendo: vbi non constat adhuc
de defectu vel ipotentia aut mala volunta
te pontificis et Cardinaliū ei adherentium.
Cōtraria vo positio et doctrina. doc. ꝑdcōꝝ
ꝓcedit in facto notorio: vbi alia monitio ꝛ
interpellatio nō ē necessaria vt voluit gl. ī
cle. ꝙ ꝯtingit. et tex. ī. c. i. §. notoꝰ. d cēsi. i. vj.
et declarant. docto. in allega. c. cum olim. et
Feli. in. c. si autem. iij. colum. de rescrip.
¶ Post que oīa se vltro offert sm ꝗ̄situm
huius articuli. vꝫ. qs modus et que forma
seruari debeat: vbi concilium gn̄ale conuo
candum necessario fuerit. Papa recusante
tacite vel expꝛesse illud conuocare: ad hoc vt
dici possit legitime fuisse congregatū. Re-
spōdeo ꝙ lꝫ s̄. dcm̄ fuerit in discursu: et per
oēs scribentes cōiter concludat: ꝙ dcō casu
talis conuocatio deuoluit ad collegiū Car-
dinalium: ad Impatorem, ad patriarchas:
Primates: Reges: Principes, Prelatos: ꝛ
demum ad quoscūqꝫ catholicos: et fideles
chrianos. Tn̄ hoc non est ita ruditer et sim
pliciter intelligendū: vt fatue credamus in
tanto tamqꝫ arduo negocio: vbi agitur de
summa reꝝ oīum totius orbis. Licere vni-
cuiqꝫ ex ꝑmissis sine maturo et graui fun-
damento. Ad talem tāqꝫ sublimem ꝓuin-
ciam: illotis (vt ait iurisconsultus) mani-
bus. Nullo seruato iuris: gradnum: digni-
tatum: vel psonaꝝ ordine: accedere. Est igit
modus in rebus: sunt certi deniqꝫ fines. qs
pr̄es nr̄i posuere: quos transgredi non lꝫ.
Nam ridiculum ēt et satis abhominabile
dedecus: vt traditiones quas antiquitus
a patribus suscepimus: infringi patiamur.
ff. de interdi. et rele. l. relegatoꝝ. §. vlt. xij. di.
ridiculum.

ridiculum. Erit igit modus vt occurrente necessitate conuocandi concilium. Si papa hoc facere recusat, vel negligit: vt collegium Cardinalium seu alij ad quos deuolutum fuisset hoc negocium. Discussis ante oia z bene ventilatis causis legitimis: pp quas ptendit opus eē concilio. Repertis ipsis causis veris seu notorijs: z talibus pp quas oio concilium conuocandū vr. Hoc denundet pape debita semp humilitate: z charitatiua monitione pcedente. Significādo sue btitudini, q talis z talis cā occurrit. Siue cōtra ipm siue contra alios: pp quas ecclia vlis scandalizat: eiusqz status discolorat: z fides catholica piclitari vr. Nisi ō opportuno cōcilij gnalis remedio puideatur. Et ppea: q ipsi vt filij spāles ecclesie. Ad quos post. r. suam: pncipalr spectat picalis iminentibus scē sedi aplice occurrere: z scām catholicam z aplicam fidem: z ecclīam tueri. Quā i primis sua btitudo vsqz ad aīam z sanguinē conseruare z ꝯfouere tenet. xxv. q. i. sunt quidam. Per viscera misericordie iesu xpi: qui pro fide sua ne periret: prem rogauit: de baptis. c. maiores. no. xxiiij. q. i. a recta. ipm humiliter interpellant: instantissime requirunt z rogant: vt concilium in loco per conciliū pcedens destinato: seu quatenus ibi cōmode fieri non possit: in alio: congruo tpe: puta. J. mensem conuocare: z eidē per seipsum vel per nuncios suos spāles iteresse: illudqz auctorare: ac in eo se z innocentiā suam tueri: criminaqz z hereses que ei imponunt abstergere: purgare: z si pōt: abolere velit. Alias aūt q in euentum recusationis: negligētie vel pcrastinationis ipsius: debita semp reuerentia z canonica z euangelica monitione pmissa. Ipsi ex parte iesu chri z vlis ecclesie: de primo ꝯgregande: eidem declarant atqz denunciant: q ꝯcilium gnale per eos ad locum pdestinatum ꝯgregabit. Qd ex nunc put ex tunc: in euentum recusationis: negligentie vel pcrastinationis pdcāz ꝯuocant: z pro tali die z tpe indicant: ibiqz scitatē suam inuitant: cum oibus alijs platis: Regibus z principibus chrianis zc. ¶ Hec aūt forma z iste modus ad lrām pbari z colligi pōt iunctis his que ibi no. per scribentes. ij. q. v. mandastis. in. c. auditum. z in. c. ꝯcilia sacerdotum §. hinc ēt. vbi hr: q Theodoricus Rex ex diuersis puincijs ad vrbem Ro. epos ꝯuenire pcepit: vt scm ꝯcilium indicaret: de his que venerabili pape Simacho psuli aplice sedis: ab aduersarijs ipsius dicebant impingi. Et seqtur tex. q Ligurie z emilie epi seu Venetiaz: suggesserunt ipm: qui dicebatur impetitus dēre synodum ꝯuocare. Per que iura satis colligi pōt: q lz de heresi vel de statu z de cā ipius pape agendū sit in ꝯcilio. Tn̄ expssis causis super qbus ipetit pmonendus z regrēdus est: anteqz concilium per alios conuocetur: q ipsemet velit conuocare z auctorare dictum concilium. Qd ēt cōprobatur p tex. z no. in. c. ad aplice. de re. iudi. li. vj. ibi. Et si diceret ipse q in nullo contra iustitiam leserat ecclīam: vel q nos eum contra iustitiam lesissemus: parati eramus vocare Reges: platos z pncipes: tam ecclīasticos qz seculares ad aliquem tutum locum: vbi per se vel solēnes nuncios conuenirent. Eratqz parata ecclīa de consilio concilij sibi satisfacere: si eum lesisset in aliquo zc. ¶ Qd qdē legali quoqz rōne z auctoritate non caret. Nam lz iudex vel supior dicatur criminosus: inhabilis: incōpetēs: vel suspectus. Tn̄ per talem assertionem non deijcitur nec remouetur statim a munere vel officio iudicandi z psidendi. Sed opz q ante oia cā legitima exprimat: pp quā recusatur eius iudicium z supioritas. Et talis qdem: que si pbaret esse vera: eum hēret remouere a dicto officio. Et nihilominus ipse interim: hz declarare q iuris arbitri: qui de defectu z suspitione sua cognoscant, eligantur: eosqz compellit, vt ꝯueniant z concordent simul: ac cām contra se vel pro se expediant. pbetur. in. c. suspitionis. z in. c. pastoralis. de rescrip. de appel. cum spāli. z. c. vt debitus. et in. c. legitima. eo. ti. li. vj. cum concor. Nō. n. remouetur iudex ordinarius: vel delegatus per friuolas quālibet: appellationē: suspitionem: vel reclamatiōem ab officio suo. Sed interim donec de veritate cāe cognoscatur: ipse pcedere hz. c. cum appellationibus. de appel. in. vj. Nam suspitiones, exceptiones: appellationes: vel reclamationes hmōi nō sunt inuente: ad defensionem iniquitatis: odij: vel psecutiōis alioz: sed tm̄ vt sint remedia innocentie. c. cum spāli §. porro. z. c. ad nr̄am. eo. ti. cum si. Sic igit, dicamus in proposito: q ad hoc vt concilij conuocatio per collegium Cardinalium: per Impatorem: p alios Reges, et principes tā ecclesiasticos qz sclares fieri possit: opz pmo q cōstet de cā legitima: et tali que si eēt vera ha

beret Papam remouere ab officio suo. Ite
q constet de cōsensu z voluntate sua seu de
impedimento pp qd nō vult: seu nō potest
concilium congregare. Alias aūt si hoc non
seruat: vr q nulliter z inepte agatur: z q ta
lis ptās conuocandi concilium ad alios de
uolui non possit nisi pmissis pcedentibus
probatur ar. optimo. in. c. prudētiam. de of.
dele. in. c. cām mrimonij. z in. c. vno delega
toz. z in. c. cum plcs. eo. ti. li. vj. z ff. de re. iu
di. l. vno ex tribus. cum si. Ex qbus iuribus
colligit q vbi iurisdictio, seu actus: vel ne-
gocij alicuius executio alicui cditionalr de
mandat. Puta cum dr q si non oēs: vel si
non ambo zc. q tunc vnus pcedere non po
test nisi prius purificata conditione: z cōsti
tuto sibi pus de impotentia: impedimento
vel voluntate contraria. Et si tunc pcedit:
nulliter procedit: z ab eo alr citati pmissis
non obseruatis cōparere non tenent. Ergo
dicendum erit in psi: q cum conuocatio pn
cipalr spectet ad Papam, put sostēdimus.
Ista ptās conuocandi deuolui non pōt ad
Cardinales. Nisi seruato modo pmisso eis
constet de impedimento: vel contraria vo-
luntate pape. Cum hmōi ptās ad eos non
deuoluat pure: sed cōditionalr: hoc est qua-
tenus papa nolit aut non possit. facit tex. z
que no. in. c. si duo. de pcura. in. vj. ibi. Tūc
enim si eum qui pocupauerit. zc. z de sup.
neg. pla. c. i. z quasi per to. de offic. archi. c. i.
ibi. si eps non pōt: parrochiam vniuersam
circumeat. et de offi. archipsby. c. i. z. ij. vbi
apparet q dum inferior supplet defectus su-
perioris: sibi constare dz de impotentia vel
contraria voluntate ipsius superioris zc.
¶ Idem et multo fortius dicendu erit in
deuolutiōe que fieret a Cardinalibus ad in
feriores. vz. cum ipsi Cardinales nollent et
recusarent: seu non possent tale conciliū con
uocare, q Imperator: Reges: Patriarche:
Primates: Epi: et alij prelati Principes: vel
catholici, ad quos deuolueretur hec ptās.
Et qbus de hoc eēt cura: tenerentur pariter
interpellare collegium Cardinaliu, seu alr
intelligere eoz impotentiam vel contrariā
voluntatem, anteq deueniant ipsi ad tales
conuocationem: per rōnes et iura pdcā: als
aūt nulliter pcederent et nihil agere dicerē
tur. d. c. prudētiam. de offi. dele. c. siscitatus.
de rescrip. Nam vbi cā plibus cōmittitur
cum cla impotētiam sonante: puta si papa
hoc facere non poterit vel noluerit: tūc car-
dinales: Impator: z alij plati et catholici p
cedant. Illa impotentia vificatur tāz i im-
potētia facti q iuris, vt. d. c. siscitatus. et vt
dicunt Panor. et doc. ibi. Clausula impotē
tie quo ad cōsolidandā iurisdictionē alioz
cōiudicū includit in se ēt voluntatem: q si
vnus pdse non vult interesse: vez est dice-
re q oēs nequerint interesse: et ad purificā-
dam iurisdictionem alioz: que datur cum
conditione vel cla impotentie vel impedi-
menti: non sufficit impedimētum facti aut
iuris subsistere: sed ops vt impedimentum
alijs cōiudicibus insinuetur: et ab eis intel-
ligatur. Alias aūt cum fundamentum sue
iurisdictionis ignorent: non poterunt ta-
lem iurisdictionem deuolutam cōditiōalr
exercere. Et hinc est qd dicimus qd iudex
siue ordinarius siue delegatus ante oīa co-
gnoscere dz: an sua sit iurisdictio vel non. l.
siquis ex aliena. ff. de iudi. c. cum psone. de
priuile. lib. vj. c. pastoralis. et. c. super lris. de
rescrip. Maxime vbi probabilr dubitatur
de competentia iurisdictionis. Quinimo
si iudex dubius esset: nunqd esset sua iuris-
dictio vel non procedere non posset: et d fa
cto procedēdo nulliter procederet: vt dictū
fuit. De quo p doc. maxime per Feli. ad su-
turitatem. in. d. c. sup lris. in. x. col. versi. an
sua sit iurisdictio. Ratio aūt quare Impa-
tor: Reges: Principes: et Prelati alij: ad qs
deuolueretur ptās congregandi concilius
post dnos Cardinales debeant seruare di-
ctum modus. quē seruauerunt. d. Cardina-
les, eē pōt, q ipsi succedunt in locum et ius
Cardinalium et qui succedit in locum alte
rius: eodem iure vti dz. c. is qui in ius. de
reg. iur. in. vj. vbi per Jo. an. in mercuria.
et optime in cle. q regulares. de sup. neg. p-
la. Qd aūt in conuocatione et congregatio
ne concilij ita seruari debeat: ad hoc vt ad
alios deuoluatur ptās congregandi: est tex.
no. concilij Sardicen. lxv. disti. in. c. si forte.
Qui iuxta pdcām Theoricam vr dare for-
mam et modum congregandi epos vel pre
latos: quotiens occurrit necessitas: tollēdo
perplexitates: difficultates: et dubia: que ta
lem congregationem ipedire possent. Ubi
dr ad lram. Si forte in prouincia vnum tā-
tum contigerit remanere epm: supstes eps
conuocet epos vicine prouincie: et cum eis
ordinet cōprouinciales sibi epos: qd si face
re neglexerit, populi cueniant epos prouin-
cie vicine: et illi prius cōmoneant epm: qui

in eadem

in eadem ꝓuincia cõmoratur: ꝛ ostendant
quo populi petant sibi rectorem: ꝛ vocant
iustum esse: vt veniat ipse: ꝛ cum eis ordiet
epm. Et si lris cõuentus tacuerit: ꝛ dissimu
lauerit: nihilqꝫ rescripserit. Tunc satisfacien-
dum est populis vt conueniant ex ꝓuincia
vicina: ꝛ epm ordinent. Cõfirmat hoc etiã
vt diximus per regulas iuris deuolutiui: qꝛ
quotiens ptãs aliquid pagendi deuoluit de
minori ad maiorem vel econtra: qd iura p
mittunt: qꝛ sicut supiores inferiorꝫ: sic iferio
res superiorꝫ supplent defectum: vt ingt gl.
in. c. cum simus. ix. q. iij. ꝓbat. ex de conces.
pben. nulla. lxxxix. di. volumus. de offi. arch.
c. i. ꝛ de offi. archipsby. c. i. cum concor. Tũc
tale ius non dr̃ deuolui ad alterꝫ spacio tpis
statuti: nisi a tpe noticie sibi labat tps: vt p
illud constitui dicat in mora. de sup. neg. p
lato. lic; vbi bona glo. in ver. a noticia. ꝛ in
.c. qꝛ diuersitatem. de conces. pben. in fi. vbi
per Inno. ꝛ alios. ꝛ in. c. extirpande. de pre
ben. ꝛ in cle. i. de sup. neg. prela. ꝛ vtrobiqꝫ p
scribentes. Idem ẽt ꝓbat in deuolutione iu
risdictionis: per appel. a iudice a quo. ad iu
dicem ad quem: qꝛ cum appellat ab aliquo
grauamine: cã ꝓbabilis appellationis corã
iudice a quo: anteqꝫ recedat ab eius iudicio:
exponi ds: talis. vs. que si foret ꝓbata: debe-
ret legitima reputari: ꝛ tunc si iudex a quo
est pertinax ꝛ non vult desister a grauami
ne: adiri põt alter iudex. c. vt debitus. de ap
pel. c. legitima. eod. tit. lib. vi. Sic. n. iudex a
quo non impeditur suam iurisdictionem
exercere: nisi posteaqꝫ coram eo fuerit appel
latum: ꝛ ab eo per talem appellationem re
cessus. Ita nec papa nec alij: ad quos deuol
ueret ptãs conuocandi ꝯcilium, non debẽt
impediri nec in mora cõstitui: donec inter-
pellati fuerint: exposita legitima cã cõuocã-
di concilium coram eis vt dictum fuit. s.
¶ Per que oĩa ꝛ alia plã: que ad hmõi ꝓ-
positum adduci possent: liquido pꝫ: qꝛ vene
randi illi pres. Qui alꝫ conciliabulum Pi-
sanum nouissimis tpibus indixerunt. Con
tra. S. D. N. dñm Julium fm Modernũ
Pontificem maximum. Coadiuuãte Ma-
ximiliano Cesare: ꝛ Frãchorꝫ Rege: ac cla-
rissimi: illi doc. qui conciliũ congregari pos
se: sine ꝯsensu pontificis Maximi: qñ cõtra
ipm agendũ est: non seruata forma de qua
supra cõsuluerunt: longe a recta declinaue-
rũt via. Et ppea eorꝫ desiderio frustrati fue
re: qꝛ ꝓut. s. per iura aptissima clare demõ-
stratum fuit: vocatio ꝛ auctoratio concilij
gñalis oĩ casu: ad ipm pontificem maximus
primo regulr̃ spectat ꝛ pertinet: qñtũcũqꝫ
contra ipm de heresi: seu de quocũqꝫ alio
ipsius crimine agendum sit. Donec appare
at ipm tacite vel expsse recusare: seu neglige
re: dissimulare: ꝛ nolle illud ꝯgregare. Nõ
clare vt dixi probatur. ij. q. v. c. mandastis.
xvij. di. c. concilia. §. hinc ẽt. ꝛ in. d. c. ad apo
stolice. de re. iudi. li. vj. Et docent exempla
tam antiquorꝫ qꝫ modernorꝫ conciliorꝫ: ꝛ
vltima pratica seruata. in concilio Constã
tieñ. vbi constat qꝫ ls contra papã. Jo. xxiij.
ꝛ alios duos papatus cõpetitores scismati
cos ꝛ multiplicibus criminibus irretitos
agendum foret. Tñ dñi Cardinales ꝛ alij
reges ꝛ principes catholici tam ecclesiastici
qꝫ sclares suggesserunt eidem Joãni: qꝫ oĩo
ad tollendum diꝫ ꝛ inueteratum scisma ac
suum ꝛ aliorꝫ errorem concilium conuoca-
ret: ꝛ ita ipsemet. Jo. illud conuocauit: licet
postea sero penituerit. Bene tñ fateor qꝫ si
concilium alr̃ qñocũqꝫ congregaret vale-
ret congregatio. Si postea auctoraret a pa-
pa prout. s. dixi: seu si constaret papam recu
sare illud auctorare: ꝛ cãm necessariam sub
esse concilium celebrandi. Quo casu conci-
lium met seipsum legitimãdo ante oĩa de-
clarat se esse legitime congregatũ ꝛc. vt sta
tim dicetur. Hic tñ non est omittendũ id
qd incidenter dixit Jo. an. in. c. ls. de ele. in
ij. col. vbi circa electionẽ pape qrit: qd agẽ-
dum foret si ex oĩbus Cardinalibus vnus
tm̃ superesset. Quis tunc papam eligeret ꝛ
rñd. qꝫ fm aliquos tunc esset congregãdus
cõcilium: ꝛ p ipm prouideñ. ar. lxv. di. c. ij.
ꝛ. iij. Et qꝫ tunc conciliũ cõuocabitur p cle
rum ꝛ ppl; Ro. ar. lxvj. di. c. si forte. que fm
Hosti. quo ad electionem pape quo ad pri-
mus procedere possent: qꝛ hoc videretur le-
uius ꝛ cõmodius qꝫ. s. papa eligeretur per
clerꝫ ꝛ ppl; Ro. prout forte aliqñ seruatum
fuit antiquitus. Sed fm videretur iustius
qꝫ. s. cõuocaretur concilium: ls durius diffi-
cilius ꝛ piculosius pp piculũ more extra de
elec. ne pro defectu ꝛ no. in. c. vbi piculũ eo.
ti. lib. vj. sed quo ad conuocationẽ concilij.
Non crediderim pp hoc discedendũ eẽ: a
regula pdcã: qꝛ ls vnus tm̃ Cardinalis sup
esset: si casus contingeret quo concilium si-
ne papa conuocañ. foret per illum solũ car
dinalem fm pmissa iure deuolutiuo con-
uocari posset cũ ius collegij etiã apud vnũ

solum remaneat. Et ppea talis conuocatio
ad cleꝝ ⁊ ppl'z Ro. deuolui non posset: sed
ordine successiuo talis potestas deuolui po
tius deberet. secundum ea que ꝫ diximus.
¶ Crediderim tn̄: quicqd de iure verius
sit: ꝙ ad hoc: vt congregatio ad collegium
Cardinalium: ad Patriarchas: Primates:
Metropolitanos: epos: ⁊ alios catholicos
inferiores deuoluta effectum sortiri posset,
ꝙ necessarium proculdubio foret. Nr̄is p̄-
sertim tpibus: ꝙ dicti Cardinales: vel p̄la
ti alij: ad quos iure d̄uoluto spectaret talis
congregatio: ante oīa conciliarent sibi Im
peratorē: ⁊ alios Reges: ⁊ Principes xp̄ia
nos: eosq̄ʒ inducerent ad fauendum ⁊ assi-
stendum huic tam necessario ⁊ pio operi.
Alias aūt satis vereor: ꝙ oīs eoꝝ conatus
eēt frustatorius ⁊ illusorius. Cum loripedē
cecus: nunc derideat: ⁊ leges v̄bis: non aūt
rebus scripte videat̄: nr̄is maxime tpibus
quibus cum satyro fronte pfricata sine mē-
dacio dicere possumus: quota portio fidis
chr̄iane: quo fit vt nos ipsi oēs vitia nr̄a si-
ne fine sectantes: deliramentis quibusdam
nr̄is: ⁊ fucatis simulationibus: v̄bis tm̄ ⁊ nō
operibus philosophemur. Posteaq̄ʒ igitur
Papa fuerit interpellatus: vt congreget cō
ciliū modo p̄misso. Et ipse recusauerit seu ꝫ.
tp̄s ei p̄fixum neglexerit: vel dissimulando
congregare omiserit. Cardinales: seu alij: ad
quos negocium hoc esset deuolutum. habi
to inter se collogo: ⁊ intentione Impatoris:
Regum: ⁊ eoꝝ Principum: qui expedire vi-
derent̄ ⁊ huic negocio vtiles ⁊ necessarij: re
cedere pn̄t ⁊ debent a papa ⁊ se in aliquo
tuto ⁊ idoneo loco cōgregare: sicut factū fuit
tpe Symachi. xvij. disti. hinc et̄: ⁊ tpe Sixti
Pape. ij. q. v. mandastis. Qd̄ qdem dcō ca
su facere pn̄t: tam auctoritate iuris diuini: q̄ʒ
humani: vt scribit et̄ idem. d. Jo. de tur. cre.
in dicta sua summa: vbi ꝫ Auctoritate autē
iuris diuini per id qd̄ hr̄. Joā. xij. c. circa fi.
Qui spernit me vos spernit: ⁊ qui non ac-
cipit verba mea hʒ qui iudicet eū. Sermo
quē locutus sum ille iudicabit eum in no-
uissimo die. Vn̄. s. Tho ꝫ eplam Pauli ad
Galatas. i. c. vbi Paulus inqt. Siquis vob̄
euangeliçauerit p̄ter id qd̄ accepistis: Ana-
thema sit. Querendo quō hoc facere potue-
rit apls: cum par in parem non habeat im-
perium: ⁊ multo minus in superiorē. Cum
Paulus apls aplos alios sibi pares: vel an-
gelos eo maiores excōicare nō posset. Rn̄d.

ꝙ Apls ꝑtulit hanc snias non ꝓpria aucto-
ritate: sed auctoritate euangelice doctrine: cu
ius auctoritas hʒ: ꝙ quicunq̄ʒ ei cōtradicūt
vt heretici ab ecclesia excludendi ⁊ expellen
di sunt ab ea: iuxta. dictam auctoritatē. Jo.
¶ Auctoritate v̄o iuris humani siue cano
nici per tex. ⁊ no. in. c. si papa. xl. di. Vbi col
ligit̄ ꝙ concilium h̄eat iudicare: ⁊ iudex eē
in cā heresis contra papā: vt et̄ hr̄. xvij. di.
hinc etiam: vnde ipso facto: ꝙ constat ꝙ pa
pa non vult concilium congregare: nec con
gregationi auctoritatem dare: tunc ius ip̄m
alijs dare censēt auctoritatem conciliū con-
gregandi: q2 alis frustatoria esset ꝓuisio iuris
ipsius disponentis: ꝙ Papa heretico existē
te concilium vlē illum iudicare posset. Nā
frustra ꝓmulgarent̄ iura: nisi esset aliqs mi
nister qui ea exequeret̄. de ele. vbi periculū.
lib. vj. Si igit̄ Papa sit incorrigibilis ⁊ p̄ti
nax. Tunc Cardinales recedere debent ab
eo. Juxta illud. Jo. in Canonica. ii. c. p̄. vbi
loquendo de fide xp̄i inqt. Si quis venerit
ad vos ⁊ hanc doctrinam nō hēt. nolite eū
recipere in domum: nec ei aue dixeritis: ⁊
ibi addit glo Nec ad horam qdem eū reci-
piatis: qd̄ et̄ colligit̄ ⁊ not. in. c. anastasius.
xix. di. ¶ Posteaq̄ʒ v̄o ab eo recesserūt car
dinales ipsi hec oīa denunciare debent ali
is p̄latis ⁊ principibus xp̄ianis: eosq̄ʒ inui-
tare ⁊ conuocare ad synodum ad quā ipsi
diuo ire tenent̄: de iureiurā. Ego. N. Et sic
congregati ꝓcedent ad depositionem pape
⁊ alia incumbentia: vt ꝫ suo loco dicet̄. Nec
debent dicti Cardinales: ⁊ alij p̄lati ⁊ Ca-
tholici moueri. Quominus ab ipso recedāt
⁊ eum euitent. de sen. excō. nuper. ⁊ c. cū nō
ab hoīe. cum si. Ex eo ꝙ adhuc nō fuerit de
claratus vel iudicatus hereticus: q2 cum de
occulta quoq̄ʒ heresi ipsius conciliū cogno-
scere possit: vt plene no. in. d. c. si papa. ⁊ in
. c. in fidei. de hereti. in. vj. Satis est ꝙ suspe
ctus sit de heresi: ⁊ qd̄ hec suspitio probari
possit. Quōq̄ʒ ipse recuset cōcilium ad hoc
⁊ ad se purgandum congregare. Qd̄ qdes
clare ꝓbatur. in. d. c. anastasius. vbi dicitur
ꝙ multi fidelium deseruerunt Anastasius:
Eo q2 occulte cōicauerat in crimine heresis
cum Fotino heresiarcha: ⁊ ides ꝓbat. xvij.
di. in. c. concilia. §. hinc etiam. Vbi conciliū
congregatum fuit contra Symachū: vt cō-
cilium iudicaret de his que venerabili pa-
pe Symacho videbant̄ impigi: ⁊ in. c. nūc
aūt. xxj. di. Vbi concilium conuenit contra

Papam Marcellinum. Qui dijs Genti-
lium tribus granis incensi thurificauerat:
ls dicti duo pontifices de heresi vel alijs cri
minibus nondum essent dānati. Nec opus
quidem vr̃ esse alia mīa. Cum dr̃ papaꝫ in
dānatam iam heresim incidisse.xxiiij.q.i.c.
i.no.in.c.pastoralis. de appel. in fi.xj.q.iij.
excōicatos.ꝛ in.c.cum excōicato. Qd̄ ꝓce-
dit ſm Inno.ꝛ alios. in.c.i.de scismaticis.
Et si eēt occultus: vt dixi:ꝛ tolleraret̃. Dū-
modo dcā heresis sciat̃ ꝛ ꝓbari possit:quo
casu eidem non esset parendum, sed ab eo
recedeñ foret. pro quo faciunt no. in.d.c.in
fidei.ꝛ in.c.si tm̄.vj.q.ij.ꝛ in.c.si.xix.di.vbi
ad līam dr̃. Propter totius indisciplinatio
nis doctrinam:que Constantinopoli exor-
ta est:statutuꝫ est:ne maximus fuisse aut eē
iam putetur eps̄,neqꝫ hi qui ab eo sunt or-
dinati:qualēcunqꝫ gradum clericatus obti
neant:oībus.s.que circa eum vel ab eo ge-
sta sunt in irritum reuocatis ꝛc. Nā ꝛ con
tra papam hereticum scismaticum vel apo
staticum iura passim ꝓmittunt insurgere.
lxxix.di.siquis pecunia.ꝛ.xxiij.dist. in noīe
dn̄i cum si. ¶ Non ergo miꝝ si per Cardi
nales:Imperatorem ꝛ alios ꝓlatos supple
ri ꝛ adimpleri poterit voluntas pape cir-
ca concilij conuocationem: que ei ꝛ sic suc-
cessiue Cardinalibus ꝛ alijs iure deuolu-
tionis conditionalr̃ de mandata vr̃. vꝫ.q̄te-
nus catholicus sit:ꝛ q̄tenus velit, aut pos-
sit dcm̄ concilium conuocare.ar.ff.de cōdi.
insti.l.que sub conditione circa fi. Si igitur
papa impeditus vel mortuus,vel hēticus:
vel recusans,concilium non conuocat. Sed
Cardinales seruatis ꝓmissis:ergo ideꝫ erit
dicendum in alijs casibus silibus:ꝛ in alijs
personis ꝓdictis.ordīe ꝓmisso ꝛ successiuo:
qꝛ de silibus idem est iudicium. de consti.
transla. Nam vbi est eadem rō idem ius
idemqꝫ iudicium esse dꝫ.v.di.ad eius do.
iiij.di.deniqꝫ.de transla.ꝓla. inter corpora
lia. ¶ Quotienscūqꝫ.n.lex. aliquid in vna
persona quo ad aliquē actum disponit:idē
quoqꝫ in alia quo ad eundem actum expe-
diendum disponere censetur:glo.est que cō
muniter approbatur.in.l.siquis seruo per-
suaserit.C.de fur.ꝛ casus exceptuatus exten-
ditur ad alium similem casum hn̄tem ean-
dem rōnem extra de confir.vti. vel inuti.c.
cum dilecta.cum concordā. de quibus per
doc.ibi ꝛ per Alex.de imo. in.l.i.ff.de offi.
eius cui.man.est iur. Licet enim vitium in

vna radice diuersimode nascatur ꝛ diuer-
simode tollatur. Tn̄ eodem modo ꝛ ordīe
per oēs tolli dr̃.C.de nup.l.si libertam.i.q.i.
sicut xp̄s.ꝛ.xxij.q.ij.siquis verus. ¶ Con-
gregato itaqꝫ cōcilio in casu ꝓdicto modo
ꝓmisso:seu alio quocunqꝫ ordine et modo,
et per quoscunqꝫ in defectum pape. Dūmo
do congregatum reperiat̃ in sufficienti nu
mero:declarabit ante oīa concilium se i spi
ritu sancto legitime congregatum esse,et ec
clesiam vlem repn̄tare, ac ptātem et iuris-
dictionem oīmodā contra oēs hoīes mun
di,etiaꝫ si eēnt papalis dignitatis a xp̄o im-
mediate hr̄e. Et sic ꝓcedent citando papā
et alios quoscunqꝫ et expedient que incum
būt. Que pratica et declaratio ōducta fuis-
se vr̃ ab apl̄is. Actuū.xv.c.ibi. Placuit no-
bis collectis in vnum.et.i.visum est nobis
et spūi scō ꝛc. Et approbat ſm.d. Alexādri
num.xxj.di.nunc aūt.|vt dicit ipse. xvij.di.
c.i.in.ij.col.ꝙ ita seruatum solēniter et for
maliter fuit in concilio Constantieñ.cōtra
Jo.xxiij.et Bn̄dictum.xiij. Quos conciliū
citauit et a papatu deposuit: veluti scisma-
ticos et multꝫ alijs delictis notorijs et enor
missimis laborantes:vt ps ex gestis eiusdē
concilij. Et.i.suo loco latius disseremus.
¶ Accedo modo ad tertium quesitus. In
quo querebatur,quid agendum sit:vbi pa-
pa hmōi congregationi:que in eius defectū
fit per Cardinales: seu per Imperatorem:
vel alios ꝓlatos,se opponit, penas ac censu
ras ecclesiasticas fulminando, contra con-
cilium conuocantes, et ad talem conuoca-
tionem ad illud ꝓficiscentes. Cui q̄sito ex
verbis et mente Inno.in.c.inquisitioni.de
sen.excō.breuiter. Rn̄det Cardinalis çaba.
in.d.suo trac.scismatis. Quem ponit post
lecturā.c.lꝫ.de elec.q.vj.ꝙ Cardinales,ꝓn-
cipes:ꝓlati,et alij catholici non debent nec
tenentur in hoc parere pape:qꝛ vt inqt idē
Inno.in.c.inq̄sitiōi.de sen.excō.ꝓcepto pa-
pe non est obediendum, qn̄ ex eo vehemen
ter ꝓsumitur statum ecclesie perturbari,vel
alia mala eē ventura. Immo in hoc taliter
obedientes peccarent:cum debeant futura
mala ꝓcauere,cum quo ēt concordat glo.fi.
in.c.ne dei ecclesiam. de symo.que dicit per
illū tex.ꝙ in his que illicita sunt,nullus ēt
pape obedire tenetur.xj.q.iij.siqs eps̄. Sed
tale ꝓceptus pape,vt dicit Cardi.vbi.s.tur-
baret ecclesiam vlem impediēdo eius vni-
tatem:sub vno sponso christo et capite suo.

Ergo ei in hoc non est obediendum:vt sen tit glo.singularis sm eum.ix.q.iij.in.c.p pn cipalem.in ver.ad nos.q: / vt dicit ipsa] pa pa non potest turbare vel decolorare dicem ecclam.i.q.vij.si illa. Qd et sentit gl.xl.di. si papa.bonus tex.xxv.q.i.Que ad ppetuã. z in.c.sunt qdam. Per que iura colligit z di:q papa non pot imutare dicem status ec clesie:vel impedire ea que ad ppetuam ipsi us vtilitatem ordinata sunt: z in.d.c.sunt qdam di:q si papa vult destruere id quod Apli docuerunt:errare conuincit:cum ipse debeat oes conatus impendere ne dlis ec clesie status infestet.xxiij.q.i.memor. Con stat aut dicit ipse q concilia ordinata sunt ad pseruationem fidei catholice: sicut nos docuerunt apli xpi: qui concilia quoqz sua celebrauere:in qbus canones edidere:vt hr. xvi.dist.placuit.Ergo Papa hec fieri dire cte vel indirecte phibere non pot. Nõ aut quare Cardinales:Prelati,Pricipes: z po puli catholici.d.casu pape parere non tene ant:esse pot vltra pmissa:q: idcirco iura cõ cilia fieri voluerunt:atqz pmittunt: vt scis mata:hereses,z errores intollerabiles de ec clesia z fide orthodoxa tollantur.xv.z.xvi. di.c.i.z quasi per to. Attestat decretum cõ cilij Constantien.qd incipit frequens: sed resistendo z non parendo pape z conuocã do ac celebrando concilium:illud faciut qd ius diuinum z humanum pmittit:qd vult pcepta dei fuari z pctã corrigi. ¶ Qui at iure pmittente aliqd facit:licite facit:z non peccat:nec penã aliquã pmereri pot.l.grac chus.z ibi per scribentes.C.de adulte.cũ con cor.Ergo merito precepta z pene z censure sue iure pmittente hoc casu contemni pnt. Qd fortius pcederet:si papa talr pcipiens esset hereticus:scismaticus vel apostaticus. lxxix.di.siqs pecunia.z.c.si duo.xl.di. si pa pa.quo casu non minus papa q̃ alius qui cunqz hereticus:vel scismaticus:aut aposta ticus:ipso iure est excõicatus:pbat.xxiij.di stin.in.c.in noie dñi: z in iuribus s.alle. q: excõicatus alios excõicare:seu censuris vel penis aliqbus ligare nõ posset:nec eius cen sure aut pene modo aliquo essent formidã de.xxiiij.q.i.c.i.vbi bona gl.in sum. z de he reti.ad abolendam. Ptãs.n.ligandi z sol uendi a deo data fuit veris z non falsis sa cerdotibus,vt ingt tex. forális.xxiiij.q.i.c. audiuimus. Ibi q: nec ipse deicere queq: iam pstratus pot:cum ligandi: z soluendi

potestas veris z non falsis sacerdotibus a dño tradita fuerit: z ad comprobationem huius dci:sequit tex.ibi. Aplis.n.dicturus: quoz remiseritis pctã zc. pmisit. Accipite spm scm:vt euidenter cunctis ostẽderet: cũ qui spm scm non hz:alioz non posse pecca ta tenere vel remittere: porro spm scm ne mo nisi intra ecclias accipit zc. ¶ Et ppea di q heretici z excõicati iurisdictionalia p dunt.xxiiij.q.i.c.didicimus. de scismati.c.i. z.xij.q.ij.alienationes.Excõicare aut absol uere.z hmõi sunt iurisdictionis. Ergo nõ mix si di:q: vbi papa est hereticus vel scis maticus:z sic excõicatus: nihil pot siue iu dicialr:siue extraiudicialr ligando aut absol uẽdo pcipere:qd teneat: aut de iure validũ sit.de offi.ordi.c.qd sedem.de elec.q: diligẽ tia.xv.q.vj.nos pctõz.z.c.iuratos. Sed si de facto excõicat vel alias penas imponit: eius censure z pene non sunt modo aliquo formidande vel obseruãde.Sed potius cõ temnende:q: vt diximus dicto casu non li gant.d.c.didicimus.bona glo. in.c.pñti.de sen.excõ.in.vj.z rõ ẽẽ dr:q: ãmissa vt dixi mus iurisdictione pp vitium heresis: scis matis:vel intrusionis: iam dici non potest chrianoz z catholicoz iudex: cum sit extra gremium ecclesie.d.c.audiuimus. z snia a non suo iudice lata nõ ligat:neque ts de cõ sue.ad nostram.de peniti.quanto.cum si:
¶ Maius dubium esset circa pmissam in hibitionem:si papa eẽt vnicus in possessio ne papatus:quietus: z pacificus:qui publi ce haberet:teneretur: z reputaretur:pro vo z catholico pontifice:et concilium assertio ne catholicoz principum:prelatoz,et popu loz ex euidenti et necessaria causa: siue con tra ipm:siue contra alios celebrandum fo ret. Ipseqz papa eo minime opus eẽ assere ret:ac per cẽsuras et grauissimas penas ec clesiasticas et tpales concilium conuocari vel celebrari phiberet. Nungd.s.hoc casu ei parendum foret.Et prima qdem facie di cendum videret: q q̃diu papa in papatu recognoscitur:et tolleratur: ei parendus est in oibus.Et pcipue in his que ad ipsum et eius officium,iurisdictionem:et preeminẽ tiam principalr spectant: prout est concilij congregatio:que est de grauioribus causis pape spãlr reseruatis:sm glo.in.c.qd trãsla tionem.de offi.deleg.in.c.sicut vnire. de ex cer.prela.et pbatur.xvij.di.per to.qd fortifi catur:q: posito q Cardinales:Imperator: Reges

Reges: Pricipes: Prelati: ⁊ Populi catholici ꝯtenderent concilio opus esse: ⁊ Papa hoc negaret: saltem dubium esset: res per hmôi cõtradictionem dubiam effectam fuisse. ar. in l. iij. C. qui ⁊ a qbus. ad liberta. ꝓclamar. non lz. ⁊ in l. i. C. de ꝓcura. ¶ In casu autem dubio: cum nescitur qd magis expediat: parendum est superiori. xix. di. in memoriam. c. dist. contra mores. xj. q. iij. quid ergo. Quod qdem non tm̄ ꝓcedit in papa: sed in alijs etiam ꝓlatis. ij. q. vij. sacerdotes. de tēpo. ordi. ad aures. ff. de re iudi. l. iij. ⁊ in l. in bello. ff. de cap. Ergo videret qd dicto casu summo pontifici oĩno parendum foret: cuius maiores ecclie cãs ad ipm papam decidere spectet. d. c. qd translationem. vbi bona glo. cū concor. Sed ꝯtrariam sniam in proprijs terminis: tenuit Anto. rosel. in sua Monarchia. in trac. concilij. fol. lv. vbi aperte dicit ⁊ ꝓsequit q pape concilij ꝯgregationes ꝓhibere volenti nullatenus parendum sit. Per rõnes ⁊ iura: de quibus s. in ꝓcedenti qõne. ⁊ per doctrinam Inno. in d. c. inqsitioni. de sen. excõ. ⁊ dicit ipse: q ipsius censure priuationes dignitatum ⁊ beneficioꝝ hoc casu nullatenus sunt formidãde. Quia qñ iudex vel supior ꝓcipit: qd aperte est illicitum: vel qd in se est malum: ei nullatenus est parendum. de resti. spo. l'ras. Ad illa aūt iura que dicunt: q in dubio semper parendum est supiori. ¶ Rñd. q hñt locum qñ ille cui hoc precipit, per synderesim ⁊ rõnes aliquam ꝯsciam suam vincere: informare: aut sibiipsi persuadere non potest: q bonus sit facere: vel abstinere ab eo qd sibi ꝓhibet. Alias aūt secus: vt no. in c. ad aures. de tēpo. ordi. Nam vt s. dcm̄ fuit ex doctrina Inno. precepto pape illicito ⁊ iniquo parēdum non est. Maxime vbi periculum esset: q status vlis ecclesie ꝑturbaret: sm eundem Inno. vbi s. ⁊ in c. quanto. de consue. circa fi. vbi no. dicit: q si papa aliquid ꝓhibitum ⁊ illicitum facit sine maxima cã: ⁊ alijs nota. per qd ꝑturbet status ecclesie nō dz sustineri. Nec obstat sm eum q habeat plenitudinem ptãtis. Per illud verbū xp̄i. Mathei. xvj. Qd̃cunqz ligaueris super terram ⁊c. q2 illud intelligit sm eum. Qd̃cũqz ligaueris sm precepta dei ⁊ cõstitutiones licitas: claue non errante. Quo casu ei per oĩa obediendum foret: in his maxime que spectãt ad aĩam: ⁊ non sunt contra catholicam fidem: vel ei non sunt spālr interdicta vel ꝓhibita. In his aūt in quibus scandaliçarent catholici: secus est: q2 verus papa hoc non intendit: nec facere dz. de ꝓscrip. nihil. Vñ paciente tollerat: q eius precepto non pareatur: cum alios exasperat: vel cum precipit illud qd cõtra tenorem diuine iustitie fit: nec turbari dz: si supsedet donec melius discutiat ⁊ intelligat illud qd forte inconsiderate, vel vt male informatus ꝓcipit: de rescri. si qñ. ar. C. de sen. ⁊ interlocu. oĩum iudi. l. nemo. Pro qbus bene facit glo. ⁊ que ibi no. in c. si papa. xl. di. ⁊ qd voluit Cardi. Zab. consilio suo. cxlvij. Incipit vr ꝓdcãm cõcersionem. iuncta doctrina. Inno. de qua s. sed concilia fiunt ad hereses: scismata: errores: ⁊ delicta corrigenda, ⁊ ad ecclesiam vlēz reformandam: ac fidem stabiliendam exēplo oĩum concilioꝝ antiquoꝝ. xv. di. c. i. cum tribus seq. Istam aūt correctiones ⁊ reformationem ac heresum ⁊ scismatum extirpationem: directe ꝓhibere non posset papa. Q2 hoc esset de genere maloꝝ perturbantium ⁊ scandaliçantium statum vlēz ecclesie. xv. q. i. sunt qdam. Ergo nec indirecte hoc facere pōt papa: ꝓhibendo. s. conuocationem ⁊ celebrationem ipsius concilij: per qd dicta mala ab ecclesia auferūtur. l. hoc modo. ff. d condi. ⁊ demon. Ad que bene facit: vltra responsionem Roselli. tex. in c. sicut. xiiij. di. in fi. vbi formalr dr. Illa ꝯsideratione semper seruata: vt in his que vel dubia fuerint: aut obscura: id nouerimus sequendum: qd nec ꝓceptis euangelicis cõtrarium: nec decretis scõꝝ patrum inueniatur aduersum. Sed sci patres vt dixi concilia inuenerunt ⁊ fieri decreuerunt ad tollendas hereses ⁊ errores. de ecclesia ⁊ ad eam reformandam. Ergo in dubio hoc potius: q̄z qd papa decernit: sequendum est. Item papa non posset: vt s. etiam dixi: in alio ꝓposito facere legem ad confouendam suã heresim vel aliorum: statuendo. s. q papa non posset accusari vel redargui de heresi: vt dicit glo. sing. sepius allegata ⁊ allegãda. in d. c. si papa: ⁊ no. per Archi. ⁊ doc. in c. in fidei. d here. ti. in. vj. Q2 si hoc ei concederet posset vlem ecclesiam ⁊ fidem nr̃am periclitare ⁊ i ruinam ponere: qd nullatenus ei facere lz: cum aplatus ⁊ papatus a xp̄o cõstitutus fuerit i edificationē: ꝯstructiones ⁊ ꝯseruationē fidei: non aūt in desolationem. Iuxta, illud apli. ij. ad Corinth. xiij. vbi dicit. Scdm potestatem que mihi data est in edificationes

non in destructionē. bonus tex. in. d. c. sunt
quidam. Ergo non īmerito dr̄. Qd̄ si Pa-
pa huius concilij ꝯuocationē: vbi eo opus
esset: ex legitima cā fidei suo tm̄ sensu ꝛ ꝑti-
nacia contradicendo sine legitima cā alijs
etiam nota: ꝓhibere vellet fulminando tā-
tūmodo indiscrete censuras ꝛ penas: ei pa
rendum non esset: sed eius censure ꝛ pene
eēnt potius contēnende. Ac contra talem
ꝓhibentem. qd̄ scm̄: qd̄ iustum, qd̄ bonum
est. Fideles oēs insurgere possent: exemplo
Mathathie. Qui iuste illū interfecisse dr̄:
qui ad arā dn̄i idolis sacrificaturus acce-sse
rat: vt hr̄ in lib. Machabeoꝝ. ꝛ. xxiij. q. v. si
audieris. Qd̄ multo magis nobis faciēdū
esse dicit Cyprianus: ibi post aduentū xp̄i:
cum ipse ad hoc non tm̄ verbo sed facto et
exēplo hortatus fuerit. Hoc ēt ꝓbat et sua-
det dispositio legalis. ar. l. ij. §. duoꝝ. ff. de his
qui sunt sui. vel alie. iur. Ubi hēmus ꝙ lꝫ
iura dn̄oꝝ in seruos non debeāt diminui.
Tn̄ hoc quoqꝫ fauore dei et suoꝝ statuitur:
ꝙ si dn̄s contra iura diuina vel nālia agat
in seruos suos: ꝙ ipsi audiantur aduersus
dn̄os, venia non obtenta, silr ēt filij q sunt
in ptāte p̄ris lꝫ litem mouere non possint
contra p̄rem. l. lis nulla. ff. de iudi. Tn̄ cōtra
eum occasione ꝑmissoꝝ, ꝓcedere poterunt.
Et si nimis seuerus eēt p̄r in filios petere
poterunt se ab eo emācipari et a patria po
testate eximi. l. qdam cum filium. ff. de vbo.
obli. no. in. l. nec vnus. C. de emancip. liber.
sic quoqꝫ serui contra dn̄m contra eos ty-
rānice agentem ꝓcedere poterunt. d. §. duo
rum. Ergo a fili xp̄iani oēs catholici insur
gere poterunt contra papam vlem patrem
sp̄ualem eoꝝ. Et spretis eius censuris et mā
datis, iudicium synodale contra eum cōsti
tuere: ipso ꝓhibente concilium fieri: vbi cō
stat: eo pro fide catholica opus eē: eo ꝙ in-
directe fidem et ecclīam catholicā eoꝝ ma
trem destruere, et in erroribus cōfouere ni-
titur. Et si de facto ꝓcederet excōicādo: be-
neficijs et dignitatibus priuādo et eos car-
cerando, ei quoqꝫ de facto resistere possent:
ꝙ quotienscunqꝫ iudex vel superior iudicia
liter et iuste non ꝓcedit, sed fulminante et
de facto eis violentiam inferendo, subditi
ipsi p̄nt ēt de facto resistere: et se iuraqꝫ sua
tueri: vt no. per doc. in. l. vt vim. ff. de iusti.
et iur. et alibi. Qd̄ tn̄ facere non possent si
legitime et iudicialr̄ ꝓcederet: ꝙ vt inquit
tex. ꝓpulsare non lꝫ legitimum aggressores.

l. si seruus. ff. de his qui ad eccle. confu. Uerꝫ
si papa vt dixi tyrannice ageret: subditi ei
obedire non tenerentur: vt sunt tex. aperti.
xi. q. iij. qui resistit. Ubi formalr̄ īquit Au-
gustinus. qui resistit ptāti: Dei ordinationi
resistit: sed quid si illud iubeatur ꝙ non de
beas facere? Hic sane contemne ptātē. et. l. si
aliud iubeat Impator: et aliud Deus: quid
iudicas. maior ptās deus. Da veniā o Im-
perator: tu carcerem: ille gehennam mina-
tur: et in. c. impatores. ea. cā. et. q. iquit: Im
peratores si non in errore eēnt: et pro erro-
re suo contra veritatem leges darent: p q̄s
iusti cōprobarent et coronarētur. Nō tn̄ fa
ciēdū est: qd̄ illi iubent: ꝙ deus ꝓhibet ꝛc.
¶ Bene tn̄ fateor: ꝙ si papa non fulminā-
te ꝓcederet, vel tyrānice et de facto: sed via
iudiciaria et ordinaria: citando: monendo:
et iura et rōnes Cardinalium: Impatoris:
et alioꝝ christicolaꝝ audiendo: eosqꝫ redar
guendo: lꝫ ab inuicem discordarent: ꝙ ipsi
Cardinales et alij subditi adducendo cās
rationabiles et legitimas concilio opus eē
assererēt. Et papa hoc negaret: et nihilomi
nus ꝓcederet contra eos ad cēsuras et sen
tentias ꝑdcās: ad conciliū spectaret de hoc
incidenti determinare: put s̄. dixi maxime
si de cā et crimine pape agendū foret: et ei
opponeretur. Et tunc hoc casu dicti subdi-
ti alia forte rationabili: et legitima via inte
rim contra huiusmodi monitiones: prece-
pta: vel sn̄ias censuraꝝ: et aliaꝝ penaꝝ. Si-
bi forte per vias appellationis: reclamatio-
nis: et recursus: ꝓuidere possent. Nā quē-
admodum subditi supioribus de facto: et si
ne aliqua alia appellatione: aut iustificatio-
ne resistere p̄nt: vbi supiores ipsi extraiudi
cialr̄: et nullo seruato iusticie: vel iuris ordi
ne id ꝑcipiunt et faciūt: qd̄ iniquū: iniustus
et in se malum existit: vt s̄. diximus. Et pro
batur. lxxiiij. di. gesta. no. doc. in. d. c. ad au-
res. de tempo. ordi. ꝛc. Ita quoqꝫ qn̄ ipsi su-
periores iustitie et iudicii viam eligunt: et
nihilominus grauant: et qd̄ iniquum: iniu
stum: et illegitimum est contra eos ꝓsequū
tur: hanc eandes viam sequi tenentur: et de
bitis iuris remedijs se et alios tueri pos-
sent: vnde cautius: securius: et honestius:
tunc faciunt s̄m eūdem Rosel. et alios si iu
stificando cām inobediētie: ab huiusmodi
penis et censuris suis appellant: ad ipsum
met papam male informatum melius īfor-
mandum: vel ad successorem: vel ad futurū
concilium

concilium, quod quidem his caſibus maius eſt q̄ȝ Papa ſm eoſdem. Quū.n.quis a ꝓpria ꝯſcia vinci nō pōt:vt ſequat̄ iniquū ꝛ malum ꝓceptum iudicis,ſi in ꝯriam ſententiam ſtimulatur:dȝ inherere ꝓprie ꝯſcientie:ꝛ ꝓceptum iudicis potius contēnere,extra de ſymo.per tuas.aut pacienter tollerare dȝ grauamen et ſententiam contra ſe iniuſte fulminatam.de ſen.excō. cum medicinalis.lib.vj.donec per concilium vel ꝑ ipm met:aut per futuꝝ pontificem releuetur,vt no.in.d.c.ad aures. Ex quibus concludit:ꝙ legitima,rōnabili,euidenti, vel notoria cauſa ſubſiſtente.pp quā apparet manifeſte:cōcilio opus eſſe. Si papa vel tacite vel expſſe quocunqȝ modo vel via recuſat concilium cōgregare,ſeu diſſimulat,ꝓcraſtinat,negligit:ꝛ omittit. Alij chri fideles,quocūqȝ caſu,modo premiſſo illud conuocare celebrareqȝ pñt,eo inuito ꝛ reluctante. Et ꝙ ꝓpea ſibi de facto dicto caſu reſiſtentes,ab eo diſcedentes.eumqȝ relinquentes,ꝛ eius cēſuras ꝛ penas:dictis caſibus contemnentes, contemplatione dei. Zelo fidei catholice,ꝛ eccleſie ſue ſancte in nullo peccarent:cū maioꝛ ſit deus,veritas:ꝛ iuſtitia:xp̄iqȝ fides,q̄ȝ ipſe Papa.d.c.qui reſiſtit.xj.q.iij.cum concoꝛ.de quibus ſupra.

Appellatio ad concilium futuꝝ a papa.

Admonebamur h̄ loco ſubſequētem tractatum aggredi, ꝛ emergētes q̄ōes omittere. Sed q̄ꝛ hoc vltimum appellationis remedium, aium pulſat,diuqȝ mentem ſolicitauit: cū ſepiuſcule tꝑibus meis viderim Romanos pontifices armis ſpūalibus (ne de tpalibus loquamur) cōtra principes populoſqȝ chriſtianos eiſdem rebelles ꝛ inobedientes inſurgere:eoſqȝ ſub grauiſſimis ꝛ horrendis penis ꝛ cenſuris per lr̄as aplicas moneret vt aliquid faciant vel omittāt. Ipſoſqȝ principes ꝛ pplos ſentientes ſe forte iniuſte ꝛ idebite grauari. Ad futuꝝ concilium iuſtificando cās ſuas appellaſſe. Non potui currenti calamo reſiſtere. Quin interroganti, an liceat a papa ad futuꝝ concilium appellare:Rn̄deret. Et quāqȝ ſtultum ſit admonere ꝙ a principe appellare non lȝ, vt ingt tex.in.l.i.ff.a q̄bus appellare non lȝ. Eo maxime q̄ꝛ in terminis nr̄is dr̄ conſtitutionē quandam a Pio papa ſcdo emanaſſe,quā vt nonnulli aſſerunt,in conuentu Mātuano ꝓmulgauit. In qua hm̄oi appellatiōes ad futuꝝ cōciliū fieri prohibuit: Et audiuimus q̄nqȝ,ꝙ quidam potentiſſimi principes,ꝛ notabiles rerū publicaꝝ moderatores,qui contra monitorium q̄odā aplicum coram q̄buſdam ꝓlatis, tāq̄ȝ corā honeſtis perſonis,ad futuꝝ concilium appellauerāt: excōicati,interdicti:heretici.diſidati:ꝛ capientium ſerui:cum eoꝝ bonis declarati fuerunt ꝛc. Dicam igit̄ bona venia impetrata pro inſtructione mea:q̄ð circa hoc occurrit proteſtatione ſemper premiſſa.ꝙ nullo pacto intendo diſcedere a determinatione ſ̄. Ro.eccleſie. Sed eam in oībus ſequi ꝛ venerari me ꝓfiteoꝛ. Et ſi q̄d hactenus a me dictum fuit aut in poſteꝝ dicet̄, q̄ð ſanctas eius mentem ꝛ determinationem:ac catholicam ꝛ aplicam fidem offendat:id totum ex nunc reuoco,annullo,ꝛ pro non dicto eē volo. Paratus ſemper oīa dicere ac facere, que fidei ꝛ vero chriſticole conueniunt.

Hanc igit̄ q̄ōnem examinat ꝛ ad longū diſputat. Abb. Pa in.q̄ōe ſua. que incipit. Ep̄s ꝛ q̄dam rectoꝛ.artꝰ 2º. Et in caſu q̄ōis ſue. Ubi papa ep̄m ꝛ quendam Rectorem Curatum,nulla rōnabili cā ſubſiſtente prelaturis ſuis de facto ꝓuauerat. Ipſiqȝ ad futuꝝ concilium appellauerant.per multa vrgentia iura:ꝛ validiſſima argumenta:quibus male rn̄deri poteſt:concludit dictā appellationem legitimam ꝛ validam fuiſſe: demumqȝ ſubiungit ꝙ a papa ad conciliū in tribus maxime caſibus licite ꝛ legitime appellari poteſt. Primo cū ꝓcipit aliquid contra fidem:eo q̄ꝛ in hac cā concilium eſt ſupra papā.xl.di.ſi papa.xxiiij.q.i.acacius.xix.di.anaſtaſius. Scdo cū ex ſuo precepto vel ſententia decoloꝛatur ſeu immutat̄ ſtatus vlis eccleſie,q̄ꝛ cōiter tenet̄ papam hoc facere non poſſe.no.in.c.lr̄as.de reſti.ſpol.in ver.diſpenſare.in.c.ꝓpoſuit.de concer.ꝑben.per Inno.in.c.cum ad monaſterium.de ſta.regula.per Spec.in ti.de lega.ſub rubrica.de diſpenſa.in ver ſi.xij.vr̄ text.in.c.ꝛ ſi illa.i.q.vij.ꝛ in.c.que ad perpetuam.ꝛ in.c.ſunt q̄dam.xxv.q.i.vbi per Archi.q̄ȝq̄ȝ gloſe:decreti in hoc articulo videant̄ cōtrarie. Nam gl.in.d.c.que ad perpetuam:per illum tex.dicit.ꝙ papa diſpenſare non pōt contra articulos fidei,nec contra gn̄alē ſtatum eccleſie:ꝛ ꝙ lȝ oēs ei ꝯſentirent, in hoc

eius statutum non valeret: sed potius oẽs essent heretici.xv.di.sicut glo.aũt. in.c.sunt quidã:que fuit glo. Bar. Brixi. dixit ꝙ qcquid dicat. Jo.papa qñq3 dispensat contra statum ecclesie vlem:sicut fecit Inno.in generali concilio Lateraneñ.de cõsan. et affi. non ds:ls inquit ipse contra articulos fidei non dispenset:quã contrarietatem contemperat glo. in.d.c.que ad perpetuam:dũ dicit ꝙ papa contra vlem statum ecclesie: bñ dispensat qñ non est ita gñalis. Sicut est de continẽtia sacerdotum ⁊c. Sed Panor.dictas glo.alr concordat:dicit.n.ipse:qꝺ si papa in totum non mutat statum ecclesie:sed illus reformat: bñ põt hoc facere,sed si mutare vellet vniuersum status ecclesie, ita qꝺ ecclesia pp hoc decoloraret:hoc facere nõ pt etiam dispensando:pro q̃ vr̃ tex. in.d.c.⁊ si illa. Et ppea credit ipse: qꝺ hoc quoq3 scꝺo casu valeat appellatio ad futuꝝ concilium: vt saltem resistat pape: ne confundat ecclesiam dei. Tertio ⁊ vltimo a papa ad concilium appellari potest,dicit ipse:cum Papa precipit id qꝺ in se est malum:seu qñ ex tali eius pcepto vehementer psumit scandalũ vle futuꝝ. Cum tali precepto non sit obtẽperandum: fm Inno. in.d.c.inqsitioni.de sen.excõ.pbat.xi.q.iii.si is cui pest.c.qui resistit.c.iulianus.⁊.c.si dominus.⁊.xl.di.c.i.

¶ Et ratio ẽ:qꝛ tota ecclesia ds resistere scãdalis futuris:ne mala contra legem dei cõmittantur:istar Pauli: qui minor erat, q̃3 sit vlis ecclesia. Qui tñ solus Petrũ aplorum principẽ rephendit:⁊ ei in faciem restitit:cum ex facto suo sequeret̃ scandalum in ecclesia vli. Eo qꝛ comedendo cum gentilibus non discernebat cibos ab eis: sicut nec iudei. Unde reliquos xpianos sui exemplo iudaiçare faciebat:hr̃ ad Galathas.c.ii.⁊.ii.q.vii.Paulus. ¶ Sic ⁊ asina: que ppl'3 subditum significat. Rephendit Balaam prophetam:qui platum pplis psidentem denotat:cum eum stimularet:vt pergeret ad iniustitiam faciendam.ii.q.vii.§.itẽ cũ balaã.

¶ Dixit tñ Hosti. in.c.pposuit.de cõces.pbẽ.qꝺ l3 Papa non possit accusari vel cõdẽnari ab hoie nisi de heresi.xl.di.si papa. Tñ bene põt moneri secrete fm monitionem euangelicam.ii.q.i.si peccauerit. Non tamẽ subiacet in eo qꝺ ibi dr̃. Dic ecclie nisi i cã heresis:qꝛ si Imperator ⁊ totus clerus ⁊ totus populus conuenirent ipm nõ possent eum iudicare. Caueat tñ sibi qꝛ aia sua in manibus suis. Nã sibi terribilius iudicium imminet:⁊ intollerabilior cruciatus.xxiii.q.i.memor.⁊.ix.q.iii.c.alioꝝ. Quod qdem dictum dicit Abb.vbi.s.sibi in totum non placere:qꝛ si Papa stat in peccato notorio potest puniri tanq̃3 hereticus per conciliũ: vt dicit glo.singu. fm eum in.c.si papa.xl. dist. Et sic per hanc vias concilio potest denunciari crimen pape:ad effectum vt p ecclesias admoneatur ⁊ corrigatur. Et sic appellari potest ad concilium dicit ipse. Ubi eius pctm̃ esset notorium: que oĩa cum aliis oibus (que trahi possent ad casus appellationis) colliguntur ⁊ no.per Spe. de of. lega.vbi.s.sed quo ad hanc denunciationes euangelicam:latius dicetur.i.cum de supioritate concilii in Papam diseremus.

¶ Quantum aũt ad pncipalem qõnes de appellatione a Papa ad conciliũ pro confirmatione coꝝ que scribit Panor. Si daretur audacia ⁊ facultas loquẽdi:salua semper determinatione sedis aplice:et scẽ matris ecclesie. Quas vbiq3:⁊ in oibus dictis: factis et scriptis meis:me semp humilr sequi pfiteor.de sum.tri.et si.cath.c.si. Cõtra quandam extrauagantẽ. Pii.ii.quatenus inueniatur. Non qdẽ gr̃a determinãdi:sed conferendi et veritatem indagandi. Argui forte posset.qꝺ non valuerit:nec vnq̃3 a subditis approbata seu acceptata. Sed potius tanq̃3 imposita:inhonesta: ac repugnans iuri et eqtati nãli reiecta et abrogata fuerit iiii.di.erit aũt lex.iuncto §.leges. Et ad hoc dicendum:primo moneor:qꝛ si fatemur: put negare non possumus: qꝺ detur casus aliquis:in quo concilium gñale iurisdictionem et supioritatem habeat in papas. Puta in causa heresis:qꝺ non h3 dubium.xl.di. si papa. put clarius apparebit.i.cum de potestate ɔcilii in papam tractabimus:et nouiss.in concilio Constantieñ. in 4° eiusdem sessione clare dilucideq3 statutus fuit. Ubi declaratur concilium a xpo imediate potestatem hẽre. Et qꝺ eidem parere teneatur: quicunq3 et papalis dignitatis:in his maxime que pertinent ad extirpationem scismatis:et gñalem reformationem ecclesie in capite et in membris ⁊c. Quod qdem non abhorret ab his que scribit btũs Grego.et hr̃r.xv.di.sicut circa si.ibi. Qꝛ dũ vli sunt constituta consensu se et non illa destruit: quisquis presumit absoluere quos ligant: aut ligar̃ quos absoluũt. xxv.q.i.sunt qdam.

Si(inq̃3)

Si (inq̃) fatemur q̄ concilium aliquo casu iurisdictionem ꝛ superioritatez habeat in papam. Ergo negare non possumus: q̄ oīa illa media: qbus perueniri potest ad talem iurisdictionem ipsius concilij permissa sunt: ꝛ minime ꝓhiberi pñt. Qꝛ ꝓhibendo media per que peruenit ad finem: eēt ꝓhibere ipsum finem: vt hr̄ ꝛ no. in. c. ꝑterea. in. c. significasti. in. c. prudentiam. in fi. ꝛ i. c. suspitionis. de offi. deleg. cum infinitis filibus. Qui. n. vult ꝯñs: ergo ꝛ añcedens: sed appellatio est vnum de medijs per qḋ peruenitur ad iurisdictionem concilij contra papam in casibus in qbus concilio est subiectus: ergo ꝑmissa iurisdictiōe qḋ esset ꝯñs: necessario permissa erit ꝛ appellatio: p q̄ꝫ peruenit̄ ad illam. Et si diceret̄ contra hoc q̄ appellatio est de iure positiuo inuēta ꝛ concessa. de appel. per to. Et q̄ papa iudicari non pōt ſm leges positiuas ꝛ humanas: cum ipse sit ſ ius positiuum: illisq̄ non subdat̄. de cōces. ꝑben. ꝓposuit. c. innotuit. ꝛ. c. significasti. ꝛ. ix. q. iij. ipsi sunt canōes. Rñ. standum esse ꝯrio in terminis suis: sed negari non pōt. Quin ipse Papa iuri diuino ꝛ nāli: sicut alius quicunq̄ suppositus sit: ꝛ illud velit/nolit/seruare teneat̄: cum nō sint ista iura de ipsius ptāte. xxv. q. i. sunt qdam cū si. Sed q̄uis appellationis formalitas a iure positiuo introducta fuerit: tñ eius natura ꝛ inuentio a iure nāli ꝓcessit: cum sit defensio quedam seu ꝑsidium innocentie: put notāter declarat ꝛ ponit Abb. Pa. in rubrica de appellat. post alios ꝓbatur in. c. cum spāli §. porro. ꝛ in. c. suggestus. eo. ti. ꝛ in. c. cū inter. de exce. Appellatio. n. a natura inuenta fuit: ad iniquitatem ꝛ imperitiam iudicis corrigendā: vt inquit tex. in. l. i. ff. eo. vel etiam ad supplendum: qḋ incaute in priori iudicio fuerat omissus: vt dicitur in. c. cum ioannes. de fide instru. ꝛ i. l. per hanc. C. de tempo. appel. Cōiter aūt dicimus q̄ princeps vel Papa tollere non pōt ea que sunt iuris nālis: vel diuini: vt in cle. pastoralis. versi. ceterum. in fi. de re. iudi. vbi per glo. ꝛ doc. cum suis concord. Ergo manifeste pꝫ q̄ lꝫ papa potuisset tollere formalitatem ꝛ solēnitates ipsius appellationis a iure positiuo ītroductas: vt ꝓbat̄ in. l. i. C. de sen. ꝑfec. ꝑto. ꝛ no. per Abb. Pa. vbi ſ. qꝛ vt inquit ipse: reddebat̄ olīꝫ sus manu Regia: cum nondum essent inuente actiones: ꝛ iudicioꝝ vel appellationū solēnitates. l. ij. in. iij. col. ff. de ori. iuri. tñ tollere non potuit subām: nām: essentiam: ꝛ effectum ipsius appellationis: pro q̄ bene facit tex. ꝛ que no. in. d. cle. pastoralis. ꝛ qḋ voluit Inno. ꝛ alij post eum. in. c. que in ecclesiaꝝ. de cōsti. in. c. qꝛ plerisq̄. de imu. ecclesie. ¶ Ubi cōiter dr̄ q̄ si papa vel Impator sine aliqua iusta cā facit ꝯstitutionem aliquam contra ius nāle: talis cōstitutio nec in foro anime: nec in foro ciuili est obseruanda: ar. xij. di. c. i. ꝛ qḋ ibi no. per Archi. ꝛ in. c. ius nāle. i. di. cum si. Non obstat id qḋ dicebat̄: q̄. s. a sententia Principis appellari non possit ꝑ iura ſ. allegata: ꝛ minus a sententia Pape: cum ipse iudicet oēs ꝛ a nemine iudicet̄. ix. q. iij. cuncta per mūdum: ꝛ. d. c. ipsi sunt canones. cum concor. qꝛ cum btō Tho. 2ᵃ secunde. q. lxix. art. iij. Rñ. q̄ ptāti superioris intn̄ aliquis subijci dꝫ: ꝛ suppositus esse intelligitur: inq̄ꝫtum ordinē suꝑioris seruat: a quo si exorbitauerit: ei subijci non opꝫ: cum aūt Princeps: superior: vel iudex aliquē iniuste grauat: relinquere dr̄ ordinem suꝑioris potestatis: ſm quā necessitas sibi iuste iudicādi imponit̄. Pro quo bene facit qḋ dicere ꝯsueuimus: q̄ iudex dici non pōt ille: in quo non est iustitia de verb. sig. forus. Ergo cum dicto casu Papa vel Princeps se non contineat in officio ꝛ loco veri et iusti Pape vel Principis: grauādo subditos contra iustitiam ꝛ ius naturale. Non mirꝫ si ad directionem superioris ptātis ꝛ sic cōcilij gñalis appellando: reclamando: querelando: aut denūciādo: recurrere possumus. Pro qua ꝯsideratione optīe facit tex. xxiiij. q. i. mā et. Ubi ad lrāꝫ dr̄. Manet ergo Petri priuilegium: vbicunq̄ ex ipsius equitate fert iudicium: ꝛ ſ. vel vbi nihil erit ligatus vel solutum: nisi qḋ btūs Petrus aut ligauerit aut soluerit ꝛc. facit tex. ix. q. iij. nemo ibi. nemo iudicabit primam sedem iustitiā temperare desiderantem ꝛc. et. xl. di. nō est facile in fi. ibi non sanctoꝝ filij sunt q tenēt loca sanctoꝝ: sed qui exercent opa eoꝝ. Cus igit̄ Papa grauando: errando: vel peccādo in deum et primum: non agat vt papa: sed vt hō pctōꝛ. Non mirꝫ si natura suggerente vnicuiq̄ licitum erit concilium tanq̄ꝫ eius iudicem et superiorem quo ad hoc appellare. ij. q. vj. oīs. vbi dr̄: oīs oppressus libere sacerdotum/si voluerit/appellet iudicium: ꝛ anullo ꝓhibeat̄: sed ab his fulciat̄: audiat̄: et liberetur. qḋ q̄uis doc. et glo. intelligant

dictus fuisse de concilio ꝓuinciali: tñ de cõ
cilio quoqꝫ gñali:et fortius pari rõne idem
dici põt:pro quo facit ar.opt.in.c.ad aplice.
de re.iudi.lib.vi.vbi papa supponit seipm
et sententiam suas concilio: et ꝓtestatur ꝙ
ab ipsius iniustitia et grauamine ad conci-
lium ꝓuocari possit:et eius iniustitia corri
gi et emendari. Nec obstant iura que dicũt
principem tollere posse appellationem.c.su
per qõnum.de offi.deleg.l.i.ff.qui.et a qbus
appel.nõ li.ꝙ vt dixi.id intelligi dꝫ de for
malitate et obseruatione terminoꝝ appel-
lationis vel de friuola appellatione:nõ aũt
de naturali defensione a natura itroducta.
Que nec bãnito:nec excõicato:nec quantũ-
cunqꝫ criminoso est auferenda.c.cũ inter.
de excep.ꝙ cum hoc sit d' iure nãli: nec per
legem:nec per principem tolli potest.d.cle.
pastoralis. Ciuilis.n.rõ potest ea que iuris
ciuilis sunt tollere. Nãlia vero iura corrũ-
pere non põt.insti.de iur. natu.genti. et ci-
ui.§.sed nãlia.v.di.in prin.facit. qđ no.glo.
in.l.quotiens.C.de ꝑci.impe.offe.conferunt.
no.p Bar.sed maxime p Bal.et alios in.l.
cum mulier.ff.solu.mat. Non obstaret etiã
si diceretur ꝙ appellatio ẽ ꝓuocatio de mi
nori ad maius tribunal.c.romana.de app.
c.anterioꝝ.§.illud ẽt.ii.q.vi.ibi.appellatio-
nes a minoribus iudicibus ꝛc.et ꝙ Pape
tribunal maius est:qꝫ tribunal concilii.cũ
Papa nõ recognoscat supiorẽ in terris.ix.
q.iii.per to.et concilii decreta tollat ac ꝯtra
ea dispenset.de cõsang. et affi.non dꝫ.de re-
scrip.nonnulli.et.c.statutum. lib.vi.vbi de
hoc.ꝙ dupl'r rñderi posset. Primo qđ hoc
veꝝ sit.qꝫdiu agit vt Papa ꝓut.s.dcm fu-
it,secus cum nõ agit vt verus,iustus,et re-
ctus Papa,sed vt homo pctõr. Non.n.mi
nus Papa peccare põt qꝫ ceteri hoies.xix.
di.anastasius. xxiiii.q.i.acacius.xxi.di. nũc
aũt. Iuxta illud ꝓphete:oĩs homo mendax:
et illud,septies in die cadit iustus. Scđo vt
dicta iura intelligantur qđ.s.Papa non re
cognoscat supiorem:quo ad ea que sunt iu-
ris positiui,ꝙ in his maior est oĩbus. Sed
quo ad ea que sunt iuris diuini vel nãlis:
secus:ꝙ peccãdo ꝯtra fidem, ꝯtra precepta
dei:articulos fidei:et iustitiam nãlem,tunc
a cõcilio corrigi et iudicari põt:sicut qlibet
alius ꝑnceps vel xp̃ianus.xl.disti. si papa.
xxv.q.i.sunt qdam cum si. Qđ alia quoqꝫ
rõne cõprobatur. Concilium gñale:ecclesiã
vlem repñtat.no.xv.di.sicut in si.de cõ.di.
i.ecclesia.sed ecclesia vlis simul ꝯiuncta ma
ior est qꝫ sit Papa solus.ꝙ orbis maior est
vrbe.xciii.di.legimus circa medium. Quod
ꝓbatur duplici rõne. Primo ꝙ huius ec-
clesie:q̃ est vnica.vii.q.i.nouatianus.xxiiii.
q.i.loquitur.et in.c.pudenda. de sum.tri.et
fid. catho.c.firmiter. versi.vna.hr in cle.ne
romani.in ver.non ꝑsonam.de elec. Chr̃s
sponsus est.lxxvi.di.ieiunium. il.ii.ver.mẽ
se decimo.de sacra.vnctio.c.i.ver. sed vbi.et
ipsius caput:cuius capitis corpus est ipsa ec
clesia.iii.q.iii.engeltrudã. ¶ Caput vo mi
nisteriale ipsius ecclie et xp̃i Vicarius ipsi-
us ac dei vices in terris gerens est papa:de
transla.ꝑla.quãto.de re iudi. ad aplice.vẽ.
nos itaqꝫ.lib.vi.cum si. Si ergo chr̃s verũ
caput:ꝛ Papa eius loco veꝝ ꝛ ministeriale
caput esse cõprobatur: ꝛ ecclia vlis corpus
existit:ergo ꝛ ipse papa de tali corpore erit,
cum pars sit in toto. Cum ergo ps minoꝝ
sit suo toto:ꝙ in toto etiam pars continet.
ff.de excep.rei iudi.l.siquis cũ totum. ꝛ de
reg.iur.c.in toto. lib.vi. Et ꝯnumerato to-
to ꝯnumerata sit ꝛ pars.C.de seru. ꝛ aqua.i
rubrica.ff.ad leg.aquil.l.si seruus seruum.§.
inquit lex. Et qđ iuris est in parte:idem iu-
ris est ꝛ fortius in toto.no.de ꝑben.maiori
bus.xii. di.c.i.ꝛ.i.q.iii. si quis eꝑs.xcv.dist.
esto. Seqtur de ꝑmo ad vltimum:ꝙ si lꝫ ap-
pellare ad papas vt ad caput ẽt omisso me-
dio.ii.q.vi.ad romanam.gl.ꝛ doc.in.c.an-
tiqua.de ꝑuile. Qđ pariter ꝛ fortius ad cõ-
cilium:in quo intelligitur papam inesse ꝛ
preesse vt caput, ꝛ eo deficiente non deficit
xp̃s in loco ꝓprio:vt veꝝ ꝛ imediatum ca
put.no.in cle.ne romani.de elec. Etiam ab
ipso papa appellari poterit ad conciliũ in
quo etiam intelligit esse ipse Papa. Secun
do cõprobat: ꝙ ptãs que a xp̃o relicta fuit
in mundo. Non fuit relicta Petro tñ (li-
cet sibi ꝑncipalr vt capiti data fuerit) Sed
vniuersis quoqꝫ aplis: ꝛ vli ecclesie cõcessa
fuit,vt ab ipso capite a quo inchoauit in re-
liquos aplos ecclesiam ipsam cum Petro si
gurantes:tanqꝫ per riuulos ꝛ membra de
flueret.xxiiii.q.i.mãet. ꝛ in.c.loqtur.xxi. di.
in nouo.ꝛ.xix.di.ita dñs. vbi formalr dici
tur. Ita dñs huius muneris sacri: ad oĩum
aploꝝ officium ꝑtinere voluit: vt in beato
Petro oĩum aploꝝ summo ꝑncipalr collo
caret:vt ab ipso quasi a quodam capite do
na sua velut in corpus oẽ difunderet, vnde
dñs ipse. Io.xx.dixit. Sicut pater me misit

ꝛ ego

ꝛ ego mitto vos. Accipite spm̄ sanctū quoꝝ remiseritis pctā: remittunt eis: ꝛ quoꝝ retinueritis, retenta erunt. Lz.n. Chr̄s an̄ passionem suā, cū adhuc ipsemet gereret eius pontificatum in terris. Petro tm̄ apl̄atus ṗncipatum, pmisisset, Dum ei dixit, tibi dabo claues regni celoꝝ. Matth. xvj. ꝛ hr̄ i.d. c. loqtur. Tn̄ post eius passionē ecclesie spōse sue vnitatem ondere volens. Et Petro ꝛ oībus alijs aplis simul vnitis spm̄ sanctū Et parem cum ipso Petro ligandi ꝛ soluēdi ptātem concessit. Per ipm̄ nihilominus veluti p caput ꝛ vicariū suum ita ṗncipalr ꝛ singulr exercendā, vt in alijs quoqꝫ apostolis: ꝛ in vl̄i ecclesia resideret. Non qdem vt in duobus capitibus ꝛ corporibus. Sed vt in vnico corpore cum suo capite coniuncto. put hr̄ ꝛ no. in. c. ꝯsiderandum. ꝛ in. c. fideliorl. di. sicut ergo xp̄s a pr̄e missus fuit cū plenitudie ptātis: ita ꝛ Apl̄i ab eo missi fuerunt, put dr̄ in dicta Joā. euangeliste auctoritate cū plenitudine et oīmoda iurisdictione et ptāte vtriusqꝫ clauis. Per que oīa pꝫ: ꝙ lꝫ papa sit caput ministeriale, et ecclesia vel concilium corpus. Tn̄ ipse quoqꝫ est in dicto corpore ecclesie. Qꝛ papa est ī ecclesia et ecclesia ī papa. vj. q. i. Scire ergo audacter dr̄ ꝙ ptās et iurisdictio vl̄is ecclesie et sic cōcilij simul ꝯgregata fortior, et maior est se ipsa dispersa. Qd̄ et demonstrari vr̄ ex verbo et sentētia saluatoris nr̄i. Matth. xviij. Ubi post denunciationem et monitionem euangelicam. Ultimum iudicium reseruauit ecclesie. Ibi dic ecclesie, que p cōcilium gn̄ale repn̄tat. Qd̄ approbari et vr̄ ex sententia diui Augustini in epl̄a ad glorium et Euchasinum. s. illo verbo. dic ecclesie. Dum dicit restabat ergo adhuc plenarium vl̄is ecclesie ꝯcilium si male iudicassent ep̄i qui Rome erāt ꝛc. Et illud qd̄ hr̄. xxv. q. i. in. c. violatores. Ubi dr̄ ꝙ spū dei sunt edita, que a scis prībus in concilio, pmulgata fuere. Qd̄ si ita est: ergo non erit incōueniens, imo vtile, imo necessarium et cōuenientissimum dicere: ꝙ a sentētia pape ad ecclesiam: et sic ad concilium querelari, appellari: et puocari possit: vbi papa excedit fines mandati, et ptātis papalis: et a membris suis discedere ac petri et papatus ṗuilegium illud abutendo pdere voluerit. d. c. manet. xxiiij. q. i. qꝛ | vt dixi | papa in concilio deficiente xp̄s semp ibi in loco, xp̄o vt verꝫ et imediatū caput residet. Iuxta illd̄. Mat. xviij. vbicūqꝫ fuerint duo aut tres ꝯgregati in noīe meo: in medio eoꝝ sum. Et isto forte mō rn̄deri posset ad illa iura. ix. q. iij. c. nemo. c. alioꝝ. et. c. facta. cum si. Dum dicūt ꝙ facta et iudicia pape mortalium nullus iudicat: sed qd̄ a deo tm̄ iudicantur: qꝛ cus in concilio chr̄s resideat: et qcquid agit cōcilius a spū scō fieri et dictari credat. Iuxta illud Actuum. xv. ibi. Uisum est spūi scō et nobis ꝛc. forte non esset absurdum dicere, qd̄ cum ptās concilij a chr̄o immediate sit. Iuxta illud verbum dn̄i. Ubi fuerint duo aut tres congregati. Et illud qd̄ declarauit concilium Constantien̄. in. iiij. eius sessiōe: qd̄. s. iudicium concilij sit iudicium qd̄ ispirat deus. Et sic qd̄ eidem cōcilio hn̄ti iudicium et ptātem a deo iudicia pape referuē tur. Pro qua ꝯsideratione bene facit. tex. in c. si duo. lxxix. di. ibi. Sed illum i sede apl̄ica pmansuꝝ censemus ques ex numero clericoꝝ noua ordinatione diuinum iudicius et vniuersitatis ꝯsensus elegerit ꝛc. Qd̄ intelligit de iudicio concilij gn̄alis. Licet alr quoqꝫ alibi ad dicta iura rn̄deatur: prout. i. patebit: cum de ptāte concilij in specie tractabimus. ¶ Nec erit inconueniens dicere ꝙ papa exn̄te et residente in concilio, ab eo ad concilium appellari possit: Lꝫ videatur ab eo ad seipm̄ appellari: qꝛ imo istud facit pro: qꝛ nemo negat: quin a ṗncipis ꝑcepto vel sententia iniqua ad seipm̄ ṗncipem melius informandum appellari possit, cus magne sapientie: et ṗncipis et alioꝝ sit: errores ꝓprium: et seipm̄ potius corrigere: qꝫ ab alio corrigi. xxij. q. iiij. c. magne. De qua qdez appellatione et de ipsius materia ponit doc. in. c. cum ex lr̄is. de in inte. resti. ꝛ Ab. Panor. in. d. sua disputa. Ep̄s ꝛ qdam rector. q. ii. vnde dicit Impator in aucten. de nup. circa pn̄. colla. iiij. Non erubescimus si qd hoꝝ que prius ipsi diximus melius inueniamus: competentem ꝑoribus imponere correctionem, ne ab alijs corrigi expectemus. Nam ꝛ de ordine quoqꝫ ad ordinem: ꝛ de ꝑside ad ipm̄ ꝑsidem appellat. ff. quēadmo. appel. sit. l. i. §. solet. Nec ppea papa dꝫ indignari seipm̄ corrigere: qꝛ ꝛ deus cuius vices gerit in terris: pia miseratione sua dignat: qn̄qꝫ suam sententiā mutare: vbi peccator errores suos correxerit. xxij. q. iiij. in. cōmutabilis. ¶ Et ꝙ a papa existente in cōcilio appellari possit facit qd̄ i. sil̄r dicimus de Archiep̄o: qui maior est oībus ep̄is sue

ꝓuincie .s. qbus iurisdictionem hꝫ. vj.q.iij. scitote. de offi. ord. pastoralis. Et tñ ab ipso Archiepo ad concilium ꝓuinciale: in quo ipse interest ꝛ pest vt caput. Alijs eius suffraganeis ꝛ platis prouincie secum residentibus: vt membra appellari pōt: vt inqt gl. in.c a collatiōe. de pben. in. vj. ꝛ ij.q.vj. ois oppssus. ꝛ ꝓbat in.c. multis. xvij. di. Qui ter. hanc ɔclones bene ꝓbat fm viũ intellectum ibi positum p scribētes. ¶ Preterea si conceditꝰ: (vt .s. dicebamus): ꝙ Papa sit homo peccabilis: ꝛ qui peccare ac ēt hereticus esse possit: qḋ nemo sani capitis negat: ꝛ ꝓbatur. xl. di. si Papa. xxv. q. i. sunt qdam cum simi Si conceditꝰ ꝙ Papa ecclesie dei inutilis esse possit. de renun. c. i. lib. vj. Qḋ apostaticus ꝛ intrusus qñqꝫ aliquis inueniri valeat. lxxix. di. si duo. ꝛ c. siquis pecunia. cum si. Et ꝙ illud tñ possit: qḋ iure naturali ꝛ diuino pmittente fit: ꝛ non vltra. xij. q. ij. faciat. Ergo velimus: nolimus: concedere opꝫ: ꝙ corrigi: damnari: reformari: ꝛ a sede aplica detrudi: turbariqꝫ possit: nisi corrigere ꝛ emēdare se velit. Qḋ ꝓbari vr. xxxv. q. ix. veniam. Ubi Papa compulsus fuit sententiam suā in melius mutare. Unñ Nicolaus Papa ibidem. in. c. sententiam. dicit sententiam Ro. sedis non negamus posse in melius cōmutari. Qḋ ēt cōprobatꝰ in multis alijs caplis. ea. q. ꝛ cā. qḋ si hoc ꝓmittitur. Ergo etiam necessario concedetꝰ medium: per qḋ ad talem reformationem faciendā ꝓuenitur: vt dicebam .s. in ꝓnci. ar. d. c. pterea. de offi. dele. cum concor. sed media ꝛ remedia ordinaria ꝛ cōpetentia: per que Papa compellitur ad talem correctionem seu reformatiōem sunt querela: appellatio: ꝛ reclamatio: ad iudices superiorem: hoc est ad concilium cum alium iudicē nō habeat i terris: vt dcm̃ fuit. Ergo dicemus ꝙ fructus diuinus est iustitiam sepius recē seri: vt dicit Inno. xxxv. q. ix. graue in si. Et sic ꝙ a Pape iniustitia maxime cāta ex ꝓhibitione iuris diuini aut nālis oīno appellari poterit: ꝛ ꝙ nullibi melius aut conuenientius de eqtate: iustitia: iniquitate vel iniustitia Pape cognosci possit: qꝫ in ɔcilio gñali. Ubi Impator ꝛ vniuersa ecclesia catholica vnitatem fidei repñtat: cui ipsemet cās ꝛ sententias suas libentissime semp sūmisit: ꝛ quotidie summittit. d. c. si Papa: ꝛ ij. q. vij. nos si icompetenter. Bonus ter. p quem solum si bene ponderetꝰ decidi posset ista questio. in. c. ad aplice. de re. iudi. lib. vj. ibi. Et si diceret ꝙ nos eum cōtra iustitias lesissemus. Parati eramus vocare Reges: prelatos: ꝛ principes tā ecclesiasticos qꝫ seculares ad aliquē tutum locum vbi per se: vel solēnes nuncios conuenirēt: eratqꝫ parata ecclesia de consilio concilij sibi satisfacere: si eum lesisset in aliquo: ac reuocare sententiam. Si quas contra ipm iniuste tulisset ꝛc. Ecce ergo ꝙ papa met remittit sententias ꝛ cās suas: ꝛ ecclesie Ro. decidendas ꝛ iudicandas per concilium: ad qrelas Impatoris ꝛ oppssorum. Nec dicatꝰ qḋ excusando: dicit glo. ibi. in vñ. vocare: ꝛ in. d. c. nos si incōpetenter: ꝙ .s. hoc ꝓcesserit de gr̃a ꝛ humanitate pape: ꝛ ꝙ hoc fecerit ne incideret suspitionem: cum speciale sit. Ut concilium tñ sit .s. papam in causa heresis. Qz formalr ad hoc rñdet Panor. in. d. sua disputatione. vñ. quarto videmus. qḋ hec specialitas non ꝓbatur iure diuino: Unde emanauit potestas pape ꝛ ecclesie. Nec igt ipse: legitꝰ ꝙ deus dederit maiorem ptātem pape quā concilio: vel ecclesie: in cā fidei: vel econtra. Sed chr̃s in translatione istius potestatis vsus fuit verbis gñalibus. Cū ergo ecclesia vtatꝰ tali ptāte in causa fidei contra papam: sepe alle. c. si papa. ꝛ. d. c. nos si incōpetenter .s. item cum Balaā. vbi no. ꝛ in. c. i fidei fauorem. de heret. in. vj. no. per Hosti. ꝛ Jo. an. in. c. ꝓposuit. de concer. pben. ꝛ in. c. per venerabilem. qui fil. sint legi. Ea pariter vti poterit contra eum in oībus alijs causis arduis: vbi papa vli iudicio erraret. qꝛ cui conceditꝰ qḋ est maius: ergo cōcessus censetur qḋ est minus: vt dicit ter. in. c. ex parte. de deci. ꝛ qḋ de vno cōceditꝰ de alijs silibus: eadem causa subsistente: concessum vr: de consti. transla. Et si hoc verꝫ nō esset: nec illud qꝛ cum talis pape potestas a Deo fuerit, ipꝫ nullo casu iudicare posset homo: nisi silem potestatem a deo hēret: vt habuit ecclesia. Juxta illud. Jo. xix. Nō hēres aduersum me potestatē vllā: nisi tibi datū eēt desuper: cum supior ab inferiore iudicari nō possit: etiam appellationis: reclamationis: recursus: querele: aut alio quouis ptextu. de iureiuran. nimis. xxj. di. inferior. de maio. ꝛ obe. c. cum inferior. Cum igitꝰ chr̃s qui ē verum ꝛ imediatum caput ꝛ sponsus ecclesie nostre in ea continue resideat: nec eam vnqꝫ deserat: maxime cum in' eius noīe congregatꝰ. Matth. xviij. c. ibi. Ubi enim sunt duo

vel tres

vel tres ꝯgregati in noīe meo in medio eoꝝ
sum: ꝛ vsqꝫ in finem sclˀoꝝ semꝑ cum aplis:
eoꝝ successoribus ꝛ ecclesia sua sit ꝑmansu-
rus. Matth. xxviij. vbi dr̄. Et ecce ego vo-
biscum sum oībus diebus vsqꝫ ad consu-
mationem scl̄i ꝛc. Et ꝓ qua ecclesia ꝛ fide
sua ne deficeret ꝑrem rogauit. extra de bap.
maiores. no. glo. in. c. a recta. xxiiij. q. i. Cūqꝫ
ipse chr̄s qui est iudex: non tm̄ pape sed oī-
um viuoꝝ ꝛ mortuoꝝ: hanc potestatem ei-
dem ecclesie sponse sue concesserit. Nō limi
tatam qdem subalternam aut conditiona-
lem, sed indistinctam liberam ꝛ absolutas.
Non. n. alicubi legit̄: ꝙ xp̄s hanc ecclesie po
testatem: postea q̄ꝫ eam aplis concessit: ipsi-
us ecclesie typum gerentibus: restrinxerit:
vt pꝫ ex premissis: ꝛ ex eo qḋ dixit Matth.
xviij. Si peccauerit ī te frater tuus ꝛc. Qḋ
si non audierit dic ecclesie. Merito ꝑ oīa su
pradicta concludendam ꝛ dicendum vr̄ sꝫ
Panor. vbi. s. ꝙ quocunqꝫ casu papa contra
iustitiam diuinam ꝛ nālem: aliquem de fa
cto, vel alr̄ indebite grauat. Ad concilius si
ue congregatum: siue non: intrepide appel-
lari: querelari: reclamari: denunciariqꝫ po-
terit. Dicta Pij scōi constitutione non ob-
stante: cum papa ius diuinum aut natura-
le. Qḋ defensionem ꝑmittit vnicuiqꝫ: con-
tra iniuste ꝛ inique grauantes: tollere non
possit. Licet. n. papa appellationes friuolas:
illegitimas: ꝛ illicitas: que qn̄qꝫ malitiose
excogitant̄ ad ꝑsidium iniqtatis: tollere et
reijcere possit: earūqꝫ formalitates ꝛ solēni-
tates ꝓhibere: qḋ facere dr̄: quotiens com-
mittit cām appellatione remota: qꝛ ius na
ture illas ēt reijcit: respuit: ꝛ non admittit.
c. cum friuolis. de appel. in. vi. c. cum parati.
c. scḋo regris. c. postremo. c. pastoralis. ꝛ. c.
inquisitioni. extra. eo. ti. cum si. Attn̄ verā:
iustam: ꝛ legitimam appellationem: recusa
tionem: ꝛ defensionem contra se: vel alios
iudices de facto, indebite ꝛ iniuste grauan
tes tollere non potest: put clarissime ꝓba-
tur: ac legi: ꝛ no. in iuribus. s. allega. ꝛ alibi.
Pro quo bene facit: qḋ voluit Inn. ꝛ doc.
post eum in. c. qntauallis. de iureiuran. per
illum tex. vbi cōiter concludunt: ꝙ siquis ꝓ
misit sub pena: vel iurauit: stare dicto arbi-
tratoris renunciando reductioni ad arbi-
trium boni viri: ꝙ si arbitrator inique pro
nunciat pena non cōmittit̄: nec piurium in
curritur. Recurrendo ad dictum arbitrius
boni viri per tex. in. d. c. qntauallis. Idez ꝫ
Spec. in ti. de arbi. §. i. vsi. sed pone. per illuꝫ
tex. Et rō est sm̄ Panor. ibidez in. xiij. col.
vsi. Nunc circa istam reductionem. Quia
verba gn̄alia debent intelligi sm̄ subiectas
mām. l. quero §. interlocatorem. ff. locati. l. si
vno. ff. eo. ti. dꝫ ergo pena et iurm̄ intelligi:
si iuste iudicauerit: vel enormiter ꝛ inique
non leserit: qḋ marie ꝓcedit. Ubi deceptio
ꝛ iniustitia interuenit ex dolo ꝛ proposito
ipsius arbitratoris. Qꝛ tunc respectu qua-
liscunqꝫ ꝛ quantecunqꝫ lesionis ꝛ iniustitie
peti potest reductio: non obstante quocūqꝫ
pacto vel iuramento: ꝛ rō est sm̄ Panor. ꝛ
doc. ibi. Qꝛ dolus futurus sicut expresse re
nunciari non pōt. Ita ꝛ fortius nec tacite.
l. si vnus. ff. de pac. Qui dolus ex ꝓposito ī
teruenire dr̄ sm̄ panor. vbi. s. quando scien-
ter per fraudem: dolum: odium: arbitrator
grauat alteram partem: qḋ si tanta est vis
iuris nālis: vt per appellatiōis, ꝛ reductio-
nis remedium defendat ēt iurantem: renū
ciantem: ꝛ apparenter volentem cōtra ini-
quitatem ꝛ dolum iudicari: qꝛ ex ꝓprio offi-
cio suo tenet̄ iuste ꝛ recte iudicare. d. c. fo-
rus. de verb. sig. Et qꝛ ex iuris: ita disponen
tis nāli eqtate ex dcō suo officio occurrere
tenet̄ iniqtati: pensatis personaꝝ ꝛ cāe q̄li-
tatibus. de transac. c. fi. Quanto magis hoc
ꝓcedere dicemus: vbi apparenter constat
de iniquitate: iniustitia: dolo: ꝛ persecutiōe
contra eum qui non cōsensit: sed continue
reclamauit. Ut. s. tali remedio appellatiōis
etiam contra papam iniuste grauantez ad
concilium appellare possit. Maxime quia
xp̄s non malis: reprobis: ꝛ iniustis aplis:
sed iustis: sed pijs: sed iā spū scō plenis: po-
testatem ecclesie cōmisit. cum eis primo di-
xit. Accipite spm̄ scm̄: ꝛ subsequenter dixit.
Quoꝝ remiseritis pctā ꝛc. vt. s. diximus: ꝛ
comprobat Paulus apls. Actuum. xx. Qui
Epis Ephesinis loquens ait. Cōtestor vos
hodierna die. Qꝛ mundus sum a sanguine
oium: ꝛ. s. Attendite vobis ꝛ vniuerso gre-
gi. In quo vos spūs scūs posuit epos rege-
re ecclesiam Dei: quā acquisiuit sanguine suo
ꝛc. Pro quo est bonus tex. in. c. bene qdez.
xcvj. di. in fi. vbi dr̄: ꝙ a deo commissa fuit
cura sacerdotibus disponendi de rebus ec-
clesiasticis. Et quo ad correctionem mali:
iniusti: ꝛ apostatici pape: ꝙ. s. ad concilium
spectet illus corrigere. Iura sunt clara: sepi-
us repetenda. l. xxj. di. In nomine domini.
lxxix. distin. c. siquis pecunia. c. si duo. ꝛ. d. c.

si papa.xl. distin. cum infinitis simili.

¶ Nec contra hãc ↄ̄clusionem obstat illa vulgaris ⁊ cõis exceptio. ꝙ.s. non entium nulle sint cãe. ff. de dot. prele. l. i. §. adeo. de biga. vt debitum. Per qd̓ infert: ꝙ ad futuꝝ cõcilium non possit appellari: cum in reꝝ natura: tunc non reperiat: ꝙ facilis ⁊ breuis est rñsio negando assumptũ, falsum est enis ⁊ erroneum dicere: ꝙ ecclesia vlis: et concilium gñale ipsam repñtans semper non reperiat in reꝝ natura: si non actu cõgregat in loco vno: saltem habitu essentiali. Nec per hoc tollit: ꝙ ad ↄ̄cilium appellari non possit. Et quin iudicare valeat, cum conuenerit. Et si hoc negaret: idez dici posset: de quacũq; alia vniuersitate: imo de quocũq; alio iudice: ꝙ.s. ad eos appellari vel recurri nunq̃ȝ posset. Nisi qñ dicta vniuersitas congregata: vel ipsi iudices in loco tribunalis sedere reperirent. Qd̓ qdem rõne ⁊ naturali ⁊ legali caret: ⁊ fatuũ esset dicere: cũ videamus ad senatum: ad Cesarem, ad papas: ⁊ ad vniuersitates: ⁊ respublicas quascunq; passim ⁊ vbiq; locoꝝ siue reperiant siue non repiant ad locus tribunalis, siue cõgregati fuerint: siue non legitime appellari: Non. n. ambigit senatum: ius: ⁊ leges facere posse. ff. de legi. l. non ambigit. Et principi equipari: vt ibi no. Unde et ab eius sententia: sicut ⁊ a sententia principis non appellatur. ff. a quibus appel. non licet. l. i. Et pdicta pbant: ac legunt: ⁊ no. in. c. ab eo de appel. in. vi. ⁊ quasi per to. ⁊c. Contra deñ suppositum (coadiuuãdo supascriptã rñsionem) ꝙ.s. concilium semp reperiatur in reꝝ natura adduci et posset decretus illud solẽne concilij Constantieñ. qd̓ incipit frequens vbi formalr dr̓ ꝙ cõcilia ppetuo celebrentur in locis in qbus summus pontifex per mensem: ante finem cuiuslibet concilij approbante ⁊ ↄ̄sentiente cõcilio: vel in eius defectum: ipm concilium deputare ⁊ assignare teneatur: vt sic per q̃dã cõtinuationem semp concilium vigeat: aut per termini pendentiã expectetur ⁊c. Per que clare constat concilium semper vigere in reꝝ natura reperiri: ⁊ talem argumentationes friuolam esse.

¶ Circa appellationem vero, que firei consueuit a Papa ad ipsummet melius informandum: de qua supra meminimus. Aduertendum dicit idem Panoꝛ. vbi supra: ꝙ ista non dicitur ppie appellatio: de qua iura faciunt mentionem: cum per eam sententia non suspenditur: nec deuoluatur negocium ad superioꝛem. Quod est propꝛius appellationis. Sed vocatur appellatio generaliter sumpto vocabulo: quia ad papas prouocatur ⁊ reclamatur: vt ipse diligentius examinet negotium. Sicut etiam dicimus de appellatione extraiudiciali: qd̓.s. sit quedam prouocatio ad causam. de appellacus sit romana. Et talis appellatio obtinet vim cuiusdam supplicationis. ar. in auct. que supplicatio. C. de preci. imperat. offe. Et in simili bene facit tex. in. c. pastoꝛalis. de appel. vbi dicitur qd̓ si Papa aliquo casu inhibuit appellationem: nihilominus si appellatur: superioꝛ debet iniustitiam reuocare: in vim ipsius appellationis deuoluentis quantumcunq; non suspendentis sentẽtiam aut causam. Uel saltem in vim querele. Et quãuis papa sententiam suam iniuste latam in melius reformare ⁊ iustitiam facere debeat. Tamen appellationem huiusmodi: que ad eum interponitur ad melius se informandum admittere non tenetur. xxv. q. ix. venias. iuncto. c. sententiã. ¶ Ratio esse potest: quia admissio appellationis: suspensio cause: Apostoloꝛum traditio. Et huiusmodi solemnitates: sunt de iure positiuo: prout colligitur toto titulo. de appel. Et eidem iuri non est suppositus: sed est supra illud. de concer. preben. pposuit: sed prouocatio: deuolutio: ⁊ iustitie administratio concernunt essentiam ipsius appellatiõis: quod est de iure naturali: vt dictum etiam fuit supra. Et huic etiam papa ⁊ Imperatoꝛ suppõitur: vt habetur in cle. pastoꝛalis §. ceterum. de re. iudi. Ergo non miruꝫ: si talem appellationem admittere non tenetur: licet ad iustitiam faciendam ⁊ sentẽtiam suam corrigendam: in eo quod iniuste egit: obligetur. d. c. veniam. ⁊. c. sententiam. cum alijs iuribus de quibus supra. Que ratio facit etiã ad cõclusiones: de quibus supra. Et hec quidem de his. ⁊c.

¶ Quando conciliũ vle celebrandum sit.

Post hec vidẽdum occurrit. Qñ concilium vle celebrandum sit: circa qd̓ qdem: lꝫ gñalr dici possit: ꝙ nostris presertim temporibus: certa regula dari nequeat. Attamen distinguẽdo tpa prisca a nostris: dici forte

dici forte

dici forte posset:q̄ fm iura z tpa antiq̄ con
cilia congregabantur: z congreganda erāt:
q̄ñcunq̄ȝ z quotiensc̄unq̄ȝ arduum aliquid
occurrebat,qȯ vlem ecclias, z eius pacificū
statum ꝑturbaret. Ubi heresis vel scisma
inter christicolas pullularet,vbi ex facto pa
pe vel alioꝝ quoruncunq̄ȝ vlis ecclesia cōfun
deret:scandaliçaret:vel ꝑturbaret: adeo q̄
in deteriorem statum ꝓlabi dubitandus fo
ret:veluti vbi papa ipse esset hereticus|apo
staticus|notorie criminosus| z incorrigibi-
lis:seu vbi papatui renunciasset: z sedi aplī
ce alr ꝓuideri non posset. Qȯ qdem papa
si vult facere pōt. De renūcia.c.i.li.vi.Quis
tñ nr̄is ꝑsertim diebus: de hoc verendum
non sit. Ubi ēt scisma in ecclesia eēt: z duo
vel pl'es de papatu contenderent.lxxix.di.si
duo. Ubi papa ꝑ impressionem vel simonie
labem apostaticus z intrusus foret: z sedē
aplicam occuparet.lxxix.di.siquis pecunia:
vel talis esset q̄ oīno ecclesie dei ꝓuidendū
foret:vel vbi aliqui heresiarche alij hereses
z scismata inter xp̄ianos seminassent: que
mentes plurimoꝝ subuerterent z de recta
fide eos dubitare facerent. Et ipse papa ꝓ-
uidere nollet vel non posset:nisi cōcilio vlī
congregato. His inq̄ȝ z hmōi casibus,quo
tiens z q̄ñcunq̄ȝ occurrētibus tpibus ꝑcis
conciliū vle congregari ꝯsueuerat. Et nunc
ꝓculdubio si antiquam illam fidem serua-
remus. Si dei maximi z nr̄i memores esse
mus:congregari deberet:ꝓut colligit z no
tari consueuit in iuribus ꝫallega. z in.c.si
papa.xl.di.vbi glo.no. in ver.a fide.xv.di.
c.i.z.xix.di.in.c.anastasius. cum si. Qȯ bñ
comprobat ex gestis concilij Aphricani:in
quo statutum fuit:q̄ in oī ecclesie ꝑiculo cō
cilium conuocaret, z in gestis concilij Cal-
cedonensis.c.clxij. Ad lr̄as dr̄. In hoc.n.z
in alijs fidem tangentibus: statutum ē: vt
ad concilium recurrat. Qȯ ēt sentit gl.no.
in.d.c.anastasius. in ver.concilio,vn̄ dicit
q̄ vbi de fide agit:papa tenet regrere con-
cilium eꝑoꝝ: z q̄ tunc synodus maior est
papa.xv.di.sicut in si. Unde in.c.canones.
ea.di.dr̄: q̄ congregatio concilioꝝ ḡnalius
magnam vtilitatē ecclesie dei attulit. Ma-
xime extirpādo hereses z scismata i ea pul-
lulantia. ¶ Quod si forte quis diceret con
cilia ḡnalia non fore necessaria ꝑ ꝑmissa:
maxime vbi papa est vnicus z catholicus.
Quia ꝑdicte z maiores quecunq̄ȝ cāe defe-
runt ad sedem aplicam z ꝑ eam termina-
ri pn̄t absq̄ȝ concilio:etiam si fidem contin
gant extra de bap.maiores.xvij.di. mult̄.§.
maiores.xxiiij.q.i.quotiēs. Rn̄deri posset:
q̄ lȝ hoc veꝝ sit in negocijs ꝑticularibus z
ꝑuatis. Et que non irrepserunt per ecclesiā
z ꝑ ꝓuincias z multos non contaminaue
runt. Tñ vbi heresis vel scisma ḡnale vel
quid sile ḡnalr scandaliçaret ecclesiam:tunc
concilia oīno conuocanda forēt. Prout an-
tiquis tpibus patres nr̄os fecisse cōstat.xv.
di.ꝑ totum. z ꝫ clare colligit in decretis cō
ciliorꝝ ꝑ nos ordine alphabetico ānotatoꝝ.
Preterea maioris auctoritatis z grauita-
tis vident esse:que vli sunt constituta ꝯsen
su:q̄ȝ illa que vnus tm̄ pontifex statuit.c.si-
cut.ea.xv.di.in si.cum facilius inueniat:qȯ
a plibus senioribus querit. Et Dn̄s Jesus
Chr̄s v̄us repromissor. Matthei.xviij:ait.
Si duo vel tres ꝯuenient sup terrā in noīe
meo in medio eoꝝ sum. Et de oī re q̄ȝcūq̄ȝ
petierint:fiet illis a pr̄e meo.xx.di.de qbus
in si. Nam magis integrum dr̄ iudicium:
qȯ plimoꝝ sententijs ꝯfirmatur: vn̄ Augu
stinus dicit.xij.di.illa. q̄ ꝯciliorꝝ ḡnalium
in ecclesia saluberrima est auctoritas. Fate-
or tñ q̄ lȝ ecclie dei sit vtile z saluberrimū
sepius concilia ḡnalia ꝯuocare. Tñ nō sem
per est necessarium: ꝓut ingt diuus Tho-
mas aquinas.q.x.arti.iiij. Et no.xxiiij.q.i.
rogamus.in.c.manet. z in.c.quotiens. fm
dn̄m Alexādrinū post Zabarellam.in.c.ca
nones.xvj.di. ¶ Scd̄m v̄o iura z tpa mo-
derniora dicendum vr̄:q̄ concilia celebran
da forent:nunc saltem de decennio in decē
nium. Ad id allegat decretū Constantieñ.
concilij:in eius sessione.xxxix.editum. Qȯ
incipit. Frequens ḡnalium concilioꝝ cele-
bratio:vbi determinatur:q̄ ab eo tpe dicti
concilij Constantieñ. in antea concilia ge-
neralia:hoc ordine z tpe celebrari deberēt.
vȝ. Primū tunc subsecutuꝝ concilium a fi-
ne Constantieñ.in q̄nquēnium īmediate
subsequens. Scd̄m a fine illius ꝑmi subse-
quturi in septennium. Et deinceps de de-
cēnio in decēnium ꝑpetuo celebrari debe-
rent. In locis que summus pōtifex per mē
sem ante finem cuiuslibet concilij: ipso ap-
probante z ꝯsentiente cōcilio:vel in eiusdē
pontificis defectum in loco ab ipso cōcilio
deputando:vt sic ꝑ q̄ȝdam continuationem
semp aut concilium vigeat: aut ꝑ termini
pendentiam expectetur. Quē terminū idē
concilium decreuit summo pōtifici:de fra-

trum suoꝝ scē Ro. ecclesie Cardinaliū consilio licere: ob emergentem forte casum abbreuiare, sed nullatenus ꝓrogari posse. Illud vero decretum editum fuit anno salutis nr̄e. Mccccxvij. in dictione. x. die Sabbati nono mens. Octob. Quot aūt cōcilia post illud ēt in summa fidei nr̄e vndiqꝫ collabētis necessitate: celebrata fuerint. Qui tēporum nr̄oꝝ hystorias ꝛ annales scripserunt: ꝓut coꝝ incūbit officio: referant. ❡ Sunt tn̄ qui dicant decretum illud Cōstantien. per Ro. pontifices: saltem tacite facto ꝯtrario: abrogatum fuisse. Qḋ qdem ego: salua semꝑ veriori sententia: mihi ꝑsuadere non possum: sed illi potius sententie adhereo: que hꝫ ꝙ papa tacite ꝛ minus qdem exꝑsse directe aut indirecte hmōi Decretus reuocare non debeat: per illas oēs rōnes: quas adduxi .s. contra extrauagantem. Pij scdi. Et in qōe. Nungd papa ꝓhibere possit ne concilium congregetur ꝛ celebretur: vbi cōstat eo oīno opus esse: que hic repetenda ꝛ videnda sunt. Nam papa totis viribus curare tenetur: vt status ꝛ salus ecclesie semꝑ salua sit. Nec Decreta qdem patrum ꝛ conciliōꝝ que ad gn̄alem ecclesie vtilitatem ordinata sunt: variare aut īmutare ꝛ minus qdem in totū tollere vel abrogare pōt. Cuius potius qḋ in eis statutum est: vsqꝫ ad aīam ꝛ sanguinem tueri ac confirmare tenetur. xxv. q. i. c. que ad ꝑpetuas. c. sunt quidā. c. cōtra statuta. ꝛ c. id eo. cum si. Qḋ si contrarium faceret: non diceret illa reuocare: vel aliqd rite diffinire: sed magis errare ꝛ destruere conuinceretur. d. c. sunt qdam. et. c. si ea. ea. cā q. ij. Ubi dr̄ ꝙ papa reuocando que antecessores statuerunt: non dr̄ cōstructor sed euersor: status ecclesie: testante vitatis voce: que ait Luc. xi. et Matthei. xij. Oē regnum in seiꝑm diuisum desolabitur. Et oīs scia et lex aduersus se diuisa destruetur: Cum tn̄ vt .s. dicebam in alio ꝓposito: potestas et auctoritas aplica pape cōcessa fuerit: ad conseruandum | augēdum | et stabiliēdum fidem catholicam et ecclīam scām: non aūt ad destruendum et ad scandaliçandum illā. Juxta doctrinam apl̄i scōa ad Timotheū. c. xiij. Ubi dic. Scdm ꝑtāē q̄ data ē mihi i edificationē: nō āt i dstructionē ꝛc.

❡ Quo vero ad concilia ꝓuincialia. In cōcilio gn̄ali statutum fuit: ꝙ Metropolitani singulis annis cum suis suffraganeis: illa agere non omitterent: in qbus de corrigendis excessibus: ac moribus cleri et ꝑpl̄i reformandis, diligentē cum dei timore haberent tractatū: ꝓut .s. diximus: et hr̄. xviij. di. in. c. ꝓp. el ꝑ. et in. c. qm̄ qdem. et extra ḋ de accusa. in. c. sicut olis. Ex qbus simul iūctis colligitur: ꝙ lꝫ concilium ꝓuinciale fm̄ antiqua tp̄a bis in anno celebrari deberet. Primo. vꝫ. post tertiam solēnitatis paschalis hebdomadam. Scdo: idibus Octobris. Tn̄ in sexta synodo gn̄ali demum statutū fuit: ꝙ oībus modis: oī excusatione remota semel saltem in anno fieri: et in eo deprauata corrigi deberent. Alias aūt ꝙ Metropolitanus qui hoc agere negligeret: canonicis penis subiaceret. ❡ Sed proh dolor. Quia a boue maiori discit arar minor. Pauci n. Metropolitani (vt ingt) Jo. an. post hosti. in. d. c. sicut olim. in ꝑncipio: hoc seruāt: ꝙ aliqui dcm̄ ꝓuinciale concilium nunq̄ꝫ faciunt. Aliq vero illud semel tm̄ in vita sua pagunt. Et qui melius faciunt illud tm̄ de biēnio in biēnium celebrant: lꝫ ēt fm̄ leges singulis annis semel, scdo et sepius ꝯuocari. esset: in aucten. de sanctis. epis §. vt aūt oīs ecclesiasticus status. colla. ix. Et dixit Pet. de anche. vt refert Jo. de anna. in. d. c. sicut olim. ꝙ qui hoc nō seruant: male faciunt: ꝛ ideo male habebunt. Ex quo ad hoc de iure tenentur.

❡ Idem quoqꝫ dr̄ de ꝯcilio synodali epōrum: qui debent ꝛ tenent singulis annis illud congregare fm̄ hosti. ꝛ Jo. an. Ubi .s. ꝛ hr̄. xviij. di. c. de concilijs. ꝛ in. c. habeat. ea. di. vbi sunt hec vba formalia. Habeat semel concilium ante dies quadragesime | vt oībus | si que sunt | simultatibus amputatis: mundum ieiunium ꝛ solēne deo possit offerri: scdm vero agat: circa tp̄s autūni: lꝫ ꝓut supra dcm̄ fuit: illud ēt semel tm̄ agere quolibet anno sufficeret: auctoritate cōcilij Bilonen. xviij. dist. c. annis singulis. que palea est. Nec huic ꝯclōni obstat tex. in. d. c. ꝓp. in fi. vbi dr̄. inhiberi epīs ne in suis ciuitatibus faciant concilia: sine Metropolitani ꝛ aliorum episcoporum consensu: ꝙ fm̄ glo. ibi. illud intelligitur de ꝯcilijs prouincialibus: q. s. episcopi ipsi in suis ciuitatibus illa conuocare non possint, sed concilia sua episcopalia. Quilibet Episcopus in ciuitate vel diocesi sua: etiam eius Metropolitano irrequisito facere potest. Ut cātat tex. xxxviij. distin. c. quando.

ℂ Quibus ex causis concilium gñale congregari possit aut debeat.

Nunc quibus ex causis concilium generale congregari possit: aut debeat videamus. Et q̃uis de hoc quoque dari non possit certa
regula. Attamen ex gestis ꝛ decretis conci
lij Constantieñ. ꝛ Basilieñ. tres tñ cãe ge
neralr colligunt. vꝫ. cum occurrerit hereses,
scismata, vel errores extirpare: ecclesias dei
in capite ꝛ in membris reformare. Ac regũ
ꝛ regnoꝝ ceterorũq̃ xpianoꝝ discordias: ꝛ
bella sedare: q̄d colligi vr̃ ex illo decreto cõ
cilij Constantieñ. in q̃rta eius sessione: pro
mulgato: incipit. In noĩe sctẽ ꝛ indiuidue
Trinitatis ꝛc. ꝛ melius in decreto concilij
Basiliensis de auctoritate gñalium conci
lioꝝ incipiẽte. Sacro sctã gñalis synodus.
Q̄d ꝓmulgatum fuit in scõa sessione eius
dem concilij: que incipit. Sacroscã gñalis
synodus Basilieñ. ꝛc. Que celebrata fuit
Anno dñi. Mcccc.xxxij. xv. kł. Martij ante
dissolutionem dicti concilij. Mihi v̊o qua
tuor principales cãe primo aspectu occurre
bant: que tñ in idem recidunt: pp quas con
cilium ip̃m congregari põt: ꝛ ꝯsueuit. Una
vꝫ. gñalis ꝛ tres particulares: que loco re
gule consyderãde erunt. Prima igit̃ cã: pp
quam cõcilium regulr̃ ꝯgregari necessario
dꝫ: est illa vulgaris totiẽs in iure repetita.
vꝫ. cã fidei. Ubi. s. aliqua heresis siue in ca
pite siue in membris ecclesie istius militan
tis pullulasset: ꝛ serperet sup articulis fidei:
ita ꝙ multi in errorem traherent̃. Tunc. n.
cum papa solus non resisteret, seu resistere
non posset: aut nollet: vel forte ipse heretica
lia dogmatiçaret. Concilium oĩno ꝯgregã
dum foret. ℂ Cur cã ista specialr̃ ad ꝯciliũ
ptineat. Et in hoc maior sit sententia conci
lij q̃ꝫ pape: vt est tex. iuncta glo. xv. di. sicut
in si. xxv. q. i. sunt qdã. xl. di. si papa: ꝓbat̃ ẽt
d. xv. di. in. c. canones. ꝛ in. c. sancta. cum si.
ℂ Est tñ aduer. ꝙ hereticus multiplr̃ quis
in iure appellat̃: qñq̃ꝫ. n. stricte: ꝛ qñq̃ꝫ late.
Sed quo ad ꝓpositum nr̃m. Hereticus ꝓ
prie ꝛ stricte dr̃ ille: sm Augu. in lib. de vti
litate credendi. Quem refert ꝛ seqtur btũs
Thomas. scõa scd̃e. q. xi. art. p̱. Et Hosti. in
sum. in ti. de heret. ꝫ eum non nominet: est
ille qui falsam de fide opiniones vel gignit:
vt Sabellius: Macedo. vel seqtur vt Ma
cedoniani: Sabelliani ꝛc. xxiiij. q. i. hec est fi
des. ꝛ. q. iij. hereticus. ℂ Nã (vt inquit) idẽ
Hosti. ibi. Quilibet apostatando a fide in
sp̃m scm̃ peccare vr̃. xxiiij. q. iij. hereticus. ꝛ
qui gignit heresiarcha vocat̃: vt Arrius vñ
Arriani: vt ea. cã. ꝛ. q. c. qdam aũt ꝗ. sabellia
ni ꝗ. macedoniani. ꝛ ꝗ. arriani. iuncto. c. qui
alioꝝ. ℂ Uñ Theodosius Imperator. C. de he
reti. l. dãnato. statuit vt serui qui asserendo
vel disserẽdo scelus dñi imitarentur: eius
vocabulum merito sortiantur, imo ẽt q cir
ca fidem dubius est: hereticus ꝓprie appel
latur: vt ex̃ de hereti. c. i. ℂ Intellr̃ tñ dubi
us: qui determinate psistit in dubio: secus
v̊o si non determinate: sed cum dolore cor
dis hesitando, veritatem indagare tẽtat: vt
ibi no. ℂ Largo aũt sumpto vocabulo he
reticus dr̃ ille: qui sacr̃a ecclesie peruertit: vt
symoniacus. i. q. i. bñdictio. ꝛ. c. eos qui per
pecunias. ꝛ. c. quisquis pecunia. ꝛ. vij. q. i. ꝫ.
Item qui errat in expositione sacre scriptu
re. xxiiij. q. i. heresis. Et qui confugit ad no
uam sectam. Item qui rõne honoris vel cõ
modi tpalis falsas vel nouas opiniones gi
gnit: vel seqtur. xxiiij. q. iij. hereticus. Item
qui male sentit de sacris ecclesie: de hereti.
ad abolendam. Item qui priuilegia ecclesie
auferre conatur. xxij. di. oẽs. Itẽ qui non est
membrum Ro. ecclesie: vt in auc. de priuil.
dot. hereti. mulier: non ꝑstandis. Item qui
non credit determinationes q̃tuor ꝑncipa
lium ꝯcilioꝝ. C. de hereti. l. quinq̃ꝫ. vñ. igr̃ sa
cram cõionem. colla. viij. facit. xv. di. sicut.
Et sm glo. extra de heret. firmissime ille dr̃
hereticus: qui se ab vnitate ecclesie scindit.
vij. q. i. deniq̃ꝫ. Item oĩs excõicatus. iiij. q. i.
q̄d aũt hi. sm Hosti. vbi. s. Item qui trans
greditur ꝑcepta sedis aplice. xix. dist. nulli.
Item qui vult contrauenire decretalibus
ep̃lis aplicis. xix. di. nullos. Et qui eas nõ re
cipit. xx. di. de libellis. cum pari iure censeã
tur decreta ꝛ decretales. xix. di. in si. Et dr̃
ꝙ pctm̃ paganoꝝ ꝛ infidelitatis: est ꝑceptis
aplicis cõtrauenire. lxxxi. di. qui sunt ꝑ: Bas.
Hereticoꝝ aũt dr̃ia cognoscitur in ꝑn°: ꝛ in
fine: q̄d est in rõne ꝛ voluntate. Nam rõci
natio hoc est hesitatio de aliquo art°: in ꝑn°
rõcinando nõ dr̃ ꝓpe ꝛ stricte heresis. Sed
voluntas fixa (stabilis) ꝛ deliberata (que est
in fine tenendo illud q̄d non tꝫ scã Mater
eccl̃ia: maxime circa articulos fidei: est ꝓpe
ꝛ stricte heresis: cum ptinaciter a fide deui
et. Secus tñ esset siquis erraret in his que

explícite credere nõ tenet. Ut siqs crederet Abraham fuisse imediatum prem Joseph vel qd filiu. Et circa hoc crederet ṽitatẽ scri ptture sic se hẽre. Et idem ẽt dõm esset: vbi varie essent doctoꝝ opiniones: sup vno ar ticulo, nondũ ab ecclia dterminato: vt fuit de conceptione btẽ Uirgis: qꝫ s. ꝯcepta fue rit vel non in pctõ originali. Tunc. n. credẽ do quã partẽ vult: non dicet hereticus, do nec diffinitiue ab ecclia dterminatũ fuerit: qꝫ alr credentes sint heretici ꝛc. ¶ Et hec qdem dicta sufficiant: ad euidentiam dicte prime cãe. Per quã regulr ꝛ gnalr ꝯcludit: qꝫ si papa esset hereticus: vel alter qspias: ꝛ talis hẽsis esset stricta ꝛ iam dãnata: vel nõ dum esset dãnata. Sed talis per quã papa vel aliqui xpiani deuiarent a ṽitate articu loꝝ fidei: qꝫ tunc concilium gnale necessario congregandum foret. Cum nulla sit potior cã vel rõ congregandoꝝ conciolioꝝ: qꝫ rõ fi dei ꝓut legi. ꝛ no. in. d. c. si papa. xl. dist. xv. xvi. xvii. xviii. ꝛ. xix. di. per to. ꝛ in. c. signifi casti. extra de elec. ꝛ ꝓbat aperte. xcvi. dist. nos. Ibi. Synodo interesse volumus: vt ṽi tate inuẽta non vltra multitudo prauis do ctrinis atracta discordet, ꝛ in. c. vbi nã. Ibi nisi forte in qbusdam: vbi de fide tractatus est: que vlis est, que oĩum cõis, que non solũ ad clicos: veꝝ ẽt ad laycos: ꝛ ad oẽs oĩno ꝑ tinet xpianos. Et sic in concilio ꝛ alibi: de fide disputari poterit: cõtra id qd dr. xxiiii. q. iii. cum qbus. C. de sum. tri. l. nemo. ꝛ extra eo. dubius. Ubi dr qꝫ disputare non lꝫ de fi de: ꝛ qꝫ dubius in fide hereticus dr. Sed in tellige qꝫ disputari non põt: dubitando: qd ꝓbat tex. in. d. c. dubius. Sed nõ dubitãdo: sed potius cõfirmãdo bene disputari põt: vt in. d. c. nos ad fidem. ꝛ in. c. satis. xcvi. di. C. de episco. ꝛ cle. qm. ꝛ. xxiii. q. vi. vides.

¶ Scisma.

Ecũda causa huic similis est: cã scismatis: siue sit in capite: siue sit in mẽbris: ꝓut s. dcm fuit de heresi. ¶ Scisma aũt fm Hostien. in sum. eo. ti. est illicita diuisio: per inobediẽ tiam ab vnitate ecclesie facta: vt. xxiiii. q. iii. c. inter heresim ꝛ scisma. Ubi dr ad lram. Hoc interesse arbitror qꝫ heresis peruersum dogma hẽat post ecialem decisionẽ ab eccle sia pariter separat. Qd eqdem in pn° aliq ex parte intelligi põt diuersum: cetez nullũ scisma est: nisi sibi aliquã heresim cõfingat: vt recte ab ecclia recessisse videat. Uñ vt i quit gl. ibi dici põt qꝫ hec sit dñia inter here sim ꝛ scisma: que est inter dispõnem ꝛ ha bitum. Primo. n. dr scisma: sed cum paulo post opinioni ꝛ secte sue ptinaciter adhese rit: dr heresis. Nã ois hereticus est scisma ticus: sed non ecõtra. Ideoqꝫ scismatici vo lentes ecclìam dei discindere peccant in fi de: quo ad articulos illos. Credo i spm scm ꝛ in vnam scãm ecclìam catholicam. xxiiii. q. i. aduocauit cum quatuor capĩs pcedenti bus fm Hosti. Scisma aũt in scissuram so nat: cum nihil aliud sit qꝫ diuisio ꝛ scissio integritatis ꝛ vnitatis fidei. xxiiii. q. i. c. scisma. Scismatici ṽo corpus xpi. i. scãm ecclìam dei lacerant. Unde ꝑ laycos comprimi debẽt. xxiii. q. v. c. de liguribus: vnitatem fidei di uidere tentando. xxiiii. q. i. c. aduocauit. ꝛ. c. vbi sana fides. Nam scismatici dñr xpi ve stem inconsutilem ꝛ indiscissam in frustra discerpere. ea. cã. ꝛ. q. c. qm. xvi. q. vii. sic din de. Scisma aũt hoc casu põt duplr intelligi ꝛ considerari in ecclia eẽ. vꝫ. in mẽbris cũ aliqui xpiani repiunt: vt nunc quoqꝫ sunt Greci ꝛ Boemi: qui ab vnitate orthodoxe fidei: ꝛ ab ecclia Ro. se scindunt: vel in capi te: vt cum duo vel plẽs reperiunt pontifi ces: qui de papatu contendunt. Et vtroqꝫ casuũ pdcoꝝ cõcilium ꝓculdubio conuoca ri dꝫ: vt fidei vnitas reintegret. Et quoad primum ꝓbari põt sic de cõnexis idem dꝫ esse iudicium: qd de pncipali. ex de consti. c. translato. ꝛ in. c. qsto de iudi. ꝛ de dona. in ter viꝝ ꝛ vxo. c. de prudentia: sed nutrire ꝛ ꝯfouere scisma in ecclia dei est sile: imo idẽ fere crimen qd heresis: qꝛ idem quasi est: cũ per hoc ecclie vnitas ꝛ fidei integritas di uidat. xxiiii. q. i. c. non afferamus cum iuri bus s. alleg. facit tex. iii. q. i. teneamus. extra de hereti. firmissime. ibi. oẽm hereticum ꝛ scismaticum ꝛc. per quem tex. no. Abb. pa. ꝛ scribentes. ibi. qꝫ hereticus ꝛ scismaticus cõparant: qꝛ scisma non est sine heresi: cum scisma sonet in diuisionem: alleg. tex. xxiiii. q. iii. c. inter heresim. Et fm ipm hoc est re gular. Qd tñ fallit 2ᵐ eum in dicente se esse papam ꝛ alium antipapam. Nam isti duo contendentes de papatu: nisi in alio hereti cali errore essent: non sunt heretici. Uñ hoc casu scisma esset sine heresi: qꝛ quilibet cre dit vnitatem ecclie ꝛ ecclias esse apud se: vt

dicit

dicit glo. singulr. xxiiij. q. i. c. i. Et idem dicē dum asserit de credentibus eisdem: vt. s. credentes vni eoꝝ nō dicant scismatici ex quo credunt vnam ecclam: quam dicunt consistere apud illum suum pontificem: secus si crederent: quēlibet contendentium esse papam: q: tunc ꝓpe heretici essent ꝛ scismatici: diuiderent. n. ecclam ꝛ venirent contra articulum symboli: ꝛ vnam scām ecclam. Et sic intelligi debere dicit glo. no. vij. q. i. c. non aūt. Sed qcquid dixerit Abb. panō. Ego dicerem ꝙ si duo fuerunt electi simul: ꝛ est contentio iter eos: ꝛ vlslr dubitat: qs eoꝝ sit verus papa, q: forte vnusquisqȝ eoꝝ contendebat ꝛ concurrebat in votis dnoꝝ Cardinaliū asserendo se a duabus ptibus collegij electum fuisse. Juxta. tex. in. c. lz. de electione. Et ex hoc vel ex alia apparente cā ambo pseuerant in papatu se excusando ꝛ aduersarium criminando: ꝙ sit antipapa: ꝛ ꝙ ipse solus sit verus papa. Cum in hoc videat manifesta scissura in fidei vnitate: ꝛ certum sit vnicum tm̄ dēre eē papā: qꝺ declarare vel declarari facere non curāt ipsi. Tunc isti ambo crimen scismatis manifeste incurrunt. d. c. non auferamus. ꝛ. c. iter scisma. vij. q. i. nouatianus. in fi. ꝛ. xxiiij. q. i. didicimus. ꝛ. q. v. non vos. Et non eundo per mendicata suffragia: dico ꝙ de hoc est tex. iuncta glo. sua. lxxix. dist. in. c. si duo. vbi dr̄ ad lrām: nullum eoꝝdem contendentiū in sede pmansuꝝ: sed illuz futuꝝ papā ques ex numero clericoꝝ noua ordinatiōe: diuinus iuditiū ꝛ vniuersitatis consensus elegerit. Bene tm̄ fateor ꝙ si clare constaret: vnum eoꝝ. ꝑ et legitime fuisse electum. Et 1.° loco alteꝝ a qbusdam forte electus fuisse: put cōtigit tpe Urbani sexti: ꝙ dicto casu agendus tm̄modo foret: cōtra illum: 2.° loco intrusus tanq̄ꝫ contra apostaticum. Et ille ꝑ canonice electus in sede sua confirmādus eēt. Ad qꝺ faciūt bona iura inducta per Oldra. in hoc ꝓposito consilio suo. lxv. incipit hic agitur de duobus ꝛc. Talis. n. itrusus dꝫ anathematiçari: et humano auxilio ab aplica sede depelli: vt ingt tex. lxxix. di. c. siquis pecunia. iuncta eius glo. Redeundo ergo ad ꝓpositum nr̄m et ad argm̄ de quo. s. Si ꝓ heresi pōt papa ls vnicus et legitime electus ꝛ intronicatus a papatu deponi per conciliū ergo et pro scismate qꝺ ab illo non discrepat: cum pariter scandaliçetur ecclia et i piculum manifestū inducat. Et ꝓ hoc bn̄ dicit ꝙ no. Hostiē. in sum. in ti. de scismate §. qua pena. vbi dicit ꝙ ls crimē heresis maius sit nouo scismate: tm̄ ex quo scisma iudicatum et cōfirmatum fuerit qꝺ idem ē crimen et ꝙ vtriqȝ eadem est pena infligenda. Et rō est q: hrsis in sui pn.° hꝫ puersum dogma: qꝺ non hꝫ scisma: sed si scisma pdurat: cadit in heresim: q: tunc fingit se ab ecclesia recte recessisse, et ideo censetur hereticus. xxiiij. q. iij. inter scisma: et sic peccāt in illis articulis. Credo in spm̄ scm̄ et vnam scām ecclam: sm eundē Hosti. vbi supra §. et vn̄ dicatur: de quo fidei articulo hr̄. vij. q. i. non aūt. cum ibi no. Et ꝑ hec infertur ꝛ concluditur ēt quo ad scdam ꝑncipalē considerationem et cām. vꝫ. cum scisma est in capite hoc est in papa mō ꝑmisso. De quo etiam articulo dictum fuit. s. in tractatu dispositionis in tertia fallentia. vbi vide.

Sede apostolica vacante.

Tertia causa eē posset: vbi ecclia Ro. eēt pastore viduata et Cardinales oēs eēnt mortui: heretici, scismatici: vel alr̄ incapaces et inhabiles notorie: seu ēt qtenus habiles eēnt: conuenire vel concordare modo aliquo non possent in eligēdo papam vnicū: seu ēt vbi ples in discordia nulliter elegissent: vel vbi concilium papā papatu ꝑuasset: ac Cardinales oēs inhabiles iudicasset. Tunc. n. stante hac fluctuatione in ecclesia dei: concilium nisi cōgregatus eēt congregari posset et dēret ꝓ tali electiōe facienda: singula singulis congrue referēdo: pro quo facit tex. et que le. et no. in. c. si duo. lxxix. di. ibi sed illum in sede aplica pmansuꝝ censemus: quē ex numero clericoꝝ noua ordinatione. Diuinum iudicium et vniuersitatis consensus elegerit: per quem tex. iunctis his que no. in. c. in noīe dn̄i. xxiij. di. et in. c. ls. de vitanda. extra de elec. satis pꝫ qꝺ in istis dubijs arduis. Ubi de electiōe capitis ecclie: et aplici tractatur: conciliū hꝫ cognoscere et eligere maxime deficientibus Cardinalibus: imo ēt ipsis viuentibus: si in facto illius electiōis culpabiles fuissent: ꝓut ibi supponit. Quo casu ipsi Cardinales iudices eē non possent: q: in facto ꝓprio et in cā sua iudicarent: vt dicit glo. ibi. Ad que tm̄ videnda sunt que no. per doc. in. d. c. ls. Ubi sm Abb. panor. Hosti. refert du

as opiniones: q2 aliqui, dicunt: qd mortuis oibus Cardinalibus electio spectat ad clerum Ro. Alij vo dicunt, q ad conciliū generale spectat: put spectabat de iure antiq. lxxix. di. quasi per to. Dicit tñ ipse Hosti. q pª opinio est tutior: z 2ª est iustior: q2 difficile est congregare concilium. Si autē omnes sunt mortui pter duos: illi duo poterūt eligere: z vnus poterit eligere alterꝝ: dūmodo alter consentiat electioni sue. Qd si vnus solus remansisset: ille hēbit electionē: iuxta no. in. c. gratum. ex̄ de postul. pla. Ille tñ solus non posset eligere seipm: vt in. c. p vras. de iure patro. putat tñ idem Abb. qd iste solus noie totius collegij: qd in eo solo residet: poterit dare hāc ptātem eligendi alicui alteri: z ille tāq3 cōpromissarius poterit eligere illum solū: dūmodo cesset fraus z ambitio. De qbus ēt s. in alio pposito meminimus. In concilio aūt Basilieñ. vbi priuato Eugenio 4º per dcm̄ concilium, data fuit noua forma eligēdi pontificem maximum vacante papatu per priuationē. Nam statuto termino Cardinalibus sexaginta dierꝝ a die priuationis cōueniendi ad electionē: eisq3 absentibus citatis. Cum tūc vnus tm̄ cardinalis in loco concilij repiret. vz. Cardinalis Arelatensis: qui tunc concilio pñdebat decretū seruatumq3 fuit: qd tres electionarij ex oibus nationibus: qui eēnt viri pbi eligerent: z qd illi tres, duos: z triginta pres ex toto corpore concilij: assumi: z eligi deberent seipsis computatis: qui in Diaconatus saltem ordine eēnt constituti: quicq3 dictis triginta duobus secreto pelectis in generali cōgregatione publicari deberent pmisso grauissimo iureiurando: qd pter missa oi fraude z dolo eordē. xxxij. electionarios eligere z noiare tenerētur: qui xxxij. vna cum ipsis z dicto Cardinali: aliisq3 Cardinalibus durante dicto termino superuenietibus: cōclaue ad hoc more Romano apperatū ingredi. z summū pontificem sm̄ sci spūs inspirationē eligere deberent: quicq3 ille Pontifex hēretur: z tenerēt qui a duabus partibus triū partiū dictorꝝ electorꝝ electus fuisset: iniunctū tñ pceptūq3 fuit per conciliū eisdē electoribus qd in electiōe dictorꝝ. xxxij. hēretur respectus ad nationes. Ita qd si poie eēt oēs hērent portionem suā. Quare tres cōmissarij z electionarij pdicti epos duodecim: cōputato dcō Cardinali Arelatensi: que erat eps: Abbates. vij. Theologos. v. interluminatos. Ac doctores. ix. Quos oēs Eneas Siluius Picholominus: qui eidem cōcilio interfuit in libello hystorie dicti concilij noiatis citat: eosq3 septē diebus in cōclaui fuisse scribit. Et tandē Amadeū Sabaudie Ducē virum prestantissimum decanū: militis sci Mauritij de riperna Gebēneñ. Dioces. Celibes z religiosam vitam agentem elegisse: q Felix qntus: vt dicti concilij gesta attestantur modo pmisso electus cognominatusq3 fuit. Secus tñ eēt in casibus in qbus Cardinales repirentur in rerꝝ natura: alias habiles: q2 per hoc qd concilium congregaretur: et priuarent papam papatu: ipsi nihilominus priuati non eēnt ptāte eligendi alterꝝ Pontificem: etias qd aliquid cōmisissent contra id qd hr: extra de elec. cum in cunctis s3 gl. in. d. c. si duo. put vlt. loco fuit videre in cōcilio Constantiensi. Ubi Joannes. xxiij. z Bñdcūs. xiij. per concilium papatu priuati fuerunt: et per concilius terminatū fuit: qd Cardinales vtriusq3 obedientie cum nonnullis alijs platis et religiosis nationū ad electionē Martini. v. admitterentur. Ubi vero Cardinales nulli reperirentur vel si repirentur eēnt heretici et alias inhabiles: qd pinde eēt ac si nō repirent. ex̄ de trāsla. pla. c. inter corporalia cum si. Tunc dictis oibus casibus ad dcm̄ concilium talis electio spectaret: et rōnabilr qdem. ¶ Nā cōstat qd eo casu quo papa deponendus est a papatu pp heresim: quod nullus negat fieri posse. xl. di. si papa. cum concor. Collegiū Cardinalium non h3 hanc ptātem: sed huiusmodi ptās vt consentiunt oēs: ad cōcilium deuoluitur no. Archi. Jo. and. et alij in. c. in fidei de hereti. in. vi. et pbatur. xv. di. sicut in si. xvij. dist. § hinc ēt. ver. ad hec. serenissimus Rex. xix. di. anastasius. xxj. di. nunc aūt. ij. q. vij. § his ita rñdetur. vñ. ites symachus. et no. in. c. significasti. de elec. et alibi sepe. Qd ɔfirmari posset fundando se super psumptione iuris et de iure. ¶ Nas psumptio est in hoc qd vlis ecclia in spiritu scō congregata errare non pōt. xxiiij. q. i. a recta. et. c. pudēda. de quo per Jo. an. post Hosti. in. c. a nobis. ij. de sen. excom. et in. c. si. extra. de pscrip. Ergo cum papa solus et Cardinales errare possint: in hoc et i alijs arduis in qbus vsatur vlis status ecclesie vt pbat in. d. c. si papa. et in. d. c. anastasius. et in iuribus s. alleg. standū eēt determina-

tioni

tioni eoꝝ qui verisilr errare non possunt.
¶ Nec magis congrue fieri posse vr̄ Pon
tificis maximi electio dictis casibus q̄ꝫ a cō
cilio epoꝝ. Qui dnr̄ Pape fratres ꝛ coepi.
extra de cri. fal. c. q̄ꝫ graui. cum non sit repi
re maioris dignitatis viros i ecclia: Unde
idem papa se quoqꝫ epm noiat: vt no. in ꝓ
hemio Bonefaciano. De qbus loqtur fꝫ ve
rum intellectum. c. p venerabilē §. rōnibus.
qui. fil. sint legi. Hinc est ꝙ epi dnr̄ summi
sacerdotes. Colūne ecclie dei. Successores
Aploꝝ: Scissimi Legati ꝛ Coepi dnī Pa
pe. ij. q. vij. accusatio. xiiij. di. legimus. ꝛ i. c.
i. vsi. per frōtis crismationem. extra de sac.
vnctio. in cle. sigs suadente. vsi. nec sup hoc.
de pen. ꝛ alibi. Nam ꝛ a pncipio in primi-
tiua ecclesia. Ista electio pōtificis maximi,
que ab aplis cepit: qui Petrum eoꝝ princi
pem esse voluerunt: ꝫ pari consortio cū eo
honorē ꝛ ptātem acceperint: vt inquit tex.
in. c in nouo. xxi. di. ꝛ. xxiiij. q. i. loqtur. i pn.
Ista inq̄ꝫ eligendi potestas in epis vis apo
stoloꝝ successoribus remansisse vr̄: ꝫ postea
pp difficultatem forte congregandi epos ꝛ
concilium vel ex alia cā. Ad collegiū dnoꝝ
Cardinalium translata fuerit. Qui pp hu
iusmodi electionem multū decorati ꝛ dita
ti fuerunt. Et sic in possessione vel quasi eli
gendi efficacissi. remanserunt. xxiij. dist. In
noie dnī. in. c. vbi piculum. de elec. in. vj. ꝛ
in cle. ne romani. eo. ti. cum concor. Sed di
cto casu res de facili ad nām suā redire pos
set. l. di. ferrū. ꝛ ppea non est mirꝫ: si tunc cō
ciliū Papam eligere: ꝛ intronicare posset.
Pro qbus faciunt que legunt, ꝛ no. in. c. ꝫ
de vitanda, de elec. Ubi Abb. Pan. in. iiij.
col. vsi. Sed aduerte ad vnā notabilē obie-
ctionē ꝛc. Dicit ꝙ in concilio Pisis ꝛ Cō
stantie celebrato obijciebat Cardinalibus
ꝙ ad eos tunc non spectabat de electione
pape se intromittere. Qz illa iura que tri-
buunt Cardinalibus electionē pape: loquū
tur qn̄ ecclia Ro. vacat: Alr̄ q̄ꝫ per depōnē
seu priuationem factā per ꝯcilium, ꝛ sic vbi
vacat per mortem. Sed vbi papa a cōcilio
priuat, vel vbi concilium congregatum su-
per discordia duoꝝ electoꝝ declarat neutꝝ
ipsoꝝ esse papam. Tunc vt ibi dicebat ele-
ctio dꝫ spectare ad totum concilium. Qz iu-
ra antiq̄ vident hoc velle: vt in. d. c. si duo.
cum si. Que iura hoc casu non repiunt cor
recta. per iura noua: ergo ab eis non eēt re-
cedendum. Et subdit idē Abb. ꝙ ista obie

ctio sibi plꝫ in iure. Tn̄ in concilio Constā
tiensi pro euitanda discordia obtētum fuit
ꝙ concilium pro illa vice transferret ptātē
suam in collegium Cardinalium ꝛ q̄rūdā
alioꝝ ꝓlatoꝝ. Et ita Cardinales, tunc elege
runt ex ptāte ꝓpa ꝛ concilij: que diligenter
dicit eē notanda. Sed vt s. dixi ex libello ꝛ
gestis eiusdem concilij Constantien. cōstat
in sessione. xl. eiusdem cōcilij decretū qoddā
emanasse, in quo statutus fuit de spāli ꝛ ex-
presso ꝯsensu ꝛ voluntate Cardinaliū san-
cte Ro. ecclie: ꝙ pro illa vice ad electionem
Ro. pontificis, sex ꝓlati vel alie honorabi-
les psone ecclastice in sacris cōstitute de q̄
libet natione in eadē synodo ꝓ tunc exn̄te.
Quas q̄libet ex ipsis natiōibus. i. decē dies
duceret eligendas: ipsis Cardinalibus ad-
iūgerent. Quibus oibus eadē synodus po
testatem tribuit Ro. pontificē eligendi: sta-
tuendo ꝙ ille sex psone nationum ingrede
rent ꝯclaue cum ipsis Cardinalibus. Et ꝙ
ille qui ex dictis Cardinalibus ꝛ ꝓlatis ad
iunctis hēret duas partes triū ptiū: siue p
primaria vota, siue p accessum: eēt, hēret ꝛ
teneret pro vo Ro. pontifice: ꝛ non alr̄, in
qua electiōe creatus fuit Martinus qntus:
vt s. dixi. Prefatū aūt decretū incipit. Ad
laudē, gl'iam ꝛ honorē. Qd multū facit ad
ea q̄ s. dixi. Adde ꝙ idē accidit dclaratūqꝫ
fuit i cōcilio Basilieñ ꝓuato Eugenio 4o ꝓ
ut s. dcm̄ extitit in vsi. ꝛ in ꝯcilio Basilieñ.
Et attestāt gesta eiusdē ꝯcilij sessione. xlvij.
Que celebrata fuit anno a Natiuitate dnī.
Mccccxxxix. Decernendo ꝙ non obstanti-
bus qbuscunqꝫ Decretis concilioꝝ vel pōti
ficum ꝓteritoꝝ. Pro tunc electio Pontifi-
cis Romani in loco concilij ꝛ non alibi fie
ret. Irritando quācunqꝫ aliā electionē: que
etiāꝫ p Cardinales fieri contingeret, decer
nendo, ꝙ triginta duo ꝓlati vna cum Car
dinale Arelatensi. Qui tunc solus erat in
concilio: ingrederent conclaue ꝛ eandē po-
testatem eligendi Papā hērent pro illa vi-
ce, quā habuit, ꝛ hꝫ vniuersus collegiū dno-
rū Cardinaliū. ¶ Est tn̄ aduertendum. ꝙ
ꝫ in electionibus alioꝝ ꝓlatoꝝ electio iam
facta per accessum votoꝝ corroborari non
possit: put fm Abb. Pa. vbi s. no. in. c. au-
ditis. in. c. qd sic. ꝛ in. c. ecclia. el. ij. ex̄ de ele.
Tn̄ secus est in electione Ro. pontificis, qꝛ
ꝫ electus debeat hēre duas partes eligētiū
alias non valet electio: per iura s. circa ele-
ctionē pape alle. Attn̄ si vnus electus eēt a

maiore parte Cardinalium: z alij postea ad illius electionem accederent. Ita q̄ iste talis cōputatis illis qui accesserunt hēret duas partes trium partium: ille remaneret verus pontifex: z diceret̄ canonice electus: lz a pn° non habuisset tot vota que sufficerēt. De q̄ est tex. z ibi no. in. d. c. lz. de ele. Et hec quidem pro ista tertia cā dicta sufficiant.

¶ Ecclesie vniuersalis status.

Quarta causa gñalis eē vz: vbicunq̧ negocium aliqd̄ arduū: z per Papā inextricabile imminet ecclie vel fidei catholice ex quo xp̄iani scādaliçant̄: conturbant̄: z vlis status ecclesie decoloraт̄: z in deteriora quotidie p̄labit̄: ex quo piculum iminet: ne ecclia ipsa periclitet̄. Tūc etenim si hoc ex facto pape: vel notorio delicto eiusdē: vel alterius cuiuscunq̧ principis: seu vniuersitatis aut alterius xp̄iani ꝯtingeret: seu vt vno verbo hoc dicamus, vbi ecclia ipsa tam in capite q̄ȝ in mēbris reformāda foret. Iuxta determinationē z ea que: leg. z no. de accu. in. c. sicut. cum si. Nam cē studiū legislatoris est vt hoīes bene viuant, in auc. vt non luxur. contra. natu. colla. vj. in prin. vt suas aīas non pdant. eo. ti. §. pp. Et ideo iura semper hoīes ad bona facienda z mala euitāda inuitant z delicta z mala execrant̄. C. de nup. l. impial. z hr̄ in oībus fere ꝺcretis ꝯciliorꝫ: de qbus s̄. ordine alphabetico meminimus. z de vita z hone. cle. de accusat. z de pen. p to. z alibi in toto corpore vtriusq̧ iuris sepissime: vnde si Papa pmonitus vt ecclias hanc militantem tam in capite q̄ȝ in membris reformar̄, vt huic errori obuiare illdq̧ tollere de ecclia p̄curet. Et q̄tenus ipse solus hoc non possit, q̄ concilium vlē cōgregare velit, vel si ipse papa notorie incorrigibilr̄ peccaret: pp qd̄ ecclia scandaliçat̄ z cōfundit̄, z ipse pmonitus vt se corrigeret, z eccliam stabiliret: si hoc facere recusaret: vel negligeret, obstinate z ptinaciter in malo suo p̄posito pseuerando: z multos malis suis exemplis secum in pditionem trahendo. Tunc papa ipse accusari de hoc: z ppea conciliū congregari posset, ordine de quo s̄. diximus seruato: iuxta intentionem glo. et scribentiū in solēni z sepius alle. c. si papa. xl. di. quas qdem glo. quo ad hoc ibi scribētes tenent z sequunt̄. Et Abb. Panor. in. c. significasti. de elec. in. ij. col. in vsi. Item dic q̄ in concernentibus vlēm statum ecclie dicit eam eē singularē z perpetuo notandā: q̧ tenet̄ per oēs. z in q̄ōne per eum disputata: que incipit eps̄ z qdā rector: in finalibus verbis scdi dubij dicit idem. vz. qd̄ illa gl. est singularis z qd̄ totus mundus eam approbat. Que glo. in p̄posito nr̄o, dicit qd̄ si crimen pape est notorium. Puta per eius confessionem vel per facti euidentiam constat de crimine symonie vel adulterij ipsius. Et cum admonet̄ incorrigibilis esset, z ecclia per factum eius scandaliçaret̄ qd̄ ex quocunq̧ eius crimine notorio: per qd̄ ecclesia scādaliçat̄: accusari poterit, lz in textu ibi spālr̄ fiat mentio de heresi. Ex qbus colligit z cōcludit̄ qd̄ si ecclia vlis z oēs clici z layci tā maiores q̄ȝ minores icōcernētibus fidem catholicā adeo eēnt deformati z p̄plapsi in eorꝫ vita z moribus: vt potius paganorꝫ q̄ȝ chrīanorꝫ more viuerent, vlēmq̧ ecclesie et fidei statū scandaliçarent: z ꝯfunderent. Ac Clemētissimi dn̄i dei nr̄i suis notoris delictis indignationē p̄uocarent. Et Papa (ad quē primitus z principalr̄ spectat z ptinet deformatā fidem et ecclias reformare) pmissas deformitates nihil curaret: sed cum alijs se dictis criminibus iuolueret: z ouium sibi a Xp̄o iesu dn̄o nr̄o creditarꝫ z cōmendatarꝫ: vt eas verbo pariter et exemplo pasceret, officij sui imemor tāq̧ si sine pastore eēnt, errare et a lupis mactari, ac per deuia queq̧ deduci pmitteret, tūc p̄culdubio concilium papā ipm tanq̄ȝ defidē et a fide deuium corrigere p̄ vli reformatione ecclie in capite et in mēbris fiēda admonere, conuenireq̧ posset: nec ipse tam scm̄ laudabile et necessariū reformationis vlis opus: quo qūo directe vel indirecte retractare vel ipedire posset: put s̄. quoq̧ dictum et ostensus fuit. Ad hoc bene facit: q̧ in concernentibus vlēm statum ecclie. Papa non pōt ex p̄se disponere contra statuta concilij in his maxime in qbus statuendo ꝯrium decoloraret̄ status ecclie, vt etiā igt Abb. Pa. vbi s̄. per tex. et no. in. c. et si illa. i. q. vij. Quo qdem casu intelligit oēs illas glo. que vident̄ velle qd̄ Papa non possit disponere contra vlēm statuȝ ecclie, vt no. in. c. lr̄as. de resti. spo. et qd̄ voluit Inno. in. c. q̄ȝto. de consue. vbi dixit qd̄ Papa nō est permittendus venire contra gñalem statū

ecclesie

ecclesie sine cã rõnabili z alijs nota. Qđ si
non põt hoc expsse ergo nec tacite:cum taci
ti z expssi idem sit iudicium:no.in.c. cũ in.
de consti.in.c.ij.de rescrip.cum si.Rõ autẽ
pmissoꝝ esse põt. Qꝛ notorie z incorrigibi-
liter peccando seu alios xpianos peccare p-
mittendo cum resistere posset:z eos in viã
fidei conuertere z confirmare iuxta verbus
dñi Matth.z Luc.xxij.c.z tu aliquãdo cõ-
uersus cõfirma fratres tuos. Tacite statue
re z approbare vr̃ delictum illud in quo in
uolutus existit:z alios passim z impune er
rare pmittit non esse pctm̃:z sic dogmati-
zando contumaciter in eo pseuerans here-
ticus fieri:vnde ex hoc: dixit glo. illa.in.d.
c.si papa: ꝙ talis contumax dr̃ hereticus.
lxxxj.di.siqs p̃sbr.z contumax icorrigibilr
delinquendo dr̃ infidelis.xxxviij.di.nullus.
Qđ vero intelligit Dñicus vbi.s.qñ contu-
macia iduceret scisma in ecclia vel qñ xpia
nus aliqs alr peccando esset ↄtumax cõtra
Ro.pontificem: vtputa dicendo ipm non
hẽre ptãtes sup oẽs.lxxxj.di.siqs p̃sbr.z.vij.
q.i.deniqꝫ.no.Archi.xix.di.nulli phas. z ẽ
tex.xxij.di.oĩs. Item vt inqt ides Dñicus:
qui cum rebellione z obstinatione viuit in
delictis:perseuerãdo in eis z recusando bo
na agere,z se nolendo corrigere,tuncpotest
dici hereticus:vt vult illa glo.no. ꝑ qua est
tex.in.c.si.xxviij.di. pro qbus oĩbus facit ẽt
tex.xj.q.iij.rursus.z.c.seq. Ubi dr̃ ꝙ excõi-
cati negligentes cãm suam.s.annũ declara-
ri facere z se tueri sibi ipsis audientie z iu-
stitie aditum denegant. Nam z clericus in
famatus tñ de aliquo crimĩe:si citatus vel
monitus se purgare negligit aut ↄtẽnit:iu-
ris interp̃tatione ꝑ ↄuicto hr̃.xxiiij.q.iij.ꝺ
illicita.z facit tex.in.c.cum ↄtumacia.de he
reti.lib.vj.vbi statuit ꝙ excõicatus eo qꝛ ci
tatus vel monitus vt rñderet de fide: z se
tanq̃ꝫ suspectum purgaret:si per annum in
excõicatione contumaciter z ptinaciter pse
uerat:ex tunc velut hereticus ↄdẽnari ds.
Per que iura satis ps:qđ dõm sit i casibus
supzascriptis. Qñ.s.vel Papa:vel alij xpia-
ni notorie peccant:z in eoꝝ delictis incor-
rigibilr pseuerant:cum vli scandalo z ptur
batiõe totius ecclie. Idẽ quoqꝫ dici posset,
vbi inter p̃ncipes:vniuersitates:z alios xpi
colas:bella seditiones: z pniciose discordie
vigerent cum sanguinis humani ꝑfusione.
Prout proh dolor tpibus nr̃is vidimus:z
quotidie incessanter cernimus: qꝛ cum ad

ecclesiam potissimum spectet pacem illam
quam xps aplis:de hoc mundo trãsiturus
reliquit:vt inqt Jo.xiiij.Pacem meã relin
quo vobis zc. tractare ꝓcurare cõponere:
z vnicuiqꝫ xpiano reddere. Ideo conciliũ
vna cũ papa qui ecclìam vlem repñtat: ad
pacem ipsam ↄseruandam z bella remouẽ
da laborare debent:de treu. z pa.c.i.xxiiij.
q.iij.siquis romipetas.z.c.seq. de iudi.c.no
uit.xcvij.di.ecclie.cum concor. Non mirũ si
dr̃ ꝙ qñ papa vel non põt:vel non curat tã
grauia:horrenda:z intollerabilia bella: tan
tasue xpianoꝝ discordias sedare. Conciliũ
pp hoc congregari poterit:z ecclìam ipsam
in capite:et in mẽbris reformare:ac qđ suũ
fuerit cuicunqꝫ reddere. Uarijs.n.modis
ecclia peccãtes in fratres suos corrigere te-
net:et in viã salutꝫ et iustitie dirigere.xxiij.
q.v.quis.n.nr̃m.et.d.c. nouit.xxiiij.q.i.qui
contra ecclie pacem.et.c.non afferamus.et
xxiij.q.i.noli.z qñ per to. ¶ Nam non mõ
Papa et concilium rõne pctĩ.d.c.nouit.de
iudi.sed qlibet iudex ptes discordantes ad
pacem et concordiã cõpellere põt.xc.di. stu-
deñ.c.siquis contristatus.c. discordantes.et
qñ p to.no.Hosti.i sum.de treu.et pa.§.si.et
Bar.in.l.ↄgruit.ff.de offi.p̃si. et alibi sepe.

¶ Symonia.

Ex his autẽ et ex v̓bis dicte
glo.in alleg.c.si papa. Qui-
dam qntant cãm deducere
voluerũt. Quãq̃ꝫ nõ possit
dici gñalis:sed potius sub-
alterna:ex qua concilium conuocari possit.
vꝫ.cum papa symoniacus esset: nam is sub
aliaꝝ gñalitate concludi possit. Tñ qꝛ mate
ria curiosa ẽ:et quotidie in curia Ro. et ali
bi de hoc hesitat:forte non erit incongruũ
de hoc aliquid hic attingere: et videre nun
quid papa de symonia accusari:et nũqd pp
hoc concilium conuocari:ipseqꝫ papatu pri
uari possit. Et q̃uis magri prurientes auri
bus:statim et gñalr. Negatiuam astruere:
ac ptinaciter disputare consueuerint:asserẽ
do ꝙ in papas nec in curiã eius.cadere põt
symonia. Cum iure positiuo sit ꝓhibita:et
papa legibus suis solutus sit : et a nemine
iudicet.ix.q.iij.cuncta per mundũ.c.nemo.
et.c.alioꝝ.cũ si. Et cum ipse papa de oĩbus
ecclesijs et bonis ecclìasticis libere et ipune
dispõere possit.xij.di.oĩs.de p̃bẽ.c.ij.li.vj.

Ergo vř ꝙ pro arbitrio eccleſias dare:pro
ipſis pecunias exigere ⁊ eas grauare poſſit
de cenſi.c.cum apl̄s.verſi.ſubſtinemus. Qḋ
approbare vř gl.in.c.ſiqs pecunia. lxxix.di.
Item q꞉ ambitus qui idem ſonare vř: qḋ
ſymonia.non h꞉ locum in principe: vel in
eius curia.l.i.ff.ad leg.iul.de ambitu. no.in
.c.pſbr.lxxxij.di.vbi glo.in ver.denarium.
⁊.i.q.vj.c.ſi.cum ſi. ¶ Attamen q꞉ Papa-
lis dignitas atq꞉ poteſtas a dño Deo eſt: ⁊
Petrus btiſſimus apl̄s: eiuſq꞉ ſucceſſores
Jeſu chri redēptoris nři locum in terris te-
nēt.c.pro humani.de homici.li.vj. vbi Jo.
an.poſt Hoſti.per illum tex.dū dicit ꝙ ois
ptās a dño tribuit. Juxta illud. Jo.xix. Nō
hēres in me ptātem vllam niſi tibi datus
eſſet deſup ⁊.xj.q.iij.qui reſiſtit:dř qḋ q re-
ſiſtit poteſtati dei ordinationi reſiſtit: ingt
eps Hoſti. Jo.and. ⁊ Gemi.poſt eos. Ibi:
hinc eſt ꝙ dignitas papalis per pecuniā ac-
quiri non pōt:cum a deo concedat:⁊ qui ꝑ
papatu vel impio pecuniā dat iniuſte agit:
⁊ incidit in.l.iuliam de ambitu. Nec ob.ꝑ-
alle.l.i.ꝑ. Rñ.ff.de ambi.dū dić ꝙ.l.ipſa nō
h꞉ locum in ciuitate Romana: ⁊ ſic in pn-
cipe.q꞉ illud intelligit:quo ad principē iam
electum canonice:q ſup oēs eſt.extra de ele.
l꞉.q꞉ eſt tunc legibus ſuis ſolutus : vnde qḋ
ei pl꞉ diſponere pōt.ff.de legi. princ.ix.q.iij.
cuncta per mundū.⁊.c. per principalē. De
quo no.plene in.c.ꝓpoſuit de concer.pben.
Mais dicat idem Hoſti. ꝙ nec accuſat nec
excuſat aliquos:quo ad ſpūales iuriſdictio-
nem,quo ad tpalem aūt dicunt doc.ꝙ pu-
blica oblatio facta ab eo qui ꝓdeſſe appetit
non ꝑeſſe admittit: ſed clandeſtine facta re
probat.ff.de polli.l.i.⁊.ij.ff.de admi. tut.nō
exiſtimo.viij.q.i.qui epatus. Unde pmiſſis
non obſtantibus: ſi veritates indagare l꞉ ⁊
ꝓ ſinceritate ac fauore fidei catholice q̄ ſen
timus in mediū ꝓferre poſſumus: vt deo
magis q̄ꝫ hominibus placeamus. Cu꞉ xp̄s
ſe veritatem ⁊ mundi lucem eſſe atteſtet:
heſitationem hāc biſariam diuidendā. Et
de hoc articulo tam actiue q̄ꝫ paſſiue q̄ren
dum exiſtimamus.

¶ Primo quid dicendum quando Papa
ſymoniace ad papatum promotus fuit.

¶ Secundo quando poſt eius ꝓmotionē
dignitates officia:⁊ beneficia eccleſiaſtica
ſymoniace concedit.

¶ Quo ad primū omiſſis ſupfluis.vř tex.
in hoc multum notabilis in.c.in noie dñi.
xxiij.diſt.vbi dř ꝙ pura: ſincera ⁊ gratuita
d꞉ eſſe pontificis maximi electio. Et.l.dř ꝙ
ſiqs contra dcm̄ decretum electus ⁊ intro-
nizatus fuerit:ꝙ auctoritate diuina ⁊ ſcōꝝ
aploꝝ Petri ⁊ Pauli ꝑpetuo anathemate
cum ſuis auctoribus: fautoribus ⁊ ſequaci-
bus a liminibus ſcē dei eccleſie ſeparatus
abijciat. Sicut Antixp̄s ⁊ inuaſor ⁊ deſtru
ctor totius xp̄ianitatis,⁊ ꝙ nulla ſup hoc ei
audientia reſeruet:ſ꞉ ab oī eccleſiaſtico gra
du deponat. Et eſt clarior tex.lxxix. di.in.c.
ſi quis pecunia:vbi ad lřas dř: ſiqs pecunia
vel gřa humana:aut ꝑplari ſeu militari tu-
multu:ſine ꝯcordi ⁊ canonica electiōe Car-
dinaliū ⁊ ſeq̄ntium religioſoꝝ clicoꝝ fuerit
aplice ſedi itronizatus: nō aplicus ſed apo
ſtaticus hēat. Liceatq꞉ Cardinalibus ⁊ ali-
is clericis deū timētibus ⁊ laycis inuaſorē
illū anathematizare:⁊ humano auxilio a ſe
de aplica pellere. ¶ Pro qbus glo.in.d.c.ſi
quis pecunia : arguendo rōnem aſſignare
vř:q꞉ ſymonia dř hereſis.i.q.i.eos qui. ⁊.c.
fert ⁊ melius.xxiij.di.d.c.in noie dñi. ibi:
quot deniq꞉ per ſymoniace hereſis trapezi
tas:repetitis malleis: crebriſq꞉ tōſionibus
ſubiacuit ⁊c. Cui tm̄ opi.non conſentit gl.
in.d.c.ſiqs pecunia. Nam declarando tex.
ibi dicit illum intelligi ⁊ loqui:de eo qui ꝑ
ſymoniam electus fuit ab illis qui ptātem
non habebant eligendi:non aūt de electo a
Cardinalibus per ſymoniam. Et ad id qḋ
dř:ꝙ ſymōia dř hereſis. Rñd. ꝙ ſymonia
dř hereſis large. Non ſm ꝙ papa vel alius
de hereſi pōt accuſari. Cum.ſ.errat in arti-
culis fidei:ac ſi diceret ꝙ l꞉ papa pro crimi
ne hřſis tm̄modo accuſari ⁊ deponi poſſit.
xl.di.ſi papa.ꝓut.ſ.dixi in illo artiᵒ. Qñ pa
pa eſt hereticus. Tñ illud h꞉ locum in here
ſi ſtricte intellecta: qñ.ſ.errat in articulis fi
dei tm̄. Non aūt hoc intelligi pōt de hereſi
late ſumpto vocabulo:quam gl. doc.ibi vt
plurimum ſequunt. Et dixit gl.in.c.i.lxxix.
di.ꝙ ſi papa electus eſt a duabus partibus
Cardinaliu꞉ ꝙ nulla a modo admittet ex-
ceptio contra ipm̄ de vitio eligentium vel
electi:q꞉ vt ingt ipſa:non eſſet coram quo iu-
dice exceptiones ille ꝓponerent. Uñ iquit
ſi tertia pars Cardinaliu꞉ vellet ꝓbare ele
ctionem eſſe ſymoniacam non audiret: vt
extra de elec.l꞉. Ubi dř ꝙ ille ab vīi eccleſia
habeat Pontifex Ro.abſq꞉ exceptione ali-
qua. Qui a duabus partibus Cardinaliu꞉
fuerit electus ⁊ receptus. Peccant tm̄ vt di
cit glo.

cit gl. ꝑdcã qui talr papam eligũt: ex qbus: coniungendo hec cum illis que.s. dicta fuerunt in ꝑn°: ꝛ cum. d. c. si papa. xl. di. vbi dr̃ ꝙ pape culpas redarguere ꝓsumit mortalium nullus: qꝛ cunctos ipse iudicaturus a nemine est iudicandus: nisi deꝓhendaꝛ a fide deuius. Uidereꝛ concludi ꝓmissis non obstãtibus: qȯ papa pro nullo alio crimie: vel delicto suo q̃tũcũqꝫ gũi ꝛ notorio accusari ꝛ depõi possit, q̃ꝫ ꝓ vera ꝛ stricta heresi. ¶ Sed qꝛquid arguendo dicaꝛ. Cõtrarias sententiam sequi ꝛ cõiter approbare videntur doc. in locis ꝓallegatis: iũctis maxime his de qbus. s. vs. qȯ imo papa ꝯcorditer a Cardinalibus symoniace electus: apostaticus dici debeat. Et qȯ ꝓpea in concilio accusari: ꝛ ꝓꝓ hmõi crimen ab ipso concilio deponi possit. Non obstante qȯ dicaꝛ titulum de symonia non hr̃e locus in papa nec in eius curia. Et pro euidentiali ꝓmissorum ꝛ. s. dicẽdoꝝ. Ego mihi in facto ꝓmitto: qȯ ille qui ad papatum symoniace eligiꝛ: añq̃ꝫ eligaꝛ est Cardinalis: vel ꝓlatus inferior: qui non minus subiacet dispõni iuris positiui q̃ꝫ iuris nãlis ꝛ diuini: nec hmõi tractatus de papa symoniace eligendo: fieri solet, vel supponiꝛ: posteaq̃ꝫ quis in papã iaꝫ electus vel introniꝫatus fuit: qꝛ tunc papa nihil daret: quo supposito vr̃ dicendum ꝙ tam eligendus q̃ꝫ eligentes symoniaci sint: siue hoc dicatur ꝓhibitum qꝛ symoniacus: siue dicaꝛ symoniacum qꝛ ꝓhibitũ. Iuxta determinationem gl. ꝛ doc. in. c. ex parte de offi. dele. et alibi. Nec ob. l. i. ꝑ rñ. ff. de ambi. dum dicit. l. ambitus. et sic symoniã locus non hr̃e in ciuitate Romana: et sic in papa qꝛ vt. s. dixi fm hosti et doc. in. c. i. de homi ci. in. vi. illud intelligitur quo ad papã vel principes iam canonice electũ: quod aũt dicto casu cõmittatur symõia per talr ꝓmonendum ad papatũ ex diffinitione vocabuli satis pꝫ: qꝛ fm Damasce. et alios doc. antiquos: de quibus meminit hosti. in sum. in ti. de symo. in ꝑn°: Symonia nihil aliud est q̃ꝫ studiosa voluntas siue cupiditas emendi vel vendendi spũalia vel spũalibus annexa: aut sicut idem hosti. plenius ingt: symonia est spũaliuꝫ vel annexoꝝ spũalibus, ꝓcedente pacto: ꝓmissionis, ꝯditionis: modi, seruicij: precuꝫ: vel cuiusuis tpalitatis receptio siue donatio. Ex qua late pꝫ ꝙ oĩs cõditio: oĩs ꝓmissio: oẽ pactum tpalis cõmodi ꝓcedens inducit symoniam: vt ibi declaratur per eum. Et hr̃ de reꝝ ꝑmu. quesitum. de pac. c. pactiones. i. q. ij. q̃ꝫ pio. et extra de symo. per to. lꝫ forte secus dici posset: vbi ex post facto: cessante oĩ ꝯdõne et deprauata intentione aliquid gratis donatur. de symo. tua nos. Quedam. n. inhoneste petuntur: que si sponte offerantur honeste accipi pñt. extra eo. dilectus filius. in si. x. q. iij. priscis. xij. q. i. ecclesiasticaꝝ. xviij. di. de eulogijs. ff. de varijs ꝛ extraor. cogni. l. i. vñ. est qdẽ res scissima. Quã qdem diffinitiõem ꝛ diuus Thomas 2ª scdꝫ. q. c. arti. ꝑ. comprobat. sed nihil magis spũale iueniri põt, q̃ꝫ ipse spũs scũs: a quo spũalia cũcta denoĩanꝛ ꝯstituũtur: ꝛ ꝑmanent. Uendere aũt papatum: est spũs sci grãm ꝛ ministerium qȯ per Papã dispẽsaꝛ: ꝛ inter xpi fideles distribui ꝛ elargiri ꝯ: ꝓcio vel humana grã interueniente per sordes vẽdere. Ergo nihil magis symoniacum |hereticum| ꝛ abhominabile| ac detestandum dici põt: q̃ꝫ aplicam: imo xpi auctoritatem vendere ac mercari. Qꝛ vt ingt Thomas: vbi. s. hmõi emptio ꝛ venditio de rebus spũalibus triplici rõe est illicita. Primo qꝛ res spũalis non põt aliquo terreno ꝓcio compensari: vt de sapientia dr̃. prouerbioꝝ. iij. Preciosior est cunctis opibus: ꝛ oĩa que desyderanꝛ non pñt huic comparari. Scdo qꝛ qui non est rei quã vendit dñs: illam vendere non põt: sed ꝓlati vel Cardinales nõ sunt dñi spũs sci: vel reꝝ spũaliũ: sed magis sunt ministri vel dispensatores eaꝝ: fm illud. ꝑ ad Corinth. iiij. sic nos existimet hõ vt ministros xpi ꝛ dispensatores ministerioꝝ dei. Tertio qꝛ venditio repugnat spũalium origini, que ex gratuita volũtate dei ꝓueniunt. Iuxta illud Matthei. x. gratis accepistis: gratis date. Qȯ aũt vẽdere papatum a xp̃o auctoritatem ꝛ ptãtem virtutis spũs sci: sit diuina lege ꝓhibitus qꝛ symoniacus clare ꝓbaꝛ in radice huius detestande prauitatis. Exẽplo Symonis magi: actuum. viij. c. i. vbi hr̃: ꝙ cum idem Symon a btõ Petro aplo grãm spũs sci pecunia emere voluisset: vt curare posset infirmos: queadmodũ faciebat idem Petrus ꝛ alij apli: non qdem gratis sicut illi faciebãt: sed pecunia mediante: vt ex hoc plus lucrareꝛ, q̃ꝫ expendisset. Merito audiuit ab ipso aplo. Pecunia tua tecum sit in ꝑditionem: qꝛ existimasti donum dei pecunia possideri: donum qppe dei est: ipse spũs scũs. i. q. iij. saluator. ꝛ ea. cã. q. i. petrus ꝛ alibi. Et ꝙ in

electione Pape vel ꝑlati: si per sordes fiat:
cadat symonia: cuꝫ pecunia vel tpale aliqd
datur pro ipsa: vel vt electionis priuilegio
subscribat:seu vt electioni non resistat: pro
bat.i.q.i.qui studet.z.c.i.z.c.ꝑsbr.qui ē tex.
Grego.in Registro vbi dr̄ ad lrām. Quia
altare z decimas: z spm̄ scm̄ emere vel ven
dere symoniacam heresim esse nullus fide
lium ignorat.Et seqtur Bn̄dictio illi i ma
ledictionem ꝯuertit.Qui ad hoc vt fiat he
reticus ꝓmouetur. Qd̄ qdem apertissime
declarat Ambrosius in pastorali:qd̄ hr̄ i.c.
repiuntur.ea.cā.z.q.vbi dr̄. Repiuntur ꝑsi
mi negociatiōe muneris mercari velle gra
tiam spūs sci.Dum illi ꝑciū donant:vt pō
tificalis ordinis sublimitatem accipiāt oblí
ti verboꝝ Petri qui dixit ad Symonem.
Pecunia tua tecum sit in ꝑditionem:q꞉ exi
stimasti pecunia donum Dei possidere:z.I.
quicunqꝫ deinceps pro accipiēda diuini di
gnitate doni qd̄libet ꝑmium detectus fue
rit obtulisse: ex eodem tpe se nouerit ana
thematis opprobrio ꝯdēnatum:z.I.z susce
pto honoris gradu priuetur:z in monaste
rio sub ꝑenni pn̄ia retrudatur zc. Qd̄ etiā
approbatur in.c.nobis. extra de symo.no.
i.q.i.placuit.z alibi sepissime. Per que oīa
pꝫ q꞉ ille Cardinalis vel ꝑlatus: qui talr̄ ad
papatum per symoniacam prauitatem eli
gitur excōicatus existit. Et q꞉ talis electio
nulla sit. Ipseqꝫ tanq̄ꝫ hereticus z apostati
cuꝫ de sede beati Petri deiici z deturbari
dēat:put dicit tex.in.d.c.siqꝫ pecunia.lxxix.
di. Pro cuius qdem dicti cōfirmatione ad
duco Decretum Martini quinti in conci
lio Constantiensi ꝓmulgatum in sessione.
xliij.incipit. Multe contra symoniacā pra
uitatem zc. Ubi sacro illo cōcilio approbā
te,statuit atqꝫ decreuit:q꞉ electiones z alie
ꝓuisiones symoniace facte nulle essent ipso
iure. Nullumqꝫ per illas cuiq̄ꝫ ius attribue
retur:z q꞉ ꝓmoti vel confirmati non face
rent fructus suos: statuendo ēt q꞉ dantes
vel recipientes:ipso facto:sententiam excōi
cationis incurrerent: etiaꝫ si pontificali aut
Cardinalatus prefulgerent dignitate zc.
¶ Ex his igitur pꝫ:q꞉ concilium congrega
ri poterit contra papam talr̄ electum. Nō
obstante illa rōe dicti.c.siquis pecunia. z.c.
lꝫ de elec.q꞉.s.hmōi exceptiones ideo oppo
ni non possint contra papam: eo q꞉ in ter
ris non habeat iudicem coram quo ꝓponi
z ꝓbari possint. Q꞉ ista rō potius facit ꝓ:

si bene consyderetur. Cōsyderatis his que
supradicta fuere: Nam si debitur:q꞉ Papa
habeat iudicem in aliqbus causis: non ne
gatur ḡ quin de his corā eo accusari possit.
¶ Sed supra z.I.satis clare ostensuꝫ est:qd̄
concilium in cā heresis . Et in oībus aliis
causis in qbus ipse incorrigibilr̄ z notorie
delinquendo vlis ecclesie status ꝑturbaret:
eius esse iudicē. Ergo non minus eius erit
iudex in ista cā: que tā grauis: tam ardua:
tam scandolosa:periculosa z intollerabilis
existit: Juxta no.in.d.c.si papa.z eius glo.z
in.c.in fidei.de hereti.in.vi. Et eo maxime
q꞉ symonia hoc casu stricte et ꝓꝑe dici pōt
heresis:et Idoloꝝ seruitus. Cum hmōi sy
moniaci fateri et credere videantur cū Sy
mone mago:qd̄ grā spūs sci et donum Dei
ꝑcio acquiri possit:put sentire vr̄ Inno.in
.c.quotiens.de symo.per illum tex.ad qd̄ fa
cit qd̄ voluit diuus Tho. 2ª scdē.q.c.arti.i.
Ubi dicit qd̄ sicut religio consistit in qua
dam fidei ꝓtestatione. Quam tn̄ aliqn̄ ali
quis non hꝫ in corde. Ita ēt vitia opposita
religioni habent q̄ꝫdam ꝓtestationem infi
delitatis:lꝫ qn̄qꝫ non sit infidelitas in men
te:Scdm̄ hoc ergo symonia dr̄ heresis fm̄
exteriorem ꝓtestationem. Q꞉ in hoc qd̄ ali
qui vendere vel emere se credunt donū spi
ritus sci:quodāmodo ꝓtestari videntur:se
esse:vel fieri posse dn̄os eiusdem spūalis et
diuini doni:qd̄ est hereticum. Cum igitur
emptores papatus, episcopatus: vel alioꝝ
beneficioꝝ ecclesiasticoꝝ administrationes
et clauium ꝑtātem hn̄tium:ius vel titulum
aliquem canonicum non acqrant. Sed ꝓ
bato crimine vel eo notorio existente: statiꝫ
ab illis deiiciēdi sint. Juxta determinatio
nem concilij Calcedoneñ.i.q.i.siquis eꝑs.et
q.iij.ex multis.§.conciliū Calcedoneñ. Ubi
dr̄ Calcedonense nāqꝫ concilium vnum ex
principalibus sili pena condēnat eos: q ec
clesie bn̄ficium interuentu pecunie acqrūt:
et eos qui sacram manuū impositionem: ꝑ
quam spūs scūs confertur:mercari digno
scūtur: vtrosqꝫ.n.auctoritate iexpugnabili:
illos a beneficio: istos a sacro ordine iubet
expelli:et.I. Unde humani generis Redem
ptor oēs ementes et vendentes de tēplo eiij
ciens cathedras vendentium colūbas euer
tit: Nūmulerioꝝ es effudit ex prīs auctori
tate dicens. Nolite facere domuꝫ prīs mei
domum negociationis. Et paulo post subij
cit tex. qd̄ sicut per columbaꝝ venditores
designantur

designant illi: qui sacram manuum ipositionem vendere conant. Sic per nummularios ecclesiastici beneficij venditores denotant. Per qd ps q xps tam ementes q̄ vendentes de templo eijci iussit. Qd multum facit ad xclones de qua.s. Et ad ondēdū q iussu z auctoritate diuina symonia phibita fuerit. Etiam ex pagina vtriusqz testamenti: est bonus tex.in.c.qui studet.ij.q.i. Ubi hoc multiplr pbat: vnde dixit glo. qd modo.s. dicebamus: q.s.acquirēs bñficium symoniace: nullum acqrit titulum: sed apostaticus z intrusus est: extra de renun. in.c.nisi cum pdem.in ver.dūtaxat. ¶ Que glo.dicit: q Tācre. z Jo.asserunt: q symoniacus z intrusus non hñt titulum: sed fures z inuasores sunt.i.q.i.ordinationes. z.ix.q.i.ordinationes. Et ideo q̄to plus rē tenent: tāto plus peccant: extra de cōsue. cum tanto. Et fur semper est in mora.ij.de condi. fur. si pro fure.§.penul. Pro quo facit: q non remittit pctm̄ nisi restituat ablatum.xiiij.q.vj.si res aliena. Uñ dicunt q isti tales renunciare debent z tenent canonis auctoritate.i.q.i.c.siquis neqz. Et hoc qdem eo potissime pcedit: q inter alia crimina: que ēt post peractam pniam: ordinis executiones impediunt: est symonia.i.q.i.erga symoniacos: z extra de symo.tāta. Ergo qcquid dixerit glo.in.d.c.sigs pecunia.lxix.dist. Iste casus qñ.s.papa a Cardinalibus symoniace eligit: nihil differt ab illo. Qñ.s.eligeret symoniace ab alijs nō hñtibus eligēdi potestatem: cum vtroqz casu nullus istoꝝ ius tribuere possit. Qd tñ: vt.s.dixi: intelligendum est: qñ tale crimen symonie notorius est: vel clare pbari pōt. Qr si esset pssus occultum. Ille talr electus pp cōem errores z opinionem que de eo haberet: videret tollerandus: ex quo habuit electionem de qua constat: vnde pp incertitudines deum solū habebit vltorem: put tenere vr dicta gl.cus qua transire etiam vident doc. ibi. Quis Jo.an.dicere voluerit in.d.c.tanta symoniam in ordine tm̄ ipedire ordinis executionem post peractam pniam: at secus esse in beneficialibus: q post peractam pniās beneficium retineri pōt. Qui ita intelligi debere: dicit tex.in.c.inqsitiōis.de accusa. Cuius 9rium tenuit Ant.de but. ibi asserens hoc vtroqz casu pcedere. Et pro opi. Ant. de butri.contra Jo.an.facit q symonia est crimen publicum: qd dr par esse crimini lese maiestatis.C.de epi.z cle.l.si quenq̄. Qui tex.in hoc pposito esset lris aureis scribendus. Cuius ēt pars hr.xv.q.iij.in.c.sane.z.vj.q.i.siquis cu militibus.§.porro.vbi dr. Sane quisqs hanc scām z venerandā Antistitis sedem pecunie interuentu subijsse: aut siquis vt alteꝝ ordinaret vel eligeret: aliquid accepisse detegit: ad instar publici criminis z lese maiestatis accusatiōe ppositā: a gradu sacerdotis retrahat. Crimē.n. lese maiestatis punit ppetua infamia: z qui illud incurrunt ab oibus honoribus abijciunt z ihabiles reddunt. Immo vltimo supplicio afficiuntur.C.ad leg.iul.maie.l.qsquis. ergo tales symoniaci oino ēt si pnias peragerent: abijciendi: z a papatu z beneficijs remouendi videntur. ¶ Item z fortius electio facta ad papatum per violentias z impssionem nulla est ipso iure. Cum electio dici non possit: que non est volūtaria: z que a pura z libera voluntate eligentius (habito respectu ad merita eligendorus) non pcedit. Sed si alr fiat: dr potius violēta intrusio: vt bene pbat tex.xxiij.di.in nomine dñi.z in.c.vbi periculus. de ele.in.vj. adeo q electus per impssionem z coactionem: non pōt dici Papa aplicus. Sed magis intrusus z apostaticus: vt dicit tex.in d.c.in noīe dñi. qui nullibi correctus apparet: ibi. Qd siquis contra hoc Decretū nrm synodali sententia pmulgatum: quasi p seditionem: aut psumptionem aut quolibet ingenio electus vel ordinatus seu intronizatus fuerit auctoritate diuina z scōꝝ apostoloꝝ Petri z Pauli perpetuo anathemate cum suis auctoribus z fautoribus z sequacibus a liminibus scē dei ecclesie separatus abijciatur: sic antixps inuasor z destructor totius xpianitatis zc. ad idem est tex.in.d.c.siquis pecunia ibi.aut pplari seu militari tumultu zc. Sed nulla pfecto maior est impressio mentis: nulla grandior ai violentia q̄ fit pecunia z auaritia: q est idoloꝝ seruitus. Iuxta illd Pauli apli ad Ephe.v.c.z illud Maronis: qd nō mortalia pectora cogis auri sacra fames. Ergo sequtur q talis electio per symonie impssionem facta: dici non pōt libera nec voluntaria: sed per sordes: per corruptelam: per impressiones violenter obtēta: z 9nr q nulla z inualida pe sus existat: etiam q a Cardinalibus facta fuerit: put de se ps z aperte pbat aureus tex.in.c.vbi periculum.§.ceteꝝ.de elec.li.vj.

ibi. Cum arbitrium vel fordinatus capti-
uatur effectus: vel ad certum aliquid obli-
gatiōis cuiusq̄ necessitas adigit: cessat ele-
ctio: dum libertas adimit̄ eligendi. Qd̄ et̄
comprobant Panor. et doc. in. d. c. l3. de ele.
et patebit in sequētibus. Comprobariq̄ po
test per decretum concilij Constantien. in
sessione. xxxix. aduersus scisma futurꝝ pmul
gatum: incipit. Frequens: ibi q̄ si forte ele-
ctionem Ro. Pontificis: per metum q ca-
deret in ↄstantem virꝝ, seu per ipressionem
de cetero fieri contingat: ipsas decernimus
nullius efficacie vel momenti. Nec posse p
ↄsensum subsequētem et̄ metu pdcō cessan
te ratificari vel approbari. Nō ergo minus
contra symoniacos procedi pōt q̄ contra
hereticos. Cum q̄nq̄ crimen symonie ma
ius dicat̄ q̄ heresis. i. q. i. eos. imo maius oi
bus alijs criminibus dr̄. Cum cetera cri-
mina ad eius cōparationes quasi pro nihi-
lo reputent̄: vt inquit tex. formalis. extra de
symo. c. per tuas. et pbatur in. c. tanta. eo. ti.
et. i. q. vlti. c. fi. Et l3 dcm̄ fuerit fm aliquos
q̄ Papa depoi non pōt: nisi p heresi acci
piendo heresim stricte: et inq̄tum esset con
tra articulos fidei. Tn̄ hoc casu dicta cōsy-
deratio locum non hēret: q2 nos loquimur
in latioribus terminis. v3. in casu electiōis
papalis anteq̄ quis papatus canonice assē
cutus fuerit: et cum iste eligēdus per corru-
ptelam et symoniacam heresim: ac per eius
impressionem se papatu indignus reddide
rit: q2 vt s. diximus: per talem electionē ni-
hil iuris acqrere potuit, cu3 tam ipse eligē-
dus seu talr̄ electus: q̄ electores tunc non
minus dispōni iuris positiui q̄ iuris diui
ni et nālis subiacerent. Nec obstat huic cō-
syderationi et pclōni, si forte diceretur q̄ ta
lis electus erat ad papatum idoneus: et ta-
liter qualificatus qd̄ Cardinales oīno erāt
ipm electuri: etiam qd̄ eis nihil dedisset: et
qd̄ ppea non videtur pncipalr̄ moti ad eli
gendum rōne pecunie: sed rōe meritoꝝ suo
rum. Et sic qd̄ dicta electio non videatur
vitiosa: nisi pbaretur qd̄ electores symonie
sordibus moti: talem electionem prosequti
fuerint. ar. C. si ex. fal. instru. l. falsas. Et de re.
iudi. c. cum. i. et. a. et. i. q. vi. §. vlti. Ubi dr̄: qd̄
l3 pecunia fuerit soluta pro electione: si ele-
ctus hoc ignorauit: vel ad electionē sine in-
ductione pecunie pcessum fuit: qd̄ ei nulla
tenus obesse dr̄. ¶ Sicut et̄ dicimus qd̄
preces non inducunt symonias: ex quo eli-
gendus alias est idoneus: de quo in. c. tuas.
de eta. et quali. cui opinioni adhesisse vide-
tur. Goffre. fm Abba. Panor. vt statim di
cetur. Q2 rn̄. fm glo. in. c. nobis. extra de sy
mo. in ver. interueniente: que hanc difficul
tatem per illu3 tex. mouet: et soluit. Quod
verius est dicere: qd̄ et̄ dictis casibus symo
nia cōmissa fuerit: q2 oīno constat pmissio
nem interuenisse ante electionē: qualiscūq̄
fuerit intentio eligentium: cum nulla pro-
missio vel pactio debuerit tunc interueni-
re: ar. in. c. nouit. centesima di. qd̄ hr̄ ibi pro
palea. et. i. q. i. placuit. que opi. glo. cōiter ap-
probatur: et quam sequitur. Uincen. et Ho
stie. fm Abba. Pa. ibi l3 idem Hosti. in. c.
tanta. et extra eo. alr̄ distinxerit fm eum: q2
ibi dixit: qd̄ aut pecunia data fuit alteri q̄
ordinatori: consecratori: vel electoribus et. p
cedat. pma opi. qd̄ sc3 talis electio non inua-
lidetur: aut data fuit eisde3 electoribus seu
ordinatori: et tūc pcedat scd̄a opi. glo. Quā
distinctionem sequitur Joā. and. nec videt
q̄uo possit pbari illa intentio electoꝝ nisi
per ipsosmet: quibus vt singularibus et cri
minosis deponentibus in facto pprio non
crederetur: et facile eēt vnicuiq3 qui pro pe-
cunia eligeret: dicere qd̄ oīno alias erat ele-
cturus. Et si diceres hoc poterit pbari per
alios quibus prius electores dixerant se ta
lem eē electuros: rn̄det qd̄ forte falsum dixe
rant: vel opiniōes mutassent: si pecunia nō
fuisset. Juxta no. in fili in. c. tua. ex̄ de spon-
sa. Quando vo pecunia data fuisset alteri
q̄ eligentibus: puta tertio vel cōsanguineo
vel amico: tunc fm Abb. Pa. ibi. concordā
do opiniones si pecunia data fuit per eum
qui erat eligendus: vel alium eius noīe: tūc
oīno viciatur electio: q2 non fuit libera: et̄ si
fuissent alias electuri: q2 pro iure spūali que
rendo nō d3 aliquid dari: vt no. in. c. ad au
res. et in. c. dilectus filius. extra eo. ¶ Jte3
q2 locus regiminis q̄rentibus et ambienti
bus denegandus est: et illi tanq̄ ambitiosi
sunt reprobandi. viij. q. i. in scripturis. et. i.
q. vj. sicut. vbi dr̄. Sicut is qui inuitatus re
nuit: quesitus refugit: sacris altaribus ē ad
mouendus. Sic qui vltro ambit vel impor
tunum se ingerit: est proculdubio repellen-
dus. Aut pecunia fuit per aliū data, et tūc
pcedere pōt. pª opi. glo. vt dicit ide3 Abb.
Nam intentio eligentium: qui erant alias
eum oīno electuri. Satis probari posset p
eosdem: quum non sint in crimine: et forte,
habendo

habendo tractatum ad inuicem vnanimi-
ter decreuerant eum oīno eligere. Et hoc ca-
su recte ꝓcedat. tex. ſm eum in dicto §. vbi.
ꝛ ceſſant oēs ꝯſyderationes. Jo. an. Cuius
dictis ego ita simplr non acceſſeris: niſi oēs
ꝓſſus eligentium intelligentiam delabe ſy
monie excludamus. Alias aūt hec opi. iudi
cio meo non eſſet bene tuta: ſed viam frau-
dibus facillime parare poſſet. Cum oīs ꝓ
ſus puritas ꝛ oīs ſinceritas ī eiuſmodi ele
ctionibus requirat: put luculēter apparet in
ſepe alleg. c. in noīe dñi. xxiij. di. ꝛ in. d. c. ſi-
cut. ibi in ſacerdotibus ordinandis ſinceri
tas vigeat: ſit ſimplex ꝛ ſine venalitate con-
ſenſus: pura preferat electio ꝛ ad ſummum
ſacerdotij vel pontificij non ſuffragio vēdi
torꝫ ꝓuectus: ſed dei credat eſſe iudicio ꝛc.
Unde cum hmōi dolus ꝛ fraudes que in
aīo conſiſtunt, non niſi per coniecturas ꝓ-
bari poſſint, in. c. ſi. de renun. li. vj. ꝛ in. l. do
lum. C. de dolo. nec viſile ſit ꝙ quis ſine fru
ctu vel vtilitate aliqua velit ſuum iactare.
Si ſupponamus pecuniam interueniſſe ad
finem ꝙ talis eligat: cuicunqꝫ ex hac cā da-
ta fuerit. Jdem iudicium in ꝓ. qd in 2° caſu
glo. ꝓdicte faciendum exiſtimarem. Cū ſi-
militudinem non habeat ꝙ eligendus pe-
cuniam exponere voluerit ad aliūm fines:
niſi vt ad noticiam eligentium hoc deueni
ret: vt ſe ppea ſcirent obligatos eſſe ad An
tidota ꝛ ad ipm eligendum: ex eo ꝙ ad ipſi
us vel ꝯſanguineoꝝ aut amicoꝝ vtilitates
pecunie expoſite fuerint. ¶ Nō obſtaret itē
premiſſe ꝯcl'oni. Si diceret ꝙ ls vnus: duo:
aut tres: vel forte tertia pars oīum Cardi-
nalium pecunia corrupta fuiſſet: ꝙ hoc nō
haberet impedire nec inualidare electiones
eo maxime: qꝛ qui hꝫ duas partes triū par
tium canonicam ꝛ indubitatam electionē
conſequit de elec. c. ls. ꝛ c. vbi piculum. eod.
ti. lib. vj. ꝛ. xxiij. diſt. c. in noīe dñi. Unde ex
quo due partes vitio non laborant: videre
tur: ꝙ illa tertia pars qūicunqꝫ inhabilis
pro ꝯtradicente haberi ꝛ reputari deberet:
cum vtile per inutile vitiari non debeat. c.
vtile. de reg. iur. in. vj. cum concor. Et cum
ille q hꝫ duas partes concordantes ēt tertia
diſcrepante ꝛ contradicente ſit verus ꝛ le-
gitimus papa: cui nulla alia exceptio ꝗ̄ ſtri
cte hereſis opponi pōt. d. c. ls. cum iuribus
ſupra alleg. ¶ Quia ad hoc quoqꝫ rūdet p
tex. ꝛ no. in. d. c. nobis. de ſymo. ꝙ in hmōi
cā ſymonie pp criminis atrocitatem: vnus

ſolus corruptus pecunia vniuerſam electio
nem oīum alioꝝ inficit: put per illum tex.
no. doc. ꝛ Panor. ibi qui dic ꝙ electio talis
eſt ſymoniaca: non ſolum cum pecunia ꝓ-
miſſa vel data fuit oībus electoribus, ſed ēt
cū data vel ꝓmiſſa fuit vni ex eis: ꝛ ſic pra
uitas vnius inficit totum actum. ¶ Nō vī
mirabile ſm eum: qꝛ ſi interueniat excōica-
tus in vniuerſitate ī actibus ipſius vniuer-
ſitatis, non vitiat actum: niſi ab alijs fuerit
ſcienter admiſſus: vt hr̄ in. c. ſi. de ꝓcura. ꝛ
no. in. c. illa. de elec. Jn actu aūt electionis ſi
interueniat ſymonia in vno tm̄ de vniuer
ſitate non tm̄ dando ſed promittendo totus
actus corruat: vt. d. c. nobis. no. in. c. veniēs.
eo. ti. ꝛ in. c. ij. de confer. ¶ Symonia autē
cōmittit in electionibus dando vel recipiē-
do aliquid tpale pro voto ſeu voce danda
alicui in electiōe: dato ꝙ talis eius vox nō
eſſet neceſſaria ad validitatem dicte electio
nis. Et fortius cōmittitur ſi datur pecunia
pro voce neceſſaria hn̄da. Cum hoc ſit quid
ſpūale: prout aperte probat. tex. in. c. mathe-
us. de ſymo. qui ad hoc no. ꝯſueuit p docto.
Qd forte procedere pōt: pp horrores crimi-
nis: vt dcm̄ fuit: vel pp incertitudines: qꝛ ta-
lis electio forte ſuſtētari poſſet ꝛ obtinere ex
voto illius tm̄ q corruptus fuerat: ꝛ ſic ele-
ctio nō fuiſſet libera: vel ēt hoc eē poſſet ra-
tione electi: qui oīno ſiue vnū ſiue duos vel
plēs corruperit papatum: eꝑatum: vel bene
ficium pecunia acquiſiuit: ꝛ donum dei ꝗ̄tū
in eo fuit: emere voluit. Et hec forte poſſet
eē rō diuerſitatis inter excōicatum ꝛ ſymo-
niacum: qꝛ ſolus excōicatus occultus eſt in-
fectus: ſed in electiōe ſymoniaca electio ipſa
inficitur: non tm̄ reſpectu vocis actiue: ſed re
ſpectu actus ꝛ voti paſſiui illius. ſ. qui eligi
tur: qui ita redditur ihabilis ꝛ ſymoniacus
propter vnum tm̄ corruptum: ſicut ſi electo
res oēs pariter corrupiſſet. ¶ Non obſtāt
modo iura. ꝫ. in contrarium contra hāc ve
ram ꝯcl'onem allegata. Et primo nō obſtat
glo. in. c. i. lxix. di. inqꝫtum dicit: qd ſi papa
eſt electus a duabus partibus Cardinaliū
qd amodo nulla contra ipm admittitur ex
ceptio de vitio eligentium vel electi: ꝛ qd ſi
tertia pars vellet probare electionem eē ſy-
moniacam non audiretur. d. c. ls. de elec. ls
dicat talr eligentes peccare. Et rōnem eē di
cit quare talis exceptio opponi non poſſit:
qꝛ non eēt corā quo iudice proponi vel pro-
bari valeret: iuribus plibus ſupra repetitis.

¶ Quia videtur: q̄d a contrario sensu per
ipsammet glo. vr̄ q̄d si papa talr̄ electus ha-
beret iudicem coram quo hm̄oi exceptiões
opponi possent: non negaretur quin pp hoc
z accusari z deponi deberet. Sed satis abū-
de z clare s̄. ostensum fuit: cum tex. z glo. in
sepe allegato. c. si papa. xl. di. concilium esse
iudicem z superiores pape in oībus causis:
vbi agitur de fide vel hr̄si: vel apostasia: vel
notorio z incorrigibili ipsius crimine: vbi
vlis ecclesie status decoloraretur z piclita-
ri posset, vel vbi intrusus eēt z scismaticus:
vt ibi no. z in. c. siquis pecunia. lxxix. dist. et
in. c. si duo. cum si. Ergo hoc quoqz casu cū
talr̄ symoniace electus intrusus sit: et nullū
canonicum titulus habeat: prout s̄. clare ostē
sum fuit. Huiusmodi exceptio coram conci
lio ipso eiusdem iudice proponi et probari
poterit. ¶ Quod qdem dicta glo. et tex. in
d. c. lz. non obstante viua et manifestaria ra
tione probatur: qr̄ quotienscunqz lex vel sta
tutum disponit: q̄d nulla exceptio contra ta
lem actum: sententiam: vel instr̄m opponi
possit: nunq̄z intelligitur tollere exceptiones
super qbus fundatur qualitas ipsius actus:
sententie vel instr̄i: seu per quas detraheret̄
eidem q̄litati super qua fundatur ius taliter
disponens: q̄d est dicere q̄d si exceptio q̄ op
ponitur: negat qualitatem super qua funda
tur ius illud: eidem actui inesse: q̄d cōsequē
ter talis exceptio contra hm̄oi actum oppo
ni poterit. Quia ius illud itelligi dz remo-
uere noluisse exceptiones: per quas demon
strarentur qualitates sup quibus ius illud
fundatur: non in esse, vt in exemplo. d. c. lz.
Ubi dr̄ q̄d ille absqz vlla exceptione ab vlī
ecclesia Ro. Pontifex hēatur: qui a duabus
partibus Cardinalium electus fuerit et re
ceptus zc. Qualitas ergo super qua funda
tur iste tex. est numerus duaz partiu Car
dinalium. Si ergo negaretur istud subale.
vz. q̄d ille non sit papa ex eo: qr̄ non fuerūt
due partes: que ip̄m elegerunt, vel ex eo qr̄
tales qui ip̄m elegerunt: non erant Cardi-
nales. Iste due exceptiones que negāt sub-
stantiam q̄litatis super qua fundatur istud
ius nimiz. d. tex. non obstante opponi pote
runt. Quod probat in his terminis. tex. in
alle. c. siquis pecunia s̄m intellectum gl. ibi.
que voluit illum tex. intelligi de electo symo
niace ab alijs quā a Cardinalibus. Hinc
dixit glo. si. ab aliquibus reputata singula-
ris in cle. i. de seque. pos. z fruc. q̄d lz tex. ibi
dicat q̄d nullitas aliqua ipedire nō possit
sequestrationem post vnam sententiam la
tam in curia. Tn̄ qr̄ si opponatur nullitas
per quam negetur iurisdictio eius: qui tulit
sententiā. Et sic negetur qr̄ ille fuerit iudex:
qr̄ talis nullitas opponi poterit, quia talis
non appellaretur sententia: que a non iudi-
ce lata fuit: vt in. c. at si clerici. d̄ iudi. Et di
xit Abb. pa. in. d. c. lz. in. v. col. in gl. in ver.
exceptione: q̄d si statutum remouet oēm ex-
ceptionem contra publicum instr̄m: q̄d ni-
hilominus admittetur exceptio: q̄d illud in
strumentum non sit publicū, qr̄ tunc cessat
statutum. Unde putat ipse: q̄d supposito: q̄d
papa esset electus a duabus partibus Car
dinalium: qui vere essent Cardinales, q̄d
dicto tex. non obstante opponi et admitti
posset oīs exceptio, que nālr̄ hoc est de iure
nāli vel diuino inferret talem electum non
eē: nec eē posse papam, qr̄ hm̄oi exceptio in
fert ad ius hn̄di et possidendi: que etiā ad-
mittitur in possessorio recuperande, vt no.
glo. viij. di. quo iure. Unde inqt: ipse hec ex
ceptio q̄d talis electus sit hereticus: vel mu
lier, vel furiosus, vel infans. d. tex. non obstā
te dz admitti: qr̄ si est hereticus non pōt eē
papa: cum ius papatus non cadat in eum:
cum sit extra ecclesiam: et ppea caput eē nō
possit ecclesie. Idem in muliere. in. c. noua.
de peni. et remis. et idem in furioso et infan
te cum non habeant ꝯsensus zc. Idē quoqz
dicamus et nos in symoniaco, qr̄ Papa eē
non possit: cum titulum aliquem canonicū
assequi non valeat: tam defectu ipsius emē
tis, cum sit inhabilis: excōicatus et hereti-
cus: vt s̄. ostensum fuit: q̄z defectu venden-
tium donum dei: quod suum non est: q̄dqz
vendi vel possideri non potest: per iura et
rōnes de qbus s̄. Pro quo faciat lr̄a. d. c. lz
dum dicit q̄d electus a duabus partibus
Cardinaliū Romanus Pontifex hēatur:
negando qualitatem sup qua fundatur tex.
ipse. vz. q̄d dicti eligentes dicto casu fuerint
Cardinales cum eēnt incapaces et inhabi
les rōne symonie: pp quā priuantur aucto-
ritate eligendi: vel negando q̄d talis q ele-
ctus fuit eēt capax vel habilis ad hm̄oi ele
ctionem. Cum hēret iā p̄sonam infectam,
excōicatam et inhabilem ad acqrendum ti-
tulum canonicum rōne dicte symonie. Si
cut de heretico dicimus per iura s̄. alle. Nā
lr̄a verificari dz necessario in personis ha-
bilibus et capacibus tāz actiue q̄z passiue:

stante

stante dispositione non solum iuris positi-ui:sed etiam nalis z diuini:per qd symonia dnaf. Et hmoi electiones inficiunt. Et q exceptio hmoi false z simulate electiois op poni possit:facit qd in sili voluit Bar. in.l. i.§.z per vi3.ff.qd vi aut clam. ¶ Ubi etias per doc.qui dicunt: q no obstate q lex vel statutum remoueat oem exceptionem otra publicum instrm:q nihilominus si hmoi instrm fuerit fictum vel simulatum:in quo liber osensus defuerit. Qd hmoi exceptio si mulati otractus cu de instrz dici no possit: opponi poterit:vt to.ti.c.plus valere quod agit. Qd multum facit ad casum huius fi-cte z simulate electionis:que electio dici no poterit:cum libera non fuerit. Et sic nega-ret etiam ista qlitas.v3.q talis Papa non habuerit electionem. Ad qd et facit:qd no. dixit Joa.an.in.c.i.de rescrip.in.vj.z Bal. in.c.i.§.iudices de pace iura. fir. in vsi.feu. ¶ Ubi dicunt q allegatio nullitatis est na turalis defensio:defensio aut est de iure na turali:vt in cle.pastoralis.de re iudi.z alibi que per ius positiuum vel pncipem tolli non pot.d.cle. pastoralis.xiij.di.c.i.insti.de iur.natu.§.sed nalia. Pro q qclone.d. Alex. de imo.in.l.i.§.per vim.ff.q vi aut clam.in apostil.ad Bar.dedit ples bonas remissio nes. Et eleganter osuluit Pet.de anche.co-silio.xx.incipit.Chri noie zc. d iure zc. Et Cardi. Zabarel.osi.xxix.incipit iudex de iu re iudicaturus.in pe.z vlti.col. In qbus lo cis ponunt qonem. De statuto remouente oem exceptionem zc. Ergo p hec z alia pla que ad hoc induci possent, hmoi exceptioe. d.c.l3.cum si.non obstante: coram concilio contra Papam symoniace electum oppo-ni poterit z excipi de heretica symonia:q vt dcm fuit,lex gnalr excludes oes exceptio nes:intelligi d3 de exceptionibus friuolis: non aut de his que negant qualitatem sup qua lex fundat:z de legitimis exceptioibus. Que reddant votum nullum ipso iure,qd clare pbat tex.de elec.si qn.in.vj.in fi.z no. in.l.non tm.§.si peremptorie.ff.de peti.here di. Quod et firmare vr gl.in.d.c.l3.in ver. exceptione. Dum voluit q non obstate ge-neralitate illius tex.opponi possit exceptio heresis tanq exceptio legitima, z vota di-ctar duar partium ipso iure anullans.d.c. si qn. ¶ Pro quo facit qd dr de ca comissa appellatione remota,q intelligit de appel-latione friuola.de appel.pastoralis.no.in.c.

secudo regris.extra eo.z in.l.i.§.interdum. ff.quibus appel.non l3. Dicit tn Abb. Pa. in.d.c.l3.q exceptio reddens talr electus in capacem de iure positiuo non esset admit-tenda:z qd de tali exceptione pot intelligi illa lra. Quasi per illa verba voluerit text. tollere oia impedimenta iuris positiui. Un dicit ipse non poterit opponi qd sit laycus: q z Petrus erat laycus: qn ostitutus fuit Pontifex. Item non poterit opponi qd sit coniugatus vel quid sile. Qd tn ego no cre diderim ita simplr esse vez per illam rone euidentissimam de qua.z. Q2 ille Cardina lis seu alter quis:qui eligendus est: anteq electus sit:no est Papa : nec gaudere potest adhuc priuilegio papali: sed ligat non mi-nus iure positiuo q iure diuino. Ergo iste oes exceptiones,que eum impedirent z in-habilem redderent de iure positiuo sibi no minus q alteri cuicunq opponi poterut, saltem a principio,vt de se p3,l3 forte ex post facto per illum tex.non possent opponi,nisi ille releuantes de qbus.z. ¶ Ex pmissis aut infert idem Abbas ad qones:vt dicit ipse: notabilem:de electione Pape facta per im pressionem vel per violentiam: q vt dicit tex.qui in hoc reputat singlis. in.c.in noie dni.xxiij.di. Electus in Papaz per seditio-nem,psumptionem: vel impressione:recipi non d3 in Papam: sed est excoicatus cum oibus suis fautoribus. Ille aut tex.non e ho die sublatus:sm eum per tex.in.d.c.l3. vt ex presse voluit Hostien.ibi.qui dixit: qd non solum obtinere papatum contra puisiones illius.c.incurrit penas de quibus ibi. Sed etiam obtinens papatum per seditionem. Nec d3 recipi pro Papa zc. Et idem com-probare vr. Egi.bellamere sm.d. Alexadri num.in.d.c.in noie dni. in.iij.col. vbi per illum tex.dicit pbari.qd si in actu electiois pape iteruenit symonia:qd talis electio est nulla. Quod et attestat glo.in.c.siquis apli ce.lxxix.di.in li.meo antiquo.z in lib? par-uo impsso.in p°glo.in fi. Que dicit qd Pa pam eligentes mediante pecunia peccant, z qd electio ipsa nulla est: l3 i alio libro dr vitiosa est. Sunt tn qdam libri qui illum fi nem glo.non habent. Idem aut Hosti.ex-ponendo tex.in.d.c.in noie dni. dicit q se-ditio ibi ponit p violentia vel impssione presumptio p ambitioso tractatu pmoue-di. Ingenium pro fraude: calliditate,z do-lo:ad qd dicit se allegare tex.lxxix.di.siquis

pecunia. Cum multis alijs capl'is eiusdes
distinctionis. Et subdit q illa capl'a essent
legenda inter Cardinales in electione Pa
pe. Et tandem distinguēdo concludit ipse:
q contra electum a duabus partibus Car
dinalium non pōt opponi, q fuerit electus
per ingenius: psumptionem: vel seditionē.
Nisi forte esset talis exceptio: que anullaret
talem electionem. Qd tñ in idem recidere
vr: qd dcm fuit s. Idem vo Abb. inferēdo
ad decisionem. q. Dicit q maxima fuit con
tentio tpe scismatis tunc prime pteriti cir
ca electionem Urbani. vj. q multi valētis-
simi viri consuluerunt: qd pp impssionem
populi Ro. illa electio non valuerit: multi
vero econtra. Ad qd dicit ipse esse viden-
dum: singulare dcm Inno. in. c. qd sicut. de
ele. Ubi tenuit qd electio facta per impssio-
nes tenet mero iure: lz sit cassanda: z subdit
quod multi tenuerunt istam partem, z ple
riqz tenuerunt oppositum. ¶ Ipse vero di
stinguendo z soluendo dicit, qd si electores
compelluntur eligere certam psonam: qd ele-
ctio ipso iure non vz: q est contra pprium si
gnificatum z subale vocabuli: cum eligere
sit vnum ex plibus voluntarie capere. Un
non pōt dici electio: vbi non est voluntas
libera. xxiij. q. v. ad fidē. z est tex. valde not.
contra dcm Inno in. c. vbi piculum §. cete-
rum. de ele. in. vj. vbi formalr dr qd cessat
electio, vbi adimitur libertas eligendi: pōde-
rando verbum libertas. Cum ergo in ele-
ctione regratur consensus liber: non condi
tionalis: non alternatiuus: non incertus:
de elec. in electionibus. in. vj. Si consensus
deest in qualitate libertatis: illa non pōt di
ci electio. Sicut in simili dicimus in mrimo-
nio carnali: vt in. c. cum locus. z qd ibi no.
de sponsa. est glo. in. c. quisquis. z in. c. bone.
de ele. que hoc innuit. ¶ Et sentit Bar. in
tractatu de tyrāno, vbi dicit: qd si ciuitas:
que hz electionem rectoris, eligeret ipm re-
ctores per cōpulsionem tyrāni: talis electio
non valeret. Quinimo qd sententie late ab
illo Rectore erunt nulle. Pro quo bene fa-
cit sm eus. l. ij. ff. de indi. Ubi requirit liber
consensus in transferenda, vel progāda iu-
risdictiōe: z facit. qd no. in. l. decernimus. C.
de sac. san. eccle. Aut compelluntur electores
eligere vnum ex certo gñe personaz: z tūc
putat Panor. qd valeat electio. Nam vide
mus qd consuetudo istam libertatem eli-
gendi transfert quoad certum genus perso
naz tñ: lz in totum nō dicatur: nec possit
tollere libertatem eligendi: vt pbatur in. c.
cum terra. de ele. Ubi per Jo. an. iuncto. c.
cum dilectus. de consue. z. c. abbate. de vb.
sig. Et sic dicit iura contraria reduci ad cō
cordiam iudicio suo. Hec tñ distinctio non
euacuat dcm Inno. iudicio meo, inqntū vo
luit electionem eē validā: sed cassari posse:
q illud nullo casu vez vr esse. Sed quo ad
ppositum nrm pz ex pmissis vez eē: qd s. di-
cebatur. vz. qd electio facta symoniace dici-
tur nulla tanqz facta per impssionē de cer-
ta persona: adempta libertate eligendi alte
rum doctiorem: meliorem: z forte vtiliorē.
Et qd ppea concilium dicto casu indici: con
gregariqz possit z debeat pmissis iuribus
non obstantibus, pro quo facit glo. in. d. c.
ad aplice. lxxix. di. Et de huiusmodi electio
ne per violentias z impssionem facta: late
disputat Bal. in trac. suo. de scismate. post
ti. c. ne qs aliquē testari. phi. Quia aūt tex.
in. d. c. lz determinat: q electio Pape fieri
debeat a duabus partibus Cardinalium.
¶ Querunt circa hoc doc. Ibi nūqd vox
electi computari debeat. Supposito q ipse
quoqz sit de collegio: z q alter nō elegerit.
Quia si hec duo nō ccurrerēt: vox sua nul-
lo casu posset computari: ēt q electioni de
se facte csentiret. Circa quas hesitationem
Abb. panor. post alios cōcludit. ibi: q si ele
ctio sit per scrutinium puatum vox sua cō-
putari non poterit in numero alioz: q cum
ipse tunc ignoret: an fuerit electus ab alijs:
nō potuisset dicere eligo me ipm. Et si hoc
dixisset tanqz ambitiosus eēt repellendus.
Si vero electio facta fuit per Scrutinium
publicum. Ita q qlibet palam exprimebat
votum suum: tunc vox electi computabit
in numero. Si tñ ipse electus electioni de
se facte prius consenserit: quo casu dici non
poterit ambitiosus: cum non oriat a se ele-
ctio: sed ad hoc vocatus fuerit a fratribus.
Pro quo faciunt. no. per ipm Panor. z ali-
os in. c. cum in iure. de elec. Putat tñ idem
Panor. id qd pratica z consuetudine doce
te vez est. vz. q in Papa spāle sit. q. s. qntū
cunqz ipse in Scrutinio publico vel priua-
to votum suum alteri dederit. vel in alteri
us electionem consenserit: q nihilominus
si postea videt se electum fuisse ab alijs: po-
terit recedere ab electiōe quā fecit de alio:
z accedere ad electionem de se factam: q in
electione Pōtificis admittit variatio. Et
electio

electio de eo facta a paucioribus cõualescit.
Si postea variando due partes Cardina-
lium accedant ad talem electionem factam
a paucioribus: qd non permittit in electiõi-
bus alioꝝ platoꝝ. no. in. c. auditis. in. c. qd
sicut. in. c. ecclesia. il. ij. ꝛ in. d. c. lꝫ de electio-
ne. ¶ Possent tñ ꝯuenire oẽs Cardinales
ꝛ ordinare q electus a maiori parte ipsoꝝ
esset Pontifex: fm doc. ꝛ Panor. in. d. c. lꝫ.
qr ex ista ꝯuentione spāli videnẗ oẽs ꝯsenti
re in electum: ꝛ dicunt hoc facere posse car-
dinales: qr eis nõ est tradita certa forma eli
gendi: vnde satis est dicunt ipsi: q conueni-
ant due partes Cardinalium. Secus tñ eẽt
vbi pro forma tradereẗ: qd certus numerus
deberet interuenire: put hr in. c. is cui. iun-
cta eius glo. de ele. in. vi. Sed ego nescio vi
dere per pdicta. Quõ Cardinales statuere
possint qd ille sit papa qui eligetur a maio
re parte ipsoꝝ: stante determinatione dicti
. c. lꝫ. decernentis qd eligaẗ a duabus parti
bus. Maxime qr ipsi Cardinales non pñt
ius condere: nec supioris legem tollere, de
maio. ꝛ obe. cum inferior. cũ si. ¶ Ponũt
etiam Jo. an. panor. ꝛ alij doc. in. d. c. lꝫ. xiij.
spālia. circa electionem pape. Que non p-
cedunt in aliis electionibus inferioꝝ. Sed
de his alias. Redeundo aũt ad qõnem pn-
cipalem: de papa symoniace electo: que ma
gni est põderis: magniqꝫ periculi: qppe qd
vlem dei ecclesiam maximo ponit ĩ discri-
mine: qr tota vis consistit in eo qd pauloañ
dicebaẗ. vꝫ. qd papa symõiace electus ideo
in concilio accusari, ꝛ ab eo deponi possit.
Qr symonia ẽt strictissi. dr heresis. i. q. i. be
nedictio. ꝛ. c. quisqs. ꝛ. i. q. vij. c. pꝫ. vbi tex.
dicit ad lrãm. pꝫ symoniacos veluti pmos:
ꝛ pcipuos hereticos ab oĩbus fidelibus re-
spuendos: ꝛ si cõmoniti nõ resipuerint ab
externis ẽt potestatibus opprimẽdos. Oĩa
etiam crimina ad cõparationem symonia
ce heresis: quasi pro nihilo reputanẗ ꝛc. Jõ
circa hoc magis ac magis instãdo. Pro cõ
firmatione huius positionis videnda sunt
infinita iura que concorditer deducunẗ. in
d. c. pꝫ. ꝛ in. c. quotiẽs de symo. Ubi deoda
tus papa inquit: peruenit ad nos qd per sy
moniacam heresim fueris ordinatus. Pro-
pterea necesse hũimus te phibere ne missa
rum solẽnia celebrare debuisses ꝛc. Facit
qd crimen hoc nephandissimum: fauore fi-
dei ꝛ inhabominationẽ tanti sceleris eqpe
ratur crimini lese maiestatis. In quo ad ac
cusandum serui ꝛ vilissime quecũqꝫ perso-
ne admittuntur: ẽt si eẽnt meretrices: de sy
mo. tanta. vj. q. i. siquis cũ militibus §. por-
ro. ꝛ. c. nullus §. sed cum oẽs. Sicut ẽt dr de
hereticis: vbi excõicati: pticipes ꝛ socij cri-
minis in testes ꝛ ad accusandum admittũ
tur. de hereti. c. in fidei fauorem. lib. vj. Er-
go si ꝯstabit papam symoniace electum cũ
hoc quoqꝫ crimen sit heresis. Non minus
concilium ꝯgregari: ꝛ papa pp hoc accusari
ꝛ depõi poterit, q̃ si hereticus eẽt: eo qr in
heresim dãnatam incidisset. Qd pbat tex.
i. q. i. eos. Ubi Thrasius eps Constantino-
politanus scribens Hadriano pape forma
liter ingt. Eos qui per pecuniam manus
imposuerũt petrus diuinus apls: cuius ca-
thedram sortita est scitas vr̃a tanq̃ Symo
nem magum deponit. Tollerabilior est. n.
Macedoniani ꝛ eoꝝ q circa ipm sunt: spũs
sci: impugnatoꝝ impia heresis. Illi. n crea-
turam ꝛ seruum dei pris ꝛ filij: spm scũm
delirando fatentur. Isti vero spm scm ser-
uum suum efficiunt. Et paulo. i. ingt: ꝛ pro-
culdubio in eis non est gr̃a spũs sci. i. sacer-
dotij sanctitas. Nam qd non acceperũt nõ
habent. Et. i. detestando hoc hereticum sy-
monie crimen: ingt symoniacos compari
iudeis blasfemantibus xp̃m ꝛ dicentibus
ipm in Belzebu principe demonioꝝ eijce-
re demõia: ac inde pditori. Et diuus Gre-
gorius in Registro. i. q. i. in. c. psbr. ingt pre
sbyter si per pecuniam ecclesiam obtinue-
rit, non solum ecclesia priuatur: sed ẽt sacer
dotij honore spoliatur. Quia altare ꝛ deci-
mas ꝛ spm scm emere vel vendere, symo-
niacam heresim eẽ, nullus fidelium ignorat:
ꝛ. i. benedictio illi in maledictionẽ conuerti
tur: q ad hoc vt fiat hereticus promouetur.
Et btũs Ambro. ea. cã. ꝛ. q. i. in. c. reperiun
tur. inquit. Quicunqꝫ deinceps pro accipiẽ
da diuini dignitate doni qdlibet pmiũ de
tectus fuerit obtulisse: ex eodẽ tpe se noue-
rit anathematis opprobrio ꝯdẽnatũ. Atqꝫ
a participatione corporis: ꝛ sanguinis chri
alienum. In concilio quoqꝫ Bacharanẽ.
ea. cã. ꝛ. q. in. c. placuit. dr. Antiqua diffini-
tio patrum. Ita de ecclesiasticis ordinatio-
nibus statuit dicens. Anathema sit danti:
Anathema accipienti. Qd repetit beatus
Gregorius. ibidem in. c. quicunqꝫ. ibi scri-
ptum est anathema dãti: anathema accipi-
enti: hec est symoniaca heresis. Quõ ergo
anathema sunt, ꝛ sancti sunt, ac sanctificare

alios pñt. Cum in christi corpore non sint.
Quõ xpi corpus tradere z accipere pñt? z
qui maledictus est: quõ benedicere potest?
¶ Ex qbus oibus auctoritatibus: maxime
scissimoz doctoz. Grego. z Ambrosij: con
cludit Gratianus in.d.c.placuit §.ex illa.il-
lud qd s. dicebamus. q. s. symoniaci nõ mi
nus q̃ alij pprij z stricti heretici a fide ca-
tholica exorbitant. Et ideo pñr dicit ipse: q
de illis itellr: de istis quoqz decernit. Que
verba optime cõcludunt intentionẽ nr̃as.
¶ Quare aũt symonia dicat heresis põit
Archi.i.q.i.in.c.fert. Dicens q qdam sunt
impreciabilia de iure z non de facto: vt sa-
cramenta ecclesie: que re vera d iure vendi
non pñt: lz de facto qñqz vẽdant. Illi ergo
qui talia vendi posse de iure z abqz pecca-
to credunt: sicut z virtutes z dona spũs sci.
Isti pprie dñr symoniaci heretici. Nec mi
nus tunc symonia dr heresis stricte: q̃ di-
ceret sigs crederet vel ptinaciter assereret
fornicationem vel adulterium non esse pec
catum. Uel ideo fm ipm symoniaci dñr he-
retici: q pmitiui Symõis magi discipuli:
qui se xpianos pfitebant. Colebãt imaginẽ
Symõis magi. Et cuiusdã mulieris: quas
selut icen. appellabãt: que fuerat socia turpi-
tudinis eius: que prius in pstibulo steterat
apud Tirum vrbem phenicis: quibus odo
res z sacrificioz libamina offerebant: vt le-
git fm eũ in ecclesiastica historia.li.ij.c.xix.
¶ Non est tñ dicendũ fm Inno.in.c.quo
tiens. de symo. q oĩs symoniacus sit here-
ticus: sed ille tñ dr hereticus: qui crederet
grãm spũs sci posse pcio acquiri. Unde ibi
dixit Panor. q alij hoc non credentes: sed
dãtes pecunias pro auiditate hñdi bñficiũ:
vel consequendi ordinem: non sunt hereti-
ci sed simplr symoniaci: lz gñalr appellent
heretici pp imanitatem criminis. Ex qbus
nihilominus infert ad id qd dixit gl. in.d.
c.si quis pecunia.lxxix.di. Dũ querit nũgd
Papa accusari possit de symonia sicut de
heresi: z concludit ipse Panor. dicendũ eẽ:
q papa de hoc vitio: non poterit accusari.
Nisi concurrant illa tria que ponit. glo.in
d.c.si papa.vz. q dicta symoniaca heresis
notoria sit: q in illa icorrigibilr perseueret,
z q ex ea vñs eccl̃ia scandalizet: qd dicit eẽ
menti tenẽdum. Sed ista dicta Panor. in-
telligi forte possent de symonia cõmissa a
Papa actiue: vendendo. s. beneficia zc. vt s.
suo loco dicet: sed secus dicendũ est: qñ sy-

moniacus esset passiue. Ubi. s. pecunia me-
diante electus fuisset in papam. Quia dicto
casu siue credat: siue nõ credat se posse eme
re donum dei: papatum z grãs spũs sci pe-
cunia mediante oĩno tanq̃ hereticus: excõ
municatus: apostaticus: z non aplicus: ac-
cusari: dãnari: z de sede aplica deturbari: i-
uocato psidio brachij sclaris: dz: vt s. dictus
fuit.lxxix.di.sigs pecunia.z.d.c.in noĩe dñi.
xxiij.di. Quicqd dixerit gl.in.d.c.siquis pe
cunia. que nimis gñalr z cõfuse loquendo:
tres casus quos tangit ille tex. quibus papa
veluti apostaticus de sede illa expelli dz in-
uolui. vz. Primo qñ pecunia mediante sy
moniace eligit: vel intronizatur. Scdo qñ
alia quacũqz humana grã: puta pcibus Re
gum: Principum: vel alioz contẽplatione
z intuitu non ponderatis eius meritis eli
gitur. Tertio qñ pplari seu militari tumul
tu sine concordi z canonica electione Car-
dinalium intronizatus fuit. Quos tres ca
sus bene signãt z distingunt ille due alter-
natiue in tex. posite. vz. vel. et. aut. Quaz al
teram quoad ppositum nr̃m sufficiat eẽ ve-
ram: vt hr̃ in.c.in alternatiuis. de reg. iur.
in.vj. z ibi per glo. z Joã. an. in mercu. Et
facit ad id qd dixit de. verbo. vel. et. aut. gl.
in cle.i. de rebus eccle. non alie. in ver. aut.
z in cle.i. de concessione pben. in ver. vel ec
clesiam. lz dicta gl. in.c. siquis pecunia intel-
ligere videatur: q ille tex. vnicũ tñ casum
symonie decidere voluerit. Cum alr forte
euitare non posset qõnem per eam ppositam. Et ppea intellexit illum. tex. loqui de
papa qui per symõiam electus fuit ab illis
qui non hẽbant potestatem eligendi: z nõ
de electo symoniace a Cardinalibus. Tãq̃
si vellet inferre: q Papa nõ põt eligi symo
niace ab ipsis Cardinalibus: z q si millies
interueniret symonia in tali electione Car
dinalium: qd de hoc non posset excipi con-
tra Papam: maxime qñ electus fuit a dua
bus partibus ipsoz Cardinalium concor-
diter per tex. in.d.c.lz. de elec. Que indicio
meo est vna truffa: put patet. extra s. dedu-
ctis. Nam nemo psumit ita supinus: z sui
ipsius ac rez suaz imemor: vt pecunias z
bona sua sine fructu effundere velit: iuxta.
sententiam Pauli iureconsulti. in.l.cũ d in
debito §.i.ff. de pba. Ergo non vr̃ difficile sed
potius incredibile: vt dicit tex. ibi. qd aliqs
inueniatur ita stolidus: qui dignitatem pa
palem tot pecunijs acquirere velit ab his
qui nullam

qui nullā ptātē eligendi vel vēdendi habe
ant. Qd si ita ē: ꝓut cuilibet sensato ad sen
sum pz: z ꝯsentaneus oīno videri dz. Quo
poterit rōnabilr dici: ꝙ Nicolaus Papa:
qui fuit ꝯditor illius canonis: habuerit hūc
reprobum z non verisimilem sensum: z vo
luerit decidere casum: qui in consyderatiōe
haberi non pōt. Cum insanus quāqꝫ cogi
taret z sciret: ꝙ talr electus symoniace ab
his qui nullum haberent ius eligendi: non
esset Papa: nec ab aliquo catholico habere
tur: aut reputaret pro Papa. Nemo. n. da
re pōt qd non hz. i. q. vij. dabertum. Et pro
pterea. tex. ille in. d. c. siquis pecunia. necessa
rio z cōcludenter intelligi dz: de Papa sy-
moniace electo a Cardinalibus etiā ꝙ oēs
essent concordes. Et ita ꝓbat ꝯclonem nrās
aperte: ꝙ. s. Papa symoniace electus: vela
ti excōicatus: hereticus: z apostaticus accu
sari: damnariqꝫ possit in concilio. Et ꝙ di
cta de cā cōcilium congregari possit: vt di
xi. Qd aūt ita debeat intelligi ille tex. ꝓbat
inconuincibilr per alium tex. eiusdem Ni
colai Pape. xxiij. dist. in. c. in noīe dnī. Per
quem luce meridiana clarius colligit: con
iuncta eius narratiua cū ꝯclusione ꝙ ipse
met legislator ita: vt dixi: se ipsum glosat: de
clarat: z intelligit. Dum ibi formalr inquit
Nouit beatitudo vrā dilectissimi fratres:
z coepi: inferiora quoqꝫ membra non latu
it: dfuncto. bo. me. dnō Stephano ꝑdecesso
re nrō. Hec aplica sedes cui auctore deo ser
uio: quot aduersa pertulerit: quot deniqꝫ p
symoniace heresis trapecitas repetitis ma
leis: crebrisqꝫ tunsionibus subiacuit zc. glo.
aūt ibi. in ver. Adeo dicit. tex. ibi latenter
tangere qd legit in cronicis. vz. ꝙ Benedi
ctus. x. qui successit Stephano electus fuit
de pontificatu. Et Jo. Sabinen. eps. factus
fuit papa pro pecunia: cui impositū fuit no
mē Siluester: qui post modū deiectus fuit:
restituto Benedicto: q Bndictus iterz eie
ctus fuit. Et papatus datus fuit Joāni Ar
chipresbytero. S. Jo. ante portā latinas: qui
Gregorius cognominatus fuit. Quiqꝫ po
stea ab Henrico Jmpatore depositus, vltra
montes missus fuit. Qd totū fm. d. glo. in
vno anno factum extitit. Sequit itaqꝫ idem
Nicolaus papa. in. d. c. in noīe dnī. Jbi in
ꝑmis Cardinales: epi diligētissime simul
de electione tractantes mox chri clicos car
dinales adhibeant: sicqꝫ reliquus clerus z
populus ad consensum noue electionis ac-
cedant. Nimium ꝑcauentes ne venalitatis
morbus aliqua occasione surrepat: z. ī. Qd
si prauoꝝ atqꝫ iniquoꝝ hoīum ita peruersi
tas inualuerit: vt pura: sincera: atqꝫ gratui
ta: fieri in vrbe non possit electio: Cardina
les: epi: cum religiosis clericis: catholicisqꝫ
laycis: lz paucis: ius ptātis obtineant eligē-
di aplice sedis pontificē: vbi congruerit zc.
Et paulo. ī. repetendo quasi illamet verba:
z sententiam: de qbus in. d. c. siquis pecu-
nia. inquit. Qd siquis contra hoc decretus
nrm synodali sententia ꝓmulgatum quasi
per seditionem vel ꝑsumptionem: aut quo
libet ingenio electus: aut ēt ordinatus: seu
intronizatus fuerit. Auctoritate diuina z
sanctoꝝ Aploꝝ Petri z pauli ppetuo ana-
themate: cum suis auctoribus: fautoribus
atqꝫ seqcibus a liminibus sancte dei eccle
sepatus abijciat: sicut antichristus: z inuasor
ac destructor totius chrianitatis: zc. Per
quem tex. dat satis aperte intelligi: ꝙ cōdi-
tor vtriusqꝫ canonis eūdē sensum in vtro-
que habuit: z ꝙ tex. in. d. c. siquis pecunia.
intellexerit de Cardinalibus papam inter-
uenti pecunie symoniace eligentibus: per
quem tex. Gemi. z alij doc. ibi dicūt: ꝙ ele-
ctio pape. Etiam tunc tpe prisco spectabat
ad Cardinales: lz ppls postmodum: hoc est
post factam electionem consensum ꝑstaret
electioni: fm eundē. Gemi. ibi. in versi. no-
ta ꝙ ppls dz ꝑstare consensum. Ratio autē
dictoꝝ canonum fundat sup eo qd dr in. c.
vbi piculum. de elec. in. vj. in versi. ceterum.
ibi cum arbitrium vel inordinatus capti-
uat affectus: vel ad certum aliquid oblonis
cuiusqꝫ necessitas adigit. Cessat electio dū
libertas adimitur eligendi zc. Et in. d. c. in
noīe dnī. Ubi dr qd electio pape debet esse
pura: sincera: z gratuita. Nō aūt per imꝑs-
sionem: vel violentiam: aut per cōpulsionē
animi vel corporis: qz electio talr facta liber
tate cessante: nulla dr z inualida. d. c. vbi pi
culū. in. c. fundamēta. eo. ti. ibi in oī liberta-
te ꝓcedant: z. c. lz. de elec. cum si. Talr autē
in papam electus: non aplicus quidem: sed
apostaticus appellat: fm Archi. z Gemi.
post eum in. d. c. siquis pecunia. Quia ipso
iure excōicatus est: p tex. in. d. c. in noīe dnī.
Jbi perpetuo anathemate a liminibus scē
dei ecclesie sepatus abijciat zc. De intelle-
ctu quoꝝ verboꝝ hr per doc. in rubrica. de
sen. excō. z per Gemi. vbi. ī. Et pro his facit
qd voluit Egi. bella. in. d. c. in noīe domini

ſm.d. Alexādrinum.ibi. Qui rñdendo ad
glo.z no.in.d.c.ſiquis pecunia.dicit.d.glo.
intelligi debere de ſymonia.extra actū ele-
ctionis cōmiſſa per eos qui non hēbant fa
cultatem eligendi:que ita electionem nō in
ficit. Sicut facit cum in ipſo actu electionis
interuenit. Pro quo eſt bona glo.z ibi.no.
per Jo.de Jmo.in.c.dilecto.in ver.libera-
liter.de pben. Dare.n.pecuniā pro electiōe:
vel vt decreto electionis ſubſcribat: ſeu vt
electioni non reſiſtat: ſymoniacum.eſt.i.q.
i.ſi quis eps.c.qui ſtudet.z.c.ſeq. no.p doc.
in.c.nobis.de ſymo.plus dixit. idem Egi.
bella.vbi.ſ.q ꝗuis hmōi pape ſymōia eēt
occulta:nihilominus quo ad deus:z quoad
eccleſiam triumphantem incidit in penas
de quibus in illo tex.z nō hr pro do papa:
ſubdit idem Bella.z.d. Alexādrinus poſt
eum:q tex.in.d.c.in noie dñi. z oīa illa iu-
ra que loquunt de ſymonia pape: z de vio
lenta electione ipſius:inquantum dicunt ipm
eſſe apoſtaticum:z ei non eſſe obediendus:
intelligi debent de notorie ſymoniaco vel
apoſtatico: ſeu alr illegitime in papatu in-
truſo. Et ſi eſſet contentio inter papā z ſub
ditos. Nunqd tale eius crimen eſſet noto-
rium vel non. Tūc in gñali concilio de hoc
eſſet diſcutiendum:ſm eos facit tex. in.§.itē
ſymachus.ij.q.vij. z in.§.hinc ēt di.xvij. Et
tunc vex eſſet dicere q tali notorie ſymo-
niaco z notorie intruſo deneganda eſſet a
ſubditis obedientia. Qz vbi factum ē adeo
notorium q nulla pt tergiuerſatione excu-
ſari:non indiget alia diſcuſſione:ſed exequ-
tione tm̄ opus ē:no.in.c.vra. de cohabi.cle
rico.z mulie.z in.c.quanto.de tranſla. Nō
tm̄ crediderim q ꝗtūcūqz occulta eſſet ſy-
monia:q concilium ppea congregari: z de
hoc accuſari:z inquiri nō poſſet. Dūmodo
probari poſſet:ſicut de occulta ipſius hereſi
ſupra concluſum fuit:z.l.latius dicet ac ple
ne.le.z no.in.c.i fidei fauor. d hereti.in.vi.
z alibi. ¶ Non ēt mihi ſatiſfacit illa cōis
ratio.glo.z doc.in.c.ls.de elec.z in.c.ſiquis
pecunia.lxxix.di. Dū dicunt q non pōt op-
poni exceptio ſymonie pape: ex eo q nō re
perit ſuperior corā quo d hoc excipi poſſet.
Qz eadem rōne idem dicere poſſent de cri
mine hereſis:que tm̄ pape oppōi z de ea po
teſt accuſari coram concilio.xl.diſt. ſi papa.
Niſi forte hoc ex eo dicerent: q cum ſemp
non reperiat concilium congregatū:vr di-
cendum q tunc ſuperior non inueniat co-

ram quo de hoc opponi poſſit: ſed nō alr/
vt dixi/de hoc ſymonie crimie opponi po-
terit:z pp hoc concilium cōgregari: ꝗ vbi
de ipſius hereſi:de ſtatu eccleſie vli:z de ali
is criminibus ad concilium ſpectantibus
agi poſſet. ¶ Non tñ dixerim qd ſtatim:
qd tales exceptiones ſeu oppoſitiones:que
papam a papatu deijciunt,pponunt: obe-
dientia illico eides ſubtrahi poſſet. Niſi ad
eo eſſent notorie:qd nulla poſſent tergiuer
ſatione celari:z iam conciliū indictum eēt:
legitime ſeruato ordine z modo de qbus
ſupra papa ſe opponente z illud impugnā-
te. Alias enis maximum inconueniens z
abſurdum ſequi poſſet:ſi liceret cuicūqz pp
odium:inuidiam vel ambitionem:papam
accuſare,ei obedientiam ſubtrahi facere: z
regimen vlis eccleſie impedire:ſed tunc de
mum iſta(vt dixi)fieri poterunt: cum ias
concilium fuerit indictus: vel congregatū:
ſi ei videbit. Et ita forte intelligi pñt dicta
iura:qd.ſ.tales exceptiones nō poſſint op-
poni contra papam:cum non iueniat eius
ſupior coram quo poſſint opponi: ſed ſi ias
erit idictum vel congregatum concilium:
z ſic repiri poterit ſuperior: tunc coram eo
z excipi z accuſari poterit. Nec dicat qd pa
pa d ſymoniaca hrſi commiſſa circa eius
electionem accuſari non poſſit: q illud ma
nifeſte repugnaret vitati z ſinceritati fidei
nrē:ſi negaremus illum Cardinalē vel pla
tum:q eligitur in papā: anteꝗ ſit electus:
non eſſe ſuppoſitum tam iuri diuino ꝗ iu
ri poſitiuo. Et ſic vtroqz iure irretiri z in-
uolui hoc vitio ſymoniace hereſis: excom-
municatumqz eſſe:ac ppea ad dignitatem
papatus inhabilem reddi: put.ſ.clare ddu
ctū fuit. ¶ Sed heu hoe bone deus. Nūc:
nec poſteaꝗ iſta iā annotaſſem: luce meri-
diana clarius vniuerſo orbi innotuit. Jta
put.ſ.concluſum fuit: debuiſſe dici : z iura
que hactenus videbantur ꝯria vel dubia:
z pſertim.tex.in ſepe allegato.c.ſiquis pecu
nia:ita dbuiſſe interptari. Qñ qdem deus
oīpotens z clementiſſimus: qui illuminat
oēm hoiem venientem in hunc mundum.
Jo.i.c. Lucis ac vitatis ſue infallibilis Ra
dio mentes ſciſſimi ac btiſſimi dñi nri.d.
Julij. Diuina puidentia pape ſcdi moder-
ni illuminauit:vt ſciſſimum quoddā decre
tum. Quod nuprime in qnta ſeſſione:ſacri
concilij Lateraneñ.moderni pmulgari:ap
probariqz curauit:ederet. De euitanda labe
ſymoniace

symoniace heresis in electione vel assumptione summi Pontificis. Incipit. Cū tā diuino q̄ humāo iure in spūalibus pcipue detestabilr symōie sit labes phibita. Et lōge magis in electione Ro. pontificis Vicarij: Jesu xp̄i dñi nrī Abhominabilis sit: z vlī ecclesie pernitiosa zc. In quo qdem decreto concordari patrum oīum ɔsensu: decreuit: ac phibendo statuit: q̄ Ro. pontifex per symoniacam heresim ab aliquo: seu aliquibus de cetu Cardinalium: quolz votus dantibus: in dando: pmittendo: vel recipiendo pecunias aut bona: cuiuscūqz gnīs officia vel beneficia: oblōnes seu pmissiones: nequaq̄ eligi possit: aut debeat. Etiam de duaꝝ partium vel oīum Cardinaliū vnanimi concordia: ēt nemine discrepante: decernendo q̄ electio talis: symoniaca heresi interueniente, quocūqz facta: non solus eo ipso nulla existat: nullaqz talr electo vel assumpto: administrandi tam in spūalibus q̄ in tpalibus tribuat facultatem: sed q̄ ēt contra talr electum vel assumptum de symoniaca labe. A quocūqz Cardinali ēt q eidem electiōi interfuerit: opponi possit et excipi: sicut de vera z idubitata heresi. Ita q̄ ille electus a nullo pro Ro. pontifice habeat. Quinimo ipse sic electus a priori suo cardinalatus: z alio quocunqz honore: ecclesijsqz cathedralibus: ēt Metropolitanis z Patriarchalibus Monasterijs dignitatibus z alijs quibuscunqz beneficijs: z pēsionibus que tūc obtinebat in titulum vel cōmendam: aut alias quocūqz. Eo ipso absqz alia declaratione priuatus existat: idemqz electus non aplicus: sed apostaticus: z tāqz Symō magus heresiarcha. Ad pdicta oīa z singula ppetuo ihabilis hēat z sit. Nēqz hmōi symoniaca electio per subsequentem ipsius intronicatonē: seu tpis cursum, aut etiam oīum Cardinalium adoratiōem seu obedientiam: vllo vnq̄ tpe conualescat. Liceatqz oībus z singulis Cardinalibus: ēt illis q huic symoniace electioni vel assumptioni consenserint: ēt post intronicationes z adorationem seu obedientias: vniuersoqz clero: ac Po. Ro. necnō subditis oībus ab eiusdem obedientia ipune discedere. Eūqz vt Magū: Ethnicum: Publicanum z heresiarchas euitare. Ac q̄ possint Cardinales contra eum auxilium brachij sclaris: si vigore hmōi electionis se ingereret implorare. Etiā q̄ Cardinales qui hmōi electioni scienter interfuerint z ɔsenserint eo ipso absqz alia declaratione priuati sint Cardinalatus: z aliaꝝ quarūcunqz ecclesiaꝝ: beneficioꝝ: vel officioꝝ titulis: nisi ab illo sic electo penitus z cum effectu discesserint: z reliqs Cardinalibus: qui hmōi symonie nō consensissent: infra octo dies: posteaq̄ regsiti fuerint: etiam per edictum publicum: nō adheserint: subiungens: q̄ eisdem Cardinalibus qui sic discesserint z se vnierint, ēt si essent ex illis q dicte symoniace electioni cōsenserant: liceat alium Pontificem maximum eligere: non expectata alia sententia declaratoria symoniace electiōis hmōi. Et q̄ ēt liceat pp hoc eisdem Cardinalibus: concilium ēt gnāle idicere z conuocare in loco idoneo, put eis videbit expedire. Decernendo ēt irritum z inane quicquid in contrariū contigerit attentari zc. ¶ Gratias igit agamus Dño deo nrō. Posteaq̄ peruersum dogma. Quo qnqz excusatiōes nras excusabamus: in pctis abstulit ex funiculo hrditate sue. Nam si qnqz contigisset aliquem symoniace eligi (Qd deus auertat) quo iure aut qua indulgentia subsistere potuissent: que in administratione sacrosancte sedis aplice: ab eo gesta forēt: dicat alter. Qm̄ ego. A. a. A. Puer sus z nescio loqui. Dicam tn̄ stupore z ex taxi repletus. Deus deoꝝ: ac scia sciaꝝ. Quem nullū latet secretū cū sis cā causaꝝ oīus miserere nobis zc. ¶ Atqz vtinam sūmus ipse rex oīum moderator. Qui ɔstitutus est iustissimus viuoꝝ ac mortuoꝝ iudex. Quiqz mūdū hūc nrm pp̄a sceleris nrī labe collapsum, pciosi sanguinis sui pcio redemit Mentem summi pontificis z Vicarij sui illuminare digne: vt alteꝝ quoqz nodum e scirpo subsequētis hesitationis tollat: vt scā z incorrupta sponsa sua: z mater nra ecclesia, in qua extra maculā semp est catholica seruata religio: queqz per dei oipotentis grām a tramite aplice traditionis nunq̄ errasse pbatur. Cū sit colūba simplex: z vnica: totaqz pulchra sine ruga z macula. xxiiij. q. i. c. a recta. c. in sede. z. c. oībus. sibi: puro: mundo: atqz sincero corde: cum filijs z fidelibus suis xpicolis ppetuo fideliqz famlari valeat. ¶ Non est igit alienum a pposito nrō: vt post iam sopitam hesitationem primā. Videamus q̄ scdo loco pposuimus. vz. nunquid symonia actiue quoqz cadere possit in pontificem maximum. Et nungd qn̄ post

ipsius canonicam electionem:intronizatio
nem:adorationem:z legitimam subsequen
tem administrationem. Ecclesias:beneficia
ecclasiastica:dignitates:z alia dona spiritua-
lia:symoniace z pecunia mediante ꝯcedit.
De hoc quoqꝫ accusari:damnariqꝫ possit:z
nunquid ex tali eius delicto concilium in-
dici z conuocari contra eum valeat.
⁋ Item nunquid ille qui titulum ecclesia-
rum:beneficioꝝ: vel officioꝝ ecclesiasticoꝝ
pecunia seu alias symoniaca prauitate iter
ueniente a papa acquiuit. Possit salua ꝯscia
huiusmodi ecclesias,beneficia vel officia re
tinere ac fructus suos facere.
⁋ Sed quoniam de hoc quoqꝫ ꝑ. Questio
nis articulo. Plerique os in celum ponere
lingua gradiente sup terrā dubitauerūt:nō
nulli nimis audacter scīn dn̄i verticem tā-
gere ausi fuerunt. Propterea satis querenti
mihi:z q̄oni fecisse videbor:si repetita ꝓte-
statione de qua ꝭ.xxiiij.q.i.hec est fides. de
sum.tri.z fi.catho.c.damnamus.in fi.alio-
rum circa hoc opiniones,z dicta quorūdā
recitauero,vt ex his veritatis colligatur cō
clusio. Circa primum igit̄ membrū huius
hesitationis. Abb. Panor.in.c.extirpande.
in solemni repetitiōe.§.qꝛ vero. de ꝓben.in
xxviij.col.in vsi. certum est q̄ꝺ beneficium
spūale zc.dicit se non repire hanc q̄oem ex-
presse tactam per aliquā nisi per.d.Cardi.
Zabarel.multum succincte.in.c.i.de symo.
Ubi ex dictis doctoꝝ colligit q̄ꝺ papa po-
test vendere titulum beneficij:licet oīno de
beret abstinere:qꝛ res hec est mali exempli.
Nam tribuens alijs exemplum peccandi
grauius peccat.de peni.di.v.ꝯsideret.§.ani-
maduertere etiā opoꝛtet. Et mala exempla
sunt vitanda.ff.de iudi.l.obseruādum.ff.ad
macedonianum.l.i.vbi bona glo.ff.de re.iu
di.l.diuus.in fi. Malis.n.exemplis ꝓlatoꝝ
fiunt hoīes deterioꝛes.l.di. de his ꝙo. Qꝛ
q̄ꝺ fit a papa vel a ꝓlatis facil'r trahit̄ a sub
ditis in exemplum.de voto.magne. de ac-
cusa.qualr̄.ij.ij.lxxxiij.di.nemo. z.xi.q.iij.ꝓ
cipue. Predictam ꝯclōnem facit. Cardi.fm
panoꝛ.ibi. Qꝛ aliqui doc.fm eum ibi dicūt
q̄ꝺ titulus de symonia: non habet locū i cu
ria Romana:sicut z crimen legis iulie de
ambitu (que eidem equiperat̄) non habet
locum in curia ꝓncipis.ff.ad leg.iul. de am
bi.l.i.z q̄ꝺ no.lxxxij.di.c.ꝓsbr. z.i.q.vj.c.vl
ti. Uē ꝫ fm eum q̄ꝺ scīa z tollerantia pape
excuset in curia Romana crimen istud. ar.
de offi.dele.ex parte.z q̄ꝺ ibi no. Et hoc fa
tet. Hosti. veꝝ in his que sunt symoniaca:
qꝛ ꝓhibita: secus si ꝓhibita qꝛ symoniaca.
Juxta no.in.d.c.ex parte. vñ ex his dictis.
d.Cardi.vr̄ inferri:q̄ vendere titulum be-
neficij sit symoniacum:qꝛ ꝓhibitum sit cō-
stitutione ecclesie:z ꝯñr q̄ talis lex positiua
non liget papam:qꝛ vt inquit Jo. an.in.d.
c.i.lex non ligat ꝓmulgātem.C.de legi.l.ꝓn-
ceps. Cū de plenitudine ꝑtātis papa possit
supra ius dispensare.extra de conces. ꝓben.
ꝓposuit. ⁋ Hanc ēt q̄onem magis succin-
cte posuit. Bar.z in lec.z in repeti.l.barba
rius.ff.de offi.ꝓto.vbi ingt q̄ petenti papa
pōt epatum conferre maxime si petat nō p
viam grē:sed per viam iuris scripti: vt qꝛ
petit electionem suam cōfirmari. Dum tñ
inquit ipse a symonia cōmittēda abstineat:
q̄uis dicat q̄ symonia fm quosdam nō hꝫ
locum in curia Romana: q̄ꝺ fatet̄ esse veꝝ
qꝛ papa non cōmittit symoniam. Cum pa
patus sit aplatus:qui aut scīn facit:aut scīn
recipit:sed ꝓmouendi bene cōmittunt infi
nitas symonias in curia Romana:vt ingt
ipse:iniscio aplico:quapp illicite z īpure sua
beneficia retinent:z sicut ipsi bñficia emūt
ita z alijs alia beneficia vendūt. Pro quo
facit illud neotericō.emerat ille prius ven-
dere iure pōt:vnde|dicit ipse| deterioꝛa faci
unt in eoꝝ dānationem: ea ꝓferentes aie q̄
a diabolo quotidie deterioꝛibus ꝯfirmatur
actibus fm nām pcti. Nam vt ingt Hiero
nymus. Pctīn q̄ꝺ per penitentiam non de
letur:suo pondere ad aliud trahit zc. ⁋ Jdes
quoqꝫ firmare vr̄. Abb.pan.in.c.quotiens.
de symo.in fi.dum ingt q̄ papa de symōia
accusari non pōt:nisi concurrant tria.q̄ no.
in glo.in.c.si papa.xl.di.q̄ꝺ dicit esse menti
tenendum. Et pro ꝓdictis facit: qꝛ papa est
dn̄s oīum beneficioꝝ z reꝝ ecclesiasticaꝝ:z
de eis disponere pōt ꝓ arbitrio: ꝓut legit̄
z no.in.c.ij.de ꝓben.lib.vj. z in concord.
⁋ Sed ꝯtra ꝓmissa q̄ papa vendendo be-
neficia z dona spūalia symonie vitio inuol-
uat̄:z d̄ ea accusari z notari possit: facit q̄ꝺ
aperte voluit diuus Tho.scd̄a scd̄e.q.cente
sima.art.i.in fi.vbi formalr̄ dic̄ q̄ papa po
test incurrere vitium symonie sicut z alius
quilibet homo. Et q̄ꝺ pctīn in persona tan
to est grauius:q̄to maioꝛem obtinet locū
z dignitatem. Quis enim/vt inquit ipse/
res ecclesie sint eius vt ꝓncipalis dispensa-
toris:non tñ sunt eius vt dn̄i z possessoris.

Et ideo

Et ideo si reciperet pro aliqua re spũali pe-
cuniam de redditibus alicuius ecclesie: nõ
caret vitio symonie. Et silr posset ẽt symo-
niam cõmittere recipiendo pecuniã ab ali-
quo layco de alijs bonis q̃z de bonis eccle
sie. Idem cõprobare vr̃ lz nõ ita clare. Au-
gustinus de Anchona in sum. de ecclesiasti
ca ptãte. q. v. art. iij. vbi dicit q̄ Papa forte
põt symoniam cõmittere: phibitam a l. na
ture: vt si pro re tpali intenderet spũale tri-
buere. Repugnat. n. inqt ipse nãe rei: q̄ res
spũalis que gratis accipit̃ pcio rei tpalis vẽ
dat̃ rc. Hoc idem sentire z tenere vr̃ Car-
di. Zaba. in de. i. de sum. tri. z fid. catho. in
princi. in. ij. oppo. vbi recitat auctoritatẽ di
ui Tho. suprascriptam z auctoritatem diui
Bernardi. lib. iiij. ad Eugenium in fi. vbi
dicit q̄ papa non est dñs sed ptector: cuius
auctoritatis meminit etiã. Archi. in. c. i. de
sum. tri. z fid. catho. li. vj. in v̄bo magr̃. vbi
recitat verba eiusdem Bernardi: qui inqt.
¶ Consideres aũt oium scãm Ro. ecclias|
cui auctore deo pes|ecclesiaz esse mrem: nõ
dñam. Te v̄o non dñm epoz esse: sed vnus
ex ipsis: ad qd̄ bene facit sm Archi. xij. q. i.
mutationes. in princi. de qua snia Bernar
di: z diui Tho. meminit idem Archi. in. c.
non decet. xij. di. Unde inqt Cardi. vbi s.
q̄ qdam dicunt: q̄ papa est dñs solus quo
ad iurisdictionem z ptectionem: non autẽ
quo ad vsurpationem. xij. q. ij. quicunqz mi
litum. xxiij. q. v. dicat. z. q. viij. conuenior.
viij. di. quo iure. Et sic pz ex pmissis diuer-
sitas opinionum inter doc. ¶ Ut igit̃ veri
tas magis elucescat pmittendum vr̃: q̄ qõ
ista ex alia qõne dependeat. vz. An tituli be
neficioz qui vẽdant̃ a papa sint de iure di-
uino: an v̄o de iure positiuo inuenti z ordi
nati: q̄z sup hoc fundari vr̄ vtriusqz partis
hesitatio: cum dicamus z supponamus pa
pam iure diuino alligari z subijci: iuri v̄o
positiuo pesse, ac illud pro arbitrio tollere
posse. Quam qdem qõnem doc. vt plimus
pouunt in. c. nisi cum pdem. de renun. z in
c. i. de symo. In qbus locis cõiter tenent q̄
tituli beneficiales non sint inuenti aut ordi
nati de iure diuino: sed potius de iure posi
tiuo: qz pbat̃. xiiij. q. i. c. i. xxj. distin. c. i. z. ij.
lxx. di. c. in illis. lxxxvj. di. c. i. cũ si. ¶ Per
que inferri vr̃: q̄ cum ius suum pmulgan-
tem non liget. d. l. princeps. C. de legi. z de cõ
ces. pbẽ. c. pposuit: q̄ ppea papa vendendo
titulum benefici ecclesiastici cõmitcere non
possit symoniam, cum tunc tollere censeat̃
ius suum. Illa potissi. rõne: q̄z ea que sunt
symoniaca ex eo q̄ iure positiuo sunt phi-
bita: subiacent dispositioni pape: vt no. per
glo. z scribentes. in alle. c. ex pte. de offi. dele.
cum qua rõne trãsire vident̃. Hosti. z Car
di. in. d. c. i. de symo. sm Abba. Panor. ibi
qui ibidem z in repe. d. §. q̄z v̄o de pben. cõ-
tra vtrũqz qsitum fortiter z audacter insur-
git ac ɔtrarium intrepide concludit per ra
tiões qbus iudicio meo: difficile eẽt rñde-
re. Unde dicit ipse se oppositũ semp tenuis
se, saltem quo ad bñficia hñtia ordinis ad-
ministrationem: z clauium executiõem: q̄
papa conferendo illa symoniace: inuoluit̃
pariter peccato z vitio symonie: lz contra-
rium forte dici posset: si executio beneficij ec
clesiastici non concerneret diuina: vtputa
aiaz curam z altaris ac diuinoz mysteria
vel clauium executionem: sed tpalium tñ-
modo administrationes: vt esset videre in
hospitali, vel in filibus, q̄z tũc non putaret
papam committere symoniam recipiẽdo
aliqd tpale pro concessione huiusmodi. Et
rñdẽdo ad id qd̄ dr̃ de titulis bñficialibus
soluendo questionem principalẽ: dicit ipse:
q̄ lz tituli beneficioz sint de iure positiuo.
Tñ q̄ per concessiones tituli beneficij non
tñ conferũt bona tpalia: sed ẽt executio or-
dinis z clauium: q̄z lz in ordinatione detur
ptãs clauiũ in habitu: non tñ dat̃ in actu:
que in institutione seu collatione beneficij
concedit̃: vt est tex. apertus. in §. eccc sufficiẽ
ter. z in. c. seq. xvj. q. i. ¶ Claz ẽ. n. q̄ nemo
potest parrochianum alterius soluere: vel
ligare: aut in alterius ecclesia celebrare: sine
pprij sacerdotis licẽtia: vt in. c. cunctis. vbi
etiã hoc no. xvj. q. i. ix. q. ij. quasi per to. xiij.
q. i. c. i. de parroc. c. vt dñicis. z. c. nullus. de
peni. z remis. c. oĩs. cum si. sed ipsa executio
ordinis z potestas clauium est connexa ti-
tulo beneficiali. Ergo vendendo titulũ be-
neficij: sequit̃ q̄ vendat̃ z connexũ: hoc est
ordinis clauium: potestas, z executio. Et sic
ordinẽ ipsum z donũ dei vendere vr̃. Pro
quo optĩe facit tex. no. i. q. iij. c. i. §. his itaqz.
Ubi fundando intentionem nr̃am iure di
uino dr̃: qd̄ non solum qui spũalia: sed etiã
qui tpalia eis annexa pcio accipiunt vel tri
buunt. symoniaci iudicant̃. Unde Mala-
chias. i. c. loqñs ex persona dñi, ait qs ẽ in
vobis qui claudat hostia z incendat alta-
re meum gratuito? Non est mihi voluntas

in vobis dicit dñs exercituum. Et munus non suscipiam de manu vr̃a. Et ea.i.q.iij. siquis obiecerit.z.c.seq.vbi ad l̃ras dr̃: qiqs hoꝝ alteꝝ vẽdit: sine quo nec alteꝝ ꝓuenit: neutrum inuenditum relinqt. Qđ ẽt firmare vr̃ idem diuus Tho.ea.q.centesima. arti.iiij.alle.tex.in.d.c.siqs obiecerit. Dum respondendo z soluendo dicit ꝙ hñs beneficia ecclĩastica dr̃ hr̃e spũalibus annexa: que non cõpetũt nisi hñti ordinem z officiũ clericale: vnde hmõi beneficia nullo modo eẽ pñt sine spũalibus: z pp hoc ea nullo modo vendere lʒ: qꝛ eis venditis ĩtelligunt̃ ẽt spũalia venditioni subijci. Et sic vr̃ ꝙ papa vendendo executionem ptãtis clauius: que non ꝓuenit sine ordine sacro: ordinem ipm z donum dei vendat. ¶ Pro quo sensu est glo.si.in.c.lʒ.de penis. que singulr̃ z aptissime dicit, ꝙ symoniacum est recipere pecuniam a vicarijs vt pmittant̃ celebrare ĩ vicarijs suis. Cum ordo sit sacrm̃: cui adheret executio. Si ergo vnũ vendunt |ingt ipsa| z reliquũ.alle.d.c.siquis obiecerit. z.c.saluator. Et ita intelligit ipse Panor. tex.i.q.i.presbyter. z.i.q.iij.altare. vbi dr̃ ꝙ ecclĩam vel altare: z decimas z spm̃ scm̃ emere vel vendere: symoniacam heresim esse: nullus fidelium ignorat. Papa ergo vendendo ordis executionem vendere vr̃ donum dei: qđ nõ ꝓuenit ex papa vel ex eius iur̃ positiuo: sed ex ipso deo. de peni.di.i.c.verbũ. Nã ordis executio dr̃ ordinis pfectio: vt in.c.qui pfectionem.i.q.i. Hec aũt sunt ꝓhibita vendi qꝛ symoniaca: qꝛ |vt dixi| vendere ordinẽ vel ecclĩam: seu altare z ordinis ipsius executionem: dr̃ heresis symoniaca.d.c.psbr̃. z.c.altare. Et vtroqꝫ testõ hec vẽdi ꝓhibita sunt .i.q.i.qui studet. z.c.petrus. vbi hr̃ de Giezi Helisei ꝓphete famulo: qui Naam principi militie Regis Syrie sanitatem a deo p orõnem Helisei restitutam vendere voluit: vt legit̃.iiij.lib.Regum. Unde dicit gl.i.q.i.in sum. ꝙ emptores reꝝ z donoꝝ spũaliũ ꝓpe symoniaci a Symone mago vocant̃. Venditores vero Gietici a dicto Giezi. Et sic pʒ ꝙ vendere illam ṽtutẽ z illud donũ qđ prouenit a deo: z non ab hoibus: est ꝓhibitum qꝛ symoniacũ z de se diuo negssimum existit. Sed nullus dubitat: vt inquit idem Panor. vbi.s.ꝙ executio ordinis prouenit ex dono dei: ergo ex eius venditione: etiam papa iduit̃ hoc vitio symonie. Pro quo optime facit tex. in.c.ex multis.i.q.iij. vbi hr̃ qualr̃ Chr̃s eijciendo de tẽplo ementes z vendentes oues: boues: z columbas: z es: ac mensas nũmulorioꝝ euertendo. In figura ꝓhibuit ecclesiam: z ecclĩastica beneficia, z dei dona vendi: qđ ẽt ꝓbat̃ in.d.c. qui studet. Ubi apparet ꝙ vtroqꝫ testõ: veteri.s.z nouo hoc ꝓhibitum sit. Ex qbus infert idem Panor. vbi.s.ꝙ aptissime liquet: ꝙ vendere titulum beneficij est a deo ꝓhibitum. Ergo papa non excusat̃.xxv.q.i.sunt quidam: facit qđ no.in palleg.c.ex parte.de offi.deleg. z in.c.i.de symo. Et pro ista ꝯclõne est bonus tex.in.c.ex diligenti.eo.ti.vbi dr̃.ꝙ pstando ẽt homagiũ: z sic aliqđ tpale obsequium exhibendo pro spũali beneficio: ꝯrium esse noscit̃ diuinis z humanis legibus: z hoc ideo dicit esse glo.ibi. qꝛ est contra vetus z nouum testm̃.i.q.i.q studet. Et pdicta qdem ꝓcedere putat Panor. Qñ executio officij vel beneficij concernit diuina: vtputa altaris administrationem z clauium ptãtem z executionem. Secus aũt si concerneret tm̃modo tpalium administrationem: vt est videre in hospitali: vt dictus fuit.s. Qꝛ tunc non putat papam cõmitter̃ symoniam recipiẽdo aliqd tpale: qꝛ hoc nõ est vendere donum dei. Et in hoc posset ꝓcedere silitudo de.l.iulia.de ambi. in his.s. que ꝓhibita sunt lege positiua. Dicit tñ ipse qđ vtroqꝫ casu papa dʒ abstinere: z male facit si non abstinet. Qꝛ lʒ ĩ vltio casu nõ dicat̃ ꝓpe symoniam cõmittere. Tñ non põt id facere: per qđ denigrat̃: seu decolorat̃ status ecclie.i.q.vij.z si illa.xxv.q.i.c.nulli.cũ seq.facit qđ no.de iureiurã.c.z si xp̃s. z qđ voluit Spec.ti.de lega.§.nunc breuiter. Ubi ponit casus in qbus est ꝓhibita dispẽsatio pape: z inter ceteros ꝓhibitos ꝯnumerat istum. ¶ Quo aũt ad scđam partem qõis.vʒ.vtrum dantes aliqd pape vel alteri plato vt bñficium ecclĩasticũ ꝯsequant̃: sint tuti: quo ad deum z bñficiuʒ illud salua ꝯscia retinere possint. Idem Abb. Panor. vbi.s. ꝯclusiue tʒ cum Spec.d.ti.de lega. z cũ Jo.an.in regula cui lʒ.in mercurial.qđ.s.dans pecuniam pape: vtroqꝫ casu ligetur tã ꝯstitutione diuina q̃ papali.s.hoc ꝓmulgata. Quãuis papa ẽt non ligaret̃ constitutione sua pp diuersas qualitates psonaꝝ: quia nemo seipm ligare põt: vel absoluere: de peni. z remis.c.si.cum inter agentem z patientẽ eẽ debeat discretio psonaꝝ. Hec.n. sunt correlatiua: que in eadem persona z in eodem

subiecto

subiecto non cadũt.c.si.de insti.c.debitũ.de
biga.z.c.per vĩas.de iure patro.cum si.Et
ꝙ dans pecuniam vel tpale aliquid ꝓ asse
quendo beneficio ecclesiastico nullo iure sit
tutus:nec bñficius hmõi retinere possit:pꝫ
extra de symo.in.c.de regularibus.z ponit
Inno.z alij post eum.in.c.tanta.eo.ti.z ali
bi sepe.Qδ qdem fortius ꝓcedit fm Pan.
in.c.i.extra eo.vendendo vel emendo eꝑa
tum:qꝛ hꝫ maiorem administrationẽ.Pro
quo facit.i.q.i.repiunt.Nam negari nõ põt
fm nos z fm veritatem:quicqd dicãt Theo
logi.Quin eꝑatus sit ordo sac.in ecclia dei:
z quin maiorem hẽat administrationẽ spi
ritualium z clauium ptãtem z executionẽ:
ꝙ̃ alia beneficia inferiora:ꝓut cõiter poni
z notari solet:extra de pur.cano.quotiens.
xxi.di.cleros.xxiij.di.eꝑs.in.c.seq.z in ꝓhe
mio sexti in glo.in ver.eꝑs. ¶ Nec excusa
ret papa aut ꝑlatus alter:asserendo se non
recipere pecuniã pro re spũali:vel ꝓ admi
nistratione z ptãte clauium:sed ꝓ ꝑbenda
z fructibus:ac rebus tpalibus tñ:ꝙ ꝯcedũ
tur tali beneficiato:qꝛ ꝓut.s.ostensum fuit,
vendendo vnum ꝯnexoꝝ neutrum inuen
ditum relinqtur.i.q.iij.siquis obiecerit:que
determinatio nõ minus ꝓcedit in ꝯfirma
tione ꝙ̃ in electione:vel ꝓuisione ꝑdictis.
Prout declarauit postremo conciliũ Basi
liẽñ.in ti.de ele.Incipit sicut in construen
da domo.§.summum vo pontificẽ.vbi de
creuit ꝙ pro ꝯfirmatione electionũ:que ad
eum deferent,nihil penitus exigat aut reci
piat.Aliogn si secus faciendo:notorie z in
corrigibilr ecclesiam ex hoc scandalizauerit,
futuro concilio deferat. ¶ Et idem dicen
dum vr̃ de officio ecclastico:modo habeat
ordinis administrationem vel clauiũ exe
cutionem:ꝓut aperte sentire vr̃.Joã.an.si
bene ponderent eius dicta in.c.cõsulere.de
symo.in distinctione.de qua ibi per eum.
vbi concludit ꝙ officia ecclesiastica vendi
non põt:si rõne ordinis competũt clericis,
sine labe symonie,sentiens hoc ideo esse:qꝛ
ordinis executio vendi vr̃:z idem repio te
nere.glo.in.d.c.siquis obiecerit:dum dicit
ꝙ si fructus ꝓueniunt rõe ordinis:quis ad
ecclesiã vel ordinem pecunia ꝓmoueri nõ
põt,nec licite emit:qꝛ tunc ꝑsumitur emere
ecclesiam vel ordinem:z sic eius executio
nem,quod non licet.

Cardinalatus.

QUid aũt dicendum sit de Car
dinalatu:qui officium nudum
vr̃ sine administratione ordis:
vel executione clauium fm ali
quos.Cum potius versetur in
ꝯsulendo:z gubernando.Ro.ecclesiam in
adiutorium summi pontificis:ad instar se
natus Romani.xcvj.di.Constantinus.ꝙ̃
in ptãte clauiũ.no.in cle.ne romani.de ele.
no.Inno.in.c.cum te.de re.iudi.z per doc.
in.c.ad ꝓbandum.extra eo.ti.z alibi.Siue
Et ad instar ꝑfecti vrbis.cui fm alios succe
dere dñr:vt dixit glo.in.l.i.§.item solent.ff.
de offi.ꝑfe.vrb.Et aliqbus qdem dicendus
vr̃:varijs medijs non alr cõmitti symoni
am in hmõi officij Cardinalatus venditio
ne:ꝙ̃ in reliquis beneficijs z officijs eccle
siasticis. ¶ Primo qꝛ non solum sunt con
siliarij z gubernatores ecclesie:sed sunt ele
ctores.Ro.pontificis vt in.c.in nomine do
mini.xxiij.di.extra de elec.lꝫ.z in.c.vbi pi
culum.eo.ti.lib.vj.z in cle.romani.eod.ti.
Ergo vendendo officium vel dignitatẽ car
dinalatus,vendi principalr vr̃ ptãs eligen
di Ro.pontificem:qδ est ꝑncipale munus
huius dignitatis,z pp hoc vẽdi videretur
donum dei.Pro quo multum faciunt que
dicta fuere.s.circa electionem pape per pra
uitatem symoniacam:z que dicta fuere cir
ca titulos beneficioꝝ. ¶ Scδo qꝛ vendẽdo
officium istud,in ꝯñtiã est vendere eꝑatus,
abbatias:z pinguiora beneficia ecclesie dei:
qꝛ statim ꝙ quis creatur Cardinalis pro
honore tante dignitatis necessario ditatur
hmõi beneficijs.Et ꝓpterea si officium seu
dignitas ista venderetur:multi ꝯcurrerent
ad genus istud mercimonij:z non curarẽt
expendere:cum quasi certo sciãt se post po
testatem electionis:hanc quoqꝫ bñficioꝝ cõ
moditatem z exuberantiam oĩno assecutu
ros fore. ¶ Tertio ex eo vr̃ ꝓhibitũ,qꝛ ne
gari non põt:quin sit officium ecclesiasticus
hñs ordinis z clauium executionem:qꝛ Car
dinales promouentur ad certos titulos ec
clesiaꝝ z p illos titulos denoĩantur:vt i.c.
coram.z qδ ibi no.de ele.De multiplici au
tem sigñatione huius verbi titulis hr̃ bõa
glo.in.c.dudum.il.ij.de ele.in ver.vtranqꝫ
illaꝝ intitulatã:cum itaqꝫ oẽs Cardinales
hẽant titulos sui Cardinalatus:vel eꝑales:
vel sacerdotales.In qbus:vt plimus alaꝝ
cura.Et sic executio ordinis z ptãs clauiũ
conceditur,quinimo ipsi Cardinales hñt

in titulo suo ꝛ in ecclesijs subiectis eidē ti-
tulo iurisdictionem ep̄alem: Unde h̄nt cor
rectionem ꝛ ptātem fulminandi censuras
ecclesiasticas ꝛ cetera que sunt iurisdictiōis
ep̄alis: tex. est qui non est alibi. ꝛ ibi no. per
scribentes in. c. hijs ꝗ extra de maio. ꝛ obe.
et per Jo. monach. et alios. in. c. i. eo. ti. lib.
vj. per Inno. ꝛ sequaces in. c. cum dilectus.
de capel. monach. ¶ Quod tñ dici consue-
uit de titulis ep̄oꝝ ꝛ p̄sbyteroꝝ Cardina-
lium tñ: qꝛ (ſm aliquos) Diaconi Cardi-
nales de iure non h̄nt titulos. extra de te-
sta. Raynutius de cōsue. cum venerabilis.
Ponit Cardi. in cle. ne romani. de ele. ꝛ in
. c. coram. et in. c. querelam. eo. ti. Sed etias
quo ad eos contrarium apparet: tp̄ibus no
stris: qꝛ non tñ habēt titulos ipsi Diaconi
Cardinales: sed eis dātur tituli parrochia-
lium ecclesiaꝝ vrbis: vt est videre in titulo
scē Marie in porticu: scē Marie in cosmo
din: sancte Marie in via lata: et in alijs pl̄i
bus. Quos hodie tenent Diaconi Cardi-
nales. Cum ergo hmōi tituli Cardinalius
habeant annexas ecclesias ep̄ales: parrochia
les q̄s: h̄ntes curam aiaꝝ executionem ordi-
nis et ptātem clauius: vt dixi: et in quibus
h̄nt iurisdictionem ep̄alem: tū tacite q̄ʒ ex-
presse. Non miꝝ vī. Si dicatur non alr̄ in
his, q̄ʒ in alijs beneficijs et officijs ecclesia
sticis cōmitti symoniam: cum sup̄mam di
gnitatem et administrationē gerāt in hac
militanti ecclesia. Nas lʒ cōiter dicatur: qȯ
ep̄i rōne ordinis supp̄mum culmē gradus
eccl̄iastici tenent in ecclesia: cum in ipsa nō
possit reperiri maior dignitas. Qua rōne
etiam papa se ep̄m appellat, cum hoc dica-
tur potius esse culmen dignitatum, vt no.
in locis palleg. et in p̄hemio sexti. in ver.
ep̄s. Attñ qꝛ Cardinales gerūt maius offi
cium et maiorem h̄nt administrationem:
et cuꝫ sint pars corporis pape: cū ex scipsis
cōiter papam eligāt: ppea p̄honorantur: vt
no. Bar. in. l. i. § siquis. ff. de appel. et glo. ij.
q. vij. in. c. quāq̄ꝫ. ¶ Quarto qꝛ ista digni-
tas: siue officium Cardinalatus est institu
tum de iure diuio ex genere Leuitico: p̄ut
p̄bari vī ſꝫ Abb. panor. in. c. per venerabi-
lem. qui fil. sint legi. in. iiij. col. Ergo vī qȯ
etiam ex dispensatione pape tale officiū seu
dignitas sine labe symonie vēdi nō possit.
Qꝛ hoc esset etiā vendere donum dei per
iura ꝫ alleg. ¶ Quinto et vltimo: qꝛ p̄ut ꝫ
diximus in alio p̄posito papa non potest

id facere, p̄pter qȯ denigretur vel decolore
tur status ecclesie. i. q. vij. c. et si illa. no. in. c.
et si xp̄s. de iureiuran. et in glo. xl. di. si pa-
pa. Sed hoc faciendo tota ecclesia scandali-
çaretur eiusq̄ʒ status denigraretur. Qȯ de
se p̄ʒ: qꝛ vt ꝫ late clareq̄ʒ ostendimus: symo-
niaci excōicati sunt, redduntur icapaces et
inhabiles tā actiue q̄ʒ passiue: et beneficia
vel officia talr̄ acquisita non p̄nt retinere:
sed eis priuati sunt eo ipso. ergo ꝛc. ¶ De
alijs aūt officijs ecclesie: vt puta de custodi
bus templi: vel reꝝ aliaꝝ sacraꝝ et sp̄ūaliū
et hmōi. Ponit ḡnalr̄ Jo. an. Abb. Panor.
et alij in. c. consulere: de symo. Ubi per il-
lum tex. qui optime facit ad hoc: inferunt:
qȯ symonia non solum cōmittitur emēdo
b̄nficia: sed ēt officia h̄ntia administratio-
nem reꝝ spiritualium ꝛ ecclesiasticaꝝ: licet
cōiter dicant: q̄ tunc fit symonia qꝛ p̄hibi
ta. Et remittunt de his admīstrationibus
ad id qȯ late hr̄. ij. q. iij. saluator. Sed ego al
le. meliorem tex. i. q. iij. c. i. quem ēt ꝫ deduxi:
per quē tex. mihi p̄bat: q̄ vendere ista offi
cia ecclesiastica p̄hibitum sit iure diuino:
testante Malachia. c. i. Et sic q̄ ista ēt p pa-
pam vendi non possint sine labe symonie.
Quod ēt adduci pōt ad id qȯ dcm̄ fuit de
officio Cardinalatus ꝛc. quicq̄d circa hoc
dicat per doc. qui pro cognitione huius du
bij distingūt post Jo. an. q̄ q̄dā sunt sp̄ūa-
lia ſm essentiam suam. Et hoꝝ q̄dem: que-
dam sunt incorporalia ꝛ quedam corpora-
lia. Incorporalia non possunt vendi: etiam
de facto: qꝛ non cadunt in estimationē, con
uentionem: vel pactum: vt sunt sacr̄a: ordo:
ꝛ dona sp̄ūs scī: ꝛ ptās clauium ꝛc. de qui
bus hr̄ i. q. i. c. i. vbi bona glo. Corporalia āt
lʒ de iure vendi non possint, de facto q̄nq̄ʒ
vēdunt: non tñ sine labe ꝛ vitio symonie:
exemplum in reliquijs scōꝝ: vt in. c. i. ꝛ ij.
de reliq. ꝛ venera. sancto. Quedam sunt spi
ritualia per cām: vt sunt sacr̄a ecclesie, ꝛ stri
cte ꝛ late sumpta: qꝛ sacr̄a sunt sp̄ūalia rōne
cause efficiētis, cum per ea grām ꝯseq̄mur.
Et ista q̄des inq̄ʒtum sunt corporalia de fa-
cto etiam vēdunt: non tñ sine symonia: vt
est in baptismo: eucharestia: crismate: ꝛ hu
iusmodi: vt in. c. non satis. ꝛ in. c. cum i ec-
cle. de symo. Quedam sunt sp̄ūalia rōe sta
tus: vt in religione ꝛc. ꝛ de his dicen̄. vt in
. c. dilectus. ꝛ in. c. veniens. eo. ti. Quedā vo
cantur sp̄ūalia eo q̄ dependent a potestate
sp̄ūali, vt in. c. ad aures. extra eod. Ubi tra-
ctatur

ctatur de absolutione ab excõicatione q̃ vẽdi non põt sine symonie vitio. Quedã alia sunt spũalia rõne officij: vt in. c. ad nr̃as. eo. ti. Nec in istis iteruenire põt aliq̃ vẽditio.

¶ Generalr̃ aũt in hac materia dicẽ. est: ꝙ quicq̃d cõpetit clico rõne ordinis, vt custodire eccl̃ias: pulsare cãpanas: hostia claudere: ⁊ apperire: ecclesie cereos deferre, vrceolos in sacrificio ministrare, ⁊ hmõi que cõpetunt rõne minoꝝ ordinum: vendi nõ pñt. Et fortius ea que cõpetũt rõne ordinũ sacroꝝ, cum dependeãt: ⁊ ꝯnexa sint, vel q̃si rebus spũalibus ⁊ sacris. Sicut diximus de ꝑbenda: beneficio ecclesiastico: ⁊ iure decimandi. Quedam ẽt dñr spũalibus annexa: q̄ dputata sunt ad vsum reꝝ spũalium: vt sunt calices. vasa sacra: vestes sacerdotales, ⁊ vt est ius patronatus ſm quosdam. Et certũ est ꝙ cum hec oĩa annexa sint spiritualibus simplr̃ vendi non pñt: nisi eoꝝ natura alteret̃: vel eoꝝ vsus supprimat̃: mutet̃, vel quasi per execratiõem tollat̃: aut in translatione bonoꝝ alioꝝ ꝓphanoꝝ ꝯfundant̃: ⁊ transferant̃. Prout cõiter dici consueuit de iure patronatus: vt hr̃ in. c. i. ⁊ in. c. de iure vero. ⁊ in. c. ex lr̃is. extra de iure patro. Et per hec colligi põt, q̃d dicendum vbi daret̃ pecunia pro magisterio cerimoniaꝝ, pro hostiario, pro sacrista, pro acolitatu: pro subdiaconatu, ⁊ hmõi officijs, de q̄bus hr̃. i. q. i. in sum. ꝟ. ver. hesitari. in. d. c. saluator. ⁊ in. c. ex multis. ¶ Itẽ quid sit vbi dat̃ pecunia pro dispensationibus: pro absolutionibus pctõꝝ sacralibus: pro indulgẽtia plenaria: ⁊ hmõi. De q̄bus per diuum Tho. in 4°. di. xxv. Et an ministrantes sacramenta ecclesiastica pecunias recipe possint. Ponit idem Tho. 2ª ſcḋe. q. centesima. ar. ij. Ubi dicit no. ꝙ sacr̃a noue legis sunt maxie spũalia, inq̄ꝫtum sunt cã spũalis gratie, que ꝑcio estimari non põt: ⁊ eius ratiõi repugnat: si non dant̃ gratuito. Debent tñ Ministri ecclesie dicta sacr̃a populis ministrantes ab ipsis de tꝑalibus bonis eoꝝ sustentari. Iux. illud Apl̃i. ꝑ°. ad Corinth. ix. Nescitis q̄m qui in sacrario opant̃ q̃ de sacrario sunt edunt: ⁊ qui altari deseruiunt: cum altari participant: ⁊. I. Quis pascit gregem? ⁊ de lacte gregis non manducat? Est ergo dicẽ. ſm eum: ꝙ accipere pecuniam pro spũali sacroꝝ grã: est crimen symonie, q̄ð nulla consuetudine põt excusari, q̄ ꝯsuetudo non preiudicat iuri nãli, vel diuino.

¶ Per pecunias aũt intelligit̃ omne illud cuius ꝑcium põt pecunia estimari, vt inq̄t Phs in. iiij. ethi. Accipere aũt aliq̄ð tꝑale ad sustentationem, eoꝝ qui ministrãt sacra ſm consuetudinẽ locoꝝ ⁊ ecclesie approbatam: non est symonia, neq̄ꝫ pctm̃. Cum nõ summat̃ tãq̄ꝫ ꝑcium sacri vel mercedis: sed tanq̄ꝫ stipendium necessitatis, vnde dicit glo. Augustini ꝟ. illud ad Thi. v. Qui bene ꝑsunt ꝑsbri ⁊c. accipiant Ministri sustentationem necessitatis a populo. Mercedes dispensationis a dñõ. Pro q̄bus bene facit tex. in. c. ad apl̃icam. de symo. vbi populus cõpellit̃ per ep̃m seruare laudabilem ꝯsuetudinem circa exequias in retribuendo clericis ⁊c. ¶ Inq̄ꝫtum aũt ꝟ. dicebat̃ de annexis spũalibus, subdit idẽ Tho. ea. q. ar. iiij. ꝙ aliquid põt esse annexum spũalibus dupliciter. Uno modo sicut est ex spũalibus dependens: sicut hẽre beneficium ecclasticum dr̃ esse spũalibus annexum: q̄ non cõpetit nisi hñti officium ⁊ ordinem clericalem. Unde nullo modo esse pñt sine spũalibus, ⁊ ꝓpea vnum sine altero vendi nõ potest: q̄ð nullo modo lꝫ. Quedaꝫ aũt sunt annexa spũalibus: inq̄ꝫtum ad spiritualia ordinant̃: vt ius patronatus q̄ð ordinat̃ ad pñtandum ad beneficia ecclesiastica: ⁊ vasa sacra: que ordinant̃ ad sacroꝝ vsum. Unde hmõi non ꝑsupponunt spiritualia. Sed potius ea tꝑis ordine ꝑcedunt. Et ideo aliquo modo vendi possunt: maxime cum alterãtur, vt ꝟ. Non tñ inq̄ꝫtũ sunt spiritualibus annexa. Et de ijs quidem satis superq̄ꝫ dictum sit. Cum equo longius ex curiosa quadam indagine vagati simus.

¶ Quo certo loco ꝯcilium ꝯgregandũ sit.

Quoniam igit̃ ex ꝑmissis satis abunde constitit. Quibus ex causis concilium congregari põt: successiue vidẽdum erit: quo certo gñali vel particulari loco concilium celebrandum sit. Q̄ð quidem duplicem hꝫ positiõem. Et quoad primã: quo. s. ad locum vl̃ez: gñalr̃ dici posset: distinguendo tꝑa: ꝙ tꝑe prisco hoc videbat̃ esse arbitrarius, q̄ vbicumq̄ꝫ patribus maioribus visum fuisset: ipsis illuc ꝯuenientibus, ⁊ alijs conuocatis: ibi celebrabat̃ concilium. Uex tñ est: ꝙ si diligenter consyderẽtur antiq̃ cõcilia: ⁊ loca vbi celebrata fuere.

Satis manifeste constabit: ciuitates ꝛ loca
insignia: que annona ꝛ rebus ad victuꝫ cō
uenientium necessariis abundarent ad hu
iusmodi celebrationes conciliorum semꝑ ele-
cta fuisse. Habito in primis respectu ꝙ ea
in ꝓuincia concilium ꝯuocaret, in qua he-
reses ꝛ cause alie ꝑꝑ quas ꝯgregabat: vige-
bant. Ut eo facilius errores extinguerent:
ꝛ oīno tollerentur: quo antidota ꝛ pene eis
adhibite magis note ꝛ familiares eēnt, his
qui morbo ꝑdicto laborabāt: quibus respe-
ctibus totiēs in ciuitate Cōstantinopolita
na: Toletana: Lugduneñ. Arelateñ. Afri-
cana: Carthagineñ. ꝛ Romana apud Late
ranum concilia acta fuisse ꝯspicimus: vt ꝑ
condemnationem vnius heresiarche: vel fa
cinorosi hoīs: oīum sequacium: qui incon-
uincibiles fidei catholice rōnes intellexis-
sent, vulnera sanarent. ¶ Sed quo ad tpa
nr̄a dicēdum est: put s. dcm̄ fuit. In titulo.
Qñ ꝯcilium vl̄e celebrādum sit: vbi addu-
xi decretuꝫ concilii Constantieñ. Q ꝫ inci
pit frequens. In quo statutuꝫ fuit: qꝫ Pō-
tifex per mensem ante finem cuiuslibet cō-
cilii ipso ꝯcilio approbante ꝛ ꝯsentiente: lo-
cum futuri concilii deputare teneretur, vel
qꝫ in eiusdem pontificis defectum: conci-
lium locum deputaret. Unde ꝯcilium tunc
pro futuro primo cōcilio: ciuitatem Papie
deputauit: vbi nondum congregatum exti
tit. Quo autē ad locum particularem: gn̄a
liter dici pōt: qꝫ concilia ꝛ quicunqꝫ alii
tractatus: quos de rebus ecclesiasticis ꝛ fi-
dei catholice fieri opꝫ, in ecclesiis vel locis
deo dicatis celebrari debēt: vel saltē ī aliq̄-
buꝫ aliis locis congruis ꝛ honestis illis ꝓ-
ximis ii. q ii. ꝑceptum. xxiii. q. viii. ꝯuenior
circa medium. Ibi cām dei agendam ī ec-
clesia quis abnuat: siquis confidit, huc veni
at: ꝛ. s. ad Impatores pallatia ꝑtinent. Ad
sacerdotes ecclesie. Et si allegaretur ꝓ ꝯrio.
tex. in. c. sexta synoduꝫ. xvi. di. vbi dr̄ qꝫ cō-
cilium vl̄e: de quo ibi: celebratum fuit ī pal
latio Constantini Impatoris: ꝛ non in ec
clesia. Rñ. qꝫ illud non hꝫ tollere regulam.
qꝛ non negatur qn ex cā alibi quoqꝫ celebra
ri possit. Nam: vt inqt Cardi. ibi conciliuꝫ
ꝑdictum celebratum fuit ī Secretario pal-
latii: de ꝯsensu patruꝫ ea potissime cā: qꝛ vt
constat ex antiquis ruinis ecclesie: tunc erāt
parue ꝛ minime capaces ad tantam ꝯgre-
gationē: cum tunc non essent in eo statu in
quo nunc sunt. Potest ēt reddi alia causa.

Qꝛ dictum pallatium erat: put est, q̄si con
nexuꝫ Basilice Lateraneñ. Et ꝑꝑea dixi. s.
Uel saltem in aliq̄buꝫ aliis locis ꝯgruis ꝛ
honestis. ¶ Locus aūt congruus s̄m Jo.
an. ꝛ Gemini. post eum. in. c. cum ꝑsone. de
priuilegiis. in. vi. dr̄ ille qui non sit turpis:
vel inhonestus: vt esset ꝓstatus. Et eo dici
poterit magis congruus: quo eccle vel epi
scopatui fuerit vicinior, put ē pallatiū La-
teranum. In quo vt Rome in vulgo ē: cō-
cilia vt plurimum celebrabant. ¶ Et ꝙ cōci-
lia: electiones: ꝛ hmōi tractatus in ecclesiis
fieri ꝯueniat: induci pōt tex. no. xxiii. di. i. c.
in noīe dn̄i. ꝛ in. c. qꝫ sicut extra. de elec. ꝛ
in. c. cum terra. eo. ti. vbi bona glo. Nec ob-
stat tex. in. c. decet. de Imunita. eccle. lib. vi.
Ubi formalr̄ dr̄. Cessent in locis illis vni-
uersitatum: ꝛ societatum quarumlibet con
silia: conciones: ꝛ publica parlamēta: qꝛ s̄m
gl. ꝛ doc. ibi. Illud intelligit de tractatibus
laycorum quibus ista fieri ꝓhibent in ecclesi-
is: ꝓbat extra eo. ti. c. i. ¶ Immo intm̄ hec
laycis ꝓhibent: ꝙ eorum ꝓcessus ꝛ sententie
ibidem agitati ꝛ ꝓmulgate: sunt ipso iure
nulle per tex. singu. in. d. c. decet. in vl̄i. ꝛ ni-
hilominus. Nec mirum s̄m Jo. an. in. ii. ꝛ. iii.
col. ibi. Referendo Ualerium Maximum
in li. ꝑ. c. i. qꝛ vt inqt ipse apud Gentiles ad
Romanos: hoc quoqꝫ ꝓhibitum fuisse legi
mus: exemplo Cai. qui consulatu Gallie: ꝛ
Scipionis qui cōsulatu Corsice ꝑꝑ hoc pri
uati fuere: qꝛ s̄m eum parlamēta habuerūt
in templis. Quis cum bona venia tāti do
ctoris: hoc non dicat Ualerius maximus,
sed eo. li. ꝑ. in ti. de cultu deorum. c. de tyberio
graccho: qꝫ incipit laudabile: bene refert ty
berium gracchū, qui tunc ꝓconsul erat in
Asia: ad collegium Augurum ex ꝓuincia scri
psisse lr̄as: q̄bus significabat: se cum libros
ad sacra ꝑpli ꝑtinentes legeret, aiaduertisse
vitio tabernaculum captum comiciis con
sularibus: q̄ ipse fecisset. Eaqꝫ re ab auguri-
bus ad senatum relata: eius iussu Caius fi
gulus ex Gallia: Scipio Nasica e Corsica
Romam redierunt: ꝛ se ꝯsulatu abdicaue-
runt. Nisi forte idez. Jo. an. ex hac hystoria
inferre voluisset: ꝙ Tyberius Gracchus ic
circo tabernaculuꝫ vitio cepisse diceretur:
qꝛ anteꝙ̄ auspiciuꝫ caperet: verba extranea
ad augurium nō ꝑtinentia effuderit. Pro-
pter que existimatū fuit ip̄m tabernaculuꝫ
vitio cepisse. Religionemqꝫ auspicii negle-
xisse. Quicqd aūt sit, verba sua nō bn̄ huic

articulo

articulo nr̃o conuenire videnť. Quid aũt sit tabernaculũ vitio capere scribit Cicero in li. de diuinatione. Et humaniste hoc nõ ignorant. Lz igiť in ꝓposito nr̃o Negocia laycoꝝ in ecclesijs tractari ꝓhibeanť: tñ secus est de negocijs, rebus: ac personis ecclesiasticis fm Jo. an. post Guli. vbi ꝭ. Quos etiam refert ꝛ sequiť Gemi. ibi. Unde synodum |vt dicit ipse| in ecclesia facere: ꝛ de libertate ecclesiaꝝ: ac ꝺ statu ꝛ moribus cleri ꝛ ppl̃i reformãdis tractare ibi pñt. Scolares quoqꝫ ꝛ magistrari. De fide disputare, ꝛ similia ibidẽ facere non ꝓhibenť. extra de magis. c. i. cum scia sanctissima res sit. ff. de vari. ꝛ ex̃ordi. cog. l. i. ꝭ. est qdẽ. Item vt dicunt ꝑdicti doc. vbi ꝭ. si layci vellent ibi sp̃ũalia tractare: vt esset de celebranda: vel honoranda festiuitate beate v̓ginis Marie, vel aliquam ꝯfraternitatem faciendo in honorẽ Dei: aut alicuius sancti: vel de pace, et inter laycos cõponenda, hec ꝛ hmõi nõ interdicunť eis ex mente dicte cõstitutionis. Per que oĩa pꝫ concilia ipsa tam a clero q̃ꝫ populo ꝯgregari ac celebrari posse ꝛ debere potius in ecclesijs q̃ꝫ alibi: ꝑmissis non obstantibus, lꝫ per hoc non tollatur. Quin in alijs quoqꝫ locis congruis ꝛ honestis: maxime ex causa celebrari possint ꝛc. prout supra dictum extitit.

Qui specialiter aut generaliter ad concilium sint vocandi.

SEquiť vt videamus qui sint illi, qui sp̃al̃r aut ĝnal̃r ad cõcilium vocandi sunt. Ex quibus v̓e concilium constituatur. ꝛ lꝫ doc. in. c. graue. extra de ꝑben. vbi cõiter hoc ꝓsequuntur: distinguendo tria ĝn̄a concilioꝝ varie loquanť: Attñ ne vnica ꝛ confusa suppositione: pplexitatem generemus, relatis principalioribus opinioibus eoꝝ: quid tenendum sit faciliter, vt arbitror: assequemur. Inno. qui ibi melioꝛẽ circa hoc gl. q̃ꝫ alibi posuit. fm Jo. de imo. dicit in ꝑncipio ꝙ ad ꝯcilium ꝓuinciale vocãdi sunt tm̃ ep̃i: ꝛ nõ alij ar. xviij. di. in. c. q̃m qdẽ. in. c. ep̃s. in. c. placuit. in. c. si ep̃s metropolitanus. ꝛ i. c. p eccl̃iasticas. ꝛ paulo ꝭ. dicit ꝙ cap̄la cathedralium ecclesiaꝝ tunc sunt vocanda ad concilium prouinciale: cum de eoꝝ facto agitur. de his que fi. a ꝑla. c. vlti. alias autes vocanda non sunt: nisi de honestate, vel pp cõsilia ipsoꝝ. lxiij. di. obeuntibus. ¶ Ad ep̃alem autem synodum vocandi sunt fm eum Abbates, sacerdotes, ꝛ oĩs clerus ciuitatis ꝛ diocesis p ep̃m. xviij. di. decernimus. Jo. an. idẽ fere dixit de prouinciali ꝛ ep̃ali cõcilio. Dicit tñ ꝙ lꝫ fm Inno. ad concilium prouinciale vocandi sint tm̃ ep̃i: tñ ꝙ si alij quoqꝫ veniant fm Hosti. admittendi sunt: vt. d. c. fi. de his que fi. a ꝑla. vel admittuntur in casibus de q̄bus ꝭ. per ip̃m Inno. vꝫ. Cum de factis eoꝝ agitur: aut de hõestate: vel cuꝫ ipsoꝝ ꝯsilio opus est. d. c. obeuntibus. Ad synodale v̓o vel ep̃ale fm ip̃m. Jo. an. vocãtur: Abbates: Sacerdotes: ꝛ totus clerus ciuitatis: ꝛ dioceś. xviij. di. decernimus. ꝛ circa hoc se remittit ad plene no. de maio. ꝛ obe. qᷦ super his Abb. Pan. dicit ꝛ bñ: ꝙ non repitur iure decisum. Nec doct. vel glo. specifice attingũt hanc mãm: ꝙ ipse viderit. vꝫ. qui debeant interesse concilio generali. Dicit tñ se de hoc dictuꝝ deo duce in disputatione per eum nouissime fienda. Et quo ad concilium ꝓuinciale: qᷦ sic dr̃, ꝙ repñtat vniuersam eccl̃iam ꝓuincie: interesse debent fm euꝫ ep̃i ꝓuincie. xviij. di. per to. sed multum dubitatur de cap̄lis ecclesiaꝝ cathedralium. Et lꝫ Inno. videatur tenere ꝙ de necessitate non sint vocanda: nisi sp̃al̃r eoꝝ intersit: tñ sibi vr̃ tex. in ꝯtrariũ in. d. c. fi. de his que fi. a ꝑla. De concilio synodali: vel ep̃i transit cum alijs: sed de concilio ĝnali dicit ipse ꝙ Inno. ꝛ ceteri: transiuerunt sicut Musipula super prunas. Jo. de imo. in. d. c. graue. in. vj. col. v̓si. circa ꝭm membrum. Concludit circa concilium generale: ꝙ ep̃i ꝛ ꝑlati supiores totius orbis vocandi sunt ad hoc concilium. Alij vero nõ videntur necessario vocãdi: lꝫ possent et alij ꝑlati vocari: si Pape videretur ad qᷦ fm eum facit qᷦ hr̃. xv. di. c. i. Ad id autem qᷦ dr̃ ꝙ in concilio synodali totus clerus ciuitatis ꝛ diocesis interesse dꝫ: dicit sane intelligẽdum. vꝫ. dũmodo tal̃r ꝓuideatur: ꝙ ecclesie non patiantur magnũ detrimentum in diuinis. ar. eoꝝ que no. in. c. pe. de cle. non resi. Et per ꝑmissa colligitur ꝯclo: doc. eorũdem: cum q̄bus transeũt fere oẽs: ꝙ ad concilia, ꝓuincialia ꝛ ĝnalia vocandi sunt tm̃modo ep̃i: ꝛ alij ꝑlati eoꝝ supiores, nisi de eoꝝ causis agať: vel de hõestate: aut ꝓpter eoꝝ consilia vocarentur: cum q̄bus etiã cõcordare vr̃ tex. aptus. in. c. canões. xv.

L

di.in prin. Ibi non erat epis licētia: z.I.ibi.
Nicena synodus.cccxviij.epoz. cū duobus
versi.seq.qui de epis tm̄ mētionem faciūt:
z cōcordat. tex.l.disti. in.c.sigs diaconus.
z tex.ea.di.in.c.scā romana. Sed ꝯ p̄missa
facere vr̄.tex.in.d.c.canone.in versi. Quar-
ta synodus: ibi.ccxx. sacerdotum.z tex.i.c.
ad aplice.de re.iudi.in.vj.vbi Inno. iiij.p
testat se conuocatuꝝ fuisse ad concilium p̄-
latos: Reges: z Principes tam ecclesiasti-
cos q̄ sclares: z tex.in.c.in synodo.lxiij.di.
Ubi hr̄ q̄ Leo Papa cōgregauit Rome sy
nodum cum oi clero z Pplo Ro. Et tex.
in.c.nunc aūt.xxj.di. Ubi Impator conci-
lio interfuit: z tex.in.c. hadrianus. lxiij.di.
Ubi Karolus Rex Francoꝝ conciliū ge-
nerale constituit: z cum Hadriano Papa
conuocauit. tex. in.c.nos ad fidē.xcvj.dist.
Ubi Impator.in.vij. Calcedoneñ.concilij
actione dicit hec verba. Nos ad fidem con
firmādam non ad potentiam ondēdā exē-
plo religiosissimi Principis Cōstantini sy
nodo interesse volumus. Qd̄ gdem dicere
vr̄ non tāq̄ inuitatus sed iure suo ꝓ:pp
verbus volumus: qd̄ liberā voluntatem de
notat: de quo in cle.i.de offi.vica. Et p pre-
missis facit ēt tex. in.c.ad sedem. xxxv.q.v.
vbi Papa dicit. Nos vo deo annuēte hāc
qōnem discutere curauimus in synodo ha
bita in Lateraneñ. Consistorio conuocatis
ad hoc opus epis z clicis atq̄ iudicibus di
uersaꝝ ꝓuinciaꝝ.tex.in.c.in noie dñi.xxiij.
di.vbi dr̄ p̄sidente Be[mo] ac btissimo Papa
Nicolao in Basilica Lateraneñ. Patriar
chij que cognominat Constantiniana. Cō
sidentibus ēt reuerēdissimis Epis: Abba
tibus: Presbyteris: Diaconibus zc. Tex.in
.c.anastasius.xix.di.vbi hr̄ ēt mētio d̄ epis:
p̄sbyteris z clericis totius ecclesie catholice.
Pro qbus ēt facit tex.in.c.olim.xcv.di.vbi
dr̄: q̄ lꝫ eps ex institutione ecclesie sit maior
p̄sbr̄is. Tñ oēs debent regere ecclīam i cōi.
Per que oia iura ipugnari vr̄ ꝯclo doct. de
quo.s. Dum volunt q̄ soli epi z p̄lati eoꝝ
supiores vocari debeant ad conciliū. Et in
ferri vr̄: qd̄ imo in cōcilijs ꝓuincialibus z
gnalibus alij quoq̄ inferiores clerici z lay
ci vocandi sint z interuenire possint. Et ꝯ
dictam ꝯclonem doc.facere ēt vr̄ rō: q: con-
cilium vle ecclīas catholicam oium fidelium
repn̄tat.xv.di.sicut in fi. Nā ecclesia nihil
aliud est q̄ collectio fidelium. de con. di.iij.
ecclesia. Pro quo bene facit qd̄ xp̄s deus nr̄:
desiguās hanc ecclesie vlis quocūq̄ xp̄ia-
noꝝ vnitatem dixit Jo.xvij.c. Ibi Pater
sancte serua eos in noīe tuo quos dedisti
mihi,vt sint vnum sicut z nos: z.I.ibi non
ꝓ eis aūt rogo tm̄: sed z pro eis qui credi-
turi sunt per vbum eoꝝ in me: vt oēs vnū
sint sicut tu Pater in me: z ego in te: vt z
ipsi in nob vnū sint zc. Ergo cū in concili
is agatur de reformatiōe eccl̄ie totius orbis
z oium catholicoꝝ: oēs vocari deberent: q:
qd̄ oēs tangit ds ab oibus approbari. de re
gu.iur.in.vj.in.c.qd̄ oēs. Pro Regibus itē
facit spālis rō: q: Reges quoq̄ videnf p̄so-
ne ecclīastice. Cum ex p̄cepto dei in veteri
testō z hodie i nouo oleo scō vngant,extra
de sacra vnctio.c.i.viij.q.vij. Itē cū Balaā.
Que oia colligit Abb.Pan. in.q.sua.inci-
pit eps z qdam Rector: in.iij. dubio p̄nci-
pali,z ponit.d. Alexādrinus in.c.canones.
xv.di.lꝫ de Abba.non meminerit. Tandē
idem Abb. descendendo ad solōnē huius
hesitationis z difficilis dubij, vt ingt ipse:
lꝫ asserat se in aliqua iuris parte nō repisse
scribētes hoc examinasse: q̄uis sit valde ne
cessarium: cum iura circa hoc varie loquā
tur: vt ps ex p̄missis. Et ppea dicit q̄ in cō-
cilio Senis habito tpe Martini Pape an
no xp̄i. Mccccxxiiij. Cum hmōi casus disce
ptandi de facto accidissent varij varia di-
cebant: sed nihil circa hoc determinatum ex
titit. ¶ Quare distinguendo inter clicos z
laycos. Dicit ipse q̄ q̄tum est, respectu lay
coꝝ: est glo.magr̄a.in.c.vlti.de his que fi.a
p̄la.que dicit laycos non dēre interesse cō-
cilijs ecclesiasticis: nisi in tribus casibus.
Prio vbi spālr inuitanf.alle.c.hadrianus.
lxiij.di.in fi. Scdo vbi agif de fide.xcvj.di.
versi.nās. Tertio si tractaf de matrimōio:
q: cum tales cause eos tangāt: pn̄t interesse.
alle.xxxv.q.vj.ad sedem.sed dicit Jo.an.in
d.c.fi.q̄ in p̄dictis casibus iteresse poterūt
vt audiant: non aūt vt iudicent: vel vt do-
ceant.lxij.di.docendus. Item dicit q̄ ad p̄
dicta non est necesse laycos vocari: q: ibidē
diffinienda poterunt postea eis in p̄dicatio
nibus publicari: que p̄dicatio fieri pōt ēt ex
cōicatis de sen.excō. r̄nso. Subdit tñ q̄ lay-
ci pn̄t ad concilium accedere pro iustitia pe
tenda vel defendenda, de iudi. nouit. Pro
quo alle. Panoꝛ. tex. opti. in.c.i.de sponsa.
In ecclesiasticis aūt negocijs z clicoꝝ cor-
rectionibus sunt layci excludendi fm eum.
ar.in.c.messana.de ele.z expssius i extrauagā.
Bonifacij.

Boniſacij. de offi. ordi. que incipit. debent.
Et cum his dictis. Jo. an. tranſeunt cōiter
ſcribentes ſm Abb. Pan. Qui dicit ſe re-
periſſe glo. in decretis. deuiātem a iudicio
Bar. ⁊ Jo. an. in. c. hadrianus. lxiij. di. Dus
dicit ꝙ ad cās matrimoniales layci q̄nq̄ꝫ
inuitant̄, ⁊ ſic intelligit. d. c. ad ſedem. Jn
cauſis aūt fidei dicit ꝙ layci interueniūt ēt
non vocati. alle. d. c. vbi nam. Et ſic vult ꝙ
in cauſis matrimonialibus nō ſit ſpāle cū
non interueniant: niſi vocati ⁊ īuitati. Jn
cauſis v̄o fidei vult ꝙ interſint iure ꝓprio.
Et in hoc deuiat̄ vr̄ a iudicio Jo. an. Sibi
vero gn̄alr̄ dicendum eſſe vr̄: ꝙ vbi in con
cilio tractanda ſunt negocia eccliaſtica: vel
ad iuriſdictionem ecclie ſpectantia: ꝙ non
ſit neceſſe vocari laycos: qꝛ ptās diſponendi
de his data fuit clicis ⁊ non laycis. Jn pſo
naꝫ Petri Aploꝝ ⁊ ſucceſſoꝝ ſuoꝝ: ⁊ facit.
c. ecclia. de cōſti. ⁊ tex. in. c. bene qdem. xcvj.
di. ꝓbat̄ ēt ẜ in iuribus pro parte negatiua
inductis: ⁊ maxime in. d. §. hinc ēt: ⁊ expꝛeſſi-
us in. d. c. veniam. cum tex. ille excipe videat̄
cās fidei dūtaxat. Et ſic in alijs ſatis vr̄ fir-
mare regulam in oppoſitum. xxxiiij. q. vij.
dn̄s. Ad idem tex. in. c. ſatis euidenter. ⁊ be
ne facit. c. principes. xxiij. q. v. vbi vr̄ ꝙ i ec-
clefia non eſt neceſſaria ptās ſclaris, niſi in
defectum: vt qḋ non valent efficere ſacerdo
tes ſermone doctrine: ptās ſclaris impet ꝑ
terroꝛem diſcipline. Jn cā aūt fidei cum. ſ.
tractat̄ de fide immutanda: varianda: vel
interꝑtanda: alr̄ q̄ꝫ vſq̄ꝫ tunc declaratum
fuiſſet. Quia in alijs caſibus negociū fidei
eſſet ꝓꝛie negocium eccliaſticum: vt vr̄ tex.
in ſumi. xvij. di. §. hinc ēt. ⁊. xcvj. di. §. ſatiſ eui
denter. Jdem Panoꝛ. vbi ẜ diſtinguit. Et
dicit ꝙ ſi q̄ritur nūqd ſint vocādi ꝑ eccliaſ:
credit ꝙ nō, qꝛ ptās diſponendi de his eſt
plene penes eccliā: ⁊ eſt cā mere eccliaſtica:
q̄ nec directe nec īdirecte ad laycos ꝑtinere
pōt: cū ipſe tn̄ hēat executionē ad petitiōes
ecclie: vt no. ſingulr̄. in. c. inq̄ſitionis. §. ꝓhi-
bemus. de hereti. li. vj. Nec poſſent ipſi pu
blice vel ꝑuate de fide diſputare. c. ij. §. inhi-
bemus. eo. ti. ⁊ li. Si v̄o layci ſe ſponte offe-
runt in cā fidei: tunc debent admitti, ⁊ ita
ꝓꝛie loq̄tur tex. in. d. c. vbi nam. et ita intelli
git Abb. glo. in. d. c. hadrianus. Et tunc ſi
admittant̄ non putat ipſe Abb. ꝙ ſimplr̄
audiant: vt dicit Jo. an. Sed ꝙ ēt conſulāt
et dicant eoꝝ opiniones et erunt in tracta
tibus, ſed non decident, et ſic loqui vr̄ tex.

in. d. c. vbi nam. vbi ſolū ſit mentio de tra-
ctatu, qui eſt diuiſus et ſeparatus a deciſio
ne vt in. c. tua et in. c. ſi. de his que ſi. a ꝑla.
et in. c. vlti. de his que ſi. a maio. parte. capi.
Et ꝙ layci poſſint intereſſe tractatibus: fa-
cit rō. ¶ Quia cū iuxta verbum xp̄i fides
in ecclia deficere non poſſit. Poterit forte
melius reuelari ⁊ remāere penes vnū ſim-
plicem laycum: q̄ꝫ penes centum clicos: ſi-
cut in ſola v̄gine Maria remanſiſſe vr̄ tp̄e
paſſionis xp̄i. Pro qua facit. d. c. ad ſedem.
vbi layci tractarunt cauſas mr̄imoniales.
Sed tn̄ clici poſtea: vt dcm̄ fuit: hn̄t decide
re: qꝛ populus docendus eſt ⁊ non ſequen-
dus. d. c. docendus. lxij. di. Habebunt ḡ lay
ci in cauſis fidei vocem ʒſultiuam: ſed non
deciſiuam. Jn alijs aūt negocijs ſi inuitan
tur hēbunt vocem ʒſultiuā vel deciſiuam.
Quatenus eis permittatur per concilius.
¶ Papa. n. pōt eos facere capaces iurium
ſpūalium ⁊ maxime poteſtatis vocis dād e:
vt in. c. hadrianus. lxiij. di. ⁊ in. c. i ſynodo.
centeſima. diſt. ⁊ le. ⁊ no. ij. q. vij. Menam.
Quinimo Papa pōt dare layco ptātes ex-
cōicandi: vt no. gl. xxij. di. c. veꝝ. ⁊. xcv. di. c.
bene. ⁊ Jo. an. in. c. ij. de ꝑben. lib. vj. Et ita
intelligit Panoꝛ. oīa iura: que dicūt laycos
concilijs interfuiſſe: vt loquant̄ per inuita-
tionem: ꝓut aptiſſi. probat tex. iuncta glo.
in. d. c. vbi nam. Ubi dicit papa: ꝙ non le-
git̄ Jmꝑatoꝛes vel alios Principes ſclares
interfuiſſe tractatibus: niſi in cā fidei. Qḋ
videret̄ falſus cū i ꝑlibus alijs cauſis lega-
mus eos interfuiſſe: vt ꝓbāt iura que ẜ ad
ducta fuerunt pro ʒrio. Unde dicit glo. ꝙ
bene interfuerunt ſed inuitati ⁊ nō iure ꝓ-
prio. Et ſic ꝓbat ille tex. ſm Panoꝛ. ita itel
lectus ꝙ in cā fidei intereſſe poſſint iure ꝓ
prio, per quam rn̄ſionem vr̄ ʒcludenter re-
ſpōderi multis iuribus q̄ allegari poſſent
in ʒrium. ¶ Quo aūt ad Jmꝑatorem cuꝫ
ꝑlia concilia appareant celebrata fuiſſe eius
iuſſu. Dicit ipſe Panoꝛ. ꝙ illud ꝓceſſit ſm
tp̄a illa antiqua. Quibus non erat facultas
chr̄ianis tute in vnum ʒueniendi: vt dicit
tex. xv. di. c. canones. Sed poſteaq̄ꝫ cōſequti
fuerunt libertatem ſimul ʒueniēdi: ſtatutuꝫ
fuit vt ſine auctoꝛitate Pape ſynodus gn̄a
lis nullo modo congregari poſſet. xvij. di.
per to. vbi eſt bona glo. in ſum. Que dicit
ꝙ ſynodus vlis conſtituit̄ a Papa ⁊ ep̄is:
⁊ nihil dicit de laycis. Jdē ēt ꝓbat tex. iun
cta. glo. in. c. ʒcilia ſacerdotū. ea. diſt. Addit

tñ Abb. Panor. vnum: q vbi ɔciliũ vellet
disponere de rebus laycoꝝ supra q̃ʒ patiaẽ
iurisdictio ecclesiastica, q tunc layci: seu saltẽ
eoꝝ Principes conuocari deberent. Et sic
dicit se intelligere dicta. Inno. in. c. si. d fer.
ꝛ de con. dist. iij. c. i. sac. cle. ij. de censi. Et ita
posset saluari mens glo. dicit ipse. in. d. c. si.
de his q̃ fi. a pla. Nec obstat id qd dr̃ q Re
ges non videnẽ puri layci pp vnctiones: q
istud est falsum: cum pp hoc nullum ordies
ecclesiasticum recipiant: vt hr̃ in. c. i. de sacra.
vnctio. ꝛ in. c. ij. de pben. in. vj. vbi per Jo.
an. in nouella. Et per hec conclusum vr̃ pri
mum membrum hesitatiõis quoad laycos.
De qbus ꝛ aliis mãm istam tangentibus
repetunẽ pmissa. s. in ti. Qui in cõcilio sint
vocales: vbi latius qõnes pmissas: ꝛ sileo
videre poteris. ❡ Quãuis aũt Abb. pan.
Quo ad Impatores q tpibus priscis non
tm̃ interfuerunt: sed ẽt pfuerunt cõciliis ge-
neralibus. Cum illa sua opi. transeat in as-
scribendo hoc tpm difficultati ꝛ Impato-
rum phibitioni. Quia. s. non erat licentia
xp̃ianis ɔueniendi in vnum. Attamen hec
solutio non bene tollere vr̃ ɔrium cõcilioꝝ
non solum antiquoꝝ. Sed ẽt nouissimoꝝ,
quibus Impatores semper fere interfuisse
legimus. Et ne longe exempla petamus in
Constantieñ. interfuit Sigismundus tunc
electus Imptor Rex Romanoꝝ. Constan-
tinus Impator Florentino interfuit. Cus
tñ nedum de fide: sed de moribus, de refor-
matiõe eccl̃ie: de depositione Pape: ꝛ crea-
tione alterius in eis actum fuerit. Qua re
cum nullibi ɔrius iure cautũ inueniamus:
cum in oĩbus fere cõciliis hoc seruatũ fuisse
consuetudo doceat: fateri quasi opꝫ: q idem
Imperator vti eccl̃ie aduocatus ꝛ ptector
oĩno vocari dẽat cũ aliis Regibus ꝛ prin-
cipibus chr̃ianis: ẽt q de eoꝝ negociis nõ
ageret, qd pbare vr̃ tex. i. c. ad aplice. de re.
iudi. in. vj. Non qdem vt vocales sint: nisi
hoc eis concilium concedere vellet: honoris
ꝛ condecentie grã: sed vt ecclesie ꝛ concilio
assistant: vt illud protegãt atqꝫ defendant:
vt chr̃icolas alios psertim ipsoꝝ subditos
eoꝝ exemplo doceant ad obedientiam ꝛ re
uerentiam pstandã concilio alliciant. Et p
hac qdem mea consyderatione mihi bene-
facere vr̃ tex. in alle. c. pncipes. xxiij. q. v. Dũ
dicit qd principes sclares nonnunq̃ʒ intra
ecclesiam ptãtis adepte culmina tenent: vt p
eandem ptãtẽ disciplinas ecclesiasticam mu-
niant. Nam intra eccl̃iaʒ ptãtes necessarie
non essent: nisi vt qd non pualent sacerdo-
tes efficere per doctrine sermonẽ: potestas
hoc imperet per discipline terrorem. Sepe
enim per Regnum terrenum celeste regnũ
proficit: vt qui intra ecclesiam positi ɔ fidẽ
ꝛ disciplinam agunt: rigore principum cõ-
terrant ꝛc. Et pfecto (vt dicaʒ qd sentio)
satis vereor: qd nisi hoc solido ꝛ imobili fun
damento Antidotoqꝫ vteremur: ꝛ nisi in
conciliis nr̃is Impatoris: ac alioꝝ Regus
ꝛ Principum chr̃ianoꝝ auctoritas ꝛ prote
ctio interueniret: pax decoris: obedientie:
ꝛ maiestatis simplex clicoꝝ ɔgregatio asse-
queret. Duo. n. sunt, quibus principalr̃ iste
Mundus regiẽ: auctoritas sacra Põtificũ:
ꝛ regalis ptãs: vt inqt tex. xcvj. di. duo sunt:
ꝛ vt inqt glo. i. di. humanum genus regitur
iure nãli ꝛ moribus tanq̃ʒ auctoribus. Ac
istis duabus ptãtibus spũali. s. ac tpali tãq̃ʒ
instris: vnde ꝛ duo gladii: de qbus in euan
gelio. Matth. xvj. per eos repñtanẽ: quorũ
contẽplatiõe dixit tex. xxiij q. v. res oẽs. qd
res alr̃ tute eẽ non pñt. Nisi que ad diuinã
confessionem ptinent: ꝛ Regia ꝛ sacerdota
lis defendit auctoritas. Ex qbus colligi po
test pdictam consyderationem rõne nõ ca
rere: q: si conciliũ ecclesiam vlẽm repñtat:
put s. dcm̃ extitit. Ergo quasi necessario cõ
cludiẽ: qd vtraqꝫ ptãs respectu saltẽ pmisso
rum: interuenire debeat: vt plenum ꝛ vene
randum cõcilium dici possit: Propter que
dixerim ego Imperatores: Reges ꝛ Prin-
cipes: non citandos: sed inuitandos: rogan
dos. ꝛ compellendos fore: vt oĩno concilio
intersint: put ẽt sentire vr̃ gl. i. d. c. vbi nã.
xcvj. di. in vsi. interfuisse. Pro qua bene facẽ
tex. per eam alle. in. d. c. hadrianus. lxiij. di.
cum multis si. que adduci possent. Sed de
hoc articulo quoad laycos satis dictum sit:
❡ Quo ad clicos vo dicit idem Panor.
qd de platis ꝛ clericis inferioribus põt ma
gis dubitari: cum multũ varie iura loqnẽ.
Sed in hoc alle. glo. valde no. xvij. disti. in
sum. que dicit: qd vlẽ cõcilium dr̃ illud qd
Papa vel eius Legatus constituit cũ oĩbus
epĩs. Et sic vult apertissi. qd alii plati infe-
riores de necessitate non sint vocandi. Et
quatenus illa glo. dicit de Legato pape in-
telligitur ad hoc hñte spãle mandatũ: alias
secus vt no. glo. in. c. ij. ea. di. ꝛ. iij. di. §. por-
ro. Sed vt inqt ideʒ Panor. Ista materia
concilii vlis non est bñ difinita p maiores
nostros.

nostros. Et licet illa glo. posuerit opi. suam: tamen nihil inducit: nec rnd. ad infinita iura ad ducta: imo ipsemet glosator in. c. conuenientibus. i. q. vij. dicit quod Abbates et sic plati inferiores debent interesse concilio: licet secus dicat de Monachis simplicibus. et in. c. concilia. xvj. di. sentit cum prima gl. in sum. faciendo mentionem de solis epis: et idem sentit in. c. nec licuit. xvij. di. in glo. iij. Ubi etiam prosequitur ad quem spectet interpretatio constitutionis concilij. Concludendo autem in hoc articulo, idem Panor. vbi supra inquit: quod in concilio generali ipse diceret: quod epi solum de necessitate vocandi sunt: per iura pro hac parte supra alle. Et idem putat de inferioribus platis habentibus epalem iurisdictionem: vt sunt magni Abbates: quod vltimum probare vr tex. in. c. conuenientibus. i. q. vij. Ubi quidam Abbas tenuit locum pape in concilio: et multi Abbates alij dederunt vocem decisiuam: quemadmodum fecerunt epi: quod de alijs inferioribus non legitur: ad idem facit tex. in. c. hadrianus. ij. lxiij. di. vbi dr quod synodus illa fuit celebrata a centum quadraginta tribus religiosissimis epis et Abbatibus. Et sic Abbates equperantur epis. Ubi vero legerentur inferiores clericos in concilio fuisse: intelligendum est secundum eum quod spaliter fuerint inuitati: sicut et layci quandoque inuitantur: put supra dictum extitit. Quod autem ad concilium generale regulariter non inuitentur nisi epi. no. Inno. et alij. in. d. c. graue. de prebe. et probatur in. c. sicut olim. de accusa. et xvij. et xviij. di. quasi per to. licet de caplis ecclesiarum cathedralium: quoad concilium prouinciale et a pari quam ad generale: dubitetur: vt no. in. c. fi. de his que fi. a pla. Ergo forte ad concilium generale de necessitate alij vocandi non sunt: cum eadem ratio que est de toto ad totum: debeat esse de parte quoad partem: vt in. c. pastoralis. §. item cum totum. de offi. dele. et in. l. que de tota. ff. de rei vendi. Sicut enim in factis prouincie non admittuntur clerici inferiores prouincie. Ita nec in factis vlibus totius orbis vocandi sunt vniuersi inferiores ipsius. Et facit ratio: quia statuere: iudicare et reformare sunt de spectantibus ad iurisdictionem: de rebus eccle. non alie. c. fi. de accusa. qualiter et quando. Sed huiusmodi potestas iurisdictionalis remansit solum in Aplis: epis: et alijs platis eorum successoribus: licet a primordio omnes sacerdotes ecclesiam regerent: qui vocabantur seniores. xv. di. c. i. Tamen non ita fuit paulopost nec hodie. Nec obstat si dicatur quod etiam hodie epi vocantur ad synodos suos, clericos inferiores non habentes iurisdictionem: vt patet in. c. decernimus. xviij. di. quia secundum Abb. Panor. isti non vocantur ad iudicandum: statuendum vel decidendum: sed ad consulendum et vt gesta in concilio prouinciali eis intimentur: vt dr in. d. c. sicut olim. Item vocantur vt epus ingrat: corrigat: et reformet clerum suum: ac audiat querelas singulorum: vt in. c. de concilijs. xviij. di. Quod si forte clerici ipsi inferiores ad concilium concurrerent: non essent admittendi: nisi prout admitterentur et layci: vt supra dictum fuit: et probari vr i. d. c. fi. de his que fi. a pla. vbi spaliter disponitur de caplis cathedralium ecclesiarum: respectu conciliorum prouincialium. De quibus tamen dubitatur quoad concilia generalia: vt supra diximus. licet quando etiam conuenire possent: non haberent vocem decisiuam: sed tamen consultiuas secundum ipsum Panor. vnde in. d. c. fi. habetur tamen mentio de tractatibus. qui a decisionibus causarum separati sunt. Honestum tamen esset (dicit ipse) quod saltem ad tractatus admitterentur: vbi deest copia episcoporum. Et ita intelligit iura omnia: vbi inferiores clerici admissi reperiuntur: vt. s. intelligamus eos de gratia fuisse admissos: vt cum maturiori consilio procedere viderentur. ¶ Et quia supra diximus quod Papa et concilium habilitare potest et conuocare etiam laycos. Idem Panor. vbi supra querit.

¶ An sit in optione Pape vocare et admittere ad concilium vle quos vult.

An sit in optione Pape vocare vel admittere ad concilium vniuersale quos vult. Et distinguit: quod in his que dependent et consistunt in plena ptate Pape poterit vocare et admittere quos vult: maxime vbi concilium congregat propria voluntate: et non de necessitate ecclesie: et sic potest intelligi. c. ad apostolice. de re. iudi. lib. vj. secundum eum. In alijs vero que non dependent a plena potestate Pape nec ab eius voluntate: vt esset in propria correctione vel fidei et ecclesie negocijs concernentibus vniuersalem statum ipsius: vocari et admitti deberent tantum Episcopi et Prelati maiores vel etiam magni Abbates: quibus data fuit potestas et iurisdictio regendi ecclesiam dei.

¶ An Papa solus vocem conciliarem communicare possit.

Et putat idem Abb. Panor. q solus Papa in hmôi casibus aliis côicare posset vocem decisiuam sine consensu côcilij. Ex quo hoc casu iurisdictio ptinet ad scilium. ar. c. in re côi. de reg. iur. in. vj. z in. l. sabinus ff. côi diuidũ. Et facit optie qđ in simili no. Jo. an. post côpos. in. c. scriptum. de ele. Ubi dixit q ẽt maior pars capituli non potest ẽt vno reclamante z resistente côicare vocem capitularẽ non hñti: q in re côi zc. Sed bene potest maior pars admittere alios pro scilio hñdo, ar. c. obeuntibus. lxiij. di. Et pro corroboratione pmissoꝝ bene facit: q Papa in concilio non est vt princeps z Monarcha: sed ibi est vt caput eccl'ie: z reliqui prelati: vt membra: put latius. i. ostendet: cum de ptãte pape z concilij disseremus. Hec fere oia repetit z ponit ẽt. d. Alexãdrinus in. c. canones. xv. di. Quis discurrendo per singulas personas que concilio gñali interesse: vocariqȝ debẽt. Recepilogando dicat Papã ante oia in scilijs debere pesse: cum ab eo concilium pncipium z necessitatem assumat. de elec. significasti. z. xvij. di. per to. De Cardinalibus q vocãdi sint z interesse debeãt ponit Hosti. in. c. antiqua. de priuile. Et est rõ q collegium Pontificis Ro. constituunt: vt not. glo. magra. in. c. ad succidendos. de scisma. lib. vj. Et papa spãle caput est ipsoꝝ Cardinalium: qui censent pars corporis ipsius. ar. C. ad. l. iul. maie. l. quisqȝ. no. idem Hosti. in. c. antiqua. ar. de his que fi. a pla. c. fi. Et eo qdem fortius q ipsi sunt maiores plati hñtes iurisdictionem epales in titulis suis. c. hij qui. de maio. z obedi. facit tex. in. c. in noie dñi. in vñ. Cardinales. iuncta gl. xxiij. di. Idem ẽt dicendum vr de Abbatibus hñtibus iurisdictionem epalem: iuxta. c. abbates. de priui. in. vj. z in. c. i. in ver. pprij. de reb. eccle. non alie. ¶ Et fortius de electis epis nondum consecratis: cum in hoc attẽdat iurisdictio epalis. c. transmissa. z. c. suffraganeis. Ubi ẽt per panor. ex de elec. pro quo glo. in cle. i. de fo. compe. z glo. in cle. i. de reli. domi. que ita intellr. ¶ Patriarche quoqȝ psertim illi quatuor principaliores: de quibus in. d. c. antiqua. ante oia sunt vocandi z venire tenentur ad conciliũ. Maxime aũt z fortius tenerentur: si pprias sedes tenerent: cum ipsi de iure pmum locum in eccl'ia Dei teneant: post Ro. pontificem: vt dr in alle. c. antiqua. Et ego late posui in libello meo. De pstantia patriarchaꝝ: facit p hoc. xvj. di. hẽo libꝝ. z. i. q. vij. sueniẽtibus. ¶ Item citãdi sunt primates z Archiepi. xviij. di. hinc ẽt. ¶ Episcopi quoqȝ vt dcm extitit: z pbatur extra de iureiurã. ego. n. xv. xvj. z. xviij. di. quasi per to. ¶ Nec non magni Abbates hñtes iurisdictionẽ epalem. lxiij. di. hadrianus. z. d. c. sueniẽtibus. iuncta glo. Qđ ẽt sentit Archidi. i. q. i. §. sed hoc intelligẽdum. Si aũt ex his aliqui ipediti forent ita q personalr venire non possent, tunc mittere tenent legatos: vel solẽnes nuncios suos: q eoꝝ loca teneant. Pro ut. i. suo loco latius dicet: z hr i. c. ad aplice. de re. iudi. lib. vj. z no. in. c. fi. de his que fi. a pla. ¶ Fallit tñ hec gñalis z côiter approbata regula, in epis z alijs platis hereticis: vel scismaticis, q illi non sunt vocandi ad psidendum vel decidendum: sed ad se purgandum: z defendẽdum. xxiiij. q. iij. cũ quibus. Et rõ est q tales sunt. extra gremium eccl'ie: z ppea constituere non pñt vniuersitatem catholicoꝝ: que per concilium representat, sed tanqȝ oues morbose z stagiose spernendi sunt z non debẽt admitti: ne totũ ouile corrũpãt. Iuxta vulgatũ illõ. Morbida facta pecus totum corrũpit ouile. ar. de regula. c. fi. z. xxiiij. q. iij. resecãde. Qđ tñ pcedit nisi heresim abiurassent z ad fidem reuersi eẽnt: vt no. Archi. in. d. c. conuenientibus. i. q. vij. z nihilominus si côparerent z vellent eoꝝ causas dicere z se excusare admittendi essent, qȝuis adhuc non essent côuersi: vt sentit gl. i. d. c. sueniẽtibus. z alibi. ¶ De Prelatis vo z clicis inferioribus: dicendum est vt dcm fuit. s. ¶ Quo autes ad Impatorem: Reges: Principes: z alios laycos: vnum dixit. d. Alexandrinus vbi. s. q si conciliũ disponere vellet de rebus z causis ad eos pncipalr spectantibus: z ad foꝝ ipsoꝝ ptinentibus rône deuolutionis: pp ipsoꝝ negligentiam: vel forte pp iustitias denegatam: vt in. c. li. de foꝝ. côpe. q dictis casibus ipsi layci vocãdi essent ad causas suas tuendas. Et sic intelligit. Inno. in. c. vr̃a. de loca. z in. c. fi. de offi. dele. z facit cle. ij. de cẽ. fi. Qđ sane tñ intelligendum est: vt dixi. s. q. s. vocari debeant vt partes, non aũt vt iudices: vel consultores: aut decisores dcãꝝ causaꝝ.

causaꝝ. ¶ Quantum aũt ad cõicationẽ vo cis concilij subdit idem.d. Alexandrinus: q vbi Papa non interẽẽt concilio: vel vbi sedes apostolica vacaret: q inferiores prela ti: vel minores clerici aut layci: etiam p con cilium admitti non possent ad vocem deci siuam: nisi accederet consensus oium z sin gulorum hñtium de iure vocem decisiuam in cõcilio: Juxta no. per Jo. an. post compos. in alle.c. scriptum de elect. Qd tñ intelligit verũ: nisi de legitima consuetudine alr esset introductum z obtentum: q: tunc consuetu do seruanda eẽt sm eum.ff. de legibus.l. de quibus. z de consue.c.fi. sed qcquid dixerit ipse: q: non video dñiam in hoc vtrum pa pa pñs sit vel absens: vel vtrum sedes aplica vacet vel non. Ex quo supponimus q papa in concilio non sit vt princeps z Monar cha: sed potius vt caput iunctum cum cor pore totius ecclie. Et q ipse solus habilita re non possit ad vocem decisiuam per tex. z no. in.d.c. scriptum. Ex quo idem.d. Ale xandrinus: nihil inducit qd hoc pbet. Ego simplr starem his que s dicta fuere. Maxie q: videmus q Archidiaconus vel alius ha bens maiorem dignitatem in.c. hoc nõ põ test. nec ẽt epũs hoc posset. per rõnem dicte Regule: qd oẽs tangit zc. ¶ Vocãdi item sunt ad concilium vt iudicent: non aũt vt iudicent heretici: scismatici: z rei quicunqz citati vel denunciati aut inqsiti. De causis psertim grauibus z ad concilium spectanti bus: vt cõpareãt ad se excusandum z defen dendum. Cum nemo inauditus z indefen sus condẽnari debeat: cuius defensio sit de iu re nali que tolli non põt: etiam per princi pem: maxime sine cã: vt hr z no.i cle. pasto ralis. de re. iudi. z in concor.

¶ An Episcopi z Prelati omnes singu lariter ad concilium vocandi sint.

Consequẽs nunc eẽ vr. vt que rat: nunquid Epi: z Prelati oẽs pdicti: quos ad concilium vocandos eẽ z interesse posse pdiximus. De necessitate sin gulariter vocandi sint: ad hoc vt concilium integrum z legitime congregatum dici va leat. Jn quo qdem articulo doc. satis sicco pede transire videnf: z.d. Alexandrinus post alios in.c. gnalis. xvij. di. in princ. Re ferendo.d. Cardi. cabarel. dicit expsse q nõ est de necessitate concilij gnalis q oẽs Epi conuocent. Qd pbat exemplo cõciliorum pri scorum. de qbus. xv. di. in.c. canones. xvj. di. in .c. synodus. z seq. Ubi dr q Nicena syno dus: que fuit prima vlis: fuit tñ. cccxviij. epoꝝ. Scda Constantinopolitana.cl. Ter tia Ephesina pᵒ.cc. Quarta vo Calcedonẽ. que maioris fuit numeri q̃ alia: que hacte nus fuerit quã sexcentorum Patrum fuisse le gimus: Quinimo gnalia concilia qnqz cele brata fuisse annotanf: que. lxxvij. Epos tã tum habuere: sicut pbat. xvij. di. in.c. conci lia sacerdotum §. hinc ẽt: vbi ẽt ponif q Ar chiepiscopus Mediolanẽ. p et deinde Ar chiepus Rauẽnas cum alijs epis subscripsit. zc. Per que ipse z alij nõnulli doc. Neothe rici inferunt q necesse non sit vocare oẽs epos totius orbis: cum nusq̃ legamus epos oẽs alicui concilio interfuisse: sed cum bona venia tanti doctoris z dñi mei: ac aliorum ides asserentium. Non bene rñdent ad p positam qõnem. Nam aliud est qrere: quot epi vel plati interfuerint: aut interesse debe ant cõcilio vli. Quo forte casu rñderi vel argui posset per exempla inducta: aliud est petere. Nũquid oẽs epi z maiores plati to tius orbis necessario vocandi sint ad cõci lium vle: z ppea dicta vel alia exempla silia non tollunt hesitationem pdcãm: vnde.d. Jo. de turre crema. qui fuit Cardinalis sci Angeli: de ordine pdicatorum, in sum. sua de eccl'ia. lib. iij. c. xvj. cum duobus seq. assumit articulum: z arguendo ad partes. Tandem concludere vr in.c. xviij. q lz de cõgruo oẽs epi qui habiles sunt z intra vnitatem ecclie constituti: si cõmode fieri põt: ad vle conci lium inuitãdi sint: nihilominus (dicit ipse) non oẽs necessario de toto vniuerso christia nissimo semper vocandi sunt: q: vt inquit btũs Tho. sm eum in qstionibus. de potẽ tia. q. x. ar. iiij. Constãtinus Augustus: sub quo celebrata fuit sexta synodus: dixit q p pter imminentia bella vliter epos oẽs con gregare non potuit: vnde non interfuerũt nisi.cl. Et tñ vlis synodus inter alias est appellata. xvj. di. c. sexta. Sed revera nec ista sua dicta (iudicio meo) pbãt opionem suam: nec plene soluunt: q: tex. concilij. quem ipse alle. hoc non pbat ad qd inducif. Tum q: non dicit q citati non fuerint oẽs epi. Sed dicit simplr q Constantinus eos congre gare non potuit pp bella. Tum q: posito q etiã diceret: q eos non citauit: q: non va

luit pp impedimenta belloꝝ:excusaret tam
ipse non citando:ꝗ̃ illi non veniẽdo. Cum
necessitas legem non habeat: ⁊ verũ sit dice-
re:q imminente piculo: ⁊ instantia:vel ne-
cessitate celebrandi concilij,q illud ꝯgrega
ri ⁊ fieri possit cum his qui ꝯuenire ⁊ hẽri
poterunt. Et dicto casu nihilominus eccliã
vlem quotquot essent, repn̄tare dicerent.
Prout latius ostendemus.i.in ti. Qui ⁊ q̃t
regrantur ad legitimum concilium facien-
dum: ⁊ ꝓbatur.xxiij.q.iiij.gnilisarius. Ubi
papa ingt. Nec dimitto ppea officiũ meũ:
sed cum epis quos ꝯgregare potui:eos qui
talia ꝯ me egerũt: Anathematiꝫaui ⁊c. Si-
ne circa singuloꝝ dicta simplr insistamus.
Colligendo que a diuersis scripta fuere cir
ca articulum hesitationis nr̃e. Concluden-
dũ oĩno vr̃:q oẽs vniuersi orbis epi: ⁊ alij
maiores plati: ⁊ abbates epales iurisdictio
nem hñtes:cum his oĩbus qui ad ꝯcilium
vel de iure:vel ex priuilegio,aut ex approba
ta consuetudine ꝯuenire consueuerant: vel
particulr vel saltem in gñe vocãdi sint. Qḋ
ꝓbatur.p a diffinitione vocabuli,qr vle cõ
cilium dr̃ illud ad qḋ vniuersi Epi ⁊ plati
vocari ⁊ conuenire debent: sicut ꝓuinciale
appellat illud ad qḋ conuenire ⁊ vocari de
bent oẽs de ꝓuincia: qḋ approbare vr̃ gl.i.
xvij.di.c.i.que diffiniendo quid sit conciliũ
vle dicit:q illud dr̃ cõcilium vle:qḋ Papa
vel eius Legatus cũ oĩbus epis facit. Qḋ
etiam approbare vr̃ tex.xv.di. canones.ibi
sub hoc ẽt sci Patres in cõcilio Niceno de
oĩ orbe terraꝝ conuenientes ⁊c. bonus tex.
xix.di.in.c.anastasius.ibi q cõicasset sine cõ
cilio epoꝝ:pr̃byteroꝝ ⁊ clericoꝝ cuncte ec-
clesie catholice. Et facit rõ,qr vt sepe dictus
fuit:vle concilium vlem ecclĩam repñtat:vt
ꝓbat in.d.c.sicut.in fi.xv.di.ibi. Cr dñ vli
sunt constituta consensu ⁊c. ⁊.xxv.q.i. Con
fidimus.ibi. Et vniuscuiusq3 synodi ꝯstitu
tum,qḋ ⁊ vlis ecclesie ꝓbauit assensus. Si
itaq3 vniuersoꝝ est congregatio. Ergo vni
uersi vocari ⁊ interesse debent,vt qḋ oẽs tã
git ab oĩbus approbetur.de regu.iur.in.vj.
c.qḋ oẽs. ⁊.c.in re cõi. Et facit qr istud onus
eis necessario imponit singulr singulis in
eoꝝ consecrationibus. Dũ iurant q̃ñcũq3
conuocati fuerint ad concilium ꝯuenire.ex
de iureiuran. Ego.n. Unde statibus pdcis,
si non vocarentur agere possent de contẽ-
ptu.ar.ex̃ de elec.qḋ sicut. ⁊ de pbẽ. in.c.cũ
in ecclesijs.lib.vj.cum si. Et istam gdẽ sen-
tentiam qḋ.s.papa vel alij legitime conuo-
cantes concilium vle:teneantur vocare oẽs
epos ⁊ platos superiores totius orbis. Se-
quitur dñs Archieps Florentinus. in.iij.
parte sum.sue.ti.xxiij.c.ij.§.vij.psi.etsi que-
ratur an papa teneatur. Qḋ ꝓbat p p text.
in.d.c.canones. Scḋo a simi per rõnẽ de q̃s.
qr sicut in concilio ꝓuinciali: oẽs epi ꝓuin
cie sunt vocãdi sub Archiepo suo.xviij.di.
per to. Ita in concilio vli oẽs epi totius or-
bis:sub pontifice maximo vocandi sunt:cũ
papa dicatur Archieps vniuersi orbis: cũ
habeat totum mundum pro sua ꝓuincia.
xxv.di.in fi.ix.q.iij.cuncta per mundũ, cũ
si. Qḋ gdem satis iustum sibi vr̃: cum ibi
agatur de maximo piudicio: ⁊ de rebus val-
de arduis vniuersoꝝ:facit fm eum qḋ le. ⁊
no.xix.di.anastasius. ⁊.xxj.di.nũc aũt. Sub
dit tñ idem Archieps distinguẽdo: qḋ vbi
non agitur de dubijs fidei:vel de facto pa-
pe:qḋ si papa intereẽt concilio:vel Legatus
eius noĩe. Iste numerus posset relinqui eo
rum arbitrio:quot.s. epi vel plati vocandi
forent. Si tñ idem Legatus hẽret spãle mã
datũ. Iuxta id qḋ no.iij.di.§.porro. ⁊.xvij.
di.c.i. ⁊.ij.i sum. crederẽ psatũ.d. Archieps
voluisse forte hoc dicere: qḋ pdicta locum
habeant. Ubi Papa ꝓinciale concilium ꝓ
negocijs particularibus ꝯgregat. Pro quo
facit qḋ subiũgit: qr vt inquit ipse tunc nõ
vr̃ curandum de numero platoꝝ diminu-
to pp verbũ xp̃i Matthei.xviij. Ubicunq3
fuerint duo aut tres in noĩe meo ꝯgregati:
in medio eoꝝ sum.i.q.i.cum scriptura. ⁊
xxiiij.q.i.alienus est. Et hanc fuisse eius in
tentionem magis approbat qḋ concludẽdo
subiungit.v3.qḋ qñ agitur de extirpandis
heresibus ⁊ scismatibus:qr tunc cã est cõis
oĩbus catholicis epis: qḋ tunc oẽs debent
ad tale concilium conuocari:fm Regulam
qḋ oẽs tangit.de regu.iur.in.vj. ⁊ in.c.si.de
his que fi.a maio.par.capi. Hanc eandem
sententiam approbare vr̃. Abb. Panor.in
notabili illa qõne. Eps ⁊ qdã Rector. In q̃
clarius distinguendo:put distinguere vo-
luisse vr̃ idem Archieps. Dicit qḋ aut Pa
pa concilium congregat mera sua volunta-
te pro negocijs ad eum,vel ad alioꝝ priua-
tam iustitiam particulr spectãtibus, ⁊ tũc
sufficit vocare epos ⁊ platos:quos ipse vo
cari vult ⁊ eligit: ⁊ ita intelligitur tex.in.d.
c.ad aplice.de re.iudi.in.vj. Et iura que di
cere videntur qḋ sit in optione pape voca-
re ad

re ad concilium quos, z quot vult ep̄os z
p̄latos: sed hic nō est casus nr̄: qr hmōi sunt
potius cōcilia ꝓuincialia z particularia q̄
v̄lia: de quibus nobis est sermo. Aut papa
vel alius q̄spiam concilium v̄le ꝯ hereticos:
scismaticos: vel ꝯtēdentes de papatu: aut ꝯ
ip̄m papā necessario z ītie ꝯgregat. Et tūc
qr ꝺ cōibus z v̄libus negocijs: q̄ ad oēs chr̄i
fideles spectant tractādum est: vocādi sunt
oēs ep̄i z p̄lati catholici indifferenter: ar. in
.c. in re cōi. de reg. iur. in. vj. z in. l. sabinus.
ff. cōi diuidun. iuncta. d. regula. qḋ oēs tāgit
cūs si. Et ꝓbari vr̄ expresse in. d. c. canones.
xv. di. iuncta glo. in. c. venerabilis. xvij. dist.
Nec iudicio q̄dem meo locum hēbit in hu
iusmodi vocatione v̄lis concilij Theorica
gl. no. in. c. q̄uis. de pac. in. vj. in ver. prout.
Dum voluit q̄ in his vocatiōibus que de
loco remoto fiunt: stet̄ cōsuetudini: nunq̄d
vocari debeant absentes vel multum distā
tes an non: iuxta no. in. c. corā. extra de elec.
z. vij. q. i. in. c. factus est cornelius: z eoꝝ que
hn̄r in. c. in genesi. in. c. iter vniuersas. z i. c.
bone. ij. extra eo. ti. de elec. qr oīa illa iura lo
quunt̄ de particulari congregatione capitu
li vel vniuersitatis priuate: z locum hn̄t in
electionibus que celeritate indigēt: nec sunt
tanti momenti: aut ita v̄les: sicut sunt gn̄a-
lia concilia. Et non bene video q̄uo hmōi
citatio consuetudine tolli posset: pp piculo-
sum absurdum: qḋ euenire posset. Supposi
to q̄ Papa esset hereticus: scismaticus, vel
intrusus: qr si esset in electione eius de con-
suetudine vocare quos vellet: forte introdu-
ci posset q̄ vocarent̄ tm̄ eidem adherentes
indocti: criminosi z eodem morbo laborā-
tes. Et sic non essent inter eos: qui ecclesias
z fidem catholicam defenderent. Et ppea
qr in re tam ardua z piculosa reqrit̄ doctri
na: moꝝ z vite ītegritas: ingenioꝝ acrimo
nia: et reꝝ ecclīasticaꝝ experientia: que ī oī-
bus ep̄is singulr̄ non inueniunt̄. Quia nō
oīa possumus oēs. Ni mirꝝ si dr̄ q̄ oēs ep̄i
z p̄lati vbicunq̄ locoꝝ reperiant̄: vocandi
sunt: qr deus qn̄q̄ hec alta z ꝓfunda consi
lia z gr̄as suas abscondit sapientibus z pru
dentibus: z reuelat ea paruulis. Non tm̄ ne
gauerim q̄ si pp grande periculum imminēs
concilij congregatio vrgeret: z opus esset q̄
illico patres adessent: qr expectādo oēs oriē
tis z occidentis ep̄os pp locoꝝ distantiam
longior tractus z mora obesse posset: q̄ tūc
emissis citatiōibus gn̄alibus. Ad patriar-
chas: p̄mates: metropolitanos: Archiep̄os:
q̄ etiam intra breuiorem terminum ꝓpter
pericula instantia cū suis ep̄is: abbatibus
z p̄latis conciliaribus conuenire studerent
ad talem locum sub pena periurij z in vis
iuramenti per eos p̄stiti: q̄ adueniente ter-
mino si oēs non conuenissent: si quid expe-
diendum immineret posset per eos qui cō-
uenissent expediri: ar. op̄s in. c. vbi piculū. ꝺ
ele. li. vj. vbi hr̄ qḋ si Cardinales tpe electio
nis pape se de alijs negocijs q̄ electionis
īpedire nō possint. Tn̄ si piculū īminet: p̄nt
occurentia expedire: intermisso electiōis ne
gocio. Pro quo facit. xxiij. q. iiij. guilisarius.
cum si. Multa. n. pp picula imminentia eui
tanda conceduntur: que alias non permit-
terentur: vt no. in. c. q̄m frequēter: extra vt
lit. non contesta. z in. l. i. C. q̄n lice. sine iudi.
veni. z in. l. ait p̄torꝭ. si debitorem. ff. de his
que in frau. credi. Non tm̄ pp hoc tollūtur
Regule gn̄ales tali piculo vel necessitate nō
īminente. Sit ergo v̄a z indubitata conclu
sio: qḋ oēs oīno ep̄i vel in specie vel in gene-
re necessario vocandi sint: sicut consuetudi
ne iam firmiter introductum z stabilitus
eē videmus. Ac concilium Constantien̄.
cum precedentibus nos admonere vident̄.
Quis tm̄ in specie neminem amplius cita
ri prelatoꝝ videamus: sed tm̄ in gn̄e: p pu-
blicum edictum: vel per lr̄as patentes affigē
das in albo pretoris. Monendo oēs z sin-
gulos: patriarchas: primates: Archiepisco
pos: Episcopos: Abbates: z ceteros ecclīaꝝ
prelatos: qui de iure vel consuetudine: aut
ex priuilegio ad concilium conuenire tenē-
tur z debent: qḋ cum ex causis necessarijs z
vrgentibus concilium v̄le indictum fuerit:
ad talem locum. Tali tpe z die cōuenire de
beāt: sub vinculo iuramēti quo tenent̄ zc.
Hortando etiam z rogando Imperatorem:
z alios quoscunq̄ reges z principes chr̄ia-
nos vt dicto cōcilio interesse velint per se
vel per solemnes nuncios suos zc. Prout
hr̄ in conuocatione dicti Constantien̄. con
cilij facta per Jo. xxiij. pontificatus sui āno
quinto z ꝓbari vr̄ in. d. c. ad aplice. de re.
iudi. lib. vj Quod si dicti episcopi z prelati
oēs: saltem modo premisso: non citarent̄ z
concilium alr̄ de facto congregaretur cita-
tis tm̄ aliquibus: episcopi z prelati predicti
agere possent: vt ꝯ diximus: de contemptu:
z dicere ꝺ nullitate gestoꝝ. Nisi forte alr̄ le
gitimari possent: per ea que le. z no. in. c. qḋ

ficut.in.c.venerabilē.in.c.bone.ii.ij.de ele.
in.c.cum olim.de arbi. ꝛ in.c.obeuntibus.
lxiij.di. Qđ si forte occasione premissoꝝ:di
cereť qđ pari rōe:stante dicta regula:qđ oēs
tangit ꝛc. Qñ de fide agendum eēt:non so
lus oēs episcopi:sed oēs quoqꝫ populi chria
ni ad concilium vře vocandi eēnt. Cuꝫ sua
maxime intersit: ꝑut ꝫ dcm ꝛ conclusuꝫ fu
it. Rñderi forte posset,qđ lꝫ intersit omniū
chrianoꝝ: ēt laycoꝝ: qđ ecclesia dei bene ꝛ
vtilr regatur:fidesqꝫ augeať ꝛ conseruetur.
Tñ istud ad eos spectat ꝛ ꝑtinet per acces
sum ꝛ scđario. Sed primarie ꝛ principalr
hec cura et onus istud cōmissum et demā
datum fuit pape episcopis:et prelatis: eccle
sie:qui figurant scōs aplos: quiqꝫ a chro po
testatem soluendi et ligandi habuere: cum
dixit petro,pasce oues meas. Joā. xxi.c. Et
scis apl'is accipite spm scm. Quoꝝ remise
ritis pctā remittuntur eis etc. Mat. xviij.
c. Populus aūt in hijs et alijs spectātibus
ad regimen ecclesie et salutem aiaꝝ docen
dus est et non sequendus.lxij.di. docēdus.
Presertim in his causis arduis et difficilli
mis:q|vt diximus| auctoritate dei:in Deu
terono.c.xvij. Ad episcopos et prelatos ec
clesie referende sunt:vt transumptiue hr in
.c.per venerabilem.qui fil. sint legi.ibi. Si
difficile et ambiguum apud te iudicium eē
ꝑspexeris inter sanguinem et sanguinē: cau
sam et cām:lepram et non lepram:et iudici
um inter portas videris variari. Uenies
ad sacerdotes Leuitici gñis: et ad iudicem
qui fuerit illo tpe:qui iudicabunt tibi iudi
cij veritatem: et facies quecunqꝫ dixerint:q
presunt loco quem eligit dñs:sequerisqꝫ eo
rum sententiam. Qui āt superbierit nolēs
obedire sacerdotis iperio:qui eo tpe mini
strat dño deo tuo. Decreto iudicis morieť
etc. Ergo cum de intereē laycoꝝ in his cau
sis non primarie sed scđario agatur: nō est
mirum. Si premissis non obstantibus ad
concilia non citanť. Qđ si diceretur mul
tos etiam episcopos non minus docendos
q̄ꝫ laycos. Rñ.qđ ex quo habent dignitatē.
hñt iurisdictionem et auctoritatem nec ꝑ
pterea contemnendi sunt,qꝛ vt inquit tex.
xviij.di.in.c.non ops. Non ops episcopos
contemnere venire ad synodum:sed adire
debēt:et aut docere aut doceri que sunt ad
ecclesie:ceteroꝝqꝫ correctionem vtilia. Et
tex.xv.di.c.i.dicit qđ seuiente ꝑsecutiōe mi
nime dabatur facultas docēdaꝝ plebium.

Et ad id qđ dicimus ꝙ episcopi ad quos
principaliter spectat: et non layci ad quos
scđario pertinet:citandi sint, allegatur tex.
in.l.i.§.denūciari.ff.de ven.inspi. quem tex.
ad hoc alle. Bal.ꝑ no. in rubri.C.de succes.
edic.ad fi.ꝛ in.l.iubemus. vři. citabunť.ğ.C.
ad trebel.ꝛ alibi est gl. no.in.l.de vno q̄ꝫ.ff.
đ re.iudi. Ponit Inno. Abb. ꝛ alij.in.c.fi.
de maio.ꝛ obe.ꝛ dixit Gemi.in.c.q̄uis.de
pac.ꝫ glo.fi.in.vi.ꝙ stante statuto ꝙ citeť il
le cuius interest. Citabiť ꝑtendens intereē
principalr:non aūt scđario. Qño aūt dica
tur actus ad aliques ꝑtinere principalr vel
scđario. Ponit Bal.in.l.principalr. la.ij.ff.
de libera.cā. Ubi dicit ꝙ principalr dr in
teresse spectare ad illum cuius magis inter
est. Scđario vo ad illum ad quem spectat
per q̄ꝫdam ꝯñtiam. Et per hec in fili dixit.
Inno.ꝛ Abb.panoꝛ. post eum in.d.c.fi.de
maio.ꝛ obe.ꝙ si cā concernit vniuersitates
eccliaꝝ totius ꝑuincie:sufficit vocare epos
ꝛ maiores ꝑlatos:qꝛ facta vniuersitatis ex
pediunť per Rectores ꝛ maiores vniuersi
tatis,ar.in.l.ij.C.de iura.calum. Qđ dictus
dicit Panoꝛ.esse bene notandum. Ex quo
primo notari dꝫ qđ in factis ꝯcernentibus
totam ꝑuincias requiruntť prelati ꝑuincie:
vt faciāt vnū corpus ꝛ debēt actū explicare
collegialr:sicut|inquit ipse|videmus in con
cilio gñali. Nam qꝛ istud concilium cōcer
nit totum orbem,prelati totius orbis ꝯueni
unt:ꝛ faciunt vnum corpus repñtās ecclias
vřem.lxv.di.c.i.sic dici vnius dioč.vel vni
us ꝑuincie faciunt vnuꝫ corpus cum ꝯueni
unt ꝛc.d.c.fi.de maio. ꝛ obe. Ubi pꝫ qđ in
facto concernente vniuersam ꝑuinciā non
oēs clerici citari:nec de necessitate consenti
re debent:sed satis fuisse dr,qđ interueniāt
prelati:qꝛ illi repñtant vniuersam,ꝑuinciā.
Et si diceret impugnando ꝯclonē suprascri
ꝑtam:quā teneo de citatione oīum epoꝝ ꝑ
illum tex.qđ ibi mandanť citari tm̄ pñtes
in ꝑuincia in factis concernentibus vniuer
sam ꝑuinciam: Burdegalleñ.de q̄ ibi. Rñ.
qđ istud facit pro dicta ꝯclone ꝛ non ꝫ. Qꝛ
sicut in factis concernentibus vniuersam,ꝑ
uinciam illi dñr pñtes qui sunt in tota ꝑ
uincia. Et illi dñr ꝑsentes in factis totius
dioces.qui sunt in tota dioces.sm panoꝛ.in
d.c.fi.alle.c.fi.q.mři. accusa.pos. Et sicut i fa
ctis concernētibus ciuitatem,illos pñtes di
cimus:qui sunt in ciuitate:vt hr in auc.hoc
ius porrectum.x.q.ij.ꝛ facit.c.qꝛ pp.de elec.

Ita etiam

Ita ẽt dicere dẽmus in simili: qd in factis
concernentibus vniuersum orbem τ ecclã
vniuersalem illi prelati satis dñr presentes:
quoad actum istius citationis: qui sunt in
vniuerso orbe. Et ꝓpterea oẽs omo vocan
di sunt: vt s̃. dictum fuit. d. c. in re. cõi. τ. c.
quod omnes tangit. de reg. iur. in. vj.

¶ Que forma τ quis sit modus con-
uocandi vniuersale concilium.

Nunc dicendũ occurrit: que
sit forma: quisue sit modus
conuocandi concilium vle.
Et q̃m ex his que s̃. dcã fue-
re, satis luculenter apparet
varios successiuo ordine. Quodã quasi iu-
re duolutiuo esse posse huius concilij aucto
res. Prout s̃. in ꝑ. Dispositionis mẽbro an
notauimus. Propterea hanc vocationis
normam quadripartita distinctione consy
derabimus. Nam aut concilium per papã
ip̃m principal'r conuocatur: aut per eius Le
gatum ad id habentem speciale mandatũ
eius noie: aut per collegium Cardinalium
papa mortuo: vel illud cõuocare recusante,
aut ꝑ alios ꝓlatos: Impatorẽ: Reges τ ꝓn-
cipes xp̃ianos in casibus ĩ q̃bus s̃. diximus:
in defectum pape τ Cardinalium: per eos
posse conuocari. ¶ Primo casu vbi papa
concilium per seipsum conuocat. Tunc for
ma erit illa de q̃ in art° precedenti memini
mus. vʒ. qd ipse pontifex ꝑ lr̃as ap̃licas va-
rijs in locis publicis in albo pretoris affigẽ
das: oẽs τ singulos patriarchas: primates:
Cardinales: Archiep̃os: Episcopos: Abba
tes: in virtute iuramenti per eos prestiti: ex̃
de iur. iuran. Ego. n. precipiendo citat. Im
peratorem ꝙo: Reges: τ ꝓncipes: vniuer-
sitates: ac oẽs alios qui chr̃iano noie censen
tur. Illos ꝓsertim ad quos tam de iure: q̃ʒ
ex priuilegio: vel approbata ꝯsuetudine spe-
ctat τ pertinet. Quosqʒ ipsius gñalis con-
cilij negociũ tãgit, seu tangere poterit q̃uo-
libet in futuꝝ inuitet, τ roget: vt per se vel
per eoꝝ solẽnes nuncios tali die in tali loco
ad concilium qd ipse indixit τ celebrare in
tendit pro tali τ tali causa: ac pro diuersis
alijs negocijs τ causis arduis: vtilibus ec-
clesieqʒ scẽ dei necessarijs τc. Conueniant
Iuxta tex. τ no. in. d. c. ad ap̃lice. de re. iudi.
in. vj. τ in citatione. Io. xxiij. In cõuocatio
ne concilij Constantien. que hr̃ in gestis di

cti concilij. Et hec qdẽ citatio facta hoc mõ
per edictum ex certa sciã pape mirifice ar-
ctat citatos: vt colligitur in. c. q̃m frequen-
ter §. porro. extra. vt lit. non contest. vbi per
Io. an. τ doc. Et vltra predicta. Hec forma
citationis colligi pt̃ in fili in. c. i. τ fi. extra
de dila. τ per ea. que no. in. l. aut qui alr̃. ff.
qd vi aut clam §. i. τ in. l. fi. C. de iu. dot. τ in
auc. de exhibẽ. reis §. si necesse. Et ex his que
scribuntur per Spec. in ti. de cita. §. iam de
citatione τc. Nec minus tamẽ sufficeret ap
ponere simpl'r diem qua incohaturus esset
concilium absqʒ termini alterius citatorij
prefixione, q: tempus illud omo venire de-
bentes interpellaret: puta si diceret qd eis
intimat qd concilium ĩdixit. Illudqʒ in ta-
li loco de mense Aprilis incohaturus eẽt:
puta die tertia post resurrectiones. Tũc. n.
absqʒ eo qd alr̃ moneret vel citaret sub in-
terminatione censuraꝝ iuramenti vel alia-
rum penaꝝ venire tenerent: die illa inter-
pellante: stante maxime iuramento τ oblĩo-
ne: de qua in. d. c. Ego. n. de iure iuran. Qd
probat in. c. potuit. de loca. τ in. l. magnã. C.
de contrahen. τ cõmit. stip. cum si. Nam ci
tatio valere potest fm̃ mãs subiectã: absqʒ
citatorij termini prefixione: vt in. c. eos. de
sen. exco. lib. vj. in fi. τ in. c. cũ dilecti. de do-
lo τ contu. cum citatus ẽt sine alicuius ter-
mini vel diei prefixione: intelligat citari, vt
compareat q̃ʒ primum venire pt̃. Hoc aũt
seruari forte posset: vbi certitudo hẽri non
valet. Quando citandus venire possit: stã-
te impedimento vel defectu ipsius citandi
aut mãe subiecte, vt. d. c. eos. in fi. Quo etiã
casu taliter citatus q̃ʒ primum datur facul-
tas comparere tenetur. l. hec conditio. si in
capitolium. ff. de condi. τ demõ. facit qd no.
Inno. in. c. cum in tua. ex̃ qui. ma: ri. accusa.
pos. ls regulare sit qd cõiter in citatione tẽ-
pus apponatur. Qd facit ad id de quo du-
bitasse vr̃. Io. an. in. c. cum parati. de appel.
Et de hmõi citatione papali: que fieri con-
sueuit per lr̃as suas in forma edicti: viden-
da sunt que plene le. τ no. in cle. i. de iudi. τ
in. l. consentaneum. C. q̃uo et quando iudex.
et per Spec. in ti. de do. et contu. §. restat. in
prin. et per Rotã. in ti. de rescrip. ded. v. in
nouis. Posset tamẽ papa alio quoqʒ modo
vocare concilium. vʒ. destinando nuncios
et cursores suos per vniuersum orbem: qui
singul'r citarent oẽs et singulos episcopos:
vel prelatos: Reges et principes: put quan

clerqꝫ facere consueuit. extra de dolo et cōtu. cum dilecti. posset item ipsemet ore ꝓprio admonere Cardinales ꝛ alios ꝑlatos sibi occurrentes iuxta triplicem formam q̄ po-nit in. d. c. Ego. n. de iure iurā. Nec minus alio quoqꝫ cōmodiori ꝛ breuiori via posset oēs totius orbis ep̄os: ꝑlatos, ac principes, ꝛ laycos vel clericos quoscunqꝫ citare: per cōmissarios scribendo. s. ꝛ cōmittendo oībus patriarchis: primatibus ꝛ Metropolitanis, ꝙ ep̄os, Abbates: prelatos: principes: clericos ac laycos quoslibet: in prouincijs suis existentes: ꝓmonerent: requirerent, ꝛ citarent auctoritate sua ad concilium qḋ idi-rit ꝑ tali die: ꝛ in tali loco sub penis ꝛ censuris talibus ꝛc. Qui modus forte tutior ꝛ laudabilior esset: ꝗ̄ alij de qbus s̄. Et ḋ hoc qdem modo ꝛ forma h̄r tex. quasi formalis. xviij. di. in. c. si ep̄s metropolitanus. ibi: vt ad ordinem summi pontificis, iuncta glo. in scḋa eius oppositione. ¶ Forma v̄o citationis concilij que fieri ꝯsueuit ꝑ lr̄as apl̄icas: colligit̄ vt s̄. dixi. ex gestis conciliorꝫ pri-scorꝫ. Et demum ex gestis concilij Constantien̄. vbi in principio est citatio ꝛ ꝯuocatio ipsius concilij facta per Jo. xxiij. que icipit.

¶ Ad pacem ꝛ exaltationem ecclesie ꝛ tranquillitatem chr̄iani populi, ꝛ. J. prefatumqꝫ concilium in ciuitate predicta Constantien̄ die p̄ᵃ. Mensis Nouembris ꝓxime venturi inijciandum ꝛ auctore Dn̄o exinde celebran̄. eadem auctoritate ꝛ consensu horꝫ serie statuimus, ꝓnūciamus: ꝛ decernimus: Venerabiles fratres nr̄os, Patriarchas, Archiep̄os: Ep̄os: ꝛ dilectos filios Abbates, ꝛ ceteros ecclesiarꝫ ꝛ monasteriorꝫ ꝑlatos hortantes ꝛ monētes: ac in virtute prestiti iuramenti: ꝛ sancte obedientie eisdem mandantes: quatenus ꝑsonalr̄. Necnō charissimos in chr̄o Reges: ꝛ nobiles viros: Principes: Duces: Marchiones: ꝛ alios q hmōi ꝯcilio interesse debent: vel qui ꝓdesse p̄nt quoquo modo per viscera charitatis dn̄i nr̄i Jesu Chr̄i inuitantes ꝛ exhortātes. Quatenus pro pace ecclesie: ꝛ oīum chr̄ianorꝫ, et personalr̄, vel si personalr̄ non p̄nt per solēnes eorꝫ oratores cōgruo tp̄e concilio debeant interesse: vt sic congregata fidelium multitudine copiosa. Ea que in dicto concilio agēda incūbunt deo auctore ꝛ adiutore salubriter ordinēt. Nulli ergo omnino hominum ꝛc. Dat̄ laudˀ. v. Jdus Decembris pontificatus nr̄i anno quinto ꝛc.

¶ Aut ꝛ scḋo papa cōuocat cōciliū nō per seipsum sed per eius Legatum ad hoc spāle mandatum h̄ntem, ꝛ tunc idem Legatus oēs modos ꝛ formas de qbus s̄. seruare poterit: sed in citatiōibus suis quōcunqꝫ aut qualitercunqꝫ citet inserere ds lr̄as facultatis sue in citatorio: prout dr̄ in. c. ꝑterea. de dila. ꝛ in. c. cum in iure. de offi. deleg. Quia nisi de potestate sua ꝯstaret: prelati: pricipes: clerici, ꝛ alij chr̄iani non tenerent̄ ei credere, et si esset legatus de latere. Quis. n. alias legato Cardinali se legatum esse asserenti in alijs negocijs credi forte deberet, tn̄ cum ista concilij ꝯuocatio sit de spāliter reseruatis pape in signum particularis priuilegij, in his non credit̄ cuiꝗ̄ ꝙ talem habeat facultatem nisi probet: put s̄. late deduximus in ti. quis ꝯcilium ꝯuocare possit: vbi vide.

¶ Aut ꝛ tertio, papa recusante velle cōuocare, vel forte de medio sublato, aut heretico vel scismatico existente, concilium ꝑ collegium Cardinalium: vel inferiores prelatos conuocatur. Et tunc satis dubitari vr̄ que aut q̄lis debeat eē ꝯuocationis forma. Et qui modus seruandus sit: sed capiendo casum minus dubium dici posset: ꝙ si oēs Cardinales collegialiter ꝯcordes essent: et papam interpellassent: vt ꝯcilium ꝯuocare deberet ꝑꝑ imminentē necessitatem. Ipse vero vti hereticus: scismaticus: vel aliter notorie et incorrigibiliter criminosus: tanꝗ̄ sibi ꝯscius illud congregare recusasset. Et ꝑpea dictum Cardinaliū collegium ab eo discessisset: tunc collegium ꝑdictus: et iurisdictionaliter. Prelatos oēs ad conciliū cōuocare ꝛ in forma citare poterit, modis oībus de qbus s̄. Et rō eē posset: q: papa mortuo: vel inutili existente iurisdictio papalis ad collegium Cardinaliū deuoluit̄. Et ipsi Cardinales: sede vacante. Ardua quecūqꝫ in ecclesia dei occurrentia expedire p̄nt: vt ē tex. formalis et apertus in. c. vbi ꝑiculum. de elec. in. vj. Et quo ad ꝓpositum nr̄m vr̄ etiam tex. in. c. siquis pecunia. lxxix. di. vbi dr̄ ꝙ papa apostatico existente Cardinales cum clero et alijs catholicis vel in vrbe vel extra vrbem p̄nt ꝯuenire: et illū a sede apostolica eijcere: ac alium eligere ꝛc. Cum igit̄ hec a iure ꝯcessa fuerint Cardinalibus. Ergo et oīa illa per que ad illud ꝑueniri op3: et sine qbus expediri non possent: de of. de le. preterea. cum si. Sed illa que incumbunt concilio, expediri non p̄nt sine deliberatiōe et ꝯsensu

et ꝯsensu ac conuocatione prelatoꝝ, principum et alioꝝ christi fidelium conuenire debentium: ergo etc. Pro quibus faciunt et videnda sunt, que s. dicta fuere: in ti. Quis cõcilium conuocare possit etc.

¶ Aut et quarto concilium ꝯuocandũ est: ab aliquibus tñ Cardinalibus patriarchis: Archiepis vel Episcopis: eis fauẽtibus imperatore: Regibus ac principibus nõnullis chrianis: ex eo forte q papa existente heretico: scismatico: vel notorie et icorrigibiliter delinquente: dicti Cardinales: patriarche, et prelati alij ab eius obediẽtia discesserũt: et cõicato consilio cum prefatis principibus chrianis concilio oĩno opus eẽ determinauerunt. Et ppea ipsum se gerẽtem pro Ro. pontifice: sepius et humiliter interpellauerunt: vt concilium vle conuocare vellet: p tali heresi vel tali errore sopiendo et extinguendo. Et cum papa pertinaciter negaret opus eẽ concilio: seqꝫ nullo pacto illud congregare velle: aut q ab alijs congregaret̃ pmittere: assereret: subinde collegium alioꝝ Cardinalium similiter interpellarũt et requisierunt: vt in defectum pape illud cõgregare deberet, et cum collegiũ hoc facere nõ auderet: seu recusaret vel negligeret: ipsi cardinales: Patriarche et prelati cum auxilio dictoꝝ principum: ad locũ pro concilio als deputatum conuenientes alios Cardinales: patriarchas, Metropolitanos: Episcopos: prelatos: et principes: ad concilium vle conuocare statuerunt: et tunc q tales prelati, vel ẽt Imperator: Reges: et principes alij qui chriani cum illis non habent iurisdictiones vlem in alios Cardinales: Episcopos: et prelatos. Ideo non pñt neqꝫ debẽt in forma citationis vel monitorij, aut edicti iurisdictionalis citare. Sed posteaqꝫ ad locum pro concilio celebrando destinatum conuenere: vt prefert̃ lr̃as scribere debent: Imperatori: Regibus: pñcipibusqꝫ et vniuersitatibus chrianis, necnon patriarchis: primatibus: Archiepiscopis: et Episcopis alijs: sub ista forma. vꝫ. miseratione diuina: episcopi: presbyteri: Diaconi: Cardinales: patriarche: Archiepiscopi: episcopi: Abbates, et prelati in tali loco: in chr̃i noĩe cõgregati: vniuersis et singulis etc. Eisqꝫ charitatiue et fraterne significabũt: q cum talis heresis: scisma: vel manifestum et incorrigibile delictum ecclesie vlem statum perturbaret, decoloraret: ꝛ confunderet: Zelus filij dei ꝛ domus dei comedit eos. Et q ppea aiaduertentes q nisi vlis concilij grauitas ꝛ inuiolabilis auctoritas opportunis remedijs hijs contagiosis morbis in dies p vniuersum orbem proserpentibus occurreret̃: facillime ecclesia dei in euidẽti periclitationis periculo ꝯstituta videbat̃. S. D. N. Papam p: ꝛ deinde sacrum Cardinalium collegiuꝫ in eius defectus humiliter rogarũt: ac sepius interpellarunt: vt dcm̃ concilium ex causis pdictis conuocare vellent: qd quidem ptinaciter facere recusarunt: seu ẽt hactenus neglexerũt: prout ꝛ de pñti recusant: negligunt: ꝛ qꝫtum in eis est impediũt. Ne ab alijs conuocet̃: lꝫ indebite: ꝛ cum euidenti periculo subuersionis totius ecclesie dei. Et hinc est q ipsi ardenti quodam diuini spũs feruore ꝯcitati assistentibus chrianissimis: Impatore ac talibus Regibus ꝛ principibus: sublatꝫ ꝓrsus oĩ odio: timore: amore: ꝛ humana gr̃a: eoꝝ ꝛ oĩum xp̃i fidelium vniuersitatem in visceribus charitatis Iesu xp̃i dñi nr̃i: qui ecclesiam ꝛ imaculatam sponsam suam: de qua nunc agit̃: pcioso suo sanguine redemit. Rogant: obsecrant: ꝛ obtestant̃: vt de opportuno concilij gñalis remedio. Sine quo hmõi hereses: scismata: ꝛ pessimi errores extirpari nõ pñt. Deo bene adiuuante: cogitare ꝓuidere: secumqꝫ ad talem locum tali die vna cũ oĩbus epis, Abbatibus: prelatis: ꝛ alijs chr̃i fidelibus eoꝝ iurisdictiõi subiectis. Quoꝝ interest ꝛ ad quos spectat: adesse ꝛ ꝯuenire velint: q oĩno cum ipsis seu cum his qui ꝯuenire curauerint. Conciliũ incohare: ꝛ spũ scõ cooperante ꝓsequi intendunt. Que forma quo ad titulum ꝛ inscriptionem colligi potest ex gestis concilij Constantieñ. sessione. xxij. vbi sunt lr̃e talr congregatoꝝ ad Regem Aragonum ꝛc. Hanc ẽt premonitionẽ: intimationem: ꝛ cõuocationem facere posset Imperator cum aliquibus Regibus ꝛ Principibus fm id qd le. ꝛ no. xvij. di §. hinc etiã: iuncta glo. in ver. pcepisset. Cum igit̃ concilium conuocantes non hñt iurisdictiones vel auctoritatem cõpulsiuaꝫ in cõuocãdos: non debẽt iurisdictionalr citare: sed p vias intimationis: Requisitionis ꝛ Admonitionis ꝓcedere: iuxta no. extra de elec. cum nobis. olim. ꝛ in l. denunciasse. vñ. quid ergo. ff. de adult. ꝛ in l. si fundum. C. de rei vendi. ꝛ in cle. cãm. de elec. Et debent talr conuocantes inserere in eoꝝ Requisitione: Intima

tione:vel ꝓtestatione ꝑdicta causas. Quare concilium necessario conuocãdum sit. Puta q: duo cõtendunt de papatu: z vestis domini inconsutilis scindi z diuidi vr: cũ vli ecclesie perturbatione z periculo. lxxix. di. si duo. z. c. siquis pecunia. vel q: papa est hereticus z non tollerandus. xl. di. si papa. cũ si. ¶ Et debent etiam reddere cãm conuocationis sue: vt diximus: Et qua re ipsi intimant z denunciant alijs concilium cũ ad eos principalr non spectet conuocare concilium: sed ad papam z Cardinales. Allegãdo. s. ꝙ papa z Cardinales: reqsiti z interpellati hoc facere recusant vel negligũt z ꝓcrastinant sine cã aliqua legitima: seu q: papa est terribilis z seuire ac persequi cõsueuit eos qui de concilio verbum facere ꝑsumunt. Et ꝙ ls cause pp quas concilium necessario conuocandum est: sint notorie. Tñ ipsi non fuerunt ausi coram eo hoc reqrere vel ꝓtestari. Sed ꝙ pro vli conseruatiõe fidei catholice z ecclesie sancte dei recedendo ab eo z eius obediẽtia ex dictis causis hoc fecerunt: coram honestis personis ꝓcurãdo ꝙ deduceret ad eius noticiam. Sicut in simili dicimus de eo qui coraz iudice appellare non audet: q: de hoc ꝓtestari satis est in tpe. C. de his qui pp me. vidi. non appel. l. si. Intelligendo tñ ꝙ talis iudex in appellantes seuire consueuerit. vt no. Bar. in l. de pupillo. §. siquis ꝑtori. ff. de ope. no. nunci. Et hoc idem forte dici z allegari possz: vbi papa simulando se velle cõuocare conciliũ: conuocaret prelatos ad locum non tutum: vbi pro libito seuire posset in eos qui conuenirent: et suis nequitijs z peruersis erroribus acqescere nollent: pro quo facit tex. et no. in. c. si. de appel. Que fortius ꝓcedunt: si cause pp quas concilium conuocaret: essent notorie. Puta si papa eẽt notorie hereticus vel scismaticus vel alias inhabilis et incapax: q: sola allegatio sufficeret: extra de cohabi. cle. et mulie. vestra. cum his que no. ibi. et in l. si adulterium cum incestu. §. ides pollioni. ff. ad l. iul. de adult. ¶ Secus si cãe pp quas concilium cõuocaret eẽnt occulte. Q: tunc non solum debẽt allegari: sed intimari et denunciari vt. s. Et copia dicte intimationis et reqsitionis facte Pape et collegio Cardinalium dz his qbus concilium intimat: transmitti. ar. cle. cãm. de elec. et eoꝝ que no. ibi. vel saltem denunciari dz: ꝙ ls si bi pp eius terribilitatem nõ intimauerint: ꝙ tñ de hoc coram honestis personis ꝓtestati sunt. ar. d. c. si. de appel. Et forte bonus eẽt ꝙ de causis pp quas concilium conuocat. Puta de heresi pape: vel de eius incorrigibilibus erroribus. De eius seuitia i eos qui de ꝯcilio loquunt: z de filibus: q̃ trãsferunt in alios ptãtes conuocandi vel itimãdi concilium: haberent alique ꝓbationes vel attestationes proboꝝ viroꝝ, vt alijs cõstare posset de veritate. Et tales intimãtes odio: passiõe: inuidia: vel persecutione aut humana gr̃a non moueri. ar. eoꝝ que not. Bar. in l. non solum. §. morte. vñ. ¶ Tertio ꝑncipalr. in. viij. col. ff. de no. ope. nun. Ubi dicit ꝙ qñ fit ꝓtestatio alicui de eo qḋ ipse de iure facere tenet. Si factum de quo protestat: non posset ita de facili deduci ad noticiam eius: ꝙ tunc dz hoc attestari facere ꝑ tales personas qbus merito credi dz. Alr aũt talis ꝓtestatio: non constitueret eũ: cui protestat vel denunciat: in mora. ¶ Quia tũc demum mora ꝯhit: qñ quis scit vel scire dz zc. vt in l. qḋ te. ff. si cer. peta. vbi tex. h innuit. Si n. ꝓbabilr quis non credit non est ei imputandum: donec certioret. ff. depo si. l. si inficiat. cum si. ¶ Dubium tñ eẽ consueuit. An illi qbus fiunt hmõi intimationes: denunciationes: seu reqsitiones: denunciantibus et intimantibus credere et parere teneant. Et circa hoc assumẽdo que no. Bar. in. d. l. non solum. §. morte. in. viij. col. ff. de no. ope. nun. circa ꝓtestationem incitatoriam. Dũ dicit ꝙ qñ fit ꝓtestatio: vt qs faciat ea ad que ẽ de iure obligatus ex facto suo. Huiusmodi ꝓtestatio, denunciatio: vel requisitio si pendet ex euentu alicuius ꝯdõnis vel alterius facti extrinseci: fieri debet cum expssione z notificatiõe illius facti ad hoc vt ille reddat certus. ¶ Prout dr de venditore alicuius rei: qui ꝓmisit litem suscipere in se: si super ea moueret controuersia: cui cum lis denunciat mota ostendi dz citatio et libellus in forma auctentica: et copia eidem tradi: ad hoc vt cõmittat et ille constituat in mora: ac penam, si qua apposita est: incurrat. ff. de reg. iur. qui in alterius. Ubi est bona gl. in eo qḋ dicit de fideiussore quem constat teneri ex oblĩone sua impleta per factus alterius: facit optime. C. de bo. aucto. iudi. possi. l. si. §. i. ibi. suum debitũ certum faciunt. et fm eundem Bar. vana est glosatoꝝ et alioꝝ hesitatio. Iungd. s. in filibus denunciari debeat scienti: q: in his nõ

sufficit

sufficit sola notificatio ⁊ certioratio: sed re-
quirit ēt incitatio que absq; denunciatiōe
non fit fm ipm: qui refert se ad dicta p eus
in.l.denunciasse.ff.de adul. Et de hoc nō vr
dubitan. Pro quo fm Alexā. ibi. vr casus
in.l.si rem.§.si.ff.de euic.⁊ in.l.qui absentes.
⁊ ibi Bar. Bal. ⁊ Angelus.ff.de pcura. Et
istud est verꝫ fm eum: qcquid dixerit glo.⁊
.d. Joan.de imo.in.l.ij.§.voluntatis.ff.solu.
matri. Per que inferendo ad qōnē pdictā.
ex hac Theorica Bart. ⁊ doct. concluden.
¶ Videt q cum quilibet eps in pmotiōe
⁊ consecratione sua iuret: seqꝫ astringat: de
eundo ad synodum: quotiēscunqꝫ vocatus
fuerit: simplr ⁊ absolute: extra de iureiurā.
Ego.n.⁊ sic facto suo ad hoc teneat de iure.
Adeo q nisi veniret: qn̄ talr regrit, quisqꝫ
concilium legitime conuocaret. Causa ma-
xime rōnabili ⁊ necessaria subsistente. Cre-
derem ipm pculdubio non solum in mora
constitui: sed periurium incidere: ac per cō
ciliū puniri posse, put ī suo loco latius ostē
demus. Et moueor ex gnalitate. tex. in.d.c.
Ego.n.de iureiurā. vbi formalr dr: vocatus
ad synodum veniam, nisi ipeditus fuero
canonica ipeditione: ⁊ non distinguit.tex.
a quo vocet: ⁊ ppea vr q a quocunqꝫ legiti
me vocet virtute dicti iuramenti teneat.
Presertim qꝛ ista talis vocatio ⁊ itimatio
nō pōt dici vana aut priuata cui fides adhi
beri non debeat: maxime si sit vallata dcis
remediis ⁊ approbationibus ⁊ emanat a
a grauibus ⁊ pstātibus viris. Videt.n.qdā
quasi monitio: Intimatio: ⁊ citatio iudicia
lis in defectum iudicis ordinarij, que quo
ad effectum: eundem vigorem hre dr quem
habuisset citatio ipsa iurisdictionalis: stan
tibus pmissis: sicut in fili dicimus de appel
latione interposita coram honestis psonis
per tex.⁊ no.in.d.c.si.de appel. ¶ Nec isto
quidem casu necessaria vr eē pbatio cause:
sed sufficit q causa vera: legitima: ⁊ visimi-
lis alleget: vt dr in.d.c.si.⁊ in.l.ď pupillo.§.
siquis ipsi pretori.ff.de ope. no.nun. Unde
ex quo istud in defectum iudicis fieri pstat
ex quo allegat cā legitima rōnabilis ⁊ va
aut saltem visimilis. Ex quo agit de oblo-
ne illius cui intimat facto suo, si eps vel pre
latus non moueret ad credēdum intimāti-
bus ⁊ vocantibus ad synodum: vel saltē ad
indagādam veritatē pmissoꝝ. Nescio qūo
euitare posset periurium: cum hec scire de-
buerit: seu saltem indagando potuerit: que
paria sunt: vt no.gl. ⁊ doc.i.l.qď te.ff.si cer-
peta. ¶ Posset etiā forte attētari: q si Pa-
triarche: Primates, ⁊ Archiepi. Modo p-
misso inuitati ⁊ regsiti forent: q oēs suos
epos suffraganeos: Abbates, ⁊ Prelatos.
Ac alios principes: clericos ⁊ laycos in eo-
rum puincijs existētes. Et qui ad conciliū
conuenire tenerent ⁊ interesse deberent: ci-
tare ⁊ puocare deberēt pro tali die ad tales
locū ⁊c. q si ipsi patriarche primates ⁊ Ar
chiepi hoc non facerent: vel per citationes
seu monitiōes particulares: vel per edicta
aut pclamata pstituerent in mora iux.not.
in.c.cum i tua. qui.matri.accu.pos.⁊ in.l.si
eo tpe.C.de remis.pigno.⁊ clare pdicta pba
ri vident in.c.pp ecclasticas.xviij.di. Ibi.
Admoneant aūt cōprouinciales epos, hij
qui i amplioribus ciuitatibus.i. Metropo
litanis degūt.⁊.c.seq. ¶ Et pro pfirmatiōe
⁊ approbatione oium induci pnt que le.⁊
no.in.c.i.de maiori.⁊ obe. Ubi cōiter dr: q
Mortuo vel alr impedito preposito Deca-
no: vel Abbate: aut alio quocunqꝫ noie cen
seat. Ad quē de iure vel de cōsuetudine spe
ctabat puocare capl'z eccle. Ille qui est ma-
ioris dignitatis in dicta eccla: vel qui est
maior ordine aut receptōe vocare ds capl'z.
Aliiqꝫ oēs debent ei intendere: facit.ff.de si.
instru.l.vlti.C.de offi.pfec.pto.l.i.⁊.ij.C.de of
fi.magri.l.nemo.ff.ď albo scribēdo.l.i.xciij.
di.a subdiacono.⁊.xvij.di.c.si. Qui tex.op-
time facit. Dum dicit q epi fm ordinatio-
num suaꝝ tps siue in consedendo in conci-
lio: siue ad subscribendum vel in qualibet
alia re sua attēdere loca decernit. Pro qui-
bus ēt est opi. Inno.⁊ alioꝝ. in.c.ij.de no.
ope.nunci. ¶ Dicit tn̄ Abb. Panor. in.d.
c.i.de maio.⁊ obe. q lꝫ alij de vniuersitate
tunc ad talem pgregationem venire teneā
tur: fm Inno.vbi.s.q tn̄ ille puocans non
exercebit iurisdictionem in alios: nisi hoc
habeat psuetudo: vnde punire non poterit
nō venietes: neqꝫ facere poterit pctus: neqꝫ
agere noie eccle. Quia per istam prioritatē
non est platus eccle: sed hꝫ istam maiorita
tem in preeminentijs ⁊ in istis maioritati
bus. Habebit tn̄ vocatio per istū facta hūc
effectum: qꝛ ptās ⁊ vniuersitatis residebit
penes venientes: ⁊ sic facit absentes ptuma
ces. Que procedūt fm eum nisi in collegio
sit alius: ad quem de iure vel consuetudine
spectat conuocatio. Que benefaciunt ad ea
que.s.dixi.circa hunc quartum articulum.

Et ꝑpterea subdit idem Abb.panor. ꝙ hec
dicta. Inno.bene notāda sunt,q2 vbi opus
est congregare collegium:poterit ordinari-
us vel delegatus in cā compellere istum ad
quem spectat congregatio collegij: vt illud
congreget. Pro quo est glo.no.in.c.si caplo.
de conces. pben.lib.vj.in ver.factā. ¶ Per
que dicta ego inferebam in casu nr̄o: ꝙ qn̄
concilium congregandum foret per inferio
res:ꝙ forte Patriarche:Primates:Archie
piscopi:ꝛ hmōi maiores prelati,vel eoꝝ ali
qui:saltem dignitate ꝑcellētes:vt sunt qua-
tuor Patriarche principales. De qbus i.c.
antiqua.de priuile.xxij.di.c.si.c.sacrosancta.
c.constantinopolitana.et.c.renouantes.De
quoꝝ auctoritate. Nos q̄z late scripsimus
in libello nr̄o:de ꝑstātia Patriarchali: quē
pauloante edidimus.Possent ꝛ deberent:
precedere alios prelatos in hmōi conuoca-
tionibus concilij quodam iure deuolutio-
nis cum post Papam primus locum in ec-
clesia dei teneant:per iura ꝑdicta:et sic Pa
pa recusante vel negligente ad eos tanquā
ad digniores et maiores hmōi potestas for
te deuolui dēret ꝑ iura et doctrinas Inn.
ꝛ alioꝝ de qbus.s̄.Et hec qdē q̄ad ipsius cō
cilij gn̄alē cōuocationem dcā sufficiant ꝛc.
¶ Alr̄ aūt ꝑcedēdum: et alia forma seruā
da est:vbi concilium rite cōgregatū: vel ex
officio:vel ad alterius instantiā:citare vel-
let aliquos vt venirent rn̄suri de heresi:vel
alijs criminibus: vel grauioribus causis:
que in concilio expediri consueuerunt. Tūc
enim qn̄ concilium esset iam congregatus
Papa absente vel deficiente: et ipse Papa
vel alij citandi forent: seruari posset forma:
quā seruauit conciliū Constātiēse in sessio-
ne.xxiiij.citando Petrum de Luna:Bn̄di
ctum in sua obediētia nuncupatum hmōi
sub tenore.vz. sacrosancta gn̄alis synodus
Constantien̄.in spū scō legitime congrega-
ta vniuersis et singulis ꝛc.De qbus ēt for-
mis verbum fecimus.s̄.in ti. Qui et q̄t pre
lati reqrant̄ ad legitimum concilium cōsti
tuen̄.vsi.si vo.terminus nullus etc. qd̄ si in
concilio papa adesset:et aliquis citaret̄ vel
vocaret̄:deberet ei ꝑfigi dilatio competens
ad comparen̄.Et tunc seruanda erit forma
tradita.v.q.ij.c.i.vbi formalr̄ dicit̄ vocatio
ad synodum iux̄. decreta patrum canonica
eius qui impetit̄ rōnabilibus scriptis per
spacium fieri dz congruum atq3 canonicū:
q2 nisi canonice vocatus fuerit,suo tpe et ca

nonica ordinatione:s3 venerit ad conuētus
quacunq3 necessitate: nisi sponte voluerit:
nullatenus rn̄debit suis insidiatoribus.De
quo etiam hr̄ in glo.ibi et in.c.seq. Et talis
quidem citatio iurisdictionalis fieri dz no
mine pape:de approbatione et consensu cō
cilij :si papa ꝑsonalr̄ concilio ꝑsideret:alis āt
Papa absente fieri dz sub noīe concilij, vt
colligit̄ ex gestis Constantien̄. concilij.sex-
ta sessione: vbi est citatio hmōi sub tenore
cōcepta. ¶ Sacrosancta synodus gn̄ale cō-
cilium Constantien̄.faciēs. In spū scō fide-
liter congregata vlem ecclīam militantem
repn̄tans Hieronymum de Praga: qui se
magrm in artibus plimoꝝ studioꝝ fore scri
bit ꝛ ꝑtendit:que recta sunt ad sobrietatem
ꝛ non amplius sapere q̄z op3. Scriptū qd-
dam tanq̄z ex tui persona affixum in porta
ecclie ciuitatis Constantien̄.alias die dn̄i-
ca qua cantabat̄ in ecclīa dei : quasi mō ge-
niti ad nr̄am noticiam noueris ꝑuenisse.
In quo tuis obtrectationibus crimina er
roris ꝛ heresis tibi obijcientibus te asseris
publice rn̄suꝝ.De qbus apd̄ nos multiplr̄
infamatus existis:ꝛ presertim de doctrina
Jo.Wicleff. Nec non alijs doctrinis fidei
catholice obuiantibus,dūmodo ad venien
dum tibi saluus conductus ꝑbeat̄.Et q2 no
stra principalius īterest capere vulpeculas
vineam dn̄i sabaoth conantes demoliri:ic
circo personam tuam tāq̄z de multoꝝ erro
rum doctrina temeraria assertiōe suspectā,
ꝛ multiplr̄ diffamatā euocamus ꝛ citamus
pn̄tium sub tenore:quatenus.i.terminū.xv.
dieꝝ a dat̄ pn̄tium computandoꝝ. Quoꝝ
.xv.dieꝝ:quinq3 ꝑ p:quinq3 pro scdo:ꝛ re-
liquos quinq3 dies pro tertio ꝛ pemptorio
termino ac monitione canonica tibi ꝑfigi-
mus ꝛ assignamus:in publica sessione hu-
ius sacri concilij:si ipso die sessio fuerit cele
brata:alias prima die sequenti qua sessionē
esse ꝯtigerit compeas sm̄ tenorem dicti tui
scripti rn̄surus ad ea que tibi aliqs vel ali-
qui in cā fidei voluerint obijcere. Receptu-
rus ꝛ facturus in oibus iusticie cōplemen-
tum:ad qd̄ a violentia (iustitia semper sal-
ua) cēm saluum ꝯductum nr̄m:q̄ztum i no
bis est:ꝛ fides exigit orthodoxa tenore pn̄ti
um offerimus:ꝛ ēt plenius assignamus cer
tificantes te ꝙ siue in dicto termino cōpa-
reas:siue non:cōtra te nihilominus:per ip3
sacrum concilium:vel eius cōmissarius seu
cōmissarios: lapso termīo supradicto: pro-
cedetur

cedetur. Tua contumacia in aliquo nō obstante. Dat. Constantie in sessione concilij generalis. die. xvij. Mensis Aprilis. Sub sigillis Presidentium quatuor nationū ⁊c. Si vero Papa vel Antipapa citandus foret: put ꝯtigit pape Jo. xxiij. Qui posteaq̄ȝ concilium cōgregasset ex eo aufugit: habes formam in gestis p̄dicti concilij Constantieñ. Que incipit. Sacrosancta Constantieñ sis synodus gñale concilium faciens: ⁊ ecclesiam catholicam repñtans: in spū scō legitime ꝯgregata vniuersis xp̄i fidelibus vnionem ⁊ pacem ecclesie: ac gaudium sempiternum. Pridie post clandestinū recessus dñi Jo. Pape. xxiij. ab hac ciuitate Cōstantieñ. ⁊ hoc sacro concilio vnionis ⁊ pacis ecclie turbatiuum ⁊ impeditiuum: ipsamq̄ȝ ecclesiam scandaliçantem ⁊c. Habes etiam i gestis eiusdem concilij Constantieñ. aliam citationē ꝯ Benedictum. xiij. Sic in sua obedientia nuncupatum: qui in sessione. xxij. eiusdem concilij citatus fuit. Et demū papatu priuatus per sententiam: qui antea petrus Luna nuncupabat̄: quas citatiões ibidem videre poteris. Sed de hoc satis.

¶ Quot citationes requirantur.

Queri deinde solet: Quot citationes requirāt̄: cum quis ad concilium vocat̄. Et breuiter concludi solet: ꝙ vnica tm̄ citatio: requisitio vel intimatio necessaria sit iuxta glo. not. in. c. ep̄s metropolitanus. xviij. di. in ver. Regia. per tex. iiij. q. v. c. quisq̄ȝ. Et gñalr̄ ꝯtra. qḋ dixit Jo. an. per illam glo. ⁊ Abb. pan. post eum. in. c. Ego. n. de iureiur. vbi idem Jo. an. in ver. vocatus dicit. ꝙ sufficit vnica vocatio: nec requirit̄ trina: alle. illam gl. quas cōiter oẽs sequunt̄: eamq̄ȝ dicit eē notabilem. Et dixit Archi. in. c. plebs. lxiij. di. ꝙ in citationibus que fiunt ꝓ electionibus ⁊ hmōi negocijs non sunt necessarie tres citationes nec terminus pemptorius: sed statim ꝙ sunt citati ⁊ lapsum est tp̄s: p̄ntes: ⁊ qui conuenerunt ad terminū ꝓcedere p̄nt: extra de ele. qḋ sicut §. finaliť: ar. extra de postula. p̄la. bone. il. ij. ¶ Curiales tm̄ facient p̄ntes s̄m Hostieñ. si vsq̄ȝ in mane diei sequentis expectabunt: nisi forte expiraret eorum potestas eligendi: extra de offi. deleg. consuluit. Ratio vō dicte conclusionis dici pōt: ex eo qḋ scribit Panor. p̄ p̄missa i. d. c. Ego. n. in. iij. col. in versi. nota scdō. Quia regulr̄ in actibus extraiudicialibus sufficit vnica reqsitio: vt est gl. i. d. c. si ep̄s. ⁊ i cle. i. de hereti. in ver. requisierit. Et de hmōi requisitionibus ⁊ ꝓtestationibus extraiudicialibus est gl. ⁊ ibi no. in. c. cupientes §. qḋ si per viginti. in ver. ꝓposita. de elec. in. vj. ⁊ hr̄ per Bart. ⁊ latissi. per Alexan. in. l. nō solum §. morte. ff. de no. ope. nun. Facta igiť hmōi ꝓtestatione, intimatione ⁊ requisitione: nisi talr̄ citati vel reqsiti cōpareant: constituunt̄ in mora: ar. in. l. titia. la. ij §. vsuras. ff. de leg. ij. ¶ Ubi est tex. s̄m Bar. ꝙ finita cā priuilegij finitum censetur priuilegium. Et ꝙ ad moram ꝯhēdam sufficit vnica interpellatio. Dicunt tm̄ qdam vt Rosellus: in Monarchia sua: ꝙ si concilium ꝓcedere vellet vltra imponendo penam non venientibus, ꝙ tunc necessaria foret trina monitio: vt in. c. i. de pace iuramento firmanda in fi. ⁊ not. in. c. i. de supplen. neg. p̄la. ⁊ in. l. emilius. ff. de mino. per qḋ limitat̄ dcā gl. ⁊ qḋ no. s̄. ¶ Addit Joā. an. post Uincen. ⁊ Abb. panor. post eū in. d. c. Ego. n. in ver. vocatus. per illū tex. ꝙ si ep̄s videt oẽs alios ep̄os ire ad synodum: si ipse non eēt citatus non teneret̄ ire: nec constitueret̄ in mora: ꝓpter verbum vocatus de quo in text. ibi. Intellige tm̄ nisi in gñe cum oībus alijs ep̄is per gñales lr̄as vel per edictum gñale citatus fuisset: qḋ idem eēt ꝓut s̄. diximus. ¶ Plus dicit Rosellus vbi s̄. ꝙ lȝ statutū eēt ꝙ de decēnio in decēnium conciliū congregari deberet: prout statutum fuit in concilio Constantieñ. Ep̄i nihilominus aduenienté termino dicti decennij non constituerentur in mora: lȝ ad concilium se nō cōgregarent: nisi citarentur ꝓp illud verbum vocatus. Nec obstat qḋ le. ⁊ no. in. l. magnā. C. de ꝯhē. ⁊ cōmit. stip. ⁊ extra de loca. ⁊ cōduc. potuit. vbi notari cōsueuit: ꝙ dies termini interpellat ꝓ hoīe. Quia nisi in decreto vel statuto illo: aliquid vltra ꝓcedendo apponeretur. Puta ꝙ absq̄ȝ vlteriori citatione vel monitione ad talem diem ⁊ locū quolibet decēnio cōuenirent alias ꝙ ꝯ eos procederetur ad declarationem periurij ⁊ penaꝝ appositaꝝ ⁊c. Istud non noceret ꝓp illum tex. in ver. vocatus. ar. eoꝝ. que le. ⁊ no. in. d. c. potuit. ⁊ in. l. fi. C. de iure emphi. ⁊ xij. q. ij. indigne. ibi. vindictam admonitio precedet: pro quibus faciunt ⁊ adaptari p̄nt

que dicta fuere .s. in membro p̄cedēti de forma vocationis. Ubi apparet ita intellectus ꝛ admissum fuisse cōsuetudine ꝛ vsu. vt .s. oīno vocent̄ epi ꝛ p̄lati ad concilium: vt ꝑꝫ in exemplo ꝛ forma dictaꝝ citationum. Et faciunt ēt que dicta fuere in ti. qui sint illi q ad ꝯcilium spālr̄ aut ḡnalr̄ vocādi sunt ꝛc.

℄ Qui ad ꝯciliū ḡnalr̄ citati ꝛ ire teneāt̄.

PEr hec: ꝛ ea que dicta fuere in .d. ti. Qui ad ꝯcilium vocandi sint: ꝑꝫ qd dicendus sit: cum explicite querit̄. Qui ꝛ qualr̄ ad concilium ḡnalr̄ citati: moniti: vel requisiti ire teneant̄: q2 in ḡne dici pōt: ꝙ Cardinales: Patriarche: Primates: Archiepi: Epi: magni Abbates: ꝛ Prelati habentes ep̄alem iurisdictionem mō p̄misso vocati ire personalr̄ tenent̄, nisi canonica ꝑpeditione detenti essent. Puta aliquo morbo graui ꝛ sontico: aut alio ineuitabili impedimēto: alias piurium inciderēt pp. tex. in .d. c. Ego. n. ꝛ hoc siue ḡnalr̄ ꝛ in ḡne vocati fuerint. Puta dicēdo: vos oēs ꝛ singulos Patriarchas, Cardinales: Primates: Archiepos: Episcopos: Abbates, ꝛ Prelatos quoscunqꝫ ꝛc. Citamus: Requirimus: ꝛ Monemus ꝛc. Siue ꝛ fortius vbi spāliter ꝛ in specie vocarent̄ dicendo. Uos .d. Patriarcham: Cardinalē: Ep̄m: Abbatem: vel Prelatum talem citamus ꝛc. Facit etiā extra de elec. siquis iusto. ꝛ que no. in .c. q2 pp eo. ti. ꝛ .v. q. iij. siquis egrotans. Ubi tex. formaliter dicit: siquis egrotās fuerit ep̄s, aut aliqua eum grauis necessitas detinuerit, ꝓ se Legatum ad synodum mittat ꝛc. Possꝫ tñ forte dici distinguendo ſm Theoricam que colligit̄ ex dictis Inno. in .c. dilecti. de exceptio. ꝙ aut papa eius legatus: vel alius legitime conuocans concilium in citatione sua generali dixit: ꝙ oēs Cardinales: Patriarchas: Archiepos: Ep̄os: Abbates: ꝛ alios quoscunqꝫ Reges: Principes: ꝛ Xp̄ianos: quoꝝ intererat. Ad concilium venire volentes citabat ꝛc. Et tunc nullius contumacia puniri posset: pro quo est tex. ꝛ q̄ no. in .c. cū in tua. de his qui. matri. accusa. pos. Isti tñ ꝯstituerent in mora: nisi in termino cōparerent: ꝛ maxime epi ꝛ prelati: pp iuramentum qḋ p̄stiterunt. Qḋ qdem ꝯ eos nisi absoluerent: semper quocunqꝫ aut qualitercunqꝫ vocent̄: instare vr̄. Qḋ fortius ꝛ clarius ꝓcederet si in citatione dom̄ fuissꝫ: ꝓut semp dici ꝯsueuit: ꝙ citabat oēs venire debentes: aut in citatorio vel monitorio adiecta fuit pena, ꝛ exp̄sse fuerunt p̄sone saltem in cōfuso implicite ꝛ in ḡne. Puta oēs ꝛ singuli patriarche: Cardinales: primates: Archiepi, Epi: Abbates ꝛc. Et tunc nō cōuenientes, legitimo impedimento cessante: contumaces efficiunt̄: in mora ꝯstituunt̄, ꝛ puniri poterunt: ꝓut .s. in loco suo dicetur: ꝛ hr̄. xviij. di. non ops. in .c. peruenit. in .c. siquis ep̄oꝝ. ꝛ i. c. siqs metropolitanus. ꝛ alibi sepe. Non tñ excusarentur ex quolibet leui impedimēto: ꝓut no. in .d. c. placuit. ꝛ in .c. siquis metropolitanus. Ubi nō excusantur nisi pro graui īfirmitate: vel ꝓ p̄ceptione Regia, faciunt no. in .l. quesitum. ff. de re. iudi. ℄ Que aūt sint legitime cāe ad excusañ. vltra illas quas no. glo. in .d. c. placuit. xviij. dist. ꝛ in .c. siquis iusto. de elec. lib. vj. Quis tñ glo. in .d. c. siquis iusto in ver. iusto. dicat istud relinqueñ. eē arbitrio iudicis. Nec ſm eas numerari p̄nt exempla: tñ plā hñr: ꝛ quasi oīa numerantur in .l. ij. ff. si quis cau. in .c. hij. de qbus. de con. di. iiij. ꝛ in .c. discipulos. de con. di. v. ℄ Nec minus q̄ p̄lati. tenentur oēs Reges Principes: ꝛ alij quicunqꝫ christicole cuiuscunqꝫ status: gradus: ordinis: vel ꝯdōnis existant, si vocentur a concilio tam in cā fidei q̄ in alijs quibuscunqꝫ causis ad concilium spectantibus: etiam ꝯ eos tractandis: vel si vocarentur ex eo ꝙ docti ꝛ sublimis scīe viri eēnt: vt eoꝝ consilia haberentur p̄sonaliter ꝛ nō per interpositas p̄sonas: saluo legitimo impedimento: ad concilium ꝓficisci tenentur: vt ꝓbatur. xviij. di. c. fi. ꝛ de iura. calū. c. pe. ꝛ de dila. c. vlti. et vtrobiqꝫ per scribentes, facit in ar. tex. in .l. inter artifices. ff. de solu. Et quoad ſm optime facit tex. in .c. vt commissi de hereti. lib. vj. cum his que ibi not. per scribentes. Qḋ si predicti cōparere recusarent vel negligerent: ꝯ eos per censuras et penas procedi posset. Quatenus tñ vocati essent vel in ḡne vel in specie: q2 aliter puniri non possent: vt .s. dixi: q̄ntūcunqꝫ conciliū ꝯgregaretur: per tex. et no. in .d. c. ego. n. ℄ Sufficit tñ vt dixi ḡnalis vocatio. Puta citando oēs Patriarchas: Archiepos: Ep̄os: Abbates: Clericos ꝛc. ℄ Quando aūt conuenire haberent ad dcām citationē vniuersitates: capl̄a eccliaꝝ cathedralium et hmōi eccliaꝝ Rectores ꝛc. Non oēs canonici: et alij

ci:et alij de vniuersitate deberent cõuenire. Sed sufficeret mittere eoꝝ nuncios et procuratores: qꝛ alias istud esset spoliare eccľias seruitoribus et debitis eaꝝ obsequijs: pro quo facit tex.i.c.si.de his q̄ fi.a pla.et no.i.c: si.xviij.di.Et q̄ ad reges principes vel prelatos alios facit tex.in.c.ad aplice.de re.iudi. lib.vj.Si tñ ex aliqua causa spẽaliter vocarẽtur oẽs tũc ꝑsõnaliter tenerẽtur: nõ hito respectu ꝑdcõ pp maius bonũ,seu pp iustitiã exequẽdã vel cãs aliquã criãlẽ: vel pp doctrine excellentiam: qꝛ eoꝝ forte cõsilijs opus eẽt vt no.in.c.si.de dila.et i.c.vt cõmissi. de hereti.lib.vj. Alias aũt non cõpellerentur venire: etiam si a papa vocarẽtur pp eoꝝ cãs que in concilio agerentur: sed satis esset ꝙ procuratores mitterent: extra de ꝓcura.querelam.no.in.d.c.si.de dila.in.c.pe.de iura.calum.et in.l.i.§.vsus.ff.de procura. cum si.

Qui Procuratores vel locatenentes ad concilium mittere possint.

Eam aũt queritur: Qui ad cõcilium vocati Procuratores vel locatenentes eoꝝ noibus et vice mittere possint. Generaliter dici põt ꝙ oẽs: qui ad concilium ꝑsõnaliter tenentur ꝑsonaliter si pñt: et canonica cessante ĩpeditione: interẽe debent. Alias aũt stante legitimo impedimento: eoꝝ solẽnes nuncios et procuratores ꝓ se mittere possunt et tenentur: ꝓbatur in alle.c.ad aplice.de re.iudi.in vj.et in iuribus ṡ.ꝓxime alleg. Qđ tamen sane intelligitur: quãdo ita expsẽ citantur: vt.s.per se vel ꝑ procuratorẽ aut eoꝝ nũciũ cõpareant: vt no.in.d.c.ad aplice. Alias autem si cã eẽt grauis que forte ꝯ citatos in cõcilio tractanda foret, et ĩpedimentũ subeẽt: non tenerentur procuratorem constituere: iux.no in.d.c.querelam.de procura.et in.c. si.de dila.et ita intelligitur. tex.in.c. si egrotans.v.q.iij.et.xviij.di.eps. Haec tamen ꝓcedunt quo ad procuratores constituẽdos ꝓ causis: vel quo ad eos qui concilio ꝓ alijs ĩteresse debent. Sed quo ad procuratores qui statuta cõcilij approbare: suscipere: et ad ecclesiam Metropolitani vel epi sui deferre hñt. Nullo casu excusantur ꝑlati: nulloqꝫ ĩpedimento liberãtur quominus illum constituere et mittere teneãtur. Nisi forte de facto impedirentur cum violentia: et ita itelligitur tex.in.d.c.eps.xviij.di.Et rõ quare talem Procuratorem oĩno ꝯstituere ꝛ mittere teneant̃ epi ꝛ alij eccľiaꝝ ꝑlati eẽ potest: qꝛ tenent̃ statuta ꝛ gesta cõcilij scire. Illaqꝫ subditis ꝛ populo suo ĩtimare.d.c.si.xviij.di.Et de hoc etiam dicetur infra.

Qui quales: ꝛ quot nuncij: vel procuratores mitti possint ad concilium.

Ed qui: aut q̄les: ꝛ quot nũcij vel Procuratores mitti possint seu debeant casu quo mittendi sint. Et quo ad Papam: primo dicendũ est: ꝙ qñ ipse non vult seu nõ pt ꝯcilio ꝑsidere ꝛ ĩteresse: prout alias interẽe consueuit.xvij.di.c.concilia.in prin.ibi.Quia pñtiam pape non habuit.xcviij.di.nullus. ij.q.vij.cum pastoris.in ꝑscriptionibus: ꝛ ꝓbat.xvij.di.quasi per to.ꝛ extra de ele.significasti.ꝛ alibi. Tũc papa tenet̃ mittere vnũ: duos: aut plures Cardinales aut ꝑlatos ꝑstantes: circunspectos ꝛ eruditos: qui eius loco concilio intersint ꝛ ꝑsideant. Pro quo est gl.no.xvij.di.in sum.que dicit ꝙ vlẽ cõcilium est illud qđ papa vel eius Legatus constituit cũ oĩbus epis. Qđ ẽt probat tex. in.c.regula.ea.di.ibi qm̃ nec ab orthodoxis epis hoc concilium actum est. Nec Ro.ecclesie Legatus ĩterfuit. ꝛ tex.iij.di.§.porro.et lxiij.di.hadrianus. Qui legati aliqñ appellant̃ missi: vt in.d.c. hadrianus. Aliqñ Locatenentes: vt in.c.conuenientibus.vij. q.i.vbi est bona glo. Qñqꝫ vicarij.xciij.di. diaconi.ita in suprascrip. Nõnunq̄ꝫ apocrisarij.vij.q.i.hoc nequaq̄ꝫ in suprascri. Apocrisarij aũt teste Tortelio dñr rñsales a fonte greco.a verbo. ἀποκρίνομαι, qđ est rñdeo vel sepoꝛ. Possunt tñ ꝛ epi ꝛ alij maiores prelati: imo ẽt Abbates esse legati: Locũtenentes vel ꝑsidentes pape in concilio. Qđ probari vr̃ in.d.c.conueniẽtibus. vbi hr̃ ꝙ Petrus Archieps: Petrus ꝑsbr ꝛ qdã Abbas Monasterij scẽ Sabine locumtenentes fuerunt Hadriani pape: in ꝯcilio apud Niceam habito: ꝛ in.c.hoc nequaq̄ꝫ. vij.q.i.in ꝑscrip.vbi dr̃ ꝙ in concilio Cõstantinopolitano: noĩe Ioãnis pape.viij. ꝑsidebãt Eugenius eps hostien. Petrus ꝑsbr Cardinalis ꝛ paulus Eps Anchonitanus. Non hr̃ aũt certa regula: quot ĩteresse possint nomine summi pontificis: cum aliqñ vnum:

aliq̃ duos:aliq̃ tres:ꝛ aliq̃ quatuoꝛ ipsi
us noĩe interfuisse concilio legamus: vt est
tex.xvi.di.c.prima annotatio.versi. quarta
Sardicen̄.vbi hr̃ ꝙ Osius Corduben̄. Vi
centius Capuanus: Januarius Beneuētā
nus:ꝛ Calepodius Neapolitanus pro Ro.
pontifice concilio p̄sidebant. Nec plures in
terfuisse concilio pro eo legisse me memini.
¶ Quo aũt ad patriarchas: Archiepisco
pos:Ep̃os:ꝛ inferiores p̄latos distingui p̃t:
ꝙ aut ꝓcuratores ꝛ Nuncij eoꝝ mittunt
ad recipien̄.gesta ipsius concilij: vel ad alle
gandas cãs absentie ipsoꝝ citatoꝝ. Primo
casu tales ꝓcuratores vel Nuncij debēt eẽ
vniti: et debēt eẽ patriarche:Ep̃i: vel p̄lati
ↄcilio icorꝑati:ꝛ q̄ hẽant ptãtẽ vocis dãde
in ↄcilio:sicut in sili dicimus de canonicis
alĩs vocẽ hñtibus.extra.de ele.q2 pp̃ §.illud.
ꝛ in.c.siquis.eo.ti.li.vj.vbi per Jo.an.in.c.
statutum.de rescrip.§.in nullo. eo.li.ꝛ in.c.
scriptum.de elec.vbi per Jo.an.Debent.n.
qui ad vocem dandam alterius loco subro
gant:eiusdem ordinis: qualitatis ꝛ capaci
tatis eẽ.ar.eoꝝ que no.extra de consue.quã
to.de conse.ecclesie. vel alta.aqua. ꝛ in.d.c.
scriptum.ꝛ in regula q̃ alicui.de regu.iur.
in.vj. Quis ꝯ hanc ↄclõnẽ fortiter stringat
rõ. Qz interdictum de ꝓcuratoribus cõsti
tuendis est ꝓhibitorium.l.minus §.i.ff.de
ꝓcura.ꝛ.c.i.eod.ti.lib.vj.Ergo vr̃ ꝙ qlibet
non ꝓhibitus possit eẽ ꝓcurator ad dãdas
hanc vocem, Et fortius q2 vr̃ ꝙ istud nõ cõ
petat rõne ordinis:sed rõne iurisdictionis.
Prout colligit̃ ex hijs que.s̃.diximus in ar
ticulo qui ad concilium vocãdi sint: vbi di
cebamus ꝙ electi nondum consecrati rõne
iurisdictionis vocari ꝛ concilio interẽe de
bent:vt cõstat ex hijs que hñr. in.d.c.trans
missa.ꝛ in.c.suffraganeis.de elec.ꝛ in cle.i.
de for.compe.ꝛ vtrobiqz per scribentes:q
ita intelligunt glo.in cle.i.de religio.domi.
ꝛ ita sentire vr̃ Abb.panor.in disputa. illa
sua:que incipit.Ep̃s ꝛ qdam rector.in solu.
iij.dubij.in.iiij.col. Ista aũt iurisdictiõalia
cõmitti p̃nt cuilibet sacerdoti vel ẽt clerico
simplici:aut layco vt in.d.c.i.de ꝓcura.vbi
per doc.ꝛ in.c.accedens.de preben. cum si.
Per que videret̃ ↄriũ de iure posse sustine
ri:ꝛ tanto qdem magis:q2 nullibi iure cau
tum reperit̃ ꝙ tales ꝓcuratores debeãt eẽ
ep̃i ꝛc. Hanc qõnẽ posuit Rosellus i Mo
narchia ꝛ eã soluendo distinguit: ꝓut.s̃.Et
quo ad vtrunqz membrũ distinctionis asse
rit sibi videri dicendum eẽ:ꝙ aut querit̃
virum de ordinaria ptãte possit institui ꝓ
curator clicus aut laycus inferior ab episco
po.qui intersit in concilio pro ipso ep̃o con
stituente ad iudican̄.ꝛ statuen̄.noĩe ipsius.
Et tunc dicit ꝙ non põt alium inferiorem
constituere: q2 lz hec sint iurisdictionis:tñ
non exercent nisi adminiculo ordinis ep̃a
lis:cum istud ius statuendi vel iudicandi
in concilio competat solus ordini ep̃ali. Et
q̃uis ista sint iurisdictonalia (vt inqt ipse)
nõ tñ p̃nt inferiori ab ep̃o demãdari.xxiij.
di.illd̃.iij.q.vj.c.hoc qppe.ꝛ.q.viij.c.siquis.
cum duobus caplĩs seq. Itẽ nec layco lz ver
berare clicus ẽt ex cã discipline.lxxxvj.di.c.
non liceat.in gl.i.no.xlv.di.in sum. Hec igi
tur et hmõi similia:q̃uis iurisdictõis sint
tamen expediri non possunt sine admini
culo ordinis:ꝛ ideo alijs q̃ꝫ ordinem habẽ
tibus cõmitti vel demandari nõ possunt.
¶ Sicut ea que sunt ordinis ep̃alis nõ pos
sunt inferiori ꝛ non habenti eundem ordi
nem demandari ꝓut no. dixit glo.xcv. di.
peruenit circa fi. Sed nõ plz q̃ ipse firma
re vr̃.q.s.hec potestas depẽdeat ab ordine.
q2 potius dependere vr̃ a iurisdictiõe. Qd̃
maxime ꝓbat̃ q2 electi nondum consecrati
ep̃i:ꝛ Abbates iurisdictionẽ ep̃alẽ habẽtes
admittuntur ad vocem decisiuam: ꝛ citan
tur vt.s̃.tetigimus.in ti.qui sp̃alr̃ aut gñalr̃
vocandi sint.vñ. et fortius de electis, q2 vt
dixi in hoc attenditur iurisdictio episcopa
lis.c.trãsmissa.et.c.suffraganei.extra de ele.
vbi per Abb.panor.glo. in cle.i.de fo.cõpe.
et glo.in cle.i.de religio.domi. que ita intel
liguntur. Fatetur tamen Rosellus: ꝙ si cõ
cilium vellet:ẽt laycum ꝓcuratores admit
tere ꝙ posset. Cum habeat liberam faculta
tem statuendi. Nam quẽadmodum papa
põt layco concedere ptãtem tractandi que
cunqz sp̃ũalia.lxiij.di.hadrianus.ꝛ.c.in sy
nodo. Ita ẽt potest concilium:q2 si papa so
lus hoc potest,fortius ipse cum toto cõcilio
et idem si papa concilio non presideret: sed
alter pro eo:cum oĩno papa tunc ibi esse cẽ
seatur:q2 qui per alium facit ꝛc. Nec minus
poterit concilium quando papa ibi nullo
modo eẽt,puta q2 mortuus vel alr̃ absens
eẽt:eo q2 congregationi concilij consentire
noluisset:q2 ẽt tunc oĩs ptãs papalis est pe
nes vl̃em ecclĩam. Qd̃ tamẽ dicto casu in
telligen̄.foret. vbi oẽs de cõcilio consentirẽt
alias aũt secus:per ea que no. Joã.an.in.c.
scriptum.

ſcriptum.de elec. ¶ Aut ſcdo ꝛ tertio que-
ritur vtrum laycus vel alius non eps poſ
ſit conſtitui ꝓcurator ab epo ad recipiẽdus
ſtatuta concilij:vel ad ꝓprias cãs epi tractã-
das agendo ꝛ rñdendo. Etiam ꝙ talis eẽt
cã. Cuius ipſe ꝯſtitutus ꝓcurator non eſſet
per ſeipm capax. Et tũc dicendũ eſt: ꝙ hoc
non obſtante ꝓcurator eſſe poterit pro epo.
d.c.i.de ꝓcu.in.vj.no.per Jo.an. in.d.regu
la. Qd alicui in mercurialibus. Et hoc qñ
negocia que ei cõmittunt nõ ſunt alr nego-
cia ſpũalia:q2 ſi iudicialr agit hoc per ipm
exerceri poterit cum in iudicijs nihil ſpũa-
liter agat,ſecus ſi extraiudicialr ageret vt
eſſet eligere ꝛ cetera hmõi ſpũalia exercere:
vt in.c.decernimus.de iudi. Et ideo dicen.
eſt ſm eum:ꝙ qñ laycus conſtituit ꝓcura-
tor ad actum quẽ ipſe hs deducere:ẽt ꝓcura
torio noie ꝯſtituentis de non eſſe ad eẽ: vel
de eſſe ad non eẽ:ꝙ in ſpũalibus ꝯſtitui nõ
poterit ꝓcurator. Et ita intelligit Paul.de
eleaçar.illud.c.i.de procura. in.vj. Et iõ dr
ꝙ non poſſet conſtitui ꝓcurator ad eligen.
vt no.idẽ Jo.an.in.d.regula. qd alicui. Et
hoc modo ds intelligi glo.in.c.ad aplice.de
excep.que dicit ꝙ illud,qd quis non põt p
ſe non põt pro alio. ¶ Quando aũt talis
Procurator haberet tractare ſolum de eſſe
ctu vel nõ effectu alicuius actus. Puta vtꝝ
ſubeſſet vel non ſubeẽt aliquis actus ſpũa-
lis. Tunc bene poſſit eẽ ꝓcurator: vnde lay
cus aſſumi põt conſiliarius vel Aſſeſſor a
Judice cognoſcente de cã ſpũali: ꝓut nota-
ri conſueuit in.c.ſtatutum.§.aſſeſſorẽ.de re-
ſcrip.in.vj. ¶ Quicquid aũt dicat p Ro-
ſellum. Ego iſtam qõnem principalẽ adhuc
per pmiſſa non bene video expeditã. Tum
q2 conſyderata primeua rõne ꝛ inſtitutiõe
conciliorꝫ. Uideo ꝙ concilium gñale vlem
eccliam oium chriſticolaꝝ repñtat. Jn qua cõ
prehendunt non minus layci q̃3 clici: vt.s.
oſtenſum fuit in ti. Quid ſit cõcilium:ꝛ in
ti.vnde habuerit origines:vt hr. de con.di.
i.eccia. Res aũt de facili ad nãm ſuã reuer-
tit.l.di.ferrum. Nec plus poſſe ds repñtãs:
q̃3 repñtatum imo potius eẽ: cũ iſte repñ-
tans auctoritatem ꝛ ptãtem acceperit ab il
lo. Jtem in multis concilijs ꝯrium ſeruatũ
fuiſſe apparet. Prout ẽt conſtat fuiſſe vlti-
mo loco in concilio Conſtantien. Qꝛ mul-
ti Abbates ꝛ clerici inferiores pro epis ad
miſſi fuerunt ꝛ laycis vox deciſiua cõicata
fuit. Qd ps ꝙ Abbates non ſolum ꝓ epis,

ſed ẽt pro ſummo pontifice non ſolum con
cilio interfuerunt:ſed pfuerũt: vt.s.oſtendi-
mus. Et facit.xcvj.di.vbinam.ibi.nanq3 dr
ꝙ Jmpator ꝛ layci non debent concilio in
tereſſe:niſi vbi de fide agit:que vniuerſalis
eſt:que oium cõis:que non ſolum ad clicos
veꝝ ẽt ad laycos:ꝛ ad oẽs oino ptinet xpia
nos:q̃3uis tex.illum qdam intelligunt:ꝙ.s.
dicto caſu:vbi de fide agit layci concilio in
tereſſe poſſint approbando:ſed non ſtatuẽ-
do vel diffiniendo:ſed qcquid ſit. Cum iu-
re hoc expreſſe cautus non reperiat: nihilq3
idẽ Roſellus alleget qd vrgeat. Q̃uis mul
ta iura innuere ꝛ dicere videant.xvij. di.q̃
ſi per to.ꝙ cõcilia ab epis tm̃ celebrata fue-
rint:ꝓut etias atteſtari vr tex.in.c.ſatis eui-
denter.xcvj.di.ibi. Jllicitum nanq3 eſt eus
qui non ſit in ordine ſanctiſſimoꝝ epoꝝ ec-
clefiaſticis ſe intermiſcere tractatibus:ꝛ fa-
cit tex.in.c.deniq3.ea.di. Tñ qñ caſus occur
reret:ad vtranq3 partem argui poſſet. Et ꝓ
parte ꝯria faceret rõ quã.s.adduxi. Qꝛ hoc
magis a iuriſdictione:q̃3 ab ordine depen-
dere vr. Admiſit nihilominus conſuetudo
que nunc quoq3 in iſto concilio Laterano
Moderno ſeruat:ꝙ epi ꝛ Abbates q ſunt
concilio incorporati procuratores alioꝝ p-
latoꝝ (Quicquid de ſubtilitate iuris argui
poſſit) admiſerunt ꝛ minores ꝛ inferiores
clerici:qui de iure non erant de corpore cõ
cilij:nec alr hẽbũt voces deciſiuas. Jn ipſo
concilio Laterano. Julio.ij. Pontifice ma-
ximo pſidente ꝛ aſtãte:mandata ꝓ epis ad
intereſſendũ eidem concilio ꝓduxerunt:ad
miſſiq3 fuerunt. Jn ſcda ꝛ tertia ſeſſione ꝛ
in reliquis:atq3 ita etiam ſeruatus fuiſſe in
alijs concilijs annotauimus.

¶ Que debeat eſſe forma mandati eius qui mittitur ad cõcilium ꝓ altero.

Que aũt debeat eſſe forma man-
dati hmõi Procuratorum vel
Nunciorꝫ:qui ad conciliũ mit-
tunt. Diſtinguen. vr. Nas quo
ad legatos pape concilium con
gregantes. Jpſi legati debent hẽre lrãs apo
ſtolicas cum ſpãli mandato: de citando ꝛ
ꝯgregãdo concilio vl ad talem locum:tali
tpe. Et de pſidendo noie ipſius Pontificis
maximi eidem concilio:ſic vt pſerſit aucto
ritate aplica congregato: q2 vt ſepius.s.dixi
mus alias: eis q̃3uis Cardinales eſſent ꝛ

legati de latere constituti:non crederet: ꝓ
ut dixit glo.iij.di.§.porro.⁊.xvij.di.in.c.re-
gula.⁊ vtrobiqꝫ per scribentes. Et dcm̄ fu-
it.s̄.in ti.quis concilium disponere: congre-
gare:seu auctorare possit.vl.⁊ q.s̄.diximus
⁊ in ti.que sit forma ⁊ quis modus conuo
candi concilium.versi.aut ⁊ scđo papa con
uocat concilium. ¶ Quo vo ad Patriar-
chas:Cardinales:Primates, Archiepos:
Episcopos:⁊ alios prelatos:si vocati ad cō
cilium,legitimo obstāte impedimento: ire
non possunt. Debent pmo per eoꝝ lr̄as ex-
cusatorias ad concilium directas se excusa-
re allegando.s.cām rōnabilem legitimi im
pedimenti. Non.n.sufficeret dicere se non
posse venire,nisi rōnem quare non possent
assignarent.ar.extra de offi.dele.prudentiā
⁊ de rescrip.in.c.sciscitatus. Immo si ratio
⁊ cā allegata negaretur illam ꝓbare tenerē
tur.iiij.q.v.siquis in fi.saltem per vnū testē
cum iuramento suo.extra de procura. ex in
sinuatione.lꝫ ar.ↄ̄ habeat:extra de resti.i in
teg.ex lr̄is.sed in hoc spāle ē:vt vni testi cre
datur cū suo iuramento fm glo.cuius sunt
hec dicta in.c.placuit.xviij.disti.vbi tex.ad
lr̄am dicit:ꝙ quotienscunqꝫ congregādum
est concilium. Episcopi qui neqꝫ etate:neqꝫ
egritudie:neqꝫ alia grauiori necessitate im-
pediuntur:competenter occurrere debent:
ꝙ si non potuerint occurrere: excusationes
suas debent lr̄atorie ꝯscribere. Possent ta-
men fm glo.ibi.in versi.lr̄atorie per certus
nuncium cognitum:cui credi possit se excu
sare:vt.xcvij.di.nobilissimus.⁊.d.c.pruden
tiam.⁊.c.sciscitatus. Quis cautius faciant
si procuratorem cū mandato ad se excusan-
dum mittant allegando in mādato causas
impedimenti:si essent honeste : si vo essent
turpes:puta q: essent herniosi : vel fistulas
haberent in loco turpi:equitandi: sedendi:
vel itinerādi facultatem impedientes. Tūc
iurando coram notorio ⁊ testibus d hmōi
causis ⁊ impedimentis possent excusatio-
nes suas eoꝝ ꝓcuratoribus honestius com
mittere nō alr exꝓmendo. Et si opus esset
dictas cās possent plene aut semiplene pro
bare,prout colligi vr̄ ex mente ⁊ vbis. Cy.
⁊ doc.in.l.i.C.de resti.in integ. Nec dicto ca
su impedimenti excusarentur ex quacunqꝫ
leui infirmitate:vt dicit tex. in.c.siquis epi
scopoꝝ.xviij.di. sed infirmitas dꝫ esse gra-
uis:q: vt inquit glo.in.d.c.placuit.ea.di.le-
uis febricula:vel vetus quartana non excu

sat nisi morbus sit sonticus.ff.de edil.edic.l.
i.§.sed sciendum.no.in.c.querelas. de procu
ra.⁊ alibi. Et lꝫ iura predicta loquantur de
concilijs prouincialibus: tamen idem ⁊ for
tius dicendum est in gn̄alibus. ¶ Alia au
tem dꝫ esse forma mandati : quā vocati ad
concilium pro eoꝝ causis ciuilibus facere te
nentur:q: tunc sufficit constituere procura-
torem ad agendum ⁊ defendendū cū clau-
sulis opportunis:scriniarijs ⁊ tabellionibus
qbuscunqꝫ praticis notis. Iuxt.qualitates
causaꝝ regrentiū mandatū gn̄ale vel spāle:
fm ꝙ leg.⁊ no. in.c.i.in.c.qui ad agendus.
⁊ in.c.qui gn̄alr.de procura. lib.vj. cū vul-
gari. ¶ Si vo cause essent criminales ⁊ cri
minalr intentate, vel ꝙ ageret de cā fidei.
Puta q: allegarent heretici: scismatici: vel
ꝙ venirent deponendi ⁊c. Tunc ꝑsonaliter
comparere tenent iuxta tex. ⁊ no.in.c.veni
ens.de accusa.vbi bona glo.⁊.v.q.iij.in cri
minalibus.iij.q.ix.absens.⁊.ff.de pub.iudi.
l.pe.§.i.lꝫ ad excipiendum ⁊ excusandus ad
mittat ꝓcurator: vt no. in.d.c.veniens.⁊
xxiij.q.v.reos.⁊ de dolo ⁊ cōtu.dilecti. Itē
cum agit de crimine non criminalr. extra
de procura.tue. ⁊ de accusa. super his in fi.
¶ Sed quo ad mādatū ad cōparēdū ⁊ in-
teressēdū.concilio noīe ⁊ vice alioꝝ ꝑlatoꝝ.
Duplr interuenire pn̄t dicti procuratores,
aut ad recipiendum statuta ⁊ decreta cōci-
lij ꝑ ecclia ⁊ ꝓuincia talis patriarche, pri-
matis,vel metropolitani,vt s̄.diximus. Et
dicto casu satis est constituere Procuratorē
ad cōparēdum corā scissimo.D.N. Papa
vel eius Legato seu locūtenētibus:ac sacra
synodo gn̄ali vl'cum ecclīam repn̄tāte in ta-
li ciuitate ⁊ loco legitime ꝯgregata. Et ad
petendum humilr ⁊ deuote:ac regrendum
⁊ recipiendum oīa ⁊ singula decreta ⁊ sta-
tuta:in sacro ꝯcilio ꝑdicto edita ⁊ facta seu
edenda ⁊ fienda. Ad hoc vt pro debito pa-
storalis officij sui:illa in sua ciuitate ⁊ pro-
uincia:in prouinciali ac demum in synoda
li vel epali synodo que dn̄o concedente in
posteꝝ celebrabunt publicare:intimare:in-
sinuare:ac publicari: intimari, ⁊ insinuari
facere:⁊ ab vniuersis ⁊ singulis subditis ⁊
subiectis suis reuerenter ⁊ deuote recipi:ac
qꝫtus in eo fuerit: obseruariqꝫ facere possit
⁊ valeat. Dando eidē suo ꝓcuratori omo-
dam ptātem:facultatem,⁊ bailiam. Quic-
quid sacra synodus decreuerit: statuerit: ⁊
ordinauerit (salua semper orthodoxe fidei
veritate

veritate eiusdē.d.ↄstituētis ꝛ eccle sue pdcē noīe reuerenter acceptādi, recipiendi. ꝛ admittendi ꝛc. Pro qua qdem forma mādati, vī tex. cum his que ibi not. per doc. in.c. eps ad synodum.xviij.di. Addendo eides mandato ꝙ idem.d.ↄstituens pro pmissorum oīum ꝛ singuloꝝ firmiori obseruatione eidem suo procuratori ptātem ꝛ facultatem ↄcessit: in aīam suam pro se ꝛ ecclesia sua iurandi, ac fidelitatis: obedientie: ꝛ reuerentie homagium ꝛ iuramētum qdcūqꝫ alterius gnis pstādi, ꝛ exhibendi ꝛc. Que colligi videnť ex text. et no. in.c. non ops. et seq. ea. xviij. di. ¶ Aut et scdo constituitur procurator ad interessendum et vocem cōsultiuam et decisiuam pro eodem dn̄o constituente dandum in concilio gnali: in tali loco ↄgregato vel ↄgregādo: et si voluerit: poterit etiam eundēmet quem constituit ad petendum statuta, ad hoc quoqꝫ ↄstituere. Et tunc idem platus constituens: seruata forma et pratica mandati spālr et expsse eundem suum pcuratorem constituet ad comparendum coram scīssimo. D. N. Papa: vel ipsius legato et sacri concilij psidētibus ad allegandas cās legitimas ipsum.d. constituentes a personali cōparitione excusantes ipsasqꝫ pponendum, deducendum: ꝛ si opus fuerit ēt medio iuramento suo in aīam suā: et alr put melius potuerit et debuerit pbandum et ↄstare faciendum. Nec nō ad petendum et obtinendum se eiusdes vice et noīe pro ipso dn̄o cōstituente ad qscunqꝫ tractatus in qbuscunqꝫ sessionibus et actionibus sacri concilij recipi et admitti. Item ad votum seu voces tam consultiuas qꝫ decisiuam et iudicatiuas: seu aliā qscūqꝫ et alteriuscunqꝫ gnis dandum: publicādū, statnendum: ↄsulendum: et iudicandū: seqꝫ ipsius.d. constituentis nomine et pro eo qbuscunqꝫ diffinitionibus: decretis: et terminationibus sacri concilij tas affirmatiue qꝫ negatiue aut dubitatiue subscribeň. put eidem pcuratori suo melius. iustius: equius: et hōestius: videbiť expedire. Et gnalr ad oīa et singula in pmissis: et circa ea vtilia, necessaria: et opportuna noīe ipsius.d. constituentis: vel pro eo dicendum, allegandū: faciendum, et exercendū, etiam si talia forēt que mandatum spāle regrerēt ꝛc. Cū clausulis consuetis: et opportunis ꝛc. Que forma colligi et percipi potest ex his que leg. et no. in.c. quia propter § illud. extra de ele. et in.c. siquis. eo. ti. lib. vj.

¶ Qua pena puniant qui ad conciliū vocati ire contemnunt vel negligunt.

Qua vero pena puniant qui ad concilium legitime vocati venire negligunt vel ↄtemnunt distinguendo de personis. Breuiter dici pōt: ꝙ si taliter vocati sunt epi vel superiores plati vel ēt inferiores: qui concilio habeant interesse: quiqꝫ ratione ordinis: dignitatis: vel beneficij iuramentum fecerint. Ro. pontifici: et sedi apostolice: iuxta formam.c. ego.n. de iureiuran. Tunc tales nisi graui infirmitate aut alio legitimo impedimento qd euitare nō possent: impediti forent: personaliter et nō per procuratorem ad concilium pficisci tenentur: alias aūt piurium eo ipso incurrunt: pter iuramentum ab eis pstitum: cus iurauerint ꝙ vocati ibunt ad concilium nisi canonica ppeditiōe fuerint impediti. d.c. ego .n. xviij. di. si eps. et quasi per to. Preterea vocati modo premisso et ad concilium ire contemnentes vel negligentes suspendi: interdici: et excōicari: ꝛ dicte censure, crescente eoꝝ contumacia: aggrauari et regrauari possent: put pbať ac le. et no.. xviij. di. in.c. non ops. in.c. peruenit.c. si eps. ij. q. vj. qsqꝫ probatus. et. xj. q. iij. qui resistit. no. p Spec. in ti. de pri.° decre. § iam de effectu vsi. et no. Poterit igiť vel excōicari: vel primo in bonis ipsius taliter ↄtemnentis fieri imissio: vt tedio affectus veniat, vel ēt aliter mulctari, prout concilio melius visum fuerit. ar. l. si ex quacunqꝫ. ff. siquis in ius voca. non ierit. Et qꝛuis honestius foret ab alijs leuioribus remedijs incipere: vt no. in.c. tue. vt lit. non conte. tamen concilium dicto casu incipe poterit ab excōicatione et a quocūqꝫ remedio maluerit: ar. eoꝝ que no. in.c. qm̄ frequenter. eo. ti. Et si vocarenť ad cōcilius pro cā aliqua: que promouereť ꝯ eos: tunc si cā esset summaria, i qua nō regreretur litis ↄtestatio: vt esset in cā heresis, et hmōi.c. fi. de hereti. lib. vj. Tunc poterit ad sententiā diffinitiuam pcedere: aliter etiam lite non ↄtestata. Quicqd aūt de iure cōi sit: forte ꝙ cōcilius ꝯ hmōi ↄtumaces pcedere poterit, non aliter seruata iuris solemnitate ꝛ formarum vices principis gerat: qui iuri suo positiuo nō subiacet: sed illud pro arbitrio

tollit. de conces. preben. proposuit. Quicqd. n. principi pls pro. l. hr. insti. de iure nali §. sed z qd principi. ¶ Non tn hoc ita simplr p cedere in concilio affirmauerim: nec credi- derim q princeps quempiam cdenare possit sine citatione. p tex. z no. in cle. pastoralis §. cetez. de re. iudi. Quis tpibus nris qnqz c rium per aliquos potifices z principes ser uari z declarari viderim: qz declaratu fuit q sententia lata per eos teneret: et q cde- nati citati non fuissent. Qd est directe c il- lum tex. z ius nale. Qd forte hoc casu et p principem tolli non pot. ¶ Si vero papa a concilio legitime congregato vocatus ire vel mittere contemneret: adeo constituit in mora z facit se de heresi suspectum: q no so lum a concilio cdemnari: sed et deponi po test: et reus criminum sibi imputatoz re- putat: prout contigit. Jo. xxiij. qui postqz a cocilio aufugisset z citatus venire cotem- psisset. Depositus fuit: prout dixi s. i ti. que sit forma conuocandi concilium: versi. q si papa vel antipapa zc. Idem ergo z fortius dicendum est: in epis: prelatis: principibus: laycis: z clericis, qz si concilium contemnerent, crescente eoz cotumacia, puniri possent et vsqz ad priuationes beneficioz: officioz: di- gnitatum: principatuum: regnoz: z locorum suoz, z si contumaces z contemptores eent concilij pro aliqbus grauibus causis: que p ponerent c eos. Tunc oia illa remedia que a iure pdita sunt c contumaces: locum ha berent c eos. extra vt lit. non conte. c. tue. z c. qm frequenter. de dolo z contu. c. prout. z c. veritatis. cum si. ¶ Sed qz tex. in alle. c. ego. n. de iureiuran. dicit vocati ad conci lium veniam, nisi ppeditus fuero canonica prepeditione zc. Pulchrum esset hic quoqz videre: quid si concilium alias legitime co gregatum pcederet c papam pp eius here- sim: intrusionem: vel malam z perniciosas vita: ex qua fides catholica z ecclesie status decolorat, iuxta tex. z glo. in. c. si papa. xl. di. Et concilium vocat ipm z istos platos: vel alios catholicos ad dictam synodum. Pa- pa vo z Impator volendo forte concilium perturbare: z eosdem vocatos impedire: si militer eos vocant: cui ex istis magis paren dus sit. Et breuiter qz de hoc qz diximus s. in ti. ad quem spectet congregare conciliu. versi. Accedo nunc ad tertium qsitum. Istu qonem in suis terminis posuit. Inno. in. c. cum parati. de appel. post glo. ibi in versi. regis. Et idem Inno. aliquid de hoc ponit in. c. cum iam dudum. de preben. Et ls dns in Euangelio Matthei. vj. capo dixerit: q ne- mo duobus dnis seruire pot. ar. xxvj. dist. acutius. Tn idem Inn. z Abb. panor. post eum distinguendo dicunt: iunctis his que no. per Hosti. ibi q si eps: clericus: vel alius q vocat a diuersis dnis ts regalia a rege vel Impatore vel ab aliquo eoridem: si ab ipo rege vel principe simplr vocat sine pcepto z citatione formali: z a supiore altero eccle- siastico silr vocatur. Tunc ire dz ad regem a quo ts regalia, cum ei honor deferendus sit: ar. xviij. di. si eps. lxiij. di. salonitane. z in aucten. quo opor. epos §. illud. colla. i. z. xxiij. q. vlti. si vobis, quibus addi pot: q hoc tn casu excusare se deberet cum supiore ecclesia stico ne videatur eum cternere: sed ei Ar chieps vel supior ecclesiasticus pciperet for- malr: q non obstante vocatione regia: iret ad eum, tuc clericus obedire dz Archiepo: cum sit de eius iurisdictione: z non regis: z magis obedien. est spui qz carni de maio. z obe. solite §. i. versi. q aut seqtur. z seq. pa- pe aut vt dicit Inno. semp est obediendus nulla pceptione cria obstante tam rone ho noris qz iurisdictionis. xj. q. iij. qui resistit. z subdit q consyderari etiam dz, nunqd p curauerit se vocari: qz tunc non prodesset ex cusatio. de offi. deleg. pastoralis §. si. ff. siquis cau. l. ij. §. vlti. Et tandem concludunt, q il- le qui vocatur a plibus, diligenter dz atten dere. Quis eorum maiori necessitate duca tur. ar. l. sigs in graui §. si cum ois. ff. ad sillani. z in. l. c pupillum. ff. de re. iudi. z et con- syderare dz. quis prius mandauerit: cui pri us fuerit obligatus: z quis vocantium ma ior sit. Et multa alia que occurrere pnt: que ad excusandum aliquem facere videtur: sed dicit Abb. panor. se arbitrari q pmissa di cta Inno. z Hosti. non sint indistincte va, qz si prelatus rone feudi astringitur regi ad aliqd seruitium psonale: z vrgente ca serui- tij vocatur ab ipso Rege ad illud. Superi- or aut ecclesiasticus reuocat ipm pro modi ca ca. Non putat ipse: q ls hoc intelligat, te neatur ptermittere citatione Regis. Quia satis est inquit ipse qd data paritate in reli quis pferatur superior ecclesiasticus. Et ide forte dici posset in papa vt sine ca impedi- re non possit platum quominus rones feu di obedire teneatur Regi vel principi secu lari sm formam iuramenti ab eo pstiti: cus

papa

papa non possit tollere oblĩonem iuramen-
talem quesitam laycorũ: alle. ad hoc. cle. pasto
ralis. de re. iudi. z dictũ Inn. in. c. cũ uiter.
p. de renuncia. Et q̃uis p̃dicta: q̃ōnem hãc
nr̃am n p̃cise non soluant: tñ ex eis multa no-
tari possunt pro ipsius decisione. Et mihi q̃dẽ
dicendum videretur: q̃ꝺ considerata sup-
prema auctoritate cõcilij: z grauitate ac ne-
cessitate causaꝝ pro quibus cõuocatur: z iu
ramento q̃ꝺ epi z prelati prestant de profi-
ciscendo ad concilium. d. c. ego. n. q̃ꝺ oĩbus
alijs contrariũ precipientibus posthabitis: z sur
da aure preteritis. Concilio oĩno in primis
parendum esset: etiam si reges: Impator z
papa ipse fulminando censuras contrarium mã
darent: q2 hoc casu eis non esset pareñ. nec
pape censure essent formidande. Et ad hoc
multum facit theorica Inn. de qua s̃. Et me
lius que in specie dicta fuere s̃. in ti. quis ge
nerale concilium conuocare possit §. sed re-
manet post premissa non leue pplexitatis du
bium. vñ. accedo nunc ad tertium zc. Ubi
per singulare dictum. Inno. in. c. inq̃sitiõi.
de sen. excõ. signanter dicit non esse obediẽ-
dum pape, si ex eius mandato v̄isibr time-
tur scandalum vel aliq̃ꝺ malũ futuꝝ. Ites
si aliquid precipit contra statum vlis ecclesie sine
cã manifesta: q̃ꝺ ẽt per ipsum Inno. z alios
post eum. ponitur. in. c. q̃sto. de consue. Qꝺ si
hoc procedit in papa. Ergo fortius in prela-
tis: Impatore: Regibus, z alijs iferioribus
principibus: q2 si de quo magis zc. Faten-
dum tñ est ẜm Panor. vbi s̃. q alias in du
bio a diuersis superioribus citatus, obedi-
re dꝫ pape potius q̃ꝫ alteri: q2 presumitur
q̃ꝺ ipse non moueatur nisi ex cã legitima.
iux. no. in. c. que in ecclesiaꝝ. de consti. z p le-
gistas. in l. si. C. si contra ius vel vti. publi. sed quo
ad concilium: eidem potius q̃ꝫ pape vel al
teri cuiq̃ꝫ in casu predicto parendum esset:
vt dixi: ẽt si milies excõicaret: priuaret: z p-
iuros declararet eũtes ad concilium: q sibi
obedientiam iurassent. Quia iuramentũ
non extenditur ad illicita, nec trãsit ad suc
cessorem vel ad seipsum intrusum: vt dixit
Bal. z alij post eum. in. d. c. ego. n. Ubi etiã
dicit q̃ꝺ iuramentũ prestitum intruso non
transit ad intrantes canonice. alle. l. si vsba
na. ff. de condi. inde. Nec releuaret prout di
xi s̃. in loco prealle. si papa allegaret se fuisse
intronizatus: z esse in possessione papatus.
Et pro tali habitum: tentum: z reputatus,
q2 non diuturna detẽtio vel occupatio aut
intrusio sed legitima z canonica electio: ac
verus z canonicus titulus facit quem pa-
pam: vt in regula. beneficium. de reg. iur. in
. vj. cum vulgaribus. Unde inquit Bald.
vbi s̃. Qui non intrat canonice: hoc est ẜm
regulas z canones sc̃oꝝ patruꝫ z concilioꝝ
non est papa: sed intrusus z antipapa. Uñ
Cardinales eum male eligendo non plus
iuris in eum transferre potuerũt: q̃ꝫ eis cõ-
cessum sit a canone. vt in cle. ne romani. de
elec. Maxime in substantialibus: q2 in ceri-
monialibus non curamus: vt inquit ipse: z
inter cerimonialia ponit intronizationes:
z coronationem que ẜm eũ nihil iuris con
ferunt. Si electio non valuit. Possessio aũt
seu detentatio: z intrusio nihil opant̃: nisi
ad dãnum z ignominiam suam. ff. de decu
rio. l. herẽnius: vnde bene dicit Bal. in. l. si.
circa prin. q papa canonice electus: est deus
in terris. Si v̄o non est canonice electus: est
diabolus in inferno non h̃ns claues regni
celoꝝ: cum non sit aplicus sed apostaticus:
z idcirco dñi Cardinales z alij clici z layci
deum timentes non solum non debent ei
tunc in aliquo parere: sed implorato huma
no auxilio eum debent a sede aplica pellere:
vt dic̃ tex. formalis. lxxix. di. siquis pecunia.
¶ Inter hec possit ẽt incidenter queri: de
q̃õne quotidiana: que sepe de facto occurrit.
Quid dicẽdum sit de Cardinalibus z pre-
latis: seu comitibus z Baronibus, qui fugi
entes seuitiam pape vel Impatoris aut al
terius principis secedunt: z Papã vel Prĩ
cipem: ac eoꝝ curiam deserunt vt faciãt q̃ꝺ
Poeta ille monuit. Dum furori cursu est:
currenti cede furori: z alibi. Magnoꝝ nõia
fuge. Nunq̃d si Papa vel Princeps eos p-
sonaliter citat z ad se vocat: ire teneant̃? Et
nunq̃d si non comparent: Papa eos puni-
re ac galero seu Cardinalatu: dignitatibus
z beneficijs priuare possit? Et breuiter: ls di
ci consueuerit q ab hmõi psonali compari
tione quis non excusat̃: nisi pp infirmitatẽ
z morbum sonticum: senium: debilitatem:
vel tale impedimẽtum corporale, pp q̃ꝺ im
pediatur itinerari: vt h̃r. z no. in. c. q̃relam.
de procura. Et q a tali comparitionis non
excusat̃ clericus: vel p̃latus ẽt rõne iuramẽ
ti fidelitatis Impatori: Regi: vel Principi
rõne feudi p̃stiti: cum in quocunq̃ꝫ fidelita-
tis homagio semp intelligatur excepta sup
prema ptãs: ac supioris iurisdictio. c. veniẽ
tes. extra de iureiur. cum concor. de q̃bus ibi.

z in.l.imperialem §.fi.de phi.feu.alie.p fre. in vsi.feudoz.z q̃uis glo.in.c.cum parati. in ver.regis.extra de appel.dixerit q fi Papa vocat Epm:vel alium clicus z ecclesiasticam psonã tenentẽ Regalia a rege:vel Imperatore:qui a Rege eodem tpe vocatur,q exemplo Petri apli ds relictis oĩbus regalis:sequi Papam z venire ad eum.xciij.di.c.i.Et fortius fm aliquos hoc facere debent Cardinales:quos non decet a latere pontificis deesse:cu3 sint pars corporis ipsius.c.per venerabilem qui fil.sint legi.c.nouit.de his que fi.a plato.z no.in.c.felicis. de pe.li.vi.Attamen supposito etiam:q iste pontifex maximus eẽt vnicus:canonice electus z intronicatus.contra hoc dicebat:pro parte quorundam ex Cardinalibus qui nouissime in cã erant:q istis gñalibus non obstãtibus.ipsi non tenebant cõparere.Nec ppea priuari aut alr puniri poterant Supponẽdo q aufugissent simpliciter eo q formidabant seuitiam pontificis: qui eis infensus z inimicus existimabatur:vnde igunt ipsi, q non tenebant se credere inimico suo.Et minus pp hoc eos punire z priuare põt papa.Quia inimici z suspecti nõ pñt eẽ iudices l.apertissimi.C.de iudi. z.iij.q.v.qd suspecti.Ubi in pposito nr̃o est optimus tex.Ibiqz hr̃ exemplum Calcedoneñ. concilij.Nam concilium noluit sententiam latas ꝯ Anastasium perẽnoz epm per Patriarchas suum qui eũ mulctauerat:eo q ter citatus ab eo noluit comparere:aliciuius eẽ momẽti:sed sibi tale iudicium reseruauit: eo quia idem patriarcha esset eiusdẽ Anastasij inimicus:z ppea q̃uis ab eodem patriarcha fuisset alias canonice priuatus. Tñ pp inimicitias pdictas restitutus fuit a synodo. Unde ingt ibi formaliter Gellasius papa. Quero iudicium qd ptendunt : vbi nunc possit agitari. An apud ipsos cum ipsi sint inimici:z testes:z Rehi:z iudices?Sed nec tali iudicio humana cõmitti debẽt negocia. Nõ si|i nquit ipse|vbi idem sunt inimici z iudices nec humana cõmitti debent iudicia:q̃to minus diuina.i.ecclesiastica? Et dicĩ idem tex.ibi.z in.c.ij.regris.de appel. z in d.l.apertissimi.z alibi.Ipsa rõ dictat q inimici z suspecti iudices eẽ non debent. Qd maxime pcedit vbi suspitio eẽt ratiõabilis z manifesta.Et vbi quasi notorium eẽt põtificem consueuisse ꝯ alios Cardinales seuire zc.¶Et si forte papa eisdẽ Cardinalibus absentibus ex causis pdictis mitteret lras saluiconductus.Forte nõ tenerent se z eoz vitam ac vniuersam subam eius iudicio z discretiõi credere:maxime vbi de inimicitia z psequtione constaret prout ẽ tex. qui in hoc reputat singularis:in.c.accedẽs.il.ij.vt lit.non contest.Et dicit tex. insti.de suspe.tuto.§.nouissime.q satisdatio vel talis securitas non mutat maleuolum ppositum. Nec corporalis illa ꝯiunctio per quam dr̃ pars corporis pape:vel q eius sint mẽbra: que a capite discedere non debent:de pscri. cum non liceat.Habent pstare eisdem Cardinalibus fiduciam:cum ipm inclinatũ videant ad seuiendum in hmõi mẽbra sua. Et videamus qd iura puident qd ẽt in cõiunctione maritali:vbi tanta est ꝯiunctio: qd duo dr̃ esse in carne vna.Si tanta ẽ viri seuitia:qd vxor tute ei credi nõ põt.Nõ solum eidem viro ẽt cum cautione vxores petenti nolunt restitui.extra de resti.spolia. lras.z.c.ex trãsmissa cum si.Sed ẽt iure pmittente vnus pp alterius seuitiam alteꝝ relinquere põt vt est tex. in auc. de nup.§.si igit mulier tale aliquid.colla.iiij.Quia turpius eijcitur q̃ non admittitur hospes. ex de iureiur.quemadmodum.Nam inimico etiam iuranti quis credere non tenetur.ff.de testi.l.testimonium.in prin.z.ff.de q̃stio.l.i. Nec quisq̃ psonaliter citatus ad locum nõ tutum:z vbi inimici eius regnant,accedere tenetur:cũ regulr locus ad quez qs citatur: debeat eẽ tutus.d.c.accedẽs.et.c.cũ dilecta. de ꝯfir.vti.vel inti.z.c.cũ psone.de priui.li. vj.Et ad hoc bene possent induci verba cle. pastoralis.versi.notorium qppe.de re.iudi. Dum ibi dr̃ notorium qppe z indubitatũ existit:qd grandis exercitus tpe dictoz processuum:z sententie ꝯtinue Impatori assistens Reges ipm z suos psequebat odio capitali,z.I.Esto igitur qd ad pmissa fuissent alias legitime citati.Nunqd venire debuerunt ad iudicem exercitu feroci z grandi ipsisqz citatis odioso stipatum?Quis.n.auderet:vel qua rõne aliquis teneretur consistorij talis subire iudicium:z se in hostium sinu reponere:ac ad mortem per violentas iniuriam,nõ per iustitiam inferendam vltroneum se offerre.Hec qdem iure timent: hec de more vitantur:hec humana fugit rõ: hec abhorret natura.Dissipet igitur:q citationem hmõi saperet arctasse citatum zc. Que tñ excusationes non releuarent : nec

excusarent

excusarent dictos Cardinales: quominus puniri possint ꝛ deberent. Ubi ꝓ eoꝝ delictis ꝛ criminibus aufugissent: vel vbi a papa sine cā recessissent: vt forte sedē ab Aquilone tanq̄ Angeli Sathane erigerent: ꝛ scisma in ecclesia Dei ponerent. Tunc.n. cum se ab vnitate ecclesie per inobedientiā illicite diuiserint. xxiiij.q iij. inter heresim peccā do ꝯ illum articulum fidei. Credo in vnas scām ecclias catholicam. xxiiij.q.i.c. scisma. Non tm̄ per Papam: sed ēt per laycos cōprimi debent ꝛ pnt. xxiij.q.v. de lyguribus. Nec excusarent tunc vt ꝯ dixi. ls allegarent se vocatos fuisse ab Imperatore vel a Regibus ꝛ Principibus a qbus tenent regalia ꝛc. Quia magis tenent summo Pontifici: ꝛ semper eius ptās ꝛ impium intelligūtur excepta in oī iuramento. d.c. venientes. ꝛ l. imperialem. cum ꝯcor. Unde inqt Egi. Bellame. ꝯclus. cxxxvij. incipit. In cā Dn̄i .R. q̄ iuramentum p̄stitum Regi non excusat personalr̄ citatum in curia de mādato Pape. Item nec impedimentum incōmoditatis. Item nec impedimentū necessitatis datum in mala forma. Et dicit ꝯclone .clxxi incipit. Citatus psonalr̄ coꝛā Papa: q̄ taliter citatus non excusat asserendo q̄ p terras Imperatoris iter non sit tutum. Non etiam excusarent a tali cōparitione allegando bellum ꝛ gn̄ales guerras inter ipm Pōtificem ꝛ dictos Reges vel alios Principes quauis forte ciuilr̄ citati excusarent allegando guerras particulares se hēre in locis suis ꝓpriis ꝛc. Ut not. in. d.c. accedentes. ꝛ in cle. pastoralis. de re. iudi. Et ponit in specie Rota. de do. ꝛ contu. deci. xij. in no. incipit. Itē ls guerre ꝛ inimicitie. Bene tm̄ verꝝ est vt ꝯ dixi fm̄. d. Egid. d. sua ꝯclus. clxxi. ꝛ Rotam. deci. ix. de iudi. in nouis. incipit. Item q̄ senes: ꝛ doc. in. c. querelas ꝛ locis supra alle. q̄ senes intellige decrepiti: valitudinarij: ꝛ adeo debiles q̄ equitare non pn̄t sine periculo vite: excusant a personali cōparitione: vltra inimicitias capitales ꝛ persecutiones ꝛ nō tutos accessus ꝛc. Sed tm̄ pp p̄missa non excusant a destinatione Procuratoris vel Nuncij: q̄ ls locus vbi citant non esset tutus eoꝝ dn̄is. Tn̄ Procuratoribus ꝛ nūcijs tutus esse posset, in causis in qbus admitti deberent: vel saltem ad allegandas cās excusatorias si quas hērent prout no. doc. in locis ꝯ alle. Concludendo igit dicebat: q̄ aut Papa ꝓcedit ꝯ Cardinales: delinquentes: ꝛ Papā vel sedē apostolicam deserentes vt scisma suscitent in ecclesia Dei, vt factum fuit tpe Urbani sexti: ꝛ tunc Papa ꝓcedere pōt citando ꝛ priuādo ꝓut dcm̄ fuit. Quibuscunqꝫ excusationibus in ꝯriũ non obstantibus ꝛ ꝓbat auctoritate ꝛ exemplo. in. c. i. de scismati. in. vj. Aut ꝓcedit ex solo odio: aīo tales Cardinales persequendi ꝛ seuiendi in eos nulla cā saltem legitima subsistente ꝛ apparente: citando eos personalr̄ ꝛ fulminanter ꝓcedēdo in vim Monitorij ad priuationem ꝛc. Et tunc isti Cardinales: ex cā legitima talr̄ absentes ꝛ talr̄ citati vel moniti debent iudicio meo iustificando cām suas Nuncios vel Procuratores suos lr̄atorie ad Pontificem destinare. Qui si fieri possit: etiā in pleno concistorio: cum ea qua conuenit modestia ꝛ reuerentia. Que bene nota est curialibus scitati sue exponēt: q̄ alias dn̄i sui Cardinales existimantes sibi non esse tutum in curia residere: ex certis eoꝝ rōabilibus causis nō in ꝯtemptum scitatis sue ꝛ scē sedis aplice: sed vt eoꝝ securitati: quieti: ꝛ tranqllitati: consulerent. Licentia ꝛ venia non petita abierunt. De quo veniā humiliter postulant. Et q̄ per scitatem: suā Moniti seu citati fuerunt qͦ personaliter cōpareāt, qͦ ipsi debita semp cum reuerentia loquendo se excusando dicunt ꝛ excipiendo opponūt: qͦ ex causis scitati sue: ꝛ vniuersis reuerendissimis dn̄is Cardinalibus: ac vniuerso orbi bene notis non putant sibi tutum patere accessum. Maxime ex tali ꝛ tali cā ꝛc. Et ppea qͦ quatenus btitudo sua p̄tendat ex aliqua vera ꝛ legitima seu ēt cōficta vel falsa cā: ꝯ eos velle ꝓcedere: qͦ ipsi humilr̄ ꝓtestātur ꝛ intimant: qͦ scitatem suam ex rōnabilibus ꝛ legitimis causis p̄dictis ac talibus ꝛ talibus ꝛ alijs plibus ꝛc. suspectū hn̄t. Et ppea q̄ valde piculosuꝫ ē corā suspecto iudice litigare. Cum opportuna ꝛ debita instantia iteꝝ atqꝫ iteꝝ ꝓtestantur et petunt: qͦ eis iudicem aliquem viꝝ ꝓbum et non suspectum in loco tuto et honesto delegare et assignare dignetur: q̄ coram illo parati sunt iustitiam suam prosequi: cās et oppositiones eis factas iustificare ac innocentiam suam ostendere: cum bona gratia et venia sue btitudinis cuius pedibus se deuote et humiliter cōmendant ꝛc. qͦ si Papa ita reqsitus hoc facer̄ recusaret: et nihilominus ꝯ eos ꝓcedere vellet: excōicādo: p̄uādo:

et alia damna eis inferendo. Tūc libere: licite: ac secure appellare poterunt ad ipsummet Papam iustitiam denegātem melius informandum: aut ad futuꝝ ꝯcilium: quicquid dicaṫ de extrauaganti Pii. ii. Prohibente hmōi appellatiōem ad futuꝝ ꝯciliū: quam ego ventilaui ṡ. in ti. quis gn̄ale concilium ꝯuocare possit §. q̄ꝫtum aūt ad istud remedium appellationis ad futuꝝ concilium ꝛc. Ibiq₃ viuis rōnibus (vt arbitror) deduxi eam non valere. Pro ꝑmisso autem modo seruando: vī tex. no. in. c. ex parte. ii. i. de appel. Ubi latissime per oēs fere scribentes. Et est bona decisio Rote. de dolo et cō tu. deci. v. in āntiquis. Incipit. Nota qḋ vbi aliquis citatur ad locum non tutum, que docet istum modum et dicit qḋ istud tꝫ curia Ro. Et qḋ oīno excipi debeat de loco non tuto: lꝫ notorium esset ipm non esse tutum: ē bona gl. in cle. appellāti. de appel. et ibi no. omissa altercatione. Inno. et Jo. an. in. d. c. ex parte. de appel. qui in hoc videntur ꝯrii. Utrum s. qui ad locum non tutus citantur statim appellare possint vel non. De quo ꝑ Philippū et Moderniores ibi. Et qn̄ his remediis et modis non obstātibus Papa oīno excōicaret: et priuaret ipsos Cardinales Puto qḋ nihilominus dicta eoꝝ appellatione tuti essent. Et sententia Pape nulla reputaretur, cum legitima appellatio ante censuras ꝓmulgatas interposita. iux̄. c. q̄rē ti. de verbo. sig. faciat sententiam censuraꝝ post appellationem ꝓmulgatam ipso iure nullam. de sen. excō. per tuas. et extra de appel. c. i. iuncta glo. et vtrobiq₃ per scribētes. Et plus ꝓbatur in. c. venerabilibus §. idem est etiam. de sen. excō. in. vi. qḋ stantibus dictis impedimentis, si iudex ꝓcederet sentētiando anteq̄ꝫ appellaretur, qḋ constito de hoc hmōi sententia et alia quecunq₃ statim sine difficultate aliqua reuocarentur. Nec obstaret si diceretur ꝯ ꝑmissa: qḋ Cardinales dicto casu appellare non possent. Quia a sententia Pape vel Principis nō appellatur. ix. q. iii. cuncta per mundū. glo. et doc. in. c. ii. de trans. ꝑla. et. ff. a qbus appel. non li cet. l. i. cum si. Qḋ ideo esse dicunt: q2 in terris non recognoscit superiorem. Q2 rn̄. vt supra et ꝯrium de iure verius esse satis apte ostensum fuit variis iuribus et rōibus ad hoc inductis. in ti. Quis concilium congregare possit §. admonebamur h̄ loco. Et ibi vidēda est solutio. ¶ De appellatione aūt

que fieri potest et solet: ad seipsum melius informandum. Ibi quoq₃ satis copiose dictum fuit. Et vtrūq₃ ꝓbari vī in. c. ad apostolice. de re. iudi li. vi. Ibi. Parata erat ecclesia seipsas corrigere: ac in statu debito reformare: et infra ibi. Et si diceret ipse: qḋ nos eum ꝯ iustitiā lesissemus ꝛc. et. i. ac reuocare sententiā: si quā ꝯ ipsum iniuste tulisset ꝛc. Quāuis Abb. panor. in. q. sua. Eps ꝛ qdam Rector ꝛ doc. in locis ꝑalle. Dicant hanc ꝓprie non esse appellationem: q2 non operatur ꝓprios appellationis effectus: vꝫ. deuolutiuum ꝛ suspensiuum. Sed potius esse ꝓuocatiōem q̄dam: q2 Papa ꝓuocaṫ vt diligētius examinet negociū: vt dixi ṡ. Et ꝓpea circa hoc vlterius non insisto. ¶ Sed pro cōdimento ꝑmissoꝝ vnum dico, q̄ si Papa taliṫ fulminanter ꝓcedens: hereticus: scismaticus. aut aliṫ in papatu intrusus esset: sꝫ ea que ṡ. diximus ꝛ dicēṫ. i. i loco suo. Tunc nō esset opus appellatione vel aliis remediis. Nec eius sententie vel censure trepidāde forent. Q2 tunc non diceret aplicus sed apostaticus. lxxix. di. siqs pecunia. Et ꝓpea oēs eius subditi: tūc non solum oēm obediētias ꝛ reuerentiam ei subtrahere ac ipsum deserere, sed ei de facto resistere possent: put ṡ. satis abunde dictum fuit. Dato q̄ de talibus criminibus non eēt accusatus nec inquisitus vel ꝯdēnatus: dūmodo essent adeo notoria: q̄ nulla tergiuersatiōe celari possent: iux̄. no. in. c. vr̄a. ꝺ cohabi. cle. ꝛ mulie. Que ꝯclō eliciṫ ex his que no. per glo. ꝛ doc. in. c. cum non liceat. extra de ꝑscrip. in. c. inter q̄tuor. de maio. ꝛ obe. ꝛ in rub. ibi. Ubi late per Feli. ꝛ Neothericos. iuncto tex. in. d. c. siquis pecunia. Ratio aūt eē vī: q2 hereticus ipso iure est excōicatus: extra de hereti. excōmunicamus: ꝛ subditi nō teneṫ obedire superiori excōicato. xv. q. vi. nos scōꝝ. ꝛ. c. iuratos. bonus tex. iūcta glo. xi. q. iii. iulianus. no. Bal. in. c. intelleximus. de iudi. que etiā ꝓcedunt si incidisset in errores: qui saperet spēm heresis: Etiam q̄ stricte non esset vā heresis: si pertinaciter in eo ꝑseuerarent: vt ꝓbaṫ ꝛ notari ꝯsueuit. in. c. si. de pe. ꝛ hī per diuum Tho. scōa scōe. q. xii. arti. ii. vbi pulchre declarat: qūo apostasia infidelitatis est iusta cā priuandi quem dn̄io reꝝ suaꝝ. Idē dicimus in scismatico: extra de elec. q2 diligentia. De symoniaco aūt in ordine vel electione sua modo ꝓbari possit. tex. est ꝛ ibi no. in. d. c. siqs pecunia: iduciṫ. xxiii. di. ꝑter hoc §.

hoc §. vez. Et T. late dictũ fuit de hoc. In tit. Quibus ex causis concilium gñale conuocari possit §. ex his z ex vbis dicte glo. zc.

¶ Qui z quot Prelati requirantur ad conciliũ legitimum cõstituendũ.

Videamus modo qui z quot epi vel Prelati reqrantur ad legitimum concilium constituendum: cuiꝰ qdem hesitationi rñdere vr gl. in. c. i. xvij. di. Dum ingt q gñale concilius statuit a Papa vel eius Legato cum oibus epis: qđ pbari vr. xv. dist. canones. Ibi sub hoc etiam sci Pres in concilio Niceno de oi orbe terraꝝ conuenientes: z in. c. sicut in fi. ibi. qz dum vli sunt ɔstituta consensu zc. Per que, q̃uis hoc iure expresse cautũ non reperiatur. Supposito tñ eo qđ T. conclusimus: in ti. Nunqd epi z prelati oẽs sint de necessitate vocandi. Videret concludeñ. q oẽs z etiam singuli interesse deberent. Ad hoc vt concilium vle dici posset: cum vniuersam ecclam repñtat. Sed qz tunc demũ dñr oẽs adesse qñ per alios repñtant: vel consensu tacito vel mandato expresso: sicut ab oibus illđ fieri dicimus: qđ a maiori pte vniuersitatis factum fuerit: lz aliqui dissentire repiantur. to. ti. de his q fi. a maio. par. capi. z ita intelligitur suprascripta glo. z iura pdicta. Nam nec tex. in. d. c. canones. dic q oẽs epi totius orbis fuerint pñtes, sed dicit q de oi orbe terraꝝ. s. de oibus nationibus z quatuor mundi climatibus aliqui ad expressum numeꝝ conuenerint. Nonnulli tñ dicere voluerunt q concilium gñale nõ põt dici legitime congregatum: nisi saltem due partes oium vocalium ac vocatoꝝ et vocandoꝝ pñtes fuerint: ar. eoꝝ que de aliis vniuersitatibus dici consueuerunt: z leg. ac no. per doc. in. c. bone. de postu. prela. z p Jo. an. et alios. in. c. i. de his que fi. a maio. parte. capi. in. c. lz. z in. c. bone. de elec. p tex. z no. i. l. plane. z in. l. nulli. ff. qđ cuiusqz vniuersi. no. Ibi cum due partes adessent aut amplius q̃ due. De quo ẽt i. l. noiationũ. C. de decurio. lib. x. ibi cum due partes ordis in vrbe posite totius curie instar exhibeãt. Sed ɔ hoc inducit: q lz in vniuerso orbe reperiant vltra tria milia epoꝝ: put constat in libello: q dr Prouincial. i camera aplica vbi describunt oẽs patriarchatus: Archiepiscopatus: z Epatus. Tñ videmus q i cõciliis antiquis: q̃tũcunqz gñalibus: non legimus interuenisse vltra sexcentos triginta Epos ad plus. Et in aliis conciliis multo pauciores. Ergo cum consuetudo sit optima iuris interpres: extra de consue. cum dilectus. et cum eius non sit vilis auctoritas. c. cum consuetudinis. eo. ti. z. c. fi. vr q exẽplo maioꝝ non sit de necessitate q pñtes sint due partes: sed tñ quotquot ibi cõgregati reperiuntur. Qđ pbari vr hoc modo: concilia gñalia prout T. annotauimus. in ti. Qñ et ex qbus causis concilium celebrandum sit: nõ nisi ex causis arduis: maximis: et periculosis celebrantur. Puta pro cã heresis: scismatis et hmõi: pbatur. xv. di. c. i. lxix. di. si duo. et. c. siquis pecunia cum concor. Cause aũt hmõi q̃to sunt periculosiores: tanto citius maturiusqz, ẽt non seruatis oibus iuris solẽnitatibus: expediri debent pp picula que occurrere possent tps cõterendo et res in longum deducendo: vt pbatur in. c. vbi piculum. de ele. lib. vj. bonus tex. xlij. di. quiescamus. vij. q. ij. c. fi. et. ff. ad carbo. l. i. §. ij. Ergo non sunt in conciliis expectandi oẽs vel dicte due partes. Qz ista expectatio longiorem tpis tractum regreret. Sed conuenientibus aliqbus Cardinalibus: Patriarchis, Primatibus, Metropolitanis: epis, et Prelatis, vt dixi T. illi dñr legitimum concilium constituere. Et q̃ expedienda occurrunt celeriter aliis non expectatis expedire poterunt: cum illi necessitate instante totum vle concilium oino representent. Ad qđ bene facit tex. xxiij. q. iiij. guilisarius. vbi Papa inquit. Nec dimitto ppea officium meum: sed cum epis quos cõgregare potui zc. sicut in simili de aliis vniuersitatibus ẽt dicimus. Quia lz oẽs non conueniant. Tamen Scabini priores vel senatores eoꝝ expedire pñt incumbentia vniuersitati: prout no. Bar. i. l. oẽs ppli. ff. de iusti. et iur. et no. in. l. cum nauarchoꝝ. C. de nauicula. lib. xj. Et hoc forte intellexit glo. in. l. aliud §. refert. ff. de reg. iur. dum dixit. q primo põt populus: vel decuriones qui psunt loco populi: hoc idem probatur. in. d. c. vbi periculum. vi. Idẽ quoqz Cardinales. Ibi vel nisi aliqđ tam grande et tam euidẽs piculũ imineret: q oibus et singulis Cardinalibus pñtibus cõcorditer videret illi celeriter occurrendũ, et idem in aliis electionibus et rebus per aliquam vniuersitatem

expediendis: quia post termini prefixi lapsum: Qui reperiunt congregati expediunt aliis vlterius non expectatis pp periculum longioris et dispendiose prorogationis: vt leg. et no. in c. statuimus. de ele. in vi. ibi. sed si ps alia non venerit per viginti dies post aduentum alterius expectata in electionis negocio non obstante cuiusque absentia sicut de iure fuerit procedat. Unde bene est dicimus quod pp periculum iminens pp diutinam vacationem ecclesiarum et bñficiorum ecclesiasticorum in electionibus de eis fiendis: vnus solus cum oẽs alios electores constituit i mora: et solus ad electões faciendã procedere põt. lxv. di. c. si. De quo late per Anto. de bu. et alios in c. cum nobis. de elec. Quicquid dixerit Petrus quem refert Abb. panor. ibi qui tenuit quod ptãs maioris partis nunquam deuoluit ad minorem, nisi pp ipsius delictum. c. gratum. de postu. pla. et male. Et ppea eius opi. cõiter a doc. reprobat per rõnem quam ipsemet Petrus adducit: qm nihil aliud allegaret. Nam constat vt dicunt doc. contumaciã esse delictum. l. i. ẽ delictũ. ff. de re mili. et negligentia est pctm grauissimum. xxiiii. q. i. officii. Ergo per istas rõnes. Supposita contumacia vel negligentia maioris partis: eius potestas pp tale delictus deuoluit ad minorem partem pñtem. Et tales pñtes hoc casu dicerent esse maior et sanior pars totius vniuersitatis. extra de his que fi. a maio. part. capi. c. i. Multa. n. iuris fictione p mittunt ad pericula euitãda, que alias non concederent. ar. extra. vt lit. nõ cõtesta. qm frequenter facit tex. in. l. i. C. qm lice. vnicuique sine iudi. se. vendi. et in. l. ait pretor. §. si debitorem. ff. de his que fi. in frau. credi. In pposito igit nro dixerũt aliqui: vt Anto. Rosel. in sum. sua. in trac. de conciliis: et alii: quod iura que dicunt quod due saltem partes vocandorum debent esse pñtes vt no. in c. cum nob. de elec. et in. d. l. plane. ff. quod cuiusque vniuersi. noie. Non hñt locum in conciliis vsibus rõne pdicta: hoc est pp periculum causarum que in eis expediri hñt. Unde ccludendo dicũt isti, quod posteaquam vocati sunt oẽs: eo mõ quo supra diximus. in ti. Que sit forma: qui vel sit modus vocandi ad concilium. Ptãs legitimi concilii residet penes comparentes. Adeo quod quotquot in loco destinato cõgregati reperiant: illi concilium legitimum cõstituere dñr. Etiã si essent tm duo aut tres. iux. illud Saluatoris Matth. xviii. Ubi fuerint duo aut tres in noie meo cgregati in medio eorum sum et c. Ad quod faciunt no. in. d. c. cum nobis olim. et per Bar. et alios in. d. l. nauarchorum. C. de nauicula. lib. xi. Quamuis tm de honestate illi duo aut tres deberent saltem cgregare tot epos quod cãs criminales contra alios Epos audire et terminare possent: ad quod saltem duodecim Epi reqrunt. xv. q. viii. felix. ii. q. v. psul. Qui tex. per dcãm rõnem facit quod si cãe criminales in cõcilio intentarent contra epm Cardinalem in concilio plures Epi cgregari deberent: quamuis tm ille tex. loquat de testibus et non de iudicibus. ¶ Ubi etiam glo. dixit: quod contra Papam duo testes sufficiunt: sed contra Epm Cardinalem. lxxii. ad condẽnan. ipm: requirunt, vñ Papa in hoc deterioris est cditionis: quia vt inquit dicta glo. Reatus ipsius est sine cõparatiõe maior quam aliorum: et ideo est sine spe venie cdemnandus vt Diabolus: de pe. di. ii. principiũ. Predicta tm pcedere possent fm Rosellum qm papa siue eius Legatus non esset in cilio: quia si ibi adeẽt papa: ipse solus cum vno epo concilium facere posset: nõ obstante aliorum absentia: quia ipse regulr dr eẽ sup. concilium: vt pbari vr in. c. signasti. de ele. Et solus põt audire cãs criminales Eporum. Ac eas vni tm delegare sine illo soléni numero. xii. Eporum. iii. q. vi. dudum. de do. et cõtu. c. ditatis. de accu. c. cum dilectus. Quod est pcederet in concilio: quia licet essent pauciores. xii. possent nihilominus de iure est in causis criminalibus Eporum pcedere: ac vni tm delegare sine pnarrato illo nuõ. xii. Quamuis illud quod dcm fuit de. xii. Epis: de honestate potius pcedit fm ipm Rosel. quam de necessitate. Quod tm mihi non satisfacit: quia nemo negat quin solus papa possit cognoscere et iudicare de causis Eporum. d. c. dudum cum si. Sed nũc querebat quot Epi vel prelati cum ipso aut sine ipso legitimum concilium cõstituant. Et ppea recte non rñdet ad qsitũ. Dicendo quod solus papa cũ vno Epo posset cõstituere ccilium: quia iudicare põt cãs Eporum solus: sed reflectendo dcm suũ. Si verum est quod in cã criminali vnius Epi. xii. alii epi saltẽ de honestate interuenire debent. Quanto ergo honestius et rõnabilius erit dicere: quod concilium quod qdẽ tractare hz de causis grauioribus et multo magis arduis et difficilibus: quam sit cã Criminalis vnius Epi. Puta de causis fidei: hẽsis: scismatis. Reformationis vlis ecclie tam in capite quam in membris depositionis pape et hmõi hẽre debet.

Nedum

Nedum.xij.sed lõge plures Epos ꝛ ꝓlatos. Tum rõne sanioris iudicij. Quia in rebus dubijs illud dr̃ sanius iudicium ꝛ magis approbatum q̃d a plibus iudicatur.lxv.di. sane.cum duobus seq. Tum rõne rectitudinis ꝛ grauitatis. Qꝛ illud rectius ꝛ grauius dr̃ iudicium q̃d plurimoꝝ sententijs comprobat.de offi.deleg.prudentiam in princi. Pro quo bñ faciunt sanctissimoꝝ aploꝝ ꝛ antiquoꝝ nr̃oꝝ exempla: qui in concilijs suis ꝛ in ponendis stabilibus fundamentis fidei nr̃e: vel oẽs: vt pꝫ in symbolo aploꝝ: vel quotquot poterant: vt pꝫ in symbolo prius in concilio Niceno edito congregauerunt. xv.di.canones. Et q̃uis in iure non repiamus certum ꝛ determinatũ numeꝝ eoꝝ: qui interesse debent ad legitimum concilium statuendum. Et credam sufficere eos: q congregati reperiunt in loco determinato die ꝛ tpe statuto: ꝛ in termio citatis ꝓfixo. Dũmodo sit numerus cõpetens ꝛ nõ prorsus vilis ꝛ diminutus nationum ꝯuenientium. Non tñ crederes cum Rosello: ꝙ solus papa cum vno aut duobus vel.xij.ep̃is concilium vl'e facere posset. Nam si mãm ꝛ cãs concilioꝝ. Si eoꝝ grauitatem ꝛ auctoritatẽ circũspiciamus. Si q̃d hactenus seruatum fuerit ab exordio nascentis ecc̃lie ꝛ fidei nr̃e consyderemus. Ridiculũ ꝓfecto: indecens: ꝛ ꝓrsus absurdum videret: hoc astruere. Unde si de cã pape tractandũ foret cum vno Epo: idem papa ꝛ iudex ꝛ pars eẽ cõprobaretur.iij.q.v.q̃d suspecti. ꝛ de re iudi.c.e.pastoralis. Ex quo sequeretur maximum ꝛ intollerabile absurdũ. Si.n.papa cum vno vel cum paucis Ep̃is concilium facere posset vl'e: facillime posset eos oẽs in suam trahere sententiam: ꝛ sic vniuerse fidei nr̃e status ꝛ dispõ ad vnius tñ hoĩs arbitriũ redigeretur. Q̃d ꝓfecto valde periculosũ eẽt: vt ingt Archi.xix.di.Anastasius. vbi est bonus tex.ꝯ istam opi. Roselli. Ibi nãqꝫ dr̃: ꝙ multi clerici se subtraxerunt ab obedientia Anastasij Pape: eo qꝛ cõicasset cuidam Photino Diacono Thessalonicẽsi suspecto de heresi sine concilio Epoꝝ: presbyteroꝝ: ꝛ clericoꝝ cuncte ecc̃lie catholice, qui tex.optime facit ad ꝓbañ. id q̃d ꝯ. dcm̃ fuit in ti. Nunquid Epi ꝛ prelati oẽs ad cõcilium vocandi sint ꝛc. Preterea tale concilium pape ꝛ vnius ep̃i dici non posset vl'e. Quia ibi non repiretur xp̃ianoꝝ vniuersitas: vel saltem talis quota que vniuersitatẽ ipsam repñtare posset: sed potius diceretur particulare ꝛ priuatum concistoriũ vel papale iudicium. Si aũt papa solus cum vno Epo: imo cum oĩbus suis Cardinalibus ꝛ ꝓlatis gñale concilium facere ꝛ vl'em ecc̃ias repñtare posset: frustra de concilijs vl'ibus congregãdis q̃reremus. Et ꝙ hoc non sit: probatum fuit ꝯ. diuersimode ꝛ diuersis in titulis. Dum q̃reret: quid sit concilium: qui ad concilium vocandi sint ꝛ qui ꝛ quot interesse debeant ꝛc. Et ꝓbat glo.no.xvij.di. in.c.i.dum dicit ꝙ vl'e concilium est illud q̃d a papa vel eius Legato cum oĩbus ep̃is constituit. ¶ Redeundo igit ad principale quesitum nr̃m.vꝫ.quot debeant esse pñtes. Ut legitimum gñale concilium ꝯstituere dicant. Jo.an. in.d.c.i.de his que fi. a maio. par.capi.recitat opi. Uincen. Goffre. Philip. ꝛ Hosti.quas sibi placere dicit. Qui cõcludere vident ꝙ que fiunt per vniuersitatem non valeant: nisi due partes vocandorum sint pñtes. Lꝫ s'm eum. Ala. ꝛ Guliel. nas.qui dicebant.ll.ibi.ꝯ. hoc inductas loq in decurionibus: ꝛ ꝙ sufficiebat ꝙ maior pars vocandoꝝ intersit: ꝛ sic ꝙ excedãt dimidiã.alleg.x.q.ij.§.hoc ius porrectum. Ibi ꝛ accedente consensu ordinatoris ꝛ maioris partis ibidem seruientium addũt: ꝛ ibidem pñtium. Q̃d ẽt sentire vr̃ glo.iij.in.c. si.de maio.ꝛ obe. Que dixit ꝙ in ijs q̃ expediri hñt per vniuersitatem: vocandi sunt illi oẽs: qui sunt pñtes in prouincia: si cõmode vocari pñt: quousqꝫ saltem pñs sit maior pars capli. Si aũt sunt extra prouinciã: aut ita remoti ꝙ cõmode vocari non pñt. Presentes disponere debent de rebus ecc̃lie: qꝛ (ingt ipsa) tota ptãs ꝛ ius vniuersitatis remanet penes illos quotquot sint.ff.q̃d cuiusqꝫ vniuersi.no.l.sicut. Abb. vo panor. in.c.cum oẽs.de consti.in pe.col.ꝛ seq. Dus querit q̃t dẽant eẽ pñtes: ad hoc vt actus vniuersitatis valeat: dicit ꝙ glo.iuris canonici.in hoc multum variarunt. Sed ꝙ tandem opi. Canonistaꝝ ꝛ Legistaꝝ est vt interuenire debeãt due partes totius vniuersitatꝭ: vt.ff.q̃d cuiusqꝫ vniuer. no.l.nulli.ꝛ.C. de decurio.l.nouationum.lib.x. Sed in ꝓposito nr̃o dicit ꝙ saltem deberet ꝯsentire maior pars haꝝ duaꝝ partium ꝛ sic dicit debere intelligi.l.q̃d maior.ff.ad muni. ꝛ.c.i.de his que fi.a maio.par.capi. sentit gl.in.l.alio.§.refert.ff.de re.iudi.ꝛ gl.in.d.l.nulli. Bar.in.l.oẽs ppli.ff.de iusti.ꝛ iur.ꝛ Inno.

in.c.ij.de ope.no.nunci.z hoc pbatur rōne
fm eum:qz ille due partes repñtāt totā vni
uersitatem.d.l.nulli.z.l.nouationum.Ergo
in ꝯsentiendo sufficit maior pars illaꝝ dua
rum partium.Si aūt plures ꝯuenirent q̄
due partes.Tunc regratur q̄ maior mars
oium conuenientium consentiat,qz tūc oēs
faciunt vniuersitates. Subdit tñ qd in alio
ꝓposito dicebamus:q̄ ls pñtia duaꝝ parti
um sufficiat ad validitatem actus.Tamen
si tertia pars que aberat:non fuisset vocata:
sed eēt contempta contempti possent con-
temptum suum prosequi: z quicquid actus
eēt retractari facere:extra de elec. qd sicut.
Et addit aduertendum eē q̄ in nuō duaꝝ
partium:non sunt cōputandi illi q nō sem-
per hñt vocem:vt no.z hr in cle.vt circa.d
elec.Maximam aūt diuersitatem se repire
dicit inter Legistas z Canonistas: quo ad
articulum nrm principalem, quam dicit se
non repire decisam per aliquē:qz fm Bar.
in.d.l.oēs populi quē seqtur ois pratica: nō
sufficit vniuersitatē vocari. Sed ops neces-
sario q̄ interueniant saltem due partes:ita
intelligit ipse.l.si.C.de predi.decuri.li.x.Sed
Canoniste cōiter distinguunt:q̄ aut est aliqs
ad quem spectat congregatio vniuersitatis.
Et tunc si ad mandatus illius non veniāt:
pñt veniētes soli explicare actū zc. et si nō
interueniat maior pars concilij. Hoc vult
Inno.fm eū in.c.i.de maio.z obe.z in.c.ij.
de ope.no.nūci.adde z gl. in.c.i.de his q̄ fi.
a maio.par.capi.Ubi Henri.boych. z Jo.
de imo.innuere videnī. Quasi q̄ conuoca
tio supioris constituat non venientes i mo
ra z in contumacia:z qd talis contumacia
eo ipso priuet eos facultate vocis dande: z
pro hoc dicit se alle.bonum tex. in.c.cus no
bis.de elec.Ubi dr̄ qd si vocati ad electiōes
per hñtem ptātem vocandi:nolūt venire:
faciunt se alienos.Ergo non debēt compu-
tari i numero duaꝝ partiū:z hoc sentit gl.
dicit ipse.i.d.cle.qd circa. z tenuit qdā Jo.
Bononien.doc.vt recitat Jo.an.in.c.i cau
sis.de elec.Qui tenebat qd si in vniuersita
te sunt centū hoies:si eis vocatis per habē-
tem ptātem,conueniant tm̄.xxx.qd ius toti
us vniuersitatis residebit tātū penes.xxx.
Que qdem multum faciunt ad decisiones
huius nri articuli:z q̄uis tex. per Abba.in
ductus non pbet id qd dixit de supiore,qz
loqtur in caplo seu canonicis, q cōuenerāt:
qui absentem vocarūt:tamen sustineri po-

test:qz forte cōuocatio erat deuoluta ad eos
vel eoꝝ aliquem tanq̄ ad antiqorem.Et ls
tunc ille antiqor non habeat iurisdictionē:
tamen eius vocatio hs hanc q̄si iurisdictio
nem:qd constituit non venientes in mora.
Ita qd ptās totius vniuersitatis residet pe
nes venientes:z facit absentes cōtumaces:
vt no.per Inno.in.c.ij.de no.ope. nunci.z
declarat idem Abb.in.c.i. de maio. z obe.
in.ij.col. ¶ Si vo non eēt aliqs ad quē spe
ctaret conuocatio,tunc aut instat finis ter-
mini pfixi vniuersitati ad expedien. actū:z
tunc minor pars maiorem vocare poterit.
Et ea nolente venire poterit ipsa minor ps
ad actum expediēdū pcedere: qz ipsa nō ds
iure suo puari pp contemptum z inobediē
tias maioris partis,vt no.in.d.c. in causis.
z in.c.cum vobis. Aut terminus non est
pfixus vniuersitati ad explicandū actū q ex
pediri ds.Et tunc debent saltem interueni
re due partes qualitercunqz interuenire de
lint,z monere tertiam partem q̄ cōueniat
tali die.Alias autem dicta tertia pars age
re posset de contemptu vt dictum fuit.s.z
no.in.d.c.ij.de ope.no.nunci.z in.d.c.cum
vobis.de ele.z pbatur ex mente dicte.l.no
uationum.Et putat idem Abb. hanc opi.
Canonistaꝝ esse vbiores,que vt dixi: decidit
casum nrm.Respondendo aūt ad.d.l.si.C.d
pdi.decurio.super qua se fundat Bar.dicit
Idem Abb.qd intellectus illius.l.est mul
tiplex z obscurus.Et qd pōt intelligi in fa-
ctis grauibus in qbus nō sufficit conuoca-
re vniuersitatem per tabellam vel cāpanā:
sed conuocari ds per nuncium vel lrās: vt
no.in.d.c.in causis.de ele.Et ita residet ibi.
Per que oia videreī in casu nro debere di-
stingui:qd aut Papa vel eius Legatus cus
mandato spāli conciliū vlē congregat:assi-
gnato termino z loco cōpetenti oibus epis
z prelatis per eoꝝ lrās citatorias vel moni
torias fm modū de quo.s.Et tunc lapso ter
mino ls non reperirent ibi due partes: vel
maior pars oium vocandoꝝ z vocatoꝝ ad
concilium.Poterunt illi Epi z plati q cō-
uenerunt:quotquot repiant cū Papa vel
eius Legato facere legitimū conciliū.Decla
rando se vlem ecclam repñtare:z cōciliū
illud esse legitimū.Prout alias fecit cōciliū
Constātiense:vt cōstat ex eius gestis:z ides
crederes pcedere vbi collegiū Cardinaliū:
seu iferior platus z Imperator ad q̄s talis cō
uocatio legitime deuoluta foret,fs qd.s.loco
suo diximus

ſuo diximus: conciliū conuocaret per tex.
⁊ no.in.d.c.i.de maio.⁊ obe.⁊ in.d.c.cū no
bis.de ele. Qđ ſi ipſi tñ Epi ⁊ p̄lati.vel eo
rum aliqui abſq3 alia vocatione ꝯuenīſſent
concorditer:⁊ debitis p̄miſſis p̄paratorijs
de q̄bus.ſ.in ti. Quis concilium conuoca
re poſſit:vellent conciliū ꝯuocare alijs no
lentibus vel negligentibus illud cōuocare.
Tunc forte dici poſſet ꝙ maiore parte veni
re recuſante: ſeu contēnente vel negligente
in termino eis p̄fixo. vt.ſ.ꝙ ipſi p̄ñtes:dū
modo alias ſeruarent̄ reqſita: ꝓcedere poſ
ſent:conſtituendo non venientes in mora:
⁊ declarando ſe vlem eccliam rep̄ñtare ⁊c.
vt.ſ.per iura p̄miſſa. Si vō terminus nul
lus eſſet prefixus. Sed tñ gñalr intimatum
fuiſſet oībus p̄latis:ꝙ cāe vrgentiſſime con
gregādi conciliū exuberāt. Et ꝙ Papa Car
dinales ⁊ alij ad quos ſpectat:reqſiti illđ cō
uocare recuſabant. Et ꝓpea ꝙ in viſceribus
charitatis Jeſu chrī:eos rogabant ⁊ inuita
bant:ꝙ ad talem locum deſtinatum ꝓ ipſo
concilio celebrando conuenire vellent. Tūc
danda eſſet opera ⁊ ſumma ope curandus.
Jnuocato ad hoc conſilio ⁊ auxilio Jmpa
toris ⁊ Principus chrīanoꝝ ꝙ ſaltem due
partes Prelatoꝝ ꝯuenirent. Et ita ille due
partes tertiā poſtea monere ⁊ in mora con
ſtituere poſſent. Ad hoc ne de contemptu
diceret̄:vt.ſ. Predicte aūt vocationi ſeu in
timationi adaptari poſſet pratica concilij
Conſtantienſis. Jn quo ſancitū fuit ad eui
tandam forte arrogantiam conuocantium
⁊ indignationem conuocandoꝝ:ꝙ congre
gati in concilio poſt receſſum. Joā. Pape.
xxiij.conuocare deberent abſentes p̄latos:⁊
alios Principes de obedientia Benedicti
pape.xiij.eoꝝ noībus vel dignitatibus nō
expreſſis. Sed ſub gñali quodam tit° Pro
ut colligi pōt in geſtis eiuſdem concilij in
ſeſſione.xxij. Ubi ſunt lr̄e congregatoꝝ ad
Regem Aragonū h̄mōi ſub tenore.vz. Mi
ſeratione diuia:Epi:Presbyteri: Diaconi:
Cardinales:Patriarche,Archiepi:Epiſco
pi:Prelati:⁊ ceteri in Conſtātieñ. ciuitate
prouincie Maguntineñ. Jn xp̄i noīe cōgre
gati:illuſtri Principi Ferdinādo Dei grā
Aragonum ⁊ Sicilie Regi:Salutē ⁊ eccle
ſiaſticam vnionem feliciter intueri. Quāq3
neq3 miſericordie Dñi neq3 menſuram po
nere:neq3 eiuſdē tp̄a diffinire poſſimus ⁊c.
¶ Sed poſteaq3 concilium plenum fuit: ⁊
nationes oēs congregate fuere:alr̄ ſcribebat

concilium:vt p3 in eiuſdem ſeſſione.xxiiij.
in citatione decreta ꝯ Petrum de Luna.
Bñdictum nuncupatum: in obediētia ſua
h̄mōi ſub tenore.vz. ſacroſancta gñalis ſy
nodus Conſtantienſis:vniuerſis ⁊ ſingulis
venerabilibus fratribus. Patriarchis. Ar
chiepiſcopis. Ep̄is:ac dilectis eccſie filijs.
Abbatibus. Prioribus. Prepoſitis. Deca
nis. Archidiaconis ⁊c. ⁊.ſ.ſalutē ⁊ oīpoten
tis Dei benedictionem: ac mandatis nr̄is
⁊ eccſie diligenter obedire: clamat ſcā fide
lium mater ecclia:ſponſa xp̄i. Clamat fide
lium multitudo:clamauerunt iam multis
annis ad dñm ⁊c. Et crederem ꝙ dictā in
timationem concilij: quotquot congregati
reperirent̄:facere poſſent,premiſſis p̄ambu
lis de q̄bus.ſ.cum ſit cā popularis ⁊ publi
ca. Maxime iminente cā graui, ⁊ tp̄e p̄fixo
adueniente. De quo per concilium Conſtā
tieñ.ſeſſione.xxxix. Jn quo ſtatutum fuit in
decreto incipiente frequens: ꝙ de decēnio
in decēnium conciliū conuocaret̄:poſt du
as primas conuocationes ⁊c. Ut pluries.ſ.
dixi. Quicqđ aūt dixerint Petrus de mō
te Ep̄s nr̄ Brixianus ſuo in Libello:de po
teſtate ſummi Pontificis:concilij ⁊ Jmpe
ratoris:qui ſatis gñalr ⁊ iuolute dicere vo
luiſſe vr̄:ꝙ ad hoc vt alij Ep̄i:per Ep̄os ⁊
Prelatos conuocari poſſint,op3 ꝙ ſaltē pre
ſentes ſint due partes vocandoꝝ. Et Ar
chiep̄s Florentinus:qui in tertia parte ſū
me ſue.ti.xxiij.c.ij.circa fi.dix̄ ꝙ auctoritas
concilij reſidet penes vocatos venientes:ſi
ſaltim interſint due partes oīum Ep̄oꝝ or
bis. Per id qđ leg. ⁊ no.in.c.i.de his que fi.
a maio.par.capi.per Jo.an.vel forte ſuffice
ret dicit ipſe:ſi maior pars Ep̄oꝝ orbis in
terfuerit:vt no.per compoſto.in.c.qꝛ ꝑꝑ de
elec. ¶ Qđ ſi forte conuocati ſeu citati ve
niſſent ad locum concilij deſtinatum ⁊ de
mum receſſiſſent non petita nec obtenta li
centia:concilium nihilominus in competē
ti numero exiſtens ꝓcedere poſſet, ipſis re
cedentibus vlterius non citatis nec requi
ſitis maxime vbi periculum eſſet in mora:
ar.eoꝝ que no.in cle.ne romani.§.porro.de
ele.facit.c.certum.xj.q.iij. de iudi.c.i.de do.
⁊ contu.cle.i.⁊ qđ h̄r per Jnno. in.c.conſu
luit.de offi.deleg. Ubi dixit: ꝙ ſi terminus
prefixus ad eligendum prorogēt abſentes q
ſemel citati fuerant non ſunt amplius citā
di:ad qđ bonus tex.xviij.di.c.ſiquis adeſſe.
⁊ in.c.vbi periculum.§.ſane.de elec. in.vj.⁊

qd no. Inno.in.c.cõsideravimus.z in.c.ec-
clesia.el.ij.de elec. Archi.lxv.di.si forte. Pa
nor.in.c.cum nobis.de elec.z Spe. in ti.de
sindi §.i.vsi.quid si oẽs zc. Concludit igr ex
premissis oibus:z ex gestis antiquor cõci-
lior:z concilij Constantien. put s.dixi. qd
oibus vocatis:ad certum locu:z terminus
iuxta formã z modum pmissum qd conci-
lium legitimum satis dici posset z deberet:
vbi cõpetens multitudo adesset: ss oẽs, vel
due partes:aut maior pars oium epor non
adesset. Dũmodo absentes pcuratores cõ-
stituant z mittãt:et nimis vilis vel parua
multitudo non sit congregata. Quia tunc
concilium legitimum dici non posset. Nec
celebrari deberet:pp magnitudinem et im-
portantiam rer in eo tractandar. Qd bel-
lissime probat. Jo.xxiij.in Bulla sua cõuo-
cationis concilii Constãtien. Ibi ver qr ve
niente postea tpe constituto. Prelati et cete
ri qui hmõi concilio interesse debebãt. Ne-
quaqz in tanto numero conuenerant:qñtus
magnitudo rer agẽdar regrer videbat zc.
¶ Et ss ordinatum fuerit in dicto cõcilio
qp oĩa expedirent per electos et deputatos
per nationes. Attñ videri põt. Quot Pre-
lati nuncij: Procuratores: et Oratores con
uenerint ad dcm̃ conciliũ ex lectura gestor
eiusdem presertim in sessiõe.xx. Ubi descri
bant.noĩa eor oium qui pro se, vel pcura-
torio noĩe alior in concilio reperiebant:q
fuerunt in satis competenti numero.

¶ Ubi plures de papatu contendunt.

Premissor occasione querũt nõ
nulli:vt petrus de mõte. vbi s.
Quid dicendũ in casu pmisso.
Ubi ples contendunt de papa-
tu:prout fuit tpe dicti scismatis:
vsqz ad congregationẽ concilij
Constantien. Quo tempore tres reperiebã
tur in suis obedientijs pontifices maximi.
vz. Balthassar cossa: qui in sua obedientia
appellabat Jo.xxiii. petrus de Luna, Qui
etiam in sua obedientia. Benedictus.xiij.
nuncupabat. Et Angelus Corarius:qui in
sua quoqz obedientia. Gregorius.xij.diceba
tur. Si vna tñ obedientia cõueniret ad cõ
concilium:put fecit a principio obediẽtia.
Jo.xxiij.que conuenit cum eo ad concilius
Constantien.et alie due conuenire recusa-
rent. An tunc illa vna obedientia,et sic mi

nor pars maiorem partem et sic alias duas
obedientias constituere posset in mora et
in contumacia vocando eas. Et dicit ad h
idem petrus de monte se putare qd sic: cus
ecclesia careat vnico capite saltem de facto
pter scisma:et sic dicat quasi vacare: cum
non hẽat vnum solum papam prout habe-
re deberet. alle.vij.q.i.factus est Cornelius.
Postea dicit qd potestas conuocandi pla-
tos ad concilium tunc est penes quoslibet
Archiepos z alios quoscunqz platos supio
res q ad suos subditos vel subiectos.xviij.
di.si eps. Si ergo inquit ipse Archiepi vo-
cant subditos suos ad concilium: z ipsi nõ
veniunt in termino eis assignato. Conuin
cunt negligentes:z per ɔñs deuoluit ptãs
ad accedentes etiam numero pauciores,vt
no.per Jo.an.de offi.ordi. irrefragabili fm
eum. Pro quo facere dicit. Q iu ius vniuer-
sitatis põt in vno resider: ad qd alle.xv.di.
synodus.vbi ps qp in ɔcilio gñali: qñqz fuit
grandis multitudo patrum : qñqz magna
paucitas:in tñ qp.xxij.legunt fuisse in cõci-
lio Laodicen. Ls concludendo dicat se cre-
dere consultius esse:qp alijs nolentibus ac-
cedere. Isti pauciores pnuncient se consti-
tuere gñale conciliũ:z in se esse eius iurisdi
ctionem. Qd facere põt iudex:put no.ff.de
iudi.in.l.siquis ex aliena.z per Bar.in.l..ij.
ff.siqs in ius voca.non ier. z per Inno.in
.c.pterea.de dila.z in.c.ceter. de iudi. Ubi
aliqd per Moderniores. Quid aũt p h di-
cere aut concludere voluerit: quo ad qões
per eum ppositam:ipse viderit. Ego vero
inherendo his que in pcedenti articulo di-
cta fuere:ex gestis concilij Constantien.cre-
diderim:qp si vnus ex tribus pontificibus
max.solus vocaret oẽs z singulos patriar-
chas: Cardinales: Archiepos: Epos,prela-
tos:ac principes z alios quoscunqz ad con
cilium ire debentes:satis esset,z qp ss illi tñ
de sua obedientia ɔuenirent: qp alij omnes
aliar obedientiar dicerent esse in mora z
contumaces. Et qp idem pontifex cum illis
qui conuenissent posset legitimum pnũcia
re concilium z expedire oĩa incũbentia: vt
ps exemplo dicti concilij Constantien. qd a
principio ita conuocatum canonicum legi-
timumqz pnunciatum fuit. Declarando il
lud repñtare ecclesiam vlem:z ptãtem im-
mediate habere a Xpo zc. vt colligit ex ge-
stis eiusdẽ i pncipio.iiij. sessiõe in Decreto
icipiẽte. In noĩe scẽ z idiuidue trinitat zc.

¶ Nec

¶ Nec arbitror curandum esse. Quis deõ casu conciliũ conuocet. Dũmodo cã legitima illud congregãdi subsit: ꝛ modus debitus seruet: prout satis copiose s̃. demonstratum extitit: in ti. Quis concilium cõgregare: vel auctorare possit. Et satis aperte colligitur ex pratica: ꝛ decretis dicti cõcilij Cõstantieñ. Quicquid de eis dixerit. Joã. de turre cre. in sum. sua de ecclia. lib. ij. c. xcix. Ubi concilio Basilieñ. ꝛ Constãtieñ. multum detrahendo dictum decretum multipliciter impugnare nitit̃. Asserendo inter cetera ꝙ dicta Decreta nõ hñt robur, ex eo ꝙ non fuerunt ꝯclusa vnanimi ꝯsensu aliarum obedientiaꝝ. Jux̃. id qđ dr̃ p Isydo. vj. ethi. lib. ꝛ ponit̃. xv. di. c. i. ꝙ. s. nisi oẽs cõsentiant in vnum: non põt dici ꝯclo concilij vlis. Qđ aũt non interuenerit talis consensus: ꝓs ſquit, qꝛ multi prelati ꝛ doctores clarissimi non consenserant nec intereẽ voluerunt: ac si vellet inferre ꝙ dcm̃ concilium non fuerit legitimum: qꝛ alie nationes non interfuerunt: lꝫ vocate fuerint gñalr̃ p Joã. xxiij. vt s̃. late ostendimus, ꝛ ꝓs in eius bullis conuocationis dicti concilij. Et scđo ꝙ dicta decreta sint inualida qꝛ ꝑdicte nationes ꝛ oẽs qui in concilio erant: noluerunt eis consentire: De quo ꝓfecto non possum non mirari. Qꝛ quoad primum vt s̃. clare ostendimus. Potestas residet penes venientes vocatos: ꝛ alioꝝ non venientium cõtumacia et mora eis non nocet quominus expedire possint incũbentia: ꝛ si alr̃ diceremus, nullum reperiret̃ concilium legitimũ vel ecomenicum: qꝛ in nullo antiquoꝝ vel modernoꝝ reꝑitur oẽs Epõs ꝛ ꝑlatos totius orbis interuenisse, qđ oĩno est fatuum dicere, put s̃. ostendimus in ti. Qui ꝛ quot ꝑlati reqrant̃ ad concilium legitimum constituendum ꝛc. Quo võ ad fm̃. ꝛ tex. in. d. c. i. xv. di. vbi in fi. dr̃: ꝙ qui sibimet dissentiunt non agunt concilium: qꝛ non consentiunt in vnum: non hoc dicit ad qđ per eũ allegat̃. Sed loqtur ille tex. Isydori. de discordantibus inuicẽ eque. Quia vbi ꝯria essent vota equalr̃ dici non posset conciliũ ex ethimologia vocabuli. Sed si due partes vel maior pars consentiret: ꝛ alij dissentirent, non minus diceret̃ ab vli concilio id actum fuisse: put dicet̃. i. in ti. An oẽs vocales p̃ntes eẽ ꝛ vnanimiter consentire debeant: vt actus concilij valeat, ꝛ ꝓbat̃ p tex. ꝛ no. per. d. Anto. ꝛ alios in. c. i. de maio. ꝛ obe. ꝛ in. c. i. ꝛ seq. de his que fi. a maio. par. capi. cum concord. Si aũt veꝝ esset qđ asserere vr̃. Idem Jo. de turrecre. ꝙ. s. Decreta illa concilij Constantieñ. non valerẽt: ꝛ ꝙ concilium illud illegitimum fuisset ex eo ꝙ oẽs obedientie alioꝝ pontificum non interfuerunt: nec oẽs epĩ vel ꝑlati adesse voluerunt: lꝫ legitime vocati essent: sed vt vnico verbo oĩs ista tollat̃ ambiguitas dr̃: ꝙ abrogatis ꝛ priuatis dictis pontificibus scismaticis: de papatu contendentibus cũ eoꝝ obedientijs: in dicto concilio, creato canonice Martino quinto reintegratũ: ꝛ cũ suis decretis approbatum et canoniçatũ fuerit vt ꝓs in gestis eiusdem nihilqꝫ prorsus ambiguitatis remansisse dici posse videtur quinimo si alr̃ diceret̃ resultaret vnus maximum absurdum et inconueniẽs quasi hereticum: qꝛ vt s̃. diximus. Ex tali positione dicere oporteret: ꝙ hactenus nulla fuerint concilia canonica ecomenica ꝛ legitima: qꝛ nullum hactenus inuenitur concilium: in quo Epĩ et prelati oẽs totius orbis interfuerint. Et sic destruerentur illa nõ minus sacra q̃ꝫ mirãda quatuor ꝑma concilia vlia: super qbus fides nr̃a tanq̃ꝫ super quatuor euangelijs stabilita et fundata est. Et q̃ dictus Gregorius se non alr̃ venerari dicit. xv. di. sicut. q̃ꝫ ipsa sacra Euangelia vna cus tot alijs sacroscis concilijs: q̃ illa ꝓsequunt̃: et q̃ venerabilr̃ scã dei amplectitur ecclesia. Quod qdem fatuum prorsus esset dicere.

¶ Qua pena puniantur impedientes concilium celebrari.

Qua aũt pena puniantur. Impedientes concilium celebrari, vel Epõs: prelatos: et alios ad illud vocatos perturbantes: ne accedere possint? Responsio absqꝫ multa indagine summi posse vr̃ ex tex. formali in. c. qm̃ quidem ꝯ. hunc ergo. Ibi et si quisq̃ꝫ princeps inuentus fuerit hoc ꝓhibere, cõione priuetur etc. Nec miꝝ nam in oĩbus criminibus ecclsiasticis principes sclares subsunt epis. Unde btũs Petrus ꝑcipiebat, vt oẽs principes et ceteri hoĩes epis obedirent: de maio. et obe. oẽs. Et dicit Cardi. Zaba. in. d. c. qm̃ quidem. qđ ẽt refert. d. Alexandrinus. ibi. ꝙ impedientes concilia sunt habendi ꝓ hostibus publicis. Qđ aũt dicendum sit de

prela'tis ⁊ alijs personis ecclesiasticis impedientibus: vt ꝫ ex quo tex. in. d. c. q̄m quidē. nullam eis penam imponit. Dicendū videretur ꝙ hmōi pena eēt arbitraria: ſm Jo. de deo. quem ibi refert. d. Alexandrinus: ⁊ ꝓbatur in. c. de causis. extra de offi. ordi. Sed ↄ̄trium tenuit Hugo. ⁊ Archi. ibi. Or imo ſm eos ipsis ecclesiasticis imponi dꝫ pena ordinaria: de qua in. c. placuit. ⁊ in. c. si eps. xviij. di. vnde dixit Hosti. in. c. sicut olī. de accusa. per illum tex. ꝙ illis imponit̄ pena suspensionis. Quo aūt ad laycos vltra ꝑdictam: vr̄ ēt esse pena sacrilegij: per tex. in. c. ad aplice. vſi. ⁊ vt ad p̄ns. de re. iudi. lib. vj. ibi. Perpetrauit sacrilegiū capi faciēdo ac tenendo Cardinales scē Ro. ecclie: ac aliarum eccliaꝝ ꝑlatos ⁊ clericos: religiosos: ⁊ seculares venientes ad concilium ⁊c. Per quem tex. supponendo capturam vel corporalem detentionem vr̄ gn̄alr̄ dicendum: ꝙ oēs tam clerici q̄ꝫ layci ꝑlatos vel alios ad conciliū euntes corporalr̄ impedientes vel detinētes sacrilegij reatum incurrant. Qḋ iuxta glo. ibi est crimen ecclesiasticum: vt hr̄ de fo. compe. cum sit gn̄ale: ⁊ sequit̄ glo. ꝙ talium oblatiōes recipi ꝓhibent̄. xvij. q. iiij. miror. xij. q. ij. de viro. Et ꝙ hmōi sacrilegium pp captionem clericoꝝ excōicationem infligit. xvij. q. iiij. siquis suadente. Qḋ etiā ligat mandantes hoc per alios fieri. de sen ten. excō. mulieres. Etiam si his qui impediunt̄ ire ad concilium alias ꝑsonalis vis ⁊ iniuria nō fuisset irrogata. extra eo. nup. Et rō per dcām gl. fundari vr̄ super eo qḋ cōiter dr̄. vꝫ. ꝙ sacrilegium non solum cōmittit̄ auferendo sacrum de sacro: vel non sacrum de sacro: aut sacrum de non sacro. Jux̄. tex. ⁊ not. in. c. quisqꝫ. xvij. q. iiij. Sed etiam cōmittitur cum infert̄ iniuria ecclie: clericis: aut rebus ecclesiasticis: iux̄. tex. in. d. c. cum sit. cum his que no. ⁊ ꝓbatur in. d. c. quisquis. ⁊ in. c. sacrilegium. ea. q. et cā. vbi bona glo. que dicit ꝙ pro sacrilegio imponitur pena sp̄ualis duplr̄. Quia si cōmittitur in personam incurritur pena excōicatiōis. d. c. siquis suadente. Si cōmittit̄ in res post trinam monitionem venit excōicandus. d. c. quisquis vel imponit̄ etiam pena tp̄alis vt pecuniaria: qn̄qꝫ maior qn̄qꝫ mior. d. c. quisquis. et. c. siquis contumax. Sed durior pena imponit̄ pro sacrilegio ſm. ll. q̄ꝫ ſm canones: vt ꝓbatur ff. ad. l. iul. pecu. l. sacrilegij. vbi pena pro qualitate ꝑsone: ꝓqꝫ rei conditione, ac tp̄is: etatis ac sexus consyderatione seuerius vel clementius moderatur vsqꝫ ad bestiaꝝ damnationem: vel in metallum aut deportationis in insulas: penas. Jmpedientes aūt Cardinales euntes ad concilium: per capturam: detentionem: vel districtionem personales: vltra excōicationis ⁊ sacrilegij penas alias plures incurrunt. De q̄bus in. c. felicis. de pe. i. vj. Et silr̄ impedientes eꝑos modo ꝑmisso incurrunt penas: de q̄bus in cle. siquis. eod. ti. Rosellus quoqꝫ in Monarchia sua. ꝟficu. Quero quid de impedientibus concilius: hanc q̄ōnem posuit. Et dicit ipse ꝙ si impedientes sunt persone priuate tenent̄. l. iulia. de vi. publica. Quia impediētes Legatos: Oratores, vel comites: illa. l. tenent̄, sed isti prelati vel alij venientes ad concilium p̄nt dici, oratores, vel comites, ⁊ silr̄ qui Romā ꝓficiscunt̄, ergo illa. l. puniendi sunt. ff. ad. l. iuli. de vi. pub. l. lege iulia. Etias si tales impedientes essent magratus, ⁊ vt inq̄t ipse, isti a Papa puniri p̄nt. Quia in eus crimē lese maiestatis cōmittunt, cū venientes ad concilia gn̄alia: securitatem a Ro. Pontifice h̄ēre censeant̄ stante gn̄ali citatione ⁊ cōuocatione ipsius concilij per ip̄m papas facta. Et violantes talem securitatem principis, crimen lese maiestatis in eum cōmittunt: ⁊ eadem pena lese maiestatis puniri debent. ff. ad. l. iul. maie. l. i. Jtem impedientes concilium, vt ꝑfertur crimen lese maiestatis aduersus rempublicam cōmittunt. d. l. i. et maxime q̄n pp hoc ad seditionem homines conuocant: cum. n. ledant maiestatē pape, ea. l. iulia maiestatis tenēt̄. l. eius. ff. eo. ti. Et est ēt ex alio capite crimen lese maiestatis. Quia ista indirecta via impediunt̄: vel detinent̄ ⁊ ꝯfouent̄: heretici: ne redeant ad gremius sancte matris ecclesie, quo etias casu cōmittit̄ crimē lese maiestatꝫ. d. l. eius. Puniri ergo p̄nt ſm eus pena lese maiestatis. C. ad. l. iul. maie. l. quisqꝫ. Qḋ si talr̄ impedientes sunt altioris gradus: vt Jmperator Cesar Rex: vltra sacrilegium qḋ icurreret: deponi posset. Si monitus a talibus impedimentis ⁊ perturbationibus non desisteret. Et a Papa Jmperator imperio priuari posset. Similr̄ ⁊ alij Reges ⁊ Principes christiani ex hmōi ꝑturbatiōe dponi possent: ⁊ eoꝝ regnis ⁊ principatibus priuari: vt le. ⁊ no. in. d. c. ad aplice. de re. iudi. in. vj. Et ꝓ dictis Roselli facit etiam. Quia includētes

homines

hominés liberos:vel eos impedientes:aut
detinentes.l.iulia. de vi publica tenent.l.q
cetu.ff.ad.l.iul.de vi.pub.vbi dr: q.d.l.tene
tur.qui hoiem dolo malo icluserint:vel ob
federint.Et ad id qd dicebat ipse de offen-
sa legatoꝝ est bonus tex.in.l.fi.ff.de leg.Ubi
hr q legatos impedientes hostibus dedun
tur.Qd aut euntes ad concilium dici pos
sint Legati vel Oratores:de se pz:q represen-
tant non solum vniuersum cleꝝ puinciaꝝ
z diocesum suaꝝ:ac oium alioꝝ Epoꝝ:pre-
latoꝝ.z ecclasticaꝝ personaꝝ ad concilium
ire debentium,qui impedimeto aliquo ca-
nonico impediti venire non potuerut. Sz
repñtant chrianoꝝ oium personas.z eccliã
vlem,prout Flate deductus fuit in ti.Quid
sit concilium.Jus aut legatoꝝ est ius gen-
tium.Et ppea dr: q legati sunt vt sancti z
sacrati.i.inuiolabiles:vt dr in.d.l.fi. iuncta
eius glo.Propterea dicebat.Jo.de tur.cre.
in sum.sua.lib.iij.c.xxj. q sermo suus non
sufficit explicare quãta pena digni sint: qui
conciliõꝝ celebrationi impedimenta infer-
re moliunt.Et q tales vt tyranni z reip.
chriane hostes habendi sunt,tot mortibus
digni:quot egregia bona per talia concilia
fienda impediunt:vnde dicit ipse.Si syno
dus congregabat cã tollendi scismatis.Ta
les pculdubio concilioꝝ pturbatores velu-
ti scismatis fautores habendi sunt.Si vo
ad confundendas hereses:z expugnandos
hereticos congregabat:tales hereticoꝝ de-
fensores z fautores vident.Si aut reformã
de ecclie z ecclasticoꝝ cã concilium conue-
niebat.Certe hmõi ꝯgregationi aduersan-
tes.Tanq hostes religionis chriane habẽ-
di forent.Ad quoꝝ ppulsandas iniurias z
temeritates compescendas Reges z Prin
cipes chriani obligati sunt. Cum ipsi preci
pue ecclesiam tueri pmiserint atq suscepe-
rint.xxiij.q.v.principes.Jn quo qdem si ne
gligentes reperirent.Suspecti haberent de
fautoria heresis aut scismatis.iux.tex.z no.
in.c.qui vicijs.ea.cã.z.q.z.xxiij.q.iij.Maxi
mianus eps.z.c.qui pot.Predicta aut dien
sio fortius incumbit Jmpatori.Qui est pn
cipalis ecclie aduocatus: z defensor.c.vene-
rabilem.de elec.Nam tenet pro posse eccli-
am defendere z exaltare:vt hr in cle.roma-
ni.de iureiuran.Ad qd ex debito z vincu-
lo iuramenti tenet.lxiij.di.ego Ludouicus.
z.c.tibi dño. Qd quidem fortius procedit
(tenendo opi.Canonistaꝝ) q.s.Jmpium

immediate pcedat a Papa: Deo tñ medi-
ante z disponẽte.De quo per Abb. panor.
z alios.in.c.nouit. de iudi. est bona glo.in
cle.ad nostram.de hereti.tex.xxij. distin.c.i.
z.ij.z in extrauaganti Bonifacij.viij. Jnci
piente vnam sanctam zc.

¶ Qui in concilio sint vocales.

DEst hec:queri solet.Qui sint vo-
cales,seu vocem decisiuam hñtes
in cõcilijs vlibus.Et huius qui-
dem hesitationis solo satis aper-
te colligi põt ex his que dicta fue
reẽ in titu.Qui ad concilium vo-
candi sint,vbi ad saturitatem dcm fuit:qui
sint illi qui concilio interesse possunt:vt au
diant:vel consulant:vel iudicent:ex doctri-
na z intentione.Jnno.z doc.in.c.graue.de
preben.z alibi. Sed ne titulus aliquis suo
fraudet tractatu z obsequio. Et vt suo qli-
bet materia loco congescat. Regulr dicen-
dum vr:q in concilijs puincialibus z vli-
bus Epi z alij superiores plati vocem iudi
cialem z decisiuam hre debent:de concilijs
prouincialibus pbat.xviij.di.c.pp ecclasti
cas.in fi.i.c.de cõcilijs.in.c.non opz.z qua-
si per to.De vlibus vo probatur tam exem
plo alioꝝ cõcilioꝝ.xv.di.canones.xvj.dist.
septuaginta.c.sexta. z.c.habeo librũ: qz etiã
exemplo Aploꝝ qui primi concilia nra age
re ceperunt loco quoꝝ successerunt Epi.Jux.
Psalmographum.Psalmo.xliiij.Pro pri-
bus hoc est aplis. Nati tibi sunt filij Epi.s.
vt hr.xxj.di.in nouo.Jn concilijs aut syno
dalibus vel Episcopalibus.Abbates.Capi
tula eccliaꝝ cathedralium et oẽs de clero il-
lo interesse debent z vocales sunt.xviij.di.
decernimus.Ceteꝝ quo ad concilia gñalia:
de qbus pcipue loqmur.Supposito pro re-
gula indubitata:q epi maiores plati:ac etiã
Abbates magni habentes iurisdictionem
Epalem vel quasi vocales sint. Prout cõi-
ter teneri z tradi consueuit.per doc.in.d.c.
graue.z per Abb.pan.in qõne illa sua.Epi
scopus z qdam Rector.in tertio dubio pn
cipali.Dubia reddi vr dicta regula. Quia
diuersa reperiunt iura.que in materia ista
varie loquunt de personis que concilijs an
tiquis interfuerunt. Alia.n.innuũt sacerdo
tes cõcilia egisse:vt tex.xv.di.canones. vñ.
Quarta synodus.ibi.sexcentoꝝ triginta sa
cerdotũ:qd tñ exponit.i.epoꝝ.Alia Reges:

Principes: Populos: z Clericos vniuersos vocandos asserere videnť: vt tex. in.c. ad aplice. de re.iudi.in.vi. Alia vniuersum cleȝ et ppl̃m includunt.lxiij.di. in synodo. Alia Impatorem.xxj.di. nunc aût. z.lxiij. di.hadrianus. z.xcvj.di.nos ad fidem.vbi Imperator dicit se concilio interesse velle: exemplo religiosissimi Principis Constantini et.xxxv.q.v.c.ad sedē.vbi ad l̃ram dič. Nos deo annuente hanc qōem discutere curauimus in synodo habita in Lateranēse Concistorio conuocatis ad hoc opus epis: clericis:atq3 iudicibus diuersaȝ puinciaȝ. Quo aût ad clericos inferioris gradus:facit tex.xxiij.dist.in noie dñi. z in.c.anastasius.xix.di.quos tex.cum alijs iuribus et argumentis inducit idem Abb.vbi.s.ɔ dcām regulam. Et ppea sequendo distinctionem z determinationem eiusdem in hoc articulo,et stando regule de qua.s. Pro concordia et rnňiōe ad iura ɔria: dicendum vř: prout cōiter concludunt glo.et doc.in.c.fi. de his que fi.a p̃la.fine consen.capi.vbi est glo.val de no.et magřa.v3.q͛ inq̃tum reperitur:q͛ Imperator: Reges, Principes: iferiores clerici: vel alij layci, in cōcilijs prouincialibus aut gñalibus iterfuerint. Istud pcedere potuit atq3 in futuȝ posset:in tribus casibus, in quibus limitareť dicta regula. Primo vbi per papam et concilium spālr inuitati fuissent: aut inuitarenť. Et ita intelligitur tex.in.d.c.hadrianus.lxiij.di.in fi. Secūdo vbi p̃cipue tractaretur de cā et articulis fidei hoc est de imutando: declarando, vel interpretando aliquem articulum symboli: vel aliud substātiale circa fidem ipsam. Qr tunc cus ista materia cēs oīno chrianos tāgat: cēs intereē possunt.xcvj.di.c.vbi nam. z ita intelligitur.tex.in.d.c.nos ad fides.ea. di. Tertio vbi tractatum fuit vel tractareť de rebus pertinentibus ad statum et normam viuendi ipsoȝ laycoȝ: vtputa de causis matrimonialibus limitandis: ampliādis: vel restringendis zc.xxxv.q.v.ad sedē. ℂ Quas tñ fallentias. Jo.an.et alij doc.in d.c.fi.et in.c.canones.xv.di. sane intelligendo limitant atq3 restringunt, vt non solus in his sed in oībus casibus in quibus repitur, q͛ Reges: Principes, dicti: vel layci minores concilijs interfuerint: intelligatur: q͛ ibi fuerint consulendo vel dicendo quid eis videretur de his que determinanda occurrebant. Non aût statuendo, sententiando: vel decidendo: vna cum epis z p̃latis concilio incorporatis. Nisi forte per Papam z cōcilium de gratia vel ex aliqua magna cā capaces hmōi vocis decisiue z iurisdictionalis fierent, z admitterenť: prout contigit in Constantieñ.concilio sessiōe.xxij. vbi cōcilius oratoribus Alphonsi Regis Aragonum qui senserat cum Benedicto. xiij. in obedientia sua. Pro bono pacis z vnionis reintegrande: vocem decisiuam z iurisdictionalem pro illa vice tm̃ concessit: ac decreuit z voluitq͛ dicti Oratores voces haberent tante virtutis z auctoritatis: quante essent voces oīum prelatoȝ: ecclesiasticarūq3 psonaȝ: Regnoȝ z terraȝ ipsius Regis: que ad gñale concilium sunt assuete vocari. Que tñ facultas vocis decisiue postea reuocata fuit per concilium sessiōe. xxxviij. Ratio aût quare layci nō possint hanc vocem hēre in concilio: esse pōt: qr ibi tractāť ardua negocia ecclīastica: z maiores cause que ad Papam z epos vel maiores prelatos ecclie spectant ēt auctoritatte diuina: vt hř in.c.per venerabilem.qui fi.sint legi. z qr in his populus docendus est z non sequēdus.lxij.di.docendus. Et p̃dicta qdē est cōmunis xclo. Inno. Hosti. Jo.an. z alioȝ in .c.graue.de p̃ben.ac Jo.an. z.d. Ant. Abb. z Modernoȝ in.d.c.fi. de his que fi. a p̃la. Archi.in.c.qdam.xcvj.di. Dñici. de.s. Gemi.i.c.decernimus.xviij.di. z eiusdē Abb. in alle.disputa. Eps z qdam Rector in solu.iij.dubij. Quem per oīa seqtur.d. Alexādrinus.in.d.c.canones.xv.di. ℂ Quāuis aût ista sit oīum fere scribentium cōis conclio. Tñ adhuc de tribus psonaȝ gñibus,ppter iura varie loquentia dubitari contingit. vs. de Imperatore, de Abbatibus gñaliter, z de caplis eccliaȝ cathedralium. Et primo pro ipsis vltra iura de qbus.s. Pro constanti argumento z declaratione dcōȝ iurium inducit citatio seu conuocatio cōcilij Constantieñ.facta per Jo.xxiij. Pontificē maxi. Ibi.venerabiles fratres nr̃os Patriarchas: Archiepos, Epos: z dilectos filios Abbates: z ceteros Monasterioȝ z ecclesiaȝ prelatos hortantes z monētes ac in virtute p̃stiti iuramenti z sancte obediētie eisdem mandantes. Quatenus psonaliter: nec non charissimos in chr̃o. Reges z nobiles viros principes. Duces. Marchiones. z alios qui hmōi concilio interesse debēt: vel q pdesse pñt qquo mō. Per viscera charitatis

ra charitatis dñi nři Jesu Xpi inuitātes ⁊c.
Que conuocatio ɔcordare vr̃ cum tex.in.c.
ad aplice. de re.iudi. in.vi. Jbi parati era-
mus vocare Reges.Prelatos:⁊ Principes
tam ecclīasticos q̃ʒ sclares ad aliquem tutū
locum:vbi per se vel solēnes Nuncios ɔue
nirent ⁊c.Et in specie quo ad Jmpatorem
faciunt iura de q̄bus.s̄.⁊ alia infinita.Ma-
xime tex.in.c.nos ad fidem.xcvj.di. in pn.
Jbi synodo interesse volumus.Q̄d v̄bum
innuit:q̄ iure ꝓpo interesse velit:nō vt in-
uitatus. Quo vero ad Abbates gn̄alr all.
tex.q ad hoc pōderari nō ɔsueuit.i.c.ex ore.
extra de priui. Jbi vnde cum locum ipsum
obtinere non possit in gn̄ali concilio neqʒ
in ꝓuinciali ⁊c. Per q̄d innuere ⁊ ꝓbare
vr̄:q̄ Abbates ēt qui subsunt epis,nō mi-
nus in gn̄alibus ⁊ ꝓuincialibus concilijs:
q̄ʒ in synodis epalibus interesse pn̄t.Quo
aūt ad capl̄a ecclīaꝝ cathedralium:arguen
do de concilijs Prouincialibus ad gn̄alia:
cum ꝓcedere videant̄ in hoc a pari.alleg.
tex.⁊ no.in.d.c.fi.de his que fi.a p̄la.Jbi vi
sum fuit nobis ⁊ fratribus nr̄is:vt capl̄a
ipsa ad hm̄ōi concilia debeāt inuitari:⁊ eo-
rum Nuncij ad tractatum admitti.Veꝝ ɔ̄
p̄missa ⁊ iura ad hoc alle.Rn̄d.doc.vbi.s̄.
⁊ Abb.panoꝛ.in.d.sua q̄ōne ⁊ solōne tertij
dubij q̄d dicit esse difficile:⁊ q̄ nō inuenit
doc.in aliqua parte iuris illud examinasse:
l3 varie loquant̄ iura vt.s̄.Et subdit q̄ cu3
de facto in cōcilio Senis habito tp̄e Pape
Martini. Anno chri.Mccccxxiiij.Casus
hm̄ōi disceptādi accidissent:varij varia di
cebant:⁊ tn̄ nihil circa hoc determinatum
extitit.Et rn̄dendo p̄:quo ad laycos:q ali-
quando ad ɔcilia admissi fuisse vident̄ gn̄a
liter dicunt:cum glo.magrā.in.d.c.fi.q̄ lay
ci in dictis tribus casibus admittunt̄ i cō-
cilijs gn̄alibus:non ad decidendum ⁊ sta-
tuendum:sed tn̄ ad consulendum:allegan̄.
⁊ decidendum que eis incūbunt:sed vt di-
cit glo.in.c.hadrianus.lxiij.di.que variat a
glo.d.c.fi.⁊ a dictis.Jo.an.sm̄ Abb.panō.
vbi.s̄.vbi in concilio tractanda sunt nego-
cia ecclesiastica:seu pertinentia ad iurisdi-
ctionem ecclesie:non est necesse laycos voca
ri:q̄ vt.s̄.ēt dixi.Potestas disponēdi de ijs
data fuit clericis ⁊ non laycis. Unde Pe-
tro ⁊ aplis ⁊ ɔ̄nter epis eoꝝ successoribus
data extitit:causaꝝ ⁊ negocioꝝ sp̄ūalium di-
spositio.facit tex.in.c.ecclesia.extra de cōsti.
⁊ in.c.bene q̄dem.xcvj.di.⁊.xvij.di.§.hinc
etiam.⁊ exp̄ssius in.d.c.vbi nam.xcvj.dist.
Qui tex.excipiendo casus fidei tn̄.Jn quo
dicit Jmpatorem concilijs intereē posse:vr̄
quo ad alios casus in oppositum exp̄sse fir
mare regulas.xxxiiij.q.vij.Dn̄s bonus tex.
xcvj.di.in.c.satis euidenter.Jbi.Jllicitum
namqʒ est eum qui nō sit in ordine scissimo
rum epoꝝ ecclesiasticis intermisceri tracta
tibus,qui tex.loq̄tur de Nuncio:seu Orato
re Jmpatoris eunte ad concilium.Et bene
facit tex.in.c.principes.xxiij.q.v.Ubi dr̄ q̄
potestas sclaris non est necessaria in ecclīa:
nisi in defectum potentie ipsius.Ut q̄d nō
valent efficere sacerdotes sermone doctri-
ne.Potestas sclaris imperet per discipline
terrorem.Jn cā v̄o fidei:in qua cōiter dr̄:q̄
Jmperatoꝛ ⁊ layci interuenire pn̄t.Distin
guunt sic.Aut q̄rit̄ nunq̄d Jmpatoꝛ vel lay-
ci de necessitate vocandi sint:cu3 agit̄ de fi-
de.Et tunc dicunt Doc. se credere q̄ non:
q̄ potestas plene disponendi ēt de spectan
tibus ad illam spectat ad clericos.Cu3 ista
cā fidei sit mere iuris ecclesiastici. Adeo q̄
iudex sclaris nec directe:nec indirecte pōt
de ea cognoscere.Sed sola executio ɔ̄ hereti
cos vel rebelles fidei ad petitionem ⁊ instā
tiam ecclesie ꝑtinet ad laycos:vt no.singulr
in.c.inq̄sitionis.§.ꝓhibemus.de hereti.lib.
vj.Ad q̄d facit q̄ layci ipsi neqʒ publice ne
que priuate de fide disputare pn̄t.c.ij.§.inhi
bemus.eo.ti.⁊ li.Nec in concilijs antiquis
⁊ p̄sertim maioꝛibus legimus laycos a scīs
Pr̄ibus vnq̄ʒ fuisse vocatos cū de fide tra
ctaret̄:vt colligi pōt.xv.di.c.i.⁊ quasi p to.
¶ Aut querit̄ nunq̄d Jmperatoꝛ vel lay-
ci si se sponte offerant concilio in causis fi-
dei admitti debeant ⁊ audiri. Et tunc eos
admittendos putant.Et ita dicit Abb.pa
noꝛ.se intelligere tex.in.c.vbi nam.⁊ glo.in
.d.c.hadrianus.q̄ ibi Jmpatoꝛ se concilio
velle interesse obtulit.Et rō quare tunc ad
mitti pn̄t eē eis vr̄.Quia forte a sūmo deo
inspirati accedūt.Et fides remanere potest
etiam apud simplicem laycum.Prout tem
poꝛe passionis Chri in sola Uirgine gl'iosa
remansit:que rep̄ntat̄ per illam candelam:
que sola accensa remāet tp̄e maioꝛis hebd̄e:
qn̄ officia matutinalia tenebraꝝ celebrant̄.
Ponit.d.Tho.in.iiij.di.iij.art.v.⁊ Guliel.
in rōnali diuinoꝝ officioꝝ:in trac.quinte
ferie maioꝛis hebd̄e.in pe.col.v̄fi.Candela
aūt que in medio ⁊c.Qn̄ aūt layci se sic vt
p̄fertur offerunt.Jn causis fidei non solu3

audire possiunt disputationes: sed etiã con
silium afferre possent fm Joã. an. vbi.ſ. Et
opinionem suam tũc dicere non ꝓhibent:
Credit ẽt Abb. panoꝛ. ꝙ tractatibus inter
esse poterunt. Sed tñ non decident nec sta-
tuent: ⁊ ita intelligit. tex. in. d. c. vbi nã. Ibi
nisi forte in qbusdam: vbi de fide tractatus
est ⁊c. Tractatus aũt seperatus est a decisio
ne: vt hꝛ in. c. tua. ⁊ in. c. fi. de his que fi. a pre
la. ⁊ in. c. vlt. de his que fi. a maio. par. capi.
Idem quoqꝫ dicendum de causis mrĩmo-
nialibus: q2 pñt tractatibus interesse ⁊ ha-
bere vocem consultiuam, vt ꝓbari vꝛ. xxv.
q. v. ad sedem. Sed in his ⁊ alijs oĩbus cau
sis Epi, Prelati: ⁊ Clerici tñ hñt decidere:
statuere. ⁊ terminare. layci aũt nullo modo
hẽre pñt vocem decisiuas: fm Archi. in. c.
bene qdes. xcvj. di. Gemi. in. c. decernimus.
xviij. di. Inno. ⁊ alios. in. d. c. graue. de ꝑbẽ.
Jo. an. ⁊ alios in alle. c. fi. de his que fi. a pre
la. ⁊ Abb. in ꝑdicta sua disputatione. Nisi
forte a Papa ⁊ concilio habilitarent, ⁊ vel
de grã: vel ex magna aliqua cã admitteren-
tur: prout.ſ. quoqꝫ dixi. Nec obstãt iura que
dicere vident ꝙ Imperatores: Reges: vel
alij layci: cõcilijs interfuerint: q2 fm doc. in
locis allegatis illud intelligẽdum est ꝙ ha
buerint vocem ꝯsultiuas: sed non decisiuã.
Nec ẽt obstat tex. in. d. c. nos ad fides. xcvj.
di. pp verbum volumus: qđ importare dr
voluntatem liberam iuris proprij fm glo.
⁊ no. in cle. i. de offi. vica. Quia illud intelli
git ius ꝓpꝛium qđ alicui legitime debetur: ⁊
eius ossibus inheret: vt ibi declarat. Sed
ius ꝓpꝛium Imperatoris quo ad hoc: est tñ
tractatibus interesse: ꝓut innuit tex. in. d. c.
vbi nam. vt.ſ. etiam dixi. Ergo illud neces-
sario intelligi dꝫ quo ad vocem consultiuã:
non aũt quo ad decisiuam: vt pluries repe
titũ extitit. Seu alr dici posset tex. de quo.ſ.
in q̃ꝫtum Impatoꝛ dixit se velle in concilio
interesse ad fidẽ ꝯfirmandã intelligi debere
ꝙ ipse Impatoꝛ: ꝙ forte erat dubius in ali
quo articulo in ꝯcilio disputando: dixit se
velle interesse: vt ex mĩa concilij seipm ⁊ fi-
dem suã ꝯfirmaret ⁊ stabiliret in fide sicut
fecit magnus Cõstãtinus: qui erat Neophi
tus. Et ppea subiunxit nõ ad potentiã ostẽ-
dendã hoc est: non ad ostendendũ. ꝙ scimus
de concilio ⁊ ptãtem hẽamus decidẽdi vel
definiendi de ipsa fide. Sed ad ꝯfirmandũ
⁊ stabiliendũ nos ipsos in ipsa fide. Et hoc
idem dici posset: de oĩbus alijs Regibus:
Principibus: ⁊ laycis: qui in concilijs fuisse
legũt: que mĩa ꝯfirmat per finẽ eiusdẽ tex.
Ibi vt vitate inuẽta non vltra multitudo
prauis doctrinis attracta discordet. Quin-
imo plus dicit Abb. panoꝛ. in. d. sua q̃one
eꝑs ⁊ qdam Rectoꝛ, ꝙ si aliqua iura antiq̃
reperirent per que ꝓbari posset Impato-
res concilia aliqua auctorasse seu ꝯuocasse:
⁊ vocem decisiuam in eis dedisse, intelligẽ-
da eẽnt: ꝙ de facto: ita fecerint fm illa tẽpo
ra: in qbus non erat facultas chrianis tute
in vnum ꝯueniendi: vel de rebus fidei ⁊ ec
clesie publice disceptãdi: iuxta tex in. d. c. ca-
nones. xv. di. Sed postcaq̃ꝫ ecclesia coꝛrobo
rari cepit: ⁊ libertatem adepta est: statutus
fuit ꝙ concilia celebrari non possent nisi a
Papa cum Epis ⁊ Prelatis: vel nisi eius
iussu ⁊ volũtate, quoad ipse velit ⁊ possit.
Et ppea dixit glo. xvij. di. in sum. ꝙ cõciliũ
vle ꝯstituit per Papam cum oĩbus Epis,
⁊ ꝓbat tex. iuncta eius glo. in. c. ꝯcilia sacer-
dotum. ea. di. ⁊ de laycis ibi non facit vbũ.
¶ Quo vo ad Abbates ⁊ alios inferioꝛes:
Prelatos: vel Clericos. de qbus maius est
dubium. Pro eis vltra tex. quẽ.ſ. allegaui.
in. c. ex oꝛe. de priui. est. gl. in. c. ꝯueniẽtibus.
i. q. vij. in ver. monachi. que dicit ꝙ Abba
tes. in synodo debẽt interuenire. alle. xviij.
di. c. eꝑs nõ dꝫ. Sed tex. ille loqtur de syno
dali seu Eꝑali: nõ aũt de gñali synodo: tex.
vero in alle. c. ex oꝛe. loqtur de prouinciali:
⁊ ppea Abb. panoꝛ. in. d. sua q̃one sustentã-
do quoad potuit iura: ⁊ dignitatem Abba
tum: cum ⁊ ipse eẽt Abbas. Dixit se crede-
re ꝙ de necessitate non sint vocãdi: nec ad
mittendi in concilio gñali: nisi soli Epi: ⁊
maioꝛes ꝑlati. per iura p ipm pro hac parte
allegata. De qbus ẽt dcm fuit.ſ. Et idez pu-
tat de magnis Abbatibus ⁊ ꝑlatis, Epis,
inferioꝛibus hñtibus tñ Eꝑalẽ iurisdictio
nem: qđ dicit ꝓbari in. d. c. ꝯuenientibus:
vbi Abbas tenuit locum Pape in cõcilio:
⁊ vbi multi Abbates fuerunt vocales fm
interꝑtationem. glo. illius: que exponit ver
bum Monachi pro Abbatibus: ⁊ sic fue-
rũt admissi ibi Abbates fm eum ad voces
decisiuam: quemadmodum ẽt epi. Mđ de
alijs inferioꝛibus ꝑlatis non legit. Ad idẽ
alleg. c. hadrianus. il. ii. lxiij. di. vbi dr ꝙ sy-
nodus illa celebrata fuit a. cxliij. religiosissi
mis Epis, ⁊ Abbatibus: ⁊ sic Abbates il-
li dicit ipse equiperant Epis. Intelligit tñ:
ꝙ vbicũqꝫ legimus inferioꝛes vel minoꝛes
interfuisse

interfuisse synodo, q illi fuerint inuitati zc. Dixit ēt Bal. in. c. i. de iudi. in. ij. col. vsi. sed nunqd Abbates? q Abbates ad cōciliū vocari pñt ab ipso 9cilio: z ad eundem cogi, qz concilium formatum hz iurisdictiōem. Sed ad illud congregandum ab eo nō pñt trahi inuiti, qz concilium nondum formatum non hz iurisdictionē. De quo remittit se ad no. de maio. z obe. dilect. z de offi. ordi. cum dilectus. Posset tñ ad hoc induci. tex. vt diri. in alle. c. ad aplice. de re. iudi. in vj. z pratica seruata in cōcilio Constātieñ. Ad qđ citati fuerunt z admissi Abbates ad voces decisiuas z iurisdictionales: z eidem concilio incorporati fuerunt. ¶ Siqs tñ ista impugnare vellet, 9 pmissa posset replicari, q neqz in concilijs antiqs quoꝝ ego multa vidi i ecclia Veroneñ. z alibi. Neqz in concilio Cōstantieñ. z Modernioribus reperit: q Abbates incorporati fuerint eisdem concilijs quoad vocem decisiuam. Qđ pbari vr ex subscriptionibus ipsoꝝ 9ciliorum: qz non reperit q Abbates subscripserint: sed tñ Epi z maiores prelati, z ad id quod dr, q citati fuerunt ad ipsa concilia: rñderet: q fuerant citati duplici ex cā: tum ad 9sulendum tanqz viri religiosi: z bñ informati de rebus ecclesiasticis z spūalibus. Tum decoris z honestatis grā: vt concilium plenum z multiplex ac maioris auctoritatis appereat, ad. c. ad aplice. rñderi posset: q Papa non loqbat ibi de 9cilio vli, sed d prouinciali, cum ibi non esset tractandum de causis vlibus z arduis ad concilia gñalia spectantibus, sed tñ de iustitia particulari. Et posito q de gñali concilio loqueretur. Tñ non pbat ibi, q dicti Abbates vocati fuissent admissi ad voces decisiuā. Ad tex. z rōnem Abbatis in. c. cōuenientibus. dici ēt posset: q ex eo q vnus Abbas pside ret loco Pape: non infert, q ppea in concilio habeat a se vel rōne Abbatie ptātem vocis decisiue, cum nihil ibi agere hēret pprio noie, sed tñ noie Pape. Ad illud qđ dixit Abb. panor. per illum tex. pbari: q multi Abbates in illo 9cilio admissi fuerunt ad dandam vocem decisiuam, sicut epi: qz tex. ibi dicit: religiosissimi Monachi dixerūt, sicut receperūt vles sex synodi ab heresi reuertentes, ita z nos recipimus. Rñderi potest: q ista potius dici pōt vox 9sultiua qz decisiua, qz si attendamus 9suetudinem cōciliorum: in concilijs vniuersalibus dando vocem decisiuam. Rñdet. per vbum pls: z nō isto modo: per quē dicere voluisse videtur. Opinio z consilium nrm eē vr: q admittātur si concilio placuerit: que opi. cōprobari vr: per illummet tex. in vsi. Item Tharasius patriarcha, vbi pz: q per Patriarcham cōsulebant z interrogabant quid sentirēt: z melius hoc pbatur in vsi. seq. Quia cum dicti Monachi vel Abbates rñdissent, statim seqtur. Scā synodus dixit placet oibus nobis: per qđ clare pz: q dicti Abbates nō erāt cōcilio incorpati: qz si fuissent icorpati ipsi nō rñdissent ad partē: nec añ alios rñdissent, sed post oēs epos. Et 9firmari vr p eūdē tex. in sequētibus vbis ipsius. Ibi nō ops nos qui epi sumus indigere doctrina: sed alioꝝ eē doctores. Sed qcquid sit lz negari non possit. Quin isti Abbates in concilijs puincialibus admittant. Tñ quoad concilia gñalia pp dictas 9rietates: crederē in hoc stādum eē 9suetudini: vel permissioni Pape z concilij. Et qñ admitti deberēt, admittendi eēnt saltē magni Abbates habentes iurisdictionem epalem: vt dcm fuit supra. iux. tex. z no. in. c. abbates. de priuile. in. vj. z glo. in cle. i. de reb. eccle. non alie. in ver. probūj. ¶ Quo aūt ad capla ecclesiaꝝ cathedralium: non memini me legisse i antiquis priscoꝝ concilioꝝ gestis q ad vles synodos vocati fuerint saltez ad decidēdū. Et lz ad concilia prouincialia vocent. iuxta tex. in. d. c. fi. de his que fi. a pla. Tñ nec etiā ibi vocant ad vocem decisiuam: sed ad consultiuam tñ z ad tractatus: put pz in tex. illo qui seipsum declarat. Ibi visuz fuit nobis z fratribus nris, vt capla ipsa ad concilia ipsa debeant inuitari: z eoꝝ Nuncij ad tractatus admitti. Ergo pz q tex. de concilijs puincialibus tñ loqtur, pp vbum hmōi qđ similitudinem denotat. Et q ēt in illis ad tractatū tñ dēant admitti, z non ad decidendum. Nā vt. s. dicebatur diuersa valde sunt tractatus. Et decisio: seu determinatio: vt no. in. d. c. tua. in. c. fi. de his que fi. a pla. z in. c. fi. de his q fi. a maio. parte. capi.

¶ An incapaces ad vocē decisiuam 9cilij habilitari possint: z per quem.

Quoniam igitur supra conclusum fuit: q soli epi z maiores prelati sunt de vero corpore cōcilij, quoad vocem decisiuam z iurisdictionalem, consequens

esse vr̄, vt videamus an alij qui non sunt
de iure capaces huius vocis decisiue habi-
litari possint ad eam: ꝛ per quem: qđ etiã
incidenter tetigi.s.in tractatu. Qui spãliter
aut gñalr̄ ad concilium sint vocandi circa
fi.in vsi. ꝛ qꝛ supradiximus ꝙ Papa: ꝛ pro-
pterea in suo quoqꝫ loco breuiter dicendus
vr̄ ſm Abb.panoꝛ in.d.sua qõne. Eps ꝛ q-
dam Rectoꝛ.q.iij.col.iiij. vsi. In alijs autẽ
negocijs.ꝛ.vj.col. vsic. sed hic põt ꝓbabilr̄
dubitari.ꝛ.d. Alexandrinus in.c.canones.
xv.di.in.iij.col. ꝙ qcunqꝫ inuitantur ad cõ
cilium: hñt vocem consultiuam: ꝛ hre pñt
etiam decisiuam: lꝫ alias non eẽnt habiles.
Modo dicta vox decisiua eis cõcedatur per
conciliũ vel per Papã: qꝛ lꝫ eẽnt layci. Pa-
pa põt eos facere capaces iurium spũaliũ:
ꝛ huius vocis decisiue in concilio: vt hr̄ i.c.
hadrianus.ij.ij.lxiij.di. ꝛ in.c.in synodo cẽ
tesima di. ꝛ leg. ꝛ no. in.c.memoriam.ij.q.
vij. Quinimo dare põt layco ptãtem excõi
candi: vt no.glo.xxxij.di.in.c.vez. ꝛ hr̄ in.c.
bene qdem.xcvj.di. ꝛ Jo.an. in.c.ij.de pbẽ.
in.vj. Et ita dicit idem Panoꝛ. intelligere
oĩa iura, que dicunt laycos interuenisse cõ-
cilijs, vt.s.interuenerint inuitati: vt aper-
tissime ꝓbat tex. iuncta glo. in.c. vbi nam.
xcvj.di. vbi glo.rñdendo tacite obioni: di
cit Impatores non interuenisse concilijs: si
cut dic̃ Papa in tex. ibi nisi.s.rogatos.lxiij.
di.hadrianus. Aduertendum tñ est: inqꝫtũ
dr̄ ꝙ Papa põt inferiores ꝓlatos: ꝛ etiam
laycos quoscunqꝫ, ad concilium vocatos ha
bilitare ad vocem tam consultiuam q̃ꝫ de-
cisiuam dandum: qꝛ istud procedit ſm eos
vbi Papa ex honestate: vel pro mera volũ
tate sua ex aliqua particulari vel priuata cã
concilium conuocaret: put contingere for-
te potuisset.in.c.ad apostolice. de re.iudi.in
vi. qꝛ tunc eẽt in facultate ꝛ voluntate pape
cõicare dictam vocem qbuscunqꝫ sibi vide
retur nisi forte illi qbus dictam vocem cõi
caret eẽnt ptibus quaꝝ cãe agerentur eẽnt
suspecti facit tex.in.c.in synodo.lxiij. di.sed
vbi concilium ex necessitate ꝛ ex cã publi-
ca conuocaretur. Puta pp heresim vel scis-
ma pape: vel ecclesie statum reformãdũ ꝛc.
Tunc ptãs cõicandi hmõi vocem: non pe-
nes papam, sed penes vniuersum conciliũ
residet. Ex quo dictis casibus iurisdictio
cognoscendi ꝛ decidendi ad concilium pti
net.xl.di.si papa.lxxix.disti. siquis pecunia:
ꝛ ꝓbatur ar.in regula. in re cõi. ꝛ in.c. qđ
cẽs tangit. de reg. iur. in.vj.in.l.sabinus ff.
cõi diui. Et facit qđ voluit Inno. in.c.ex i-
mundo extra de hereti. ꝛ in simili facit qđ
notanter dixit. Jo.an.in.c.scriptum. de ele.
vbi post Cõpostolanum dixit: ꝙ ẽt maioꝛ
pars capituli non põt: ẽt vno solo resisten-
te cõicare voces caplarem ei qui de iure di-
ctas vocẽ non hẽret, qꝛ in re cõi ꝛc. Qđ in-
telligitur de voce decisiua. Uocem aũt con
sultiuaꝫ bene posset maioꝛ pars pro cõsilio
habendo alicui cõicare, ar.in.c.obeuntibus.
lxiij.di. ꝛ eoꝝ que no.per ipm̃. Jo.an. ꝛ ali-
os.in.c.si.de his q̃ fi.a prela. ꝛ in.c.i.de his
que fi.a maio.par.capi. ¶ Istam met qões
tangere voluisse vr̄.d. Joan.de turre cre.in
sum.sua.de ecclia.lib.iij.c.xv. vbi facit.xij.ca
sus. Quibus dicit admitti posse laycos ꝛ
inferiores clericos ad concilia vlia. Sed cũ
bona eius venia seipm̃ inuoluit: ꝛ nihil bo
ni dicit: ꝛ ppea alr̄ nõ insisto recitãdo eius
dicta. Pro ꝯfirmatione aũt ꝯclonis de qua
supra ꝙ.s.conciliũ vle cõicare possit vtrãqꝫ
vocem ꝯsultiuam. vꝫ. ꝛ decisiuam, etiã vbi
de rebus vlibus vlem statum ecclie ꝯcernẽ
tibus: facit qꝛ vbicunqꝫ vniuersitas vices
suas alicui ꝯcedere vult: ꝛ ea que sunt volũ
tarie iurisdictiõis aut facultatis opꝫ ꝙ cẽs
ꝛ singuli consentiant ſm Archi.post Hug.
in.c.epi.xvj.q.vij.refert ꝛ seqtur. Feli.in.c.
cum cẽs. de consti.xvj. ꝛ vltima fallentia.
Dicẽs hoc eẽ quotidianũ ꝛ nõ irritũ. Nec
ob.tex.in.l.qđ maioꝛ.ff.ad munici. vbi dr̄ ꝙ
sufficit ꝙ maioꝛ pars vniuersitatis cõsen-
tiat: qꝛ illud veꝝ est in actibus necessarijs:
non aũt in voluntarijs vt est glo.no.que est
pᷓ.in fi. cõiter approbata. in.d.c.cũ cẽs. de
consti.pro qua adducit̃.tex.in.c.humilis.de
maio. ꝛ obe. Ibi si qui vo consensum pста-
re noluerint quem tex.ad hoc ibi no. Jmo.
vbi dicit. Notañ.esse ꝙ in transactionibus
q̃ fieri habẽt per caplꝫ cautum est ꝙ cẽs de
caplo consentiãt: cum actus trãsactionis sit
actus volũtarius. Facit qđ ad idez voluit
Abb.in.c.qꝛ pp.§.i.in.ij.col. de elec. ꝛ An-
dreas Barbatia in.d.c.cũ cẽs vbi hanc eẽ
cõem opi.asseruit ꝛ in consi.vij. in vlt.col.
in p volu. ꝛ in consi.xxvij.in.iij.col.ij.volu.
dicens.d.l.qđ maioꝛ locũ non hẽre in acti-
bus volũtarijs vniuersitatis qđ qdem etiã
in actibus vlibus: hoc est concernentibus
vlem statum ecclie: cõprobasse vr̄ concilius
Constantieñ. Quia vt ẽt dixi.s.in ꝓceden-
tibus.in sessione.xxij. vocem cõicauit Ora-

toribus

toribus Regis Aragonū ꝛ Castelle. Quā vocem eis etiam postea ademit in sessione. xxviij. Quoad nationes ꝛ regna Portugallie ꝛ Nauarre ꝛc.

Presidentes concilij.

DE presidentia gñalis concilij. De qua aliquid ꝯ inter scribendum tetigimus: nunc in specie dicendum occurrit. Queri.n. q̄nq̄ȝ consueuit: vtrum in concilio aliquis vt caput. Director. Gubernator. et Moderator ee ee. et qui, aut quot eidem concilio simul ꝑsidere possint. Circa qḋ quesitum non defuerunt aliq̄ susurrones pacis et gētis eccl'ie inuidi ꝑturbatores: vt ingt et late ponit.d. Joā. de turre cre. in sum. de ecclesia lib.iij.c.xxij. cum tribus seq. Qui astruere niterent̄ neminem posse aut de iure debere concilio ꝑsidere. Rōnibus infrascriptis, sup q̄bus magna et inaudita questio mota fuit: vt ingt ipse. In concilio Basilieñ. ꝯ hmōi ꝑsidentiam. Dum q̄reret̄ an ꝑsidentes diui Eugenij ad ꝑsidendū eidem concilio deberēt admitti. Et dicti aduersantes tenentes negatiuam: mouebant̄ primo: q2 non legit̄ in concilijs aploꝝ q᷑ petrus vel alter eius noīe concilijs aplicis ꝑsederit: sed ibi fuit tanq̄ȝ vnus de concilio. Scḋo: q2 conciliū illud Basilieñ. a ꝑncipio formatum fuit sine ꝑsidente aliquo. Tertio q2 spūs scūs ꝑsidet concilijs vlibus: et Xp̄s ipse in medio residet. Juxta illḋ Matthei. xviij. Ubi duo aut tres congregati fuerint in noīe meo: in medio eoꝝ sum. Ergo non vr̄ q᷑ aliquis alius sine iniuria Chri et spūs scī, ibi ꝑsidere possit. Quarto q2 concilium est ꝯ papam: vt ps in decreto concilij Constantieñ. et. xl. di. si papa. Ergo non ds hēre inferiorem sibi ꝑsidentem. Item q2 si papa vel legatus eius noīe ꝑsideret ꝑsidentia auctoritatiua vel potestatiua: vota concilij et patrum non eēnt libera, et sic sublata esset subalis et eēntialis forma concilij: que est libertas in consulendo et decidendo obstāte auctoritate: ptāte: coactiōe vel reuerentia pape. Et sic non oēs sed vnus oīa faceret. Alij eꝯ dicebant non solum pontifices maximos et eoꝝ legatos concilijs ꝑfuisse. Sed etiam Jmꝑatores et Reges ꝛc. vt ibi ꝑ eū. Qui ad longum dictis argumentis et rationibus. Rñd. sed quicq̄d dixerit ipse concludeñ. oīno vr̄, q᷑ si papa cōuocat cōcilium per se vel alium, ipse oīno dr̄ et eē ds vt caput ꝑsidens ipsius concilij, et ipso papa catholico existente: ac concilium congregare volente: nisi ipse illud approbauerit, auctorauerit: et quasi animauerit: non posset dici cōcilium catholicum: icumenicū et legitimū. xvij. di. per to. Unde quotienscunq̄ȝ concilium congregat̄: ipse pōt si vult: eidem ꝑsonalr̄ ꝑesse ꝓbatur. xvij. di. concilia. in ꝑin. Jbi: q2 ꝑn̄tiam pape non hn̄t valitudinem ꝑdiderunt. de elec. c. significasti. ibi. cum oīa concilia per Ro. eccl'ie auctoritatem et facta sint et robur acceperint. Probat̄ ēt exēplis antiquoꝝ concilioꝝ. xcviij. dist. in ꝑscrip. et in. c. nullus. ibi. vnde Siluester papa ī gñali concilio ꝑsidens dixit ꝛc. et hr̄. ij. q. vij. in ꝑscrip. c. cum pastoris. vbi ostendit̄ q᷑ btūs Gregorius concilio gñali ꝑsonalr̄ ꝑsedit et xxiij. di. in c. in noīe dñi. Jbi ꝑsidēte quoq̄ȝ reuerendissimo ac btissimo papa Nicolao in Basilica Lateraneñ. patriarchij ꝛc. probatur ēt in ꝑscrip. c. i. de symo. xxxv. q. ix. qḋ quis. xxv. q. ij. in. c. siquis dogmata: vbi etiā dr̄ q᷑ Nicolaus papa concilio ꝑfuit: et ps in c. ls. de elec. et alibi sepissime. Constat ēt q᷑ vbi papa vel non potuit vel noluit concilijs gñalibus per seipm̄ personalr̄ interesse. Per legatos suos concilia congregauit et eoꝝ ꝑsidentiam tenuit q̄nq̄ȝ per vnus Cardinalem: vt hr̄. xvij. di. regula. Jbi nec Ro. eccl'ie legatus interfuit. no. glo. iij. di. in. c. regula. §. porro. vbi dr̄. q᷑ talis Legatus habere ds spāle mandatum: q2 alias Legatus generalis: q̄ntūcunq̄ȝ mandatum habeat gñale. Non pōt exercere ea que. Ro. pōtifici specialr̄ conceduntur: in signum spālis ꝑrogatiue: extra de offi. lega. qḋ translationem. Q̄nq̄ȝ tn̄ papa etiam per ep̄os: Abbates: et alios prelatos concilij ꝑsidentiam tenuit, vt ps. i. q. vij. conuenientibus. vbi in concilio Meldensi. pro papa ꝑsidebant vnus Archiep̄s: vnus ꝑsbyter: et vnus Abbas: scē Sabine. Et in concilio quodā Constātinopolitano constat ex ꝑscrip. c. hoc nequaq̄ȝ. vij. q. i. q᷑ ꝑ Joanne papa. viij. Quidam Petrus ꝑsbr̄ Cardinalis. Eugenius hostieñ. et paulus Anchonitanus Ep̄i ꝑsidentiam tenuerūt. ¶ Legimus ēt prout ꝯ quoq̄ȝ ꝑnotauimus, q᷑ Jmꝑatores q̄nq̄ȝ concilijs ꝑsidentes fuerunt, vt ps. xij. q. i. futuram. vbi de Constantino Jmꝑatore dr̄. Jdem vo ꝑsidēs sancte synodo: que apud Niceam cōgregata ē ꝛc.

z.xi.q.i.in.c.continua lege. z in.c.sacerdoti-
bus. Quis tñ non dicerent ꝓprie: aut noīe
pape ꝑsidere: aut noīe ꝓprio: sed potius ad
fidem discendam. Et concilium tuendus z
ad reprimendum impetus z pturbationes
hereticoꝝ: z alioꝝ oīum: qui ꝯciliis vis aut
molestiam inferre voluissent. Et ad decorē
ornatum: z auctoritatem concilij augendā.
Que manifeste colligunt̄ ex alle.c. vbi nas.
xcvj.di. z in.c. nos ad fidē. ea.di. vbi Mar-
tianus Impator inqt: nos ad fidem confir
mandam: non ad potentiam ostendendā exē
plo religiosissimi principis Constātini: sy-
nodo interesse volumus, vt v̄itate inuenta
non vltra multitudo prauis doctrinis at-
tracta discordet zc. facit tex. in.c. principes.
xxiij.q.v. Et qñ ēt aliud appareret: dicendū
esset: ꝙ si qñ Impatores tpibus priscis con
ciliis interfuere ēt potestatiue: ꝙ illud fuit
de facto: z tpibus illis qbus non erat facul
tas, nec licentia Epīs conueniendi in vnus,
nec plebium docendaꝝ feruente ꝑsecutione
ꝯ xpianos. xv. di. canones. vel tpibus qbus
pontifices pp ꝑmissa z varias hereses: qui-
bus aliqñ fauebant Impatores: opus erat
pp eoꝝ potentiam z ecclie impotentiā eoꝝ
dictis z voluntati acgescere, sed si postea z
post tpa Constātini magni conciliis inter-
fuere: fuit pro causis ꝑdictis: z ad exequēdas
sententias z terminationes concilioꝝ. fac.
xvij. di. in.c. sexta. Ibi exequēte piissimo pn
cipe Constantino intra pallatium suū. Si-
mulqꝫ legatis aplice sedis: z epīs. d. residē-
tibus. Et ꝙ ipsi Impatores non ꝑsiderent
iurisdictionalr vel potestatiue bñ ꝓbat̄ i.c.
concilia sacerdotum. xvij. di ibi. Ad hec se-
renissimus Rex deo inspirāte. Rñd. syno-
dalis esse arbitrij in tanto negocio sequēda
prescribere. Nec aliqd ad se ꝑter reuerenti-
am ð ecclasticis negocijs ptinere. ¶ Quot
aūt ꝑsidentes mittere possit papa ad ꝑsidē
dum pro se in concilio: seu quot deputare
debeat concilium vbi papa per se vel alius
non adesset. Dari non pōt certa regula: qꝛ
ꝓut ꝫ quoqꝫ dcñ extitit: iura circa hoc va-
rie loquentia legimus. Nam aliqñ de vno
verba faciunt. xvij. di. regula. qñqꝫ de duo-
bus: qñqꝫ de tribus. lxiij. di. hadrianus. i. q.
vij. conuenientibus. vij. q. i. hoc nequaqꝫ. in
terdum de quatuor. xvj. di. c. prima annota
tio. §. quarta sardiceñ. Nec plꝰs pro Ro. pō
tifice in ꝯciliis ꝑsedisse me legisse memini.
Per q̄ ꝯcludi posset: ꝙ hoc sit arbitrarius.

¶ Quibus v̄o noībus appellēt̄ur. Isti qui
concilio ꝑsident. Relatum etiam fuit aliqñ
supra: sed vt oīa in ꝓpa sede reperiant̄. Di-
cendum vr̄ hic ēt: ꝙ isti aliqñ appellantur
missi. lxiij. di. hadrianus. il. i. Qñqꝫ locūte-
nētes. i. q. vij. ꝯuenientibus. Nōnunqꝫ legati.
xvij. di. rła. Interdū vicarij. xciij. di. diacōi.
Sepe ēt Apochrysarij nūcupantur. d.c. hoc
neqꝫ. z.c. cōuenientibus. vbi gl. in ver. apo-
chrysarijs. grecissando dicit Apochrysarios
deriuare ab eo: qđ ē Apos. Nūcius. z chri-
sis. auꝝ: z ꝙ ppea dr̄r q̄si aurati Nūcij: sed
tales, inqt ipsa: hodie nō sunt pape sed Ap-
plūbarij. Tortellius v̄o dixit ꝙ Apochrysa-
rij sunt rñsales. Qđ ex fonte greco ðducit̄:
nas ἀποκρίνομαι. Idem est quod rñdeo vel
sepoꝛ: seu forte dicuntur Apochrysarij a ver
bo. ἀποκρυπτῶ. qđ est abscondo: celo, quasi
Apochryptarij secretarij vel silētiarij: vnde
hr̄. C. de silentiar. li. xij. ¶ Quod aūt sit isto
rum ꝑsidentium officium in concilijs gñā
libus colligi pōt: ex his que dixit Hosti. in
.c. graue. de preben. Nam fm eum ad offici
um illius qui ꝑest in concilio ptinet diffini
tio de consilio: tñ z assensu alioꝝ Epoꝝ vel
maioris partis eoꝝ vt leg. z no. extra de tē
po. ordi. in.c. si archieps. z in.c. seq. z extra
de accusa. in.c. sicut olim. Et hoc qdem etiā
annotari pōt ex his que leg. in Quita actio
ne octaue synodi: vbi ꝑsidentes sniam tule
runt ꝯ Fotinum sub his fere v̄bis vidistis
fratres: vidistis z audistis: que ex multo tē
poꝛe dicta z gesta sunt de hmōi cā: z appa-
ruit vobis oībus ꝙ irreꝑhensibilis erat ꝓ-
motio huius viri, z depositio sanctissimi
patriarche Ignatij de sede sua: ls sine iusti-
tia z sine legibus fuerit acta. Nos v̄o non
nouum aliqđ: vel recēs iudicium iudicabi-
mus: sed vetus z ex multo tpe ꝑiudicatum
a sctissimo z btissimo papa Nicolao. Fir-
matū āt a sctissimo papa Hadriano. Et nō
possumus transferri z cōmoueri a pater-
nis diffinitionibus z legibus: nec ðclinare
ad dextram, nec ad sinistram scriptum est
enim. Audi filij leges prīs: z ne repellas in
ra matris tue: z.T. tales conatū abijcimus:
z anathematiçamus: ne vlterius ꝯ ecclam
quelibet alia forte in cē sclꝫ maligna itrodu
catur actio: z.T. Quid ğ plꝰ? Talia sunt nr̄a
z nr̄e sedis, que si apud vos non fuerint ac
ceptabilia. Nos tñ super montem excelsus
huius synodi ascendemus, z exaltabimus
in fortitudine vocem nr̄am Euangeliçātes
vobis

vobis ꝛ ꝯſtitiam. Que facta ꝛ ore pmulgata est ſcõꝝ Patrus nr̃oꝝ a gr̃a ſpũs ſci, ꝛ ſequit̃. Ad hec. Quid dic̃ ſctã ſynodus? ſunt hec que a nobis p lectionẽ dicta ſunt: apud vos accepta. Sancta ꝛ vl̃is ſynodus exclamauit, recipimus oẽs: valde qppe ſunt diſcreta: congrua: ꝛ conſona eccliaſticis regulis atqȝ legibus ꝛc. De quo meminit text. lxiij. di. Hadrianus. ij. i. ꝛ faciunt que dicta fuere per Uicarios Leonis Pape in concilio Calcedoneñ. Actione. iij. vȝ. Notum eſt nempe huic amabili concilio: ad btm̃ apl̃icum Leonem ſacras lr̃as eſſe deſtinatas. Quatenus huic ſacro concilio ſe pñtare dignaret̃: ſed qm̃ nec antiqua cõſuetudo: nec neceſſitas tp̃is hoc permittere vr̃. Nr̃aȝ parnitatem huic concilio ſacro pro ſe pſidere p̃ceperat. Ideoqȝ neceſſarium eſt hec que in medium pferunt̃ per nr̃am interloqutiões diſceptari. Propter h̃ ḡ porrectus libellus: a religioſiſſimo fratre nr̃o: ꝛ Coep̃o Euſebio ſuſceptus recitet̃. Ex his īfert dñs Jo. de turre cre. in ſum. de eccl̃ia. lib. iij. c. xxv. ꝙ legati pape pſidere debent concilio loco ipſius. Et ꝙ ad eoꝝ officiũ neceſſario ſpectat per eoꝝ interloqutiones ea que in medium veniunt pferenda pponere ꝛ diſceptare: ac noĩe pontificis maximi ſententiare. Qd̓ ẽt colligi vr̃. vij. q. i. in. c. hoc nequaqȝ. vbi iuncto fi. c. p̃cedentis formal̃r dr̃: in qnta actiõe Conſtantinopolitañ. ciuitatis in ſynodo. cclxxviij. patruȝ ſub octauo Leone papa. Cui pſuit Petrus p̃. br Cardinalis. Paulus Anchonitanus: ꝛ Eugenius hoſtien. Ep̃s: Apochriſarij pape. Qui dixerunt hoc nequaqȝ apud nos habeatur: vt qcunqȝ de põtificali ordine ꝛ habitu ad Monachoꝝ deſcenderit vitam: vlterius poſſit in ep̃atu reuerti. Item p̃cepit ſcã ſynodus: vt qcũqȝ de pontificali dignitate: habituqȝ ad Monachoꝝ deſcenderit vitam: ꝛ ad pnĩe deſcẽderit locum: nequaqȝ ad pontificatum reſurgat. Hoc ẽt confirmari vr̃ per oĩa illa iura: que in concilijs pmulgata fuere papa illis pſidente: vbi dr̃ ſacro approbante concilio diffinimus. extra de ſum. tri. c. ij. vbi Inno. iij. in concilio gñali loqtur. Ibi. Nos ãt ſacro approbante concilio credimus ꝛ cõfitemur. Et Greg. ix. in gñali concilio Lugduneñ. c. i. eo. ti. lib. vj. Ibi. nos hmõi erroribus viam p̃cludere cupientes hoc ſacro approbante concilio damnamus ꝛ reprobamus oẽs qui negare pſumpſerunt eternal̃r ſpm̃ ſcm̃ ex pr̃e ꝛ filio pcedere. Et Clemẽs. v. in concilio Uieneñ. in cle. i. eod. ti. Ibi aciem conuertentes ſacro approbante cõcilio declaramus. Ex qbus cum infinitis ſimilibus colligi ꝛ concludi põt: ꝙ officium pape ꝛ alioꝝ pſidentium eius noĩe eſt, proponere in concilijs occurrentia ſi volunt. Et demum quicquid decrm̃ ꝛ approbatum fuerit per cõcilium interloqui. Unde dixit Bal. in. c. de quo vult deo: de iudi. per illum tex. ꝙ iſti pſidentes in concilio obtinẽt totius concilij inſtar: vt not. C. de iudicij. liber. l. i. Ego tamen credo dr̃iam eſſe: inter papam: ꝛ pſidentes eius noĩe quoad hmõi interloqutiones. Quia quando papa pſonal̃r preſidet: pronunciat ꝛ interloqtur: put. s. dixi. vȝ. ſacro approbante cõcilio diffinimus ꝛc. Quando v̾o papa non eſt in concilio. Sed ibi hȝ pſidentes. Tunc non pnũciatur: nec fiunt interlocutiones noĩe preſidẽtium: ſed noĩe ipſius concilij. Ad ppõnem tamen ꝛ interrogationem ipſoꝝ pſidentium: vt pȝ in exemplis cõcilij Calcedoneñ. de qbus. s. ꝛ in. c. oĩus. de elec. in fi. Ibi. Si v̾o oĩbus placet ſtatuite: ſynodus rñd. pl̃s interloquũtur ꝛ pnunciant hoc modo vel ſili. vȝ. Placet huic ſcõ concilio: vt nullus hereticus cõmunicet, vt in exemplo. c. de quo vult deo: extra de iudi. Per quem tex. Bal. ibi in. v. col. notanter dicit: ꝙ valet ſententia concilij lata ſub hac forma. Nos conciliũ: vt no. Archi. xvij. di. gñalia. Qui ẽt ponit. Utrũ cõcilium: vniuerſitas vel multitudo poſſit ꝯ ius diſpenſare in. c. ꝯſequens. xj. dı̃. Et p̃miſſa qdem forma ꝛ dr̃ia aperte colligi poteſt ex geſtis concilioꝝ antiquoꝝ: ꝛ vltimo loco ex geſtis concilij Conſtantieñ. vbi cõſtat: ꝙ ante creationem Martini. v. oĩa decreta, oẽs interloqutiones: ſtatuta: ꝛ conſtitutiones: pnunciate fuerunt ſub noĩe concilij. Quãtũcunqȝ. d. Joãnes Ep̃s hoſtien. Cardinalis in. d. concilio pſideret. Pronũciando hoc modo. vȝ. ſacroſancta gñalis ſynodus Conſtantieñ. ꝛc. vult: ſtatuit, ꝛ ordinat ꝛc. Et demum creato Martino in dcõ concilio a ſeſſione. xlij. citra. Oĩa decreta ꝛ interloqutiones oẽs publicate ꝛ pnunciate fuere ſub nomĩe dicti Martini. Adiecta ſemper clauſula illa. Sacro approbante cõcilio ꝛc. Per que pȝ. d. Jo. de turre cre. non bene dicere, dum voluit: ꝙ preſidentes papa abſente pnunciare habeant decreta concilij noĩe ipſius pape abſent̃. Sȝ credideris

ꝙ potius noīe concilij ꝓnunciare habeāt: vt.s.dixi. ⁊ aliquid forte dicetur infra. In titulo quomodo gesta vel acta concilij cōscribi ⁊ notari debeant ⁊c.

¶ Qualiter ornari debeat locus Concilij.

SEd quoniam deo optimo bene adiuuante. Iā ꝓres cōscriptos ad ḡnale concilium deduximus. Nunc superē vr̄: vt tantam semideoꝝ grauitatē, venerationem. Maiestatēq; venuste: grauiter: atq; decore. In cōcilij locum introducamus. Qđ facillime assequemur: si prius interrogatiunculas q̄nq; premisserimus ¶ Primo. vʒ. qualr̄ disponi: parari: ⁊ ornari: debeat ecclia cathedralis, vel locus vbi concilium celebrat̄. ¶ Scđo quo habitu ⁊ ornatu Prelati in loco concilij cōparere: ⁊ se p̄ntare debeant. ¶ Tertio quo ordine eis ī ꝯcilio sedēdū sit. ¶ Quarto quid ante concilij incohationem ꝑmittēdum sit. ¶ Quinto q̄bus moribus: qua modestia ⁊ grauitate: se in concilio hēre debeant ibi residentes. ¶ Quoad primam dicendum vr̄, ꝙ in hoc seruanda est ꝯsuetudo curie Romane ⁊ capelle Dn̄i Pape: ꝑut in alijs concilijs solitum fuit. Nā ecclia siue locus in quo concilium celebrat̄. Clauso choro, vel toto corpore medio iter naues eccl̄. tabulis pro q̄ntitate competenti circū circa in modum chori. Dimissa vna porta tm̄ in medio longitudinis chori e regione altaris maioris que vectibus ⁊ clauibus firmiter obserari possit. Locus ꝑdictus ornari dʒ vndiq; auleis atq; tapetis. Altare itē ⁊ eius vestibulum paramentis ⁊ cruce de more decorari dʒ cum sede papali: Impiali: ⁊ pro Regibus ⁊ Principibus q adeēnt ſm consuetudinem ⁊ ordinarium Capelle aplice. Ita vt vniuscuiusq; locus ornatus sit ſm qualitatem ꝑsonaꝝ. Deinde faciendo caput ad altare: multa subsellia esse debent in ecclesia: siue in choro ⁊ loco ꝑdicto: a dextris ⁊ a sinistris ipsius: pro Epis ⁊ alijs ꝓlatis qui in ꝯcilio sedere debent. Que etiam subsellia decenter operta esse debent Auleis: vel alio honesto velamine. Post hec in medio ꝑsbyterij seu in altaris vestibulo, e Regione ipsius altaris debēt esse sedilia competentia pro dn̄is presidentibus concilij: siue papa presideat siue eius legati. Quia tpe quo sessiones tenent̄: ⁊ concilium celebrat̄. Presidentes vertendo dorsum v̄sus altare in dictis sedibus in medio resident facie ad concilium versa. In medio v̄o e Regione ipsoꝝ presidētium: apposita dʒ eē mēsa vel scabellum aliq̄d competēter ornatū. Super qua ponit̄ liber Euangelioꝝ aptus: vt oēs ⁊ singuli epi, ⁊ prelati ac alij q̄cunq; qui concilio intersunt: intelligāt se illuc cōuenisse: pro fide xp̄i: que in sacris Euāgelijs continet̄: seq; iurasse ⁊ teneri illam totis viribus tueri ⁊ defendere: etiam vsq; ad sanguinis effusionem. Et debere in his q̄ ibidem dicturi ⁊ acturi sunt: solū deum ⁊ v̄itatem euangelicam preoculis hēre: q̄đ ꝓbari vr̄. xxiij. di. in. c. in noīe dn̄i. ibi. Prepositis sacrosanctis Euangelijs. Presidente q; reuerēdissimo ac btissimo Papa Nicolao in Basilica Lateranen̄. Patriarchij: que cognominat̄ Constantiniana. Consedētibus etiā reuerēdissimis Epis ⁊ Abbatibus ⁊c. In dicto quoq; loco dʒ esse suggestum seu pulpitum eleuat̄ vbi ⁊ oro h̄r ad conciliū: ⁊ decreta seu gesta concilij legunt̄: ꝑut.s. in loco ꝓprio dicetur. ¶ Quoad ſm quesitum: hoc est quo habitu ⁊ ornatu epi ⁊ Prelati ad locum concilij cōparere ⁊ se p̄ntare debeant: considerata ꝯsuetudine alioꝝ conciliōꝝ ⁊ Ro. ecclie: dicendum vr̄: ꝙ epi ⁊ alij prelati ad ecclesiam cathedralem: vel ad locū concilij: sic vt ꝑmittitur destinatum ⁊ ornatum: siue pedes tres: siue Mulis vecti: cum eoꝝ mātellis: caputeis, ⁊ galero: si equitāt: solita grauitate accedere debent. Ecclesiam ingressi facta orone. Anteq̄ʒ locum sessiōis ingrediantur. Cappas epales si Epi vel prelati: non Cardinales sint accipere debent, sicut de more faciunt cum capellam aplicam ingrediuntur: dum ibidem coram pontifice maximo Misse ⁊ Diuina celebrātur, quicquid dixerit. d. Petrus de monte in libello suo de potestate Pape: ḡnalis concilij: ⁊ Imperatoris: in v̄si. Quarto q̄ro que preambula ⁊c. Quo habitu iduti Missas maiorem que de more in dicta ecclia vel loco concilij cantatur per aliquē ꝓlatum ad hoc deputatum audiunt venerabilr̄ ⁊ deuote, ꝑut conuenit. Finita vero Missa ꝑdicta epi ⁊ prelati oēs in concilio residentes: depositis cappis induunt pluuiale.s. Rocchetto ⁊ Mitra candida: simplici: et plana. Presbyteri v̄o ⁊ Diaconi Cardinales vel alij idu unt planetas vel dalmaticas: prout eorum

ordini

ordini z consuetudini cõuenit. Et prout in
capella Pape seruari consueuit cũ ipse pa-
pa celebrat: quem ritum sacrarum vestium in
concilijs et sessiõibus approbare vr tex. i.c.
qđ sicut. de elec. fm.d. Petrum de monte.
vbi ħ. Nam ibi dr q non lz Archiepiscopo
sine pallio conuocare conciliũ. Et lz ille tex.
loquat de concilio prouinciali. Tamen idẽ
putat ipse z fortius i gñali concilio: vbi ma
ior est rõ: qr magis ardua et piculosiora ne-
gocia ibi tractant: et ecclesia militans tota
per illud repñtat. Idem dixit. d. Io. de tur
re cre. in summa sua de eccia li. iij. c. xxxvj.
qui attestat ita seruatum fuisse in concilijs
Constantieñ. et Basilieñ. quibus ipse inter
fuit. Qđ manifeste colligitur ex gestis vtri
usqz concilij. Et hoc dicit idem. d. Ioã. sibi
videri conuenientissimum. Primo qr que
foris gerunt conformari debent actibus: q
aliqua excellentiori potestate exercent. Tñ
non nisi vestibus sacris indutus sacerdos
ad consecrandum corpus xpi accedere dz,
iuxt. tex. in. c. vestimenta. de con. di. i. Et ita
vr fieri debere in actu potestatis iudiciarie
in concilijs max. vbi de rebus maximis
totius ecclie militantis tractat. Scdo hoc
persuadet exemplum concilij puincialis:
vbi hoc obseruat a platis (ingt ipse) qui ad
illud accedunt adornati cũ vestibus sacris
eis competentibus cum Mitris in capiti-
bus. iux. c. qđ sicut. de elec. vbi pz fm eũ: q
Archieps non congregat conciliũ sine pal-
lio. Et quãqz ego crediderim istud de ap-
probata ecclie et conciliorz consuetudine in
dubitatum et oino seruandum esse. Atta-
men tantorz patrum reuerentia semper sal
ua. tex. in. d. c. qđ sicut. hoc mihi non pbat:
nec illud dicit ad qđ per ipsos allegat. Nec
credo verz esse q Archieps in concilio de-
beat vel possit vti pallio: qr per pallium si-
gnificat potestatis plenitudo pontificalis
officij. de aucto. et vsu. pal. cum sis. z. c. nisi
spalis: sed Archieps hanc potestatis pleni-
tudinem in Epos et alios prelatos ibi exi-
stentes exercere nõ põt: vt diximus ħ. et no.
in. c. pastoralis. de offi. ordi. Item non põt
Archieps vti pallio extra missarz solẽnia:
vt hr in. c. i. et in. c. ad honorem et eod. ti. et
in. c. ꝯ morem. cen. di. cum si. Ergo in actu
concilij posteaqz missam cantauit: pallio
vti nõ potest: cũ iste actus nõ sit de missa:
nec pars misse. Preterea ille tex. nõ dicit q
Archieps non possit celebrare concilium:

nisi sit pallio indutus: imo non loquit ali-
quid de celebratione: sed tñ de conuocatio
ne. ibi. Preterea cum non liceat Archiepo
sine pallio conuocare concilium. Ergo nõ
dicit hoc ad qđ allegat: sed dicit q archie-
piscopus non põt conciliũ conuocare. Nec
aliqua spectantia ad ordinem epalem exer-
cere anteqz pallium a sede aplica accipiat:
et ita intelligunt: et declarant glo. et scribẽ-
tes ibi. De mitris aũt albis simplicibus z
planis: q. s. eis vti debeant prelati in conci
lio gñali: vltra consuetudinem et praticam
conciliorz: que ita seruat. vt dixi: vt pz ex ge
stis eorz pbat arguendo de concilio puin-
ciali ad gñale. per tex. et no. in. c. ad aplice.
de priui. in. vj. Ibi pñti decreto statuimus
vt abbates et alij qbus mitre vsus ẽ ab ea
dem sede concessus. Exẽpti qdem in puin
cialibus concilijs: et epalibus synodis: qui
bus nonnulli eorz interesse tenent mitris
tñmodo aurifrisiatis: nõ tñ aureas vel ar
genteas laminas aut gẽmas habentibus
vti possint. Non exempti vo simplicibus
et albis ac planis vtant zc. Et ex illo text.
melius pbari potuisset id qđ ħ de paramẽ
tis et sacris vestibus diximus per illationẽ
et ꝯsequentiam quandã: q si vtunt in con-
cilio mitris: ergo necessario paramẽtis ali
is vti debent: qr ridiculũ esset dicere q mi
tra vterent sine paramentis. Nõ aũt quare
paramentis et mitra in concilijs vti debe
ant epi et plati: summi põt ex tex. illo qr vt
ingt tex. et ibi no. per doc. ex maioritate or-
natus quo quis põt vti colligit maioritas
dignitatis. Ergo hoc sit vt ostendat maior
sanctimonia, grauitas: et auctoritas rerum
que expediunt in concilio sub isto sacro ha
bitu: quo augustiores reddunt. Et per text.
in. d. c. vt aplice. Dixit Io. mo. et Archi. ibi
in vñ. in alijs tpostillum restringendo, q il-
lud: qđ ibi dr: q prelati exẽpti vti possunt
mitris aurifrigiatis. Intelligit quando nõ
sunt in psentia sui maioris prelati: qr tunc
vti possunt mitris ptiosis. Sed Io. an. quẽ
refert et Gemi. ibi. dixit q lz rõ glo. que est
ibi: faciat pro hoc dicto: tamen nimis per
hoc restringi vr priuilegium. Nec ex tex. vr
hoc colligi posse. Habet tamen equitatem:
et fm eum de facto seruatur apud multos:
vnde videmus inquit: q his mitris: albis
et planis vtunt Epi in presentia Legatorz.
Et multas alias cerimonias seruant: que
super rõe istius Decretalis fundant: vt nõ

tenere Rondellum in ipsoꝝ Missa z his filia. Et ita seruat curia in Capella aplica, z vbiqꝫ locoꝝ papa pñte. Pro qbus facere vř ter.in.c.antiqua.de priui. vbi quatuor illi principales Patriarche: qui multis priuilegijs z insignijs sunt decorati: vt late dixi in libello meo de prestantia patriarchali: in presentia Pape vel Legati aplici vtētis insignijs aplice dignitatis, crucem ante se deferri facere non pñt, lꝫ alias vbiqꝫ locoꝝ eā deferri faciant. Sed vt fines huic scđe questiuncule faciamus. Erit pro indubitabili decisione. Concludeñ. ꝙ epi z prelati circa vestes sacras z alia ſimilia: modum z ordinem pdictum oīno seruare habeant. Et qꝫ ita sit seruandum, approbat expsse conciliū Constantieñ. z Basiliēse in gestis suis: vbi dant modum residendi in concilio: z ꝯcorditer determinant: ꝙ Missa finita oēs plati se pluuialibus īduere, z mitras albas habere debent: excepto presidente, vel in concilio celebrante: qui hēre debent mitras preciosas. Et subdunt ꝙ ipse presidens dꝫ eē associatus Diacono, Subdiacono: Indutis vestibus sacris z ecclialibus, put eis cōpetit. Et sedere dꝫ in medio pbyterij voluendo dorsum ad altare z vultus ad prelatos. Et hunc eundem ordinem z modum fere ponit Liber Pōtificalis in congregatione cōcilij prouīcialis vel synodi Epalis. Ubi tñ addit ꝙ platus finita Missa indutus amictu: stola z pluuiali rubeis: z mitra ptiosa: secum Diaconum z subdiaconū paramentis silr rubeis vel tpi conuenientibus indutos hēre dꝫ. Mihi aūt magis viderent̄ ī cōcilio conuenire paramenta alba atqꝫ cādētia. Cum hītus extrinsecus interiorē puritatem ostēdere, z candida, pura, z sincera debere esse oīa in dicta ꝯgregatione: z vniuersitate ostēdere videret̄. Sed forte ꝙ Liber Pōtificalis hūit respectū ad spm̄ scm̄. Qui ignis z charitas ardens dr̄. Qui in linguis igneis sup Aplos descendit. Et ppea rubeis paramentis dixit in concilijs esse vtendum: quod ratione non caret.

¶ Quo ordine sedere z se subscribere debeant Prelati in concilio.

DE tertia hesitatiuncula. Quo.s. ordine sedere, seqꝫ ꝯñr subscribere debeant epi z prelati Decretis: priuilegijs z alijs constitutionibus conciliaribus: vř determinare ter. formalis Gregorij. xvij. di. in.c. concilia.§. epos. vbi ad lrām inquit. Epos sm ordinationis sue tps siue ad consedēdum in concilio: siue ad subscribendum: vel in qualibet alia re: sua attēdere loca decreuimus: z suoꝝ sibi ordinum prerogatiuam vendicare. Uꝫ tempus ordinationis non ad ecclesias: sed ad personas refert̄, sicut ex consuetudine Cardinaliū scē Ro. ecclie: z episcopoꝝ vniuscuiusqꝫ ꝓuincie euidenter apparet. Et per illum ter.no. ibi Gemi. ꝙ prelati non debent in concilio confuse sedere: sed debent premitti digniores: qui prius ꝓmoti fuere. alle. ter. in.c. ex ore. de priuile. cōcor. ter. qui est palea. xviij. di. placuit. lxxiiij. di. episcopoꝝ. facit. lxxv. di.c. si. z de maio. z obe.c.i. z rō ter. in.l. nemo. C. de offi. magi. officio. vbi dr̄ ꝙ ille gradus ceteros antecedere dꝫ: quem labor ꝓlixior z stipendia lōgiora fecerint anteire. Sedere aūt debent z non stare: vnde z sessiones fieri dñr gr̄a honoris z dignitatis tanti actus: cuꝫ ibi sint vt iudices z sententias ferre habeant, que non valent nisi sedendo ꝓferant̄: maxime si sint diffinitiue. In auc. de iudi §. sedebūt. coll. vj. ter. z ibi late no. in.c. cum eterni. de re iudi. in. vj. Anima.n. sedendo z qescēdo fit sapientior atqꝫ prudentior. Iux̄. philosophus. xxiij. q.i. paratus. iij. q. iij. inducie. vsi. a iudice ꝓcedente. vbi z in.d.c. fi. glo. no. ꝙ iudex non solum sedere dꝫ in ꝓlatione sententie diffinitiue: sed vbicumqꝫ res que agitur plenam cāe cognitionem desiderat. ij. q. iij. preuaricator. z. q. vj. biduum. Ex premissis tamen remanet dubium: ex eo ꝙ cōcludi vř iux̄. verba ter. in.d.§. epos. ꝙ ordinationis tempus attendi debeat, ex quo inferri vř ꝙ electi nondum consecrati oībus alijs episcopis postponi debeant: ad qđ faciunt no. per doc. in.c. ex ore. de priuile. pro quo facere vř: qꝛ ante consecrationem non dñr episcopi: sed electi: vt per glo. z doc. in ꝓhe. Bonifaciano. z in.c.i. de religi. domi. sed qcquid sit z quicqd dixerit gl. in.d.c.i. z alibi. Consuetudo ecclie Romane que ꝓ lege hr̄: et studiosissime seruat̄: hꝫ: ꝙ inter prelatos eiusdem gradus ille qui pmo electus et publicatus fuit: alios oēs post eū electos z publicatos in gradu dignitatis eiusdem precedat. Et sic pmas priori tpe electus pmatem. Archiepiscopus Archiepiscopum Episcopus Episcopū. Protonotarius Protonotarium:

thonotarius: et Abbas Abbatem respecti-
ue precedat: nisi maioris administrationis:
officij: vel priuilegij: aut legitime consuetu-
dinis rõ eis aliqd speciale tribueret. Pro
quo bene facit tex. in.d.c.i. de maio. et obe.
ibi. ipse prior et maior hēat qui prius cõita
tis consilio et concordi actione fuit ordina-
tus: per qd denotari vr electio prior. Cum
ergo electi non minus sint vocales in con-
cilio q̃ epi cõsecrati: put s. diximus. Et cus
iste actus interessendi concilio et vocē deci
siuam et iudicatoriam dandi: sit potius ac-
tus iurisdictionis q̃ ordinis. ¶ Et cũ ses-
sionis et prelationis prerogatiua magis ad
administrationi q̃ ordini tribuat: vt hr in
cle.i. de so. compe. Et clare, pbat in fili i Ar
chidiacono: qui ls minor sit ordie q̃ archi-
presbyter: tñ cum administratione sit ma-
ior: eus precedit: vt hr et no. in.c.i. de offi. ar-
chipresby. et in.c. deliberatione. de offi. leg.
lib. vj. faciunt no. in.l.i.C. de consuli. lib. xij.
vbi per Bar. et ad tex. in.d.§. episcopos. Re
sponderi fm hoc posset: q verbum ordina
tio ibi positum non referē ad consecratões:
sed ad ordinationem electionis: puisionis:
vel, pmotionis: que ēt dici põt ordinatio: vt
, pbatur in.c. super eo. de offi. dele. Ibi. de p
sona idonea ordinet ecclesiam: vnde glo. dič
ibi. q verbum ordinet: ambiguitatē conti-
nere vr. Et ppea dicit ibi exponendum or-
dinet.i., pnunciet ordinandam ecclesiam ad
pñtationem illius etc. ¶ Sit ergo cõclo pro
regula: q hoc casu et silibus. Primo, pmo-
ti sedebunt, et subscribent in concilio ante
alios sui gradus et ordinis qui post ipsos
promoti fuerint: quicũqȝ sint: nisi forte eēnt
maiores dignitate: vel administratione: vt
dixi Pro quo facit tex. et qd ibi no. p Bal.
et alios in.l.i.ff. de albo scribē. per Bar. in
.l.i.ff. de obse. liber. et in.l.ij.§. prius.ff. de vul
ga. et pupil. ¶ Nec valeret consuetudo q
minor maiori preferat: fm Hostiē. et alios
in.c.i. de maio. et obe. ¶ Unde dixit Feli.
ibi in rubri. in pe. col. q nõ valet consuetu-
do, q Archidiaconus precedat Uicarium
epi: q hoc caret rõne: et non põt introduci
nisi ex quadam ambitõe vel stultitia: per.c.
legimus. xciij. di. alle. Abb. consi. xxi. Et q
Uicarius epi de iure precedere debeat: vi-
de eundem Abba. alio consi. ibi precedente
incipiente. Casus super quo consilium pe-
titur, talis est. Et dicit q in dictis cõsilijs:
que fecit ɔ Archidiaconũ Ulteranum in

ueniunē multa de ista, pcedentia et faciētia
ad mãi precessionũ. ¶ Alia tñ est prelatio
nis rõ: vt s. dicebam: in his quos cathedre
et maioris administrationis prerogatiua pre
ferri iubet: vt in Papa et q̃tuor Patriar-
chis pncipalibus de qbus s. qui, ppa preemi
nētie loca hñt: vnde respectu ipsoꝝ alijs oi
bus epis: fm ordinem cathedraꝝ et sedius
suaꝝ preferri debent, q: ls cum episcopis pa
res sint ordie: tñ maiores sunt administra-
tione que dat quoddam quasi priuilegium
eis super alios: vt q̃uis post eos eligant
et recipiant: eisdem tamen preferantur: ex̃
de consue. cum olim.ff. de albo scriben.l.i. et
vtrobiqȝ per scribētes. Unde in his q̃tuor
Patriarchis principalibus post Romanũ
pontificem prioritas sedis prioritatem di-
gnitatis declarat: vt inquit Jo. an. per illũ
tex. in.c. antiqua. de priuile., pbat tex. in.c. ex
ore. eo. ti. in.c.i. et in.c. statuimus. de maio.
et obe. Et ne forte ista fuisse facta casu et nõ
optima rõne: bene digesta per sacros cano-
nes existimaremus. Beatus Hieronymus
scribens ad Euandrum Episcopum id qd
hr in.c. legimus. vñ. qd aũt postea. xciij. di.
dixit: q ls a principio oẽs presbyteri vocarē
tur et essent cũ episcopis pares in regimi-
ne ecclie. Tamen q postea vnus alijs pre-
poni cepit in scismatis remediũ. Ne vnus
quisqȝ ad se trahēs ecclia Chri rũperet etc.
Et per illum tex. dixit gl. no. ibi in vbo po
stea circa fi. q ista noia presbyter et episco-
pus ante prelationem erant, pfsus synoni
ma: et qd ēt administratio cõis erat: q cõ-
silio sacerdotus regebant ecclie. xcv. di. olis.
sed in scismatis remedium facta est prela-
tio: vt vnus preesset: et q̃ad nomen: et quo-
ad administrationem: et etiam quoad que
dã sacra: que modo appropriant episcopis.
Per que colligi põt qd ordo precedendi et
maioris administrationis datus fuit in ec-
clesia, ne confunderet et scinderet eius vni
tas. Aliter tamen loqui vr tex. de hmõi pre
latoꝝ preeminentia, et eius origine. lxx. di.
c. ff. vbi tex. formalr dicit: vrbes et loca in q
bus primates presidere debent: non a mo-
dernis: sed multis ante aduentum chri sta
tute sunt tpibus. Quaꝝ Primates Genti-
les etiam pro maioribus negocijs appella
bant. In ipsis vo vrbibus post aduentum
Chri: Apli et eoꝝ successores. Patriarchas
et Primates posuerunt: ad quos episcopo-
rum negocia: (salua tamen in oibus aplica

P

auctoritate) ꝛ maiores cause post aplicas sedem sunt referende ꝛc. Sed istud ɔ̄rium faciliter tollit: qꝛ tex. Hieronymi reddit cām quare constitutus fuerit: constituiq; debuerit vnus pontifex maximus: qui eēt caput totius ecclie militātis. Iste vo tex. assignat cām: quare facti sunt alij patriarche primates ꝛ Archiepiscopi in partem solicitudis: ꝛ vnde traxerint origines: ꝛ sic nullū ɔ̄rius. Et hoc idem hr̄ in. d. c. ij. ꝛ seq. ꝛ quasi p to. In ꝓposito ergo rōnabilis fuit ista ecclesie traditio ꝛ ɔ̄suetudo: ꝙ aliquis oibus ꝑferret, vt papa tanq̄ caput: qui ꝑest ꝛ patriarchis ꝛ alijs: Patriarche Archiepis: archiepiscopi Epis, Epi Abbatibus ꝛc. Et qꝛ occurrere poterat ꝙ prelati eiusdem gradus: inter se in ꝑcedendo ɔcurrere possent. Ideirco vt tolleret ois hesitatio: consuetudo ecclesie Ro. que est optima legum interpres: extra de consue. cum dilectus. interꝑtando tex. in. d. §. epos decreuit. ꝙ primo electus ꝛ publicatus in eodes ordine alios eiusdē et ordinis postea publicatos ꝛ electos ꝑcederet. Unde bene dicebat Bal. in ꝓposito in ti. qui feu. dare pos. circa fi. in vsi. feu. ꝙ quātum hȝ consuetudo de actu: tm̄ hȝ de potentia. Cum hac itaq; ecclesie Ro. consuetudine inuiolabili trāseūdo assignemus ꝛ nos in vli concilio vniciq; ordini locum suus: qd̄ qdes melius intelligibiliusq; faciemus, si premiserimus qd̄ fecit. d. Alexandrinus. in. d. §. epos. in. ij. col. vs. ꝙ loca que sunt iuxt̄ principem seu pontificem maximum tāto sunt digniora, quanto ei sunt viciniora: vnde illi qui apud Pontificem: vel eius legatos ꝛ presidentes in Concilio vel alibi sedent tanto digniores reputant̄ quanto eis proximiores erunt in sedēdo: nisi forte eēnt seruitores vel deputati ad eorū obsequia: Prout no. probatur in. c. perlectis. xxv. di. ꝛ pro hoc dicto facit rō. Quia ars quantū pōt naturam imitatur. ar. in. l. qui is idē. ff. de verb. obli. Sed videmus ꝙ membra notabiliora circa caput consistunt ꝛ versant̄: vt oculi, aures: os, nasus, cor: manus ꝛc. Et quanto capiti sunt proximiora tāto digniora iudicantur: ꝛ quanto a capite remotiora: tanto illis viliora existimantur, Prout sentit etiā gl. in ver. hinc trahe. insti. de bono. pos. §. alia. ꝛ Bal. in. l. obseruare §. ante vero. iuxta fi. ff. de offi. procons. ꝛ lega. Un̄ in proposito de quo ē notand. dixit Bald. post glo. ibi in. l. decernimus. C. de sacr. san. eccle. ꝙ qui sedet ad dexterā Principis dignior est illo qui sedet ad sinistram: ꝛ glo. insti. de bono. pos. §. alia. dicit ꝙ digniores altiori loco sedere debent: ꝛ ꝙ altior dicit̄ qui dn̄o est proximior: ꝛ qui dn̄o magis ē proximus honoratior habetur: Itē qui prior est in dandis votis in vniuersitate: vt colligitur ex. §. hinc ēt. xvii. di. Ponit Bal. in ti. de controuer. feu. apud pares. cur. c. i. in vsibus feu. Possumus etiam cum premissis addere illud qd̄ dixit. Geminia. in d. §. Epos. quem ēt sequitur. d. Alexandrinus. ibi in vlti. col. ponendo in hac materia precedendi quasi regulā. Quia ordo de quo in. d. tex. Tunc demū debet attendi: qn̄ alie inequalitates cessant: Et ideo ɔcludit: ꝙ si vnus precedit alios dignitate vel ordine ille prefert̄. xvij. di. placuit. ꝛ. c. precipimus. xciij. di. ꝛ. C. de priuileg. Urbis Ro. l. j. li. xij. Sed quia ē diximus illum precedere. qui maior est ordine vel dignitate ſm Gemi. aduertendum nihilominus erit: ꝙ hoc non est indistincte verū: qꝛ aliqn̄ maior administratione: ꝑfertur illi qui maior est ordine. Sicut videmus in Archidiacono qui est simplr̄ Diaconus: ꝛ tn̄ ꝑcedit Archipresbyterū, qui est in sacerdotio: ꝛ hoc est rōne maioris dignitatis: vel administrationis: vt hr̄ ð offi. archipꝛsby. c. i. glo. in. c. i. nouo. xxi. di. archi. in. c. perlectis. xxv. di. glo. in. c. deliberatione. de offi. lega. in. vj. Joā. de ana. in. c. ad liberandam. de iude. Dixit tn̄ Gemi. in. d. §. epos. ꝙ Archidiaconus ī his que spectant ad ordines minor est archipresbytero: vnde i Missa ei seruire dȝ. In his aūt que Archidiacono competunt rōne dignitatis ex̄ Missam: vt in loco sessionis: in voce danda: in iurisdictiōalibus: ꝛ silibus. Archidiaconus precedit Archipresbyterū. Facit ad predicta glo. in. c. quāq̄. ij. q. vij. iunctis his que no. per panor. in. c. in ecclesia. il. ij. de elec. vbi tȝ ꝙ presbyter Cardinalis prefert̄ epo, pro quo est. Inno. post. Joan. in. c. dilectus. de prebē. ¶ Primū itaq; locum in concilio summo ecclie militantis capiti hoc ē sciſſimo dn̄o nr̄o pape: vel ipso absente eius legatis: ꝛ presidentibus in medio Capelle maioris vel presbyterij: in edito: seu eminentiori loco assignabimus. xxij. di. c. i. ꝛ. ij. xij. di. non decet. cu3 si. Diximus aūt in eminentiori loco: qꝛ princeps ꝛ ꝑsertim papa: qui caput corpis nr̄i figurat: eminere dȝ tanq̄ in specula: vt a cunctis videri

ꝛ alios

⁊ alios videre possit:⁊ ppea in altiori eum
sedere conuenit.insti.de bono.pos.§.alia. vbi
bona glo. Pro quo etiā facit,q papa ⁊ eius
presidentes in concilio,⁊ alibi: habent offi-
cium docendi ⁊ ppea chri exemplo: qui cu3
docere vellet ascendit in montem.altius se
dere debent:vt a terrenis abstracti sursum
ad celestia intendere videant. Nam quāto
quis preest melioribus: tanto ipse melior ⁊
honestior esse d3:vt dixit.tex.in auc. de de-
fenso.ciui. ¶ Secundum locū concilij:si sa-
cros canones seq volumus patriarche Cō
stantinopolitano pcedemus.xxij.di.constā
tinopolitane.c. renouantes. ⁊ extra de pri-
ui.antiqua. Quicqd dixerit Hostië.in.d.c.
antiqua.qui sibiipsi ⁊ dignitati sue gratifi-
cando,et in cā ppa indicando, dixit Cardi
nalem.hosti.hēre fm locum et priuilegio ⁊
ex merito:eo q papam consecrat:et Impa
torem inungit:et est pileatus: vt dicit ipse:
sed hoc scripsit defendendo dignitates suā:
vt inquit Abb.panor.ibi. Unde aūt habue
rit istud priuilegium et vbi reperiat: nesci-
tur. Sed de priuilegio et precedentia istorū
quatuor principalium patriarchaꝝ est ma-
nifestum in corpore iuris:que priuilegia se-
pius approbata fuere per concilia vlia. Et
ppterea cum bona venia.d.Hosti. seqmur
pro nunc determinationē concilij.viij.xxij.
di.in.c.diffinimus:vbi inquit tex.formalr.
Diffinimus neminem pesus mundi potē
tatuum:quēq eoꝝ qui patriarchalibus pre
sunt sedibus inhonorare aut a ppo Trono
amouere tentare. Precipue qdem sanctissi
mum papam senioris Rome deinceps con
stantinopoleos patriarcham. Deinde vero
Alexandrie: Anthiochie:ac Hierosolymo-
rum. Quis hanc forte ptentionem auferre
cogitauerit Sixtus quartus pontifex maxi
mus:qui statuisse dr:q cedentibus aut dece
dentibus quatuor patriarchis predictis:di
cte sedes et dignitates patriarchales dein-
ceps non darent nisi Cardinalibus. Et for
te qd reuerēdissimus colende memorie.d.
mens.dominus Hieronymus Lādus no-
bilis Venetus:qui tunc merito pbitatis et
vtutis sue Constantinopolitanā ecclias ob
tinebat: quiqs cum esset vir integerrimus
magni cordis:inate eloquentie:ingenij per-
spicacissimi:⁊ reꝝ humanaꝝ ac diuinaꝝ ex
perientia preclarus. Pro dicta sua dignita
te tuenda:reparanda: in pristinum statum
restituenda:⁊ illustranda multum labora-
uit. Huic forte dedit cām edicto : attamen
Decretum illud Sixti nris presertim tpi-
bus non vsquequaqs est in obseruantia: q
vt experimento ⁊ re ipsa videmus dicte se
des patriarchales:etiam inferioribus prela-
tis pceduntur. ¶ Tertium igit locum patri-
arche Alexandrino attribuemus. Quis tē
poribus priscis eu3 fm obtinuisse legamus:
vt est exp̄ssus.xxij. di.c.sacrosancta. Quare
aūt sedes Alexandrina de scda facta sit ter
tia. Dixi copiose in dialogo meo de prestan
tia patriarchali:⁊ ppea hic diutius non in
sisto. Quartum itaqs Anthiocheno. Et qn
tum Hierosolymitano patriarche locū as-
scribemus.d.c.antiqua.de priui.cum cōcor.
Sextum do locum post istos.d. Cardinali
Hosti.rōnibus pscriptis relinquemus. Et
deinceps post eum alios dños Epos Car
dinales. Post hos psbyteros: deinde Dia
cones Cardinales.fm eoꝝ electiones: pu-
blicationes:⁊ ordinationes,nisi aliud obsta
ret. Gradatim sedere faciemus:ar.ab ordi-
ne lre.lxxix.di.oportebat.⁊.c.siquis ex epis.
iuncta glo.⁊.xij.q.ij.cum redemptor. Dicit
aūt Gemi.in.d.§.epos.xvij.di.in fi.q inter
Cardinales debent pferri constituti in ma
iori ordine fm eoꝝ dignitates.v3. p. Epi. ⁊
Presbyteri. ⁊ deinde Diaconi Cardinales
alleg.iura suprascripta. Et subdit q nihilo-
minus.gl.in.c.legimus.xciij.di. in ver.nec
alīa.dicit q psuetudo Ro.curie h3 q Dia-
coni Cardinales preferunt presbyteris. Et
dicit q si hoc esset veꝝ psuetudo esset seruā
da. Item repetit.d. Alexandrinus ibi: sed
dicit q veꝝ est.s.q ptrium indies videmus.
Quia psbyteri Diaconibus Cardinalibus
pferunt. Quinimo hoc idem dicit tex.⁊.d.
glo.in.d.c.legimus.si recte inspiciant. Dic
enim glo.q tex.ille rn̄d.tacite qōni. Et sub
infert. Nōne Diaconi Cardinales Roma
ni pponunt oībus psbyteris:exceptis psby
teris Cardinalibus. Quibus vident pari
ficari? Non ergo dicit glo. q Diaconi Car
dinales psbyteris Cardinalibus pferant:
sed alijs tm̄ psbyteris non Cardinalibus.
¶ Posset tm̄ oriri forte altercatio in conci-
lio iter quatuor Patriarchas minores.v3.
Aquileieñ. Bituriceñ. Gradeñ. ⁊ Pisanū:
⁊ psbyteros ac Diacones Cardinales. De
quibus patriarchis hr per gl. ⁊ Archi.xxj.
di.cleros.⁊.xxij.di.c.si. De Aquileieñ. i spe
cie.ix.q.i.nunc do. De Bituriceneñ.in.c.cō
questus.ca.cā.⁊ qōne. De Gradeñ.xxxij.di.

erubescāt. De Pisano quoqȝ subaudiēdum esse dicit Hugo. quem refert Archi. in. d. c. cleros. alle. glo. quoad eosdem patriarchas. in. d. c. fi. Quam tamen caute loquta fuisse dicit. pp tex. auc. in. d. c. cōquestus. gl. ibi colligit arᵐ. q̄ archiepi subsunt primatibus ꝛ patriarchis: vt. xxj. di. c. i. lxv. di. de psona. ꝛ xviij. di. multis. Et ppea in pposito de quo supra. Dixit Gemi. in. d. §. epos. circa fi. q̄ si querat de istis quatuor inferioribus patriarchis: an. s. debeant pferri Cardinalibus: si consuetudo curie aliqd dispōit illa seruetur. Si vo nihil disponit videret̄ fm eum, q̄ deberent Cardinalibus pferri: qd ꝓbari dicit in supꝛascriptione. c. ꝯstitutus. lo. p. de appel. ¶ Nam supꝛascriptiones Decretalium faciunt ius: vt no. gl. in. c. quorūdā. de elec. lib. vj. ꝛ no. in. c. i. de rescrip. Idem fere refert ꝛ sequit̄. d. Alexādrinus ibi. sed d. Io. de turre cre. in summa sua de eccłia: lib. iij. c. xxvi. dicit: q̄ Cardinales fm cōsuetudinem Ro. curie preferunt̄ istis dn̄is patriarchis vltimis. Idem asserit. d. Petrus de mōte in trac. suo. de potestate pape. Imperatoris ꝛ concilij. §. quinto quero qualr ordinari debent. Qui putat in hoc seruandam esse dictam ꝯsuetudinem, sed vbi non esset ista consuetudo: tunc dicit q̄ isti q̄tuor inferiores patriarche pferri deberent p̄bris Cardinalibus: per supꝛascript. d. c. constitutus. Ubi patriarcha Graden̄. pponit̄ in ordine lr̄e p̄sbytero Cardinali. Nam validus est in iure argm̄: a pscriptione capli: vel. l. vt no. glo. in. d. c. quorūdam. in ver. predicatorum. ꝛ in. c. fi. de pac. lib. vj. Est tn̄ aduertēdū: q̄ Magistri cerimoniaꝝ. Cu. Ro. i ordinario libro suo vbi de concilio gn̄ali loquunt̄ lib. p. sedes quatuor patriarchaꝝ pncipalius: alr collocare vident̄ in loco sessionum. Nam descriptis sedibus dominoꝝ Cardinaliū a dextris ꝛ a sinistris pape. Dicunt q̄ dicti q̄tuor patriarche sedebunt in quatuor singularibus sedibus e regione ꝛ ꝯ faciem pontificis: post tn̄ oēs Cardinales. Et ita seruatum fuisse attestant̄ in concilio pisano: presidente Alexandro qnto, ꝛ in cōcilio Constantiensi presidente Ioāne. xxiij. Sed gegd scribat circa istos q̄tuor pncipales: circa alios patriarchas inferiores cū in iure non hēamus expssum priuilegiū istoꝝ quatuor Patriarchaꝝ minoꝝ sicut hēmus priuilegia alioꝝ q̄tuor principalium: rōnabiliter dici posset: Quod quāuis ex mera dispositione iuris antiqui quilibet Episcopus oēs presbyteros ꝛ Diacones Cardinales rōne ordinis precedere deberet: quia non est in ecclesia Dei reperiri maiores dignitatem, vnde ꝛ Papa se Episcopū appellat: vt habetur in prohemio Bonifatiano lib. vj. ꝛ suis in concoꝛ. Attamen cum hodie pp nimis grandem ꝛ valde sublimem administrationem ꝛ reuerentiam quam a longo tempore citra sibi i ecclesia Dei vēdicarunt: summū pontificem ex eoꝝ collegio eligēdo: eiqȝ assidue in rebus arduis ꝛ causis maioribus assistendo: cōsulendo ꝛ secus laborādo: ipsius pape membra: ꝛ pars corporis sui dicantur: crediderim ipsos dn̄os presbyteros ꝛ Diacones Cardinales prefatis minoribus patriarchis honoris gratia ꝛ respectu premissoꝝ preferri: ꝛ ita credo seruatum fuisse in Concilijs modernioribus presertim in Constantien̄. ꝛ Basilien̄. summendo argm̄ ab ordine littere. Quia ex gestis eoꝝ constat q̄ in votis dandis in subscriptionibus: ꝛ alijs, quotiens noiant̄ Cardinales alijs prelatis in eis prepositi fuere: post oēs Cardinales igitur sedere poterunt dicti quatuor minores patriarche: ꝛ post eos alij primates ꝛ archiepiscopi: fm ordinationes hoc est ꝓmotiones vel electiones ꝛ publicationes suas: nisi forte appareret de alicuius priuilegio: quo ad huiusmodi prelationem. Quicquid dixerit idem petrus de monte in. d. trac. suo. versi. quinto queritur: Ubi dicit se vidisse in facto dubitari: an Archiepiscopus Mediolanen̄. precedere deberet Rauennatem: ꝛ q̄ dicebatur q̄ non: quia ciuitas Rauēne est antiquior: de qua meminit glo. i. infortiati: ꝛ q̄ ppea ratione antiquitatis eidem Archiepiscopo Rauennati erat deferendum: quia semp veneranda senectus. l. semp. ff. d̄ iure imunit. facit qd not. glo. xxj. di. cleros. Sed in ꝯtrium est veritas dicit ipse: q̄ Archieps Mediolanen̄. debet preferri Rauennati. Ut est expressum. xvij. di. §. hinc et. ad fi. Ubi in ordine scripture Mediolanen̄. pfertur: ad idem pro ordine lr̄e. xxiiij. q. i. alienus. ꝛ no. xcvj. di. benequidem. in glo. in v̄. Mediolanen̄. per Archi. pro quo facit. C. de nouo. C. compo. l. i. §. quibus. ꝛ de hac cōtrouersia. glo. iuris ciuilis facit mentionem. C. de sacrosanc. eccle. l. decernimus. Et ita dicit ipse: q̄ cum in Cōcilio Basilien̄. fuisset interrogatus de facto interroganti respon.

¶ Sed gegd

¶ Sed quicqd in facto fuerit: bona cũ venia sua. Quãq̃ ipse pro se habeat Gratianum auctorem erroris sui. post. c. concilia §. hoc quoq; notandum est. xvij. di. Ego credo q̄ male cõsyderauerit dicta sua: ꝛ ppea q̄ male ēt rñderit: nec aduerterit ad illud qḋ scribit Archi. post Hugo. ꝛ Gemi. post eos in. d. §. epos. Nam consyderare debuit. d. Petrus q̄ rñsiones ꝛ subscriptiões: que facte fuerunt per Laurentium Archiepm Mediolañ. in. d. §. hinc ēt. xvij. di. ꝛ in. c. bñ quidem. xcvj. di. cum loquant̃ de rebus ecclesiasticis fuerunt in eodem concilio Symachi pape: ꝛ facte fuerunt per eosdes Archiepos: psonis non mutatis. Et consyderare debuit tex. in. d. c. epos. qui fuit Gregorij: quãq̃ ab aliqbus habeat pro §. c. cõcilia. Quibus iunctis aiaduertere debuit q̄ in dictis iuribus expsse non determinat̃ id ad qḋ iducunt̃. vz. q̄ Archieps Mediolaneñ. precedere debeat Rauẽnatem: sed tñ inducit̃ ibi argñ ab ordine lre: q̄ vnus Archiepiscopus qñq; alteꝝ pcedit. Quõ aũt vnus alteꝝ pcedat: subiunxit idem Gratianus. ꝛ ostendit per tex. Gre. in. d. c. epos. Et iõ põderare debuit. d. Petrus. q̄ regula erat in ꝯrium: ꝛ ꝯsuetudo Ro. ecclesie: quã ipse totiens in capella aplica ꝛ alibi experimento comprobauerat: ꝛ ppea rñdere ꝛ concludere debuit, qḋ tenent ꝛ scribunt doc. in alle. c. epos. ꝛ dicere q̄ lz tex. ꝛ verba Gratiani in. d. §. hinc ēt hoc innuant. Tñ hoc ꝯcludẽter non pbant: q2 lz Archieps Mediolanẽ. primo rñderit ꝛ subscripserit: nõ tñ fuit q̄ rõne sedis Archiepalis honorabilioris hoc sibi competeret, sed q2 ita tũc: ꝛ in dicto cõcilio ꝯtigit de facto. Eo forte q2 pfatus Laurentius Archieps Mediolaneñ. ordinatus hoc ẽ electus ꝛ publicatus fuerat ante Rauennatem: ꝛ ppea ante rñdit ꝛ subscripsit. Nec obstant verba Gratiani. in fi. dicti §. hinc ēt. inq̃tum dixit q̄ per tex. ibi. ꝛ in. c. benegdes colligit̃ Archiepm Mediolanẽ. hẽre sedis prerogatiuam ex quo prius respõdit ꝛ subscripsit, q2 rñdetur q̄ idem Gratianus aut in hoc allucinatus est: q2 postea statis subscripsit regulã. Greg. in. d. c. epos. Aut forte ita itellexit loqui dicta iura: sm tpa antiqua anteq̃ iste ordo pcedendi etiã ex ꝯsuetudine Ro. curie emanasset: sed re vera qcquid ipse senserit ex dictis iuribus colligi non põt: q̄ sedem Mediolanẽ. preferre voluerint sedi Rauẽnati sed iuncta. d. regula. c. epos. q̄ potius innuant ꝯrium: ꝛ q̄ ex eis ostendat̃ quõ vnus Archieps precedit alteꝝ. ¶ Non ēt obstat argñ ab ordie lre. Quia argumenta non admittunt̃: aut probant vel ꝯcludunt. Ubi ꝯrium expresse a iure determinatum repit̃: q2 incertus ꝛc. Nec Archi. in. d. c. benegdem: hoc dicit ad qḋ allegat̃. Immo potius ꝯrium asserere vr̃: q2 reprehendendo quasi gl. ibi in ver. Mediolanẽ. dicit q̄ hoc non vr̃ multum efficax argumentum: q2 idẽ dici posset de oĩbus alijs Epis, qui respondent ꝛ subscribunt se in cõcilijs: q̄. s. illi episcopi qui se subscripserunt: ꝛ eoꝝ successores semp ante illos, qui post eos subscripsere subscribere deberẽt: qḋ tamen est falsũ. Et lz dixerit Archi. ibi q̄ melius pbatur illud argñ. s. ibidem in ver. scã synodus: vbi synodus prius noĩauit Laurẽtium Archiepm Mediolanẽ. q̃ Rauẽnatem. Tamen nec ista rõ concludit: q2 idem fuit ꝛ in idem recidit. Ideo. n. forte prius nominatus fuit: q2 honorabilior erat rõne pōris electionis vel pmotionis sue: vt dixi: ꝛ ppea idem Archi. in. d. c. episcopos. in fi. dixit. q̄ Gratianus fecit ibi argñ ꝛ postea illud nõ soluit: ꝛ ideo dicit q̄ antiqui posuerunt ibi vnam glo. que dicebat, qui vulnerauit mederi debuit, sit ergo cõclusio vera ꝛ indubitata: q̄ Archiepiscopi oẽs ordine predicto succedant in sessionibus conciliaribus precedendo oẽs episcopos: non habito respectu ad ordinationes seu pmotiones ipsoꝝ episcopoꝝ: cum Archiepiscopi maiores sint: respectu maioris administratiõis: per tex. ꝛ no. lxxx. di. c. i. ij. ꝛ. iij. Et predictam Regulam firmat glo. in. d. c. episcopos. q̄ dicit q̄ gñale est: q̄ qui prius dignitatem ceperunt preferendi sint alijs. lxxiiij. di. episcopoꝝ. lxxv. di. c. vlt. ꝛ extra de maio. ꝛ obe. c. i. Qñ ille gradus ceteros antecedit: quem labor plixior ꝛ stipendia longiora fecerunt anteire. C. de offi. magi. offi. l. nemo. Que tamen oĩa sane intelligenda sunt: vt regulr̃ pcedãt: put s. dcm̃ fuit, nisi aliquis priuilegio vel alia officij alicuius prerogatiua alios ante se pmotos forte precederet. ¶ Post Archiepiscopos Episcopi oẽs sm tpa pmotionum suaꝝ succedent: vt. d. §. episcopos. cũ iuribus s. repetit. ¶ Post episcopos Prothonotarij aplici sm ꝯsuetudinẽ curie Ro. sedebunt. ¶ Et post eos Abbates: qui iter fuerint eo modo quo s. diximus: in tñ. q sint vocales. Prothonotarios aũt ãte Abbates

sedere fecimus, q[uia] vt dixi: ita seruat stilus z
ordo capelle aplice a quo discedere non lz:
cum scã Ro. ecclia aliaꝝ z oium chri fideli
um mater sit z magistra. de sum. tri. c. i. li.
vi. Isti aũt Prothonotarij de stilo curie in
lris papalibus vocanť magri z dicunť no-
tarij Pape: de qbus hr. v. q. i. qdam. xij. q. ij.
cum redẽptor. xvj. q. v. puenit. in prescrip.
in. c. cupientes. de elec. in. vj. in. i. gl. in. c. scri
ptum. in supascrip. eo. ti. z. xxvij. q. ij. Aga-
thosa. in prescrip. Qui hodie honoranť in
ter prelatos: z rocchettus ac cappam gestãt
in capella Pape sicut faciũt Episcopi. Ibi-
que habent locum honoratũ: z quotiẽs pa-
pa in capella vel alibi in diuinis dat solẽnẽ
benedictionem. Unus eoꝝ ante ipsum ge-
nuflexus sustinet fimbriam pluuialis pon-
tificij. Et cum in publicum mulis vehunť.
Galero in totum nigro vtunť. Dicũt etias
aliqui q[uod] isti Prothonotarij gerunt typum
euangelistaꝝ. ¶ Sed ꝯ hoc z ꝯ eoꝝ digni-
tatem. facit. tex in. l. vniuersos. C. de decurio.
lib. x. iuncta eius glo. vbi Impator iubet q[uod]
oẽs decuriones abstineant a tabellionatu:
z rõ fuit scdm glo. ibi. Qz notarij dicunť ser
ui publici. ff. de adop. l. non alr enim. Et sic
dicit glo. est vile officium: sicut ẽt pcuratio
nem recipe: vt. l. siqs pcurationem. C. de de-
curio. eo. li. alias qui tabellionatus officium
exercet de curionatus deponit honorem. C.
de tabula. scribis. z olographis. l. ij. eo. li. x.
ibi. Depositurus sui ordinis penitus digni
tatem. Appellanť ẽt quandoqz pape cartu-
larij. ij. q. iiij. c. que de cã. Hec d prothonota
rijs retuli: q[uia] d. petrus de mõte Episcopus
nr Brixiẽ. in Reptorio suo. in ver. protho-
notarius: dic q[uod] isti prothonotarij precedũt
Archiepiscopos z episcopos. Quis asserat
se vidisse ꝯtrium seruari in concilio gñali.
Et ego qdem a tpe fe. re. Sixti. iiij. a quo tẽ
pore citra curiam Ro. seq cepi: vsqz ad hec
tpa scissimi. d. nri domini Julij scdi i capel-
la aplica z alibi palam z sine exceptione ali
qua seruari vidi. Audiui tamen q[uod] hmõi
corruptela dudum i curia inoleuerat. Et q[uod]
pius scdns eam rõnabilr sustulit: ac statuit
z decreuit: q[uod] decetero prothonotarij in cu-
ria z extra in sessionibus: in icessu. Et alijs
publicis actionibus: nullo pacto Episcopos
antecederent. Pro quo bene facit tex. Hie-
ronymi. xciij. di. legimus. z qd hr. in. c. preci
pimus. vbi reprobatur z vehementer ar-
guiť iste abusus: q[uod] Diaconus. s. Episcopus

precedat. Quis. n. scdm ea que notanť p Ar-
chi. z Gemi. post eum. in. c. i. de ꝯsue. lib. vj.
dici possit q[uod] Prothonotariatus sit digni-
tatis officium. ar. eoꝝ que no. i. q. iij. eps. ex-
tra de cle. non resi. c. iij. z de conces. preben.
c. ij. Quia vr saltem hẽre pcedentiam alioꝝ
clericoꝝ: qd dignitatẽ arguit. Tñ re vã ma
gis vr honorabile officium q̃z dignitas cũ
nullam habeat administratiõem, vel iuris-
dictionem: vel dignitatis insigne: nisi q̃tũ
honestãdi ordinis illius gra: sibi sedes aplĩ
ca gratiose ꝯcessit. Unde ridiculus vr dice-
re: q[uod] tale officium exercentes: qualescunqz
sint: se equiperare, imo pponere ausi fuerint
dignitati epali, qua in ecclesia dei non repi-
tur maior: vnde culmen dignitatum appel
lať. Nec papa maioris dignitatis titulo de
corari potuit: z ppea se epm appellat: vt hr
late in pȝhemio Bonifatij lib. vj. cum con-
cor. Non tñ negauerim qcquid scribať: qn
Prothonotarij illi psertim qui incedunt
in habitu sint digni z honorabiles plati in
ecclia dei: lz hodie multũ vilueri istud offi
cium: q[uia] passim z indifferenter oibus etias
vilissimis stabularijs concediť: qui cum ha
bitum non deferant cum eoꝝ dedecore se
pthonotarios appellãt. Sed loqndo de his
q habitũ deferunt: z qui prelatoꝝ noie cen-
senť: q[uod] concilijs interesse debeant saltẽ ꝯsu
lendo: z eoꝝ officium exercẽdo. Facit opti-
me qd legiť in Registro Greg. lib. vlt. epla
penul. Ubi post multoꝝ Epoꝝ subscriptio
nes. Hec q̃z subscriptio apponiť. Ego. P.
Notarius. s. Ro. ecclie feci: subscripsi: z sigil
laui. Ad que faciunt que leg. z not. ij. q. iiij.
q̃sto. xxiij. q. v. quali. z centesima. di. nõ mul
tum. Ibi veniente illuc Castorio Notario
scẽ ecclie: cui deo auctore psidemus zc. Ubi
apparet q[uod] qñqz a sede aplica mittunť Nũ-
cij vt honorabiles plati. ¶ Quare aũt Ab
bates in concilio z alibi: non pcedant istos
Prothonotarios: cum ipsi sint in sacerdo-
tio constituti z aliqui eoꝝ iurisdictionẽ ha
beant ẽt epales vel q̃si. Rñderi forte possz:
q[uod] nomen Abbatis potius est nomen solli
citudinis q̃z ordinis, honoris: aut dignita-
tis: vt dicit glo. in. c. tuam. extra de eta. z q̃
li. in ver. non ascendat, z ppea alios prela-
tos precedere non debent: sed in humilitate
meroris monachalis cũctis se postponere.
Contra hoc tñ insurgere vr. Abb. Panor.
in. c. decernimus. de iudi. in. ij. notabili. Et
per illum tex. dicit q[uod] Abbates sunt plati

in ecclesia

in ecclesia dei. alleg.c.i.de eta.z qualita.z.c. idẽtitatibus.de cle.li.vj. Ubi fm eum ,pba tur ꝙ Abbates hñt dignitatem:z sic vr:di cit ipse:ꝙ sint preferendi alijs clericis ꝓua tis remittit ad glo.in.c.a subdiacono.xciij. di.z ad no.per Jo.de ligna.in cle.z si ꝓnci palis.de rescrip.z ad glo.in cle.i.eo.ti. Que ibi querit an nomen Abbas sonet in nomẽ dignitatis vel officij zc. Plus dicit idẽ abbas in.c.ex ore.de priui.in.iiij.no.inducẽ do illũ tex.in argm̃:ꝙ Abbas dz tenere pri mum locum inter alios prelatos citra epos. Quia rõne religionis z dignitatis sibi plu rimum deferendum est: ,p hoc alle.d c.i.de eta.z quali. Dicit tñ ꝙ ille tex. in.c.ex ore.fa cit in ꝯriũ:ꝗ illi abbati de quo ibi, hoc con cessum fuit in priuilegium: ergo secus de iu re cõi. Sed põt rñderi,dicit ipse: ꝙ priuile gium illud operabat respectu alioꝝ abba tum ibidem existentium: sed pro ipso abb. z opi.precedente.ꝙ.s.abbates dicant habe re dignitatem:z ꝙ alijs clericis citra epm preferant facit melior tex.in.c.si. de offi.de leg.lib.vj.ibi deputari non possint nisi epi vel eoꝝ superiores:aut abbates:seu dignita tes vel personatus hñtes in ecclesijs cathe dralibus zc. Ecce ꝙ ex ordine lr̃e apparet ꝙ sint dignitarij:z ꝙ ceteris prelatis ẽt di gnitarijs sclaribus preferãtur. Et ita per il lum tex.no. Gemi.ꝙ abbates debent prefer ri alijs prelatis sclaribus epis inferioribus. Et fm ipsum ille tex.facit in argm̃ ꝙ in pro cessionibus preferri debeãt canonicis eccle sie cathedralis. ¶ Tamen idem Gemi. in .c.q̃uis.§.quãq̃z.de preben.in.vj.in.iiij.no tabili colligendo per illum text.ꝙ ecclia ca thedralis excellit oẽs alias ciuitatis:z dio ces.in honore:z ꝙ i ,pcessionibus gñalibus debeat honorari pre alijs: dicit notandum esse:ꝗ istud facit ad dubium. An abbates ciuitatis z dioces. debeant ire cum epo i ,p cessionibus z stare i loco honorabiliori: q̃z canonici ecclie cathedralis:z dic ipse ꝙ ille tex.facit ꝙ nõ,ꝗ dic ꝙ illa ecclesia cathedra lis est honorabilior alijs:z fm eum de par ticularibus beneficijs positis in ecclesia ca thedrali loqtur etiãs ille tex. Sed qcqd scri batur ꝯsuetudo capelle z ecclesie Ro. ac cõ silioꝝ modernoꝝ hz|vt dixi|ꝙ Prothono tarij in sessionibus ,pcessiõibus: z alijs pu blicis actibus abbates precedũt. Et ita ser uat hodie capella pape:que dat normam oĩ bus alijs. ¶ Sedebunt itaq3 post abbates

capl'a cathedralium ecclesiaꝝ seu eoꝝ Nũcij siue dignitarij:si eos inuitari z interesse cõ cilio contigerit: ꝗ canonici cathedraliũ ec clesiaꝝ dñr dici ꝓmi ordinis seu ꝓmi gra dus. Respectu clicoꝝ aliaꝝ eccliaꝝ: q dñr dici scdi gradus,vt no.in.c.sedes.de rescri. Et dixit Inno.in.c.fraternitatem.de sepul. ꝙ honor magis est:quẽ esse canonicũ ecclie cathedralis,q̃z alicuius alterius:lz eq̃lr abun det. Q̃uis.n.canonicatus non sit dignitas. Tamen inter Dignitarios connumerãtur vel eis assimilatur: ,put vtrũq3 ,pbatur in .c.statutum.de rescrip. in.vj. ¶ Poterunt post istos nuncios seu Dignitarios cathe dralium eccliaꝝ sedere Gñales ordinum z Religionũ:q ẽt in capella aplica locum hr̃e ꝯsueuerunt semotum tñ ab ordine successi uo alioꝝ ꝓlatoꝝ. ¶ Et post istos qdẽ poni possent excellentes Theologi z Magri:qui in concilijs cõiter vocari ꝯsueuerũt ꝑꝑ du bia disputabilia circa fidem : z sunt valde necessarij. ¶ Et silr e regione vel ex altera parte sedere possent alij doctores eximij iu ris vtriusq3. Et inter eos precedere debent graduati non graduatos. Et si ibi essent cli ci Dignitarij:vel habentes titulos notabiles eccliaꝝ collegiataꝝ,preferuntur alijs non ti tulatis zc.ar.in.c.lz canon. iuncto tex.in .c.statutũ.d' cle.li.vj. ¶ Post hos simplices rectores parochialium eccliaꝝ succedere po terunt. Et iter hos hñtes titulum vel nomẽ dignitatis.. Puta ꝓpositi archipresbi zc. Lz non habeant collegium alijs simplicibus re ctoribus ꝓponentur.ar.i.c.i.ne cler.vel mo. lib.vj. ¶ Alij v'o clici z sacerdotes non ti tulati iuxta tꝑs ,pmotionum:z ordinũ suo rum gradus:succedent:vt i.c.i.z in.c.statui mus.de maio.z obe. ¶ Aduertendo sem per:ꝙ in sessionibus. Processiõibus:z alijs solẽnibus z publicis actibus. In qbus cli ci sclares z Regulares ꝯueniunt. Clici scla res regularibus reglr semꝑ preferẽdi sunt: fm.d.Cardi. Gemi. z alexãdrinũ post eos in alleg.§.epos.xvij.di.que ꝯclo fundatur in tex.z glo.ibi fm eos. Ponunt doc. in.c.ni mis.il.ij.de excer.prela.z in.c.in his.de ꝓui. Jo.an.in.c.i.de offi.custo. Idem in.c.qualr z quando.il.ij.de accusa.hr̃ in.c.legi. z in.c. alia.xvj.q.i.z alibi sepe. Et cõiter redditur ista rõ:ꝙ ideo precedere debent Clici scla res:ꝗ antiqor est eoꝝ institutio. Quã rõnẽ ponderat ẽt Jo.an. in.c.ioãnes. de testa. z põderatur i.c.quoniã.de ele.in.vj. vbi dr

ꝙ dicta rõne antiqoris institututionis pre
dicatores fratres minores ꝑcedere debent.
¶ Ultimum ergo locum obtinebunt isti
Priores, Guardiãi: Predicatores: Magri:
Bacchalarij: Licẽtiati: ⁊ alij Gregarij: qui
vel inuitati, vel ex alia cã sua vel publica cõ
cilio interesse possent vel deberent: saltẽ ad
audiendum disputandũ: ꝯsulẽdum: vel ali
quid publicum vel particulare ꝓponendũ
⁊ rñdendum ⁊c. Atq3 inter se ꝑcedent sm
prioritatem institutiõum ⁊ approbationũ
Regulaꝝ ⁊ ordinũ suoꝝ iuxta. gl. ⁊ no. i. d.
c. quorũdam. ⁊ iura ꝑdicta. Ad qđ bene fa
cit: q2 Tirones ⁊ qui vltimo loco venerunt
ad militiam vltimum gradum militũ te
nere debent. C. de tiro. l. fi. ff. de aqua plu. ar
cen. l. i. §. pe. C. de offi. rect. ꝓuin. l. potiores. est
bona glo. que etiam dicta iura alle. insti. de
bono. pos. §. alia. ⁊ optie fac tex. i. l. nemo. C. đ
offi. magi. offi. vbi dr ꝙ ille gradus ceteros
antecellere d3: quem labor ꝓlixior ⁊ stipen
dia longiora ceteros fecit anteire. ¶ Per
que vr aliquibus ⁊ d. Alexandrino. in. d. §.
ẽpos. ꝙ Mõachi sancti Basilij hẽre debẽt
primus locũ post clicos sclares: ⁊ post istos
Monachi sancti Bñdicti: ⁊ deide alij Mo
nachi iuxta eoꝝ antiqtates. Et ꝙ post Mo
nachos succedere debeãt Canonici Regu
lares: sm Cardi. ⁊ Gemi. vbi s. Post eos
ꝟo Predicatores: Minores. Heremitani: ⁊
quarto loco Carmellite: vt vr expssus in. c.
auaritie. de ꝑben. vbi per Panor. ⁊ in. d. c.
quorũdam. vbi per Gemi. ⁊ in. c. i. iuncta ꝑ
scrip. de deci. lib. vi. ⁊ in. c. i. §. sane. de religi.
do. eo. lib. ⁊ in. c. qñ. lxxxvi. di. ¶ Quãq3 ãt
ipsi ita scripserint. Tñ antiqua ⁊ ingens al
tercatio iam dudũ exorta fuit: ⁊ adhuc sub
iudice pendet. Et forte tysim incurabilem
patitur pp maximam vtriusq3 partis am
bitionem. Inter Monachos sancti Bñdi
cti ⁊ Canonicos Regulares. Qui cum su
perfluis diuitijs ⁊ redditibus abũdent pa
rum curant pecunias in litiũ longioribus
amphractibus ꝓfundere. Et ppea in hmõi
materia diuersi excellẽtissimi Doctores: di
uersimode in fauorem vtriusq3 partis sup
hmõi precedentia consuluere. Quoꝝ ꝯsilia
cũ qbusdã eoꝝ apostillis ⁊ Rñsiõibus i vo
lumina: per Celsus Mapheum Veroneñ.
virum vtiq3 doctum: probus. Et verbi dei
veteranum preponẽ. ac per quẽdam Augu
stinum Papieñ. sacre Theologie studiosus
declamatorem nõ vulgarẽ Canonicos Re
gulares redigi: imprimiq3 curauere: que ni
si stomachum ⁊ indignatiõem ꝯ hmõi am
bitiosos humilitatis Magros mouerent: a
studiosis curiosisq3 videri poterunt. Cum
vtrinq3 sint acutissima ⁊ optima argumen
ta. Qm̃ in pñtia non est nr̃m inter eos tan
tas componere lites. ¶ Ceteꝝ si Doctores
diuersaꝝ ꝓfessionum ad ꝯsilium inuitarẽ
tur: vt ꝯsulerent, ⁊ dicerẽt eoꝝ sñias: hijq3
in certum deputatum locũ seorsum colloca
rent: tunc dici possit qđ voluit Gemini. in
. d. §. ẽpos. v3. ꝙ Theologi alijs doctoribus
ꝑferri deberẽt in actibus: ⁊ disputatiõibus
Theologicis: vt in expõne sacre pagine: i di
sputatione de deo. de aia ⁊c. In actibus ꝟo
iudicialibus vel ptinentibus ad dispõnem
iuris canonici canoniste ꝑponendi sunt: vt
p3. xx. di. per to. Quẽadmodum aũt gñalr
loquendo Theologo cedit canonista ꝓpter
subtm scie. Ita ⁊ Legista Canoniste dicta
rõne cedere d3: vt no. Jo. an. ⁊ alij post eus.
in. c. dici. de iudi. ¶ Item Legiste Medi
cis preferunt. Nam Medici obstetricibus
cõparant, vt est tex. C. cõia. de lega. l. fi. ⁊ no.
gl. xiiij. q. v. nos sane. ⁊ Jo. an. i. c. ad aures.
de eta. ⁊ quali. Et per doc. post Hosti. in. c.
constitutis. i. l. ij. đ ap. ⁊ in. c. i. de ꝯsan. ⁊ affi.
¶ Quoad Imperatorem dictum fuit s. in
ti. Quõ disponi pararíq3 debeat locus con
cilij: ꝙ in Capella debent esse disposite ⁊ or
nate alique sedes honorabiles pro eo. Et ꝑ
alijs Regibus ⁊ Principibus xpianis: qui
inuitati fuissent ⁊ ꝯuenissent ad concilium:
sed sedes Impatoris d3 esse alijs eminen
tior ⁊ honorabilior: sicut de sede papali dixi
mus: rõnibus ibi adductis. Nam Impa
tor est super oẽs Reges ⁊ Principes toti
us orbis. vij. q. i. in apibus. Et oẽs natiões
sũt sub eo. xi. q. i. §. hec sigs. vñ. volumus. vñ
dixit glo. in. c. venerabiles. de ele. in ver. in
germanos. ꝙ ipse est princeps ⁊ dñs mun
di. ff. ad. l. ro. de iac. l. deprecatio. Et non tm̃
chriani sed ẽt iudei sub ipso sunt. C. de iude.
l. iudei. Et oẽs ꝓuincie sunt in eius potesta
te. lxiij. di. hadrianus. oĩaq3 sunt in potesta
te Impatoris. viij. di. quo iure. xxiij. q. viij.
conuenior. ⁊ C. de quadrien. ꝑscrip. l. bene a
zenone. Quibus ꝯsyderatis merito decora
ri d3, ⁊ collocari in sede sublimiori. ¶ Et
successiue alij Reges ⁊ Principes: eorũq3
solẽnes oratores, Nuncij: ⁊ Legati: suis in
locis sm ordinarium curie Ro. ⁊ eoꝝ digni
tates ⁊ prerogatiuas disponi ⁊ collocari
debent

debent ne p singula discurramus. ¶ Uerũ tñ pro cõplimẽto premissoꝝ postremo circa hanc hesitationem dixeris. Quod hr̃ in gestis concilij Constantieñ. in pma eius sessione: q concilium illud: ad tollendas oẽs contentiones, emulationes: ⁊ controuersias, q̃ verisilr oriri potuissent rõne ꝓlationis: ⁊ ꝓcedentie ꝓdicte: optimam cautelas adhibuit. Que in oĩbus concilijs: vniuersitatibus: ⁊ publicis actibus merito seruari posset. vz. q: statuit atq3 decreuit, q si forte aliq ex cõsedentibus in concilio: non essent in ꝓprijs locis collocati: q ex hmõi sessione nulli ecclesie vel particulari persone ĩ futuꝝ ꝓiudicari censeret, sed vnicuiq3 ius suũ ⁊ ecclesiarum: Regnoꝝ: ⁊ Principatuũ suoꝝ saluũ: illesum: ⁊ illibatum conseruaretur.

¶ Preãbula añ cõcilij icohatões ꝓmittẽda.

SEquitur q̃rto loco: vt videamus preãbula: que ante Concilij incohationem ꝓmittẽda sint. Et q̃uis ista potius praticam q̃ iuris dispositiones requirant. Attamen ne quicq̃ nobis desit: qd plenũ conciliũ diminuere possit. Istud quoq3 antiquoꝝ ac Neotericoꝝ concilioꝝ vestigia sectantes nõ omittemus. Cũ igitur bene vniuersa geruñt: ⁊ cõpetenter rei principium fit: si decens est: ⁊ amabile deo, vt inquit Impator in auc. Quõ opor. epos ꝯ. nos igit. colla. i. iure merito ꝓmittẽde videñt supplicationes ad deum ⁊ diuina misteria in tante rei primordio: anteq̃ concilium incoheẽt: vt his mediantibus, si pure: deuote, et semotis aĩ passionibus: ac mundi illecebris: fiant: diuina gr̃a adsit. Et spũs ille paraclytus corda fideliuz suoꝝ repleat, ac spirando inducat ad ea: cogitãda, agẽda bono principio incohanda: melioreq3 fine perficienda: que in conspectu diuine maiestatis pro stabilitate et augumẽto fidei sue grata: acceptaq3 sint. Ad que xp̃s dominus et redẽptor nr̃: qui est infallibilis veritas: ac verus et constantissimus repromissor: nos aĩasse et ꝓmonuisse vr̃, cum inqt Matthei. xviij. Si duo aut tres congregati fuerint in noĩe meo. Ibi suz in medio eoꝝ. Et iteꝝ dico vob̃ q si duo ex vob̃ cõsenserint sup terrã de oĩ re q̃cũq3 petierint: fiet illis a pr̃e meo qui in celis est. Quod hr̃. xx. di. de q̃bus. et xxiiij. q. i. alienus. Unde ꝓmissoꝝ occasione habemus. i. q. i. cum scriptura q in veteri testamento ad preces Hieroboam descendit ignis de celo: et rursus q precante Helia ignis demissus est qui sacrificia cõsumeret. Et orantibus aplis spũs sanctus descendit eorq3 repleuit spũ sapie et intellectus. Per qd nobis datur intelligi quid agendum sit cum aliquid a superna clemẽtia impetrare cupimus. Et q ls nõ oẽs sacerdotes vel ep̃i sancti sint. Tamen deus sepe non merita ꝑsonaꝝ sed officia sacerdotũ cõsyderat: vnde ingt Ambrosius in. d. c. cum scriptura. Credo ergo adesse. D. Iesum inuocatum precibus sacerdotuz qui ait vbi fuerint duo aut tres congregati in noĩe meo. Ibi sum ĩ medio eoꝝ ⁊c. His igit medijs et alijs qui cõuenieñtius adaptari possent: non incõgrue dicendum vr̃ q ep̃i: prelati: et alij oẽs q concilio interesse debent: ꝓmissis cõfessiõibus sacr̃alibus et pctõꝝ suoꝝ purgationibus et triduano ieiunio qui indici consueuit. Anteq̃ prima sessio celebreẽt. Die v̊o statuta sũmo mane ad eccliam vel locũ concilij conuenient. Postq̃ dictam ecclias ingressi fuerint et orauerint: sessionarij concilij debent ibi adesse: et vnicuiq3 vel in genere vel ĩ specie ꝓpa loca assignare. Quo facto posteaq̃ oẽs in ꝓprijs locis se collocauerint et resederint iussu presidentis vel presidentium concilio: concilium ipso primo die ds legitimari. Descriptis per Prothonotarios apostolicos ad hoc deputatos singulis qui concilio interesse debent: vocando noĩatiz oẽs epos et prelatos vocales ibi residentes: et demum absentium procuratores. Qui oẽs cum vocañt respondere debent: adsum: ꝓut in pontificali ps. In concilio quoq3 prouinciali obseruari. Deinde eijciendi et expellendi sunt oẽs heretici: siqui ibi esse cognoscuñt. Qui modus obseruatus fuisse vr̃, et comprobañ in gestis q̃rte synodi Calcedoneñ. Que ego in antiquissimo codice ecclesie Ueroneñ. quẽ alias cum ibi Uicarium reuerẽdissimi. d. mei Cardinalis sancti Angeli Ueneti agerez: aliq̃diu pre manibus habui: legi et annotaui. Ubi in prima actione eiusdem concilij: sunt hec v̾ba. Paschatinus vir reuerendus ep̃s: et Uicarius sedis aplice: cũ in medio vna cũ alijs viris reuerẽdissimis collegis suis stetisset. Dixit Btissimi atq3 aplici viri Pape vrbis Rome: que est caput oĩuz eccliaꝝ. Precepta hẽmus pre manibus: in q̃bus precipe

dignatus ē eius aplatus: vt Dioscorus nō sedeat in concilio:sed audiendus intromittatur. Hoc nos seruare necesse est ꝛc. Pro quo est bonus tex.xxiiij.q.iij.in.c.cum quibus.ꝛ facit.tex.in.c.resecande.ea.cā.ꝛ.q.vbi dr̄. Resecande sunt putride carnes:ꝛ scabiosa ouis a caulis repellenda:ne tota domus: massa corpus,ꝛ pecora ardeant:corrumpātur:putrescant:intereant:de quo ēt.xv.dist. in.c.sed illud. ¶ Non tn̄ expelli deberent illi qui iam heresim suam abiurassent.ꝛ ad fidem essent reuersi,vt le.ꝛ no.in.c.cōuenientibus.i.q.vij.vbi per Archi.ꝛ alios. Et rō quare heretici extra concilium eijciant̄ i legitimatione ipsius esse vr̄:q2 conciliū cōstituit ꝛ repn̄tat vlem ecclīam. Heretici vero sunt ipso iure excōicati:ꝛ extra gremium ecclesie.extra de hereti.excōicamus.cū simul: ergo intra ecclīam ꝛ aliorꝫ congregationes stare non pn̄t. ¶ Interim vo dum ista fiunt:vnus de pꝛsidentibus Pape: vel cōcilij: seu Cardinalis:Eps: aut dignus aliqs plalatus de concilio se ad missam solēnem pparat:modo:forma:ꝛ ordine. De qbus in libro Pontificali:ꝛ put seruat̄ in capella Pape: Et prelatis ac alijs oibus in locis suis residentibus cantat̄ solēnis Missa de spū sancto. Quod qdez ex antiqssimo instituto ecclesie semper seruari solitum fuit:non solus incohatione cōcilij: que est res tam ardua: tam difficilis,tam periculosa: vt in ecclesia dei nulla maioris pōderis inueniri:aut excogitari queat,sed ēt i minoris importātie negocijs ex ipsius ecclesie traditione obseruari videmus:vt in electionibus platorꝫ inferiorꝫ,extra de elec.cum nobis. ꝛ pbat̄ de cā pos.ꝛ pprie.cū eccl̄ia sutrina. In electiōe etiam summi pontificis non solum Missa de spū sancto cantat̄:sed in oibus chrianorꝫ ecclesijs deuote dn̄o preces effundunt̄,ꝛ deuotis orōnibus insistit̄:vt ipse qui concordiā fecit in sublimibus suis. Corda Cardinalium pro vtili ꝛ idoneo Pastore cōcordet: vt dicit tex.de elec. vbi periculum. circa fi. li.vj. Fortius ergo Missa celebrari pdicta: ꝛ vles preces ad dn̄m effundi debent i hac concilij congregatione:vbi totius fidei vlis ecclie ꝛ oīum chricolarꝫ conscientie atqꝫ negocia ventillant̄. Presertim aūt ab his qui ibi congregati sunt:cum spūs scūs ad congregatos in noīe dn̄i nr̄i Jesu chr̄i facilius libentiusqꝫ descendere consueuerit: vnde vt dixi ad discipulos congregatos in vnum et orantes Missus fuit.actuū p ꝛ .ij.c. Et nō nisi congregatis in vnum dictum fuit accipite sp̄m sanctum. Nec repleti fuerunt eodē spū principali in die Pentecostes:nisi cum in vnum cōgregati orassent.xxiij.q.i.audimus.§.finaūt. Hac igit̄ missa durante. Prelati oēs tam maiores qꝫ minores cū cappis suis eodem modo ꝛ habitu ꝛ stare ꝛ sedere debent:quo consueuerunt in capella apostolica:humiliter atqꝫ deuote orōnibus instādo. Finita aūt Missa pdicta prelati oēs in eadem sessione existentes: ad partem secedentes Cappas exuunt ꝛ pluuialibus cū mitris planis ꝛ simplicibus se idnūt:atqꝫ ita induti ad loca sua redeunt:silr ꝛ Papa si interfit sessioni:vel Presidens qui Missam cātauit sociatus Diacono:subdiacono: ꝛ aliqbus ministris idutus pluuiali rubeo ꝛ mitra ptiosa vt s̄ diximus in medio presbyteri ante altare residet. Tunc silentio facto Diaconus stās a dextris Pape vel presidentis alta voce prefat̄. Orate. Et mox tas Pontifex sup faldistoriū sibi paratū qꝫ alij oēs depositis mitris genuflexi versi ad altare orant paululum. Deinde surgens solus Pontifex vel Presidens eo absente alijs,pstratis remanentibus in tono cōpetenti dicit orōnem infrascriptas.vꝫ. ¶ Adsumus domine scē Spūs:adsumus:pcti qdem immanitate detenti: sed in noīe tuo spāl'r aggregati. Ueni ad nos,ꝛ esto nobiscus:ꝛ dignare illabi cordibus nr̄is:ꝛ doce nos quid agamus:quo gradiamur:ꝛ ostende qd efficere debeamus:vt te auxiliāte tibi in oibus complacere valeamus. Esto solus suggestor ꝛ effector indiciorꝫ nr̄orꝫ: qui solus cū deo patre ꝛ eius filio nomen possides gl'iosum: qui summam diligis eqtatem:non in sinistrum nos ignorantia trahat, non fauor inflectat:non acceptio muneris vel persone corrumpat:sed iunge nos tibi efficaciter solius tue gratie dono:vt simus in te vnum ꝛ in nullo deuiemus a vo. Quatenus i nomine tuo collecti: sic in cunctis teneamus cum moderamine pietatis iustitiam:vt hic a te non dissentiat sententia nr̄a. Et in futuro pro bene gestis consequamur pmia sempiterna. Qua finita oēs respondent. Amē. Deinde Diaconus vsus ad pres dicit erigite vos:quo audito oēs surgunt. Et Cantores cantant Antiphonas. Exaudi nos deus:qm̄ benigna ē misericordia tua:ſꝫ multitudinem miserationum tuarꝫ respice nos dn̄e ꝛc.

dñe ⁊c. Qua Antiphona cum suis v̄sicu-
lis, ⁊ Glia p̄ri. ⁊ Sicut erat in p̄ncipio. ⁊c.
finitis. Iterum Diaconus clamat alta voce.
Orate. Quo dicto oēs iterum genuflectunt: vt
supra: ⁊ aliq̄diu orant: factoq; orōnis inter-
uallo. Iterum clamat Diaconus: erigite vos.
Oibus erectis pontifex: vel presidens: vel
celebrans hanc alteram orōnem dicit. vs.
Oremus. Mentibus nr̄is q̄s dñe sp̄m san
ctum benignus infunde. Quatenus in no-
mine tuo collecti, sic in cūctis teneamus cū
moderamine pietatis iustitiam: vt hic a te
in nullo dissentiat voluntas nr̄a: sed semp
rōnabilia meditantes, que tibi sunt placita
exequamur in factis. Per dñm nr̄m Jesum
chr̄m filium tuum ⁊c. Quibus dictis pre-
sidēs in loco sedis sue. Diaconus vo ⁊ sub
diaconus cū alijs duobus cātoribus ante al
tare. Et reliq̄ p̄lati ⁊ alij oēs in locis suis fle
ctunt genua. Et tunc Diaconus Subdiaco
nus ⁊ alij duo ad hoc deputati incipiunt li
tanyas Cantoribus ⁊ alijs eis r̄ndētibus.
Cum aūt cantantes p̄uenerint ad locū Le
tanyarum. Ubi dr̄ vt dōnum ap̄licum. Tunc
pontifex maximus: si concilio p̄sonalr̄ inter-
sit, alias aūt presidens celebrās surgit ⁊ ver
tens se ad ꝯgregationem concilij: dādo be-
nedictionem, cantando in tono Letanyarum
dicit: vt hanc sc̄am synodum: ⁊ oēs ecclīasti
cos gradus ⁊ ordines benedicere: regere: ⁊
conseruare digneris. Cui Cantores respō-
dent. Te rogamus audi nos. Et ita ter di-
citur: ⁊ respondetur vt supra. Completa
Litanya pontifex, seu presidens surgit: ⁊ ver
sus ad altare sine Mitra: dicto per Diaco-
nes. oremus. flectamus genua. ⁊ per subdia
conū Leuate, dic̄ hāc Orōnē. vs. Oremus:
Da quesumus ecclīe tue misericors Deus:
vt sp̄ū sc̄ō ꝯgregata hostili nullatenus in-
cursione turbet̄. Per. d. n. iesum chr̄m ⁊c.
His cōpletis. Diaconus h̄ns librum supra
pulpitum inter altare ⁊ celebrantem dispo
situm accensis cereis circa pulpitum. Inci-
pit Euangelium q̄d in dicto libro dz eē pre
ordinatum. ¶ Quo euangelio perlecto pō
tifex seu presidens sedendo hz orōnē seu col
lationem ad concilium. Exhortando oēs ⁊
singulos ad solicitam meditationem: ⁊ cu-
ram: de ⁊ super oibus causis pp̄ quas sacro
sancta synodus est congregata, ⁊ ad cogitā
dum de decretis ⁊ p̄uisionibus faciendis.
¶ Et forte consentaneum ⁊ ꝯueniens erit,
q̄ ante dictam orōnem, legat: vel p̄nūciet:
seu p̄nunciari fac̄iat Decretum cōcilij To-
letani. Q̄d incipit. In loco b̄ndictiōis. De
quo in ti. seq. q̄o h̄r. v. q. iiij. in loco. Prout
seruatum ēt fuisse vr̄ in concilio Constan-
tien. vt h̄r in eius prima sessione. ¶ Deide
idē pontifex seu p̄sidēs i medio altaris sine
mitra flexis genibus incipit cantando alta
voce hymnum. Ueni creator sp̄ūs mentes
tuorum visita ⁊c. Quem hymnum alternatis
cantāt ⁊ p̄sequunt̄ existentes in sessiōe vna
cum cātoribus. Quo hymno solēniter ⁊ de
uote decātato. Pōtifex vel presidēs dic̄. v̄.
Emitte sp̄m tuū ⁊ creabunt̄. Cātores R̄n.
Et renouabis faciem terre. Postea vero pa
pa siue presidens hanc orationem decantat.
Deus qui corda fidelium sc̄ti sp̄ūs illustra-
tione docuisti, da nobis in eodē sp̄ū recta
sapere ⁊ de eius semper consolatione gau-
dere. Per dñm nr̄m iesum christū filiū ⁊c.
His oibus dictis. Et dicto per prefatos du
os clericos vel per Diaconum ⁊ subdiaco-
num. Benedicamus dño. R̄. Deo gratias.
Presidens ⁊ prelati omnes sedent in locis
suis: sibi Mitras imponentes in capite.
Et tūc Diaconus vel vnus prelatus ad hoc
ab ipso concilio deputatus. Ascendēs om-
bonem pulpitum, seu sugestum: ad hoc p̄pa
ratum, legit decreta. In sessione illa expedi
enda seu edenda per conciliū. Et rogat pa-
tres. An illa placeāt. Et incipiendo a sum-
mo pontifice oēs singulr̄ ordine congruo ⁊
successiuo. R̄ndent. placet: vel non plz. Et
tunc Protonotarij: Ap̄lici: Clerici: Cano-
nici ⁊ alij tabulari rogati decreta notant, ⁊
in publicam formam redigunt: que deinde
bulla ac sigillo ap̄lico muniunt̄. Q̄d si Pa
pa abesset decretis cōcilij lectis per aliquē
prelatum vt dc̄m fuit. Signant̄ ⁊ firmant̄
bulla ꝯcilij Decretis vo publicatis ⁊ firma-
tis. Patres sacerdotales vestes deponunt
⁊ reuertunt̄ ad p̄p̄a. Sed t̄pe concilij Con-
stātien. vt attestari vident̄ gesta ꝯcilij Ba-
silien. In eodem ombone cum ipso p̄lato le
gente dicta Decreta: erant etiam Presiden
tes nationum, q̄r in eo decretum fuit q̄ vo
ta per nationes ⁊ earum p̄sidentes darentur:
p̄ut. I. dr̄ in rub. que forma qui modus vel
ordo in causis p̄ponendis seruari debent.
Qui modus est facilior ⁊ expeditior pp̄ cō
tentiones diuersas ⁊ opiniones ꝯrias: que
p̄plixitatem magnam gn̄arent: si vnusquisq;
dicere deberet votum suum in tanta cōgre
gatione. Lecto igit̄ per dictum p̄latū vno

decreto:si approbandum vr̄. Presidētes na
tionum. Quilibꝫ. s. pro natione sua rn̄det.
plꝫ. Postremo presidens, p sacro concilio ꝛ
collegio gn̄ali. Rn̄d. ēt ipse. plꝫ. Et vt arbi-
troꝝ: vltimo loco. Rn̄d. Ne si ꝑ rn̄deret sibi
placere. Et a presidentibus nationum ꝯriū
rn̄deri: dictumqꝫ Decretum impugnari cō
tingeret. Illud cū dedecore suo ꝛ sedis apli
ce reuocaret. Et ppea consultum vr̄ expecta
re alioꝝ sententias. Quāqꝫ consultius fo-
ret iudicio meo: ꝙ gn̄alis presidens cū pre-
sidentibus nationū decreta ꝑdicta ventilla
ret: anteqꝫ preponerent in concilio: ꝛ inter
se ꝯcluderent an admitti deberent vel non
qđ seruatū fuisse videt in concilijs Cōstan
tieñ. ꝛ Basilieñ. si eoꝝ gesta bn̄ inspiciant.
Et tunc seruato ordine ꝑdicto tutius rn̄de
re possēt sine respectu aliquo. Si tn̄ videre
tur aliqbus illa decreta non esse rōnabilia:
vel limitanda aut ampliāda: surgere pos-
sent, ꝛ rōnes eos mouentes adducere. Qđ si
sessiones ꝛ concilia more prisco ꝛ non per
nationes ꝛ eoꝝ ꝑsidentes expedirent. Tunc
presidēte vel primo vel vltimo loco rn̄dē-
te. Ceteri oēs patriarche: Cardinales: pri-
mates: Archiep̄i: Ep̄i: ꝛ reliqui vocem de-
cisiuam habentes in concilio singulr̄ singu-
li rn̄dent, placet: vel non plꝫ, sm̄ ordines di-
gnitatum: ꝑmotionum ꝛ sessionum suaꝝ.
Et si opus esset subscriptione: eo etiam or-
dine subscriberent. Que oīa ꝓbari vident
tam ex gestis concilioꝝ modernoꝝ. vꝫ. Cō
stantieñ. ꝛ Basilieñ. qꝫ ex antiqs Analibus
ꝛ iuribus antiquoꝝ, ꝛ colligi hoc potest ex
tex. ꝛ no. in. c. ꝯuenientibus. i. q. vij. in. c. osi-
us. de elec. xvij. di. c. concilia sacerdotum. §.
hinc etiam. ꝛ alibi sepissime.

¶ Decretis aūt oībus perlectis ꝛ approba
tis per rn̄sionem plꝫ: vel non placet: vt ꝫ sur
gunt presidentes ꝛ ꝑlati oēs ꝛ depositis mi
tris dicunt psalmum. Te deum laudamus:
alternatim. Post finito psalmo. Presidens
dicit orōnem de spū scō: vel orōnes. Actio-
nes nr̄as qs dn̄e aspirando ꝑueni: ꝛ adiu-
uando ꝓsequere vt cuncta nr̄a orō ꝛ opera
tio, a te semꝑ incipiat: ꝛ per te cepta finiat.
Per dn̄m nostrum iesum xp̄m ꝛc. Et rn̄so.
Amē. Prelati omnes secedunt: ac mitras
ꝛ sacras vestes deponūt. Propriasqꝫ vestes
seu mātellos ꝛ hitus eoꝝ ꝯsuetos induūt: ꝛ
pro tunc in pace recedunt, ꝓut ꝫ diximus.

¶ Iste modus celebrādoꝝ ꝯcilioꝝ ꝛ sessio
num approbatus fuit | vt dixi | a ꝯcilijs Cō-
stantieñ. ꝛ Basilieñ. Quē ēt refert ꝛ sequit
.d. petrus de monte in tractatu suo ꝑdicto.
versi. Quarto qro que ꝑambula. Qui atte
stat se ita seruari vidisse in concilio Basi-
lieñ. In quo incorporatus fuit anno christi.
M.cccc.xxxiij. septimo kal. Decēbris. Et ita
etiam hr̄ in ordinario sacraꝝ cerimoniarū
curie Ro. Non est tn̄ hic omittendū ꝙ iste
modus celebrandi concilia per natiōes seu
nationum ꝑsidentes: ꝛ sessiōes est a dictis
modernis concilijs introductus pro facil-
liori ꝛ breuiori expeditione reꝝ occurrētiū.
Antiqtus vero cōcilia celebrabant ꝑ actio
nes ꝛ gesta vt luculenter cōstat in gestis di-
ctoꝝ concilioꝝ: ꝛ maxime sexte synodi Cō
stātinopolitane vbi ꝓpositis causis heresis
vel aliaꝝ actionū: disputabant cause: eisqꝫ
ventillatis concilium interrogabat patres
ꝛ sm̄ rn̄siones diffiniebat: pro qua obseruā
tia faciunt gesta dcōꝝ conciliorum: vbi pꝫ
modum hūc seruatum fuisse, ꝛ facit tex. in
.c. ignarus. de libel. obla. cum si.

¶ Quibus modis se habere debeant in concilio residentes.

Quibus aūt moribus ꝛ q̄ mo
destia se habere debeant, qui
in concilio gn̄ali resident: vt
quintam ꝛ vltimā hesitatiū-
culam absoluamus. Dici ge-
neralr̄ pōt: ꝙ in synodo con-
sidentes: venuste, grauiter, ꝛ modeste in lo-
cis suis sedere debent, signa oīa extrinsecus
iudicum ꝛ senioꝝ ꝑse ferendo. Quod qdez
graphice nos docet concilium Toletanus:
qđ hr̄. v. q. iiij. c. in loco. iuncto §. ꝑcedente.
vbi formalr̄ dr̄. In loco benedictionis con
sedentes dn̄i sacerdotes. Nullus dꝫ: aut in
discretis vocibus perstrepere, aut qbuslibet
tumultibus perturbare. Nullus etiam i fa-
bulis vanis vel tristibus agi: ꝛ qđ est dete-
rius. Obstinatis disceptationibus tumul-
tuosas voces effundere. Et paulo. ī. Debet er
go quicqd aut consedentium consultationi
bus agit: aut ab accusantium parte ꝑponit
sic mitissima ꝓlatiōe verboꝝ ꝓferri: vt nec
contendentium vocibus sensus audiētius
perturbent. Nec iudicij vigorem de tumul
tu eneruent. Quicunqꝫ ergo in cōuentu cō
cilij hec que ꝑmissa sunt: violanda credide-
rit. Et ꝯ hec iterdicta aut tumultu, aut ꝯtu-
melijs vel risibus cōcilium perturbauerit.

Iuxta

Juxta diuine legis edictum: quo pcipit: eij
ce derisorem z exibit cum eo iurgium, cum
oi dedecore a concessione abstractus: a cōi
cetu secedat. Et trium dieꝝ sententiā excōi-
cationis ferat zc. Per quē tex. dixit Archi.
quem ēt refert z sequit Gemi. ibi ꝙ si faci-
ens tumultum in concilio non vult exire.
Intellige postq̄ iussus fuerit: ꝙ māibus ap
positis ds per vis eijci. ar. extra de sen. excō.
veniens. Et rō summi pōt ex glo. i. d. c. veni
ens. q2 hoc censent bono çelo facere: z non
aīo iniuriandi manus in talem inijcerent.
Nas ad hoc vt excōmnuicatio incurrat, so-
la temeritas z violentia notat. de sen. excō.
c. i. xvij. q. iiij. siquis suadente diabolo. Et il-
lum tex. in. c. in loco benedictionis. Appo-
nit z vt arbitror recitari fecit conciliū Cō-
stantien. in eius prima sessione, z ppea dixi
supra: ꝙ psidens illum recitare poterit lo-
co collationis, vel ante illam cum orone cō
petenti pmeditata. Hoꝝ forte 9syderatione
.d. Jo. de turre cre. in. d. sua summa. lib. iij.
c. xxvij. Cōsyderauit z enarrat. xij. cautelas.
Quas bene ponderare z seruare debēt pa-
tres conciliares, si volunt z cupiūt (inquit
ipse) synodum suam mundo venerabilē, z
ecclie vtilem reddere. ¶ Prima cautela z
primum notan. qd considerare hnt. Est af
fectionis malitia vel prauitas. ¶ Secūdus
negligentia circa bonum cōe. ¶ Tertiū ti-
miditas. ¶ Quartum amor inanis glorie
seu vanitas. ¶ Quintū dissolutio. ¶ Sex-
tum tumultus, disceptationes: vel obstina
te dissensiones. ¶ Septimum tepida cor-
rectio circa culpas pteritas. ¶ Octauum
sinistra alioꝝ persecutio. ¶ Nonus ne fan-
tasijs: somnis: vel visiōibus nitant. ¶ De-
cimum Error in promouendis materijs.
¶ Undecimum Leuitas z precipitatio in
consulendo vel iudicando. ¶ Duodecimū
Impssio vel violentia cum vota debeant
eē libera. ¶ Quāq̄ aūt pdicta oia sint lau
dabilia. Tamen potuissēt breuius forte dici
ꝙ epi z prelati in concilio residentes: cum
in dicto loco vt iudices resideāt: cauere de
bent ab his oībus que iudicem 9taminare
pnt. De qbus perbelle scribit. in. c. cum eter
ni. de sen. z re. iudi. lib. vj. vt. s. nihil sibi vē-
dicet odiū nil fauor vsurpet. Timor exulet.
Premium aut expectatio pmij iustitiā nō
euertat: sed stateram gestent in manibus: lā
ces appendāt equo libramine. Et in oībus
que in causis agenda fuerint: psertim in con
cipiendis z ferrendis sententijs solum deū
poculis habeant. Moysi imitantes exēplū:
qui quereles populi tabernaculū ingressus
referebat ad dominum: vt secundum eius
Imperium iudicaret zc.

¶ Quid in prima sessiōe agendum sit.

Osteaq̄ igit Deo optimo ma-
ximo Duce Auctore z Magi-
stro impfectio nra: vtcūqʒ vni-
uersam patrum 9scriptoꝝ con
cionem in thalamum dnī itro
duxit, atqʒ ita disposuit: vt aliō
nihil superesse videat q̄ reꝝ eaꝝ que conci
lio incumbunt expeditionem aggredi. Ui-
deamus nunc si pls. Quid in prima seu se-
cunda sessione post dicta pambula agendū
sit: anteq̄ res principalis intentionis ppo
nant. Et siqdem tps in prima sessione sup-
fuerit anteq̄ pres dimittant post pmissa,
vel si tps non superfuerit in secunda sessiōe
summus pōtifex seu psidentes ipsius. Post
gnalem illam admonitionem concilij To-
letani: que incipit in loco benedictionis: de
qua s. Exhortat z admonet oēs astantes z
in concilio 9sidentes: vt vnusquisqʒ eoꝝ.
maxime qui sacraꝝ lraꝝ z canonum ac iu-
ris peritiam hnt secum z adinuicem cogi-
tent atqʒ pertractent oia illa que eis viden
tur congrua necessaria atqʒ vtilia ad fidem
orthodoxam stabiliendam corroborandas
atqʒ illustrandam. Ad extinguendas here-
ses z scismata tales vel talia per tales i ta-
li loco disseminatas z disseminata. Necnō
ꝙ bene z mature considerent remedia oia
opportuna que facere possint ad vtiles z sa-
lubrē ecclie huius militantis z membrorū
suoꝝ tam gnalem q̄ particularem reforma
tionem in capite z in membris. Et que ad
vnionem: pacem, z concordiā principū chri
stianoꝝ seu vniuersitatis z ad 9fusionem:
debellationem z expugnationem paganoꝝ
hostium z infidelium sancte z imaculate fi
dei nre facere Deo inspirante cognouerint:
qtqʒ q̄ cōmode poterūt illa oia salubria re
media que excogitauerint: ad ipsoꝝ psiden
tium z sacre synodi noticiam libere: clare:
z expedite: sine alicuius humane gre respe-
ctu: solum deum preoculis habendo, dedu-
cere pcurent vt matura ac diligenti supin
de habita consyderatiōe: tpe opportuno ea
ventillari discuti, z per sacrum concilium

determinari possint. Precauendo ne in fu
tur detrimenti aliquid his medijs ecclie
dei ptingere possit. Cum ex peruersa cõsue-
tudine fomentum et incrementum capere
vitia cõsueuerint. l.iij.di.cum hadrianus.
Que pratica colligi ẽt possit ex tex.in.c.con
uenientibus.i.q.vij.ibi.dignus est vt de fu-
turis ingramus zc.et in.c.i noie dñi.xxiij.
di.ibi.vnde si pls fraternitati vestre. Debe-
mus auxiliante deo futuris casibus pruden
ter occurrere. Et ecclastico statui ne recidi
ua(qd absit)mala pualeant:precauere. Ad
qd bñ facit qd dicere consueuimus q in re
bus grauibus et arduis tractatus pcedere
debent, ad hoc vt matura deliberatione ex
pediant:vt in electionibus que alr nullius
essent momenti, extra de elec.in genesi.et in
.c.q propter.cum simi. Et in alienationi-
bus rerum ecclesiasticarum.xij.q.ij.sine ex-
ceptione.cum concor.

Deputatio officialium Concilij.

Ost premissa in dicta prima aut
scda congregatione:put tps sup
petet:factis admonitionibus pre
missis. Que forte fieri possint in
orone, que:vt s.dixi:fieri ds i pri-
ma congregatiõe. Recitata post
eam gnali illa admonitione concilij Tole-
tani:que incipit. In loco benedictionis, pa
pa seu psidentes ipsius anteq actiõem ali-
quam aggrediant vna cum concilio:vel eo
approbante:deputant officiales Concilij:vt
ps in Constantien. z Basilien. in pma eius
congregatione. Ibi. Quia vero ad psecu-
tionem hmõi Concilij regrunt certi Mi-
nistri et Officiales. Ideo h sacro approbã-
te Concilio deputamus infrascriptos zc.
In primis igit quinq notarij seu pthono
tarij electi fuerũt:qui curã spãlem hnt oium
scripturar et actor oium que gerunt i Cõ
cilio. Ita q concorditer et ordinate scribe-
rent et annotarent oia sicut decens est. Et
oibus ordinatis vel ordinandis in concilio
se subscribant. Itẽ quatuor Notarij sub
alterni electi fuere:qui subalternare et in cõ
sonantiam scribere deberent scripturas:de
clarationes:et gesta Concilij. Hec antes
notarior deputatio valde necessaria fuit.
Et ita in antiquis quoq concilijs semp ser
uatũ fuit, put clarius videbimus in tit.seq.
Deinde deputat vnus custos concilij:q
ds esse aliquis vir probus, strenuus:et alicu
ius existimationis. Nam in illo Concilio
Constantien. deputatus fuit nobilis vir
Bertoldus de Ursinis Comes Saonen.
et pallatinus. Quem qdem custodes credi-
derim alias ẽt Concilij defensorem vocari
vt colligi vr.xvj.q.i.in.c.qdam. Ibi. Statuit
igit scã synodus hos pm cõmoneri vt exeãt
a Regia ciuitate demum eos inuitos deijci
ac inde per defensorem compelli, vt ad sua
loca perueniant. Per quem tex.colligi etiam
posset, q idem custos seu defensor hẽat iu-
risdictionem: z brachium sclare: ac mili-
tes sub se:z qd sit eius officium. Posset ta-
men ille tex.quoad hoc peruerti q intelligi
tur de iudice ordinario sm Archi. Ibi qui
interptat defensores pro sclari iudice vel po
testate loci. Quatuor ẽt vel plus votor
scrutatores deputabunt:quor duo ab vno
latere:z alij duo ab altero latere, Cõcilij cũ
alijs duobus scribis collocant: qui semper
adesse debent, z vota patrum fidelr pscribe
re. Qd intellige vbi per viã scrutinij i alio
negocio pcederet. Secus aũt vbi per psidẽ-
tes nationum:vel p publicum assensus per
verbum:placet: more prisco aliqd expedit.
Qr tũc discurrẽdo per sedilia: interrogant
vnũquẽq epor:qui rñd. placet: vel nõ pls.
Quatuor deinde aduocatos cõciliares,
viros vtiq cõsumatissimos: z legitime hu
ius scie apices eximios. Idẽ pontifex Con
cilio approbante Constantien. deputauit.
vz. Magrm Petrum de Ancherano iuris
vtriusq doctorem: qui forte pthonotarius
erat. Quia vt s.dixi pthonotarij de mo-
re curie Magri nũcupant. Symonẽ de pu-
sio iuris ciuilis: Raphaellẽ de fulgosis vtri
usq:z Ardicinum de Nouaria iuris ciui
lis doctores pstãtissimos. Per qd apparet
quales viros cõcilia in eor aduocatos eli-
gere hẽant. Eligit ẽt i causis fidei vnus ge-
neralis pcurator iuris vel sacre Theologie
pfessor:qui causas ipsas fidei tm pmouere
z pcurare hẽat. Item tres iudices cãrũ
fidei pbos z doctos viros deputat, qui cãs
ipsas audiant z examinent, si z postq a de-
putatis eis remisse vel alr ad eos puenerit
qbus dat oimoda potestas citandi in loco
Concilij z extra audiendi cognoscendi zc.
vsq ad sentẽtiam exclusiue q diffinitio cõ
cilio reseruat. Item tres alios platos z
viros doctos deputat iudices oium cãrum
deuolutar z deuoluendar ad Conciliũ ex

ceptis

ceptis causis fidei que hnt ppos iudices, vt supra dictum fuit. Qui iudices dictas causas eis per deputatos nationu remissas vel alr corá eis introductas audiunt et tpe feriarz: easqz terminant vel remittut put eis videbit expedire: exceptis tñ causis cathedraliuz ecclia z maioribus que cõcilio reseruant. ¶ Item tres causaru pcognitores synodus Basilien. deputauit duos Cardinales z vnum Epm: inter quos quelibz cõcilij psidenté esse voluit cu alijs duobus. Dans ptáte eisdez qnqz pcognitoribus cognoscendi decernendi z terminadi: q eent cause q p concilium vel iudices pdictos cognosci z terminari possint aut debeant, als aut nisi cae ipse remisse per eos fuerint q dicti iudices de eis se non ipediant. ¶ Ité decreuit dicta synodus. q iurisdictio dcõrum iudicu per tres tm menses durare debeat. ¶ Ité deputauit dicta synodus vnus auditoré Rote iudicé z auditoré gnalé cuz illa met iurisdictione z auctoritate quá hz auditor camere in curia Ro. ¶ Ites deputauit vnum soltanu seu Baroncellu cu eadémet ptáte quá hz Soltanus curie Ro. decernens q alij quoqz officiales z Ministri qbus opus esset vltra pdictos in cõgregatione gnali creari possent: eandéqz ptáté héant ac si i publicis sessiõibus creati foret. ¶ Duos quoqz pmotores seu concilij pcuratores deputabit ipsa synodus. Quoz officium erit rogari facere instrumeta de his que gerent in concilio. Ac in facto pponere, ptestari: z actus causaz dirigere noie cõcilij: qui in curia Ro. appellant Procuratores fiscales. ¶ Tres et sessionuz Magros: seu sedere debentium ordinatores eligent: qui vnicuiqz ordini sua assignabunt loca: z locum concilij disponent: z ordinabut: seu disponi: z ordinari facient. Et siquid circa diuina misteria agendum occurret: pcurabunt: vt rite pcedant z dirigant oía. Hos aut cerimoniaz Magistros curia Ro. appellat. ¶ Deputabit igit concilium seu papa vel psidens hos z alios officiales: q necessarij videbunt: puta Hostiarios, Cursores: Stipendiarios: z hmõi. Qui oes ordine congruo describunt: demuqz ex scriptis vel apoca in concilio legunt: z publicatur. Deinde psidens vel alter ad legen. deputatus interrogat concilium alta z intelligibili voce: vtrum dicti officiales ac oía z singula in dicta apoca ptenta concilio placeát.

Ad cuius interrogationé oes z singuli plati in synodo existentes concorditer rñd. pls vel non placet. Et ita qdem in concilio Cõstantien. seruatum fuisse constat: super qbus vnus ex concilij pmotoribus publicu z publica instrm vel instrumenta per Prothonotarios ad hoc deputatos fieri rogat.

¶ Quibus: cuius nomine. Et a quibus cõcilij gesta dictari scribiqz debeát.

Videndum igit modo pñter occurrit, qualr: cuius noie: z a qbus concilij gesta dictari scribiqz debeant. Et quoad primam qsiti parté: diximus aliquid supra §. de psidentia. versi. qd aut sit istoz psidentium officium. Et ppea circa hoc breuiter dicédum vr: vt supra. vz. q vbi papa psonalr psidet cõcilio: oía gesta z acta vel dcreta z pstões pciliorũ z quicqd in eis describitur z diffinitur nomine pape intitulari dz, iuxta formá traditam per tex. in. c. ad apsice. de re iudi. lib. vj. Ibi. Nos itaqz super pmissis: z qpluribus alijs eius nephádis excessibus cum fratribus nris z scõ concilio deliberatione p habita diligenti zc. z in. c. p humani. de homici. lib. vj. Ibi. sacri approbatione concilij statuimus. z in. c. sac. extra de sen. excõ. ibi. sacro approbante pcilio phibemus. Et hec vt dixi pcedunt: qñ papa ex se aliquid pponit, vel pponi facit: z de psensu pcilij diffinit. Si vo concilium pponit z diffiniri petit. Tunc papa vtit hac forma. vz. sacro suadente cõcilio. extra de baptis. c. fi. vel si i cõcilio aliquid tractatum z diffinitum fuisset sine pñtia Pape. Quod postea approbari vel publicari petit suggerendo z suadendo q hoc faciat. Tunc dicere psueuit: sacro suggerente vel hoc fieri postulante cõcilio: iux tex. xij. q. ij. in. c. eccliaz. seruos. Ibi pp qd oe cõcilium a pietate gliosissimi dñi nri pape poposcit vt tales vsus deinceps inhibeat, iuncto tex. in. c. de laycis. ea. cá. z. q. Ibi. contra quos cõe totius concilij anathema platum est: ipso papa sententiam pmulgáte. Qñqz et Papa aliquid in cõcilio pponit: eiusqz sententiam z approbationem petit: vt cum eius approbatione determinare possit: vt colligit. xxxv. q. ix. c. qd ge. Ibi. si pls oes sententias subscriptionesqz pprias accommodate vt synodali iudicio aditus

claudat illicitus zc. Qd si papa psonalr nõ
psidet concilio:sed eius psidentes ipsius no
mine. Tũc duplex erit pnũciandi modus.
Primus est qñ materia super qua pnun-
ciandum est:originat ab ipsis psidentibus:
q: inuenta z excogitata decreta p eos ppo-
nunt. Tunc.n.gnalr pmulgant ipsoz psidẽ
tium noibus nõ expssis. Puta diffinimus,
decernimus:ordinamus zc. put Ƶ dicebas.
in tractatu de officio psidentium, vbi plu-
ra exempla posuimus:secundus modus p
nunciandi est:qñ materia sup qua pnũcia-
ri ds causatur z originatur ab ipso cõcilio.
Tunc.n.ipsi psidentes interloquũtur: z de
clarant noie concilij: vt ps.xij.di.c. de his.
Ibi.placuit sancto concilio.z.c. seq.ibi pla-
cuit oibus cõi ɔsensu. z.xvj.di.c. placuit.in
pn.ibi.placuit huic sancte synodo.xxiij. di.
quãq3.ibi.z ideo placuit huic scõ concilio.
z.xvj.q.i.c.i.ibi.placuit oibus residentibus
in scã Nicena synodo.z in.c.qdã ibi.Sta-
tuit igitur scã synodus.z in.c.placuit.in pn
ci.ibi.placuit cõi nr̃o concilio.z.xxij.q.v.de
creuit.ibi.decreuit scã synodus. extra de re
bus ecclesiasticis non alie.c.iij. ibi consen-
sus totius synodi diffiniuit.z extra de spõ
sa.c.i.ibi. diffiniuit Ƶ hoc scã synodus.xxxij.
di.qm̃.ibi. constituit scã synodus. cuiq3 ex
his non licere accipe alterius secte vxorem.
Que sunt vba concilij Calcedonẽ.in quo
Dioscorus Alexãdrinus Eps psedit. z ea.
di.in.c.interdixit. Qd fuit concilij Niceni.
c.iij.ibi.iterdixit p oĩa scã synodus zc. Cũ
infinitis similibus. Scdm hanc distinctio
nem facere videntur:que scribit Abb.pan.
in.c.i.de sponsa.in.iiij.no.in.c.osius.de ele.
in.c.i.de pac. Ubi dicit q qñqz Decretũ,cõ
stitutio:vel diffinitio.editur sub noie Con
cilij:z non pape.alle.tex.in.d.c.osius. z i.c.
i.de pac. Qñqz editur sub noie pape cũ cõ-
silio cõcilij.vt in.c.l3.de ele. z i.c.aduersus.
de imuni.eccle.est bona glo. in.c.ad aplice.
de re.iudi.lib.vj.z ponitur per Inn.z Ho
sti.in.c.ex gestis.de de.nõ resi. Et postea re-
probata.opi. Ant.de butri. in.d.c.i.de pac.
Idem Panor.dicen̄. putat:q aut materia
originatur a toto concilio,z tunc pnunciã
dum est sub noie concilij. Et ita loquantur
iura Ƶ alle.est bonus tex.i.q.vj.ɔuenietibus.
z in.c.hadrianus.lxiij.di. Aut materia ori
ginatur a solo Papa:sed cum cõsilio conci-
lij:z habeãt locum iura ẽt ad hoc Ƶ alle.i.c.
l3.de elec.z in.c.aduersus.de imuni.eccle.cũ
si.sed in.c.i.de pac.in.i.col.idẽ Panor.plus
dixit.per illum tex. q ẽt q Papa psonalr
psideret cõcilio. Tñ si materia originatur a
Concilio nulla qñqz fit mentio de Papa,
sed noie concilij tm̃ pmulgatur. Ex quo in
fertur inquit ipse:q ptãs ecclesie est in ipso
concilio vli:l3 papa sit ibi tãq3 caput ipsius
corporis.pro hoc.xxiiij.q.i. quocunq3: vbi dr̃
q potestas data fuit toti ecclie in psonam
Petri. Petrus aũt fuit caput: ad idem in
.c.i.de iudi.in eo qd ibi dr̃.placuit sancte sy
nodo zc. Sed mihi vr̃ q ille tex. non pbet
hoc q.s.psidente papa cõcilium pnunciaue
rit nulla habita mentione de ipso papa:im
mo ɔrium ibi pbari vr̃. Si recte iũgamus
pscriptionem cum fine illius tex. Nam ex p
scriptione colligitur q Alexander.iij. ex cõ
cilio Aphricano casum pposuit:z sm diffi
nitionem concilij pnunciauit:pposito noie
suo:vt colligitur ex dicta pscriptiõe: in qua
dr̃. Idem.s.Alexander ex diffinitione cõci-
lij Aphricani decreuit:nec ibi p3:q ipse pso
nalr psederit eidẽ ɔcilio: sed forte dcm̃ iuũ
melius pbaret. tex.xcvj.di.in.c.bñgdẽ,vbi
hr̃ q symacho simplicio põtifice maxio in
concilio residente:vr̃ q idẽmet pontifex cõ
cilio deferat in pñn. Ibi benegdẽ fraterni-
tas vr̃a ecclasticis legibus assueta sub diui
ni timore iudicij:que erant statuenda: diffi
niuit zc. Et.Ƶ.circa fi.appet: q synodus suo
z non pontificis noie diffiniuit. Ibi.scã sy-
nodus dixit:l3 sm persecutionem venerabi
liũ fratrũ nr̃oz zc. Attamen q: huic quoqz
tex.rñderi põt,q pp hoc non ɔstat q decre
tum emanauerit sub noie concilij tm̃ sine
noie pontificis: z ɔrium innui vr̃ ex eo qd
segtur.in.d.tex.ibi. Uez tñ ẽt si aliq̃ possit
rõe subsistere:modis oibus in synodali cõ
uentu Prouida btĩtudinis vr̃e sententia
eneruari conueniebat zc. Propterea credi-
derim non esse recedendum a regula z di-
stinctione suprascripta. Post hec querit Fe
linus in.d.c.i.de sponsa.in.iiij.col.vẽ. vtrũ
aũt in ordine scripture. Quis in hmõi sta-
tutis:decretis z ordinationibus concilij in
ordine lr̃e pferri debeat,an.s papa,an conci
lium:z dicit se reperire hoc tactum solus p
petrum de monte in suo Reptorio Brixia
no in ver.papa.vẽ.an in ordine sermonis.
Ubi dixit q in cõcilio Basilien̄.vidit mul
tum de hoc disceptari. Et q papa sit prefe-
rendus alle.de con.dist.ij.in qbus.in supra
scrip. Ubi dr̃ Leo Eps z scã synodus. alle.

Eplam

Eplam Athanasij ad Marcum Papam. Epistolam Aurelij Carthaginen. Epi: ad Inno. papam. Et eplam Stephani Archiepi ad Damasum Papam: de conse. di. ij. Ego Berengarius. bonus tex. in. c. cum haberet. de eo. qui. dux. in matri. quā. pol. per adulte. z. xj. q. iij. Theugualdum. Qd autem Concilium qnq3 pape pferat. alle. xij. q. i. c. dilectissimis xcvij. di. victor. xvj. q. i. de decimis. Et quis Feli. dicat q Barien. hoc non decidit. Et q istud pēdet vt sibi vr ab illa pfunda difficultate, de supioritate pape ad concilium: quā se nolle intrare dicit: sed remittit ad ipm Petrū in sua Monarchia. xxx. col. versi. his expeditis: z ad glo. multū solēnes in. c. si papa. xl. di. Attamen si bene cōsiderent verba Barien. Ubi dicit q papa ex humilitate se qnq3 postponit concilio satis clare colligit decisionem suam esse q papa regulr pponi debeat, l3 qnq3 repiatur 9rium ex humilitate ipsius. Ad hs fere oium assensum: qz nemo negat qn papa sit caput concilij z vlis eccle. Et qn ipse in concilio phonorari: ac oibus pponi debeat: p ut. S. annotauimus in ti. Quo z quo ordine in concilio pres sedere debeant zc. Posito aūt q 9tentio sit inter doc. que maior dicatur sententia. an. s. pape: an concilij. Tn pp hoc nemo auferre ausus fuit pape psidētiā z plationem suam cum pdictis debeat honorari. xxij. di. diffinimus. vbi bōus tex. Et in pposito huius dubitationis q. s. p hoc q aliquo casu sententia concilij dici posset maioris ponderis z auctoritatis q3 sententia pape, non ppea ipse papa concilio postponi deberet. Facit qd dicimus de Archidiacono in filū: qui l3 sentētia z opinio sua cedat maiori parti totius capli: tn pp hoc p sidentie z honoris ac dignitatis sue locus sibi nō aufert: ar. in. c. i. z in. c. ad hec. de of. archi. Junctis his que hnr z no. c. i. z vlti. extra de his que fi. a maio. par. cap. z in. c. i. de maio. z obe. z que no. in. c. i. z quasi per to. de his que fi. a pla. sine cō. capi. Ad ides qz l3 aliqua sint, que Eps non pōt expedire sine caplo. Tn non ppea q capli sentētia p ualeret: Eps eides caplo postponeretur zc. ¶ An aūt vba ista sacro approbante cōcilio per papam plata pbent Constitutionē illam editam fuisse in concilio. Ponūt Jo. mo. Jo. an. z Gemi. post eos in. c. vbi piculum. de elec. lib. vj. in fi. z dicunt q non: qd sane intelligendum est: non de oibus constitutionibus in qbus dicta vba repiūtur: sed de illa. d. c. vbi piculum. z. c. l3. z silibus. que pmo erant decretales z cōstitutiones papales simplr ab ipso solo promulgate. Postea vo in concilio pposite ab ipso concilio approbate fuere. Nam in multis constitutionibus dicta verba repiuntur, que in cōcilio papa psidente pmulgate fuere, put ps in iuribus. S. allegatis: z pbatur in. c. sacro. de sen. excō. iuncta eius pscriptione: vbi dr: q Inno. iij. in concilio gnali existēs pmulgauit illam constitutionem. Et ibi dr sacro approbante concilio phibemus zc. Un dixit Joā. an. ibi. se mirari de Gulielmo: q dixit: q 9stitutio illa. d. c. vbi piculum. z. c. l3. z. c. si canonici. de offi. ordi. lib. vj. sint cōstitutiones pape: qz dicit ipse l3 de vltima dicere posset vez pm eum tn de alijs nō. Ad de q si concilia moderniora: vt fuit Cōstātiense z Basilien. pmulgando decreta vel scribendo aut aliqd aliud decernendo: etiā q habuerunt Cardinales vel alios platos psidentes: vtebātur hac forma vboz. vz. sacrosancta gnalis Constantiēsis vel Basiliē. synodus in spū scō legitime 9gregata vlem ecclīam repntans. Ad ppetuā rei memoriā zc. Quo ēt titulo vti consueuerunt in citationibus: z lrīs que fiebant: z missē fuerunt pape Imperatori vel alijs Regibus z vniuersitatibus: vt ps ex gestis vtriusq3 concilij. ¶ Fuit ēt decretū in concilio Basilien. sessione quarta q pro durabiliori testimonio gestoz seu gerendoz per conciliū. Ipsa synodus de cetero vteretur bulla plūbea: maxime in lrīs suis autenticis: cum cordula canapis aut sirici, put varietas causaz z rez sup qbus 9ficerentur postulabat. Que bulla ab vno latere hēret missionē spūs sci in specie colūbe. In alio vero hec vba: sacrosancta gnalis synodus Basiliēsis decernēs plenā z oimodam fidē eisdē lrīs adhibēdā fore sicut lrīs papalibus: z q eas falsificātes easdem penas incurrant quas incurrūt falsificātes lrās aplicas. ¶ Qualr aūt z q modus seruari debeat cum 9ciliū cōstitutiones vel decreta edere vult: dicit Abb. pan. in. c. osius. de elec. in p not. per illum tex. q pratica condendi Canones in concilio est: vt vnus platus concilij pponat totā mās constitutionis fiende: z interroget totū cōcilium: vtrus velit sic statuere: z si concilius acquiescit hr illud pro statuto. De quo est bonus tex. in. c. i. de pac. Pratica tn hs, put. S.

dixi, z seruari vidimus in isto vltimo con
cilio Laterano tpe. d. Leonis pape decimi:
q idem platus Decretum ex bulla integre
legit: z interrogant pres nunqd placeat: z
vnusquisqz particulr Prothonotario vel
Notario concilij ad eum z locu vbi sedet
accedente. Rn. placet vel non pls. Et scribu
tur noiatim vota oium. Subdit aut idem
Panor. q hoc idem seruat in istis vniuersi
tatibus sclaribus: vt no. Bar. in l. oes po
puli ff. de iusti. z iur. vbi dat et aliam prati
cam: vt. s. pponat materia in cofuso: vt pu
ta: qz vnus dicit placeat puidere super tali
materia: postmodum surgunt consultores
z sup dicta materia pponunt diuersas opi
niones. Et eorz consilia adducunt pro decre
to fiendo. Et illud qd p maiore partem co
sultu z approbatu fuerit obtinebit. ¶ A qui
bus autem concilij gesta z decreta dictari z
scribi debeant: colligi pot ex his que s. dixi
mus, vbi de electione seu deputatione offi-
cialium concilij disseruimus: cum dicere-
mus pthonotarios deputari: put in conci
lio Constantien. deputati fuere: qui hmoi
gesta z decreta pscriberent, vt pbat in. c. in
noie dni. xxiij. di. iuncta eius glo. i. que atte-
statur: q illa fuerunt verba Notarij ipsius
concilij: z melius hoc pbat. xcvj. di. in. c. be
neqdem. Ibi. hoc cum diceret: Hormisda
Diaconus recitauit: z. I. hec cu legerent: z. I.
sca synodus dixit non licuit: z adiecit. l. se-
quentia zc. Qd aut idem Hormisda Dia-
conus fuerit notarius cocilij: pz ex his que
ibi no. per Archi. z Gemi. qui post figura-
tionem casus dicit esse notandum: q in il-
lo. c. qnqz loqtur Symachus papa vt i pn-
cipio qnqz notarius: qui cotinuat verba di
uersorz p totum illud. c. ¶ Est ppea dicedu
q ista gesta cociliorz: que manu publica co-
scribunt: prout s. diximus. Fidem ppetuas
faciunt vbiqz locorz: pro quo est tex. qui ad
hoc ibi notari consueuit per doc. in. c. ex ge
stis. extra de cler. non resi. vbi alleg. tex. in l.
gesta. C. de re iudi. Dicit aut Inno. in. c. i. de
pcura. q qdam sunt gesta que nullo modo
scripta sunt: que tn restant in mente hoius:
z qnqz publicant: extra de testi. significauit.
z. c. albericus. z. d. l. gesta. Quedam et sunt
gesta: q facta fuer z in scriptis redacta sunt.
Immo potius sunt scripture in qbus gesta
ipsa referunt: z iste scripture apud sede apo
stolicam. Registra dnr fm eu. Et ista gesta
si sint bene custodita: z inueniant in Archi
uis autenticarz personarz. Puta earz que ha
bent auctoritatem autenticas scripturas fa
ciendi: fidem perpetua faciunt. vt. d. c. i. de p
cura. z in. c. ad audientiam. de pscrip. cu su-
is concord. Si aut non essent bene custodita:
vel persone non essent autentice, dicit ipse
Inno. q no crederet eis: ar. d. c. i. Pro quo
est etiam tex. z que ibi no. consueuerunt in
. c. si. de probat. zc.

¶ Que debet esse prima Actio: z qui primus Tractatus concilij.

Hactenus de his que ad appara-
tum: dispositionem z ordinatio
nem concilij facere videbant: sa
tis (vt arbitror) abunde pscri-
psimus. Nunc aut que mae seu
cause pponede sint: z a qbus in
cohandum: vel que debeat esse primi Tra-
ctatus Actio: consyderemus: quod qde fa-
cillime assequemur: si repetendo q ordo re
parationis nre a fide catholica summit ex-
ordium, qz baptiçandi z ad fidem accedere
volentes. Prius de fide incarnationis iesu
Chri z reliquis articulis instrui debemus:
vt creduli ad Baptismum admitti merea
mur: vt pcludit tex. de con. di. iiij. c. ante ba
ptismum. Diximus cum aplo: put dicit
glo. in rubri de sum. tri. z fid. cath. q oe qd
non est ex fide pctm est. xxviij. q. i. c. i. z extra
de pscrip. qm oes. Et pnr q pine actiones
z primi tractatus: qui in concilio pponun
tur: de fide catholica. Contra hereticos: sci-
smaticos: z imaculate fidei ipsius calunia-
tores: esse debent. Et si forte: qd absit: vltra
alios hereticos z scismaticos: duo pontifi-
ces: vel plres de papatu contenderent: put
dudum ante concilium Constantien. fece-
runt, tunc ab isto potissi. negocio: veluti ab
eo qd maius periculu: maius scandalum: z
fidei ipsius offendiculu pstare posset: cu vlis
ecclesie pturbatione: incohandum foret: pro
ut exemplo dicti Constantien. concilij: opti
me admonemur. Ubi. n. maius piculus in-
tendit: ibi proculdubio maturius, citius z
plenius est consulendu. de ele. vbi piculu. li.
vi. Circa maiora aut negocia maius piculu
vsat. xlij. di. gescamus. lxj. di. miramur. xlvij
di. qntulibet. lxx. di. ordinatos. z. vij. q. ij. c.
vlti. cum si. Et ppea ptendentibus duobus
aut plibus de papatu (vt dixi) Seu et vbi
vnicus tm esset potifex marius: hereticus:
scismaticus:

scismaticus:vel pecunia: aut p impressionem
intronizatus:illi vel ille tanqȝ Diabolus:
Apostaticus z nõ aplicus ante oia de sede
aplica deturbandus z detrudendus esset.
lxxix.di.si duo.z.c.sigs pecunia. Deide alij
heretici:scismatici: ac fidei chriane hostes:
vituprones:z subsannatores:vocandi, dãnã
di:z corrigendi erunt:prout hodie corrigẽ
di:dãnandi z reformandi essent oẽs greci:
z alij orientales:qui sm eoꝝ ritum z insa
nos errores xpianam fidem ꝓfitent, qui lȝ
dudum in gnali concilio Lugduneñ.ꝯuicti
eorũqȝ errores dãnati fuerint:de qbus in.c.
i.de sum.tri.z fid.catho.li.vi. Et postremo
in concilio Florentino recõciliati (vt asse
rebant) ꝓfessi fuerint:z ꝓmiserint ab vnio
ne catholice fidei nunqȝ discedere, seqȝ erro
res suos ppetuo dãnaturos abiuraturos z
nunqȝ amplius suscitare vel asserere. Atta
men indies non solum erroribus eisdẽ in
uoluti sunt:sed nouas quotidie insanias ꝯ
fidem orthodoxam publice ꝑdicant. Taceo
Boemos:z alios plerosqȝ populos eoꝝ cõ
plices:quos concilium Basilieñ. euocauit,
sed cum impeditum z dissolutus fuerit:ãte
finem reꝝ minime reformauit. De Mara
nis vo z perfidis iudeis: qui nobiscum de
gunt:qui honores dignitates: z officia ma
iora orbis assequũt:z sabbata nra: imo xpi
fidem z sanctissima dogmata impune irri
dent vba facere non lȝ. Nam heretici z sci
smatici ipsi quotidie magis insolescunt:no
biscum impune vsantur, z falso xpianus no
men vsurpãt. Et filij eccle (mini tamẽ vte
ri corrosores) se in faciem christicolaꝝ iscri
bere non formidant. Sic.n.hereticos appel
labat Federicus Impator in qdam sua cõ
stitutione:que incipit.cõmissi, vt attestatur
Archi.z Geminia. in.d.c.i.in.ij.col. versi.
¶ Quero quare sacrosancta eccla dicatur
mater oium xpianoꝝ? Rõ ideo eẽ dicit: qꝛ
nos genuit per baptismum.xij.q.ij. qui ab
stulerit. ¶ Et hoc respectu oẽs xpi fideles:
anteqȝ xpiani appellarentur: dicebant fra
tres adinuicem.xj.q.iij.ad mensam. Here
tici aũt qui non sunt in vnitate istius nati
uitatis z maternitatis. Cum sint extra gre
mium matris eccle per excõicatiões: extra
de heretic. excõicamus. Dici non possunt
fratres vel eiusdẽs matris filij, sed potius
tanqȝ monstra z canes latrantes dicuntur
materni vteri corrosores z insidiatores in
fensi. ¶ Post causas fidei tractari z ꝓpo
ni debent cause libertatis ecclastice tuende
que a laycis vt plurimum vsurpatur z cõfun
ditur cuȝ oppido clicis infelix sint, z in hoc
hereticis assimilentur. Cum scãm ecclam
non credant:eiusqȝ imunitatem z ꝑuilegia
a deo ꝯcessa auferre z violare studeant:z ꝓ
pterea non alr qȝ ipsi heretici excõicantur:
z qꝫ eis cõparentur:z qꝫ hec cã libertatis ec
clesiastice tuende sit,prima cãe fidei,egregie
ꝓbatur de sen.excõ.c.nouerit.z.c.grauẽ.de
imuni.eccle.non minus.z.c.aduersus.cum
si. Deinde moꝝ cõponendoꝝ:z reformatio
nis eccle militantis gnalr tam in capite qȝ
in membris:que in eccla dei summope ne
cessaria est,qꝛ alr si corruptis moribus vi
uitur:si dignitatum z ordinum ecclastico
rum nõ hr rõ:si ecclaꝝ bona et xpi primo
nium ꝓdiguntur z paupes fame pereunt:
si Ecclaꝝ:Monasterioꝝ:Cenobioꝝ: et lo
coꝝ alioꝝ deo dicatoꝝ edificia:tanto maio
rum nroꝝ studio:dispẽdio et labore ad dei
ipsius et sanctoꝝ suoꝝ laudem et glias edi
ficata corruunt:solo equantur:ꝓphanãtur,
et bestijs puia sunt. His ꝑfecto et alijs hu
iuscemodi flagitijs,negligentijs: et celestiũ
ac spũalium reꝝ prophanis abusionibus:
vlis eccle status decoloratur:confunditur:
et Regale illud sacerdotium:cũnqȝ Leuiti
ci gnis ordinẽ repꝛhensibilem, corrigendũ:
ridendum,exsibilãdum et de scõ Thalamo
domini explodendum reddit. Quo factus
fuit vt priscoꝝ illoꝝ patrũ concilijs de hoc
in primis maxima cura fuerit:prout facilli
me colligi põt ex lectura canonũ illoꝝ quos
proprijs concilijs ꝯ annotauimus. In ti.g
bus concilijs plerisqȝ canones ex his qui in
corpore iuris hñr:ascribant:z to.ti. de vi
ta.z hone.cle. Immo potius i vniuerso cor
pore iuris. Et hoc approbauit ẽt concilium
Constantiense. Nam post hereses z scisma
ta de eccla dei extirpata:in sessione ipsius.
xl.añ creatiõem Martini qnti decreuit qꝫ
futurus Pontifex cum ipso concilio:vel de
putandis per singulas natiões deberet re
formare ecclam in capite z in mẽbris:z cu
riam Ro.sm eqtatem z bonum regimen
eccle:anteqȝ cõcilium dissolueret. Hoc idẽ
declarauit concilium Basilieñ.in prinꝰ assi
gnando tres cãs pp quas congregatũ fuit.
Primam vt hereses oẽs a populi xpiani fi
nibus pellerent. Scdam vt belloꝝ rabies
que iter ꝑncipes z pplos xpianos sceuiebat:
sedaret. Tertiam vt multiplicibus tribulis

z spinis vinea dñi silvescens excoleret : z
euangelico agricola celitus operante reflo-
resceret. Ac honestatis fructus z honoris
(vt ibi dicit) felici vbertate pduceret zc.
¶ Possent ẽt cause belloꝝ inter chrianos
vigentium pponi z tractari:vt pax homi-
nibus bone voluntatis redderet , z arma
xpianoꝝ ɔ̃ hostes fidei verterent. ¶ Post
hec vel interim si opus esset cause quoq3 p
uatoꝝ siue ciuiles siue criminales:aut mix-
te:que ardue:difficiles:z dubie forent: in cõ
cilio pponi z terminari debent. Cum de
his oibus ɔciliũ cognoscere z iudicare pos-
se non sit dubium:vt ps ac legit z no.extra
de elec.osius.de libel.obla.c.i.de de. non re
si.c.ex gestis.de sponsa.c.i.z alibi sepissime.
z domino concedente latius i. dicetur:cus
de concilij iurisdictione dicemus.

¶ Que forma:qui modus:vel ordo : in
causis proponendis z expediẽdis
seruari debeat in concilio.

VIdeamus igit post hec : for-
mam:ordinẽ:z modum:qui
bus cause pdicte pponi:z in
concilio tractari , expediriq3
debeant?Pro quoꝝ ɔsydera
tione pmittendum erit. Iux
ta laudabilem z approbatam ordinationẽ
concilij Constantieñ.q̃ patres oẽs per q̃tu
or nationes diuidant.vz. Italicã: Germa-
nicam:Gallicanã:z hispanã:l3 in dicto cõ
cilio aliq̃3diu defuerit hispana,que adhere
bat Benedicto 13.° ãtipape:z eius loco ap
posita fuerit Anglicana que in Basiliensi
concilio cum Gallicana cõnumerabat. Ex
hijs igitur quatuor natiõibus pari ex vna-
quaq3 numero:quatuor conuentus creabã-
tur:quos sacras deputationes vocitabant
locis:vocabulis:z ptãte discretas. Nam in
eaꝝ prima de negocijs fidei catholice in se-
cunda de pace ppli xpiani. In tertia de re-
formatione moꝝ z ecclie. In quarta de cau
sis z alijs emergentibus negocijs tractaba
tur. Erantq3 cuiq3 conuentui separata tri-
bunalia z loca:ad que ɔuenirẽt proprij ma
gistratus. Proprius quoq3 pñdens:q sue na
tionis ɔcionem seu congregationẽ aduoca-
ret negocia vel cãs ad se spectantes propo-
neret:z sm maioris partis sententias ɔclu
deret. Aderat ẽt promotor qui instaret vt
dicta negocia terminarẽtur. Scriba qui ge
sta decretaq3 z determinatiões annotaret.
Nuncius quoq3 siue apparitor q patres cõ
uocaret citaret:edicta propõeret z silia. Cõ
ueniebant hec collegia ter in hebdomada.
In dictis eoꝝ locis:deputatis horis:vbi di
uinis pactis rebus gerendis opam dabãt.
Ex dictis quatuor sacris deputationibus,
duodecim viroꝝ collegius deputabatur ter
ni.vz ex vnoquoq3 conuentu z natione vi-
ri.s.doctrina z experientia clarissimi. Ad
hos igitur tres pmum negocia oĩa deferre
bantur:qui rebus mature digestis: vel eas
reijciebant:vel si rõnabiles z admittende
videbantur:ad collegium suũ:cui cõpeterẽt
remittebant. Eratq3 hijs potestas conuocã-
di quatuor conuentus ẽt extra ordinẽ siqd
graue discutieñ.instaret. Ceteꝝ a duodecis
viroꝝ illoꝝ collegio ad quẽpias ex quatuor
conuentibus remittebantur: pponebantur
per pñdentẽ in eius collegio:neq3 licebat il
la die (gcq̃3 decernere) Nisi forte manife-
ste constaret res celeritatẽ exigere. Quicqd
aũt maior pars collegij statuisset. Ad alios
tres cõuẽtus deferrebatur. Eoꝝ vo opĩo cũ
iuribus rõibus z argumẽtis vtriusq3 par
tis. Ad pñdentẽ concilij publicis documẽ
tis deferebatur. Qui statuto die ĩ gñali cõ
gregatione de hijs referebat . Neq3 licebat
pñdenti. De aliqua re agere cũ prĩbus ĩ ge-
nerali conuentu nisi prius de ea conclusus
fuisset per quatuor aut saltem per tres dpu
tatiões:demũ vbi aliqd a patribus appro-
batum erat in generali congregatione: que
octauo quoq3 die frequentabatur in forma
decreti redactũ in publica sessione ritu solẽ
ni statuebatur. ¶ Differt.n.gñalis congre
gatio a gñali sessione. Nam in gñali cõgre-
gatiõe res eius discusse: p q̃tuor deputatio-
nes suprascriptas hoc mõ. vz. q̃ vbi aliqd
per oẽs vel maiorẽ partẽ patꝝ illaꝝ deter-
minabatur statueñ.esse:pñdens illius cõgre
gationis pronunciabat sub hijs vbis . In
noie scẽ Trinitatis pris z filij z spũs sancti.
Ego approbantibus prĩbus concludo ĩ ta-
lem sententiam. Illudq3 deide proponebat
in gñali cõgregatione oĩum patrũ. Ubi pñ
dens concilij sm vota pñdentius sacraꝝ de-
putationũ concludebat noie totius cõcilij:
z formatis decretis:idicebatur publica ses-
sio:et pñes oẽs incipiendo a summo pontifi
ce si pñs erat:vel ab ipso pñdente|eo absen-
te|interrogabantur si decretũ tale placeret
zc. Uel alr forte sm antiquos concilia dici
ordinariq3

ordinariqꝫ posset in casu quo cause ꝓdicte
originant: ꝛ ꝓponende sunt a concilio: hoc
est patribus in eo consedentibus. Et tunc
dici pōt vt s̄. ꝛ ꝓut ꝓposuimus. in ti. qualr
ꝛ a qbus concilij gesta dictari: ꝯscribiqꝫ de-
beant. vꝫ. ꝙ ꝓsidens: aut vnus ex dictis pre
latis surgere dꝫ ꝛ proponere cām heresis:
scismatis: pacis inter xp̄icolas reformatio
nis ecclie: vel aliā qꝫcunqꝫ super qua proui
deri intendit per concilium: deducendo in
conuenientia que resultant ex tali abusione
vel delicto: ꝛ ostendendo fructum: vtilita-
tem: decus ꝛ honorem qui prouenire pote-
runt ecclie dei ꝛ ppl'o xp̄iano ex prouisione
ꝛ decreto cōcilij. ¶ Quibus auditis si ali
quis ex pr̄ibus vel impugnare: vel cōfirma-
re, aut addere voluerit aliquid facto silētio
ꝛ debita reuerentia per primum proponē-
tem pariter debita cum reuerentia erga pa
pam vel ꝓsidentem surget: ꝛ rōnes suas ad
ducet: ꝛ ita facient alij successiue. Donec au
ditis oībus: concilium interroget a ꝓsiden
te. Numqd illud qđ propositum fuit vel a
maiori parte allegantium ꝛ conclusum pla
ceat: ꝛ concilium aut ꝓsidentes nationum
r̄ndeant. Placet ꝛc. Quis ſm praticā ser-
uatā in modernis conciliis: que facilior ꝛ
expeditior vr̄ prout s̄. dixi, posteaqꝫ in sacris
deputationibus: ꝛ in gn̄ali congregatione
aliqd conclusum fuerat: in gn̄ali sessiōe am
plius non disputabaẗ a pr̄ibus ꝯsedentibus
sed tm̄ interrogabanẗ: numqd qđ decretum
fuisset in gn̄ali congregatione placeret vel
non. Et ita ēt postea: ego quoqꝫ in hoc con-
cilio Laterano vltimo: in quo sub Leōe pa
pa decimo interfui seruari vidi omisso sti-
lo dcōꝝ iurium ꝛ antiqssimoꝝ concilioꝝ.
Quoꝝ pratica: vt ēt s̄. diximus probaẗ i. c.
osius. de ele. ꝛ in. c. i. de pac. ꝛ i iuribus vbi
supra alle. ¶ Si vō cā non erit publica sed
priuata. Et aliqua priuata ꝑsona: respu. vni
uersitas: Rex: vel Princeps qcunqꝫ alium
accusare: vel ꝯ ipm quacunqꝫ actione agere
intendit. Tunc impetrata prius audientia
a cōcilio: vel a ꝓsidentibus, introductus ad
concilium, facta statim: cum ingrediẗ locus
concilij: debita reuerentia versus papam:
si ibi fit, vel eius ꝓsidentes: et a dextris: et a
sinistris ipsius concilij patribus ibi preside
tibus. In medio ecclie inter ipsos pr̄es cō-
sedentes cōsistere: et qcquid vult verbo pro
ponere. Ac deinde libellum accusatorium:
denunciatorium vel cōuentionalem in scri
ptis offerre dꝫ. Qđ probaẗ ex gestis conci-
lioꝝ priscoꝝ et maxime ex gestis cōcilij Cal
cedonen̄. in prima actione, vbi sunt hec vba
formalia. Dioscoro reuerēdo Epō Alexan-
drie ſm iussionem gl'iosissimoꝝ iudicum, et
amplissimi senatus residente in medio: et
residentibus Romanis Episcopis reueren
dissimis: in propriis locis: et tacentibus.
Eusebius religiosissimus Eps Dorilei trā-
siens in mediū dixit ꝛc. Et ꝓbatur in. c. i. d
libel. obla. ibi Ignarus eps dixit habetis
libellum reclamationis vel postulationis
et. s. Ignarus Eps dixit. Ops vos ſm eccle
siasticam auctoritatem: reclamationem ve-
stram libelli serie declarare: eāqꝫ vr̄is mani
bus roboratam in synodo porrigere: vt tūc
vobis canonice valeat r̄nderi ꝛc. Et ꝓbaẗ
in. c. i. de iudi. Ex qbus manifeste pꝫ ꝙ i cō
cilio quoqꝫ libellus ꝓduci: et lis ꝯtestari dꝫ:
ad hoc vt synodus sententiam libello con-
formem ferre possit. iij. q. iij. offeratur. et ex
tra de ꝓba. c. qm̄ ꝯ falsas. Libellus aūt qui
in concilio offertur: si ibi papa ꝓsidet conci
pi dꝫ in ꝑsonam ipsius pape et concilij hoc
modo. vꝫ. coram vobis scissimo ac btissimo
dn̄o nr̄o domino Julio diuina ꝓuidentia
Papa scdo et sacrosancto concilio Latera-
no, in spū scō legitime cōgregato comparet
et se ꝓsentat etc. Sicut in sili dicimus in cō
cilio ꝓuinciali: in quo Archieps ꝓsidet: ar.
eoꝝ que no. xj. q. iij. siquis eps. in. c. siqs pre-
sbyter. et in. c. epi. et de tpibus. ordi. in. c. ar
chieps. et in. c. nec epi. et melius extra de ac-
cusa. in. c. sicut olim. cum si. Et quo ad cōci-
liū gn̄ale dicta forma et pratica colligi pos-
set. xvj. q. i. in. c. felix. lꝫ loquatur in materia
gn̄ali. Porrecto igitur libello: reo conuento
modo ꝓmisso: dantur sibi inducie ad r̄ndē
dum: ꝓut no. in. d. c. i. de iudi. vbi per Bal.
qui dicit ibi esse argm̄: ꝙ lꝫ partes sint ꝓsen
tes coram iudice, nō tm̄ statim tenentur re-
spondere: nisi concesso eis tpe ad deliberan
dum: ad qrendum aduocatum: et ad cōpo-
nendum sarcinulas suas. ff. quibus ex cau.
maiores. l. ab hostibus. §. fi. C. de exhibē. reis.
l. ij. et. C. de lit. conte. in auc. offeratur. Depu-
tari nihilominus consueuerunt ab ipso cō-
cilio causaꝝ auditores: et demū si opus fue
rit per concilium expediūtur cāe ipse. Sed
melius erit dicere ꝙ in causis quoqꝫ priua
tis et alijs qbuscunqꝫ negocijs per conciliū
expediendis seruanda sit et seruari debeat
pratica suprascripta tanqꝫ vtilis et magis

erpediens cum nõ deceat tantã vñs cõcilij
cõgregationẽ in hijs ĩpediri ⁊ tps ꝯterere.
¶ Ex his inferri,queriqȝ consueuit. An cõ
cilium Papa. Imperator: ⁊ alius quilibet
Princeps ꝓcessuum:iudicioꝝqȝ formam ⁊
ordinem seruare teneant:saltem in his que
concernunt citatiõem ⁊ nãlem defensionẽ,
cum ista iure nãli debita sint:vt per Prin-
cipem tolli non possint ar.in.c.ad aplice.d
re.iudi.lib.vj. Et melius in cle. pastoralis.
eo.ti.⁊ dicendũ vr̃ ꝙ sic. Probat apte in.c.
qualr ⁊ qñ.il.ij.de accusa.⁊ vr̃ tex.formalis.
in.c.in causis.extra de re.iudi.vbi dr̃: ꝙ in
causis que summi pontificis iudicio deci-
dunt:⁊ ordo iuris:⁊ vigor eqtatis est subti
liter obseruãdus. Nisi forte cum aliqd cau
sa necessitatis inspecta dispensatiue duxerit
statuẽdum. Sed ꝯ pmissa fortiter stringit:
qd ibi voluit Hosti.quem Jo.an. Abb.pa
nor.⁊ alij cõiter referunt:ꝙ.s. cõsuetudo cu
rie Ro.hȝ ꝙ per narrationem facti: ⁊ vba-
lem petitionem ⁊ subsequtam rñsionẽ par
tium coram papa ⁊ Cardinalibus lis con
testata censet. Nullo libello in scriptis obla
to:ꝯ id qd hr̃ in.d.c.i.de lib. obla. Et rõ vr̃
esse in promptu:qꝛ obseruatio terminoꝝ:⁊
ordo iudicialis cũ ꝓcessu in causis ĩtrodu-
cta fuit de iure positiuo:sed princeps est su-
pra ius positiuũ:⁊ tali sua lege positiua nõ
ligat.ff.de legi.l.princeps legibus. de cõcer.
pben.c.ꝓposuit.ix.q.iij. cũcta per mundũ.
Quia qcquid placuit principi pro.l.seruan
dum est.insti.de iure natu.§.sed qcquid.vñ
pro qualicũqȝ pncipis ꝓcessu psumit. Nec
est psumendum ꝙ eius ꝓcessus vel iudici
um rugam habeat:vel maculam aliquam.
xxiiij.q.i.c.in sede.⁊.c.hec est fides. Nas co-
ram Principe oĩa psumunt solẽniter acta.
xxxv.q.ix.c.aplice.C.de appel.l.ne cãs. no.ex
tra de rescrip.ad audientiam. Per que iu-
ra dici põt ꝙ pñtia Pape: ⁊ Cesaris in cõ
cilio suppleat oẽm defectus iuris positiui.l.
oium.C.de testa.no. Inno.in.c.i.de lit. cõte.
Ubi dicit ꝙ pñtia Pape supplet defectum
solẽnitatum.d.l.oium.⁊.c.i.de transla. pla.
Et q̃uis dici consueuerit ꝙ Princeps vi-
uere dȝ sm iura sua.C.de legi.l.digna vox.⁊
.l.princeps.ff.eo. Attñ doc.hanc hesitationẽ
distinguendo breuiter soluunt:in alleg.c.in
causis.vbi dicunt ꝙ duplex est ordo iudi-
cialis. Quidam inductus est mero iure po
sitiuo:⁊ illius defectus non hȝ vitiare pro-
cessum coram principe agitatum per iura
vltimo loco inducta:qꝛ vt dix i lege sua po-
sitiua non ligat princeps eius conditor: nec
eam seruare de necessitate tenet q̃uis de
bono:equo:⁊ honesto eam seruare deberet
d.c.ꝓposuit.⁊.d.l.digna vox. Quidam al-
ter est ordo iudiciarius fundatus ĩ mera di
spositione iuris nãlis:qd qdem seruare rõ-
ne nãli monemur:⁊ quasi cõpellimur: etiã
ꝙ nulla lex scripta esset in mundo: ꝓut est
ꝙ pars non ꝯdemnet nisi citatione pcedẽ-
te:vt se defendere possit: cum defensio etiã
diabolo non sit deneganda:vt rõ ipsa natu
ralis dictat. Et rõ esse põt: qꝛ nos ignora-
mus defensiones que cõpetere pñt in facto
ipsi ꝯdemnando:ꝓut probari vr̃ in.c.is. de
pben.in.vj. Qd et nos docuit summus ille
⁊ infallibilis iudex:qui solus cordiũ scruta
tor est:quem nullum latet secretũ: cũ Ada-
mum delinquentẽ ⁊ mãdatoꝝ suoꝝ trans
gressorem condẽnare voluit:qꝛ non pus eũ
condemnauit: ⁊ de Paradiso voluptatis
eiecit:q̃ eum vocauerit ⁊ audierit,vt hr̃ in
lib. Geneseos. Ubi dñs citãdo vel admonẽ
do inqt. Adam vbi es ⁊c. extra de accusa.
qualr ⁊ qñ. Concludendo igit dr̃ ꝙ iste or
do citationis ⁊ naturalis defensionis a pn-
cipe vel a ꝯcilio omitti non põt. Et si omit
teret non valeret ꝓcessus neqȝ sententia.
Qd terminasse vr̃ tex.iuncta eius glo.⁊ ibi
no.i.l.fi.C.de legi.vbi hoc firmat Bal.⁊ tex.
in.d.cle.pastoralis.de re.iudi. qd dicit Pa
nor.in.d.c.in causis.bene esse notãdum:re-
mittendo ad dicta per se circa hoc. in.c.cũ
olim.de accusa.⁊ ad no.per Cy. in.l.rescri-
pta.C.de pci.impa.offeren. vnde bene dice-
bat Bal.in.d.l.fi.in prin.ꝙ sententia princi
pis nõ valeret nisi pte citata,sed dici posset
de nullitate,vt est ibi tex.no.cum sua gl. Et
ideo inqt ipse pars est citanda: vt possit se
defendere,qꝛ defensio est de iure gentiũ seu
nãli:⁊ ideo non põt auferri per principem.
ff.de re.mili.l.iij.§.si ad diẽ. ⁊.d.cle.pastora
lis.ff.de adop.l.adoptio.p iura. ⁊.l.nã ita di
uus.cum si. ¶ Item coram principe regri-
tur sm eum examinatio ⁊ ventillatio vita
tis:qꝛ inqsitio vitatis est de iure gentium.
Unde lȝ princeps non teneat obseruare so
lẽnitates legales:obseruatio tñ iuris gẽtiũ
non dȝ deesse:qꝛ pertinet ad nãlem eqtatem:
⁊ hoc probari dicit ipse in.d.l.fi.in prin.ibi
cãm cognitionalr examinauerit. Hinc est
ꝙ aliqui concludunt, ꝙ de nullitate senten
tie. Pape:concilij: Impatoris: et cuiuscũqȝ
suppremi

supremi pncipis:dici qñqꝫ pōt. Eisdēmet supplicando aut coram ipsis q̃relando ad finem ꝙ ipsimet de dicta nullitate cognoscant:et iteꝝ melius pronuncient. ar. C. de accusa. l. si accusatoribus. iuncta. l. absentē. in. l. si vt proponis. et in. l. si pses. C. quo et qñ iudex. no. in. l. si expssim. ff. de appel. Qd si huiusmodi nullitas ex actis cause colligi posset. Processus producendus esset: etiam si hmōi nullitas ex dispositiōe iuris positiui resultaret:prout hr̄ in iuribus s̄ alleg. no. in. c. qm̄ ꝫ. de proba. in. c. si. eod. ti. et in. d. c. in causis. de re. iudi. Et per hoc eneruaret illa psumptio iuris et de iure: que facit ꝙ gesta coram principe:rite et legitime gesta censeātur:et ꝙ pro ipso psumāt prout s̄. diximus. ¶ Hec tñ quo ad ea que sunt iuris positiui procedere crediderim gñalr et regulariter. Sed secus si papa:concilium:aut Cesar, alr ex eoꝝ certa scientia statuissent circa pmissa. Puta ꝙ de nullitate processus talr formati:vel sententie talr promulgate licet essent ꝫ dispositiōem iuris positiui:dici nō posset ꝛc. ar. in. l. i. ff. de consti. prin. et in cle. sepe. de verb. sig. iunct. cle. dispendiosam. de iudi. et extrauag. ad reprimendū. cum his que no. vtrobiqꝫ per scribentes. ¶ An autem a sententia concilij appellari possit:nisi forte ad seipm prout de nullitate quoqꝫ s̄. dcm̄ fuit. Inducunt in ar. pro parte negatiua:que de senatu dñr:cum concilium sit loco senatus. xv. q. i. c. ecclesia. vbi dr̄. ꝙ eccl'ia hꝫ senatus,a quo qdem senatu appellare nō lꝫ. ff. a qbus appel. non lꝫ. l. i. §. i. et no. ff. de postu. l. i. §. ait ptor. v̄si. ceteꝝ. vbi bona glo. in ver. de qua. que ponit q̃tuor prerogatiuas: in qbus senatus principi exqperat. vꝫ. in dādo restōnem vt ibi in vetando aquam duci ex flumine publico. ff. de flumi. l. q̃minus. ꝙ ab eo non appellet. ff. a qbus ap. non li. l. i. §. sciendum. Item in cōponendis legibus. ff. de legi. et senatusconsul. l. non ambigitur. Que omnia concilio quoqꝫ generali competere dignoscuntur, per premissa.

¶ An in sentētijs vel decretꝫ ꝯcilij:plati oēs pñtes eē,et vnanimit cōsentire debeāt.

Nunquid aūt in his sententijs ferēdis, decretis et cōstitutionibus promulgandis. Prelati oēs vocales:q ad concilium conuenerunt psentes esse:et vnanimiter consentire debeant:ad hoc vt actus valeat? dubitari quandoqꝫ consueuit. Sed quo ad primam partē questi videnda sunt que diximus s̄. in tit. qui et quot Epi vel Prelati requirant ad legitimum concilium constituendū. Et per illa que ibi deducta fuere, breuiter dici posset:ꝙ saltem due partes oīum vocandoꝝ psentes essē deberent ad hoc vt concilium legitimū esset:et legitime pronunciare posse diceretur. ar. eoꝝ que de alijs vniuersitatibus dicere consueuimus. ff. qd cuiusqꝫ vniuer. no. l. plane. et. l. nulli. vt. n. ingt glo. Due partes ordinis in vrbe posite: totius curie instar exhibent. C. de decurio. l. noīationum. lib. x. Cōis igit conclusio quo ad alias vniuersitates essē vr̄ vt s̄. dcm̄ fuit:ꝙ ad hoc vt vniuersitas legitima dici possit: saltem due partes trium partium oīum vocandoꝝ psentes esse debent ad hoc vt legitime aliqd decernere valeant:q alr qd a paucioribus fieret noīe vniuersitatis nō valeret. Ita cōcludunt doc. in. d. l. nulli. Bar. in. l. oēs ppli. ff. de iusti. et iure. glo. et doc. in. c. lꝫ. in. c. osius. in. c. in causis. et in. c. cum nobis. de elec. in. c. cum oēs. de consti. et alibi. vnde benedixit Bar. in. d. l. oēs ppli. in. iij. col. v̄si. scdo. quero:ꝙ non sufficit oēs vocatos esse: nisi saltem due partes sint psentes. C. de pdi. curia. l. si. lib. x. sed in casu nr̄o:quicqd dicatur in alijs vniuersitatibus: dōm est ꝙ hmōi regula et quasi cōis opīo legistaꝝ et canonistaꝝ locus non hēat:nec vnq̃ habuerit: aut habere possit in materia concilioꝝ. Et propterea in hoc dōm est cum Jo. an. et Abb. Panor. post eum in. c. scriptū. de elec. in. iij. col. v̄si. idem dōm hodie etc. ꝙ in concilio gñali non proceditur fm alias vniuersitates:sed magis proceditur fm corpa prouinciaꝝ et diuersaꝝ nationum:que habent cōuenire ad constituendam vniuersitatē concilij. Quo casu ad validitatem sententiaꝝ: Decretoꝝ et Actuum expediendoꝝ in concilijs non reqritur psentia dictaꝝ partium: seu et maioris partis vniuersoꝝ. Nec etiā maior pars capitum et psonaꝝ ipsaꝝ nationū. Sed suffic ꝙ maior ps corpoꝝ et nationū totius xpianitatis conueniat et psens sit:ad hoc vt concilium legitimuꝫ et ea que in ipso fiunt canonice et legitime facta dici possint:lꝫ forte in maiori pte nationū. Pauciores essent numero singuloꝝ capitum: vt puta ꝙ forte nationes non conuenientes

vel dissentientes essent plures in numero ꝑsonaꝝ et prelatoꝝ: sed pauciores respectu aliaꝝ nationum: sic esse dicit. Idē Panor. cum hoīes diuersoꝝ officioꝝ cōueniunt vigore alicuius statuti: ⁊ eis iminet aliqd expediendum. Nam si in illo actu conueniūt vti vnū corpus: satis est habere maiorē partem singuloꝝ: ꝫ non conueniat maior pars singuloꝝ corpoꝝ. Secus vo vbi illa diuersa corpora diuersaꝝ artium non ꝯcurrerēt: vt vnum corpus vnius vniuersitatis constituerent, sed vt diuersa ⁊ distincta corpora repñtarent: qꝛ tūc ad validitatem actus non sufficit maior pars singuloꝝ. Sed opꝫ ꝙ ꝯueniat maior pars ipsoꝝ corporum: vt si essent tria corpora diuersoꝝ artificum: duo corpora maiorē partem ꝯstituent. alleg. bonus tex. iūcta eius gl. in. c. pastoralis. ꝑ rñso. de rescrip. ¶ Et subdit ꝙ ex diuersis circūstantijs poterit cōprehendi. An isti conueniant vt diuersa corpora an vt faciētes vnū corpus: qꝛ si danť voces in vnum: non pōt dici ꝙ illi ꝯueniant nisi vti facientes vnus corpus ⁊c. Que ꝯdō bene ꝓbať. in. d. c. scriptum. Et idem ꝓsequiť ⁊ firmat. Idē Panor. in. c. i. de paroch. in fi. Idemqꝫ sentire dicit Bar. in. l. fi. ff. de colle. illici. Per q̄ clare pꝫ quod dictum fuit. ꝟ. circa quantitatem ⁊ presentiam Patrum in concilio.

¶ An oēs pñtes eē ⁊ se subscribere dēant.

Quo ad scdm̄ q̄situm huius tituli. Nunqd. s. oēs prelati presentes in concilio ꝯsentire ⁊ se subscribere debeant: ad hoc vt que geruntur valeant. Pro clara decisione huius dubij consyderari pñt distinctiones ille que fiūt per glo. ⁊ doc. in regla. qd oēs tangit. de regu. iur. in. vj ⁊ in. c. cum oēs. extra de cōsti. Qui inuestigando consyderant: ꝙ aut illud qd expediendum est a ꝑlibus: eis cōe est vt singulis, aut eis cōe est vt ꝑlibus: vt collegio: vel vniuersitati. Primo casu nihil valꝫ qd fit ēt a maiori parte: nisi oēs ⁊ singuli cōsentiant: vt puta in ꝯcessione haustus aque: que ꝑlibus esset cōis ⁊ ꝓpa. ff. de aqua plu. arcen. l. in concedendo. Et in seruo ꝑlium qui ordinari clicus non pōt: nisi singulis dñis consentientibus. liiij. di. c. i. vt in Archiepo qui fm tpa illa ordinari nō poterat, nisi oībus ⁊ singulis Epis eius suffraganeis consentientibus: alias ordinatio erat nulla. lxvj. di. archiepꝯ. extra de tempo. ordi. c. si archiepꝯ cum si. Scdo casu qn aliquid cōmune est: ⁊ ad multos ꝑtinet, vt ꝑlibus vt puta: vt collegio: vt caplo vt vniuersitati: tunc subdistingunt. Qꝛ aut illud qd expeditur, est necessitatis: aut est mere voluntatis: si est necessitatis: vt sunt electiones: confirmationes, reꝝ ecclasticaꝝ pro vtilitate ecclesie alienationes ⁊ hmōi, tūc illud qd fit: sufficit ꝙ fiat a maiori parte ipsius vniuersitatis ad validitatem actus: vt ꝓbať, extra de his que fi. a maio. par. capi. c. cum in cūctis. Est tñ necessarium his casibus: ꝙ absentes vocenť: iuxta tex. ⁊ no. in. c. qd sicut. ⁊ in. c. venerabilem. de elec. cum concor. qꝛ alias si agere vellent de contemptu actus: non valeret. In his vo que mera voluntate ⁊ nulla necessitate impellente fiunt. Nihil fieri pōt nisi oēs ⁊ singuli consentiant. d. c. cum oēs. ⁊. d. regula. qd oēs. ¶ Quo casu consentire ēt debent vt collegium: ⁊ in cōi collegialr congregati. Non aūt diuisim ⁊ singulr vt singuli ar. c. cū. m. de consti. ⁊. c. in genesi. extra de ele. vbi bona glo. in ver. nec ex singularibus: sed est melior glo. in. d. c. cum oēs. de consti. in ver. cōstitutū. Quas doc. ibi cōiter sequunť: ⁊ signandam esse dicunt: ⁊ q̄tidie allegať. Et per eā ⁊ q̄ ibi scribunť per doc. capiendo scdam partem ipsius glo. determinari posse vr hesitatio nra inferendo ꝙ cum cause vlis concilij ad oēs Epos ⁊ ꝑlatos principalr spectent: vt vniuersitati ⁊ collegio totius ecclie militantis: que per conciliū gñale repñtať: ꝓut plies ꝟ. dcm̄ extitit. Sufficit ꝙ maior pars ꝑlatoꝝ seu nationum pñtium consentiat, determinet, ⁊ subscribat. ¶ Que approbat Abbas. panor. in. c. i. de pac. in. iij. no. vbi per illum tex. in ver. vniuersi. Dixit ꝙ gñale concilium est q̄dam vniuersitas. Et ꝙ in concilio existentes. Non vt singuli sed vt vniuersitas disponunt. Qꝛ concilium repñtat vlem ecclesiam. de con. di. i. ecclia. Et ppea dicit ꝙ in dispōnibus concilij standum est iudicio ⁊ determinationi ꝑlimoꝝ. alle. bonum tex. lxvj. di. c. i. Quia regłr in factis vniuersitatis ꝑualet sentētia ꝑlimoꝝ: vt in. c. i. de his que fi. a maio. par. capi. ⁊ in. l. aliud. §. referť. ff de reg. iur. ⁊ in. l. qd maior. ff. ad munici. Posset tñ forte dici ꝙ cause que in cōcilio tractanť habito respectu ad fides catholicā s. Item scdario singulr ad singulos ꝑtinent:

quia

quia vnusquisq; fidelis christianus fidem christi
hēre tueriq; tenet. Sed hoc casu nr̄o aliō ē
qō vr̄:q: in concilio non sunt epi:vt seipsos
iudicent:vel vt cās suas agāt sed alioꝝ. Uñ
in ꝓposito nr̄o cū cāe ipse que in concilio
expediunt:non mera volūtate: sed summa
impellente necessitate expediant:vt vcm̄ fu
it:ꝛ ꝓbat.xv.vi.canones.ꝛ q̄si per to. Pro
bant concilia oīa pterita:ꝛ confirmat p iu-
ramentum qō ab Epis ꝛ prelatis pstat:in
eoꝝ confirmationibus vel consecratiōibus:
extra de iureiurā.ego.n. Ex his ꝛ alijs plu
ribus que adduci possent concludendū esse
vr̄ cum Panor.ꝙ vbi concilium legitime
congregatum fuerit, si nationes xpiane in
competenti numero cōuenerūt. Satis erit
ꝙ maior pars astantium ꝛ residentium su
um pbeant consensum ꝛ subscribat. Quia
quicqd fit a maiore parte collegij ab oībus
concorditer factū esse censet.extra de maio.
ꝛ obe.c.i.vbi est gl.fi. Ad hoc Ant. de but.
ꝛ alij.post eū ibi.ꝛ in.c.i.de his que fi.a ma
io.par.capi. Et ita seruatum fuisse semp in
oībus concilijs:antiqua ac veneranda prius
monimenta nos admonere pn̄t. Quis tm̄
in istis vltimis concilijs concordatū fuisse
videat:ꝙ res ꝛ negocia,ac decreta oīa: per
maiorem partem psidentium: nationū:cus
suis deputatis collegis: non aūt p singloꝝ
vota expedirent. ¶ Ceteꝝ q̄m.s.vcm̄ fuit:
ꝙ in his que expediunt cā necessitatis: sa-
tis est ꝙ maior pars consentiat. Idem di-
cunt Inno. ꝛ doc.in his que expediunt cā
vtilitatis.s.publice: vt hr̄ in.c.i.de his que
fi.a maio.par.capi. Et idem dicit Abb.in
casibus pietatis.vt no.in.c.fi.extra eo. Qō
si ꝯ pmissa obijceret:ꝙ collegius Cardina-
lium conuenit vt vniuersitas,ꝛ tm̄ non va
let actus electionis pape:nisi due partes tri
um partium consentiant. Rñ. Illud eē spe
ciale.c.li.de elec.c.vbi piculum.eo.ti.lib.vj.
cum concor. Circa pmissa aūt alr loqtur.
Idem Abb.panor. in.c.in singulis. de sta.
mo.in.ij.col. in versi. item aduerte. Nam
ibi distinguendo dicit:ꝙ quando plures fa
ciunt vnum corpus:ꝛ illi omnes represen-
tant vnum tantum. Puta plures oratores
vel legati representant Papam: vel Impa-
torem:vel plures heredes aut procuratores
vnum patronum beneficij. Si isti habent
potestatem extraordinariam puta delega-
tam. Tunc omnes debent esse cōcordes ad
hoc vt actus valeat. Qō dicit semp eē mē-
ti tenendum:pro plibus presidentibus loco
pape in concilio gnāli. Oꝫ ops illos oēs in
vnum concordare ꝛ consentire: alias ꝯdi-
ctio vnius inficeret totus. Si aūt multi in
vno corpore:vel in vna vniuersitate conue-
niunt ples repn̄tantes. Tunc sufficit quod
facit maior pars eoꝝ:non obstante ꝯdictio
ne minoris partis totius concilij vel vni-
uersitatis:q: standum est dispositioni plu-
rimoꝝ. Et sic dicit posse itelligi tex. lxv.di.
ibi. Qō si aliq aiositate ducti: ꝯdicere vo-
luerint:obtineat sententia plimoꝝ. Et istō
idez sentire vr̄ Bar.in.d.l.nulli. in vlt.col.
circa fi.vbi dicit:ꝙ qñ sunt ples hn̄tes pote
statem ab hoie: tunc oēs debent esse pn̄tes.
l.ites si vnus.§.i.in fi.ff.de arbi.ibi. Sed aut
oēs aut nullus ꝛc. Qñ vero sunt ples habē
tes potestatem a lege,tunc fm̄ eum sufficit
ꝙ maior pars intersit.l.rescriptum.in prin
ci.ff.de pac.vel alr fm̄ eundem Bar.aut cō
mittit aliqd plibus vt vniuersis. Puta sub
noie collegij vel vniuersitatis : ꝛ sufficit ꝙ
maior pars expediat. Aut cōmittit plibus
vt singulis,ꝛ tūc aut a lege: aut ab hoie ꝛc.
vt.s. Sed qcquid dixerit Bar.ibi.et in.l.oēs
ppli in.iiij.et.v.col.v̄si.quero scdo pncipalr
ff.de iusti.et iu. Bal.in.d.l.nulli.in vlt.col.
Cui placere non vr̄ pdicta distinctio Bar.
eleganter dicit se tm̄mō cōsyderare. Utrū
cōmittatur aliqd vt vniuersis:an v̄o vt sin
gulis. Non aūt nunqd hoc fit a lege vel ab
hoie ꝛc. Mihi vero postulata ab eo venia:
multū ꝓbabilis et rōni cōsona vr̄ distictio
Bar.et Panor.vbi.s. Oꝫ qñ cōmissio ē ab
vno hoie:tūc illi oēs qtquot sint: vnicū tm̄
hominem repn̄tant. Cuius non nisi vnica
volūtas esse pōt:q̄ nō pōt ꝯria velle. Nimi-
rum ergo si non vꝫ id qō fit a plibus vnus
hoiem repn̄tantibus:nisi oēs oīno consen-
tiant,et in idē cōcurrant. Qō qdez iudicio
meo optime ꝓbatur.ar.tex.et eoꝝ q̄ no.i.c.
duobus.de re.iudi. Unus enim|vt dixi|nō
pōt sentire sibi ipsi ꝯria:vel varia:qn repro
betur:ar.eoꝝ q̄ de teste dicere cōsueuimus.
l.q falsa vel varia.ff.de testi. Secus aūt cōsy
derari pt:i ptāte a iure:vel a.l.tradita.q: lex
est vlis.iiij.di.erit aūt lex. et mitius agitur
cū.l.q̄ꝫ cū hoie.no.in.l.celsus.in.i.glo.ff.ō ar
bi. Et ppea cū lex tm̄ cōsyderet, vt cāe et ne
gocia expediantur p ples hoies q adinuices
diuersa sentire et diuersas opiones hre pn̄t.
Incōgruū non vr̄:ꝙ dicti doc.dixerit: aliō
eē cū cōmittitur a lege: aliud cum ab hoie.

¶ An vniuersale cōcilium iurisdictionem habeat.

Equitur nunc tertius huius voluminis tractatus. Qui ſm ꝑtatio nis noſtre intentionē: Poteſtatis, Juriſdictionis: ꝛ Auctoritatis Gn̄alis cōcilij materiā continet. In qua ſcribentium fere oīum totius laboris decurrit intentio. Pro ſolido igit fundamento oīum .J. dicendoꝝ. Querēdum ꝑ occurrit: iuxta ordinem a nobis ſupra inſtitutum. Nunqd vl'e concilium legitime congregatum iuriſdictionem habeat. Et vnde. Et q̄uis iſtud q̄ſitum dependat ex illa perdifficili ꝛ varia q̄ōne. An ptās eccleſiaſtica ſit in ſolo papa, vt ī capite ꝛ Hierarcha ſummo: a quo ptās ipſa tāq̄ a ſuo capite in vl'em ecc'iam vt in corpus defluat. An v̄o ecc'ia ipſa vl'is ꝛ per eas gn̄ale cōcilium plenam ptātem a deo imediate obtinuerit. De qua exquiſite magis dicet̄ .J. in loco ꝓꝑo. Attn̄ pro ſuſtentatione intentionis: de qua .J. Pro nunc dōm vr̄ rn̄dendo vtriq̄ȝ heſitationi ꝙ negari non poſſit qui iuriſdictio ꝛ poteſtas ecc'ie vl'i: vt corpori non minus q̄ȝ Petro vt capiti ꝛ aploꝝ ꝑn cipi data fuerit a Chr̄o dn̄o Deo nr̄o: ac totius orbis ꝑncipe inuictiſſimo optimo maximo. Qđ ꝓbat tex. optimus. in. c. ita dn̄s. xix. di. Ibi. Sed huius muneris ſacrm̄. Ita dn̄s ad oīum aploꝝ officium ꝑtinere voluit: vt in btiſſimo Petro aploꝝ ſummo ꝑncipalr̄ collocaret: vt ab ipſo q̄ſi a quodā capite dona ſua velut in corpus cē̄ diffunderet ꝛc. Et. xxi. di. in. c. in nouo. dr̄ ꝙ Petrus primus accepit a dn̄o ptātem ligandi ꝛ ſoluendi. Poſtea ſeq̄tur ceteri v̄o Apl'i cū eodem pari cōſortio honorem ꝛ ptātem acceperunt: ꝛ .J. ipſis quoq̄ȝ decedentibus in loco eoꝝ ſurrexerūt ep̄i ꝛc. Hoc idē hr̄. xxiiij. q. i. loquit̄. qui eſt ad hoc bonus ꝛ notabilis tex. Qđ aūt concilium gn̄ale habeat vl'em iuriſdictionem ꝛ oīmodam ptātem. Et ꝙ ſit in poſſeſſiōe vel quaſi hmōi iuriſdictionis ꝛ ptātis. Patet ex geſtis oīum conciliorum hactenus celebratoꝝ: que hac vl'i iuriſdictione libere ſemꝑ vſa fuere: ꝓbat̄ extra de elec. oſtus. de pac. c. i. ꝛ melius in. c. i. de iudi. Ubi Bal. dixit per illum tex. ꝙ cōciliū hȝ poteſtatem clauiū ꝛ excōicare pōt q̄uis Abb. panoꝛ. ibi tex. illum intellexerit de cōcilio ꝓuinciali arguēdo nihilominus a maiori ꝙ. ſ. fortius poſſit ep̄os excōicare: ꝛ de cauſis eoꝝ cognoſcer̄. Et ꝯ ipſius Pan. opi. inſtant moderni ꝛ bn̄: q. ſ. d. c. de quo vult deo loquat̄ de concilio gn̄ali ꝛ nō de ꝓuinciali: q2 vt pȝ in ꝑſcriptione eiuſdem fuit decretale concilij Aphricani, ꝛ eſt lex gn̄alis in corpore iuris redacta: qđ non fuiſſet factum de ꝯſtitutione ꝓuinciali: q2 ꝓuinciales tn̄ ligare potuiſſet: ꝛ ad ꝑdicta: fac̄ tex. in. c. i. de ſponſa. vbi Abb. panoꝛ. no. per illum tex. poſt alios: ꝙ cāe matrimoniales ꝛ alie tractari pn̄t in ꝯcilio. Et ex hoc īfert ꝙ concilium hȝ iuriſdictionem in cauſis decidendis: extra de libel. obla. c. ignarus. cum concoꝛ. Et arguendo de concilio ꝓuinciali ad concilium gn̄ale: faciunt que le. ꝛ no. xi. q. iij. ſiq̄ȝ ꝑſbyter. ꝛ. c. ſiquis ep̄s. bonus tex. in. c. ſcitote. vj. q. iij. Ibi. alioſq̄ȝ ſuffraganeos. x. vel. xj. ep̄os iudices. Ad quoꝝ iudiciū oēs cāe ep̄oꝝ reliquoꝝ ſacerdotum ac ciuitatum referant̄ ꝛc. Faciunt que no. per In no. in. c. graue. de ꝑben. ꝛ alibi. Ex q̄bus manifeſte pȝ ꝙ poteſtas clauium: que data fuit Petro vt capiti: ꝛ aplis vt mēbris ſiue corpori ſit penes concilium gn̄ale corpus vl'is eccleſie repn̄tans. Que quidem eccleſie ſeu concilij Poteſtas: nō tn̄ ab ipſo chr̄o emanauit pari ꝯſortio cum poteſtate Petri pōtificis maximi. Sed ab ipſo quoq̄ȝ chr̄o poſtea Petro interrogante ꝛ audiente confirmata fuit. Matthei. xviij. c. Tranſumptiue aūt extra de iudi. c. nouit. Cum dn̄s dixit Petro ſi peccauerit in te frater tuus vade ꝛ corripe eum inter te ꝛ ip̄m ſolum. ꝛ .J. ꝙ ſi te non audierit dic ecc'ie. Qđ ſi ecc'iam non audierit: ſit tibi tāq̄ȝ ethnicus ꝛ publicanus. Et imediate ꝓſequitur. Amē amen dico vobis. Qđcunq̄ȝ ligaueritis ſuꝑ terras erit ligatum ꝛ in celis ꝛc. Ecce ergo ꝙ xp̄s non ſolum ptātem clauium ꝛ ordinis. Sed etiam ptātem iuriſdictionis eſſe in ecc'ia ꝛ in aplis oībus eam repn̄tantibus manifeſte cōprobauit. Qđ atteſtari vr̄. tex. extra de peni. ꝛ remiſ. in. c. noua quedam. vbi dr̄ ꝙ dn̄s aplis vniuerſis claues regni celoꝝ cōmiſit. Per quem tex. Jo. an. ꝛ Abb. panoꝛ. poſt eum. ibi. no. ꝙ ambe claues non ſolum Petro: ſed oībus aplis date fuerunt. Chr̄o eis expꝛſſe dicente. Qđcunq̄ȝ ligaueritis ſuꝑ terram ꝛc. Et Jo. vltimo. c. cū eis q̄ȝ dixit.

Accipite

Accipite spm scm. Quoꝝ remiseritis pctã ꝛc. Et subdit Jo. an.no.eiꝰ. qꝺ ꝺr in.c.firmiter.ꝺe sum.tri.ꝛ fid.cath.§.vna in fi. De plralitate clauium. Nam ibi no.quid significent ꝺue claues. Et ꝺicunt aliqui vt refert Abb. Panoꝛ, ibi in ꝓposito nr̃o. Qꝺ vna significat iurisdictionem ꝛ ptãtem in foro penitentiali. Alia vo figt iurisdictionẽ in foro contẽtioso. De quo ẽt hr̃ ꝛ no.xx.ꝺi.in prin.ꝛ.xxi.ꝺi.§.i. Alii tñ alr̃ ꝺicunt ꝺe istis ꝺuabus clauibus.vꝫ.ꝙ vna sit potestatis: altera scie:pp ꝺiscretionem ꝛ intelligentiã, quã hẽre ꝺebent hñtes exercitiũ clauiũ ꝛc. Et ppea ꝺicebat idem Abb.pan. in.c.ꝯsensus.ꝺe rebus eccle.non alie.ꝙ concilium generale põt ꝺiffinire ꝛ cõstitutiones gñales ꝓmulgare. Et ex illo tex. cũ plibus que ibi alle.infert ꝙ concilium gñale hꝫ iurisdictionem ꝛ non solus papa. Quia si hmõi iurisdictionem nõ hẽret non posset ꝺiffinire ꝛ statuere.l.fi.ff.ꝺe iurisdi. om.iudi. ꝛ.c.ij.ꝺe consti.lib.vi. Idẽ firmat Ricardus ꝺe media villa in quarto sententiaꝝ.ꝺi.xviij.art.ꝑ. Ubi formalr ꝺicit ꝙ ecclesia claues a xp̄o accepit mediante Petro. Et ꝙ accipiũtur claues ad siitudinẽ clauium mãlium. Et ꝙ claues ecclesie sunt qdam potestas ꝺata ecclie in platis suis ad apperiẽdum ꝛ clauꝺendum hoĩbus. Ibi ẽt ꝓsequit̃ quot sint claues ꝛ quid significent ꝛ importent. Et ꝙ pdicta ita semp intellecta fuerint:ꝛ ab ipsis aplis ꝛ a primitiua ecclia pꝫ actuũ.xv. vbi hr̃ ꝙ cõmota seditione aduersus Paulum ꝛ Barnabam statuerunt Apli:vt ascenderent Paulus ꝛ Barnabas ꝛ qdam alij ex accusatoribus:ad Aplos ꝛ psbyteros i Hierusalem:sup hac qõne. et.ĩ.ꝺr̃. Cum aũt venissent Hierosolymam suscepti sunt ab ecclesia,ꝛ ab aplis ꝛ Senioribus:ꝛ sequitur. Surrexerunt aũt quidam ꝺe heresi Phariseoꝝ qui crediderũt ꝺicentes qr opꝫ circũciꝺi eos:pcipere quoqꝫ seruare leges Moysi: conueneruntqꝫ apli ꝛ seniores videre ꝺe vbo hoc:ꝛ.ĩ.tunc placuit aplis ꝛ senioribus cuꝫ oĩ ecclesia eligere viros ꝛc.ꝛ.ĩ. Qm̃ audiuimus ꝙ quidam ex nobis exeuntes turbauerunt vos vbis euertentes aĩas vr̃as: quibus non mandauimus placuit nobis collectis in vnum eligere viros ꝛc. Et.ĩ. Uisum est.n.spũi scõ ꝛ nobis nihil vltra imponere vobis oneris:qꝫ hec necessaria:vt abstineatis vos ab imolatis symulachroꝝ ꝛ sanguine suffocato:ꝛ fornicatione:et.ĩ.ꝺr̃ ꝺe Paulo aplo. Precipiens custodiri pcepta aploꝝ ꝛ senioꝝ. Per que oĩa mãifeste apparet:ꝙ potestas clauium ꝺata fuerit ẽt oĩbus apostolis simul ꝯgregatis,et vniuersali ecclesie: tam in foro penitentiali et aĩe: qꝫ in foro cõtentioso. Quoqꝫ aploꝝ et xp̄ianoꝝ concilia eadem potestate et iurisdictione vsa fuerint ab exordio nascentis ecclesie pdicte:et ꝙ ita intellexerint et interptata fuerint vba xp̄i ꝺe quibus.ĩ.meminimus. Unde ẽt Paulus apostolus Actuũ.xx.vocauit seniores ephesioꝝ:eisqꝫ ꝺixit. Attendite vobis et vniuerso gregi. In quo vos spũs scũs posuit Epos regere ecclesiam ꝺei,quam suo sanguine acquisiuit. Qꝺ quidem xp̄s ipse ꝺñs et princeps oĩum nr̃m:alio quoqꝫ in loco euangelij sui. Matthei.xix.c. mãifeste cõprobat, cũ ostendit ꝺiscipulos suos:quos in hoc seculo iudices in ecclesia sua posuerat in futuro quoqꝫ scꝺo et in ꝺistricto vltimi iudicij examine futuros iudices:cũ inquit. Amen ꝺico vobis ꝙ vos qui sequuti estis me seꝺebitis et vos sup sedes.xij iudicantes.xij. tribus israel. ¶ Et hac forte ꝯsyderatione iura epos appellant scissimos xp̄i legatos in terris:pres spũales:fratres et coepos ꝺñi pape,et colũnas huius militantis ecclesie: vt hr̃ in c. siquis suadente.ꝺe pen. Quicquid ꝺixerit.ꝺ. Jo.ꝺe tur.cre.in sum.sua.ꝺe ptãte ecclesie.lib.iij.c.xxviij. cum ꝺuobus seq. vbi per.xij.argumenta magis sophistica qꝫ concludentia:conat̃ ostendere, ꝙ potestas ꝛ iurisdictio ecclesie vniuersalis, siue gñalis concilij illam repñtantis a papa emanauerit et non a xp̄o. Quẽ ẽt sequunt̃ quidaꝫ Neoterici. Qui pmissis et sequentibus insolubilibus rõnibus non obstantibus:ausi fuerũt ꝺicere hoc neꝺum rõnabilr,sed valꝺe ignoranter ꝺici. Quibus pfacile rñderi posset. Nisi ꝓlixitatem et fastidiũ sine fructu:nobis gñari ex hoc cõspiceremus. Unũ tñ ꝺixerim pro euidentiali erroris sui,ꝙ in hoc iudicio meo,allucinant̃: qui ponũt ecclesiam vlem et sic concilium gñale:vt corpus Achiefalon,et a capite suo,hoc est a sũmo pontifice separatum: seu vt psonas singulares. Unde arguẽdo idem Dñs ꝺe turre cre.pluries ab absurdo et ab impossibili vr̃ sibi ꝺõm:ꝙ potestas hmõi nõ potuerit ꝺari corpori vniuersalis ecclesie a xp̄o seorsum sine capite. Sed ꝙ magis oĩs ista potestas ꝺata fuerit tm̃ capiti: et ꝙ ab eo postea ꝺefluxerit in corpus et mẽbra ecclesie.

Non aduertens ipse q nemo negat. Quin Petrus: z sic Papa caput esset iunctū corpori z mēbris: hoc est oībus alijs apostolis. Qm̄ a Chr̄o hec potestas eis data fuit. Et quin qm̄ supponit vic concilium hēre iurisdictionem, supponat hoc misticum corpus ecclesie iūctum esse capiti suo: z sic agere cōcilium cum Papa. Ipso volente coherere membris, z cum eis cōciliū agere: z q si caput inutile fuerit: vtputa hereticum scismaticum z ab ipso corpore diuisus: q nihilominus oīs illa z capitis z membroꝝ. Potestas in vli ecclesia residet. Cum ēt tūc nō sit Achiefala. Sed x̄p̄m veꝝ z maximus ac imediatum caput suum habeat sibi p̄sidētē z membra sua regentem iuxta illud Matthei. xviij. c. Ubicunqꝫ fuerint duo aut tres ꝯgregati in noīe meo in medio eoꝝ sum zc. Et illud Matthei vltimo. Ecce ego vobiscū sum vsqꝫ ad consumationem scli. Et illud Pauli ap̄li ad ephesi. c. i. in fi. qui de chr̄o inquit q deus p̄r oīpotens ip̄m dedit caput sup oēm ecclīam suam que est corpus ipsius: z plenitudo eius. Et ꝓpea nō est miꝝ si dicimus: ꝓut latius .j. suo loco dicemus: q papa existente heretico: scismatico: vel a corpe ecclesie vlis discordāte z absciso: q tūc x̄p̄o in ipsa ecclīa z cōcilio vli p̄sidente. Oīs potestas z iurisdictio ecclesiastica sit penes cōcilium: z q tunc maior z nobilior dr̄ respectu capitis q̄ꝫ qm̄ papa eidem concilio p̄sideret. Qđ si diceremus ꝯriū ecclesia sepissime vidua z inutilis remaneret: cū eēt papa heretico orbata. Et si tūc non hēret iurisdictionem potestatem nec caput: nihil disponere aut opari posset: nec fide z ecclesia fluctuante aliquis esset qui errantes in viam dn̄i reducere z continere posset. Qđ qdem esset x̄p̄m irrep̄hensibilem principem nr̄m de improuidentia arguere: q voluisset dcō casu ecclesiam sponsas suā sine regimine destituere atqꝫ deserere: q dei parā genitricem suam ex hoc mundo transiēs ad patrē: sub regimine Joānis ap̄li reliqt z virginē virgini cōmendauit. Qua qdem positione et consyderatione conuicti qui ecclesie z concilij p̄tātes non a deo sed a papa esse iudaice z ꝑtinaciter ꝯtendunt: velint nolint fateri z asserere cogunt. Potestatem hāc ecclesie z ꝯcilij vno casu a Deo eē, cum. s. scisma est in ecclīa: z nullus verus z legitimus pōtifex repitur. Quo casu ipsimet asserūt sūmopere necessarium eē: vt sit aliqua p̄tās in ecclesia: per quā scisma tolli possit: que ē eque necessaria: sicut nociuum scisma est: z vnitas ecclesie opportuna. Hec aūt auctoritas nulli rectius conuenit q̄ꝫ concilio vniuersali: vt dicunt ipsi qđ clarissime ꝓbatur per tex. in. c. si duo. lxxix. di. z in. c. si papa. xl. di. per que iura constat ꝯcilium hēre iurisdictionem. Quā a deo eē fateri opꝫ: in casibus heresis z scismatis ꝯ ip̄m papā. Ergo q̄ꝫ rōnabilr̄ sustineri possit q ecclesia z concilium: in alijs casibus a deo iurisdictionē non habuerit: ꝓut conciliū Constantiense gn̄alr̄ attestat: z statuit, ipsi Magr̄i prurientes auribus: q fauori placere student ꝓ vitate diiudicent. Nā ad p̄missa accedit q si diceremus hanc ecclesie vniuersalis p̄tātem eē a papa z non a x̄p̄o maximum: pessimū: z ineuitabile absurdum sequeret. Per vulgatam iuris z nāe regulam: q eius est tollere cuius est condere. Per quā eēt in facultate pape dcām p̄tātem z iurisdictiones ecclesie ab ea in totum auferre z reuocare. Et sic ꝓ libito oēm x̄p̄i fidem subuertere. Qđ nequaqꝫ est dicendum, sed potius cōcludēdum erit: prout .s. diximus in p̄n°: q hmōi iurisdictio ecclesie z concilij gn̄alis a Chr̄o imediate ꝓcesserit. Qđqꝫ hoc spectet ad vitatem: stabilitatem z neruum catholice fidei. Quā ꝯclōnē clare approbauit z exp̄sse determinauit conciliū gn̄ale Constantiēse in quarta sessione vbi formalr̄ inqt: q sancta synodus in sp̄ū scō legitime cōgregata. Generale concilium faciens ecclesiā catholicam militantem rep̄n̄tans. P̄tātē a chr̄o imediate hꝫ, cui qlibet cuiuscūqꝫ status vel dignitatis: ēt si papalis existat: obedire tenetur: in his que ꝑtinent ad extirpationes scismatis: z reformationem gn̄alem ecclesie dei ī capite z in membris. Per que omnia clare expeditus remanet iste articulus.

¶ An concilij iurisdictio sit ordinaria vel delegata.

Ex his aūt resultat altera īdagatio, qualis. s. sit hmōi concilij potestas seu iurisdictio. An ordinaria vel delegata. De quo articulo meminit Feli. in. c. sup his de rescri. in. xij. col. vl̄i. an sua sit iurisdictio in fi. remittendo tn̄ se ad dicta per Martinum de laude in tractatu de concilio: ques

nondum

nondum videre potui.q̄one.xxiiij. que inci
pit. Quero an ꝯgregati in concilio: ꝛ p Jo.
an. ꝛ Jmo.in.c.graue.de p̄ben. Sed rn̄den
do ad q̄situm. Prima q̄dem facie vr̄ q̄bus-
dam dicendum ꝙ iurisdictio concilij poti
us sit delegata q̄ ordinaria. Quia illi sunt
delegati.qui vtunt̄ iurisdictione p̄ncipalr̄
radicata in p̄sona alterius.l.i.§.cui manda-
ta.ff.de offi.eius cui manda. est iurisdi. Et
sm̄ Bal.in.l.more maioꝝ.ff.de iur. om.iu-
di.in ver.scd̄o q̄ro in.iiij.col.iurisdictio de
legata est q̄dam exercitiū q̄d non exercet̄
p̄pō noīe exercentis: q2 fons iurisdictionis
remanet in delegante: q̄uis exercitium sit
in delegato.ff.de iudi.l.iudicium soluit̄. ꝛ.ff.
de offi.eius cui man.est iurisdi.l.i.§.qui mā
datam. vbi tex.formalr̄ dicit: ꝙ qui māda-
tam iurisdictiōem suscipit: p̄prium nihil h3:
sed eius qui mandauit iurisdictione vtit̄:
q̄d c̄oprobat̄ to.ti.extra de offi.dele.cum con
tin. Sed in p̄posito nr̄o sic est: ꝙ oīs c̄ocilij
iurisdictio p̄dere vr̄ a papa: cū ipse solus
sit totius orbis ꝛ oīum ep̄oꝝ iudex ordinari-
us.ix.q.iij.cuncta per mundū cū si. Et oīa
concilia per ipsius ꝛ Ro.ecclesie auctorita-
tem facta fuerint ac robur acceperint. extra
de ele.significasti. ꝛ.xvij.di. multis.vbi dr̄.
ꝙ absq3 sententia ꝛ voluntate Ro.pontifi-
cis concilia celebrari non p̄nt. Et subdit ꝙ
si cause oriren̄t inter ep̄os p̄uincie: ꝙ apud
Primatis sedem terminent̄. Si vō ibi ex-
pediri non poterunt: ꝙ synodus eas expe-
diat vbi fuerit legitime ꝯgregata. Referua
tis nihilominus maioribus ꝛ difficiliori-
bus causis: que referri debent ad sedes apo
stolicam ꝛc. Ecce ꝙ hic distinguunt̄ iurisdi-
ctiones: ꝛ per sedem ap̄licam delegant̄ oēs
cause. Alie q̄dem primatibus, alie c̄ocilijs:
alie vō reseruant̄ sp̄alr̄ pape ꝛ sedi apostoli
ce. Jdem ēt p̄bat̄ in.c.regl'a. ꝛ in.c.synodū.
ea.di.vbi statuit̄: ꝙ conciliū dici nō possit
legitimum: nisi auctoritate ꝛ decreto Ro.
pontificis factum fuerit. ¶ Et tandem hec
q̄dem prima positio: ꝙ.s.conciliū ḡnale ha-
beat iurisdictionem delegatam ꝛ non ordi
nariam: p̄bari ꝯsueuit multiplici argumē-
to. Primo q2 claꝝ est ꝙ concilium vle con
stituit̄ ex papa: vel eius legato ꝛ oībus toti
us orbis ep̄is vt ingt glo.no.xvij. disti.c.i.
Sed illi oēs ep̄i, qui ad concilium conuene
runt sunt extra dioceses suas. Uno forte lo
ci illius Ep̄o excepto. Qui ep̄i et p̄lati extra
dictas eoꝝ dioceses iurisdictionē aliquam
exercere non p̄nt: q2 extra territorium ius di
centi non paret̄ impune.ff.de iurisdi. om.
iudi.l.vlti.extra de offi.lega.nouit. ꝛ de con
sti.c.fi.lib.vj. Ergo si supponimus ꝙ episco
pi ꝛ prelati concilium facientes iurisdictio
nem aliquā habeant: vr̄ ꝙ hac rōne necessa
rio fateamur eos habere delegatam. Quia
alr̄ nullam ibi iurisdictionem exercere pos
sent. Preterea ad hoc ꝙ aliq̄s iurisdictiōes
ordinariam habere dicatur: duo copulati-
ue regri videntur. Primo ꝙ territorium ꝛ
subditos h̄eat. Jn q̄bus h̄mōi iurisdictiōes
exercere possit vl̄r: vt t3 Archi. ꝛ alij post
eum in.c.cum ep̄s.de offi.ordi.in.vj.vbi di
cit ꝙ iudex ordinarius ille dr̄: qui i aliquo
territorio: iure suo p̄pō: vel principis bene-
ficio vl̄em iurisdictionem exercere pōt, q̄d
p̄bari dicit ad l̄ram per illum tex. Et sub-
dit ꝙ Canoniste summūt hanc diffinitio-
nem ex illo tex. Nam iurisdictio ordinaria
coherētiam h̄re vr̄ cum territorio.l.fi.C.vbi.
ꝛ apud quem. ꝛ in.l.i.§.cum vrbem.ff.de of.
p̄fe.vrb. ¶ Secundo principalr̄ requiritur
ꝙ noīe suo p̄pō sine alicuius delegātis au-
ctoritate dcām auctoritatem libere exerce-
at: vt dcm̄ fuit.s. Sed concilium ḡnale nullū
h3 territorium: vt de se p3. Non pōt libere
ꝛ vl̄r iurisdictionem suam exercere. Jmmo
nec ad locum quidem tribunalis ad ḡnale
concilium peruenire sine vocatiōe ꝛ aucto-
ritate pape: vt p̄bant iura.s.alleg. ergo dici
non pōt h̄ere iurisdictionem ordinariam,
sed magis delegatā ꝛc. ¶ Quibus tamen
non obstantibus. Quinimo c̄ocilij ḡnalis
iurisdictio ordinaria potius delegata dici
debeat ostenditur diuersimode. Et p̄ sic iu-
risdictio ordinaria dr̄ illa que exercetur be
neficio iuris vel p̄ncipis ḡnalr̄ noīe p̄pō: ꝛ
non alterius: vt dcm̄ fuit.s. ꝛ p̄batur p Jn
no. ꝛ alios in.c.cū ab ecclesiaꝝ.de offi. ordi.
per eundē Jnno.in.c.pastoralis.de rescrip.
ꝛ aliquid per Panor.in.c.pen.de sta.mo.§.
ad hoc.in.ij.col. ꝛ alibi. Sed iurisdictio c̄o-
cilij ḡnalis: talis est ergo ꝛc. Consequentia
est bona maior p3 per tex. ꝛ iura.s.alle. Mi-
nor vō p̄bata fuit.s.in ti.p̄cedenti.vbi osten
dimus concilium iuris auctoritate habere
iurisdictionem. ꝛ p̄batur in.c.osius.de ele.
in.c.i.de iudic. in.c.i.de pac. in.c.i. de libel.
obla.in.c.i.de sponsa.de peni. ꝛ remis. in.c.
noua quedam.vbi dr̄ ꝙ xp̄s vniuersis apo
stolis ꝛ sic oībus episcopis eoꝝ successori-
bus.iux̄ illud Psalmographi. Pro p̄ribus

nati sunt tibi filij ꝛc. Claues regni celestis
cōmisit ꝛc. Scđo sic. Delegās semꝑ ꝛ vbiq̄
maioꝛ est delegato suo. Nec ides delegatus
in delegantem iurisdictiōe sibi cōmissa vti
pōt. Quia cum ipse delegatus gerat ꝑsonas
delegantis. c. sane. ꝛ. c. cum olim. extra de of
fi. deleg. seipm iudicare ꝛ in cā ꝓpa senten-
tiam dicere videret: ꝛ inferioꝛ maioꝛem iu
dicaret: qđ non est licitum. de maio. ꝛ obe.
cum inferioꝛ. Sed ꝯcilium vle saltem qn̄q̄
est s̄. papam illumq̄ iudicat: ꝯdēnat: vel ab
soluit: saltem in causa heresis. Maioꝛ ꝓbat.
xl. di. si papa. Minoꝛ de se est nota. Ergo cō
sequentia est bona. Per que ꝑs q̄ concilium
gn̄ale non pōt dici hēre iurisdictionē a pa
pa delegatam sed potius oꝛdinariam sibi a
xp̄o principe oīum imediate ꝯcessas ꝛ a. l. ꝑ
missam. vt s̄. diximus. ¶ Quinimo ego ad
duco tex. per quē ꝯtrium potius apparet. vz
q̄ Papa post primam ꝯcessionē a xp̄o sibi
ꝛ ecclie vli factam maioꝛem ptātes ꝛ iuris-
dictionem a concilijs acceperit: q̄z concilia
ab eo. qui est. xvij. di. c. concilia sacerdotus.
Ibi. Sciētes q̄ eius sedi ꝑ’’ Petri apli me
ritum. Deinde sequta iussione dn̄i concilio
rum venerandoꝝ auctoꝛitas singularem in
ecclesijs tradidit ptātem ꝛc. Item delega-
tus non vtit̄ iurisdictione delegata nisi vo
lente ꝛ ꝯsentiente delegante: vt ꝓbat̄ toto
ti. extra de offi. dele. sed conciliū iurisdictio
ne sua vtit̄ ēt reluctante ꝛ recusante Papa:
etiam ꝯ ipm̄met papam: vt in cā heresis. xl.
di. si papa. vel in cā scismatis vbi plēs con-
tenderent de papatu. lxxix. dist. si duo. ꝛ. c. si
quis pecunia. ergo ꝛc. ¶ Itē delegatus nō
vtit̄ iurisdictiōe delegata nisi prius sibi cō-
stet ēt signatis apicibus ꝛ sibi pātet̄ rescri-
ptum facultatis sue, de offi. dele. c. cum i iu-
re. cum concoꝛ. de qbus in glo. ibi. Sed pa-
pa nunq̄ concilio concedit lr̄as delegatori
as. Quinimo statim q̄ conuenerint patres
competenti numero die statuta. Concilium
statim iurisdictione sua oꝛdinaria vtit̄ nul
lis exhibitis aut ostensis lr̄is facultatis: vt
ex gestis oīum concilioꝝ que hactenus fue-
rint: ꝑz, ꝛ ꝓbat̄. xvij. di. per to. ꝛ alibi sepissi
me. Ergo constat manifeste talem iurisdi-
ctionem a papa vel ab alio delegante nō de
pendere: sed ab ipso xp̄o imediate iure oꝛdi
nario ꝓcessisse. Et in ipso concilio origina-
tam ꝛ eradicatam fuisse. Et sic q̄ qcquid fa
cit concilium auctoꝛitate sua ꝓpa ꝛ oꝛdina
ris facit ar. optimo. in. c. cum aliqbus. de re

scrip. li. vj. ¶ Item iurisdictio delegata nō
est iurisdictio gn̄alis: nec cōprehendere pōt
vniuersitatem cāꝝ: sed dz esse particularis
ad cās ꝛ ꝑsonas particulares. extra de re-
scrip. q̄ nonnulli. ꝛ no. in. c. cum in multis.
eo. ti. lib. vj. Illa aūt iurisdictio que est libe
ra ꝛ cōprehendit vniuersitatem oīum cāꝝ
ꝛ ꝑsonaꝝ: ꝛ que certis causis vel ꝑsonis nō
est alligata potius dr̄ oꝛdiaria q̄z delegata:
vt pulchre declarat Bar. in. l. quotiens. §. da
ta. circa fi. ff. de optio. leg. Ubi dicit q̄ iuris
dictio oꝛdinaria non ꝯsueuit concedi i vna
cā particulari. Sed quadam vli admīstra-
tione. ꝓbatur. l. fi. C. vbi. ꝛ apud. quem. ꝛ. ff.
de of. ꝑfec. vrb. l. i. in prin. ꝛ i. l. i. C. ne filius. ꝓ
patre. Et in prima ꝯstōne floꝝ. §. pe. vbi tex.
vult. q̄ Doctoꝛes legentes sint iudices sco-
larium vlr. Et ꝑpea tales doctoꝛes intelli-
guntur eoꝝ iudices oꝛdinarij. Conciliū au
tem gn̄ale hz hmōi iurisdictionem vlem in
oībus causis ꝛ personis: vt s̄. ostensum fuit
ꝛ. i. suo loco clarius ostendetur. Ergo talis
ipsius iurisdictio: que a xp̄o immediate ꝓ-
cessit: ꝛ absq̄ delegantis alicuius alterius
recognitione libere ꝛ vlr exercetur mutuo
totius vlis ecclesie consensu oꝛdinaria dici
dz ꝛ non delegata. ¶ Item oīs iurisdictio
delegata spirat moꝛte delegātis reintegra:
vel post sententiam ꝛ annalem exeqtionē
ipsius: Prout ꝑmum ꝓbatur. ff. de iurisdi.
om. iudi. l. moꝛe maioꝝ. vbi ēt ꝑ gl. ex̄ d̄ of.
deleg. lz vndiq̄ et vtrobiq̄ per scribētes ꝓ
batur ēt in. c. gratum ꝛ in. c. relatum. extra
de offi. dele. ꝛ in. c. fi. eo. ti. lib. vj. cū concoꝛ.
Scđm ꝓbatur. in glo. l. si vt ꝓponis. C. qūo
ꝛ qn̄ iudex. tex. ꝛ ibi no. in. c. in lr̄is. ex̄ de of
fi. dele. no. Bar. in. l. iudex. ff. de re. iudi. sed
iurisdictio concilij non est talis: q̄ moꝛte
pontificis Ro. non spirat: nec post q̄zcunq̄
snīam latam aut exeqtā, sed perpetuo du-
rat. Et moꝛtuo papa conciliū de ipsius ele-
ctione ꝛ creatiōe disponit ꝛ oꝛdinat. de ele.
vbi periculum lib. vj. xxiij. disti. in nomine
domini. cum simili. Ergo ꝛc.
¶ Pro solone aūt huius dubij qđ facit ad
multas perdifficiles qōnes: ꝑut. i. patebit i
discursu. Doc. in. c. graue. de ꝑben. multum
succincte trāseunt: ꝛ inuolute loquuntur in
ferendo de concilio ꝓuinciali ad gn̄ale. Et
concludunt q̄ si papa ꝑest: in in concilio ge
nerali epi ꝛ alij ꝑlati. Ibi nullam videntur
hēre iurisdictionem. Sed videntur potius
habere vocem ꝯsultiuam: ꝛ esse tanq̄ cōsul
tores

tores z assessores:qꝛ papa hȝ plenitudinem
ptãtis.de conces.pben.ppofuit.Ipseqȝ ē or-
dinarius totius orbis.ix.q.iij.c.cũcta p mũ-
dum.z.c.per pncipalē.¶ Si aũt alter nōie
pape psidet.Ille dr hēre delegatam.ar.eoꝝ
que hñr in.l.a iudice.C.de iudi.z extra de of
fi.dele.per to.Unde dicit Jo.de imo.ibi qꝫ
de alijs epis existentibus in concilio gñali
idem dicendum est,qḋ dr de existentibus
in concilio pnuinciali:cum videaẗ eadẽ rõ:
ar.de trans.pla.c.ij.Sed alr loqtur Inno.
vbi s̃.Dicit n.ipse qꝫ epi sic congregati i cõ
cilio pnuinciali sunt loco ordinarij in oĩbus
causis que vtunẗ iter epos z clicos.ij.q.v.
placuit.xj.q.iij.si eps.forte cum q̃tuor caplis
seq.Immo plus dic̃ ipse Inn.qꝫ dicti Epi
sunt vt iudices ordinarij i oĩbus cãis cleri
coꝝ que ad conciliũ deferunẗ.vj.q.iij.scito-
te.xviij.di.c.i.z.ij.Deinde refert alios dicẽ
tes qꝫ Epi non sunt iudices in concilio sed
assessores.Sed dicit ipse qꝫ siue sint assesso-
res siue iudices.non vȝ qḋ sit eis non voca
tis.xv.q.vij.sigs tumidus.z.c.eps.cũ seq.
lxv.di.eps.sicut non vȝ sententia lata absen
te advocato fisci.ff.de iur.fisci.l.fiscus.ar.C.ð
sen.z interlo.omni.iudi.l.cum sententiam
Hosti.simplr dicit qꝫ ad illum qui pest in
concilio pertinet diffinitio:de cõsilio tamẽ
z assensu alioꝝ epoꝝ vel maioris partis eo
rum:vt leg.z no.extra de tẽpo.ordi.in.c.si
archieps.z i.c.seq.z de accu.sicut olim.Et
ita resident fere oẽs scribentes.ibi.Quis.d.
Anto.dicere voluerit:qꝫ illi epi pcedendo
sunt ordinarij.Sed decidẽdo sunt assessores.
alle.de.auditor.de rescrip.Qḋ nihil est di-
cere.Sed Rosellus in summa sua volendo
concordare opiniones dicit ipse:qꝫ sibi vr sic
dicendum.Qꝛ si querit quã ptãtem hȝ con
cilium cõcretum cum psona pape:vel alte-
rius spãlis legati.Tunc ptãs hmõi concilij
erit ordinaria:qꝛ papa est ibi caput concilij
hñs a deo ptãtes:vt in auc.qũo opoꝛ.epos.
in prin.Habet.n.tunc ptãtem a lege.Papa
auctorante:vnde hȝ ptãtem ordinariã in p
pria psona cõcilij z non alterius.d.l.more
maioꝝ.z.l.z q.ff.de iurisdi.oĩum iudi.Et
idem dicendum putat qñ concilium pueni
ret d iure sine psona pape vel alterius lega
ti.Qḋ esse potest:vt in cã heresis,pape:vel
qñ plẽs ptenderent de papatu:aut sede va-
cante pp mortẽ:qꝛ ẽt tunc conciliũ hẽret iu
risdictionem ordinariam:cum hẽat ptãtes
a lege in mistica psona concilij pncipalr ra

dicatam,vt ps.xvj.z.xvij.di.per to.Si po
psyderet psona pape p se:z consyderemus
aliquos Epos sepatos ab eo:z tunc de pa-
pa non est dubium:qn hẽat ordinarias.De
epis do in concilio pgregatis subdistinguit:
qꝛ si sunt in causis z casibus suprascriptis
in qbus concilium est s̃ papam.Puta cum
plẽs ptendũt de papatu.lxxix.di.si duo.In
cã hresis.xl.di.si papa.vel vbi de fide aut d
reformatione vel bono vlis ecclesie tractaẗ.
xv.di.c.i.z qḋ ibi no.in glo.zc.Tũc quoqȝ
concilium hret iurisdictionem ordinarias.
Quia in his causis ptãtem hȝ a lege:vt iu-
ribus s̃ alle.Nec posset in his papa qcqȝ di
sponere sine concilio:imo concilij sententia
his casibus pferẗ sentẽtie pape ptrius sentiẽ-
tis.In alijs aũt causis inqt ipse Epi sunt vt
assessores siue consiliarij pape:z disponit pa
pa ipsis cum eo deliberãtibus vel approbã-
tibus.Et ppea dicit ipse:cum sint vt asesso
res:valeret quicqd fieret a papa sine eoꝝ cõ
silio:qꝛ maior est sententia pape:q̃ omnius
epoꝝ mũdi.de elec.c.significasti.in fi.z.iiij.
di.in istis.Que qdẽ Roselli distinctio seu
solutio:q̃uis colorata videaẗ.Tñ iure iudi
cio meo non pbaẗ.Sed potius opinatiua
est:aures vtriusqȝ partis dmulcendo.Et in
caute incidendo in illud absurdum:qḋ s̃.in
pn°improbauimus.vȝ.qꝛ iurisdictionẽ quã
certis casibus astruit affirmatqȝ eẽ ordina
riam p nãm eiusdem iurisdictionis:que est
qꝫ sit gñalis:z ad vniuersitatem cãꝝ oium
pnuincie sibi demandate:vt s̃.ostendimus
quã ipse facit particularem z limitatam ad
certas cãs:qḋ est magis pprium iurisdictio-
nis delegate:q̃uis nullibi cõstare possit:qꝫ
xps hanc aploꝝ z sic vlis ecclesie z concilij
ptãtem seu iurisdictionem ad certas cãs li
mitauerit.Sed potius de ptrio psletꝫ vbũ
illud vie.Matth.xviij.Qḋcunqȝ ligaueri-
tis sup terram zc.¶ Qḋ fortius pcedit cõ
siderãdo ecclĩam vlem cũ papa capite suo:
cum papa sit in ecclĩa:z ecclĩa vnus corpus
cum papa:put nos consyderamus z tene-
mus:dum hanc sententiam seqmur.Qua-
re ego saluo semp meliori sensu:discurrẽdo
per oẽs drias que poni z notari consueue-
runt inter iurisdictionem delegatam z or-
dinariam per rõnes z iura s̃ pro ista parte
inducta,indistincte z gñalr dicendum z te
nendum arbitror,qꝫ concilium gñale rite z
legitime cõgregatum,oi casu habeat plenas
z oĩmodam iurisdictionem ordinariã:nõ

faciendo hanc vriam vel distinctionem:q papa vel eius Legatus sit pñs aut absens. Et q concilium cognoscere velit de vna cã vel alia. Et moueor p.p illam et iura p Rosellum z per me.s.sepius repetita. Maxime in ti.qualr. z cuius nomine. Concilij gesta dictari debeant:z.s.in ti.pcedenti. z per tex. z no.in.c.osius.de elec.in.c. antigonus. de pac.in.c.ignarus.de libel.obla.in.c.de francia.de sponsa.z in.c.hadrianus. lxiij.di.cũ concor. Nam concilium in.d.c.hadrianus. Assistantibus legatis pape de electione epor vel clericor:noie xpo in hec verba diffiniuit. Hec scã z vlis synodus diffiniuit:statuit,atqz iure pmulgauit zc. Et idem ps i cõcilijs,de qbus in iuribus.s.alle.z.s.in to.ti. Qualr cuius noie: z per quẽ concilij gesta dictari scribiqz debeant zc. In qbus locis satis aperte colligit q concilium gñale hac ordinaria sua iurisdictione semp: vbiqz z i quibuscunqz causis tã ecclasticis q pphanis z mixtis idifferẽter z indistincte vsus fuerit. Qd qdem facere non potuisset:si epi et plati in eo residẽtes aliquo casu ibi fuissent vt consiliarij et assessores et non vt iudices,sicut ptendit Rosellus et alij:qr assessor et cõsiliarior officium est tñmodo in consulendo:non aũt in pnunciando: sed cũ pnunciat vel diffinit aliqd in concilio. Id pnunciat et statuit noie concilij:et ipso cõcilio auctorante et approbãte: nec alr statui aut pnunciari posset,put.s.ostendimus.dicto ti. Qualr cuius noie.et per quẽ. Concilij gesta dictari zc. Et q in causis in qbus consiliarij vel assessores interueniunt, non pnuncietur aliqd sub noie assessor sed iudicum tñ,pbatur ac notari consueuit i.l. i.et quasi per to.ff.de of.asseso.et in.c.statutum.§.assessores.de rescrip.in.vj.cum simi. Nec per hoc q papa vel eius legatus sit in concilio et pnuncient aliquid eor noibus pmissis tollitur iurisdictio concilij,q semper inheret ossibus eiusdẽ. Cum a xpo suo summo et imediato principe oium eidẽ ecclesie originalr data dimissaqz fuerit: vt in solido et stabili fundamento: lz in persona Petri vti ipsius eccle ministro principali concessa fuerit hec iurisdictio. Prout optime Augustinus.s. Joãnes declarat: et habetur.xxiiij.q.i.qdcunqz. Ibi. Petrus qñ claues accepit ecclam sanctam significauit zc. Cus ergo iurisdictio ista a xpo tradita fuerit eccle vli:in fundamẽtoqz in ea semper residẽat:licet per Petrum exerceat principalr:vt per caput ministeriale ipsius eccle. Tñ non deficit in ipsa talr vt.s. cõgregata. Nec tñ iurisdictionis vel pemiñẽtie alteri concessit. Quin penes se quoqz talis remãserit.ar.de pben.duduin.lib.vj. Loquendo de ptãte z auctoritate eccle per concilia pape concessa. Jux.tex.xvij.di.in.c.concilia sacerdotum, z ridiculum esse dicere q iurisdictionem suam ordinariã per pñtiam vel superuenientiam capitis ordinarij amitteret. Bñ tñ fateor:q ordinarius inferior:superueniente principe:honoris z reuerentie grã:qñqz abstinet ab vsu z exercitio iurisdictionis sue. Sed per hoc dici non põt:quin habeat iurisdictionem ordinariã. ¶ Non obstaret si diceret:q per hoc darẽt duo capita z ponerent duo principia in eccla nostra:z q istud esset hereticum:cus vnica sit eccla fm articulum fidei:hr.xxiiij.q.i.loquitur.z.c.pudenda.z q ppea dici non posset q iurisdictio ordinaria z plenitudo ptãtis sit penes papam z penes concilium. Quia ad hoc rñdebimus.i.cum de ptãte concilij z pape differemus. Sed p nunc vnico verbo rñdet:q nos supponimus vnitatem z papam z concilium esse idem corpus: z q lz papa sit ibi vt caput. Tñ q qñ ita iũctus z incorporatus est cum eccla vli: q ipse sit in eccla z eccla i eo. Et ppea q lz papa in concilio psideat z pnunciet. Tñ q eius iurisdictio ordiaria z vlis sit ita iũcta eccle q quicqd fac vnus eor alter facere censeatur:qd sentire vr glo. z cõiter scribentes.in .c.i.xvij.di.z clare ostẽdimus.s.in ti. Quid sit concilium gñale.cum iuxta vba glo. illius diximus illud dici concilium vle seu generale qd fit a papa vel eius legato cum oibus epis totius orbis:vel papa absistẽte z deficiente:qd fit ab vniuersis epis z prelatis. Christo vo z indubitato imediatoqz capite psidente:extra de sacra vnctio.c.i.psi.sed vbi.cuius capitis concilium z vlis ecclesia corpus existit. iij.q.iiij.c.engeltrudã. ad qd facit qd hr. Matthei.xviij.ibi. Amen dico vobis vbicunqz duo aut tres cgregati fuerint in noie meo in medio eor sum zc. Et qd sequtur:amen dico vobis:qdcunqz ligaueritis sup terrã erit ligatũ z in celis zc. Ex qbus bene concludit:put.s.posuimus:q cus ista iurisdictio concilij non dependeat ab hoie nec a papa vel a principe mũdano: sed immediate ab ipso Xpo z deo ac dño nro.

Prout

Prout nouissi. apertissimo z rotundo ore
declaratum fuit in concilio Constantieñ. z
Basilieñ. vnde nullo casu dici pōt: q̄ p̄ pre
sentiam pape vel alterius cuiusuis hec ordi
naria iurisdictio concilij ab oībus ipsius
auelli possit: cū eius tm̄ sit tollere cuius est
condere. Cum ergo ista concilij iurisdictio
aliquo iure limitata vel restricta non repia
tur: z cum oīum consensu iurisdictio ordi-
naria sit ppetua z īmutabilis quo ad oēs
cās subditoꝝ ad semper. Ego videre nescio
quō dici possit q̄ hec iurisdictio cōcilij ali-
quando sit ordinaria z aliqñ desinat: z sit
assessoria vel consultoria maxime vbi eccle-
sia vnita est suo capiti, z totum corpus ite-
grum repñtat. Qui ergo regulā posuit asse
rendo qd̄ negari non pōt. vz. q̄ conciliū or
dinariam hz. Et postea fallentiam z restri-
ctiōem ponere voluit allegare debuisset iu-
ra hoc pbantia z limitantia: que non repe-
riunt: ergo standū est regule. Nec dedigna-
ri dz summus pontifex: si concilium vlē le-
gitime ꝯgregatum ecclesiā vlem xp̄i spōsas
repñtans. lxxvj. di. ieiunium. de con. di. i. ec
clesia. iurisdictione sua ordinaria vtit, eo ēt
pñte: z idem concilio incorporato annuēte
z consensum suum pstante, quatenus tñ le-
gitime corpori suo psideat vel adhereat: q̄
cum xp̄s in concilio adesset: z eidem pside-
re: ac sponse sue adherere: in capite: non am
bigat par est, q̄ vbi est maior cesset minor:
cum inferior supioris legem vel locum tol-
lere non possit. de maio. z obe. cas inferior.
z in cle. ne romani. de elec. in prin. vbi bōa
glo. quo ad pdicta. in ver. non consonam.
¶ Licet. n. papa in terris sit chri vicarius d
re. iudi. ad apostolice. vsi. nos itaqz. no. per
Inno. in. c. qd̄ super. de voto. Et vicarius
idem concistorium z tribunal facere dicat
cum principali. ar. in. c. romana. de app. lib.
vj. Tñ ipso pñte cessare dz, z eidem princi-
pali cedere. Nisi forte ei mādaret vel cōmit
teret vt pnūciaret. Prout dicere possemus
fieri: qñ papa concilio psidet si catholicus
atqz vnicus eēt: z vus bti Petri successor:
q̄ tunc dño permittente z cōcilio approbā
te pnūciare snīas ferre z pmulgare posset.
¶ Non obstant modo que ꝯ hanc indubi
tatā ꝯclōnē allegata fuere, seu que simili ar
gumento allegari possent. Et p non obstat
qd̄ dicebat in prima oppositione. Arguen-
do ab auctoritate quā recipit conciliū a pa
pa in se congregando: inferendo q̄ pp hoc
concilium habeat iurisdictionem delegatā
Quia rñdeo q̄ ex hoc inferri non pōt: q̄ cō
uocans z sic papa iurisdictionem hēat ī vo
catos vel vocādos per eū: q̄ lz papa oimo-
dā hēat iurisdictionē in singulares psonas
totius orbis tñ rōe talis citatiōis seu voca
tiōis cōcilij hoc inferri non pōt hoc mō ēt
nuncius z cursor haberet iurisdictionē ī ci
tatos per se. Et Archidiaconus vel maior
de caplo vel vniuersitate cui incūbit voca-
re capl'z vel vniuersitatem, vt hr̄ z no. p In
no. z Abb. panor. in. c. i. de maio. z obe. i. c.
cum inter vniuersas. de elec. per Bar. z le-
gistas. in. l. oēs populi. de iusti. z iur. et ali-
bi. iurisdictionem in ipsa vniuersitate et ca
pitulus hēre dicerent. Qd̄ tñ est falsum: vt
ibi pz. Quia ista maioritas seu auctoritas
et pheminentia conuocandi capl'z: nullaz dat
iurisdictionē conuocāti sed totalis ipsa iu-
risdictio ē ī vniuersitate vnita vel ēt segre-
gata ab ipso conuocante. Quinimo vt no-
tanter dicit Abb. Panor. post Inno. in. d.
c. cum inter vniuersas. in. viij. col. super. gl.
in ver. reuocare. Consuetudo vel priuilegiū
dans potestatē alicui de vniuersitate cōuo-
canda: non dz extendi ad casum diuersum
z alterius generis. s. ad ptātē aliquā iuris-
dictionalem. iuxta no. in. c. si. de offi. archi.
per Inno. facit. c. cum contingat. de deci. q̄
nis diuersificari posset illatio quoad papā
pp supp̄mā ptātē quā hz ī oēs et singlos zc.
¶ Non obstat qd̄ dicebat, q̄ epi existentes
in concilio careant iurisdictione: cum sint
extra eoꝝ territoriū zc. Quia iura et rōnes
que ad hoc inducunt pcedunt in iudicio p
uato et singulari: vbi. s. vnus vel aliqui ex
ipsis pcedere vellent singulr̄ et ad partem.
Nos vō loqmur de epis et platis: collegia
liter ꝯgregatis, et vniuersitatē totius eccle-
sie militantis repñtantibus. Qui vlem iu
risdictionem hñt in vniuerso orbe: et ī oēs
hoies: qui talr̄ congregati vniuersum mun
dum hñt p territorio. Sicut de papa dici-
mus. ix. q. iij. cuncta per mundum. cum si.
Et fortius vt. s. diximus: si ibi eēt Papa: et
Impator vel aliter legitime ꝯgregatum eēt
concilium in spū scō auctoritate xp̄i. Cuius
est terra et plenitudo eius orbis terraꝝ et
vniuersi qui habitant in eo. Et per hoc etiā
rñdet ad doctrinam Bal. et Archi. dū dif
finiendo iurisdictionem ordinariam dice-
bant regri territorium zc. Quia vt. s. dictū
fuit. Concilium hz vniuersum mundū pro

territorio. Sicut dr̄ de Papa. d. c. cūcta per mundum. ꝛ in. c. per venerabilem. extra q. fil. sint legi. Quis tñ hoc iure ꝓbatum nō fuerit per eos. q. s. adesse iurisdictionis ordinarie: de necessitate requirat territoriū: quinimo ꝯriū ꝓbari vr̄ in epō: qui iuris iurisdictionem ordinariam hēre dr̄. Et tñ de iure Codicis constat ipm nullum hēre territorium: qđ eius sit ꝓpium: vt no. in. l. epale. C. de episco. audi. Licet hodie dicamus epos hēre vniuersam diocesim pro territorio suo vt no. in. c. cum contingat. de for. cōpe. sicut et dicimus de doctoribus legentibus. Qui dñr hēre iurisdictionē ordinariā in discipulos: vt no. in auc. habita. C. ne fili. pro pre. vbi est bona glo. ꝛ Bal. qui volendo sustinere ꝛ declarare qđ dixerat. in. l. more maioꝝ. ff. de iurisdi. omni. iudi. Dixit ꝙ ꝑdicta eius diffinitio. Quatenus dixit de territorio ꝓcedit in iurisdictione ordinaria vli. Id vo qđ dr̄ de aliis hñtibus iurisdictionem ordinariā. Procedit in ordinaria particulari: hoc est certi collegii vel certaꝝ ꝑsonaꝝ vt in doctoribus ꝛc. Qui sine territorio tales hñt iurisdictionē. Sed nec ista distinctio vel regula Bal. est bona. ad tollendum ꝯtionem nr̄am, quoad concilium: qꝛ videmus multos hēre iurisdictionem ordinariam vlem: sicut Judices cartularios. l. fi. C. vbi. ꝛ apud quem. ꝛ tñ isti nō hñt territorium: vnde necesse erit dicere cū Bar. ꝛ doc. in. l. i. in fi. ff. de iurisdi. oī. iudi. ꝙ adesse iurisdictiōis ordinarie. Territoriū nō ē necessariū: nec de subā ipsius iurisdictiōis. ¶ Non obstat et illud ſm requisitum, dū dicebat: ꝙ adesse iurisdictionis ordinarie requirit: ꝙ noīe suo ꝓpo ꝓnunciet ꝛ non alterius. Quia fateor minorem. Sed nego cōsequentiam: ꝙ. s. cōcilium gñale tale sit, hoc est ꝙ ꝓnunciet noīe pape vel alterius. Immo noīe suo ꝓpo semꝑ ꝓnunciat: maxime in his que originant ꝛ ꝓcedunt ab ipso cōcilio. Prout per multa ꝛ varia iura ostēdimus s. in ti. qualr ꝛ cuius noīe gesta concilii dictari debeant. Et in ti. de Presidentia gñalis concilii. Et ad illa iura que allegantur. vbi papa in concilio existens noīe suo ꝓpo expsso ꝛ non noīe concilii ꝓnunciat: vt ꝓbat de sen. excō. sacro. in. c. ad aplice. de re. iudi. in. vi. i. c. firmiter. de sum. tri. ꝛ fide catho. ꝛ alibi sepe. Rñdet ꝙ ꝓcedunt in cāis originatis a papa. Quas tñ concilio ꝯgregato nō expedit: nisi hito ꝯsensu ꝛ approbatiōe ꝯcilii: vt appet i iuribus s. alle. Qđ qdē arguit vnitatē ipius iurisdcōnis: ꝓut s. dixi. ¶ Non obstat vltimo loco tex. qui in materia cōciliorum vr̄ Broccardicus in. c. significasti. de ele. inꝗtum dicit ꝙ concilia oīa per Ro. eccle auctoritatem facta sunt ꝛ robur acceperunt: qꝛ pp hoc non negat qn cōcilium ordinariam iurisdictionē habeat: siue a Deo: siue a lege: siue et ex sui ipsius declaratione ꝛ decreto: aut ab eccla Romana: qꝛ in hoc non est magna vis. Et lꝫ forte dici posset: ꝙ aliđ sit sedes aplica: cui papa ꝑest: seu Romana eccla. Aliud sit ipse papa. c. si gratiose. de rescrip. Tñ fatent oēs: ꝙ pa catholico ꝛ legitime intronizato existente concilium ab ipso conuocari: roborariqꝫ dꝫ. Ipseqꝫ in eo vt caput collegii totius ecclesie militantis ꝑsidet: ꝛ maior de collegio ꝓcul dubio dr̄: ꝑhonorariqꝫ dꝫ: ꝛ ab oibus in concilio existentibus reuereri. ¶ Sicut in sili dr̄ de epo existente in caplo canonicorum suoꝝ: ibiqꝫ ꝑsidente ꝛ vocem caplares hñte. Qui cum ipsis canonicis ita collegialiter congregatus vnum corpus facere dr̄. extra de his que fi. a ꝑla. c. nouit. Nā lꝫ vox epi dicto casu sit magni ponderis ꝑceteris vocibus canonicoꝝ. Tñ qñ stat vt canonicus, vox sua cōputat inter alias. Nec ibi hꝫ cohertionem aut iurisdictionem aliquā respectu illius actus caplaris: nisi implicitas ꝛ incorporatā cum ipso caplo: ꝓut hr̄ ꝛ no. in. c. a collatione. de appella. in. vi. ꝛ in. c. postulasti. de conces. ꝑben. Cum ergo in ꝓposito nr̄o iurisdictio ordinaria non tm̄ cōcedat ꝛ emanet a Principe: sed a lege quoqꝫ: ꝛ aliqñ ab ipsamet vniuersitate sibi iudicē ordinarium eligente: vt dicit glo. not. ꝛ ibi no. in. c. suspitionis. in. c. p. ꝛ. g. de offi. dele. et in. c. cum ab ecciaꝝ. de offi. ordi. Et lꝫ nō appareret a quo istoꝝ originem habuerit: siue concessa fuerit a lege: siue ab hoīe: siue ab ipsa lege vel ab hoīe: hoc est ab ipso principe vel vniuersitate fuerit approbata et ꝯfirmata. Negari nō possit quin sit talis: sicut dicimus de Vicario gñali epi q hꝫ ordinariam sibi semel ab hoīe concessam: et a iure approbatam: vt ꝓbat in. c. si. de cōsue. et i. c. romana. de appel. in. vi. Unde negari non pōt quin idem Vicarius: ꝗprimum Vicarius deputatus fuerit: ordinariam habeat. Ita in ꝓposito cum in casu nr̄o manifeste constet. Jurisdictionem hanc semel a Xpo datam fuisse cōcilio gñali in ꝑsonis oium aploꝝ

aploꝝ ecclesiam hanc militātem repñtantiū. Et semel vt talem non tm̄ a lege approbatam: vt ɔstat iuribus sepius s. repetitis. Sz re ipsa vt talem in oībus cōcilijs hactenus celebratis receptam: cōprobatam tentas: habitā: z reputatā: supflūū vr̄ amplius velle d̄ hoc hesitare: aut distinguer̄ modo p̄missō. Presertis cū iure nullo ꝓbari possit ɔ̄rius.

¶ Cause que in concilio tractari, expedirisq; possunt.

CUm igit̄ nemini sensato dubium eē debeat: qn ɔcilium generale iurisdictionem ordinariam vl'r habeat in oēs mundi nationes: ꝓut luculentissime declaratū fuit per consilia ycumenica tam antiqua q̄ꝫ nouissima. In uestigandum successiue vr̄. ¶ Que sint ille cause que in concilio gn̄ali tractari expedirisq; possint seu debeant. Et omissa potestate alioꝝ concilioꝝ ꝓuincialium. s. z synodalium. De qbus quoad primam spēm. hr̄ i. c. graue. de p̄ben. aliquid in. c. non pōt. de re. iudi. vi. q. iij. scitote. z. q. iiij. c. i. z. xv. q. vij. ep̄s. Et quoad scdam spēm hr̄. xviij. di. per to. De ptāte v̄o z materia caploꝝ gn̄alium religiosoꝝ hr̄ de sta. regu. in. c. ea que. z de sta. monacho. in. c. in singulis. Gn̄alr̄ dicendum vr̄: ꝙ in concilio gn̄ali indistincte oēs lites: qōnes, z cāe cuiuscūq; qualitatis sint: vndecunq; veniant. Et inter vel ɔ̄ quascūq; personas sint ꝓponi, agi: tractari: z diffiniri, ꝑnt. Pro qua qdem gn̄ali ꝓpositione facit tex. xvij. di. i. c. multis. ibi. Si v̄o in qualibet ꝓuincia orte fuerint qōnes: z. I. vbi fuerit synodus regulr̄ congregata canonice z iuste indicenr̄. Et arguendo de minori ad maius. bene facit tex. xviij. di. de concilijs. Ibi. In qbus de oībus querelis que inter diuersos ecclesie ordines nasci assolent: iudicet: qd̄ ꝓcedere itelligit. glo. ibi. in ver. ordines. Et quoad cās laycoꝝ. Nas z ipsi sunt de ordinibus xp̄ianoꝝ z ecclesie. xij q. i. duo sunt gn̄a. Adides tex. in. c. pp ecclesiasticas. ea. xviij. di. z in. c. qm̄ quidem. Ibi. dus aūt synodus agit̄ super canonicis z euangelicis negocijs opz ɔgregatos ep̄os in meditatione z solicitudine fieri custodiendorum diuinoꝝ z viuificandoꝝ dn̄i mandatorum. ¶ Et de causis qdem oībus ad foꝝ ecclesie z Pape spectantibus non vr̄ dubitandum per iura s. alle. in ti. An concilium gn̄ale iurisdictionem hēat: z in ti. p̄cedenti per que iura satis constare pōt: ꝙ concilium vl'e de qbuscunq; causis tam ciuilibus: q̄ꝫ criminalibus: spūalibus, tpalibus: siue mixtꝫ cognoscere z determinare pōt. Precipue aūt vbi cause ipse eēnt ardue: ꝑdifficiles z de maioribus. Principalr̄. n. ad concilium ꝑtinet heresum z scismatum. Reformationis moꝝ z belloꝝ inter xp̄icolas cās in concilio tractare vt s. pximus, et hr̄ in duobus decretis concilij Basiliensis: vnum incipit: frequens: aliud incipit. Ad ꝑpetuam rei memoriam: ad laudem dei oīpotentis: ac benedicte: indiuiduesq; trinitatis. Unde Eugenius quartus durante dicto concilio statuit ꝙ cāe singulariū ꝑsonaꝝ nec publice nec priuate in eo tractarentur, vt hr̄ in eius extrauag. incipit ad perpetuam rei memoriā pastoralis cura zc. Quia indignū et absurdū videretur: ꝙ talis ac tanta vniuersitas occuparetur in minimis: et in his causunculis que parui sunt momenti. Cum incōmodo tot tantoꝝq; ep̄oꝝ: p̄latoꝝ: et principum totius orbis. Quis concilia diuersos iudices cāꝝ et ciuilium et criminalium deputare consueuerint qui dictas audire: et grauiores et magis arduas ad concilium referre cōsueuerunt vt nouissime pꝫ in gestis concilioꝝ Constantieñ. et Basilieñ. ꝓut ēt s. late retulimus. Illud aūt qd̄ s. dicebatur Bene ꝓbari vr̄. xvij. di. cōcilia sacerdotum. Ibi. Scientes ꝙ eius sedi primum Petri apostoli meritum. Deinde sequuta iussione dn̄i: concilioꝝ venerandoꝝ auctoritas singularem in ecclesijs tradidit ptātē. Per quem tex. glo. colligit ibi. ꝙ Ro. ecclesia habuit auctoritatem a cōcilijs: sicut Imperator a pplo. xciij. di. legimus. in fi. saltem scdario zc. Et ꝙ concilium de causis pape et alijs arduis negocijs se impedire d̄beat, facit qd̄ seqtur in tex. ibi synodalis eē arbitrij in tanto negocio sequenda prescribere. Quāte aūt auctoritatis: et estimatiōis sint determinationes et decreta concilij gn̄alis: vt per hoc ostendatur que cause in eo ꝓponi et ab eo terminari debeant. Docet btūs Gregorius. Qui sacra quatuor concilia sicut quatuor sancti Euāgelij libros se suscipere et venerari fatetur. xv. di. sicut. Et de grauitate cāꝝ in concilijs p̄positaꝝ et p̄ponendaꝝ colligitur. xvj. et. xvij. di. p to. Et s. in ti. quibus concilijs plerisq; canones ex-

his qui i corpore iuris repiunt, ascribant.
¶ Sed dubitari consueuit. Nunqd conci-
lium de causis ciuilibus vel criminalibus
laycoꝝ: ꝛ de reformatione eoꝝ in capite ꝛ ĩ
mẽbris se impedire possit. Et ꝑ parte affir
matiua nõnulli ex Neothericis ꝛ maxime
Rosellus in Monarchia. alle. tex. in. c. non
ops. xviij. di. ibi. Sed docere que sunt ad ec-
clesie ceteroꝛũqꝫ correctionem vtilia ꝛc. Al
ludendo ad verbum. ceteroꝝ. ꝙ. s. per illud
importari videant̃ cause laycoꝝ. Cum duo
sint genera xp̃iãoꝝ clericoꝝ. s. ꝛ laycoꝝ. xij.
q. i. duo sunt. glo. in. c. ij. de hereti. lib. vj. Cũ
ergo tex. in. d. c. non ops. premittat clericos
per vᵐ ad eccłie. Consequenter per vᵐ cete
roꝝ. laycos cõprehẽdere vr̃. Et facit tex. vj.
q. iij. in. c. scitote. Ibi ep̃os iudices: ad quoꝝ
iudicium oẽs cãe ep̃oꝝ, reliquoꝝ sacerdotũ
ac ciuitatum referant̃. Ponderando vbus
ciuitatum ꝛc. Omnis tñ iura ꝑdicta loqui vi-
deant̃ in conciliis ꝓuincialibus. Sed idem
et fortius dicendum vr̃ de conciliis gñali-
bus. In qbus pꝫ per infinita iura ꝯ alle. in
ti. quibus conciliis pleriqꝫ canones ascribã
tur ꝛc. Causas oẽs tam clericoꝝ q̃ꝫ laycoꝝ
tractatas et expeditas fuisse et determinari
posse ibi. Concilia. n. ad hoc inuenta fuere
more maioꝝ vt maiores ibi cãe expediren
tur: siue eẽnt laycoꝝ siue clericoꝝ. xv. dist. ꝭ.
synodus. ¶ Contra hoc aũt arguit Rosel
lus vbi ꝯ hoc modo. Auctoritas concilij re
gulr̃ non est maior q̃ꝫ sit auctoritas Pape.
Exceptis tribus casibus: heresis: scismatis:
et vlis reformationis. In qbus concilij au-
ctoritas attẽdit̃. no. extra de ele. significasti.
no. iiij. di. in istis. vbi glo. et. xxxv. q. ix. in. c.
veniam. Sed papa regłr extra terras eccle
sie non iudicat de causis mere sclaribus in
ter laycos nisi in certis casibus, qui no. i. c.
lꝫ ex suscepto. in. c. si. de fo. cõp. et in. c. nouit.
de iudi. Ergo vr̃ ꝙ cõcilium multominus
possit: illis exceptis. se de causis laycoꝝ im-
pedire ꝛc. Concludendo vo circa hoc dicit
ipse Rosellus, ꝙ aut Ep̃i congregati sunt ĩ
concilio tm̃: etiam cum auctoritate pape ꝑ
causis fidei solum. Et tunc terminari non
poterunt: nisi cause que spectant ad foꝝ ec-
clesiasticum: siue clericoꝝ sint siue laycoꝝ: vt
in casibus no. in. d. c. lꝫ. et in. d. c. nouit. vtpu
ta. Qñ iudex sclaris negligens foret: vel vbi
consuetudo disponeret. Sed vbi de mã pec
cati: aut cause spũalis: vel ad foꝝ ecclesie spe
ctantis tractaret̃: siue vbi layci essent de ter
ris ecclesie ꝛc. Uel vbi forte layci ipsi iuris-
dictionem pape aut concilij ꝓrogassent. ar.
in. c. exhibita. et in. c. significasti. de for. cõpe.
et. C. de epi. audien. l. ep̃alem. Intelligẽdo tñ
in casibus in qbus sine licentia supioris fieri
põt ꝓrogatio. Iuxta no. in. d. c. significasti.
Et vbi essent psone superioꝛẽ non recogno
scentes: vt hr̃ in. c. per venerabilẽ. ꝭ. insuper.
extra qui. filii sint legi. Alie aũt cãe mere ꝑ
phane et sclares inter laycos alios. Neqꝫ p
concilium neqꝫ per papam expediri possent:
per tex. et not. in. d. c. lꝫ. in. c. nouit. et in. c. si
clericus laycum. de for. cõpe. in. c. cãm. et in
. c. lator. qui. filij sint legi. cũ si. ¶ Aut ad cõ
cilium non vocant̃ soli ep̃i ꝑlati et persone
ecclesiastice: sed gñalr̃ conuocant̃. Impator:
Reges, Principes: et alij sclares ꝛc. Ut in
. c. ad apostolice. de re. iudi. li. vj. Et tũc Im
perator, inqt Rosellus, iterponere dꝫ aucto-
ritatem: cum ipse ibi sit suppremus. Et eo
casu cause oẽs ẽt laycoꝝ in concilio poterũt
ꝓponi et terminari. Et qcquid terminabi
tur p maioꝛẽ partẽ Ep̃oꝝ, Impatoris: Re-
gum: Principum: et Baronum erit ratus
et firmum. Et hoc tale concilium appellat̃
mixtum: quoad causas tam spũales q̃ꝫ tpa-
les, qꝛ ibi oẽs indifferẽter terminari pote-
runt. Ad hoc nihil allegat. Et ppca cũ ista
sua fantasia de isto ꝯcilio Mixto: iure non
ꝓbet̃: imo cũ sit iuri ꝯtria, vt pꝫ. per iura ꝯ
deducta in ti. Qui sint vocales. et i ti. Qui
sint vocandi ad conciliũ. Ex qbus clare col
ligit̃ ꝙ layci sunt vocis incapaces in conci
liis: nisi forte eis vox per concilium cõicare
tur iuxta no. in. c. scriptum. de elec. cum si.
Et, p improbatione dicte fantastice ꝯclonis,
bene facit tex. in. c. vbi nam legistis. et in. c.
cum ad veꝝ. xcvj. di. et que ibi no. per doc.
Ex qbus concluditur: ꝙ lꝫ Impator et lay-
ci vocentur et intersint concilio. Tñ ibi ha
bere non pñt vocem: nisi forte consultiuam.
Auctorizabilem aũt ꝛ decisiuam seu iudi-
catiuam nequaq̃ꝫ hẽre pñt: nisi eis cõicare-
tur: vt ꝯ. sit ergo vã et indubitata ꝯclo: quic-
quid ꝯ. dcm̃ fuerit. ꝙ concilium legitime cõ
gregatum. De qbuscunqꝫ causis tam clerico
rũ q̃ꝫ laycoꝝ: si ad illud deducantur cogno
scere ac decidere poterit. Que conclusio ꝓ-
bari vr̃ ex iuribus ꝯ deductis in. c. i. de iudi.
de libel. obla. c. i. xij. di. c. vlti. iiij. q. v. c. si. et
v. q. iiij. c. i. et si. extra de spõsa. c. i. vbi Abb.
Panor. post alios infert per illum tex. con-
cilium gñale iurisdictionem a xp̃o hẽre in
omnibus

omnibus causis totius orbis decidendis:
quod clare comprobat.d. Alexander de nevo.
in.c.i.de consan.et affi.et hic alibi sepe. Quod q
dem concilium Constantien. quinta sessione
et alibi sensisse:imo aperte et formalr decla-
rasse videtur sub huiusmodi verbis.vz. sancta synodus
declarat quod ipsa in spiritu sancto legitime congrega-
ta concilium generale faciens et ecclesiam catho-
licam representans:potestatem a christo imediate habet:
cui qlibet cuiuscunque status vel dignitatis,etiam
si papalis existat obedire tenetur. In hiis ma
xime que pertinent ad extirpationem scisma
tis:et reformationem dicte ecclesie in capi-
te et in membris etc.

¶ An concilium dispenset contra ius po-
sitiuum diuinum vel naturale.

Apposito igitur quod concilium ge-
nerale de causis/vt prefertur/co-
gnoscere ac decidere possit.
Queri nunc posset id de quo
sepe dubitatur. Nunquid.s.conci-
lium generale potestatem habeat dispen
sandi contra dispositionem iuris positiui:vel na
turalis:aut diuini. Et videtur Abbati Panor.
in disputatione sua que incipit. Episcopus et quidam
rector,et domino Petro de monte episcopo Brixia
no in libello Monarchie sue.in ultima.sexta con
clusio:arguendo ad partes: licet vnus corum al-
terum non referat:quod concilium generale non
solum sede vacante,sed etiam papa viuente,non
possit apponere manum ad ea que sunt re-
seruata Ro. pontifici. in signum suppreme
potestatis et dignitatis sue. Immo quod non possit
beneficia conferre ecclesiastica. Nec alia que gra
tiosa sunt concedere. Excepto si casus occur
reret extreme necessitatis. Quo casu dicunt
ipsi concilium erit administrator necessari
us papatus:et non voluntarius. ¶ Quod
autem concilium sede vacante ante creationem
pape non possit se impedire in conferendis
dignitatibus et beneficiis ecclesiasticis:vel alia
que sunt voluntarie iurisdictionis exerce-
re,nisi maxima necessitate cogente.alle.glo.
quam dicit esse menti tenendam.in.c.quanquam.
de elec.lib.vi.facit.lxx.di.in illis.xxii.di.c.i.
In quibus dicit ipse probari,quod potestas prouidendi
de ecclesiatibus:ex antiqua ecclesie consuetudi-
ne spectat ad papam: licet potestas prouidendi de
inferioribus beneficiis data fuerit episcopis: et aliis
prelatis ordinariis.xvi.q.vii.omnes basilice.x.
q.i.regenda. Unde non videtur concilium contra has
antiquas ordinationes aliquid attentare.
Nec iura vel preeminentias pape violare.ar.
in cle.ne romani.de elec.et de maio.et obe-
dien.cum inferior. Item sicut capitulum representat
ecclesiam cathedralem.de testa.c.relatum.
il.ii.et tamen sede vacante non confert beneficia
spectantia ad solius episcopi collationem. Ne.se
de vacante.c.i.lib.vi.no.glo.in cle.i.de here
ti.Jo.mo.de maio.et obe.c.i.lib.vi. Ita nec
concilium representans ecclesiam videtur debere suc-
cedere pape in potestate conferendi beneficia: et
alia faciendi:que ad eum solum spectare vi-
dentur. Presertum quia non potest dici plenum con
cilium sine papa.xvii.di.multis. Et propterea
dicit ipse dominus Brixiensis quod hac consydera-
tione conclusiue potest dici: quod nisi magna ne-
cessitas vrgeret. Ita quod per constitutiones iam
factas negocio instanti prouideri non posset:
et sine maximo detrimento non posset pro
uisio differri:post creationem summi pon-
tificis: concilium de pertinentibus ad papam
nunquam se poterit impedire. Et ita dicit procе
dere argumenta per se facta contra hanc conclu
sionem,quia sicut necessitate vrgente vnum mem
brum vtitur officio alterius: et non aliter.lxxxix.
di.c.singula. Ita et corpus concilii instante
necessitate et non aliter:debet fungi officio capitis
hoc est pape. Et tunc ipse christus cuius negocia
geruntur in concilio erit vnicum caput ecclesie
sine vicario.no.gl.in cle.ne romani. de ele.
et.xxiiii.q.i.loquitur dominus. Erit ergo concilium
his casibus necessitatis iminentibus admi
nistrator necessarius: et non voluntarius.
Et hoc inquit ipse videtur habere magnam equitatem.
Et respondet ad motiuum factum de beato Mat-
thia apostolo: qui electus fuit a concilio apostolorum.
Actuum primo capitulo. Quia inquit Petrus ibi fuit
tanquam principalis:et proposuit negocium:omnes au-
tem alii apostoli consenserunt,elegerunt,et prouide
runt propter maiorem firmitatem: et propter nouita
tem ecclesie. Et quia ipse Petrus ita voluit et
concessit. Postea tamen ipse solus de ecclesiatibus
prouidit:vt in.c.in illis.lxx.di.qui tex.secundum eum
est menti tenendus. Quod declarat potestatem pa
pe super ecclesiam et concilium exemplo Pe-
tri,vt no.Inno.de cle.non resi.ex gestis.de
re.iudi.ad apsice.li.vi. ¶ Nec obstat quod po-
testas a christo data fuerit toti ecclesie. Quia respondet
verum esse quod dominus omnes apostolos pares fecit Petro
consecratione et ordine sed non iurisdictio
nis auctoritate. In qua Petrus omnibus prefuit:
vt no.glo.xxi.di.in nouo.xxiiii.q.i.loquitur.ex
tra qui. fi. sint legi. in.c. per venerabilem.

¶ Uel aliter sm eum. Tenēdo indistincte ꝙ oīs ptās sit in ecclia: dicendum est illud eē verū quoad habitum, non aūt quoad actus ⁊ exercitium: qđ qdem est tm̄ in Petro et eius successoribus. Et hinc esse dicit ꝙ viuēte vnico ⁊ catholico pontifice et quo cessat oīs rō necessitatis ꝯcilium gnāle nō pōt ponere manum ad ea que sunt pape reseruata rōnibus supradictis. Item ꝙ esset ponere duo pncipia in ecclia: qđ est hereticū. xxiiij. q. i. loquit̄. §. si. xxij. di. c. i. Et pro hac ꝯclone esse posset talis rō. Certum est: ꝙ duo eādē rem insolidum: eodem modo possidere nō pnt. ff. cōmoda. l. si vt certo. §. si duobus vehiculum: sed nemo dubitat quin papa solus sit in quasi possessione administrādi papatum: ⁊ exercendi potestatem clauium in tota ecclesia: vt pꝫ ex supius dictis. Ergo cōcilium non pōt esse eodem tpe in dicta quasi possessione pp impossibilitatem. Post hec tandem ꝯcludit: ꝙ viuēte vnico pastore nō heretico concilium non pōt absoluere: vel alteri cōmittere vt absoluat a nota excōicationis, a qua non absoluit inferior Ro. pōtifice: sicut est illa que incurrit̄ per canonē. xvij. q. iiij. c. siquis suadente diabolo. ¶ Itē non pōt dispēsare in secundo, aut tertio gradu affinitatis. ¶ Nec cum irregularibus: pro quo alle. glo. (vt dicit ipse) valde singularē. in. c. clerici. de de. excō. ministra. ¶ Itē non pōt pallium tradere Archiepis: qđ sumit̄ de corpore beati Petri. de de. siquis. ¶ Et in summa dicit ꝙ non pōt facere ea que sunt reseruata pape: ⁊ si ea facit, nullius sunt momenti: tanꝙ facta a non hñte potestatem. vij. q. i. factus est cornelius ⁊ quasi p to. extra de iure patro. c. qđ aūt. cum simi. ¶ Et pro hac ꝯclone ad illud qđ ē dixit, ꝙ ecclia hꝫ iurisdictiōem in habitu: ⁊ non in actu: dat vnum sile de papa: quoad iurisdictionem tpalem: quam sm cōem canonistarum sententiam, de qua in. c. nouit. de iudi. hꝫ in habitu: cum tm̄ in actu sit penes Imperatorem: vnde sicut viuēte Impatore: papa non pōt exire in actū iurisdictionis tpalis: nec deducere in exercitium qđ hꝫ in habitu. Qđ ondit xp̄s cum Petro extrahenti gladium ⁊ Malchū pcutienti iussit vt gladium reponeret in vaginam. Quam tm̄ iurisdictionem ēt actualr exercet Papa Imperatore mortuo. de fo. compe. c. lꝫ. ēt in terris imperij. Nam in terris ecclie eam semper ⁊ indistincte exercet sine ꝯdictione aliq de appel. c. si duobus. vbi no. Ita in ppposito nro: lꝫ ecclesia habuerit claues ptātis in habitu. Tm̄ papa eas hꝫ in actu ⁊ in exercitio. Quia ei tm̄ dictū fuit. Pasce oues meas. Jo. vlti. caplo. extra de ele. significasti. Et alibi Luce. xxij. c. ei dictum fuit. Et tu aliqñ conuersus: confirma fratres tuos. Que verba (inquit ipse) sonant in exercitium iurisdictionis. Ergo viuente papa ecclesia non dꝫ deducere dictam iurisdictionem in actū, lꝫ illam habeat in habitu. Qđ gnālr cōcludit esse verū in oibus cāis spectātibus ad Ro. pontificem. De qbus in glo. magistra. in. c. post translationē. de offi. lega. ⁊ de exces. p̄la. in. c. sicut vnire. cum concor. ¶ Sed salua semper reuerentia tanti patris. Mihi sane vr, ꝙ sibi alijsqꝫ huius qsiti studiosis nimis placere studuerit. Dum vlis ecclesie generalisqꝫ concilij auctoritatem: dignitatē: ⁊ iurisdictionem cōem cōfundere: ac nihili facere contendit. Quis aūt ista indagatio dependeat ab illa pfundissima materia potestatis pape ⁊ concilij: de qua plenius ē i loco pp̄o disseremus. Attamen ne frustra dicta dñi Bixiensis recitasse videamur. Cōtrariam sententiam de iure vioꝛem: imo irrephensibilem arbitror. Et moueor p nunc per iura ⁊ rōnes de qbus memini ē in tit. Nunquid concilium gnāle habeat iurisdictionem, ⁊ in ti. pcedenti. Maxime aūt ꝙ negari non pōt: quin ecclesia vniuersalis iurisdictionem habuerit: ⁊ clauium potestatem a xp̄o: cum dixit apostolis oibus in psonam ipsius ecclesie. Jo. vlt. c. accipite spiritū sanctum. Quoꝝ remiseritis peccata ⁊c. Et Matthei. xviij. si peccauerit in te frater tuus ⁊c. ⁊ ē ibi. ꝙ si te non audierit dic ecclesie. Et psequit̄. Amen amē dico vobis qđcunqꝫ ligaueritis super terram erit ligatum ⁊ in celis ⁊c. Et per hec dicebam ē cum tex. de peni. ⁊ remis. in. c. noua qdā: ꝙ dñs Jesus xp̄s vniuersis apostolis. i. ecclesie vniuersali claues regni celoꝝ cōmisit. Per quem tex. Jo. an. ⁊ alij. Notando plalitatem clauium inferunt iurisdictionem vtriusqꝫ fori ecclesie ⁊ consequenter concilio gnāli eas repñtanti concessam fuisse. Qđ cōprobant tex. ⁊ iura ē alleg. xix. di. in. c. ita dñs. xxi. di. in nouo. ⁊. xxiiij. q. i. loquit̄. Per q iura negari non pōt quin hmōi iurisdictio eo modo ecclesie in vnum cōgregate ⁊ vnite quo apostolis congregatis ⁊ vnitis ⁊ eo modo quo Petro vt capiti cōcessa fuit. Cū ibidē

expresse

expresse dicatur q Petro vt capiti data ex
titit: z q ceteri apli pari consortio honores
z ptātem acceperunt. Non diuidendo tñ p
pter hoc vnitatem ipsius ecclie: que vt s̄. di
xi vnica est. Sed potius tenendo q petrus:
ls caput sit: in corpore tñ existat ecclie, z ec
clesia in Petro. Ita q pari ɔsortio hāc au
ctoritatem iurisdictionem vnus per alterꝫ
receperit z eꝫ. Atqꝫ ita me vbiqꝫ tenuisse z
tenere ꝓfiteor. Inherendo sententie saluato
ris nr̄i. Jo. xvij. c. vbi loquendo ad patrem
de discipulis inqt pr̄ sancte serua eos i noie
tuo quos dedisti mihi: vt sint vnum sicut
z nos. Et. J. vt oēs vnum sint sicut tu pr̄ in
me z ego in te vt z ipsi in nobis vnus sint
z ego claritatem quā dedisti mihi dedi eis
vt sint vnus sicut z nos sumus zc. Per que
verba apparet manifeste vnitas ecclie z oi
um aploꝝ: z q xp̄s eius sponsus in ea inue
niat. Qd aūt concilium gn̄ale hanc ptātes
z iurisdictionem vtriusqꝫ fori habuerit: ex
ercuerit: z in eius possessione vel quasi sem
per. Et tā papa viuo qꝫ mortuo fuerit: stul
tum z superfluum vr̄ hesitare cum iura no
stra oīa vndiqꝫ locupletissima testimōia af
ferant: que colligunt s̄. in ti. Quibus conci
lijs plerisqꝫ canones ex his q in corpore iu
ris hn̄r ascribant, z alibi. Et q ecclia vlis
pari consortio eandem ptātem z auctorita
tem habuerit: quā habuit Petrus: vt dicūt
iura ꝑdicta. Ps luce meridiana clarius. in
c. concilia sacerdotum. xvij. di. iuncta eius
glo. z. iij. q. vj. in. c. dudum. vbi glo. fatet q
concilia gn̄alia saltem scd̄ario dederunt: cō
firmauerunt: z approbauerunt principatus
ecclie Ro. beato Petro: ls a xp̄o ei principa
liter datus fuerit. xxj. di. qꝫuis. xvij. di §. hic
etiam. z. ix. q. iij. alioꝝ. Nūqd ergo ex eo q
ecclesia vlis: in qua erat Petrus: z que hāc
iurisdictionem pariter cum eo pari ɔsortio
habuit: voluerit iurisdictionem ipsam exer
ceri per Petrum tanqꝫ per caput ministe
riale z xp̄i vicarium: dicendum erit q ipsa
ecclesia eadem iurisdictione seipsam priua
uerit? Certe qui hoc diceret dissipere vide
ret: qꝛ hoc modo fateri oporteret: q eꝯ vi
cario semel ab eo constituto: qui eius ordi
nariam iurisdictionem exerceret: seipsm pri
uaret: z ea amplius vti nō posset: qd nemo
dicere auderet to. ti. ff. de offi. eius. cui man
da. est iuris. z de offi. vica. per to. Et q hoc
verum sit ps exemplo z decreto ipsoꝝ apo
stoloꝝ. z primitiue ecclesie nr̄e: qui ita inter

pretati fuerunt: z optime intellexerunt: cum
in cā fuerint. Nam qꝫuis petrus viueret z
ab eis in caput ministeriale ad exercendam
dictam iurisdictionem eis a xp̄o pariter cō
cessam constitutus fuisset. Tñ ipm qnqꝫ pe
trum orthodoxam xp̄i fidem dissimulātes
seu potius negligentem: z xp̄ianos scandali
ȥantem ac iudayȥare ꝑmittentem correxe
runt. Et paulus Apl's ei in faciē restitit, ostē
dendo qd modo dicebam: q. s. eadem esset
z par potestas oībus. Nas vt inquit diuus
Hieronymus: qd hr̄. ij. q. vij. c. paulus. Pau
lus petrum reꝑhendit, qd non auderet: nisi
se non imparē sciret. Nec hodie negat qsqꝫ
quin papam hereticū z male de fide sentiē
tem: aut vlem ecc̄iam scandaliȥantem: con
cilium gn̄ale corrigere: iudicare: z deponere
possit: vt hr̄. xl. di. si papa. iuncta eius gl. no.
Nam z apli dn̄i ostendebant hanc parilita
tem potestatis cum petro: qꝛ ls eum consti
tuissent in caput ministeriale. Tñ cū opus
erat ipsius opera vtebanꞇ vt ɔfratris z co
epi: non aūt vt dn̄i a corpore ecclesie absolu
ti vt Monarche, ps Actuum. viij. c. vbi dr̄
qd cum Samaria recepisset vbū dei. Mise
runt ad eos petrum z Joānem. extra de sa
cra vnctio. c. i. Ergo petrus ibi non erat vt
princeps. Sed ab apostolis ab ipsa ecclesia
mittebaꞇ. Sicut z alij apostoli: ad orandus
z predicandum gentibus zc. Et ꝑpea dixit
tex. xxj. di §. hoꝝ. q petrus quasi princeps fa
ctus est: vt non esset vere princeps: sed qua
si princeps. Et dicit paulus apl's ad Galla
tas. ij. c. Et cum cognouissem grām que da
ta est mihi. Jacobus: Cephas: z Joānes: qui
videbanꞇ esse columne dederunt dextram
societatis mihi z Barnabe. Ergo petrus
solus non erat columna. Nec ei erant serui
alij apostoli, maxime in concilijs z congre
gationibus eoꝝ vbi ecclesia vniuersalis cō
ueniebat. Et per aplos z discipulos repn̄ta
baꞇ. Sed erant oēs confratres coepi. Unde
hac cōsyderatione papa non appellat epos
seruos aut subditos sed fratres: extra d cri.
fal. c. qꝫ graui: Juxta illud. Maximum dn̄i
verbus vnus est magr̄ vr̄: oēs aūt vos estis
fratres. Matthei. xxiij. c. Et paulus dr̄ non
fuisse petro impar. ij. q. vij. paulus. Jmmo
eius socius z cōfrater tā in vita qꝫ in mor
te describiꞇ. Juxta illud qd quotidie decan
tat ecclesia. Gloriosi principes terre, qūo in
vita dilexerunt se: ita z in morte nō sunt se
parati. ij. q. vij. c. bti petrus z paulus. Per

que oĩa iũctis multis alijs argumẽtis que
induci possent: mãifeste ps q̃ hmõi ordina-
ria iurisdictio: non minus in vniuersali ec-
clesia q̃z in petro, pari tñ ꝛ vnito consortio
radicata ꝛ plãtata fuerit a xp̃o. Et q̃ in ea
iugiter ꝛ ppetuo remaneat: remãsuraqz sit:
q̃tqz ecclesia ipsa ꝛ vlẽ concilium ea libere
vti possit. Quotienscũqz occurrit ipsam in
concilio congregari: siue vacante: siue plena
existente sede papali. Cum semp xp̃m prin-
cipale caput: ꝛ sponsum suum habeat p̃sidẽ
tem: quotienscunqz in eius noĩe legitime cõ
gregat̃. Matthei. xviij. c. Et pphanum qui
des videret̃ dicere q̃ ecclesia vnica xp̃i spõ-
sa ꝛ piẽtissima mater nr̃a extra: quã nemo
saluari põt, de sum. tri. ꝛ fid. catho. c. firmi-
ter. Jurisdictionẽ non hẽret: qua ꝛ caput ꝛ
membra aberrantia corrigere posset. Hanc
sententiã intrepide firmat ꝛ psequit̃ Car-
di. Zabarel. in trac. de scismate. ques posuit
in Lectura sua. post. c. l3. de ele. in. i. q. vbi di
cit q̃ ecclesia Ro. vacante vniuersalis eius
potestas residet in ipsa tota ecclesia: que est
fidelium congregatio. de con. dist. i. ecclesia.
de biga. debitum. de elec. fundamenta. lib.
vj. ꝛ vt in 3t ipse ita ẽt dicũt ph̃i q̃ regimẽ
ciuitatis consistit penes ꝯgregationem ci-
uium, vel ipsius congregationis partes va-
lentiorem: que sententia colligit̃ ab Aristo-
tele. iij politicoꝝ. c. viij. Unde conformiter
dicendum est: q̃ regimen totius orbis pe-
nes congregationes vlem totius orbis: vel
ipsius valentiorem partem consistat. Et re
gimen ecclesie vniuersalis penes ecclesiam
vlem: que per gñale cõcilium repñtat̃: ipso
concilio legitime congregato: cum suo capi
te| vt sepius dixi| vel penes ipsius ecclĩe par
tem valentiorem: que in concilio residet: cõ
sistere debeat. l. di. dño scõ ad fi. Nec refert
q̃ oẽs xp̃iani non ꝯueniant in ꝯcilio gñali.
Quia vt elegãter inqt Inno. in. c. fi. de ma
io. et obedi. satis est: q̃ in rebus et negocijs
vniuersitatum ꝯueniãt Rectores: vel pars
illa que magis idonea vĩ. C. de iura. calum.
l. ij. §. finaũt. ff. de condi. et demon. l. munici-
pibus. de pꝛu. c. fi. et qđ no. per ip̃m Zaba-
rel. in. d. c. fi. de maio. et obe. q. i. Et in hoc i-
qnit ipse. d. Cardinalis non ops instare: q̃
periti canonum in hoc cõiter ꝯueniũt. Qđ
verbus sufficere debuisset. d. Bitien. Que
ꝯclo pbat̃, vt sepius dixi: extra de elec. in. c.
ofius. de libel. obla. in. c. ignarus. de sponsa.
c. de francis. de iudi. c. i. cum concord. ¶ Et

quoad dispensationes arguendo de minori
ad maius dixit. Spec. in. c. de dispẽsa. §. sunt
quoqz. vñ. item concilium: q̃ concilium di-
spensat ꝯ aplꝫ: vt leg. et no. lxxxij. di. in. c. pre
sbyter. in prin. vbi ps. q̃ lꝫ apostoli statuis-
sent: q̃ p̃sbyteri fornicarij dponerent̃: vt h̃r
lxxxi. di. in. c. p̃sbyter: aut diaconus. Tñ con
cilium Grãgiense. de quo in. d. c. presbyter.
lxxxij. di. dispensauit ꝯ canones aploꝝ: vt ẽt
firmat glo. ibi. in ver. apostoloꝝ. Qđ si con
tra aplꝫ dispensat. Quis sane mentis nega
ret aut dicere auderet ꝯcilium ꝯ ius positi-
uum pape vel Imperatoris nõ posse dispẽ-
sare. Cum ibi sit oĩum fidelium ꝯgregatio
atqz vnica iurisdictio Pro q̃z robore bene
faciunt que scribunt̃ per Archi. ꝛ Gemini.
post eum. in. c. porro. lxvj. di. per ea que põit
Inno. in. c. fi. de sacra. non iter. in pama gl.
¶ Ubi no. dixit. q̃ ecclesia vlis põt omitte
re oẽm formam ab aplis traditam. Preter
illam corporis ꝛ sanguinis xp̃i: ꝛ illam que
tradita fuit in baptismo. ad qđ alle. de con.
di. ij. ligdo. Et potest esse rõ q̃ si per aposto
los: ꝛ sic per ecclesiam vlem huiusmodi for
me in sacralibus inuente ꝛ statute fuerunt:
put affirmant idem Inn. Jo. an. ꝛ alij vbi
supra. Ergo cum eius sit tollere cuius est cõ-
dere: non mirum si ipsa ecclia vlis: dictas
formas moderari ꝛ p̃sus ẽt tollere potest:
lꝫ ab aplis eꝝ sdecessoribus inuente sta-
tuteqz fuerint. Et ppea dicebat Joã. an. vbi
supra in pe. col. q̃ papa ꝛ ecclesia põt in tali
bus formis nouas statuere: ꝛ alias constitu
tiones facere: dũmodo non sint ꝯrie ꝯstitu
tionibus dei. Qꝛ aĩe ꝛ que ad eas pertinẽt
sunt de iurisdictione ꝛ foro pape ꝛ sanctoꝝ
Patrum. Ad hoc. x. di. suscipitis. xcvj. dist.
cum ad veꝝ. de maio. ꝛ obe. solite. Nec mi-
rum dꝫ videri. q̃ in istis sacralibus ex ꝯsti-
tutione ecclesie caracter infigat̃ aĩe: qđ qdas
heretici negare vident̃. Qꝛ ẽt ex ꝯstitutione
Imperatoris infigit̃ caracter militaris aĩe
militis indiuisibili. i. q. i. qđ quidam. Qđ si
princeps terrestris militie hoc facit: fortius
hoc facere põt ecclia vlis ꝛ gñale concilium
ar. xxx. q. iij. c. i. Et quoad p̃ncipale ppositus
nr̃m q̃. s. concilium de dispensationibus ꝛ
alijs oĩbus negocijs ad voluntariam iuris-
dictionem spectantibus se impedire possit
etiam papa in humanis agente ꝛ eidem cõ
cilio vnito vel p̃sidente seu ab eo per here-
sim deficiente. Dicit Jo. an. in. c. non dꝫ. de
ꝯsan. ꝛ affi. q̃ in concilio gñali Lugdunẽ.

Quod

Quod celebratum fuit per Grego. x. Anno
xpi. Mcclxxiiij. et durauit a principio men-
sis Maij: vsq3 ad mensem Augusti: vt re-
fert idem Jo. an. in. c. nemo. de ele. li. vj. fuit
tractatum de tollendo impedimẽto publi-
ce honestatis: et q aliqbus ex pribus vide-
bat illud simplr tollendum: alijs videbat
duo illud tolli debere: sed suadebant dari
ptãtem epis dispẽsandi circa illud. Alij vo
asserebant illud restringi debere ad spõsam
primi et secundi gradus tm: et in alijs duo-
bus gradibus tolli. Et subdit q quis p psi
dentes concilij deliberatum fuisset. Scdm
hanc vltimam opinionẽ constitutiones fie-
ri debere. Tn per ɔcilium non fuit receptũ
nec obtentum. Et q concilium fuerit et sit
in possessione vel quasi ptãtẽ et iurisdictio-
nem suam ordinariam libere exercendi: sta
tuendo: iudicando: dispensando. iura limi-
tando vel interptando etc. bene colligit vbi
cunqs concilij canones hñr. et ,pbatur. xj. q.
i. siqs clericoz. xij. q. ij. c. sancimus. Qui ter.
fuit concilij Toletani. in. c. statuimus. in cõ
cilio Agathẽn. in. c. siquis ex clericis. in. c. si
quis eps. in. c. diaconi. ea. cã. et. q. et quasi per
to. xxj. di. c. vlti. vbi formalr dr. In tm hãc
psumptionem sancti patres apud Calcedo
nem detestati sunt: vt dioscoz. Alexãdrinũ
Antistitem iter cetera icirco potissim sine
vlla restitutione dãnauerunt etc. v. q. iiij. et
v. et alibi sepissime. Ex qbus manifesta et cõ
cordi assertione colligit. Concilia gñalia de
rebus oibus ad regimen ecclesie vniuersa-
lis et totius orbis qad vtriusqs fori iurisdi
ctionem semper disposuisse: ordinasse: et de
terminasse etiam papa viuente atqs pñte.
Qd et cõprobat. xcvj. di. in. c. bñ qdez. Ubi
concilium papa pñte atqs psidente diffinit:
q laycis disponẽdi de rebus ecclesie nulla
sit facultas, ad idem de sponsa. c. i. et. lxiij. di.
hadrianus. ii. i. vbi synodus. viij. cuius in
ea psiderent Legati pro hadriano pontifice
maximo Fotium anathematicauit et Igna
tium restituit: ac diffiniuit et statuit: q ele-
ctiones epoz per clericos fierent: et q layci
in illis se non impedirent etc. ¶ Corrobo-
rata igit hac ɔclusione modo pdicto. Nunc
restat vt rñdeamus iuribus et rõnibus al-
legatis per. d. Barien. ex aduerso. ¶ Non
obstat igit p. glo. in. c. quãqz. de elec. lib. vj.
Inqztum dixit q electio epoz deuoluitur
ad papam: qz per hoc non negat quin con-
cilium quoqz de ecclesijs cathedralibus di-
sponere possit. Et sic non ponit hoc esse: qd
ab hoc contingit abesse. ¶ Minus obstat
tex. in. c. in illis. lxxx. di. qz ls ibi dicat beatus
Petrum pcepisse epos primates vel patri-
archas poni in ciuitatibus et locis vbi erãt
flamies aut archiflamies tpe ethnicoz etc.
Tñ ,pp hoc non tollit potestas concilij
nec dr q hoc alijs aplis facere non licuerit
cu ipso papa: quinimo Lucius Papa in
. c. vrbes. ea. di. formalr dicit. In ipsis vero
vrbibus post aduentum xpi apli et eoz suc-
cessores Patriarchas et primates posuerũt
etc. Per quem tex. clare constat hanc ptãtes
,puidẽdi ecclesijs cathedralibus ecclesie vli
etiam reseruatum fuisse. Et hoc approbare
dr illud qd Ro. pontifex hodie seruat qz ,p
uisiones ecclesiaz cathedraliũ non facit nisi
in concistorio fratrum: hoc est dñoz Cardi
nalium. Ergo fortius id fieri poterit et de-
bebit per concistoriũ vlis ecclesie, vbi et ipse
Pontifex et Cardinalis et alij epi sunt icor
porati et in spũ scõ ɔgregati. ¶ Et idem re-
spondet ad tex. in. c. i. xxij. dist. Dum ingt q
Ro. ecclesia instituit epatus Mitropoles
et primatus etc. Nec per hoc q concilium ,p
uideret de hmõi ecclesijs diceret violare iu
ra et priuilegia pape: sed potius diceret vti
iure suo: et ea ptãte: que sibi a xpo tradita fu
it: et penes eam existit cum papa. Non est et
bona comparatio vel illatio de caplo eccle
cathedralis ad concilium. Dicendo. s. capl3
sede vacante non ɔfert: nec vtit iurisdictio
ne voluntaria et gratiosa spectante ad solum
epm. Ergo nec concilium se impedit de spe
ctantibus ad papam: qz nulla est conueniẽ-
tia de caplo ad ɔciliũ. Nas capl3 hz iurisdi-
ctionem subalternam restrictam et limita-
tam a iure cõi: pp iminẽtẽ necessitatem: vt
ps in. c. cum olim. et in. c. his que in ãtiquis.
et in. c. i. de malo. et obe. lib. vj. no. in. c. i. ne. se
de vacante. eo. lib. Nec capl3 hz idem ɔsisto
rium: et ptãtis: seu iurisdictionis cõsortiũ:
,put hz concilium gñale cũ papa: ,put s. ostẽ
dimus. Nec hz aliquo casu iurisdictionem
vel supioritatem capl3 in epm: vt hz ɔcilium
in papam: vt in cã heresis etc. xl. di. si papa.
Ergo non est bona cõparatio: et ex diuersis
non sit illatio. l. papinianus exuli. ff. de mi-
no. l. eum actum. ff. de nego. gest. ¶ Et falsum
est dicere q papa mortuo ɔciliũ non possit
dici plenũ capite deficiente: qz vt s. dixi De
ficiente papa ecclia pp hoc non est acephala
sed xps deus nr: qui est vez caput idemqs

sacerdos z sacrificius vlis ecclie:de sum. tri.
z fide catho.c.firmiter:concilium plenus fa
cit:z in eo vt verus pastor psidet. Matthei
.xviij.c.ponit glo.in cle.ne romani. de elec.
z qui alr diceret:negaret cõcilium papã he-
reticum:z scismaticum: z sic mortuũ z ab
ecclia catholica abscissum iudicare posse z
alterũ catholicum subrogare:qd est erroneũ.
¶ Non est ẽt verũ q concilium se non im
pediat:nisi in his que sunt necessarie iuris-
dictionis. Quia imo oĩa que sunt volunta
rie iurisdictionis expedit:prout s. ps. ¶ Et
quoad puisiones epoꝝ vltra tex. in.d.c.vi-
bes.lxx.di. Probat ẽt exemplo beati Mat
thie per ipm.d.Brixieñ.adducto. Cui se in
uoluendo male rñd. Dum fugiendo oppo-
sitionem cui rñderi non põt: dicit beatum
Petrum ita voluisse: z concilium aplorũ
ad hoc conuocasse:q cum bona eius venia
istd est diuinare maxime ꝯ tex. claꝝ z aper
tum. Non.n.hoc qd dicit ipse colligi,aut in
telligi:vel subaudiri põt ex illo caplo Actu
um p. Immo totum ꝯrium colligit, q ibi
dr aperte,q Petrus pposuit. Et dr ibi. q
apli oẽs cougregati orãtes dixerunt. Tu do
mine qui nosti corda hoĩum: ostẽde nobis:
z sic per inuocationem spũs sci:quem elege
ris ex his duobus. Et dederunt sortes pro
votis:z cecidit sors sup Matthiã:z ita eũ
elegerunt. Nec quẽpiam moueat id qd ibi
dr Apostolos sortem dedisse:z q sors ceci
derit sup Matthiam:q sors illa non fuit d
gñe phibitoꝝ:sed potius fuit remissio ad
iudicium signũ:z declaratioñe spũs sci: qd
pz:ex eo q ibi dicit:q apli orantes dixerũt.
Tu dñe qui corda nosti hoĩum ostende quẽ
elegeris ex hijs duobus:vnum accipere lo-
cũ ministerij huius z aplatus de quo pua
ricatus est Judas: z dederunt sortes eis z
q cecidit sors super Matthiã:q itelligi dz:
q remissis sortibus iudicio diuino sors h
est pelectio z signum diuine lucis:e celo ce
ciderit super caput Matthie. Prout ẽt sen
tiunt qui vitã eiusdem gliosissimi apli scri-
bunt. Corroborat a maiori. Nam concilius
sede vacante pontificem maximum eligit:
vel de ipsius electione statuit z ordinat. ar.
lxx.di.c.i.z.ij.z melius.lxxix.di. si duo. z in
.c.siquis pecunia.no.in.c.si papa.xl.di.z in
.c.lz.de elec.xxiij.di.in noĩe dñi. Si igit con
cilium eligit papam:quanto magis epos z
iferiores platos eligere poterit: ac beneficia
quecunqz ecclesiastica cõferre. Qd approba

re dr tex.in.c.hadrianus.ii.i.lxiij.di. vbi cõ
cilium Fotinum damnauit z Ignatiũ re-
stituit. ¶ Non obstãt imaginarie rñsiones
facte per ipm.d.Brixieñ.ad fundamentum
illud iuiolabile:q ptãs hec data fuerit vni
uerse ecclesie a xpo:z ad tex.qui dicũt q ec-
clesia ipsa z ceteri apostoli cũ Petro pari
consortio honorem z ptãtem acceperũt.xxi.
di.in nouo.cum alijs de qbus s. Dũ respõ
dit ipse hoc intelligi debere de consecratio
ne tñmodo z ordine,nõ aũt de iurisdictio
ne ptãtiua vel iudicatiua. Et quatenus itel
ligi posset:qd qdem negari non dz:q ds in
telligi q ecclesia hanc ptãtem habeat in ha
bitu z nõ in actu:q ex s. deductis:z per iu-
ra per ipmmet allegata totũ ꝯrium appa-
ret,quoad vtrunqz. Et hoc bene pbat tex.
in.d.c.in nouo. Ibi honores z ptãtem: que
duo verba denotant z auctoritatem in sa-
cramentalibus: z potentiam actualem iu-
risdictionis apostolis z sic ecclesie p eos da
tas fuisse. Qd clarius ẽt pbat z ibi no. tex.
in.c.firmiter.de sum.tri. z fide catho. in fi.
Ibi nisi sacerdos qui rite fuerit ordinatus
sm claues ecclesie quas ipse cõcessit aposto
lis eorumqz successoribus Jesus xps,z tex.
ad idẽ in.c.noua.de peni.z remis. in fi.ibi.
Quia lz beata virgo Maria dignior z ex-
cellentior fuerit apostolis vniuersis . Non
tñ illi sed istis dñs claues Regni celoꝝ cõ
misit:Et sic non vnam tñ clauem sacralis
penitentie. Sed alteram quoqz iurisdictio-
nis z ptãtis ecclesiastice eisdem apostolis
z ecclesie vniuersali tradidit. Et clarissime
constat ex infinitis iuribus z exemplis de
quibus s. ¶ Non obstat qd dr:q si conce-
deremus actualem iurisdictionem ecclesie
vniuersali istud eẽt ponere duo principia z
duo capita in ipsa ecclesia:z sic eius vnita-
tem scindere,qd eẽt hereticum. xxiiij.q.iij.
c.qdas aũt §.cerdoniani. Qr rñdet q nemo
sane mentis hoc cogitat. Sed dr Petrũ eẽ
caput ministeriale in ipsa ecclesia: ecclesiãqz
esse ipius corpus:z ppea Petrum esse i ec-
clesia,z eccliam in petro.vij.q.i.scire. Unde
quicqd facit papa: facere dr ecclia,z quicqd
facit ecclia:papa facere dr. Et sic non ponũ-
tur duo capita vel duo principia sed vnicũ
tñ caput atqz principium: q vt sepius s. di
ctum fuit concilium eccliam repñtans nõ
fit sine papa:eo consistente in sede Petri: z
agente vt verũ pontificem decet: sed si seips
eijcit:z per heresim vel alr se a corpore suo
abscindit

abscindit ꝛ remouet. Tunc ēt eccl'ia nō erit Acephala: sed xp̄m caput: ꝛ sponsum suum habebit: ꝛ sic vnita vō ꝛ immediato capiti suo: cum eo iurisdictionem oēm suam expe dire poterit. ¶ Non obstat qd̓ dr̄ conciliū a nota excōicationis absoluere non posse: q̄ sūmo pontifici reseruata esset, vt est illa canonis. xvij. q. iiij. c. siquis suadente. Nec ab irregularitate que pape sil'r reseruat̄. de re. iudi. c. i. ꝛ de sen. excō. c. i. lib. vj. Quia ꝯrius supra demonstratum fuit. Cū diximus cōcilium hēre plenitudinē ptātis ligandi atq; soluendi pari consortio cum petro. Ad hoc ꝛ alia que opponunt̄ sufficiat: qd̓ s̄. diximus de vnitate pape ꝛ eccl'ie: ꝛ tex. xv. di. in. c. sicut. in fi. Ubi beatus Greg. dicit. Quia dū vl'i sunt constituta ꝯsensu se ꝛ non illa destruit: quisq; p̄sumit absoluere quos ligāt, aut religare quos absoluunt. Quicqd glo. diuinādo ibi dixerit. Ad hoc ēt facit quod Ro. pontifex in sua ꝓfessione dicit. Cū ꝓfitetur se seruatur̄ octo concilia vl'ia. xvj. di. in. c. sancta octo. ibi ꝛ que p̄dicauerūt ꝛ statuerūt modis oībus sequi ꝛ p̄dicare. Et q̄cunq; condemnauerunt ore ꝛ corde cōdemnare me ꝓfiteor ꝛc. Et faciat regula: oīs res per quascunq; cās nascit̄: per eas dissoluit̄: de reg. iur. c. i. Nam qui excōicare pōt ꝛ absoluere. de sen. excō. per tuas. ꝛ quasi per to. Sed concilium excōicare ꝛ circa irregularitatem decernere ꝛ statuere pōt: ꝓut dictus fuit s̄. ꝛ ꝓbat̄ in. d. c. sancta octo. cū duobus seq. Ergo qd̓ ꝓhibitum non apparet ꝯcessum ei concessum vr̄. ar. extra de sen. excō. nup. ꝛ extra de sponsa. c. cum apud. ꝛ. xvj. q. i. sunt nōnulli. Ps per infinita exempla conciliorum priscorum de qbus i corpore iuris ꝛ extra. Et hanc sententiam postremo cōprobauit concilium Constantiense in sessione. xij. in decreto edito ꝯ spoliantes, eligēdum in papā. Incipit sacrosancta gn̄alis synodus Constātien̄. ad perpetuā rei memoriam ꝛc. Ibi statuentes, ꝛ. s̄. Eo ipso excōicationis sententiam incurrat: a qua nisi per istam sanctam synodum: aut futurum Ro. pontificem: p̄terq̄ in mortis articulo, ꝛ facta satisfactione absolui nequeant ꝛc. Ecce ergo q̄ hic declarat̄ q̄ concilium ꝛ excōicare ꝛ absoluere possit excōicatos. Et q̄ ita ꝫ vl'is eccl'ia ꝛc. Non obstat glo. quam tantopere extollit. in. c. de rici. de cle. excō. minis. Dum dicit q̄ ep̄s: nec etiam synodus s̄. irregularitate dispensare potest. Quia illa glo. loquit̄ ꝛ sic intelligit̄, s̄m iura que alle. de synodo ep̄ali vel ꝓuinciali: que non hn̄t tantam ptātem nec iurisdictionem: quantam hꝫ concilium gn̄ale: ꝫ ad tex. quos alle. xj. q. iij. siquis ep̄s dānatur ꝛ seq. alr̄ quoq; rn̄deri posset, q̄ illi tex. non dicunt: q̄ synodus non possit eos absoluere: nec aufert potestatem istam absoluendi concilio: sed tm̄ aufert spem irregulari consequendi absolutionem ēt in altero cōcilio: vel deinceps vllo vnq̄ tp̄e posse reconciliari. Immo si ille tex. diligenter inspiciat̄, ꝯrium potius ꝓbat: q̄. s. concilium absoluere possit. Dū supponit q̄ ille irregularis posset petere absolutionem a concilio: ꝫ dicat q̄ concilium illam non p̄stabit. Ergo si cōcilium ita statuisset, aut eam p̄stare voluisset: ille ad concilium pro absolutiōe redire potuisset. Quod qdem ex alio quoq; capite confirmat̄. Qꝛ ibi pꝫ q̄ illi duo tex. fuerunt canones concilij Antiocheni: ꝛ Martini pape. Ergo si a concilio introducta fuit ista irregularitas, ꝛ per cōcilium tolli poterit. d. Regula eius est tollere: cuius est condere ꝛc. Item negari non pōt quin ista irregularitas que ꝓuenit ex violatione censure. Introducta fuerit de iure positiuo. d. c. si quis ep̄s dānatur. ꝛ. c. seq. ꝛ ꝓbat̄. de re. iudi. c. i. lib. vj. Ibi. Irregularitatis laqueo se innoluet s̄m canonicas sanctiones iuncta glo. in ver. per summū que alle. tex. in. d. c. si quis ep̄s. cum seq. Probat item tex. in. c. i. d̓ sen. excō. lib. vj. Ibi irregularitatem nō effugient iuxta canonicas sanctiōes ꝛc. Ubi ēt glo. in ver. irregularitatem, allegando iura ex qbus irregularitas ista introducta fuisse vr̄. Qd̓ si ita est nemo negare pōt, quin cōcilium canonem ꝛ decretum suum tollere ac moderari ꝛ ꝯ illud dispēsare possit. Sit ergo vā ꝯcl'o illa quā s̄. posuimus. vꝫ. q̄ ista potestas ꝛ iurisdictio sit in vl'i ecclesia: vt i corpore iūcto suo capiti. Ita vt oīs ptās pape sit in concilio: et oīs potestas concilij sit in papa, et q̄ vno ipsorum dictam iurisdictionem exercente alter quoq; eandem exercere censeat̄. Per que fateri cōpellimur q̄ cōcilium legitime cōgregatum oīa illa possit que solus papa pōt. Etiam si essent sibi reseruata in plenitudinem potestatis spāli p̄rogatiua. Sicut illa de qbus in. c. sicut vnire. de exces. prela. vbi bona glo. Et ibi not. per doc. Et de illis pape specialiter reseruatis ponunt̄ isti versus qualescunq; sint.

Restituit papa solus: deponit et ipse.

Diuidit:et vnit:eximit.atq̄ probat.
Articulos soluit: synodumq̄ facit gn̄alem.
Trāsfert:et mutat:appellat nullus ab ipso.
¶ Ex q̄bus tn̄ plura.s. deduximus.que non
minus per concilium q̄ȝ per papam exerce
ri solita sunt:sicut sunt epoꝝ translationes.
De quibus h̄r.vij.q.i.eps de loco.vbi dr̄:ꝙ
eps non ambitione sed synodali auctorita
te de ecclesia ad ecclesiam transferat̄. Maxi
me si ecclie vtilitas poposcerit, qd̄ nihilo
minus ō spālr̄ reseruatis pape eē dicimus.
vt h̄r in.d.c.sicut vnire.et de offi.lega.quod
translationem.de transla.p̄la.c.inter corpo
ralia.et per to. Poterit itaq̄ in his oībus
concilium cum fiducia adiri siue p̄ncipalr̄
siue per appellationem. xvj.q.i.constitutus.
faciunt que dix̄.s.in ti.qua pena puniant̄ q
ad concilium venire negligunt vel contem
nunt. vīi qd̄ si papa hoc facere recusaret ꝛc.
Uel etiam adiri poterit per simplicē q̄relā
ꝓut le.et no.liiij.di.in.c.generalis. in fi.

¶ An oēs tā clerici q̄ȝ layci cuiuscunq̄ cō
ditionis corā ꝯcilio cōparere teneant̄.

Queri ēt solet. Utrum oēs et
singuli tam clerici q̄ȝ layci:cu
iuscunq̄ status:gradus: ordi
nis:dignitatis:vel conditio
nis existant:coram cōcilio cō
parere et r̄ndere teneantur,
si citant̄. Ad qd̄ q̄dem q̄situs r̄ndet̄:fundā
do solonē huius hesitationis sup vlī iurisdi
ctionem:quā h̄ȝ concilium:vt.s.in titulis p̄
cedentibus diximus. Que iurisdictio ma
gis corroborat̄:si papa p̄sidet concilio: et ei
dem interest Jmpator. Cuȝ sint vles iudi
ces oīum viuentium:a q̄bus principalr̄ to
tus hic mūdus regit̄.xcvj.di.duo sunt. Di
cēdū igit̄ ꝯclusiue vr̄:ꝙ oēs mortales toti
us orbis:quicunq̄ sint siue clerici siue lay
ci fideles vel infideles pro q̄buscunq̄ causis
ad foꝝ ecclīasticum:ꝛ vlis concilij spectan
tibus:s̄m ea que.s.diximus conueniri ꝑntēs:
ꝛ coram gn̄ali concilio r̄ndere tenent̄. Nas
etiam infideles ꝛ iudei:venientes ꝯ p̄cepta
legis aut secte eoꝝ,vel fidē christianā blasfe
mantes ꝛ publice vituperantes vel scandi
liçātes de foro ecclesie esse cōprobant̄: extra
de iude.c.i.q̄ȝ super his.c.iudei.c.fi. ꝛ quasi
per to. Et hinc dicebat Jnn. extra de voto.
in.c.qd̄ super his.ꝙ oēs hoīes sunt de oui
bus xp̄i,per creationem ꝉȝ non sint de oui
li ecclie. Quo igit̄ ad ꝓpositum principale
considerando papam vt caput: ꝛ vlem ec
clesiam vt corpus legitimum. Concilium
facere cum papa:ꝛ conciliū vniuersum mū
dum pro territorio habeat. ix.q.iij.c.cuncta
per mundum:ꝛ.c.per principalem. Quo re
spectu dr̄:ꝙ vbi Papa,ibi Roma:extra de
iureiuran.Ego.N. Concludit̄ ꝙ quemad
modum nemo mortaliū recusare potest iu
risdictionem pape,maxime in spectātibus
ad fidem nr̄am ꝛ pctm̄ que ꝯcernunt forum
ecclīasticum. Jta nec concilij gn̄alis iurisdi
ctionem declinare poterit siue clericus siue
laycus fidelis vel īfidelis fuerit extra de iu
di.nouit.cum iuribus.s.alle.cum suis cōcor
dan. Et rō istius vlis iurisdictionis esse dr̄:
q̄ȝ vt.s.ad longum dictum fuit in ti.p̄cedē
ti. Hec iurisdictio a xp̄o vniuersalissimo ꝛ
inuictissimo Principe oīuȝ emanauit. Cu
ius est terra ꝛ plenitudo eius orbis terraꝝ
ꝛ diuersi qui habitant in eo:vt inquit psal
mographus psal. xxiij. ¶ Que iurisdictio
ab illo verbo ꝓdijt ꝛ concessa fuit. Duȝ di
xit tu es Petrus ꝛc. Et q̄dcunq̄ ligaueris
ꝛc.xxiiij.q.i.q̄dcūq̄.xxj. di.in nouo.xxij.di.
oēs.a quo ꝛ hoīes ꝛ vniuersa creata fuere.
¶ Et quoad iurisdictionem in tp̄alibus ꝛ
contra quoscunq̄ laycos idem dicendū est
respectu Jmperatoris:cum p̄tātem habeat
in vniuerso orbe.l.bene a ꝫenone.C.de q̄dri
en.p̄scrip.d.c.duo sunt.ꝛ.c.si ipator. Nas ꝛ
vbi Jmpator est Roma que cōis est p̄ria:
ꝛ imperium esse censet̄.l.roma.ff.ad muni
cipa. His igit̄ duobus gladijs spūali.s.ꝛ tē
porali simul iunctis ꝛ ad concilium ꝯueni
entibus concilium ꝓculdubio plenū ꝛ legi
timū iudex erit vniuersi orbis. ¶ Omissa
pro nunc illa indagine. Nunq̄d in ecclesia
sit vterq̄ gladius ꝛc. Jdem tn̄ quo ad con
cilium legitime ꝯgregatum dicendum eēt:
si Papam vel Jmpatorem aut etiā vtrūq̄
eoꝝ rite vocatos ad conciliuȝ culpa seu vi
cio eoꝝ abesse contingeret:q̄ȝ hoc nō obstā
te vlis iurisdictio nihilominus penes con
cilium canonice congregatum repꝑirēt:ꝓut
crebro.s.demonstrauimus: ꝛ latiuȝ cum de
concilij ipsius potestate videbimus. Domi
no ꝯcedente ostendemus. Conciliuȝ igit̄ si
ue plenū modo p̄misso:siue papa culpa sua
absente:xp̄o tunc in medio p̄sidente epoꝝ
ceteroꝝq̄ cās audiet. Et si opus erit epos
ipsos deponet.v.q.iiij.c.i.ꝛ.ij.no.glo.ij.q.i.
c.p̄mates.no.doc.in.c.ex tue.de cle. nō resi.

Et q̄uis Jmpator abesset non minus tñ de oibus causis laycoꝝ:pstertim q̄ rõne peccati ad foꝝ ecclesiasticuꝫ ptinere possent cũ papa vel sine eo iudicare poterit cõciliũ extra de iudi.nouit. Nam ꝫ ꝯueniens multũ fit ꝙ Jmpator cõcilio intersit pro defensione fidei:ꝛ concilij:ꝛ pro executione eoꝝ que a cõcilio terminarent.xcvj.di.nos ad fidẽ. Non tñ est de substãtia ꝛ de necessitate ꝙ intersit saltem ad iudicandum vel statuendum.xcvj.di.c.vbi nam. Nec iudei aut sarraceni excusari possent ab hmõi iurisdictione:ex eo qḋ dici consueuit: ꝙ nihil ad nos de his q̄ foris sunt.ij.q.i.multi. qꝛ rñd.glo. ibi in ver.iudicare:ꝙ illud intelligit q̄ātus ad intrusionẽ in excõicationeꝫ ꝙ.s.directe excõicari non possint:vt ad fidem orthodoxam conuertant ad quam non vi:sed diuina grã cooperante humaniter vocari induci debeant.xlv.di.c.de iudeis. Et rõ est qꝛ cum extra ecclesiam ꝛ xp̄i greges sint: nõ pñt intra cõionem xp̄ianoꝝ poni: qꝛ priuatio ꝑsupponit habitum.l.decem.ff.de verb.obli.c.ad dissoluendum.de disponsa impu. Bene tñ Judei ꝛ infideles ꝛ corporalr ꝛ pecuniariter puniri possent ex aliis causis.xvij.q.iiij.constituit. Nunqd aũt excõicatus seu extra cõionem et gregem ecclie positus magis excõicari possit: no. in.c.engeltrudam.iij.q.iiij. Et sic remanet indubitabile ꝙ oẽs oĩno citati et vocati coram concilio rñdere tenent:vt dicit glo.v.q.ij.c.i.alle.tex. in.c.i.extra de libel.obla.cum concord.

An citati ad concilium habeant ius reuocandi domum.

Consequens etiam vr̃:vt queramus. An aliqui ex his qui repiunt vocari seu citati corã concilio. Habeant exceptionẽ et ius reuocandi domuꝫ. Jta vt ibi cogi non possint ad respondendum aduersariis suis. Ad qḋ quidem tex.rñdere vr̃.v.q.ij.c.i. Dus dicit ꝙ siquis ad synodum vocat vel conuenit: coraꝫ eo dꝫ rõnabilibus scriptis vocari:cõgrua sibi dilatione ꝑfixa. Alioqn ꝫ conuenerit ad conuentum quacunqꝫ ex necessitate. Nisi sponte voluerit:nullatenus suis respondebit isidiatoribus ꝛc. Ubi tñ glo.variauit:per ea que diximus in tit. ꝑcedenti. dum dixit:ꝙ cum ep̄i faciunt concilia:quilibet ibi inuentus rñdere tenet:extra de lib.obla.c.i. Et rõ est ꝺm eam: qꝛ cum concilia congregant:quilibet in genere ad illa citari intelligit gñali sua citatiõe.xviij.di. per to. Et ad tex.suum duplr (ꝫ non plene rñdere conat). Quoꝝ occasione Hug. Archi.ꝛ Gemi.ibi. Jnno.et doc.in.c.fi.de fo.comp. Legiste i.l.ij.§.ei quoqꝫ.ff.de iudi.et alibi circa hoc gñalr rñdet. Et Abb. panor.in.d.c.fi.ponit istam ꝯclonem:ꝙ veniens Romã vel dicamus nos ad concilium. Aut venit ex causa necessaria vel quasi:vel ex cã ꝓbabili. Et hꝫ ius reuocandi domum. Aut venit ex cã oĩno voluntaria:et tunc nõ hꝫ ius reuocandi domum:exempli grã. Qñ venit ex cã necessaria:vt cum venit legatus alicuius principis vel alterius,qꝛ hec necessitas maxime excusat Legatos:et si nolint nõ tenent rñdere:cum ius habeant reuocãdi domum:vt est tex. in.d.l.ij.versi. cetex. si ꝯxerint. Jbi exceptis legatis: qui ꝫ ibi ꝯxerint non cõpellunt se Rome defendere:q̄ꝫdiu legationis cã hic demorãt ꝛc. Quod qdẽ ꝺm Jnno.ꝓcedit: non solum qñ sunt legati ꝓ publica vtilitate:sed ẽt pro priuata ꝛ particulari:vt si ꝑlatus veniret pp negocia ecclesie vel ciuitatis sue:vt in auc. de sanctis.episco.§.si ṽo ep̄i. Jdem ꝺm eum in ꝓcuratore ab eo constituto:qui hꝫ ptãtem impandi sibi. Qꝛ tunc ille ꝓcurator pro suis causis non poterit. Jbi cõueniri: vt in.d.auc.§.reuerendissimi.ꝫ ꝓcuratores. ꝛ alij nuncij voluntarij gñalr non gaudeant hoc priuilegio:reuocandi domum.ar.ff.ex qui. causis.in integ.resti.pe.l.pe. Posset ẽt poni exẽplũ in eo:qui ad dcm̃ locum vadit cã testificandi vel iudicãdi ꝛc. Uel qñ accedit ex cã nõ ꝓsus necessaria. Puta ad ꝓsequendũ appellationem suam quã de necessitate nõ tenet ꝓsequi,nisi velit:pp fatalia: qꝛ alias laberẽtur et snia rata maneret. Et iõ cã reputatur q̄si necessaria: et hinc ẽ ꝙ ẽt dicimus ꝙ excõicatus qui nõ est audiẽdus litigãdo, appellare põt,et appellationem suam ꝓsequi:qꝛ hoc faciendo vr̃ potius se necessario defendere q̄ꝫ agere. Cũ cogatur venire aduersus stimulum sententie. Etiam si esset actor originarius:vt in.c.dilecto. et in.c.significauerunt.de excep. Exẽplum ṽo qñ venit quis ex cã ꝓbabili:pnta in eo qui venit vt videret filium suum ibi studentem: vel qui venit cã voti,deuotionis,vel peregrinationis:ꝑut exẽplificat gl.in.d.l.ij.in ver.ob

aliam: que clare sentire vr̄ ꝙ sufficiat causa
probabilis ad ꝯsequendum hoc ius reuocā
di domum: ꝫ Inno. de hoc videat̄ dubitas
se. in. d. c. si. De quo ēt per Abb. ibi. Ubi ēt
dicit Inn. ꝙ peregrinantes quoad hoc gau
dēt priuilegio legatoꝝ. per. c. i. de cler. pereg.
Et sequit̄ Bar. in halle. l. ij. Dicens eos ēt
capi non posse pro represaliis in locis per que
transeunt ar. in auc. oēs peregrini. C. cōia de
succes. dum tex. dicit libere hospitent̄. Atqꝫ
idem dicit de patre qui venit ad videndus
filium in studio: qꝛ nec ipse nec filius ꝓ re-
presaliis capi posset. Quia pr̄ i hoc gaudet
priuilegio filij: vt in auc. habita. C. ne filius.
pro patre. Ex qbus inferri vr̄ s̄m Panoꝛ. in
d. c. si. ꝙ cā ꝓbabilis sufficiat. ex sententia.
Inno. ꝛ Bar. quo ad hoc priuilegius reuo-
candi domum: cum isti ꝓficiscant̄ ex cā ne
cessaria: vel quasi: qꝛ vt inquit ipse. Isti nō
veniunt ad hoc parati: vt ibi rn̄deant, vel
iudicialr̄ ꝯtendant. Non obstat tex. in. d. c.
si. qꝛ loqtur de cā necessaria tm̄: ad excludē
dam cām oīno voluntariam. Cum iura ci
uilia loquant̄ indistincte. Et quo ad appel-
lantem ꝙ teneatur ibi rn̄dere. Ides Abb.
putat. Inno. intellexisse de actore appellan-
te. Non aūt de alio quocunqꝫ actore simpli
citer: qꝛ cum ille veniat voluntarie ad ipu-
gnandum, tenet̄ se aduersus alios defende
re. d. l. ij. ff. de iudi. Exemplum etiam ponit
de vltima specie. vꝫ. qn̄ veniunt pro cā oīno
voluntaria: vt qn̄ quis vagat̄: vel venit cau
sa solatij: aut s̄m Inno. qn̄ venit vt Nūci-
us seu Procurator alicuius cui nō tenebat̄
parere. Idem s̄m eum si venit pro suo spāli
negocio. Qđ intelligit Abb. Panoꝛ. qn̄ ne
gocium erat oīno voluntarium. Ex his que
runt doc. quid dicendum: in accedente Ro
mam vel ad concilium cā petende restōnis
in integrum aduersus sententiam ꝯ se latā:
ad qđ Inno. simplr̄ rn̄det: ꝙ huic nō cōpe-
tit ius reuocandi domum, qꝛ ista cā vr̄ oi-
no esse voluntaria: nō aūt necessaria vel q̄si:
cum talis de nouo agere incipiat. Hosti. ꝛ
Jo. an. distingunt: vtrum habeat alium iu-
dicem a quo petere potuerit istam restōnē:
ꝛ tunc cum videat̄ voluntarie venisse Ro-
mam vel ad concilium: non hꝫ hoc priuile-
gium. Aut non hꝫ talem iudicem in parti-
bus: qui possit eū restituere. Et tunc qꝛ ista
cā vr̄ necessaria, hēbit priuilegium istud re-
uocandi domum: qđ ēt ꝓcedere dicunt: si
istam restōnem in partibus hēre potuisset

sed non cōmode: qꝛ hec duo: non hēre ꝛ in
cōmode hēre in iure equiperant̄. ar. ff. de vb.
sig. l. nepos. extra de dila. c. i. đ ele. qꝛ ꝓpter.
Quā opi. dicit Abb. panoꝛ. esse satis equā.
Sed ꝯriam opi. esse dicit iustiorem: ꝛ ma-
gis iuri consonam. Nam |vt inquit ipse| Si
Legatus cuius maius est priuilegium: quā-
do agit ꝯ alius. Tenet̄ se defendere ꝯ alios:
vt preallé. l. ij. §. si. ff. de iudi. Idem ꝛ fortius
dicēdum est in isto: qui venit vt impugnet
non solum s̄m ius sed ex priuilegio speciali.
Nam de rigore iuris sententia lapsu fatali
um: remanet valida ꝛ a nemine stimulat̄.
Unde opi. Inno. de iure vr̄ verior s̄m eus:
ꝫ alia sit equior. ¶ Querit ēt Inno. nūqđ
ille qui hꝫ ius reuocandi domū, teneat: ca-
uere de iudicio sisti: ꝛ de redeundo ad curi
am: ꝛ tenere vr̄ ꝙ sic. ar. in. c. exposuit. de di
la. ꝛ. d. l. ij. §. si dubitetur. Quāuis sibi plus
placere dicat: ꝙ non teneatur cauere de re-
deundo ad curiam, sed simplr̄ ꝙ coram suo
iudice ordinario rn̄debit. Et ꝫ Hosti. dixe-
rit ꝙ immo tenetur cauere de redeūdo ad
curiam. ꝛ. d. Anto. ꝯcordando opi. dicat ꝙ
opi. Inno. ꝓcedit qn̄ cā non est ardua, ꝛ pt
coram ordinario suo tractari: ꝛ qn̄ iudicius
incohatum non erat ante legatiōem ceptā:
dictum vō Hosti. ꝓcedat qn̄ causa erat ar-
dua vel qn̄ iudicium iam erat inceptū ante
legationem. Tn̄ Abb. panoꝛ. dicit hoc sibi
non placere: nec credere ꝙ Hosti. hoc sense-
rit: vnde s̄m eum Bar. in. d. §. sed si dubite
tur: ꝫ opi. Inno. quam etiam sentire vr̄ gl.
ibi. Et hec sententia |ingt ipse| est ꝟior. Cus
in. d. §. sed si dubitetur: nihil dicatur de re-
deundo: sed tm̄ ꝙ ꝓstare debent cautionem
de sistendo in iudicio certo die: ꝛ in §. lega-
tis simplr̄ dr̄: ꝙ non cōpelluntur ibi iudici
um subire ꝛc. ¶ Qualis aūt debeat esse hu
iusmodi cautio, colligitur ex. d. §. sed si dubi
tetur: ꝛ ibi dr̄ ꝙ sola ꝓmissio sufficit: qꝛ ali
as s̄m tex. ibi sequeretur absurdū: ꝙ si non
inueniret cautionem idoneam suscipere co
geretur iudicium indirecte. ¶ Excipiūt tn̄
doc. a regulis ꝓdictis q̄tuor casus. Primus
est qn̄ cā: que ventillatur celeritatem deside
rat, ꝛ tpe esset peritura: sicut dicimus i cau
sis electionum ꝛ hmōi. ar. optimo. in. l. sed
ꝛ si. §. edictum. ff. de iudi. vbi legatus cauet
de damno infecto. Ad idem. d. l. ij. §. penul.
facit de appel. c. oblate. ꝛ. c. si. ꝛ. c. ꝫ. de fer. ꝛ
l. ij. ff. eo. tit. Quod s̄m Inno. pōt intelligi,
de elec. ꝓlatoꝝ. Secus vō in electiōibus ca-
nonicoꝝ

nonicoꝝ. Jn quibus tñ periculum non est
in mora que interim cõmitteretur. Qd' di
ctum pls ẽt Panoꝛ. qḋ dicit valde esse no
tãdus. ¶ Scḋs casus est, qñ in curia Ro. ꝯ
uerunt legati vel alij. Qꝛ tunc si ꝯuerũt añ
legatiõem, ipsi ibi ꝯueniri non pñt: sed alij
sic si extra ꝓpꝛiam ꝓuinciam ꝯuerunt. d. l.
ij. §. oẽs. ¶ Tertius qñ ipsi sunt actoꝛes, qa
si alios ꝯueniant ꝛ recõueniantur: ibi rñde
re tenentur. d. l. ij. §. sed si agãt. ¶ Quartus
ꝛ vltimus casus: qui excipitur est. Quando
finita legatione voluntarie moꝛantur in vꝛ
be Ro. vel in loco concilij: vt. d. §. oẽs autẽ.
¶ Quis aũt' crediderim oĩa ista respectu
curie Ro. ꝛ principis ꝓcedere vt. s. Jn quo
ad casum nr̃m: hoc est quoad concilium ge
nerale. Ego alr̃ dicerem. vꝫ. ꝙ si cã. s. qua qs
conuenitur: est cã publica, ꝛ que concernat
concilium: ꝙ nullus oĩno hẽbit ius reuocã
di domum. ꝓbatur in. c. i. extra de iudi. ꝛ. s.
Si vo cã: pro qua quis citatur: sit cã priuata
vel particularis: ꝛ tunc distinguerem: pro
ut notanter facit. Jnno. ꝛ Abb. panoꝛ. post
eum. in. c. i. de iudi. in. v. col. vẽ. vel saluan
do opi. Uincent. ꝙ aut cã ẽ criminalis: aut
ciuilis. Jn criminalibus non tenetur quis
in concilio rñdere repente: nisi ad hoc cita
tus sit: ꝛ crimina que sibi opponuntur fue
rint sibi specificata: vt paratus venir̃ possit
ad rñdendum: vt hr̃. v. q. vj. c. vlti. Jn ciuili
bus aũt quilibet citatus rñdere tenetur. ar.
in. d. c. i. de iudi. ꝛ hr̃ in. c. qm̃. xviij. di. cum
si. Nisi forte pro aliquibus spãlibus negoci
is in vocatione seu citatione sua noiatim ex
p̃ssis synodus congregata fuisset: ꝛ eũ ad
id spãlr̃ citasset: qꝛ tũc si pro alijs causis ibi
conueniretur: forte ius hẽret reuocandi do
mum fm̃ Jnno. in. c. graue de ꝓben. Lꝫ aũt
ꝓdicta facere videantur quoad mãm conci
lij ꝓuincialis. Tamen quoad concilium ge
nerale: dicunt qdam fm̃ eundem Jnno. ꝙ
cuilibet cõpetit ius reuocandi domũ. Sed
contra eos facit tex. in. c. nos si incõpetẽter.
ij. q. vij. §. item cum balaam. vẽ. item syma
chus. ꝛ. c. seq. Unde credit ipse ꝙ si particu
lare vel gñale concilium. Pro aliq̃bus par
ticularibus negocijs in citatione vel conuo
catione ipsius exp̃ssis conuocaretur. Jsti ta
liter citati non haberent ius reuocandi do
mũ. Sed in alijs siue ciuilibus, siue crimi
nalibus causis sic: nihilominus cum nihil
allegetur ꝙ hoc probet clare: standum ma
gis existimarem ꝯclonibus suprascriptis.

¶ An concilium generale suspectum
allegari: vel recusari possit.

Ceterum qm̃ ipsa rõ dictat ꝙ
suspecti ꝛ inimici iudices esse
non debẽt. iij. q. v. ꝙ suspecti.
extra de appel. secundo requi
ris. Queritur post hec: nũqd
concilium gñale allegari vel
recusari possit vt suspectũ. Et illico occur
rit ar. ꝙ sic. in. c. lꝫ ex suscepto. de fo. compe.
vbi dr̃ ꝙ vniuersitas cõsulum iustitie tãqꝫ
merito suspecta recusari põt: ꝛ melius ĩ cle.
pastoralis. §. pisana. de re. iudi. vbi dr̃ ꝙ cita
tus coram suspecto iudice nõ tenetur com
parere. Nec ẽt coram vniuersitate vnius ci
uitatis sibi suspecta ꝛ inimica litigare tene
tur. Qd' firmat ꝛ sentit gl. in. c. in singulis.
de stat. regula. in ver. ꝛ appellatione, que ta
men loquitur de concilio ꝓuinciali. alle. d.
c. ꝙ suspecti. ꝛ. C. de sen. ꝛ interlo. oĩum iudi.
l. vlti. que facit in argm̃. Sed ꝯrium exp̃sse
dixit glo. no. in. c. i. de iudi. in ver. interroga
tus: que dicit ꝙ synodus tota non põt recu
sari: lꝫ ad hoc nihil alle. pp quam diuersita
tem doc. ibi insurgũt. Diuersiqꝫ diuersa sen
tiunt. ¶ Et quo ad synodum ꝓuincialem
de qua loqui videtur iura ꝓdicta. Dicebat
Uincentius: quẽ Joã. an. ꝛ alij referunt: ꝙ
quando maioꝛes qui p̃sunt synodo: vel me
tropolitanus sunt suspecti: ꝙ tũc synodus
tota recusari poterit. iij. q. v. qḋ suspecti. ar.
extra de ꝓcu. qḋ consulti. Cum quo transit
idem Jo. an. Bal. vo in. d. c. i. in. iij. col. vẽ.
Sed ꝯ primum: sentit ꝙ immo. Conciliũ
in tribus casibus recusari possit suspectum.
Primo si oẽs p̃sidentes sunt suspecti. Secũ
do si maioꝛ pars eoꝝ est suspecta: qꝛ vt inqt
ipse concilium vicem vnius persone gerit
intellectualr̃ non aũt natr̃: vnde cũ sit vnũ
coꝛpus maioꝛ ꝛ digniоꝛ pars ipsius ꝓualet.
ff. ad munici. l. qḋ maioꝛ. ff. de fideius. l. moꝛ
tuo. cum si. Et facit fm̃ eum qḋ no. Archi.
xxj. di. in. c. nicena. vbi dicit oĩno esse vidẽ
dum. Tertio vbi vnus qui magne esset au
ctoꝛitatis ꝛ p̃heminentie in concilio: vt pa
pa, esset suspectus: adeo ꝙ pp eius auctoꝛi
tatem alij non auderent ei ꝯdicere. ar. ff. de
arbi. l. si intres. Et q̃uis ꝯ hoc arguat de. l.
nemo. C. de iurisd. oĩ. iudi. vbi hr̃ ꝙ iudex oꝛ
dinarius recusari non põt. Attamen illud
ꝓcedere dicit de iure ciuili. Secus aũt esse
de iure canonico. Et rõ dr̃ie est fm̃ eum: qꝛ

ius ciuile succurrit partibus per aliam viã: q iudici associat eps: qd locum hére nõ potest de iure canonico, q impossibile ẽ q iudex sibimet associet: vel suo maiori: puta de legato pape: sed d. Anto. z Abb. panor. concordando forte opiniones alr loquunt: lz de dictis Baldi nullam faciant mentionem: vnde distinguendo quoad spẽs conciliorum. Idem d. Anto. dicit: quoad concilium prouinciale: q si alij Epi Metropolitano assistentes: in concilio essent simplices consultores. Tunc lz ipsi essent suspecti: ex quo metropolitanus nõ est suspectus arbitrio superioris esset ponderari. An ex hoc recusari posset tota synodus: deberet n. pyderari qualitas capitis, an de facili moueret ad dicta aliorum: sed si ipsi Epi sunt piudices, put sunt: vt no. xv. q. vij. Eps. z in c. irrefragabili. de offi. ordi. z iij. q. viij. in sum. q sine eorum consensu non iudicat Archieps: vt not. Inno. de pben. in c. graue. Poterit ẽt ex hoc Archieps alias non suspectus recusari recusando totam synodus. Abb. vo Panor. putat ipse: q si synodus remotis suspectis remanet in numero pfecto. Qd reqirit sm qualitatem cause: q pp suspitiones aliquorum nõ poterit tota synodus recusari. ar. in c. si. de pcura. z in c. dilecto. de testi. z i regula vtile per inutile de reg. iur. in vi. z qd no. in c. gratum. de postula. pla. z in l. sicut. ff. qd cuiusqz vniuersitatis noie. Et est rõ q ius z potestas recusatorum remanet in non recusatis: vt iuribus s. alle. z subdit paulo i. q hec limitant per doc. vt intelligant in synodo inferiori. Qz concilium gñale totum recusari non põt, qd maxime pcedere putat, quãdo papa huic concilio pest. ix. q. iij. c. cuncta per mundum. z c. per principales z vsis ecclesia sm eum errare non posset. xxiiij. q. i. c. i. z c. a recta. iuncta glo. no. in c. maiores. de baptis. in prin. vbi hr q eccl'ia z fides petri: pro qua xps rogauit. Non potest esse nulla. xxiiij. q. i. pudenda. in si. ad idem. xxi. di. §. i. ad si. vsi. Ego pro te rogaui Petre zc. Sed quoad ppositam qõnem Philippus de pusio in c. postremo. extra de appel. in viij. q. melius z clarius iudicio meo. hãc difficultatem declarat: vbi gñalr dicit: q concilium gñale recusari non põt. Maxime qñ eidem psidet papa. d. c. cuncta per mundum: adducit rõnem de qua s. vz. q tota eccl'ia errare non põt: secus esse dicit in concilio pincia li. q eccl'ia particularis bene põt errare: vt in c. a nobis. il. ij. de sen. excõ. Et ita concilium puinciale. Et synodus epalis cum errare possint: bene recusari poterunt. ar. in d. c. lz ex suscepto. de so. cõpe. lz glo. in c. in singulis. de sta. mona. Et sequunt doc. in d. c. i. de iudi. lz glo. pdicta ibi 9rium dicere videat. Subdit deinde q bene notandum ẽ: q regulr quecunqz vniuersitas z cẽ collegium: ac consules seu rectores collegiorum recusari pñt: ex iusta cã suspitionis. tex. est no. secum in d. c. lz ex suscepto. Hoc idem 9cludere z sequi vr Anto. Rosellus in Monarchia. q. xv. versi. sed an concilium possit recusari: lz de memoratis doctoribus non meminerit. Dicẽs q concilium gñale, quotqt sit eporum recusari non põt, maxime vbi Papa psidet eidem qi papa recusari non põt: eo qi non alr q̃z deus psumit iudicare: vt in c. nouit de appel. z in l. i. ff. de offi. pfecti. pto. Etiam si iudicaret in cã ppria: in qua ipse est iudex. no. de verbo. sig. in c. ex parte. z in l. est receptum. ff. de iuris di. oium iudi. Quod tñ pcedit qñ de absoluta ptãte vellet esse iudex: lz tñ honestius eẽt q cãs suas alteri cõmitteret. ij. q. vij. Nos si incõpetẽte z pbat in c. ad aplice. de re. iudi. lib. vj. vel saltem deberet arbitros eligere: iuxta no. p Inno. in d. c. ex parte. Idem quoqz credit Rosellus. Qñ ẽt concilium esset sine papa in casibus in qbus sine eo legitime congregari põt: q cõcilium rite z sine passiõe vel affectione aliqua potius credit iudicare q̃z papa: per rõem de qua s. vz. q eccl'ia vel cõcilium eam repñtans errare non possit. d. c. a recta. xxiiij. q. i. z d. c. maiores. de bapti. Qd si papa solus recusari non põt: vt dicit glo. lxxix. di. in c. si quis pecunia. qd ea forte rõne est: q ab eo cuncta rite z iuste fieri censent: vnde dicit d. glo. q qñ vxor sua eum repeteret: ipse iudex esset in cã ppa: ergo fortius gñale concilium. In quo papa est cũ oibus epis suspectum recusari non poterit: z ita dz intelligi glo. sm eum in c. i. de iudi. vt loquat de concilio gñali: silr dicit ipse nec Cesar nec eius gñale concilium suspectũ allegari poterit p iura pdicta. Contraria aũt iura que inducunt 9 hoc intelligunt de cõciliis puincialibus: vel de aliis vniuersitatibus inferioribus. Que q̃tũcunqz magne sint: suspecte recusari poterunt. hec ille. Felinus aũt post oẽs in d. c. i. in glo. in ver. iter rogatus. Dicit q Moderni asserũt cõciliũ recusari nõ posse: q ex diuersis diocesibus

ad illud

ad illud conueniant epi. Et impossibile vr̄ q̄ oēs sint concordes. Non sic in ciuitate q̄ est vnum corpus mixtum ⁊ rn̄dent ad tex. in.c.qd̄ suspecti.iij.q.v.q̄ illud conciliū pn̄cipalr̄ cōgregatus fuit: ꝯ Jo. Chrisostomū: ac si dicerent q̄ cū oēs de cā instructi eēnt: suspecti esse poterant:sed dicit ipse Feli. dicendum esse q̄ concilium suspectum recusari possit:q2 recusatio ⁊ appellatio ꝓcedunt a pari.c.sup eo.de appel.sed a synodo appellari pōt.c.ex multis.xvij.di. ergo ēt recusari poterit. Et idem firmat̄ vr̄ Calde.consilio suo.vj.in ti.de appel.vbi ꝯsuluit, q̄ vnū totum collegium recusari possit. Et Spec. in ti.de regsitione concilij dicit q̄ vnus pt̄ habere suspectos oēs doctores vnius studij ⁊ Bal.in.l.i.C.si rector ꝓuincie. dicit qd̄ pp caput suspectum: recusari pōt totum collegium. Qd̄ intelligit ipse vez, dummodo illud caput sit tale,cui non auderet vniuersitas ꝯdicere:qd̄ no.Bal.⁊ s̄.dictum fuit:seu vbi vniuersitas illa eidem capiti subesset: secus aūt si sibi non subesset f̄m Jo. an.in addi.Spe.in ti.de iudi.dele.§.si.v̄si. item q̄ ex plribus iudicibus. Que tn̄ oīa intelligit de alijs concilijs:sed non de concilio gn̄ali: q2 vt inquit illud non pōt recusari f̄m Abba. ¶ Ceteꝝ quāq̄ȝ ista sit cōis omniū fere scribentium sentētia cum qua vniuersa canonistaꝝ schola transire vr̄:⁊ ppea pp tātorum pr̄um auctoritatem oīno tenendā esse nemo negare auderet. Attamen siquis contra hoc arguere vellet: forte q̄ dubitabilis reddi posset. Et tanto magis q2 reuera hec opinio paꝝ per doc.corroborata fuit: prout pȝ ex eoꝝ dictis. Nam vt cōstat ex p̄missis vnica ⁊ iudicio qdem meo satis debili:rōe mouent̄. Cum ex eo concilium gn̄ale recusari non posse asserant, q2 errare nō potest. xxiiij.q.i.a recta.iuncta eius glo. Sed ꝯ q̄ imo concilius gn̄ale suspectū recusari possit: forte ita argui posset: suspitio: spes:⁊ timor: metus:⁊ hmōi: sunt aī passiones: que nālr aīo insunt. Tales aūt passiōes purgari nō pn̄t. Nec aīus ipsis liberari potest:nisi ꝯrijs remedijs eaꝝ. Cum f̄m philosophum ꝯria ꝯrijs curent̄:de peni. di.ij. sigs semel.xxvj. q.vij.affectam.in fi.vbi ēt glo. Ista ergo suspitio quam litigatores aīo ꝯceperunt:purgari nō poterit:nisi doceant suspitionem talem fuisse falsam ⁊ erroneam: ⁊ concilium qd̄ hȝ suspectum non eē tale, quale ip̄m iudicat. Que suspitio tollēda erit per illa media:per que ius cōe ⁊ q̄si nāle tolli posse iudicauit,vȝ.q̄ arbitri iuris ⁊ boni viri: quibus partes credant ⁊ in eis confidant: inquirendo ⁊ examinando declarent opiniones ipsoꝝ litigantium s̄.falso fundatas fuisse:cum cause,que mouebant eos: eēnt false: ⁊ non legitime ꝯ concilium vel iudicare debentem concepte: vt hr̄ in.c.legitima. in.c. ab arbitris.de appel.in.vj.in.c.postremo.⁊ in.c.cuȝ spāli.extra eo.tit.⁊ alibi sepe. ¶ Et pro dicta ꝑpōne benefacit qd̄ voluit glo.in .c.statutum.in.§.accessores.in ver.relinquat̄ de rescrip.in.vj.vbi glo.per illum tex. dixit no.q̄ si aliquid cōmittit̄ ꝯscie alicuius,non pōt amplius sibi referri questio:nec īpugnari qd̄ semel per ip̄m declaratum fuerit. Qz solus deus cognitor est conscientie sue: quāuis forte f̄m Gemi.⁊ doc. ibi. ⁊ in cle.i.de iure patro.que ꝯriuȝ sequi vr̄: coram supiore supplicando ostendi posset:q̄ talis ꝯscia fuerit erronea. Et ad p̄dicta facit qd̄ voluerunt Jo.an.Gemi. ⁊ alij. in.d.c.statutuȝ.§. cum vero. Dum dicant per illuȝ tex.q̄ impetrans qui allegauit per horrescentiaȝ aduersarij vel iudicis hoc ꝓbare dȝ per iur̄m suum:q2 iste passiones aī sui alr̄ q̄ȝ per proprium iur̄m probari non pn̄t: vt ēt dicunt Dn̄i de rota.in ti.de rescrip. decisio.xlij.in nouis.alle.de sen.excō.c.si vero. lȝ aliq doct. voluerint q̄ ꝯrium per testes ꝓbari posset dicendo.s.talem per horrescentiam fatuam ⁊ vanam eē ⁊c. Cum igit̄ in ꝓposito nr̄o ista suspitio concilij caus̄et ex mente ⁊ passione animi litigatoris,videret̄ stari debere eius assertioni. Nec valeret asserendo q̄ concilium non posset dici suspectum:nec recusari:ex eo q2 errare non pōt: q2 istud non liberat vicium seu passioneȝ aī illius q hāc suspitionem semel ex aliqua cā concepit:nisi cā illa sublata,vel falsa ⁊ erronea sibi ostēderet̄:coram arbitris non suspectis. d.c.ab arbitris.cum si. ¶ Item concilium gn̄ale ⁊ papa seu princeps:in multis potestatis ⁊ iurisdictionis p̄uilegijs equiperant̄: vt dixi ēt s̄.ar.eoꝝ que no.in.l.i.ff.de senato.⁊ i.l. i.ff.de postulan.§.de qua aūt.iuncta eius gl. Sed concilium non est maioris auctoritatis. Immo forte minoris q̄ȝ sit Papa:excepta cā fidei;vel vbi ꝯ ip̄m delinquentem ⁊ ecclīam scandalizantem ageret̄.extra de ele. significasti.iuncto.c.si papa.xl.di. cum eius glo. Sed papa vel princeps non pōt tollere istud beneficium vel priuilegius nāe hoc est

facultatem recusandi iudicem suspectum:q̄ esset tollere defensionem,vt est glo.sing.fm Panor.in.c.ad hec. de rescrip. ⁊ ꝓbat tex. in.c.postremo.de appel.vbi per doc.sequit Gemi.⁊ alij in.c.iudex ab aplica. de offi.de lega.in.vj.ergo nec cōcilium hoc tollere potest,q̄ ēt Papa pōt eē ⁊ recusari suspectus: vt innuit glo. no.ij.q.v.nullam. Que dicit ꝙ Papa alijs cōmittere dꝫ cās suoꝝ spāliū clericoꝝ:ne ipse suspectus habeat,ꝙ in eoꝝ fauorem pronunciet:vel ꝙ odio alios ꝓsequatur:⁊ dicit glo.in.c.cum dilecta.de confir.vti.vel inuti.⁊ in.c.cum venissent.de iudi.ꝙ lꝫ Papa in cā ꝓpa iudicare possit,tñ ne suspectus hēatur cām alteri delegare dꝫ: ar.ff.de offi.ꝓcōsu.l.nequicq̄ꝫ.⁊.ij.q.vij.nos si incōpetenter.⁊ in.c.ad aplice.de re.iudi. lib.vj.Ponit Inno.Io.an.⁊ Cardi.Zabarel.in.c.ex parte.il.i.de vb.signi.⁊ Abb.panor.post glo.primā in.c.q̄relam.de elec.vbi dixit ꝙ si papa cām suam nollet alteri iudici delegare:poterit vt suspectus recusari:vel poterit ab hoc grauamie appellari ⁊ ad id qd̄ tꝫ glo.ibi alle.gl.iij.q.vij.in §.tria.ver.si contra pctm̄.⁊ in.l.eos.C.de vsu.⁊ qd̄ tenet Spec.in ti.de appel §.nunc transeamus. in fi. Qd̄ si papa cuius respectu doc.dicūt cōcilium recusari non posse cum illi p̄sideat recusari pōt.Ergo ⁊ concilium. Ratio aūt quare princeps ⁊ conciliū tollere nō possit hanc facultatem recusandi seipsos vel alium iudicem suspectum eē vr̄ vt dixi.s̄. Qr ista declinatoria iudicis suspecti est defensio naturalis ꝯ iniustitiam. Nam per eam effugiendo quis iudicium suspecti iudicis se ab īiuria ⁊ iniustitia inimici ⁊ iniqui iudicis tuetur.Et ꝙ hec recusatio sit legitima dfēsio:ꝓbat tex.no.extra de excep. cum inter. vbi ad l̄ram dr̄:ꝙ legitima dfensio in iudicio reseruatur:maxie aūt iudicis recusatio, cum valde periculosum sit coram suspecto iudice litigare:ac suspectis iudicibus sedes aplica cās de certa scia non cōmittat:quod intm̄ veꝝ eē cōprobat:vt excōicatus: qui regulr̄ ab agēdo repellitur:no.in.c.i.de rescri. in.vj.A ꝓpōne hmōi recusationis non repellatur:cum ibi non sit in consyderatiōe fauor excōicati sed equitas vel iniquitas iudicantis.Cum igitur ista iudicis recusatio sit innocentis defensio: ⁊ defensio ipsa d̄ iure nāli permissa sit vnicuiq̄ꝫ: dictaq̄ꝫ recusatio nāli quodam iure impellente fieri dicatur:vt ꝓbatur.iij.q.v.qd̄ suspecti ibi. ⁊ ipsa ratio.s.naturalis dictat ⁊ in fi.ibi.Nā quodāmodo nāle est suspectoꝝ iudicum insidias declinare ⁊c. Et cum Princeps ea que sunt de iure nāli sine maxima ⁊ rōabili cā tollere non possit:vt in cle.pastoralis.de re. iudi.⁊ insti.de iure natu §.sed ⁊ nālia.no.p Inno.in.c.que in ecclīaꝝ.de consti. Ergo si conceditur ꝙ oēs epi in concilio gn̄ali congregati sint hoies qui passione odio ⁊ idignatiōe moueri possint.Si dat casus ꝙ oēs aut subornari aut puerse psuaderi ⁊ ꝯ aliq̄ꝫ indignari possint:rōne quadam nāli suadēte:put arguere vr̄ Pogius ex vbis Hieronymi de Praga heretici scribendo Leonardo Aretino ex concilio Basilieñ. quē scribit in publica concione dicti concilij se excusando ⁊ insinuando dcm̄ concilium vr̄e sibi inimicum ⁊ suspectum fuisse iniustum ⁊ inimicum hmōi vbis.vꝫ. cum singuloꝝ vr̄m aures aduersarijs meis patuerint:atque in tam longo tp̄e vobis psuaserint me hereticum:hostē fidei: ecclīasticoꝝ psecutorē, Mihi aūt me defendēdi nulla detur facultas:vos me prius improbū hoiem iudicaueritis,in mentibus vr̄is:q̄ꝫ qui forē potueritis cognoscere:atqui(ingt l,oēs mundi) estis:non perpetui, sed mortales: qui labi: falli,errare:decipi:seduciq̄ꝫ potestis ⁊c. Pꝫ ergo ⁊ de primo ad vltimum videretur:ꝙ nec Papa nec concilium gn̄ale hanc legitimam defensionem tollere possint:quinimo plus dixit gl.in.d.c.ad hec.de rescri. in ver. elegerint in fi.ꝙ si papa ex certa scia cōmitteret cām iudici suspecto.Tales l̄re valerēt cum hēat plenitudinem ptātis.Sed tñ saluum eēt parti ius recusationis q̄ istud tollere non posset.de offi.dele.c.suspitiōis: vñ dicūt doc.in.d.c.postremo.de appel.ꝙ lꝫ delegatio facta iudici notoꝛe suspecto: sit d̄ iure valida:vt ꝓbatur per illum tex. tñ depēdet a facultate partis:⁊ ei integrum reseruatur vtrum velit recusare iudicem an nō. Quod probat tex.ibi in ver.poterit: qd̄ refertur ad arbitrium partis. Regulatus tñ, vt.s̄.dixi.Et.p hac ꝯclone dicunt videri tex. in.c.ex transmissa.de fo.cōpe. vbi p Inno. ⁊ in.c.ij.vt lite non cōte.vbi ēt Panor.hoc no.⁊ declarat. ¶ Sed omissis vlterioribus argumentationibus:ꝙ concilium gn̄ale recusari possit:vr̄ tex.fortiter stringere in.d.c. qd̄ suspecti ī fi.vbi dr̄ ꝙ scūs Io.Chrisostomus concilij contra se congregati timuit intrare collegium:tanq̄ꝫ sibi suspectum. Cui

male

male iudicio meo rñdet. Et pro hoc etiaꝫ fa cit illa rõ de qua s. ꝗ recusatio ꝛ appellatio equiperant ꝛ a pari ꝓcedunt: extra de appel. super eo. sed a principe ꝛ ab ipso concilio vt dicunt aliqui: qñqꝫ appellari põt: pro ut s. ostendimus in ti. Quam formam ꝛ ordinem seruare debeant: qui cãs hñt ꝛ ꝓponunt in concilio. ꝛ alibi vt ꝓbari videtur. xxiiij. q. iiij. in c. sicut excellentiam: no. in c. significasti. de elec. ꝛ in c. cuncta per mũdũ. ix. q. iij. Ergo a simili ꝛ suspecti recusari poterunt. Nec obstare vr̃ illa cõis oĩum scribentium rõ: ꝙ ex eo recusari non possit cõcilium: ꝗ errare nõ põt: ꝗ cum debita supportatione separatoꝝ separata debuit eẽ ratio: vt hr̃ in d. c. postremo. de appel. in l. fi. C. de iurisdi. oĩ. iudi. ꝛ in l. si domus. ff. de seruitute vrba. ꝑdio. vbi dr̃ ꝙ ad remotionem vnius iuris non sequit̃ remotio alterius: vnde in ꝓposito lꝫ ꝑsumptio sit pro integritate concilij, ꝙ. s. errare non debeat, nec iniustitiam alicui facere. Tñ ista ꝑsumptio nõ ꝓpterea tollit suspitionem: quam sibi ĩ aĩo conceperat de mente litigantis: nec videt̃ equũ ꝙ ex tali ꝑsumptione: auferatur nãlis defensio ipsis litigantibus sine aliqua legitima cã vel ipsoꝝ culpa. Et tanto minus ꝗa illa rõ super qua se fundant: falsa vr̃ quoad cãs particularium personaꝝ, ꝙ. s. concilium gñale errare non possit. Qꝛ immo multis exẽplis ꝯrium ostendi posset: ꝙ. s. in decisionibus cãꝝ cõcilia gñalia sepe errauerint ꝛ dãnata fuerint ꝑut ꝓbat̃ exꝑsse. xxxvi. q. ij. placuit iũcto. c. si aũt. ꝛ c. tria. ea. cã. ꝛ q. vbi ꝑꝫ cõcilium Aquisgani ꝯ sententiam diui Hieronymi: que in hoc ꝑualuit. Cuꝫ auctoritate sacre scripture: ꝛ melioribus rõnibus inniteret̃: errasse circa matrimonium inter raptorem ꝛ raptam ꝯtẽ. post pactam penitentiam. Qd̃ ꝯtͥ posse negabat conciliũ antedictum, vt meminit ẽt gl. xx. di. de libellis. in ver. illoꝝ. Quinimmo multoꝝ ꝯalioꝝ etiaꝫ legitime ꝯgregatoꝝ statuta ꝛ ipsamet concilia dãnata fuere. Quia determinauerunt non ꝯsona ṽitati: ꝑut legit̃ de concilio Ariminensi. xv. d. in c. scã romana §. que vero opuscula. Ubi dr̃ imprimis Arimineñ. synodum a Constantino Cesare Constantini filio ꝯgregatam, mediante Thauro ꝑfecto ex tunc ꝛ in eternum confitemur eẽ dãnatam. Hoc ẽt ꝓbat tex. l. di. dño scõ. in fi. Ubi Isidorus inqt hoc adijcimus Papatui vt quotienscũqꝫ in gestis concilioꝝ diuersoꝝ sententia inuenit̃. Illius concilij sententia magis teneat̃. Cuius antiquior ꝛ potior extat auctoritas, per que satis apte constat ꝙ concilium errare põt: hoc ẽt clarius ꝓbat tex. ix. q. iij. cuncta per mundum. ibi, ꝙ aplĩca sedes sine vllo synodo ꝑcedente: ꝛ soluendi quos synodus inique dãnauerat ꝛc. Ergo concedendũ est vt dixi ꝙ concilium errare ꝛ suspectum esse possit. Qd̃ qdeꝫ nãli ꝛ palpabili rõne ad sensum ẽt demonstraret̃: ꝗ si concedimus: ꝙ qlibet hõ. Eꝑs vel Prelatus solus a concilio diuisus errare possit: cum oĩs hõ iuxta psalmographus mendax sit: fateamur ẽt ꝙ concursus multoꝝ ad vnum locum congregationis non reddit illos meliores. Et ꝙ cõtingere posset aliquo casu, ꝙ oẽs in concilio existentes singulr̃ vel ẽt collegialr̃ essent ꝓuocati ꝯ aliquem: ipsumqꝫ persequerent̃. Et ꝓpea eideꝫ suspecti ꝛ inimici forẽt: erraremqꝫ possunt in iustitia administrãda ea passione ducti. Ergo. Nisi eosdem eꝑos ꝛ ꝑlatos ab oĩ ꝓpsus humana passione sequestremus: ꝛ hoc totũ diuino numini ꝛ sancto paracleto attribuamus: vt. s. eo cooperante ꝑseruati intelligãtur: fateri oportebit nãli rõne vigẽte: ꝙ quẽadmodum nãlr̃ errare pñt: ita ꝛ nocere alteri ꝛ iniustitiam facere, ꝛ recusari poterũt.

¶ Illud aũt qd̃ dr̃ ecclĩam vel conciliuꝫ errare non posse: intelligendum erit circa fidem catholicam: pro qua orauit dñs, vt s. dixi: ꝛ pulchre declarat ꝛ ꝓsequit̃ Abb. Pa. in c. a nobis. in ij. no. de sen. excõ. Hec autẽ pro nunc dicta sint arguendi ꝛ inuestigandi grã. Que alijs soluenda relinquo. Cum ego maioꝝ seqr̃ vestigia. Nec tutũ aut equũ eẽ arbitrer ab eoꝝ sententia discedere.

¶ Que sit Potestas Pape in concilium.

Sudoris magniqꝫ piculi nũc opus aggredimur iamqꝫ in gẽs intrabimus equor. Nã qdem triceps illa, perdifficilis: scrupulosa: horrenda: perplexaqꝫ hesitatio: latratu terribili tria guttura pandit. ¶ Prima ꝗ sit potestas pape in concilium. ¶ Secũda ecõtra que sit potestas cõcilij in Papã. ¶ Tertia que ipsoꝝ sententia. Si contraria vel diuersa sentiant: ꝑualere dẽat. Et ꝗuis temerariũ videri possit os ponere ĩ celũ lingua trãseunte super terrã, ꝛ de rebus tã arduis

tā dubiis z piculosis. In qbus eminentissi
mi vtriusqꝫ censure apices instructis hinc
inde argumentoꝝ aciebus: perspicaci inge-
nio doctrina consumatissima, longo inde-
fessoqꝫ studio: diutissime laborauerunt: ver
ba facere. Attamen cum nemo ad areā va-
cuus redire: sed manipulum suum pro talē
to sibi a dño concesso: afferre debeat, opere
ꝑtium eē duxi. in tāta ꝑclarissimoꝝ docto-
rum controuersia. Me ipsum in hac ꝓfun
dissima potestatis materia si dñs dederit
pro assequenda ṽitate instruere. Nam veri
tas ipsa sepius agitata magis splendescit in
luce. xxxv. q. ix. graue. ¶ Profiteor tñ ante
oīa ab vnitate sancte matris ecclesie: quam
oēs catholici firmiter tenere z vendicare de
bemus: maxime aūt nos epi. qui in ecclesia
dei ꝑsidemus. xxiiii q. i. loqtur. me nullate-
nus discedere. Ac de Pontifice maximo: z
sacro cōcilio illud indubitāter sequi z tene
re. Qd scā mater eccia tz z ꝓsequtur. de cō.
di. ii. ego Berengarius. ¶ Aggredior igit
principale ꝓpositum nrm: z omissis argu-
mentationibus superfluis. Conclusionibus
inherendo. Ne variis contrariisqꝫ scriben-
tium auctoritatibus decipiamur. Premitto
illud qd in ꝓposito nro scripsit Felinus in
.c. nonnulli. de rescrip. in. iiii. col. ṽsi. Et ista
posset curiosus indagator. Ibi enī dicit ꝙ
ista materia est adeo trita: vt ex multis su-
per ea scriptis. dici possit: illud Iuuenalis.
Scriptus z itergo nec dū finitus horestes.
Unde subdit ꝙ in concilio facto vltimo lo
co Basilee: translato postea Ferrariam de
inde Florentiam: emerserunt varia scripta
doctoꝝ illustrium: tam pro concilio qꝫ pro
Papa. Abb. n. Siculus in disputatione sua
que incipit. Eps z qdam rector: z Ludoui-
cus Romanus in tribus vltimis consiliis
suis. z consi. cccl xxx. amplexi fuerūt partes
concilii. Tu adde quas ēt amplectit. d. Car
dinalis Zabarel. in tractatu de sedando sci
smate. Quē posuit i lectura. in ti. d ele. post
.c. lz ex suscepto. Et post eius cōsilia sub nu-
mero. d. z Ant. Rosel. lz latēter in sua mo-
narchia. Et Guliel. Ochan in suo dialogo.
Et Io. Gerson. Cancellarius Parisiensis
in tractatu suo de concilio, z alii forte quos
nondū vidi. Sed pro maioritate Pape ad
concilium scripsit mirifice ṡm Felinum. d.
Petrus de monte Eps nr Brixieñ. in libel
lo de potestate Pape z concilii. Archieps
Florentinus in. ii. parte sue summe. ti. iii. c.

xi. vbi multum insistit pro Eugenio cōtra
concilium Basiliense. Post ipm scripsit ēt
Andreas Siculus. in cle. ne romāi. fol xvii.
de elec. vbi pro papa facit. lxxxvii. argᵘ. vt di
cit ipse. Adde ꝙ non minus accurate pro
auctoritate Pape contra concilium scripsit
d. Io. de turre cre. Cardinalis sancti Syxti
in summa sua de eccia libᵒ. ii. quasi per to.
Et Augustinus de Anchona ord. heremi-
taꝝ: z alii plerīqꝫ. Redeo igit ad primū qsi
tum. Quam. s. ptātem hēat Papa in conci
lium. Et gnāli quadam positione dicendus
vr: ꝙ oēm illam ptātem quam hz caput in
corpus humanum. Cui nāli sua forma ꝑsi-
det: imperat: z necessaria oīa ad eius vege-
tationem: regimen z dispositiōem ordinat
regulr hz Papa in concilium vlē. Cui do-
na sua velut caput in corpus oē spargit atqꝫ
diffundit. xix. dist. c. ita dñs. xxiiii. q. i. roga-
mus. Ibi. ipse. n. est caput totius eccie: cui
ait dñs. Tu es Petrus z super hanc petrā
edificabo ecciam meam: z. i. nec ab ea vos
deuiare opꝫ: ad quas cūcta maiora ecciasti-
ca negocia: diuina disponēte gra iussa sunt
referri: vt ab ea regulr disponant: a q̄ sum-
psere principia. Et pro vnitate illius capi-
tis cū vlis eccie corpore est pulcherrimus
tex. in. d. c. loqtur dñs. xxiiii. q. i. ibi. sic z ec-
clesia dñi lz perfusa per totum orbem radi-
os suos porrigit. Unus tñ est qd vbiqꝫ dif-
fundit: nec vnitas corporis separat: ramos
suos per vniuersum orbem copia vberta-
tis ostendit, per fluentes largitur riuos: ra-
mas latius expandit. Unum tñ caput est: z
vna origo mater copiose fecunditatis zc.
Et hec qdem ꝑsidentie potestas z maior est
z eo nobilior. Quo non q̄libet terrena sen-
tentia: sed per illud ṽbum quo constructus
est celum z terra: per qd oīa denique condi
ta sunt elementa fundata extitit: illas ṽo so
lus ipse fundauit: z supra petram fidei mox
nascentis erexit. Qui beato Petro eterne
vite clauigero terreni simul z celestis īperii
iura cōmisit, illius ergo priuilegio fungit:
cuius auctoritate fulcitur, vnde non dubiū
est: ꝙ quisquis cuilibet eccie ius suum de-
trahit iniustitiam facit. Qui aūt Ro. eccie
priuilegium ab ipso summo oīum ecciaꝝ
capite traditum auferre conatur. Hic ꝓcul
dubio in heresis labitur, vt ēt dicit tex. no.
ad lram. in. c. oēs. xxii. di. z in. c. seq. Hec igit
potestas eides Petro a xpo dño per supra-
scripta verba: ante passiōem suam ꝓmissa
fuerat:

fuerat:vt pbat verbum futuri tpis ibi. Et tibi dabo claues regni celoꝝ. Matthei.xvj. Sed tunc demum actualr tradita z eidem consolidata fuit. Cum xps eidem Petro dixit Jo.vltio. z extra de elec.significasti. Petre amas me. Pasce oues meas. Qd bene pbat tex.valde no.in.c.pro humani.de homici.lib.vj. Ibiqz et pbat q hmoi ptas nõ tm data fuit Petro:sed et successoribus suis. Et q Papa locus xpi tz: z Vicarius est dei in terris de elec.vbi periculum §.cetez. z in.c.fundamenta.eo.ti.lib.vj. extra vt ecclesiasti.benefi.c.vt nrm.z de transla.epi.c.qnto.cus fi. Propter que Hosti. in.d.c.quanto.bellissimum verbũ dixit.vz.q dei z pape idem est consistorium ar. eoꝝ que dnr ꝯ epo z eius Vicario.de appel.romana. lib.vj.z de ꝯsue.c.fi.eo lib.cum concord. Et dixit Spec.in ti.de legato §.nunc videndum. vsi.ix.q papa est Petri successor. Et Vicarius Jesu Xpi:vicem non puri hois sed veri dei gerens in terris. extra de trans. pla.c.i.z.ij. Unde vice dei in terris oia regit:disponit:z iudicat:put sibi pl3.ix.q.iij.c.cuncta per mundum.z.c.per principalem. Et ppterea dr hẽre celeste arbitrium.C.de sum.tri.z fide catho.l.i. ¶ Ex pdictis igit pz: q papa gnalr a xpo habuit plenitudinem potestatis tam super ꝯcilium q̃z sup oẽs hoies totius orbis. Per illud vlc verbum quodcunqz ligaueris super terram zc. Et lz dicatur q alij quoqz apli hanc ptãtem cu3 Petro pari consortio acceperunt.xxj.di. in nouo. Tñ Petrus assumptus z ppositus fuit oibus in plenitudine potestatis. ex de vsu.pal.ad honorem.alij vo Apli:z epi eoꝝ successores: non in plenitudinem potestatis: sed in partes sollicitudinis vocati fuerunt. Quibus vices suas ecclesia Romana impartiuit.ij.q.vij.decreto. z pbat in.d.c. in nouo.vbi dr q videntes apli messem eẽ multam z operarios paucos rogauerunt dñm messis:vt mitteret operarios in messem suã zc. Et ita intelligendum vr: q gnalr oibus discipulis dictum fuit:respectiue tñ:vt vnicuiqz ppa potestas infunderet:cum ibi esset z Petrus.vz. Accipite spm scm quoꝝ remiseritis pctã remissa sunt zc. Jo.xx.z qd dr.de peni.z remis.nouα. z in.c.firmiter. de sum.tri.z fide catho.vbi hr qd oibus aplis pariter cum Petro date fuerunt ambe claues vtriusqz potestatis. Quia vt dictũ fuit hoc intelligendum vr:q petro z successoribus suis date fuerunt:vt capiti in plenitudinem potestatis. Reliquis vo apostolis z epis vt membris in partem sollicitudis. iux.tex.z no.in.d.c.decreto.z in.d.c. in nouo.in.c.ita dñs.z in.c.loqtur. cum concor. cum igit Papa habeat hanc ptãtis plenitudinem tam mirabili fundamento fundatã z stabilitam:ab eo qui est Princeps z dñs oium:cuius in terris vices gerit. Cõseqns esse vr dicere:q ipse possit oia sup oẽs mortales:maxime aũt in his que spectãt ad animaꝝ curam z regimen vlis eccle: que pcipue sunt de foro suo. Que oia disponere, regere:z gubernare potest pro sue libito volũtatis.ix.q.iij.cuncta per mundum. z.c.per principalem. Exceptis tñ his que pctm nutrirent:z que eẽnt ꝯ fidem catholicam: qa illa nõ posse dr:de peni.di.ij.charitas. Nã Papa neminem hz in terris supiorem. extra de elec.lz in fi.sed ipse sup oẽs est tã dei q̃z aploꝝ electiõe.xxj.di.in nouo. z in.c.nũc aũt. Unde oẽs eius constitutiones z ordinationes non minus seruãde sunt:q̃z si diuina voce dei eẽnt plate.xix.di.sic oẽs. Qr statim q creatus est sanctitatem recipit z plenitudinem ptãtis a cathedra beati Petri.xl.di.nõ nos.vbi dr q hec cathedra aut claros ad hec fastigia erigit:aut erectos illustrat:eos nemo sanctos eẽ dubitat zc. Et ppterea quicquid facit z pcipit Papa, q̃uis vix tollerandum iugum imponeret patienter z cum oi humanitatis mãsuetudine ferendũ est. Nec est inter mortales qui ei dicere possit cur ita facis.xix.di.in memoriam. z in.c.nulli phas.cum ea que facit ipse a nemie possint iudicari:nisi a solo deo.d.c.cũcta per mundum.z.c.per principalem.c.nemo.z.c.alioꝝ.ac quasi per to. ix.q iij.z.xxj.di.nũc aũt. Neqz põt qd ipse ꝯfirmat z approbat:ab alijs infirmari vel iprobari.xix.di.si romanoꝝ.cum si. Unde ꝯsyderata potestatis huius sue plenitudine vr hoie maior. Cum dei potestatem tanq̃z eius Vicarius teneat in terris.extra de transla.pla.inter corporalia. Est.n.super oẽ ius humanũ: nec eo alligari põt:extra de concer.pben.pposuit. Unde multum no. dixit Hostie.qd refert et Panor.ibi.z alij post eum.q Papa intrm hz sui ipsius ptãtes vt pro facto vel dicto suo nõ possit ab alio accusari vel dãnari nisi de heres.xl.di.si papa. Etiã si Imperator z totus clerus.z populus conuenirent.ix.q.iij. nemo. z.d.c.alioꝝ. Vñ subdit

idem Hostié. q̄ oēs tenent sibi obedire: qc-
quid pcipiat: dūmodo clarum certumq̄ non
sit: q̄ eius pceptum contineat pctm̄ morta
le: q̄ in pctō mortali nō teneret ei quis obe
dire: sed obedire potius teneret deo: qui est
verus et irreprehēsibilis pontifex. xj. q. iij. iu-
lianus. c. si dn̄s. et c. reghuisti. Et ad id qd̄
dixit Uincentius in d. c. pposuit. qui dice-
bat q̄ papa dispēsare pōt in oībus cōtra oia iu
ra, pterq̄ in articulis fidei: subdit idem Ho
sti. q̄ dictum Uincen. verum est: nisi immineat
circa hoc pctm̄ mortale: q̄ in illo non dispē
sat: si illud pctm̄ mortale resultaret ex lege
diuina. Secus vero si resultaret ex lege positi
ua: q̄ illi non subijcit, et ad hoc facit qd̄ no.
glo. in. c. lr̄as. de resti. spo. que latius dixit se
cundum Panor. ibi: inquit. n. q̄ in his que
sui natura mala sunt papa dispēsare nō pt,
in alijs sic. extra de iureiur. et si xp̄s. bonus
tex. xl. di. c. i. Ex his igit̄ et alijs pluribus au
ctoritatibus et exēplis que studiosus lector
huic argumentationi accōmodare posset.
Uidet̄ circa ppositum nr̄m inferri: q̄ Pa
pa cōtra concilium gnāle oīmodam oīno habe-
at ptātem cum ipse solus et vnicus sit xp̄i ac
dei Uicarius in terris: qui vt diximus: to
tius potestatis plenitudinem in se hz ab eo-
dem xp̄o deo et dn̄o oīum pcessam: qui nos
ac celum: terras et oia de nihilo creauit. Un̄
sicut deus vnus est in celis qui cūcta mo-
deratur de sum. tri. et fide cath. c. dānamus.
Ita in terris vnicus est ipsius Uicarius:
cui oēs inferiores parere tenentur. d. c. cun-
cta per mundum. et xxiiij. q. i. loqtur. Alr. n.
si concilium vel alium poneremus eandem
auctoritatem hēre: monstruosum eēt dice-
re duos Uicarios: vel duo capita eē in ec-
clesia equalem hn̄tia potestatem. ar. extra de
offi. ordi. qm̄. Et illud qdem Cerdonianam
heresim sapere et pfouere videret. Qui duo
principia ponebant in fide. xxiiij. q. vlti. c. q-
dam. vii. cerdoniani. de quo elegantissime
hr̄. in extrauagante Bonifacij. viij. incipit
vnam scām. Ibi. igit̄ ecclie vnius et vnice
vnum corpus: vnum caput: non duo capi-
ta: quasi monstrum, Chriustus videlz: et xp̄i
vicarius Petrus. Petriq̄ successor: dicen-
te dn̄o ipsi petro pasce oues meas: meas in
quit: et gnālr non singulr̄ has vel illas: per
qd̄ cōmisisse sibi intelligit̄ vniuersas: et pro
sequit̄: qd̄ sibi datus fuerit: et in ecclesia sit
vterq̄ gladius spūalis. s. et tp̄alis: cuius iuxta
aplz non sit potestas: nisi adeo &c. Igit̄ cum

papa sit lex aīata in terris, vt dicit glo. not.
in. c. ab arbitris. de offi deleg. in. vj. vr̄ q̄ cō
cilium gnāle eius legi: ordinationi et pcepto
subijciat̄ in oībus. Quo ex eo ēt ostendit̄: q̄
solus papa hz auctoritatem pgregandorum et
approbādorum conciliorum gnālium. Nec sine
eo vel ipsius Legato: pgregari, aut auctori-
tatem aliquam hēre pn̄t. Immo si alr̄ con-
gregarent̄. Non concilia sed conuenticula,
et pciliabula illicita nūcupant̄: irritaq̄ et va
na ac nullius roboris hn̄r. xvij. di. synodus
epōrum. c. regula. et quasi per to. ij. q. vj. c. ideo.
et bene pbat̄. extra de ele. significasti. vbi dr̄
q̄ oia concilia per Ro. ecclesie auctoritatem
et facta sunt et robur acceperunt: et q̄ a sta-
tutis conciliorum gnālium Ro. pontificis pa-
tenter excipit̄ auctoritas. Propterea cū que
libet creatura inferior sit: et subsit Ro. pon-
tifici: vt s. diximus. Non vr̄ q̄ aliqua conci-
lij vel alterius lege ligari possit. ex̄ de ma-
io. et obe cum inferior. C. de legi. l. si. Quod ma
xime pcedit fm̄ glo. valde notabilē in ma-
teria: in cle. ne romani. de elec. in ver. iferio
rem. Ubi ille inferior a superiore recipit po
testatem. Prout est in cetu Cardinalium re
cipiente ptātē eligendi Ro. pontificem: ab
ipso Romano pontifice. Et put est in con-
cilio gnāli fm̄ eā recipiēte. s. ptātem a Ro.
pontifice. alle. tex. in. d. c. significasti. et ix. q.
iij. cūcta per mundū, facit tex. in. c. lz de elec.
et qd̄ no. vtrobiq̄ per scribentes. Quauis aūt
Abb. panor. in cōmento glosarum clementina
rum. reputet. glo. illam in ver. inferiorē i fi.
singularem tn̄ melior glo. est illi similis. in
c. vbi piculum. in ver. concilio gnāli. de ele.
in. vj. et alia glo. est illi similis in. c. ex par-
te. extra de capel. mo. in ver. nolumus in fi.
que aperte dicunt q̄ papa maiorem ptātem
hz q̄ concilium: et est super cōcilia p tex. in
. c. significasti. Et ppea dicunt ēt glo. in. c. qd̄
translationem. de offi. lega. in. c. sicut vnire.
de excess. p̄la. q̄ ad solum papam spectat con
gregare et approbare concilium: et ex hoc di
xit glo. xxiiij. q. i. in. c. qd̄cunq̄. q̄ maior est
sententia pape q̄ cōcilij. et Joā. an. post Jo.
mo. et Archi. in. c. i. de consti. in. vj. dicit cō-
stitutionem vel sententiam pape esse tanq̄
sententiam supioris. Constitutionem vero
vel sententiam concilij esse tanq̄ sententiam
inferioris, nisi papa erraret i fide: qd̄ tn̄ nō
credit. d. glo. in. d. c. qd̄cunq̄ posse fieri. Quia
deus hoc non pmitteret. Quauis tn̄ glo. ipsa
loquat̄ de ecclia Romana, quā deus errare
non

non permitteret: ar. xxiiij. q.i.c.a recta.⁊ in .c.pudenda. Cum itaqꝫ hec potestas data fuerit petro vt capiti: ⁊ vlī ecclie vt membris. Decens esse vr̄: vt s. dicebamus: ꝙ istō corpus ecclie ⁊ sic concilium gn̄ale illam representans regat̄ ⁊ moueat̄ s̄m ordinationem ⁊ dispōnem ipsius capitis: ⁊ non eꝯ ꝑ ut n̄ali motu capitis humani corpus suum regentis exemplo edocemur. Pro quo bn̄ facit tex. in.c.ita dn̄s.xix.di.⁊.xxj.di.in.c.in nouo.⁊ in.c.q̄uis.⁊ in.d.c.loqtur.⁊.c.pudenda.xxiiij.q.i.cum ꝯcor. ¶ Preterea ista pape superioritas ⁊ maioritas ad concilius demonstrat̄: ex eo ꝙ concilia gn̄alia ptātes condendi eoꝝ ꝯstōnes ⁊ decreta accepisse vident̄ a papa: vt ꝓbat̄ in.d.c.significasti. de elec.⁊.xvij.di.in.c.nec licuit. vbi dr̄ ꝙ q̄tiens aliqua de vlī synodo aliqbus dubitatio nascit̄: ad recipiendam de eo: qd̄ nō itelligit rōnem ad aplicā sedem ꝯuenire dꝫ ⁊c. Et per hoc vr̄ ꝙ ad papam spectet interpretari statuta vlis concilij: qd̄ bene ꝓbat tex. extra de conce. ꝑben.c.dilectus. vbi papa īterꝑtat̄ canonem Lateraneñ. concilij nō extendi ad Archiepatum vel ad epatum: sed tm̄ personatus: ⁊ minora beneficia cōprehēdere: electoribus negligentibus ⁊c. ¶ Tertio ⁊ fortius ista pape supioritas viua rōne ostendit̄: hoc modo supior ille dr̄ ⁊ hr̄: q inferioris legem tollere pōt: vt ꝓbat̄. de maio.⁊ obe.c.cum inferior.⁊.xxj.di. in.c.inferior sedes. sed papa quotidie tollit: suspendit: limitat ꝯstōnes ⁊ decreta concilij gn̄alis: ⁊ ꝯ illa dispensat. De p̄: ꝙ solus concilij statuta reuocet. pꝫ in.c.statutum.in.c.ꝯstitutionem.⁊ in.c.statuimus. de sen.excō. li.vj. vbi Bonifacius.viij. solus reuocat ⁊ moderat decretum concilij Lugduneñ. de quo ibi: ad idem facit qd̄ no.doc.in.c. vbi piculum. de elec.in.vj. vbi dicunt ꝙ.c.illud ꝑus a concilio cum papa editum fuerat s. electione Ro.pontificis,⁊ sic sup ordinatione vel bono vlis ecclie vt no. viij.q.i.in.c.his oībus. Tn̄ postea a solo papa fuit reuocatum: ⁊ demum a solo papa restitutum. De scdo ꝙ.s.ꝯcilij decreta limitet: pꝫ vt ex suprascriptis hr̄ in cle.ne Romani.de elec. vbi papa de consilio Cardinalium aliqua contenta in dicto decreto.c. vbi piculum. innouauit. ⁊ limitauit: ⁊ hr̄ in.d.c.statutum. de rescri. in.vj. vbi s̄m glo.in ver.statutum. papa solus. decre.in.c. ꝑiti.⁊ in.c.nonnulli. extra eo. que fuerant concilij gn̄alis reformauit, per illum tex.⁊ hoc qdē quotidie videmus: in rescriptis: gratijs ⁊ priuilegijs aplicis. in qbus papa Lateraneñ. gn̄alis: ⁊ alijs qbuscunqꝫ concilioꝝ decretis indifferenter derogat, ꝑut in facto bene notum est oībus praticis curialibus. Ipse quoqꝫ papa solus: quos concilius dānauit, absoluit ⁊ liberat. ix.q.iij.cuncta per mundum. Qd̄ aūt cōtra dicta concilia pro libito voluntatis sue dispenset, pꝫ ex tex.in.c.ꝓposuit. de cōces. ꝑbē. vbi pꝫ. ꝙ papa solus ius ⁊ grām dare pōt: ⁊ quotidie dat ad beneficia vacatura. cōtra decre.concilij gn̄alis: de quo in.c.ij.eo.tit.⁊ in.c.detestanda.⁊ in.c.ne captande. de concces.ꝑben.lib.vj. ad quam argumentationē: facit ēt tex.in.d.c.significasti. de elec. vbi dr̄ ꝙ auctoritas pape semꝑ intelligit̄ excepta in oībus statutis concilioꝝ gn̄aliū ⁊ de hoc copiosissime ibi. ponitur per scribētes. vbi Jo.an.per illus tex. infert ꝙ solus papa pōt interꝑtari statuta concilij: nec miꝝ s̄m eū: cum possit ēt illa tollere ⁊ limitare: vt ē gl. in.c.statutum. de rescrip.in.vj. Que tn̄ dixit ꝙ lꝫ honestum sit: ꝙ papa non reuocet statuta cōcilij: tamen potest si vult: ēt absqꝫ eo illa tollere, vt est tex.ibi.⁊ in.d.c.ꝓposuit. Et hoc qdem ꝓcedit non solum in alijs concilijs vlibus: sed etiam in illis sanctis ⁊ venerabilibus primis quatuor cōcilijs: que beatus Grego. dicit ⁊ ꝓtestatur, sicut quatuor sancti euāgelij libros se venerari atqꝫ suscipere. xv.di.sicut. vbi dr̄ mirabile v̄bus in fi. ꝙ.s. se ⁊ non illa destruit: qsqs ꝑsumit absoluere quos ligant, aut religare quos absoluunt ⁊c. Quod aūt papa dispenset cōtra illa quatuor ꝯcilia, tenere vr̄ glo. ibi in ver. ꝑsumit: per tex. xvij.di.§.hinc ēt.⁊ in.d.c.significasti.⁊. xxxv.q.ix.in.c.venias.⁊ ad text. in.d.c.sicut.dum Grego. dicit ꝙ se ⁊ non illa destruit ⁊c. dr̄ illud intelligi debere de articulis fidei: ꝙ.s.papa non possit illos immutare ⁊c. Hoc idem firmat glo. in.c.post translationem. extra de renūcia.in ver.dudum. que dixit ꝙ bene dispensat.d.papa cōtra quatuor concilia: imo et contra apostolum: dūtamen nihil statuat contra fides.d.c.sunt qdam. ar. xxiiij.di. lector.lxxxij.di.presbyter.⁊ qd̄ dixit glo.in.c.cum ad monasterium. extra de sta.mo.in ver.abdicatio. que dixit ꝙ papa dispensat contra multa statuta quatuor concilioꝝ: q̄uis concilia ipsa nō audeat reprobare: ⁊ glo.in.c.ex multis.i.q. iij.in ver.ex ꝑncipalibus dicit, ꝙ papa bene

potest dispensare ꝯ id qd̾ statuit concilium
Calcedonen̄. Ibi si nō sit in articulis fidei.
xv. di. sicut. vel de vli statu ecclesie: vt no. in
d.c. sunt qdam. ꝛ. xvi. di. scā. Et Hosti. i sum.
in ti. de dispensa. §. qs possit dispensare. ꝑsi.
aliqui etiam dicunt: asserit ꝙ falsum est di
cere ꝙ papa non possit dispensare ꝯ quatu-
or concilia qꝛ hoc ꝓbat̃: extra de elec. signifi
casti. §. aiūt. ꝛ in. c. innotuit. §. qꝫuis. ꝛ rn̄det
ad. d. c. sicut. xv. di. Ad idem Augustinus
de Anchona in sum. sua. de ecclesiastica po
testate. q. lx. ar. viij. in solōne scḋi argumēti:
vbi dicit ꝙ de cōcilijs gn̄alibus quoad pa-
pam dicendum est illud qd̾ dr̃ in canonica
Jacobi apli de humanis actibus: qꝛ cū ali-
quid geritur semꝑ intelligit̃: ꝛ dicendū est:
si dn̄s voluerit: vel si deo placuerit: sic facie
mus. Eodem modo inqt ipse in statutis ꝛ
concilijs patrum semꝑ subītelligit̃: salua au
ctoritate ꝛ voluntate sedis aplice ꝛc. Dixit
etiam btūs Tho. in trac. ꝯ impugnātes re-
ligionē. rn̄dendo ad tex. in. c. ꝯ statuta. xxv.
q. i. ques refert ꝛ seqtur dn̄s Archieps̄ Flo
rentinus. in. iij. parte sum. sue. tit. xxij. c. vj. §.
xxiij. Inqꝫtum ille tex. Zosimi Pape dicit:
ꝙ contra statuta patrum auctoritas sedis
aplice nihil ꝯdere aut imutare pōt. Dicēdū
esse ꝙ hoc sit veꝝ in illis que statuta sctōꝝ
patrum decreuerunt esse de iure diuino: si-
cut sunt articuli fidei determinati per con-
cilia: sed illa que sancti Patres determina-
uerunt: eẽ de iure positiuo sunt relicta sub
dispensatiōe pape: vt ea mutare possit ꝛ cō-
tra illa dispensare fm opportunitates tēpo-
rum vel negocioꝝ ꝛc. ꝛ paulopost idem Ar-
chieps̄. c. vij. enumerat qnquaginta casus, in
quibus solus papa dispensat. Plus voluit
Bartholomeus Brixianus Conterraneus
meus. in addi. glo. xxxv. q. i. in. c. sunt qdam.
quicqd dixerit. Jo. gloar. ibi ꝙ papa dispen-
sat ēt contra gn̄ales statum ecclie, sicut fecit
Inno. in gn̄ali concilio Lateranen̄. extra de
consan. ꝛ affi. non ds: lꝫ contra articulos fi-
dei non dispenset. fm eum. i. q. vij. ꝛ si illa.
ques refert ꝛ seqtur Rosellus in sua monar
chia. q. xviij. in. xj. col. vsi. ꝛ ꝙ papa sit super
concilium arguendo ad partes: ꝛ facit fm
eum. lxviij. di. c. cor epi. lxiiij. di. per to. tex.
extra de baptis. maiores. dum dicit ꝙ ma-
iores cāe ad sedem petri referēde sunt, ꝛ sic
apparet ꝙ ēt cāe fidei debent ad eandem se
dem referri. xxiiij. q. i. hec est fides. Et qꝫuis
rn̄deri forte posset ad tex. alle. per Bartho.
Brixi. ꝛ ad dicta ipsius: que repugnare vi-
dentur alijs glo. de qbus. s̄. vꝫ. ꝙ text. in. d. c.
non vꝫ. Non ꝓbat ꝙ solus Papa dispenset
contra vlem statum ecclie: qꝛ illa decretalis
vt pꝫ ex eius ꝑscriptione, emanauit ab In-
no. iij. in ꝯcilio gn̄ali, ꝛ sic ex illo tex. forte ar
gui posset contrarius: vꝫ. ꝙ Papa nihil di-
sponere possit contra gn̄alem status ecclie:
nisi in concilio gn̄ali: ꝛ idem rn̄deri posset
ad tex. alle. per Rosellum in. c. cor epi. per il
lud qd̾ dr̃ ibi, tā ab hac sacra sede qꝫ ab epis
totius orbis ꝓhibiti sunt ꝛc. ꝛ hoc coadiu
uare videnẽ oēs tex. illius di. lxiiij. qui lꝫ a
papa ꝓmulgati fuerint. Tn̄ dicunt ꝙ in cō
secrationibus epoꝝ: de qbus ibi: seruanda
sunt decreta patrum ꝛc. Quia non sunt cō
traria cum papa oīno contra illa disponat:
lꝫ in hoc hēat pn̄tiam ꝛ approbationem cō
cilij. Ergo cōcordando opiniones: ꝛ distin-
guendo dici forte posset: ꝙ aut talis dispen
satio concernens vlem statum ecclie: illuꝫ ꝑ-
turbat: scandaliçat: ꝛ discolorat: qꝛ tunc Pa
pa siue vli ecclia: ꝛ sic sine gn̄ali concilio di
spensare non possit: sicut diceremus si dispē
sare vel statuere vellet aliquid contra gra-
dus diuina lege ꝓhibitos: de quo per doc.
in. c. lras. de restit. spolia. Et ad hoc induci
posset no. dictum Inno. in. c. quanto. de cō
sue. vbi dicit ꝙ Papa non est permittēdus
venire contra statum vlem ecclie sine ma-
gna cā alijs etiam nota: ꝛ sic intelligant glo
se, ꝛ iura que dicunt papam dispensare nō
posse cōtra vlem statum ecclie, aut cā subest
ꝛ ex tali dispensatione non multum turba-
tur nec scandaliçat̃ vlis ecclesia ꝛ tunc Pa
pa solus dispensare ꝛ moderari poterit ꝓ
qualitate ꝛ importantia reꝝ occurrentiū: ꝛ
ita intelligi debent. glo. ꝛ iura vel doctrine
contrarie. Quam distinctionem ꝛ ꝯclones
approbare vr̃. tex. no. in materia: vbi ēt no.
in. c. ꝛ si illa. i. q. vij. ꝛ facit glo. in hoc signan
da. xl. di. si papa. ꝛ tex. iuncta eius glo. xxv.
q. i. in. c. que ad ꝑpetuam. Dicta aūt ꝯclo su-
perioritatis pape ad concilium confirmat̃
ex eo: ꝙ papa solus concilium dissoluere ꝛ
in totū tollere pōt: illa vulgata regula. Qꝛ
eius est tollere cuius est condere. xij. q. i. c.
certe. Et oīs res per quascunqꝫ cās nascit̃:
per eas soluit̃: de reg. iur. c. i. ꝛ. ff. de pac. l. ab
emptore, sed ꝯ ostēsum fuit ꝙ concilium nō
cōgregat̃: nec dici potest legitimum: nisi au
ctoritate sedis aplice vel eius legati interue
niente: vt ꝓbat̃. xvij. di. regula. ꝛ quasi per
to. ꝛ in. c.

to.z in.c.significasti.de elec.ergo z per ipm
tolli pot.Quod si in totum tollitur ab eo er-
go oimodam ptātem hz in eo: sicut creator
in creatura:z figulus in vase testaceo:quod
in totum destruere z in pte restringere vel
limitare pōt:qz qui in totum pōt tollere z
fortius in parte diminuire pōt.ff.de rei vē
di.l.que.de tota.extra de offi.deleg.pastora-
lis.in prin.Itē vt dicit glo.no.in cle.ad no
strum.de hereti.in ver.ecclesie. Ecclesia hec
nra militans est exemplata diuinitus a tri
umphante.Dicente Jo.in Apocalypsi.xxj.
in prin.Uidi ciuitatem scām hierusalē no
uam descendētem de celo zc. Et Moysi di
ctum fuit Exodi.xxv.in fi.qz oia faceret fz
exemplar sibi monstratum in mōte zc.Cū
igit in ecclesia triumphante sit vnus deus:
vnus Princeps:z Rex oium cuius obedi-
entie z iperio ois celestis hierarchia: z oēs
oino creature subdite sunt:sic necessario se-
quit qz huic eccłie militanti pesse dz vnus
suppmus princeps z pontifex maximus q
illum repntet in terris,sicut Monarchicha
nālisqz rō dictat.vij.q.i.in apibus. Qui in
de auctoritatem z ptātem habeat: vbi dns
ipse totius eccłie posuit principatum.xj.di.
nolite.Et hic est pontifex Ro.cuius pceptis
oēs hoies de necessitate salutis obedire te-
nent:vt dr in.d.extrauag.Bonifa.viij.vnā
scām quam alle.d.glo.in cle.vt nrm.Et pro
pterea dicebat Cyprianus.xxiij.di. Qui ca
thedram petri z quam fundata est eccłia:de
serit,in eccłia se esse non confidat. Et dicit
btūs Tho.i lib? z errores grecoz.q.clxxij.
qz negantes papam in eccłia hēre plenariā
ptātem,errant contra vnitatem eccłie:z sic
contra articulum:z in vnam scām catholi
cam z aplicam eccliam zc. Quod non negāt
qui in fide stabiles z perfecti sunt.xij.q.ij.
ne quis.Inde dcm fuit Joel p.c. congrega-
bunt filij iuda z filij israel pariter z ponēt
sibi caput vnus.Et Jo.x.dr.fiet vnū ouile:
z vnus pastor.de baptis.l3.z in cle.i.de sen.
excō.cum concor.Et vt psequit gl.in.d.cle.
vt nrm.hanc obedientiam z reuerentiam
quā oēs debent summo pontifici:pbat na-
turalis rō:qz sicut opationes rez nālius p
cedunt ex nālibus potentijs.Ita operatio-
nes humane pcedunt ex humana volunta-
te:ops aūt in nālibus vt supiora moueant
inferiora ad suas actiones per excellentiam
veritatis nālis collate diuinitus:sic ops in
rebus humanis:qz supiores moueāt inferio
res per suam voluntatem ex vi auctoritatis
diuinitus ordinate.Ut bene pbat sanctus
Tho.secunda scde.q.ciiij.ar.p.Unde dicit
glo.pdicta.qz istoz supioz mouentiū:vnus
est suppremus:cuius motiōi oēs sunt subie
cti:z sunt in illo quasi mēbra de mēbro:ex-
tra de elec.significasti. Plus dixit sanctus
Tho.in trac.contra impugnantes religio-
nem:qz existētes in concilio gnali nihil pnt
statuere sine auctoritate pape.Nam ipse dr
totius mundi dns z princeps.de fo.cōpe.c.
vlt.tex.z bona glo.in.c.cum de diuersis.de
priui.lib.vj.et ponit in phemio Bonifacia
no.eo.lib.Et papa ipse est pontifex nō solus
Romane sed vlis eccłie.xxiij.di.i noie dni.
Unde bene dicebat tex.in.c.fundamenta.d
elec.lib.vj.qz Constantinus Impator Mo
narchiam vtriusqz potestatis.Ro.pontifi-
cibus decreuit:et ibi Imperator celestis ca
put chriane religionis instituit et.T.subdit:
vt dicta sedes nulli subesset hoi: que ore di-
uino cūctis dignoscit esse plata.Et dicebat
Inno.in.c.sup eo.de biga.qz papa est maior
Paulo et oibus epis administratione. Et
in.c.qd super.de sta.reg.dicit qz papa hz iu-
risdictionem super oēs mortales. Conclu-
dendum est igit ex pmissis et alijs plibus q
adduci possent:qz papa est sūmus et suppre
mus monarcha oium hns oimodam ptātē
supra concilium gnale,et super oēs hoies to
tius orbis.ij.q.vj.decreto.et.c.gescit.xxiiij.
q.i.non turbat.et.c.est aliud iuncta eius gl.
xxj.di.qzuis.et de transla.pla.inter.cui oēs
xpiani obedire et reuerentiam exhibere de
bent.xciij.di.obedientiam.lxxix.di.sigs ex
sacerdotibus.iij.q.iiij.siquis a vero.xxv.q.
i.generali.Tāta est aūt eius dignitas et po-
testatis excellentia qz ēt volēs non posset se
subijcere iudicio concilij excepta cā heresis.
tex.est iuncta eius gl.in.c.nemo.ix.q.iij.ibi.
Nemo iudicabit primam sedem iustitiam
temperare desiderantem. Neqz.n.ab Au-
gusto:neqz ab oi clero:neqz a regibus: neqz
a pplo iudex iudicabitur.Et dixit glo.fi.ibi
qz si totus mundus sententiaret in aliquo
negocio contra papam:qz sentētie pape po-
tius standum esset.xxiiij.q.i.hec est fides et
dicit alia glo.in.c.mādastis.in ver.potuis-
sem.ij.q.iij qz papa a nullo potest iudicari:
sed ipse iudicat oēs.ix.q.iij.alioz.Nec etiaz
ab vli concilio.xvij.dist.§.hinc ēt.ff.de legi.
princeps cum simi.Immo dubitare de po
testate papali sacrilegiū est:vt ingt Alberi.

de rosa. post Oldra. in l. iubemus nulli. C. de sacro san. eccle. ar. l. ij. C. de crimi. sacrile. Postremo qui hanc ptātem Pape non tꝫ: sed eam alteri attribuere nitit᷑: eccľie vnitatem diuidendo: alienus est a fide: ꝓphanus est: hostis est: ꝛ hēre non pōt deūꝫ p̄rem: q vľis eccľie non tꝫ vnitatem: vt inqt tex. formalis. xxiiij. q. i. in. c. alienus. ꝛ in. c. qcunqꝫ. ea. cā. ꝛ q. dī. ꝙ quicunqꝫ ab vnitate fidei vel societatis Petri apľi: quolibꝫ mō semetipsos segregarūt. Tales nec vinculis pcōꝝ absolui. Nec Januam p̄nt regni celestis ingredi.

¶ Que sit potestas concilij in Papam

Nos igit᷑ (nihil vnitati eccle sie detrahētes) Uideamus (p̄missis non obstātibus) Que sit potestas cōcilij in papā: qꝺ gdeꝫ deo bn̄ adiuuāte (vt spero) assequemur si pro v̄itatis solido: stabiliqꝫ fundamento p̄supponamus: id qꝺ dilectus xp̄i apľs ꝛ euāgelista Joānes spū scō plenus: de eccľia ista militāte ipo dei spū dictante mente in altissimis hita. sua i Apocalypsi capite. xxi. cōscripsit: dum inqt. Et ego Joānes vidi scām ciuitatem: nouā: descēdentē: de celo: a deo paratam: sicut spōsam ornatam viro suo. Et audiui vocē magnam de throno dicentem ecce tabernaculum dei cum hoībus: ꝛ habitabit cū eis. Et ipsi ppľs eius erūt: ꝛ ipse deus cum eis, erit eoꝝ deus ꝛc. Quibus misticis ꝛ diuinis ꝓphete v̄bis: (si recte singula ponderent᷑) cuicunqꝫ recte iudicanti aptissime cōstare poterit eccľiam istā militantem (quā vľe concilium rep̄ntat) ad silitudinē celestis ꝛ triūphantis Hierlꝫ figuratam dispositāqꝫ fuisse. De celo ꝛ ex ore altissimi ꝓdiisse ac i eius tabernaculo xp̄m deū ac dn̄m nr̄m cū hoībus vniuersis: suisqꝫ chr̄icolis habitare: et ptātes ab eo accipere. Nec errare posse, sub tali tātoqꝫ duce ꝛ rectore. Unde i ꝓposito: qꝛ (vt inquit) diuus Hieronymus. xxiiij. q. i. in. c. oībus consyderatis puto me nō temere dicere: alios ita esse in domo dei, vt etiaꝫ ipsi sint domus eadē dei: que dr̄ edificari s. petram, que vnica columba appellat᷑: q spōsa pulchra xp̄i sine ruga ꝛ macula: ortus cōclusus: fons signatus. Puteus aque viue, ꝛ paradisus cum fructu pomoꝝ: que domus etiam claues accepit: ꝛ potestatem soluendi atqꝫ ligandi hanc igit᷑ domum. i. scām eccle siam: siquis corrigentem corripientemqꝫ cōtempserit: sit tibi: inquit dn̄s: tanq̄ ethnicus ꝛ publicanus. Matthei. xviij. Et d̄ hac domo dr̄ per psalmographum. Dn̄e dilexi decorē domus tue, ꝛ locū habitationis glorie tue. Qui habitare facis vnanimes i domo. Et alibi. Letatus sum in his que dicta sunt mihi: in domum dn̄i ibimus. Et beati qui habitant in domo tua dn̄e: in scľa seculoꝝ laudabunt te. Et ecce q̄ bonuꝫ ꝛ q̄ iocundum conuenire ꝛ habitare fratres in vnum ꝛc. Que oīa concilio gn̄ali rite ac legitime congregato: per qꝺ domus dei ꝛ ecclesia ipsa vľis rep̄ntat᷑: mirifice ꝯuenire nemo dubitat. Quia igit᷑ ex sola eccľia catholica veritas cōspicit᷑: vt inqt beatus Greg. in Moralibus: ꝛ hr̄. xxiiij. q. i. qꝛ ex sola. Nō afferamus stateras dolosas non appendamus: qꝺ volumus pro arbitrio nr̄o: dicentes hoc graue est hoc leue, sed afferamus diuinam stateram de scripturis sacris atqꝫ legitimis: tanq̄ de thesauris dn̄icis, vt inqt idem Hieronymus. ea. xxiiij. q. i. in. c. nō afferamus. ¶ Pro veritate igit᷑ indaganda: vltra illa que supradicta fuere. i ti. Nunqd concilium hēat iurisdictionem. Et in ti. an ordinariam vel delegatam habeat que: hic repetenda forent: omissa illa gn̄ali potestate in oēs: de qua ibi. Hic particulr̄ indagando de ptāte seu iurisdictione quā ꝯcilium hꝫ in papam. Premittendum ꝛ supponendum ante oīa dr̄: ꝙ concilium gn̄ale vľem eccľiam rep̄ntans. xxiiij. q. i. maiores. ꝛ de conse. di. i. eccľia. Papam vt caput. Et vniuersos orbis epos catholicos vel quotquot conuenient: in numero tn̄ ꝯdecēti, ne si paucissimi essent contēptui haberent᷑ eos rep̄ntans: in se ꝯtinet. Juxta determinationem glo. xvij. di. c. i. Item ꝙ papa deficiente in concilio, vel pp ipsius heresim vel scisma vel alias: eius culpa: recusatione ꝛ defectu. Causa legitima subsistēte, ecqꝫ rite p̄monito: seu alś sede vacante vel quasi: ꝙ nihilominus cōcilium alias rite ꝛ legitime congregatū: s. m modos de qbus s. diximus. Non poterit ꝓpterea dici Achiephalon conuenticulū, aut conciliabulū ꝓut intellexit tex. xvij. di. multis. ꝛ i. c. regula. qꝛ vbi papa dictis casibus concilio iunctus non esset: nec eidem p̄sideret: xp̄s vti verus ꝛ imediatus pontifex spōsus ꝛ caput eccľie sponse sue: quā p̄cioso sanguine suo redemit, eidem concilio p̄sidebit: auctorabit ꝛ in medio patrū in ipsius noīe

ꝯgregatoꝝ

congregato℞ procul dubio residebit. Juxta illud qd̓ infallibili sacri euangelij sui testimonio repromisit. Matthei vlti. ibi. Ecce ego vobiscum sum vsq₃ ad ꝯsumationem seculi ꝛ Matthei. xviij. c. Transumptiue aūt. i. q. i. cum scriptura ibi. credo ergo adesse dn̄m Jesum inuocatū ꝓcibus sacerdotum. Qui ait: vbi fuerint duo vel tres ꝯgregati in nomine meo. Ibi sum in medio eo℞. In medio. s. ꝑsidendo: adiuuando: ꝛ dirigendo, q₂ alias superfluo hoc dictum fuisset. Cū deus vbiq₃ semꝑ eē: ac futu℞ esse nō dubitemus: ad idem xxi. di. de qbus. Ibi ꝓus ēt repromissor dn̄s ait, si duo ex vobis vel tres ꝯueniunt suꝑ terram in noīe meo de oī re quācunq₃ petierint, fiet illis a patre meo. Et facit. xxiiij. q. i. alienus. Ubi Cyprianus ꝫ illo verbo: vbicunq₃ fuerint duo aut tres collecti in noīe meo. Ad ꝓpositum nr̄m inquit: ꝙ dn̄s Jesus ostendit ibi: ꝙ non multitudini sed vnanimitati deꝑcantium plurimū tribuit. ꝛ. l. q̄uo aūt ꝑn̄t duo vel tres in nomine xp̄i colligi: quos constat a xp̄o ꝛ ab eius euāgelio separi? Qd̓ aūt papa deficiente in concilio xp̄s gregem fidelium suo℞ sine pastore: ꝛ dilectam sponsam suam eccl̄iaꝫ sine sponso ꝛ rectore non relinquat: attestatur beatus Joānes dilectus xp̄i apl̄s ꝛ euangelista. xvij. c. vbi inqͥt: ꝙ saluator nr̄ subleuatis oculis in celum dixit pater sancte serua eos in noīe tuo quos dedisti mihi ꝛ. l. Ego dedi eis sermonē tuū: ꝛ mundus eos odio habuit: q₂ non sunt de mundo: sic ꝛ ego nō sum de mundo, sanctifica eos in ꝟitate. Et pro eis ego sanctifico meipꝫm: vt sint ꝛ ipsi sanctificati in ꝟitate. Non pro eis aūt rogo tm̄: sed ꝛ pro eis qui credituri sunt per ꝟbū eo℞ in me: vt oēs vnum sint sicut tu pr̄ in me: et ego in te: vt et ipsi in nobis vnū sint: et ego claritatē quā dedisti mihi dedi eis: vt sint vnum sicut et nos vnū sumus. Ego in eis: et tu in me vt sint consumati i vnū. Pater quos dedisti mihi volo ut vbi ego sum et illi sint mecū vt videant claritatem meam quaꝫ dedisti mihi. Per que clarissima ꝟba infallibilis ꝟitatis que ex ore altissimi ꝓdijt manifeste colligit̄: ꝙ xp̄s in ecclesia vsꝫ semper residet: et tanq̄₃ sponsus et caput ipsius eiusdē eccl̄ie vnitates fideiq₃ sue ꝯstantiam et ꝟitatem in ea semꝑ seruat: facit glo. no. in cle. ne romani. in ver. non cōsonam. de electione. Que dicit: ꝙ tunc spōsus rector: pastor: et caput eccl̄ie, est xp̄s: et ꝙ ecclesia ipsius est corpus ꝑ̓ps ex testimōio ipsius Mathei. ix. luce. v. et Marci. ij. c. vbi querentibus iudeis: quare discipuli sui nō ieiunarent. Rn̄d. Nunqd ꝑn̄t filij sponsi lugere q̄₃diu cum illis est sponsus: bonus tex. xcvij. di. eccl̄ie. xxvij. q. i. nuptia℞ § hic argumentant̄. lxxvi. di. ieiuniū. ii. ij. in fi. ¶ Secundum. xcvj. di. c. i. circa medium. ¶ Tertiū ꝺ sacra vnctio. c. i. ꝟsi. sed vbi. ¶ Quartum. iij. q. iiij. engeltrudam. Ibi ꝙ ab ipso xp̄i corpore: qd̓ est ecclesia recidit: ls ergo deficiat vicarius: non deficit: inquit ipsa principalis. Qd̓ paulus spū scō plenus manifeste attestat̄ in ep̄la ad ephesios ꝑ. c. Inqͥt ꝙ deus pr̄ oīpotens xp̄o eius filio dedit oēm potestatem et oīa subiecit sub pedibus eius. Et ipsum dedit caput suꝑ oēm ecclesiā suā: que est corpus ipsius: et plenitudo eius. Et Jo. apl̄s. vbi ꝫ. xvij. c. indicat discipulos et ecclesiā ipsas vnicā xp̄i spōsaꝫ ꝑpetuo duraturas. ¶ Ex ꝑo steq₃ igit̄ constat sacrum gn̄ale conciliū legitime ꝯgregatū papa deficiente: dei nutu sacro spū suo coopante regi: auctorari: atq₃ gubernari: nō minus prouide nec minori ꝑtāte, q̄₃ si papa eidē ꝑsideret. Immo rōne ꝑsidētis lōge digniori. Cū tūc ꝯcilium eccl̄ie senatū, et xp̄i corpus capiti suo iunctum repn̄tet. ¶ Nam et senatū h₃ ecclesia. xvj. q. i. ecclesia h₃. Qui senatus in maioribus causis principis ꝑtātes et locū tenere ꝺ̄ principe deficiente. ¶ Ut. n. a principis sententia non appellat̄. Ita nec a sententia senatus. ff. a quibus appel. non l₃. l. i. § i. infamē restituit. Aquam ex flumine publico duci ꝑmittit: vel ꝓhibet. ff. de flumi. l. quominus. leges et publica dcreta cōponit atq₃ ꝓmulgat. ff. de legi. et senatuscon. l. non ambigit̄. Est bona glo. in l. i. ff. de postu. § de qua not. Bar. in rubrica. ff. de senato. Dicendū et cōcludendum vr̄: igit̄ ꝙ concilium gn̄ale siue papa ꝑn̄te ꝛ ꝑsidēte: siue absente viuo et indebite recusante ꝯcilio interesse vel heretico ꝛc. existente: siue ēt mortuo et sede vacante potestatem et iurisdictionem suā suꝑ oēs mundi hoies: et ēt ꝫ papam deuiatim et segregatū a fide q̄nq₃ exercere possit. ¶ Sed pro clariori huius q̄siti indagine: cum querit̄: quam ꝑtātem vel iurisdictionem hēat concilium in papam. Considerandi sunt tres status huius ecclesie militātis. ¶ Primus q̄n vnico pontifice Ro. viuente et ꝑsidente siquid ꝯciliū ꝫ ipꝫm decernere vellet. ¶ Secundus q̄n duo vel ꝑles de papatu

contenderent et vnus eoꝝ:vel nullus ꝑside
ret. ¶ Tertius qñ sede vacante. Concilius
legitime congregatum ꝯ electione pape: vel
alijs arduis negocijs occurrentibus statue
re vult:pro quoꝝ oium decisione videnda
sunt que scripta fuere ꝯ in ti. qñ concilium
vlē celebrandum sit per to. Qz eandem fe
re sententiam afferunt: lȝ gñalr magis lo
quantꝰ. Sed quoad primum statum:qz oium
scribentium concors sententia hȝ qꝫ Papa
vnicus a duabus partibus Cardinaliū con
corditer electus:ab aliquo impugnari:iudi
cari:vel ꝯ ipm aliquid excipi non pōt :nisi
forte de crimine heresis.extra de ele. lȝ.ꝛ in
.c.vbi periculus.eo.ti.lib.vj. quotqȝ ipse tūc
iudicet oēs ꝛ a nemine iudicetꝰ.ix.q.iij.cun
cta per mundum.ꝛ c.alioꝝ.ꝛ.c.nemo cum
concor. Consideratis hijs que ꝯ in ti. ꝑcedē
ti pro eo reposita fuere. Dom videretꝰ pima
fronte:qꝫ ꝯcilium ꝯ papam esse non possit:
nec quicqȝ ꝯ eum:aut ꝯ alios attentare, nec
se ꝯgregare valeat,cum papa de qbuscunqȝ
arduis causis:ēt fidem ꝛ vlem statuȝ eccle
sie ꝯcernentibus se impedire:eaqȝ expedire
possit:put ꝯ late deductum fuit. Pro qua q
dem ꝯclone facere vr̄ tritum ꝛ vulgare il
lud adagium ēt rusticis ꝛ femellis bene no
tuȝ ꝛ familiare:qꝫ papa pōt oīa:sed ꝯ ꝑmis
sa opponitꝰ statim qꝫ imo ꝯcilium ꝛ sic vlis
ecclia sit ꝯ papam ēt vnicum,qz papa homo
est corruptibilis ꝛ peccabilis: ꝛ qui quoti
die peccat.xxj.di.c.nunc aūt. ꝛ ꝓbatꝰ exem
plo btī Petri:qui ꝛ Xpm ter negauit:ꝛ cō
uersos iudaiçare premisit: cui paulus in fa
cieȝ restitit.ij.q.vij.paulus. Et nemo negat
quin papa hereticus conciliuȝ habeat iudi
cem ꝛ supiorē.xl.di.si papa. Ergo pȝ qꝫ con
cilium saltem in hoc sit ꝯ papā. Si ergo ali
quo casu conceditꝰ concilium esse pape iudi
cem ꝛ supiorem sequitꝰ ꝛ intrepide dici po
test. Nihil detrahendo dignitati veri: vni
ci:ꝛ catholici pontificis vniti cuȝ vli corpo
re ecclesie:concilium esse ꝯ papam:qz limita
ta cā limitatos parit effectus: vt hr̄ in.l.ita
aūt.in prin.ff.de admi.tuto. ꝛ in cle. ne ro
mani.ꝟsi.eo.tn̄ prouiso.de elec.vbi per Jo.
de imo. Concludeñ.igitꝰ vr̄ in hoc ꝑmo sta
tu ecclie,qꝫ lȝ papa sit vnicus et a duabus
partibus Cardinalium electus. Tñ si deli
cit et seipm a mēbris suis vlis ecclie segre
gat aliquibus casibus iudicari pōt a conci
lio et ei supponitꝰ. ¶ Primus ergo ꝛ princi
palis casus,(quem nonnulli fecerunt vni
cum) erit:qñ papa esset hereticus: qz tūc cō
munis oīum theologoꝝ et canonistaꝝ scho
la dicit,qꝫ si papa deꝑhenditꝰ a fide deuius
(vt verbis tex.in.d.c.si papa:vtamur) Cō
cilium gñale ꝯ eum ꝯgregari pōt. Uno ex il
lis modis quos ꝯ tradidimus. Cum de ipsi
us congregatione tractaremus. Et ab ipso
concilio iudicari:ac si pertinax et impeni
tens fuerit deponi:et de sede aplica deturba
ri poterit,per illum tex.queȝ totus mūdus
alle.in.d.c.si papa.xl.di.qui in hac materia
vr̄ esse principale carocium. iuncta eius gl.
in ver.a fide,que plerosqȝ excellentissimos
doc.nimis papalis dignitatꝫ studiosos:mul
tum laborare fecit:atqȝ ita interdum allu
cinauit:vt cum ipsam alr̄ confutare nō pos
sent:ausi fuerint dicere:eā esse falsam:ꝛ cōi
ter a doctoribus reprobataȝ. De qua tn̄ alr̄
pro vitate sentiendum esse ꝯ. clarissime de
monstrabitꝰ,suprascriptam aūt ꝯclones qꝫ.s.
concilium gñale sit iudex competēs: vbi he
resis vel hereticum crimen pape impingitꝰ.
ꝓbat tex.xvij.di.in.c.concilia.§.hinc etiam.
Reddendo rōnem quare Papa a nemine
alio iudicetꝰ. Sed ptāti tn̄ ꝛ iurisdictioni
dei et concilioꝝ subsit:qz.s.potestas ipsa pa
palis a deo ꝑ. Et deinde a venerandis con
cilijs emanauit. Ibi scientes qꝫ eius sedi pri
mum apl̄i petri meritū. Deinde secuta ius
sione dn̄i:concilioꝝ venerādoꝝ auctoritas
singularem in ecclesijs tradidit potestateȝ.
Nec antedicte sedis antistitem minoꝝ sub
iacuisse iudicio. Ad hec serenissimus Rex,
deo inspirante rn̄dit synodalis esse arbitrij
in tanto negocio sequēda ꝑscribere ꝛc. hāc
etiam sententiam firmare vr̄ tex.ij.q.vij.§.
item cum balaam. et.iij.q.vj. dudum. vbi
glo.fatetꝰ qꝫ concilia saltem scdario primatū
dederunt Ro.ecclesie:lȝ principalr̄ illud ac
ceperit a xp̄o.xxj.di. q̄uis. et.xvij. di.§.hinc
etiam. Et hoc idem tenent ꝛ sequuntꝰ doc.
oēs in.d.c.si papa. in.d.§.hinc ēt i.c.in fidei
fauorem.de hereti. in.vj.in.c. significasti. et
in.c.lȝ de euitāda.de elec.et alibi sepissime.
Quinimo Archi. Jo.an. Gemi.et alij post
eos in.d.c.in fidei:dicunt qꝫ papa in cōcilio
et apud concilium non tn̄ de māifesta, sed
etiam de occulta heresi accusari pōt: fauore
fidei:extra quā non est salus. xxiiij.q.i.alie
nus.c.qz ex sola.et.c.quicunqȝ. et.xciij. di.c.
qui cathedram. Qd̄ tn̄ intelligit Archi.de
heresi talr̄ occulta,que ꝓbari possit.C.de ap
pel.l.eos.qz qđ ꝓbari pōt: dici pōt manife
stum.

stum.xi.q.iij.cap.ls aliqñ illud ẽt dicaẗ oc
cultum,qȯ quinqȝ persone sciunt. de peni.
di.i.§.eꝫ.versi.filiam ſm Jo.an.ibi.¶ Qȯ
intelligit veꝝ Gemi.Si papa esset incorri-
gibilis.ſm glo.in.d.c.si papa:qꝛ si non esset
pertinax:vel impenitens sed esset paratus
se corrigere:ꝛ errorem suum abiurare: non
posset etiam de heresi accusari vel deponi.
xxiiij.q.i.aperte.in.c.agit.ꝛ melius.xxiiij.q.
iij.dixit apl's.Ubi dr̃:ꝙ qui sententiam suā
q̃uis falsam atqȝ puersam nulla pertinaci
aiositate defendunt:pſertim quā non auda
cia sue pſumptionis pepererint. Et qui pa-
rati sunt se corrigere ꝛ corrigi. Nō sunt in-
ter hereticos deputandi.Sed ꝯ hec ꝛ pmis
sam ꝯclonem statis ꝛ fortissime opponi vr̃.
de tex.ꝛ his que leg.ꝛ no.in.c.nunc aūt.xxi.
di.Ubi hr̃ ꝙ quum Marcellus papa in tē
plo paganoꝝ Jdolis thurificasset.Et ꝯcilium
gñale:tpe Deocletiani ꝛ Maximiani Au-
gustoꝝ adversus eum congregatum fuisset:
atqȝ de hoc ingreret.Et idem Marcellus
hoc confessus fuisset.Nullus tñ eoꝝ q erāt
in concilio:ausus fuit sententiam idolatrie
vel hereseos ꝯ ipm ꝓferre: sed vniuersum
concilium ei sepissime dicebat.Tuo ore iu-
dica cām tuam.Non nostro iudicio.Et ite
rum noli audiri in nr̃o iudicio, sed collige
in sinu tuo cām tuam. Jtem qm̃ ex te iusti
ficaberis:aut ex ore tuo cōdemnaberis. Et
iteꝝ dicebant ei.Prima sedes non iudica-
bit a quoq̃ȝ.Ad qȯ ꝯrium Rñd.gl.in ver.
marcellinus.in fi.Et ſm ipsam conciliū ic-
circo Marcellinum confessuꝫ de heresi nō
deposuisse.Qꝛ paratus erat corrigi:vnde i
quit ipse:ꝫ papa vel alius sit hereticus. Si
tñ paratus est corrigi non deponiẗ.xxiiij.q.
iij.dixit Apl's,vel ideo hoc fuisse dicit:qꝛ co
actus a paganis hoc fecit.l.di.pſbyteros.sed
q̃uis ista gl. innuere videaẗ, ꝙ si Marcelli-
nus ptinax vel ipenitēs meticulose:aut vo-
luntarie dijs gentium thurificasset:potuis-
set a concilio iudicari,atqȝ deponi.Tñ(iu-
dicio meo)non rñd.ad q̃onem ꝓpositam:
vbi Gemi.dicit.ibi:ꝙ Laurē.improbat di
ctam scdam solonē.Dicens ꝙ illud.c.dixit
apostolus:dꝫ intelligi de his qui cōmittūt
heresim ignoranter: vel qꝛ non intelligunt
id qȯ credunt fore hereticum.Unde Papa
Marcellinus non potuisset pp hoc excusa-
ri.Quare dicit ipse: ꝙ illud qȯ cum eo fa-
ctum fuit:fuit potius ex dispēsatione ꝯcilij
ſm Lap.Dicit aūt idem Gemini. ꝙ dicta
solo non vr̃ vera:qꝛ imo qualitercunqȝ cōmi-
sisset heresim:si paratus erat corrigi: nō de
buit vt hereticus damnari.d.c. pſbyteros.
l.di.in fi.Et.i.q.vij. maximum.xvij.di. nec
licuit.Et sic glo.ſm eum remanet vera.Sꝫ
nec ista qdem dicta tollunt contrarium,de
quo.s̃.qꝛ aliud est dicere quare hoc non fece
rint:aliud est querere nunqd hoc facere po-
tuerint.Et ppea idem Gemi.hoc aiaduer-
tens.Quesitum istud formalr̃ soluendo.in
d.c.si papa.xl.di.dicit: ꝙ qdam asserunt: ꝙ
concilium noluit cōdemnare Marcellinū.
Tamen ꝙ ipm cōdemnare potuisset:si vo-
luisset. Dicit aūt ipse:ꝙ hec solutio non est
bona:nec congruit tex.ibi. Et ideo Hug.di
xit ſm eum:ꝙ dicti epi ibi nō potuerūt euꝫ
condemnare:nec ẽt debuerunt qꝛ sponte cō
fessus fuit errorem suum. Et ppea non de-
buit deponi:qꝛ tunc demum deponendus
est papa,qñ ptinaciter perseuerat in errore
suo: ꝛ conatur talem errorem approbare.
xxiiij.q.iij.dixit apl's: sed si paratus est cor-
rigi,tunc non est deponendus:vt.d.c.si pa-
pa.Et ita quoad solonem pdcām resıdet ẽt
idem Gemi.Qui pro maiori intelligentia
huius articuli.in.d.c. nunc aūt pmittit ad
intellectum glo.ibi quam semper dicit suis
se intricatam:ꝙ legiẗ in Cronicis: ꝙ cum
Marcellinus papa thurificasset idolis con
gregato concilio Rome. Jn conspectu oīuꝫ
confessus fuit errorem suum: dicens se pa-
ratum eẽ obedire:ꝛ facere qcquid illi pr̃es
imponerent.Qui cū dixissent ei: tu ꝓprio
ore te iudica.Jdem Marcellinus statim di
ctauit contra se sententiā dicēs.Ego Mar-
cellinus ob scelus idolatrie: qȯ idignus cō
misi,iudico me deponendū : anathematiꝫo
etiam quemcūqȝ q tradiderit corpus meuꝫ
sepulture.Et statim pergens ad Deocletia
num vltro se ꝓfessus est eẽ chr̃ianum:ꝛ ca
pitalem suscepit sentētiam:cuius corpus p.
xxx.dies.iacuit inhumatū. Postea vo bea-
tus Petrus apparuit Marcello qui ei suc-
cesserat ꝛ pcepit vt corpus Marcellini sepe
liret iuxta se ꝛ ita illō sepeliuit iuxta pedes
beati Petri ꝛc.Quicqd aūt dictum fuerit.
Mihi vt veꝝ fatear adhuc nō satisfacit ista
rn̄sio.Quia videre nescio qūo per hoc tol-
latur cōtrarium illius tex.in.c.nūc aūt.Jn-
quantum conciliū ibi iudicare noluit, sed
sententiam ad ipsum Papam:vt seipm iu
dicaret remisit: tanq̃ȝ concilium hoc facere
non posset.Et hoc contrarium corroborat

tex.in.c.nemo.i.c.alioꝝ. i.c.facta subditoꝝ. ꝛ quasi per to.ix.q.iij. vbi dr̃ ꝙ papa a solo deo iudicat. Nec bene ꝛ directe rn̄det ad tex.in.d.c.nūc aūt.dicēdo non ꝯdemnauit concilium Marcellinum:q: non erat pertinax in heresi:q: confessus fuerat errorē suū, ꝛ q: fuerat coactus:q: si concilio hoc cōstabat,ꝛ ꝯ Marcellinum iurisdictiōem habebat. Quare non absoluit ꝛ liberauit ipsum: vel si non constabat:quare non ꝯdemnauit ipsum. Cum in confessum nulle sint partes iudicis nisi in ꝯdemnando.ff.ad.l.aquil.l.p inde. Uel saltem quare non indixit ei abiurationem heresis ꝛ erroris sui:extra de heretic.ad abolendam.cum si.ꝛ quare sententia n ad ipsummet remiserunt patres illi: si eum iudicare vel absoluere poterūt. Quibus cum plene per doc.nō rn̄deat. Adhuc vr̃ tex.ille.ꝛ eius ꝯrium obstare ꝯ ꝯclonem supꝛascriptam,ꝙ.s.papa a concilio saltes in cā heresis iudicari possit ꝯdemnari:atqꝫ deponi. Et ꝓpterea doc.hinc forte sumpta occasione:dubitant. Nunqd hoc acciderit ex eo:ꝙ aliqui dixerunt:ꝙ lꝫ concilium de heresi pape inquirere:cognoscere ꝛ se informare possit. Tn̄ sententiam ꝯdemnatoriam ꝯ eum ꝓmulgare non pōt:per illū tex.in.d.c. nunc aūt.ꝛ per iura de qbus ꝫ.in.c. cuncta per mundum.in.c.nemo.in.c.alioꝝ. in.c.facta subditoꝝ.ꝛ quasi per to.ix q.iij. Quoꝝ consyderatione Archi. ꝛ alij post eum in.c. in fidei fauorem. de hereti. in.vi. Querunt an papa,possit de occulta heresi accusari. Et quis tunc sit iudex pape:,cum reperiꝫ hereticus publicus vel occultus. Et dicit ipse ꝙ accusari poterit:ꝛ ꝙ concilium gn̄ale dūtaxat erit cōpetens iudex pape:vt expsse legiꝫ. xvij.di.§.hinc ēt.vs̄.ad hec serenissimus.ij. q.vij.§.item si accusatus.alias vs̄.cū balaā. ¶ Et subdit sciēdum esse:qd̄ Aug.scripsit. in.c.in synodo.lxiij.dist.ꝙ ēt Cardinales pn̄t deponere papam pp heresim. Sed dic ꝙ hoc iure aliquo non ꝓbauit. Et ideo dic ipse ꝙ nō recedit ab eo qd̄ plene dr̃ in.d.§. hinc ēt.vs̄.ad hec. Et ad ꝯrium de.d.c.nemo.cū concoꝛ.ꝙ̃.ꝙ illud.c.loqtur de Papa fideli ꝛ catholico: non de heretico, ꝛ sic non obstat fm̄ eū. Postea vo subdit: ꝙ qn̄uis tale crimen ꝓbeꝫ in concilio ꝯ papā:ꝙ vr̃:concilium non debere ipm̄ ꝯdemnare: sed ipsemet papa ꝯ se sententiam habeat ꝓmulgare.d.c.nūc aūt.xxi.di. Quis ipse credat ꝯtrarium,ꝙ.s.imo ꝯcilium ipm̄ ꝯdemnare possit. Et hoc fm̄ eum clare colligiꝫ ex palle.c.si papa.iuꝫ fi. Jmmo indubitanter hoc veꝝ esse affirmat. Hoc idem referunt ꝛ sequunꝫ Jo.an.ꝛ Gemi.ibi. Quos simpliciter sequtur Philippus franchus. ꝛ ides tenere vr̃ glo.in.d.c. nemo. in ver. neqꝫ ab oi clero.in fi. dum arguit ꝯtra papam ꝙ orbis maioꝛ est vrbe.xciij.di.legimus. Sed ꝛ glo.quam pro ꝯtraria alle.Gemi. hoc constantissime dicit.ij.q.v. mandastis. in ver. potuistis. Que formalr̃ dicit ꝙ papa a nullo iudicari pōt.ix.q.iij.alioꝝ: nec ēt ab vniuersali cōcilio.xvij.di.§.hinc ēt.ꝑterqꝫ de heresi.xl.di.si papa. Alle.ēt idem Gemi.ꝓ cōtrario.glo.in.c.sicut inqt.ij.q.vij.sed illa gl. loqtur de cōcilio,ꝓuinciali. Et in eo ꝙ facit mentionem de concilio gn̄ali:vr̃ tenere porem sententiam affirmatiuam de quaꝫ.dū arguendo dicit ꝙ concilium gn̄ale iudicat de papa i his in qbus ipse pōt iudicari. Ergo inqt ipse ꝛ concilium Metropolitanus iudicare pōt de ipso Metropolitano. Adducit ad hoc Jnno. in loco peregrino hoc est in.c.ex parte.ij.l.de vbo.signi. ꝛ dicit ips̄ tenere ibi.opi.Archi.ꝙ.s concilium iudicet ꝯtra papam in cā heresis. Sed iudicio meo hoc nō dicit Jnn. imo potius ꝯriū innuere vr̃:quem ēt simplr̃ ibi.refert Jo.an.ꝛ.d. Cardi. Nam ibi formalr̃ inqt idem Jnno. ꝙ si pape crimen obiciꝫ nullus de hoc potest cognoscere.ix.q.iij. facta subditoꝝ.ꝛ.c. alioꝝ. Nisi de heresi.xl.di.si Papa. Et subdit ꝙ de sentētiis ipsius:nullus nisi ipsemet cognoscit.ix.q.iij.ipsi sunt.ꝛ.c.nemo cū seq. Et sic p hec dicta videreꝫ.ꝙ Jnno. potius inclinaret.in opi.contraria.ꝙ.s.lꝫ concilium sit iudex in cognoscendo,non tn̄ in decidēdo et ꝯdemnando Et qn̄uis ides Gemi. in d.c.in fidei.dicat se rn̄disse ad tex.contrarium.d.c.nunc aūt. Tn̄ ista sua rn̄sio:vt ꝫ.dixi:non tollit contrarium nr̄m. ¶ Et propterea:ego:saluo semper meliori iudicio:ad tex.d.c.nunc aūt. Alr̃ rn̄deres volendo tollere eius contrarium. Nam inqn̄tum dicit ꝙ nullus existentium in concilio ausus fuit contra Marcellinum papam ꝓferre sentētiam:sed ꝙ oēs ei sepissime dicebāt:tuo ore iudica cām tuam:non nr̄o iudicio. Diceres ego ꝙ ille tex.pp hoc non ꝓbat ꝙ concilium dixerit se non esse iudicem in cā Marcellini:ꝛ ꝙ sententiam contra ipm̄ ꝓferre non posset. Sed bene ꝓbat ꝙ de iudicio mentis ꝛ intentionis:qd̄ soli deo qui est scrutatoꝛ

cordium

cordium innotescere põteriq3 soli reseruat:
ipsi cognoscere nec iudicare poterant. Et ꝑ
pterea cum ip'e Marcellinus secreti sui cõ
scius: melius intelligeret ⁊ sciret quo aĩo ⁊
qua intentione thurificauerit. Nunqd. s. ꝑ
impssionem ⁊ violentiam siue per metum
qui cadere potuerit in Constantem põtifi-
cem. An vero mente corrupta: depravata ⁊
in fide orthodoxa vacillante hoc fecisset. Di
cebant ei tuo ore iudica cãm tuam. Ac si ei
diceret iuxͣ psalmographũ psal. 50°. ibi qm̃
iniqtates meã ego cognosco: ⁊ pctm̃ meũ ꝯ
me est semp ⁊c. Qm̃ tu hoc melius cogno
scis. Dic tu pus iniqtates tuas: vt in ꝯspectu
dñi iustificeris: ⁊ nos postea ex ore tuo te
iudicabimus, vel ex ꝯfessione tua iaꝫ iudica
tus eris: ꝑ q̃ sensu facit tex. de peni. di. i. iu-
dicet seipm hõ. Q̃ð qdem hꝫ in se nãles ra-
tionem ⁊ eqtatem: ⁊ sic posset ꝓcedere solo
Hugo. ⁊ glo. ibi dũ dicunt: ꝙ paratus erat
corrigi, ⁊ forte dicebat se volũtarie nõ sacri
ficasse diis pagãoꝝ: nec ꝓpositũ chrianũ mu
tasse. Sed ꝙ qcquid fecerat metu mortis ⁊
per impssionem fecerat. Et ꝑpea dicebat cõ
cilium eidem Marcellino. Uide tu ipse qd
ꝓmerearis: qꝛ de corde ⁊ intẽtione tua, nos
iudicare non possumus. Pro quo bene fa-
cit tex. de peni. di. i. in. d. c. indicet seipm ho
mo. Et dcm̃ apli ad Titum. iij. c. ibi. hereti-
cum hoies post primam ⁊ scdam correctio-
nẽ deuita sciens qm̃ submersus est, ⁊ eius-
modi est: ⁊ delingt. Cum sit ꝓprio iudicio cõ
demnatus: sm quem plane potest intelligi
dicta expõ: facit qð voluit gl. in. d. c. nũc au-
tem que dict ꝙ sententia ꝓlata a Marcel-
lino: cum declarauit se deponendum, ⁊ ana
thematizauit corpus suum sepelientes. Nõ
fuit sententia: qꝛ par in parem non hꝫ impi
um extra de ele. innotuit. Sed potius fuit
quedã interptatio vel dclaratio mẽtis sue.
Nam non dixit ipse: ego meipsum depono.
Quia ita iudicasset in cã ꝓpria. qð regulr nõ
lꝫ maxime in foro contentioso. C. vt. ne. lice-
at sine iudi. aucto. in rubro ⁊ i nigro: sed di
xit me deponendum iudico, pro ista inter-
pretatione mirabilr facit tex. xvij. di. c. con-
cilia sacerdotum. vñ. symachus papa. vbi pꝫ
ꝙ concilium Symachum papam absoluit
ab impetiõe quorũdam in qbus accusabat.
Sed quoad occulta delicta: que sibi impu-
tabant. Concilium remisit eum iudicio di
uino. Et istud mirifice comprobat per vba
Pauli apli p'ad Corinth. 4° cap°. Ibi mihi

aũt pro minimo est: vt a vobis iudicer, aut
ab humano die. Sed nec meipm iudico, ni
hil enim mihi conscius sum: qui aũt iudi-
cat me: dñs ẽ ⁊c. Ecce ergo ꝙ Paulus apo
stolus tria iudicioꝝ gña ꝯ. delictis occultis
tangit. vꝫ. Judicium hoium alios iudican-
tium. Judicium suiipsius. Et iudicium dei
qð est ifallibile: et per qð in vitate: iudicio:
⁊ iustitia nos oẽs iudicat. ¶ Per que apte
pꝫ ita intelligi debere illa iura: que dicunt
iudicia pape soli deo reseruari. Hoc idẽ sen
tit glo. in. c. si qs pecunia. lxxix. di. in vsic. sed
quid si dum vxor tua ⁊c. Dum dicit ꝙ si ẽ
occultum vel reuocet in dubiũ: non ẽ cogẽ
dus papa stare iudicio alicuius: imo excipe
põt. Dñs est qui me iudicat. ix. q. iij. alioꝝ.
Si aũt certus est: ꝙ sit eius vxor tenetur ei
reddere debitũ: nisi mulier īduci possit ad
ꝯtinẽtiã obseruãdã: vel abrenũciabit papa
tui, ⁊ satisfaciet vxori ⁊c. Cõseqnter aũt ad
illud qð dicit tex. ibi. Et iterꝫ dicunt. Pria
sedes nõ iudicabit a quoqꝫ. Rñderi potest
ꝙ concilium ꝓtulit regulam: ꝙ. s. de occul-
tis criminibus pape: et que ꝯsistunt in aĩo
non est temere iudicandum: qꝛ ꝓ papa: ⁊ se
de aplica: que papam: Cardinales: et cleꝝ in
se continet: ꝓsumit: ꝙ errare non possit: qꝛ
xp̃s ꝓ fide petri orauit. Matthei. xvj. c. vbi
beatus Cyrillus ꝯ. illo vbo. ¶ Et porte infe
ri non ꝓualebunt aduersus eas. Dixit: ꝙ ec
clesia aplica Petri ab oĩ seductione et here
tica circũuentione inuiolata manet in fide
plenissima et auctoritate Petri. Et ꝑpea di
xit gl. in. c. quicunqꝫ. xxiiij. q. i. ꝙ non credit
ecclam Ro. errare posse: qꝛ deus hoc nõ ꝑ-
mitteret. ar. in. c. a recta. et in. c. pudẽda. ea.
cã. et. q. Orauit. n. Chrs ꝓ Petro. i. ꝓ eccl'ia
ꝓdicta. Ne deficeret fides sua. xxi. di. c. i. i fi.
Non tñ dꝫ hoc intelligi de fide psonali Pe
tri: qꝛ: vt ꝯ. dcm̃ fuit ipse plerũqꝫ errauit. Tũ
Xp̃m negando. Tum xp̃icolas iudaiçare fa-
ciendo. Qñ paulus ei pp hoc in faciem resti
tit. ij. q. vij. paulus. Sed illud intelligi dꝫ de
fide eccl'ie sue: cui ipse ꝑerat: qꝛ ipse Salua-
tor et Redemptor nr̃ suoꝝ voluntate non
fraudabit: vt dicit glo. in. d. c. qðcunqꝫ. Et
sic non dꝫ intelligi de psona pape tm̃: qꝛ pa-
pa, vt hõ: quotidie peccat: vel peccare põt. d.
c. nũc aũt. xxi. di. lꝫ eccl'ia Ro. seu sedes apo-
stolica sic vt ꝑmittit vnita peccare nõ pos-
sit: qꝛ deus hoc non ꝑmitteret: vt no. Inn.
in. c. i. de sum. tri. et fide catho. ¶ Ad tex. in
d. c. nunc aũt. §. item in eodem vñ. sed cum.

quodam tpe. Ubi dr q cas qdam mali ru-
mores surrexissent ꝯ Syxtum Papam. Et
in concilio: vbi Ualentinianus intererat:
dictum fuisset: q non erat licitum dare sen
tentiam aduersus pontifices: z q ppea ides
Impator surrexit: z in arbitrio pfati ponti
ficis tribuit iudicare iudicium suum. Rn̄-
det prout s. q. s. illi mali rumores erant de
peccato occulto z eides Pape tātummodo
cognito: si qd erat. Et ppea Impator cū alr
pbari hoc non posset: illud remisit ꝯsciētie
eiusdem pontificis iudican̄. Cum in hoc so
lum deum haberet vltorem: vel aliter dici
posset: q non fuit mir. Si Impator: q erat
laycus: non iudicauit ꝯ Syxtum. Quia lay
ci non pnt de eccl'ia: vel clericis: z minus d
papa iudicare: extra de fo. comp. clerici. z c.
cum non ab hoīe. z. ix. q. iij. nemo cum con
cor. Uel tertio dici ēt posset: q illa que op-
ponebant Syxto nō erāt hereticalia aut ta
lia crimina de qbus conciliū indicare pos-
set: maxime cum eēnt leues qdas rumores:
qui iudicem mouere non debent: nisi bene
fundati sint z a psonis grauibus z non ma
liuolis pcedant: extra de accusa. qualr z qn̄
ii. ij. cum simi. ¶ Et sic per dictas rn̄siōes:
remanebit plana z sine scrupulo ꝯclo supra
scripta. vz. q concilium erit iudex: z s. papā:
tā in cognoscēdo q̄ i decidēdo. Quotiens-
cunqz de eius heresi siue publica siue occul-
ta tractabit. Hanc ꝯclonem firmat Spec. in
ti. de accusa § i. vsi. itē papa z Impator. vbi
dicit q ls papa z Imperator regulr accusa
ri non possint q soluti sunt legibus. extra
de concet. pbē. pposuit. C. de legi. digna vox.
xxj. di. nunc aūt. ix. q. iij. nemo. cum. c. sequē.
Et quia hec sunt duo magna luminaria ad
mundi firmamentum z regimen posita. ex.
tra de maio. z obe. solite. § pterea. xcvj. dist.
duo. Et sunt duo dona a supna collata cle-
mentia. In auc. quo opor. epi. in prin. colla.
ij. Tn̄ Impator accusatur coras papa de he-
resi: sacrilegio: z periurio: ac quolibet alio
graui crimine: z ab eo iudicat: extra de re
iudi. ad aplice. lib. vj. de homici. pro huma-
ni. eo. li. Item pro voto fracto: extra de vo-
to. ls. z pro filibus. xv. q. iij. alius. ar. in l. i. z
fi. C. de sum. tri. z fide catho. z extra de iudi.
nouit. Subdit idem Spec. q Papa de he-
resi tn̄ accusatur. xl. di. si papa. Et tunc vel
a synodo: vel a Principe accusatur. xcvj. di.
sicut quinis. z. c. nos ad fidem. vel ēt a cor-
pore fidelium. cente'' di. vbi nam. vel vt in
quit ipse si summittit se alicuius iudicio. ij.
q. vij. c. nos si incōpetenter. ff. de iurisdi. oi.
iudi. l. est receptū. alias nunqz accusatur: sm
eum. d. c. nunc aūt. ¶ Idem firmat Hosti.
in sum. in ti. de hereti § qua pena. vsi. depo-
nitur. Ubi dicit q hereticus siue sit cleri-
cus: siue laycus, Papa: Impator: vel alius
inferior deponitur ab oi dignitate. xl. di. si
papa. xxiiij. q. i. qui ꝯ pacem. extra de here
ti. ad abolēdā § i. z ij. z degradatus tradit
curie sclari: vt ibi. Et ls p heresi lex impōat
penam vltimi supplicij. C. de hereti. l. arria-
ni. quam mortem interptatur alia. l. ff. d pe
nis. l. capitalium. vt illud vltimum suppli-
cium sit ꝯcrematio. q vt ibi dr, z viui con-
crematio dr vltimum supplicium. Que tn̄
vera intelligit Hosti. nisi incōtinenti post
dephensionem: redire voluerint ad pnias:
alias aūt in carcerem detrudendi sunt de
hereti. excōicamus. § damnati. ¶ Rationē
aūt quare ppetuo carceri mancipentur: dic
esse, q si haberent liber aditum: z exitum:
timendū esset: ne alios corrumperent, put
etiam dr de symoniacis. Cum Hosti. con-
cordat. d. Jo. de turre cre. in sum. sua. de ec-
clesia. lib. iij. c. viij. vbi dixit: q si concilium
debita inqsitiōe facta Papam vē hereticū:
vel in heresim plapsum inuenerit. Primo
dz eum charitatiue admonere: vt heresim
z errorem suū reuocet: ac fidei vitatem pu-
blice ꝯfiteatur: z fortasse expediens erit, dic
ipse sibi certū terminū assignare. I. quem he
resim ipsam abiuret incontinenti z conti-
nuo. de hereti. ad abolendā. Qd si hoc spō-
te fecerit. Concilium non poterit sm eū qc-
q̄ vlterius contra ipm papam facere: vt ex
presse dicit no. Hug. in. d. c. si papa. xl. di. in
ver. a fide deuius. Sed eo casu ipsemet pa-
pa in foro ꝯscie per ꝯfessorem suū aie sue p-
uideri faciet de penitentia salutari. ar. xxj.
di. nunc aūt. Si vo ptinax esset z incorrigi-
bilis. Tunc Cardinales recedere debēt ab
eo: z ꝯgregato concilio pcedent ad ipsius
depositionem. ¶ Seu qd magis sibi place
re dicit: pcedent ad declaran̄. q ille non sit
amplius papa: z ꝯnr declarabunt sedē apo
stolicam vacare: z de nouo z catholico pō-
tifice ei puidendum fore. Quod si heresis
ipsius non esset notoria: tunc dicit ipse pce
dēt ei denūciādo q se expurget z pfiteatur
z declaret fidē quā ts: put dictū fuit supra.
¶ Ommissis igitur doc. alioz auctoritati-
bus qui cōiter in hoc ꝯueniunt: qt. s. Papa
a concilio

a concilio de heresi iudicet: et hoc casu sit .
Papam. Querunt. d. Petrus de monte. et
d. Jo. de tur. cre. Que sit ro q Papa p so-
lo crimine heresis a concilio iudicari et de-
poni pot. Et coiter dicunt et ipsi et alij scri-
bentes: q ro est: q coprimum est hereticus:
non est amplius papa: sed est minor quoli-
bet alio chriano catholico. xxiiij. q. i. acacius.
vbi est glo. Et ro rois est: q hereticus ipso
iure est excoicatus. de hereti. excoicamus.
Et sic pcisus et separatus repit ab ecclia: cu
ius caput erat: vnde cum sit extra cogrega-
tionem fidelium. de con. di. i. ecclesia. ampli
us nec caput nec membrum ecclie dici pot.
Ergo non est mir si ecclia declarare pot ta
le caput esse a se abscissum et tanq inutile
et pernitiosum danare reijcere atq ptenere:
iuxta Saluatoris nri sententiam. Matthei.
v. c. Si oculus tuus scandalizat te erue eum
et abscinde abs te etc. Quod aut Papa he-
reticus desinat esse caput ecclie: pulchre oste
ditur et figurat Deutoronimij. xvij. c. vbi d
electione Regis ingt. Dns eum constitues
quem dns deus tuus elegerit de numero
fratrum tuor. Non. n. poteris alterius ge-
tis hoiem Regem facere qui non sit frater
tuus etc. Per talem igit heresis separatioes
nomen fratris et xpiani ammisit, et oem il-
lam dignitatem: virtutem et potestate: qua
habebat soluendi et ligandi pdidit: vt ingt
scus Doctor 2a scde. q. xxxix. arti. iij. inducit
ad hoc text. Cypriani. vij. q. i. nouacianus.
vbi dr qui nec vnitatem spus: nec coiones
pacis obseruat, et se ab ecclie viculo, et sacer
dotum collegio separat. Nec epi ptatem ha
bere pot nec honorem, facit tex. cum sua gl.
in. d. c. acacius. in. c. qd aut. et. xxiiij. q. i. c. au-
diuimus. vbi dr. Si aut in corde suo nouas
heresim confinxerit: ex quo talia predicare
ceperit. Neminem damnare potuit. Quia
non pot pijcere queq iam pstratus: ligan
di: nanq vel soluendi potestas veris no fal
sis sacerdotibus a dno tradita e. Aplus. n.
dicturus quor remiseritis pcta etc. pmisit
accipite spm scm: vt euidenter ostederet eus
qui spm scm non hz. Peccata non posse te-
nere vel remittere. Porro spm scm nemo
nisi intra ecclesiam etc. et facit. xxiiij. q. i. c. didi
cimus. vbi dr. didicimus oes oino hereti-
cos et scismaticos nihil hre potestatis aut
iuris. Et ppea dixit glo. in. c. i. de scisma. in
ver. firmitate. q ecclia que hz pastorem he
reticum vel scismaticu vacare intelligit: ex

de pscrip. c. i. Unde non valeret q a tali pla
to fierent in piudicium ecclie. xij. q. ij. siqua
de rebus. ¶ Retinet tn papa vel epus excoi
catus vel hereticus ea que sunt ordinis: pro
pter caracterem impressum in aia. ¶ Lics
exequutionem non habeat: nec alteri dare
possit per tex. et no. per glo. et doc. in. c. si. de
ordi. ab epo. qui. renucia. episco. Ponit scus
Doc. 2a scde. q. xxxix. arti. iij. ¶ Dixit tamen
do. Jo. de tur. cre. q ppe loquendo Papa
non dr deponi a pcilio pp heresim: sed ma-
gis declarat depositus et amplius non esse
papa: cum ostendit: q in heresim fuerit col
lapsus: et icorrigibilr pseuerat in ea. ¶ Ide
dixit. d. Petrus de monte in. d. suo trac. 2a
pclone. vii. et sic talis sentetia est declaratio
iam priuati. Sed idem dicere possemus re
spectu cuiuslibet sententie a iure pmulgate
contra quoscunq delinquentes. Nec p isto
motiuum tolli pot. Quin pcilium hac casu
dicat iudex copetens pape heretici, siue illa
sit sententia pdenatoria: siue sit declaratio
incursus eiusdem condemnationis. Quia
vtroq casu hoc spectat ad iudicem: put col
ligit in illo qui incidit in canonem late sen
tentie: a iure pp violentam manuu iniectio
nem in clericum. Quia lz censura statim li
get: et ille pcutiens dicatur excoicatus. xvij.
q. iiij. siquis suadente diabolo: tn regritur
proprij iudicis ecclastici declaratoria pene
et censure incurse: vt est pulchra glo. et ibi p
Abba. panor. in de. pniti. de censi. in ver. co-
stiterit. et in clemen. ij. de pen. in ver. consti
terit. et vtrobiq per doc. Ponunt Mo-
derni in. c. ij. de sponsa. adeo q talis decla-
ratoria ferri non pot sine partis citatione.
Alias aut sententia illa declaratoria incur
sus censure ecclastice a iure pmulgate eet:
nulla: partis citatione non pcedente no. per
Jmo. post Zabare. in. c. extirpande. de pbe.
Ponit Fraci. de Aretio psilio suo. clxv. in
xi. col. vbi. d. regulam multu dilatat. Et Fe
linus in. c. Rodulphus. in antepe. col. i vsi.
citat et pars. de restri. vbi hoc limitat: quo
ad citationem declaratorie pdicte. Et dcas
glo. intelligit tribus modis diuersimode. p
cedere. Primo qn factum pp qd quis dr ex
coicatus hz discuti: et ita loquuntur. d. glo.
sm eum. Quia alias dicit ipse, post. d. Fra-
ciscum. vbi supponit delictum pro indubi-
tato pp qd quis declaratur excoicatus. Tuc
non est opus citatione. alle. Ludo. Ro. cosi.
cccxxxij. incip. i casu pmisso, ad h. iducit. c.

reprehensibilis. de appel. quem tex. ad hoc no. Abb. & Moderni sm eum. Et ita intelligitur. Rota. de sen. excõ. decis. xx. in anti. incipit. Si petat. & decis. iij. in no. eo. ti. dum dicit: q̄ lz ordinarius: qui est canonis executor debeat parte citata: cum cāe cognitione: sūmarie tñ procedere ad declarandum aliquem incidisse sententiam canonis: siquis suadēte diabolo: pp violentam manuum iniectionem in clericum: ad hoc vt publice excõicetur: & euitet a xp̄i fidelibus. Tñ non reqrit litis contestatio circa hoc. Qz nihil petitur adiudicari vel auferri. ¶ Secundo intelligunt dicte glo. nisi declaratoria fieret super excessu notorio. Quia tunc non esset opus citare excõicatum. tex. ē in. c. peruenit. il. i. de appel. vbi per Abba. & Philip. & per eūdem Abb. in. c. parrochianos. in. i. col. de sen. excõ. Tunc tñ fit denunciatio: vt excõicatio innotescat his qui nesciunt factum esse notorium. ¶ Predicta tñ limitatio procedit vbi certum esset nullam iustam excusationē excõicato cōpetere: vt no. per Abba. & doc. in. c. vestra. de cohabi. cleri. & mulier. & in. c. accepta. in. ij. col. de resti. spo. Secus igit esset: si aliqua legitima excusatio eidem excõicato cōpeteret. Et idem dici posset in pcedenti fallentia eadē rōne, vnde dicebat Guliel. in. d. cle. pñti. q̄ licet factum sit notoriū: tñ pars est citanda: qz multa dñr notoria, que non sunt, vt dr̄ in. c. ad nr̄am. il. iij. extra de iureiur. & idē dixit Inno. in. d. cle. pñti. post Guliel. in penul. col. ¶ Tertio fallit. d. regula nisi dubium esset de fuga citandi, qz tūc omissa citatione declarari poterit excõicatus. no. Abb. in. c. cum nō ab hoīe. de iudi. vbi ēt ponit an & qñ aliqd dicat notorium: modo pmisso. ¶ Ponit ēt Gemi. in. c. i. §. fi. in penul. col. de homi. lib. vj. vbi dicit q̄ citatio regulr̄ omittit vbicunqz pp eam induceret impunitas criminis. no. Bal. in. l. consentaneum. C̄. Quero vna cū Butrigar. C. quō & qñ iudex. ¶ Dicens q̄ isto etiā casu recipi possent testes parte non citata. Et hoc esse dicit spālissimum. Ne de fuga instruat reus. Dixit idem Bal. in. l. cunctos populos. C. de sum. tri. & fid. cath. in lectura: q̄ non est necesse q̄ edictum pueniat ad eū qui est suspectus de recessu. alle. Inno. de excess. pla. ex l'ris. vnde Saly. ēt in. l. absentes. C. de accusa. Dixit q̄ Moderni iudices habita informatione a testibus de crimine incipiunt a captura. Que oīa faciunt ad propositum mãe nr̄e, & declarationis illius: q̄ p cōcilium vt iudicem fieri dr̄ ɔ̄ Papam hereticum: qui sepe tentat manus concilij fugere. Cum sui ɔscius sit: put accidit pape Joanni. xxiij. in ɔcilio Constantieñ. q posteaqz aiaduertit concilium velle procedere ɔ̄ eum eum aufugit a concilio. ¶ Cetez qz indubitata est oium ɔclo: q̄ papa a concilio corrigi dānariqz pōt: saltem p crimine heresis: queri solet. Nunqd ɔ̄ eum excipi vel opponi possit tpe eius electionis ad impediēdū forte ipsam electionem. q̄ ille noiatus in papam sit hereticus, & q̄ ppea eligi non possit: sed a cathedra reijci & minime introni-zari dz, siue heresis manifesta: siue occulta ei opponat. Item nunqd post ipsam electiōem talis exceptio vel aliqua alia oppōi possit. Quoad primū non vr̄ hēre dubium. Cum tunc nondum sit papa: sed simplex Cardinalis suppositus iuri tam positiuo qz naturali & diuino put s̄. dcm̄ fuit. in. q. an papa symonie labe inuoluat cum symoniace eligitur. Quoad sm qsitum. vz. An postqz iā electus est: exceptio aliqua sibi opponi possit ad dcām electionem inualidandam. Et maxime exceptio heresis, ɔ̄ gnalitatē illius tex. Rñdet gl. in. c. lz. de elec. in ver. exceptione. & lz q̄ talis exceptio sibi opponi omnino possit. per tex. in. c. si papa. xl. di. Idē tenent Goffre. & Philip. sm Zabarel. ibi. qz si de hr̄si pōt accusari. Ergo fortius de hoc poterit ɔ̄ eum a principio excipi: qz cui damus actionem & exceptionem cōcedimus. ff. de superficie. l. i. §. cui damus. c. qui ad agendū. d. reg. iu. in. vj. sed Inn. eɔ̄ dicit q̄ forte melius est dicere: q̄ lz de heresi accusari possit. Non tñ de hoc poterit contra eum excipi. Quem seqtur Jo. an. rñdendo ad regulas de quaz. q̄ non hēat locum in possessorijs recuperande vel adipiscende. Et idez dixit Jo. de ligna. & rō sm eos. Quia papa p electionem ɔseqtur plenum ius. xxiij. di. in nomine dñi. Ergo post electiōem non pōt excipi: nec sibi auferri qđ semel obtinuit p electionem ɔcordez duaz partiū collegij Cardinalium. Nisi per accusationes heresis: extra de accusa. c. super his. Qđ dicit Cardi. videri verius: pro hoc alle. de appel. cōstitutus. il. ij. Et dicit rñdendū eē ad dictā regulam, vt per Inno. extra de excess. pla. c. inter corporalia. & per eū in. d. c. constitutus. Idē sequi vr̄ Archi. & Gemi. post eum. xxiij. di. in. c. in noīe dñi. & i. d. c. si papa. ¶ Sed cō-

trarium

trarium ts multū notabilr ꝛ incōuincibilr
iudicio meo. Abb.panor.post.d. Anto.licz
eum aliq̄ꝫtulum consule ꝑcedere dicat i.d.
c.lz.in.v.col.ꝛ seq̄.ver. exceptione. vbi di-
stinguendo ꝑut ēt facit in alio ꝓposito.i.c.
item cum qs.de resti.spo.in.ij.col.dicit ꝙ si
opponitur exceptio:per quam negetur pa-
pam non fuisse electum a duabus partibus
Cardinalium:vel Cardinales non fuisse il
los qui elegerunt. Tales exceptiones,ꝛ oēs
alie exceptiones:que eēnt contra q̄litatē su-
per qua fundaē dispō.c.lz. ꝛ iuris remouē-
tis,exceptiones contra talr electum hīi pñt
semꝑ opponi.vt hr̄ in.l.i.vbi plene p Bar.
ff.qd vi aut clam.ꝛ per hoc ꝯcludit ꝙ oīs
exceptio que de iure nāli vel diuino infert
talem electum vel eligendum non posse eē
papā:admitti dꝫ:q2 inficit ius hn̄di ꝛ possi
dēdi. Et talis exceptio admittitur ēt i pos-
sessorio recuperande:vt no.glo.viij.di.quo
iure. Et ipse Abb.in.d.c.ites cū quis. vnde
hec exceptio:ꝙ papa sit hereticus:vel ꝙ sit
mulier:vel furiosus.vel infans,dꝫ admitti.
Quia si est hereticus non pōt esse Papa:q2
ius papatus non cadit in eum. Cum sit ex-
cōicatus ꝛ sic extra gremium ꝛ vniuersita-
tem ecclie:extra de hereti.excōicamus. ꝛ de
con.di.i.ecclia.ꝑut s̄.late diximus. Silr si ē
mulier ꝓhibeē eē papa. de peni. ꝛ remis.c.
noua. Idem in furioso ꝛ infante. Quia cū
isti nālr non hēant ꝯsensum, nō pñt electio
ni de se facte ꝯsentire: nec seipsos ꝛ minus
alios possent regere. Huiusmodi igiē exce-
ptiones possent opponi ꝛ obstarēt anteq̄
adipisceret possessionem administrationis
papatus:q2 fm eundem Panor. Postea q̄
iam administrationē adeptus eēt: non ex-
ciperet ꝯ eum. Sed accusareē ꝙ eēt hereti-
cus ꝛc. Alie aūt exceptiones que eēnt intro
ducte d iurē positiuo:ꝛ q̄ nō repugnarēt sub
stantie papatus: nullo tp̄e admitterenē: nec
possent opponi:lz eum incapacē redderent
fm ius positiuū ꝛ ita intelligi dꝫ tex.in.d.c.
lz.vt dicit idē Panor. Qd est valde notā.
¶ Non obstat illud tritum ꝛ vulgare ver
bum,de quo s̄.in oppositione meminimus.
ꝙ.s.papa possit oīa. Quia rn̄deē hoc verum
eē:q̄diu papa verus catholicus vnicus fue
rit,ꝛ fm formam: ꝛ normam vite papalis
vixerit:qd bene ꝓbat tex.in ꝯtrarium. alle.
in.c.nemo.ix.q.iij. Dum inqt. Nemo iudi-
cabit primam sedem iustitiam tēperare de
siderantem ꝛc. Sed si papa: vt s̄.diximus.

heretice ꝛ scismatice viuēdo seipsum eijcit
extra gremium ecclie:ꝛ catholicoꝝ ꝛ viuit:
non vt papa. Sed vt sceleratus ꝛ infidelis
hō. Tunc non dr̄ papa:cum iustitiam in se-
ipsum tēperare non desideret: ꝛ minus in
alios. Ergo tūc nihil pōt:cū oēm ꝓsus po-
testatem amiserit: vt ostēdimus s̄. Propte-
rea dicunt Inno.ꝛ alij post eum.in.c.ma-
gne.in.c.qd super de voto.ꝛ in.c.q̄to.d iu-
reiuran.ꝙ papa pōt oīa de iure:non aūt de
facto. Ita ꝙ clauis discretionis ꝑcedat cla-
uem potestatis:ꝛ dicebat Hosti. in.c.q̄to.
de transla.ꝑla.ꝙ papa in terris gerit vices
dei:ꝛ ipsius dei ac pape idem est Consisto
rium ar.in.c.romana.de appel.in.vi. Et ꝙ
iudicando:ligando:ꝛ soluēdo valet q̄cquid
agit papa claue non errante.xxiiij.q.i.quod
cunq3. Qd sic dꝫ intelligi fm eum. ¶ Sed
longe melius dixit Magr̄ sententiaꝝ in ꝓ
posito nr̄o.lib.i.di.xiij.dum dr̄:ꝙ deus po-
test oīa:hoc.n.intelligi ꝛ subaudiri dꝫ: ꝑter
illa.s.ex q̄bus dei dignitas lederetur:eiusq3
excellētie derogaret. Qui h̄ nō eēt posse:sed
potius nō posse. Cū dicat iperfectionē ma
iestatis ꝛ potētie diue,sicut ergo, deus pōt
oīa:exceptis illis:que dicunt impfectiones:
ꝛ que ꝓducerent pctm̄: qd facere non pōt.
Nec hoc cadere pōt in deo:rōne ꝑdicta. Et
q2 posse peccare(vt inqt Augustinus)non
est aliqd posse:imo est non posse: vnde ille
solus vocaē oīpotens: qui hoc non pōt. de
peni.di.ij.§.charitas.vbi glo.hoc declarās:
inqt:ꝙ veꝝ posse est vicijs resistere. Ergo
qui vicijs resistere non pōt, dr̄ nō posse qd
imperfectionem ptātis denotat. Ita igiē ꝛ
nos i ꝓposito nr̄o dicimus: ꝙ q̄n dr̄ ꝙ pa
pa hꝫ plenitudinem ptātis,ꝛ ꝙ pōt oīa:in-
telligi:subaudiriq3 dꝫ:ꝑter illa que in se cō-
tinent pctm̄. Et que derogarent fidei chrīa
ne:ꝛ iurisdictioni ac potentie papali:que s̄.
firmaꝫ petram:hoc est s̄.xp̄m: xp̄iq3 fide sta-
bili soliditate firmata est. xxiiij.q.i. loqtur
dn̄s.iuncta glo.in ver.petram. ꝛ tex.in.c.q
cunq3.cum si.vnde si papa ab hac fidei inte
gritate:ꝛ originali puritate discedit. Tunc
non immerito dicimus ip̄m nihil posse:ꝛ pa
pam non eē,sed quocūq3 fideli ꝛ catholico
xp̄iano inferiorem:deterioremq3 eē:ꝑut po
nit ꝛ ꝓsequtur diuus Thomas in q̄rto sen
tentiaꝝ.di.xix.ꝛ dixit glo.xxiiij.q.i.acacius.
ꝙ si papa hereticus est:in eo qd est hereti-
cus:est minor quolibet catholico.xij.q.i.sci
mus. Quia lex ꝛ diuina ꝛ humana factum

notat:etiam sine sentētia.ff.de ritu nuptia-
rum.l.palam.§.vltimo. Et subdit.d.glo. q
casus iste heresis,in quo papa papam liga-
re pōt iure suo positiuo. Quia Papa here-
ticus in canonem late sententie incidit. de
hereti.c.excōicamus. Et ab hoc se absoluere
non pōt:nec canonem tollere. Nec hoc casu
locum habere pōt regula: q par in parē nō
hz imperiū:extra de elec.innotuit,rōne pdi
cta q.s.di.pfus ptāte priuatus est hereti-
cus:z ppea nihil ad nos de his q foris sūt.
¶ Scds casus seu cā:que dr esse de foro cō
cilij.§.Papam viuentem, est pcedentis ger
mana:z quasi similis. Nam sic oculos: sic
illa manus:sic ora gerebat, vt inqt Maro:
de Aschanio Enee filio. Hec est igit causa
scismatis. Cus Papa est scismaticus: z ab
vnitate fidelium z ecclie catholice diuisus.
Nam scismatici diuidēdo se ab vnitate ec-
clesie:incidunt ēt in heresim dus abiecta p-
ximi charitate a corpore z a capite ipsius ec
clesie discedunt,sibiqz caput aliud, alios cle
ricos:z ecclīam aliam ꝯstituūt.xxiij.q.i.lo-
quit dns. Ibi.Sed exordium ab vnitate p
ficiscit:vt ecclia xpi vna monstret: z.j. quas
vnitatem firmiter tenere z vēdicare debe-
mus,maxime nos epi:qui i ecclia dei pside-
mus:vt epatum quoqz ipm vnum atqz in-
diuiduum pbemus. Nemo fidei vitatē pfi
da puaricatione corrumpat. Eps vnus est:
cuius singularis in solidum pars tenet: z
ecclia vna est:que in multitudine latius in
cremento fecunditatis extēdit zc. Scisma
igit a greco fonte est.xxiiij.q.i.scisma. Et la-
tine diuisio seu scissio vel scissura dr. Est āt
scisma mortale pctm, qd charitati oppōit:
q est ecclie vnitatem: que est quoddā bonū
participatum diuidere:vnde scismatici ni-
hil ex iustitie mercede ꝯsequunt:q vbi cha-
ritas non est:non pōt esse iustitia. Dilectio
enim pximi malum nō opat.xxiiij.q.i.vbi
vnde inqt venerabilis Beda: qd hr. ea.cā.
z.q.c.quicunqz. Quicūqz ab vnitate fidei vel
societatis Petri apli quolibet mō semetip-
sos segregarint. Tales nec vinculis pctōz
absolui:nec ianuas pnt regni celestis ingre
di. Qd qdem scelus adeo dno displicuit:vt
Dathan z Abyron filios Eliab:z Chore fi
lium Isuar:cum scismaticando se cum suis
sequacibus a Moyse z Aaron , ac reliquo
populo dei in deserto diuisissent,vt ducatū
populi dei sibi vendicarent. Terra aperiēs
os suum deglutiuerit cū tabernaculis suis
z vniuersa eoz suba:capiunt aūt scismati-
ci fm Abb.panor.in rubri.de scisma. qnqz
largissime,z tunc oēs existētes in pctō mor
tali pnt dici scismatici,cum sint extra cha-
ritatem.xj.q.iij.audi deniqz.xxiiij.q.iij.dix.
Item large aliquādo appellant scismatici,
vt sunt excōicati: qui non solum sunt extra
charitatem:sed ex ecclīam z cōionem reli-
quoz fidelium.xj.q.iij.cū excōicato.z.c.seq.
Stricte vo dnr scismatici:q pho epo de se-
de epali:vel papa d sede papali eiecto:sedes
pdictas occupantes psbyteros z clericos,p
prios scismatis sui sectatores faciunt. Stri
ctissime aūt fm casum nrm dnr scismatici
illi qui se diuidunt ab vnitate ecclie:consti-
tuendo sibi aliam ecclīam, z alios clericos
ordinando z sacerdotes:z sic ponendo plu
res ecclias qntum in eis est, iuxta tex. in.d.
c.loqtur.z lz fm istam vltimam spēm, isti
tales dici debeant heretici,cum faciant cō-
tra articulum fidei, z vnam scām catholi-
cam z aplicam ecclīas. Tn̄ scismatici ab he-
reticis differunt:q vt inquit diuus Hiero
nymus in epla Pauli ad Gallatas:z habe
tur.xxiiij.q.iij.c.inter heresim,vbi inqt iter
heresim z scisma hoc interesse arbitror: q
heresis puersuz dogma habeat:scisma post
epalem discessionem ab ecclia pariter sepa-
ratur:qd eqdem in principio aliqua ex par
te intelligi pōt diuersum. Ceteꝝ nullum sci
sma est nisi sibi aliquam heresis confingat:
vt recte ab ecclia recessisse videat. Unde gl.
ibi dixit, q dici pōt q iter heresis z scisma
hec sit dria:q ē inter dispōnē z habitū. Pri
mo.n.dr scisma:sed postmodum cum pti-
naciter adheserit sue secte dr heresis: ita q
dici pōt:q ois hēticus dr scismaticus sed
non eō. Et sic inter hec illa erit dria:que est
inter spēm z genus. Concludendo igit fm
Abb.panor.vbi.s.dicendum vr:q scismati
cus si hoc nomen capiat largissime:large:
aut stricte:dici non pōt ppe hereticus:vt ps
ex suprascriptis. Si vo capiat strictissime:z
tunc duplr hoc ꝯsyderari pōt,q aut scisma
ticus ꝯstituit aliam ecclīam se oīno diuidē
do ab ecclia Roma.vt faciunt Greci: Boe
mi: Ruteni, Pruteni:z alij pleriqz chriano
rum. Qui dicunt Patriarchas z epos eo
rum eandem hēre iurisdictionis z admi-
nistrationis ptātem in subditos suos: quā
hz papa in suos. Plures ponūt ecclias:pla
capita atqz principia ecclie vnitatem diui-
dendo ꝯ articulū fidei : z vnā scām ecclīas:

De quo

de quo pulchre in extrauagan. Bonifacij. viij.
incip. vnā scās. Et isti dicūt scismatici hetici:
et ita intelligunt iura et tex. in. d. c. inter he-
resim: dus dicunt q scisma non est sine he-
resi. Aut et scdo iste scismaticus non consti
tuit nouam ecclesiam: nec fidei vel ecclesie vni
tatem diuidit vel credit: sed potius vnicas
ecclesiam vnicuiq; caput ecclesie. Sed illud apō
se esse credit et dogmatiçat: put ptingit in
duobus vel pluribus de papatu ptendenti
bus: vt fuit videre tpe illius diri atq; horrē
di scismatis tpe concilij Constantiensis: qz
vnusquisq; ipsorum pontificū asserebat se esse
verum atq; vnicum pontificem: et ecclesiam vni-
cam esse apud se: aliosq; pontifices et popu
los appellabat scismaticos. Quo casu nisi
alia prauitas intercedat. Tales non dicūr p
prie heretici: sed mere scismatici: put no. in
c. i. extra de scisma. est bona glo. xxiiij. q. i. c. i.
in ver. qui vero: que dicit q hodie oīs here
sis est dānata: et oīs hereticus ē excōicatus.
extra de here. excōicamus: et q pptere a eo
rum sententie non tenent: idemq; dicit esse
de quolibet scismatico: si intelligat strictissi
me: vt l. qz vt inquit ipsa: scisma non potest
esse sine heresi: nisi forte in summo pōtifice:
vt si duo crearent, et vterq; ipsorum crederet
ecclesiam Ro. eē apud se. vij. q. i. factus ē Cor
nelius. ¶ Scdm que redeundo ad ppositū
nrm papam multiplr scismaticum psyde-
rare possumus. Primo qn vnicus eēt rite
et legitime creatus: q forte eēt natione Gre
cus: vel Boemus: et qui greciçando eodem
scismate imbutus Grecorum scisma pfoueret:
teneret: crederet: et dogmatiçaret: ecclie vni
tatem scindendo: confundendo, scandaliçā-
do, et pturbando. Tunc pculdubio papa ta
li hereticali scismate inuolutus a concilio ge
nerali compmi: iudicari, atq; deponi pos-
set scdm iura pmissa: et tanto qdem fortius:
qz vltra istud hereticus scisma greci plibus
aliis erroribus iam ab ecclia in pcilio Lug-
dunen. dānatis. de sum. tri. et fide catho. fi-
deli. lib. vj. adhuc insistunt: et ptinaciter in-
uoluunt: vt plenius dixi: in libello meo de
pstantia patriarcharum. Et ppea quumq; in he
resim semel damnatas ab ecclia laberetur:
eiusdem heresis dānationē incideret. xxiiij.
q. i. acacius. il. i. Quo casu a synodo genera-
li papa indicandus: dānandus: seu declarā
dus venit: put l. diximus et bene probat.
xxiiij. q. i. i. c. maiores. in. c. acacius. il. ij. et in
seq. et in multis alijs caplis. ea. xxiiij. q. iij.

¶ Secundo papa dici posset forte scismati
cus. Qn aliqua magna ex causa concilium
necessario conuocandum esset. Puta ppter
heresim: scisma: vel generalem reformatio-
nem ecclesie: tam in capite q in membris:
et ipse a collegio Cardinalium: ab Impato
re: vel a patriarchis et platis interpellatus
concilium conuocare: illud sibi forte pscius:
non solum nollet conuocare: sed se oīno op
poneret. Ne ab aliis cōuocaret: vel celebra-
ri posset. Tunc. n. si Patres concilij alias
rite et legitime conuocarent, seruato modo
et forma de qbus l. in ti. Quis conciliū con
uocare possit etc. Et Papa ptinaciter se ab
eis et ab vniuersali ecclesia segregaret: vt se
ipsum et alios in suis erroribus et notorijs
delictis confoueret. Concilium pculdubio
contra eum: tanq contra scismaticum ec-
clesie vnitatem scindentem: scandaliçantes,
perturbantem, et discolorantē congregari:
eumq; iudicare et condemnare posset. Pro
ut bene colligit ex illa famosa et notabili gl.
quam vt inquit Abb. Panor. in qōne. Epi
scopus et qdā rector. in. ij. q. in. vj. col. in fi.
Tertius casus: totus mūdus approbat. xl.
di. si papa. in ver. a fide: qz vt iquit idē Pa-
nor. per eam. ibi. si papa stat in peccato no-
torio, et admonitus per concilium vel per
alios xpi fideles: non vult desistere, sed icor
corrigibilr pseuerat in eo: et sic scādaliçat ec
clesiam: pōt tanq hereticus puniri scdm. d.
glo. Et per hanc vias poterit concilium, vt
inquit ipse Abb. Crimen pape denūciare:
et ad effectum q per ecclesiam admoneat et
corrigat. Poterit ad conciliū appellari vbi
pctm eēt notorium. Pro quo bene facit tex.
xxiiij. q. i. c. qui contra ecclesie pacem sunt: si
dignitatem aut cingulū militie habent nu-
dentur eis, facit tex. in. c. pudenda. et in c. sci
sma. ea. cā. et. q. Idem tz et sequtur. d. petrus
de monte in sua Monarchia in scda cōclu
sione circa fi. Ubi dicit se fateri q cōtra ve
rum aplicum nutrientem et fouentē scisma
inueteratum et impedientē ecclesie vnionē
posset concilium procedere, eo mō quo con
tra hereticum pcedere pōt. Quia cōfouēs
scisma pōt dici hereticus, qz facit contra ar
ticulum, vnam scām ecclesiam etc. vt no. gl.
in cle. ad nram. de hereti. de quo etiam per
beatum Tho. 2a secunde. q. xxxix. arti. i. dici
tur aūt pertinaciter in scismate persistere
et se in eo confouere: si non est paratus se q
primū corrigere: et scisma ab ecclesia tollere

iuxta no. in cle. i. §. porro. de sum. tri. vbi bona glo. in ver. pertinaciter. Que dicit q̄ ptinacia est in malo: z q̄ pertinax dr̄: qui est durus irreuocabilis: idocilis: z obstinatus: q̄d probat tex. de vsur. in cle. ex graui §. sane. cum si. Et de hoc quidem secundo casu parum dubitandum vr̄: quin concilium cognoscere z determinare possit ꝯ papam taliter scismaticum propter p̄missa: z propter decreta xlij Constantien. in quarta z quinta sessione edita. In q̄bus declarat̄ q̄ synodus gn̄alis ptātem imediate h̄z a xp̄o: z q̄d eidez synodo quilibet cuiuscunq̧ status vel dignitatis: etiam si papalis existat obedire tenetur: in his que pertinent ad fidem: z ad extirpationem scismatis: z reformationem ecclesie in capite z in membris. Quod q̄dē re ipsa approbat: q̄ idem concilium. Joan. xxiij. contra dictum concilium reluctantes per s̄nias diffinitiuā papatu priuauit: vt p̄z ex tenore sententie eiusdem sessione. xij.

¶ Tertio item papam vnicum veluti scismaticū a concilio dānari: iudicariq̧ posse consyderamus. Cum constat ipsum sanctā petri sedem z cathedram. pecunia: aut gratia h̄uana: vel populari: seu militari tumultu sine concordi z canonica electione, duaꝝ saltem partium dominoꝝ Cardinaliū, per impressionem occupasse: seq̧ introniçari fecisse. Nam tunc Papa q̄ntūq̧ vnicus non apostolicus: sed apostaticus dici h̄eriq̧ debet: ac tanq̄ iuasor z sancte vnitatis catholice fidei destructor: a concilio Cardinalium z alioꝝ p̄latoꝝ anathematiçari. Et humāo Imperatoris z alioꝝ principum christianorum iplorato auxilio a sede apostolica: pelli z deturbari d̄z. Dictoq̧ casu Cardinales seu concilium, vel in vrbe vel extra vrbem: vbicunq̧ cōmode conuenire poterunt: aliū verum z legitimum Romanum Pontificem per canonicam electionem constituēt: put̄ s̄ quoq̧ late conclusimus. in ti. quibus ex causis conciliū generale congregari possit §. ex his. z ex verbis dicte glo. que omnia probant: quasi formaliter per tex. Nicolai pape valde notabilem. lxxix. di. in. c. siquis pecunia. Quod ꝯprobat z firmat. tex. in. c. lz de vitanda. extra de elec. q̄ fuit Alex. iij. vbi p̄z, q̄ electus a minori parte Cardinalium: vel qui non habuit consensum saltem duarum partium eoꝝdem: non dicit̄ verus papa: sed tanq̄ scismaticus z excommunicatus cum omnibus suis sequacibus est fugiendus z deturbandus. Et bene probat tex. ille q̄ talis qui se itrusit in papatū: modo predicto sit scismaticus: dum dicit: q̄ si noluerit resipiscere: q̄ cum Dathan z Abiron recipiat portionē quos veluti scismaticos terra deglutiuit viuos, cū sequacibus suis: put̄ s̄ meminimus. Illa autem duo iura: presertim autem tex. in. d. c. siquis pecunia. Tantam perturbationem in ecclesia sancta dei induxit. Anno christi Millesimo Trecentesimo Septuagesimo octauo post mortem Gregorij. xj. z creatiōem Vrbani sexti. Qui electus fuit per mortem dicti Gregorij extra gremium Cardinalius. Cum tunc esset tantum Archiepiscopus Barreñ. stāte discordia inter Cardinales: z populum Romanum: qui Romanū vel saltem Italum eligi postulabat cum instantia: vt dici potuerit illud quod dictus fuit ab Innocentio illi principi qui ab eo petebat Matrm̄, per verba de presenti cōtractū z nondum consumatum dissolui, allegādo glo. in. c. ex publico. de cōuer. cōiugato. Cui idem Inno. vt refert Hosti. z Abb. panor. ibi rn̄d. maledictus qui te docuit illam gl. Ita z ipsis Cardinalibus. Qui postea discesserunt a dicto Vrbano. Et sub pretextu q̄ per impressionem z metum populi Romani violenter electus z itroniçatus fuisset. Clementem sextum elegerunt. Qui curiam suam Auinionem transtulit. Dici pariter potuerit maledictus qui vos docuit illum tex. in. c. siquis pecunia: q̄ prefati Cardinales propter illum tex. qui dicit q̄ taliter electus per impressionem depellatur z alius eligatur zc. Induxerunt horrendū illud: z abhominabile scisma. Quod ecclesiā dei quadraginta fere annis: vsq̧ ad concilium Constātiense. Et ad creationē Martini quinti. Tribus quandoq̧ pontificibus inter se concertantibus. Quis eoꝝ esset verior pontifex. Ecclesiam dei diuersis procellis conquassauit eligendo dictum Clementem ex eo q̄ electionē Vrbani propter violentiam p̄dictam nullam z inualidam esse dicebant. De quo q̄dem scismate: figurādo casum ad longum: z arguendo ad partes: eleganter scripsit Bal. instante quodā Cardinale. in trac. scismatis: quem posuit in lectura sua. post rubricam. C. siquis. aliques testa. prohibuerit. Incipit ad honorem dei: z beate Marie semper virginis: z beati Petri principis apostoloꝝ: z ecclesie tam

triumphantis

triumphantis q̄ militantis zc. Ibiq̧ conclusiue determinando dicit: q attento q Urbanus erat in possessione papatus: z nemo de hac causa iudicare poterat: nisi forte sacrum concilium totius mundi legitime congregatum: qd̓ qdem congregari nō poterat: nisi per dictū Urbanum, qui sedebat super cathedram sancti Petri in loco suo naturali. ar. ff. de offi. prefec. augus. l. i. vbi de hoc z attēto q primo electus fuit ab omnibus Cardinalibus qualitercumq̧. Et q subsequenter omnes in eum consenserunt prestando eidem obedientiam z reuerentias: z ei alia cerimonialia exhibēdo, ac gratias beneficiales ab eo forte reportando z recipiendo. Sibi tn̄ cōcludere asserit: ac saluo iudicio ecclesie: cui se sūmittit. de sum. tri. z fide catho. dānamus: credere. Urbanū predictum vere z proprie dici z eē Papam z apostolicum dicendum: tenendum: z nūcupandum: cum assentiendum non sit leuitati eoꝝ. qui perfectam donationem reuocare contendebant. C. de condi. ob cām. l. si repetendi. ¶ Quarto quo ad ſm statum papatus. vz. qn̄ duo vel plures de papatu contenderent Papa dicetur scismaticus z concilio generali suppositus. Quotienscunque vno rite z canonice electo z intronizato in sede apostolica, alter se ab aliquibus forte Cardinalibus ab electione veri pontificis discrepantibus. Papā eligi obtinet: certāq̧ ecclesiam z prouinciam aut sedem Romanam occupat: suosq̧ Cardinales suūq̧ clerū in sua obedientia constituit. ac se ab vnitate sancte ecclīe diuidit. Ita q duo vel forte plures pontifices hoc modo reperiātur: licet vnus apostolicus: alter vero eēt apostaticus: sicut legimus d̓ Cornelio, qui Fabiano canonice successerat. Et nihilominus nouatianus postea sedem occupauit. Unde cū sequacibus suis scismaticis antipapa z veluti antixp̄s iudicatus de sede Petri deturbatus fuit. vij. q. i. factus est cornelius. Qd̓ tangit etiam Gratianus. in. c. si duo §. hoc autē capl̓m. lxxix. di. ¶ Seu z aliter consyderando tertium status papatus Papa diceretur scismaticus. Quando sede vacante concurrentibus Cardinaliū votis duo vel plures pontifices in discordia Cardinalium simul creati fuissent. Et eoꝝ qlibet papatū ad se pertinere ꝑtendit. Quo casu neuter ꝑdictorum: verus pontifex dici poterit. Sed alter premissa tumultuaria electione nō obstante: eligendus omnino erit: vt habetur. lxxix. di. in. c. si duo. vbi predicti duo casus habentur ad litteram. Ibi si duo forte contra phas temeritate concertantium fuerint ordinati: nullum ex eis futurum sacerdotes permittimus. Sed illuz in sede apostolica permansuꝝ censemus: ques ex numero clericoꝝ, noua ordinatione diuinum iudicium z vniuersitatis consensus elegerit zc. Pro quo facit tex. extra de elec. consyderauimus. iuncto. c. ls de vitanda. eo. ti. Ubi per doc. Dicit autem glo. in. d. c. si duo. q Cardinales dicto casu non priuanť potestate eligendi: contra id quod habetur in. c. cum in cūctis. de elec. Querit item. d. gl. quis erit iudex. q dicta electio facta fuerit cōtra phas: z dicit q Cardinales non possent eē iudices: qz iudicarent de facto proprio: qd̓ non licet. Deinde variādo dicit: q forte illud. c. intelligiť quando neuter dictoꝝ duoꝝ fuit electus a duabus partibus Cardnialium: vel concilium vocabiť ad hoc ſm eas. Nec contra premissa. ob. c. si forte. lxiij. di. vbi dicitur q si vota eligentium se in duas partes diuiserint in electionibus episcopoꝝ: q ille preferri debet alteri qui maioribus iuuať studijs z meritis iudicio Metropolitani: qz vt inquit. d. gl. in. d. c. si duo. in ver. nullum tex. in. d. c. si forte loqtur: vbi bono zelo procediť ad electionem tex. vero in. d. c. si duo. procedit vbi ad electionem malo zelo processum fuisset: qd̓ patet ſm eas per illa verba: cōtra phas zc. Sed aliter soluit glo. ix. q. iij. in sum. Que dicit q ille tex. in c. si forte: migrauit ab aula: z q hodie non tenet propter tex. in. c. qz ꝑpter. extra de ele. vbi statuiť q electus a maiori parte capituli obtineat: z q electiones aliter facte q̄ ibi diciť nullius sint momenti zc. Et ꝑpterea posito etiam q tex. in. d. c. si forte non esset aliter reuocatus. Tamen aliter soluendum foret. vz. q aliud hic z aliud ibi. Nam tex. in. c. si duo. loquitur de electione Pape: cui statuta ē certa forma diuersa a forma communi: vt apparet. xxiij. dist. in. c. in nomine domini. iuncto. d. c. ls. de elec. z in. c. vbi periculum. eo. ti. lib. vi. z in. d. c. si duo. Tex. vero in. d. c. si forte loquebať in electionibus prelatorum inferioꝝ in forma cōmuni. Ergo ex diuersis nō inferť. Et q iste casus. vz. quando duo. vel plures contendunt de papatu spectet ad concilium: vltra iura antiqua manifeste constat ex gestis. concilij Cō-

stantieñ. in quo Joãnes. xxiij. z Bñdictus.
xiij. propter scisma z alia eoꝝ crimina priua-
ti: depositiqꝫ fuere: z Grego. xij. cessit papa-
tui: z Martinus. v. electus fuit in papam.
Qđ comprobat z eleganter prosequit: per
illum tex. in. d. c. si duo. dñs Cardinalis Za
barella in trac. suo de scismate, z vnitate ec
clesie. Quem posuit in lectura post tex. d. c.
licet de vitanda. de elec. z post eius cõsilia.
Et isto casu ꝙ ad concilium spectet iudica-
re, facit tex. ij. q. vij. § item symachus. versi.
item cum balaam. z habetur. xvij. di. § hinc
etiam. vbi hr̃ ꝙ cum scisma eẽt in ecclesia:
eo ꝙ Laurentius cõtendebat cum Syma-
cho de papatu: congregatum fuit generale
conciliũ: z cum peteret a Theodorico Re
ge Ro. qui tunc concilio intererat: vt sentẽ-
tiam proferret contra eos. Ipse Rex deo in
spirãte rñdit (vt inquit tex. ibi) synodalis
esse arbitrij in tanto negocio sequenda pre-
scribere. Hoc est vt dicit idẽ Zabarella, sta-
tuere quid alij sequi deberent. Et subdit ꝙ
licet in. d. tex. non plene exprimat. Tamen
ꝙ legit in Cronicis, ꝙ tunc erat scisma in
ter Laurentium z Symachum. Et tandem
post argumenta z dicta quedam eoꝝ que le-
gunt: z no. p Archi. Jo. an. z alios in. c. in
fidei fauorem. de hereti. in. vj. Idem Cardi
na. concludit: ꝙ non est opus instare circa
hoc: ꝙ. s. hec iurisdictio quando plures cõ-
tendunt de papatu spectet ad concilium: q2
periti canonum cõmuniter in hoc conue-
niunt. Hoc idem etiam firmat z late prose
quitur. d. Archiepiscopus Florentinus. in
sum. sua. parte secunda. ti. iij. c. xj. § vj. Et ad
id qđ obijci posset contra tex. in. d. c. si duo
ꝙ. s. emananerit ab Honorio augusto: z ꝙ
Impatori vel laycis non licuerit de electio
ne vel rebus ecclesiasticis disponere. xcvj.
di. bene quidem. Rñd. ꝙ ille tex. emanauit
ad instantiam z requisitiones pape z eccle-
sie: z ꝙ ecclesia eum approbauit. Quo casu
ratione talis approbationis dicitur esse Ca
non ecclesie: q2 omnia nostra facimus zc.
Ibi etiam prosequit idem Archiepiscopus:
quot scismata fuerint in ecclesia z a quibus
habuerint ortum. Et subdit ꝙ scientes pa-
pas esse illegitime z minus canonice electũ:
eiqꝫ adherentes non minus dicunt scisma-
tici ꝙ̃ ipse: si quis autem probabilr̃ ignora-
ret vel dubitaret: quis ex pluribus conten-
dentibus esset verus Papa: aut crederet il
lum sub cuius obedientia ipse degit: esse ve

rum z vnicum papam Apostolicũ: aliosqꝫ
omnes esse antipapas apostaticos z intru-
sos: ꝙ talis tunc nõ posset dici scismaticus:
nec peccaret taliter credẽdo, q2 iste non est
articulus fidei: credere. s. ꝙ iste vel ille sit ve
rus papa z ille sit falsus Papa z intrusus.
Dũmodo in hoc non diuidat vnitatem ec
clesie: z non credat plures esse ecclesias: qđ
multiplr̃ ꝓbat. Hanc ẽt partem tꝫ z sequi-
tur. d. Jo. de turre cremata in sum. sua. De
ecclesia. lib. iiij. c. xj. prime partis eiusdem li
bri. ¶ Ubi etiam ponit quid dicendum de
Papa catholico z canonice electo: concur-
rente altero intruso. Nũquid. s. cogi possit
ad cedendum papatui pro tollendo scisma
te: vel vtrũ si cedere nõ vult deponi possit:
z concludit ꝙ non, lꝫ honestum eẽt: ꝙ ipse
cederet. ¶ Quito Papa generaliter forte
scismaticus dici potest: z concilij generalis
iurisdictioni ac prouidẽtie suppositus, vbi-
cunqꝫ esset notorie criminosus z incorrigi-
bilis: adeo ꝙ ecclesia scandaliçat: z vniuer-
salis status ipsius confundit ac decolorat:
q2 tunc non secus pro his criminibus sci-
smaticis accusari poterit in concilio ꝙ̃ si
hereticus eẽt sm̃ glo. illam singulares z ab
omnibus cõmuniter approbatã in. c. si pa-
pa. xl. di. in ver. a fide. Que no. dicit se certo
credere: ꝙ si crimen Pape est notorium: z
inde scandaliçatur ecclesia propter factum
eius, z ipse incorrigibilis sit, ꝙ inde possit
accusari. Et mouetur q2 contumacia dicit
heresis. lxxxj. di. c. siqui presbyteri. z contu-
max dicit infidelis. xxxviij. di. nullus. z licet
in. d. c. si papa simplr̃ fiat mentio de heresi.
Tamen non minus de occulta ꝙ̃ de publi
ca accusari poterit: quod fieri non posset de
alio occulto crimine zc. Qđ approbat Ar
chi. Jo. an. Gemi. z alij scribentes. in. c. i fi-
dei. de hẽti. in. vj. z in. d. c. si papa. z dixi.
¶ Cum. d. autem glo. trãseunt omnes scri
bentes. quam glo. Abb. Panor. in. c. signifi
casti. de elec. in vltimo notabili circa fines.
Dixit eẽ singularem z perpetuo notandã:
z ꝙ tenetur per omnes. Idem Panor. in
q. sua Episcopus z quidam rector: in finali
bus verbis secundi dubij: dixit: q2 illa glo.
est singularis z qđ totus mundus eam ap-
probat. Et per eam dicit ibi: q2 si papa stat
in peccato notorio: z admonitus per conci-
lium non vult desistere, sed scandaliçat ec-
clesiam, potest puniri: tanqꝫ hereticus p cõ-
cilium. Illã quoqꝫ glo. prosequit z singlarẽ
esse dicit

esse dicit. Cardi. çabarella. in. d. trac. in. c. licet. de ele. q. xxvij. versi. Sexto quero. Et eã singularem esse dicit Ludo. Ro. consi. suo. dxxiij incip. Omnipotentis dei postulato suffragio. Questio discutienda est in. iiij. col. versi. secunda solutio est. Ratio autẽ gl. z conclusionis predicte esse videtur, illa met que est in heretico: qꝛ vt. s. dictum fuit. Hereticus est excõmunicatus: z extra gremium ecclesie positus, vnde nõ potest amplius caput esse ipsius ecclesie: cum non possit eẽ de corpore. de hereti. c. excommunicamus. Idẽ dicit z de scismatico, qꝛ Papa scismaticus cum omnibus suis sequacibus excõmunicatus est: vt probatur in. d. c. licet. de ele. maxime. vbi scisma ẽ cum heresi. ¶ Et quã doc. cõmuniter variauerint. in. c. i. extra de scis. vbi inclinare potius vident ꝙ scismatici ipso iure non sint excõmunicati: sed ꝙ magis veniant excõicandi. Tamen Abba. panor. in rubrica. de scis. in fi. multum notãter z vere dicit: se putare ꝙ omnes scismatici dicto casu sint excõicati per tex. in. d. c. licet. vbi dicitur: ꝙ tam ille qui se gerit ꝓ papa non legitime electo: qꝫ sibi adherentes excõmunicationi subiaceant. Per que vba fert excõmunicatio ipso iure. Ubi not. per ipsum z alios: facit qd no. glo. in. c. i. de iniur. lib. vj. Qd tamen verꝫ putat ipse Abb. vbi non caderet probabilis error. Que sententia mirifice mihi cõprobari videtur: dicta auctoritate veteris testamenti numeri. xvj. c. vbi dñs iquit Moysi: precipe vniuerso populo z sepetur a tabernaculis chore. Dathan z Abyron. Et statim subditur ꝙ Moyses dixit ad turbas. Recedite a tabernaculis impiorꝫ: z nolite tãgere que ad eos pertinent: ne inuoluamini in peccatis eorꝫ zc. Si aũt questio esset dubia. Et maxime si consisteret in facto intricato z longeuo: prout sm eum cõtigit in magno illo scismate preterito. Tunc dicit se putare ꝙ omnes euitent excõmunicationẽ z peccatũ. ar. in. l. regula. z in. l. ij. ff. de iur. z fac. igno. z in. c. apostolice. de cleri. excom. minis. z eorꝫ que no. in. c. vt animarꝫ. de consti. lib. vj. De quo tamen articulo videndus est latissime. d. Io. de turre cremata. iiij. lib. sum. sue. de ecclesia. c. xiiij. prime partis. incip. Opportunũ visum est, z. d. Archiepiscopus Florẽtinus. secũda parte sum. sue. ti. iij. §. vj. icipit. Sed quid cum duo vel plures in ecclesia zc.

¶ Quot autẽ papa notorie peccans: ac ꝑtinaciter in huiusmodi delictis perseuerans ecclesiam scandaliçando: z vniuersales eius statum decolorando: strictissime scismaticus sit, z a concilio ꝓpter hoc corrigi z deponi possit, colligi videtur ex his que diximus supra in diffinitiõe scismatis. z ex diffinitione quam ponit beatus Thomas secunda secunde. q. xxxix. arti. i. vbi dicit: ꝙ scismatici proprie dicuntur: qui propria sponte z intẽtiõe ab vnitate ecclesie se diuidũt: z separant que est vnitas principalis: Pro quo facit tex. xxiiij. q. i. §. c. scisma. ibi. vt apostoli inde verbis loquar: semetipsos segregantes spiritum non habent: quibus omnibus efficit: vt qꝛ in vnitate vnum nõ sunt: qꝛ in parte esse voluerunt: vt qꝛ spm̃ nõ habent: corporis xp̃i sacrificium habere nõ pñt zc. Unde ꝓsequit idem diuus Tho. vbi. s. ꝙ ecclesie vnitas in duobus attendit. s. in cõmixtione membrorꝫ ecclesie adinuicem: seu cõmunicatione: z iterꝫ in ordine omniũ membrorꝫ ecclesie ad vnum caput sm illud ad collosceñ. c. ij. inflatus sensus carnis sue: z non tenens caput: ex quo totum corpus ꝑ nexus: z cõnexiones subministratum z constructum crescit in augumentum dei. Hoc autem caput est ipse xp̃s. Cuius vices in ecclesia gerit summus Pontifex. ¶ Et ideo scismatici dicunt: qui subesse renuunt summo põtifici. Et qui membris ecclesie ei subiectis cõmunicare recusant zc. ¶ Et prosequit in rñsione secundi argumenti: ꝙ non obedire ꝑceptis ecclesie cum rebellione quadam constituit scismatis rõnem. Cum rebellione aũt dr̃ hoc facere: cum pertinaciter precepta contemnit: z iudicium eius subire recusat zc. Pro qua qdem argumentatione et glo. ac conclusionis eiusdem substẽtatione facere vr̃ ratio que colligit in cle. i. § porro. de sum tri. et fid. catho. et in cle. i. §. fi. de vsur. no. xxiiij. q. iij. dixit apostolus. ponitur in extrauag. Io. xxij. incipit cum inter nonnullos. In quibus locis habet: ꝙ duo sunt que faciunt haberi hominem hereticum et a fide deuium. vꝫ. error in ratione: et pertinacia in voluntate. Et propter hoc dr̃ ꝙ resistentes auctoritati: et ordinationi ecclesie heresim incurrũt, sm beatum Tho. in q̃rto sententiarꝫ. dist. xxj. arti. i. ¶ Unde dicimus: ꝙ qui notorie et ꝑtinaciter peccat verbo et opere attestando animam nostram mortalem eẽ et cum corpore interire: hereticus est. xxiiij. q. iij. c. vltimo. versicu. arabici.

Que sententia est contra illos sanctoꝝ canones.xiij.q.ij.anime defunctoꝝ.c.tēpus.ꝛ.c.fatendum.Silr qui taliter peccādo nullum asserit eē paradisum vel infernum nisi in hoc mundo:contra euangelicam veritates.Luce.xxiij.ibi.hodie mecū eris in paradiso:et Mathei.xxv.Jte maledci i ignes eternum ꝛc.de hereti.c.firmissime.et de cō.di.iiij.c.firmissime. Jtem et qui attestanť verbo et pertinacibus et incorrigibilibus actibus adulteria:incestus,blasphemias,vicium contra naturam:symonias et huiusmodi vicia:que lege diuina damnata et ꝓhibita sunt:non eē peccata. Cum in ratiōe errent et pertinaciam in voluntate peccādi retineant manifestā heresim confouere conuincuntur:no.in cle.fi.de heret.et ponit fre.de sen.confi.suo.cxlij.incipit. Reuerēdo in xpo patri fratri Mino.de scō Quinato ꝛc. ¶ Cum ergo fauore fidei cath. etiam leuia quecunqꝫ signa erroris in rōne: et pertinacie in voluntate sufficere dicanť ad probandam heresim:seu saltem ad faciendum aliquem talr peccantem suspectum de heresi: prout no.Archi.in.c.vt officium.de hereti.in.vj.et Inno.in.c.fiē.il.i.de sy.no. vbi no.dicit ꝙ sola signa sufficiunt ad ꝓbandā heresim.C.de hereti.l.ij.etias si sint signa leuia:lꝫ sm vnam opi.opus sit talia signa plene ꝓbari.ar.de ꝓscrip.lr̄as.Et quando plene nō probarenť saltes talr infamato indiceretur purgatio canonica.de hereti.excōmunicamus.Plus tamen sibi placet vt dicatur:ꝙ quis talia signa non probentur:si graui infamia laborat et perseuerat in ꝓori suspitione:put nos supponimus in casu nostro:ꝙ tunc ille ē ab administratiōe remoueri poterit.ar.d.c.lr̄as.in fi.Pro quo facit:qd̄ volunt doc in.c.in fidei.de hereti.in.vj.dum dicant qt papa ē pro occulta heresi accusari damnariqꝫ potest.Ex qbus concluditur:qt si papa a cōmictione mēbroꝝ et cōmunicatione vnitatis ecclesie se separat.Ac cum rebellione in huiusmodi criminibus pertinaciter insordescendo ecclesie ꝓcepta cōtemnit:atqꝫ correctionis et emendationis iudicium subire recusat:merito vnitatem ecclesie scindere cōprobatť,cus caput eiusdē hoc est seipsum propria intentione a corpore totius ecclesie segregat:ac publice fateri:et dogmatiçare videatť:qt symonia,adulteriū:et huiusmodi scelera:que iure diuino fieri ꝓhibenť:non sint peccata. Qd̄ quidem asserere:et multo magis asserendo facere manifestam heresim,ꝛ scismaticam prauitates sapere ꝛ attestari videť:prout comprobatť ꝛ colligi pōt.ar.in cle.i.in fi.de vsur.ibi. sane siquis in illum errorem inciderit: vt pertinaciter affirmare presumat exercere vsuras non eē peccatum. Decernimus eum velut hereticum puniendū ꝛc. ¶ Ubi gl.in ver.hereticum.no.dicit ꝙ non solum est hereticus male sentiens de articulis fidei,vel sacramentis ecclesie.de hereti.ad abolendas.in prin.Sed ēt qui ꝑuersum habet dogma:vel falsas aut nouas opiniones gignit:vel sequiť.xxiiij.q.iij.c.inter scisma ꝛ heresim.ꝛ.c.hereticus.ꝛ probatť in cle.fi.de hereti.ꝛ vtrobiqꝫ hr̄ per scribentes. Cum igiť talia facientes ꝛ tacite vel expsse: pertinaciter ꝛ incorrigibilr dogmatiçantes dudum ab ecclesia damnati sint vt heretici,ꝛ confouere heresim vel scisma inueteratum hereticum sit.d.c.inter heresim. Et pro occulta etiam heresi papa īquiri damnariqꝫ possit: prout supra dictum fuit,ꝛ cōiter tenetur per Archi.ꝛ doc.in.d.c.si papa.xl.di ꝛ in.c.in fidei de hereti.in.vj.Jtem cum negari non possit:quin concilius cognoscere ꝛ iudicare habeat.Nunquid hereticalia crimina que pape obijciunť vera an falsa sint:ꝛ nunqd propter illa corrigi ꝛ deponi possit:an non.vt probatť.ij.q.v.in.c.mandastis.Jtem cū concilium de heresi pape cognoscere ꝛ iudicare possit.xl.di.si papa.Ergo de hoc quoqꝫ dubio.vꝫ.Nunquid papa talr peccans sit hereticus vel non:iudicare poterit sm Hug.Bellameram,ꝛ alios in.d.c.si papa.Quos refert ꝛ sequitur.d.Alexandrinus ibi.Et si ipsum propter talia notoria delicta scismaticum aut hereticū inuenerit. Non minus iudicare ꝛ punire poterit pro occulta q̄ꝫ ꝓ manifesta heresi vel scismate ipsius sm intellectum glo.in ꝓalle.c.si papa. ¶ Jstā cōclusionem:ꝙ.s.papa ꝓdicto casu ꝓpter eius notoria crimina ꝓdicta:in quibus ꝑtinaciter ꝛ incorrigibilr perseuerat a concilio inquiri:corrigi:ꝛ condemnari possit tenet: ꝛ multum terribilr prosequiť Ludo.Ro.per illam gl.consi.suo.dxxiij.col.antepe.vbi cōcludendo dicit.ꝙ vitas est:ꝙ papa suis criminibus ecclesiā scandaliçans notorie,eāqꝫ inordinate regens: si manet incorrigibilis poterit apud ecclesiam accusari:atqꝫ ꝑ illā denudari papatu.Qd̄ ꝓbat:qꝛ papa stans in crimine notorio totam ecclesiam scandaliçando

cando.incidit in suspitiõem heresis: vt ꝓbatur in.c.nullus.xxxviij.di.vbi dr̃: qui.n. rebelliter viuit ꝛ ediscere atq3 agere bona recusat:magis diaboli q̃3 xp̃i membrum eẽ ostenditur:ꝛ potius infidelis q̃3 fidelis esse mõstrat. Scdo hoc probat per tex.lxxxj. di. in.c.sigui sunt.ꝛ.viij.q.i.in.c.sciẽdum. Ubi dr̃ peccatum Ariolandi eẽ nolle obedire,ꝛ scelus idolatrie nolle acgescere, ac peccatum paganitatis incurrere quẽlibet: qui se xp̃ianum eẽ asserit: ꝛ mandatis ecclesie parere contẽnit. Tertio ꝓbat hoc tex.in.c.si. extra. de peni. vbi dr̃ ꝙ qui ecclesie pertinaciter parere renuit claues illi cõmissas cõtemnẽdo:non caret scrupulo heretice prauitatis ꝛc. Si igitur:inquit ipse:papa propter eius peccata notoria ecclesiam scandalizat:et corrigentem atq3 corripientem contẽnit. Profecto ꝓpter p̃missa in suspitionem heresis incidit:ob quam suspitiõem vocari potest: vt respõsurus veniat de fide quã h3 in auctoritate ecclesie. Quã conclusionem pluribus rationibus corroborat:et tandem post multa concludit: ꝙ quẽadmodum Papa qui positus est:vt extirpet vicia: virtutes ĩserat:corrigat excessus: moresque reformet alioꝝ,vt dicit tex.in prohe.clementinarum qui Regem Francie regno suo priuare potuit,eo ꝙ dissolute viuebat:et ex mali regiminis dissolutione Regnum suum diuersa scandala patiebat:vt dicit text. cum glo. xv.q.vj.in.c. alius . ita quoq3 pari modo: vniuersalis synodus. Que cõgregat:vt vicia extirpet virtutes inserat:excessus corrigat:moresq3 reformet. Poterit Papam deponere cum ex scandaloso ipsius regimine et incorrigibilibus moribus tota perturbatur ecclesia. Nam in sacerdotibus ꝛ fortius in summo sacerdotum fides cum vita peligenda est. Cum fides sine operibus: Beato Jacobo apostolo testante: mortua sit.i.q.i. fertur. Ubi etiam in ꝓposito nostro ĩquit tex. vulnerato nanq3 Pastore quis curãdis ouibus adhibet medicinam:aut quomodo populum oratiõis clypeo tutat qui iaculis hostium sese feriendum exponit:aut quales fructus de se producturus est. Cui graui peste radix infecta est. Maior ergo metuenda est locis illis calamitas . Ubi tales intercessores ad locum regiminis admittũtur, qui dei magis in se iracundiam prouocãt: quam per semetipsos placare debuerãt. Dicendum est ergo sm̃ Ludo. Ro. vbi s̃ ꝙ in huiusmodi casibus generalis synodus potestatem h3 nedum super membra ecclesie: sed etiam super caput:hoc est super Ro. põtificem. Que vt inquit ipse ad meras iustitiam pertinent. ¶ Eãdem conclusionẽ expresse tenet. Augustinus de Ancho.in sum. sua d̃ potestate ecclesie.q.vij.arti.ij.iij.ꝛ.iiij. ¶ Ubi concludit ꝙ sicut oĩa peccata publica se habent in iudicio humano: sic omnia peccata nobis occulta se habent manifeste in iudicio diuino:vnde inquit ipse peccata pape:que publica sunt ꝛ redundant in malus totius reipublice xp̃iane:vt heresis subuersio totius xp̃iane fidei:ꝛ huiusmodi statim corrigenda sunt,non seruato ẽt ordine denunciationis euangelice ꝛc. Quod qdez ꝛ antiquoꝝ ꝛ modernoꝝ probat exemplo. Nam apud Cronicarios compertum est. Joã.xij.pp eius publica adulterij: homicidij,venationus ꝛ alia nefandissima delicta conuocato ꝯcilio papatu pulsum fuisse Ottone imperãte ꝛ Leonem. viij. suffectũ fuisse,vt attestat etiam Platina in eius dẽ Joãnis vita:idemq3 Benedicto.ix. accidisse attestant. Recentiora sunt exẽpla concilij Cõstantien̄. In quo tres pontifices deiecti:ꝛ Martinus qntus creatus fuit,vt s̃. crebro diximus. Non.n.incongruum eẽ dr̃ pro cõclusione qõnis exempla adducere: vbi iura clare loquentia non hñr:tunc.n. ad ecclesie catholice historias recurrere possumus cuius seruare debeamus qđ semel ꝛ pluries p ecclesiam ipsam que spũ dei regit seruatũ fuisse compimus:vt hr̃ in.c.de quibus.xx.di.ar. xxxvij.di.qui.de mensa.ꝛ.xxiiij.q.iij.c.si habes.cu3 si. Et pro his bene infert ad sancte ecclesie institutum:que in sacris missaꝝ solẽnis assidue pro Ro.pontifice ad deũ preces effundit,atq3 orat,vt ei concedat verbo pariter ꝛ exemplo:quibus pest proficere:vt ad vitam vna cum grege sibi cõmisso perueniat sempiternam. ¶ Ceterum ꝙ ex verbis ꝛ intentione glo.in.d.c.si papa.xl.di.dictum fuit:ꝙ contra papam criminosum:si pertinaciter ꝛ notorie perseuerat: ꝛ ecclesiã dei scãdalizat,ꝓcedi poterit . Querit dicta glo.nunquid crimina pape ecclesie denunciari poterunt iuxta formam ꝛ modum denunciatiõis euãgelice. De qua hr̃ Matthei. xviij.c.ꝛ transumptiue.ij.q.i.in.c.si peccauerit in te frater tuus ꝛc.ꝛ in.c.nouit.extra de iudi. Et arguendo generalr̃ pro parte affirmatiua:vr̃ sm̃ eas ꝙ sic:ꝙ papa nõ minus

dicitur frater noster rõne dei patris crean
tis: ⁊ rõne matris ecclesie regenerantis oẽs
xp̄ianos in fonte baptismatis:q̄ȝ alius quili
bet xp̄ianus.xj.q.i.ad mensam. Unde añq̄ȝ
a primordio fidei nr̄e Christianoꝝ nomen
in concilio apl̄oꝝ apud Antiochiá celebra-
to:nobis ascriptus foret:omnes fratres seu
discipuli nuncupabamur: vt dicit glo.xxij.
dist.in.c.sacrosancta. Et Chr̄s in euangelio
Matth.xxiij.c.inquit. Uos omnes fratres
estis. Unde concludendo per distinctiones,
dicit ipsa glo. q̄t si crimen non eẽt tale pro
quo papa accusari posset. Denunciari etiã
non poterit:q2 inutilis eẽt denunciatio:in-
ferens quot si tale eẽt crimen:pro quo accu
sari posset. Posset etiam denunciari a con-
trario ⁊c. Quo factum fuit vt Gemi. hinc
sumpta occasione declarando ibi dictá glo.
ex dictis. Hosti.in.c.magne de voto. in.c.li
cet.de accusa ⁊ in.c.per tuas.de symo. Disti
guendo circa hoc q̄situm dicit: quot aut pa
pa peccando facit ꝯ legem positiuam: ⁊ cõs
fit ꝯ illam de conces.p̄ben.proposuit.de hoc
denunciari:argui: vel iudicari non potest.
Aut peccat contra legem diuinam ⁊ arti-
culos fidei: ⁊ tunc moneri potest per quem
cunq3 inferiorem:q2 de hoc etiam posset ac-
cusari:vt voluit glo. p̄dicta. Et si ad talem
fraternam monitionem se non correxerit:
tunc denunciari poterit ecclesie: vt depona
tur,put ibi dr̄ s̄m eum. Aut papa non pec
cat contra articulos fidei: ⁊ tunc si crimen
eius est notorium ⁊ scandalosum in vniuer
sali ecclesia:poterit sil'r moneri per quẽlibet
inferiorem s̄m glo.ibi. Si vero crimen nõ
eẽt notorium vel scandalosum. Tunc dubi
tatur. Utrum papa per inferiorem moneri
possit:vt se corrigat: ⁊ emendet: ⁊ s̄m leges
euangelicam dicendum vr̄:quot sic:q2 Pa-
pa subditus est:legi euangelice:sicut quilibȝ
alius xp̄ianus ⁊ fidelis.xj.q.iij.ad mensam:
⁊ ita intelligit ipse Gemi. gl. predictam in
prima sua opinione. Si aũt queratur nũqd
papa moneri possit de occulto crimine s̄m
legem euangelicam ad finem quot si se non
correxerit ecclesie denũciari possit: ⁊ pro eo.
corrigi,dicendum est s̄m eum quot nõ. Qr
quando eius crimen est occultum: non hȝ
iudicem coram quo super tali denunciatio-
ne compelli possit. Et ita procedit dicit ipse
secunda opi.glo.dum dicit q̄t inutilis esset
denunciatio. Quod qdẽ ego veꝝ arbitror:
non tantum in papa,sed in quolibet inferio-
re xp̄iano. Quia in his que occulta sunt, ⁊
que p̄bari non possunt:lȝ ab vno tm̄ sciren-
tur:solum deum habent vltorem, qui scru-
tator est cordium. Hoc idem quoad hoc vl-
timum tenet Abb.panor.in.c.nouit.de iu-
di.in.xij.col.ṽsi. Sȝ circa hoc q̄ro an crimẽ
pape ⁊c. Et dicit se credere q̄t lȝ tale sit cri-
men pro quo nõ possit accusari, quot tamẽ
sibi denunciari põt: ⁊ dȝ:vt inde se corrigat:
vt fratrem suum sic denunciando lucretur.
Pro quo alleg.bonum tex. in cle.ij.de here
ti.§.notarij.vbi habeẽ quot Notarij ⁊ offi-
ciales in secreto corripiunt inquisitores he
retice prauitatis,quando in eoꝝ officio exce
dũt:lȝ illoꝝ excessus per testes probari nõ
possint: facit q̄d no.gl.ij.q.vij.in.c.plerũq3.
Quod maxime p̄cedit s̄m eum tenendo il
lam opi.quot pro peccato oĩno occulto ha-
beat locum hec euangelica denunciatio:q̄d
ipse prosequit ibi. Hosti.vero ⁊ Joã. an.in
.c.proposuit.de conces.p̄ben. Ponendo re-
gulam in hoc dicunt q̄t papa tãtum habet
sui ipsius potestatem:quot quicq̄d dicat vel
agat accusari vel damnari nõ possit ab ho-
mine:nisi de heresi.xl.di.si papa. Potest ta-
men moneri in secreto ⁊ palam:si palá pec
cat mortalr̄. Nam velit:nolit:subiacet euã-
gelice veritati:quoad monitionem sibi fa-
ciendam:que cuilibet data est.ij.q.i.si pecca
uerit. Sed quoad id q̄d ibi dr̄. Dic ecclesie,
non subiacet:nisi in heresi. Si aũt sit impe-
nitens:dicendum est ecclesie.i. Deo: s̄m eos
orando.s.q̄t ipsum inspiret. Et dicendũ est
ecclesie triumphanti: vt oret pro ipso. Alij
p̄o lȝ Imperator:totus clerus: ⁊ totus po-
pulus ꝯueniant:non p̄nt ipsius iudicare.ix.
q.iij.nemo. Caueat tamẽ sibi: q2 anima sua
in manibus suis: ⁊ sibi terribilius iudiciũ
imminet: ⁊ ĩtollerabilior cruciatus.d.c.ne
mo. ⁊.c.alioꝝ.ea.cã. ⁊.q. ¶ Hoc idem dice-
re videẽ scũs Tho.in.iiij.xlix.di.dum ingt:
quot ꝯ̃uis p̄lati sint corripiendi a subditis
non tñ est eis pena infligenda. Sed recurrẽ
dum est ad superiorem denunciando:vel si
non habent sup̄iorem:ad deũ vt eos emen
det aut de medio tollat. ¶ Idẽ quoq3 sen-
tire vr̄ Augustinus de Anchona. in sum.
de potestate ecclesiastica.q.vij.art.i. Ubi di
stinguit de triplici admonitione euangeli-
ca.vȝ. Primo de simplici ⁊ charitatiua: ⁊
huic dicit papam subesse. Secundo de cõ-
minatiua pene per modus imperij. Tertio
per modum denunciationis ⁊ accusatiõis

coram

coram iudice ⁊ superiore. Et dicit ꝙ neutra istarum duarum extẽdit se ad papam. Quia sm predictos modos ipse omnes iudicat: ⁊ a nemine iudicatur. Abb. Panor. dicta Hosti. ⁊ ꝯsequẽter ꝑmissa impugnat ⁊ forte bene. Nam dicit ipse in.d.c. ꝓposuit. in pe. col. in versi. ex his dictis Hosti. ꝙ si peccatum pape est publicum: ⁊ inde scandalizatur ecclesia: ꝙ tunc tota regula euãgelica hz locũ in eo: vt si admonitus non vult desistere: dicatur toti ecclesie .i. concilio. ⁊ ab eo poterit puniri: qꝛ est suspitio heresis ꝯ eũ. Si stat in peccato publico scandalizans ecclesiam: ⁊ monitus non vult se corrigere: ita dicit (inquit ipse) glo. singularis. quã allegat. Totus mũdus in.c. si papa. xl. di. Serua ergo (inquit ipse) dictum Hosti. cũ peccatum est occultum: seu cum ecclia non scãdalizatur. Sed vix potest accidere sm eum: ꝙ ex peccato publico pape ecclesia non scandalizetur: iuxta illud de quo in.c. magne. de voto. ibi. ꝑterea non videbitur cum ex absolutione tua scandalũ posset mentibus laycorum generari: dicentium vbi est deus clericorum: ⁊ hoc exemplo credẽtium se ad voti obseruantiam non teneri. Qd enim agitur a prelatis facile trahitur a subditis in exemplum: iuxta qd inquit Dominus ad Moysen. in Leuitico quarto. c. Si sacerdos qui est vnctus peccauerit: faciet delinquere populum. Et hinc est qd dixit Lu do. Ro. in ꝑallegato consi. dxxxiii. ꝙ expositio Hosti. de qua. s. in 2ª parte est falsa. Qd probat tex. Hieronymi in.c. oĩbus. xxiii. q. i. ⁊ in.c. sed illud. xlv. di. sed melius in.d.c. oĩbus. Ubi dr̃ ꝙ verba illa, dic eccle: intelliguntur de ecclesia militanti, que est fidelium collectio, de con. di. i. ecclia. Quam eccliam corrigentem: corripientemqꝫ siquis cõtempserit: aliis ds esse tanqꝫ ethnicus ⁊ publicanus. Scdo hoc probatur ex tex. Gelasii Pape in.c. qua pp. ii. q. vii. Et Nicolai Pape in.c. ꝑcipue. xi. q. iii. vbi similis fit expositio. Tertio probatur ex tex. in.c. nouit. de iudi. ⁊ in.c. quemadmodum de iureiu. vbi pari modo exponuntur verba ꝑdicta. Si igitur (inquit ipse) quoad alios fideles peccãtes intelliguntur referri verba illa ad eccliam militantem: quo ⁊ qua rõne tam varie eadem verba referri debent respectu pape: ad deum vel eccliam triumphantem. Cum indistincta ⁊ indiffinita fuerit loqutio dñi, non magis alios fideles concernens: qꝫ papam? Immo vt ex tex. euangelico apparet. In Petrum spẽaliter directa fuere: dicta verba. Non est aũt dubium ꝙ vna eademqꝫ oratio non ds diuerso iure censeri. Nec vario modo exponi cuz lex sit certa. ff. de vulga. ⁊ pupil. l. iam hoc iure. C. de testa. milita. l. in testamẽto. ff. de vsucapio. l. eum qui edem. extra de deci. c. cũ in tua. de priui. c. qꝛ circa. ⁊ xii. q. ii. c. cognouimus. cum si. Preterea non ne dñs discipulis oĩbus loquens: inter quos erat etiã Petrus: dixit Matthei. xviii. c. Siquis vestrum scandalizauerit vnum ex pusillis istis minimis qui in me credunt expedit vt suspẽdatur ei in collo mola asinaria ⁊ demergatur in ꝓfundum maris ⁊c. Ergo concludendo dicit: ꝙ cum papa oĩ euangelice doctrine subiectus sit: vt est expssum. xxv. q. i. sunt qdam. Necesse erit dicere ꝙ papa scandalizando oẽm ecclesiam: habere ds aliquam eccliam superiorem: cui scelera sua denũciari possint. Cum nullum alium priuatum iudicem superiorem cõi omnium sententia habeat in terris. de ele. licet. xxiii. di. in nomine dñi. ix. q. iii. nemo. in.c. cuncta per mundum. in.c. aliorum. cum scor. Unde subdit ꝙ dicta Hosti. intelligenda sunt: cum peccatum Pape est adeo occultum ꝙ ꝓbari non põt. vel cũ ecclesia ex eo non scandalizatur. Predicta aũt conclusio probari dr̃ sm eum per text. xxiiii. q. v. in.c. neqꝫ enim. ⁊ per verba beati Petri apli dicẽtis. In eius epla. c. v. Estote nõ vt dñantes clero: sed forma facti gregis ex animo. xxv. di. esto subiectus. xvi. q. i. ꝑdicator. ¶ Item addi potest ꝙ papa scãdalizãs ⁊ perturbans vniuersalem eccliam denunciari põt eccle ex alio: qꝛ cũ vniuersos christianos ꝓpter malam vitam ⁊ delicta sua ponat in periculo auersionis: sustinendus vel aliquo modo tollerandus nõ est. xxiiii. q. i. memor sum. xxv. q. i. que ad ꝑpetuam. ⁊ q. ii. c. si ea. vbi no. inquit Grego. Si ea destruerem que antecessores nostri statuerũt, non constructor: sed euersor esse iuste cõprobarer. Testante veritatis voce que ait: omne regnum in seipsum diuisum desolabitur. Et omnis scientia ⁊ lex. aduersum se diuisa destruetur. Papa. n. eccliam ⁊ fidem catholicam construere ⁊ non destruere suis malis operibus ⁊ exemplis dz: cui cõsonat qd dñs per prophetam Hieremias inquit. Ecce constitui te super gentes ⁊ regna: vt euellas: ⁊ dissipes, ⁊ plantes: ad qd bene facit illud Pauli. ii. ad Corithios. xiii. c. vbi inqt, sm potestatem quã deus dedit mihi in edi-

ficationem:non in destructionem. Non ergo data fuit Petro ⁊ eius successoribus potestas ⁊ aplatus ad peccandū sed potius in ꝯfirmationē fidei catholice viuendo ⁊ dogmotiçando verbo pariter ⁊ exemplo ſm fidem xpi:vt īquit idem Paul. ad lrām ad Romanos p̄.c.ibi. Per quem accepimus grām ⁊ apostolatū ad obediendum fidei in oībus gentibus ⁊c. Ad hoc idem īduci potest illud Pauli ad Gallathas.ij. dum ibi dicit. Cum aūt venisset Petrus Antiochiam in faciem ei restiti: qꝛ rep̄hēsibilis erat. Prius.n.q̄ȝ venirent q̄dam a Jacobo cuȝ gentilibus edebat. Cum aūt venissent subtrahebat:⁊ segregabat se:timens eos qui ex circuncisione erant:⁊ simulationi eius consenserant ceteri iudei : ita vt ⁊ Barnabas duceret̄ ab eis in illam simulationem: sed cum vidissem q̄ non recte ambularent ad veritatem euāgelij. Dixi cephe. coram omnibus:si tu cum iudeus sis gentilr viuis: ⁊ nō iudaice. Quō gētes cogis iudaiçare?⁊c. Ubi no.dicit glo.q̄t nequaq̄ȝ Paulus Petrum coram omnibus rep̄hendisset: vel in faciem sibi restitisset : nisi ei fuisset par: vel equalis. Qd̄ fuit dctū Hieronymi sup dicta epistola ad Gallathas : ⁊ hr̄.ij.q.vij. in .c.paulus. Uñ diuus Augustinus in Epistola ad Hieronymum inquit. Paulus posteris p̄buit exemplus. Quo non dedignarent̄ maiores a minoribus corrigi. ꝑ defendendo euangelicam veritatem salua fraterna charitate. Et subdit quot pro veritate fidei minores maioribus resistere possunt. Ad qd̄ forte īduci potuit apostolus per id qd̄ hr̄ Leuitici.xix.c.vbi dn̄s inquit. Non oderis fratrem tuuȝ in corde tuo, sed publice argue eū, ne habeas sup illo peccatū ⁊c. Per qd̄ ostendit̄ q̄t pctā que publice cōmittunt̄:seu que ab aliis intelligunt̄ debēt charitatiue vt errantes corrigant̄ publice denunciari eisdem Ecce ergo quot hoc catholico exemplo: sic vt.s̄. corroborato clare pȝ: quot papa cōmoneri ⁊ deīde ecclesie publice denunciari pōt,quēadmodum ideȝ Paulus primo Petrum cōmonuit:⁊ deinde coram oībus ⁊ vniuersali ecclesie: sibi dixit errorem suum:⁊ ei in faciem restitit:qꝛ nō solum ipse iudaiçabat:sed alios suo exemplo iudaiçare faciebat. Ergo in ꝓposito nr̄o:si papa notorie peccat:⁊ monitus nō desistit: ecclesie ⁊ vniuersali concilio denunciari poterit:vt aut corrigat̄ aut deponatur. Ne fidem nostram malis exemplis subuertat: aliosq̄ȝ in gentilitatis errores inducat. Qd̄ quidem etiā sentire vr̄ Augustinus de Anchona.in sum. de potestate Pape.q.vij.arti.iij.dum dicit:q̄ ordo fraterne denunciationis non semper seruari pōt,sicut nec per Paulum seruatus fuit:qꝛ in delictis Pape que redundant in malum totius reipublice christiane:sicut in peccato heresis: ⁊ subuersionis totius christiane fidei:talis ordo, inquit ipse:seruādus non est:sed statim succurrendum est periculo, eo quot bonū commune p̄ferendum est cuilibȝ bono priuato. Nisi firmiter cerneret̄ ⁊ crederet̄, q̄t a tali subuersione per monitionem secretam vellet desistere. Et beatus Augustinus s̄.d.epistola Pauli ad Gallathas.ij.super illo ver. coram oībus, inquit. Necessitas coegit:vt omnes illius obiurgatione sanarent̄. Non enim vtile erat errorē: qui palam noceret, in secreto emendare. Pro hoc etiaȝ facit denunciatio illa facta Petro Actuuȝ.xi. Ubi dr̄,audierant aūt apli, ⁊ fratres qui erāt in Judea:qm̄ ⁊ gentes receperant verbū dei. Cum aūt ascēdisset Petrus Hierosolymā: disceptabant aduersus eum:qui erāt ex circuncisione dicētes:quare introisti ad viros p̄pucium hn̄tes. Et ibi Petrus se purgauit coram discipulis. Ecce ergo quot hic quoq̄ȝ Petro denunciatum fuit pctm̄ suuȝ: ipseq̄ȝ in concilio apostolorum se de hoc purgauit. Quis beatus Grego.ij.q.vij.in.c.petrus ⁊ gratianus:ibi dicere voluerint,beatum petrum hoc ex humilitate fecisse: ⁊ non ex debito:sed alr̄ loquit̄ tex.s̄.allega. vel forte Petrus ibi rep̄hendebatur pro malo exemplo, qd̄ prebebat xp̄ianis:lȝ ipse in se non peccaret,sicut ⁊ christus accusabatur q̄t in domo pharisei comederet:⁊ ad homines peccatorem diuertisset:lȝ in eo pctm̄ non eēt, ⁊ ad fines salutis hominis illius illuc accessisset.

¶ Contra hanc ꝯclusionem p̄missis non obstantibus. Quidam maxime ex Neothericis insurgunt adhuc instantes ⁊ dicētes: quot papa vltra casum heresis: etiā pro notorio crimine ecclesiam vniuersalem scādaliçante:lȝ esset incorrigibilis, ⁊ pertinax, concilio denunciari:nec ab eo iudicari, aut corrigi poterit. Et vt alios omittā.d. Alexādrinus in alle.c.si papa.dicit quot ista questio ⁊.d.glo.multum scandaliçauit ecclesias Ro.tempore Eugenij quarti. Eo q̄ cōciliū Basiliense magnum fundamētū faciebat s̄.

conclusione dicte glo. Asserendo qt si papa
est in crimine notorio per facti euidentiam
vel per confessionem suam. Et admonitus
sit incorrigibilis: ita vt scandaliçet ecclesias
dei: quot pro tali crimine accusari poterit.
Quia eo casu habet̃ pro heretico. Et dicit
quot ita conclusum fuit per Abb. panor. in
tribus suis disputationibus quas fecit in
hac materia. Et per Ludo. Ro. cõsilio suo.
dxxiij. vbi alle. tex. in. c. si qui. lxxxj. di. i. c. nul
lus. xxxviij. di. in. c. sciendum. viij. q. i. z de
peni. z remis. c. si. Ex quibus colligit̃ quot
notoria inobedientia hr̃ pro heresi. Conclu
dendo quot sicut papa pro heresi damnari
põt, ita z pro notorio crimine, si incorrigibi
liter peccat: z ecclesiam dei scandaliçat. Ac
eius statum decolorat. Quod gdẽ fm Bel-
lameram in. d. c. si papa. heresis sapit: quis
dixerit illud restringendum fm limitatio-
nem. Jo. vs. Dũmodo crimen illud fidem
tangat causando scandalum circa eam. Ut
puta si papa notorie cõmitteret symonias:
ex quo alij subditi hoc faciendo traherent
in exemplum: z licentiam circa hoc peccan
di. Quia tunc papa poterit accusari: z p ta
li crimine deponi fm eum: z sic soluit opi.
Hug. cum qua dicit transire Jo. Teutoni-
cum. Bartholomeum z Jo. Joãnis. Quic
quid dixerit Cardi. Zabarel. ibi. qui in con
trarium asserit esse veritatem: z opi. theolo
gorum: z maxime beati Tho. in 4° sententiarum
di. xix. Unde ipse ẽt cõcludit: quot papa ac
cusari vel deponi non poterit pro alio cri-
mine: q̃ pro crimine heresis. d. c. si papa. z
lxxix. di. c. electionem. z. ix. q. iij. nemo. c. ipsi
sunt canones. z. c. cuncta per mũdum. z. ij.
q. vij. oues. z. xvij. di. concilia § hinc etiam.
z. xxj. di. nunc aũt. z. ij. q. vij § item cum ba
laam. Et ita residet ẽt. d. Alexandrinus. qd
preter casum heresis papa non habeat supe
riorem coram quo accusari possit. alle. c. lz. z
. c. significasti. de electione. ix. q. iij. c. aliorum. z
glo. in. c. mandastis. ij. q. v. zc. D. Jo. de tur
re cremata. audacter, intrepide: z strenuissi
me per infinita argumenta: doctrinas: rõ-
nes. z iura, maximo conatu: verborũqz tor-
rente hanc pvinciam sumpsit in sum. sua.
de ecclesia lib. ij. c. xcij. cum alijs. xv. c. seqñ.
In qbus rñdendo argumentis: z iuribus
que deducunt̃ in contrarium: more suo per
omnia concludit: quot papa nullo prorsus
casu: excepta heresi: iudicem habere põt in
terris. Et pcipue instando circa denuncia-
tionem: z glo. in. d. c. si papa. xl. di. eã impro
bando. Firmare z pro indubitato astruere
z persuadere nititur: quot denunciatio: mo
nitio: z correctio euangelica in papa mõ ali
quo locum habere non possit. Cuius argu-
mentis z iuribus ibi adductis: lz existimẽ
faciliter responderi posse. Attamen qz val-
de longum z laboriosus eẽt: singula eius di
cta referre. Ne luctanti sine aduersario her
bam ignauiter pfsus tradamus, z surdo in
auditorio muti videamur: aliquas ipsius
responsiones: que argumenta predicta im-
pugnare videntur: referam: atqz eis pro talẽ
to mihi a dño concesso, vt veritas magis
elucescat respondebo. Reliqua aũt eminen-
tioris scie viris: z perspicacioris ingenij in-
dagatoribus relinquam. Quoniam igitur
in hoc articulo neruum z robur maximus
totius ecclesiastice discipline fideiqz nostre
stabilitatem esse arbitror. Transeundo cum
opi. glo. z doc. in. d. c. si papa. fm conclusio-
nem de quaẽ. Mihi pmittebam: qz si trãsi-
remus simplr̃ cum opi. d. Jo. de tur. crema.
maximum inconueniens z absurdus resul-
tare posset. Quia supposito (qd deus auer
tat) qz papa notorie: pertinaciter: z incorri-
gibilr̃ peccando suis delictis z malis exem
plis: vniuersam ecclesiam scandaliçaret: de-
coloraret: z subuerteret, ac iudaiçare, vel pa
ganiçare pmitteret si in terris non haberet
iudicem vel supiorem: qui ei dicere posset:
cur ita facis. Profecto istud esset xpi dei no
stri improuidam prouidentias dicere. Eũqz
accusare qz ad hominem peccatorem diuer
tisset: z qz vicarium non iustificatus sed dor
mitantem aliquando ecclesie sponse sue pa-
storem reliquisset. Quodqz membris huius
ecclesiastici corporis, nimis impie phibuis-
set. Ne caput suum languidum z infirmus
medicamentis z antidotis ad curas ipsius
necessariis adiuuare possent. Eidemqz i fre
nesim collapso z eadem membra corrũpere:
enecareqz properanti minime resistere vale
rent: qd quidem: nisi prorsus dissipiamus:
asserere. Non modo a diuina prouidentia.
Sed ab omni prorsus naturali: humanaqz
rõne: omissis omnibus mũdi legibus: alie
num: indecens, z omnino incredibile eẽ vi
detur. Dicebam igit̃ cum glo. z venerãdis
doctoribus s alle. salua semper ptestatiõe de
qua in. c. dãnamus. de sum. tri. z fid. catho.
in fi. qz q̃diu papa in sede petri. cum claue
discretionis z ordinate charitatis, que a se

ipso incipere debet. Remanserit, q̃diu po-
steaq̃ xp̃m abnegauerit. Gallo canente ver
bi dñi recordatus fuerit, foras exierit: ⁊ exē
plo Petri amare fleuerit. Quādiu se: vt ve
rum: vt catholicum: vt christicolam papas
gesserit. Et oues p̃cioso xp̄i sanguine redem
ptas: in caulam Dñi sui cōgregauerit: ac cō
tinuerit: ⁊ fideli charitate aduersus trucu-
lentam lupoꝝ rabiem custodierit. Quādiu
a fide deuius non fuerit, ⁊ iustitiā in se pri-
mum: ⁊ deinde in ꝓximum temperare de-
siderauerit. Tunc dicam cum. d. Jo. de tur.
cremata. Jmo cum Jnno. ix. q. iij. nemo. q̄
papa neq̃ ab Augusto: neq̃ ab omni clero:
neq̃ a Regibus: neq̃ ab omni populo: vel
ab vniuersali ecclesia ⁊ generali eius conci-
lio denūciari aut iudicari poterit: sed si pa-
pa dep̄hendat̃ a fide deuius: vt iquit tex. sce
malis sepius allegatus ⁊ milies repetēdus
in. d. c. si papa. xl. di. Cum ego per dicta ver
ba a fide deuius colligere nesciam: q̄ de stri-
ctissima tantum heresi loquat̃: ꝓut pertina
citer quidam asserunt: si varijs criminibus
irretitus, fraterne admonitus pertinaciter
perseuerat vniuersam ecclesiam scādaliçat:
eiusq̃ status decolorat, ⁊ in malicia sua pu-
blice gloriat̃. Dicaꝫ profecto ecclesie vniuer-
sali, ⁊ sacro concilio, hunc ipsum: non vt pa
pam: sed vt malum ⁊ improbus peccatorē:
de heresi contumaciter suspectum. xxxviij.
di. nullus. lxxxi. di. siqui p̄sbyteri. de hereti.
cum contumacia. lib. vj. ⁊ in cle. ij. eo. ti. vt
scismaticum: vt hominem malis suis exem
plis ⁊ delictis xp̄i oues, a recta salutis via
populum catholicum subuertentem: ⁊ de-
linquere facientem: ac forte asserentem: vbi
est fides: vbi deus pastoris ecclesie ⁊ clerico
rum: extra de voto. magne. emendandū cor
rigendum, et si fieri poterit reformandum.
Alioquin quatenus pertinax: ⁊ impenitēs
esset: a sede papali deturbandum: ⁊ papatu
omnino spoliandum. Non aliť q̃ Jo. xxiij.
⁊ Benedictus. xij. a sacro Constantieñ. con
cilio, tanq̃ periurij: symoniaci: scismatici:
reꝝ ecclesiasticaꝝ mali dispensatores: eccle-
siamq̃ vniuersalem scandaliçātes: sentētia-
liter depositi: priuatiq̃ fuere: prout ex gestis
eiusdem concilij: in sessiōe. xij. ⁊. xxxvij. ma
nifeste colligitur ex tenore sententiaꝝ cōtra
eosdem. Jo. ⁊ Benedictum promulgataꝝ.
Que ꝑfecto concilij sententie. glo. in. d. c. si
papa. xl. di. q̄ñ nullam haberet doc. opinio-
nem mirifice canoniçarunt. Ac ꝯclusiones
hanc nr̃am re ipsa comprobarunt. Et profe
cto nisi allucinor: q̄ çelus domus dei come
dit me. Nescio q̄uo dici sustinerique possit:
q̄ papa tam notorie: tam ꝑtinaciter, tā scā-
dalose: impune peccare: ⁊ ecclesiam ac fidē
nr̃am subuertere valeat. Ex quo fateri com
pellimur: s̄m veritatē fidei catholice: q̄ de-
us nō est auctor peccati: ⁊ q̄ oēs hoīes vult
saluos fieri: nec in toto euāgelio, aut in sacra
pagina legimus, q̄ hanc impunitatē ⁊ po-
testatem peccandi tute ⁊ libere. Deus vnq̃
concesserit ap̄lico: sed potius ꝯriū legimus
in lege tam antiqua q̃ noua. Non. n. venit
xp̄s legem soluere: sed adimplere. Matthei.
v. c. sed potius quoscunq̃ xp̄ianos per ma-
nus sacerdotum: ⁊ ap̄loꝝ eorumq̃ successo
rum purgandos esse ostendit cum Paralí
tico dixit Matthei. viij. c. vade ostende te
sacerdoti. Et eidem Petro dixit Luce. xxij.
c. Et tu aliq̄ñ conuersus confirma fratres
tuos: ex q̄bus verbis manifeste colligit̃ pe-
trum peccatorem fuisse: ⁊ circa fidem ab-
negando. s. xp̄m deliquisse seu delictuꝫ fuis
se. Quod alio loco ipsemet Petrus attesta-
tus fuit cum post capturam piscium xp̄o di
xit. Recede a me q̄ homo peccator sum. Et
nihilominus idem petrus aliq̄ñ conuersus
iuxta verbum dñi alios christicolas verbo
pariter ⁊ exemplo confirmauit. iuxta dñi p̄
ceptum. Ad q̄d alij quoq̃ pontifices eiu dē
petri successores tenent̃ ⁊ efficaciter obliga
ti sunt. Alias aūt Petri ⁊ sedis apostolice
priuilegium eos non excusat neq̃ tuet̃: quo
minus si in delictis pertinaciter perseuerāt
accusari ⁊ puniri possint, ꝓut. s. dictum fuit.
Et in Deuthoronomio graues quascunq̃:
⁊ difficiles causas ad sacerdotes Leuitici ge
neris deferendas esse tradidit. De quo ex-
tra qui fil. sint legi. per venerabilem. Per
quos recte sacrum episcopoꝝ ⁊ prelatoꝝ ge
nerale concilium designari vr̃. ¶ Predictā
conclusionem nostram confirmāt: ⁊ appro
bant: ni fallor: omnia illa iura que dicunt:
q̄ non loca sed vita ⁊ mores: sanctum faci
unt ep̄m ⁊ sacerdotem. Et in primis hanc
conclusionem mihi probat tex. Leonis pa-
pe. xxiiij. q. i. in. c. manet. vbi formalr̃ dicit̃.
Manet ergo Petri priuilegium: vbicunq̃
ex ipsius equitate fertur iudiciū: ⁊ tex. Am
brosij. s. Marcum. de quo in. c. nō turbatur.
ea. cā. ⁊. q. vbi dr̃ non perturbatur nauis
que Petrus habet. Turbatur illa que iudā
habet: ⁊. I. Ergo non turbatur hec nauis: in
qua

qua prouidentia nauigat: abest perfidia: fi-
des supat: z.Jllic ergo turbatio vbi modi
ca fides ibi securitas: vbi pfecta dilectio zc.
Et hoc declarat tex. Syxti Pape in.c.me-
mor sum.ea.cā.z.q.vbi formalr dr: memor
sum: me sub illius nomine ecclesie psidere.
Cuius confessio a dño Jesu xpo glorifica-
ta est. Cuius z fides nullam heresim fouet
vnqz: sed quidem omnes hereses destruit.
Jntelligo aūt mihi non licere aliter: qz vt oēs
conatus meos: ei cause in qua vniuersalis
ecclesie salus infestatur: impendam. Ecce er
go q priuilegium pape tādiu manet, qzdiu
ipse viuit in puritate z simplicitate papali:
z q ex suscepto officio non licentiam peccā
di.sed necessitatem bene viuendi papa asse
quit. Juxta tex.xl.di.c.i.in fi. Et in spē quo-
ad papam est tex. Symachi pape.ea.di.c.ff.
vbi formaliter dicitur: non nos beatū Pe-
trum: sicut dicitis, a dño cum sedis priuile
gio: vel successores eius peccādi indicamus:
licentiam suscepisse. Jlle quippe per omnes
meritoz dotem cum hereditate innocētie
transmisit ad posteros zc. z in.c.seq. inquit
diuus Hieronymus. Non est facile stare in
loco Petri z Pauli: z tenere cathedras re-
gnantium cum xpo: qr hinc dr: non sancto-
rum filij sunt: qui tenent loca sanctoz: sed q
exercent opera eoz. Jtem beatus Gregori.
ibi.in.c.nos. Nos qui presumus non ex lo
coz vel generis dignitate, sed moz nobili-
tate innotescere debemus, non vrbium cla-
ritate: sed fidei puritate. Et idem Grego.in
.c.non loca inquit: nō loca: vel ordines crea
tori nr̄o nos proximos faciunt. Sed nos aut
merita bona coniungunt, aut mala disiun-
gunt. Et per hec z his similia iura. Dixi q
si papa sedet in sede Petri cum claue discre-
tionis z iustitie. Petrum ipsum imitando.
Jta q is publice vel occulte peccando se cor
rigat vel corrigere paratus sit, a nemine iu
dicari poterit: iuxta tex. in.d.c.nemo.ix.q.
iij. Qui conclusiones nr̄am: mea quidē sen-
tentia a cōtrario sensu: imo expresse firmat:
Jbi iustitiam temperare desiderantem zc.
Scōm q existimauerim iura alia dicentia
Papā a nemine iudicari posse: z debere in
telligi. Sed si econtra papa non gerit se vt
papam: sed vt purz z proteruum hominem
quotidie pertinaciter: z incorrigibiliter pec
cantem: ecclesiamqz z fidem xpianam ma-
nifeste scandalizantem: perturbantem z de
colorantem. Tunc concludendum omnino

videtur: q ipse is pape nomine glorietur z
gaudeat. Dei z ecclesie vniuersalis iudicio
suppositus sit: ac propterea q a generali cō-
cilio z corrigi z iudicari possit tam per de-
nunciationem euangelicā qz per accusatio-
nē: vel aliter put melius fieri poterit. Pro
quo vltra pmissa facit. Quia priuilegiū oī-
no meretur amittere: qui permissa sibi abu
titur potestate.xi.q.iij.priuilegium. Nam z
priuilegium ppter delictum amittit.xxv.q.
ij.ita nos. ¶ Pro quo autem pape delicto
vniuersalis ecclie status dcolorari dici pos
sit.gl.in.c.etsi illa.in ver.decoloratione.i.q.
vij.exemplificat: vt qn papa esset ebriosus.
Sed forte generaliter dici melius posset: q
ex quocunqz eius notorio peccato scandali-
çari z decolorari dicat. Quādo.s.constaret
ipsus publice z incorrigibilr peccare: z ver-
bo ac exemplo dogmatiçare illud sibi z cō-
sequenter alijs xpianis facere licere: ex quo
manifeste deprehendi posset: ipsum esse he-
reticum: vel de heresi suspectū. Nam vt in-
quit saluator nr̄: ex operibus eoz cognosce-
tis eos. Qd venerabilis Beda in home-
lijs suis: z habetur extra.de regu.iur.in.c.
estote. De delictis manifestis dictum fuisse
attestatur. que nō possunt bono animo fie-
ri: vt icestus blasphemie: furta: ebrietates, z
similia. De qbus nobis permittit iudicare:
z consequenter scandaliçari. Cum hec in sui
natura mala sint, vt dr in.c.etsi xps.de iure
iuran.in fi.z de delic.pue.c.i. Ex huiusmo-
di itaqz z similibus delictis si per papam
notorie cōmitterent: z verbis z operibus
ipse pcuraret: q alij xpiani sui exemplo im
pune peccarent statum vniuersalis ecclesie
vt arbitror decolorari: fidem catholicā con
fundi: z ipsus e xinde accusari: z ecclesie hoc
est concilio denunciari posse existimarem.
Quod qdem bene cōuenire videt his que
supra dicta fuere: z in sequētibus repetent.
¶ Sed qr contra conclusionē suprascriptā:
sic vt premissum fuit corroboratam, z ad p
missa iura.d. Jo.de turre cre.vt dixi: vari-
as dedit responsiones eam impugnando.
Que: vt verbis suis vtar: sibi videnť achil
les. Et primo impugnando fundamentum
intentionis nostre fundatum super illa re-
gula Matthei.xviij.in ver.dic ecclesie zc.
Dicit ipse q alia est intelligentia prefate au
ctoritatis iuxta sanctoz: z clarissimoz do-
ctorum interptationem: qz intelligatur ab
his qui maxime hac auctoritate armant. Et

pro euidentali premittit: q effugere non po
test: q glo. ordinaria super illo verbo: dic ec
clesie declarat illud itelligi posse dupliciter.
Primo: vt intelligat dic ecclesie. i. tanq̃ iu
dici denunciando illi pctm̃ fratris tui corri
gen̄. Scdo, vt intelligat dic ecclesie. i. corá ec
clesia eum obiurga delinquentem: vt iuxta
sententiã Hieronymi in. d. glo. detestationi
eus habeat. vt qui non potuit pudore salua-
ri: saluet opprobrijs ꝛc. Sed quocũq; te ver
tas. Uides ad sensum hanc glo. pro pmissa
conclusione facere. Quia si dicitur ecclesie
vt iudici habeo intentum: si dicit coram ec
clesia vt erubescat: confundat: ꝛ opprobrijs
saluet: alias aũt eus detestationi hẽat. Hoc
fieri non poterit nisi extra cõmunionẽ fide
lium tanq̃ impenitens abijciat: ei obedien
tia subtrahat: ꝛ de papatu expellat: vt inte-
gra maneat xpi sententia, de qua in. d. euã-
gelio. dum sequit ibi: q si ecclesiam non au
dierit: sit tibi tanq̃ ethnicus ꝛ publicanus.
¶ Ad illud argumentum ab absurdo: vel
impossibili quod adducit ipse de lrali intel
ligentia dictoꝝ verboꝝ: dic ecclesie. Dns di
cit q hoc intelligi non possit de ecclesia di-
spersa per orbes: nec etiã de ecclesia ɔcialiatr
cõgregata propter difficultatem eá ɔgregan
di: qñcunq; aliquis xpianus erraret. Sed q
potius illa verba dic ecclesie: inq̃tum intel
ligi possint de iudice, intelligenda sunt de
plato iudice: put intellexit Hieronymus ꝛ
alij sacri doctores quos adducit btũs Tho.
in. iiij. di. xix. ꝛ 2ª scde. q. xxxiij. Ubi exponit
etiam ipse illa verba: dic ecclesie. i. plato i iu
dicio psidenti: ad idem alle. glo. ij q. i. si pec-
cauerit: que recitando varias opiniones ex
ponit, dic ecclesie. i. sacerdoti. Unde adducit
etiam opinionem illoꝝ qui voluerunt oẽs
illam auctoritatem intelligendã esse de pec
catore secreto, ꝛ tex. in. c. nouit. de iudi. q in-
terpretat vt intelligant illa vba: dic ecclie. i.
pape vel sedi apostolice. Respõdeo q i hoc
non erat opus tantum laborare in pbãdo,
q illa verba intelligi debeant de plato iudi
ce. Quia hoc plane fateor: ꝛ sine controuer-
sia aliqua: sed dico q istud facit contra se:
Quia ille platus iudex dz intelligi de indi-
ce competente ipsius peccatoris: ꝛ de eo qui
habeat iurisdictionem ligandi ꝛ soluendi
ipsum peccatores. de peni. ꝛ remis. in. c. oĩs.
Ibi pro sacerdoti: ꝛ ppterea hoc solo argu
mento contenti dicimus, q cum papa pec-
cãs siue in crimine heresis: siue in alijs cri-
minibus nullum in terris habeat superio-
rem vel iudicem. Qui eus iudicare vel cui
denunciari possit: nisi ecclesiam vniuersalẽ
ꝛ concilium generale illam repñtans. xl. di.
si papa. ꝛ in concor. s. alle. Merito dictum ꝛ
conclusum fuit: q si papa peccat: vt. s. suo p-
prio plato ꝛ iudici: hoc est sacro cõcilio po-
test ꝛ debet denunciari: ꝛ hoc modo cessat
illa absurditas ꝛ difficultas de concilio cõ
gregando pro quocunq; xpiano peccatore: ꝛ
plana sunt oĩa. Nec ɔsonat q xps. Qui Pe
tro loquebat intellexerit de ipso petro. Qñ
dixit, q si te non audierit dic ecclesie: hoc ẽ
tibi ipsi: sed omnis rõ psuadet q intelliga-
tur: vt. s. Nec mouere dz quẽpiam q tex. lo-
quat de fratre: q: ꝛ ipse papa ꝛ omnes chri
stiani respectu ipsius matris ecclesie regene
rantis fratres sunt. xj. q. iij. ad mensas. Nec
ob. tex. in. c. nouit. de iudi. Ubi Inno. iij. in
terpretari vr illud verbum dic ecclesie. i. pa
pe: q: lz hoc non dicat ille tex. expsse, sed tan
tum dicit q Rex Anglie denunciabit Re-
gem Francie ecclesie. Potuisset enim pape
vt capiti denunciasse. Tñ posito sine piudi-
cio q pape denunciasset vt ecclesie: hoc est
vt iudici Regis Frãcie: rõne delicti vt ibi
declarat, hoc etiam faceret ɔ ipsum, q: vt. s.
dictum fuit delictus ipsius pape: sibiipsi vt
iudici in cã sua denunciari non posset. Er-
go suo iudici hoc est concilio generali ne-
cessario denunciandum erit.
¶ Ad rõnes sacre scripture ꝛ exempla per
eũ adducta: ac sanctoꝝ patrum auctoritates:
sacroꝝ concilioꝝ diffinitiones. Apostolice
sedis determinationem. Ac clarissimorum
doctoꝝ sententias ꝛ doctrinas: quas indu
cit in. c. xxiij. dicte sue sum. ad pbandum q
Ro. pontifex: extra casum heresis non hz iu
dicem supiorem in terris. Breuiter rñderi
posset. Et primo ad rõnes qbus concludit
q Papa est maior iudex q̃ concilium, ꝛ q
inferior iudex non ligat supiorem. xix. di. cũ
inferior. s. sepissime responsum fuit, q exce-
ptio firmat regulas: ꝛ q in ista materia pa-
pa ꝛ concilium se adinuicem hñt: tanq̃ ex-
cedens: ꝛ excessum conuertibile. Quia re-
gulariter papa est maior cõcilio: sed in cau-
sis fidei: et in cõcernentibus personam suã
ꝛ vñem statum ecclesie ꝛc. vt. s. concilij pote
stas et iurisdictio est maior. d. c. si papa et
lxxix. di. si duo. et. c. siquis pecunia. Nec per
hoc dici potest q ecclesie vnitas diuidat, q
vt etiã dctñ fuit. s. Papa est semp in ecclia
ꝛ ecclesia

et ecclesia i papa.vij.q.i.scire debes. Et vbi
papa per heresim vel scisma se ab ipsa eccle
sia separat. Christus i loco suo residet. Ita
vt semper sit vnica sponsa christi sine ma-
cula z sine ruga aliqua. ¶ Ad tex. in.c.pa-
tet.ix.q.iij.dum dicit ps profecto sedis apo-
stolice cuius auctoritate maius non est iudi
cium,a nemine fore retractandū. Nec vniqꝫ
liceat de eius iudicio iudicare. Rñ.ꝙ loqui
tur de sede aplica:et non de papa. Nam ali
ud est papa:aliud sedes aplica. de rescrip.si
gratiose lib.vj. Nam sedes aplica intelligi-
tur cum collegio Cardinalium et clero suo:
vel iura illa que loquunt de Papa: intelli-
gunt de papa catholico q claue discretionis
et iustitie nō errāte vtit z viuit: ꝓut.s.dcm
fuit:per tex.in.c.nemo.ix.q.iij. ¶ Ad tex.et
iura que dicunt:ꝙ deus voluit causas alio
rum hoīum per homines terminari:sed se
dis aplice ꝓsulem suo sine qōne reseruauit
arbitrio. Et ꝙ voluit beati Petri apli suc-
cessores celo tantum debere innocentiam:
vt dicit formalr tex. Symachi pape.ix.q.iij.
in.c.alioꝝ. Rñ.sꝫ qd.s.dixi:ꝙ dicta iura lo-
quunt de occultis delictis pape:pro quo ꝓ-
sumēdum est ꝙ sanctus:iustus:et bonus sit.
xl.di.non nos.ibi. Quis enim scm dubitet
esse.quem apex tante dignitatis attollit:et
infra sufficiant que a loci ꝓdecessore testant:
aut enim claros ad hec fastigia erigit: aut q
erigunt illustrat: et hoc bene ꝓbant verba
.d.c.alioꝝ.ibi.suo sine qōne reseruauit arbi
trio,vel vt alibi dr iudicio:quasi dixerit,ꝙ
de factis pape non sit temere iudicandum
vel loquunt illa iura de potestate clauium
in iudicio anime:non autem in iudicio fo-
ri. Nos vero loqmur in iudicio fori. Cum
papa notorie delinquit vt.s. Posset et forte
dici:ꝙ illi tex.loquant de iudicibus secula-
ribus. Qd comprobare vr tex. Melchiadis
pape.xij.q.i.futuram.vbi habent dicta ver-
ba Constantini Imperatoris. Non tantū
de papa sed de alijs quoqꝫ inferioribus cle
ricis:vnde ibi dr:ꝙ idem Constantinus ꝓ
sidens sancte synodo:que apud Nicenā con
gregata est. Cum querelam quorūdam cle-
ricoꝝ conspiceret coram se deferendam:ait
vos a nemine diiudicari potestis, qz soli-
us dei iudicio reseruamini. Dij etenim vo
cati estis:z iccirco non potestis ab homini
bus iudicari zc. Et facit pro dicta interꝓta-
tione cōis vsus loquendi etiā apud sacros
canones:qz appellatione iudicum cōlter in

telligitur z secularibus. Pro quo tex.in.c.
nullus iudicum. de iudi. cum simi. Alias
autem:nisi ita intelligeret: cum dicta iura
nullum casum excipiant. Nō posset et papa
hereticus ꝓ heresi accusari vel ꝯdēnari: qd
tn̄ falsum ē z erroneū dicē.d.c.si papa.xl di.
¶ Ad tex.in.c.ipsi sunt canones. z in.c.cū
cta per mundum.ix.q.iij.dum ibi dr: ꝙ nō
lꝫ appellare a sententia pape,cum non hēat
superiorem ad quem appellari possit. Respō
sum fuit.s.ꝙ.s.illa iura intelliguntur:qn diu
agit z iudicat:vt papa: z iustitiam in se z
alios temperat.d.c.nemo. Et quoad appel-
lationes ab eius sententijs satis clare.s.ostē
sum fuit:q imo ab ipsius sentētijs iniquis
ad seipsum melius informandum,z ad co
cilium generale appellari possit: simile est
qd dr cum papa cōmittit cām appellatiōe
remota:qz intelligit de friuola, non aūt de
legitima appellatione:vel a iure pmissa.ex-
tra de appel.pastoralis.cum si.z rōem red-
didimus. Qz si in totum ꝓhiberet appel-
lari a sententijs pape iniquis, istud esset in
nocentes qnqꝫ opprimere: z defensionē op
pressis iniuste tollere. Qd non lꝫ: cum de-
fensio sit de iure naturali qd principis pote
stati nō supponit:nec per eū auferri pōt:vt
habetur in cle.pastoralis.§.ceteꝝ.de re iudi.
¶ Ad illud Exodi.xix.vbi dr. Bestia q te-
tigerit montem lapidabit:z ad illud qd di
citur.vi.regum. qd hr.ij.q.vij.§.ex his. vbi
hr ꝙ Oza percussus fuit a dño, qz Archam
tetigit vt eam inclinātē in casus dirigeret.
Rñ.ꝙ primum exemplum intelligit in fi-
guram de sacrilegis manus violentas in
principes vel sacerdotes inijcientibus diabo
lo suadente.xvij.q.iiij.siquis. Scdm vo exē
plum etiam figuratiue intelligit:ꝓut decla
rat ibi in.§.his.ita'rsidetur zc. Nam p Ar
cham intelligunt ꝓlati:per Ozan intelligū-
tur subditi:q manum ad Archam inclina
tam.i.ad ꝓlatos errantes accusando z icre
pando manus imponunt temere z corrige-
re volunt:lꝫ nullam in eis iurisdictionē ha
beāt:eorqꝫ in seueritatis amaritudine eri-
gere volunt. Nos vo sumus z loqmur i ca
su diuerso.vꝫ.cum agit coram superiore iu-
dice contra montē corruptus z archam in-
clinatam ruentem z iam forte collapsam.
¶ Non obstat exemplum Dauid Regis.
Regum.xxiiij. de quo in.c.plerūqꝫ.ij.q.vij.
qui penituit:eo ꝙ oram clamidis Saul:ꝓci
disset. Nec ob.qd ibi dicit Gratianus: ꝙ.s.

per illud exemplum datur intelligi: q subditi q̃uis religiosi sint. Prelatos suos criminosos accusare non possunt. Quia facta pastoris gladio ferienda non sunt: q̃uis recte reprehendenda videant: vt dicit tex. in.c. oues.ea.ij.q.vij. Quia respondendo vt s. dixi.pdicta intelligunt: z semet declarant intelligi debere de subditis inferioribus, qui nullam possunt habere iurisdictionē in platos suos. Nos vero loquimur in pcilio supiore z iudice: vt s. diximus. Et tex.i.d.c.oues dicit.q ēt subditi platum reprehendere z accusare possunt: si a fide exorbitauerit zc.

¶ Non obstat tex.in.c.eiectiones. lxxix.di. qui fuit tex. Anacleti pape z martyris: dus dicit electionem vero summoz pontificum vel sacerdotum sibi dñs reseruauit: lz electionē eoz bonis sacerdotibus z spūalibus concessisset. Quia rñ.q lz videat fortiter obstare suprascripte cōclusioni: maxime propter eius glo. que tacite tollit argumētum regulare: eius est tollere cuius est condere: vt in.c. i.extra de reg iu.omnis res. z regule ad quē spectat institutio z destitutio.xvi.q.ij.visis. z qui benedicere potest z maledicere: z qui ligare z soluere.xxi.di. inferior.z.c. denuq3. dus vult q in papa fallit hec regula. Tñ respondeo q nō loquit de deiectione vel priuatione administrationis: vel dignitatis: aut cathedre: vel ēt de depositione: vel degradatione exercitij ordinis sacerdotalis. Quia istud eēt notorie falsum: cū papa hereticus vel scismaticus: vt s. late ostēsus fuit: z omnes pcordant deponit a sede papali: et etiam ab ordine epali: cum eo casu sit inferior q̃libet catholico: et alij sacerdotes et epi etiam deponunt a Papa: sacerdotes vero inferiores a suis prelatis, vt no.in.c.inter corporalia.extra de transla.pla.xviij.di.felix.§.si aūt.et in.c.degradatio.de pen.cum vulgar. Sed q spūalia facilius construuntur q̃3 destruantur.d.c.inter corporalia.ille tex. in.c. eiectionem.intelligitur cōiter de deiectione gratie diuine, q solus deus nouit quos elegerit: vel quos eiecerit: pro quo bñ facit tex. xl.di.nō loca.vbi dr: sed nos aut merita bona coniungunt: aut mala disiungunt. Per ordines enim collatos pfertur gratia.i.q.i. quicquid: que gratia non pōt auferri ab homine: intantum vt dicamus: q lz ordinatus ab homine degradetur. Tamen celebrando et consecrando conficiet adhuc corpus xpi: vt no.in.c.ij.de cle.excom.mi. Et verberantes degradatum inciderent in canonem excōicatiōis. de quo.xvij.q.iiij.siquis. Et hoc esse dicimus ppter gratiam z caracterem impressum in anima ordinati: qui vt dixi ab eo per hominem auferri non pōt, vt no.in d.c.ij.z in.d.c.degradatio: et alibi. facit tex. xxiij.q.iiij.in.c.sicut.ibi.qm apud deum nō gradus elegantior. Sed vite melioris actio cōprobatur. Uel dici forte posset q tex. i.d. c.eiectionem.intelligatur de occultis criminibus pape, et sacerdotus: que a solo deo iudicantur. Pro quoz qualitate ipse solus de his cōfirmat vel deijcit electos in pastores. Cum sit scrutator cordium z secretoz: seu z tertio: intelligitur forte de iudicio temerario eoz: qui iudicare volūt interiora hominis: z cordis penetralia: qd iudiciū soli deo reseruatur: vt dixi.vj q.i. per to. z maxime in.d.c.oues.ibi. Epi enim a deo sunt iudicādi: qui eos sibi oculos elegit. Nam a subditis: aut praue vite hominibus non sunt accusandi: arguendi: vel lacerandi zc. Unde dicimus q suspitioni temerarie non est credendum.xj. questione.iij. in cunctis.

¶ Non obstat pariter vulgatissimus tex. in.c.si Papa.xl.di.dum dicit q culpas pape redarguere psumit mortalium nullus: etiam si deprehendatur negligens: inutilis remissus in suis operibus: z insuper in bono taciturnus: qd magis sibi officit z omnibus. Et qui innumerabiles populos secū cateruatim ducit mancipia gehenne, q cūctos ipse iudicaturus a nemine est iudicandus: nisi deprehendat a fide deuius zc. Per quē tex. vr q lz papa notorie peccet. Et malis suis moribus z exēplis populos delinquere faciat: q nō possit ppterea ab aliquo iudicari. Quia breuiter dico tex. illū si bñ inspiciat: non loqui de peccato actuali z notorio pape: sed potius de peccato omissionis: vbi.s.papa esset negligens: remissus: taciturnus, z inutilis, ppter que cum populos nō arguit: increpet: z corrigat: ipse omittendo grauiter peccat: z alios peccare pmittit: seq3 z illos trahit in gehennā.xliij.di.sit rector. Unde eps subditoz crimina tollerās: z qui non corrigit delinquentes ab officio suspendit.lxxxiij.di. siquis eps. Et eps qui subditoz crimina non corrigit: magis dicēdus est canis impudicus q̃3 eps.c.nemo.z error cui non resistit approbat. Neq3 caret scrupulo societatis occulte. Qui manifesto facinori desinit obuiare.c.error. ea. lxxxiij.

di. z quasi

di. ⁊ quasi ꝑ to. Preterea ille tex. excipit casum. Cum papa est deuius a fide. Nec dicit vt interꝑtātur quidam: qñ strictissime est hereticus ꝯ articulos fidei. Unde si papa ⁊ verbis et factis, et delictis suis ecclesiam scādaliçantibus pertinaciter perseuerat: et fraterne monitus desistere non curat, sed ipenitens esse conuincitur. Nonne dici ds a fide manifeste deuius: de heresi suspectus: et ꝯñr a concilio corrigendus: emendandus, ⁊ iudicandus? Maxime qꝛ perseuerando tā obstinate in delictis hñtibus cām successiuam ⁊ reiterabilem dogmatiçare et ꝓfiteri vr̃ saltem tacite: facto et re ipsa: illa crimina que lege diuina prohibita sunt non esse peccata: sed xp̄ianis licere ea impune cōmittere. Qd̓ enim agitur a ꝑlatis: facile trahit̃ a subditis in exemplum. Juxta qđ inqt dominus ad Moysen in Leuitico. Si sacerdos qui est vnctus peccauerit: faciet delinquere populum. extra de voto magne. Prelatus aũt non tm̄ verbis sed factis et exemplis ds subditos monere. lxxxi. di. nemo. Et ex mala vita ꝑlati ꝑsumptio insurgit ꝯ vniuersam ecclesiam. que ipsum tollerauit: per hoc tex. in. c. qualr̃ et quando. il. ij. de accusa. coniuncto principio cum ipsius fine. et i. c. cum. J. ⁊. A. de re. iudi. ſm Abb. panor. in .c. per inqsitionem. de ele. vbi in ꝓposito dicit vnum notabile verbum: ꝙ Canonici debent resistere ꝑlato male administranti: ad hoc tex. no. iuncta eius glo. in l. qm̄. C. de appel. Et notabile dictum Jnno. in. c. inqsitioni. de sen. excō. circa fi. vbi dixit ꝙ iniusto ꝑcepto pape non est obedieñ. maxime qñ ex eo vehementer ꝑsumit̃ statum eccl'ie turbari vel alia forte mala ventura esse. Cum ergo paria sint verbo aliquid hereticum dogmatiçare, vel facto et re ipsa hereticalia facere: et se talem exhibere et ostendere. ar. optimo. extra de appel. dilecti. de accusa. inqsitionis §. nec ad petitionem. in ver. asserunt. ff. de edil. edic. l. si tñ §. ei qui. et. xxij. q. vi. c. cauete. facti enī euidentia deꝑhenditur quis hereticus esse: extra de hereti. ad abolendā. vbi glo. in ver. deꝑhensi. et probatur in. c. si. li. vi. in. c. in fidei. in. c. cum contumacia. et qñ per to. eo. ti. li. vj. Jdeoq3 esse vr̃ a fide exorbitare: et alios verbo vel exemplo a fide despicere. ij. q. vij. c. paulus. vbi dr̃ paulus dicit seniorem ne increpaueris. Sed hec eius regula tunc est obseruanda. Cum culpa senioris suo exemplo nō trahit ad interitum corda iunioꝝ. Ubi aũt senior iunioribus exemplū ad interitum ꝑbet. Jbi districta increpatione feriendus est. Nam scriptum est. in Esaia vt inquit glo. ibi. laqueus iuuenū omnes vos ⁊ rursus maledictus puer centum annoꝝ. Qui tex. optime facit pro ꝯclusione nostra de qua ſ. Et ad rñsionem istoꝝ duorum iurium per turrē crematā allegatoꝝ: vltra ꝑdicta facit ēt tex. ij. q. vij. oues. dum iquit. oues que suo pastori cōmisse sunt: eum nec reꝑhēdere (nisi a fide exorbitauerit) nec vllatenus accusare possunt: qꝛ facta pastorum oīs gladio ferienda non sunt ⁊c. Ergo si a fide deuiaret vt ſ. ꝯrium esset. Nā propter periculum animaꝝ multa concedunt̃ q̄ minime concedenda. vident̃. extra de pen. c. fi. de sen. excō. nup. ⁊. c. sacro. in fi. ⁊ de offi. ordi. in. c. ad reprimendam. Et sic remaneret expedita ꝯclō nr̃a. ꝙ. s. papa actualr̃ ⁊ notorie ac incorrigibilr̃ peccans. Possit veluti scismaticus ⁊ hereticus accusari denunciari ⁊ deponi: vel corrigi: ⁊ emendari: si vult in concilio gn̄ali. Cum facta vt dixi verbis equiparēt̃ur: ⁊ ipsum delicta talia hereticus vel de heresi vehementer suspectum faciāt. ar. xxv. q. i. in. c. que ad perpetuam. ⁊. i. q. vij. ⁊ si illa cū si. ¶ Ad tex. in. c. nemo. ix. q. iij ſ. rñsum fuit ꝙ potius facit pro ꝯclōne nostra q̄3 ꝯ ꝑꝑ illa verba iustitiam temperare desiderantem ⁊c. a contrario sensu. ¶ Ad tex. in. c. ipsi sunt canones. ea. ca. ⁊. q. Rñ. vt ſ. ⁊ ꝙ iste tex. facit pro concilio ⁊ pro ꝯclōne nostra. Quia ex eo colligit̃ quod ſ. dicebam. s. ꝙ ista ꝑrogatiua istius administratiōis papalis emanauerit a sacris concilijs: ⁊ sacris eoꝝ canonibus saltem scđario: ⁊ sic de iure positiuo: q̄3uis potestas clauium a xp̄o processerit: vt ēt colligit̃ ex tex. in. c. concilia sacerdotum §. hinc ēt. xvij. di. Quod si ista iurisdictio ⁊ administrationis ⁊ ꝑeminentie a concilijs ꝓcessit. Ergo concilia iure suo ēt in papā saltem a fide deuiū vti poterūt ⁊c. ¶ Ad tex. in. c. cuncta per mundum. ix. q. iij. dum dicit ꝙ nulli l3 iudicare de iudicio sedis apl'ice. Rñ. vt ſ. ꝑ ꝙ de eccl'ia Ro. loqt̃ ⁊ non de papa. Scđo ꝙ ille tex. loquit̃ sicut alij pleriq3 de singularibus personis vel iudicibus. Non aũt de vniuersitate cōcilij generalis, qđ ꝑ3 per verbum cuiq3: ⁊ qꝛ gn̄alr̃ loquendo non excipit casum heresis: qđ fecisset si ēt concilium gn̄ale includere voluisset: vnde dici forte posset: ꝙ iura oīa que videntur dicere: ꝙ papa a nemine possit iudi

cari: intelligant excepta semp suppema auctoritate z potestate cõcilij: sicut in simili dicimus in iuramẽto qḋ prestatur ḋ fidelitate vel aliqd faciendo: qꝛ semper intelligitur excepta suppema potestas principis: extra de iureiuran. in c. venientes. Uel aliter ad pdictum tex. z ad oia alia iura similia vnico verbo rñderi põt. vz. ꝙ intelligant̃ ſm tex. in. d. c. nemo. ix. q. iij. Donec. s. papa in se z alios iustitiam tẽperare voluerit: z ſm eas innocentiam quam celo ds viuere cõprobabitur. c. alioꝝ. ea. ca. z. q. Nec releuat dicere per principium illius tex. Cuncta per mundũ nouit eccłia zc. ꝙ ex quo eccłia vlis hoc nouit: nõ possit ab ea iudicari: qꝛ ipa eccłia hoc nouit: ꝙ. s. papa nõ põt iudicari qꝫdiu ſm iustitias z innocentiã papalem vixerit. Non autem hoc nouit secundum intelligẽtiam quam eidẽ tex. dat ipse. d. de turre cre. ¶ Idem etiam rñderi põt ad auctoritates Inno. iij. in illis duobus sermonibus de cõsecratione Ro. pontificis. Dum dicit in tãtum mihi fides est necessaria: vt cum de ceteris peccatis deum iudicem habeã: pp solũ pctm̃ qḋ in fidem cõmittit̃ possem ab ecclesia iudicari. Nam qui non credit iam iudicatus est zc. Et silr ad tex. i. c. oues. ij. q. vij. de quo. s. ꝙ. s. loqũt̃ de pctis occult, z ḋ subditis vel ouibus dispersis, z criosis. Nõ ãt de eccłia vli in synodo generali cõgregata. ¶ Ad canones concilioꝝ iam rñsus fuit. s. Et ad conciliũ beati Siluestri Rome pñtibus Constãtino Augusto, z Helena matre ipsius celebratum per. cclxxxiiij. epos. xlij. pbyteros, z quinqꝫ diacones: qui vt inquit ipse subscripserunt. Ubi in vltimo canone dicti concilij dr̃. nemo iudicabit primam sedem zc. Rñ. prout. s. rñsum fuit. ad tex. in. c. nemo. ix. q. iij. vbi sunt illamet verba lꝫ iste tex. Inno. z non Siluestro vel Constantino ascribat̃. ¶ Ad tex. in. c. nunc aũt. xxj. di. de Marcellino papa satis superqꝫ supra responsum fuit: dando nouum intellectum z multum consentaneũ eidẽ. c. ¶ Ad tex. in. c. concilia sacerdotum. §. hinc etiam. xvij. di. Rñdetur ꝙ ille tex. bellissime facit. p cõclusiõe nr̃a: vt ẽt supra dixi. Ibi. n. dr̃ ꝙ rex Theodoricus: deo inspirante. Rñd. synodalis esse arbitrij in tanto negocio sequeñ. pscribere: z rõ adiungitur in prin. ga. s. post iussionem dñi: z potestatem clauium Petro z successoribus traditam: sciebat ꝙ concilioꝝ venerandoꝝ auctoritas singularem pape in ecclesijs tradidit potestatem. Et ꝙ propterea Antistites dicte sedis minoꝝ nõ subiacet iudicio zc. Ac si aperte diceret: ꝙ solum concilium a quo papa tantam habuit administrationis z potestatis pꝛogatiuã iudex est cõpetẽs ipsius pape. Et nõ alij minores vel iferiores iudices: ſm quẽ tex. oĩa alia iura. s. scripta glosari z canoniçari pñt. ¶ Ad tex. item in. d. c. concilia sacerdotum. vsi. symachus papa. xvij. di. vbi concilium pronunciando super negocio Symachi pape: qui accusatus fuerat: z calumniabatur in multis. Dixit Symachus Papa sedis apostolice psul ab hmõi oppositionibus impetitus: qꝫtum ad homines respicit: sit immunis z liber. Cuius causam totam dei iudicio reseruamus zc. Rñ. ꝙ hec sententia cõcilij mirifice corroborat conclusiõem nr̃as. Et optime pbat ꝙ concilium non tm̃ in delictis notorijs: z in quibus papa ptinaciter versatur: sed in occultis quoqꝫ et leuibus est iudex pape. Considerando ꝙ Symachus pro sola suspitione: qua laborabat: ꝙ deliqsset ꝯuentus fuit coram ꝯcilio: qḋ pꝫ. Quia concilium ibi absoluit Symachum quantum ad impetitionem sibi factam: z quoad accusationem hoium illoꝝ: ex quo nihil probabatur. Sed qꝫtum ad suspitionem criminum que. psus occulta erant, eum remiserunt cum tota cã ad iudicium dei. Qui est scrutatoꝛ cordium z secreta hoium nouit. Pro quo faciũt oĩa illa que. s. dicta fuere ad tex. in. c. nũc aũt. xxj. di. de Marcellino que mirabilr̃ corroborantur per istũ tex. Hanc sententias z que ibi diximus. Mirabiliter etiam approbant vba Pauli aplĩ. i. ad Corinthios. iiij. c. ibi. Mihi aũt pro minimo est: vt a vobis iudicer: aut ab humano die, sed nec meipsum iudico: nihil. n. mihi ꝯscius sum. Qui aũt iudicat me dñs est zc. Ecce ꝙ Paulus apls hic tãgit tria iudicia: que de occultis delictis: de sanctitate bonitate: vel malitia alicuius fieri solent ab hoibus. vz iudicium temerarium qḋ fit ab his, qui iudicare volunt ex psumptione secreta delicta alioꝝ. Iudicium qḋ facit homo de seipso iudicando se bonum vel malum sanctũ vel pctõrẽ dignum paradiso vel inferno. Et iudicium diuinum qḋ non fallit nec fallitur. In pposito ergo nr̃o qñ iura dicunt ꝙ papa iudicari non dꝫ: neqꝫ põt ab aliquo mortalium. Sed ꝙ seipm iudicare dꝫ: seu ꝙ diuino iudicio reseruari dꝫ. Non debent intelligi

ligi de isto iudicio fori cōtentiosi: vel iudicialis: q2 cum simplr̄ z absolute loquantur essent directe ꝯ̄ria illis iuribus que dicunt ꝙ papa hereticus: scismaticus: vel symoniacus a ꝯcilio iudicari pōt: z ds. xl. di. si papa. lxxix. di. si duo. z. c. siquis pecunia. Sed debent intelligi de isto iudicio mentali circa secreta delicta ipsius de quo Paulus apostolus loqtur: put s̄. late ōndimus de Marcellino: q2 qlibet xp̄ianus velit: nolit: subiectus est regule euangelice: alias aūt si Pape non posset resisti: nec iudicium posset de eo ferri. In ipsius ptāte esset fidem christi destruere: quod nullatenus est dicendum.

¶ Et per p̄dicta ps etiam r̄ńsio ad. c. nunc aūt. in fi. vbi dr̄ ꝙ cum qdam mali rumores ꝯ̄ Syxtum pontificem maximū ad concilium gn̄ale delati fuissent: z peteret a Valentiniano Augusto vt iudicaret illu3: ipse Impator in arbitrio p̄fati pontificis tribuit iudicare iudicium suum: q2 per hoc ps ꝙ concilium ēt iudex sit in leuibus z occultis: l3 de his iudicare non possit: cu3 ꝑbari nō possint. Sed arbitrio ipsius reseruant: vt a solo deo qui est scrutator cordium: iudicet: sicut ēt dcm̄ fuit in cā Marcellini Pape.

¶ Ad tex. in. c. oues. ij. q. vij. quē. D. de turre cre. dicit eē tex. ꝯcilij, l3 ascribat Eusebio pape. R̄ńsum fuit s̄. quem tex. Gratianus intelligit de subditis criminosis z īfamibus: qui p̄latoꝝ vitā carpere z mordere sunt parati: non aūt imitari: z illū tex. glo. i. ibi intelligit de iudicijs temerarijs s̄. occultis criminibus prelatorum: licet sint bone opinionis z fame: quod bene approbat text. in. c. oues. vj. questione. i. z ibi quasi per to.

¶ Ad verba illa que dicit esse octaue synodi, que fm̄ eum formalr̄ dicunt. Porro si synodus fuerit ꝯgregata z facta fuerit de s̄cā Ro. ecclia. Queuis ambiguitas ops venerabilr̄, z cum ꝯuenienti reuerentia de ꝓposita qōne sciscitari z solonem accipere: ac ꝓficere: vel ꝓfectum facere. Non tm̄ audacter sententiam dare ꝯ̄ summos senioris Rome pontifices zc. R̄ń. ꝙ ista auctoritas confirmat auctoritatem cōcilij in summos pōtifices, potius quā probet id ad qd̄ allegat: vt de se ps. Nemo. n. negat quin concilium contra papam z sedem aplicam venerabiliter ꝓcedere debeat: z ꝙ in sententijs ꝯ̄ eu3 proferendis: non cum audacia z temeritate sed cum modestia procedēdum sit. Et illa auctoritas: in ver. queuis ambiguitas de

notat ꝙ ꝯciliū de oībus causis Pape se īpedire possit: ex quo gn̄alr̄ z idiffinite loqtur.

¶ Ad tex. z no. per Hosti. Jo. an. z alios, in. c. l3. de elec. Dum tex. ibi. dicit ꝙ spāle aliquid statuit in Ro. ecclesia: q2 nō pōt ad superiores haberi recursus. R̄ń. ꝙ ille tex. nō negat: quin papa habeat supiorem. Immo excipiendo cām electionis in religs firmare vr̄ regulam: extra de sponsa. cu3 apud. ff. de penu. lega. l. nam qd̄ liqde. §. fi. cum fi. Si igit in causa electionis papalis: pp periculū qd̄ esse posset in tractu tpis expectando ꝙ concilium ꝯgregaret. z pp difficultatem illud congregandi: aliquid spāle statuitur in Ro. ecclesia: cum maior cautela adhidenda sit: vbi maius est periculum: de elec. vbi piculum. li. vj. Et pp hoc electio Pape aliter non ꝯfirmatur. Sed ipse sine alia confirmatione statim administrat: q2 vt dicit glo. fi. in. d. c. l3. Dum eligitur confirmatur z statim h3 plenam z liberam administrationē xxiij. di. in nomine dn̄i. Ergo vr̄ ꝙ in alijs causis ipsius pape. vbi tm̄ non imminet piculum: z in qbus pōt ad superiores hēri recursus: hoc speciale priuilegium non habeat locum. Et sic ꝙ ad cōciliū deferri dēant.

¶ Ad verba aūt Hosti. z Jo. an. Dum dicunt ꝙ nulla ecclia est supior ecclie Ro. sed ꝙ ipsa est super oēs. In auc. de ecclesia. titu. §. i. colla. ix. Nemo hoc negat: sed ipsi docto. loquuntur de ꝑcellentia z honore ecclie Ro. Nos vo vt supius dixi: loqmur de papa qui ab ea differt sequestrata persona sua de rescrip. si gratiose. lib. vj.

¶ Ad illationem aūt. Jo. an. dum dicit ꝙ Papa ppea dei iudicio relinquitur. ix. q. iij. c. alioꝝ. satis abunde s̄. r̄ńsum fuit. Dum diximus dicta iura intelligi de occultis delictis pape, que ꝓbari non pn̄t: z ꝓpterea cū prima facie pro eo p̄sumatur ꝙ bonus z iustus sit. xl. di. nos. De occultis z secretis que non ꝓbantur: z de qbus non constat nō est ingrendum nec iudicādum, sed dei iudicio relinquendus est papa. Et ꝙ ita intelligi debeant iura hoc attestantia: ps clare in. c. facta. ix. q. iij. vbi dr̄ facta subditoꝝ iudicātur a nobis ingrendo. s. de eis: nr̄a vo a dn̄o iudicantur. Et declarando de quo iudicio loquatur sequitur deteriores sunt qui vitam: moresq3 bonorum corrumpunt: his qui substantias, aliorum prediaq3 diripiūt. Ex quibus verbis clare patet quod s̄. dictum fuit.

¶ Ad verba z determinationem concilij

Constantieñ. De qbus in bulla Martini
Pape quinti que hr̃ circa fi. in gestis eiusdẽ
concilij ɔ̃ Jo. hus. ꝛ Jo. Ethuiclef. heresiar
chas. Quos spālr̃ interrogari mandat his
formalibus verbis. vз. Utrum credant ꝙ
papa canonice electus: ꝛ qui pro tpe fuerit:
eius ꝓprio nomine exp̃sso: sit successor bea-
ti Petri habeatqз suppremam potestatẽ in
ecclesia dei ꝛc. Ex qbus dicit ipse. D. de tur.
cre. ꝙ ɔ̃stat clarissime papam excepto casu
heresis per quem a papatu decidit nullius
potestatis ꝗз solius dei subiacere iudicio:
alias inquit non esset supprema potestas in
eo sed in alio cuius iudicio subijceret. Cuз
sola potior sedes inferiores absoluat. xxj. di.
inferior. Rñ ꝙ omnis catholicus xp̃ianus
fatetur papam habere suppremam potesta-
tem ꝛ auctoritatem in ecclesia dei. Sed ne-
gat ꝙ per dicta v̄ba ꝓbet ita charissime vt
inquit ipse ꝙ extra casuз heresis Papa nul
lius iudicio subiaceat. Nam ipsemet fatet
ꝙ in casu heresis papa hз supiorem ecclesiaз
vniuersalem vel cõciliũ gñale pro ea. Et tñ
in dictis verbis Martini Pape hic casus
nõ excipit: sed simplr̃ dr̃ qt̃ hз suppremã au
ctoritatem in ecclesia dei: ꝛ nihilominus in
causa heresis ista supprema potestas est in
ecclesia: que est in papa: cum Papa in eccle-
sia ꝛ ecclesia ĩ ipso sit semp. Preterea illa v̄-
ba Martini non dicunt: qt̃ habeat suppre-
mam supioritatem: iurisdictionem vel po-
testatem. Sed caute loquendo dixit suppre-
mas auctoritatẽ que multũ inter se dñũt.
¶ Pro ɔ̃dimento aũt p̃missoꝝ omnium ꝛ
confirmatione dicte nostre ɔ̃clonis facit so-
lẽne decretum dicti concilij Constantieñ.
Quod in quarta eius sessione ꝓmulgatus
fuit: in quo decretum extitit: qt̃ synodus in
spiritu sancto legitime congregata gñale cõ
cilium faciens: ac catholicam eccl̃iam mili-
tantem rep̃ntans potestatẽ a xp̃o imediate
hз, cui qlibet cuiuscunqз status vel dignita-
tis etiam si papalis existat: obedire tenet: in
his que ptinent ad extirpationem scisma-
tis ꝛ reformationem gñalem ecclesie dei tã
in capite ꝗз in membris. Per qḋ qdem de-
cretus: sopita vr̃ omnis altercatio. Nec tũc
dici poterit concilium Achiefalon. Quia
vt s̄. dixi: lз ibi deficiat vicarius xp̃i. Tamẽ
non deficit ipse xp̃s principalis dñs. Juxta
illud Matthei. xviij. c. Ubicunque fuerint
duo, aut tres in noĩe meo cõgregati: in me-
dio eoꝝ sum. Quod firmat gl. no. in cle. ne
romani. in ver. consonam. de elec. Et dicit
glo. in. c. i. de scisma. in ver. sede vacante. li.
vj. quot non est verisimile: qt̃ filio dei pla-
cuerit ɔ̃rius intellectus. Aliter enim vide-
ret gregem suum ꝛ ecclesiaз sine pastore re-
linquere: ꝛ dicit tex. de beato Petro in. c. i.
de hereti. lib. vj. ¶ Quibus p̃missis suppo
nendo ꝓut facimus qt̃ qñ concilium ꝓce-
dit ɔ̃ Papam siue hereticum, siue scismati-
cum: aut notorie ꝛ ptinaciter peccantem, ꝛ
ecclesiam scandalizantem: vel ꝓ reformatio
ne gñali, aut alr̃ q̃uocunqз. Chr̃s tunc in cõ
cilio resideat in capite. Et qñ rñsiones que
supra date fuerunt ad illa iura que dicunt
quot Papa a nemine mortalium sed a solo
deo iudicat: non satisfaciant. Tunc adapta-
ri posset vna noua rñsio que nunc mihi oc-
currit. vз. quot si dicta iura itelligant de iu-
dicio iudicatiuo: ꝛ de factis seu delictis pa
pe notorijs vel que ꝓbari p̃nt, facta pape sa
tis dñr dei iudicio reseruari: qñ cõcilio ge-
nerali reseruant. Tunc qꝛ concilium a xp̃o
potestatem hз ĩmediate: vt dicit dcm̃ decre
tum. Et ꝓbant iura que dicunt potestatem
clauium ꝛ sp̃m scm̃ a xp̃o immediate datũ
fuisse discipulis oĩbus. Typum eccl̃ie ꝛ con
cilij generalis gerentibus. xxiij. q. i. loqtur.
xxj. di. in nouo. habet de peni. ꝛ remis. in. c.
noua. ꝛ excipitur Matth. xviij. c. Ibi si pec-
cauerit in te frater tuus ꝛc. ibi dic ecclesie.
Trãsumptiue de iudi. nouit. ꝛ Jo. vltimo.
Accipite sp̃m scm̃. Quoꝝ remiseritis pec-
cata ꝛc. ꝛ plenius s̄. in ti. An vl̃e concilium
iurisdictionem habeat. ꝛ seq. vbi copiose ꝓ
batum fuit hanc concilii potestatem a xp̃o
esse: qꝛ xp̃o vt diximus in cõcilio p̃sidente.
Dei iudicio iudicari dr̃ qcqd concilii iu-
dicio ɔ̃ papam terminatur: pp illud Mat-
thei. xviij. c. Ubicunqз fuerint duo vel tres
congregati in noĩe meo in medio eoꝝ sum.
bonus tex. ad hoc. i. q. i. ibi credo ergo adeẽ
dñm iesum inuocatus p̃cibus sacerdotum:
hr̃. xxj. di. de qbus. ꝛ. xxiiij. q. i. alienus. ꝛ in
concor. merito dici p̃ot quot qñ iudicia pa-
pe deferuntur ad concilium deferuntur ad
deum. Et ɔ̃nr̃ dici apte potest: quot iudicia
ꝛ acta cõcilii sint iudicia ꝛ acta xp̃i: qꝛ actio
semper attribuitur capiti ꝛ p̃mo mouen-
ti. Non aũt ministro: sicuti scriptura nõ ca
lamo sed scribẽti attribuitur. Cum igitur
christus dicto casu in concilio residere cre-
datur. Et ita intelligantur tex. ix. q iij. in. c.
alioꝝ. ꝛ in. c. facta. cum si. Et ea rõe qꝛ. s. xp̃s
in medio

in medio patrum concilium generale rite
z canonice agentium esse creditur. Dicimus
quot ecclesia vniuersalis: que a concilio re-
presentatur, errare non pōt. Cum dei spiri-
tu regatur z gubernetur. Prout ꝓsequitur
Jo. an. post hosti. in. c. a nobis. de sen. excō.
Nam xp̄o in nobis vel in medio nr̄m aut
in ecclia sua residente. Illa templum spūs
scti facta est: illuminata est z a tenebris pec-
catoꝝ expiata est. Juxta tex. formales. de pe.
di. i. in. c. porro §. si aūt illam. Unde dr̄ quot
ecclia dei non h̄z rugas nec maculā aliquā:
vt dr̄ in. c. ecclia. ea. di. Qđ aūt deus iudica
re dicatur: qn̄ concilium papam iudicat: in
duci pōt tex. in. c. inter oīa §. sed quem. de pe
ni. di. iij. vbi ad lrām dr̄. Sed quē sacerdos
iudicat: deus iudicat, cuius ꝑsonas in eccle-
sia gerit, qui ergo ꝓ pctō a sacerdote semel
punitur, nō iteꝝ a dn̄o iudicabitur. Et bea-
tus Jo. Chrisostomus. in. c. nemo. xi. q. iij. l-
quit. Nemo ꝯtēnat ecclastica vincula: non
enim hō est qui ligat: sed xp̄s: qui hanc pote
statem dedit. Per que dr̄ nō incongrue di-
ci: quot sententia vel iudicium concilij dici
possit iudicium xp̄i: quem repn̄tat z cuius
noīe z potestate agit. ¶ Nec dicatur quot
sic ponerētur duo capita, vel duo principia
qđ esset hereticum. xxiiij. q. iij c. qm̄. cum si.
Quia dcm̄ fuit z dr̄: quot ecclia est in Pa-
pa: z Papa in ecclia: z quot auulso papa ꝓ
pter eius heresim vel scisma vel aliud ipsi-
us hereticale delictum. xp̄s concilio ꝑsidet:
z sic nō sunt duo principia vel duo capita.
Sed vnicum caput z vnicum principium:
cum tūc papa hereticus: non caput qdē, sed
nec membrum dici possit ecclie. xxiiij. q. iij.
cū aliqs, vbi dr̄: q exijt a veritate: a timore
dei: a fide: a charitate exijt de castris ecclesie:
etiam si per ep̄i voces minime abijciat. Et
tex. in. c. seq. dicit: ꝙ qui ab ecclia sunt segre-
gati dn̄r spm̄ dei non habere: z. l. Sed nec
ille dicendus est esse in ecclia. Nec ad istas
societates spūs ptinere: qui ouibus xp̄i ficto
corde miscet. Et. l. neqꝫ. n. solum ad ecclam
non pertinent: qui separatiōis aperto sacri
legio manifesti sunt. Sed ēt illi qui in eius
vnitate corporaliter mixti per pessimas vi-
tam separātur. z tex. in. c. certum. ea. ca. z. q.
dicit: certum est ꝙ qui impius demonstra-
tus est omnino separatus est a deo. Sicut
etiam ille qui anathematicatus est zc.
¶ Respondendum esset nūc impugnatio-
ni: quā facit idem. D. de turre crema. ꝯ ꝯcilia

z decreta Cōstantien̄. z Basilien̄. in. d. sua
sum. lib. ij. c. xcix. z centesimo. dum dixit qđ
decretum illud de potestate concilij a xp̄o
immediate ꝓcedente zc. Non esse decretū
perpetuum z generale: sed tm̄ fuisse tpale, ꝓ
illo concilio Constātien̄. Nec fuisse veꝝ de
cretum concilij eo qꝛ obedientia tm̄ Dn̄i.
Jo. pape. xxiij. ad concilium conuenerat. Et
alie due obedientie gregorij. xij. z Benedi-
cti. xiij. non conuenerant sed ꝯdicebant zc.
Sed alias huic hesitationi sue rn̄sum fuit p
me. Et pro nunc inqꝫtum dicit, ꝙ concilium
tpe illius decreti non erat legitime congre-
gatum. Rn̄. illud falsum esse. Quia ad ꝯgre
gationem canonicam z legitimam concilij
gn̄alis: z ad hoc vt dici possit legitime con
gregatum: tria tm̄ sunt necessaria: vt ꝓbat.
xvij. di. regula z quasi per to. vz. Pape au-
ctoritas in cōgregādo. citatio vel monitio.
Et tpis ꝑfinitio ꝙ. s. lapsum fuerit: sed hec
tria interuenerant vt pꝫ ex gestis dicti con
cilij tpe illo quo dcm̄ decretum ꝓmulgatū
fuit. Nam ꝯcilium a Jo. xxiij. qui erat ī pos
sessiōe papatus ꝯuocatus gn̄aliter fuerat de
bitis loco z tpe: citatis oībus z singulis cō-
cilio interuenire valentibus siue volenti-
tibus: vt pꝫ ex eius citatione. Nec erat opus
vltra expectare nolentes vel non valentes
venire: sed ep̄i qui ꝯuenerant erant in cōpe
tenti numero z expedire potuerunt incū-
bentia: vt diximus. s. in tit. Quot z qui ep̄i
vel ꝑlati cōciliū agere possint, ergo zc. Nas
et hoc aperte docent oīa illa veneranda cō
cilia antiqua: que qn̄qꝫ. cccxviij. nonnunqꝫ.
cc. aliqn̄. cl. z ad plus. dcxxx. ep̄os habuerūt.
xv. di. canones. cum si. Unde cum dcm̄ cō-
cilium Constantiense habuerit reqsita oīa.
Ibiqꝫ interuenerint z Ro. pontifex: q ī pro
pria sede Petri sedebat. Et Impator Sigis
mundus: per quos vlis totius ecclie iuredi
ctio gerit. xcvj. di. duo sunt. Prophanum ē
dicere ꝙ dictum ꝯcilium non fuerit legiti-
me congregatū. Eo qꝛ duo antipape scisma
tici: cum eoꝝ obedientijs non ꝯuenerint: lꝫ
citati essent. Nam lꝫ glo. in. c. venerabilia.
xvij. di. dixerit: ꝙ conciliū generale ꝯstituit
ex pōtifice Ro. vel eius legato: z oībus ep̄is.
Tn̄ vt diximus. s. ad esse gn̄alis concilij nō
reqritur de necessitate ꝙ oēs sint pn̄tes: sed
sufficit ꝙ per habentem ptātem sint rite ci
tati vel moniti. Et tunc auctoritas oīuꝫ re-
sidet penes cōparentes zc. quotquot sint zc.
Alias neganda eēnt oīa illa concilia antiq̄

vt dixi,qꝺ esset abhominandum. Creden-
dum igit̄ est cum Ambrosio.i.q.i.cum scri-
ptura. Dn̄m iesum xp̄m p̄ribus tot ep̄oꝝ ꝛ
sacerdotum inuocatum eidem concilio af-
fuisse. Iuxta illud qꝺ repromisit. Matthei.
xviij.vbi fuerint duo vel tres ꝯgregati ī no
mine meo:in medio eoꝝ sum. Per qꝺ dn̄s
ostendere voluit ꝙ nō multitudini sed vni
tati decantium plurimum tribuit:vt inquit
Cyprianus.xxiiij.q.i.alienus. Nam non in
cōgrue dici forte posset per p̄missa ꝙ sacris
concilioꝝ gn̄alium canonibus que per inspi
rationes sp̄us sancti dictata credunt̄ detra-
hentes ip̄m sp̄m sanctum bla sfemare ꝛ gra
uiter errare ꝯuincunt̄:p ea que scribit btūs
Grego.xv.di.in.c.sicut. Quia dum vniuer
sali sunt ꝯstituta ꝯsensu se ꝛ non illa destru
it:quisqs p̄sumit absoluere quos ligant:aut
ligare quos absoluunt. Et ꝙ sp̄m scm̄ bla sfe
mare videant̄:q ꝯ eosdem sacros canones
non necessitate compulsi sed voluntarie ꝛ
libenter ꝓterue agunt,est tex.formalis Da-
masi pape.xxv.q.i.violatores.vbi dixit glo.
ꝙ imo tales eo ipso vident̄ excommunica-
ti ꝛ heretici.xix.di.nulli.ꝛ.xxv.q.i.generali.
¶ Ad id aūt qꝺ dr̄:ꝙ dictum decretū nō
loquat̄ gn̄alr̄,sed de illo concilio Constan-
tien̄. Rn̄.ꝙ q̄n etiā hoc esset: non obstaret.
Quia vbi est eadem ratio:idem iudicius ꝛ
idem ius cum non appareat diuersitas iter
illud ꝛ alia concilia. Ergo qꝺ de vno dr̄:de
altero intelligat̄ necesse est:extra de trāsla.
p̄la.c.inter corporalia. Et de filibus idem iu
dicandas.v.di.ad eius vero.iiij.di.deniqꝫ.
xvj.di.c.vlti.cum concor. de qbus per glo.
in.c.translato. Addi ēt pōt ꝙ cōcilium Ba
silien̄ canonizauit ꝛ declarauit decretum il
lud concilij Constantien̄.extendi ad oīa cō
cilia p̄ntia ꝛ futura:atqꝫ ita indistincte in-
telligi debere. Non obstat ꝙ sedes aplica
decreta concilij Constantien.non approba
uerit. Quia vbi synodus a Papa approba
ta fuit,ꝯn̄r ꝛ eius decreta sed synodus illa
cum suis decretis non tm̄ a Io.xxiij.in p̄n
cipio. Sed a Martino quinto ī fine appro-
bata fuit,vt constat ex dictis ipsius gestis
ergo ꝛc. Item non reperit̄ iure cautum: ꝙ
ad validitatem decretoꝝ concilij necesse sit
ꝙ papa exp̄sse illa approbet. Immo ꝯrium
p̄ꝫ in illis quatuor principalioribus ꝛ alijs
concilijs,si recte inspiciant̄. Et si recte anno
tent̄ Bulle Martini:ipse ꝛ ꝯcilium:ꝛ eius
decreta approbauit:imo hereticum esse de-
creuit:siquis auderet dicere ꝯrium. Et ꝯ de
terminationes eiusdem concilij, arg.n.nec
ipse Martinus fuisset verus papa:si ꝯciliū
non potuit statuere:ꝛ Ioan.xxiij. ꝛ Bene-
dictum.xiij.ꝛ Gregorium.xij. deponere de
papatu qꝺ est stultus dicere. ¶ Idē quoqꝫ
respondet̄ ad impugnationē concilij Basi
lien̄.qꝺ Eugenius papa suis lr̄is approba-
uit:vt cōstat in gestis eiusdem concilij:licet
.D.de turre cre.minus caute dixerit a dn̄o
Eugenio illas lr̄as approbationis concilij
metu potiusq̄ꝫ voluntarie emanasse: eo ꝙ
quidam.d. Andreas orator Venetoꝝ ꝛ nō
nulli Cardinales minabant̄ eidem pontifi
ci:quot nisi concilio adhereret ip̄m solū de
relinquerent:quod q̄dez puerile ꝛ indignū
pontificie maiestati vr̄. Nam si metus va-
nus ꝛ talis qui non cadat inconstantem vi
rum nō admittit̄ in quocunqꝫ minimo ho
muncione:de his que metus cā.c.cum dile
ctus.ꝛ.c.si.cum concor.q̄̄to magis in pon
tifice Ro.qui nihil fatuus: nihil puerile: vel
qꝺ prudentiam:grauitatem, ꝛ iustitiam ac
equitatem non sapiat: ꝛ qui omnia rite ra-
tionabiliterqꝫ facere presumitur.xl.di. non
nos. Nam ex persona facientis presumitur
qualitas facti.v.q.v.non omnis.vbi no.vij.
q.i.oīs.viij.q.iij.ī sum.ꝛ ex̄ de pig.illo vos.
¶ Ad impugnationem v̄o ꝛ rn̄siones q̄s
adducit idem dn̄s de turre crema. ꝯ gl.sin
gularem in.c.si papa.xl.di.super qua funda
ri vr̄ oīs p̄missa altercatio.de qua glo.dicit
ipse in sum.lib.ij.c.cj.parum curandū esse.
per rōnes quas ibi adducit. Et p̄ dum dic̄
quot dicta glo.non loqtur assertiue sed opi
natiue:per verbum credo. Rn̄. q̄t aduertis
se debuit:quot vbicunqꝫ glo.vel doctor,vel
iurisconsultus rn̄det per v̄bum credo: idez
importat:qꝺ affirmo ꝛ approbo.tex.ē ꝛ ibi
Bal.ꝛ alij.ff.de iniust.rup.ꝛ irri. test.l.siqs
filio.§.sed ꝛ siquis.ibi ꝛ credo quot iure mi
litari testabit̄ extra de re iudi.c.cum olim.
ibi.sicut credimus.qꝺ exponit. Ioā.an.i.sci-
mus.qꝺ s̄m eum ꝓbat̄.I.in ver. liquido. Et
ꝓpterea dicit ipse q̄t credere ꝛ scire idē est
quodāmodo. Quia in isto ꝛ in illo ꝯscien-
tia est saluanda de iureiuran.c. ꝛ si xp̄s.p̄.
Rn̄.vnde dicit glo.in.c.ex lr̄is. in ver.vita
te.ꝛ ibi no.per doc. quot eque p̄iudicat iu-
ramentum de credulitate sicut iuramentū
de veritate:qꝺ ēt no.in.c.i.ꝛ.ij.de ꝯfessis.in
vj. Que tanto magis ꝓcedunt in casu nr̄o:
q̄z dicta glo.in.c.si papa non tm̄ loqtur per
verbum

verbus credo simpliciter sed ibi addit vbũ certe. ibi certe credo: p qd satis ps ipsas glo. affirmatiue nõ ãt dubitatiue loqutã fuisse.

¶ Ad scdam impugnationem. d. glo. dum dicit quot non firmat aliqua rõne: qt contumacia sit heresis: sed quot ita dr symbolica z transumptiua loqutione: z quot argumenta sumpta ex talibus nihil valent: cum nõ sint ppe dicta. Rñ. quot rñdisse debuisset ad tex. z no. in. c cum contumacia. de hereti. in. vj. vbi per glo. z scribẽtes. no. Quo z qualr contumacia dicat heresis. Et ibi hr quot cum per longam moram qs insordescit in delicto contumacie z contemptus. Suspitio vehemens ex tali cõtumacia exorta per talem pseuerantiam transit in violẽtam psumptionem. Contumax aũt ex violenta suspitione: z qui mandatis ecclesie parere contemnit hereticus impenitens cẽsetur: z pro heretico statim condemnatur: vt dr in illo tex. cum contumacia. Unde dixit Ber. glosator. in. c. lras. de psup. in glo. pen. quot non vehemens psumptio sed violenta condemnationem inducit. Cum ergo Papa notorie peccat: z monitus vt se corrigat: pertinaciter pseuerat: z se corrigere contẽnit: ac incorrigibilr successiuo crimine peccat: illam vehementem psumptionem, que a principio concepta erat ꝯ se quot male sentire de fide, non parendo fidei: z mãdatis ecclesie: trãsire facit in violentam: vnde post hmõi violentam suspitionẽ: ad sententiam ꝯ eum perueniri põt: vt dicit glo. no. in. c. insinuatum. de symo. Et isto modo verꝫ erit dicere, quot contumacia hmõi sit hresis vere: z nõ symbolyce, aut metaphorice, vel trãsumptiue. Et ita itelligitur tex. quem glo. nra alle. pro rõe sua. lxxxj. di. si qui sunt psbyteri. Dũ auctoritate Samuellis, z bti Grego. dicit quot pctm Ariolandi est nolle obedire ecclesie, z scelus idolatrie est nolle acqescere: z sequit. Peccatum igit, paganitatis incurrit quisqs dum xpianum se asserit: pceptis ecclesie obedire contemnit. Immo si bene consyderet totus tit. de hereticis: z animaduertat ad veram diffinitionem heretici: oĩs heresis qualitercunqs stricta sit contumacia dicitur, qz siquis dephenditur a fide deuiare, z contumaciter negligit, vel contemnit, se continuo z illico post dephensionem erroris, ad fidei catholice vnitatem sponte recurrere: z errorem suum contempserit publice abiurare: ac satisfactionem congruam exhibere: statim vt hereticus pertinax vigore contumacie sue condemnat, z curie seculari puniendus relinqtur: extra de hereti. ad abolendam. Ergo satis clare apparet. glo. nram bene põderando singula eius verba: z intellectus sancte: catholice: atqz legitime sentire z concludere dicendo contumaciã esse heresim: vt supra.

¶ Ad tertiam impugnationem, dum dic q glo. illa est ꝯ tex. suũ z vnius pape z martyris: q est pstantioris auctoritatis qz vnus glosator. Rñ. hoc euidenter falsum esse: si bene consyderet ille tex. in. d. c. si papa. Non enĩ dicit: vt ipse: z nonnulli alij attestant: q papa non possit accusari vel corrigi nisi p stricta heresi. Sed formalr dicit nisi dephendatur a fide deuius zc. Deuius aũt dr qcũqz extra viam positus a recta vie semita aberrat. Deuius vero a fide dr, qcunqz a via fidei declinat: z extra viam positus apparet. Sed nemo est qui magis a recta fidei norma aberret qz hereticus: qz scismaticus: qz notorius pctõr: obstinatus: impenitens: z incorrigibilis, qui ecclesiam dei contẽnendo eius z christi pcepta scandalizat, confundit: z eius statũ decolorat. Quod qdẽ ẽ heresis: scismatis: z ĩfidelitatis pctm mãifestũ: ex tali contumacia z pfida obstinatiõe pueniẽs vt ꝯ ondimus.

¶ Ad quartam: q hmõi glo. sit ꝯ multos tex. z canones sanctoꝝ conciliorꝝ z maxime ꝯ scriptos: in eoꝝ rñsiõe z declaratiõe dũ singulis rñdimus h pcessus falsus eẽ ondimus.

¶ Quintam quoqz impugnationẽ ipsius falsam esse demõstrauimus cõtr in eo qd dixit ipse: q gl. nra sit ꝯ doctrinas clarissimorum vtriusqz iuris doctoꝝ. Et ad dcm Archi. in alle. c. si papa ꝯ illa glo. dum dixit: q denunciatio euangelica: fiat ad correctionẽ tm: z q hec fieri non possit Pape cũ nõ habeat supiorem. Rñ. q Archi. ibi transit cum opi. glo. si recte eius dicta considerent. Nam inqstum glo. dixit: q crimen Pape nõ potest denunciari: nisi inde posset accusari: qz inutilis esset denunciatio. Paucis vbis cõprehendit duas partes denunciationis euãgelice: primam. vz. ibi si peccauerit in te frater tuus: corripe ipsum inter te z ipm solũ. Que pars intelligi põt de pctõ secreto: z tibi tantum noto, qd pbari nõ põt, z p quo accusari non posset. Et de ista prima parte intelligit glo. z Archi. dum dicit q ista charitatiua denunciatio fit ad correctiones, ad quã compelli non põt: z que inutilis est: cũ in ea supiorem non habeat, nisi solum deus

qui est scrutator cordium: & secretorum. Tāgit
etiam glo. scdas partē & tertias dicte denū-
ciationis & correctionis euāgelice: que sunt
ibi: q si te non audierit: adhibe tecum duos
aut tres: vt in ore duorum vel triū stet oē ver
bum.i.vt hoc ꝓbari possit: extra de testi.l3
vniuersis.& c.cum a nobis . Et sequitur vlti-
ma ps: q si eos nō audierit: dic ecclie: qn.s.
hoc ꝓbari poterit: vt ecclesia ipm pctōrem
corrigat: & nisi hac facere velit: eum veluti
ethnicum & publicanum hēri faciat, qd be-
neponderat & tangit glo. nr̃a. ibi. Nisi inde
posset accusari. Qd ēt optie sensit Archi.
ibi sup illo verbo. glo. Dum dixit q Papa
non posset statuere: q accusari nō posset de
heresi: qr ex hoc piclitaret tota ecclia. Et ibi
inquit Archi. nam sic faciendo doceret he-
resim, vnde videret subuertere vlem statū
ecclie. ar. xxv. q.i.c. sunt qdam: & c.seq. p que
iura: & per dicta glo. & Archi. sic piuncta &
declarata satis aperte pstat: q Papa tas no
torie: ptinaciter, & incorrigibilr peccando, si
cut suspectus de heresi denūciari: accusariq3
poterit in concilio: cum facto saltem docere
videat heresim: & attestari q ita ꝓut facit
ipse peccare liceat: & q illud qd facit nō sit
pctm̄. In quo errore tollerandus non est: qr
hoc modo faciendo doceret heresim. Et vt
inquit idem Archi. vniuersalem statum ec
clesie subuerteret. Pro quo bene facit tex. in
d.c. sunt quidam. ibi. qr in hoc non senten-
tiam dare: sed magis errare conuinceret.
¶ Ad sextam impugnationem eiusdē glo.
dum dr: q d. glo. est ɔ̄ria multis alijs. glo.
& p glo. in.c. mandastis. ij q.v. que dicit, q
Papa a nullo pōt iudicari. ix. q. iij. aliorum.
Nec ēt ab vli concilio. xvij. di. §. hinc ēt. ar.
ff. de legi. l. princeps. pterq3 in heresi. xl. di. si
pa. Rñ. q3. Rñdendo singulr singulis iuri
bus. q dicta glo. ɔ̄ria allegat, satis clare ostē
sum fuit: q dicta iura & glo. ipsa se fundan-
do3 eis loquunt de occultis criminibus Pa
pe: que ꝓbari non pñt. Et de iudicio ɔsciē-
tie: & bonitatis, vel malitie ipsius. Qd qui-
dem iudicium deo relinquendum est: maxi
me cum pro ipso Papa q bonus & sanctus
sit: ꝓsumat. Nos vo loqmur d criminibus
publicis & notorijs, vel que ꝓbari pñt: & q
vlem ecclie statum scandalizare & subuerte
re vident. Pro qbus non alr q3 pro heresi
accusari & puniri pōt: vt dicit gl. nr̃a: qr ista
est hereticalis qdam contumacia: que gra-
uissime punitur, vt not. glo. iiij. q.i. in sum.

¶ Ad glo. in.c. nemo. ix. q. iij. in ver. neq3
ab omni clero. Rñ. vt3. ad. d. tex. Et inq3tū
glo. dicit. ar. q concilium non pōt Papam
iudicare: vt extra de elec. significasti. & sequi
tur q si totus mundus sentētiaret i aliquo
negocio ɔ Papam: vr q sentētie Pape stā-
dum esset. xxiiij q.i. Hec est fides. Rñ. q mi
rum est: q tantus doctor nō aduerterit: q
glo. quam pro se alle. totum t3 ɔ̄rium, dum
rñdendo ad argumentum subm stat cōtra
rio. Et sic firmat q imo Papa a concilio
iudicari pōt: & q maior est sententia conci
lij q3 pape. Dum reddit rōnes conclusiōis:
& intentionis sue, atq3 inqt: quot orbis ma-
ior est vrbe. xciij. di. legimus. Nam vltima
opinio que ponit a glo. dr esse: opinio sua, &
in dubio semp est sequenda vltima opi. gl.
& doc. in. l. qui filium §. sabinus. ff. ad trebel.
Ita etiam dr de opiniōe Inno. quot s. opi.
vltima ipsius sequenda sit: vt inquit Bal.
in auc. ex testamento. C. de colla. Quinimo
glo. i. d. c. nemo. in totum est conformis gl.
nostre: & fuit eiusdē glosatoris: vt p3 ibi. Itē
cum papa peccat: pōt eius pctm̄ ēt ecclie de
nunciari: sm admonitionem euangelij. ij.
q.i. si peccauerit: & subdit: hoc determinaui.
xl. di. si Papa . Per que verba satis patet:
quot ista proprie fuit opi. glo. predicte. quas
dominus impugnās pro cōtraria allegat.
¶ Ad glo. in.c. siquis pecunia. lxxix. di. Dū
dicit quot symonia large dr heresis: non se
cundum quot Papa vel alius de heresi po
test accusari: cus. s. errat in articulo fidei. Et
paulo. ɔ. circa qōnem. Nunqd vxor possit re
petere Papam maritum suum. Dum que-
rit apud quem de hoc cognosci possit: cum
papa non habeat iudicē a quo iudicari va-
leat: nisi de heresi: subdit dicta glo. rñdēdo
ad suprascriptam qōnem: quot si reuocatur
in dubium apud quem iudicem in casu p-
misso conueniri debeat: non est cogendus
stare iudicio alicuius iudicis. Sed excipe-
re pōt dicendo dñs est qui me iudicat. ix.
q. iij. aliorum. ¶ Si aūt certū est q matrimo
nium fuerit inter eos legitime ɔ̄tractum: tene
tur vxori reddere debitum &c. Rñdeo quot
dicta glo. vt p3 ex pmissis: & ex eius lectura,
non dicit illud qd suppōit aduersarius. vz.
quot Papa non possit deponi: nisi pro stri
cta heresi: sed bene dicit quot symonia de q
ibi: large dr heresis. Non aūt talis pro qua
Papa vel alius accusari possit: ꝓut accusari
potest. quādo ɔ articulos fidei errat. Nō. n.
ponit

ponit ibi speciale aliquid in Papa: sed gñaliter loquit de oibus. Preterea qñ hoc etiã intelligeret expl:ite: ꝛ ita loqueret prout supponit. D. impugnãs de solo Papa: ꝛ diceret quot Papa non possit accusari nisi de heresi: que sit contra articulos fidei. Tamẽ adhuc rñderi posset: prout ꝫ quot papa talr peccando: vt ꝓnisimus vr non credere in vnum deum nec deo, nec in vnam sanctaꝫ catholicam ꝛ aplicam ecclesiam: non seruando eius ꝑcepta ꝛ mãdata: ex qbus hereticus ꝛ scismaticus diceret: sed reuera si recte inspicimus. d. glo. hoc non dicit. Quinimo respondendo ad qõnem de vxore Pape: ꝛ ad tex. in. d. c. alioꝝ. ꝛ ad iura omnia dicentia Papam a solo deo iudicari prout respõsum fuit ꝫ propter verbum tenetur ibi positus: sentire vr quot ille tex. in c. alioꝝ. loquatur, vt diximus de occultis criminibus pape: sed quot compelli possit etiam iudicialiter: vbi certum est quot peccet ad faciendus illud qḋ iuris est. Quia vt dicit ipsa glo. si certum e.t Mat", ipse Papa tenetur: si requiratur reddere debitum: vel cogitur renunciare papatui. Quod valde notandum est: ad ea que supra diximus. Rñdendo vt supra maxime dum glo. dixit quot cogẽdus non est, per qḋ verbum supponit: quot a iudice superiore ꝛ sic a concilio cogi possit, si certum ꝛ claꝝ esset. Et sentit intellectus dictumꝫ illis iuribus: que dicunt Papam a solo deo esse iudicandum: quot. s. loquãtur de criminibus occultis. Ex qbus omnibus patet: quot glo. ꝑdicte non sunt contrarie. glo. ꝛ conclusioni nostre, sed potius sunt ꝓ ea. ¶ Sicut etiam pro dicta glo. ꝛ cõclusione facit illud qḋ quasi vbiqꝫ scripsit Augustinus de Anchona in sum. de ecclesiastica potestate. q. vij. ꝛ arti. ij. Quem idem. d. de turre cre. alle. pro se. Ubi idem Augustinus: distinguendo de peccato publico ꝛ occulto ſm beatum Augustinum in lib. de verbis dñi: dicit iuxta sententiam apostoli ad Thimoteum. v. c. ibi. peccantem corã omnibus argue: vt ceteri timeant. Dixit quot etiã papa de peccato publico potest corã omnibus argui, ſm illud vbum beati Augustini in epistola ad Hieronymum vbi dicit: ꝙ pro veritate fidei minores maioribus resistere possunt: si tramitem veritatis ipsius fidei relinquant. Cum ergo inquit ipse iudaiçare: ꝛ ad iudaiçandum alios ꝓuocare iã veritate euangelica promulgata: sit ꝯ tramitẽ doctrine euãgelice: merito Papa in tali casu iuste a quocũqꝫ fideli posset corrigi. Pro sequitur qꝫ idem Augustinus de Anchona in. iij. ꝛ. iiij. art. Distinguen. esse in his que repꝛehendunt in papa: qꝛ quedam sunt occulta peccata: que solum sunt in malum ipsius peccantis: ꝛ illius in quem peccat. Et in talibus secreto monendus est. ꝛ seruãdus ordo denunciationis euangelice. Et si in his se non corrigit: deo vt ipsum puniat delinquendus est: qꝛ talia non sunt arbitrij nostri ipsum repꝛehendere vltra: sed que occulta sunt hoibus deo sunt manifesta: vnde dicit ipse sicut oĩa peccata publica se habẽt in iudicio humano: sic omnia pctã nobis occulta se manifeste habẽt in iudicio diuino. Peccata aũt pape que publica sunt, ꝛ redũdant in malum totius reipublice xpiane: vt heresis ꝛ subuersio totius xpiane fidei ꝛ huiusmodi statim corrigenda sunt: etiã nõ seruato ordine denũciationis euãgelice ꝛc. Et ita intelligit respõsio Theologoꝝ ꝛ Augustini de Anchona quã inducit ꝯ glo. nostram. Iuxta figurationem ꝯclusionis quã supra posuimus pro qua aperte faciunt verba ꝛ sententia ipsius Augustini ꝛ non contra: vt pꝫ ad sensum. Quia nos quoqꝫ in dicta conclusione nostra supponebamus Papam scismatiçare: ꝛ hereticare: quando notorie incorrigibiliter ꝛ pertinaciter delinquit cum piculo periclitatiõis totius ecclie. ¶ Ad illam autẽ auctoritatem Matthei. xxiij. c. super cathedram Moysi sederũt scribe ꝛc. ꝛ ꝫ. quecũqꝫ vobis dixerint: facite: que aũt faciunt: nolite facere ꝛc. Rñ. ꝙ saluator noster ibi loquit de qbusdam coꝝ delictis leuibus ꝛ occultis: vt de inani gloria: irreuerentia ꝛ hmõi: qḋ pꝫ ibi dilatant. n. fimbrias ꝛc. Nos vo loquimur de notorijs ꝛ grauibus delictis ecclesiam vniuersam scãdaliçantibus. Preterea licꝫ xp̄s dicat eos non esse imitandos, nec sequenda esse mala coꝝ opera: attamen hoc non tollit: quin xp̄iani malum exemplum sequant: ꝛ fides ꝑdant: cum videant legislatorem tã notorie ꝛ incorrigibilr peccare, existimando forte ꝙ illud tale eius delictum non sit peccatum: iuxta illud Leuitici. Si peccauerit sacerdos qui est vnctus peccare faciet populum ꝛc.

¶ Et hec quidem sufficiant quoad canonicationem ꝛ sustentationem glo. ꝛ ꝯclusiõis nostre ꝑdicte. Que equo lõgius qꝫ ꝓposuerámus: nos traxerunt tũ ꝙ mã est curiosa

difficilis ⁊ diuersimode a doctoribus tractata ⁊ dubitabilis reddita: stantibus opinionibus neotericoꝝ placere studentiū. Tū etiam qꝛ cupiebamus quicqd dubij supfuerit per alios eminentioris doctrine post responsiones nr̄as ꝓ v̄itate catholica melius resolui. Quis hoc superfluo labore venerādum sacrūqꝫ Basilieñ. ꝯciliū nos forte leuauerit sessione eiusdē. xx. Ubi in decreto ⁊ titulo de numero ⁊ q̄litate Cardinaliū §. si qñ Papa formalr̄ dicit. Si qñ papam (qd̄ absit) negligentē aut remissum: seu agentē que statū illius non decent. Ipsi Cardinales si hoc insperexerint filiali reuerentia ⁊ charitate tāq̄ patrem obsecrent vt officio pastorali honoriqꝫ ac debito suo satisfaciat. Et primo qdem aliqs vel aliq de per se. Deinde si se non corrigit oēs collegialr̄: accersitis qbusdam nobilibus p̄latis, prestabunt ⁊ dicent q̄ si non abstinuerit ꝓ primo gn̄ali concilio eum defferrent: subdens pro salute pōtificis ⁊ bono publico eius odium vel aliḋ quicq̄ timere non debeant dūmō reuerenter ⁊ charitatiue id agant ⁊c. Per que manifeste ꝯstat ꝯcilium gn̄ale glo. in. c. si papa. xl. di. ⁊ conclusionem nr̄am de qua s̄. circa denunciationem euangelicam approbasse.

¶ Restabat de tertio statu pape siue papatus disserere vt ostenderemus tertiam cāz ꝯgregandi ꝯcilij gn̄alis. Cum. s. sede papali per mortē seu priuationē vacante de summo pontifice ꝓuidendus foret: Cardinaliū collegio forte deficiente seu inabili existente. Sed qm̄ de hoc s̄. in titulo quibus ex causis concilium gn̄ale ꝯgregari possit vel debeat satis abunde tractabimus, ne supfluis laborando idē sepius repetamus vidēda sunt q̄ ibi in 3.° eiusdē qōnū tractatu reposuimus.

¶ Idem Io. D. de turre cre. ls pertinaciter suprascriptā glo. ⁊ ꝯclonem impugnet. Tamen cum alr̄ nō posset forte euadere absurdum inconueniens ac manifestum subuersionis totius ecclesie periculum. Si Papa notorie ⁊ incorrigibilr̄ peccans tolleraret. Vidensqꝫ forte q̄ hec peccādi pertinacia ⁊ impenitudo dicit heresis. in. c. cvj. dicte sue sum. Tradidit sex remedia: q̄ attentari posse dicit ꝯ̄ Papam moribus incorrigibiliter deformatum: ⁊ cum fidelium scandalo potestate sua abutentem. Ecclesie dilapidatorem: ⁊ beneficia ecclesiastica non nisi per symoniam ꝯferre volentem: que qdem remedia qꝛ iudicio meo parui sunt momenti: ⁊ parum prodesse possent: quando casus contingeret: icclrco circa ipsa ⁊ eius dicta vlterius non insisto.

¶ Que sententia pape an cōcilij preualeat si contraria vel diuersa sentiunt.

Affert se tandē tertium illud principale quesitum non minus difficilis q̄ piculose questionis. Que nam istoꝝ sententia p̄ualere debeat pape. s. an concilij: ⁊ cui potius parēdum sit. Ubi ꝯ̄ria aut diuersa inter se sentiunt: determinant, atqꝫ p̄cipiunt. Et q̄uis determinatio qōnis illius pendere videat̄ ex his que s̄. deducta fuerunt circa potestatem pape in concilium ⁊ eꝯ̄. Attamē qꝛ ibi dictus fuit ⁊ colligi vr̄ q̄ regulr̄ Papa maior est ꝯcilio, licet in aliqbus casibus eo minor videat̄. Cum ab ipso iudicat̄: vnde vt supra dixi vr̄: q̄ se ad inuicem habeāt tāq̄ excessum ⁊ excedens. Propterea ad tollendam oēm pplexitatem, pro clariori. s. dicendorum ꝯclusione. Dicendum vr̄ cum beato Tho. in scd̄o sententiaꝝ. di. vlti. q̄ potestas superior ⁊ īferior duplr̄ se potest hēre. Aut enim ⁊ ꝓ inferior potestas ex toto orit̄ ⁊ regulatur a supiore. Et tunc qꝛ tota virtus ⁊ iurisdictio inferioris fundat̄ super virtute supioris: ideo tūc simplr̄ in oībus est magis parendum p̄ceptis ⁊ sententie supioris q̄ inferioris: sicut in sili dicemus in nālibus: q̄ cā prima plus influit in causatum cāe secunde: q̄ faciat ipsa cā scd̄a: vt hr̄ in lib. de causis: s̄m eum. Itē sicut se hz potestas dei ad omnem creatam potestatem. Ita se hz potestas superioris ad ptātem inferiorem: vt principis ad ꝓconsulem. Sic ēt se hz potestas pape ad oēm potestatem alioꝝ p̄latorum in eccl̄ia dei: qꝛ inqt ipse: ab ipso papa gradus dignitatum diuersi in eccl̄ia disponunt̄ ⁊ ordinantur: vnde eius potestas est quoddaz eccl̄ie fundamentum: vt pz Mathei. xvj. ⁊ ita in oībus magis obedire tenemur Pape q̄ ep̄is: Archiep̄is: aut p̄latis: vel quā teneant Monachi Abbatibus suis absqꝫ vlla distinctione. Alio modo ⁊ scd̄o potestas superior ⁊ inferior, possunt ita se habere: quot ambe ordinent̄ ex vna q̄dam supprema potestate. Que vnam alteri subdit s̄m quot vult. Et tunc vna non est supior nisi i illis in qbus vna supponitur alteri

a supprema

a suppꝛema illa ptāte Et in istis tam supio-
ri q̄ӡ inferioꝛi est obediendum: ꝛ isto secun
do modo: dicit ipse esse hēre ptātē Archiepī
ꝛ epī, que ambe descēdunt a papa. Et respe
ctiue ꝓsident subditis ꝛc. Pꝛo quo faciunt
no. in. c. pastoꝛalis. de offi. oꝛdi. vbi hꝛ: qbus
casibus ꝛ quō subditi epoꝝ ꝛ suffraganeo-
rum: ꝛ ipsi epī subsint suis Archiepīs Me
tropolitanis. Et qbus casibus dicti subdi-
ti potius parere debeant ꝛ teneantur suis
epīs q̄ӡ archiepīs ꝛc. ¶ Quāuis aūt ista di
stinctio beati Tho. non vsquequaqӡ ꝯueni-
at casui nr̄o: nec q̄ōnem istam soluat. Quia
ipse loqtur in iurisdictionibus distinctis:
singularibus: ꝛ separatis. Nos ꝟo sumus
in casu vnice iurisdictionis vnite ꝛ conne-
xe ꝓp vnitatem sacrosancte ecclīe. Ubi duo
principia vel duo capita distincta pōere nō
lꝫ: sed vnicum tm̄ caput coꝛpoꝛi suo vnitus
atqӡ ꝯiunctus: in quo qdem capite ꝛ coꝛpo-
re omnis potestas ꝛ iurisdictio: que in eis
repitur collocata fuit: ꝛ deriuare dignoscit
a dn̄o nostro Jesu xp̄o: qui est summus oi-
um princeps: Rex regum, ꝛ dn̄s dominan-
tium. Jta tn̄ vt hec potestas ꝛ iurisdictio a
Petro hoc est a capite inciperet, ꝛ successi-
ue in aplos omnes veluti in coꝛpus totum
vlis ecclesie diffunderet: vt bellissime inqt
Leo Papa. xix. di. in. c. ita dn̄s. ꝛ Anacle-
tus Papa. in. c. in nouo. xxi. di. d quo supra
latissime diximus: cum de potestate cōcilij
dissereremus: concludendo papā esse in ec
clesia, ꝛ ecclesiam in papa Et ꝙ ipso deficiē
te xp̄s vt vez ꝛ principale caput huius mi
stici coꝛpoꝛis in ipsa eccl̄ia ꝓsidet: ꝛ ꝙ ꝓpea
tunc omnis potestas ꝛ iurisdictio eccl̄iasti
ca in ipsa eccl̄ia reperiebat ꝛ per eam exer-
ceri libere poterat ꝛc. Attamen inherentes
scd̄o membꝛo distinctionis beati Tho. sal-
uo semp manēte vnitatis eccl̄iastice articu-
lo. Jnferendo ad principale q̄situm nr̄m, di
cere forte nō incōgrue possemus: ꝙ ista po-
testas eccl̄iastica que ab eodē fonte ꝛ sum-
mo ꝓncipe nr̄o xp̄o iesu ꝓcessit vt diximus
Et que primo in Petro summo pontifice
veluti in capite: ꝛ in eius successoꝛibus ca-
nonice intrantibus collocata fuit. Ac dein
de in mēbꝛa hoc est in eccl̄iam vlem ab ea-
dem origine defluxit: in capite ipso conser-
uari, disponi, ꝛ exerceri per ipsum caput ꝛ
summum pontificem debꝫ: donec in sede Pe
tri ꝛ in illa pristina sua puritate ꝑmāserit.
Quodqӡ eo casu auctoꝛitas ꝛ sententia ipsi-
us Pape semp veneranda sit, ꝛ maioꝛ exi-
stat q̄ӡ concilij: ꝛ totius oꝛbis. Cum rō na-
turalis exigat vt capiti: qđ misteriose collo-
catum fuit a diuina ꝓuidētia in supioꝛi ar
ce coꝛpoꝛis nr̄i membꝛa omnia subsint: pa-
reant: ꝛ obsequant. Cum non liceat mēbꝛa
ipsa a sano suo capite discedere. xij. di. non
decet. de con. di. iij. celebꝛitatem. extra de ꝓ-
scrip. cum non liceat. Sed nec qdez lꝫ ꝙ ca-
put membꝛa sua deserat, ꝙ si fecerit in ꝑni
ciem suam redundabit. de his que fi. a ꝓla.
sine consen. capi. nouit. Unde hac naturali
ꝛ metaphoꝛica consyderatione dr̄. ꝙ si istō
caput nr̄m efficit languidum. Et in vesanā
frenesim hoc est in heresim: in scisma: in cri
men tale notoꝛium: qđ vniuersum coꝛpus
eccl̄ie perturbet: scandaliçet: ꝛ decoloꝛet: in-
cidit. Tunc eccl̄ie huius militantis coꝛpus
vniuersum considerans ꝙ hoc caput adul
terinum ꝛ peruersum. Medelam vel anti-
dotum aliqđ ab ipso coꝛpoꝛe recipere non
vult. Ut sanitatem recuperet: abscisō hoc
corrupto ꝛ putrido capite: vō irreꝓhensibi-
li: ꝛ scissimo capiti suo hoc est xp̄o adherere
pōt. xxiiij. q. ii. sane. il. ij. extra de sacra vnc. c.
i. vꝰ. sed vbi. iiij. q. iij. engeltrudam. glo. no.
in. c. si papa. xl. di. ꝛ in. d. c. nouit. de quo ēt
supꝛa latissime dcm̄ fuit. Et ꝓpea ꝓpius ac
cedendo pꝛo clarioꝛi intelligentia eoꝝ que
in hac difficili q̄ōne scribunt. Tres status
papatus hoc quoqӡ loco cōsyderare possu-
mus. Pꝛimo vbi papa esset vnicus sed he-
reticus vel scismaticus aut alr̄ a fide deui-
us. Scd̄o vbi papatus esset diuisus: qꝛ scis
ma esset in ecclesia: ꝛ plures de papatu cō-
tenderent. Tertio vbi Papa esset vnicus
ꝛ catholicus rationabiliter ꝛ legitime in se
de beati Petri residēs. ¶ Pꝛimo casu cōi
ter ꝛ quasi pꝛo regula ab omnibus concoꝛ-
diter dici consueuit: ꝙ si papa sit hereticus
ꝛ a fide deuius. xl. di. si papa. xix. di. anasta-
sius. seu vbi est scismaticus vel apostaticus:
qꝛ forte pecunia vel per impꝛessionem in pa-
patus illegitime se intrusit. lxxix. di. siqs pe-
cunia. his ꝛ oībus silibus casibus: sententia
concilij maioꝛ erit q̄ӡ snia pape: eidēqӡ con-
cilio potiusq̄ӡ pape parendum est. ¶ Jdez
quoqӡ dr̄ ꝛ scd̄o casu. vꝫ. cum scisma est i ec
clesia papatusqӡ diuisus est: qꝛ forte duo aut
plures: discoꝛdantibus Cardinalibus: ele-
cti fuerunt: ꝛ vnusqsqӡ eoꝝ ꝓtendit papatū
penes se eē. lxxix. si duo. Rō aūt quare dictis
casibus maioꝛ sit sententia cōcilij q̄ӡ pape:

ꝛ quare illi potius parendum sit q̄ꝫ Pape
est illa de qua ꝫ totiens meminimus. Quia
cum tunc papa hereticus: scismaticus: symo
niacus: vel apostaticus a fide omnino deui
us sit: ac extra gremium ꝛ vnitatem fideli-
um ꝛ sctē matris eccl̄ie. d. c. si papa. d. c. siqs
pecunia. c. in noīe dn̄i. xxiij. di. ꝛ. d. c. si duo.
cum si. Et ꝯn̄r excōicatus sit exauctoratus:
oī prorsus potestate: iurisdictione: ꝛ aucto-
ritate papali priuatus. de heret. excōicamus.
iunctis iuribus de qbus ꝫ in ti. de iurisdi-
ctione concilij ꝯ papas. Non mir̄ si dictis
casibus dr̄ minor concilio: q꜠ cū non sit mē
brum eccl̄ie minor dr̄ q̄libet vilissimo xp̄ia-
no. Iuxta illud Matthei. v. c. qui ergo solue
rit vnum de mādatis istis minimis: ꝛ do
cuerit sic hoīes minimus vocabit̄ in regno
celoꝝ. Et illud ibidē qđ si sal euanuerit: in
quo salieꝫ ad nihilū valet vltra nisi vt mit-
tat̄ foras: ꝛ conculcet̄ ab hoībus ꝛc. Et istā
qdem regulam ponere ꝛ quasi firmare vr̄
glo. in fili. in. c. sicut ingt. ij. q. vij. que dicit:
ꝙ sicut Papa iudicari pōt in aliqbus a cō
cilio gn̄ali: ita ꝛ Metropolitanus a ꝓuin-
ciali. Et ad obiectiōem que fieri ꝯsueuit ꝙ
papa gn̄ali: ꝛ Metropolitanus concilio ꝓ-
uinciali est maior. R̄n̄. illud esse veꝝ in fa-
ctis alienis: sed in factis ꝓprijs ꝛ vbi conci
lium ipsos iudicare pōt. Tūc papa vel Me
tropolitanus minor est q̄ꝫ concilium. Et q̄ꝫ
uis glo. mentionem non faciat de papa: tn̄
idem in fili. dicimus de Papa respectu cō-
cilij gn̄alis: qđ in multis cōparat̄ ꝓuincia-
li. Et isto qdem modo dicendum erit: ꝓut
supra meminimus, ꝙ papa ꝛ concilium ge
nerale se ad inuicem hn̄t tanq̄ꝫ excedens ꝛ
excessum. Tertio aūt casu i quo maius du-
bium ingeri vr̄: qn̄. s. Papa esset vnicus ꝛ
catholicus: si inter ipsum ex vna ꝛ vniuer-
sum corpus concilij ex altera oriret̄ dissen-
sio ꝛ controuersia super aliquo articulo fi-
dem tangente: qui in concilio determinan-
dus foret: ꝛ papa vnum assereret ꝛ vno mo
do decidere ꝛ terminare vellet conciliū vo
ꝯrium: vt puta ꝙ tale qđ esset heresis: vel ꝙ
papa pp talia facta vel h̄ticalia v̄ba eēt de-
clarandus iudicandus ꝛ puniēdus vt here
ticus, vel nō: cuius assertiōi: vel sn̄ie si ꝯria
declararent ꝛ sentirēt magis standum pa-
rendumqꝫ foret circa quā difficile ꝛ ꝑiculo
sas hesitationē dici forte posset ꝙ h̄ casu ꝑ.
¶ Discurrendo per aliquas cās in qbus di
cī consueuit auctoritatem: iurisdictiones ꝛ

sententiam concilij gn̄alis maiorem eē: eiqꝫ
potius q̄ꝫ sentētie pape obediendū fore sen
tentia concilij ꝓualere dꝫ ꝛ potius attendi
q̄ꝫ sententia pape, ꝛ rō est: q꜠ ad eum, qui ex
aliquo capite ꝓtendit̄ eē iudex spectat ante
oīa cognoscere: nunqđ sua sit iurisdictio. ff.
de iudi. l. siquis ex aliena. extra de rescrip. c.
super lr̄is. vbi per Abba. Panor. ꝛ alios ꝛ
per Bar. ꝛ legistas. in. l. ꝑscriptione. C. si con
tra ius. vel vtili. publi. in. l. ij. ff. siquis. i ius
vo. non ser. ꝛ in. l. qdā consulebant. ff. de re.
iudi. maxime qn̄ exceptiones ille: quas pōit
idem Abb. in. d. c. super lr̄is. non obstant:
vnde videret̄ ꝙ dubitando: de iurisdictio-
ne concilij: ad ip̄m spectet declarare se eē iu
dicem cōpetentem talis cause ipsamqꝫ talr̄
iudicando diffinire: ꝛ si diceret̄ ꝙ idem di
ci posset de Papa: q꜠ ipse quoqꝫ cognoscere
posset: nunquid sua eēt iurisdictio. R̄n̄. ꝙ
hoc nō est veꝝ: q꜠ pro gn̄ali regula h̄r: ꝙ pa
pa hꝫ vlem ꝛ ordinarias iurisdictionē per
vniuersum orbem. ix. q. iij. cuncta per mun
dum: iccirco nisi det̄ fallētia in qua alter ꝓ-
tendit ad se spectare iudicium: ipse hꝫ regu-
lam pro se: ꝛ ideo non ipse. Sed ille de cu-
ius iurisdictione dubitatur cognoscere hꝫ:
nunqđ sua sit iurisdictio: ꝛ sic determinan
do iudicare poterit in negocio ꝑcipali ni-
si de ꝯrio legitime constet. Hanc qōnē nr̄az
in sp̄e breuiter tetigit dn̄s Petrus de mon
te in trac. suo de potestate Pape ꝛ cōcilij §.
sexto quero quot persone: ꝛ latius ꝓseqtur
Feli. in. d. c. super lr̄is. in. xi. col. v̄si. an sua sit
iurisdictio: ꝛ dicit dictus. d. Petrus se cre
dere ꝙ si duo ꝯtenderent de papatu: ꝛ Car
dinales non cōgregarent vel non conueni
rent ad congregandū concilium: ꝙ auctori
tas ꝛ potestas conueniendi ꝑlatos ad con
cilium gn̄ale sit penes quoslibet archiep̄os
ꝛ alios superiores ꝑlatos: quoad subditos
vel subiectos suos. xviij. di. si ep̄s. ꝛ si nō cō
ueniant in termino eis assignato: ꝙ cōuin
cant̄ negligētes: ꝛ potestas residebit penes
venientes: lꝫ pauciores. Credit tn̄ cōsultius
esse: ꝙ tunc minor pars cōgregata alijs no
lentibus accedere ꝓnunciet se cōstituere ge
nerale cōcilium et penes se eē iurisdictionē:
qđ facere pōt iudex s̄m no. in. d. l. siquis alie
na. Ubi per Bar. et ff. siquis in ius vo. non
ier. l. ij. p Inno. extra de dilatio. ꝓterea ꝛ de
iudi. ceteꝝ. vbi aliqđ per Modernos: ꝑ que
dicit idem Feli. et bene: posse inferri et que
ri: vtrum sicut conciliū est iudex cōpetens
vbi agit̄

vbi agit̃ de crimine pape:saltes qualificato
illis modis quos ponit gl.trita i.c.si papa.
xl.di.ita sit ẽt iudex competens in cognoscẽ
do an crimen qḋ opponit̃ pape sit tale qua
le eẽ opz:vt concilium iudicare possit:et q̃t
pro parte affirmatiua bene facit regula:que
hz quot iudex cãe pparate: est etiam iudex
cãe pparantis.l.ordinarij.vñ.ab eo iudice.C.
de rei vendi.et in.l.minor. in fi.princi.ff.de
euic.vnde iudex ecclasticus qui absoluit a
iuramento pstito in ɔctu simulato:erit etiã
postea iudex super illa simulatione: de quo
per Bald.in.l.ordinarij.C.de rei vendi.per
Pau.de ca.in.l.ij.ad fi.C.vbi z apud quem.
z per Alex.de Imo.in.l.quotiẽs.C.de iudi.
go si ita est.ɔñs erit dicere fm eum q con
cilium cognoscens an tale quid qḋ pape op
ponit̃.spectet ad cognitionem z iurisdictio
nem concilij:possit ẽt iudicare de ipso cri-
mine.s.an verũ sit q papa illud cõmiserit p
dictam rõnem. Nam dubium nõ est q cõ-
cilium cognoscit de heresi pape:z sic de cau
sa pparata:ergo absurdũ z insulsum eẽt di-
cere:q cognoscere non posset de cã pparan
te:puta q crimen illud: qḋ pape opponit̃:
sit vel non sit hereticum. Pro quo bene fa-
cit qḋ voluit Archi. z alij in alle.c.si papa.
xl.di.z in.c.in fidei.de hereti.in.vj.vbi con
cludunt concilium esse iudicem:z cognosce
re posse de occulta heresi pape: z nunqd il-
la sit heresis vel non:z pro dicta conclusiõe
facit tex.in.c.si iudex.de sen. excõ. in.vj.vbi
hr q iudex ecclasticus cognoscit:an deten-
tus per iudicem laycum:sit clericus vel nõ:
eoqz reperto clerico iudicat ẽt de cã princi-
pali z ad hoc faciunt no.per Lap. z.d.Car
di.post eum in cle.pñti.in.vj.q.de censi.vbi
decidit̃ q si dubitat̃ de qualitate psone:pu
ta q quis sit vel non sit clericus : q iudex
ecclasticus dz adiri:ẽt per iura ibi per eum
allegata. Unde ẽt dixit Abb. panor.in.c.si
clericus.de fo.cõpe.i.viij.col.vñ.sed tu dic.
q si iudex non cognoscit nisi de delicto no
torio,sicut dicimus d conseruatore. de offi.
dele.c.vlti.lib.vj.si negat̃ qualitas sup q̃ fun
dat̃ iurisdictio:puta q dr̃ q tale delictum
non est notorium:q tunc iudex ille qui co-
gnoscere haberet de principali,si tale eẽt:co
gnosceret ẽt de illa qualitate tanq̃ de ppa-
rante:z ita ,pcedit glo.in.c.i.de offi.deleg.z
glo.in.c.accusatus.de hereti.in.vj.vbi dr̃ q
inqsitor non põt cognoscere de diuinatiõi-
bus:nisi sapiant manifestam heresis. Et tñ

hoc non obstante,de hac causa preparantẽ:
hec est:nunqd ille sapiãt manifestam here-
sim ingrere poterit:q verũ est nisi hoc noto
rie constaret:z ,psequit̃ Gemi.in.d.c.accu-
satus.§.sane corroborant̃ pdicta q qñ iuris-
dictio alicui cõmittit̃ i aliqua cã:oĩa illi cõ-
missa esse censent̃:sine qbus cã ipsa expedi-
ri non põt:extra de offi.dele.c.i.iuncta eius
glo.fi.c.pterea.c.significasti. z.c.prudentias.
in fi.z sic pz per pmissa:et per illa que scri-
psimus s.in tractatu dispõnis.§.qs conci-
lium conuocare possit.versi. alr quoqz.vbi
legitima z qua incõuincibili rõe clare ostẽ
dimus:q si eẽt contentio inter papã et con
cilium vel platos conciliares: nunqd opus
eẽt vel non eẽt concilio:quot pualere dz sen
tentia concilij.De quo articulo latius dice
tur.i.vñ.quinta cã.Et ita sententia cõcilij.
In hoc quoqz dubio decidẽdo et in cogno
scẽdo de qualitate criminis:qḋ pape oppo-
nitur,vt consequenter cognoscat an sua sit
iurisdictio maior erit q̃z sentẽtia pape:ma-
gisqz erit attendenda rõnibus et iuribus s.
pro hoc allegatis. ¶ Scd̃a cã est:qñ tracta-
tur de fide stabilienda vel firmanda vt de
articulis ipsius fidei:et pertinentibus ad il-
los. Tũc.n.q̃uis papa eẽt vnicus et catho
licus. Si in cõfirmandis et stabiliendis ar
ticulis fidei solus vnum sentiret: et vle con
cilium aliud:standum potius eẽt sententie
concilij q̃z pape:et illa magis eẽt attendẽda
et obseruanda. Ita dicũt et intelligunt oẽs.
glo.et tex. Grego.xv.di.sicut. pro quo opti-
me facit tex.xxv.q.i.sunt qdam. ibi vbi po
aperte dñs vel eius apli et eos seqntes san
cti patres sententialr aliquid diffinierunt.
Ibi non nouam legem Romanus põtifex
dare:sed potius qḋ pdicatũ est vsqz ad ani
mam et sanguinem cõfirmare dz zc. Et rõ
reddit̃ quare in hoc pualeat sententia con-
cilij,q.s.vlis ecclia in his maxime que fidei
sunt errare non põt.xxiiij.q.i.a recta. ponit
Jo.an.post Hosti.in.c.a nobis.il.ij.de sen.
excõ. Ratio aũt rõnis eẽ potest: q spũ san-
cto spirante et dictante canones et senten-
tie conciiij circa fidem ipsam emanare:cre
duntur.xxv.q.i.igit̃.xvj.di. habeo librum.
Ibi oportebat.n.vt synodus vlis canões
ecclasticos ,pmulgaret.et.i.sancta synodus
diuinitus inspirata zc. Unde per illud ver
bum oportebat,qḋ pprie sumptum necessi-
tatem importat:vt in.c.cum ab vno.iuncta
glo.in ver.ops.de re.iudi.lib.vj.infert Ge-

mi.in.d.c.ficut,quot in his que pertinẽt ad
fidem:ad salutem: ꝛ gñalem statum ecclie:
non lȝ pape venire ꝯ decreta ꝛ statuta con-
cilij:qꝛ in his non est ꝯ concilium. Sed po-
tius papa in his pōt accusari ꝛ dānari a cō-
cilio.xl.di.si papa:alle.pro se:ꝛ pro dicta cō-
clusione.glo.iiij.di.in.c.in his: que dicit ꝙ
potius stabiẗ sententie oium epoꝝ ꝙ̃ pape.
Quia orbis maior ẽ vrbe.xciij.di.legimus.
lȝ glo.postea residere videaẗ in ꝯria senten-
tia. Sed Gemi.ꝛ doc.ibi distingunt ꝛ de-
terminant:ꝙ in his que ptinent ad fides:si
Papa vellet aliqd ꝯ statuere. Quia in hoc
maior est sententia concilij ꝙ̃ pape:illa po-
tius dꝫ attendi,in aliis forte secus. Et ratio
fm eos quare sit,ꝙ in spectantibus ad fidẽ
maior sit mia concilij:esse vr̃, qꝛ in his con
cilium hꝫ iurisdictiones ꝯ papã. intellige:cũ
ipse deuiat a fide.d.c.si papa.xl.di.cōcordat
glo.xix.di.anastasius.in ver.concilio.q̃ sim
pliciter dicit:ꝙ vbi de fide agiẗ. Papa tene
tur requirere concilium. Et ꝙ tunc synodus
maior est papa.xv.di.sicut in fi. Et per hec
vltima verba occurriẗ ꝛ rñdeẗ tacite obio
ni que fieri posset de diuisione vnitatis ec-
clesie ꝛ cōcilij:qꝛ cum papa in hijs que sunt
fidei dissentit ab vli eccl'ia se alienus facit a
toto eius corpore:ꝛ ppea xp̃o in medio resi
dente,ꝛ vnito dicto casu cuꝫ eius sponsa nō
pōt q̃ q̃mō dubitari vel dici de duobus pn
cipijs vel de scissura:put ꝯ plies oñsus fuit.
¶ Tertia cā in qua maior est sententia cō-
cilij ꝙ̃ pape:est vbi tractaẗ de vli statu toti
us ecclie,vt apparet ex p̃missis. Unde si pa
pa statuendo dispensando: vel aliqd aliud
agẽdo obnubilare:decolorare:tollere,vel cō
fundere vellet ea que concernunt vlem sta-
tum ecclie:aut ea facere que hereticalia scan
dala generarent in mẽtibus alioꝝ:hoc face
re non posset:ꝛ si de facto ea oio facere vel-
let:tollerandus non eẽt ab ecclia.i.q.vij.ꝛ
si illa.xxv.q.i.sunt qdam. Qȯ multum no-
tabilr̃ tꝫ ꝛ ꝓsequiẗ. Inno.in.c.q̃to.de con-
sue.vbi per oẽs ꝛ dixit Panoꝛ.ibi. ꝙ illud
dcm̃ Inno.est notabile v̄bum nunq̃ obli-
uioni tradendũ: vnde dicebat ipse Inn.ꝙ
si papa auferre vellet epis ptãtem chrismã-
di:vel p̃sbis auctoritatem baptizandi:lȝ fm
aliquos hoc forte posset. Tñ si hoc faceret si
ne magna cā ꝛ alijs nota nō deberet substi
neri:tanq̃ faciens ꝯ gñalem statum ecclie.
Et tacite rñdendo ad argm̃ qȯ in ꝯrius fie
ri consueuit.vꝫ.quot papa pōt oia:maxime

que sunt iuris positiui. Qȯ fundaẗ sup illo
aplico p̃uilegio sibi diuinitus cōcesso Mat
thei.xviij.c. Quocunq̃ ligaueris ꝯ terrã ꝛc.
Dicit illud exponendũ hoc modo:qȯcunq̃
ligaueris.s.per cōstitutiones vel p̃cepta. Et
dicit intelligendũ quot papa pōt oia: ꝛ q̃t
ei parendum est in oibus spũalibus,que ad
aiam spectant, nisi sint contra fidẽ vel sint
ei spẽlr̃ ꝓhibita:vnde subdit panoꝛ. ibi. q̃t
non p̃sumiẗ in papa cā rōnabilis:si vult ve
nire cōtra vlem ecclie statum: sed opꝫ quot
cā sit alijs nota,vt dicit Inno.ibi. Item ex
dictis Inno.no.idem panoꝛ.ibi quot papa
in hoc non est sustinendus, sed quot ecclia
vlis sibi dꝫ resistere. Per qȯ infert ipse:ꝛ h̃
dicit menti tenendum:quot ecclia vlis pōt
resistere pape.etiã q̃t non sit deuius a fide:
seu lȝ non veniat contra fidem:qñ.s.venire
vellet:contra vlem statum ecclie. Et ex illo
dicto Inno.no.d.Anto. quot papa contra
gñalem statũ ecclie non pōt statuere: sed si
hoc faceret de facto:non eẽt sustinẽdus:put
etiã dixit Jo.glosatoꝛ decretoꝝ fm eũ.xxv.
q.i.que ad ppetuaꝫ. Sed in hoc requiriẗ ꝛ exi-
giẗ consilium cleri:vñ dixit ꝛ aliud notabi
le v̄bũ idem Inn.in.c.inquisitioni. de sen.
excō.quot si papa p̃cipit aliquid qȯ heresis
vel pctm̃ contineat: aut quot iniustum sit:
ex quo vehementer p̃sumiẗ statum ecclesie
turbari,ꝛ forte alia mala ventura eẽ: q̃t tūc
non est ei obediendus,imo obediendo pec-
caẗ:cum quilibet teneaẗ futura mala p̃caue
re. Qȯ quidem dcm̃ dicit Abb.panoꝛ.sin-
gulr̃ eẽ notādũ. Et subdit quot hoc multus
allegabaẗ in fauoꝛẽ Cardinaliũ: qui recesse
rant a Gregorio ꝛ Bñdicto: qui reuocabã
tur ab eis sub pena excōicatiōis:cũ accessis-
sent ad conciliũ Constantiẽse. Nã dicebãt
quot non tenebanẗ obedire, eo quot ipedi-
reẗ dcm̃ conciliũ:ꝛ vnitas ecclie si inde re-
cederent,ꝛ sic quot ex tali p̃cepto p̃sumebãẗ
mala futura. Et status vlis ecclie pturbari.
¶ Inferunt ẽt doc.per p̃missa in.c.nulli.ex
tra.de sen.excō.quot priuilegiũ pape alicui
concessus:quot non teneaẗ euitare excōica-
tos,si fiat sine cā non vꝫ. Qȯ dcm̃ dicẽ Ab.
panoꝛ.ibi eẽ mirabilr̃ notādũ:pp tex.ꝛ no.
in.c.ꝓposuit.de cōces.p̃ben.ꝛ in.c.ad mona
sterium.de sta.regu.vbi p Inno.ibi.n.dr̃ ꝛ
per illũ tex.no.quot papa est ꝯ ius positiuũ:
et quot cōtra illud pōt ẽt sine cā dispẽsare:
ac illud alterare et in totũ tollere. Et ppea
saluãdo illud dcm̃ cōe:qȯ sibi placere dicit
ipse

ipse Panor. subdit quot papa ideo non pōt tale priuilegium sine cā concedere. Qr hoc eēt nubilare seu tollere vlēm statum ecclie: et gñare scandala in mentibus alioꝝ. Qd facere non pōt papa: vel si facit non est tollerandus: vt dicit Inno. in. d. c. q̃sto. et in. d. c. inquisitioni. ¶ Et ex hoc inferunt ipse et doc. ibi ad aliam q̄onem. vz. nunquid papa possit tollere canones. c. siquis suadēte diabolo. xvij. q. iiij. vt. s. quis pcutiens clicū de cetero non sit amplius excōicatus: vbi sm eos Abb. antiquus tenuit q̃t papa hoc nō possit sine concilio gñali facere: lz Hosti. tenuerit oppositum et minus bene. Et dicit Panor. sibi placere dcm̄ Abba. qr qñ papa vellet illd̓ ꝓuilegiū tollere sine cā et cōsensu ꝯcilij: decoloraret vlis status ecclie. Qd papa facere non pōt: vel si hoc facere vellet: nō eēt sustinendus. Si aūt magna cā subesset: posset forte dcm̄ canonem tollere. ar. optio. in. c. non dz. de con. et affi. Et ita sm eū cōcordat glo. in. c. que ad ꝑpetuas. et in. c. sunt quidam. xxv. q. i. que multum variāt: disputando: nunquid papa tollere possit cōstitutionem cōcernentem vlem statum ecclie. ꝯ quo ar: per Abba. in. c. cum ad monasterium. de sta. mona. Et q̃uis Bartholo. Brixien. in addi. glo. d. c. sunt quidam. dixerit: quot quicquid dicat Jo. glosator. Papa cōtra gñalē statum ecclie qñqꝫ dispensat: sicut fecit Inno. in. c. nō dz extra de cō. et affi. At tamen dixit Archi. ibi quot vbi decoloraret vlis status ecclie: papa non dispensat. i. q. vij. c. et si illa. et lz qñqꝫ dispenset sm Jo. glosatorem, tn̄ id facit particulr contra statum vnius ecclie. Non aūt vlr contra vlēz statum totius ecclie ꝓdictum, qd̓ quidez facit ad casum nr̄m: et ad ea que sequūtur: qr lz papa dcm̄ canonem forte particulr tollere posset quoad aliquos clericos: non tamē quoad oēs, qr in hoc status vlis ecclesie valde decoloraretur et vilipēderetur cōtra ꝓhibitionē diuinā: nolite tāgere xp̄os meos zc. Quam sententiā distinguen. sequitur ēt Abb. panor. in. c. ꝓposuit. in pe. col. ꝯ cōces. ꝓben. ¶ Per ꝓdicta ēt dr̄ quot non posset deponere: oēs ep̄os de mundo: qr hoc eēt cōtra statū et statuta vlis ecclesie, in quo eius status maxime decoloraretur. Et in hoc q̄s maior eēt sententia concilij q̄z pape: vt no. glo. in. c. ꝑ principalem. ix. q. iij. Nam vt inquit glo. illa. hoc esset vniuersalem ecclesiaz turbare qd̓ esse non debet. i. q. vij. et si illa.

¶ Ex his ēt infert Cardi. ȥabare. in repe. c. perpendimus. de sen. excō. in. vij. col. versic: Scda pars ꝯclonis: ꝙ papa non posset tollere priuilegiuz fori oībus clericis: z eos submittere foro vel iudicio laycoꝝ: lz q̃ad vnū vel aliquos clericos in particulari hoc possit. xxxiiij. di. lector. Rō aūt quare papa hoc priuilegium fori tollere non possit clericis in vniuerso: est sm eum: qr tale priuilegium emanauit a deo z est de iure diuino, vt ꝓbat. xcvj. di. si impator. Ibi. n. dr̄: ꝙ dūs voluit ad sacerdotes ꝑtinere, que de ecclesia disponēda sunt, nō ad seculi ptātes. Et ibi dr̄ ꝙ non a ptātibus seculi sed pontificibus z a sacerdotibus oīpotens deus xp̄iane religionis clericos z sacerdotes voluit ordinari z discuti zc. vnde glo. in. d. ver. discuti. dicit, ꝙ anteq̄z eēt aliqua cōstitutio: clerici nō erant de iurisdictione seculari: z ꝙ oēs constitutiones que emanarūt ꝙ clerici nō sint iudicandi: nisi ab ep̄is, non sunt nisi iuris diuini declaratorie, que gl. sm. d. Cardi ibi est multum singularis. Et hoc idē tenēt Inno. Hosti. z oēs. in. c. ij. de maio. z obe. Cuz igit̄ hoc priuilegiū sit d̓ iure diuino nō q̄dē cerimoniali sed morali: ꝯ qd̓ papa nō dispēsat: sed potius illd̓ ꝯseruare dz: vsqꝫ ad aīas z sanguinem. xxv. q. i. sunt q̄dam. z. c. q̃ ad ꝑpetuam: sequit̄ ꝙ papa dcm̄ priuilegium fori: clericis tollere non pōt in totum, nec dispensare in eo qd̓ decoloraret̄ status vlis ecclesie. i. q. vij. z si illa. Qd̓ maxie ꝓcedit| vt dixi| vbi papa ex toto vellet illud tollere z ī mutar̄: qr sm eū h̄ facere nō posset: ēt cū cōsilio Cardinaliū: Qr hoc faciēdo ꝯuinceret̄ errare. d. c. sunt q̄dam. Et sic sequit̄ ꝙ ꝯciliū in hoc quoqꝫ se pape oppōere posset: z eius sententia ꝓualeret: ꝑꝑ d̓colorationē vlis status ecclesie. ¶ Quartam cām dicunt doc. esse: vbi de cā papatus tractaret̄: qr cum papa non possit eē iudex in cā sua: potior erit sententia ꝯcilij: exēpli grā si plures de papatu ꝯtenderent: vel ꝯ vnicū opponeret̄ inhabilitas talis: que ipm h̄ēret a papatu deijcere, vt qr esset femina: puer, vel apostaticus, pro q̄bus est tex. in. c. si duo. z in. c. siq̄s pecunia. lxxix. di. Et idē esset qñ vnicus eēt papa z inter eū z Cardinales esset ꝯtentio: qr illi assererent ipsum papam ab eis electū fuisse per imꝓssionem: put ꝯtigit tpe Urbani. vj. Uel forte dicerent ipm papā renūciasse papatui. de renuncia. c. i. lib. vj. Et ipse hoc negaret. Q̃uis Jo. an. vt refert Gemi. i. d. c. ꝓ.

dixerit solonē istius q̄ōnis deo eē relinquē dam:cum papa eius vices gerat in terris. Sed in.c.ij.de elec.idem Jo.an. Querēdo quid agendū sit vbi mortuo papa vnus tm̄ Cardinalis supestet: ⁊ quis tūc de papatu ꝓuidere deberet. Dixit q̄ ꝯcilium tūc h̄ret ꝓuidere de electione pape.ar.lxv.dist.c.ij.⁊ iij.Et subdit quod tunc cōcilium cōuocabitē a clero ⁊ ꝑplo.ar.lxv.di.si forte. ¶ Siłr vbi papa sibi successorē eligere vellet vel gn̄alr statuere quod papa successorē suū eligere haberet:qđ facere nō posset:⁊ si hoc faceret nō valeret fm̄ Gemi.iiij.di.c.in istis ⁊ no.gl. viij.q.i.§.c.ap̄lica.§.his oībus. Que dicit q̄t istud eēt mutare vl̄em statum ecclesie.xxv. q.i.que ad ꝑpetuam.Et q̄ istud esset facere statutū in illud tp̄s in quo futurus nō erit iudex:qđ non t3.ff.de iurisdi.oī.iudi.l.eum qui.⁊ l.oīno.De quo articulo videnda sunt que scribunt.Jo.an.⁊ Panor.post eum.in .c.ij.de elec.⁊ Archi.in.c.si transitus.lxxix. di.vbi hoc affirmant ⁊ dixit Panor.quod hoc cōiter tenet̄ ꝑ doc.Et tn̄ subdit quod nihilominus papa posset dare auctoritatē alicui p̄lato de eligendo sibi successorem p̄latū vt in.c.petisti.vij.q.i.⁊ talis electio tunc diceret̄ facta auctoritate pape ⁊ non auctoritate ꝓpa.Papa aūt sibi successorem eligere nulla via posset rōe p̄dicta. Quibus oībus casibus ⁊ his similibus cū.s.tractat̄ de papatu maior est sententia concilij q̄3 pape:illaq3 potius attendenda ⁊ sequenda est.

¶ Quinta cā in qua maior ēt pariter dī concilij sententia q̄3 pape:erit,vbi euidens ⁊ necessaria cā subsistente:opus esset cōgregare gn̄ale concilium:puta pp̄ magnam heresim:vel ingens scisma:⁊ papa interpellatus noluisset illud ꝯgregare:vel si ꝯgregasset illud vellet dissoluere re infecta,asserendo non opus eē tunc concilio,⁊ e3 conciliū asseret:vel forte papa diceret conciliū eē minus legitime ꝯgregatum:⁊ nullas auctoritatem vel iurisdictionē habere:ꝓut contigit pape.Jo.xxiij.Quia tunc quoq3 concilium declarare poterit ꝯtrium:non obstāte tali pape ꝯdictione.Et se rite ⁊ legitime in spū scō esse ꝯgregatum:ac gn̄ale ecumenicū concilium facere,⁊ penes se esse cēm ꝯciliarem iurisdictionem.Ad qđ faciūt que.s.dicta fuerunt circa p̄mā cām:q̄.s.iudex cognoscere ac declarare pōt:nunq̄d sua sit iurisdictio seq3 iudicē esse cōpetentem in tali cā.Eoq3 casu eiusdem sententia ꝑualebit:⁊ erit potius attendenda.Qđ q̄dem ꝯcilium Cōstātieñ.optime cōprobauit:vt p3 ex eius gestis.Et ꝓbat̄ iure ⁊ per rōnem,quā.s.deduximus.v3.q: iudex regulr̄ cognoscere h3 ⁊ ꝓnunciare:nunq̄d sua sit iurisdictio.Secundo q: hec oīa vl̄em ecclesie statū tangūt:⁊ in hoc vt dixi.s.potior est cōcilij sententia. Item q: per supradicta hoc rō ipsa dictat: q: nemo negat qn̄ concilium de heresi pape cognoscere possit.xl.di.si papa.⁊ d̄ eius apostasia:vel intrusione.lxxix.di.si q̄s pecunia.c. si duo.cum si.Sed qui vult ꝯn̄s ⁊ ꝑparatū vult ⁊ añs ⁊ ꝑparans seu ꝑparatorium:cū idem sit iudicium de ꝯnexis.c.translato.de consti.Ergo si cōmittit̄ potestati ⁊ iurisdictioni cōcilij qđ cognoscere ⁊ decidere possit:de ꝑmissis ꝯn̄r cognosceȓ poterit,de his sine q̄bus non pōt ꝑueniri ad illa.de offi.de leg.c.i.⁊.c.prudētiā.cū si.Sed ꝯciliū nō posset cognosceȓ nec vti auctoritate ⁊ ptāte sua circa ꝑmissa:nisi ꝯgregaret̄:vel nisi iā ꝯgregatū ꝑseueraret de causis ad illud deductis cognoscendo.Ergo necessario dōm est:q̄ d̄ ꝑdictis ꝑparatorijs cognoscere ⁊ disponere poterit:q̄tq3 in hoc eius sententia ꝑualebit, ⁊ magis attendenda erit,maxime vbi concilium:ēt papa ꝯdicente:rite ⁊ legitime congregatum reperit̄.Scōm modū quem.s.tradidimus:cum de ꝯcilio ꝯgregādo tractaremus:vbi conclusum fuit per bona iura:q̄ cā necessaria subsistente concilium non mō per collegium Cardinalium ⁊ per Imperatorem.Sed per alios inferiores p̄latos etiā per seipsos ꝯuenientes:papa reclamante:⁊ ꝯsensum suum p̄stare nolente cōgregari potest:ꝓut late ponit ⁊ ꝓsequit̄.d.Cardi.Zaba.in tra.de scismate.§.q̄nto quero.⁊ Hug. fm̄ Gemi.in.c.pp.il.i.xviij.di.super ver.cōcilia.vbi dixit q̄ si ꝓuincia non h3 primatē vel Archiepm̄,q̄ ep̄i ꝑ se poterunt conuenire ad conciliū ꝓuinciale.alle.lxv.di.si forte,per qđ ides Gemi.ibi in si.dicit hoc ides esse dicendum in cōcilio gn̄ali si ecclesia caret pastore:q: possent Archiep̄i ⁊ primates congregare concilium gn̄ale:si casus necessitatis imineret:qđ dicit no.ꝓ congregatiōe facta Pisis.Et idem facere p̄nt seruato mō de quo.s.posuimus in tractatu congregationis papa viuente ⁊ ꝯdicente.Quia in hoc potius attendenda esset sententia cōcilij q̄3 pape:vt dixi.Nec h3 obstare:q̄ cōgregatio ⁊ approbatio concilij gn̄alis regulr̄ spectet ad papā.xvij.di.per to.⁊ no.i.c.significasti. de elec.

de elec. q: pdicta intra intelligunt, vt pluries
rñsum fuit. s. qñ papa est catholicus, vnicus:
z stat i sede petri: vt papa, ac Petri nauiculã
recte gubernat. Nec recusat vbi opus
est p fide xpi: pro reformatione ecclesie concilium
congregare, sed si sedes vacaret vel
quasi: aut si papa hoc facere recusat: vt dixi:
tūc cōuocatio deuoluit ad alios s. scriptos:
seruato tñ modo z forma de qbus s. ar. eoz
que dixit. Inno. z ibi no. per doc. in. c. i. de
maio. z obe. De conuocatione capli z vniuersitatis:
pro quo est ff. de fide instru. l. fi. ff.
de albo. scriben. l. i. xvij. di. §. fi. vbi di seruandum
esse ordinem in honoribus z platiōibus
vbi bene dixit. Bal. in. c. olī. de rescri.
in trac. quē ibi posuit de scismate: q in congregatione
concilij, in quo tractandum eēt
de exauctoratione pape, z sic de cā ppa, non
reqrit eius auctoritas. Quinimo dicit ipe
si permittit concilio depositio pape. Necessario
ei pmittunt eius pambula: hoc est cōgregatio:
z obediētie subtractio. ar. in. l. i. ff.
de requiré. reis. Preterea vt no. dixit Cardi.
in. d. suo trac. q. xxxv. si esset in arbitrio
pape: z non alioz semper congregare concilium
p indirectum ipediret: q nunqz cōcilium
ēt de heresi posset eum iudicare. Qđ
tñ ei non lz facere: ēt p ɔstitutionē puta statuendo
q papa accusari non possit de heresi.
Quia in hoc piclitaret tota ecclesia: vt dicit
glo. no. quā dicit se non inuenisse alibi.
in. c. si papa. xl. di. Non ergo dz licere pape
indirecte: qđ non lz directe. ar. de pcu. in. c.
tue. z in. c. cum quid. de regu. iur. in. vj. Nā
maximum resultaret absurdum: si diceremus
deum hoc casu dimisisse ecclesiā suas
sine directione z regimine: vt ēt in fili dixit
Inno. in. c. ad aplice. de re. iudi. ad fi. li.
vj. Unde lz dicto casu fulminaret mille censuras:
ac diuersas sententias z penas: ɔtaliter
congregantes seu ɔuenientes ad cōcilium:
ille oēs censure essent flocipendende.
Nec illi plati vel alij tenerent parere pape
in hoc: sm eūdem. d. Cardi. vbi s. q. xxxvij.
Quia phibendo conciliū phiberet indirecte:
seipm non posse de heresi, scismate: vel
apostasia: quibus forte laborat, iudicari: z p
hiberet vle bonū: concernens statū vlis ecclesie:
z fidei xpiane. Unñ iux doctrinā Inn.
in. c. inqsitioni. de sen. excō. pcepto pape non
est parendum, sed ei potius est resistendum
Ubi psumit ex tali eius pcepto vehemēter
perturbari status vlis ecclesie, vel mala ventura
exoriri posse: xcoz. qđ ēt dixit in. c. quāto.
de consue. imo qui dicit q qui ei in hoc
pareret: peccaret: cū teneamur pcauere mala
ventura. ¶ Quinimo si papa phiberet
concilium celebrari sese hoc modo ab ecclie
vnitate diuidendo videret scisma ɔfouere,
phibendo vnionē ecclie sub sponso z capite
suo: ɔ articulum fidei z vnaz scām catholicam
z aplicā ecclam zc. z ɔuinceret velle
statum vlis ecclesie pturbare: z imutare: decolorare:
impedire: z destruere: q̄ sancti Patres
ad ppetuam ecclesie ipsius vtilitatē z
ɔstructionem ɔstituerūt: qđ ei non lz. nec p
mittendus est hoc facere xxv. q. i. que ad perpetuam.
z. c. sunt qdam. z xix. q. iij. per pncipalem.
Nam concilia ad ppetuam vtilitatem,
vnionē z conseruationem fidei catholice:
tam ab apl̃is qz a sanctis patribus constituta
fuere, z sacros canones s. hoc edidere.
De qbus. xvj. di. placuit. xv. z. xvij. di. per
to. Ergo si papa vellet phibere z destruere
qđ sci apli instituerunt z docuerūt: z qđ sci
pres psequti sunt z ordinauerūt: errare manifeste
ɔuinceret. xxiij. q. i. memor. z ppea sacrum
Constantieñ. concilium. in. iiij. sessione
decretum edidit. In quo sententiam z
z rōnē hanc nrām manifeste z elegantissime
canonizauit: decernendo vt dixi q ipsa
synodus in spū scō legitime cōgregata eēt:
ac concilium gnāle faceret: z vlem ecclesias
catholicā militantē repntaret. Potestatē qz
a xpo imediate hēret super oēs xpi fideles:
etiam si papali dignitate fungerent. Pro extirpatione
scismatis z gnāli reformatione
ecclie in capite z in membris zc. Non erit
ergo simplr dicendū: q papa sit sup concilium,
vt inquit Abbas pan. in. d. c. significasti.
de ele. in. ij. col. i. vij. notabili. Prout per
illum tex. colligere z no. vident aliqui. Qui
post Jo. an. dixerūt ex illo tex. manifeste cōstare:
q papa semp z indifferenter sit super
concilium: z q concilia non pñt pfigere legem
pape. Quinimo q in oibus statutis
concilij semp intelligat excepta auctoritas
pape per illum tex. qui: vt inqt Panoz. ibi
satis est notabilis in hoc z quotidie allegatur:
psertim vbi disputatur de auctoritate
pape: z concilij: pro quo ēt allegat tex. in. c.
alioz. z in. c. nemo. ix. q. iij. cum fi. Per que
iura arguit Jo. an. ibi. q sententie pape potius
est standum si ɔdicit sentētie totius cōcilij:
z de hz remittit ad no. in. c. in istis. iiij.
di. in. c. sicut. xv. di. z i. d. c. alioz. Et per illū

etiam tex. infert idem. Jo.an. q solus papa pōt interptari statuta concilij: nec mirū fm eum:q pōt ēt illa tollere ⁊ limitare: vt est glo.in.c.statutum.de rescrip. lib.vj. que dicit.q q̄uis licitum sit: q papa non reuocet statuta concilij sine consilio ipsius concilij. Tn̄ si vult pōt sine eo:p quo facit tex. in.d. c.statutū.⁊ i.d.c.sigňasti.cū si. Qd̄ qdē vt dixi nō ē simplr verū: sicut nō est ēt simplr verum:nec dicendum q concilium sit s̄ papā. Sed rn̄dendo ad dcā iura. Et breuiter concludendo articulum principale qōnis nr̄e. Dicendū erit ,put no.dixit Ab. Panor.in d.c.significasti. Qui melius pōderando iudicio meo q̄3 fecerit Jo.an. soluendo ac distinguendo dixit:q ille text. ⁊ oīa pdicta ⁊ alia iura que innuunt Papam esse s̄ concilium ⁊ eius sententiam pualere:magisq3 attendi debere. Debent limitari ⁊ restringi ad ea que dependent a plena dispōne pape, ⁊ ad ea que sunt iuris positiui:q in illis papa indubitanter est s̄ concilium. Quia ipse est caput eccl'ie:vnde ls potestas data fuerit pape ⁊ toti eccl'ie a xp̄o tn̄ attributa fuit pape:vt capiti:vnde corpus moueri dz ad dispositionē capitis. Pro quo bonus tex.in.c. ita dn̄s.xix.di.⁊ in.c.in nouo.⁊ in.c.q̄uis. xxj.di.⁊ in.c.loquit.⁊ in.c.pudenda. ⁊ in.c. quicunq3.xxiiij.q.i.que hn̄t locū in his que dependent a sola vel plena potestate pape: ideo inqt ipse:inconcernentibus fidem cōcilium est super papā:et in hoc non pōt papa disponere ꝯ dispositum per conciliū: vt est tex.et glo.in.c.anastasius.xix.di. Hinc ēt est:q concilium pōt condēnare papam de heresi.xl.di.si papa. et dicunt doc.in.c.in fidei.de hereti.in.vj.q concilium est iudex in cā fidei. Putat tn̄ ipse Abb q si papa etiam in cā fidei moueretur melioribus rōnibus et auctoritatibus noui et veteris testamēti q̄3 concilium,q stādum esset eius sentētie. Quia inconcernentibus fidem: ēt dcm̄ vnius priuati pferendum est dicto pape et concilij. Si moueretur vt s̄ melioribus rōibus: et auctoritatibus. Nam et concilium fm ips̄ qn̄q3 errare pōt,sicut errauit alias s̄ mrimonio ꝯhendo inter raptorem et raptam. Et in hoc pualuit auctoritas sola diui Hieronymi:vt h'.xxxvj.q.ij.in.c.tria.iuncto.c.placet.et facit qd̄ leg.et no.xxx.dist.c.i.Et ad id qd̄ dr̄,q conciliū non pōt errare:q xp̄s orauit.p ecclia me fides sua deficeret:vt i.c.maiores.in prin.de bap.et h'.xxiiij.q.i.a recta.

et in.c.pudenda. Rn̄.q ls concilium gn̄ale repn̄tat totam eccliam vlem:tn̄ in vitate ibi non est vl'is ecclesia:sed repn̄tatiue, q vl'is ecclesia constituitur ex collectiōe oīum fidelium:vnde oēs fideles constituunt istam ecclesiam vlem.de con.di.i.ecclesia. Cuius caput et sponsus est xp̄s. Papa aūt est xp̄i vicarius: et fm eum non vere caput ecclesie: vt dicit glo.no.in cle.ne romani. de elec.in ver.non consonam.que ēt dicit quot ls deficiat vicarius xp̄i in ecclesia : non tn̄ deficit principalis.i.ipse xp̄s.Et ista est illa ecclesia. Et ppea pole est:vt dicit ipse, quot fides remaneat in vno solo in toto mūdo:ita quot verū est dicere quot fides nunq̄3 deficiat in ecclesia:sicut dicimus quot ius totius,vniuersitatis residere pōt in vno solo alijs pp eor̄ delictum priuatis: vt no.in.c.gratū.extra de postula.plato. Qd̄ cōprobatum fuit in beata virgine post passionem xp̄i:in q̄ sola fides dūtaxat remansit dum oēs alij discipuli scandaliçati essent. Et tn̄ xp̄s orauit pro petro ne deficeret fides tua. Ergo fides nō dr̄ deficere:et in fide maxime ecclesia dr̄ non posse errare. Ubi in vno tm̄ fideli xp̄iano fides recta et orthodoxus sensus reperit. Et forte quot pp hoc dix̄ glo.in.c.q̄uis.xxj. di.quot vbi sunt boni ibi ē ecclesia Roma. ¶ Idem quoq3 dicit esse idem Abb. pan. In concernentibus vlem statum ecclesie:q papa non pōt disponere ꝯ decreta concilij vbi decoloraretur status vl'is ecclesie:vt dicit tex.vij.q.i.i.c.⁊ si illa. Et ita dicit se hoc casu intelligere multas glo.que vident velle q papa non possit dispensare ꝯ vlem statum eccl'ie:vt no.in.c.lr̄as.de resti. spol.facit qd̄ no.Inno.in.d.c.q̄to.de consue.dum dicit:q papa non est pmittendus venire ꝯ generalem statum eccl'ie sine cā rōnabili ⁊ aliis nota.Secus aūt se dicere asserit: vbi ecclesie status non decoloraret:⁊ ita intelligit glo.in.c.que ad ppetuam.xxv.q.i.Et addendum esset dicit ad pdictā gl. singularē.i.d. c.si papa.xl.di. Que dixit q papa pōt tanq̄3 hereticus puniri:si existens in pctō mortali:notorio ⁊ alios scādaliçāte incorrigibilr in tali pctō iugiter pmanet:q dicto casu vr̄ male de fide sentire:quā glo.ppetuo notandam esse dicit:q tenet per oēs. ¶ Sit ergo ista vera xclo:q sententia pape regulr maior est:⁊ potius attendenda sit q̄3 sententia cōcilij maxime in his que sunt iuris positiui s̄ qd̄ ipse esse dignoscit. de concer. pben.posuit.

posuit. sed i aliis, exceptuatis, maxime vbi agit de fide, vel de statu vlis ecclesie aut de causis psonam z statum ipsius pape ɔcernentibus: regulr maior erit sententia concilij ac potius sequenda zc. In concilio enim iuxta apl'z ad Thimoteū.ij. firmum est dei fundamētū statim hñs imobile signaculū. Et ideo non miꝝ si dr, ꝙ in pmissis maior est sentētia cōcilij ꝙ̃ pape: z ꝙ papa in his maxime q̄ fidem ɔcernunt sequi tenet snias concilij, sicut attestatur btūs Grego. xv. di. sicut. qui q̄tuor pncipalia concilia se venerari dicit: sicut quatuor euangelia. z xxiiij. q. i. memor iuncto. c. sunt qdam. xxv. q. i. dr ꝙ si papa vellet destruere que cōciliū facit: seips z non illa destrueret: z errare ɔuinceretur. Et ideo in his non releuaret dicere papam solutum esse legibus. ix. q. iij. cuncta p mundū: q2 illa z silia iura intelligi debent de iure positiuo: nō aūt de iure diuino: vel sacri concilij: maxime in his que tendūt ad fides stabiliendam: z ɔseruādā: q̄ spū scō suggerēte dictata z pmulgata creduntur. l. di. c. sigs aut diaconus zc. ¶ Inq̄tū aūt dixi ꝙ sententia concilij maior est ꝙ̃ pape: vbi de vli bono z statu vlis ecclesie agitur: intelligendum est sm aliquos: de cōcernētibus bonus vlis ecclesie principalr, non aūt scdario. ar. in. l. ij. ad si. ff. ad muni. cum si. ¶ In eo vo ꝙ dr sententiam concilij maiorē esse vbi d fide agitur. Distingunt aliqui: vt Jo. de turre cre. in sum. de ecclesia. li. iij. c. lxiiij. Inter articulos fidei z alia decreta fidē cōcernentia iam edita z approbata p sedem aplicā, z illa que de nouo edenda forent. Et dicunt ꝙ si ɔciliũ vellet decreta antiquoꝝ conciliorꝝ iam edita imutare: alterare: vel tollere ꝙ h̄ facere non posset: si Papa cū sua sede aplica ɔ̄diceret. Et ꝙ in hac ɔtentione maior esset sententia Pape ꝙ̃ concilij: per tex. in. c. hec est fides. xxiiij. q. i. vbi dr per beatū Hieronymus: si aūt hec nrā ɔfessio aplatus tui iudicio cōprobat: quicunq3 me culpare voluerit se imperitum vel maliuolū vel ēt non catholicum sed hereticū cōprobabit zc. Et dicit glo. ibi ꝙ illud qđ papa approbat: non ls alteri reprobare. ar. l. di. si ille. xxij. di. oēs. xxv. q. ix. veniam. z ar. xix. di. si romanorum. q̄uis tñ hoc limitet. glo. in. c. qđcūq3. xxiiij. q. i. in ver. reconciliat. que sūmēdo ar. ex illo tex. dicit ꝙ snia totius ecclie pferēda est sententie ecclie Ro. si in aliquo sibi ɔ̄dicant ar. xxiij. di. legimus. Sed postea ɔ̄trius se credere dicit ar. d. c. hec est fides. nisi Ro. eccl'ia errare ɔuinceret. Quāq3 dicat. d. glo. se non credere: ꝙ hoc fieri possit: ꝙ. s. eccl'ia Ro. erraret q2 deus hoc non pmitteret: ar. in. c. a recta. z in. d. c. pudenda. que tñ intelligenda sunt: put s̄. declaratum fuit: z put intelligit ēt glo. in. c. nemo. ix. q. iij. vt decisum extitit. cum argumenta: eiusdem. d. de turre cre. impugnaremus: quicqd ipse dixerit. in. d. c. lxiiij. ¶ Scđo aūt modo hoc est cum aliquid de nouo statuendum est p cōcilium, ɔcludunt ꝙ si papa ɔ̄dicit ɔcilio: potius standum esset determinationi concilij ꝙ̃ pape: que conclusio colligit ex glo. in. d. c. anastasius. xix. di. que dicit ꝙ papa tenet requirere concilius epoꝝ: vbi de fide agitur: z ꝙ tunc maior est synodus ꝙ̃ papa: intelligendo hoc de maioritate discretiui iudicij: sm ꝙ sine dubio concilium est maius Ro. pōtifice. Et sm hoc intelligit dcm̄ bti Bernardi: dum ingt q̄ maior supbia: ꝙ̃ ꝙ vnus homo toti congregationi iudicium suū pferat: tanq3 ipse solus hēat spm̄ dei vn̄ z Archi. in gl. d. c. anastasius. ingt. ꝙ valde piculosum esset fidem nr̄am cōmittere arbitrio vnius hois. Et ppea in his q̄ ad fidē ptinēt vt s̄. diximus. vniuscuiusq3 fidel' snia: q̄ melioribus rōibus z auctoritatibus imitet attendenda est fauore fidei. Et silr in his q̄ cōcernūt statū vlis ecclie: q̄ ad cōes oīum vtilitatem spectant: put colligit ex gestis concilij Niceni: de quo. xxxj. di. s. c. nicena. vbi ps ꝙ solus Panutius ɔ̄dixit synodo volenti instituere ꝙ clerici cum vxoribus suis cum quibus: tunc licite z legitime ɔ̄xerant dormire non possent: z suasit concilio: vt ingt tex. ne talem poneret legem. Honorabiles confessus esse nuptias: z castitatem esse dicens cum ppria coniuge concubitū: ac grauem esse cām asserens que aut ipsis aut eoꝝ coniugalibus occasio fornicationis existeret zc. Et ppea dixit glo. ibi. ꝙ vnus pōt ɔ̄dicere toti vniuersitati: si h3 rōnabilem cām. extra de his que fi. a maio. par. c. i. Quia rōnabilis sententia vnius pōt alios trahere in sententias suā. extra de eo. qui. mit. i posses. cā. rei. seruan. c. cum sicut. ff. de arbi. l. item si vnus §. vlti. z. C. de vete. iur. enucle. l. i §. s3 his Ergo nō miꝝ si in his ɔcilij snia pualet z magis attēdi ds fauore fidei: q2 plurimoꝝ snia regl'r pfert paucioribus. l. si. C. q. bo. cede. pos. z. ff. de pac. l. qui suum heredem §. si. cum si. ¶ De contentione vo que esset inter papā

z concilium in his que essent iuris positiui
dr q si esset contentio de nouo iure condē-
do: si papa pmulgare vellet ius qd hēret re
quisitas illas qlitates: de qbus p Isidorus.
iiij. di. erit aūt lex. vs. q esset honesta: iusta,
possibilis: sm nām z consuetudinem prie:
loco: tpiqz conueniens necessaria: vtilis, cla
ra: manifesta: ac cōi oium vtilitati scribere-
tur: tunc lz cē concilium cōtradiceret: tā pa
pe sententia pualeret: z magis attendenda
esset: qz princeps hz plenitudinem ptātis: le
gis condende. ij. q. vij. decreto. de aucto. z
vsu. palij. ad honorem. insti. de iur. natu. gē.
vel ciuil. §. sed qcquid placuit princi. ix. q. iij.
cuncta per mundū. xij. di. c ij. z. xix. di. eni
vero: vbi Stepha. papa inqt enim vo: qz in
speculum z exemplū Ro. ecclia: cui xps nos
perse voluit: pposita est ab oibus qcqd statu
it: qcquid ordinat ppetuo qdes z irrefraga-
bilr obseruandum est. Deberet tā papa z
princeps leges condere in cōcilio vel in cō-
sistorio cum pceribus suis. C. de legi. l. huma
num. qz leges debent multa consilij mode-
ratione z maturitate discuti in Cōsistorio
principis anteqz edant. xxv. q. ix. ad aposto
lice. Nam z subditi pñt contradicere legi-
bus: anteqz pmulgent. Et si inique sint vel
nō hēant reqsita, de qbus s. pñt ēt posteaqz
pmulgate fuerint: eas non admittere, nec
vsu z moribus approbare: vt dicit gl. z ibi
no. in. d. c. in istis iiij. di. Que dicit q si pa
pa vult cdere canones, epi pñt contradice-
re: z dicere canoniste non conuenit consue
tudini regionis nre. Dicit tā Gemi. ibi. q
si Papa tūc non tacite sed expsse resisteret
contradicendo epis: quot seruari ds senten
tia Pape, qz lex principis qstūcunqz dura
seruanda est. ar. in l. psperit. ff. qui. z a qbus.
xix. di. in memoria. Maxime aūt si statuere
vellet sup his que in aīaduersione criminū
sunt inuenta: qz in his pōt ēt venire contra
statuta cōcilij: vt dixit Archi. in. c. sicut. xv.
di. in prin. Et in his posset Papa reuocare
constitutionem factam a concilio, saluo nisi
cstitutio sua esset irrationabilis vel impos
sibilis: qz tunc esset standum ctradictioni
seu sententie episcoporum. Quinimmo lex
illa non obligaret: ex quo esset impossibi-
lis. d. c. erit autem lex secundum Archi. ibi
¶ Postremo queri posset: que sit gñalis z
fundamentalis rō, q papa deuius a fide: in
casibus hmi ssis z similibus ecclesiam vicem
scandalizant ibus vel eius statum decolorā

tibus iudicari: cohiberi: z cdemnari potest
a concilio. Et quare tunc concilij maior sit
sententia: magisqz attendenda qz pape sen-
tentia. Qui dr hēre plenitudines ptātis in
oēs xpi fideles: z de oibus posse iudicare: ac
a nemine mortalium iudicari posse. ix. q. iij.
nemo. c. aliorz. c. facta. subditorz. c. ipsi sūt ca
nones. z. c. cuncta per mundum. cum si. Et
qzuis hoc in specie a nemine tactum inue-
nerim: tā cfiderani q forte dici posset: q il-
la plenitudo ptātis, que data fuit a xpo bea-
to Petro: non fuit psonalis z absolute libe
ra in persona Petri tā. Quia si sic fuisset
non transiuisset in successores: sed extincta
fuisset cum persona. l. priuilegia qdam. z. l.
in oibus causis. ff. de reg. iur. c. priuilegiū p-
sonale. eo. ti. li. vj. sed talis ptās z priuilegiū
hmōi gñalr datum fuit oibus apostolis ēt
in vniuersali ecclesia plantatum: lz Petro
vt capiti z pcipali ministro huius ptātis:
qui noie ecclesie illam accepit, ac pro se z di
cta ecclesia acceptauit. xxj. di. in nouo. xxiiij.
q. i. loqtur. z ps in illa euangelica auctorita-
te. Ego p te rogaui Petre vt non deficiat
fides tua. xxj. di. c. i. in si. Et in illa quam oi-
bus discipulis dixit. Ego vobiscum sū oi-
bus diebus: vsqz ad consumationem seculi.
Matthei. vlti. c. in si. hr in cle. vna. de reli. z
vene. sanc. vsi. ascensurus. Ex qbus ps, q hu
iusmodi z fides z potestas data Petro z
alijs apostolis fundata est tā z stabilita su
per solido stabiliqz fundamento xpi iesu p
ut ipsemet pmittēdo Petro regimen vni
uersalis ecclesie attestat: cum eidē Petro di
xit Matthei. xvj. c. Tu es Petrus z super
hanc petrā edificabo ecclesiā meā. Hoc est
super meipm: qui sum lapis angularis faci
ens, ex vtroqz vnum put notabilr exponit
diuus Augu. z doc. Petra. n. erat xps: vn
seqtur q tale fidei fundamentū: qd in xpo
existit vnitus semp repit ecclesie sue: z quot
ppea in totū tolli nō pōt: nec pōt nō eē sed
manebit in eternum. xxiiij. q. i. c. pudenda.
iunct. c. a recta. c. memor. c. hec est fides. cū
multis si. Per que supposita ifert quot ista
ptās sit concessa vniuersali ecclesie: ita data
fuit Petro: vt tā i ecclesia csistat semp: nec
per hoc recedit ab vnitate ipius ecclesie: qz
vt alias sepe dcm fuit: quot respectu istius
ptātis: dici pōt Petrū: vt caput huius mi-
stici corporis eē in ecclesia: z ecclesiam eē in
Petro. vi. q. i. scire. Sed a Petro qdem in-
cohauit: vt a capite. Dñs nr iesus christus
successiue

successiue in aplos z vniuersalem ecclesiam talē potestatem pari ꝯsortio deduxit: z deriuare ac descendere voluit: vt ostenderet vnitatem z vnicam eē ecclesiam ipsius sponsam.xxi.di. in nouo.xxiiij.q.i.loquitur.cum si. Unica ergo z eadē est Petri z ecclie ptās lꝫ Petro exercitium regulr datū fuerit ipsius ptātis. Nō qdem p arbitrio corrupte z inique voluntatis. Sed ꝯditionalr sub forma fidem seruādi ac recte iuste z fidelr bene viuendi z in odorem vnguentoꝝ: hoc est bonoꝝ operum vbo pariter z exemplo currendi in edificationem tm̄ z non in destructionem. iuxta Paulū apl'm.ij.ad Corinthi. Et pme ad Romanos p.c.ibi. xpi iesu dn̄i nr̄i per quē accepimus aplatum ad obedien̄. fidei. Ergo aplatus ipse nō dat ad destructionē ipsius fidei sed ad obediendum pceptis eiusdem cum limitatione semp subintellecta: q.s.illam noie suo z totius ecclesie exerceat: claue discretionis puia ad ꝯseruationem fidei z augumentum: non aūt ad ipsius desolationem z diminutionē, vt pulchre z clare probat tex.xxiiij.q.i.in.c.memor. Ubi Sixtus papa inquit. Intelligo aūt mihi alr non licere: q̄ vt oēs conatus meos ei cā: in qua vniuersalis ecclesie salus infestat, impendā. Pro quo ēt facit tex.xxv.q.i.sunt qdam. ibi vbi vo aperte dn̄s vel eius apli: z eos seqn̄tes scil patres sententialr aliqd diffinierūt. ibi non nouā legem Ro. pontifex dare sed magis errare conuinceret. Potestas ergo pape, vt ps ex s̄ deductis cum alijs suis concor. est limitata z restricta in edificationes: stabilitatem z confirmationem fidei: ita vt ad hoc tm̄ sibi cōmissa videat hec ptātis administratio, vt oues xpi pascat: z in pascua salutis z obseruantie fidei xpiane inducat vbo pariter z exemplo: sicut fecit dn̄s z principalis suus iesus xps: qui facere cepit z docere que positio cōprobat vt dixi ex illo verbo saluatoris nr̄i. Joā. vltio.c. Petre amas me: pasce oues meas: quod si me non amaueris integritatē fidei mee z ecclesie sponse mee obseruando: tunc dicere non poteris, p ut nūc ꝯstanter ꝓfiteris me amare z mecū esse. Et ppea rogaui pro te: vt fides tua quā talr tibi credidi non deficiat. Et ideo tu aliquando ꝯuersus ꝯfirma fratres tuos z me seqre. Cum igit dn̄s fides suā z ecclesie sue sub ꝯdōnali mādato Petro cōmiserit modo pmisso. Et fines mandati diligenter ei custodiendi sint.c.cum dilecta. de rescrip.

Non ergo est mirꝫ: si ecclesia q̄ est finis ptātis pdicte: z in qua pariter dicta ptās collocata est: non qdem vt in subiecto: sed vt in obiecto z in fundamento. Papam aberrātem z ptātis ac mandati sui fines excedentem: eadēmet sua ptāte sibi ab ipso xpo originalr tradita in viam rectā cōtinere z dirigere pōt: admonendo: arguendo: z ēt corrigendo: ne seipm z sic fines ptātis ecclesiastice destruere valeat cuꝫ ipsa ecclesia: vt dictum sepe fuit constituta fuerit a dn̄o principali iudex cāe finalis: p conseruatione sui ipsius, cum dixit Symoni Petro p vltio z finali remedio. Matthei.xviij.c. Qd si te adhibitis duobus vel tribus testibus: non audierit: dic ecclesie. Si igit ecclesia vlis iudex est cāe finalis pp conseruationem fidei orthodoxe. Ergo iudex quoqꝫ esse dꝫ eoꝝ q̄ tendunt ad finem.ff. de edili. edic.l. iustissime. facit tex.in.l.ad rem mobilem. z in.l.ad legatum.ff. de ꝓcu. Ubi dr̄ q cui cōmittūt consequentia z añtia cōmissa vident. z facit tex.in.c.i.z in.c.prudentiam. de offi. delega. vbi no. q qn̄ committit aliqua cā alicui oīa ei cōmissa censent: sine qbus cā ipsa expediri non pōt: vel per que ꝑueniatur ad illud: qd̄ sibi cōmissum fuit zc. Ergo ecclesia poterit ꝓhibere z impedire oīa illa media: per que destrui et discolorari posset fides nr̄a: cuius conseruatio p cā finali ipsi ecclie cōmissa fuit: alias aūt si secus diceremus. Pape pmitteret indirecte fidem z ecclesiā ipsam destruere eam scandaliçando z decolorando: qd̄ non permitteretur directe: hereticando. s. aperte, qd̄ tn̄ ei non lꝫ per tex. in.c.cū qd vna via. de reg.iu.in.vj.no.in.c. quanto. de priuile. z in.l.hoc modo.ff. de cō di. z demōstra. ¶ Nec est dicendum quot ecclesia ipsa ammiserit possessionem huius sue potestatis ex quo exercitium omne trāstulit in Petrum z successores suos z quot hanc potestatem z iurisdictionem habeat tantum in habitu z non in actu: vt dicunt quidam: qꝛ ex his que s̄ deducta fuere satis luculenter patet: quot immo exercitium huius iurisdictionis z viua z actualis possessio semper fuit z hodie est non minus penes vniuersalem ecclesiam z vniuersale concilium q̄ penes ipsum Papam: vt de se patet. Et dicta ratio de qua s̄ deducitur ex eo qꝛ ista iurisdictio est equaliter in eodez corpore: cum papa (vt dixi) sit in ecclesia, z ecclesia in papa. vij.q.i. scire. Unde papa desi-

ciente: non tñ deficit caput hoc est xps: qui
est verꝝ ꝛ idubitatū caput huius mistici corꝛ
poris ecclesie: vt ingt gl. in cle. ne romani.
de elec. Et sic vña ꝛ integra iurisdictio i ipsa
ecclia: ꝛ hitu ꝛ actu remãet: xpo cooperãte
ꝛ in medio residẽte. ℂ Qd qdẽ bñ appro-
bat Bal. post lecturã. c. olis. de restrip. vbi
notãter pbat ꝙ ecclia nõ põt desinere possi
dere cũ nõ possit expelli de tali possessiõe. ff.
quẽad. ser. amit. l. qñtus. ℂ Qd ex eo pbat
qꝛ de iuribus icorpoalibus: nemo mero iu
re eijcit. ff. de vsuca. l. seqtur §. si viã. ℂ Eccle
sia ãt ipsa ꝛ iurisdictio sua: est qd incorpale
ꝛ isiatũ: q possidet ꝛ possidet p organa sua
ꝛ sic p papã: p epos: ꝛ platos: in vnũ colle-
ctos: ꝛ ecclesiã ipsam repñtantes sicut qñqꝫ
dicimus de hereditate. ff. de condi. ꝛ demõ.
l. municipibus. ff. si cer. pe. l. eius g. ergo ꝛc.
Patet ergo ex pmissis ꝙ lꝫ ista potestas da
ta fuerit Petro vt capiti ꝛ principi aploꝝ
ꝛ huius ecclesie militantis: nõ tñ in eo fuit
ita collocata seiũctim ꝙ alijs aplis ꝛ ecclie
ablata fuerit. Quinimo ꝯiũctim ꝛ Petro
ꝛ ecclie data fuit, ita ꝙ Petro dficiẽte in ec
clesia ipsa resideret: vt dixi, qd sentit vñ tex.
xxi. di. c. i. §. hoꝝ discretio. ibi. Petrus vo qñ
in sũmum sacerdotem elegit: vñ ꝛ dñs hoc
aperte insinuauit. Luce. xxi. c. cũ facta ꝯtẽtio
ne inter discipulos: qs eoꝝ videret esse ma
ior dixit Reges gentiũ dñant eaꝝ, sed non
ita erit inter vos: sed q maior est sit minor:
ꝛ qui pcessor sicut minister. xciij. di. diacõi.
Et ondendo hanc ptãtem datam fuisse ab
eo oibus ꝯiunctim p vnitate ecclesie, dixit
Luce. xxij. c. Dispono vobis regnũ: sicut pr
meus disposuit mihi regnũ. Ergo sicut xpi
ptãs veri dei ꝛ hois hñtis duas volũtates
ꝛ opationes fundamẽtalr vnita est, ita fun
damentalr oibus discipulis concessa fuit: lꝫ
ministerialr Petro p concessa fuerit: limi-
tate vt dixi i edificationẽ: nõ ãt i destructio
nẽ qd p pulchre ondit. Jo. xxi. c. cũ petrũ. ter
interrogauit: nũqd ipꝫ amaret ẽt plus alijs,
vñ audita fidei ꝯfessiõe tũc dmũ sibi. Rñd.
Pasce oues meas. vbo. s. ꝛ exemplo pabu-
lo vite eterne. Non. n. sibi dixit. macta. de-
strue. iugula. vel in pditionẽ illas inducas
sed pasce: per qd vbum satis cõstat qd datũ
fuit. s. ꝙ. s. petrus iurisdictionẽ restrictam ꝛ
limitatã habuit: quoad conseruationem ꝛ
augmentũ fidei. Non aũt in eius desolatio
nem, qꝛ: vt ingt tex. ij. q. vij. in. c. qui nec. qui
delicta sua debite non agnoscit: ꝛ subditoꝝ
crimina non corrigit. Dicendus est canis i
pudicus magisqꝫ epus. Et hec qdem p nũc
quoad potestatis tractatus dca sufficiãt.

ℂ Quanto tpe durare debeat concilium.

Postea qꝫ igit Deo Aucto-
re cõcilij huius gñalis cor-
pusculum (vtcunqꝫ) absol
uimus: ꝛ in lucẽ hãc nram
edidimus. Rogabimus
dñm, a quo: vt ingt beatus
Jacobus in canonica sua Oẽ datũ optimũ
ꝛ oẽ donũ pfectum descẽdit: vt in eo spira-
culũ vite excitare imitteregꝫ dignet, et cum
non simus sufficiẽtes aliqd ex nobis: tãqꝫ
ex nobis (vt ingt apls) cogitare. Humilr d
precabimur ipm, q est. α. et. ω. vt q fuit pri
cipiũ huius nre indaginis. Jllã adoptatus
finẽ pducere velit. xiij. q. ij. iuncta eius gl. ij.
cum nõ sit in hoie qd semẽ serenti rñdeat.
Neqꝫ q plãtat est aliqd neqꝫ q rigat: sed qui
incrementũ dat deus: ex de deci. cũ non sit.
ℂ Persoluamus igit qrtam et extremã hu-
ius tractatus ptem principalẽ. Quã iux me
taphoricã intentionẽ nram dissolutionem
huius corporis cõciliaris. Nũcupauimus.
Et hr de paucis (q circa hoc vltimũ qñtus
vlari vident) cõsyderemus: indagãtes ipri-
mis. ℂ Quanto tpe durare dẽat cõciliũ: sic
vt pmittit cõgregatũ. Circa qd dici põt: ꝙ
durare dꝫ qꝫdiu cãe graues vel alie pp qs cõ
gregatum fuit: seu q postea emersissent expe
dite terminateqꝫ fuerint. Aut: qad p hñtes
ad hoc ptãtẽ: dissolutũ: seu trãslatus fuerit.
ar. optimo, quoad primũ. ff. de re iu. l. iudex.
vbi dicit Vlpianus qt iudex postqꝫ semel
dixit sniam iudex eẽ desinit: qd itelligit gl.
i. ibi de diffinitiua: et ar. in. c. in lris. de offi.
dele. et vtrobiqꝫ pscribentes: et in. l. cũ gre-
bat. ff. de re. iu. per sniam. n. et expeditiones
cãe dr iudex functus offo suo. ℂ Et ppea di
cimus qt in his q regrũt actũ cõsumatũ ex
debito iustitie: nihil dr actũ: cũ aliqd ad agẽ
dum supest. C. de his qb. vt indi. l. cũ silania-
num. in fi. ppum aũt principis ꝛ eoꝝ q sup
premis psunt iurisdictionibus est nihil eo-
rum q incohauerũt ipfectũ relinqre: vt igt
Jmpator. C. de emẽda. Justinia. codicis. l. i.
in prin. ℂ Et illud pfectũ eẽ dr qd ex oibus
suis ptibus cõstat: vt inquit Caius iurecõ-
sultus. ff. de ori. iur. l. i. vñ bñ dicebat Greg.
in moralibus id qd hr de peni. dist. iij. c. in
cassum.

cassium. q incassus bonū agit si añ vite terminū deserat: z frustra velociter currit ille qui deficit priusq̄ ad metā puenerit. p qbus bñ facit qd dr in pposito in. c. certū. xj. q. iij. q nō minus excōicat: q añ finitā cāe sue examinationē a synodo recedere psumit q̄ ille q ad synodū canōice vocatus venire ptēnit: Aut ille q postq̄ illuc venerit sacedotalibus respuit obedire pceptis: qd approbat p pciliū Arela. xviij. di. siqs vbi formalr dr. Siqs āt synodo adesse neglexerit: vel cetū fratrū añq̄ concilium dissoluat crediderit esse deserendum. Alienus se a fratrū cōione cognoscat: nec eum recipi liceat nisi in sequnti synodo fuerit absolutus. Qd aūt hoc sit verū. vz. q cōcilium durare dēat donec cāe in eo ppo site vel pp quas pgregatus fuit expedite sint colligit. xvj. di. c. hēo librum. vbi apparet q sexta synodus bis fuit congregata. Primo sub Constātino p asserentes vnicam volūtates fuisse in xpo: qui monotelite dicti fuere, que ls dictos monotelitas anathematiçando z fidem orthodoxam explanādo: cās illam expedierit: tñ q multe alie cāe ad cōcilium delate fuerant: psertim ad reformationem ecclesie ptinentes: que tunc expedite nō fuerūt. Mortuo iā Cōstātino sub Justiniano iterū necessario pgregata fuit. Ad q̄ illimet epi plati z pres, qui pme iterfuerāt puenere: z his que in pma synodo pdicta facta z determinata fuerant se subscripsere. Ac. ccij. canones ad correctionē z reformationem ecclesie pmulgarunt. Hinc factū fuit q ls dicta synodus bis cōgregata fuerit: tñ rōne pmissa vnica esse censet. Et sic due ille congregationes sexta synodus appellantur. Ex quo manifeste dat intelligi: q synodus non nisi causis synodalibus expeditis dissolui nō dz. Hanc eādē pclonē approbauit z canoniçauit sacrū Constātieñ. conciliū put in prima sessiōe gestorū ipsius colligit: vbi eius decretū sub his vbis hr. Item statuit z decreuit q hoc sacrum conciliū non dēat dissolui, neq̄ dissoluat vsq̄ ad extirpationē pñtis scismatis: z q̄usq̄ ecclia nō sit reformata i fide z i moribus i capite z i mēbris.

¶ An concilium a loco destinato transferri valeat.

Nunquid aūt concilium gñale a loco destinato. In quo semel cōgregatum legitime fuit ad alium locum trāsferri valeat. Prima facie p parte negatiua dubium facit tex. l. l. vbi. ff. de iudi. qui dicit q vbi semel ceptus est iudicium ibi z finem accipere dz. Qd si in singulis z singularibus psonis hoc locū hz: pp incōmoditatem expensarū: fortius id dicendum vr in causis concilij z vlis ecclesie ad qd totus mundus concurrit vbi tot plati tot religiosi tot oratores z alij infiniti hoies multo grauioribus expensis z incommodis vexarentur si concilij locus z iudicium moueretur. ¶ Qd ēt pcedit in arbitris: qui alibi q̄ in loco vbi factum est cōpromissus de cā cōpromissa cognoscere nō pñt: q vt inqt iurconsultus. ff. de arbi. l. si cū dies. §. si arbiter. Locus cōpromisso inesse cēsetur. Et ppea si alibi aliqd iusserit arbiter. Maxime si fiunt in loco ad quem litigatores facile z honeste puenire non possint ei impune nō paretur. ¶ Idem quoq̄ in delegato dicimus: q extra locum cōmissionis sibi facte. Nulliter iudicat. de rescriptis statutum lib. vj. cum si. ¶ Judicius aūt dictis casibus ceptum intelligit Bar. z alij in. d. l. vbi acceptum ēt per solam citationem: pro quo idem Bar. exemplificat in eo qui hz in aliquo loco plures iudices: qui pueta iurisdictione ab vno eorū pōt de hoc excipere coram altero: super eodem negocio procedere volēte. De quo per canonistas latius in. c. gratum. z in. c. relatum. de offi. deleg. vbi concludūt q iurisdictio vno mō puenitur quoad iudicem per solum decretus citationis. Alio modo per ipsius citationis executionem: quoad partem: q tunc partis interesse pōt cum citata semel ad vnum locū vel coram vno iudice postea ad alium locū aut coram alio iudice citatur pro eodem negocio. Et sic fatigatur z vexatur laboribus z expensis diuersimode. ¶ Sed pmissis non obstantibus quoad ppositū nrm affirmatiue concludi potest: q concilium semp trāsferri pt: imo dz: de loco ad locū: quotiēscūq̄ cā necessaria subest que impedit concilium ibidem legitime aut tute esse z cōmode procedere posse q magis expedit fidei z vniuersali ecclesie q concilium agatur q̄ q expensarū aut laborū singularium psonarū habeatur rō. Qd ēt pcedit in causis suprascriptis: z ita limitantur per glo. z Bar. in. d. l. vbi acceptum. per tex. in. l. sed z si restituatur §. sed si dies. ff. eo. vbi ex cā necessitatis z inceptum necessitas exigit alibi colligitur legatus litigare: vnde p illū tex. dixit Bar.

q̄ iudicium mutari potest tā quoad iudicē q̄ quoad locum si necessitas superueniret: ⁊ quoad locum exemplificat vt vbi cāe cepte essent in curia ptātis si curia illa esset sublata certe inqt ipse cāe que ibi pendebāt perfici poterunt coram capitaneo pp necessitatem superuenientem: ad hoc in ꝓposito nostro est bonus tex. in ar. in. c. statuimus. de offi. deleg. lib. vj. vbi dr̄ q̄ si mandat inqsitio vel aliqd aliud expediendum: alicui in certo loco q̄ talis delegatus locum aliū idoneum ⁊ securū eligere pōt in quo negocium sibi iniunctum exequat ⁊ subdit tex. q̄ idē faciat si rōnabilis cā subsit pp quam in loco decreto perfici nequeat cōmode qd̄ sibi mandat ne tali ꝓtextu impediri contingat vel differri mandatum apl̄icum pro quo inducit. xxij. q. ij. faciat. ⁊ ff. de vbo. sig. l. nepos proculo. Sic igit dicendū vr̄ in casu nr̄o si deputato iam ɔcilio in vno loco: ⁊ citatis epis ꝓlatis ⁊ aliis ad illum locum: ⁊ iam forte congregatis: ⁊ concilium agere incipientibus superueniret pestis valida. Bellum infidelium: vel ēt fidelium ipressio. Ita q̄ ibi concilium tute qete ⁊ pacifice celebrari non posset seu etiam si cōis ⁊ euidens vtilitas suaderet ⁊ cogeret hoc facere: puta q̄ alique forte nationes ad locum deputatum incōmodissime vel non tute conuenire possent: vnde ad alium locum eis cōmodiorē ⁊ tutiorem in maiori numero ⁊ cū maiori sua ⁊ totius concilij cōmoditate cōuenire possent: tūc certe ex hmōi causis necessariis: cōcilium non solum mutari sed oīno trāsferri deberet: ne tolleret occasio illud celebrandi vel vota patrū libera tollendi: ar. optio. in. c. in noīe dn̄i. xxiij. di. ⁊ in. c. si quis pecunia. lxxix. di. vbi in fili dr̄: q̄ si Cardinales ⁊ alij clerici deum timentes Romanū pōtificem intra vrbem: in qua de iure deputatus erat electionis locus de elec. vbi piculū. lib. vj. tute libere ⁊ expedite eligere nequiuerint, q̄ dictam electionem facere debeant ⁊ trāsferre ad locum vbi melius eis cōgruere visum fuerit ⁊c. pro quo bene facit q̄ inculpabile est iudicandū qd̄ necessitas intulit. xv. q. i. ad limina. xxxiiij. q. i. c. cum ꝓbellicā. ❡ Necessitas. n. excusat: ⁊ qd̄ alias non est licitum facit licitum de con. di. iiij. c. sanctū. nec est subiecta humane ɔstōni, ⁊ icirco dr̄ q̄ necessitas non hʒ legem de con. di. i. sicut. Et ista rōne dicimus q̄ lʒ ex sententia apostoli. Epi ꝓlati ⁊ alij religiosi manere debeant in ea vocatione in qua primum vocati sunt: ⁊ q̄ eis non liceat transire ab vna ecclesia vel ab vna religione ad aliam. Tamē hoc licite facere pnt. Si hoc necessitas vel cōis vtilitas hoc suadeat. vij. q. i. mutatiōes ⁊. c. seq. ❡ Qd̄ aūt concilia ex his aut similibus causis vtilibus vel necessariis trāslata fuerint tam priscis q̄ modernioribus tēporibus pʒ ex eoꝝ annalibus, ⁊ vltimo loco in gestis concilij Basilieñ. qd̄ qdē trāslatum fuit ex ciuitate Papie vbi p concilium Constantieñ. destinatū fuerat ad ciuitatē Senaꝝ pp pestem primo Ferrariam gratia cōis vtilitatis ⁊ cōmoditatis nationis grecoꝝ: qui tunc se vnierunt seu potius vnire finxerunt cū Ro. ecclesia Duce Joāne Paleologo tunc Jmperatore: ⁊ Joseph, Patriarcha Constātinopolitano: ⁊ deinde ex Ferraria Florentiam translatum extitit cā necessaria subsistente: hoc est: ꝓpter ingentem epidimie debacchationem que ciuitatē illā ⁊ accolas vexare cepat. De quo ʒ in ti. enumerationis conciliorum in verbo. Florentinū vltimū: ⁊ attestat platina in vita Eugenij. iiij. ⁊ archiepiscopus Florentinus in. ii. parte summe sue ti. iij. c. xij. §. decimo. lʒ forte ex aliis illicitis ⁊ malesanis respectibus ⁊ causis totiens dicte translationes excogitate fuerint: prout gesta dicti concilij Basilieñ. attestantur ⁊c.

❡ Quis concilium de vno loco ad alium transferre possit.

Mouius aūt dubium ex ꝓmissis insurgit. Quis concilium iam cōgregatum: seu ēt semel in vno loco destinatū mutare: vel ad alium locum transferre possit: que quidem hesitatio non vr̄ esse parui momēti: q̄ si simplr̄ diceremus q̄ ad Papā tm̄ mō spectat hmōi translatio, put qdā dicere voluerunt q̄ cum pastor sit ouiū xp̄i eas in pascua educere trāsferre ⁊ reducere pōt ꝓ arbitrio. cū non pp locum gens: sed locus ꝓpter gentem eligat. xij. di. nouit. Cum dn̄s Petro simplr̄ dixerit. Matth. xxi. ⁊ Jo. vltimo caplo. Pasce oues meas: nullum certū locum ei assignando. Sed si hoc simplr̄ diceremus dari posset perplexitas ⁊ confusio in ecclesia dei: ⁊ impediri publicum bonum concilij. Si papa forte sibi conscius: volendo illud dissoluere: transferret ad locum non

tutum

sutum vel incōmodum ad quē prelati non
possent accedere: put accidit tpe Eugenij
quarti. Anno xpi. Mccccxxxj. pontificatus
sui anno primo. Qui concilium iussu Mar
tini quinti: z demum suo in Basilea cōgre
gatum seu congregari ceptum de cōsilio z
assensu Cardinalium trīū dissoluit: z Bono-
niam ad annum cum dimidio transtulit.
Aliudqz cōciliū post illud in ciuitate Aui-
nionem ad annus decimū post illud iuxta
concilij Constantieñ. decreta indixit ex qua
improuida z inepta dissolutione scandala
z inconuenientia: detractiones z murmu-
rationes plurimas qꝫ hoc faceret animo fu-
giendi censuram concilij concitauit: lʒ p di
uersas lras suas hāc z alias calūnias excu-
sare nisus fuerit: cum concilium principes
z plati ei attendere z parere noluissent vñ
maxima inconstantia vsus fuit dictum cō-
cilium Basilieñ. post dissolutionem confir
mando z demum eam reuocando. Sed qc
quid sit dñs Jo. de tur. Crema. in sum. sua.
de ecclia. lib. iij. c. lxvj. simplr z cum magna
irrisione. Tenentium ꝯrium: tenuit qꝫ ad so-
lum papam: z non ad alium quēpiam hoc
spectet. Asserens qꝫ manifesta rōne hoc pꝫ:
z qꝫ vacuus sensu oīno iudicandus est qui
aliter dicit: qꝛ ingt ipse ad Ro. pontificē spe
ctat vniuersalia concilia congregare, aucto-
rare: interptari. Contra illa dispēsare, z ma
le celebrata cassare. Ergo cā legitima subsi-
stente fortius poterit auctoritate sua illa de
loco ad locum transferre. Qđ fm eum pro
bat dicto exemplo pastoꝝ habentium gre-
gem suum in pascuis in vno loco qui illus
ad alia loca deducere z trāsferre libere pos
sunt. Sic ergo z Ro. pontifex. qui pastor est
vlis ecclesie z cunctaꝝ ouium christi Juxta
illud. Jo. xxj. Pasce oues meas hanc eandē
potestatem transferendi oues predictas ha
bebit: vnde beatus Greg. xij. di. in. c. nouit.
inquit. Nō pro locis res: sed pro rebus loca
amanda sunt, z. ij. Machabe. v. dr. qꝫ non p
pter locum gentem: sed ppter gentem locū
dominus elegit: nec ob. fm eum decretum
concilij Constantieñ. qđ incipit frequens.
Jn quo vr dari lex scripta ꝯ Papam qꝫ. s.
hoc facere non possit: nec concilium trāsfer
re: sine consensu concilij: qꝛ rñd. ipse qꝫ licet
hoc decretum confirmatum fuisse dicatur
per Martinum: tamen Papa non subiicit
legibus vel decretis conciliorum: vt habet in
.c. significasti. de elec. z in l. princeps ff. de le

gi. nec Papa potest legem imponere, aut p-
iudicare suis successoribus. Quia par im-
parem non hꝫ imperium. c. innotuit. §. qꝫuis. de
elec. cum si. zc. Sed ꝯ hec dicta gnalr ēt lo-
quendo facere vident iura illa que inducta
fuerunt in pcedēti articulo a fili: i. c. in noie
dñi. xxiij. di. i. c. sigs pecunia. lxxix. di. iūcto.
c. vbi piculū. de ele. z. c. statuimus. de offi. de
leg. in. vj. in qbus habetur qꝫ Cardinales
vel inquisitores aut iudices impediti ex ali
qua causa electionem Pape facere: seipsos
transferre possunt ad alium locū, z vbi eis
magis videbitur z placuerit dictas electio-
nem seu inqsitionem z negocij de manda-
ti expeditionem facere possunt: vnde idem
videret dicendum in concilio. Si aliquo i-
pedimento legitimo impediret vel vbi for-
te a Papa dissentiret: qꝛ forte papa: vt ꝯ. di-
xi aio conciliū dissoluendi vellet illud trās-
ferre ad locum non cōmodum vel non tu-
tum z vbi vota esse nō possent libera. Sed
quicqd alij scripserint: pro conclusione hu-
ius quesiti, distingui forte posset sic: qꝫ aut
pontifex Ro. eligere vult a principio locum
futuri concilij: cōgregato existente concilio:
z hoc facere dꝫ anteqꝫ concilium dissoluat:
ipso concilio consentiente z dicti loci depu
tationem approbante: z ita loqtur z intel-
ligitur decretum concilij Cōstantieñ. quod
incipit frequens: qđ facto z re ipsa compro-
bauit Martinus Papa. v. in eodem conci
lio existens: qui pro futuro concilio ciuitatē
Papiensez deputauit de consensu z appro-
batione eiusdem concilij Constantieñ. put
pꝫ ex apostolicis lris eiusdē Martini publi
catis in. xliiij. sessione. xiiij. kal. Maij. Pon-
tificatus sui anno pmo. ¶ Aut Papa mu
tare vult locum futuri concilij. Jam in con
cilio precedente destinatum anteqꝫ dictum
futuꝝ concilium conuocetur: z anteqꝫ pres
conuenire inceperint z tūc ex cā legitima:
z euidenti necessitate vel publica vtilitate
subsistente hoc facere potest de consilio do-
minoꝝ Cardinalium vel duaꝝ partium eo-
rundem: sese huic translationi subscribenti
um. Dūmodo locus qui ab eo, priori surro-
gatur: sit alteri vicinus cōmodus: z sub illa
met natione sub qua erat primus, nisi forte
illud idem impedimentum pp qđ primus
locus mutatus est, esset in vniuersa illa na-
tione quo casu ad alium eidem priori loco
z nationi viciniorem. Seruato modo pdi-
cto transferri possit. Quo casu quotiēscūqꝫ

mutari contingit: vel locum vel futuri con
cilij terminū: papa ds saltem p annū añ ter
minum icohādi ɔcilij eþis plātis ꝛ alijs ad
cōcilium vocādis hoc ltīe ꝛ soléniter itima
re ꝛ vbiqꝫ publicare ad hoc vt oēs ꝛ singu-
li ad quos spectat certi sint: ꝛ ne laboribus
ꝛ expēsis idebite fatigati vagare cogant. Et
ita hoc qꝫ 2° casu loqtur ꝛ sane itellr decre-
tum illud freqns cōcilij Cōstātieñ. qd qdez
iudicio meo maximā eqtatē ꝛ iustitiā in se
hꝫ. Pro quo facit tex. in fi. in. d. c. vbi piculū
§. porro. de ele. in. vj. ¶ Aut Ro. pōtifex iā
cōgregauit seu cōgregari iussit, cōciliū gñā-
le, ꝛ ipse vel eius legatus eidē cōcilio p̄sidet:
illudqꝫ ꝓseqtur: ꝛ tūc cā necessaria aut vti-
li supueniēte vel ipellente: ipse idem Pōti-
fex poterit vna cū sacri cōcilij approbatiōe
consensu ꝛ ɔsilio dcm̄ cōcilius de loco incō-
modo ꝛ inhabili ad locum cōmodum ꝛ ha
bilem transferre: ꝛ ita declarauit idem con
cilium Constantiense: in tertia sessione: hu
iusmodi sub tenore: vꝫ. Item qꝫ ipsum sacꝝ
concilium: non transferrat ad alium locus.
Nisi ex cā rationabili: ꝛ de consilio huius
concilij deliberanda ꝛ concludenda ꝛc.
¶ Aut concilium congregatum est vel cō-
gregandum venit: sine Pape: aut legati ipsi
us vocatione. In casibus illis in qbus il-
lud ɔgregari posse diximus. s. in tractatu cō
gregationis concilij. Puta sede aplica va-
cante. Papa heretico aut scismatico existen
te: seu recusante concilium congregare ꝛc.
Et tunc quēadmodus collegium Cardina-
lium Patriarche Archiepiscopi ꝛ Prelati
alij eo quo supra diximus modo concilius
congregare poterunt. Ita ꝛ illud ad alium
locum transferre ꝛ ex cā necessaria aut vti-
li pariter mutare publicare ꝛ intimare po-
terunt. Ea potissimum rōne: qꝛ cui concedi
tur potestas atqꝫ facultas siue a iure siue ab
hoie aliquid expediendi. Illa oīa cōmissio-
ni sue inesse ꝛ concessa fuisse censent sine q-
bus dicta cōmissio etiam cōmode expediri
non posset. de offi. deleg. c. i. c. p̄terea. c. signi-
ficasti. c. prudentiam. in fi. ꝛ. c. suspitionis. i.
Rñ. cum fi. Et qꝛ cui concedit consequens
preambulum ꝛ antecedens concessium eē in
telligitur. ff. de procura. l. ad rem mobilem.
Sed collegio dominoꝝ Cardinalium Im
peratori Patriarchis Metropolitāis ꝛ ali
is prelatis certis casibus de qbus supra p-
mittitur conciliū conuocare: agereqꝫ: ꝛ vni-
uersalem ecclesiam etiam sine Papa repre-

sentare vt supra diximus. Ergo ꝛ illud cau
sa necessaria vel vtili subsistente eis illud
transferre ꝛ locus mutare licebit si in vnus
p̄lati ipsi consentiant. ¶ Aut concilium si-
ne Papa vel eius Legato ex aliqua cā vt. s.
fam conuenit: ꝛ in loco in precedenti conci
lio destinato congregatum quocunque aut
qualicunqꝫ fuit: ꝛ tunc occurrente necessita
te aliqua aut euidenti vtilitate ꝓpter quas
conciliū non bene celebrari posset ibi: trās-
ferri poterit decreto ꝛ consensu cōcilij ipsi-
us ꝛ non alterius sicut etiaꝫ dicto casu oīa
alia quantūcunqꝫ ardua negocia expedire
poterit: ꝓut clare ꝛ indubitate ostēsuꝫ fuit
supra ꝛ cōprobatur per illa que deduximus
cum de concilij potestate loqueremur ꝛ ꝓ-
batur a simili per tex. in. c. in nomine domi
ni. xxiij. di. iuncto. c. siquis pecunia. lxxix. di.
ꝛ. c. vbi periculum. de elec. lib. vj. ꝛ per de-
cretum illud concilij Constantieñ. in tertia
sessione ꝓmulgatum de quo supra. ¶ Nec
contra illud decretum obstaret si diceretur
qꝫ non sit decretum generale. Sed qꝫ loqua
tur de illo concilio Constantieñ. tantū ꝓro
ut per. d. Jo. de turre Cremata impugnan-
do decretum ipsum dicebat ꝛ cui. s. Rñ. fu-
it ꝛ nunc respondetur qꝫ de similibus idez
dꝫ esse iudicium de consti. translato. cum si.
Mō qdē cōprobatur qꝛ illud decretū gñalr
confirmatum: ꝛ declaratum fuit per conci
lium Basiliense declarando illud locuꝫ ha-
bere in omni concilio congregato ꝛ qꝫ per
Ro. pontificem dissolui vel transferri non
possit concilium sine ipsius concilij expres-
so consensu, vt pꝫ in gestis dicti concilij ses-
sione. xj. ꝛ alibi. Non obstat determinatio.
d. Jo. de turre Cremata qꝛ loquitur tantuꝫ
in casu suo. vꝫ. quando Papa esset catholi-
cus vnicus et concilio per se vel per legatū
suum presideret. Et inqꝫtum dicit qꝫ illo ca
su Papa solus sua propria auctoritate po-
test concilium transferre. Fateor hoc verū
esse si concilium non contradicit prout nō
est verisimile ipsum debere ɔdicere necessa
ria aut vtili cā occurrente: ꝓut ipse etiā sup
ponit: ꝓut cōtigit tempore eiusdem Mar-
tini quinti: qꝛ in dicto et congregato conci-
lio in ciuitate Papie iuxta decretum conci
lij Constantieñ. supueniente epidimia ꝛ in
genti peste concilium cōcorditer translatuꝫ
fuit ad vrbem Senensem. ¶ Sed si inter
Papam et concilium de hoc esset alterca-
tio, qꝛ forte Papa diceret legitimam neces-

sariam

fariam vel vtilem causam subesse propter quã concilium transferre vellet: z concilius econtra hoc negaret z contrarium assereret nec huic translationi consentire vellet, tunc saluo meliori iudicio, non crederẽ simplici sententie pape standum fore: sed potius sententiam concilii vel maioris z sanioris partis ipsius ꝑualere, sicut in aliis casibus z sententiis ad concilium spectãtibus supra diximus in ti. que sententia Pape an concilii ꝑualere z magis attendi debeat zc. Quod fortius ꝓcedere crederem si cõcilius melioribus rationibus z auctoritatibus inniteret: ostendendo forte Papam hoc fraudulenter z dolose tentare ad dissolutiones destructionem et ruinam concilii: vt eius censuram z correctionem effugeret: z ostenderet locum ad quem Papa illud transferre vellet non esse tutum: habilem z victualiis abũdantem: sed prorsus incommodum inutilem z incapaces zc. Qui dolus z que fraus Pape probari posset ex primis mediis z finalibus ꝓgressibus suis: iuxta ea que no. per doc. in. l. multum. C. siquis alteri. vel sibi. Nam que consistunt in animo z intentione alterius: z que aliter probari nõ possunt: presumptionibus z indiciis probant. l. dolum. z ibi per doc. C. de dolo. extra de vsu. c. ad nostram. z. c. cus in diocesi. Si igit Papa se contra concilii conuocationes vel celebrationẽ aduersarium constituisset. Puta resistendo z asserendo ꝙ non erat opus concilio: vel mandando episcopis z prelatis ꝙ ad concilium conuenire non deberent: aut aliter procurando tacite vel expresse ꝙ concilium impediretur. z turbaretur. Ex his precedentibus z subsequẽtibus presumptionibus z indiciis dolus ipsius satis clare colligi posset circa translationem: qꝛ ex prefationibus animus cuiusqꝫ faciliter cognoscitur. ff. de heredi. insti. l. si. ff. de do. except. l. apud celsum. in prin. ¶ Secus tamen existimarem si Papa simpliciter paterne z charitatiue pro bono concilii z vniuersali cõmodo ad concilii ipsius vtilitatẽ et cõseruationem illud transferre vellet: et melioribus rationibus contra totius concilii voluntatem instaret: secumqꝫ Romanam ecclesiam in sententia sua haberet: vna cum aliquibus ex patribus concilio incorporatis: qui spiritui magisqꝫ carni inseruirent. Non obstat etiam impugnatio. d. de turre Cremata contra decretum illud concilii Constantien. quod incipit frequens. Quia ipse dominus impugnans: cum debita si ꝓportatione non bene considerauit illud decretum: non enim loquitur in illo casu qd̃ ipse supponit sed loquitur in primo casu distinctionis nostre de quo. §. vz. cum Pontifex Ro. ante concilii congregationem locũ in concilio precedenti destinatum mutare vult. Ergo ipse aerem quasi frustra verberans impugnare laborat qd̃ cõtra se nõ pugnat neqꝫ resistit. Non enim infertur ex diuersis, nec est legalis: aut bõa restrictio vel impugnatio dicẽdo licet Martinus decretum illud frequens approbauerit tamen particulam istam de translatione concilii non approbauit: qꝛ hoc nõ dicit ipsa approbatio Martini Pape immo decretum illud et omnia ac singula determinata conclusa et decreta per ipsum concilium concilii aliter tenere et inuiolabiliter seruari voluit approbauit et indistincte ratificauit: vt patet in eiusdem concilii gestis sessiõe. xlv. et in spẽ decretũ illud frequens approbãdo in sessiõe. xliiii. circa dputationẽ loci futuri ꝯcilii. In ipsius lris apsicis in ꝑncipio ingt formaliter volentes decreto huius generalis concilii satisfacere inter alia disponenti ꝙ oĩmodo generalia concilia celebrentur in loco quem summus pontifex per menses ante finem huius concilii approbante et cõsentiente concilio deputare et assignare teneatur zc. Ergo cum ipsa lex approbationis non distinguat nec restringat illud decretum aliter nec nos illud quidem distinguere aut restringere dbemus. Sed illi simpliciter inherere. ff. de publi. in rem actio. l. de ꝑcio. vbi est bona glo. que alle. concor.

¶ Qñ concilium dissolui possit z debeat.

Ex his consequenter inferri potest ad reliquas ꝗ sequũtur hesitatiunculas vt tandem cõcilii huius corpusculo extremam manum imponamus. Et primo quides querendum videtur: quando et quibus ex causis generale concilium semel rite et legitime congregatum dissolui possit et debeat. Circa quod considerandus esse videtur duplex concilii ipsius status. Aut enim cõcilium concorditer ordinarie et bono çelo congregatum fuit et dissoluẽdum est: et tũc

ex vnica causa:eaqꝫ quandocunqꝫ subsisten-
te dissolui potest ⁊ debet: vʒ.vbi iam expe-
dite ac executioni debite mandate fuerint
cause omnes ille propter quas conciliū prin
cipaliter congregatum fuerat: vel etiaꝫ que
eo durante incidissent: eis consimiles eius
dem ponderis ⁊ importantie. Nam eo ca-
su:per talem expeditionem concilium dici-
tur functum fuisse officio suo: ⁊ propterea
vlterius durare non debet.ar. in.l.iudex.⁊
in.l.cum querebatur.ff.de re. iudi.⁊ in.c.in
litteris.de offi.delega.⁊ latius diximus su-
pra in ti. Quanto tempore durare debeat
concilium. Aut scḋo concilium ex aliqua su
peruenienti necessitate : vel maiori vtilita-
te (si tamē maior vtilior,aut magis necessa
ria causa in ecclesia dei excogitari potest q̃ꝫ
concilia legitime agere)dissoluere oportet:
etiam antequā cause propter quas congre-
gatum fuit expedite sint:puta si infidelium
⁊ Barbaroꝝ vel alioꝝ potentissimus exer
citus ⁊ incursus contra concilium insurre
xisset vt illud destrueret ⁊ persequeretur:⁊
tunc bene discussis consideratis ⁊ ventila-
tis causis:propter quas dissolueñ.esse pretē
ditur:q̄ñcunqꝫ magis cōmode:seruata de
bita venustate grauitate. Ac tp̄is opportu
nitate dissolui poterit. ar.tex.⁊ eorum que
leg.⁊ no.in.d.c.vbi periculum.de elec. lib.
vj. Non tamē etiam tunc ita ruditer ⁊ sim
pliciter dissolui debet: sed habitis patrum
votis:⁊ matura:desuper habita deliberatio
ne. Aliud concilium in aliud tempus in eo
dem vel alio loco differri ⁊ indici debet.ar.
xvj.di.in.c.habeo librum. ¶ Ubi habetur
q̄ sexta synodus bis congregata fuit q: pri
ma sexta dissoluta fuerat causis non expe-
ditis et canonibus vel decretis ab ea non
editis,que postea in secunda sexta edita fue
re. ¶ Cause autem propter quas dicto ca-
su concilium dissolui potest debent esse vr-
gentes euidentes et necessarie,q: aliter con
cilium generale tanto labore et tot dispen-
dijs rite congregatum pro quacunqꝫ mini
ma causa pro arbitrio Pape vel aliquorum
dissolui non deberet. Causa autem sufficiēs
videretur:vbi tam grande et euidens peri-
culum subesset si continuaret:vel vbi ceptū
fuit:vel alibi:q̄ de salute patrum in eo con
scriptorum verisimiliter dubitaretur, pro-
ut esset si potentissimus Rex Princeps ali
us:concilium fieri nollet. Sed illud vbique
locorum cum ingenti exercitu persequere-
tur nec censuris aut armis comprimi pos-
set: prout supra diximus: vel vbi seuissima
pestis in concilium et populos circunstan-
tes vehementer seuiret ita q̄ nullibi dare
tur receptus propter periculum contagio-
nis:tunc enim ex huiusmodi vrgentissimis
euidentibus et necessarijs causis non solus
dissolui posset concilium:sed ab ipsius cele
bratione durante tali impedimento cessari
oino deberet.ar.optimo.xv.di.canōes. vbi
Isidorus li.vj.ethimologiarum suarum at
testatur q̄ concilia ante Constantinum ge
neraliter celebrata non fuere q: persecutio-
ne feruente docendaꝝ plebium: et in vnus
conueniendi minime dabatur facultas ⁊c.
¶ Plura alia exempla adducit.d. de turre
Cremata in sum.sua predicta.c.lxvij.vt pu
ta. Si synodus deuoluta esset ad tantam
impietatem,q̄ maiorum et fere omnia pri
uata studia tenderent in euersionem fidei
pacis ac vnitatis ecclesie : ita q̄ potius de
malo et pessimo exitu q̃ꝫ de bono aliquo re
medio dubitari posset. Prout scribit Leo
Papa de secunda synodo Ephesina et de
Arimineñ.concilio:Gelasius Papa.xv.di
stin.in.c.sancta Ro.ecclesia.§.que vero opu
scula vel qui libri inter apochriphos ⁊c. Itē
cum multitudo impiorum pauciores in ve
ritate ambulantes superaret: atqꝫ confun-
deret:ita q̄ multitudine seditiosa preualen
te:et meliorum spreto cōsilio hierarchicus
ordo confunderetur:item cum synodus ad
paucos forte redacta in tyrannidem ēēt cō
uersa contemplatione aliquorum principus
temporalium:ita q̄ nec ius nec phas in ta-
li concilio locum habere posset. Uel etiam
vbi princeps vel dominus ciuitatis vbi cō
cilium agitur vim patribus inferret: et vo
ta libera non essent:et ille princeps vt dixi
comprimi non posset. Tunc enim hijs et si
milibus casibus accidentibus(quos deus
auertat:) cōcilium causis suis nondum ex
peditis transferri differri vel si aliter fieri
non posset in totum dissolui poterit per
eos ad quos spectabit vt de se patet:et col-
ligi ac concludi potest ex iuribus suprascri-
ptis in.d.c.siquis pecunia.lxxix.di. iuncto.
c.in nomine domini.xxiij.di.et.c.vbi peri-
culum.de elec.in.vj. Nam malitijs homi-
num non est indulgendum sed potius ce-
deñ.ff.de rei vendi.l.in fundo.no.per glo.et
scribentes.in.l.si cui.ff.de seruitu. Quinim
mo eis quacunqꝫ via fieri potest:est obuiā-
dum.

dum.ff.de transac.l.cum his.§.si cum lis.ff.de carbo.edic.l.i.§.sed ⁊ siquis.C.de idic.viduita.tol.l.ij.

¶ Quis habet potestatem generale concilium dissolvẽ.

Sequitur vt videamus magis specifice: qđ etiam supra tetigimus. videlz. Quis habeat potestatem generale concilium dissoluendi. Et prima quidez facie occurret vulgata illa christi auctoritas. Matth.xvj. Quodcunqꝫ solueris super terram: erit solutum ⁊ in celo. Et trita iuris regula: ꝙ eius est tollere: cuius est cõdere.xij.q.v.c.certe ⁊ extra de ele. innotuit.nã omnis res per quascunqꝫ causas nascitur per eas ⁊ soluitur.ff.de pac.l. ab emptore.extra de reg.iur.c.i.Sed cõmuniter dicit̃ ꝙ ad Ro. pontificem regulariter spectat concilia generalia cõgregare: auctorare ⁊ stabilire cum sine auctoritate Roma.ecclesie fieri non possint: vt inquit Julius Papa.xvij.di.in.c.regula. Ibi nec concilium vllum ratus est aut erit vnqꝫ quod eius non fuerit auctoritate fulcitum: ⁊ Grego.ea di.in.c.nec licuit.dicit ꝙ quoties aliqua de vniuersali synodo aliquibus nascit̃ dubitatio, ꝙ ad recipiendam de eo qđ non intelligunt rationem ad sedem apostolicam conuenire debeant. Item Papa non solus concilia generalia ꝯgregat atqꝫ confirmat: si rite ⁊ legitime agant̃. Sed illa etiam que perperam ⁊ minus canonice celebrata fuerint: irritat, cassat: ⁊ reuocat: ⁊ quos synodus inique damnat: etiam sine aliqua synodo vel ipsius consensu absoluit ⁊ liberat: vt dicit tex.ix.q.iij.cuncta per mundum. Pro quo inducit̃ quod dixit Isaias.lviij.capl'o. ibi dissolue colligationes impietatis ⁊c. ⁊ pro pmissis bellissime facit tex.xvij.di.in.c. multis. vbi habet̃: ꝙ concilia celebrari non debent absqꝫ sententia hoc est absqꝫ voluntate Ro.pontificis. Sententia enim plerũque pro voluntate accipitur.ff.de testa.l.prima. vnde in proposito premissoꝝ dicit text. xvij.di.c.concilia. ꝙ plura concilia validitatem perdiderunt: qꝛ presentiam Pape non habuerunt per que omnia concludi videt̃ id quod supra premisimus, ꝙ scilicet ad solum Papam spectet: generale concilium dissoluere. ¶ Sed contra premissa: ⁊ alia infinita argumenta que pro singulari plenitudine potestatis summi Pontificis ⁊ Ro. ecclesie induci possunt: ⁊ facere videntur: ea que diximus supra in ti. quis possit transferre concilium ⁊ contra premissa facere videtur viua ratio: qꝛ concilia principalr congregantur ⁊ instituuntur: ad propulsandas hereses ad fidem christi stabiliẽdam ⁊ propagandam. Ad ecclesiam tam in capite qꝫ in membris reformandam: prout colligitur ex quatuor principalibus ⁊ alijs omnibus concilijs que supra in principio enumerauimus: ⁊ que hactenus celebrata fuere cessatio vero ⁊ dissolutio conciliorum christianitatem in diuersas hereses scismata ⁊ errores intollerabiles scindi facit: prout prisca nos tempora docuere ⁊ attestatur Isidorus.xv.di in.c.canones. Frequens autez illorum celebratio culturam vinee domini sabaoth ⁊ contrarios superioribus effectus producit: prout patet in.d.c.canones. ⁊ in decreto concilij Constantiensis quod incipit frequens. Ergo dicendum est cum Grego.ea.xv.di.in.c.sicut in fi.ꝙ ad concilium potius spectet in hoc cognoscere decidere ⁊ concilium dissoluere qꝫ ad Papam qꝛ vt inquit idem Grego.ibi. quisquis destruere vult que vniuersali sunt constituta consensu: ⁊ qsquis absoluere presumit quos concilia ligauere: aut religare quos absoluerint se ⁊ non illa destruere conuincit̃, vnde si papa impedire vellet concilium quominus procedere posset ⁊ illud vellet dissoluere. Ne fidẽ stabilire: hereses ⁊ scismata tollere ecclesiam collapsam reformare posset. Ac prohibere ꝙ que diffinierunt christus eius apostoli: ⁊ eos sequentes sancti patres ⁊ ꝙ ipsi patres conciliares ea non obseruarent obseruariqꝫ facerent. Profecto. Ibi nõ nouam legem aut dissolutionis sententias Papa dare: sed potius errare conuinceret̃ vt inquit ad litteram tex. Urbani Pape. xxv.q.i.in.c.sunt quidaz. Ipse enim Papa concilia generalia congregare: auctorare cõfouere: ac manutenere debet, non autem illa destruere ⁊ dissoluere anteqꝫ cause pendentes expediantur, facit tex. Gelasij Pape.xxv.q.i.in.c.confidimus. vbi formaliter inquit confidimus ꝙ nullus iam christianus veraciter ignoret, vniuscuiusqꝫ synodi constitutum, quod vniuersalis ecclesie approbauit assensus Nullam magis exequi sedem pre ceteris oportere qꝫ primam, que ⁊

vnamquãq₃ synodum sua auctoritate fir-
mauit ⁊ continua moderatione custodit
⁊c. Per quem tex. ponderato verbo opor-
tere: quod necessitatem importat: in auctē.
de iudicibus §. oportet. ¶ Vnde vi. l. si quan-
do. cum si. satis clare constare videtur Pa
pam non posse cōcilium dissoluere anteq̃
cause conciliares sint expedite: q₂ istud esset
indirecte prohibere damnationem hereti-
corum, ac heresum scismatus delictorumq₃
correctionem ⁊ ecclesie vniuersalis reforma
tionem tollere: ⁊ sic statum vniuersalem ec
clesie perturbare scandaliçare ⁊ decolorare.
Quod quidem Pape directe facere non lз
(vt crebro supradiximus) ergo nec indire-
cte. c. cum quid vna via. de regu. iur. in. vj.
Ergo Papa in tali dissolutione necessario
habebit concilij sententiam requirere quia
in his que spectant ad fidem ⁊ ad vniuersa
lem statum ecclesie maior est concilij senten
tia ⁊ auctoritas, maxime autem si contra
ipsum Papam agatur vel suspitio sit ꝙ do
lose agat: prout supra ostensum fuit: ⁊ habe-
tur in. d. c. sunt quidam. xxv. q. i. ⁊ per glo. ⁊
scribentes in. c. per principalem. ix. q. iij. ⁊ in
. c. nulli. extra de senten. excom. ⁊ late dixi-
mus supra. in ti. que maior sit sententia pa-
pe an concilij. Quibus forte iuribus ⁊ ra-
tiōibus mota synodus Basilieñ. in. xj. eius
sessione statuit ⁊ decreuit ꝙ concilium ge-
nerale actualiter cōgregatum dissolui: aut
de loco ad locum mutari sine ipsius conci-
lij expresso consensu per Romanum ponti
ficem nullatenus possit irritum, declarādo
quicquid in contrarium fieret. Per que in
fertur ꝙ ista potestas dissoluendi concilij̃
magis spectet ad concilium q̃ ad Papam
volentem illud dissoluere sine legitima cau
sa alijs hoc est concilio nota: ⁊ anteq̃ cause
conciliares expedite terminateque forent.
¶ Istam questionem in specie tetigit etiaз
d. de turre Cremata in dicta sua sum. lib.
iij. c. lxvij. vbi per aliqua ipsius argumenta
tenet: ꝙ Roma. Pontifex causa legitima si
ue rationabili subsistente: sola sua auctorita
te possit vniuersale concilium etiam inuitū
dissoluere. Idē firmat. d. Petrus de mon-
te Episcopus noster Brixianus in opuscu-
lo de potestate Pape ⁊ concilij quarta con
clusione per eadem quasi motiua, ⁊ maxi-
me q₂ concilium generale secundum eē ro-
bur ⁊ auctoritatem summit a Papa. xvij.
di. per to. ⁊ extra de elec. c. significasti. Ergo
inquit eius est soluere: cuius est condere. C.
de leg. l. i. extra de iudi. c. cum venissent, itēз
q₂ Papa dispensando tollit etiam ius diui
num contra euangelium: contra apostolus:
contra concilia generalia, ⁊ contra vniuer-
salem statum ecclesie: ⁊ pro istius sue cōclu-
sionis corroboratione discurrit per multos
casus: in quibus habetur ꝙ papa dispensat
contra concilia: sed iudicio meo parum fa-
ciūt ad propositum. Quia nemo negat po-
testatem Pape: dūmodo iustitiam contem
perare velit: vt dicit tex. in. c. nemo. ix. q. iij.
dūmodo non precipiat illicita ⁊ talia que
habeant ecclesiam scandaliçare: q₂ tunc ei
non esset obediendum: sed impune ⁊ licite
ei posset resisti. Iuxta doctrinam. Inno. in
. c. quanto. de consue. ⁊ in. c. inquisitioni. de
accusa. ¶ Concludit tamen idez dominus
Petrus ꝙ Papa potest etiam in totum tol-
lere statuta conciliorum generalium: etiam
in corpore iuris clausa vt patet. lxxvij. di. c.
subdiaconus. c. placuit. c. episcopus benedi-
ctionem. ⁊. c. in veteri. que omnia sunt sta-
tuta conciliorз generalium: vt patet ex eo-
rum suprascriptione. Que omnia Papa de
medio sustulit: vt patet in cle. generalem. de
eta. ⁊ quali. no. in gl. ibi. nec mirum. Quia
reprehensibile non debet reputari si secun-
dum varietatem temporз humana statu-
ta variantur. de consan. ⁊ affi. non debet. ⁊
tandem quoad principalem questionez no-
stram dicit etiam glo. multum singulariter
notanda quam valde exclamat in. c. vbi pi
culum. in ver. concilio. de elec. li. vj. ⁊ ex his
infert, ꝙ si causa legitima dissolutionis sub
sit: ꝙ preceptum Pape circa hoc videtur sa
tis equum, ⁊ ꝙ ab omnibus ei est obedien
dum secundum supradicta: ⁊ maxime per
tex. quem dicit iudicio suo in hoc esse mul-
tum singularem. in. c. in memoriam. xix. di.
quod in tantum dicit verum: vt ipse putet
non obedientes tali precepto Pape peccare
mortaliter: quia qui non obedierit principi
morte moriatur de maio. ⁊ obedi. c. ij. xj. q.
iij. c. qui resistit. Et rñd. ad vnum motiuuз
ꝙ sit in contrarium ꝙ. s. si Papa conciliuз
generale dissolueret: ꝙ vniuersalis status
ecclesie euertaretur: perturbaret: ⁊ discolo-
raretur: q₂ dicit ipse hoc verз esset vbi Pa-
pa in perpetuum prohiberet celebrari con-
cilia: quod probat per aliqua similia de qui
bus ibi per eum. ¶ Eādem quoq₃ questio
nem satis prolixe arguēdo ad partes ponit

Rosellus in libello de concilio. fol.lxiiij.§.
quis autem potestatem dissoluendi conciliu-
um habeat zc. Et quãuis multa generalia
more suo inculcet:que parum stringunt iu-
dicio meo:tamen distinguendo bene cõclu
dit vt arbitror. Dicit enim ipse aut conciliu-
um celebratur pro aliqua causa fidei seu que
concernat fidem:puta pro extirpanda here-
si,que scandaliçare incipit ecclesiam dei:qz
multi dubitant an sit heresis:z tunc Papa
ante causam ipsam expeditam conciliũ dis
soluere non poterit:vel super hoc dispensa-
re sine voluntate concilij. Ea potissima ra-
tione:qz sicut Papa non posset dispensare
in causa principali sic nec in preambulo ne-
cessario quod preambulum est ipsius conci
lij celebratio,que est necessaria ad extirpan-
dam huiusmodi heresim z ad corrobora-
tionem fidei. Et ratio est qz ille ds iudicare
de his que ordinantur ad finem: qui iudex
est ipsius cause finalis.l.iustissime.ff.de edi
li.edi.facit tex.in.l.ad rem mobilem. z in.l.
ad legatum.ff.de procu.nec pape aliquid li-
citum est indirecte facere: quod ei non licet
directe.l.hoc modo.ff.de condi. z demon-
stra.z in.c.cum quid vna via.de regu. iur.
in.vj. Sed pape non licet directe determi-
nare:qz illa que a concilijs declarata sunt he
retica:non sint talia:nec ls illa directe mu-
tare:ergo nec indirecte:qz illa potius vsque
ad animam z sanguinem cõfirmare z tue-
ri tenetur.xxv.q.i.c.sunt quidam. Sed dis-
soluendo concilium:dum heresim damna-
re vult: z hereticos declarare hereticalia
dogmatiçantes tacite z indirecte impediẽ
do talem finem concilij contrarium decla-
rare:seu futuram declarationem contra he-
reticos tollere videretur ergo zc. Que pro-
cedunt non solum vbi certum est qꝫ causa
propter quam concilium fuit congregatum
est heresis,sed etiam vbi esset dubium num
quid causa illa quam concilium tractat sit
heresis vel non:per ea que no.per doc. in.c.
in fidei.de heret.in.vi.z in glo.in.c.si papa.
xl.di. ¶ Secus autem esset vbi de heresi iã
a concilio damnata tractaretur: qz tũc ista
non esset sufficiens causa ad impediendum
dissolutionem ipsius concilij:vt sunt text.
xxiiij.q.i.c.i.ij.z.iij. nisi forte heretici tales
iam damnate heresis contra veritatẽ mul
tum instarent z heresim abiurare nollent
nisi in concilio, aut per manus concilij re-
conciliari omnino instarent: z essent viri
tales vel vniuersitas talis: quorum haben
da esset ratio:qz tunc quoqz non ante con-
cilium dissolui deberet qꝫ huiusmodi du-
bia expedita forẽt.xxiiij.q.vj.c.i.no.gl.xxiij.
q.i.c.maiores. Ponit beatus Tho. scda se-
cunde.q.xi.arti.iiij.non enim hoc cõmune
bonum deberet impediri per talem disso-
lutionem: cum etiam heretici z emendati
in concilio admittantur.i.q.vij. conuenien
tibus. ¶ Idem quoqz dicendum esset secũ
dum eum si in cõcilio tractarentur alique
cause concernentes bonum publicum z sta
tũ vniuersalis ecclesie. Puta eius reforma-
tio in capite z in membris:qz forte in totum
collapsa notorie conspiceretur prout hodie cõ
spicitur:qz si papa tunc causis illis reforma
tionis vniuersalis nondum finitis concili-
um dissoluere vellet non esset audiendus:
sed ei potius esset resistendum tanqz in iu-
sta precipienti. Ac bonum statum vniuer-
salis ecclesie perturbare volenti: per doctri
nam Inno.in.d.c.quanto.de ꝯsue.z in his
preualebit sententia concilij:vt dictum etiã
fuit supra.z facit glo. viij.q.i.in.§.his. z.i.q.
iij.ex multis. ¶ Et idẽ concludeñ. vbi age-
retur de heresi,scismate apostasia:vel de ali
is criminibus pape:z de causis concernen
tibus personam ipsius:qz in his papa non
posset statuere aliquid, vel concilium pro-
pterea congregatum dissoluere. Sed hoc ca
su sententia cõcilij magis attendi deberet:
prout diximus supra in ti.que sententia sit
maior magisqz attendi debeat pape an cõ-
cilij zc. Pro quo faciunt no.per Bal.in tra
cta.scismatis:quod posuit in.c.cum olim.
de rescrip.z que no.per glo. z scribentes in
d.§.his omnibus.viij.q.i.et que scribuntur
per Inno. Anto.de butri. Panor.z alios.
in supra allegato.c.quãto.de consue. et in.c.
inquisitioni.de senten.excom. ¶ Nec obui
at glo.in.d.c.sunt quidam. xxv.q.i.que dixit.
qꝫ papa aliquando dispensat z disponit cir
ca statum vniuersalis ecclesie vt fecit. Inn.
extra de consan.et affi.in.c.non debet.qz vt
dicit idem Rosellus hoc fatemur vna cum
dicto concilio prout fecit idem Inno.in d.
c.non debet:secus autem si solus hoc facere
vellet. ¶ Aut postremo cause que ventillã
tur in concilio non sunt cause fidei:scisma-
tis:status vniuersalis ecclesie: vel personas
pape concernentes:sed sunt cause particu-
lares z modici forte momenti.z tunc lici-
tum esset pape secundum eum: concilium

ad nutum ⁊ voluntatem suam dissoluere: etiam non obstāte ꝯdictiōe concilij: p iura per ipsum ꝑmo pro ista parte inducta. Decreto concilij Constantien̄. quod incipit frequens non obstante, imo plus credit ipse: ꝙ pendēte causa reformationis ecclesie: licet diceretur per concilium ecclesias adhuc nō fuisse plene reformatam ꝙ Papa nihilominus dicto decreto non obstante concilium dissoluere posset causa. s. subsistēte: ratio autem premissorum: ⁊ dicte conclusionis. Et quare sit ꝙ Papa dictis casibus non possit concilium pro libito dissoluere: ⁊ ipsius iudicium ad se aduocare: cum suppremam in ecclesia dei teneat potestatem: ⁊ omnes iudicet ⁊ a nemine iudicetur nisi a deo. ix. q. iij. cuncta per mundum. c. nemo. c. aliorum cum si. ⁊ cum potestatis plenitudinem super omnes christianos ⁊ in omnibus ecclesijs ⁊ ecclesiasticis personis habeat: prout supra late ostensum fuit cum de potestate pape diceretur. Illa forte esse potest quam generaliter ponit Bal. in. l. iudicium soluit. ff. de iudicijs: q̄ licet concilium regulariter sit inferioris auctoritatis ⁊ preheminentie q̄3 sit papa. Tamen iurisdictio ⁊ potestas: ipsius concilij que a christo pariter processit ⁊ in ecclesia radicata fuit. xxj. di. in nouo. cum si. in his que spectant ad fidem: ad vniuersalem statum ecclesie: ⁊ ad personam pape: cum a fide deuius reperitur, non subalternatur. Illi maioritati iurisdictionis papalis: q̄ in his concilium non pretendit iurisdictionem a papa sed immediate a christo. Iuxta premissa: ⁊ decretum concilij Constantien̄. Ergo non mirum si papa non potest concilij iurisdictionem ad se aduocare: vel illud sine ipso dissoluere. Pro quo induci etias possunt omnia illa que supra dicta fuere: circa ipsius concilij translationem: ⁊ ⁊ in ti. quando ⁊ ex quibus causis dissoluēdum sit ⁊c. ℭ Non obstant modo contra hanc conclusionem argumenta domini de turre Cremata. ⁊. d. Petri de Mōte: ⁊ maxime non ob. regule illa eius ē tollere cuius est condere: ⁊ regula omnis res p quascūq3 causas nascitur per eas ⁊ soluitur: cum earum illatione: per quam dicebatur concilia congregari ⁊ fieri iussu ⁊ auctoritate pape: ⁊ consequēter eius iussu ⁊ auctoritate posse dissolui: q̄ respondeo primo ꝙ hoc simpliciter non est verum, videlꝫ. ꝙ omnia cōcilia conuocentur ⁊ celebrentur auctoritate Pape, q̄ concilia certis casibus congregantur: etiam per alios. Papa etiam reclamante ⁊ contradicente, prout supra ostendimus cum de concilij congregatiōe tractaremus. Ille autem regule procedere possent in casibus in quibus papa pro arbitrio concilius conuocasset, in quibus cause que sunt de foro ⁊ potestate concilij non tractarent̄: tunc enim fateor ꝙ tale concilium contrario imperio pape tolli posset. ℭ Secundo falsum etiam est, simpliciter dicere ꝙ omnia que voluntate alicuius constituūtur contraria voluntate destruantur: q̄ contrarium patet in matrimonio: ⁊ alijs omnibus sacramentalibus, per que caracter imprimitur in anima: q̄ licet hec consensu construant̄ tamen dissensu tolli vel destrui nō possunt cum per talem consensum transeant in cōtractum ⁊ in potestatem superioris talē cōsensum recipientis. i. Dei. Ergo cum ista nō sint amplius in potestate hominis. Sed ipsius Dei. Ab homine de cetero tolli non possunt: prout declarant doctores in. d. regula omnis res: rationem autē quare matrimonium ⁊ ista spiritualia non tollātur contrario consensu reddit etiam glo. ⁊ ibi no. in. c. que propter. xxvij. q. ij. ℭ Preterea dicte regule multas fallentias patiunt̄ sm̄ Abba. Panor. maxime in casibus notatis in. c. cum inferior. de maio. ⁊ obedi. nam in multis casibus quis etiam ligare potest: nō tamen absoluere poterit. In proposito igit̄ nostro si papa congregasset concilium ad tollendam heresim in quam ipse vel alter quispiam christianus incidisset: statim cognitio ⁊ decisio causarum istarum ad concilium deuoluitur vt supra ostendimus ⁊ probat̄ in. c. si papa. xl. di. sed aduocatio iudicij vel iurisdictionis aut dissolutio eiusdem ad ipsum papam amplius deuolui nō posset: q̄ istud facere si posset, fidem ⁊ ecclesiam destrueret contingeretq3 posset ꝙ Papa hereticaret: ⁊ sic ꝙ papa hereticus posset concilium dissoluendo in sua heresi perseuerare ecclesiamq3 vniuersam scandalizare ⁊ veneno sue heresis inficere: quod dicendum aut tollerandum non esset. Nec obstat quod dicitur ꝙ papa potest omnia: q̄ istud non esset posse: sed magis dicit impotentiam ⁊ imperfectionem potestatis. Cum papa non possit esse ille qui hereticus est: cum sit extra ecclesiam ⁊ excōmunicatus. de hereti. c. excommunicamus. Unde sicut

non posset

non posset statuere ꝙ de heresi non possit
accusari ⁊ ꝙ concilium de hoc cognoscere
nõ possit prout no. doctores in.d.c.si papa
⁊ in.c.in fidei.de hereti.in.vj. Ita hac quo-
que indirecte facere non posset:vel ꝙ conci
lium congregatum ante causarum predicta
rum expeditionem dissolueretur: qꝛ illud
esset idem indirecte obtinere,ex qua quides
dissolutione vniuersalis ecclesie status di-
scolorari scandalizari ⁊ ꝯfundi merito pos-
set:quod tollerandum non eēt nam prohi-
bendo ea que sunt ordinata ad finem hoc
est concilium celebrari, videtur prohibere
ipsum finem hoc est hereses ⁊ scismata tol-
li.ar.ff.de dam.infec.l.ij.⁊ quasi per to. Nõ
ob.auctoritas. Matthei.xviij. Quodcunqꝫ
ligaueris super terram ⁊c. Quia vt etiam
supra pluries respondimus illud intelligit
statuendo vel aliter iustitie ⁊ discretionis
claue precedente:vel claue ipsa non errante,
⁊ in edificationem ⁊ augumentum fidei et
ecclesie non autem i eius destructionem iux-
ta Apostolum Paulum. ad Thimoteum.
xiiij.c.Sed si concilium tractans de causis
fidei ad tollendas hereses dissoluere vellet
in hoc errare ⁊ tantum bonum impedire
conuinceretur:ergo tollerandus in hoc nõ
esset vt dicit Inno. in.d.c.quanto. de con-
suetu. Quod etiam fateri tandem cogitur
idem.D.de turre Cremata vbi supra dum
dicit ꝙ pro premissa conclusione multum
stringunt decreta concilij Constantieñ. et
Basilieñ. Decernendo ꝙ in spectantibus
ad fidem:ad tollendum scisma: et ad vni-
uersalem reformationem ecclesie in capite
et in membris ꝙ per quoscunqꝫ etiam si
sint papalis dignitatis pareatur concilio:
que omnia bene põderanda erant ne si ca-
sus accideret confusiones generare possent
in ecclesia dei, vnde omissis disputationi-
bus standum videtur decisioni dictorum
conciliorum Constantieñ. et Basilieñ. que
questionem et ambiguitatem omnem tolle
re videntur.

¶ Quo modo vel quo ordine conci- lium generale dissoluatur.

Quo autem modo vel quo or-
dine concilium dissoluatur.
Omissa illa prisca tumultua-
ria et quasi seruili dissolutio-
ne:que fieri consueuerat cum
Imperatores iussu suo concilia cõgregabãt.
Illisqꝫ interesse vel presidere volebant ⁊ eoꝝ
iussu manu regia dissoluebantur:patribus
tñ dissolutionẽ ⁊ ab eundi licentiã ab ipso
Imperatore presidẽte vel interessente expoſcẽ
tibus:cum iã cõcilij cãe ⁊ negocia expedita
essent:⁊ interdum pro solo Imperatorum
ipsorum arbitrio ls cause ipse nondum op-
tatum a patribus finem accepissent :prout
colligitur ex gestis priscorum illorum conci
liorum. Exemplo concilij Calcedoneñ. In
cuius actione sexta leguntur hec verba for-
malia patrum in eo conscriptorum ad mar-
tianum Imperatorem qui eidem concilio
interfuit vt habetur.xv.di.canones. Sup-
plicamus dimitte nos pie Imperator di-
mitte nos,⁊ seqtur. Diuinissimus ac pijssi
mus dominus noster Martianus perpe-
tuo Augustus ad sanctum cõcilium dixit:
multum quidem estis itinere fatigati labo
rem perferentes. Uerũtamen sustinete tres
adhuc aut quatuor dies,⁊.ſ. Nullus autem
vestrum:anteqꝫ perfecti termini ex omni-
bus perferantur a sancto concilio discedat.
Que etiam verba quasi ad litteram repe-
riuntur actione. xvj. eiusdem Concilij cir-
ca fi. Formam autem ⁊ modum quem ra-
tione preuia(adhitis ecclesie cerimonijs)
in huiusmodi dissolutione seruare debe-
mus:ex recentioribus concilijs ⁊ presertis
ex Constantiensi sessione.xlv.⁊ vltima col-
ligere possumus. In quibus seruatum pro-
be annotari potest:ꝙ posteaquã constat ex-
peditas esse causas omnes graues ⁊ impor
tantes que in concilio preposite fuerãt. Pa
pa seu eius Legatus ꝯcilio presidens. Mis-
sa sancti spiritus celebrata: decreta ⁊ consti
tutiones ab ipso Papa sacro approbante cõ
cilio:digestas ⁊ similiter decreta que sacri
concilij approbatione edita fuissent per ip-
sum publicat seu publicari facit ⁊ obserua-
ri mandat:secundum modum quem supra
posuimus:cum de hoc verba faceremus:⁊
colligitur ex gestis eiusdem concilij Constã
tieñ.melius qꝫ alibi sessiõe.xliij.xliiij.⁊.xlv.
Quo facto Papa vel Legatus presidens:
consultata prius ⁊ mature deliberata:con-
cilij ipsius dissolutione cum patribus:hoc-
que sepius proposito ⁊ in concionem dedu
cto,habitis tandem omnium vel maioris
partis votis. Futuri concilij locum ⁊ tem
pus cum patribus determinat:ac statuit ⁊
decernit ꝙ episcopi ⁊ prelati ⁊ alij qui ad

generalia concilia dbent conuocari tempo-
re statuto ad locum deputatum accedere te
neantur, vt patet. d. sessione. xliiij. ex litteris
Martini. v. super hoc editis demum ipsis
patribus abeundi licentiam exposcentibus
si nihil obstet quod canonicam concilij dis
solutionem impedire vel retardare habeat
Papa seu Presidens concilij congregata
sessione generali missam spiritus sancti vt
premittitur per aliquem ex dominis Car-
dinalibus vel prelatum insignem decanta-
ri solẽniter faciet: vt finis suo principio cor-
respondeat. Peracta vero missa supplica-
tiones seu Letanie cũ suis congruentibus
orationibus decantantur. Quibus finitis
aliquis Diaconus Cardinalis iussu Pon
tificis: vel alter prelatus iussu Presidentis
Ombonem vel locum aliquem eminentio
rem ascendit: z alta z intelligibili voce pro
nunciat hec verba, seu alia similia eundem
sensum importantia: videlicet. De manda-
to sanctissimi domini nostri Pape z toti-
us sacri cõcilij. Domini ite in pace. Ad que
verba domini patres prelati z alij astan-
tes respondent Amen: ita enim seruatum
fuisse legimus in dicto concilio Constan-
tieñ. in ipsa sessione. xlv. in qua idem Mar
tinus papa astante. d. Sigismundo Roma
norum rege: premissis omnibus rite per-
actis per dominum Ubaldum Diaconus
Cardinalez scti Uiti in macello ita seruari
z pronunciari iussit. His peractis aliquis
prelatus vel alius quispiam magister acce-
pta Benedictione consueta a summo Põ-
tifice suggestum concionale ascendit: z ora-
tionem habet congruentem ad concilium:
de laudibus ipsius concilij, pro his que in
eo laudab. liter dicta gesta: decretaq3 fuere.
Hortando omnes ad pacem vnitatem cõ-
cordiam morum reformationem z exalta-
tionem ecclesiasticam. Ad tutelas defensio-
nem propagationẽ fidei orthodoxe, ad opti
mos z reformatos mores suscipiendos cõ-
fouendos z pro stabilitate z decore ecclesie
conseruandos, ad credendum predicandus
ac verbo pariter z exemplo ostendendum:
veritatem: vtilitatem, z perfectionem eorũ
omnium que in concilio ipso decreta z or-
dinata fuere. Ad disponendum z preparã-
dum se pro futuro concilio adhibendo dili
gentem curam z accuratam diligentias vt
oues cuiqs credite in caulam domini dei
nostri inducantur z fideliter custodiantur

zc. Prout eidez plato vel magistro melius
secundum rerum z temporum exigentiam
videbitur conuenire. In eodem autem cõ-
cilio Constantieñ. habita fuit oratio per. d.
Joannem de Podio Episcopum Catha-
nieñ. ordi. predicatoꝝ sacre theologie profes
sores: qui pro themate suo hec verba assum-
psit: vz. Uos nunc tristitiam habetis: iterũ
autem videbo vos z gaudebit cor vestrus
zc. ¶ Posthec vnus ex dominis Cardina
libus Bullam liberationis absolutionis
vel dissolutionis ipsius concilij. De mãda
to domini Pape: z concilij publicat: ac si
papa concilio presideat prout in cõcilio Cõ
stantieñ. predicto presedit: indulgentias ple-
nariam concedit omnibus: qui eidem con
cilio interfuerunt: prout contigit in. d. con-
cilio Constatieñ. in quo. d. Antonius de
Calcaneo Presbyter Cardinalis de man-
dato pape z consensu concilij dictam bul-
lam publicauit vt cõstat. d. xlv. sessione, hu-
iusmodi sub tenore: videlz. Martinus epi-
scopus: seruus seruorum dei: ad perpetuas
rei memoriam: hoc etiam requirente sacro
concilio ex rationabilibus ac certis causis:
ipsum concilium absoluimus omnibusqs
z singulis in eo existentibus: ad propria re-
meandi: ipso approbante concilio licentias
impartimur, item auctoritate dei omnipo-
tentis ac beatorum Petri z Pauli aposto
lorum eius: z nostra: cõcedimus omnibus
z singulis: qui in hoc sacro concilio, z causa
ipsius interfuerunt absolutionem plenari-
am semel in vita: ita ꝙ quilibet de predi-
ctis infra duos menses posteaq3 ad eius
noticiam concessio huiusmodi peruenerit:
possit dictum absolutionis beneficium asse
qui in forma similem concessionẽ facimus
in mortis articulo: z intelligimus tam de
dominis q3 de familiaribus eorũdem. Sic
tamen ꝙ a die noticie presentium pro abso
lutione in vita ieiunent per annum sexta fe
ria z ꝓ absolutione in mortis articulo per
alium annum nisi legitime fuerint impedi
ti. Quo casu habeãt alia pietatis opera per
agere. Nulli ergo omnino hominum lice-
at hanc paginam nostre absolutionis z cõ
cessionis infringere: vel ei ausu temerario
contraire: siquis autem zc. Dat z actus cõ-
stantie in loco sessionis publice dicti conci
lij: decimo kal. Junij. Pontificatus nostri
anno primo. ¶ Quibus litteris lectis z
publicatis. d. Joannes Cardinalis z Eps
hostien.

hostien. s. Roma. ecclesie vicecancellarius. Nomine sacri concilij predicti: responsalis: deputatus vt asseruit: respõdit: placet: ⁊ d. Augustinus de Lance de Pisis aduocatus consistorialis: ⁊ fiscalis: nomine pape ⁊ cõcilij fieri rogauit publica instrumenta de premissis: ad perpetuam rei memoriam, a Dominis Prothonotarijs sedis apostolice, ac ab omnibus notarijs ⁊ scribis dicti sacri generalis concilij. ¶ Que quidẽ pratica multum rationabilis videtur ⁊ venustati ac cerimonijs ecclesiasticis consona: ⁊ propterea in alijs quoq; concilijs: que deinceps domino concedente celebrari continget: rationabiliter seruari poterit.

¶ An liceat incorporatis in concilio ante dissolutionem recedere ⁊ qua pena recedentes plectantur.

AN autẽ liceat patribus vel alijs concilio incorporatis: ab illo ante dictam dissolutionem recedere: sine expressa licẽtia. ¶ Et qua pena illicentiati inde recedentes puniantur. Propter iurium connexam determinationem coniunctim queritur. Et breuiter dicendum videtur, nemini licere a concilio recedere ante ipsius dissolutionem sine expressa licẽtia concilij vel pape presidẽtis: qr negari nõ potest quin episcopi ⁊ prelati omnes ad synodum vocati: virtute iuramenti quod in eorum promotionibus seu cõsecrationibus prestant ad illud ire teneantur extra de iureiuran. ego. N. iuramentum autem ⁊ obligatio eundi ad concilium: intelligi dz cum effectu, vt. s. vadant ⁊ concilio intersint. Ac pro talento eis a Domino concesso pro cõmuni vtilitate fidei ⁊ vniuersalis ecclie cõsulant in eoq; perseuerent: donec predicta expedita ⁊ concilium dissolutum fuerit. ¶ Pro quo facit: qr iuramentum recipit intellectum ⁊ interpretationem secundum subiectam materiam super qua prestatur. l. si. ff. qui. satisda. cogan. ⁊ circa hoc est notabile dictum. Inno. in. c. per tuas. de arbit. vbi dicit: ꝙ si iurauit stare arbitrio alicuius: ⁊ in compromisso apposita est pena: ꝙ iuramentum intelligi debet secundum subiectã materiam. s. ꝙ stabo eius arbitrio: vel soluam penam bonus tex. in. l. si. C. de non nume. pecu. Ponit Jo. an. in regula. scienti. de regu. iur. in. vj. ⁊ facit pro predicta declaratione. Quia venisse non dicitur qui nõ stetit: ⁊ qui non perseuerauit vsq; in finem iudicij. l. quesitum. ff. de re iudi. no. Bar. in. l. si finita. §. iulianus. ff. de damno infe. Unde non minor dicitur contumacia in recedendo ante finem iudicij sine iussu iudicis ꝗ in non veniendo: extra de do. ⁊ contu. c. prout. que contumacia digna est pariter excõmunicatione sicut ista: vt est tex. no. xj. q. iij. in. c. certum. qui formaliter dicit. Certum est pro his tribus criminibus aliquem excommunicari debere: cum ad synodum canonice vocatus venire contemnit: aut si postꝗ illuc venerit sacerdotalibus respuit obedire preceptis. Aut si ante finitam cause sue examinationem a synodo abire presumit ⁊c. Idem in simili dicimus de missa ꝙ ante sacerdotis benedictionem recedere non licet: ⁊ qui recedit prius non dicitur integram missam audiuisse de con. di. i. misSas. ⁊ quãuis tex. in. d. c. certum loquatur de reo citato ad synodum pro aliqua causa, tamen idem quoq; dicendum est in alijs episcopis ⁊ prelatis citatis ad concilium ad cõsulendum ⁊ iudicandum secundum Doc. qui mouentur per rationem suprascriptas hoc est propter contumaciam quam incurrunt. Recedẽdoq; maximam penam meretur propter contemptum iudicis vel concilij: prout etiam colligitur ⁊ no. per Pan. ⁊ alios in. c. i. de iudi. vbi dicit idem Panor. in. iij. col. ver. nota contumacias ꝙ quelibet contumacia digna est excommunicatione. Alle. glo. quam dicit esse singularem in. c. duo. xcvj. di. que etiam addit: ꝙ tanto maior est contumacia quanto ex minori re consurgit: per quem tex. iuncta. d. glo. dicit idem panor. ꝙ contumacia est peccatũ mortale: qr aliter excommunicatio non posset ferri pro ea. xj. q. iij. c. nullus. ⁊ c. nemo. Maximum enim peccatum est inobedientia. viij. q. i. sciẽdum. ⁊ hinc est ꝙ contumax in parendo mandatis ecclesie ⁊ in peccatis in sordescendo: dicitur infidelis. xxxviij. disti. nullus. ⁊ contumacia dicitur heresis. lxxxi. di. siquis presbyteri. bona glo. xl. di. in. c. si papa. ex quibus patet ꝙ cuiq; ex citatis ⁊ concilio incorporatis: recedere non licet ab eo: nisi post dissolutionem vel obtentam licentiam: legitima causa subsistente. ¶ Recedentes vero ante finem causaꝝ ⁊ anteꝗ concilium dissoluatur: vel licẽtia non ob-

tenta periurij dicent per tex.in.d.c.ego.N.
de iureiuran.z excommunicandi veniunt.
d.c.certum.xj.q.iij.seu etiam secundum ali
quos ipso iure excommunicati dicuntur:z
absoluendi z reconciliandi nō veniunt vs-
que ad primam futuram synodum . xviij.
di.c.siquis autem.vbi concilius Arelateñ.
formaliter dicit.Siquis autem synodo ad
esse neglexerit vel cetum fratrum antequā
concilium dissoluatur crediderit esse dese-
rendum alienum se a fratrum communio-
ne agnoscat:nec eum recipi liceat: nisi in se-
quenti synodo fuerit absolutus zc.Absolu-
tio autem secundum glo. ibi iccirco deferē
in sequenti synodo vt maior rubor sit ei ab
solui coram tali multitudine. Idem quoqꝫ
dicitur in crimine sacrilegij quia absolutio
etiam differtur vt diutius confundat.xvij.
q.iiij.siquis suadente. sic etiam seruatur in
absolutione eius qui multum deligt. xj.q.
iij.c.qui iubēte.z si ante tempus peteret ab-
solutionem non audiretur: quāuis alias re
gulariter absolutio excōmunicationis non
sit differenda:extra de appel. qua fronte.
¶ Contra tamen hanc vltimam opinio-
nem ꝙ.s.taliter recedentes ipso iure sint ex
communicati: facit quod voluit Archidi.
post Haug. Ibi qui exponit tex.d.c.siquis au
tem.in ver. alienatum. pro alienandum. z
sic secundum istos videretur canon feren-
de:non autem late sententie.Et ad id quod
dicitur illum non esse absoluendum nisi in
sequenti synodo.Dicit Archi.ꝙ si interim
penitere voluerit de peccato bene recipie-
tur ad penitentiam,qꝛ quacunqꝫ hora inge
muerit peccator z conuersus fuerit zc.Sed
tamen non recipietur ad communionē epi
scoporum secundum Haugo. z pro hoc facit
text.in.c.si diligenti.de foro compe. Iuncta
eius glo.in ver.perdant.Nam verbus cau-
sam perdant glo.exponit.s.per sententiam.
non autē ipso iure:z dicit panor. ibi.ꝙ hoc
communiter tenetur,z propterea dixit glo.
no.in.c.quisquis.de elec.in ver.fiat. z in.c.
in penis.de reg.iur.in.vj.ꝙ vbi pena impo
nitur per verba futuri tēporis: ꝙ talis pe-
na non infligitur ipso iure: sed per senten-
tiam circa quod tamen glo.diuerse reperi-
untur sm Panor.vbi supra.¶ Et ideo di-
stinguit ipse post.d.Ant.ibi.z dicit.ꝙ quā-
doqꝫ lex promulgatur per participium pre-
teriti temporis:z tunc pena dicitur late sen
tentie: vt in.c.cupientes.§.ceterum. de elec.
in.vj.iuncta glo. in ṽ.suspensos. facit tex.in
.c.ij.de testi.cogen.z est glo. no.in.c.qcunqꝫ
de hereti.in.vj.in ver. innodetur que vult
ꝙ per istud participium sit innodatus fe-
rantur sententia excōmunicationis statis.
Idem sensit glo.iuris ciuilis:secundum eū
in.l.in criminali.C.de iurisdictio. omnium
iudi propter ista verba sit mulctatus:quod
verum dicit nisi alio iure appareret ꝙ iura
sint ferende sententie: z sic intelligenda esse
dicit no.in.c.ij.de foro competenti.Quan-
doqꝫ verba non proferuntur in preteritum
sed in presens:z tunc si sunt verba declara-
toria est canon late sententie:vt si dicat de-
cernimus viribus carere.per hoc tex.z glo.
in.c.nouit.ↄ his que fi.ampla.¶ Aut sunt
verba dispositiua: z tunc si sonant in futu-
rum z respiciunt actum iudicis. Sicut cus
dicitur priuetur excōmunicetur puniatur,
causam perdat zc. Et tunc in dubio est fe-
rende sententie nisi addatur aliquod ver-
bum:perq uod appareat late sententie,vt si
diceretur ipso facto:eo ipso zc. bona glo.in
.c.in penis.de reg.iur.in.vj.tex. cum glo.in
.c.si religiosus.de elec.eo.li.z in.d.c.quicun-
que.De hoc autem verbo subiaceat excom-
municationi:ꝙ non requiratur alia senten
tia:est bona glo.in.c.i.de iniur.in glo. si.nō
enim videtur de sui natura requirere aliū
actum iudicis licet sonet in futurum:ad idē.
xvij.q.iiij.in.c.siquis . z ita limitari dicit
no.in.d.regu.in penis.z idem esse dicit:vbi
cunqꝫ verba imponentia penam:non respi
ciunt actum iudicialem: vt si dicitur cadat
a iure suo:qꝛ tunc etiam nō requiritur alia
sententia,vt no.Bal.in.l.ij.C.de iure emphi
teo.per que concludi videtur contrarium
eius quod sentit Archi.post Haugo. ꝙ.s.im
mo in casu nostro.z.d.c.siquis aūt sit canō
late z non ferende sententie:tunc qꝛ verba
sunt presentis temporis ibi:alienum se esse
a cōmunione agnoscat : tum qꝛ verba im-
propriarentur accipiēdo vnum pro altero:
tum etiam qꝛ glo.hoc māifeste denotat:sup
ponendo ꝙ sit excommunicatus z ꝙ indi-
geat absolutione:prout etiam clare colligi-
tur ex tex.ibi.nisi in sequenti synodo:fuerit
absolutus:z hec quidem opinio videt ma-
gis amica littere:z propterea cum ipsa trā-
seundum existimauerim. Salua tamen re-
uerentia tantorū doctorum . ¶ Nec requi
ritur alia citatio ad constituenā.recedentem
in tali contumacia.Sed illa prima z vnica
requisitio

requisitio sufficit tum ratione iuramenti sui tum q: secundum Joan. an. ⁊ Panor. in.d.c.ego. N. in verbo vocatus. in actu extraiudiciali: sufficit vnica requisitio vt est glo.no.in.c.si episcopus.xviij.di. ⁊ in cle.i. de hereti.in ver. requisierit. ¶ Ultra vero penam contumacie recedentes vt supra, penam periurij incidūt vt dixi per tex. ⁊ not. in.d.c. ego. N. de iureiuran. ¶ Sed fallit hoc in eo qui fuerit necessitate ineuitabili: vel canonica prepeditione impeditus adeo ꝙ vlterius non posset perseuerare: sicut si quis laboraret morbo sontico hoc est tali qui cuicumqꝫ rei agende noceret.ff. de re iudi.l.quesitus.no.in.l.ij.§.siquis.ff.siquis cautio.⁊ in.d.c.ego.N. ⁊ ponit Archi. in.d.c. certum.xj.q.iij.vbi per dictas leges dicit: ꝙ tali impedimēto detentus, si recedat nō incidit in penam:non enim intelligitur secundum eum contumaciter recedere: cum ipso iure licentiam habeat. Dummodo tamen dimittat procuratorem ad allegandū ⁊ probandum infra tempus legitimum tale eius impedimentum: ⁊ etiam ad omnia pro eo per agenda sufficienter instructum ⁊ talem qualem a principio mittere debuit si personaliter cōparere nequit: ⁊ fuisset in hoc ipso impeditus. de electio. cupientes. ver. insuper lib.vj. Quāuis autem tex. in.d.c.certum.⁊ doctrina Archi.ibi loquatur in litigatore tamen idem dicendū in citato ad concilium cum sit eadem ratio in vno que in altero. per tex. in.d.c.siquis autem.xviij.di.quod comprobatur ex his que dicta fuere supra in ti. Qui vocati ire teneātur:⁊ in ti.an citati ad concilium procuratorem mittere possint. ¶ Sunt tamen quedam vt dicit idē Archi. vbi supra que ipso iure non defendunt:sed causam petendi licentiam a iudice parant.ff. de iudi.l.ij.§.sed ⁊ si dubitetur. ⁊.l.siquis ex aliena. vbi habetur ꝙ pretor causa cognita habet itueri nūquid qui reperitur in loco iudicij ius vel causam legitimam habeat reuocandi domum. ¶ Per que iura īfert idem Archi. ꝙ tunc etiam talibus impedimētis vel priuilegijs occurrentibus citati non debent recedere nisi petita ⁊ obtenta licentia a iudice. Sed si copiam iudicis vel concilij habere non posset, q: forte tunc sessiones non tenerentur: vel papa aut eius Legatus vel alius quispiam concilio nō presideret: quia forte tunc adhuc non conuenerunt omnes nec concilium adhuc erat formatum vel legitimum: tunc si magnum periculum esset in mora idem impeditus: premissis suis protestationibus de hoc coram aliquibus officialibus concilij vel etiam illis deficientibus coram aliquibus honestis personis: ⁊ procuratore suo dimisso impune recedere possit. ar. eorum que dicere consueuimus: de eo contra quem currit prescriptio: quia vbi copia iudicis ordinarij haberi non potest: coram publicis ⁊ honestis personis protestari potest ad hoc vt prescriptio non currat sed quasi interrumpatur: vt dicit text. in.c.pastoralis. de offi. ordi. in fi. ⁊ not. C. de anna. prescrip.l. vt perfectius. ⁊.C. de episcopali audientia. in.l.sancimus. Idem dicimus in eo qui grauatus per sententiam iudicis: non potest vel non audet coram eo appellare q: similiter expositis causis grauaminis sui: coram honestis personis poterit coram eis de hoc protestari ⁊ appellare per tex. ⁊ no. in.c.si. de appella. Quod procedit secundū Philip. Franchum ibi. in. vij. col. q.x. dicto metu cessante. vbi cōmode haberi non potest presentia iudicis: ⁊ dicit Joannes de Jmo. ibi ꝙ ad euitandas opiniones cautum est de consilio peritorum: ꝙ tunc coram honestis personis appelletur: propter rationem tex. in.d.c. fina. Sed dicit idem Philip. satis dici posse ꝙ hoc sit decisum de iure per tex. in.d.c. pastoralis. in fi. vbi dixit. Bal. ꝙ dicto casu satis erit protestari vel appellare coram duabus honestis personis cum tex. plurali numero vtatur: dicendo protestandum esse in presentia bonorum virorum, ⁊ pluralis locutio duorum numero contenta est: ar.ff.l. vbi numerus. ⁊ in.c. pluralis. de regu. iur. in. vj. quāuis tamen Specu. videatur secundum Philip. in ti. de secundo decreto §. iam nunc de effectu. versi. sed nunquid. ⁊ in ti. de instru. edi. §. iam nunc. versi. item pone tenere, ꝙ sufficiat protestari ⁊ appellare coram vno honesto viro. Dummodo fiat coram alijs testibus: ⁊ secundum eum videtur etiam ꝙ sufficiat coram solo notario protestari ⁊ appellare adhibitis testibus, etiam sufficit secundum Specu. coram simplici sacerdote hoc facere: vt ponit ipse in.d.§. iam nunc de effectu. versi. item pone Abb. vero Panor. in.d.c.si. de appel. in prima col. versi. nota tertio: dicit adhoc videndum esse Cap. alle. xl. seu. xxix. ⁊ Specu. vbi supra. ⁊ conclusio

est secundum eum vt sufficiat protestari z appellare coram vno dummodo fiat in presentia testium: quāuis dicat ipse q͏̄ solus notarius z testes non sufficerent: pro eo facit quod no. glo. in. c. vt circa. de ele. lib. vj. que notanda sunt in pratica secundum eum: z addit idem Bal. in. d. c. fi. q͏̄ non refert an dicti honesti viri sint layci vel clerici per no. in. l. in promittendo. in princi. ff. de iure dot. ¶ Et hec quoad istum articulum: z consequēter quoad vniuersum tractatum: pro quātulacūꝗ instructione mea ad Dei omnipotentis Laudem z gloriā dicta sufficiant: extra de offi. custo. c. i. in fi. de aucto. z vsu. pal. c. ad honorem. FINIS. 1532

REGISTRVM.

Aa A B C D E F G H I K L M N
O P Q R S T V X Y Z z

Aa duernus. z q̄ternus. alij oēs sunt terni

ERRORES OPERIS.

	male	bene
Cartha prima colūna prima ver. 6	ecomenicus	ecomonicū
Car. 2 col. 4 ver. 41	ꝑm	sed
Car. 3 col. 1 ver. 33	cies.	cis.
Car. 3 col. 2 ver. 3	cies:	cis:
Car. 5 col. 2 ver. 13	ꝑponēdum	ꝓponēdum
Car. 6 col. 3 ver. 34	concilio	consilio
Car. 6 col. 4 ver. 4	p3 n.	patet ibi.
Car. 8 col. 2 ver. 21	ecclesia	ecclesie.
Car. 9 col. 3 ver. 32	Boren.	Veronen.
Car. 9 col. 4 ver. 37	prout	post
Car. 10 col. 1 ver. 13	reitctis	relectis
Car. 10 col. 4 ver. 41	ꝑut	per
Car. 11 col. 3 ver. 35	triēnis	triennijs
Car. 12 col. 1 ver. 49	m anus	mānus
Car. 13 col. 3 ver. 16	q̄si	quas
Car. 16 col. 3 ver. 52	dicere	licere
Car. 16 col. 4 ver. 13	constet	constat
Car. 16 col. 3 ver. 16	idē	vel
Car. 16 col. 3 ver. 29	queq3	quoq3
Car. 19 col. 2 ver. 50	a ia.	alia.
Car. 19 col. 4 ver. 13	¶ A athen.	¶ Agathē.
Car. 2 col. 4 ver. 23	Gregorii	Georgii
Car. 22 col. 2 ver. 16	Cōfirmasse	Cōfirmasset
Car. 23 col. 2 ver. 28	mala	male
Car. 25 col. 2 ver. 36	illud	illude
Car. 25 col. 3 ver. 32	ōrones	oratores
Car. 25 col. 3 ver. 39	atra	antea
Car. 27 col. 1 ver. 10	dcūs	dicto
Car. 27 col. 1 ver. 30	in va	cat
Car. 28 col. 1 ver. 4	iuncta	cuncta
Car. 29 col. 1 ver. 3	pplexitatē	pplexitatis
Car. 29 col. 2 ver. 41	Jo.	to.
Car. 29 col. 3 ver. 15	magno	magne
Car. 29 col. 4 ver. 49	Cui	q͏̄
Car. 30 col. 3 ver. 51	viribus	iuribus
Car. 30 col. 4 ver. 30	eum	cum
Car. 31 col. 4 ver. 14	facte	recte
Car. 33 col. 4 ver. 25	imperatoris	imperatores
Car. 34 col. 1 ver. 17	q̄ŏ	qui
Car. 35 col. 3 ver. 12	supra	super
Car. 35 col. 4 ver. 25	insolute	insolutione
Car. 36 col. 2 ver. 1	q̄3	que
Car. 42 col. 1 ver. 47	fulminante	fulminā̄ter
Car. 49 col. 1 ver. 35	quicq3	q̄q3
Car. 49 col. 1 ver. 45	quiq3	q̄q3
Car. 53 col. 4 ver. 24	deficit	allegari
Car. 57 col. 1 ver. 38	deficit	papa
Car. 57 col. 2 ver. 39	nec	nunc
Car. 57 col. 3 ver. 8	concordari	concordē
Car. 57 col. 4 ver. 23	hēditate	hereditatis
Car. 58 col. 1 ver. 30	aliquā	aliquem
Car. 59 col. 4 ver. 47	ticulis	titulus
Car. 61 col. 2 ver. 28	ad	
Car. 66 col. 3 ver. 32	a va	cat
Car. 68 col. 4 ver. 48	z	
Car. 73 col. 2 ver. 51	rōnes	ratione
Car. 73 col. 4 ver. 47	cōparitiōis	cōparitione
Car. 81 col. 1 ver. 43	q͏̄ forte	qui forte
Car. 81 col. 1 ver. 49	scimus	simus
Car. 82 col. 1 ver. 43	eēnt va	cat
Car. 82 col. 2 ver. 3	mūdo	ūcto
Car. 82 col. 3 ver. 23	diui	domini
Car. 85 col. 2 ver. 27	deficit	z. c. fi.
Car. 87 col. 1 ver. 51	paeponē	praeconem
Car. 91 col. 3 ver. 12	deficit	si
Car. 98 col. 2 ver. 8	decretale	decretalis
Car. 101 col. 2 ver. 9	essē	esset
Car. 102 col. 2 ver. 13	pa	papa
Car. 102 col. 3 ver. 16	consilia	concilia
Car. 105 col. 4 ver. 15	reseruatum	reseruatam
Car. 105 col. 4 ver. 21	Cardinalis	Cardinales
Car. 107 col. 1 ver. 49	scādilisātes	scādalisātes
Car. 107 col. 2 ver. 21	diuersi	vniuersi
Car. 111 col. 2 ver. 1	instituit	institutis
Car. 111 col. 2 ver. 34	ramas	ramos
Car. 113 col. 3 ver. 7	diminuire	diminuere
Car. 114 col. ver. 45	deuiatim	deuiantem
Car. 115 col. 1 ver. 34	praemisit	permisit
Car. 118 col. 2 ver. 6	eum va	cat
Car. 123 col. 1 ver. 15	quot	q͏̄
Car. 123 col. 1 ver. 21	quot	q͏̄
Car. 124 col. 1 ver. 46	ecclesie	ecclesia
Car. 126 col. 4 ver. 1	z	de
Car. 126 col. 4 ver. 29	vr.	or.
Car. 129 col. 1 ver. 19	charissime	clarissime
Car. 131 col. 1 ver. 10	hac	hec
Car. 131 col. 1 ver. 39	pa	papa
Car. 131 col. 3 ver. 28	non va	cat
Car. 131 col. 4 ver. 10	delinq̄ndus	relinquēdus
Car. 132 col. 1 ver. 19	nobilibus	notabilibus
Car. 132 col. 1 ver. 36	tractabius	tractatibus
Car. 132 col. 1 ver. 38	q̄ōnū	q̄ōnis
Car. 132 col. 3 ver. 26	z	vt
Car. 133 col. 4 ver. 13	qua	quasi
Car. 135 col. 1 ver. 34	euidens	euidente
Car. 135 col. 4 ver. 2	Imo	Inno.
Car. 136 col. 2 ver. 2	repītat	repsentet
Car. 139 col. 2 ver. 4	hoc va	cat
Car. 142 col. 2 ver. 48	euertanē	euerteretur
Car. 145 col. 1 ver. 14	deferē	differtur
Car. 145 col. 2 ver. 16	ampla	a parla.
Car. 145 col. 2 ver. 40	tunc	tum

78
14